Jugoslovanski vestnik
1945 - 1947
Eboli

JUGOSLOVANSKI VESTNIK

Informativni dnevnik / tednik Slovenske armije Jugoslov.vojske
Eboli

I, 1945: štev. 130
II, 1946: štev. 211, 215 - 255
III, 1947: štev. 256 - 270

ZVONE

JUGOSLOVANSKI VESTNIK

INFORMATIVNI DRUŽNI SLOVENSKE ARMIJE JUGOSLOVANSKE VOJSKE

Leto I. Kboli, dne 12. oktobra 1945. Štev. 130

NAŠIM ŽRTVAM

Dve leti sta minuli, odkar je Italija kot prva osna država položila pred zmagovitimi zavezniki orožje. Skrati sta pa minuli dve leti, odkar smo Slovenci bili neposabni bitki na Grčaricah in Turjaku, bitki s sila karakterističnim ozadjem. Šele danes v izgnanstvu zamoremo oceniti pravi smisel in obseg ter posledice teh dveh bitk.

Pred vsem svetom odkrivamo danes, kako so slovenski narodni borci, zbrani na Grčaricah in Turjaku, hoteli pričakati zavezniške čete. S kakšnim navdušenjem so naši borci sprejeli vest o predaji Italije, misleč, da se s tem dejanjem naglo približuje konec naše suženjstva. Niso hoteli oditi pod "zaščito" novega nemškega okupatorja, ki je zavzel Ljubljano, temveč so vsemu svetu dokazali svoji privrženost veliki zavezniški stvari, s čimer odločno odklonili sprejem kakršne koli diktature. Kakor so naši borci v tem trenutku dokazali svojo privrženost zapadnim zaveznikom, tako je bilo javno dokazano sodelovanje komunistično-partizanskih edinic z okupatorjem. Okupatorjeve edinice pomagajo netiti komunistično revolucijo in uničevati slovenski narod.

Kljub oboroženi slovenski borci so dobro vedeli, da ne bodo zmogli napadov daleko močnejših in bolje oboroženih komunističnih in okupatorskih edinic. Komunistični napadalci so pod zaščito okupatorjevih topov, podpomagani od okupatorjeve pehote, za okupatorjevimi oklopnimi zavzeli oba LEGENDARNA SIMBOLA slovenskega protikomunističnega boja šele tedaj, ko je junaškim braniteljem zmanjkalo hrane in vode in ko so nad njihovimi glavami zaplamtele že strehe. S svojo borbenostjo in žrtvijo so ti junaki postali svetel primer vsem poznejšim močnim narodnim protikomunističnim in protinacističnim edinicam. Kateri slovenski vojak se ni s spoštovanjem in ponosom spominjal turjaških in grčariških junakov in mučenikov? Kolikokrat so nam bili ti junaki vzpodbuda v težkih borbah. Kolikokrat smo se z njimi pomenili ter jih jemali za vzgled, kako se za domovino bori in umira.

A s tem bojem je bila razkrinkana še druga zanimiva stvar. Komunisti so pred vsem svetom odkrili svoje karte. Jasno so dokazali pravi namen svojega lažni-osvobodilnega boja, a istočasno so nam razkrili, kako izgleda v praksi "demokratičnost" njih vladavine. Preživeli grčariški in turjaški heroji so bili skupno s tisoči in tisoči poštenih Slovencev zvezani odpeljani v okolico Kočevja ter tam po sramotnem kočevskem "procesu" likvidirani s strelom v tilnik. V množičnih grobnicah Grčarice, Mozelj, Jelendol so ti junaki našli zadnje počivališče. A te množične grobnice so bile slovenskemu narodu resen opomin k iztreznjenju. In res! Slovenski narod je v teh dneh spoznal svoje grobokope ter dobro ocenil delo svojih zaščitnikov. Zbral se je v močnih nacionalnih in protikomunističnih edinicah, ki so prežete z duhom grčariških in turjaških junakov postale najvernejše služabnice in zaščitnice slovenskega naroda.

Danes, po dveh letih, pravijo, da je narod osvobojen. Slepomi, ki vsaj malo pozna naše prilike, ve, da je ta zunanja svoboda zgolj zlata zavesa, ki zagrinja notranje duhovno suženjstvo. Sedaj vidimo, kako so grčariški

in turjaški branilci pravilno ocenili komunistične zločince, ko je njihovi žrtvam sledilo tisoč in tisoče novih grobov, ko se v istem kraju, kjer so bili pobiti oni, danes nahajajo tisoči in tisoči slovenskih, srbskih in hrvatskih narodnih mučenikov.

V naši domovini se ne oglaša več v toliki meri klokotanje strojnic, ne vodijo se več ogorčene borbe po naših hribih, vendar vodijo naši bratje, opogumljeni po vedno večjem številu četnikov v gozdovih, hude borbe v svojih dušah ter čakajo le trenutka, da postanejo maščevalci grčarjiških, turjaških ter vseh tistih junakov, ki so žrtvovali svoja življenja, da bi njih narod živel. Narod se bo bolj ponižno in z bolestjo v srcu spominja turjaških **xxxxx** in grčariških žrtev, ki so postale kažipot svojemu narodu.

Tudi mi, daleč od svojih domov, se spominjamo teh svetlih vzgledov, teh vitezov-znanilcev lepše bodočnosti našega naroda. Spominjamo se jih s pobožno molitvijo Vsemogočnemu, da njih žrtve ne bodo zaman, da pomaga zmagati pravici nad krivico, zmagati resnici nad lažjo.

Njih žrtve so jamstvo naše vztrajnosti na trnjevi poti slovenskega naroda. Trdno smo odločeni slediti njim, pripravljeni žrtvovati sebe za čast in rešitev svoje domovine Slovenije in države Jugoslavije.

ATLANTSKA LISTINA ?

25. septembra 1941. l. so predstavniki Sovjetske zveze, Jugoslavije, Anglije, Zedinjenih ameriških držav, svobodne Francije, Belgije, Holandske, Luksemburške, Grčije, Norveške, Poljske in Češkoslovaške podpisali v Londonu Atlantsko listino. Podpis in objava te listine sta vzbudila širom vsega sveta in zlasti pri vseh podjarmljenih narodih val nepopisnega navdušenja. Vera vseh narodov v lepšo in pravičnejšo bodočnost je bila po objavi te listine kaj ojačana. Noben narod ni tedaj niti najmanje posumničil, da bi države-podpisnice te listine vtegnile kedaj izdati in izigrati vsa svete načela te listine, zaradi katerih so podjarmljeni narodi podvojili svoja podtalna upornišk gibanja za zmago velikih zaveznikov ter s tem doprinesli za to zmago toliko krvave in težke žrtve.

V štirih dolgih letih se marsikaj pozabi. Po tem takem ni čudno, ako so narodi tudi že "pozabili" na samo vsebino te zgodovinske listine. Zategadelj ne bo napak, ako danes po končani in tudi zaspali londonski konferenci ter danes potekajoči washingtonski konferenci skupaj pregledamo, kaj so vse obljubili vsi zavezniški narodi s podpisom Atlantske listine.

Glavnih 6 načel Atlantske listine je:

1.- Države-podpisnice ne težijo v tej vojni nikakega povečanja, in to niti kakih ozemeljskih ali katerih koli drugih pridobitev;

2.- Države-podpisnice ne žele nikakih ozemeljskih izprememb, ki niso v skladu s svobodno izraženimi željami prizadetih narodov;

3.- Države-podpisnice spoštujejo pravico vseh narodov, da si sami izberejo obliko vladavine, v kateri hočejo živeti. Žele videti vzpostavljene suverene pravice in vlade tistih, ki jim je bila le-te nasilno odvzeta;

4.-Z dolžnim spoštovanjem svojih obstoječih obveznosti si bodo države-podpisnice prizadevale, da pomagajo vsem državam, velikim in majhnim, zmagovalnim in premaganim, pristop do trgovine in svetovnih surovin, ki so potrebne za njih gospodarsko blaginjo;

5.- Države-podpisnice bodo podvzele vse, da pride na gospodarskem področju med vsemi narodi do najpopolnejšega sodelovanja ter da s tem se vsem izboljša življenjski standard, gospodarski napredek in socialna sigurnost;

6.- Po dokončnem uničenju nacistične strahovlade države-podpisnice upajo, da bo vzpostavljen mir, ki bo vsem narodom nudil sredstva za življenje in varnost v njih lastnih mejah ter nudil jamstvo, da bodo vsi ljudje v vseh državah dokončno osvobojeni strahu in pomanjkanja.

Kako pa je z izpolnitvijo teh obvez? Topogledno bi morala londonska konferenca teči v znamenju prvih vseh načel Atlantske listine, washingtonska finančna konferenca pa zadnjih treh. Nasprotno pa smo videli in doživeli, da je Sovjetska zveza potrdila svoj podpis še zadnjega pred londonsko konferenco. Postavila je zraven zaveznike svoj dovršeno dejanje ter ni mogli nič, ter jih pripojila velike dele Poljske, Romunije, Madžarske, Češkoslovaške, ter tri

...uverene baltske države, dale Finske ter nadaj končno še celo Vzhodno Prusijo in ...Japonske. Po novejšem vzgledu se ta svet načela jale teptati tudi skorej ... ostale podpisnice Atlantske listine. Tako si je Poljska prav ... in najbogatejša ozemlja, na londonski konferenci pa zahteva Francija od Italije in Nemčije gotova ozemlja, Anglija in Sovjetska zveza se pogajata za Tripolitanijo, Grčija hoče Dodekanez, Jugoslavija Primorsko in Koroško, Abesinija Eritrejo in Somalijo, itd. In drugi strani vidimo Sovjetsko zvezo, da imajo Vzhodno Pruso, Poljsko, Romunijo, in Jugoslavijo demokratično, ki so nas jih narodi sami izbrali, dočim vrdo Angleži in Amerikanci ...no. Isto je z Grčijo, le z razliko, da tamkaj pa Sovjeti trdijo, da je vlada ...okratska.

Kje so torej ostala prva tri glavna načela Atlantske listine ... bolj surovo je potrjeno prvo in glavno načelo, da zavezniške države niso ... v vojno zaradi ozemeljskih pridobitev. Tolo nesporazumu ne povzročajo ... ozemeljsko vprašanje, temveč, kar je še bolj žalostno in nevarno: nesporazum povzročajo celo nam načela sama, ker jih vsak razlaga po svoje. Vzlic vsem svečanim obvezilom in stalnemu štiriletnemu bombardiranju vseh zavezniških z besedo "demokracija", ni danes te iste velesile niso niti na jasnem, kaj pravijo imeti za demokracijo. In dokler ne bo dokončno rešeno vprašanje, kaj pravijo vsi narodi brez izjeme podrazumevati pod besedo demokracija, toliko bolj upati ... ova, da bi obstojala med njimi kakršna koli načela medsebojnega sodelovanja, ... želele, da bi narodi izpolnili vanj svoje sprejete obveznosti Atlantske listine.

Londonska konferenca ni torej niti najmanj vplivala na bodoče ureditve sveta, temveč je nasprotno novo potoptala prva tri načela Atlantske listine. Nasprotno pa bi sedanja konferenca v Washingtonu morala rešiti naslednja tri načela Atlantske listine, ki zagotavljajo "izboljšanje življenskega standarda, gospodarski napredek, socialno sigurnost, svobodno trgovino in svobodni dostop do svetovnih surovin". Kratko rečeno: ta tri načela zagotavljajo vsem narodom in slehernemu posamezniku gospodarske blagri...

Vzlic dejstvu pa, da grozi vsej Evropi lakota, mraz in brezposelnost, da je vsa Evropa in sleherni posameznik danes na boljševiški polici, pa grozi ameriški senator Brewster Evropi z nadaljevitvijo dolgoletnega blokade, ker bi neizbežno moralo povzročiti trgovinsko vojno med Anglijo in Ameriko. Posledice te vojne pa bi bili uničenje Anglije in Evrope, Amerika pa z vojno ne bi ničesar pridobila, temveč le povečala svojo brezposelnost. Ako bo torej washingtonska konferenca taktično negativna kot londonska, ter bo nadaljevala konferenca potoptala zadnja tri načela Atlantske listine, potlej vemo, da stoji svet pred dokončnim propadom.

Predsednik Roosevelt je v svoji poslanici kongresu 11. 1. 1944, dejal: "ZDAJ SMO SI JASNEJŠA SVOBODA, DA BI VSEM NARODOM PRAVE SVOBODE, KI NE SPREMLJA GOSPODARSKA VARNOST IN NEODVISNOST. LJUDJE, KI TAKE POTREBE, NISO SVOBODNI. LAHKO SE NEZADOSTENI LJUDJE SO SNOV, IZ KATERE SO ZGRAJENE DIKTATURE." Predpostavimo tudi, da to bodoče volilno geslo Roosevelta še niso povsem jasno in da bodo baš te besede vodile ameriške državnike na zadnji konferenci. V tem primeru pa more priti do popolnega gospodarskega sporazuma med Anglijo in Ameriko, sporazuma, ki bo osnovna načela bodo zadnja tri načela Atlantske listine.

Uspešen konec washingtonske konference bo brez dvoma odločilnega pomena za nadaljnje ureditev sveta. Zmaga Atlantske listine na gospodarskem polju mora neizbežno voditi tudi do zmage Atlantske listine na političnem polju. V tem primeru pa se bo Sovjetska zveza odrekla odrekli svojim ... ljevskim ozemeljskim ropom in nadaljnjim ozemeljskim zahtevam, temveč tudi [illegible] ...SILJEVANJU EVROPSKIH NARODOV S SVOJIMI TOTALITARISTIČNIMI REŽIMI, ki so v najbolj grobem nesprotju s temeljnimi načeli Atlantske listine. Zmaga Atlantske listine pomeni torej obenem tudi za naš narod dokončno osvoboditev izpod najhujšega tot...litarnega jarma: KOMUNIZMA.

IZVAJANJE DEMOKRACIJE V PRAKSI POMENI NA PRIMER: PRAVICA DO ŽIVLJENJA, MED KATERE SPADA PREDVSEM POLITIČNO MIRNOST, OSEBNO SVOBODNOST, POSAMEZNIKA, PRAVICA DO VLAK IN SVOBODNE VOLITVE, SVOBODNO IZRAŽANJE IN RAZVIJANJE, OBLAST ZAKONA IN SVOBODA POSAMEZNIKA.

ATOMOGRAD?

Italijanski komunistični list "LA VOCE" piše, da je v vseh francoskih znanstvenih in političnih krogih vzbudila veliko senzacijo vest lista "France Soir", ki poroča o velikem napredku sovjetskih raziskovanj o atomski energiji. List piše, da I.G. Snow javlja iz Moskve, da se na Uralu v bližini Magni orska poraja novo mesto. O njem se ne ve ničesar, razen za njegovo ime: ATOMOGRAD, t.j. mesto atoma, mesto, ki je posvečeno raziskovanju in študiju atomske energije, tip mesta dobe urana, v katero sedaj stopamo. Po Snow-u si Sovjeti že nad 5 let prizadevajo odkriti atomsko energijo.

Toda niti Snow ne more točno novesti, kako daleč so napredovala ta raziskovanja. Toda nekatere podrobnosti iz sovjetskega tiska ter posamična predvidevanja nam dajejo razlutiti, da so Sovjeti vložili danes ves trud v ta raziskovanja, ki so že preobrnila vojno metodo, in ki lahko na drugi strani kaj pospešijo obnovo porušenih pokrajin.

"Topovi so bili", piše nek leningrajski list, "in tudi dinamit, ki so porušili jezove v Dnjepropetrovsku. Nihak top nam ne more pomagati, da jih obnovimo, toda atomska energija nam lahko v bližnji bodočnosti pomaga, da zopet zgradimo na tisoče jezov."V vseučiliških mestih pa nadaljujejo s stalno propagando za atomska raziskovanja. V Kijevu sta znana znanstvenika KRYLOV in SOKOLOV že imela konference o atomski energiji. V par tednih pa je Peter KAPICA postal v Sovjetski zvezi znamenitejši od samih zmagovalnih maršalov. Sovjetska zveza ima danes uperjene svoje oči na tega znanstvenika, ki je preživel vse svoje življenje v svojem laboratoriju.

Peter Kapica je danes šef komisije za raziskovanje atomske energije. Že l. 1934. ga je sovjetska vlada uradno pooblastila s študijem atomske energije. Pred nedavnim je Kapica podal komisiji za gospodarsko načrtovanje par kratkih in pomembnih izjav: "Kmalu bomo v stanju", je dejal, "da bomo dobavili Sovjetski zvezi nova sredstva, ki bodo na glavo postavila vse stare načine in ki bomo pospešila v neverjetno hitrem času obnovo države". Končal pa je z besedami: "Prihodnja petletka bo pričeta v znaku atomske energije." Te izjave so povzročile v Sovjetski zvezi in drugod največjo senzacijo. Toda je še drugo dejstvo, piše France-Soir, ki vliva Rusom največji optimizem glede uspehov na tem področju.

Že davno pred vojno so delali ruski znanstvenike številna raziskovanja v stepah Kazakstana. Ta področja so bila docela nepristopna komunikoli. Med vojno pa so bila ta raziskovanja še pospešena. In kakor izgleda, so Rusi imeli srečo. Vrh tega jim je malo pred nemškim zlomom uspelo, da so se polastili nekega tajnstvenega otoka, otoka BORNHOLM, ki pripada Danski. Ta otok so nacisti docela izolirali od sveta ter je služil nemškim znanstvenikom za atomska raziskovanja.

V začetku l. 1945. so Sovjeti napadli otok, ne da bi izstrelili en sam topovski strel. Nemci so bili presenečeni neko noč, in to od številnih ruskih padalcev, ter so se morali predati. Tri dni zatem se je izkrcala skupina ruskih znanstvenikov na otoku. Vse instalacije, laboratoriji ter vsi dokumenti, ki so bili na Bornholmu, so bili z letali in ladjami prepeljani v Sovjetsko zvezo. Takoj za tem pa je bila vsa površina otoka zravnana z zemljo bolj tako kakor po učinku kake atomske bombe.

V Bornholmu so Rusi morda našli dopolnilo svojih študij o atomski bombi ali pa celo delno rešitev? Morda pa celo popolno rešitev? Z gotovostjo se sicer ne more trditi ničesar sigurnega, vendar izjave prof. Kapice potrjujejo te hipoteze.

Tako končuje komunistično glasilo. Verjamemo, da je v tem poročilu tudi dokaj komunistične propagande, vendar Trumanova poslanica ameriškemu senatu glede vprašanja o nadzoru atomske energije potrjuje vsaj delno te komunistične vesti. Truman je namreč v tej poslanici dejal, da bodo v najkrajšem času znanstveniki večjega števila držav odkrili skrivno vladam tajno atomske bombe, ker je znanstvo že toliko napredovalo. Zato je po Trumanovem mišljenju neobhodno potrebno, da se pravočasno sklenejo mednarodne pogodbe, v katerih se bodo vse države obvezale, da ne bodo uporabljale atomske energije kot vojnega sredstva.

CHAMBERLAIN REŠIL HITLERJA

Angleški publicist Frank Pitcairn je prinašal v "Daily Workeru" izredno zanimiv članek o "generalskem puču", ki bi moral l. 1938. odstraniti Hitlerja. Glavne podatke o tem je dobil od generala HALDERA, ki je bil šef nemškega generalnega štaba l. 1938. ter je sedaj v zavezniških rokah. To dejanje nemškega generala je vzbudilo veliko senzacijo in se dobesedno priobčuje:

"Spominjate se, kako so nam opisovali položaj l. 1938. Dejali so, da se Češkoslovaška ne more zoperstavljati Nemčiji, da Anglija in Francija pogrešata potrebno orožje, da je Nemčija trdno za Hitlerjem, itd. Vsak general Halder je bil docela nasprotnega mnenja. Sedaj pa je tudi, da on samo olepšuje naš račun, je dejal Pitcairn.

Halder zatrjuje, da Nemčija tedaj ni imela več kot dve oklopni- ki diviziji, skupno pa je štela nemška vojska le 11 divizij. Mnenje Haldera in večine nemških vodilnih vojaških osebnosti je bilo, da so nemški izgledi v vojni l. 1938. docela brezupni. Češkoslovaško je namreč imela okoli vse meje izredno dobro zgrajene utrdbe, ki so bile celo starejše od Maginotove linije ter so po mnenju nemških vojaških strokovnjakov bile celo močnejše. Vrh tega je imela 35 dobro izvežbanih in odlično oboroženih divizij. Pomanjkanje dobrih cestnih in železniških zvez pa je stavilo izven vprašanja možnost prodiranja iz nedavno okupirane Avstrije.

Nemški poveljniki, ki so morali izdelati operacijske načrte proti Češkoslovaški, so podali negativno mnenje za uspeh takega pohoda. Med njimi je bil tudi von Rundstedt. Pri tem pa je bilo potrebno pomisliti, da je bilo tako negativno mnenje podano ob predvidevanju že same vojne med Nemčijo in Češkoslovaško. Ako pa bi tudi Francija stopila v vojno, kar je bilo po podobi primerneje, je Halder mnenja, da bi bili izgledi za Nemčijo nič manj kot katastrofalni.

V sredi avgusta l. 1938, je postajal Hitlerjev položaj vedno slabši. Nemški generali, ki so bili prepričani, da bo vojna za Nemčijo katastrofalna, so se odločili, da bodo z odstranitvijo Hitlerja preprečili izbruh vojne. Voditelji te zarote so bili general Halder, poveljnik berlinskega garnizona von Witzleben, Halderjev predhodnik general Beck, berlinski policijski prezident Helldorf, poveljnik potsdamskega garnizona grof Brockdorff in Stuelpnagel. Von Brauchitsch pa je bil o vsem obveščen.

Prvit tedon v septembru je bilo že vse pripravljeno. Vse bi šlo vse po redu, bi Hitler nehal vladati nad Nemčijo 14. ali 15. septembra. Halder je kot šef generalnega štaba odredil, da je bila poslana v Berlin ena oklopna divizija, ki jo je v Berlinu takoj postavil pod poveljstvo von Witzleben. Le-ta pa je imel že itak večje število berlinskih čet, dočim je Helldorff docela zaupal svoji policiji. Načrt je bil, da ustrelijo Hitlerja, čim prispe v Berlin, vendar ne go ubiti. Nato bi generali predložili vse gole dejstva nemškemu narodu in dejali: "Tu je mož, ki vas hoče speljati v vojno, katera mora voditi naš narod ogolj v katastrofo."

Po Halderju bi bilo nemško javno mnenje zelo naklonjeno puču, kajti že samo misel na vojno je v Nemčiji zgrozila vsakogar. Z upanje nemškega naroda v Hitlerjev politični in diplomatski genij pa je naglo padlo po Munchenu.

Drama se je sedaj hitro približevala svojemu višku. Bil je v začetku drugega septembrskega tedna. 12. septembra so bile končane vsakoletne nacistične bedarije v Nuernbergu. Ako bi se Hitler iz Nuernberga takoj podal v Berlin, bi bil vjetran zvečer 12. ali zjutraj 13. septembra. Toda podal se je v Berchtesgaden, kjer ga ni bilo mogoče doseči.

Vso nedeljo 11. septembra so se v Londonu pogovarjali Neville Chamberlain, Lord Halifax, Sir Samuel Hoare in Sir John Simon. V torek je imela vlada ponovno sejo. In istega dne se je Hitler vrnil v Berlin. Ali ni imel absolutno niti pojma o generalski zaroti -kar je verjetno- ali pa je imel tajne zagotovila svojih londonskih prijateljev -kar je tudi verjetno- bomo nikoli zvedeli.

Vsekakor je bil Hitler v Berlinu in Halder se je odločil, da bo tako v noči na sredo 14. septembra stopil na delo. Tega dne je prišel Halder zaupno k von Witzlebenu. Vse je bilo pripravljeno. Potreben je bil le končni znak, ki ga je moral dati Halder. In zategadelj je prišel Halder k von Witzlebenu.

Ko sta se Halder in von Witzleben razgovarjala o poslednjih podrobnostih, se je zgodila skoraj neverjetna stvar. Mr. Chamberlain je bil ta trenutek sporočil svetu, da bo naslednji dan odletel v Berchtesgaden na obisk k Hitlerju. To pa je kajpak uničilo ves naš načrt, daj je bila s tem odstranjena neposredna nevarnost [illegible]. Vrh tega pa je nastala tudi praktična težava, da je tudi Hitler takoj po prejemu te vesti odletel v Berchtesgaden.

To izredno sovpadanje med izvršitvijo našega načrta in Chamberlainovim obiskom utegne izgledati bila teatralično. Toda po Halderjevih besedah je bilo točno tako. Če bi Chamberlain odložil svoj obisk za samo en dan, bi bil Hitler aretiran in poznejša vojna onemogočena. "Toda to je bila božja volja in božja pota so neodumljiva", je dodal Halder. Z moskovskim sporazumom pa je prešel psihološki moment za eliminacijo Hitlerja in se ni nikoli več vrnil.

Mihajlović pomagal zaveznikom

Bivši zavezniški vrhovni poveljnik v Italiji general Mac CLARC je v Chicago odgovoril na tiskovni konferenci na vprašanje, ali se strinja s Titom, da je Mihajlović izdajalec:

"LAHKO VAM SAMO RECEM, DA JE GENERAL MIHAJLOVIĆ POMAGAL ZAVEZNIKOM. KOLIKO PA, TO SE BO DOKAZALO TOČNO."

Iz Ebolija

Komemoracija. V torek je bila po održanih žalnih službah božjih komemorativna svečanost v veliki gledališki dvorani. Na njej so sodelovali pevski zbori Slovenske armije, Hrvatske armije in Srbske armije. O Blagopokojnem Viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju pa je govoril narodni poslanec g. MARIĆ. Komemoracije so se udeležili predstavniki vseh trup jugoslov. vojske.

Otvoritveno. Otvoritev v gimnaziji. Včeraj je bila slovesna služba božja za dijake ebolijske jugoslovanske gimnazije. V gimnaziji poučujejo tudi slovenski profesorji ter jo obiskujejo vsi dijaki slovenske armije skupno z ostalimi jugoslovanskimi dijaki. Vpisanih je nad 600 dijakov.

Spominska svečanost. Danes dopoldne je bila žalna sv. maša za padlimi tujskimi in grškariškimi borci. Po sv. maši je v krajšem govoru počastil njih spomin vojni kurat Slovenske armije kap. g. KUNSTELJ Ignacij. Zvečer pa bo v veliki gledališki dvorani komemorativna svečanost, na kateri bo govoril Komandant generel g. Andrej, sodelovali pa bodo člani slovenskega dramatskega odseka, slovenski pevski zbor in godba Šumadijske divizije.

Gledališče. Dramatski odsek pripravlja uprizoritev Jurčičevega "DESETEGA BRATA" v novi [illegible]erjevi priredbi, trodejanko "HOLLYWOOD" ter za vse Sveč prizo LIPPL-Govretovega misterija "HRVAŠKI PLES". Posebna umetniška skupina pa se pripravlja na predidočo gostovanja v angleška gledališča v Cassetti, Salernu in Neaplju, kjer bodo nastopali pred angleškimi gosti.

Šahisti na delu. Po končanih prvenstvenih turnirjih za prvenstvo posameznih polkov in štabe ter glavnem prvenstvu Slovenske armije so sedaj šahisti nekoliko počivali. Prihodnji teden pa se bodo slovenski šahisti pomerili s hrvaškimi ter odigrali brzoturnir. Drugorazredni šahisti pa bodo pričeli s turnirjem za vstop v prvi razred.

Sportniki ne počivajo. Tudi v Eboliju ne namerava naši sportniki počivati. Njih neumorni vodja in organizator narednik ROŽINA že pripravlja lahkoatletske ekipe in moštvo za odbojko. Ne kažejo pa fantje preveč zanimanja za nogomet, kar je vsekakor pohvale vredno. Upamo, da bodo slovenski lahkoatleti imeli prihodnjem lahko-atletskem tekmovanju odnesali toliko prvih mest kot v Forliju.

DEMOKRACIJA JE VLADA ŠTEVILNIH S POMOČJO NEKATERIH POSAMEZNIKOV. NJIH OBLAST IZHAJA IZ DEJSTVA? DA SO JIH IZBRALI LJUDJE, DA JIM VLADAJO.

MARIBOR: Na Pohorju se je oglasil četniški odpor. Skupno cenijo, da je na Pohorju okoli 600 do 700 četnikov, ki so porazdeljeni v manjše skupine do 30 četnikov. Vajke na te oddelke so bile doslej neuspešne, ker so partizani siti pohajkovanja po gozdih ter se izogibajo spopadom. Zategadelj pa dajo ti četniški oddelki še toliko večke preglavice Titovcem, ki niso nikjer pred njimi varni.

CELOVEC: Srbski in slovenski partizani še vedno beže iz Titovega rdečega "raja". Pred nedavnim je pribežalo na koroško kar 22 dobro oboroženih partizanov in se predalo angleškim vojaškim oblastem.

GORICA: V Gorici je bil izvršen atentat na sedež Krščansko-demokratske stranke. Ob 23. uri je bila vržena v uradne prostore velika bomba, ki je povzročila pravo razdejanje. K sreči ni bilo nikogar v uradu.

LJUBLJANA: Potovanja iz Ljubljane na Primorsko, in to zlasti v Trst in Gorico so ukinjena. Dovolilnice izdaja le ljubljansko notranje "ministrstvo", to pa zgolj čistokrvnim partijcem.

Z ostale Jugoslavije

BEOGRAD: Tito je dal dvema ameriškima poslancema izjavo, da sta dr. Šubašić in dr. Šutej podala ostavko zaradi svojega nesoglašanja z volilnim zakonom. Članu komisije za zunanje zadeve ameriškega kongresa pa je izjavil Tito, da bo skušal dr. Šubašića še pregovoriti, da umakne ostavko.

SKOPLJE: Tito je včeraj prvič obiskal Skoplje. Za varnost njegovega potovanja je moralo biti mobilizirano celo armija, ki je varovala progo Beograd-Skoplje. Tito se tudi v Titovini ne počuti kaj varnega.

Z VSEGA SVETA

ANGLIJA:

London: V Londonu je pričela velika vrsta protestniških delavcev. V luki je ostalo neiztovorjenih ladij. Odbor pristaniških delavcev je pozval delavstvo, da se vrne na delo, vendar se to delavci odbili, nakar je vojska pričela istotako.

Angleška spodnja zbornica je sprejela predlog, da se za pet let podaljša zakon o nadzorstvu cen. Sedaj pa pride predlog o nacionalizaciji Angleške banke. Po predloženem zakonskem predlogu bodo delničarji dobili odškodnino v obveznicah s 3% obresti. Narodna banka je bila ustanovljena l. 1694.

V Albert Hallu je bila manifestacija Združenih narodov, ki je bilo ustanovljeno kot naslednica društva narodov. Na tej priliki je Atlee dejal: Kot predstavnik vlade sem trdno prepričan, da bo uspela organizacija miru. Če bi pa to ne uspelo, bi svet moral pretrpeti takšne strašne posledice, zaradi katerih človeku kar prime groza, čim nanje pomisli.

Po Bevinovem govoru vladajo prepričanje, da bo prišlo do ponovnega sestanka zunanjih ministrov. "Times" piše, da obstaja sicer volja za sodelovanje, vendar pa je potrebno še več volje in potrpljenja.

Bevin je izjavil, da so Angleži umaknili svoje čete iz Perzije.

ZDRUŽENE AMERIŠKE DRŽAVE:

WASHINGTON: Predsednik Truman je izjavil, da bo Amerika zadržala tajnost tehnične izdelave atomske bombe. Vojni odbor ameriškega senata pa se je sestal na hitro sejo, da prouči vprašanje čuvanja tajnosti atomske bombe.

Šef ameriškega generalštaba general MARSHALL je izjavil, da se Amerika v bodočnosti ne sme naslanjati zgolj na letalsko obrambo, ker bo v prihodnji vojni v prvih borbenih vrstah. Zato mora imeti močno suhozemsko vojsko od 4 miljonov. V izgradnji pa so sedaj nova letala, ki bodo letela 11 do 13 km visoko, imela brzino 560 km na uro, nosila 10.000 kg eksploziva ter imela radiu 2400 km. Pripravlja pa se gradnja novih tipov letal, ki bodo leteli 15 km visoko, a nosila 50 ton bomb. Amerika ima mnogo tajnih orožij, ki jih bo uporabila v primeru novega spora. Med njimi je tudi krogla, ki se jo upravlja potom električnih valov.

Truman je zahteval nove kredite za UNRRA-o, ker so dosedanji krediti v znesku 550 milijonov premajhni.

NEW YORK: Predsednik argentinske vlade polkovnik PEROL je podal ostavko pred ultimativno zahtevo generalnega štaba.

SOVJETIJA:

Moskva: Uradno javljajo, da je maršal STALIN odpotoval na odmor. Ameriški radio pa javlja, da je Stalin neozdravljivo bolan na težki jetrni bolezni ter mu svet njegovih zdravnikov prisoja največ tri mesece življenja.

Zatrjujejo, da je Molotov prejel nove instrukcije, ki so izzvale v Londonu veliko presenečenje. Komentator moskovskega radia VIKTOROV je dejal, da ni potrebno kriviti procedure za neuspeh v Londonu, temveč so kriva le nesoglasja med velesilami. Tudi komentator angleškega radia je istega mišljenja in trdi, da je absurdno misliti, da je neuspeh londonske konference rezultat realizma, temveč je neuspeh potrebno pripisati nasoglasjem v pogledih.

BALKAN:

ATENE: Mandat za sestavo nove grške vlade je dobil vodja liberalne stranke VENIZELOPULIS.

SOFIJA: Amerika je poslala v Bolgarijo dva opazovalca, da proučita prilike v Bolgariji. Vzpostavljeni pa so diplomatski odnošaji med Bolgarijo in Madžarsko. Liberalna stranka pa je izdala rezolucijo, v kateri zahteva razpustitev vseh koncentracijskih, delovnih in tzv. prevzgojnih taborišč. Stranki, kateri pripada tudi predsednik vlade Georgijev, zahteva svobodne volitve.

DALJNI VZHOD:

SINGAPUR: Tukaj je bil danes ubit tajnik komunistične stranke LIM CA
Chang-Kai-Šek je objavil, da bodo ve velepodjetja nacionalizirana.

TOKIO: Novi predsednik vlade je javil 8 točk o državljanskih pravicah.

SANGAJ: Kitajska je svečano proslavila 34 letnico republike.

SREDOZEMLJE:

RIM: Rimski dnevnik "Il Corriere trdi, da se more iskati atentatorja na De Gasperija med številnimi Jugoslovani, ki so v Rimu. List dodaja, da so ti Jugoslovani prišli med Gestape in fašistične čete. List "Il Paese" pa javlja, da so Američani pozvali svoj naloj, po katerem bi morale ameriške čete zapustiti Italijo.

VOLITVE V EVROPI:

Pri volitvah na HORVEŠKEM je zmagala social-demokratska stranka, kateri so liberalci, krščanska stranka, konservativci in komunisti na zadnjem mestu.

Pri občinskih volitvah v Budimpešti pa je zmagala stranka malih posestnikov, ki ji sledé delavci (komunisti).

V Portugalski bodo volitve 16. novembra.

V Avstriji debatirajo, ali naj bodo nacisti lahko udeležili volitev.

DROBTINE

Poreklo evropskih vladarjev. Vsi vladajoči evropski suvereni imajo svoje poreklo v angleški kraljevski družini. Kraljica Wilhelmina, danski kralj, švedski kralj, norveški kralj imajo poreklo od Jurija II., a italijanski, belgijski in bolgarski kralj od Jakoba I. Jugoslovanski kralj Peter in njegova soproga sta vnuka kraljice Viktorije, katere potomci so tudi na prestolih Rumunije in Grčije. Verjetno pa bo krona Švedske, Danske in Norveške padla na druge potomce kraljice Viktorije.

Hitler živ? General Eisenhower je izjavil, da je po njegovem mnenju Hitler živ ter se skriva v Nemčiji.

Sovjeti pretepeni. Moskovski radio je javil, da so reakcionarne židovske organizacije v Palestini preteple in zlorabile sovjetske državljane. V Telavivu je baje nek hotelir pretepel sovjetskega državljana Šulkina samo zaradi tega, da se hoče vrniti v Sovjetsko zvezo.

MAL ZA ŠALO

Šola-norišnica. V neki vasi v Ti tovini vprašuje učiteljica otroke: "
ste ločni otroci?". "Seveda smo, t
variščan", odgovarjajo deca.

"Dobro, otroci, preden spanjem pom
lite k Bogu in morda vam bo On pom
gal, da dobiste hrano".

Drugi dan jih ponovno vpraša, a
so pomolili k Bogu. Deca odgovarjajo da so. "Pa ste dobili od Boga hran jih vpraša. "Nismo", odgovarja dec

"Torej, otroci, zvečer pred spa
njem pomolite k tovarišu Titu. Vid
li bo, pa vam bo vsaj on pomagal

Drugi dan vpraša učiteljica zno "Kaj ste pomolili k Titu?". "Smo, variščan", odgovore otroci. Tedaj razdeli učiteljica otrokom nekaj k sov kekca, ki gu je poslala UNRRA, rečo: "Vidite otroci, potrebno je liti k tistemu, ki pomaga. Odslej vente, da pomaga samo tovariš Tito ne Bog.

ZAKONITOST JE PRAVO UTELESNJE SVOBODE, ČLOVEK JE SVOBODEN, KER MU NI TREBA POSLUŠATI NOBENE OSEBE, TEMVEČ SAMO ZAKON. (Kant)

JUGOSLOVANSKI VESTNIK

INFORMACIJSKI DNEVNIK SLOVENSKE ARMIJE

LETO 2. EBOLI, 1. JAN. 1946 - ŠT. 211.

Srečanje

1946

List oprc ila: POLJANŠAI

3. ... ——————————Nov letni pozdravljamo.
5. Dr. J. M. ——————————Dve važni problema.
7. Ljuba ——————————Med vzhodom in zapadom.
10. Planinc ——————————Družbena aktivnost izpred vojne.
11. ... ——————————Slovenci in Srbi.
15. Slov. profesorji ——————Šolstvo v novi Jugoslaviji.
17. Jenko ——————————Demokracija Josipa Broza-Tita.
18. XYZ ——————————Prvenstvo - prva razočaranja.
22. ... ——————————Odisej iz poljske vojske.
23. Franjo ——————————Naš sport.
23. ... ——————————Listnica uredništva.
24. ... ——————————Sveti oče je govoril.
25. ... ——————————Vesti z doma in tujine.

NOVOLETNA RAZMIŠLJANJA

Novo leto 1946. Kolo časa se vrti z brzino, ne dovolja nedomiljivo. V nas že ni obledela podoba, kakor smo v dragi nam domovini proslavljali Novo leto 1945. Pred našimi očmi vstaja naša zasnežena domovina, naše veličastne planine, bogati gozdovi, holmi in griči z lučnimi belimi cerkvicami, livade in polja z zelenjavo, travniki z žuborečimi potočki in hudourniki, naše edinstvene vasice in snažna mesteca. Vse to naša draga zemlja je še tako živo pred nami, da moremo komaj verjeti, da je zares poteklo celo leto dni od tistega veselja in tajinstvenega pozvanjanja slovenskih zvonov, ki nam je sredi noči veličastno oznanjalo, da stopamo v novo, vsaj po naših željah in molitvah, predvideno lepše novo leto.

V naših srcih pa tudi še niso zamrla upanja in nade, ki so nas bile prevevale lansko novo leto. Vse tiste neme želje, vroča upanja od trdne vere v neizbežnost zmage pravice nad silami zla so še danes tako trdno v našem spominu, kakor da bi bili šele včeraj doma kovali načrte za leto 1945.

In vendar je poteklo že celo leto dni, leto dni, ki so odšli mimo nas s takšno naglico, da se jih komaj v polsnu zavedamo. Zvesti domovini in njenim tradicijam hočemo tudi letos v naših novoletnih razmišljanjih podati obračun vseh dogajanj v minulem letu ter ustvariti pred našimi očmi perspektive naših hotenj in naših pogledov za prihajajoče se novo leto.

Mislim, da delim mišljenje vseh nas Slovencev v tujini, če predstavlja l. 1945. višek tragedije slovenskega naroda v njegovi zgodovini. Ta tragedija nas je toliknanj bolj prizadela, ker smo baš v to leto stopali z najlepšimi nadami v srcu. Fašistična zver je bila že na tleh, nacistična pa se je pod neprenehno točo zaveznišnih udarcev zvijala v smrtnih krčih. Toda vedno večje število iz Srbije se umikajočih srbskih nacionalnih borcev in njih prihod v Slovenijo je dokaj zmanjševalo naša novoletna upanja. Jeli smo se zavedati nevarnosti, da utegne po poginu fašistične in nacistične zverine zavladati nad nami še bujša ter vseuničujoči boljševiški nestvor. Z vzhoda se je namreč z vedno večjo naglico bližal usodni rdeči val, dokler ni preplavil tudi naše zemlje.

Maj 1945. Politična nezrelost in kratkovidnost, nezavednost, nezaloga, nedisciplinirannost, pomanjkanje slehernega čuta za koristi in dobrobit skupnosti, ter nesramnost otročje-naivna sla za oblastjo in položaji so povzročili, da bo ta mesec zapisan v slovenski zgodovini kot najstrašnejši in najkrvavejši mesec v vseh tisoč letih slovenskega življenja. V tem mesecu, v katerem je šlo za biti ali ne biti slovenskemu narodu, so bile stopile na plan vse zgoraj že navedene temeljne slovenske napake, napake, ki so stale življenje na tisoče in tisoče najboljših slovenskih sinov in očetov.

Predaleč bi nas vodilo, ako bi hoteli na tem mestu analizirati potek in vzroke te strašne koroške tragedije. Vsekakor pa je ta tragedija vtisnila svoj neizbrisni pečat vsemu nadaljnjemu življenju [illegible] ki se je na eni strani odigraval v tujini, na drugi v domovini, razpremenjeni v eno samo temno [illegible]

dobro. Tako smo upali, da bodo [illegible] ter duhovno zedinili vse Slovence

narod v tujini. Vendar nam usoda na bilo mi... Slovenski emigraciji ni bilo nikdar dano, da bi bile vsaj oznamljene, temveč je bila enaka vsej zgodovini slovenskega naroda razkosana v glavnem na zavezniško in sovražno. Kajpak je ta oznamljena razkosanost imela tud. svoje usodne posledice na vse duhovno in politično življenje slovenske emigracije. Namesto duha skupnosti, namesto sloge in ljubezni, namesto enotnih temeljnih pogledov na naša najvažnejša politična ter zlasti državna vprašanja, kratko namesto skrajne duhovne in politične povezanosti med vsem Slovenci v tujini, smo vse te mesece doživljali in še doživljamo največja duhovni in politični kaos v naših vrstah. Ta nesreča je bila celo tako velika, da si danes nismo edini niti v najpomembnejših vprašanjih naše bodoče državne pripadnosti in ureditve, kaj šele v vseh ostalih političnih socialnih in gospodarskih vprašanjih.

Na drugi strani pa postaja položaj v domovini z dnevi vse strahotnejši. Ti meseci predstavljajo absolutno duhovno, gospodarsko in tudi biološko uničevanje, skoraj bi dejali propad, slovenskega naroda. Preganjanje vere in njenih služabnikov, ločitev cerkve od države in šole, naša boljševiška zakonodaja, množično zapiranje, mučenje in pobijanje slovenskih vodilnih intelektualcev, gospodarskih in kulturnih oseb, načrtno proletarizirenje vsega slovenskega naroda s popolnoma izenačevalno vulgarizacijo, razlastitvami in podržavljenjem vodilnih trgovskih in industrijskih podjetij, brezobzirna izvedba agrarne reforme, stalnimi rekvizicijami, itd. ter končno uvedba najkrvavejšega policijskega režima so prinesle slovenskemu narodu namesto tolikanj opevane svobode najhujše suženjstvo ter ga spravile na rob propada.

Ogled v minulo leto je torej v vseh ozirih kaj žalosten. Ta ugotovitev pa nas ne sme spravljati v obup, temveč nam mora dati novih moči, da se podvojeno lotimo dela za rešitev in osvoboditev našega trpečega naroda. V novem letu morajo biti vse naše misli in vsa naša dejanja usmerjena le v ta pravec. Zavedati se moramo, da je naša domovina ostala brez vodilnih ljudi, da je naš narod ostal prepuščen samemu sebi in da je naša prva dolžnost, da mu v tej najhujši stiski pomagamo, da ga rešimo, da ga osvobodimo in bolje kot doslej spoznamo, kaj edino vodi do njegove dokončne osvoboditve.

Kdor pravilno vrednoti položaj v vrstah naroda vsega našega ozemlja, je nujno prepričan, da najprej je potrebno tesno združevanje vse naše [illegible] slovenske emigracije. Nujno potrebno je - in naš trpeči narod v domovini nas kliče, da to storimo - da se končno enkrat RESNIČNO, da končno zavzamemo pravo in iskreno bratsko LJUBEZEN IN SLOGO. Naše složni trud pa prežeti srebrnih ljubezni bomo zmogli dovolj tolikega milega, zmožnega nam od boga [illegible] Sloge, ljubezni medsebojnega spoštovanja in zaupanja, podrediti svojih osebnih interesov interesom skupnosti. Le skrajna potrebščenost naroda [illegible] slovenskega poštenega Slovenca in vsakega [illegible] delo. Dokler ne bo vse žilice [illegible] sleherna posamezna prežeto s krščanskimi načeli, toliko časa ni rešitve na nas ne čaka narodu. Toliko časa tudi nismo vredni, da bi nam Bog vrnil v roke krmilo našega naroda ter narod rešil strašne teme, v kateri danes živi.

Tako duhovno združenje na krščanskih načelih bomo tem lažje izvedli tudi naše politično združenje. To bo tem bližje, ker pač že danes bi ga ne more biti nobenega Slovenca več med nami, ki ne bi odkrito priznaval vodstva ministra dr. Mihe KREKA za edinega in nespornega predstavnika ter voditelja nas Slovencev. In če smo si enkrat edini - vprašanju našega vodilnega, potlej moramo biti vsi tudi v tujem in brez kompromisno sprejeti osnovna načela naše politike, ki jih je ministe dr. Krek tako jasno in nedvomno [illegible] v svoji [illegible] govoru slovenskemu [illegible] na kraljevem rojstnem dnu dne 6. septembra 1945

"...Mi smo vse [illegible] vojne [illegible] enim neizpremenjenim ciljem: da po [illegible] boljšano in razširjeno kraljevino

kot državljani in kot Slovenci smo bili in smo tega hočemo biti DOSLEDNI NOSILCI JUGOSLOVANSKE IDEJE. To je tako osnovna stvar, da ji je do sedaj obletnicah niti posebej ne povzdigovali. Seveda pa, posebno mi, pozdravljamo kralja v rojstni dan v nekem posebnem smislu. Ne priznavamo ga samo kot dinastičnega nosilca državne suverenitete, ne samo kot simbol suverenosti, marveč je sedaj kralj pravzaprav simbol naše boje, naše nade in stališča. Mi se v tem delimo ali smo za kralja, ali za kaj drugega. Tudi Jugoslavija je tako razdeljena v levo in desno. Mi gledamo na stvar tako, da kot nosilci naše bodoče državne, nosilca ideje, naj bo Jugoslavija unitarna ali federativna, naj bo demokratična ali avtoritarna, kot nosilci naših državnih svoboščin, ki ščitijo splošno svobodo in demokratične svoboščine, ki ustanavljajo narodu in državi take ustanove, da skupnost nosi skupna bremena in odgovornost, je delež skupnih benefitov in dobrot, in da zagotavlja predvsem svobodo posameznika, družine kot celice družbe in naravni izvor narodovega napredka. Vse druge ustanove v državi se morajo podrediti najvišjemu cilju: da more biti država svobodno organizirana družba, ki si svobodno omejuje svojo svobodo, v kolikor je to potrebno, da ne bi bil sosed v napoto sosedu, človek človeku. V tem smislu stojimo nosilci državne ideje, v tem smislu stojimo borci za demokracijo. KRALJ JE TA OSEBNA MISEL, SIMBOLIZIRANA V OSEBNEM ČUTU IN NARODNEM DUHU. „Prav tako naglasim in naglašam, da je priznavajo kot zavedni in ponosni Slovenci. Kot smo kot Slovenci rojeni, tudi JUGOSLOVANSKO ZAVEDNI. Mati Slovenci jugoslovanska misel ni manjša kot slovenska narodnost. Sto let je star ideal združene Slovenije in že zdavnaj pred stoletji se je prižgala tudi misli združitve vseh južnih Slovanov. Kar smo Slovenci, smo zavedni državljani. Če ne bi bil Slovenec, ne bi bil Jugoslovan. Ne vem, zakaj. Kakor hitro krojim svoj slovenski obraz, krojim z njim jugoslovanskega. Moje slovenstvo je prirodno, iz katerega se zrcali v jugoslovansko državno pripadnost. To je moja povezava s prirodo, z bratstvi, prvotnega z državnim...“

Te klasične besede ne dopuščajo več nikakega dvoma. Te besede ne bodo, ne smejo tudi morejo biti, KAZIPOT v Novem jutru. KAZIPOT vsem Slovencem domačim v tujini. Te besede so in morejo biti edini in edino veljavni smisel delovanja in hotenja, ki more biti prežeto z iskreno ljubeznijo, navdušenjem in vero v svetlo našim vitezom kralju Petru II. Osvobodilcu in rojstnemu Dnevu mladosti tem naši prvi demokratski in federativni Jugoslaviji.

Novo leto 1946. Odkbito pričnemo boljše in lepše usodne posledice v pomoč, da se rešimo iz labirinta bloderij, v katerem smo tavali, ostrmljeni nad zločini vandalizmov krščanskih mučenikov. Naš pogled pred naše tako duhovne in politične zdivjane narod privede na čisto drugo pot, ki edina lahko pripelje naše trpeče domovino do končne osvoboditve.

dr. J. M.

NOVA VZNEMIRJENJA

Mi se vračamo v trajnost Titove Jugoslavije, vendar ne želimo videti vrnitve stanja. Borimo se tudi za to, da ustvarimo NOVO, zares narodno in zares demokratsko Jugoslavijo. Kot narodni in razumni ljudje moramo mi tudi v teku borbe za uporov za ustvaritev NOVE Jugoslavije koristiti z izkustvom ter se učiti na preje storjenih napakah. Tako lahko mislimo opraviti več težkih problemov, ki čakajo na svojo rešitev, ter storiti več, da ti problemi bodo ne samo pravilno postavljeni, temveč tudi pravilno rešeni.

Eden najvažnejših in najvažnejših njih problemov vnovične Jugoslavije je vprašanje bodočih medsebojnih odnošajev naših krščanskih in nekrščanskih ver. Prvo tako načelo, kar je tukaj potrebno poudariti, je, da more biti bodoča Jugoslavija tako po DUHU kot po MORALI KRŠČANSKA DRŽAVA. To v obeh primerih ne izključuje svobode nekrščanskih ver, temveč v DUHU naših modernih demokratskih držav more tudi ljudski ali politični ustvaritelj idejo svobode, ki ima samo po sebi za to toleranco, temveč tudi najpozitivnejše življenjske

krščanje prepričujejo, da so vsi religiozni ljudje pozvani, da se skupno organizirani upirajo sorbemu brezboštvu, ki postaja vedno bolj nepodelno ter proti, da narodom vsili totalitaristični red neusmiljene diktature.

Ogromno večino jugoslovanskih narodov tvorijo PRAVOSLAVNI in KATOLIKI. V primeri z njimi je le maloštevilno število protestantov ter staro-katolikov. Kar je tudi do te vojne obstojalo glavno vprašanje v vprašanju odnošajev med pravoslavno in katoliško cerkvijo, bo sigurno to vprašanje stalo na prvem mestu tudi po zlomu Titove Jugoslavije. Zato gradelj je o njem potrebno resno in vsestransko razpravljati.

Jugoslavija je usodna življenjska zajednica Srbov, Hrvatov in Slovencev. Da bi bila trajna, plodonosna i harmonična, mora biti v njej srečno rešen osnovni notranji duhovni problem - problem odnosov teh dveh cerkva ter problem njih bodočega sodelovanja.

Poleg vsega, kar je bilo, mi moramo tudi tukaj gledati v bodočnost ter to silno važno vprašanje reševati s točka gledanja interesov naše skupne bodočnosti. Bolj kot kdaj koli v ~~zadnjih~~ zahtevajo današnji strahovita stvarnost naše države i od predstavnikov i od članov ene in druge cerkve skupno STALIŠČE, skupno BORBO ter skupno POZRTVOVALNOST v borbi proti brezbožnemu Titovemu komunizmu, ki z isto brezusmiljenostjo zatira tako pravoslavno kot katoliško vero. Obe cerkvi imata skupnega sovražnika, obe morata imeti danes tudi skupno stališče.

Morda bitji je višja volja, da v ognju brezusmiljene borbe, ki strahovito udarja našo domovino, zgore ter za vedno izginejo mnoge zablode, ki so bile vzrok ter izvor mnogih nezdravih pojavov. Izkušnje, doživljene potom skupnih nesreč, so najboljši učitelj in kažipot. V tem primeru morejo biti te izkušnje osnova za rešitev bodočih medsebojnih odnošajev med pravoslavno in rimsko-katoliško vero v Jugoslaviji.

Kakšni morajo biti ti odnošaji? Kar je sprejeto načelo demokracije in federacije, je rešitev tega vprašanja s čiste matematične točke gledanja mnogo olajšano. Toda ta problem ne sme biti mehanično rešen. Mi smo za krščanski, plodonosen, tolerantem ter oplemenjujoč pluralizem; mi smo za polno, organsko, okrščanjeno kulturo in civilizacijo. Zato morajo biti bodoči odnošaji teh dveh cerkev SESTRSKI. Takšni morajo biti tudi z ozirom na globoko ter zelo bogato duhovno zgodovinsko izkušnjo i one i druge vere, ter z ozirom na ogromne dolžnosti, ki jim jih postavlja usoda. Tragika krščanske Evrope je večidel v tem, ker ni bilo ustvarjeno konstruktivno sodelovanje med vsemi krščanskimi cerkvami. To sodelovanje ni bilo ustvarjeno, ker se je pristopalo k celim sklopom vprašanj teoretično z dogmatske točka gledanja. Kar na tem načrtu ni prišlo do izdelčitve gledanj, neobhodno je potrebno, da pride do edinstvenega sodelovanja glede skupne borbe proti brezboštvu ter do skupnih naporov na izgraditvi boljših, pravičnejših ter bolj krščanskih osnov življenja.

V tem pravcu lahko obe cerkvi delata dogovorno ter načrtno. Obema je namreč do tega, da bo nova Jugoslavija čim bolj krščanska ter etična država. Spoštujoč med seboj tisto, kar je POSEBNO ter RAZLIČNO, se tako pravoslavna ter rimsko-katoliška cerkev lahko približata na tistem, kar jima je SKUPNO. A skupno jima je vera v Kristusa ter nauk, ki je ljubezen bistveno označuje slehernega krščanskega delovanja. Skupna se jima tudi prizadevanja, da zmaga v življenju krščansko načelo ter da bo brezboštvo obvladano ter uničeno. Poleg drugega ju približuje tudi dejstvo, da je velika večinost rodbin v izgraditvi države in naroda. V tem ju veže tudi težka skupna borba proti brezusmiljenim preganjanju cerkve v Jugoslaviji.

Ako bosta naši dve najmočnejši cerkvi hoteli iti po tem potu, potlej bo mnogo olajšano tudi vprašanje rešitve naših odnosov napram državi ter obratno odnosov države do njiju.

Mi smo za krščansko in katoliško državo. Mi smo za

medsebojno kontinuirano sloniteV i cerkve na državo i države na cerkev. V novi Jugoslaviji morata igrati i pravoslavna i katoliška cerkev veliko misionarsko in moralno vlogo, kar ne pomeni, da morata postati politična činitelja v navadnem smislu besede. Ideja države je prežeta s krščansko idejo. Zategadelj se mora bodoča aktivnost cerkev v Jugoslaviji odražavati tako na socialnem kot na kulturno-prosvetnem polju. Da bosta zamogli vplivati na državo in narod, morata naši cerkvi z oplemenjujočim delom si osigurati to mesto ter te možnosti. Državi je potrebno njuno sodelovanje prav tako, kot ji je neobhodno potrebno, da sta njih moralni ugled ter konstruktivnost veliki.

o se to doseže, potlej bodo vsa druga vprašanja odnošajev cerkve napram državi ter države napram cerkvi bolj ali manj tehničnega značaja. Z DOBRO VOLJO, ki je prvi predpogoj za vsako dobro rešitev, jih bo kaj lahko rešiti.

V ustvarjanju ter stalnemu forsiranju dobre volje med posameznici ter med množicami vidimo siguren korak moralne ozdravitve. Iz njega vzhaja zavestna duhovna povezanost, a iz te se poraja i volja i moč za zmago.

Ako ne dosežemo zmage ter ostane Tito i nadalje suveren tiranski gospodar naše domovine, potlej bodo vse te misli ostale neustvarjeni sni. Zategadelj mora sleherni zaveden Srb, Hrvat in Slovenec vsakodnevni polagati samemu sebi račun o tem, kaj je v teh dneh doprinesel k nacionalni zmagi ter reševanju svojega naroda.

LJUBO:

MED VZHODOM IN ZAPADOM

Naš narod je v svetovnem dogajanju od nekdaj igral in bo igral nad vse pomembno, težko, a častno nalogo. Ko so bili naši dedje naselili ozemlje med Jadranom ter Blatnim jezerom, med Kolpo in Visokimi Turami, pač niso niti slutili, kako burne dneve bodo učakali njih potomci.

Iz stare domovine smo prinesli s seboj svojo svojsko, praslovansko kulturo, ki je ostala in je še danes temeljni kamen naše kulturne zgradbe.

Prinesli smo s seboj morda najdemokratičnejšo obliko podeljevanja oblasti. Naš narodni običaj ustoličevanja na Gosposvetskem polju je biser naše kulturno-politične zapuščine in zvezda-vodnica v bodočnosti; kajti v bodočih časovah naše demokratske vladavine, bo ustoličevanje prav gotovo igralo svojo določeno vlogo. Knežji kamen in vojvodsk prestol sta prepričevalna pomnika naše slavne preteklosti in poroka boljše bodočnosti, bodočnosti, ki se je današnji strahovalci Jugoslavije boje, zakaj vojvode, ki jih naš narod je ustoličeval v Korotanu, so pred prevzemom oblasti pili iz rok narida vodo naših gora, oni pa so pili kri nedolžnih, zato bodo v krvi končali.

Pravtako pa sta knežji kamen in vojvodski prestol mejnika nasproti oholemu germanskemu sosedu, ki nam je skozi stoletja, z lažno krinko na obrazu s sladkimi obljubami na ustnah vsiljeval svojo kulturo z enim samim namenom, da nas utopi v svojem morju. Žal so se zmiroma našli ljudje, ki so obljubam verjeli in se naivno udajali sladkim sanjam, ki so jih prišepetavali. Meja našega ozemlja pa je zdrkniła od Visokih Tur na Karavnke, od Karavank na Savo, danes pa spet grozi na Karavankah z istini cilji, z istim namenom.

Boj med zapadno in vzhodno oziroma jugovzhodno kulturo, ki se stikata prav na naših tleh, je bil zagrizen in ogorčen, divja pa še

danes z isto silo kot nekdaj, kot sad te borbe pa je izniklo neka čisto svojska kultura kot posrednica med jugovzhodno (nekateri jo neupravičeno imenujejo kot "balkansko") in zapadno-evropsko kulturo.

V tem boju je naš narod aktivno sodeloval potom svojih kulturnih delavcev. Razumljivo je seveda, da je pri tem igralo veliko vlogo orožje in da so morali naši očetje kajpak kdaj tudi kloniti.

Ta boj je dal mnogo snovi našim kulturnim delavcem. Naj navedem n. pr. Jurčičevega "Tugomerja", ki je v prvi vrsti zasnovi popolni izdajalec in predmet, ki namenoma pogubi svoje rojake in Brunšpora, po Levstikovi korekturi odkrito predelavi a je vsaj izmed gori omenjenih malivnežev, ki svojo luhkovernost poplača z življenjem, narod pa ne obsodi kot izdajal

Drug tak primer je Prešernov "Krst". Ljudstvo se upira sprejeti Kristov veri od Germanov, ker nagonsko sluti, da je vse le krinka za pokorjenje, zato se bori do poslednjega mož - Črtomir, ki se še v polni moči zaveda, da največ sveta storkom sliši Slave in dvigne prapor naše kulture - tokrat religije - pa četudi zmotne, naprtne oholim Germanom in svojim bratom v njihovi službi. Zaveda se, da njegova vera ni prava.

Ne bruhim se je, vere Bogomile,
vem, da malike in njih službo slavc
služabnikov njih so na svet rodile,
v njih spoštoval očetov sem postave,
al'zdaj ovrgle so jih vojske sile.

Spoštoval je postave svojih očetov, ker je vedel, da mu tujec ponuja svojo vero in svojo kulturo le zato, da uniči njegovo samostojnost, da z orožjem ovrže njegovo staro pravdo.

V tem spoznanju se uda prošnji Bogomile in se da krstiti od duhovnika Bruida, Ireca ne Nemca!

Oba ta dva primera sta vzeta sicer iz slovstva, imata pa vsekakor svojo točno dokazano zgodovinsko ozadje, kar dokazuje tudi Prešernova opomba na kraju Krsta: Glej Valvasorja, Ehre des Herzogstums Krain, 7. knjiga, 2. poglavje.

Drugo nesporno dejstvo je samo pokristjanjenje Slovencev in zgodovinsko dokazano pismo knezu Koclju bizantinskemu cesarju Konstantinu, v njem mu pošlje učiteljev, ki bodo učili novi nauk v domačem jeziku, ker nemških misijonarjev narod ne more in noče poslušati. Na to pismo sta prispela Ciril in Metod, ki sta pričela razširjati Kristov nauk, ker pa mu bilo všeč nemški duhovnikom, ki so ju tožili pri papežu in jo slednjič pregnali z dežele, vendar pa se je narod še v mnogo oklepal njunih učencev in se trdno odločil proti germanski kulturni agresivnosti.

Tudi Finžgarjev roman "Pod svobodnim soncem" nam prikazuje del te borbe našega naroda, tokrat proti agresivnosti z jugovzhoda. Junakinja romana, Iztok, pomenljivo izjavi: "Mi proč ji nismo Slovenci nikdar!" Geslo, ki bi ga morali imeti mi vsi neizbrisno zapisanega v srcu in duši.

Vsi naši kulturni delavci so se dobro zavedali pomena te borbe in so v njej aktivno sodelovali. Spoznali so, da se moramo, če hočemo obstati - nasloniti na jugovzhod, to je na naše brate Hrvate in Srbe ter Bolgare ter vztrajati v trdi borbi kot predstraža proti germanskemu "Drang nach Osten". Spoznali so, da bi bila vsaka večja povezanost z ogromno pezo, ki tišči na nas, naša smrt.

V soyražnike z oblakov
rodu naj naš'ga trešči grom
prost, kot je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom.

naj zdrobe
njih roke
si spone, ki jih še teže.
Edinost, srečа sprava
k nam naj nazaj se vrnejo,
otrok kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast
ko pred, spet naša bosta last!

V teh dveh kiticah svoje nesmrtne zdravljice, nam je Prešeren kratko in preprosto označil naš kulturni in politični program: premagati sovražnika, to je Nemca in se znebiti vseh spon, ki nam jih je tekom stoletij nadel; tu zdaj lahko v mislih postavimo vprašanje, kako? Naslednja kitica pa nam naj odgovarja, -z edinostjo in slogo vseh Slave otrokbomo dosegli, da bomo znova močni in da bomo res narod časti in Slave.

a isti program je zajemal v Prešernovi dobi. - ? je doba tik pred in v sami pomladi narodov /1848 vse tedanje kulturne delavce. Naj omenim samo Stanka Vraza, štajerskega pesnika iz Cerovca, k ga je navdušila Gajeva ideja Ilirije, dasi se je spustil predaleč s svojim prizadevanjem za en sam jezik in s tem en sam narod. Ker je pa s tem zanikaval slovensko narodno bistvo, je bil prav Prešeren tisti, ki ga je ostro obsodil ter ga imenoval "narobe Katon", obenem pa odklonil vsako sodelovanje pri sprovajanju tega načrta, zavedajoč se vloge svojega naroda in bobbe dveh kultur.

Anton Aškerc pa pravi v svoji pesmi "Mi vstajamo":

Iz svojih vstajamo moči,
četudi smo pozni, mladi.

Iz svojih moči vstajamo, zavedajoč se naloge, ki nam jo je določila zgodovina, to je stati na straži proti germanskemu zidu in posredovati v borbi zzzzz dveh svetov, iz tega in s tem posredovanjem pa črpati moč za svoj lasten obstoj.

Ob koncu še nekaj besedi o takozvani "novi kulturi", ki jo danes oznanjajo Titovci. Ni to nekaj "novega", saj je samo kopija -/ne morda slaba, pač pa naravnost odlična sovjetske "kulture", ki pa -zanr je treba poudariti, nikakor ni istovetno z vzhodno ali jugovzhodno kulturo odnosno kulturnim vplivom, omenjenim zgoraj,- pač pa je to nekaj čisto svojska"kultura", kulturaž internacionale. Xx

Ta "nova kultura" se je že predstavila s svojimi umotvori, z novo miselnostjo, tako n. pr. so v Trstu igrali neko tako novo literarno umetnino z naslovom "Andante Patetico", ki pa jo je kritik popolnoma nedvoumno in kratko obsodil, "da ne bo obstala in ne bo nič pomenila v bogastvu celotne,/to jepredvojne , stare, "reakcionarne", op. pisca/ slovenske kulturne zajednice.

Naš narod ima jako dragocene izkušnje za presojo in oceno tujih miselnosti, to je kulture, saj je samo tekom te vojne spoznal "dvatisočletno kulturo" večnega Rima, z Gonarsom, Remicijem in Rabom vred; kulturo Nitschejeve plavolase zveri "nemčevolka" z Dachauom in Belzenom; danes pa okuša "najmodernejšo in najpopolnejšo"kulturo"proletarcev vseh dežel, kulturo krvi in nasilja. Iz teh spoznanj črpa moč za vztrajanje in kljubovanje vsem modernim"kulturnikom", fizkulturnikom in krvavim komisarjem.

Žal ni mogoče zaradi pomanjkanja gradiva navajati še drugih neštetih vzgledov naših ustvarjalcev, ki so se vsi jasno zavedali svoje naloge in jo po svojih najboljših močeh tudi izvrševali.

In ves skrenih tavajoč po prizo[illegible] do zaključka bitj posredovalca med vzhodom i. zahodom; povezati se z evropsko duhovno in [illegible] posredovati zapadno kulturo [illegible] v boju z azijskimi sosedi, [illegible] njihovo morje.

DRUŽBENO-SOCIALNE IZPREMEMBE

[illegible] razpovori se [illegible] o [illegible] tičnih težnjah posameznih [illegible] v Evropi, temveč [illegible] svoje [illegible] k splošni [illegible] nadiogi, ki [illegible] današnjo Evropo i. [illegible] vred. Povsod slišimo o novi svobodi, [illegible]kosti i. pravičnosti. Da splošno ves svetovni tisk piše o tem, kako ustvariti državo, ki bi mučala vse demokratske svoboščine in spremljali tudi boljši pogoji [illegible] čine za sodobne socialne reforme, govori se, prav upravičeno, o borbi [illegible] dveh svetov, dveh idejologij. [illegible] od teh je vidi pre[illegible] prepreke in [illegible] pogled [illegible] strukturo popolnoma [illegible]. proizvaja i. [illegible] v svojem programu in izvajanju. Revolucionarnost v dosedanjem razvoju je vzrok, da [illegible] ljudske množice v prvem udaru. Odtod izvira tudi psihološki [illegible] proletarstva. Internacionalo je materialistična ideologija in komunizem. Njej nasproti se odpira zapadnoevropsko-krščanski blok, ki [illegible] pri [illegible] gledé državnih ureditev [illegible] socialnih reform. Vse to [illegible] okvir krščanstva. Vključi se tudi [illegible] podkrepiti svoje [illegible] pri [illegible] sveta v duhu krščanstva.

Ne [illegible] se upuščati v podrobno proučevanje [illegible] posameznih narodov v pogledu oblike in ureditve sodobnega človeštva.

Kapitalno določenje sta [illegible] ustvarjanje dveh zaključkov [illegible] iti dve državi [illegible] istih [illegible] gledanj. To je po vsem [illegible] vo, če upoštevamo dejstvo, da [illegible] vsako od njih gleda [illegible] živi v svojem posebnem gospodarskem, kulturnem, verskem i. [illegible] življenja. Revolucionarni [illegible] so nastali [illegible] pogoji, ki dajejo posameznim narodom svojstveno stališče, svojstvene sposobnosti in potrebnost [illegible] s tem tudi svojstvene [illegible] nazore i. načine pri reševanju sodobnih socialnih problemov. Istovetiti take pridobljene nazore in jih prenašati v življenje drugega naroda, naroda s povsem drugimi pogoji [illegible] povsem [illegible] nimi pogoji po kakovosti, pa je nesmisel, ker je kaj takega nezvedljivo nevarni [illegible] takih [illegible].

Drugi zaključek je treba iskati v vprašanju, kje [illegible] potreba za izpremembami in [illegible] stanjem [illegible] socialnih problemov. Francoska revolucija je z geslu svobode in [illegible] pogoje po vsem kulturnem svetu [illegible] v boj za to, da so odvrgli [illegible] fevdalni sistem [illegible] posameznika, slojem, da razvijejo vse svoje sile. Zagon [illegible] je ponekod velik korak naprej [illegible] in [illegible] okvir. Z razvojem industrije v [illegible] 19. stoletju pa [illegible] v gospodarskem življenju [illegible] kot najbolj [illegible] nezadovoljstvo nižjih slojev. Ta pojav je [illegible] socialno akcijo. Z raznimi novimi [illegible] skušajo [illegible] gledé [illegible] se je [illegible] skozi vso 19. stoletje. Bilo je [illegible] volje, [illegible] novo [illegible] d[illegible] i. [illegible] sebičnosti [illegible] bivših dobičkarjev. V [illegible] letja po koncu prve svetovne vojne [illegible] dobrega [illegible] kapitalizma. Ta pojav je [illegible] socialnih problemov. Tedanji [illegible] svet se [illegible] v dovoljšni meri i. pravočasno [illegible] kapitalističnih [illegible]

človeških sil bosta in poetvitiž razcvitajočem se komunizmu vtisti učinkovita protiutež, ki bi ga moral imeti v duhu tistega krščanstva v borbi proti materializmu.

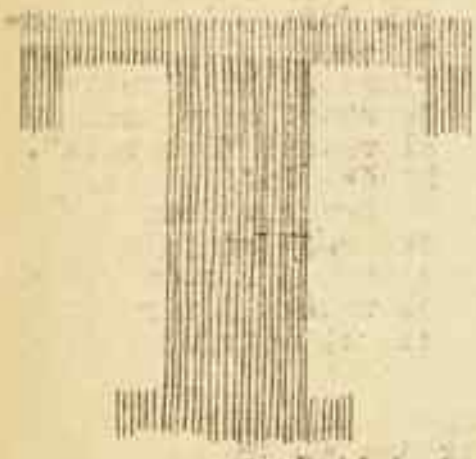

[illegible] bistri nas torej nujno vodijo do drugega zaključka o nemudni upravičenosti po zahtevi splošnih izprememb, ki jih [illegible] zahteva današnja doba.

Naša ožja domovina, [illegible] širša, ni in tudi ne more biti v svojem bistvu materialistična, saj je vendar v njej pregloboko ukoreninjeno religiozno življenje in s tem tudi krščanske načela. Zaradi tega ne more biti dovzetna niti za materialistično stremljenje, niti za današnje drakonske ukrepe družbenih reform. Družabno življenje je vse preveč zapleteno in zamotano, da bi se dalo uspešno in naravno urediti in urejati.

Pričakujemo padec partijsko-komunistične [illegible] vlade, ki je poleg vsega še protinaravna za obstoj osebnih svoboščin. V zameno si želimo tiste svoboščine, ki jih obsega demokratski svet, in tiste družabno-socialne ukrepe, ki počivajo na krščanski ljubezni. Govorimo o novi, obnovljeni federativni Jugoslaviji, ki bo premagala s protikrstjo in postavila nove temeljne pravičnosti in napredka po narodni volji.

Pri tej obnovi moramo pretehtati svoje moči in sposobnosti, ali razpoloženje z etičnimi pogledi in z dovoljno dobre volje, s katero naj bi se izvršila vzajemna in mučrtna preusmeritev starega in slabega k novemu in dobremu. Ali bomo imeli učinkovita sredstva, duhovne in moralne višine, da zajezimo materialistične stremljenje z zdravimi in plodonosnimi naziranji. Ali smo dovolj močni, da bomo vzdrževali pravično ravnovesje med človeškimi telesnimi zahtevami in duhovnim stremljenjem in na ta način ustvarili tisti družbeni red in tisto družabno pravičnost, ki odgovarja zlasti naši ožji domovini.

Če v tem ne bomo uspeli, in bomo vrnili trpečemu narodu vero v krščanska načela pravičnosti in v načela sodobnega človeštva, se ne bomo izognili novim tužnim in bodoča pokolenja bodo gledala na nas kot na svoje najmanjvredne predstavnike.

[illegible] je težka, vendar uspela bo, če hočemo. S trdno voljo moramo podpirati vzajemno sodelovanje vseh ljudi in vseh najrazličnejših stanov, in edini, ki bi kolikor [illegible] izpodbijati človeka bog gmotnega in duhovnega dviganja.

SLOVENCI IN SRBI

V borbi [illegible] Slovencev za narodni obstoj, za očuvanje svojega narodnega obličja, svojega jezika in svojih lastnih vrednot predstavlja borba Slovencev posebno poglavje, sijajno poglavje, ki jasno dokazuje viteškost naše rase. To je poglavje, v katerem so zapisani mogi porazi, a tudi mnoge zmage, mnogo narodnih odtujitev, in tudi mnogo žilavih in junaških borb za ohranitev svojih narodnih vrednot, torej mnogo primerov narodne zavesti in čvrstine. V tej nadčloveški borbi Slovencev s tujcem, trajajoči mnogo stoletij, v tej gigantski borbi Davida z Goljatom, se je slovensko etnografsko ozemlje pogosto zelo bolj ožilo, zmanjšala je nevarnost, da bo slovenski narod docela zdrobljen med dvema velikima in tujima sovražnima narodoma -Nemškim in Italijanskim, ker se je periferija slovenskega etnografskega ozemlja prilično pogosti odtujevati s sprejemom tujega jezika in tuje kulture.

Slovenci so [illegible] mnogo večje ozemlje, kot ga imajo danes v posesti. Ne zapadu je šla slovenska meja do Tagliamenta, kar dokazujejo mnoga slovenska imena rek, gora in krajev. Na severozapadu je segala

...ška Koroška do izvira ...olskih Alp v Slove... ...ijajo v visokih go... ...ki prastarega slo... ...Štajerska preko Semmer... ...slovenska zemlja. Graz ...Hradec", a Semmering ...le pozneje so se z ...ki bolj poljšili. ...slovenska etnografs... ...ško-germansko mejo. ...ni Madžarski je bilo ...ega obstojajo ostan... ...zgodovinsko dejstvo.

Drave ter do južno-ti... ...nijo. Še danes se nah... ...južne Tirolske os... ...venskega plemena. Vsa ...inga je bila tudi ...je stari slovenski ...slovenski "Severnik". ...berško infiltracijo ...Na severovzhodu se je ...ska meja spajala s ...Blatno jezero v zapad... ...slovensko jezero in še ...ki, ki potrjujejo to

Uklenjen s severa, zapada in jugozapada od nemškega in italijanskega naroda, se je slovenski življ, umikajoč se pred močnim pritiskom ekspanzivnega nemškega in italijanskega naroda, umikal v teko... ...do let v vedno bolj ožke meje in je na ta način s svojim lastnim telesom ter svojo narodno krvjo pričel zapadno kulturo. Grozila je nevarnost, da bo slovenski narod s še nadaljnjim zoževanjem etnografskega slo... ...venskega ozemlja pod pritiskom avstrijske germanizacije in italijanske ...nizacije že v teku 19. stoletja izbrisan z zemeljske krogle kot po... ...sebna etnična celota.

Medtem je 19. stoletje postalo po francoski revoluciji stoletje narodnih prebujenj. Prvi na Balkanu in prvi med južnimi Slovani so bili Srbi, ki so pričeli svojo narodno revolucijo za svojo narodno osvoboditev in ustvaritev narodne srbske države. Borba Srbov za narodno osvoboditev je imela ogromen odmev na vsem Balkanu in pri vseh južnih Slovanih. Zgodovinsko je dejstvo, da nastaja pod vplivom srbske narodne revolucije narodno prebujenje vseh južnih Slovanov, tako Hrvatov kot Slovencev. Baš zaradi tega vpliva, ki ga je stalno izvajala srbska narodna revolucija na Slovane avstro-ogerske monarhije, je Avstro-Ogerska strahovito zasovražila Srbe. Zategadelj so Slovanom Avstro-Ogerske servirali najgnusnejše laži o Srbiji, samo da bi s tem odvrnili njih pogled od Srbije. Gnusno seme, zasejano že tedaj od podle Avstrije med Hrvate in Srbe, da jih odvoji od Srbov, je predstavljala tudi trditev, da so Srbi "nekulturni Balkanci", s katerimi ti Hrvati in Srbi z njih "tisočletno kulturo" ne smejo imeti nikakih zvez. Vendar Avstrija ni uspela s svojo propagando. Narodni val, prihajajoč stalno iz Srbije, je močno zadel tudi Slovence. Ob polovici 19. stoletja prične tako znatno slabeti proces odtujevanja ter zoževanja ozemlja. Tedaj prične slovenski narod svoj narodni boj, ki se iz dneva v dan vse bolj jača ter prinaša vedno večje sadove. In ko je l. 1903. stopila na srbski prestol znova dinastija Karadžorđevićev, ko je Srbija kot demokratska država postala vzor ter zadobila s tem ogromen ugled v Evropi ter postala privlačna točka za južne Slovane, je slovenski nacionalni in intelektualni sloj vodil odločno borbo za zedinjenje vseh južnih Slovanov v eno državo pod slavno dinastijo Karadžorđevićev. Ta sloj je gledal v ustvaritvi tega ideala edino jamstvo za ohranitev svoje nacionalne individualnosti ter svojega narodnostnega ozemlja. Jugoslavija, dasi organizirana na progresivnih osnovah, je omogočila slovenskemu narodu narodni, kulturni in gospodarski razvoj. Slovenci, ki so bili ostali izven jugoslovanskih mej, dasi so bili izpostavljeni najhujšemu terorju nacizma in fašizma, se niso bili odtujevali, ker so vedeli po intuiciji, ki jo imajo kulturno zasužnjeni narodi, da bo prišel dan, ko se bodo zedinili s svojimi svobodnimi brati. Iz Jugoslavije je prihajala vera in upanje za vse zasužnjene Slovence, ki so se narodno jačali. Na ta način se je narodnostno ozemlje širilo, a nikakor več ožilo.

Torej da končamo: dokler so Slovenci živeli pod tujo politično upravo, se je njih narodnostno ozemlje stalno ožilo. Čim so prišli v sestav Jugoslavije, se to ozemlje ne samo ni ožilo, temveč še širilo, ker se je narodna zavednost perifernih Slovencev izven Jugosla...

vanskih mej, stalno jačala pod vplivom zavesti, da imajo Slovenci svojo svobodno državo, ki jih bo nekega dne osvobodila.

.....

.....

Med življenjem in delovanjem apostolskih bratov sv. Cirila in Metoda pred 1000 leti so vsa južnoslovanska plemena, ki so živela na Balkanu, v Podonavju ter ostalih krajih od Soluna do Skadra do visokih tirolskih Alp ter češko-moravske meje, tvorila krvno ter jezikovno en edinstven narod, ki je ob obisku sv. Cirila in Metoda živel kot miren poljedelski narod v svojih zadrugah in župah ter tvoril popolno kulturno celoto. Jezik ki sta se ga sveta brata naučila v Solunu in v katerem sta propovedovala krščansko vero, je ves ta narod razumel, kar pomeni, da se je tedaj od Soluna do Češke govorilo v enem jeziku. To je zgodovinski dokaz za naše krvno in jezikovno edinstvo.

Pozneje so se v tem enoličnem morju, ki je že sprejelo krščanstvo, pričele ustanavljati posamezne slovenske države. Na jugu se rodi Srbija. Le-ta se širi in jača, da doseže za vladanja slavnih Nemanjićev svojo kulminacijo, in to tako kot država kakor kot kulturna celota s svojo lastno, samorodno srpsko kulturo, katere žive priče so srednjeveški samostani s svojimi krasnimi slikami in freskami ter mnogi drugi pisani spomeniki. Osnova te kulture je globoko krščanska.

Prihaja velik naval z vzhoda. Srbi se borc na Marici, brani jo svojo kulturo in zalio pred vzhodom, borc se na Kosovem, brane krščansko kulturo. Ves čas turškega suženjstva se niso bili Srbi pomirili z zavojevačem, niti niso bili sprejeli njegovo kulturo. Stalno so v borbi za krščansko kulturo na strani zapada, v obrambi zapada. Kdo je tvoril obmejne posadke in obmejne pase Avstro-Ogerske napram Turčiji? SRBI. Srbi so bili tisti, ki niso bili štedili svojo kri v obrambi zapada ter njegove krščanske civilizacije.

Med večstoletnim suženjstvom So Srbi, dasi so bili brez vodilnega sloja, brez vsakih šol ter drugih kulturnih ustanov, ustvarili veliko-stno narodno poezijo, kakršne nima noben drug narod na svetu, in to kot izraz svojega kulturnega bitja, ki je v svoji vsebini globoko krščansko z elementi srnske samolastne kulture. Pogledi na življenje in svet v tej poeziji, pogledi na človeka ter njegove vrednote /vrline in napake/, pogledi na večne vrednote, so globoko pretkani s krščansko etiko ter dokazujejo, da je krščanska kultura postala večna last srbskega naroda ter sestavni del njegove duše.

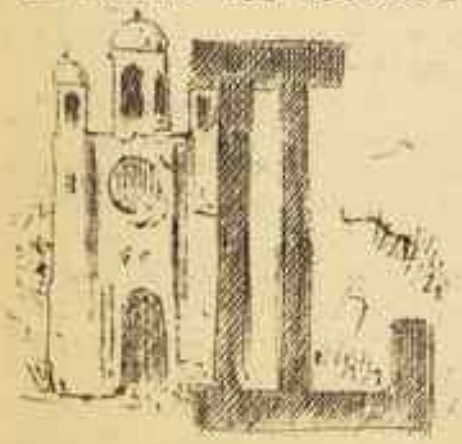

eta 1941, ko je zapadni krščanski civilizacija znova grozila nevarnost z vzhoda, je bil srbski narod brez države, brez vojske, zasužnjen in golorok. Vendar se tudi tak in v takšnem stanju srbski narod bori i proti okupatorju, i na drugi fronti proti tolpam, zaslepljenim z ideologijo divjih vzhodnih stepa. V ogromnem svetovnem spopadu, ki je izražel v glavnem borbo zaradi imperialističnih ciljev ali obrambo istih, edino mali ter golorok srbski narod vodi prvi od vseh ter pred vsemi čisto ideološko borbo za obrambo krščanske kulture in evropske civilizacije, v kateri se nahaja še danes.

In tako se Srbi trdijo dvakrat za udarec, ter prvi za prvi krščanske kulture ter v borbi za evropske kulturne pridobitve, zaradi česar so pretrpeli ter še trpe nedopovedljive muke. Prvič na Kosovem l. 1389., v Drupič na Ravni gori l. 1941. Po tej svoji borbi za evropske ideale, so Srbi izrazit evropski narod, izrazit predstavnik evropskih teženj ter evropskih kulturnih stremljenj.

Nekoč bodo Evropa in ves civilizirani svet morali podeliti priznanje mučeniškemu srbskemu narodu.

.....

.....

oje l. 1941. podnevi nemški vdor zasedli Jugoslavijo, so Srbi in Slovenci plačali ceno. Srbi so skupno s Slovenci bili zasužnjeni, preganjani, deportirani, pregnani s svojih stoletnih ognjišč, pobijani in klani doživljali so svojo Golgoto.

Nemci pa so več tisoč slovenskih rodbin preselili z njihovih prastarih ognjišč v Srbijo. Srbski narod je v svoji težki usodi Srbije razumel nesrečo bratov Slovencev ter jih sprejel z vso ljubeznijo kot svoje rodne brate. Bil sem z mnogimi teh Slovencev in videl sem, kako se z vso bratovsko strastjo in razumevanjem z brati Srbi v njih skupni nesreči. Tu ni prišlo do izraza samo krvno, temveč tudi duhovno zveza Srbov in Slovencev, ker sicer bi ne bilo dovolj. Tu je prvenstveno prišlo do izraza odločno je omogočilo medsebojno razumevanje ter sočustvovanje pripadnost k isti, skupni, enako stari ter vrsti krščanski kulturi.

Ali obstojajo razlike med Srbi in Slovenci?

Brez dvomov obstojajo. Podedovale so se zaradi različnega življenja pod različnimi vplivi. Takšne razlike obstojajo celo pri vseh bogatih narodih, ki žive že stoletja skupno. Toda te razlike nikakor ne morejo predstavljati ovire življenju Slovencev v skupni državi s Srbi in Hrvati, zlasti ne v taki državi, kakršno moramo vzpostaviti po vseh naših nesrečah in izkušnjah.

Južni Slovani, katerih sestavni del so bili vedno tudi Slovenci, so kot edini najstarejših ter na svoji ozemeljski teritoriji edinstveni evropski narod, čeprav so tekom poslednjih stoletij vsled interesov svetovne politike pogosto podjarmljeni od njih spadali pod tujo oblast in politično upravo, izpolnjevali vsi ves čas zvesto svojo zgodovinsko poslanstvo kot branilci krščanske vere in kulture na jugovzhodu Evrope ter so s svojo večno borbo, krvjo in znojem kultivirali in ohranili svojo zemljo. Istegadelj so si Južni Slovani priborili zgodovinsko pravico na svoje celotno nerazdelno področje, na katerem prebivajo Srbi, Hrvati in Slovenci, in to brez ozira na to, ali se je to področje imenovalo prej predvojna kraljevina Jugoslavija.

Slovenci od teh treh narodov imajo na tej skupni narodnostni ozemlju svoje narodnostno ozemlje, ki bo v celoti pripadalo federativni edinici dotičnega naroda v sklopu demokratske federativne Jugoslavije. V tej državni zajednici se bo slovenski od teh treh narodov lahko svobodno in polno razvijal na nacionalno-individualnem, kulturnem, gospodarskem in socialnem polju tako, kot bi narod sam želel brez kakršnegakoli vpliva katerih federativnih edinic.

V vsaki drugi državni kombinaciji bi bil slovenski narod zadet od enega ali drugega naroda v svojem svobodnem narodnostnem razvoju ter bi bil prisiljen, da troši svoje sile v borbi za obstoj svojega narodnostnega ozemlja.

Če bi po katerikoli nesreči bil slovenski narod zaradi kake

ne evropske politične kombinacije prisiljen, da veča svojo usodo za sv= strijske Nemce, potlej bi v šoljčkom bistveno manj vodili lažjo borbo, kakršno je vodil vso svojo zgodovino, vendar z kaj sumljivim uspehom.

Nek slovenski veljak je nedavno v pogovoru z nekim tujcem na višji položaju dejal: "V bivši Jugoslaviji, tako organizirani kot je bila, nismo Slovenci vse ptičke prepevale. Tudi sigurno bi vsi ptički jokali in stokali, če bi znova prišli v sklop Avstrije."

ŠOLSTVO V NOVI JUGOSLAVIJI

Kdor je imel vsaj malo stika s šolstvom v prvotni Jugoslaviji, je občutil, da v naših šolah -od ljudskih pa vse do vseučiliščna- nekaj ni bilo v redu, kar niso nekatere šole docela svojemu namenu in nalogi dale prav tiste, kar je od njih upravičeno pričakoval. Tozadevno so se izvršili različni poizkusi izboljšanja teh nekatih reform; vse skupaj pa ni prineslo zaželjenega uspeha, zaprav nič: NIVO NAŠEGA ŠOLSTVA JE STALNO PADAL.

Reformatorji šolstva v sedanji "titovini" so obstoječe hibe še povečali. Že prej smo občutili, da se je pri vzgoji in pouku vse preveč važnosti polagalo na duhovne vrednote, preveč pa povdarjal materializem. Danes je v "titovini" prepovedan pouk verouka v vseh šolah in s tem so na stežaj odprta vrata materialističnemu nazoru. Razumljivo, da pouk filozofije, književnosti, umetnosti, itd. ne more nadomestiti verouka.

Redko smo občutili se pred vojno, zlasti pa v težkih letih okupacije in revolucije, da smo imeli preveč pol-izobražencev, premalo pa strokovno usposobljenih ljudi in pravih izobražencev. Mnogo komunističnih voditeljev in večina pripadnikov je bila rekrutirana prav iz krogov naše pol-inteligence. Sedanji režim v Jugoslaviji zida svojo bodočnost na tej sloji in cilj prvih nalog sedanjih šol "titovine" je, da dajo partiji dovolj ljudi, ki bodo kot agitatorji sicer dovolj sposobni, poučevati in propagirati gesla in načela komunizma, hkrati pa premalo izobraženi, da bi mogli sami kritično presoditi in dognati novi "evangelij".

Ko bo padel Titov režim, bo eno izmed naših najvažnejših nalog odstranitev sedanjih šolskih reform in temeljita reformacija našega predvojnega šolstva.

Kako naj si zamislimo ureditev šolstva v novi Jugoslaviji?

Šolska obveznost naj bo od 6. do 14. leta.

I. OSNOVNO ŠOLSTVO:

a.- Nižja osnovna šola s štirimi razredi z enakim učnim načrtom za vse šolske okoliše /6 do 10 let/.

b.- Višja osnovna šola s štirimi razredi /10 do 14 leta/ z učnim načrtom, odgovarjajočim potrebam dotičnega okoliša /kmetijski, industrijski, gospodinjski, tujsko-prometni, itd./.

II. SREDNJEŠOLSKO ŠOLSTVO:

a.- Šola za vajence, po kateri naj vajenci vsaj ene šole dveh letnih praktičnih vajeniških dob pri kakem mojstru, nato pa dva tedna praktičnega dela in teoretičnega pouka v šolah za vajence. Tečaj naj zaključi pomočniški izpit.

b.- Višje strokovne šole: v vsakem šolskem okolišu naj bi bila strokovna šola, ki odgovarja gospodarski strukturi dotičnega okoliša. V poštev prihajajo kmetijske šole za poljedelce in sadjarje, gozdarske šole, rudarske šole, tehnične šole, trgovske šole, šole za gostilničarje, šole za gostinske uslužbence, šole za gostilničarje, šole za gostinske uslužbence, šole za gostilničarje, šole za gostinske uslužbence

gospodinjske za dekleta. V industrijskih krajih naj bi bile strokovne šole, ki bi pripravljale mladino za delo v industrijskih obratih dotičnega okoliša. Za več šolskih okoliševv naj bi bile skupne razne druge strokovne šole, n. pr. nižja trgovska šola, šola za tujski promet, itd. V nižje strokovne šole bi bil mogoč vstop le po končani višji osnovni šoli ali nižji srednji šoli. Učni načrt naj bi bil praktičen in teoretičen. Učna doba naj bi bila 4 leta.

c.- Šole za pomočnike: po pomočniškem izpitu dvoletna pomočniška doba pri mojstru, nakar naj bi sledil eno- ali dvo-letni pomočniški tečaj v šolah za pomočnike z zaključnim mojstrskim izpitom. Šolam za vajence, za pomočnike in strokovnim šolam naj bodo priključeni internati, ki bi jih vzdrževala država.

III. SREDNJE-STROKOVNO ŠOLSTVO: srednje strokovne šole so nadaljevanje nižjih strokovnih šol in šole za pomočnike. Trajajo naj 2 - 3 leta. Na teh šolah se naj vrše tudi tečaji za samostojne mojstre, ki bi se želeli izpopolnjevati v svoji obrti.- Srednje tehnične šole naj ostanejo neizpremenjene.

IV. SREDNJE ŠOLE: naj sprejmejo v pripravljalni razred le nadarjene učence, ki bi s prav dobrim uspehom končali osnovno šolo. V pripravljalnem razredu naj poučujejo srednješolski profesorji. Naloga tega razreda je, usposobiti učence za srednjo šolo. Učenec, ki bi uspešno končal pripravljalni razred, bi bil sprejet v srednjo šolo, ki naj traja osem let. Srednje šole:

a.- klasične,
b.- realne.

V. NIŽJA PEDAGOŠKA ŠOLA: naj sprejme po uspešno opravljenem sprejemnem izpitu kandidate, ki bi končali srednjo šolo ter imeli vso normalno kvalifikacijo za bodoče učitelje. Učna doba naj traja dve leti. Naloga te šole bodi vzgojiti učiteljski naraščaj za osnovne in nižje strokovne šole.

VI. VIŠJE PEDAGOŠKE ŠOLE: naj imajo značaj vseučilišč ter naj trajajo 2 leti. V te šole naj bodo sprejeti najboljši učitelji po vsaj 3 letni praksi; šola naj usposablja te učiteljske moči za splošne predmete srednje-strokovnega šolstva.

VII. VISOKE ŠOLE: naj ostanejo v glavnem neizpremenjene. Uvede naj se sprejemni izpit namesto zaključnega izpita na srednjih šolah /višji tečajni izpit/. Diplomirani filozofi, ki bi se želeli posvetiti profesorski službi, naj dovršé enoletni tečaj za srednje-šolske profesorje. Ta tečaj naj bo teoretičen in praktičen /hospitiranje na srednjih šolah/. Pri izberi kandidatov za ta tečaj naj se v prvi vrsti polaga važnost na moralno kvalifikacijo kandidatov.

Samo po sebi je umevno, da se gori navedene reforme ne bi zmogle izvesti na mah, pač pa postopoma, upoštevajoč učinek vsake posamezne reforme, ki bi se na ta način po potrebi vedno bolj izpopolnjevale.

SLOVENSKI PROFESORJI JUGOSLOV. KRAL. GIMN. KRALJA PETRA II.
V EBOLIJU.

VAŠA VISOKA NARODNA ZAVEDNOST, ZAKLETA DISCIPLINA TER NEDOSEGLJIV DUH NAJ OLAJŠAJO VSE NAPORE NAŠEMU VRHOVNEMU KOMANDANTU NJ. VEL. KRALJU, KI SE V ZAMEJSTVU TRUDI ZA NAŠ NAROD TER NJEGOVO PRAVIČNO BORBO POTOM OSVOBODILNEGA POKRETA NAVNE GORE, KI SE S CELIM NARODOM JUGOSLAVIJE ZE PETO LETO BORI ZA SVOBODO, NEODVISNO DEMOKRACIJO TER PRAVICE SVOBODNEGA ČLOVEKA.

Draža Mihajlović 6. septembra 1945. leta.

JENKO:

Demokracija Josipa-Broza Tita

V vsaki državi je izvedba volitev barometer demokracije. Na čim višji stopnji je demokracija, tem bolj svobodno in neodvisno so izvedene volitve, to je, tem bolj jasno, nedvoumno in točno je zabeležena volja ljudstva.

Avgusta l. 1945. je začasna Narodna skupščina DFJ sprejela volilni zakon. Kdor ga pozna, ne bi mogel trditi, da ta zakon daje večje ali manjše možnosti delovanju opozicije. "Toda vprašanje reda, v katerem se volitve vrše, je važnejše od samih zakonov", pravi Milan Grol v svojem odstopitvenem pismu iz vlade.

Volitve v Ustavodajno skupščino so bile razpisane 31. avgusta, po uredbi o razpisu pa so morale stranke prijaviti svoje kandidatne liste Zveznim volilnim komisijam najkasneje do 15. septembra. Zakon o političnih strankah je skupščina sprejela 25. avgusta 1945. l. Doslej je bilo dovoljeno delovanje samo prokomunističnim Ljudskim frontam. Toraj so imeli predstavniki ostalih političnih strank časa za organiziranje samo d v a i n d v a j s e t dni, ne računajoč pri tem možnosti, da vloženo prijavo ni bilo takoj sprejeto odnosno rešeno, in da je bil zakon objavljen po 25. avgustu. Kdor toraj v tem času ni zbral za prijavo svoje kandidatne volilne liste potrebnega števila podpisov, ni mogel kandidirati. Zbrati podpise za prijavo zvezne liste /po zakonu je treba podpisov najmanj iz polovice okrožij iz vse države/ ni lahko v 22. dneh ob komunikacijah, ki so bile ob zadnji vojni strahovito poškodovane; še težje je delati agitacijo za stranko, zbirati volilce, če je bilo potovanje po državi do 5. septembra /toraj deset dni pred potekom roka za vložitev kandidatne liste/ združeno z d o v o l i l n i c e m i narodno-osvobodilnih odborov, ki so bili izvoljeni po celi državi iz ene kandidatne liste, to je ljudskofrontne, brez udeležbe opozicije, ki za čas volitev v narodno-osvobodilne odbore ni bila dovoljena. Upoštevati je treba nadalje obstoj tajne politične policije OZNE, dalje, da je stranka brez glasila, ki ga sicer po tiskovnem zakonu, xxxxx sprejetem 21. avgusta 1945. l., lahko izdaja, za izdajanje pa ne dobi tiskarne, papirja, tiskarskih potrebščin. /Če uprave časopisov sploh ne računajo, kar zahteva vsekakor nemalo časa!/ odnosno nahujskane komunistične tolpe nekaznovano razbijejo uredništvo ali tiskarno.

Že iz tega je jasno, da opozicija, četudi je imela najboljšo voljo, pri volitvah ni mogla sodelovati. Vrh tega je volitve izpeljala vlada, v kateri je poleg komunistične stranke stvarno zastopana edino republikanska stranka.

Zakon o volilnih spiskih je odvzel volilne pravice mnogo nezatisočem, nemalo stirnajstih vsled "prestopkov" v dobi revolucije in štiriletne okupacije /te "prestopke" so ugotavljala izključno partizanska sodišča "narodne časti"/.

Zakon o kaznovanju zločinov in prestopkov proti državi postavlja za izdajalca lahko kogar koli. Ta zakon ima tendence nezvičnih obdolžitev, pretenj, postavljanj pod sum in vprašuje samovolnih državljanskih pravic. Še več: zakon ima celo vzvratno moč za dobo cele š t i r i l e t n e o k u p a c i j e in lahko kaznuje cele d r u ž i n e, če se je pregrešil samo en družinski član. Ali ni nam to strahotna izigravanje in profanacija pravic in naravnih državljanskih in človeških pravic.

Zato gadelj mi čudno, če je imela Jugoslavija kar en milijon svojih "zločincev", torej več, dolekaveč, kot nacistična Nemčija in fašistična Italija ter militaristična Japonska skupaj. Zato tudi lahko svobodno in brezskrbi trdimo, da so vse organizacije, odbori in skupščine v Titovi Jugoslaviji preračunane in ustanovljene zgolj za to, da obdržijo in zavarujejo diktaturo komunistične partije. Isti namen imajo vsi odloki in ukrepi teh oblasti in organizacij, ter vse gospodarske mere, ki namerno razdirajo in uničujejo celotno gospodarsko življenje in sistem države. Prvi rezultat tega uničevanja je padec življenjskega standarda naroda, narojčič slehernega donedavna odvisnega od vlade, tako za svoj zaslužek, kakor od OZNE za svojo osebno svobodo.

Takšna je Titova demokracija okoli volitev, to pa dovolj zgovorno dokazuje, da tudi sicer ni nič manj izvajana po sovjetskem vzorcu Džugašvilija.

Povsem se strinjamo s trditvijo angleškega tednika "Time and Tide" z dne 26. maja l. 1945., ko pravi:

"Tito ni nič drugega nego lutka, za katero so pametnejši možgani, in sicer ne vedno jugoslovanski, vodili politiko, ki je smatrala sporazum z Rusijo kot drugovrstnega, pač pa je v prvi vrsti imela namen, da napravi iz Jugoslavije k o m u n i s t i č n o d r ž a v o, ogelni kamen komunistične stavbe, ki naj bi pokrivala vso Vzhodno Evropo..."

XYZ:

PRVA BURBA PRVO RAZOČARANJE

Ko sem rano zjutraj 19. decembra l. 1941., preganjan in zasledovan od GESTAPA ter domačih izdajalskih nemškutarjev, prestopil mejo, razkosano bedaj slovensko ozemlje med Lahe in Nemce, se mi je zdelo, da se mi je odvalila prava skala s srca. Pri nas se je tedaj splošno govorilo, da Lahi ne branijo prehoda meje Slovencem, ki bežejo od Švabov. Onstran meje sem se ustavil v obmejni vasici ter poiskal svojega nekdanjega prijatelja Lojzeta.

Sprejem je bil naravnost krasen. Toda ne samo to. Stari in zvesti prijatelj me je kmalu malo povabil, naj ostanem čez zimo kar pri njemu, spomladi pa jo mahnem skupaj v četnike, ki so bili po njegovem mnenju blizu njegovega doma.

Sprejel sem njegovo velikodušno ponudbo. V Ljubljani sem namreč opisal svoje znance in prijatelje, ki so mi bili razložili politični položaj ter me opozorili na zahrbtno partizansko delo, ki hoče pod četniško firmo postopoma uničiti četništvo. Četniška organizacija je bila tedaj v Ljubljani že kaj močna in ko sem 23. decembra 1941. letal tudi jaz vstopil v njo, sem se vrnil na Dolenjsko.

Doma mi je Lojze vse navdušen pripovedoval, da se je v hribih blizu Primskovega srečal s četniki, ki so mu govorjali, naj gre z njimi, ker bodo 24. na sveti večer udarili na nemško stran ter bi radi, da bi jih bilo čim več. Računal je že vnaprej z menoj ter se tudi s četniki dogovoril, da pridem ob 10. kje bodo njegovi čakali.

Ne malo sem bil silno vesel. Končno se mi je le nudila prilika, da se Švabom osvetim za vse gorje, ki so ga prizadejali našemu narodu. Srčen sem mu segel v roke.

Lojze je privlekel iz skrivališča dve puški ter lepo količino streliva. Roka se mi je tresla, ko sem prijel za orožje ter si ga ogledoval. Bila je lepa, čisto nova "mavzerica" ter se je svetila kot riba. 8888 je bila njena številka in me veseli, da je že šel strel skozi njo. O, kje leži danes ta moja "ljubica", deviška "ljubica", nikdar je ne bom pozabil. Nikoli prej niti pozneje nisem nobenega orožja tako

gorečo ljubil.

Dobro založena s klobasami in kruhom naju je vzela gluha noč. Cerkvena ura na Grudišču je bila polnoč, ko sva koračila mimo Mišjega dola. Psi so turobno lajali v vasi, visoko gori nad nama pa je v smrečju skovikala sova. Tesno mi je bilo pri srcu, da, skoraj strah me je bilo. Tuđi Lojze je bil zamišljen.

Pot se je strmo vzpenjala. Sopihala sva mimo številnih zidanic in hramov po strmem kolovozu, zatopljena vsak v svoje misli. Burja je brila, droben sneg je pršil, ko sva jo mahala čez Babino peč proti Poljanam. Nenkrat naju zaustavi zaseda. "Stoj! Kdo je?", zagrmi votli glas v gluho noč. Odgovorila sva. "Naprej!", se glasi rezko povelje. Prevzame naju vojak ter odpelje v vas, kjer naju sprejme neka višja "šarža" Lazar, ki bi mu pač bolj pristojalo ime HUDIČ. Bil je skoraj dve metra dolg, suh kot trska, mrkega obraza, orlovskega nosu, redke črne brade ter dveh kot oglje črnih neprodirnih oči.

V hiši naju je sprejel komendant. Srce mi je kar poskočilo od veselja, ko sem vzlic slabi petrolejki opazil na mizi, za katero je slonel, jugoslovansko šajkačo s kraljevim emblemom. Torej naju niso prevarili, torej so v Ljubljani le preveč črnogledi, sem si hipoma mislil. Toda te misli še niso prav preletela moje možgane, ko mi je moj pogled kot ukovan obstal na Lazarju, ki se je poslavljevljal. Nosil je čepico na tri roge s peterokrako preko slovenske trobojnice. Kaj neki je to pomeni?

Povelјnik je bil z nama kaj prijazen. Šepetaje smo govorili, da ne bi motili vojakov, ki so spali v sobi po tleh. Tako rad bi pobaral poveljnika, kaj pomeni šajkača in peterokraka skupaj? Toda nisem si upal. On pa je nama razlagal načrt za jutrišnjo akcijo -čemur sem se tudi sila čudil- ter o plemenitosti in domoljubju ljudi, ki gredo z orožjem v roki v borbo proti okupatorju za KRALJA in domovino.

Zgodaj zjutraj smo se skupno z ostalimi vojaki zbrali sredi vasi. Kolona je krenila, nama pa se je pridružil Lazar. Skozi gozdove smo jo udarili proti meji. Lazar je naju šepetaje izpraševal od kje sva, kdo sva, kakšnim organizacijam sva pripadala pred vojno ter podobne stvari. Marsikaj sem mu povedal po resnici, še več pa sem se mu zlagal. Ko smo se približali meji ter je bila ukazana tišina in opreznost, me potrepla po rami ter reče: "Takšnih kot si ti, nam je treba. Ti boš še dober partizan!" Te njegove besede so me strahovito udarile, vendar me je vzlic temu mikalo, da se mu zagrohočem v obraz ter mu v hipu poderem njegove prazne nade v meno.

Delila se je, ko smo na Grmadi prešli mejo ter se spustili proti Tisni, kjer smo se ustavili v vasi. Komaj sedaj sem si lahko ogledal to vojsko. Bilo nas je okoli sto, večidel mladih, mrkogledih mladeničev, neobritih, dobro oblečenih in še boljše oboroženih. Saj smo imeli kar 24 zbrojevk. Na glavah so se mešale čepice na tri roge s peterokrako in šajkačami, ter šubarami z jugoslovanskimi kokardami. Kdo smo torej in kaj smo? Z Lojzetom se nisva niti kaj dobro počutila v tej druščini.

Nenadoma stopi k nam zmučen, ki je ušel ob preseljevanju v Srbijo. Silno se začudi, ko nas zagleda. "Kako, za vraga, sta še vidva zašla v to prokleto druščino", vzklikne oprezno. "Saj to ni življenje za družbo za vaju." Nato pa pristavi docela obupano: "Mene tu že zadnjega ne bi bilo, ko bi se imel kam dati." Ko sva ga pa vprašala, kako je zašel semkaj, nama je pojasnil, da je vstopil k četnikom. "Veš", mi je dejal, "naš komandant je pravi četnik. Njemu smo se vsi pridružili. O partizanih in komunizmu še vedeli nismo. Pa se ti prikleti v edinico Lazar s par drugimi komunisti. Komandant ga je moral sprejeti za politkomisarja, ker je dobil tako navodilo. Začeli so nam vsiljevati pete kolone in Triglave. Ko s komandantom vred nismo in ne bomo nikoli zamogli šajkače s kraljevskim grbom, dasi ne slutimo nič dobrega. Komandanta še trpijo, ker je vojskin vojak, vendar ima že vso oblast Lazar, vsi mi drugi pa smo le ujetniki. Bežite, dokler je še čas."

Borci Komandant odredi dve patrulji: 3o proti Liberga, a 3o proti dolini Reke. Obe patrulji naj uničita Nemce, ki v teh dveh smereh stalno patruljirajo. Ostali smo ostali v vasi. Prijazna vasica je stala na visoki rebri, obrnjeni proti severu. Okoli dva kilometra od nas se je proti severu vlekla dolina Reke, po kateri se je vila proti zapadu banovinska cesta. Skoraj v isti daljavi proti zapadu pa je stala na grebenu hribovita vasica Liberge. Griški in pobočja vasi so bila polna vinogradov ter na gosto posejana z zidanicami, ki so se zasnežene komaj opazile. Za nami je nad vasjo greben proti jugovzhodu pokrival gozd.

Stojim na kolovozu na robu gozda, kamor sem bil odrejen na stražo. Gledam v dolino, po kateri se vlečejo megle. Pogled mi uhaja proti zapadu, kjer je moj drugi dom, ki sem ga zaradi Nemcev moral zapustiti. Stiskam zobe in -PUŠKO, da bi jih vrag ...Čim pa sem opoldne po navadi odhajal proti vasi, počijo v smeri Liberge prvi streli, strojnice pa zapojo svojo smrtno pesem, nakar je vse utihnilo.

Vznemirjen pridem v vas. Koj za tem javlja vojak, da so bili pri Liberge napadli nemške patruljo. Dva Nemca sta ubita, trije so ušli. Spet ur je vse tiho. Mrzlo zimsko sonce le malce greje. Bil je krasen zimski popoldan pred svetim večerom. Misli mi vedno bolj pogosto uhajajo na dom, ko javlja vojak, da se v dolini Reke slišijo avtomobili.

Po par tesnobnih minutah zagrmijo v dolini strojnice. Kakih d set minut strahovite palka, nakar vse utihne. Z daleka vidimo gosti dim, ki se vali proti nebu. Napad je torej uspel, nemški avtomobili gorijo. Ali so jih namreč napadli iz neposredne bližine in predem so se Nemci prvih zavedli, so že bili avtomobili v plamenih. Za Nemcev pa je plačan drag za njih grozodejstva.

Tako je po uspelem napadu so se naši umaknili ter nam vsi zadihani javili, da je v dolini kakih d set avtomobilov, polnih vojnetva. Hip pa je jel pokati tudi iz smeri Liberge. Od te strani so Nemci namreč že nastopali. Tudi od tam so se naši umaknili ter prisopihali k nam, nakar je padla povelje: NA GREBEN NA POLOŽAJ!

Nismo še bili prav razporejeni, že zagledamo v daljavi, kako se po grebenu od Liberge približujejo prvi nemški vojaki. Tudi na pobočju severno od doline Reke prihajajo nemške kolone. Oboji obstrelujejo. V zraku se zasvetijo rakete, znak, da se sporazumevajo. Nato pa se oprezno premikajo naprej.

Z Lojzetom leživa poleg nekega hrasta v vdrtem kolovozu, ki nam je vsem služil kot strelski jarek. Od razburjenja se vse trese. Tudi z Lojzetom ni drugače. Položaj postaja resen, vsaj meni se tako zdi. Od ust do ust gre povelje, naj se dobro skrijemo, da nas Nemci ne opazijo. Tudi ne sme pasti strel brez povelja.

Ozirom se levo in desno ter opazujem moje vojake. Bili so silno utrujeni, kar je tudi mene pomirilo. Vasico je bilo oddaljeno od nas borih 200 metrov. Gladka, s snegom pokrita reber, je nudila Nemcem kaj slabo kritje. Zgledalo je, da je vas in gozd nad njo kaj nedišita. Kaj previdno so se približevali. Še previdnejše pa so prišli iz gmičevja, rastočega ob kolovozu, opazovali vsak naših korak. Nemci, postopajoči iz doline Reke, so med tem že dosegli vas, "Liberzni", pri kateri se tudi že približevali na strelno daljavo. Sedaj se je nekaj bolj neprevidno gibati, sigurno mislečo, da nas že zadnjih ni tam strelja.

Strah me je bilo, pogledati to svetlo polzo. Vsa planota pred menoj in vsak greben proti Liberznu je bila polna sovražnikov, "Zakaj se streljamo?", se je šepetal Lojzetu, ki se je v prestrahu pogledal ter šepetal:" Molči!". Poškilim znova v dolino in odvzdihnejem bi mi skoraj srce skočilo iz prsi, vsaj tak strah se mi je zdel. Nemci so prihajali odprvost proti nam. S strahom sem pričakoval kaj bo.

V daljavi so pozvanjali zvonovi k svetemu večeru. Žareča svečana obličja se je bila dotaknila obzorja, ko je padla povelje:"Ognj". Nikoli ne bom pozabil tega strašnega in hkratni veličastnega trenutka! Ozračje je prekolebal silen strašen grom. Bobnelo je, regljalo, treskalo in butalo, kakor da se je pričel sodni dan. Od strahu sem se zvedel kolenj, ko se je Lojze sunil v rebra, rekoč:" Streljaj!",spregledal sem in nekdo se je prekucnil. Škilil sem v dolino. Nemci, kar jih ni pobralo za pod prvi strel, so se deloma vrnili proti vasi, del pa potihoma k gozdu ter streljali nazaj kot znori. Čudna strast me je obšla. "Daj jih hudiča!", sem zarjul ter jel streljati kar tja v en dan. Puška je pokala, moj je srce poskakovalo, tulil sem in streljal, streljal pač tudi večji del v zrak. Lojze me potegne k tlom ter mi zatuli v uho:"Norec!Kaj si zmešal? Saj te bodo zadeli, ko pa krogle tako frčijo!" Tedaj se šele zavem. Pomirim se ter opazujem boj iz zavetnega kritja.

Nikoli poprej nisem mogel dovoliti, da utegne biti boj tako strašen. Nemci so se kmalu zbrali. Zasedli so nekatere višine na našem levem krilu. Kmalu sedaj se je pričelo prvo streljanje. Rafali iz avtomatskih strojnic so narvnost kosili drevje nad nami, da so veje padale na nas, kot bi jih kdo klestil. K sreči se je kmalu zmračilo, nakar smo jo mi v varstvu teme pokurili čez mejo. S seboj pa smo vlekli pet mrtvih in enega lažjega ranjenega.

Opoldne smo že bili na Poljanah, še preje smo pokopali mrtvega ju. ko v skupen grob. Med tem pa so Nemci zažgali do poslednje hiše prijazno in nedolžno vasico ter pobili vse prebivalce. Težek greh je ležal na moji duši. Mor nisem tudi jaz s sodelovanjem v tem premišljeno in nekoristnem napadu sokriv smrti tolikih Slovencev ter vsega tega strašnega gorja, ki je zadelo to mirno vasico?

Na Poljanah sva se skupaj z Lojzetom poslovila od povelj: nika, ter mu obljubila da se za spomin ne ustrelim. pridruživa najnovejši četi. Niso mislili nasilno razočaranje je bilo prevelik. Peter Kozak, kovač s Loga, brzzaposleni upad in bogme črne misli, to je predrugo vidim za kaj nevredni stvor. Nisem se motil, pozneje leto sem že zvedel, da so komunisti ustrelili gnusno pokvarjenca, češ, da je nihilistično in da je za krilo. Isto usodo bi jim pripravili tudi mene in Lojzeta.

Odisejada poljske vojske

Med mnogimi narodi, ki so doprinesli k zavezniški zmagi v drugi, je poč drugi poljski armadni zbor edinic, ki je v tej vojni največ potoval, saj je moral prepotovati bržkone azijsko in afriško celino. Sprva je ta armadni zbor bil imenovan "Poljska armada Sovjetske zveze", kasneje "Poljska vzhodna armada" in končno po izkrcanju v Italiji pa bil sv je sedanje ime "Drugi poljski armadni zbor".

Poljska armada Sovjetske zveze je bila formirana v Rusiji l. 1941. po podpisu poljsko-ruske pogodbe ter vojaškega sporazuma. Armado so tvorili deloma poljski vojni ujetniki, deloma poljski deportiranci, ki so se obojji nahajali v Sovjetski zvezi. Tedaj je bilo teh Poljakov okoli en milijon, razpršenih po vsej Rusiji, nekateri na visokem severu, deloma tudi v poljarni coni, drugi v Sibiriji ter v Kazakstanu, Uzbekistanu in drugih delih Rusije. Ko so ti tisoči bili izpuščeni iz koncentracijskih taborišč ter jim je bilo rečeno, da se na bregovih Volge v mestecu BUZULUK formira nova poljska vojska, se je pričela množica bližati dirka proti temu mestu. V sredi najhujše zime so se množje, žene in otroci, deloma le v cunjah in bosi, podali proti Buzuluku. Le malo število jih je bilo srečno ter so prišli z vlakom proti "obljubljeni deželi". Ostali pa so pešačili ter se med potjo hranili in prenočevali, kjer se jim je nudila prilika. Nikoli ne bomo vedeli, koliko stotisočev in tisočev ni vzdržalo te trde poti ter so pomrli sredi ruskih ste

Ko sta generala Sikorski in Anders prvič inšpicirala to vojsko, so bili vojaki bolj podobni roparskim tolpam kot rednim vojaškim edinicam. Orožja sploh niso imeli, niti ne obleke in hrane. Vzlic ostri zimi so stanovali čestniki in vojaki v šotorih, toda niti ta ruski mraz ni zamogel ubiti navdušenja, s katerim so se podajali ti Poljaki na vežbe z lesenimi puškami. V neverjetno kratkem času so postali prava moderna arm

Par mesecev pozneje je bila ta poljska armada premeščena v Iako mesteco blizu Taškenta. Armadna izprememba z ozirom na vroče podnebje je kaj prizadela zdravje vojakov. V eni sami diviziji je pomrlo 400 vojakov od tifusa. Tudi hrana je postajala vedno slabša. Rusi, ki so bili sami v kar najbolj kritičnem položaju, niso mogli preskrbeti niti obleke niti orožja. Poljske armade so dosegle Kavkaz ter so ogrožale petrolejske vrelce srednjega vzhoda. Zavezniki so se hitro pristopili k formiranju nove armade, katere sestavni del naj bi postale poljske edinice.

Tako je poljska armada zapustila l. 1942. Rusijo ter preko Kaspiškega morja prispela v Iran. Le-tam je armada končno prejela angleške uniforme ter potrebno orožje. Toda Poljaki niso ostali v Iranu. S konci so bili prepeljani preko gore Iranšk pušč vi, kjer so dobili prvič armadno ime "Vzhodna Poljska armada". Njih poveljnik je postal general Anders, poznejši zmagovalec Monte Cassina ter Ancone. Njim se je pridružila še slovita poljska karpatska brigada, ki je bila v Siriji in Palestini ter se je junaško borila pri Tobruku in ghazalski bitki.

V vrsti iranski puščavi so bili poljski vojaki iz Rusije te Libije reorganizirani v velike deloma edinice. Po par mesecih nihče ne bi bil verjel, da so ti odlično oprejljeni in čudovito disciplinirani vojaki tisti bedni postopuhi, ki krščene jih je poznal Buzuluk. V l. 1943. je bila ta armada poslana v Palestino v svetopisemsko puščavo Gbazo. Od tam je bila premeščena v Egipt, kjer je bila vkrcana za Italijo.

V zgodovini te armade predstavlja Italija leto dni hudih bojev in neprekinjenih vrst zmag: Monte Cassino, Ancona, Osimo, Osteld e in Loretto. Kako trezkončna pot je bila vseh dolov gigantske Rusije

v Buzuluk, Uzbekistan, Perzijo, Irak, Palestino, Egipt in končno Italijo. Poljski vojaki pa tudi vedo, da bo pot domov - Poljske - prehitri še daljša in težja. Toda nikake težave in nikake žrtve jim domu se bodo uklonile.

FRANJO:

NAŠ ŠPORT

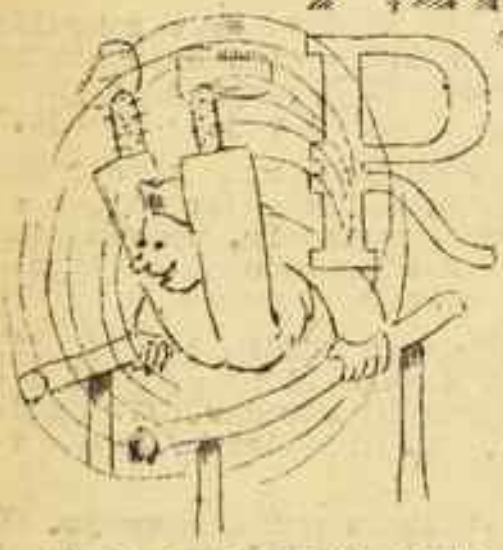

Razne, v katerih smo preživeli minula leta, niso bile baš najboljše, zlasti pa ne za športna in telesno-vzgojna udejstvovanja. Vendar pa smo vzlic vsem težavam dosegli prav zadovoljive uspehe. Fantje, otroci v bojih, so postali z vsakodnevno jutranjo telovadbo v nekaj mesecih gibčni in prožni. Ko pa ni bilo predolgočasno, so razvedrovale fante razne igre ter zabavne prireditve. Posebno pohvalo zaslužijo naši lahkoatletični krogi, ki so vzlic nezanesljivemu poletnemu vremenu ter nezadostni hrani vztrajno vadili ter na prvenstvenih tekmah z brati Srbi dosegli več prvih mest, hkrati pa več odličnih športnih rezultatov.

Telesno-vzgojni športni odsek je priredil še v Forliju dve uspeli prireditvi: slavnostni, od katere zgornji fantje so izvajali proste vaje ob spremljevanju godbe, nato gimnastične vaje ter končno najbolje uspele simbolične vaje "Naprej zastave Slave". Vse vaje je spremljala godba Savojske divizije, ker je še zlasti povzdignil pestrost prireditve.

Telovadno prireditev na dan 6. septembra kraljev rojstni dan je obiskal tudi minister dr. Miha Krek z gg. generali. Tudi angleški poveljnik taborišča se je silno zanimal za slovenske telovadce ter jih vaje izvajanja z velikim zadovoljstvom pohvalil.

Nogomet v naši armiji ni smel prav priti na površje, ker so bili brez žoge in brez potrebne opreme. Vendar pa smo dali našega najboljšega "nogabrca" por. Francita v taborišču nogometno reprezentanco.

Najbolj so fantje pogrešali vodni šport, ki pri nas je bil, znal, nedosegljiv. Takisto pogrešamo naše gore, sneg in smučanje. Edino dobro nam je še ostalo zvestobo naših najpriljubljenejših domačih športnih panog.

Stopamo v Novo leto. Z upanjem v lepšo bodočnost stopamo vanj. Naši fantje bodo z novimi močmi in z novim veseljem prijeli za delo. Nov program ustvarjamo. Odstraniti moramo vse napake in nedostatke minulega leta. Zlasti moramo povečati zanimanje za telovadbo. In to posebno pri mladih, doraščajočih fantih. Stara pesem je "Zdrav duh v zdravem telesu!" Le duhovno in telesno dozoreli, popolni fantje in dozreje zmožni prinesti domovini svobodo. Tega se zavedamo in tako hočemo ustvariti zdrav vojaški naraščaj bas s telovadbo in s tem ljubezen do športa.

Cilj telesno-vzgojnega dela v slovenski armiji bodi izpopolniti fante, jih naučiti vztrajne, odporne in disciplinirane, da bodo z veseljem v srcih stopili na svetlo, toda težko pot, ki nas čaka.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali odpasti načelni članek o slovenskem gospodarstvu ter celotni svetovni politični pregled, ki bi moral tvoriti z ostalimi članki zaokroženo vsebino lista. Oba članka bosta priobčena v prvi prihodnji ciklostirani številki.

Zadnje in najvažnejše radijske vesti so morale biti tekstno izpuščene, ker so odpovedali radijski oddajniki. Te vesti bomo priobčili v posebni izdaji.

Sredi januarja izide nova tretja številka našega lista. Vabimo vse, da pošljejo svoje dopise uredništvu.

SVETI OČE JE GOVORIL

Da bi nam ostale klene besede svetega očeta na sveti ve- čim dlje pred našimi očmi ter se tako čim globlje zasidrale v naš sr- en, priobšamo kratek danes glavne in za nas najtehtnejše izvlečke iz te- govora.

V začetku je sveti oče povdaril, da se mora svet zahvaliti Bogu, da lahko prvič po šestih letih praznuje Božič v miru brez strahu pred nevarnostmi z morja, kopnega in zlasti zraka. "Toda, ali je to že resničen mir?", je vprašal papež. "Ne, temveč je to le povojno obdobje."

"Kako dolgo bo trajalo, da bodo zaceljene rane te strašne vojne? Sedaj se človeštvo zares prične zavedati, koliko modrosti, po- trpežljivosti in dobre volje je treba, da se vrne svetu mir, pravica in sreča", je nadaljeval sveti oče. "Tako je tudi ta Božič ena sama molitev in upanje, da bo Kralj miru poslal svoj mir na svet."

Glede imenovanega imenovanj 32 novih kardinalov, je Pij XII poudaril, da bo med temi novo imenovanimi kardinali po njegovi že- lji čim večje možno število predstavnikov vseh ras in narodov. /V resnici s- med temi 32 novimi kardinali le 4 Italijani, op. uredništva/. S tem v zvezi je sveti oče dejal:

"Cerkev kot mati vseh narodov ni tujka v nobenem kraju. Ona živi in po svoji naravi mora živeti v vseh narodih ter biti vsenarodna te- udeljiva. Iz tega sledi, da predstavlja sleherni poizkus, napraviti Cer- kev jetnico in sužnjo tega ali onega naroda, ji onemogočiti pomanjkanje kakega naroda ali celo pregnati iz katere države, bogoskrunski napad na "TOTUS CHRISTUS" in hkrati napad na edinstvo človeštva."

Poudarjajoč gigantsko in zamotano nalogo "zgraditve miru" je sveti oče navedel tri "osnovne moralne predpogoje za resničen in trajen mir." Prvi predpogoj je sodelovanje, dobra volja ter vzajemno zaupanje narodi ter odstranitev orožja. Zahteva pa je, da naj bodo tudi zahteve za reparacijami za brezpogojna predana narode bazirane na moralnih načelih ter naravnih pravicah. Drugi predpogoj je odprava cenzure ter uničenje us- tvarjanja javnega mnenja potom uporabe sile ter lažnivih trditev. Tretji predpogoj pa je IZKORENJENJE TOTALITARNE DRŽAVE.

Sveti oče je s kaj ostrimi besedami napadel totalitariz- Poudaril je, "da totalitarizem ponižuje človeka na položaj brezpomembnega atoma v škodovski partiji politike, ter položi številke v gospodarskih kal- kulacijah. Z eno samo potezo peresa totalitarizem uniči cele države. Z nezvestnostjo odločnostjo uniči kakega naroda gospodarstva. Z nepomirljivo krutostjo žene milijone mož in stotisoče družin v najbolj obupne bede ter jih žene z njih domov in njih zemlje. Trpi jih narava sama iz korenin ter jih ločuje od civilizacije in kulture, katere so-ti ustvarjali v mno- ih generacijah pomagali razviti."

"V mejah slehernega posameznega naroda kakor v skupni dru- žini narodov je TOTALITARIZEM NEZDRUŽLJIV Z RESNIČNO IN ZDRAVO DEMOKRACIJO. Kolik nevarni klici skušuje skupnost narodov ter mednarodnih dejanj ustvarjanje zaupnosti za varnost posameznih narodov", je nadaljeval papež. "Ustvarjanje podlage, ki bo omogočila miru zahteva, da se odstrani iz sveta sleherna agresivna uporaba sile, sleherna agresivna vojna. Kdo le ne bi takšne zahteve navdušeno pozdravljal, in to zlasti, če bo učinek vidno izveden.

Sveti oče je zaključil: "Tudi se je za to le kaj več kot samo lepa gesta, mora prenehati sleherno zatiranje in sleherna arbitrarna kršenja, pa naj ni prihajajo od koder koli in kjer koli. V očigled tako sprejetih stvari naj postane naša molitev: VRNITEV K BOGU IN PRAVICI, POSTAVLJANJEM OD NJEGA."

VRNILI SE BODETE V SVOJO DOMOVINO TAKO, KAKOR STE ZASLUŽILI: V POLNI SPROSTNOSTVU, ČASTI IN SVOBODI!

Nj. Vel. Kralj naslavlja ujetnike

VESTI Z DOMA IN TUJINE

LJUBLJANSKI PROCES

Ljubljanski proces je zbudil v vsem svetu veliko zanimanje. Vendar se pričakuje o procesu zelo malo sprememb. Tako javlja "REUTER", da je bilo 25 bivših vojaških častnikov, ki so bili obsojeni na smrt - 5 z obešanjem, 20 s streljanjem - od ljubljanskega sodišča. Po tej vesti jih je 8 bilo obsojenih na prisilno delo, 1 pa je bil oproščen. Druga vest pa pravi, da je ljubljansko sodišče v prvem procesu proti Mihajlovičevim pristašem obsodilo 27 obtožencev na smrt, 13 pa na težko prisilno delo. Angleška vest agencije UP pa javlja, da je bilo ljubljanski obsojenih zaradi sodelovanja z Nemci 17 obtožencev, med njimi dva katoliška duhovnika, 16 pa jih je bilo poslanih na težko prisilno delo. Nobena vest pa kljub temu ne pravi, da so ti obtoženci tekom "sodelovali" z Nemci, da so bili poslani v DACHAU, od koder so jih kasneje osvobodili Amerikanci.

Z MOSKOVSKE KONFERENCE

Moskovske konference je vzbudila med številnimi komentatorji v vsem svetu tiska. Javnost si še vedno ni na jasnem, kaj je bilo pravzaprav na tej konferenci. Tako je izjavil Bevin pred odhodom iz Moskve, da je ta konferenca prvila v bolj šel naprej. Javil je tudi, da je posebna angleška komisija že odpotovala v Bukarešto, da da kralju kakšni svet, za katerega je prosil. Angleški tisk poroča tudi, da so v vodstvu številni angleški senatorji zelo skriti nastopajo proti izdajalski politiki Stalinovi. Večji skupini senatorjev tudi zahteva, da se Moska boljševiška Odbor svobodi Mihajlovića Balabanovića. Nezadovoljstvo je tudi glede komisije za Japonsko. V Parizu uradno javljajo, da Francija ni zadovoljna z delom številnih konferenc, kakor poročajo, da naj bi končno rešitev sporazumi Francija in Turčija. S tem v zvezi se izjavljajo v Franciji, bupu- je in razočaranje zaradi tega, da niso bili povabljeni na konferenci. "Daily Telegraph" ugotavlja, da Svjetski niso bili na vseh konferencah. "Times" poudarja, da sta se Anglija in Amerika približali sovjetski točki gledanja. Turški krogi izjavljajo, da je bil komunik konference sprejet v londonskih in ameriških političnih krogih, v Ameriki pa celo z navdušenjem. Ulus piše, da je sklep polovico nerešenih problemov, kot n.pr. Iran, Turčija, Palestina, ter področja Srednje Azije, splošno. Edino bolgarski tisk piše z velikim razočaranjem o tej konferenci.

HITLERJEVA GROBNICA

V nemški okupacijski coni so uredili v neki mali koroški hiši originalno Hitlerjevo grobnico.

AVSTRIJSKE ZAHTEVE

Avstrijski zunanji minister je izjavil, da bo Avstrija zahtevala Hitlerjevo grobnico "svetišče" Berchtesgaden z vso okolico, da se prikljuci Avstriji. Vsa ta področja so bila naseljena pretežno Slovenci.

MOSKVA NAPADA ZAHODNJO

Moskovski radio je pričel s kampanjo proti Parizu. Moskovski radijski krogi pravijo, da so velike pripravljene okrutnosti in zverstvih, ki so jih baje čete generala Leclerca zagrešile v dveh vaseh blizu Strasbourga.

ŠPANIJA PRIZNAVA MADŽARSKO

Španski poročila javljajo, da je Španija priznala vlado Madžarske, ki je bila ustanovljena v Moskvi. Večje število španskih emigrantskih ekstremistov.

IZDAJSTVO NA KOROŠKEM

Avstrijski radio javlja, da je bil v Celovcu ustanovljen SLOVENSKA LIGA, ki zahteva svobodo kulturnega dela v Avstriji. Tem ne želi odcepitve slovenske Koroške iz matične Avstrije.

DRUŽBA PALESTINA

Vrednost delnic je zelo padla. Vodja sionistov Weizmann je izjavil, da bi bilo končno rešitev Palestine v Palestini. Bilo je mnogo mrtvih in ranjenih. Angleži spuščajo vedno nove čete pod orožjem.

KOMUNISTI NA DELU

Bilo je prišlo do strahovitih eksplozij v nekem ameriškem skladišču streliva, eksplodiralo je kakih 21 vagonov streliva. Mnogo je mrtvih, še več ranjenih.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK
Št.215. 27.februar 1946.

Polna varnost vseh je evo
bodno demokratsko . Sila
je vzeme orožje se ni moro
še uničeni, če mu je za
jamčen svobodni razvoj

V CENTRU DOGODKOV

V preteklem tednu sta končala delo Org.Združenih narodov (OZN) in Varnostni Svet. Kot poslednje je bogumnem vprašanju je bila odklonjena zahteva Ukrajine, da se pošlje komisijo v Indonezijo, ki naj bi proučila postopanje britanskih čet. Ruska delegacija je predlagala sprejem Albanije v OZN, kar je preloženo na jesensko zasedanje. Predsednik sveta je 15.2. ob 1.30 ponoči zaključil 1.zasedanje OZN. Govorili so : Attlee, Spaak in Lie/gen.tajnik OZN/. Vse izjave so bile pozvane da bi vsaj preprečile krvavo, da bi se rešile ekonomsko krizo. Kanada bo izvozila 1 milijon pšenice človeku. - Varnostni svet je bil prisiljen rešiti vprašanje tujih čet v Libanonu in Siriji, ko je to zahteval Višinski, ki je vložil "veto" /glasoval proti/ zaradi ameriškega predloga, da Svet izreče upanje, da se bo angleške in francoske čete iz omenjenih ozemelj čimprej umaknile. Ta predlog je drugače dobegel 7 glasov večine in sta Bevin ter Bidault izjavila, da se za bosta vzeme držala vkljub vetu g. Višinskega. Varnostni Svet je 17.2. ponoči končal svoje zasedanje. Sestal se bo spet 21.3. v New Yorku. "New Statesman" piše, da je Višinski želel komunistični svet, Bevin pa socialno demokracijo, kar lahko - pripelje do mednarodne krize.

20.2.je bila v angleškem Spodnjem domu debata o zunanji politiki Velike Britanije,ki je trajala dva dni. Konservativni poslanec Mac Millan je dejal, da so anglo-sovjetski odnosi alarmantni in napeti tor da je sovjetska politika superjona proti angleškim interesom na Srednjem Vzhodu. Ali je ta politika imperialistične ali komunistično-revolucionarne narave ali pa morda znalcuje cilj za vzpostavo varnosti? Bevin se je direktnemu odgovoru izmaknil s staro frazo,"da bo vsi, ščeu nej pride do vojne med Anglijo in SSSR". Enako je pustil odprto vprašanje Jenkov, ki se noče vrniti domov s pripombo, da se je prišli za zavezniški stvar. Glede Turčije je dejal, da ni želeti, da bi postala satelit Sovjetske zveze.

Ga.Roosevelt je obiskala Poljake, Belte in Žide v njih taboriščih v Nemčiji. Židi zahtevajo,da jih pošljejo v Palestino.- USA-vlada je v stanju v Argentini izdala "Modro knjigo" z dokumenti o diktatorstvu sedanjega režima polk.Perona, ki se drži na oblasti s preko 30.000 možmi policije. Zaradi "Modre knjige" so volitve v Argentini preložene.- Admiral Nimitz in USA-mornariški minister sta izjavila, da bo na Pacifiku zgrajenih 30, na Atlantiku pa 20 novih baz za obrambo proti event. napadom z atomsko bombo na USA.- Byrnes je izjavil, da je rok za umik sovjetskih čet iz Mandžurije potekel 2.2., o umiku pa ni sledu, kar je vzrok zaskrbljenosti v USA. "New York Herald Tribune" piše, da odnosi med USA in USSR ne bodo mogli biti dolgo takšni, kot so sedaj. Preiskus bo zlasti 2.3., ko poteče rok za umik sovjetskih čet iz Perzije. - Stavka pristaniških delavcev in vsejega dela zaposlenega jeklarske industrije v USA je končana. Stavka traja cdine 24 v celi mobilski industriji.- Wallace, USA-trg.minister je izjavil, da bo gospodarstvo šele takrat dobilo svoj tek, ko bo USA v teku tega leta in prve polovice l. 1947. prebrodila nevarnost inflacije.- V Ameriki bo kongres novinarjev iz 25 držav, ki bo razpravljali o svobodi tiska ter aktualnih socialnih in političnih vprašanjih.

/ Stavi/Kanade/so uradni 22 oseb, ki so poizkušale ukrasti nekaj praskov na električni tokovni. V aferi je zapleten tudi sovjetski stavbe v Kanadi, ki so jih sovjetski diplomati zapustili. Truman je izjavil, da je tajna atomske bombe zaščitena in da te afere nimajo nič skupnega z atomsko energijo. SSSR ne priznava, da je Kanada prišla z dokazi proti SSSR.

Kanadski zun.minister Bidault je izjavil, da je konferenca v Parizu, na kateri bi dokončno rešili vsa mirovna vprašanja odvisna od rešitev različnih mnenj v razmejitvenem vprašanju. SSSR zahteva ... da bi bila izvedena ... področja Trsta in okrožja, ker zapira ... Francija, Italijansko ... zahteva ... celotnega ozemlja z Reko vred.

USA-poslanik Peterson je vložil protest zaradi vlomov titovih ... v ameriško poslaništvo, kjer so razbili ključ in ukradli avtomobile. Titu se je poslaniku opravičil, vlomilca pa bo ... na poljske note je Jugoslavija preko Višinskega imenovala gen.tajnika ... U.N. ugotavljajo, češ, da poljske čete v Italiji ogrožajo mir in se pripravljajo proti jugoslovanski vojski. Bevin je odgovoril tajniku OZN, da ... jugoslovanske note na govorijo, na katere ga ne prejema nobene vsebine ... ne more ... Poleg tega je jug.vlada prekršila čl. 2. OZN, ker je vložila ugovor preko Višinskega, katerega vmešavanja ni umestno. Kasneje je izjavil, da ne bodo poljski vrnili, ki bodo ... pravi poljski ... ker pregnali okupatorja. Od 200.000 Poljakov ... je vrnilo le 17.000.- V Varšavi so "demokrati" poročili neki novi ... opozicijski ... Vidimski predlaga Italijanski zavezniški ... pri Jugoslaviji v namenu ... italijanske zahteve po ... poljskih čet v Italiji. V isti izjavi, potrjuje zahteve SSSR po kontroli Tripolitanije ... zahtevajo reparacij, Anglo-Amerikanci pa pravijo, ... bi pomenilo za ... plačati reparacije - ekonomsko smrt.- In Rima javljajo, da so v smeri Morganove linije preko Like premikale tisoče ... tanki in artilerijo. USA-poslanik Peterson je zahteval v Beogradu natančnejše pojasnila.

V Nemčiji se vzpostavljajo civilne zveze s svetom.- Avstrijski poslanik je prispel v Washington.- Iz Čehoslovaške odpeljali okrog 700 otrok, ... jih doslej nazaj.- Tajnik bolgarske komunistične stranke je izjavil, da so v "Ostrovitovem frontu" nerogle ... in spori v vedno večjem razsahu.- Irski notranji minister je postal ... minister Dophulie, ki je otrokov predsednik vlade. Izraeli so ... da bi najraje preložili volitve zaradi negotovega stanja.- V Belgiji je ... vlado skoraj zmagale katoliške stranke monarhistom, sledi ji socialistična, nato pa cele komunistična.- V Ženevi so se zbrali zastopniki ... krščanske in pravoslavne cerkve, ki naj pripravijo temelj za zasedanje ... skupščine vseh veroizpovedi.- Poljska emigracija v Franciji je trajno ... Poslija Poljake v Andersove vrste, poroča franc.agencija.- Španija je dovolila zavezniški komisiji kontrolo nad nemškim ... imetjem v Španiji. Franko je odločno proti postavitvi Don Juana za prestol. Španija je pričela mobilizirati in so koncentracija njenih čet ... vrnija na špansko-francoski meji.-

Novo egiptsko vlado je postavil nestrankar Sidki-paša, ki je izjavil, da ne bo trpel študentovskih demonstracij v Kairu in da je njegova ... želja revidirati sporazum z Anglijo iz l.1936.- Predsednik perzijske vlade je odpotoval v Moskvo na razgovore.- V Palestini je prišlo do ... novih napadov na policijsko postajo.-

V Bombaju, Kalkuti in Bengalu je prišlo do upora, ki so ga povzročili ... javni voditelji ... indijskega kongresa nemotili komunisti. Uporniki so ... pričeli ... ogrožanja ... napadli na premirje. V Indiji bo prvič ... kmetija.- V Cungkingu Kitajska/se ... proti prisotnosti sovjetskih čet v Mandžuriji. General Čungking zahteva, da Sovjeti izpraznijo Mandžurijo. Kitajski tisk je prizadevno napadati SSSR zaradi njene pomoči kitajskim komunistom. Vojne ... Četami centralne vlade in komunisti se na ... razplamtele.

= = = = = = = = = = = = = = =

DOMOVINA PRIČA

GOSPODARSTVO V SLOVENIJI IN HRVATSKI

Kakor v politiki, se razlikuje tudi na gospodarstvu, da obstoji [illegible] in manj ali manj ravno privatne inicijative. Če je [illegible] in [illegible], ker doma tega itak nihče ne verjame.

V tem pogledu se je posebno odlikoval [illegible] in plan[illegible] minister za industrijo centralne vlade Hebrang (Hrvat). Njegovi [illegible] Vuko so se v notiskovali v časopisih, radiju, kinu itd., da bi se pridobili domači gospodarstveniki za sodelovanje. Zdaj, ko so se poka[illegible]zali zaželjeni, so jih takoj zavrli ali pa jedrli in z vrg nizirali na [illegible] in ni., če se ne podrsavili. Pri tem je ne [illegible] vse kapital kot n.pr. banke, zavarovalnice in veliko industrijo, [illegible] so bili. Ko je [illegible] kapitala v trgovini vse do [illegible] obratov, dokler se [illegible] zopet na vrsto še obrtniki. Ti bodo imeli zaš do zadnjega [illegible].

Kar so tiči tujega kapitala, ste bili trenutno zaščitena angleško [illegible] in francoska, upirala sta se ščvicarski in češki, vse ostale pa je [illegible] takoj pregazen.

Zanimivo je, da se po vrsti, odhiti čisto - povratniki iz partizanov [illegible] iz emigracije, vsej je večini - nazaj svojega [illegible]. Tudi niso bo[illegible]ve kaj upoštevani. Očitajo jim, da jim je bil [illegible] odstopljen v go[illegible]zdu. Le izjemoma upajo, da postanejo kaki poverjeniki v svojih bivših podjetjih. Tudi njih [illegible] dobe težko nazaj. V zadnjem času se ob[illegible]ti vse večje zapostavljanje Židov, ki prehaja že skoro v preganjanje. Kljub [illegible] je [illegible] le neznatno število vračanja domov in raje ostajajo v emi[illegible]graciji.

Pri podjetjih, ki niso bila a priori podržavljena z vladno odred[illegible]bo, da jim je bilo dovoljeno razvijati svojo delavnost, se je uporabila nasledenja praksa: Uprava in ravnateljstvo je bilo postavljeno pred no[illegible]silce zaradi kolaboracije z okupatorjem. Kateri so jih [illegible] obsojali 2-3 na smrt, 4-5 na 20 let, 6-8 na 10 let, 2-3 na 5 let prisilnega dela, enega pa so navadno oprostili/tistega, ki je imel najmanj pregrešenja/. Vsaj [illegible] je največja zaplemba premoženja, podjetje z podružnicami in [illegible] filialnimi podjetji pa podržavilo.

Sodnik in kranjčnice so se odprle v Ljubljani 2 dni, v Zagrebu pa 8 tednov po "osvoboditvi". Kateri so se izvajale fuzije odn. je prev[illegible]zel kak državni ali javni zavod po 2-3 druge zavode. Zato je bilo brez [illegible] take regulacije poslovanja in odpovednih rokov odpuščenih prek[illegible] noči [illegible] ne atestne zamešnjave. Potek procesov, najprej v Ljubljani, nato pa v Zagrebu, je znan je itak iz dnevnega tiska in je vsak komentar odveč. Med bankiki je bilo več primerov samomora, od katerih sta najbolj zna[illegible]na samomora generalnega direktorja Jugobanke Kostrenčića in indu[illegible]strijalca Vladimirja Arka iz Zagrebu. Večji del gospodarstvenikov je po[illegible]begnil preko morja in živi v emigraciji. Zanimiv je, da je bil obsojen na 5 let ječe in zaplembo imovine nad dcset let v pokoju živeči bivši generalni direktor hranilnega oddelka, ki je star nad 80 let. V Za[illegible]grebu je bilo dovoljeno poslovanje samo sledečim bankam: hranilnici, [illegible] slovenski udruženi banki, hrvatski štedionici in srbski banki, ki [illegible] so bile pozneje potom svojih članov uprave in ravnateljstva prev[illegible]zete zaplenjene skupno s podjetji, ki so imela pri njih konto odn., ki [illegible] so uživala kredite.

Zavarovalno družbo bi morala biti po načrtu vse podržavljene pre[illegible]ko državnih zavarovalnih družb, ki so bile ustanovljene v vseh federalnih [illegible] enotah. Na Hrvatskem so bile nekatere zavarovalnice sicer izvzete, [illegible] vendar za jih lahko, če jih že ni, doletela usoda bank.

SVOBODEN TISK = SVOBODNEMU SVETU

PONOVNO NA OBISKU V JUGOSLAVIJI

Randolph Churchill

KAJ JE TITOV REŽIM: NAPAKE SKUPINE ČLANOV BRITANSKEGA PARLAMENTA

(To je prvi izmed treh člankov R. Churchilla, ki je nedavno ponovno obiskal Jugoslavijo, v kateri je bil l.1944. v štabu britanske vojne misije pri Jugoslovanski Narodno-osvobodilni vojski.)

"DAILY TELEGRAPH" - 21.januarja 1946.

V času napoleonskih vojn sta Charles James Fox in Whigs(liberala) nepreneham obtoževala Pitta in Torieca(konservativca - lorda), da tesita po vojni, katero pa onadva ne smatrata za pravično in liberalno. Če bi Fox še živel, bi bil v poslednji vojni prav gotovo soprt in obtožen prestopka 18B. l.1803. Takoj po sporazumu v Amiens-u je prišel Fox v Pariz, kjer ga je sprejel Napoleon.

Ta je bil tedaj prvi konzul in ko je občutil, da ima pred seboj človeka, ki ga spoštuje, je prišel z ostrimi besedami obtoževati Pitta, na koncu pa dejal: " In sedaj imam pozitiven dokaz, da ni Pitt prišel samo vojne proti Franciji, marveč da pripravlja sedaj tudi moj umor." Fox je odgovoril: "Prosim, da opustite tako nesmiselnost."

Vedno sem bil mnenja, da bi morala ta anekdota o Foxu služiti za primer prizna, kako se morajo obnašati Angleži v tujini. Za če se tudi domu še tako ostro prepirajo, pred tujci bi morali predstavljati vedno enotno fronto. Večina Angležev hodi često tudi brez znanja tega po tej poti.

Zaželjena izjema tega pravila pa je bila vendar napravljena s poslednjim potovanjem 11 članov Spodnjega doma v Jugoslavijo, ki so potovali kot neuradni gosti jugoslovanske vlade, da bi opazovali volitve.

NAPAD NA PREVIRA

In poleg tega, da so bili 9ti od 11-tih člani laburistične stranke, se niso vzdržali in so povsod, kamor so prišli, napadali svojega lastnega zunanjega ministra in izjavljali, da smatrajo njegovo politiko za reakcionarno. Svoje nezaupanje in nasprotstvo so prav tako pokazali napram britanskim zastopnikom, ki so jih srečali v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Tratu.

V Beogradu jih je sprejel britanski poslanik Sir Ralph Stevenson, katerega so naprosili, da jim poda svoje mišljenje o Jugoslaviji. Ko so ugotovili, da smatra lokalne prilike za nekoliko manj rožnate kot pa oni, je poslanika prekinil njihov govornik Norman Dodd in dejal:"Želim, da vam moram povedati, da nisem, kar se mene tiče, zadovoljen z britanskimi zastopniki na Balkanu."

Ko so spoznali, da kritizira 20 ali 30 britanskih funkcionarjev, ki opravljajo glavne posle poslaništva, nekatere ukrepe komunističnega režima, je gospa Leah Manning izjavila, da je to zato, ker so bili britanski funkcionarji v intimnih odnošajih s četniškimi delegati.

Naravno je, da že od nekdaj obstoja običaj pri nekaterih tipih politikov, da iznašajo napram onim, s katerimi se politično ne strinjajo, najpodlejše in najneverjetnejše razloge. Toda ga. Manning vztraja na svojem stališču z značilno trmoglavostjo. (Se nadaljuje)

"Edina varnost vseh je svobodno časnikarstvo. Sili javnega mnenja se ni mogoče upirati, če mu je zajamčena svobodna beseda." - Jefferson.

DNEVNI PROBLEMI

ODGOVOR LAŠKO KOMUNISTIČNI KAMPANJI

[illegible] še bolj se pojavi v italijanskem tisku, najpogosteje l[illegible] vidnejšemu, izpod onemogle jeze onih, ki nas prištevajo k " mednarodni [illegible] ", obenem pa se trstijo i e "compagni" onkraj Jadrana i z Ženevskih, kakor jim pač boljše kaže odnosno jim narekujejo njihove tra[illegible] ideološke mehanizije. Verjetno nas napadajo zato, ker se nočemo šteti [illegible] leto vrste z njimi in njihovim izdajalskim temperamentom, ter vztra[illegible]jamo vkljub mukapolni borbi že peto leto na isti liniji, medtem ko so [illegible] Italijani v istem času že petkrat premenjali. Verjetno nas napadajo zato,kor so čutijo naše dolžnike in dolžnik ne vedno brani pla[illegible] čati svoj dolg ter zato grdi upnike - v tem služaju Jugoslovane, ki so se v veliki meri tudi po italijanski zaslugi morali na krju krajov l[illegible] 1945. umakniti pred Titovo "armijo", ki se je tvorili poleg drugih tu[illegible]jerskih tudi "Garibaldijci" in nekatere druge italijanske partizanske [illegible] ter s [illegible] ljudstev l[illegible]škega orožja že od leta 1942., posebno [illegible] od leta 1943.

Že imeni pisca poziva je italijanska vlada hotela zaščiti interese [illegible] in poziv je celo Z vezikolej intervenira. Vi li pa r[illegible] di te pisce in njih gospodarje vprašali, kaj like Jugoslovane je imelo [illegible] pravico do pritožbe v dobi l[illegible]ške okupacije Slovenije i. D lmacije,zla[illegible]sti še, če jim preklasimo ot tiskike njihovega komunistično prijatelj[illegible] proko Jadrana Borisa Kidriča, predsednika " federalne vlade Slove[illegible]nije", ki je objavil sledeče številke zveri-fašističnih žrtev v Slove[illegible]niji: 10.803 mrtvih; 11.800 pogrešanih: 1.951 internirancev; internirancih in na prisilnem delu pa 61.326 oseb. To so nepopolne številke, vendar pa dovolj prepričljive, da z vzhodnjaškim tuđi [illegible] ljem in uzljenim Italijanom, ki bi nam radi zamerili s barbari, s[illegible]mi pa ne [illegible] hoteli s tisočletno kulturo, k tere [illegible] njsijajnejši spomeniki so [illegible] v mno koncentracijskih taborišč na Rabu, v Renicciju, Gonarsu, Padovi [illegible] itd. Ali pa prezri vne "ofenzive" na partizanske v obliki požiganj naših vasi [illegible] nje naših imetij in streljanj talcev v takozvani "primorski [illegible]" - "Provincia di Lubiana".

Drugi, ki nas napadajo, ne izgovarjajo, da so gori navedene odgo[illegible]vorjene fašistični režiji, ni jim pa dovoljujemo, da nas streljali, mu[illegible]čili in preganjali kolektivno in da smo kolektivno prevzeli njihove represalije, je zaradi partizanstva in njihovih zločinov. Oni pa [illegible]stavljajo, da delajo z Italijani izjeme in dolžijo naše srečne [illegible] nekdanjih fašističnih voljakov, katerim je vse Italijansko in [illegible] izročil pooblaščenec Rimskega trga 1. 1940 s sklicevanjem " guc-rra, guc-rra, guc-rra !"

Dolžijo nas v odnosu lizma, vendar pa naši izseljenci gazdovi, od bom[illegible]bardirnih poročevalcev in zmerjavcev prvotnega jugoslovanskega dinarja, ki je uničilo gospodarske obstoje v pokrajinah, zasedenih po Italijanih, ne dajo tem krogom pravo prevelike pravice opominjati na vzne[illegible]dljivizem, zlasti pa ne zato, ker je laška pratika vedno pozorno sprem[illegible]ljevala njihovo politiko.

In končno bi na koncu pripomnili, da je težko verjeti, da ishajajo take pisanjce iz krogov,ki so bili evantualno /če sploh bili/ prizadeti, marveč od ljudi, ki imajo najboljše zveze s Titovimi komunisti, ki uporabljajo vse sredstva in vse pote, da bi kar najbolj žigosali - jugoslovanske okupacijske oblasti in potem Italijanske Komunistične Partije di[illegible]skreditirali one, ki iščejo zaščite pri demokratski javnosti svobodnega [illegible]ljudstva pred terorjem Titovih krvnikov in ki z vsemi močmi odklanjajo fašistični red, ki vlada danes v Jugoslaviji.

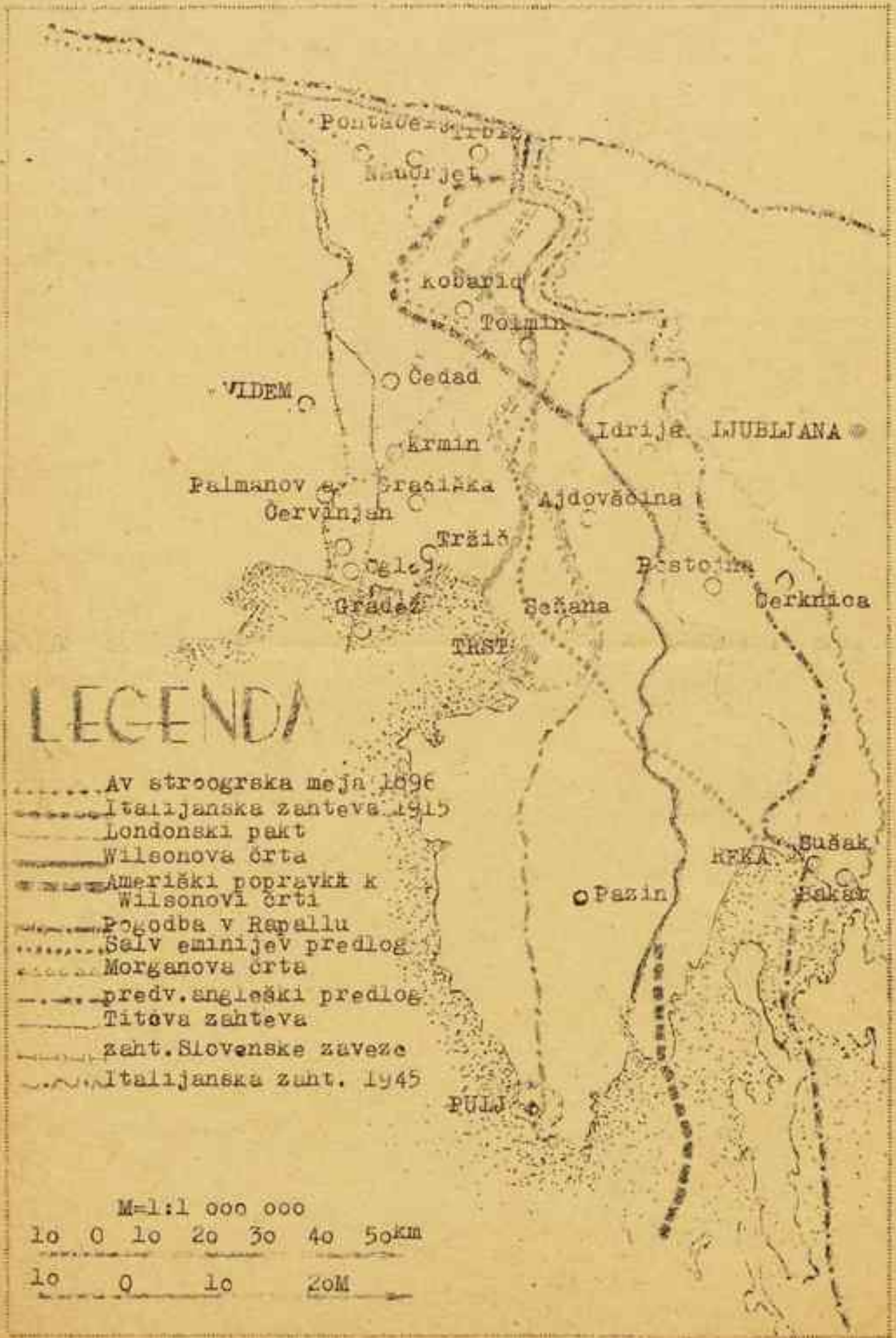
Kobarid
Tolmin
Čedad
VIDEM
Idrija
LJUBLJANA
krmin
Palmanov
Gradiška
Červinjan
Ajdovščina
Tržič
Postojna
Gradež
Sežana
Cerknica
TRST
LEGENDA
Av stroogrska meja 1896
Italijanska zanteva 1915
Londonski pakt
Wilsonova črta
Ameriški popravki k Wilsonovi črti
Pogodba v Rapallu
Salv eminijev predlog
Morganova črta
predv. angleški predlog
Titova zahteva
zaht. Slovenske zaveze
Italijanska zaht. 1945
Pazin
Sušak
REKA
PULJ
M=1:1 000 000
10 0 10 20 30 40 50km
10 0 10 20M

DOKUMENTI [GLEJ ZEMLJEVID] ČIGAV BO TRST?

V naslednjih mesecih bo prišlo do končne odločitve, kako bo razdeljena Julijska Krajina. Na tem vročem koščku zemlje, ki ga povsem lahko imenujemo "okno Srednje Evrope" nista zainteresirani le Jugoslavija in Italija kot sporni stranki, temveč predvsem, še bolj, velesile. Zahodni demokraciji vesta predobro, da pomeni popuščanje Titu - ne bo sicer šlo kapitulacije pred Sovjetijo, ki bi s tem dobila nov izhod na morje, otenem pa tudi korak dalje k sovjetizaciji Zapada. Zato ostaja bojazen, da bo odločitev glede Trsta in zaledja vse prej kot pravična meja, da bo to rezultat trdega boja zapadne in vzhodne diplomacije. Kingsley Martin, urednik liberalističnega tednika " New Statesman and Nation", ki je obiskal tudi Jugoslavijo, pravi jasno: "...bodočnost Trsta ni samo italijansko-jugoslovanskega vprašanja, temveč del splošnih odnošajev zapadnih velesil s Sovjetsko Zvezo in razvoja ljudskih držav v Vzh. Evropi in na Balkanu." Interesantno je tudi, da so Titove zahteve po Trstu podprle le države, ki so pod večjim in manjšim vplivom Sovjetov. Medtem pa zapadni, zlasti angleški tisk kot dogovorno zahteva ne samo svobodno luko, temveč popolno internacionalizacijo Trsta, češ da - po besedah Daily Maila - "Trst ne pripada ne Italiji - ne Jugoslaviji, ampak je bilo pristaniščе na bivše Avstro-Ogrske, je bilo naravno izhodišče za trgovino srednje in južne Evrope."

Svet treh zunanjih ministrov v Londonu se je vseeno 18. septembra 1945 odločil, da naj čobi "Trst mednarodni značaj, ki najzagotovi, da bodo pristanišče in naprave v Trstu mogle služiti v enaki meri vsej mednarodni trgovini, tako Jugoslavije kot Italije in držav Srednje Evrope, podobno kot vsa druga svobodna pristanišča na svetu." Obenem pa je bil sprejet sklep," naj komisija na samem ozemlju izvidi stanje in predlaga mejo, ki naj se drži predvsem narodnostne črte."

Videti je, da pri vsem tem ne bodo nič upoštevali nasilne italijanizacije zadnjih trideset let, katero pa tudi zmanjša dejstvo, da je postopek Titove Jugoslavije oz. njegove Armije nad prebivalstvom po 1. maju 1945 bil vse prej kot - slaven.

Obenem pa Zapad predobro ve, " da za Titovimi Titom pomembnejši so ljudje in sicer ne vedno jugoslovanski, vodijo politiko Jugoslavije..." (Time and Tide).

Prav tako pa ni brez podlage izjava dr. Mačka poleti 1945, da bi Trst mnogo prej dobila demokratična in nacionalno Jugoslavija kot pa komunistična Titovina. In prav to je tragika tega vprašanja!

= = = = = = = = = = =

Če na Zemljevidu (str.5.) pogledamo črte, ki označujejo Julijsko Krajino, vidimo naslednje karakteristike:

1./ Leta 1866 nastane v karti označena avstrijsko-italijanska meja, ki Slovencem odvzame Beneško Slovenijo s 60.000 Slovenci.

2./ Da bi v prvi svetovni vojni postala Italija nevtralna, je ista zahtevala za to od Avstrije plačilo v obliki slovenskega ozemlja. Avstrija je te zahteve odbila.

3./ Zato je šla Italija na stran Antante in z njo sklenila 26.4. 1915 "londonski pakt", ki v 4. členu priznava Italiji naznačena ozemlja. Lahi so tedaj zahtevali celo Dalmacije!

4./ Wilsonu je bil spočetka ta pakt prikrit. 8. januarja 1918 pa je Wilson objavil svojih 14 točk in izjavil, naj težnje italijanske meje ob točno določenih narodnostih črtah. Dejal je, da tvori greben Alp- do skrajne točke Istre naravno mejo Italije. Črta je bila kasneje nekoliko popravljena, tako, da bi Italiji pripadel še Latinj.

Jedaj se je javlja spet Wilsonova varijanta s popravkom na severu v korist Jugoslavije.

Reko so določili tedaj kot svobodno državo z 200.000 Jugoslovani in 40.000 Lahi.

(Zanimivo je tudi,da je laški socialistični prvak Pietro Nenni tedaj celaj zastopa Wilsonovo črto. Iz Barija je 4.XII.19[illegible] naslovil na [illegible] te naslednje besede: "Meja, ki je bila začrtana že leta 1918 - Wilsonova črta - puščo mole Slovencev na italijanskem ozemlju, nemalo Italijanov pa na jugoslovanskem ozemlju.")

5./ Jugoslovani so predlagali nato plebiscit. Brez uspeha. Rapallska pogodba je 12.XI.1920 za dolgo dobo zapečatil usodo Julijske Krajine.

6./ V teku druge svetovne vojne pa so se pojavili novi laški predlogi. Tako sta profesorja Salvemini in La Piana postavila predlog, ki v zgornjem teku nalo loči od kasnejše Morganove linije, dočim v spodnjem delu Istro povsem prisodi Italiji. Predlog opravičujeta z gospodarskimi in upravnimi vzroki.

7./ 12.junija 1945 je stopil v veljavo Devinski sporazum, ki določa Morganovo linijo. Ta deli Julijsko Krajino v cono A (zavezniško) in B (jugoslovansko). Povdarjeno je bilo, da je Morganova linija samo začasna.

Omeniti bi tudi bilo, da je De Gasperi v svojem pismu ZDA-zunanjemu ministru Byrnesu pristal na "hude izgube Reke in Istre" in želel, da je Italija pripravljena dati tržaškemu pristaniščo mednarodni položaj.

8./ Nek angleški predlog predvideva v zgornjem delu Morganove linije, dočim v spodnjem delu pripada zapadno tretjino Istre s Puljem- Italiji.

9./ Na sestanku treh zunanjih ministrov v Londonu je v imenu jugoslovanske vlade podal podpredsednik Kardelj sledeče zahteve:

a) Bivše avstro - ogrsko ozemlje, na katerem v glavnem žive Jugoslovani, a ki je bilo dodeljeno Italiji po prvi svetovni vojni v nasprotju z načeli o pravici narodov, da razpolagajo sami s seboj, mora biti priključeno Jugoslaviji.

b) Kot osnova za določanje meje naj se vzame bivša avstro-ogrska meja, popravljena na nekaterih mestih, tako da bi se mogla nova meja v največji mozni meri pokriti z etničnimi mejami. Stara meja bi bila spremenjena v svojem južnem sektorju v korist Italije, v severnem pa v korist Jugoslavije.

c) ta linija se oddalji od etnične meje na treh sektorjih, to z ozirom gospodarskih in posebno iz prometnih ozirov;

č) mesto Trst mora dobiti zakonski politični statut federalne enote v okviru DFJ;

e) Jugoslavija se dela pristaniščo Trstu statut svobodnega pristaniščа in olajšave za železniški tranzit."

10./ Že leta 1942 pa je Slovenska Zaveza kot predstavnica slovenskih demokratičnih strank poslala v London zahteve po meji, ki teče po reki Avši (stara avstrijska meja) do hudournika Tera, po njem do višine Tarčenta, kjer nadaljuje približno po črti, kot jo zahteva Kardelj.

11./ Da pa bomo še bolj poznali laško pohlepnost po tuji zemlji, pa objavljamo še njihovo zahtevo, kot jo je objavil "La Gazzetta del mezzogiorno" v Bariju 5.oktobra 1945.

= = = =

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

..II.št.216. 2. marca 1946. Ebeli

Ako ne pr.vodite na okove
sužnjestva,se s tem pripra
vljate,da jih nataknejo na
vaše roke!-Abraham Lincoln

Berite v današnji številki
POZORNO " "
PROBLEME"

V CENTRU DOGODKOV

27.2.so javili iz Washingtona,da je podal zun.minister Byrnes iz=
javo, da ZDA Jugoslovanske republike še vedno ni dala garancij, ki so bi
bile pogoj za njeno dokončno priznanje. USA ne bo priznala definitivne Ju
goslovanske republike prej,dokler ne dobi zahtevane garancije. Zato je
potrebna amestrati g.Richarda Petersona še vedno za akreditiranega velepo=
slenika PRI KRALJU PETRU II., NE PA PRI TITOVI VLADI. G. Peterson vrši
v Beogradu samo funkcije političnega predstavnika USA. - Pomočnik zun.
ministra g.Achenon je izjavil, da je vlada USA najavila jugoslovanske=
mu veleposlaniku v Washingtonu g. Simiću svoje pripravljenost, da pri=
zna Jugoslovansko republiko, pod pogojem, da republikanska Jugoslavija
sprejme vse obveznosti, ki jih je imela predvojna Jugoslavija napram
USA. Obenem je tedaj izjavil pooblaščeni predstavnik zun.ministrstva,
da vzpostavo diplomatskih odnošajev ne pomeni odobravanje metod s kate
rimi se je dosegla oblast in odlaganje urejevanja političn. svoboščin
Trikovi. "Jugoslovanska vlada," je zaključil pomočnik zun.ministra,"še
danes ni dala garancij,da smatra, da je dogovori sklenjeni med Kra=
ljevino Jugoslavijo in USA obvezujejo."

Vlede na vesti o koncentraciji Titovih čet ob Morgenovi liniji je
prišla iz Rima na sporno področje komisija z dvema višjima britanskima na
Funkcionarjema, ki sta ugotovila normalno stanje.- Britanska vlada je
zahtevala od Titove vlade pojasnilo v zvezi s spomenico glede Poljakov
v Italiji, kar pa je Titova vlada odbila.-Radio Varšava je demantiral
Titova vest o koncentraciji poljskih čet na področju Trsta! Ugotavlja,
da je imelo predčasno večje število vojakov s poljskimi oznakami do=
pust, ki so go prebili v Trst, vsled česar je prišlo do neosnovanih
vesti o koncentraciji čet!-Grški časopis "Hrati" piše, da je prešlo l.
1944 15.000 Blagojevcev v Jugoslavijo, kjer predstavljajo državo v držav
i.Ti Blagojevci imajo v rokah gotovo področje,kjer vrše kontrolo Grkov,
ki se vračajo s prisilnega dela v Nemčiji preko Jugoslavije domov in
katerih mnogo tu zapreje. Grška misija v Beogradu je brez moči.- V so=
sedni Bolgariji so v Sofiji aretirali dva vidna člana opozicije Kratc=
va in Gajzova, ki sta obtožena sejanja nesloge in razdora med oficirji
in vojaki bolgarske "osvobodilne vojske".- V zvezi z sopetnimi sovjet=
skimi zahtevami po turškem ozemlju, je Bevin izjavil v Spodnjem domu,
da so turške meje etnično pravilno postavljene in da ni potrebna popra
ve. Reč pa je "angleška vlada zaskrbljena zaradi sumljivega,zadržanja
sovjetov v tem delu Sredozemskega morja z ozirom na priznane interese,
ki jih ima Anglija na Srednem Vzhodu."- Medtem ko je Anglija umaknila
svoje čete iz Perzije do 2.3., SSSR na zato niti ne zmeni.- 8.junija bo
praznova "dneva zmage", na katero je povabljen tudi Stalin. Če pa ta,
zmeraj prišel, se še ne ve. Eden je "opazoril" sovjetsko vlado, da vo=
di politiko, ki ugaja samo njej. "Times" pa piše, da se je SSSR prili=
no mnogo oddaljila od svojih vojnih zaveznikov in da se neče potruditi
razumeti interese ter duh politike njenih zaveznikov. Tudi "New York
Herald Tribune" pravi, da morajo Rusi voditi računa s ameriškem javnem
mnenju, kar ta večkrat vpliva na urejanje politike in da Amerikanci z ne=

naupanjem opazujejo sovjetsko prodiranje v razne dele sveta.- Byrnes je izjavil, DA NIMA NIHCE PRAVICE DRŽATI VOJSKO NA TUJEM TERITORIJU BREZ DOVOLJENJA PRIZADETE DRŽAVE. Prav tako je treba še enkrat kritično živo no vojno, ki zasleduje za cilj izpolnitev gotovih zahtev. Prav tako velja za infiltracijo, ki je predhodnica agresije.-USA bo poslala 33 državam v Evropi in Turčiji, izvzemši Japonsko in Nemčijo, 14.000.000ton obleke za vojne oškodovance. Vsaka država bo morala podpisati z UNRRO-sporazum, da bo pošiljano pomoč delila brezplačno.

V JULIJSKO KRAJINO BO ODPOTOVALA KOMISIJA ZA PROUČITEV ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKIH MEJA. Komisijo sestavljajo namestniki zun.ministrov. Komisija se bo ozirala na gospodarske, geografske in etnične prilike.Njena naloga je, da pusti pri določevanju meje kar najmanj prebivalcev v nenarodnosti pod oblastjo druge.

Kar se tiče špijonažne afere v Kanadi, so Sovjeti priznali, da so prejeli neke podatke, ki pa niso velike važnosti za ZSSR.Nekaj dni nazaj je Stalin predstavil poveljstvu svojo celokupno vojsko,"ki naj se pod njegovim vodstvom razvije in ujame stran sovražnikom Sovjetske zveze," kot pišejo "Izvestije".-Sovjetska vlada je vložila pri kitajski vladi noto,ki pravi: 1/ Generalissimus Čang-kaj-šek podpira reakcionarje in proti sovjetske elemente; 2/ Čete gen.Čang-kajška imajo v svojih vrstah veliko število japonskih oficirjev in vojakov; 3/ V bojih kitajskih armij je prišlo precejšnje število sovjetskih oficirjev in vojakov. Dalje Moskva napada nacionalne Kitajce, da podpirajo demonstracije in da je vlada dovolila študentom v Čungkingu, da se nemoteno priključijo stavkam. Demonstracije se vrše v Šangaju, Pekingu in Čungkingu. Sovjeti pa odvažajo tovarniške industrijske stroje iz Mandžurije, za katere je sovjetski poveljnik izjavil, da je to v smislu dogovorov treh velesil. Byrnes trdi, da mu o takih dogovorih ni ničesar znanega. Sovjetski general Trošenko pa je izjavil, da sovjetske čete izpraznjujejo /dobesedno!!!-op.ur./Mandžurijo postopoma zaradi slabih prometnih zvez.- Kitajska vlada ne priznava tajnega sporazuma na Jalti, po katerem bi morala odstopiti polovico otoka Sahalina, Kurilske otoke in del severovzhodne Kitajske Sovjetski zvezi.- 25.2. je bil podpisan sporazum med komunisti in Kuomintangom /vladna stranka/ o ustanovitvi skupne armade. Komunistične divizije je sedaj znižano na 30, vladne pa na 90 prvotnega števila.

Komunisti poizkušajo na vseh predelih sveta izzvati nemire, da bi lahko v kaosu ribarili. Toda tudi taki možje kot je Gandhi, ki je preživel precej časa v britanskih zaporih je mnenja, da je komunizem prva, a Britanci šele naslednja nevarnost za indijsko samostojnost. Zato je pozval narode k pameti, rekoč, da ne bodo nemiri privedli do nikakega rezultata.Enako vodja kongresne stranke Neru, ki je nazval nemire komunistične gonje.- Komandant britanskih čet v Indiji je amnestiral vse upornike razen kolovodij. V Kalkuti in Bombayu vlada red. Nemiri so se izbruhnili v Madrasu in Trikinopuliu.

Komitet egipčanskih akademikov in delavcev zahteva takojšen umik angleških čet iz Egipta,ker bo v nasprotnem slučaju napovedal sveto vojno Britancem. Sovjetski časopis "Krasnaja Zvezda" piše, da predstavlja napetost v Egiptu jačanje "osvobodilnega pokreta egiptskega naroda".

K Franku potuje s posebnim pismom Pija XII. kardinal Penilas v zadevi vzpostavo monarhije.- Francija je l.š. zaprla mejo napram Španiji Franko pa je ukinil vse dopuste v svoji vojski.- USA je odgovorila na francosko zahtevo po prekinitvi odnošajev s Španijo z noto, ki pravi: 1/ Vlade USA, Anglije in Francije morajo objaviti dokaze o sodelovanju Franka z Mussolinijem in Hitlerjem; 2/ Objaviti je treba španskemu narodu, da je bilo Frankovemu režimu že dovolj,če da se ne misli likvidirati z direktno intervencijo, ker bi to povzročilo državljansko vojno in 3/ Postaviti je treba v Španiji "demokratično vlado", ki bi amnestirala politične pripornike v državi sami ter republikance, ki se nahajajo v emigraciji.-

V Grčiji bo na volitvah 12.000 angloameriških opazovalcev!- Južni Srbi zahtevajo autonomijo in priključitev k Češki ali Poljski.

DOMOVINA PRIČA

Ker smo prejeli [illegible] nekaj interesantnih podatkov o enajstemnovembrskih volitvah v Titovini, jih na tem mestu objavljamo s pripombo, da so bile te volitve tako uspešne i za nas i za Tito.ta ne prvič v zgodovini jugoslovanskih narodov, ki jih ne bodo nikdar pozabili in ki jih bodo spominjale v bodočnosti pri vsakih podobnih [illegible] ne bo hotelo z volitvami izraziti volje naroda, ne pa nekega peščice ljudi, da se bodo s svojim rojakom na vrat in diktirajo svojo voljo. Iz doslej objavljenih poročil se bodo nekoč zbrala v izredno zanimivo knjigo, ki bi pričala najtežji dobi našega naroda o komunistični revoluciji na naših tleh.

= = = = = = = = =

"Kad kroglice se je slišal, kar je v trenutku vsakega, ko je volilec izpustil skozi odprtino št. 1., pri žlebu št. 2. in udarila v steno volilnega [illegible] št. 3., kjer se je udarec slišal, natančno je vedel šele v skrinjici. Tako je komisija točno vedela, kako je kdo volil. Pooblaščeni volilne komisije so se z polnimi lopti slonali na "skrinjici" in ta, ki se je proveril udar, ki ga je povzročila krogla ob padcu v skrinjico, po kvaliteti roke, kar je komisijo navedla takoj, zabeležila. Dokaz: V vasi Stanišiću je bil v KNOJ-u /Korpusu Narodne Obrambe Jugoslavije/ po volitvah prebran spisek onih, ki so volili proti: Navedeni so bili med drugimi: Jovanović Vlajko, Jovanović Neda, Vasić Vlajko, ker zamljoradniške stranke v Stanišiću Jurdjijarko in Filipa - člana USAOS iz Stanišića itd." - "Poštanomašar v Veliki Kikindi je izdal naredbo, po kateri se morajo vsi Kulturbundovci, ki so emigrirali kot komandirji, vnesti v volilne seznamo." - "Srdić Branko, politkomisar KNOJ-a je pred volitvami v govoru jejal vojakom: "Mi smo vsemi [illegible] postopali z onimi, ki bodo glasovali za Kralja." - "Major Ruši Ognjen, politkomisar v Srikvenici, je v govoru rekel: "Sovražnik je izdelal zanimiv načrt, kako bi nas moral izstreliti v reakcijo. Vsakdo, ki glasuje proti nam, nima več [illegible] med nami!" - "Pred volitvami so bili na vojaškega [illegible] volilni seznami po desetinah, katerim je bil dodan po en partijec, kateremu je bilo naročeno, "da odpreje oči in ušesa", da bodo ugotovili, kako je kdo iz njihove desetine volil. Ker so po volitvah [illegible] čiščenje. To je izjavil partizanski poveljnik KNOJ-a Vjekoslav Luburić, partijec, ki je bil tudi dodan neki taki desetini." - "Neki poročnik KNOJ-a 10. vojvodinske divizije, II. bataljon v Stanišiću /Banat/ je zagrozoval z mesec dni prej govedi izhoda iz kasarne, ker je velik del vojaštva glasoval proti. To kazen je izrekel komandir Jovo Martinović." - "Vujošković, ki je sodeloval pri izdelavi volilnih spiskov za KNOJ v Zagrebu, je izjavil, da so bili vnešeni tudi oni, ki so bili prekomandovani in ki bodo glasovali [illegible] v svoji novi edinici, demobilizirani /ki so glasovali kot civili/ in da so drugi glasovali zanje. Tako je imela ena [illegible] dve kroglice." - "Iz Velike Kikinde je bilo [illegible] edinic poslanih [illegible] vojakov v bolnišnico v Novi Sad, kjer so glasovali tudi kot bolniki. V Kikindi pa so [illegible] njih vneseno drugi glasovali. Ko je bil politkomisar Dušan Puhalo to opozorjen, je dejal: "Ni važno, če bodo glasovali v Novem Sadu!" - "Angleški parlamentarci so obiskali tudi Ivanno na Hrvatskem. Pred tem je predsednik volilne komisije dobil nalog, da vpiše v spiske vse upravičence, razen nekaj ustašev, ker je tudi storil. Tako so parlamentarci kontrolirali in rekli vse v redu. Predsednik [illegible]nik Popović je po volitvah pobegnil v Italijo. Objavljeno je bilo, da je tu 90% glasovalo za Narodni Ljudske Fronte." -

= = = = = = = = =

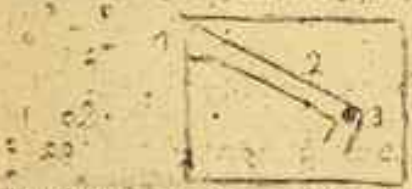

DNEVNI PROBLEMI

AVSTROFILSTVO IN KOROŠKI SLOVENCI

Tudi pojem "avstrofilstva" je potrebno enkrat za vselej razčistiti tako, da ne bo več možno nemško-nacionalnim raznim hlapcem burgovskih agentov, ki ponavljajo svojo "večno ljubezen" do "Oh, v Avstriji - v ranjki Avstriji..." in pomenljivo pihajo eno in drugo stran ust, se vedno izmikali svoji žalostni usodi, ko so padli na milosti naroda na raznih dobro plačanih mestih, marveč tudi po milosti prosvitlega cesarja - Švela - Slovencem na vrat, na nos, ker jim je nenasitni Turaj podeljeval odlikovanja. Slovenci v Avstriji nikdar imeli svojega mesta in naš IZDAJALEC je sleherni, ki trdi, da nam Avstrija ni nikdar kratila svoj duhovnega, političnega, kulturnega in gospodarskega udejstvovanja, a za nas je to kratila - Jugoslavija! Če ne bi obstojali neizpodbitni dokazi nemškega potujčevanja Slovencev v Avstro-ogrski monarhiji, bi se tovarišci propagandi po slovenskih taboriščih ne čudili, tako pa smatramo za umestno podlost zavajati zlasti SLOVENSKO mladino na pot, ki vodi v našo NACIONALNO SMRT. Zato smo se odločili zbrati vse one najpomembnejše dokumente, ki naj nam od leta 1848. pa do danes izpričajo RESNICO. Omejili se bomo zlasti na oni del naše zemlje, ki je tragedijo GERMANIZACIJE najbolj občutil - na koroško. Kajti, ko je bilo mogoče tudi slovenski živelj, BI PRIŠEL NA VRSTO GORENJSKA, ŠTAJERSKA - itd., saj vem., da so bili NAJHUJŠI Gestapovci ravno AVSTRIJCI. NI RAZLIKE med nemčurji, ki nas se jih posluževale Nemčija in Avstrija v preganjanju Slovencev oz. slovenstva! Čeprav ne bo naš prikaz popoln zaradi odsotnosti virov v domovini, vendar pa bo tudi za TUJEGA in PATRIOTSKEGA Slovenca to dovolj. Poleg tega pa naj poslužijo za argumentacijo k našim zahtevam PO PRIKLJUČITVI koroškega ozemlja JUGOSLAVIJI - FEDERALNI SLOVENIJE.

- D O K U M E N T I -

Ko se je v teku druge polovice 19. stoletja v vedno hitrejšem tempu organizirale gospodarsko, kulturno in politično življenje, je postala tudi možnost ponemčevanja večja. Dokler ni bilo dobrih cest, ni bili potrebni stalni cestarji; dokler ni bilo železnic, ni bilo številnega železniškega osebja; uvajanje moderne pošte, brzojava in kasneje telefona je zahtevala vedno več delovnih sil: v političnih upravi so okrajnim sreza privatno načelnik in dva ali trije uradniki z lahkoto opravili delo, ki je sčasoma tolikokrat narastlo, da zahteva že blizu sto ljudi. Delo v občinah je preje opravljal mimogrede župan sam, sedaj je to župan z večimi oddelki; po davčnih upravah je bilo pri v začetku še bolj primitivnem gospodarstvu prav tako zaposlenega le malo število uradništva; obvezni šolski pouk ne pričeli tedaj šele uvajati; čeprav ni bilo; prosvetnih in telesno - vzgojnih organizacij prav tako ne. Vse to se je razvilo šele v drugi polovici omenjenega stoletja.

Od vseh teh stvari, od katerih bi bili Koroški Slovenci imeli pri dožefinske dobe ogromnih koristi, NISO SEDAJ IMELI NIČESAR. Nasprotno vse se uvajali PROTI NJIHOVIM NARODNIM INTERESOM. Bil se je boj za vsako, čuda, za slednjo še tudi tako drobno okostenco. Vsak šolski sluga, vsak šolski pisemonoša, vsak zavirač na železnici, JE MORAL BITI AKO NE NEMEC, PA VSAJ "DEUTSCHFREUNDLICH". Na ozemlju, kjer je danega zemljevida Petra Kozlerja, ni bilo pred tem časom skoraj nobenega Nemca, oz. glavno mesto dežele Celovec je bilo domala popolnoma slovensko. Po zanesljivih poročilih, ki jih imamo in hranimo, je leta 1846. prebivalstva tem ozemlju poleg 116.000 Slovencev le 12.000 Nemcev in še nemški teh lahko smatramo za dvomljive. Vedeti moramo namreč, da avstrijske LJUDSKA ŠTETJA NISO BELEŽILA NARODNE PRIPADNOSTI, TEMVEČ OBČEVALNI JEZIK. Ako je kdo izjavil, da je njegov občevalni jezik slovenski, tedaj

je vsi vsi gotovo, da je bil dnevnik po narodnosti Slovenec. Ker je
je izpovedal, da je govoril slovenski jezik nemški, je bil za vsem tem
ki je vzrok te take izjave ni bil nagnesil materinega odpadništva. Nam
je vzrok, da je imelo prav veliko in prav drastično moč še vedno
v Ljubljani, ampak slovenski jezik ni je nemški, ker je glasbi, v katerih
prebivalstvo govori materin jezik, GOVORIMO IZKLJUČNO LE NEMŠKO.

Na tem delu Koroške živi danes 179.000 prebivalcev. Ako vzamemo
za podlago štetje iz leta 1934., bi moralo biti danes tam 160.000
Slovencev, ne da bi upoštevali tega, da se Slovenci
slovenski govorijo nemško kot Vindi. Po avstrijskih podatkih iz l.1939 je
živelo na Koroškem že okoli 2 .000 Slovencev, po slovenskih pa okoli 30.
000. Upoštevati je treba bukaj razlike med OBČEVALNIM JEZIKOM in MATER-
NIM.

NEMŠKI PRITISKI SO SE SLOVENCI UPIRALI ni vedno posrečalo, da
bi jih ingabili popuna. V želetvu so nagrestno ustevali prvi
ga ljudskega šola. L.1852 je Andrej Einspieler začel izdajati list "Slo-
venski prijatelj", ki je po štirih letih dobil naslov "Slovenski prijatelj"
pod katerim je izhajal, kot je označen v prvotnem nazivu, ni upustil. Izhajal je 32
let. Nemškuna šolskemu društvu "Südmark" pa so postavili nasproti Si-
rilo-Metodovo društvo. 800 LET ŽE MAJA ROJ ZA SLOVENSKO OSNOVNO ŠOLO.-
Ustanovili so Mohorjevo društvo , ki je vsako leto za nal denar izda-
la več lepih knjig in urejala, da so pontala dosegljiva tudi najbolj ni-
zkemu človeku. Ta tiskarna.da je v resnici prišlo v vsako slovensko družino.
Ustanovljali so pevske in glasbalitske družine. V gospodarskem oziru so
se združevali v kmetijskih in kreditnih zadrugah. V političnem pogledu
so nastopali vedno enotno in se niso cepili na stranke.

Le v upravi niso mogli doseči NOBENEGA uspeha. V avstrijski polo-
vici dvojne monarhije so živeli Slovenci razdeljeni na 6 dežel ali u-
pravnih enot: 1) Kranjsko, 2) Štajersko, 3) Goriško, 4) Trst z okolico
5) Istro in 6) Koroško. V vsakem pogledu je bilo stanje za Slovence na
Koroškem najtežje. Jožim je bila pred I. svetovno vojno slovenščina po
vsaki ugodni več ali manj priznana kot uradni jezik, TEGA NA KOROŠKEM
NI BILO NIKOGAR PRIZNATI. Kako nepopustljivo so bili tedanjevno koroški Nem-
ci, je razvidno iz dogodka, ki se je odigral v koroškem deželnem zboru.
Ko se je slovenski deželni poslanec Grafenauer in St. Mohorja v Zilski
dolini zopet enkrat v deželnem zboru BREZUSPEŠNO potegoval za svoj je-
zik, je predsednik vzkliknil : " AN ANFANG WAR DAS WORT UND DAS WAR
DEUTSCH!"/V začetku je bila beseda in ta je bila nemška!/. S tem je o-
značil vso mentaliteto koroških Nemcev.- Za te razlog nu niso hoteli
nati I.svetovne vojne toliko časa oprostiti vojaške službe sina-edinca,
ker bi mu ga sakonih moral, dokler ni padel.

Jasno je, da je pri tako zagrizenem ponemčevanju mogel dobiti v
javni službi namestitev le KDOR SE JE NEMČEVI OKLONIL. Pa tudi v privat-
nem življenju v trgovini, obrti in industriji NI BILO DRUGAČE. V poljo-
delskem gospodarstvu so imeli z veleposestniki Slovenci obupne težave.
Veleposestniki so bili SAMI NEMŠKI GROFI IN BARONI ter so zaposljevali
nemško prako 100 ljudi, KI SO MORALI BREZPOGOJNO TAKO PLESATI, KOT SO
GOSPODARJI in njihovi namestniki ŽVIŽGALI. Na kratko povedano, kdorko-
li je bil količkaj odvisen, se je MORAL PUSTITI VOAJ NAVIDEZNO PONEMČI-
TI ALI PA ODITI S RODNE ZEMLJE po svetu. Marsikdo je zapustil svoj dom
in odšel v tujino, ker se ni hotel izneveriti svojemu narodu, pa se ni
nikdar več vrnil IN BIL ZA SVOJ ROD IZGUBLJEN.

Tonebno hrdko za nas je bilo,ko so Nemci leta 1939. za časa ple-
biscita vse te nesrečneže, ki so se razselili po celoti nemški Avstri-
ji in Nemčiji, kjer so tam v industriji najlažje dobili dela, VLACILI
NAZAJ NA KOROŠKO GLASOVAT PROTI JUGOSLAVIJI. Ti izdajniki,ki so si nekje
izven koroške domovine na nemškem teritoriju ustvarili eksistenco in
so vedno sanjarili,da se povrnejo na stare leta v rodni kraj, so stali
pred izbiro: ali glasujejo ZA JUGOSLAVIJO in se s tem ODREKOJO užit-
ku uživanja starostne rente v rodnem kraju,ali pa glasujejo za AVSTRI-
JO in si na ta način NE PREKRIŽAJO svoji življenjskih načrtov. / Reci-

prošnja konvencija o izpolševanju razmir med Jugoslavijo in Avstrijo namreč takrat še ni obstajala in je bila sklenjena šele nekaj let kasneje./ Nemci so to psihološki moment pri tak siromakih z geslom "Kärnten unzuteilt" /Koroška ni deljiva/ do kraja izrabili v svojo korist, ker so jim na drugi strani obljubljali, kako vsestransko svobodo bodo Slovenci po plebiscitu uživali v Avstriji.

Kako so Nemci na Koroškem čutili Slovence in tako se jih vsaj na papirju hoteli IZBRISATI, je razvidno iz naslednjih podatkov ljudskega štetja leta 1910.

Od 390.527 prebivalcev se našteli 204.315 Nemcev
in 84.212 Slovencev
390.527 Skupaj

To ljudsko štetje je bilo FALZIFIKAT. Vsaj v neki meri ni odgovarjalo resnici. Kot smo že omenili, avstrijsko ljudsko štetje ni beležilo narodne pripadnosti, marveč občevalni jezik. To je POSEBNOST, KI JE NE NAJDEMO NIKJER DRUGJE NA SVETU. Šmitz Sevedr je te posebnost imela za podlago drugo posebnost, da se je po opravljenem ljudskem štetju naša skupina, ki je bila radovedna, koliko je prav za prav Slovencev na Koroškem. Spravila se je na delo in našteli 132.207 Slovence, tako, da odpade na Nemce, če vse kar ostane njim pripišemo, 258.324 oseb. S pomočjo občevalnega jezika so torej hoteli zmanjšati število Slovencev vsaj za 47.961.

Ob tej priliki je važno to omenimo, da je BI BIL v Avstriji ERIHI SLUČAJ, da se po izvršenem ljudskem štetju dobila skupina ljudi, ki je kontrolirala njegovo pravilnost. Isti slučaj je bil v Gorici (okupirano področje) med Slovenci in Italijani. Gorica je tedaj imela okrog 25.000 prebivalcev. Pri ljudskem štetju so Italijani, ki so ga vodili, kar na lepem izločili goriško mestno občino v znesku, našteli nekaterkaj več kot 6.000 Slovencev. Proti temu se je Slovenski Narodni Odbor upri in sam zbral točne podatke, na podlagi katerih je potem zahteval revizijo ljudskega štetja. Ker ni šlo tukaj za spor med Nemci in Slovenci, temveč med Italijani in Slovenci, je Narodni Odbor s svoje zahteve uspel in revizija je ugotovila, da prebiva na področju goriške občine nekaj nad 11.000 oseb slovenske narodnosti. (Navajamo okrogle številke, ker nimamo pri roki točnih podatkov.)

Na podobno revizijo ljudskega štetja na Koroškem ni bilo misliti. Te podatke so potem l.1920 predložili v St.Germain-u v Parizu na mirovni konferenci. Brez njih si mogoče razumeti rezultat posameznih ljudskih štetij, n.pr.:

leta 1870	skupaj	327.004	Nemcev	207.891	Slovencev	119.113
" 1880	"	343.937	"	241.685	"	102.252
" 1890	"	355.262	"	254.232	"	101.030
" 1900	"	360.455	"	269.996	"	90.459
" 1910	"	388.527	"	304.315	"	84.212

Le potem lahko najdemo odgovore na vprašanje: Zakaj uradno število Slovencev na Koroškem pada.

Od l. 1870 do 1910. se je prebivalstvo na Koroškem razmnožilo za 18.80%. Po tem ključu bi moralo biti l.1910 - ako vzamemo podatke iz l. 1870 /119.113/ za verodostojne, KAR PA NITI NISO - 141.502 Slovencev, kar se približno ujema s številom 132.20%, ki ga je ugotovilo slovensko štetje.

Leta 1914 je izbruhnila I.svetovna vojna, ki je prinesla Slovencem NOVA ZAPOSTAVLJANJA, PONIŽEVANJA in PREGANJANJA, tako, da se njihovo stanje do zloma Avstrije BISTVENO POSLABŠALO.

= = = = = = = = =

V prihodnji številki bomo obdelali poglavje "1918-1920: Boji na Koroškem in plebiscit."

= = = = = = = = =

NAJBOLJŠA PROPAGANDA SVETA JE - RESNIČNOST !
(W. Benton)

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

2. RANDOLPH CHURCHILL PIŠE.....

"PRAZNOVERSKI O TRSTU"

Ko je obiskala /ga. Manning/ samo nekaj trenutek Trst in ugotovila, da maloštevilni britanski vojaki, s katerimi je razgovarjala, ne dobrava= jo namesto dotopitve prijateljstvo maršala Titu, je izjavila nekemu vi= sokemu častniku generala Hardinga, da je tamu vzrok dejstvo, da so bili britan= ski vojaki nekaznovano podkupljeni od italijanskih deklet, ki so nažalost brhkejše kot Slovenke.

Po svojem povratku v London je ga. Manning pričevala v Spodnjem do= mu in obogatila svoje kolege poslance s svojimi prvimi z Balkana. Zamo= njalec je narodnega poslanca za Univerzo Cambridge Kenneth Picktherna s poslancem za Lancaster brigadirjem Fitzroy Maclennom in takoj ostro na= padla brigadirja Maclenna napačno mišleč, da je imel govor, ki ga je dejansko imel Pickthern.

Nesrečna zamenjava oseb je dovedla ga. Manning do tega, da je pri= pomnila, da bi želela "da bi imel brigadir Maclean pogum spremljati jo v Beograd". Težko je preceniti, v kakšni nevarnosti se je znašla ga. Man= ning, kajti brigadir Maclean je bil med vojno trikrat kot padalec v Ju= goslaviji in Spodnji dom je uvidel, da so njene obtožbe brez podlage.

V olajšanje ga. Manning je treba navesti, da se je opravičila, čim je spoznala, kakšno napako je napravila. Eden izmed laburistično poslan cev, g. Tiffany, ki je imel pogum spremljati ga. Manning na te balkansko svečanost, je dokazal svojo hrabrost s tem, da je izjavil, še predno je odšel Trst, v Zagrebu, da mora pripasti Trst Jugoslaviji tudi brez predhodne preiskave ga. Manning o neksualni delavnosti britanskih čet.

NEUSPEH LEVEGA KRILA

Nedavno sem šel skoraj po isti poti, po kateri so hodili britanski parlamentarci in razgovarjal z več kot 20 britanskimi oficirji in urad niki, ki so imeli ta privilegij srečati se s to posrečeno družbo bri = tanskih parlamentarcev.

Vsak posamezni od njih mi je dejal, da so ti, kadarkoli so jim da= li kako pojasnilo ali izrazili kako mnenje, pa če je bilo na katerikoli način in različno od onega, ki so ga izrazili gostom Jugoslovani, vztra jali vneseno v verovanju onega, kar so dejali Jugoslovani in seveda ni= tre zavrgli ono, kar so jim povedali njihovi vojaki.

Ni dvoma, da so nasedli parlamentarni obiskovalci v svojih razia= govarjanjih svojim predsodkom, s katerimi so tudi prišli. Politiki so ta= koj pripravljeni najti v vsaki državi, ki jo obiščejo, ono, kar želijo in moderen politični način izražanja, posebno levičarski, jim obilno da možnost, da najdejo primerna izraza za navrnitev vsega, kar ni do= brega po njihovem privatnem mišljenju.

Vsako nasilno izzvana namera o mednarodnih sporih in politiki tu= jih držav je zelo neverna za pridobivanje zdravega in uravnovešenega pogleda na tuji položaj. V splošnem poiskuša Anglež mirno in hladno razsojati tuje politike, a imajo nesrečno navado, da ustvarjajo pri svo= jih potovanjih po inozemstvu ekstremna mišljenja za ali proti posedinim režimom.

RUSIJA JE REALNEJŠA

Komunisti so v tem pogledu realnejši kot pa britanska laburistič= na stranka. Ruski nimo nikdar čevelili, da bi bila njihova politična i= deologija vnešena v njihovo zunanjo politiko. Sovjetska Zveza je bila prva država, ki je podpisala trgovinsko pogodbo s fašistično Italijo in dejstvo, da je bila Nemčija pod nacionalsocialistično diktaturo, ni ne= bilo g. Molotova, da ne bi podpisal svojega famoznega pakta z Ribentrop= pom leta 1939.

Levo krilo laburistične stranke očividno ni imelo rajma v tem vsem dejstvu in verjetno niseli, da je nalega zunanje politike sklepati prijateljstvo samo z onimi državami, katerih notranja politika je ona ki ozira na različne nacionalne interese. Torijevci (konservativci) so v tem pogledu manj krivi kot pa laburistična stranka in naj se vsekakor ne pozabi, da je bilo britansko zavezništvo z Rusijo leta 1941 v glavnem izraz torijevskega državništva.

Da lahko zarelje politična pristranskost celo inteligentne ljudi v skrajnostnem nasprotju z zdravo razsodnostjo, je dokaz dejstva, da je četverica bivših članov parlamentarne skupine, ki je nedavno odiskala Jugoslavijo, ugotovila po odhodu iz Beograda, da je štab britanskega poslaništva bil "reakcionaren". Dejstvo, da se se lahko postavili na takšno stališče, je že samo po sebi dokaz njihovega pristranskega opazovanja, ker je verjetno, da še ni bilo štaba kakega poslaništva, ki bi bil tako tesno povezan z državo, v kateri je akreditiran kot ravno štab britanskega poslaništva v Beogradu.

TITOVI SODELAVCI

Prvi tajnik polkovnik Deakin D.S.O., drugi tajnik major Henniker-Major, polkovnik Clarke V.C. vojni ataše, Stephen Gliasell tiskovni ataše in njegov pomočnik Miss Sibyl Sturrock, so med vojno delovali v Jugoslaviji s partizani.

Polkovnik Deakin je bil prvi britanski oficir, ki je bil s padalom spuščen v Titov glavni stan, bil z njim v najtežjih bojih in dalj časa ranjen od iste bombe kot Tito. Major Henniker-Major, predvojni poklicni diplomat, je bil spuščen v Srbijo s padalom, kjer je služil več kot leto dni s partizani, in Miss Sturrock, ki se odlikuje kot ena izmed onih redkih žena, ki so se bile med vojno s padalom spustile za sovražne črte.

Vice konzula v Zagrebu in Ljubljani - ata bila prav tako oba spuščena med vojno s padalom v Jugoslavijo. Oba zelo dobro poznata partizane.

Naj bodo danes njihovi pogledi kot rezultat razvoja od osvobajanja naprej zakrivljeni, vendar pa so dali solidno dokaz svojega prijateljstva napram partizanskemu pokretu. Kar se tiče Sira Ralpha Stevensona, je to eden izmed naših najmlajših poslanikov in eden od naših najboljših poklicnih diplomatov sedanje Britanije.

Zelo verjetno je, da bosta g.Bevin in zunanje ministerstvo še naprej rajo verjela vsemu in vsakim poročilom, ki jih prejemata od svojega talentiranega in visoko kvalificiranega osebja v Beogradu kot pa pristranskemu mišljenju zastopstva teh potujočih parlamentarcev.

/Nadaljevanje sledi/

= = = =

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK
št.217. 9.marca 1946.

Želimo imeti mir, a ne mir pokopališča, temveč mir živih ljudi, ne mir kaznilnice, temveč mir sveta svobodnih ljudi.-Stephen V. Benet

V ZNAMENJU PROTESTOV

Najvažnejši dogodek preteklega tedna je nedvomno govor Winstona Churchilla v Ameriki, ki ga objavljamo v izvlečku na 7.strani. Izzval je niz časopisnih komentarjev, ki so si edini v tem, da je bil to doslej najmočnejši govor onega Churchilla, ki je privedel zaveznike do zmage nad nacizmom in ki uživa veliko avtoriteto ter ima velike državniške sposobnosti. Tako pravi komunistični časopis "Daily Worker", da pomeni Churchillov govor poziv na združitev proti komunističnim prijatelj, a "New York Times" piše, da so Churchillove ugotovitve neizpodbitne. Pariški radio je v svoji oddaji dejal, da je ta govor antisovjetska bomba. - Churchill sedaj nadaljuje s svojimi govori po zveznih državh USA, ki vsi izzvenijo v potrebo po anglo-ameriškem vojaškem paktu.

Govoril je tudi Atllee in izjavil, da ne bo Anglija zaradi obvez, ki jih ima napram OZN, mogla izvesti demobilizacije v onem obsegu,kot je bilo predvideno."Manchester Guardian" piše, da je bil Atlleejev govor močno podoben onim iz l.1940, ko se je nahajal sovražnik pred vrati.- Isti list piše o špijonažni aferi v Kanadi in pravi, da ima ta zadeva dosti večji pomen, kot pa bi to želela Moskva, da ji verjamemo.- Izkušnja nas uči, da pred takimi dejstvi ne zapiramo oči, ampak da jih pogledamo takšne, kot so, - pravi list.

Kanadska vlada je obtožila sovjetsko poslaništvo, da je že l.1945 organiziralo špionsko mrežo, v katero so bili zapleteni med drugimi 4 kanadski državljani in člani sovjetskega poslaništva, s ciljem, da se dokopljejo do načrtov atomske bombe in podatkov o kretanju ameriških USA-čet.

Byrnes je izročil SSSR dve protestni noti. V eni protestira proti odvažanju strojev iz Mandžurije, v drugi pa zaradi zavlačevanja umaknitve sovjetskih čet iz Perzije, katere rok je potekel 2.marca in da USA ne more biti več ravnodušna zaradi tega ter da bo to zadevo iznesla pred OZN.- Sovjetske čete so se umaknile le iz vzhodne Perzije, medtem ko bo Azerbejdžan ostal zaseden "dokler ne bo situacija razčiščena," kot javlja radio Moskva.

Bevin je poslal bolgarski vladi noto, v kateri jo poziva, da vzame v vlado dva resnična predstavnika opozicije. Bolgarska vlada pa je odgovorila, da britanska nota ne odgovarja določbam moskovske konference, po kateri so prišla v Sofijo od sovjetske vlade navodila, katerih se drži bolgarska vlada.

Sovjetski poslanik v Atenah, general Radijanov, je izročil grškemu ministerskemu predsedniku Sophoulisu noto, v kateri zahteva, da se uprava nad dodekaneškimi otoki v Egeju poveri sovjetski upravi,ker so ji ti otoki potrebni za pristajanje"trgovskih"ladij.

Čehoslovaška policija je aretirala nekaj Nemcev, ki so razdeljevali med ljudi letake, v katerih se najavljuje skorajšnji spopad med Anglijo in Nemčijo na eni ter SSSR na drugi strani.

V Belgiji je dobil mandat za sestavo nove belgijske vlade biv.zun. minister in predsednik OZN Spaak, ker se predstavniku katoliške stranke to ni posrečilo. Socialistična stranka odklanja svojo udeležbo v vladi, v kateri bi bili zastopani tudi komunisti. Zaradi tega je prišlo tudi do prekida pogajanj med socialistično in krščansko-socialistično stranko.- Zanimivo je, da so izdali tudi komunisti slično izjavo, v kateri pravijo, da pa nočejo s krščanskimi socialisti sedeti skupaj v vladi.

V Franciji so dosegle socialistična, komunistična in katoliška partija sporazum v pogledu nove francoske ustave. Predsednik republike bo predsedoval sejam vlade, ne bo pa imel nobene izvršne oblasti.

Vlade USA, Britanije ni Francije so izdale glede na Frankov režim v Španiji skupno izjavo, v kateri se izraža upanje, da bo španskemu narodu samemu uspelo odstraniti Frankov režim in falango. Španci naj osnujejo vlado, ki bo zamenjala Franka in uvedla v Španiji svobodo /svobodne volitve in svobodo združevanja/. V Londonu so istočasno izdali " Modro knjigo", ki objavlja dokumente o Frankovih željah, da napade Zaveznike in jim odvzame Gibraltar ter o Frankovi vdanosti Hitlerjevi politiki. Objavljeno je pismo, v katerem piše Franko Hitlerju, da je usoda obeh držav, Španije in Nemčije, neločljivo povezana. Obenem pa ga prosi za orožje, s katerim naj bi se Španija zoprstavila eventuelnemu zavezniškemu izkrcanju v Španiji ali španskih posestvih v Afriki. - ~~En~~ En dan pred objavo skupne deklaracije, je izročil Franko Zaveznikom noto, v kateri pravi, da se misli umakniti samo, če bo od njih prisiljen. Frankova vlada pripravlja "Belo knjigo", s katero naj bi se dokazalo, da je Frankov režim pomagal Zaveznikom v teku te vojne.

Francoske in angleške čete se bodo umaknile iz Libanona in Sirije v teku tega meseca.

= = = = = = = = = = =

Britanski general Leal, ki se je vrnil z inspekcijskega potovanja po Julijski Krajini, je potrdil vesti, da se Titove čete koncentrirajo v smeri Morganove linije. Na vprašanje Zaveznikov, kaj to pomeni, je Tito odgovoril, da je to zgolj - koncentracija in nič več.

Italijanski zunanji minister De Gasperi je ponovno izjavil, da ne pristane na izročitev Trsta Jugoslaviji.

Radio London javlja, da je odpotovala v Julijsko Krajino komisija, ki je sestavljena iz namestnikov zunanjih ministrov petih velesil. OB TEJ PRILIKI JE ZNAČILNO, DA JE RADIO LONDON PRVIČ OBJAVIL TUDI ROJALISTIČNE ZAHTEVE PO PRIKLJUČITVI TRSTA JUGOSLAVIJI.

= = = = = = = = = = = =

Da,mnogi Italijani so si obetali korist od nas, ki smo proti Titu in so popadli ter še popadajo vsako kost, ki bi jim prišla prav v njihovi propagandi na zunaj proti Titovemu režimu - stvarno pa proti Jugoslovanom kot takim. Tako so z velikim pompom objavili v svojem tisku, da kralj Peter ne odobrava Titove politike napram Italiji. Ali si mogoče - Lahi domišljujejo, da bo kralj Peter njihov zaveznik, dokler bo Primorska s Trstom pod peto laškega škornja? Mar menijo, da JE NAM VAŽNEJŠE, DA ODSTRANIMO TITA V JUGOSLAVIJI, NJIM PA ZARADI POLOŽAJA PREPUSTIMO - PRIMORSKO? MORDA TUDI ZA CENO NJIHOVEGA ZAVEZNIŠTVA PROTI TITU? SAJ NISMO - KOMUNISTI! Je vse zastonj in tudi vsa "fratellanza italo-slovena"! Primorci so imeli Italije dovolj in so se borili za svobodo, ne pa zato da bodo danes ponovno služili onim, ki so pred letom še nosili črne srajce, sedaj pa rdeče. Italijanom uspeva propaganda zaradi Titovih grozodejstev, toda mi trdimo: REŽIM GRE - NAROD OSTANE! TITO BO PADEL - JUGOSLAVIJA BO ŽIVELA! Iz tega in samo iz tega razloga stojimo neomajno na stališču jugoslovanskega Trsta. Zavezniki pa naj vedo, da čimdlje bodo tolerirali Tita v Jugoslaviji, tem gotoveje je, da bo Trst postal sčasoma sovjetsko oporišče!

REKA - TRST - GORICA - NAŠA JE PRAVICA !

KAKŠNEGA MNENJA SO

REPUBLIKANSKI SENATORJI O ZUNANJI POLITIKI -USA- GLEDE NA BREZKOMPROMISNO STALIŠČE SOVJETSKE ZVEZE

Ameriški senator Vandenberg in drugi republikanski prvaki, ki so prisostvovali zasedanju O.Z.N., zahtevajo, da USA spremeni svojo dosedanjo politiko popustljivosti in vdijo, da zavisi bodočnost O.Z.N. od dobrih odnosov med USA in SSSR. Oni zastopajo sledeče štiri točke:

1/ da USA prav tako jasno govori kot govori ob vsaki priliki SSSR

2/ da USA brani svoje cilje v vsem enako kot to dela SSSR

3/ da se USA otrese mišljenja, da bi baje Amerika ogrozila svetovni mir, če zavzame prav tako čvrsto stališče kot so zavzeli Sovjeti in

3/ da USA zopet vzame v svoje roke moralno vodstvo, ki ga je izpustila iz rok.

AMERIŠKI ZUNANJI MINISTER BYRNES JE DEJAL V SVOJEM GOVORU

"Vkljub razlikam v naših sistemih življenja se naš narod divi in spoštuje zaveznike, s katerimi želi nadaljevati prijateljstvo in nadaljevati sodelovanje. Toda v interesu miru v svetu in našega vzajemnega ter tradicionalnega prijateljstva si moramo biti na jasnem, da nameravajo Združene Države braniti listino Združenih narodov. Ne bomo ostali indiferentni, ako bo neka sila ali nevarnost sile v nasprotju s cilji ter principi te listine.

Uspeh O.Z.N. se bo meril po višini naših odgovornosti, ki jih bomo prevzeli Mi - narodi Združenih Narodov. Bil bi prestodušen, če bi vam dejal, da so pogoji v svetu zdravi in pomirjujoči."

WILLIAM HUGHES, AVSTRALSKI MINISTERSKI PREDSEDNIK V PRVI SVETOVNI VOJNI, JE IZJAVIL NA

sestanku avstralske liberalne stranke, da je svetovni mir odvisen od sodelovanja med Veliko Britanijo, USA in Sovjetsko zvezo ter na zaključku svojega govora dejal:

"Sovjetska Zveza mora biti ustaljena, kakor tudi drugi narodi. Nihče ne intrigira proti Sovjetski Zvezi, toda v naši in drugih državah so SOVJETSKI AGENTI, KI OGROŽAJO VARNOST. Mi moramo reči Sovjetski Zvezi na prijateljski način: "ŽELIMO VAŠE PRIJATELJSTVO, TODA NISMO PRIPRAVLJENI, DA BI PROSJAČILI ZANJ!"

NOVINARJI: "JAVNOSTI MORAMO IN BOMO SLUŽILI!"/W.Penn/

Na II.zasedanju O.Z.N.bo na dnevnem redu tudi vprašanje svobode tiska,ker je OZN videla v teku I.zasedanja,da: /

1/ Svoboda tiska pri članicah-državah OZN ni svobodna;
2/ Da niso nekatere države podvzele ničesar, da bi bilo njihovo javno mnenje v celoti upoznano s politično situacijo po svetu;
3/ Da ima narod popolno pravico kritizirati in svetovati svoji vladi:
4/ Da se je zgodilo celoto to, da so bili posedini sodelavci in uredniki nekaterih listov aretirani, ker so objavili članke brez odobrenja svojih vlad in
5/ Vsi novinarji - razen sovjetskih - so izrazili željo že na zasedanju OZN v Londonu, da bi bili popolnoma svobodni v svojih komentarjih.

= = = = = = = = =

V poslednjem času so se vršile razprave proti vojnim"dobičkarjem.

DOMOVINA PRIČA

To pa vse s ciljem - zapleniti čimveč premoženja, da bi dobil na=
šin oni kapital, ki si ga Tito zaman skuša pridobiti od zaveznikov not
posojilo.Pod"vojne dobičkarje"so podpadli vsi,ki imajo kake težje tiso
čake pod palcem neglede na to,ali so ali niso podpirali OF. Eden najbolj
klasičnih primerov je razprava proti lastniku tvrdke 'Sever &', trgo=
vine s semeni v Ljubljani, ki je samo ob eni priliki dal še pod okupa=
cijo 1 milijon lir. Sedaj pa je bil kot " izrazit sovražnik ljudstva "
postavljen pred sodišče, kjer mu je bilo "dokazano sodelovanje z oku=
patorjem" in pridobiti 5 milijonskega "vojnega dobička". Sovražniki so za=
plenili celokupno premoženje "v korist ljudstva", ki je na procesu tu=
lilo kot običajno, da bi dokazalo "volje naroda". Takih primerov je ne=
štetо. Sodišča so popolnoma pod vplivom izbrane mase ljudi, ki jim do=
puščajo pristop k razpravam,kjer točno po direktivah sugerirajo sodni=
kom obsodbe in s psovanjem onemogočajo branilcem obrambo. Če ne gre
drugače, pa vloži"ljudstvo" priziv proti sodnikovi odločitvi s pripom=
bo, da sodniki niso "ljudski" in da jih je treba izmenjati. Tak priziv
je bil vložen proti "premili sodbi", ki jo je izreklo sodišče nad biv.
vrhovnim državnim tožilcem dolžnosti ljubljanskega župana Jančigajrm ali pa nad metli=
škim prošt=m Alfonzom Klemenčičem itd.Višje sodišče navadno rado ustre=
že "željam naroda" in razveljavlja sodbe nižjih sodišč.

Da bo pritisk še hujši in ker čutijo Titovci, da se jim spodmika=
jo tla pod nogami,so izvedli temeljito reorganizacijo v lastnih vrstah.
Rankovič,šef OZNE za Jugoslavijo, je postavljen za NOTRANJEGA MINISTRA
v centralni vladi,medtem ko je Maček,šef OZNE za Slovenijo,NOTRANJI MI
NISTER v slovenski federalni vladi. Vsi, ki so pripadali drugim stran=
kam, so odžagani. Smej ni več v vladi, enako so v bosansko-hercegov=
ski vladi izpadli vsi bivši ministri pristaši drugih strank razen ko=
munistične. "Narodna vlada Slovenije" se je preimenovala v "Vlado ljud
ske republike Slovenije."

V zvezi s poročili o zbiranju Titovih čet ob Morgancvi liniji in
gradnji utrdb najugoslovanski strani,je zanimivo vedeti, da so pričele
Titove vojaške oblasti na vsej stari ital.-jug. meji izsekavati gozd
v širini 100 metrov. Drevje brezobzirno uničujejo tam kjer je in tudi
tam kjer ni potreba.

Razpoloženje med partizani pa je vedno slabše, posebno odkar so
si vedno bolj na jasnem, da se Titovi komunisti v resnici pripravljajo
na boj z Angloamerikanci in da vse njihovo govoričenje proti zaveznи=
kom ni bilo zgolj frazarjenje. Na novoletni zabavi v Postojni je izvr=
šila v sredi dvorane samomor neka partizanka. Preden se je ustrelila,
je ljudem govorila in med drugim dejala: "Za tako svobodo se nisem bo=
rila, to je čisto navadna fašistična svinjarija!"

Kako postopajo z angloamerikanskimi simpatizerji je razvidno iz
sledečega slučaja. Djordje Grujić, sin Antona, star 23 let, stud.med.,
zaprt začetka l.1945.,ker je v privatni družbi z Angloamerikanci izre=
kel zdravico v njihovo čast, je skočil 6.8.1945. iz III.nadstropja za=
pora v Beogradu na Obilićevem Vencu in se ubil. OZNA je dostavila tru=
plo upravi "Novog Groblja" /Novega Pokopališča/ s spremnim aktom:" Do=
stavlja se truplo v pokop izven pokopališče in brez sodelovanja duhov=
nika."

Jazbec Alojzij,pod okupacijo župan poverjenik Partije in član KPS za
okrožje Brezijsko-Kozjansko,je kandidiral na listi za zvezno skupščino
in bil tudi"izvoljen". Pred božičnimi prazniki pa ga je OZNA aretirala
in zaprla v novomeške zapore, nedaj pa se nahaja v ljubljanskih. Vzrok
aretacije: POSTAL JE - "REAKCIONAR"!

= = = = = = = = = = =

DNEVNI PROBLEMI

AVSTROFILSTVO IN KOROŠKI SLOVENCI

2.- 1917-1920, boji na Koroškem in plebiscit.

Po razpadu Avstro-Ogrske l.1918, je prišel čas za rešitev koroškega vprašanja. Da ta rešitev ni mogla in ne bi smela biti neugodna za Slovence, najlepše dokazuje izjava takratnega delegata predstavnika dr.Lemischa, ki je na vprašanje predstavnikov koroških Nemcev, komu bo pripadla Koroška,dejal:"Ich kann ihnen nichts sagen.TATSACHE IST,DASS WIR AUF SLAVISCHEN BODEN STEHEN." /Nič vam ne morem reči.DEJSTVO JE DA STOJIMO NA SLOVENSKIH TLEH./

Slovenci so koncem leta 1918 hoteli na miren način VZETI OBLAST na slovenskem delu Koroške V SVOJE ROKE. Temu so se Nemci UPRLI. Nato so skušali s silo uveljaviti SVOJE PRAVICE in so poslali na Koroško svojo vojsko, ki je obstojala iz raznih PROSTOVOLJCEV.

Proti temu so Koroški Nemci organizirali "HEIMATSCHUTZ", v katero so vstopile vse NEMŠKE stranke na Koroškem. Vanj je stopila tudi socijaldemokratska stranka, v kateri je bilo organiziranih ZELO MNOGO SLOVENCEV in od katerih je potem ta NAVIDEZNO INTERNACIONALNA stranka ZAHTEVALA, DA SE ZARADI STRANKARSKE DISCIPLINE BORE PROTI SVOJEMU LASTNEMU NARODU. Kdor ve, da je bilo agitatorsko geslo socijal - demokratov "Und willst du nicht Genosse sein, so schlag ich dir den Schädel ein " /Če nočeš biti naš, te bom po glavi!/, temu je jasno, da bi se pozivu in ukazu svoje stranke slovenski social-demokrati na Koroškem le težko uprli, ker bi s tem riskirali SVOJO EKSISTENCO in morebiti TUDI GLAVO. In število Slovencev, ki so bili odvisni od social-demokratske stranke na Koroškem ni bilo majhno.

Ko se boji med temi prostovoljskimi skupinami prišli na mrtvo točko, je dunajska vlada poslala"Heimatschutz"-u na pomoč REDNO VOJSKO, ki je porinila slovenske prostovoljske formacije iz dežele. Ko pa je nastopila jugoslovanska redna vojska, je avstrijski odpor čez noč prenehal. Da ni Jugoslavija tedaj mogla postaviti pravičnih meja, je kriva zavezniška, a V GLAVNEM ITALIJANSKA INTERVENCIJA.

Mirovna pogodba v Saint-Germainu 1919 leta je določila za Koroško plebiscit. Sporno ozemlje je bilo razdeljeno v dva pasa.Južni A-pas je obsegal pretežno slovensko področje, severni B-pas pa mešano ozemlje, medtem ko je čisto slovenska Ziljska dolina pripadla kar brez glasovanja Avstriji.

Zastonj so naši zastopniki na mirovni konferenci dokazovali,da je glasovanje v spornem ozemlju,kjer je bilo prebivalstvo gospodarsko popolnoma v NEMŠKIH ROKAH in kjer so na VSEH VODILNIH MESTIH sedeli zagrizeni NEMCI-PONEMCEVALCI za Jugoslavijo nesprejemljivo. Čutili so,da je nekaj mesecev, ki so nam jih dali na razpolago za organizacijo glasovanja odločno premalo, da bi mogli narod poučiti o izrednem POMENU NJEGOVE ODLOČITVE.

Tako je prišel usodni 10.oktober 1920 leta, čas glasovanja v južnem A-pasu. Avstrijski propagandi in organizaciji, podprti od VEČINE (!) ZAVEZNIKOV, ZLASTI ITALIJANOV, se je posrečilo pridobiti 56% glasov. S tem je bilo glasovanje v severnem B-pasu v smislu mirovne pogodbe - brezpredmetno. DELA KOROŠKA JE PRIPADLA AVSTRIJI.

Izida tega glasovanja Slovenci NE MOREMO in NE BOMO PRIZNALI za pravičnega in pravilnega NIKDAR.

Razmerje med oddanimi glasovi je bilo v absolutnih številkah izraženo okrog 16.000 proti 14.000. Nemci malenkostno več, Slovenci nekoliko manj. Kako so mogli Nemci zbrati 16.000 glasov za sebe? Sami razlagajo to dejstvo takole:Ko je položaj za nas /Nemce/ izgledal obupen in boj za Koroško že izgubljen, se je zgodil čudež. Nad 10.000 " domovini zvestih /Heimattreuen/ Slovencev je glasovalo za Nedeljivo Koroško". To je resnica. Krepcj nad 10.000 Slovencev je oddalo svoj glas za Av-

=strija.Kdo so ti Slovenci? Celoten emigranti,ko smo govorili o iz=
podrivanju slovenskega življa in rodne zemlje,smo povdarili, da je ve=
liko število Slovencev bilo prisiljeno iskati zaslužka v avstrijski in
nemški /Reich/ industriji.Vse te so prepojene s propagando o "nedelji=
vosti Koroške" prepeljali iz vseh vetrov na volišča.Vsekakor lep orga=
nizacijski uspeh. Proti temu Slovenci niso imeli protipoteze, ker je
vsa emigracija bila usmerjena na gospodarsko razviti sever.A kakšno je
bilo razpoloženje teh ljudi ni mogoče razumeti iz statističnih podat=
kov, temveč le iz posameznih živih primerov. Naj navedemo enega, ki je
tipičen.

Bili so trije bratje. Najstarejši je bil mojster v orožarni v Steyer-ju /Zg.Štajerska - nemško ozemlje/, mlajša dva sta bila za časa plebiscita na Koroškem, eden je bil kasneje v Jugoslavij/ravnatelj rokodelske šole v Kranju, drugi odvetnik v Mariboru, ker sta morala po izgubljenem plebiscitu zbežati iz Koroške. Pisali so se Ravnik. V času, ko so sestavljali volilne spiske, se pripelje najstarejši domov, da si zagotovi glas.Vsi so bili zavedni Slovenci in mlajša brata ga navdušeno pozdravita misleč, da je prišel glasovat za Jugoslavijo. Ta pa jima začne razlagati, da je sicer dober Slovenec in misli to tudi ostati, ali če glasuje za Jugoslavijo, ne bo mogel nikdar, tudi na stara leta ne, več domov, ker bi prišel njegov rodni kraj v drugo državo. Nikdar več se ne bomo videli, ako pride meja med nas, je tarnal. Tedaj je komisiji za verifikacijo volilne pravice, ki ji je predsedoval angleški častnik, v kateri je sedel tudi kasnejši ravnatelj in nastopil kot priča, da njegov brat ni v predpisani dobi pred plebiscitom nikdar prebival toliko časa na spornem ozemlju, da bi imel volilno pravico. Angleški oficir se je temu postopanju silno čudil. Bog ve, če je videl ? kaj je tičalo v tem ravnanju?!

Takih emigrantov, ki so imeli volilno pravico v coni A in ki so volili za Avstrijo, kljub temu, DA SO BILI DOBRI SLOVENCI in da so morali edino iz tega vzroka od doma, je bilo nad 5.000/po nemških podatkih/. Ostali "domovini zvesti Slovenci" so bile različne odvisne ekzistence, na veleposestvih zaposleni hlapci in dekle, od socialdemokratske stranke terorizirani delavci in podobno. Čas, ki smo ga imeli na razpolago, je bil ZELO KRATEK, da bi mogli pridobiti zase za zmago zadostno število glasov.

S TEŽKIM SRCEM SMO KLONILI, TODA POZABILI NISMO SVOJIH NESREČNIH BRATOV ONSTRAN KARAVANK!

= = = = = = =

Prihodnjič 3.poglavje "1919-1938" - Doba po plebiscitu do priključitve

---

"Nemirne množice, ki jih je potegnila vojna v svoj vrtinec vse do najglobljih plasti, prešinja danes prepričanje - sprva morda nejasno in nerazločno, toda sedaj že neuničljivo, - da bi svet ne bil zašel v uničevalni vojni vrtinec, če bi bilo mogoče prej nadzorovati in javno presojati delovanje javnih oblasti; množice so prepričane, da je torej treba ustvariti v ljudstvu samem učinkovito poroštvo, da se v bodoče podobne nesreče ne bodo ponavljale. - Ali je zato čudno, ako navdaja narode v takem duševnem razpoloženju demokratična težnja in jo izbirajo ter se zanjo odločajo vsi tisti, ki hočejo bolj učinkovito sodelovati pri bodočnosti posameznikov in družbe?"

Papež Pij XII.

Besede,ki jih je izrekel Večeslav Vilfer in ki smo jih objavili v prejšnji številki /216/ se pravilno glasi: "V Jugoslaviji je več fašistov, "trofašistov" /ne pa protifašistov/, kakor pa v sami Italiji. Tako Vi /partizani/ predstavljate Jugoslavijo svetu!"

= = = = = = = = = = =

DOKUMENTI STARI CHURCHILL GOVORI

Winston Churchill je imel 5. marca politični govor v "Westminster College"-u v Fooltonu v državi Missouri/USA/ ob prisotnosti več tisoč= glave množice, med katero se je nahajal tudi Truman, ki je Churchilla predstavil poslušalcem. Churchill je pričel svoj govor s sledečim uvo= dom: " Besede, ki jih boste slišali, so izključno izraz mojih misli in pogledov." Nato je nadaljeval, poudarjajoč potrebo ožjega sodelovanja med angleško govorečimi narodi za rešitev kulture pred nevarnostjo ko= munizma. "Pojavile so se sence na obzorju, ki je bilo še nedavno obsi= jano z zavezniško zmago. Sovjetska Zveza zahteva možnost za lažje raz= širjevanje svoje doktrine tudi na ostale dežele. Prav zato nam je neob= hodno potrebno angloameriški vojaški pakt. Rusija je mrak, ki je ovil še mnoge narode in o kateri še vedno nihče ne ve, kaj prav za prav Sovjetska Zveza in njene komunistične organizacije namerava napraviti v bližnji bodočnosti in kje so meje /predpostavljajoč, da so/ njene ekspanzivne tendence."

Churchill je opozoril na dejstvo, da je napeta zavesa od Trsta do Stetina in da vlada vzhodno od te zavese SOVJETSKI TOTALITARIZEM. Komu= nistične partije uživajo mnogo večji ugled in vpliv kot pa jim že pri= padajo številu članov in poizkušajo povsod vzpostaviti diktaturo. Po= licijski režimi so vsemogočni in demokracije ni, če izvzamemo Čehoslo= vaško. V vseh vzhodnih prestolnicah: Varšavi, Pragi, Berlinu, Dunaju, Budimpešti, Beogradu, Sofiji in Bukarešti vlada sovjetski vpliv. Edino Atene so svobodne in lahko svobodno izražajo voljo naroda pod nadzor= stvom Amerike, Velike Britanije in Francije. Poljska ima značaj ekspan= zije in masovnega izganjanja Nemcev proti zapadu. Turčija in Perzija sta do temelja pretreseni pod pritiskom SSSR. V Nemčiji - sovjetski o= kupacijski coni - se tvori posebna stranka, slična komunističnim stran= kam v ostalem svetu. V vseh krajih, celo v najbolj oddaljenih, so komu= nistične stranke aktivne in delajo po direktivah Kominterne. Churchill je dejal: "Nahajamo se pred nevarnostjo, ki jo predstavljajo komunistič= ne partije t. j. pete kolone Sovjetske Zveze, ki želijo uničiti me= ščansko civilizacijo. Vedeti je treba, da se nova vojna lahko prepre= či samo, če pride do sporazuma s Sovjetsko Zvezo. S tem nočem reči, da Sovjetija hoče vojno, toda hoče izkoristiti sadove vojne in tako raz= širiti svoje oblast." Govoreč o atomski bombi, je Churchill rekel: "Po= ložaj v svetu je še vedno nestabilen in vznemirjujoč. Zato je potrebno še naprej čuvati tajno tega razdiralnega orožja, kajti vsak nepreviden postopek pri njegovi uporabi bi pomenil katastrofo za USA, Veliko Bri= tanijo in Kanado ter z njimi za ves svet. Ta tajna, GLEDE NA TO, DA SE SE VEDNO NAHAJA V NAŠIH ROKAH, ni izzvala niti v eni deželi vznemirja= nje ali preplah, pač pa se nasprotno vse dežele počutijo zelo srečne, da poseduje to orožje izključno USA. Če bi se nahajalo to orožje v ro= kah neke komunistične ali nove fašistične države, potem ne verjem, da ne bi že doslej predstavljala splošno zaskrbljenost v svetu. Ako se izvzame Britansko carstvo in Združene Države/USA/, v katerih je komuni= zem šele v povojih, predstavljajo komunistične partije in pete kolone vse večje nezaupanje in vse večjo nevarnost za krščansko kul= turo. "Zato ponovno poudarjam," je dejal Churchill, "da je potrebno naj= ti pot do sporazuma, ki bi bil sklenjen v duhu vzajemnega prijateljstva in razumevanja." Svoj govor je končal s trditvijo, da bodo zapadne de= mokracije, če bodo ostale združene in zveste načelom listine Združenih narodov, imele močan vpliv, da bodo uresničile svoje principe, ne da bi jih mogel kdo pri tem ovirati.

= = = =

SVOBODEN TISK- SVOBODNEMU SVETU

MLADI CHURCHILL PIŠE . . .

ŠE VEDNO OBSEDNO STANJE

Največji vtis je napravilo name po 8-mesečni odsotnosti, ko sem se vrnil v Jugoslavijo dejstvo, da je država še vedno v obsednem stanju. Konec vojne ni prinesel vzpostavo normalnega mirnodobskega civilnega življenja, ki ga je že možno opažati v drugih državah, ki so bile prav tako razdejane med vojno. To ni zato, ker bi bili Jugoslovani kaj manj energični kot drugi Evropci, marveč zato, ker je revolucija še vedno v teku.

Mnogi opazovalci so v stanju opravičiti to, kar se dogaja v Jugoslaviji, poudarjajoč, da je nesmiselno pričakovati, da bo postala balkanska demokracija enaka zapadnim demokracijam, kot jo pojmujemo mi v Britaniji in Združenih državah. To je gotovo resnica, toda je prav tako naivno pričakovati katerokoli obliko demokracije na Balkanu. Oni niso imeli nikdar demokracije in verjetno se preišlo precej generacij preden se bo tam demokracija šele pričela. Zato je nepotrebno trošenje časa, če sedaj takoj po vojni pričakujemo demokracijo. Balkanske vlade so vedno bile autokratske in bodo najbrž tudi vedno bile. Obenem pa je važno opozoriti, da ima narod lahko tudi brez demokracije nek določen minimalni standard osebne svobode, zakonov in pravice.

Nemogoče je trditi, da bi šla sedanja vlada v Jugoslaviji v katerem koli pogledu po poti približevanja tem standardom. Če je potrebno uporabiti nek politični izraz, potem obstoja samo ena možnost za točno označitev Titovega režima - skoro komunistična totalitarna policijska država. Poudarjam, skoro komunistična, ker je potrebno Titovemu režimu še precej, da bo postal popolnoma komunističen, toda ni dvoma, da je to pot, po kateri se je odločil hoditi.

KAMPANJA PROTI KATOLIŠKI CERKVI IN PROTI VODITELJEM HRVATSKE KMETSKE STRANKE /HSS - op.ur./

/Tak naslov nosi 2.članek R.Ch./

Britanski in ameriški oficirji, ki so bili v času vojne pri jugoslovanskih partizanih, so mislili, da je Jugoslovanska Osvobodilna Fronta v resnici neka stvarnost in da bodo poleg komunistov igrale po vojni važno vlogo tudi druge stranke. Dogodki so dokazali, da so bili oni, ki so med nami gojili tako upanje, je preveč naivni. Oprav so v vladi nekateri antikomunisti, so pa vsa važna mesta čvrsto v komunističnih rokah. Mnogi med njimi so bili prav tako kot Tito skrbno izšolani v Moskvi.

V razliko od sovjetske organizacije je Jugoslovanska Komunistična Partija še vedno velika tajnost in niso doslej objavljena še nobena imena članov polit-biroja ali centralnega komiteta. Partija bo v kratkem imela kongres in izvršila volitve. Po tem je verjetno, da se bo kaj več zvedelo o njihovi organizaciji. Zaenkrat je vsa dejanska sila v rokah ožje skupine devetih nepopustljivih in odločnih komunistov.

Ti se vrste verjetno po značaju njihove pomembnosti: Tito in Kardelj - sedaj zastopnik Jugoslavije na konferenci Organizacije ZZdruženih Narodov v Londonu; Moša Pijade - vodilni marksistični teoretik stranke; Djilas - o katerem se misli, da je glavna zveza z Moskvo; Ranković - vodja tajne policije/OZNA/; Hebrang - minister za industrijo; Žujović; Bakarić - ministerski predsednik Hrvatske in Kidrič - ministerski predsednik Slovenije.

Ti ljudje so že vzpostavili moderno policijsko državo in nedvomno je, da lahko vsiljujejo svoje doktrine in teorije jugoslovanskemu narodu, kolikor jih je volja.

/Se nadaljuje/

= = = =

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 216. Leto II. 16.3.[illegible]

Bog da svobodo sam[illegible] ki ga ljubijo in ki [illegible] ne pripravljeni, [illegible] vajo in branijo..."
Denijel Webster, 1834.
Ko prebereš.- daj dalje !!!

S TANKI IN LETALI NA „KOBILICE"

V preteklem tednu je spravilo svet v[illegible] nir úz ravnotežja dejstvo, da so sovjetske čete, sestoječe se iz pešadije, konjenice in oklopnih edinic, podprte s pojačanji 60-70.000 vojakov rezerve ter četami levičarske azerbejžanske vlade, pričele predirati v treh smereh skozi Perzijo. En smer vodi k Teheranu, druga k turško-perzijski meji in tretja k irško-perzijski meji. USA je poslala znako kot perzijska vlada sovjetski vladi rote z zahtevo, da pojasni svoj korak. Moskva zaenkrat na to še ni odgovorila, pač pa je radio Moskva javil, da je poslala sovjetska vlada na zahtevo perzijske vlade ekspedicijo, ki naj uniči pojavljajoče se kobilice. Ta "ekspedicija" razpolaga tudi z letalstvom. - Sultaneh, predsednik perzijske vlade, je pred parlamentom izjavil, da so bili njegovi razgovori v Moskvi brezuspešni in da cilja ni dosegel. Sovjeti niso pristali na umaknitev čet, nakar je tudi Sultaneh vztrajal pri svojem stališču. Izjavil je, da o premikanju sovjetskih čet uradno ni bil obveščen s strani SSSR. Po seji je bil parlament razpuščen. Najbrže bo prišlo do diktature predsednika Sultaneha. - Bevin je govoril v Spodnjem domu o perzijskem vprašanju in dejal, da Molotov še vedno ni odgovoril na britansko noto glede bo umik tujih čet iz Perzije do 3.3. Britanska vlada je presenečena, ker je bila od Stalina in Molotova zagotovilo, da bodo Sovjeti napustili v določenem roku Perzijo in da je edino zato Anglija privolila v direktne razgovore med Perzijo in SSSR. Bevin je dejal, da ne ve, kako bo Sovjetska zveza izvršila druge obljube, ki jih je dala. - Sovjetske čete so 30 km pred Teheranom.- Truman je imel dolg razgovor z Byrnesom o tej zadevi. Bevin pa je z Byrnesom v stalnih telefonskih razgovorih. "Krasnaja zvezda" piše, da je imela Perzija že l.1941 skupen načrt z Nemci za napad na sovjetski Azerbejžan-petrolejsko mesto Baku.

Vsem ameriškim silam je ukazano, da so v popolni pripravljenosti, dokler bodo trajali v svetu nemiri. Ta odložitev je sprejela ameriška vojaška komisija na neki tajni seji, ki se ji je predsedoval načelnik štaba celokupne USA-vojske gen. Eisenhower, komandant USA-letalstva, Byrnes in Peterson, ki je izjavil, da bo uvedena obvezna vojna služba. Komandant letalstva je dejal, da mora Amerika razpolagati s takimi bazami, da bo lahko v najkrajšem času premestila svoje vojne sile iz enega kraja v drugega. "Treba je ujediniti vse naše vojne sile, bi bi bilo sposobne stopiti v borbo in z enim udarcem uničiti sovražnika. Zato je potrebno združiti vse kopnene in pomorske sile USA pod eno komando."

Sovjetska agencija "Tass" trdi, da informacije USA-zun. ministerstva glede Perzije "ne odgovarjajo dejstvu", nakar je pomočnik zun. min. USA izjavil, da so te informacije potrjene s še novimi vestmi.- Perzijski šah je izjavil, da bo vprašanje Perzije zopet izneseel pred OZN. USA veleposlanik v Moskvi Harriman je dejal, "da Rusija blefira", "Izvesti je" po pišejo, "da gojijo perzijski reakcionarji imperialistične težnje napram SSSR".

Na Churchillov govor v Fultonu je odgovoril osebno Stalin, ki je v svojem govoru dejal, da Angloamerikanci ponujajo 50-letni pakt Sovjet-

ški zvezi, kar pa preostavlja za Anglcamerikance le še pozirje brez odnosti. Stalin je obtožil Churchilla, da nočejo več živeti nove vojne in za predlaga vojaški pakt, ki je naperjen proti SSSR in narodom Vzhodne Evrope. Naglasil je, da je naredi Churchillovega govora, ki "je pozdrav Hitlerjevih govorov", pripravljen prekiniti sporazum z Anglcamerikanci. "Ne vem," je dejal Stalin, "če bi Churchillu s tem eksperimentom uspelo izzvati novo vojno, toda vem, da bo vsaka agresija proti Churchillu gotovo uničena. Churchill postavlja nove rasne teorije za narode, ki ne govore angleško in ki naj bi prišli pod dominacijo rasnih Churchillov."- Ameriški senator Peter je dejal o Churchillovem in Stalinovem govoru, da bi bilo bolje, da ne bi niti eden niti drugi govoril.

Ameriški senator O'Konell je govoril pred senatno komisijo o delu OZN in dejal, da je imperativ, da Amerika obdrži močno vojsko in nadmoč na mornarico, kakor tudi letalstvo, toda ne v svrho kake agresije, marveč za čuvanja in obrambe ameriških medunarodnih obveznosti, ki jih je sprejela. "Naša moč je potrebna, da se onemogoči vsako agresijo, pa naj bi prišla s katerekoli strani. Siguren sem, da Rusija ne želi vojne, toda država, ki ne želi vojne, jo ne sme izzivati s svojimi postopki," je dejal senator. - "New York Herald Tribune" piše, da se mednarodni dogodki približujejo tej točki, da se teoretsko lahko računa, da je svetovni mir ogrožen. - Perzijski vojni minister je izjavil, da se bo Teheran v slučaju potrebe branil do zadnjega.-

"New York Times" piše, da je jugoslovanska vlada zaprosila USA za izmenjavo poslanikov, na kar pa USA ni pristala, ker ni Jugoslavija izpolnila obveznosti, ki jih je USA naložila ob svojem pogojnem priznanju ob Božiču 1946.- Titov trg.minister Petrović je izjavil, da namerava Jugoslavija skleniti carinsko unijo z SSSr.- 12.3. je odpotoval Tito na uradni obisk na Poljsko in Čehoslovaško. Spremljajo ga Đilas, Ribnikar V. in Velebit.- Radio Rim je javil iz Trsta, da se vesti "United Press"- a o prekoračenju Morgenove linije pr jugoslovanskih četah, ne potrjujejo. Isto tako je italijanska vlada demantirala, da bi ona koncentrirala italijanske čete proti Julijski Krajini.-

V USA je končana stavka v podjetju "General Motors". Delavci so dobili 18% povišice.- Herbert Lehman, generalni direktor UNRRE je izjavil, da sovjetskih predlogov pošiljatev ne bo.- USA in Anglija sta odbili francoski predlog, da bi prišlo špansko vprašanje pred OZN.- Seja Varnostnega Sveta OZN bo 25. in ne 21.3. v New Yorku.- Mirovna konferenca je prestavljena na junij.- Poljski gen.Anders razgovarja v Londonu o bodoči usodi II.poljskega korpusa. Britanska vlada je izjavila, da bo za one, ki se nočejo vrniti pokrbela bivališče.- V Varšavi sodijo članom "fašistične teroristične organizacije", ki je hotela napraviti razdor med Poljsko in CSSR.- Vse tovarne v sovj.okupacijski coni v Nemčiji bo prevzela Poljska.- Firlinger, predsednik čehoslovaške vlade je izjavil, da bo SSSR ponovno oborožila čehoslovaško armado z najmodernejšim orožjem.- Iz Budimpešte javljajo, da je vodja social-demokratske stranke izjavil, da ne bo pristal na skupen blok s komunisti pri volitvah.- Iz social-demokratske stranke v Berlinu sta izvržena dva vplivna in poznana člana, ker sta se protivila fuziji s komunisti v sovjetski okupacijski coni.- Bolgarska vlada je demantirala izjavo grškega gen.ministra, da se je skoncentriralo na bolgarsko-grški meji 12 bolgarskih divizij.- Levičarji ne bodo sodelovali pri grških volitvah. Desničarji so izjavili, da bodo v slučaju zmage zahtevali izvedbo plebiscita v pogledu kralja, ki bi se moral vrniti šele l.1948.- Pri volitvah v Italiji so dosedanji rezultati: demokristijani so zmagali v 170 občinah, socialisti skupno s komunisti v 120, republikanci v 6, liberali v 17, akcionisti v 2, qualunquisti v 3, ostale neodvisne grupe pa v 85.- Finska vlada je podala ostavko, ki jo pa president ni sprejel.- Novoizvoljeni sovjetski parlament(600 članov) je predvidel novo petletko za pojačanje vojaških, industrijskih in ekonomskih sil SSSR.- Francija je izjavila, da ne more umakniti svojih čet iz Sirije.- Španski emigranti so si izvolili za emigrantskega predsednika republike g.Sarija, ki je prispel v Paris.- Medunarodna komisija za preučevanje ital.-jug. meje se je podala v mesto "R"(jugoslovansko

KAKŠNEGA MNENJA SO

BYRNES V ZAMENO ZA POMOČ -USA- V POGLEDU TRSTA

je po vesteh iz poslovnih krogov v Zagrebu in Beogradu baje postavil ob priliki razgovora s Kardeljem sledeče pogoje.

1/Sprejem opozicije v vlado; 2/Dovolitev strank /predvsem Kmečkih 3/Vsaka stranka dobi po 1 list; 4/Ukinitev tajne policije OZNE.

SIMIĆ, NOVI TITOV ZUNANJI MINISTER JE IZJAVIL

dopisniku "United Press"-a, da namerava nadaljevati dosedanje jugoslovansko politiko in da nima namere dopustiti vpliv katerekoli države, pa čeprav je še tako močan (Anglija, USA - op.ur.). " V Združenih Državah in Veliki Britaniji se vodi sedanja velika časopisna kampanja proti moji domovini zaradi nerazumevanja in nepoučenosti," je dejal Simić. "Mi nismo komunisti, čeprav je maršal Tito komunist. V vladi je zastopanih sedem strank (!!!??? - op.ur.) in samo ena od teh je komunistična. Jaz nisem komunist temveč republikanec in to naj bo zadosten dokaz, da vlada ni komunistična." /Titova politika je točno v skladu s komunistično taktiko. Prvi Titov zun.minister je bil Šubašić,drugi Šubić - oba nekomunista oz. nista člana KP -op.ur./

Simić je nadalje dejal,da Jugoslovani vedo,da bi zavezniki v slučaju spora med jugoslovanskimi in italijanskimi interesi,dali prednost Italijanom /to je ono,kar smo že mi ugotovili; kajti dati koncesije Titu,bi značile dati koncesije Sovjetom - op.ur./. Velo delegati na konferenci Organizacije Združenih Narodov so morali priznati,da ima Jugoslavija pameten načrt za Trst in njegovo okolico.

"Mi sudimo," je rekel Simić, "da postane Trst federativna država v Jugoslaviji s 25 poslanci in svoje lastno italijansko univerzo ter s popolno svobodo za Italijane, da se z lastnimi časopisi kulturno izobražujejo. Spozarazumni smo, da postane Trst mednarodno pristanišče in kot nekdaj v dobi Avstro-Ogrske največja luka v Sredozemlju."

MI PA PONOVNO TRDIMO: REŽIM GRE - NAROD OSTANE,
TITO BO PADEL - JUGOSLAVIJA BO ŽIVELA!

Nikdar ni bila Jugoslavija imperialistična sila,niti ni imela takih tendenc. Jugoslavija,njeni narodi in njihovi pravi zastopniki niso nikdar hlepeli po tuji zemlji, čeprav so morali tudi oni reševati svoj ekonomski problem z izseljenstvom. Nihče nima pravice zahtevati zaradi lastne prenaseljenosti priključitve tujih pokrajin kot lastnino k svoji državi. Pojem "lebensraumа" je nacistična iznajdba, ki je privedla svet do tragike svetovne vojne. Zato zahtevamo v imenu miru v svetu,da mednarodna komisija pri proučevanju bodoče jugoslovansko-italijanske meje ne ozira na tovrstne italijanske zahteve, ki vodijo v nov konflikt v bodočnosti. Mi smo prenesli in prešli že preko vrste krivic,ki so nam jih povzročili Italijani v preteklosti,toda preko te poslednje, tatvine našega ozemlja, ne bomo mirno prešli. Zvesti svojim tradicijam smo in bomo ostali trdno ob strani naših Zaveznikov, katere so Italijani že nekajkrat izdali.Italijani so zapustili Mussolinija SELE TAKRAT, KO SO SPREVIDELI, DA SE ZMAGA NAGIBA NA ZAVEZNIŠKO STRAN! NIKDAR PA SE NE BI TO ZGODILO V NASPROTNEM SLUČAJU! Zato zahtevamo,da se prizna nam, ki smo vztrajali ob Zaveznikih tudi ob njihovi najtežji uri, upravičenost poprave krivic,ki temeljijo še iz dob daleko pred Mussolinijem!

Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorja je objavila nekaj podatkov,ki prikazujejo ogromno materialno škodo,ki jo je italijanski okupator povzročil na ozemlju, tkzv. "Ljubljanske pokrajine".Na piših 4550 kv. km površine slovenske zemlje so napravili škode za skoraj 15 milijard din.Med drugim so Italijani porušili nad 12.000 zgradb ter poškodovali skoraj 9.000, čeprav jih je vsa pokrajina imela komaj 54.000.

/Po "Glasu Zaveznikov" 28.2.1946/

DOMOVINA PRIČA

Domovina nam priča, da postaja v njej ločitev duhovno bolj jasna. Sredina in simpatizerji Fronte, ki so morali po ideološko-materialno podpirali partizanski pokret, se izvijajo iz frontnega obroča. Ti ljudje se izpuščajo strupenega prvotnega mišljenja iz koristolovnih nagibov, nazaj iz strahotnega razočaranja, ki se ga doživeli. Tudi če bi se resnično čutili vezani na izpreseni, se bodo več zanj. Komunisti pa, ki ostajajo, oboroženi, ne skrivajo več svojega načrta. Popolna sovjetizacija, vključitev v SSSR pod "balkanski sovjetski zvezni" (Grčija, Bolgarija, Madžarska, Albanija, Srbija, Črna gora, Bosna, Hrvatska in Slovenija). Zanemarjajo interese kmeta in privatnih podjetij na škodo državnih. Gospodarstvo kliče. Hrumr je občutno zlatén.

Edina rešitev se pričakuje od jugoslovanske vojske. Vse gleda v Mihajloviča, ki je s partizansko zmago precej izgubil, ali so celo nekateri najbolj zavedni nasedli partizanski propagandi o njegovem sodelovanju z okupatorjem. V poslednjih mesecih pa se je to natolcevanje razblinilo in vse dela propaganda zanj. V njem vidijo rešitelja in je danes gotovo najpopularnejši Jugoslovan, tako, da je bil gen. Velebit, Titov poslanik v Londonu prisiljen izjaviti, da je Draža Mihajlović mrtev. Somur pa sovjeti nihče ne verjame, ker je bila jugoslovanska vojska v domovini pod vodstvom generala Draže po partizanskih poročilih že prav tolikokrat likvidirana, kot nemški ali pa italijanski okupator, ki se je kljub temu do poslednjega trenutka čopiril na jugoslovanskem teritoriju, iz katerega so ga šele Sovjeti izrinili.

Komunisti so postali podobni popadljivim psom. Vsepovsod vidijo sovražnike in sabotarje. Ne zaupajo se za nikogar več.

Po vesteh iz Slovenije je razmerje med hrvaškimi kmeti in partizani skrajno napeto, kot za časa italijanske in nemške okupacije. Okna so zagrajena in spremenjena v strelske line. Partizanom je dovoljeno gibanje v mraku samo v večjih dobro oboroženih skupinah. Če zaide partizan med kmete - izgine. Partizani kontrolirajo samo večja naselja.

Vsa IV. armada je v pomiku proti Morganovi liniji. Prebivalci zone "B" morajo kopati jarke. V Istro so prispeli tudi poslednji Srbov in Hrvatov, ki pripadajo navedeni armiji. Vojaštvo prihajajo preko Ljubljane neoboroženo in ga oborožujejo šele na licu mesta oz. na položajih. Orožje dovažajo s kamioni. Zona "B" je odločno protipartizanska. Računa se lahko na vsaj 80%. V vasi Prem so že dvakrat na trgu javno zažgali partizansko literaturo, ki jo je prinesel kurir iz Ljubljane.

V Kranju so priredili partizani vojaško razstavo. V ta namen so po okrajnih odborih objavili, da naj dajo vsi trgovci vseh mogočih nemških videv Slovenije in zlasti Julijske Benečije vsiljivo na razpolago, ter da bodo zanje dobili odškodnino.

Posebno hudo antititovsko razpoloženje v coni "B" vlada v okolju Kobarida.

Iz samega centra Slovenije pa poročajo sledeče:

Neki ilegalci so ustrelili na Viču v Ljubljani šefa Narodne Milice, nakar so partizani postrelili 8 talcev, med njimi tudi polk. Suflaja Emanuela, ki je bil svoječasno obsojen na smrt, pozneje pa pomilošČen na 10 let prisilnega dela.

Komandant OZNE za Slovenijo in sedanji notranji minister tovar Maček je bil tisti, ki je izvršil atentat na Avgusta Praprotnika.

Šef OZNE za Maribor je Ogrizek Miloš, za vso Štajersko pa diplomirani jurist Kibičič Mitja, ki tudi vodi in odloča o preseljevanju iz Štajerske.

Dr. Snuderl izjavlja, da si ni predstavljal, "da bodo imele bombe toliko besede." Predsednik Koroškega kvarta v Mariboru Strauss pa je bil obsojen na 1 leto zapora, ker je imel v volilnih spiskih vpisane tudi one, ki so bili iz njih izbrisani odn. jih je bila odvzeta volilna pravica.

= = = = = = = = = = =

DNEVNI PROBLEMI

AVSTROFILSTVO IN KOROŠKI SLOVENCI

3.- 1919-1930, doba po plebiscitu do priključitve.

Po dobljenem plebiscitu je šel nov val ponemčevanja po deželi. Zna ge pijani Nemci SO BREZ RAZLIKE STRANKE PLANILE PO VSEH SLOVENCIH , KI SO GLASOVALI ZA JUGOSLAVIJO. Še v noči od 10. na 11. oktober so morali vsi voditelji pobegniti pred podivjanimi nemškimi tolpami. Ostali so večinoma vsi v Jugoslaviji, le redki so se šele dolgo let smeli vrniti v Avstrijo.

Zaščite niso dobili Koroški Slovenci nikjer. Po razpadu avstrijske monarhije so imeli oblast na Dunaju social-demokrati. Za časa bojev na Koroškem in v plebiscitni dobi je SOCIAL-DEMOKRATSKA STRANKA prav tako ŠOVINISTIČNO NASTOPALA PROTI SLOVENCEM, kot vse druge stranke. Tudi po tem, ko bi bilo treba pristopiti k izpolnjevanju obljub, danih pred ple= biscitom, ni ta stranka za Slovence STORILA NIČESAR.

Za socialisti so prišli na oblast KRŠČANSKI SOCIALCI. Za Slovence se ni izpremenilo NIČESAR. Ponemčevalni val je lomastil po deželi. Kr= ščanskim socialcem so pomagali Landbundovci /AGRARNA STRANKA/. Njihov voditelj ing. honoris causa Schummy si je pridobil ime in akadem ski naslov bolj kot PREGANJEVALEC SLOVENCEV, kakor pa kot poljedeljski strokovnjak.

Iz vrst LIBERALNIH Velenemcev se je kasneje razvil NACIZEM in o za držanju teh sploh NI VREDNO GOVORITI, ker je popolnoma jasno.

Pred plebiscitom je nemška propaganda obljubljala Slovencem RAJ V AVSTRIJI. A kako je izgledal ta raj po zmagi?

1/ Ciril-Metodovo privatno šolsko društvo je moralo LIKVIDIRATI VSE SVOJE OTROŠKE VRTCE IN OSNOVNE ŠOLE.

2/ Mohorjeva družba, ki je nad 50 let zalagala Slovence s knjigami , se je morala PRESELITI V JUGOSLAVIJO.

3/ EDINI slovenski časopis "Koroški Slovenec" je moral tiskati na ka ČEŠKA TISKARNA NA DUNAJU, ker ni bilo mogoče na Koroškem dobiti ti= skarne, ki bi si ga UPALA TISKATI!

4/ Vse slovensko učiteljstvo je bilo premeščeno v NEMŠKE KRAJE!

5/ Bolo v prosvetnih organizacijah je bilo s preganjanjem posamez= nik dodelavcev ZMANJŠANO NA MINIMUM.

6/ Vsa inteligenca in polinteligenca je morala IZGINITI.

7/ Šole se postale na zemlji, ki so jo Nemci po lastni uvidevnosti priznali za slovenske - UTRAKVISTIČNE, to je: slovenščino so poučevali po dve uri tedensko učitelji, KI SLOVENŠČINE VEŠČI NISO BILI, toliko časa, - otročje v 1. in 2. razredu - dokler se niso učenci privadili toliko nemščini, da so lahko sledili pouku. Za časa Schuschniggovega režima je bil celo KRŠČANSKI NAUK V SLOVENSKEM JEZIKU IZGNAN IZ ŠOL.

Ni čudno torej, da je število Slovencev na Koroškem moralo, vsaj na papirju, RAPIDNO PADATI. Po ljudskem štetju iz l. 1934. je bilo na Ko= roškem okoli 27.000 Slovencev. To uradno štetje je FALZIFIKAT. Upošte= vali so SAMO ČISTE SLOVENCE, KI SO BILI ČLANI SLOVENSKE KONSERVATIVNE STRANKE - zopet nova avstrijska posebnost! Po označbi župnij iz l. 1922 v uradnem šematizmu krške škofije je dokazano, da je živelo na Koroškem VSAJ 86.579 SLOVENCEV. Pravimo "VSAJ", ker so tudi označbe župnij odvis= ne od podatkov, ki jih vpisujejo duhovniki in ki so bili po plebiscitu v prenogih SLOVENSKIH ŽUPNIJAH NEMCI.

Pri volitvah l. 1945 pod Zavezniško vojaško upravo so dobili Slo= venci od 26 mest v deželnem zboru šest (6). Ako bi ne bilo VOLILNE AB= STINENCE, ki je bila zelo velika, bi jih lahko dobili osem (8). To po= meni nekaj nad 30%; po tem ključu živi na Koroškem NAJMANJ 130.000 za= vednih Slovencev. Koliko pa je takih, ki tudi l. 1945 RADI GOSPODARSKE ODVISNOSTI še vedno niso upali glasovati svobodno. Te volitve Slovencem niso prinesle tega, kar bi lahko in kar so od njih pričakovali, so po

sijanjem dokaz za ugotovitev avstrijskih ljudskih žrtev.

1938-1945, DOBA OD PRIKLJUČITVE DO ZLOMA NEMČIJE

Ako primerjamo postopanje avstrijskih oblasti s Slovenci, POSAMEZNIM IZPINOČENJEM, potem moremo označiti delo nacistov z UVOROM.

Geslo, katerega so se držali, je bilo " Die alten werden sterben, die Erwachsenen müssen, die Jungen werden erzogen!"/Stari bodo umrli, odrasli morajo, mladi pa bodo prevzgojeni!/. Pomedli so še zadnje ostanke slovenskega kulturnega življenja. Časopis "Koroški Slovenec" je na Danaju PRENEHAL IZHAJATI, PROSVETNA DRUŠTVA SO RAZPUŠČILI. Iz šol je IZGINILA zadnja sled po slovenščini. Kulturne delavce, ker voditelji te niso bili več, so ODPELJALI V KONCENTRACIJSKA TABORIŠČA. Slovenske duhovnike so PREMEŠČALI ali ZAPIRALI, na njihova mesta so postavljali NEMŠKE. Vsi slovenski krščanski in prosvetni zavodi, ki so bili hrbtenica nacionalnega odpora, so dobili KOMISARIČNE UPRAVITELJE. Pri ljudskem štetju 1.1939 SLOVENCEV NISO URADNO NITI ŠTELI. Vsega prebivalstva je bilo 224.363.

Ta ne bo pozabljeno, omenjamo, da so med vojno SISTEMATIČNO ISKALI IN UNIČEVALI vse slovenske knjige, celo mašne. Izvabljali so jih od ljudi s pretveza, da jih rabijo za panjenge.

V Đeršak pri Celovcu so za Slovence ustanovili MUČILNICO. Tam so imeli stalno na zalogi 100 Slovencev. Interniranci so morali preko dne= va opravljati OB NAJSLABŠI HRANI NAJTEŽJE DELA, zvečer pa so jih PRETEPALI. Mnogo jih je umrlo.

In da še naslednja kupa gorja ni šla mirno, so leta 1942 preselili okrog 2.000 Slovencev. Po ljudskem štetju l.1939 so vse občine dobile uraden nalog, naj sestavijo sezname vseh, katere SMATRAJO ZA SLOVENCE in opišejo njihovo ponašanje do Nemcev, do slovenskih odpadnikov, do cerkve in kako gospodarijo. Vse v svrho kasnejše izselitve. Selili so družine, katerih očetje so padli na fronti, selili so družine, katerih sinovi so se MORALI boriti za Hitlerja. Dogodili so se primeri, da so prišli selit družine, katerih sinovi so bili ravno na bolniškem dopustu. To je bil prvi val preseljevanja, temu bi morali slediti v primernih presledkih še nadaljni. Kolika je Slovencev na Koroškem in kako dobro so Nemci, kdo je Slovenec, nam priča dejstvo, da so samo iz področja celovške občine hoteli preseliti 13.000 oseb. Celovec ni po pri= ključitvi sosednjih občin med vojno imel po poročilih, ne po štetju, več kot 35-40.000 prebivalcev. Razvoj vojnih dogodkov je to nakano prepre= čil.

V tem času se je pridobilo žalostno slovesa mnogi, premnogi Nemci, ki še danes NISO PREJELI ZASLUŽENEGA PLAČILA in kot vse izgleda, ga ne bodo NIKDAR. Ne da bi hoteli denuncirati, temveč da na to ne pozabimo, MORAMO ugotoviti, da je bil ves učiteljski stan na Koroškem HROTIŠKO= VENSKO razpoložen. NI RES, da je bil POD PRITISKOM REŽIMA tak. l.1934. po ponesrečenem nacističnem puču je odšel ves učiteljski zbor ali v e= migracijo ali pa v Wölnsdorf (kazensko taborišče).

Prav tako so se OROŽNIKI kot stan pregrešili in zlasti SODNIKI. Iz jeme bi bilo tukaj, kakor pri učiteljih, iskati PREDMETNO.

Naše ureditništvo leži daleč od jugoslovanske in koroške domovine. Težko je dobivati ZANESLJIVE informacije, NEZANESLJIVIH PA SE NE MARA= MO POSLUŽEVATI. Zato ne moremo podati točnega seznama vseh ljudi, ki so si v l.1919-1945 delali ime s PREGANJANJEM SLOVENCEV. Ugotoviti moramo le eno splošno dejstvo: VSAK KOROŠKI NEMEC, BREZ OZIRA NA SVOJE PREJ= ŠNJE POLITIČNO PREPRIČANJE, NAJ JE BIL KRŠČANSKI SOCIALEC, SOCIAL-DEMO= KRAT, LANDBUNDOVEC ALI VELENEMEC, JE IMEL IZPOLNJENE VSE PREDPOJE ZA SPREJEM V NSDAP, ČIM JE BILO ZNANO, DA SE JE UKVARJAL S ŠPORTOM, KI MU PRAVIMO PREGANJANJE SLOVENCEV.

Ne da bi imeli kake posebne podatke na razpolago, smo se vendar vsak čas v stanu spomniti kakih 30-50 imen, od katerih vsako predsta= vlja na Koroške Slovence nekak Geslerjev klobuk. To pa objavimo priho= dnjič.

= =

DOKUMENTI

TOTALITARIZEM SMRTNO NEVAREN SLOVENSKI SKUPNOSTI

NÜRNBERG. Sovjetski tožilec Smirnov je pri nadaljevanju procesa proti vojnim zločincem razpravljal o prisilni germanizaciji, ki so jo razvijali Nemci v nekaterih zasedenih državah. Med drugim je navedel tudi jugoslovansko poročilo o ponemčevanju Slovenije, iz katerega je razvidno, da so imeli Nemci načrt popolnoma izseliti Slovence iz gotovih predelov in jih nadomestiti z nemškimi družinami. Nemške oblasti so izselile najprej PRISILNO (IZPELJALI 260.000 SLOVENCEV, toda zaradi gotovih težav tega načrta niso mogli tako izvesti in so bili v njem prekinjeni zaradi razvoja vojnega položaja na frontah.

4.junija 1941. so o tem načrtu razpravljali na novi konferenci na nemškem poslaništvu v Zagrebu. Nemški zunanji minister je odobril odlok o deportaciji, kar dokazuje neposredno krivdo Ribbentropa za zločine proti Slovenstvu. SAMO IZ ENE POKRAJINE SLOVENIJE SO IZPELJALI V NEMCI OD 50.000 SLOVENJEV.

BEOGRAD. Komisija za določitev vojne škode, ki jo je povzročila Italija v Jugoslaviji za časa zasedbe, je izdelala poročilo, po katerem so povzročili Italijani po cenah iz l. 1938. okrog 9 milijard dinarjev škode. Narod je oškodovan za 1,440.000.000 dolarjev. Država je imela za približno 1 milijardo škode, kar pa so utrpele civilne osebe, ki so jih ustrelili in deportirali, računajo na več kot 6 milijard dolarjev. Okupatorji so uničili naprave več kot v stotih rudnikih in tako povzročili skupno škodo nad 6 milijonov dolarjev. Enako se je zgodilo s tekstilno in električno industrijo. Na 50 milijonov dolarjev cenijo škode, ki so jo prizadejali na pristaniških napravah; potopljenih je 190 potniških ladij, 20 trgovskih prevoznih ladij in nad 1000 motornih čolnov. Uničili so pristaniške naprave v Splitu in Šibeniku. Za škode, ki so jo povzročili po bolnicah, znaša 15 milijonov dolarjev. Uničili ali poškodovali so 32 bolnic in preko 300 drugih sanitetnih naprav. Na področju javnih del so razrušili 5.000 km cest, 140 mostov, 9 električnih central in 50 tovarn. - Iz Črne gore so odvlekli Italijani 200.000 glav živine in preko milijon ovac. Človeške žrtve znašajo v Črni gori 200.000. O Sloveniji, Bosni in Dalmaciji še nimajo dokončnih podatkov, vendar je število znatno višje.

DVOM V ISKRENOST IN NEZAUPANJE VZBUJA VSAK TOTALITARIZEM

Kanadska vlada je objavila poročilo komisije, ki se je bavila z znano špijonsko afero in v katerem je navedenih 5 članov Sovjetskega poslaništva v Ottawi. - Obtožba je naperjena tudi proti 4 državnim uradnikom, ker so prekršili zakon o državnih tajnostih in se udeležili zarote. Zaprtih je 13 oseb, ena obtoženka je priznala krivdo. Vohunsko organizacije je razpredel sovjetski polkovnik Sabotin, ki je dobival navodila direktno iz Moskve, po katerih naj bi odkril podrobnosti o materialu, iz katerega je sestavljena atomska bomba, o tehničnih postopkih za proizvodnjo in podrobnosti o neki tovarni, kjer so proizvajali atomsko energijo.

Moskovska radijska postaja je obtožila predsednika Kanade Kinga, da je pričel premišljeno protisovjetsko gonjo: "King vodi že dolge sovražno politiko do Sovjetske zveze in sledi NEIZMENJENO NAVODILOM - BRITANSKE POLITIKE ter spremeni svoje stališče samo tedaj, kadar gre za manj naklonjeno stališče do Sovjetske zveze.

Nadalje ga je obtožila, " da je naklonjen - češ tem, "da pregnanja delavce in da je odločno zagovarjal politiko, ki je zasledovala za cilj nemško opredelitev proti Sovjetski Zvezi. Radio zaključuje, da ta "dejstva" dokazujejo, da je King zato prikladen mož za sedanjo protisovjetsko gonjo.

= = = = = = = = = = =

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

NADALJEVANJE ČLANKA R.CHURCHILLA: -ZAGONETKA O TITU-

Maršal Tito je verjetno prav tako povzdignjen izmed te deveterice kot Stalin izmed trinajsterice članov polit-biroja. Veliko vprašanje je, ali smatra Tito sebe najprvo za agenta Kominterne iz Kremlja ali pa za voditelja neodvisne države. Ni ene ne more biti gotove.

Od časa do časa se moramo spomniti, da je bil njegov predhodnik kot glavni sekretar komunistične partije poklican v Moskvo, pa se ni o njem ničesar več slišalo. Obenem pa je to bolj herojska vloga in on je nedvomno herojska figura - da bi bankir bil nacionalni voditelja, a ne samo igrača koke tuje države. Poleg tega pa se 5 let moskovske vzgoje tudi tako lahko ne pozabi.

Prav tako kot se v polit-biroju v Moskvi zmerni in teroristi, tak. se tudi jugoslovanski komunisti dele na one, ki hočejo za vsako ceno izvesti svoje doktrine in na one, ki so pripravljeni kompromisirati svoje principe za dosego cilja. Izgleda, da pripada tudi maršal Tito enako kot maršal Stalin oni konzervativni skupini, ki je vedno pod pritiskom njenih nasilnih in ekstremnih kolegov.

UDUŠEVANJE OPOZICIJE

Nade, ki so jih gojili mnogi opazovalci, da bodo v državi, ko bo enkrat osvobojena ali pa najpozneje po volitvah, zavladale mirnodobske prilike in da se bo država sama lahko uredila, so se pokazale kot popolnoma pogrešene. Komunisti, ki verujejo v doktrino "stalne revolucije", so povsod na oblasti. Policijska delavnost se povečuje z vsakim dnem in vsaka opozicija oziroma nočnejše opozicijske skupine se stalno likvidirajo oziroma napravljajo nenevarne.

V teku poslednjih treh tednov je začela jugoslovanska vlada z novo intenzivno kampanjo proti rimo-katoliški cerkvi na Hrvatskem, še bolj pa v Sloveniji. Kampanja se odraža na dva načina - stalni napadi tiska na rimo-katoliške hijerarhijo in lokalne demonstracije proti župnikom, duhovnikom in nunam. Glavne točke časopisnih napadov je zagrebški nadškof Stepinac. Maja meseca preteklega leta so ga partizani aretirali in je bil 17 dni v zaporu. Odtlej je pod močnim nadzorstvom jugoslovanske tajne policije in zapusti sedaj le redko svojega palača v Zagrebu.

Nedavno so ga napadli v nekem kraju izven Zagreba uniformirani partizani, ki so metali velike kamne skozi okna njegovega automobila. Agenti tajne policije, ki so ga spremljali, niso podvzeli ničesar v njegovo obrambo. Ko sem ga nedavno obiskal, mi je pokazal enega izmed teh kamnov, ki mu služi sedaj za stiskanje papirja. Poleg tega da ga špionira OZNA, je za nadškofa največji udarec to, da je skoro popolnoma odrezan od Vatikana in da nima nikake možnosti prejeti ali sprejeti pisma. Celotna njegova notranja korespondenca je podvržena strogi cenzuri. Ko sem po več kot enournem razgovoru z nadškofom zapustil palačo, je spremljal moj "jeep" po zagrebških ulicah automobil vsemogočne OZNE. Tako sem prvič občutil nadzorstvo, ki se mu podvrženi nadškof in njegovi obiskovalci. /Se nadaljuje/

OD NACIZMA DO KOMUNIZMA JE SAMO EN KORAK. Fritz Sperling, tajnik nemške komunistične stranke, je izjavil, da bodo dovolili "poštenim" nacistom vstop v komunistično stranko, če bodo hoteli sodelovati pri obnovi Nemčije.

ZATO VOJNA PROTI FAŠIZMU NI DOSEGLA SVOJ CILJ. "Do kakršnegakoli zaključka pridemo na podlagi dejstev - in to so potrjena dejstva - gotovo ni to Evropa, o kateri smo sanjali, da jo bomo zgradili, ko smo se borili, da jo osvobodimo, niti ni to Evropa, ki vsebuje temelje trajnega miru" je dejal Winston Churchill v svojem govoru v Fultonu 5.3.t.l. v USA.

"NAPREJ DEMOKRACIJA!..."
Walt Whitman

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.219. 27.marca 1946. L.II.

"Vodilo pri vsakem poskusu ustvarjanja sveta svobodnih ljudi mora biti: edina resnično napredna politika je politika svobode za posameznika."- Hayek

BERI IN PREVISLI

Ali je trajen mir možen?

15.3. je ponovno govoril Churchill in dejal, da SSSR lahko izgubi vse doslej pridobljene simpatije. "Toda," je dejal, "kljub temu, da se govori o Rusiji najrazličnejše stvari, nisem izgubil vere v ruski narod, ki naj zavzame častno mesto v OZN. Anglo-ameriški prebivalci dolgujejo velike simpatije ruskemu narodu, toda, če bo sovj.vlada to prezrla, bo vsa krivda padla na sovj. voditelje. Churchill je izjavil, da želi videti napredno Rusijo in da ne prekliče niti ene besede iz svojega govora v Fultonu. "Ne verjamem, da je nova vojna neizbežna, toda to zavisi od skupine ljudi, ki drže v svojih rokah 180 milijonov ljudi v SSSR." SSSR bi si rada zgradila trdnjavo pri Dardanelah, da prevladala Carigrad. Če bo SSSR še naprej pritiskala na Turčijo, bo to vprašanje prišlo pred OZN. Sovjetska zveza pripravlja napad na Turčijo. Dlje jeChurchill govoril o poljski, bolgarski, romunski in drugih vladah vzhodne Evrope ter ponovno potrdil, da niso demokratske. "Nikdar ne morejo biti volitve demokratske tam, kjer kandidira samo ena stranka!"- Churchill je dobil zlato meč dalje mesta New Yorka. Pešči jon komunistov pa je medtem demonstrirala in nosila table z napisi "Hitler je mrtav - Churchill živi", "Mi hočemo mir - nočemo vojne", "Anglo-ameriški pakt predstavlja novo vojno" itd. Policija je demonstrante razgnala in aretirala 20 oseb. Churchillu so newjorški komunisti priredili viharne manifestacije. - Člani USA-Kongresa so postavili zahteve, da se odpuste iz službe vsi uradniki zmer.zun.ministerstva ki so sovjetofili. Ti uradniki so bili preje zaposleni v vojnem minist. - V Londonu so imeli komunisti miting (okrog 200 udeležencev), kjer so peli internacionalo. Ko je prišla policija, so pričeli peti neko nacionalno pesem. To je izzvalo interpelacijo v parlamentu, kjer pa se člani odbili diskusijo o mitingu, za katerega je parlament izjavil, da ga je organizirala "mala fašistična grupa".- Angleški liberalci so odbili fuzijo (spajanje) s komunisti.- Voznesenski, član sovj.vlade, je na zasedanju Vrhovnega Sovjeta v Moskvi dejal, da se bo SSSR borila proti vsaki agresiji monopolističnega kapitala.- "News Chronicle" piše, da bodo velesile, če se ne bodo držale listine OZN, prišle v spopad med sovjetskim komunizmom in zapadnimi demokracijami.- Harold Sherpy, ameriški učenjak, je izjavil, da Sovjeti poznajo vse tajne atomske energije, toda so v zaostanku v tehničnem pogledu.- Sovjetska vlada je razpisala visoke nagrade za svoje znanstvenike v svrho izsledkov na atomskem področju. Gen.Alexander je izjavil, da atomska bomba ne bo izpremenila vojne strategije, ampak le taktiko, tako, da ne more biti govora o tem, da bi bile vojaštvo nepotrebno.- Lestman, novinar, je v "New York Herald Tribuno" napisal članek, v katerem govori o velikem akcijskem radiu ameriških bombnikov za daljše polete in jakosti pomorske flote, on pravi:"Kaj nam torej preostaja? Ali da pričnemo takoj preventivno vojno ali pa da sklenemo vojaški sporazum z Rusijo. Če tega ne storimo, bo prišlo do strašne in neizbežne katastrofe ter nezaslišanega uničenja. Z atomsko bombo ne moremo zagotoviti zmage. Če smo v stanju uničiti rusko industrijo, pa nismo v stanju uničiti Rdeče armije. Lahko se namreč zgodi, da bi z atomsko bombo uničevali narode, ki so nam naklonjeni. Zato nas praktična vojaška varnost sili, da sklenemo politični sporazum."-

General Amedi, perzijski vojni minister, je zanikal, da bi izjavil, da Sovjeti ogrožajo Teheran in da se bo to branil do poslednjega človeka. Kurdi, ki so pod sovjetskim poveljstvom, so napadli redne perzijske čete. Ki se ogorčen branijo. Do spopada je prišlo med iraško in perzijsko mejo. SSSR je sporočila perzijski vladi, da bi bil to "neloveriški" postopek, če bi Perzija iznesla vprašanje sovjetski čet v Iranu pred OZN.- USA in Anglija sta izjavili, da bosta iznesli sami perzijsko vprašanje pred OZN, če Iran tega ne bo v stanu storiti.-"Izvestija" pišejo, da je Perzija prekršila sporazum iz l.1922, ker je dovolila USA-i in Angliji izkoriščanje petrolejskih polja, SSSR pa ne.- Neki britanski govornik je podal službeno izjavo, da je Anglija nasprotna temu, da bi Perzija dala petrolejske koncesije Rusiji.- Ameriški komentator Swing, pravi, da ne bodo dopustili, da SSSR dobi petrolejske koncesije v Iranu na podlagi razgovorov s Perzijo, ampak z mednarodnimi dogovori.- PERZIJSKI POSLANIK V WASHINGTONU JE OSEBNO PRIŠEL NA TAJNIKU OZN, PROTESTNO NOTO V POGLEDU VMEŠAVANJA SOVJETOV V NOTRANJE ZADEVE PERZIJE.- SSSR zahteva prestavo razprave o Perziji za 16 dni, kar pa je perzijska vlada odbila. Churchill je dejal: "Bilo bi nevarno, če bi Sovjeti hoteli iz Perzije v Irak in Turčijo. To bi bila velika preizkušnja OZN, ker to spada v delokrog njenega dela." Senator Joya, USA, je izjavil, da sovjetske čete v Perziji grozo z vkorakanjem v Turčijo.- V ponedeljek 25.3. prične zasedati Varnostni svet OZN. V torek se bo reševal perzijsko sovjetski spor. Stettinius je proti prolongiranju, kot so predlagali Sovjeti. Tudi Truman zahteva, da se to vprašanje takoj razčisti. SSSR še vedno ni odgovorila na angloameriško noti glede Perzije in Mandžurije.- Bevin ne bo prisostvoval sejam V.S.OZN, nadomestoval ga bo Alexander Cannggan. Sovjetski delegat bo Gromyko.- Turčija in Irak sta sklenili prijateljsko pogodbo.-

Mackenzi King, kanadski predsednik, je izjavil, da Kanada ne bo prekinila diplomatskih odnosov z SSSR. Tajno atomske bombe naj bi izdal angleški znanstvenik dr. May, ki je po iznajdbi odletel z letalom v London, da bi se sestal z nekim ruskim znanstvenikom. Zadeva je bila lani odkrita tedaj ne za javnost, da ne bi to vplivalo na konferenco zun.ministrov. Dr. May je postavljen pred britansko sodišče. Mackenzi King je dejal, da se je vršila ta špionaža že pred tri leta.-

Stalin je podal formalno ostavko svoje vlade in zopet dobil zanjo poverilnico. Sovjetska vlada ima poleg predsednika 9 podpredsednikov, 41 ministrov in številne komisarje. Poleg Stalina so še Molotov, Voznesenskij, Kaganović, Vorošilov in Berija.- Mihajlo Kalinin je podal ostavko, zamenjal ga je Nikolaj Švernik.- SSSR in Švica sta po 22 letih vzpostavili diplomatske stike.- Litvinov je postal namestnik Molotova.- Gen.Smith je novi USA-poslanik v Moskvi.- Peterson, USA-predstavnik v Beogradu je odpotoval na poročanje v Washington.- Tito je podpisal prijateljsko pogodbo in pogodbo o vzajemni pomoči s Poljsko. Mato je prispel na Češko, kjer se je sestal z Benešem.- TITO JE ZOPET IZDAL "POSLEDNJO AMNESTIJO" VSEM BEGUNCEM, ki poteče 14.aprila. Koliko jih je že bilo? - Tito je dejal: "Mihajlović je še na svobodi, pa bo kmalu v naših rokah." Pri tem je resno razpravljal vprašanje poljskih čet v Italiji, ki ogrožajo Jugoslavijo.-

Zavezniška komisija na Dunaju je ustavila socialistični časopis"Neue Zeitung" v Gradcu, ker je kritiziral Sovj.Zvezo zaradi njenega pakta z Nemčijo l.1939.- Zavezniški komisiji v Berlinu je bila predložena prošnja po novi nemški stranki "Evropska demokratska zveza".- Nemške oblasti bodo po ukazu Zaveznikov prevzele skrb za razseljence v Nemčiji od 1.jul.1945.dalje. Te bodo morali Nemci hraniti, kakor tudi 110.000 nemških beguncev.Ti prejemajo 60% več hrane kot Nemci. Polkovnik Biurea je izjavil, da so to ljudje, ki so odbili povratek domov.-

Attlee je izrazil prvim željo po neodvisnosti Indije.-Volitve v Argentini: Peron 130 mandatov, Tamborini 38.- V Varšavi so napravili preiskavo v sedežu Mikolajczykove kmetske stranke in našli ilegalne letake ter dokaze, da je ta stranka v zvezi s "terorističnimi organizacijo proti komunistom".- V Belgiji je dobil mandat za sestavo vlade član katoliške stranke - 10.3.je eksplodiral peklenski stroj v uradu ital-slov.antifašistične zveze v Trstu.- Mednarodna komisija je obiskala Opatijo,Labinj,Reko in Pulj.

ZA VARNOST IN SVOBODO.

Velike misli velikih mož na skupščini OZN.

Dne 10. januarja 1946 so se zbrali zastopniki 51 držav v Londonu na I.skupščini Organizacije Združenih Narodov.Njihove misli so v glavnem skoro enoglasno izzvenele - kljub "opozicijskim" predstavnikom iz Vzhoda - v obrambo zakonitosti,človečanstva,demokracije in njenih svoboščin.Pri tem so se najbolj odražale misli predstavnikov zapadnih demokratičnih držav.:

Skupščino je kot najstarejši otvoril predstavnik Kolumbije, njen poslanik v Peruju, Eduardo Zuleta Angel, doktor prava, z besedami: "Ne moremo še enkrat prevariti upov, katere goji v nas človeštvo!"

Za njim je spregovoril britanski predsednik socialist Clement Attlee, ki je končal:"To kar hočemo, ni samo obsodba vojne, temuč ustanovitev - varnega in svobodnega sveta, ki ga bo upravljala pravica in moralni zakoni!"

Ko je imel oficielni govor predstavnik Belgije, njen zunanji minister ter prvi predsednik skupščine OZN Paul Henri Spaak, edvokat, časnikar in pesnik ter najbrž najbolj znani govornik v Evropi, je dejal: "Gotovo izražam željo vse skupščine, če pravim, da je življenske važnosti, da vlada medsebojno razumevanje med velesilami. Prav od tega je odviseh uspeh naše pobude, varstvo in trajen mir v svetu!"

Najmočnejši in najbolj odkriti govornik je bil britanski zunanji minister Ernest Bevin, moč odločnih in trdovratnih izjav:"Ena izmed najvažnejših nalog Organizacije Združenih Narodov je varnost. Varnostni svet bo imel največjo odgovornost pri sestavljanju načrtov, ki naj preprečijo, da bi kakršen-koli napadalec lahko ponovno izzval vojno. Napadalna vojna je zločin in je treba obračunati s tistim,ki jo začne. Vojna je bila postavljena izven zakona.Napadalec zdaj ne more več pričakovati krone slave,ali upati, da mu bodo postavili v spomin spomenike.Spominjali se ga bodo pod simbolom vešal in krvnikove krvi!"

Isti Bevin je znal odločno odgovoriti tudi sovjetskemu predstavniku Višinskemu v vprašanju Grčije: "Praza-'Britanska vlada je grožnja za mir' - je del stalne propagande, ki jo vrši Moskva in komunistične stranke vseh dežel na svetu, Britansko vlado so napadli, kot da med nami ne bi bilo prijateljstva, in to je tisto, kar predstavlja nevarnost za mir. Britansko vlado obtožuje tista nenavadna organizacija, ki se imenuje komunistična stranka, ki se zdi, da soglasno in istočasno iz vseke države napada Veliko Britanijo." Te besede so toliko bolj pomembne, ker jih je izgovoril socialist , ki se je mnogo zavzemal za prijateljstvo Velike Britanije do Sovjetske Zveze.

Apel velesilam je naslovil predstavnik najmanjše evropske države , članice OZN, Joseph Bech, luksemburški zunanji minister in častni ministerski predsednik, šestdesetletnik, državnik, ki je začel svojo karijero leta 1914 kot narodni poslanec: "Nihče bolj kot predstavnik najmanjše državice, članice OZN, ne more razumeti, da zavisi varnost sve-

te in preprečeni vojne od sporazuma, ki ga bodo dosegle velesile. Če hočemo preprečiti vojno, moramo odstraniti duh, ki jih povzroča!"

19. januarja je spregovoril francoski zunanji minister, bivši tajni predsednik francoskega nacionalnega odpornega osvobodilnega odbora, bivši urednik katoliške "L'Aube", evropski državnik Georges Bidault: "To kar skuša rešiti svet, je veliko več kot samo tehnično vprašanje. Gre za vprašanje velike človeške vrednosti, ki so bodočnost vsakega naroda in vsakega človeškega bitja. Listina OZN vsebuje zahteve našega duha in klic po svobodi./

V odboru za atomsko silo je govoril ameriški zunanji minister James F. Byrnes, poznan kot "mož energije in dolgočasnih govorov, sijajen stenograf", ki je dejal: "Združeni narodi so se morali med vojno združiti za ohranitev skupne svobode. Sedaj so se Združeni narodi zavezali, da bodo ostali združeni za ohranitev skupnega miru. Zmagali smo v vojni proti tiranniji in napadu v skupnem boju. Zdaj moramo graditi mir v soglasju z vsemi. Pričeti moramo z vsemi silami naših src in našega duha iskati sredstva, ki bodo mogla izgladiti naše poglede in naše koristi v skupno dobro vsega človeštva. Miru in sprave ne moremo doseči z enostranskim delovanjem. Oboje zahteva skupnega dela!"

Jugoslovanskemu delegatu Beblerju je v vprašanju beguncev spretno odgovoril belgijski delegat Debouse: "Imamo prave begunce, izdajalce, vojne zločince in osebe, ki se nočejo vrniti v domovino. Ako pa bo vsa komur dovoljeno, da po svoji volji določa pomen besede "izdajalec", se lahko zgodi, da pride do zlorabe. Zato je potrebno urediti to vprašanje na mednarodni podlagi. Oseb, ki se nočejo vrniti domov ne smemo in ne moremo siliti. Treba je zanje najti mednarodno rešitev. Vprašanje ne bi smelo biti predmet razprav na politični podlagi, marveč na človeški. S to akcijo bodo Združeni narodi postavili veliko načelo civilizacije, da človek ni sužanj države. Vlade odhajajo, narodi pa ostanejo" je zaključil.

Norveški predstavnik Trygve Lie, norveški zunanji minister in član Delavske stranke, katere tajnik je bil 1922. leta, petdesetletnik, nekdanji norveški pravosodni minister, odvetnik, je bil z veliko podporo Sovjetov izbran za Glavnega tajnika OZN. Na zaključku je dejal: "Narodi sveta so trpeli zaradi posledic dveh uničevalnih vojn v dobi ene same generacije in še vedno žive v grozeči senci lakote in atomske bombe.- Ponižni moramo biti ob misli, da milijoni ljudi brez obleke gledajo po vsem svetu z novim upanjem v to organizacijo, ki smo jo ustvarili."

Po povratku v Bruxelles pa je dal predsednik skupščine Spaak tudi naslednjo pomembno izjavo: "Stopili smo v novo dobo, v dobo javne diplomacije. Diplomacija ne dela več za kulisami, delovati je pričel nov ustroj: ustvarili smo orodje, ki bo prispevalo k vzdrževanju miru."

"Bistvene važnosti je, da se spet odkrito naučimo gledati v oči dejstvu, da je mogoče svobodo dobiti samo za neko ceno in da moramo kot posamezniki biti pripravljeni na težke materialne žrtve, da si jo ohranimo. Priti moramo do prepričanja, na katerem je slonela svoboda v anglosaških deželah in ki jo je Franklin izrazil v rečenici, primerni za nas - kot posamezne in kot narod: "TISTI, KI BI BILI PRIPRAVLJENI DATI SVOBODO ZATO, DA BI SI KUPILI NEKAJ ZAČASNE VARNOSTI, NE ZASLUŽIJO NITI SVOBODE NITI VARNOSTI!"- Če hočemo zgraditi boljši svet, moramo imeti pogum, da začnemo znova. Odstraniti moramo ovire, ki jih je v tem času nagrmadila na našo pot človeška neumnost in spasotiti posameznikovo ustvarjalno silo. Ustvariti moramo pogoje napredka, ki pa naj ne bo "napredek načrtnosti"."

(Friedr. A. Hayek)

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

RANDOLPH CHURCHILL ARETACIJE DUHOVNIKOV NADALJEVANJE

V Jugoslaviji se nahaja sedaj okrog 100 rimo-katoliških duhovnikov v zaporu, še več pa jih je bilo aretiranih v poslednjih tednih.

To številko sem dobil pri mons.Ritigu, ki je edini vodilni cerkveni funkcionar član Narodno - osvobodilne Fronte in svetovalec Hrvatske vlade za cerkvena vprašanja. Ko sem bil na obedu pri maršalu Titu v Beogradu in sem mu pokazal to številko, se je napravil presenečenega, da je to število tako veliko in je dejal,da je mislil,da znaša samo 5 ali 6.

Tako bi izgledalo, da so to preganjanje na široko podvzeli preje lokalni ekstremisti v Hrvatski in Sloveniji kot pa centralna vlada.

Nedvomno delajo partizani brez najosnovnejših političnih razlogov veliko napako, ko pričenjajo s to kampanjo preganjanje, pa čeprav sta Slovenija in Hrvatska dve izmed najvernejših rimo - katoliških dežel na svetu. Rimo-katoliška cerkev in Vatikan sta v času vojne mnogo izgubila na svojem prestižu. Toda to je slaba taktika, če dajejo komunisti katolikom vendo mučeništva sedaj, ko ni bilo to narejeno niti v teku vojne.

NAROD JE PROTI PREGANJANJU

Pojavljajo se znaki,ki kažejo,da je narod, posebno pa kmetje, proti preganjanju.Cerkve skoraj nikdar niso bile tako polne, kakor pa so bile tega Božiča in na Novega leta dan.

Dejstvo, da se komunisti doslej še niso drznili aretirati nadškofa Stepinca, je znak, da se še ne smatrajo za dovolj močne, da bi mogli podvzeti tako resen ukrep. Verjetno pa je, da imn čnsopisna kampanja na more zlomiti narodni odpor za slučaj take akcije, ki bi bil najbrutalnejši zločin, ki so ga napravili doslej partizani rimo-katoliški cerkvi.

Vkljub svoji veliki zmagi na nedavnih volitvah, ki jo je dosegla komunistična skupina, ki vlada Jugoslaviji, še vedno čuti veliko nevarnost od še tako majhne dejanske opozicije, ki naj bi se pojavila proti sedanjemu režimu. Rimo-katoliška cerkev je ena izmed glavnih ustanov, ki bi lahko povzročila neprilike. Druga je Hrvatska kmetska stranka, ki jo pazljivo sterilizirajo, da bi bila kar najbolj onesposobljena za kako opozicijsko silo.

To znano politično stranko sta osnovala pred 40 leti brata Radiča, ki je predstavljala kmetstvo proti meščani in ki je bila vodilna hrvatska separatistična stranka v dobi, ko je bila Hrvatska del Avstro-Ogrskega cesarstva. Ko je bila Hrvatska l.1918 priključena novi Jugoslaviji (novi jugoslovanski kraljevini), je stranka nadaljevala separatistični pokret, za kar je imela dobre razloge, ker je vršila Srbija pod Kraljem Aleksandrom tiransko hegemonijo nad Hrvatske.

Politika maršala Tita in federativne Jugoslavije s širokimi avtonomnimi pooblastili federativnim državam je na vsak način zaenkrat nekoliko razbila separatistični pokret na Hrvaškem. Toda komunisti se bojijo vpliva, ki bi ga utegnili imeti stari voditelji Hrvatske kmetske(seljaške) stranke na kmete in drugo prebivalstvo.

To je vzrok stalne kampanje žalitev in blatenja dr. Mačka, najbolj poznanega predvojnega jugoslovanskega politika, ki živi sedaj v emigraciji v Parizu. To je vzrok tudi splošne politike ogrožanja, ki je naperjena proti vsem ostalim vodjem te stranke, ki niso pripravljeni sprejeti nekvalificirano nadvlado komunistične partije. /Se nadaljuje.

"Potrebnega poguma pa ne kažejo tisti, ki kričijo po večji "načrtnosti" niti tisti, ki pridigujejo "novi red" - ki ni nič drugega kot nadaljevanje tendenc preteklih štirideset let - in ki ne mislijo na ničesar bolj šego kot je posnemanje Hitlerja. Odkrito rešene so tisti, ki najglasneje povdarjajo načrtno gospodarstvo (komunisti), pod vplivom idej, ki so povzročile to vojno in večino nesreč, zaradi katerih trpimo."

(Prieir. A. Hayek)

Domovina priča...

Povsod se je formiralo takozvano "udarništvo" /stahanovstvo/, ni pa se gledalo na to, da ni na razpolago vsega potrebnega materiala - potrebnega za forsirano produkcijo, ker ga ni bilo dovolj niti za NORMALNO. Nekaterih surovin sploh ni bilo v državi, čeprav je bilo materijala, so manjkali prevozna in sploh prometna sredstva. Železniške proge in mostovi, čeprav so se v glavnem že dovolj hitro popravljali, kakor tudi vagoni in lokomotive, so bili prav tako nepopolni kot zaloge premoga in električnega toka. Pri tem so mnoge industrije želale, čeprav nesmiselno, dejansko za izvoz v Rusijo. Tako n.pr. sladkorna, steklena in delno tekstilna industrija. Delo pošiljke UNRRA so šle skozi odn. preko Jugoslavije v SSSR, medtem ko ni bilo v Jugoslaviji nič sladkorja, ne stekla. (V Sloveniji ni prebivalstvo dobilo sladkorja do letošnjega januarja, največ menda 30 dkg, kot je razvidno iz časopisov. Mesto Celje je do 15. septembra 250 m³ šip in januarja isto količino, kar zadostuje šele za 1000 oken.). Toraj sta se ta dva produkta izvažala.- Od decembra sem dalje prihaja sladkor v Slovenijo iz nekaterih domačih tovarn, toda ne dovolj za slovensko potrebe. Steklo dobavlja za domače potrebe predvsem tvornica v Paračevu, ostale pa menda še večino izvažajo. Največja tekstilna tovarna na Balkanu "Tvornica predenja in tkanja" v Dugi Resi pri Karlovcu je dobila strojne "iz Rusije"(dejansko iz Češke) in poleg do nedavna premoga 1.000 ton mesečno celo iz Pernika v Bolgariji - delala pa je (do decembra vsaj) izključno za sovjetsko vojsko.

Tekstilne tvornice na Gorenjskem, v Mariboru in v Srbiji (Teokarović v Parašinu in razne v Leskovcu) imajo poverjenike (delegate) ali pa so podržavljene. Isto je s tekstilnimi tovarnami v Hrvatskem Zagorju in v Slavoniji (Osijeku).

Posebno je z usnjarske industrije. Nekaj večjih in vse srednje ter mnogo malih tovarn sploh ne more razvijati ni kake privatne iniciative.

Podjetja industrijskih olj i.sl. so vsa premešana. Povečini so podržavljena (Standard, Shell), uslužbenci pa premešani. Enako je z elektrotehnično industrijo.

Podjetje vodijo vsaj do 50% nestrokovnjaki, za katere se smatra kot edino važno, da so partijci. Ostali (slično kot v ministerstvih) nimajo besede ali pa so včasih vprašani za strokovno mnenje odn. pojasnilo, ki pa se le redko posluša.

Pri rudarski industriji je bilo takoj podržavljeno vse, zlasti pa tam, kjer je bil udeležen kak tuji kapital, kot: Trepča, Bor, Trbovlje, i.sl. Zaradi odpora tujine pa se podržavljenje ni dalo povsod izvesti, vendar pa se stalno naglaša, da bo vse rudarstvo brez izjeme prišlo v državne roke. Premogovniki niso mogli dati ono, kar so jim naročili iz uprave ministerstva za industrijo, kor je bilo enostavno neizvedljivo. Vendar pa se se in se še kar narprej objavljajo rekordne številke, kakor da bi se dosegle maksimalne produkcije. Dejansko pa ni bilo dovolj premoga ne za tovarne, ne za železnice in elektrarne, prebivalstvo pa ga je dobilo komaj 20% potrebne količine. A krona vsega je, da premog, vkljub nizki produkciji, vsepovsod leži v zagorskih rudnikih (Hrvatska), ker niso Titovci znali rešiti niti vprašanje prevoza iz rudnikov k potrošnikom.

Bosanski premogovniki bazen je imel dovolj premoga, ki pa je za nekaj časa sladkorne kampanje prišel prepozno, ker je bil most pri Brodu na Savi popravljen šele koncem novembra. Rešil je je Trboveljski bazen, istočasno z obnovitvijo prometa v Hrvatski, a je zato trpela slovenska industrija.

Za rudnike je primanjkoval zlasti jamski les in eksplozivni karbid kar predstavlja glavni potrebni material za produkcijo premoga.

Delavcem je primanjkovalo poleg obleke tudi obutev. Prav tako pa je bilo premalo strokovnih delavcev. Skušali so sicer pridobiti inženirje-rudarje v Porurju, Franciji in Belgiji, da bi se vrnili v domovino, pa z slabim uspehom. Poskusili so z vojnimi ujetniki, toda rudniki niso mogli garantirati nastavitev in prehrano. V bazenu drv. Zagorje

DNEVNI PROBLEMI

AVSTROFILSTVO IN KOROŠKI SLOVENCI

IZTREBLJEVALCI SLOVENSTVA

V prejšnjem pogledu smo prišli do mesta, ko je potrebno, da nove osebe, ki bodo še dolgo tavali v spominu vseh Slovencev, žigosati za one nih, ki so bili v prvi črti v borbi z germanizacijo najbolj prizadeti in ki so bili nikdar sprejemljivi za neke mahinacije, ki bi jih radi na njihov račun čelali gotovi politiki. Take mahinacije so račun brez krčmarja! Mi, Slovenci iz ozemelj predvojne Jugoslavije, se z vsem srcem pridružujemo svojim koroškim sorojakom v njihovi težnji in borbi za priključitvi k federalni slovenski zajednici v okviru jug. slovenske države zagotavljamo, da bo usoda vseh Slovencev v bodočnosti ostala za zmeraj nedeljiva.

Z gnusom in gnevom objavljamo spodaj imenom znanih, katerih vsak bi predstavlja raven srbuin onih, ki vedo ali nevedo služijo na rot narod nega izdajstva. Naj bo to v tej razpravi poslednje beseda avstrofilskim izkvarjencem.

= = = = = = = = = = = = = = =

KOTSCHERA, namestnik Gauleiterja (mrtev); dr.FRITZ RAINER, Gauleiter; dr.PODGORNIK, Kreisleiter v Celovcu; MAIER-KAIBITSCH, vodja Heimatschutza; dr. MARTIN WUTTE in dr.KRAUTMAYER, znanstvena utemeljevalca, da Slovenci niso Slovenci, ampak neko "slovensko govoreči Nemci"; ing. MEIERHOFER, inšpicijevalec v St.Petru na Vašinjah; ANTON TROPPER, N.S.V. Gauwalter (gauredner); HERZEL, deželni svetnik; graf THURN in njegovo osebje; FRITZ PERKONIG, predava sedaj na tečajih za prešolanje učiteljstva (!); GUSTAV LESCHNIGG, SS-Obersturmbannführer, Dob pri Pliberku; dr. GRAŠER, deželni svetnik; ing.SCHUMMY, vodja Landbunda; GLANTSCHNIGG, Kreisbauernführer pri Sv.Štefanu, Velikovec; REITERNIG, učitelj, med okupacijo Ortsgruppenleiter v Strašičču, Gorenjska; dr.PAVEL MESSINER, deželni svetnik; TREUEL, DROBEJ, učitelja, nacistična funkcionarja v Železni Kapli; učiteljska zakonska dvojica PERTUNITZ, oba silno aktivna nacistična pregnjevalca slovenstva, Velikovec, Falska dolina; dr. KURT MESSINER, sodnik v Celovcu, visok nacistični funkcionar (mrtev); LUDWIG KLOSCH, Celovec, med okupacijo Ortsgruppenleiter v Kranju, Gorenjska; WAPER, Velikovec, sedaj ocenjevalec Slovencem prizadejane škode, ki jo je preje sam povzročal; DALCHAR FRANZ in KRISTF THOMAS, Žihpolje, oba zagrizena sovražnika Slovencev; JOŽICH, učitelj, Libuše, hud nacist; prof.KENDA, dr.KOSCHIER=SCHILLER, fanatična vzdrževalca nemške kulture, dr.Koschier je izdelal osnutek za preimenovanje slovenskih priimkov; RAGGALOTTI HUBERT, visok uradnik A.C.K., med okupacijo Z vodja S.V.K. v Kranju, Gorenjska; HERMAN PLAUTZ, občinski tajnik v Pliberku; JANTSCHITSCH, učitelj, med okupacijo "ravnatelj" osnovne šole v Kranju, Gorenjska; PAVEL in GRETA ZEDLACHER, učitelja pri Božjem grobu, Pliberk; GLANTSCHNIGG St. Vid v Podjuni, sedaj izvoljen na listi Volkspartei na deželnega poslanca;

SCHWIMMBACHER NIKOLAJ, Dob pri Pliberku, se je pesal kot nacist z nacističnim ovajanjem Slovencev; BRAUNMÜLLER, deželni glavni svetnik v Celovcu, o tem je vse povedano; GRUBELNIK ANTON, občinski urednik, Pliberk, skrajno sovražen slovenskim strankam; REN, Sturmbannführer, Winklhorn; MESSNER FRANZ, Celovec, gostilničar; PICHLER FRANZ, Šmarjeta, nekaznovano ubil nekega 16-letnega Slovenca; LECHNER JOSIP, upravitelj pri grofu Thurnu v Kumporšah, napeštavlja v vsaken oziru Slovence; KRALITSCH MATTHÄUS, Enclna ves, dajal podatke za preseljevanje; THURNER, župan, Podklošter in RICHTER, Borovlje, vršita svoje funkcije tako, kot da sta postavljena samo za nemški del prebivalstva; HRABETTY, Beljak, visok funkcionar NSDAP, med okupacijo v Radovljici, Gorenjska; WURZER, Pliberk ali Dobračem, orožnik, nacist, mučitelj Slovencev.- itd. itd. itd.

- - - - - - - - -

PO ZLOMU NEMČIJE - ZAVEZNIŠKA ZASEDBA

Dne 8.maja je prišla na ozemlje slovenske Koroške v letu 1945. zavezniška vojska in prevzela upravo v svoje roke. Tedaj so nemški šovinisti za nekaj časa utihnili, toda le za nekaj časa, kajti že v juliju so bili stari znanci spet na svojem delu. Tako se je spet zgodilo, da je protičetvo razganjalo pojoče Slovence. Pripomniti je treba, da zato ni imelo nikakega neposrednega navodila od zavezniške oblasti, ki je enako postopala z vsemi.

Deželni glavar Piesch je ugotovil, da šol NE MOREJO OČISTITI, ker bi morali odstraniti VSE UČITELJE. To je zopet priznanje, da so vsi učitelji na Koroškem delali za NSDAP in naravnost PROTI Slovencem. In glede nadaljnega govora je bilo razvidno, da naj se nadaljuje z " utrakvistič nimi" šolami, to je S PONEMČEVANJEM. Od takih šol ima slovenstvo le škodo, še slabše so kot nobene.

Preseljene slovenske družine, ki se vračajo na svoje domove, dobe že ste zapuščene, ker so nemški "kolonisti" z njih zbežali, potem ko so jih izropali in odpeljali s seboj vso živino in premičnine. Nekateri povratniki pa jih še vedno dobe zasedene po "kolonistih", ki se na tujih domovih šopirijo kot "lastniki".

Deželni svetnik Herkel (socialist) je odredil odstranitev slovenskih županov, da bi imela deželna " bolj enotno ", t.j. nemško lice - za slučaj kake zavezniške komisije.

V juliju 1945 so prošlagali neki šovinistični krogi pri oblasteh, da bi se spet odprli nemški otroški vrtci. S kakim uspehom, nevemo.

Da bi lažje ponemčevali, so nacistične oblasti priključile cele vrste slovenskih občin k nemškim. V tem oziru bi bilo priporočljivo in dobro, da bi Zavezniška Uprava vzpostavila stanje izpred priključitve.

Mnogi duhovniki, ki so bili odstranjeni iz svojih župnij (samo ob napadu Nemčije na Jugoslavijo jih je bilo pregnanih okrog 65), se nemorejo vrniti, ker jim cerkvene oblasti delajo težave.

Škofija je izdala odlok, da naj se v slovenskih župnijah vpelje glede bogoslužja vse tako, kot je bilo pred 31. 12. 1937., vendar pa se nemški duhovniki nočejo in tudi ne morejo po tem ravnati, ker slovenske ga ne znajo.

Vse to vidijo i Slovenci i Nemci in ni čudno, če so prišeli stari nemški šovinisti tako hitro dvigati glave. Govori se celo o tajnih sestankih hitlerjancev, ki naj bi se baje pripravljali na odpor v slučaju priključitve slovenske Koroške k Jugoslaviji.

Za časa volilne borbe za deželni in državni zbor so se potegovale za slovenske glasove vse stranke in jim obljubljale vse ono, kar so jim obetale za časa plebiscita 1920 leta in KAR NISO IZPOLNILE, čeprav so se povrsti menjavale na vladi. Te obljube danes ne morejo delajo samo iste stranke, marveč celo isti ljudje.

Tako obljublja klerikalna "Volkspartei" - " obširno kulturno in gospodarsko avtonomijo, ki bo mogla zagotoviti mirno bodočnost v deželi". Ta stranka in ti ljudje se ne zavedajo, da je že to, da so njeni letaki DVOJEZIČNI - slovenski in nemški - čista navadna NESRAMNOST ! Zakaj so letaki tudi nemški? ALI MOGOČE MISLIJO, DA SLOVENCI SLOVENSKO NE ZNAJO in da je potrebno zaradi boljšega razumevanja dodati še nemški prevod?? NE - ONI NITI SEDAJ, KO SE POTEGUJEJO ZA SLOVENSKE GLASOVE, NE PRIZNAVAJO ENAKOPRAVNOSTI SLOVENŠČINI IN JI DAJEJO NEMŠKE BERGLE !!!

Veliko bolj rafinirani so v tem oziru socialdemokrati. Njihovi letaki so bili samo slovenski. Polni obljub spominjajo Slovence, kako so l.1920 glasovali za Avstrijo.- Da, res je, več tisoč je bilo slovenskih glasov, ki so ob plebiscitu zaradi socialdemokratskih OBLJUB glasovali proti Jugoslaviji. Obljube, ki jih danes dajejo, bodo PRAV TAKO izpolnjene , kakor so bile pred 25 leti. /Dalje prihodnjič/

"Kot SLOVENCI povemo visoki komisiji, da smo del malega, komaj 2 milijonskega naroda. Od našega naroda veliko smo bili po prvi svetovni vojni odtrgani in smo ječali v italijanskem suženjstvu od 1919. do 1945.leta, katerega nikdar več ne maramo. Zato in ker je naša dežela toliko trpela in še trpi zaradi osvobodilnega boja, bo visoka komisija razumela naše upravičene zahteve po združitvi z vsemi brati Slovenci in Jugoslovani. Atlantska karta nam daje to pravico"/Slov.Primorec, 14.3.1946./

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Kdor noče kdaj z delom koristiti svojemu narodu, ta more ves koreniniti v njem /Iz ljudske zakladnice/

KO PREMISLJAŠ, PREMISLI DOBRO!

ŠTEV. 220. 30. marca 1946. L.II.

Dvoje revolucij

Pretekli mesec vsebuje v svojih datumih dva, ki sta za nas emigrante in v domovini ostale Slovence revolucionarne važnosti: 18. in 27. marec, spomin odnosno nepremostljivo dejstvo: 18.3.1414. in 27.3. 1941. Prvi datum je star 532, drugi pa 5 let in vendar se zdi, kot da sta oba enako stara – p o z n a č e n j u .

Slovenski narod se je po petstoletnem tavanju spet pričel zavedati svojega "jaza" in svoje samoniklosti. Ustoličevanje koroških vojvod ni zanj več gola formalnost, 18.marec ne le dan,ki se ga s kratko proslavo spravi v pozabo,ampak dosti več: je znak in to viden znak NJEGOVE NOTRANJE MOČI, ki je zaradi brutalnega nasilja orjaških sosedov morala nujno popustiti in oslabeti,ki pa je v dvajsetih letih Jugoslavije nanovo pridobila sokov in v odločilnem trenutku ponovno, čeprav še opirajoče se na bergle,naznanila 27.marca 1941., da se je v slovenskem narodu zopet vzbudil ponos in uporna sila njegovih prednikov. Toda,kot so bili oni potisnjeni 18.3.1414 na kolena,tako so pokleknili tudi njihovi potomci 27.marca 1941. pod strašnim bremenom imperialistične bestialnosti.In,če danes pada po njihovih upognjenih hrbtih valpetov bič. Toda velika je razlika med predniki in potomci po porazu. Medtem ko so se naši dedje nekako udali v usodo in voljno prenašali krivice, ko jim je bila nekako ubita vera v vstajenje in volja v notranje očiščenje,se je naš rod zavedel samega sebe in SE LOTIL NADALJEVATI DELO TAM, KJER SO GA NASI PREDNIKI L.1414 PRENEHALI IN OPUSTILI. Notranji preporod je težak in bo še dolgotrajen,toda znaki njegove revolucionarne odločitve se že kažejo. Slovenski narod NE ŽIVOTARI VEČ, ni več privesek in tudi ni več oni,O KATEREM SE RAČUNA LE VTOLIKO,VKOLIKOR ŽIVE NEKI PREŽIVALCI PO IMENU SLOVENCI na koščku evropskega kontinenta.Pozno se je zavedel, A NE PREPOZNO, čeprav je to POSLEDNJA MOŽNOST. Naše meje so bile ob Renavi in Tagliamentu, bile so na Turah in Teru, pa nato pri Gradcu in Soči, in še potem na Karavankah in Julijskih Alpah, dokler si nista podala roke Italijan in Nemec pri St.Vidu nad Ljubljano. Kaj bi bilo v slučaju nacistične zmage, si je kaj lahko predstavljati.

Vse to smo čutili, zlasti mladi, in prostovoljsko gibanje ob izbruhu vojne l.1941 ni bilo zgolj slučajno,marveč globljega značaja.Bil je IZBRUH ZATAJEVANEGA BESA nad stoletnimi krivicami,ki se jih je slovenski narod šele v Jugoslaviji dodobra zavedel, KO JE LAHKO SVOJO POLITIČNO PRETENLOST SVOBODNO RAZMOTRIVAL. Stopanje mladega kralja na prestol pa je še bolj podkrepilo prepričanje in če ne drugače, pa je vsaj take delovalo na najširše narodne mase, da se ni te v resnici zaželele mladosti, svežine in prekid z dotedanjim kolebanjem, KI JE VODILO V OTOPELOST IN MATERIALIZEM. 27.3.predstavlja dejansko PRIČETEK REVOLUCIJE,ki pa nima niti trohice skupnega s krvavo revolucijo,ki se je sprožili v Jugoslaviji komunisti in izrabili voljo ljudstva za dosego oblasti. DA, SLOVENSKI NAROD SE JE PREBUDIL IN V KRIVICAH PREROBIL, zapadel pa je v komunistične mreže le zato,ker je hotel novo življenje in JE BIL SIT STAREGA. Voditeljev nove revolucije, novega preporodnega pokreta ni bilo, ker bi bila potrebna daljša doba, da bi se to narodovo hotenje konkretno formuliralo in zadobilo svoje vodilno telo,a sta-

ri so ali molčali ali pa so bili z dotedanjim delovanjem, ki ga je narod sovražil, ovrženi. Tako so kliki imeli komunisti lahko delo #Vrgli so med ljudstvo parole, ki so mu godile in s spretno kamuflažo uspeli. Kljub temu pa je večina dvomila,da bi bilo mogoče Slovence,ZVESTE PETSTOLETNIMI TRADICIJI NEBOREBNOSTI IN INDIFERENTNOSTI,pripraviti do oboroženega nastopa. ZATO SO ODLOČNI ANTIKOMUNISTI (teroristični) HREPOČNO SPOZNALI SVOJO ZMOTO. Da je bilo tako mišljenje zmota, za bi morali uvideti že pri prvem revolucionarnem pojavu PROSTOVOLJCEV aprila 41 ,ko se Slovenci nikakor niso pokazali nezainteresirane,marveč z vso odločnostjo zgrabili za orožje. Najzgovornejši dokaz, kakšno je bilo razpoloženje pri nas, pa je sama DRŽAVLJANSKA VOJNA. SMEŠNO JE MISLITI,- DA SO ANTIKOMUNISTIČNE SILE VOJEVALE BITKE ZA OBRAMBO STAREGA GNOJA!

Če vse to premislimo, bomo nujno prišli do zaključka,da bi slehern ni oni,ki bi eventualno še enkrat hotel natakniti narodu STARE UZDE IN KOMAT NA VRAT, PRILIL SAMO OLJA V OGENJ, KI SE JE RAZPLAMENTEL IN ŽARI V SRCU RODU, KI SE JE PO 500 LETIH ZAVEDEL SAMEGA SEBE.

27.marca 1941 se je naš človek izkazal kot pravi Slovenec in obenem tudi podčrtal svoje JUGOSLOVANSKO PREPRIČANJE ter ovrgel vsako drugojako tendenco, ki more biti samo plod izprijenih možganov. MOČNA SLOVENIJA JE NAJBOLJŠI ZID JUGOSLAVIJE - A MOČNA JUGOSLAVIJA NAJBOLJŠI GARANT ZEDINJENE SLOVENIJE.

= = = = = = = = = = = = = =

KOMISIJI ZA RAZMEJITEV SLOVENSKEGA PRIMORJA

Slovenska dijaška mladina, katero vodijo ideali slovenstva, krščanstva demokracije in socialne pravičnosti, pozdravlja zastopnike Francije,Velike Britanije, Združenih držav ameriških in Zveze sovjetskih socialističnih republik in jim predaja naslednjo spomenico:

1/Vsa ozemlja,na katerih prebivajo Slovenci,in vsa mesta,ki imajo slovensko okolico,pa jim je tuji narod zaradi svoje politične in gospodarske premoči vtisnil svoj značaj, naj bodo združena v eno celoto - Zedinjeno Slovenijo.

2/Zedinjena Slovenija naj bo priključena federativni Jugoslaviji,v kateri naj bi bili vsi slovenski narodi južne Evrope.

3/Slovenska dijaška mladina obsoja totaliterni državni ustroj in zahteva,da bodi Zedinjena Slovenija urejena po načelih svobode in demokracije, proglašenih od predstavnikov Združenih držav ameriških in Velike Britanije. Slovenska dijaška mladina zahteva svobodo besede, svobodo vere, svobodo pred pomanjkanjem in svobodo pred ustrahovanjem.

4/Slovenska dijaška mladina želi sodelovati z dijaško mladino vsega sveta za uresničitev idealov svobode,demokracije in svetovne zveze držav.

Trst - Gorica, dne 15.februarja 1946.

/Po "Mladi setvi,št.4/

"Odklanjamo vsako dnevno politiko iz šole in dvigamo tisočletne ideale svojega naroda med najvišje dobrine,mnogo više od dnevnih dogodkov.Verujemo, da je prišel čas,ko bodo pokrajine: Primorska, Koroška, Porabje z vsemi ostalimi zahtevanimi mejnimi popravki ZDRUŽENE V ZEDINJENI, DEMOKRATSKI SLOVENIJI. Naj veliki zavezniki poslušajo tudi glas slovenske dijaške mladine!" ("Mlada setev" št.4.)

"Prav te skupne, enake prvine naših narodnih običajev so ŽIV, NEIZPODBITEN DOKAZ,da je naš narod ENOTEN, EDEN in da zato VSA OZEMLJA,koderkoli zveni slovenska beseda in žive slovenski običaji, NUJNO SODIJO SKUPNEMU NARODNEMU TELESU,K SKUPNI SLOVENSKI ZEDINJENI IN ZDRUŽENI DOMOVINI."

Iz Ljubljane: 20.marca so komunisti ustrelili sledeče za Božič na smrt obsojene pristaše Mihajlovičevega pokreta: dr.Križaj Petra, Cerkovnik Franca,Peterlin Ernesta, Križ Vladislava, Mehle Vinka in Korman Jožefa. Dr.Koestel, dr.Vrčon, dr.Alujević,Vujošević, Kovač, Matelič,Finc,dr.Jan, Bajc, Žekar in Por so bili pomilščšeni na 20 let prisilnega dela.

SLAVA ŽRTVAM KOMUNISTIČNEGA ZVERINSTVA!

Zadnji dnevi dogodkov

25.3. se je spet sestal Varnostni svet OZN in imel kot prvo točko - perzijsko vprašanje. Gromiko je izjavil, da se nahajajo sovj.čete v Iranu s privoljenjem prizadete vlade, češ, da je bil tako sklenjen sporazum v Moskvi. Zato naj se reševanje tega vprašanja odloži vsaj za en dan, je sploh neumestno. Pri glasovanju pa je njegov predlog propadel s 9:2, kar mu je pomagal še poljski delegat. Gromikov je dalje izjavil, da se bodo sovj. čete umaknile v roku 5-6 tednov. USA in Anglija pa vsekakor zahtevata, da SSSR razloži, zakaj se njene čete niso umaknile do 2.3.; kako so potekli razgovori v Moskvi s Perzijo; kaj je SSSR naredilo, da bo sedaj umaknila čote iz Perzije.- Gromikov je predlagal prelotitev diskusije na 10 april, kar je bilo spet odbito s 9:2. Nato je Sovj.delegacija protestno zapustila zasedanje vse dotlej, dokler bo perzijsko vprašanje na dnevnem redu V.S.OZN.- Prizijski delegat Ali je podal celoten potek razgovorov v Moskvi, kjer je SSSR zahtevala ustanovitev sovj.-perz. petrolejske kompanije, v kateri bi imela SSSR 51% delnic; dalje široko avtonomijo Azerbejdžana in pa pristanek da se sovj.čete za nedoločeno dobo nastanijo v nekaterih perz.krajih. To pa Perzija ni hotela sprejeti.- OZN se je hotela obrniti direktno na Stalina, zaokkrat pa je Truman to odbil. - Gromikov je izjavil, da SSSR v nobenem slučaju ne bo izstopila iz OZN. - V.S. je osnoval pododbor za rešitev perz.vprašanja, v katerem so Byrnes, Gromikov in Bonet (franc.delegat).- Kot javljajo iz Perzije se sovj.čete umikajo proti severu. Iranske čete ne zasedajo izpraznjenih krajev.- Gromikov je imenovan za stalnega sovj.predstavnika pri OZN. Izjavil je, da obsega sporazum s Perzijo točke iz sporazuma l.1942, ki pa je dejansko sporazum, po katerem se morajo vse tuje čete umakniti do 2. marca tl. Perzija tak sporazum zanika in trdi, da SSSR zahteva, da izvrže teheranska vlada iz svojih vrst vse "reakcionarne elemente".- USA in Anglija ne bosta pristalaj na kak kompromis.- Angleški delegat je izjavil, da se Anglija prav toliko zanima za perz. nafto kot SSSR.- Amerika predlaga, da pridejo perz.vrelci pod kontrolo OZN, zaker naj bi Perzija dobil ekonomsko pomoč OZN. -

Poleg perz.vprašanja razmotriva V.S. tudi vprašanje mednarodne vojske in policije. Vojska naj bi štela 2 milijona mož. Od tega 1,5 milijona na petnih velesil, pol milijona pa od 40 manjših držav. USA bo dala na razpolago 5 pešadijskih divizij, 20 letalskih eskader in 2 letalonosilki.- Truman je predlagal, da prevzame OZN vsa vprašanja "Velike Trojice". Byrnes je dejal: Sovjetsko nenavadno zadržanje ne more v nobenem slučaju koristiti trajnemu miru v svetu. Sovjeti gredo preko listine OZN in nastopajo na svojo roko, pa čeprav je v listini povdarjeno, da ne sme nobena država uporabiti sile in nastopati svojevoljno. Perzijsko vp. je treba iznesti pred vse člane OZN V.S., ker je to dejstvo, ki stvarno obstoja.- Teheran javlja, da mu ni ničesar znano o kakem sporazumu, ki naj bi ga sklenil predsednik Sultaneh v Moskvi, kot to trdi Gromikov. - Novi ameriški poslanik v Moskvi gen.Smith, bivši načelnik štaba gen.Eisenhowerja, je na poti v Moskvo in nosi s seboj Trumanovo pismo za Stalina. Poslanik je izjavil, da je to, kar želo Sovjeti, zelo nejasno in da bi si želel, da bi bili Sovjeti iskrenejši. S tako politiko, kot jo vodijo Sovjeti, bo le težko obdržati mir v svetu.

V Atlantic City-u je imela UNRRA svojo konferenco, na kateri sta ki SSSR in Poljska zahtevali, da UNRRA ne podpira več razseljenih oseb, ki se nočejo vrniti domov. Isto je zahtevala Jugoslavija. Noel Baker, britanski delegat, je izjavil, da bi se to upiralo principom svobode, za katere so se Združeni narodi borili. Sprejeta je bila resolucija, kateri pa sta dala svoj "placet" šele pozneje tudi SSSR in Poljska: a) Vse one, ki se doslej niso vrnile domov, se pozivajo, da se nemudoma vrnejo; b) Osebe, ki pa tega ne želijo storiti, ne bodo k temu prisiljene, pač pa bodo dobile pomoč za nastanitev v kaki drugi državi. Te pomoči ne bo nudi

šala UNRRA, rač pa posebna ustanova, ki jo bo nadzoval socialni svet OZN. - Za generalnega predsednika UNRRE bo izvoljen bivši newyorški župan La Guardia.- Na omenjeni seji so 2 s 24:9 odbili sovj predlog, da postane Albanija članica UNRRE, ker še ni članica OZN.- Nekateri delegati so se pritožili, da nekatere okupacijske sile odvažajo in rekvirirajo preb. = valstvu živila, ki jim jih nudi UNRRA /velja spet za Sovjetsko/.-

Moskovski radio javlja, da se bodo sovj.čete umaknile iz Mandžurije do konca aprila t.l.- Ministerska delegacija Velike Britanije je odpotovala v Indijo, da prouči možnost predaje oblasti v domače roke.- Francoske čete so se pričele umikati iz Libanona.- Boji v Indoneziji se nadaljujejo. Moskva obtožuje Angleže, da uporabljajo pri teh borbah vedno več Japoncev.- Boji med komunisti in nacionalisti na Kitajskem še trajajo.- V prestolnico Mandžurije, Mugden, je prenesel Čangkajšek svoj glavni stan.-

Francija zahteva ekonomske sankcije naproti Španiji. USA je proti temu, češ, da španski problem ne predstavlja grožnje za svetovni mir in da USA ne bo prekinila diplomatskih odnosov s Francom.- Prav tako ne bo USA prekinila odnošajev s Peronovo Argentino, ker je taktika odpoklicevanja poslanikov vedno rodila neuspeh. Poleg tega pa Argentina pošilja hrano v Evropo.-

Generali Marshall, Mac Arthur in Eisenhower so napredovali v armijske generale. Admiral Nimitz pa v flotnega admirala. Vsi imenovani so postali Trumanovi osebni svetovalci.-

4.IV. bo prispela v turške vode ameriška mornarica na čelu z vojno ladjo Missouri, ki vozi posmrtne ostanke turškega poslanika v New Yorku. 5.aprila bo vplovila v carigrajsko luko, kjer bo njej na čast iz topov turške vojne mornarice izstreljenih 17 topovskih strelov.-

31.marca bodo volitve v Grčiji. Zmagali bodo po mnenju levičarjev, desničarjev in nevtralcev - monarhisti. Levičarji volitve bojkotirajo.- Osebe, ki ne bodo glasovale, ne bodo sprejete v državno službo.-

Radio Beograd je javil 24.3. zvečer, da je jug.zun.ministerstvo javilo, da se nahaja gen. Draža Mihajlović že od 13.3. v rokah Titovih oblasti.- Bivši jug.poslanik v Washingtonu g.Fotić zahteva od USA-vojaških oblasti, da pošljejo na sojenje Draže Mihajlovića ameriške oficirje in vojake, ki so bili v njegovem štabu od sept.43. do dec.44. kot priča. "BUCHENWALD" piše pod naslovom "Ujetje Mihajlovića ustvarja velik odpor v Jugoslaviji" sledeče: "Mnogo Jugoslovanov ne verjame, da je Titov smrtni sovražnik, bivši vojaški šef, ki je bil še predkratkim vodja države, pomagan in ščiten pri zaveznikih, ujet. Prevladuje vtis, DA TO ZAJETJE GENERALA MIHAJLOVIĆA, KI SE JE RAVNO PRIPRAVLJAL NA POLETNO VOJAŠKO OFENZIVO PROTI TITOVEMU REŽIMU, SPET DVIGNILO V VSEJ JUGOSLAVIJI UPORE, KI BODO PRIVEDLI DO NEMIROV IN DRŽAVLJANSKE VOJNE, ČE NE BO VSEMOGOČNI TITOVI POLICIJI USPELO, DA ŽE V KALI ZATRE VSAK POIZKUS ODPORA. Neka odlična jugoslovanska osebnost v emigraciji je izjavila, da ujetje Mihajlovića nikakor ne pomeni konec borbe proti Titovemu režimu. ČE BO POTREBNO, BO VSTAL DRUGI IN TRETJI MIHAJLOVIĆ V DRŽAVI IN TO VSE DOTLEJ, DOKLER NE BO JUGOSLAVIJA KONČNO OSVOBOJENA.-"

Komisija je končala svoje delo v coni "B" in se vrnila v Trst. Iz Julijske Krajine odpotuje 2.aprila.- Tito je izjavil: "Vkolikor Jugoslavija ne bo zadovoljna s poročilom mednar.komisije o Julijski Krajini, bo Jugoslavija to vprašanje iznesla na mirovni konferenci.-

OZNA je prenehala biti organ ministerstva narodne obrambe. Pri notranjem ministerstvu je formirana Uprava Državne Varnosti, na katero so prešle vse osnovne funkcije OZNE.- Tito je sklenil prijateljsko pogodbo s Čehoslovaško, kateri je del neke koncesije v eni izmed jadranskih luk. Do 13.2.46. je komisija OZN v Londonu registrirala na zahtevo Jugoslavije kot vojne zločince 469 Nemcev in 662 Italijanov. Jugoslavija pa za = hteva po svojih podatkih 1.575 Nemcev, 1.227 Italijanov in 551 Jugoslov. Izročeno ji je bilo le 17 Nemcev in 15 Jugoslovanov.- Zavezniki so v Trstu razpustili jug.komunistični komitet, ker njegovi cilji ne odgovarjajo zakonskim predpisom.- V Gorici so neznanci pretepli Franca Bovka, predsednika pokrajinskega partizanskega NOO za Slov.Primorje in Trst.

= = = = = =

DNEVNI PROBLEMI

AVSTROFILSTVO IN KOROŠKI SLOVENCI

Nobena izmed strank, ki so bile v preteklosti nositeljice raznih za Slovence nasilniških režimov (V.P.in S.P.Š.), ni kandidirala na prvih mestih NITI ENEGA samega slovenskega kandidata, dasi se se vse potegovale na zborovanjih in z letaki za zaupanje slovenskih volilcev.Tega niso storile iz dveh razlogov: 1/ ker se tega upale niso zaradi svojih nemških volilcev, katere bi to odbijalo; 2/ KER SO HOTELI SLOVENCEM ZOPET NEKAJ VZETI, T.J. GLASOVE - NE DA BI JIM ZATO TUDI KAJ DALI- t.j. POSLANSKA MESTA. - Vsem nemškim strankam je šlo samo za glasove, ni jim pa bilo mar za slovenske interese, ali pa celo za popravo krivic, ki so jim jih storile.

Nepoznavalca razmer preseneča visoko število slovenskih glasov oddanih za K.P.Š. (komunistične partije Štajerske/. Razlega za tak izid, kakor tudi za ostale zavedne slovenske glasove,ki so se abstinirali,je v tem, da naj bi za komuniste oddani ali pa zadržani glasovi pomenili protest proti vsem krivicam,ki so jih morali in jih še morajo prenašati koroški Slovenci.

- SEDANJE IN BODOČE POSLEDICE NEPRAVILNEGA RAVNANJA -

Pri državno in deželno-zborskih volitvah v Avstriji smo videli,da je mnogo Slovencev glasovalo za avstr. komunistično stranko. To ni bilo potrebno. Ako bi odgovorni činitelji t.j. Zavezniška uprava na Koroškem dovolj poznala komunistično taktiko, do tega ne bi bilo prišlo.

Mi, ki živimo na vzhodu in jugovzhodu Evrope imamo o komunistični taktiki že desetletja stare izkušnje. Naj s pomočjo navedbe nekaterih primerov osvetlimo ta problem. Na primer:

S Slovenci na Primorskem je Italija postopala približno tako kot Nemci na Koroškem. Sprva so bili primorski Slovenci prepričani, da bo Jugoslavija ticta, ki jim bo prinesla svobodo. Ni bilo boljših in bolj požrtvovalnih jugoslovanskih nacionalistov od njih. Ko pa je vojaška moč Italije navidezno narasla pod fašizmom silno narasla in je izgledalo,da ne bo z rešitvijo pod Jugoslavijo nič,so uprli svoje poglede in nade nekam drugam - v Rusijo.Ali tam je bilo vodstvo in vlada komunistična.Polagoma so se sprijaznili z mislijo,ki jim je bila odvratna in se tolažili,da se je komunizem"ublažil".Po streljanju tazoviških žrtev l.1930,ko jim Jugoslavija ni mogla pomagati - so bili vsi primorski Slovenci prepričani,da bo prišlo zaradi tega do vojne - je bil duševni preobrat gotov.To je spretno izrabila Kominterna v svoj prid. Vsi Primorci,ki so po tem času prihajali kot emigranti v Jugoslavijo, so bili levičarji in vsa že od povojnih let obstoječa primorska društva so postala levičarska in skrivališča za komunistične poklicne revolucionarje. Iz njih je potem lezla komunistična kuga po Jugoslaviji.

To je en primer, drugi je pa iz časov nemške okupacije na Gorenjskem in Štajerskem.

Po prihodu so Nemci uničili vsako sled slovenskega kulturnega življenja. Pregnali so inteligenco, zaprli šole, uničili knjižnjice, ponemčevali imena - krajevna in osebna - vrgli slovenščino iz uradov in pod kaznijo zapovedali uporabo nemščine itd. Vrhu tega so s svojo propagando neprestano stavljali Slovence pred izbiro: Nemčija ali boljševizem, tako, da je moral ne samo preprost človek temveč tudi pripadnik srednjega stanu pozabiti, da je možen še kak tretji izhod. K tako nastrojenemu prebivalstvu pa so tedaj prišli previdno maskirani agenti /O.F./ in mu dopovedovali: "Res ni tretje izbire, ali komunizem vam bo pustil narodno in kulturno življenje." -Ta borba med nemško in komunistično propagando,v kateri so se komunisti posluževali izključno napak nemške,se je vodila toliko časa, dokler niso bili osamljeni oni, ki so verovali v tretjo možnost: Niti Nemčija,niti Rusija, temveč Jugoslavija. Te je bilo potem lahko proglasiti za izdajalce po načelu " Kdor ni

z nami - je proti nam " in jih prikazati kot okupatorjeve sluge. Ne s prodornostjo lastne ideologije temveč s satansko spretnim izrabljanjem nacionalnih momentov, so si pridobivali pristašev. V tem so komunisti pravi mojstri, kar je popolnoma prirodno. Nacionalni momenti. Nacionalni momenti - interesi so nacionalistom BISTVO - komunistom SREDSTVO. Pri zasledovanju nacionalnih interesov prav zato izgubo prvi pregled, ker od njih nočejo popustiti. Komunisti pa jih opustoš, ker jih več ne rabijo; so pač le sredstvo za dosego cilja. Po vsaki represaliji, kakršne so komunisti za časa okupacije izzvali na Gorenjskem in Štajerskem, so ironično govorili: "Wir danken unserem Führer!"

- S K L E P -

Namen te razpravice je bil prikazati stanje Slovencev na Koroškem številčno, politično, socialno, kulturno in gospodarsko; razpoloženje Nemcev /še bolje Avstrijcev/ napram Slovencem in pa komunistično taktiko, ki je marsikomu nasula peska v oči.

S pomanjkljivimi sredstvi, ki jih imamo na razpolago, se nam je to v neki meri posrečilo. Kaj pa bi bilo potrebno ukreniti sedaj, ko so ta dejstva znana?

- KOROŠKO JE TREBA DELITI -

Zase zahtevamo BREZPOGOJNO vse ono ozemlje, ki ga označuje karta Petra Kozlerja iz leta 1848 kot STRNJENO slovensko ozemlje.

Avstrijci so se 1919 leta prav tako kot danes sklicevali na historično pravo in na gospodarske razloge, češ, da je Koroška historična dežela, ki pa tvori gospodarsko enoto in je ni mogoče cepiti. "Ker je večina prebivalstva nemška, mora pripasti Nemčiji ali Avstriji..." V politični reviji "Istina" pa V. Podgoršek v članku "Naša meja proti Avstriji, Slovenski Koroten" odlično odgovarja takim fantazijam s sledečimi ugotovitvami:

"Koroška je res historična dežela, res je tudi, da je danes nemško prebivalstvo v večini, toda to je le POSLEDICA SISTEMATIČNE GERMANIZACIJE, posledica neštetih krivic in nasilja prizadetega Slovencem. Dolžnost velikih sil v svetu je, da vzpostavijo pravico in krivice popravijo, to je, da nam vrnejo ono, kar nam je bilo nasilno vzeto. Res je, da je Koroška do neke mere tudi gospodarska enota, toda MI BOMO ZA ONI DEL, KI NAM PO VSEJ PRAVICI PRIPADA ŽE POSKRBELI, Avstrijci naj prihranijo svoje sočutje ZA ONO, KAR BI JIM UTEGNILO SE OSTATI. Pravijo, da severni del Koroške ni življenje zmožen/še o tem prepričani, naj odpeljejo ono siromaščino, s katero so V TE KRAJE NEKDAJ PRIŠLI S TREBUHOM ZA KRUHOM in se po zgledu svojih sudetskih bratov vrnejo v naročje velikega Rajha, OSTALO BOMO POTEM UREDILI MI." /"Istina" št.1.-Dec.45. - Jugoslovanski odbor v Bavarski/

Rešitev koroškega vprašanja je možna na dva načina, na TRAJEN in ZAČASEN. TRAJNA rešitev je PRIKLJUČITEV po karti Petra Kozlerja za slovensko označene ozemlje - Jugoslaviji. Ta rešitev zaenkrat NI MOGOČA in ne bi bila priporočljiva, dokler vlada v Jugoslaviji diktatura komunistične stranke. Čeprav je opaziti med Koroškimi Slovenci močne težnje na levo, bi najtrže, ko bi spoznali pravo življenje pod tem režimom, se ga hoteli otresti na ta način, da bi SILILI NAZAJ V AVSTRIJO. Zato bi morala biti rešitev tega vprašanja ZAENKRAT ZAČASNA in izvršiti priključitev šele, ko bi se razmere tam demokratizirale.

Ta ZAČASNA REŠITEV je sledeča: Koroško je treba DELITI na dva dela, na SLOVENSKI in NEMŠKI, ki bi imel VSAK SVOJ DEŽELNI ZBOR. Slovenski del bi bil oni po karti Petra Kozlerja. Na tem ozemlju bi morali uživati Slovenci POPOLNE AVTONOMNE PRAVICE. Biti bi morali POPOLNI GOSPODARJI NAD SAMIM SEBOJ, da se jim ne bi bilo treba več boriti za SVOJE PRAVICE v skupnem deželnem zboru, KJER BODO NEMCI VEDNO NAŠLI SREDSTVA ZA MAJORIZACIJO.

Ves problem bi bil tako NA NAJBOLJ ENOSTAVEN NAČIN spravljen na skupni imenovalec. (Konec.)

= = = = = = = = = = = = = = = = =

"MLADA SETEV" SEJE ŽLAHTNA ZRNA

DA SEZNANIMO NAŠE ČITATELJE Z NOVIM SLOVENSKIM LISTOM, KI JE GLASILO DIJAŠKE MLADINE V GORICI, POSNEMAMO NEKAJ ODSTAVKOV IZ PRVIH ŠTIRIH ŠTEVILK, KI SMO JIH PREJELI:

"Mladi živimo v NOV ČAS iz ponižanja v vstajenje, iz temne, grenke umazane preteklosti v veselo in svetlo bodočnost, v prihodnost BREZ SOVRAŠTVA, ZAHRBTNOSTI IN EGOIZMA, v čas svobode duha in svobodnega osebnega prepričanja, v čas resnične in prave demokracije, iz bolne mračnosti v zdrav življenski optimizem, v čas MEDSEBOJNE STRPNOSTI in bratske ljubezni, KI NE POZNA POTVORJENOSTI IN IZIGRAVANJA, iz grobe materialne vojne hrepenimo v nov čas duhovnosti, sproščenosti in lepote. - TRADICIJA, IZROČILO NAŠIH PRADEDOV, ki daje vse značilnosti in svojskosti našemu narodu v družini narodov, NAM JE OSNOVA, IZ KATERE RASTEMO. - NOTRANJE PRECIŠČENI, v ljubezni do lepega in urejenega svojega doma utrjeni podajemo roko vsem demokratskim narodom, da gremo skupno na NOVO POT.-Živimo za svetlo bodočnost naše domovine, SVOBODNE V SVOBODNEM SVETU in se pripravljamo, da ji bomo kot zvesti sinovi in hčere nesebično služili. - ŽIVIMO ZA NOVI ČAS. - ALI NE LEŽE NAVELIČANOST NAD VSO TEMNO PRETEKLOSTJO?- Zato bomo zaorali TRDO ČELINO in POSEJALI NOVO SETEV, setev novega časa." /Peter Maljuc v uvodniku 1.številke/

"Z odkritim čelom grem v življenje. Kako bi mogla prinašati komu nesrečo! Kako bi ne pomagala tam, kjer MOREM! Saj ne bi sicer mogla pogledati človeku ODKRITO v obraz, ko je vendar pogled tako resnični izraz človekove duše. Kako bi mogla sovražiti, KO NAM JE SOVRAŠTVO PRINESLO TOLIKO NESREČE. Kako ne bi POVSOD OZNANJALA RESNICE, če pa je moral propasti svet preteklosti, KER JE BIL ZGRAJEN NA LAŽI IN PREVARI. Kako bi ne ZAGOVARJALA SVOBODE, ko pa je BREZ NJE ČLOVEK TAKO REVEN IN UBOG in je tekla kri zato, ker svobode ni bilo. VEM, DA BO MORALA PRITI NOVA VOJNA, ČE NI PRINESLA TA, KI JE MINILA, SVOBODE VSEM POŠTENIM LJUDEM. - Grem v novo življenje in v novi čas z VELIKIM HREPENENJEM. NOČEM KRIVIČNE PRETEKLOSTI, vem pa, da MOREMO LEPŠO IN BOLJŠO BODOČNOST USTVARITI MI VSI. /Nataša Kalanova v članku "Lekle in novi čas" v 1.številki/

"Moja Primorska! Del si naše Slovenije! Tvoja zunanja in notranja podoba je SLOVENSKA in je ni mogel NIKDAR TUJEC IZBRISATI in je NIKDAR NE BO. -Meje, ki nas tesne, IZGINJAJO, morje nam odpira svobodne pot v svet. Ljubljena moja Primorska! Zate bom živel in zate bom delal, s teboj bom čutil, tebe bom ljubil in tebe bom branil, dokler mi je usojeno živeti na teh tleh!" /Peter Maljuc v uvodniku 2.številke/

"O tem filmu /"Rim-odprto mesto", kjer prikazujejo Italijani svoje "trpljenje" pod Nemci - op.ur./ sem mislil ves čas tole: če bi Italijani filmali VSE TISTE GROZOTNE KRIVICE, ki so jih delali Primorskim Slovencem, ali pa če bi filmali, kako so POŽIGALI VASI na Dolenjskem, STRELJALI TALCE v Sloveniji, kako so masovno vlačili preproste kmečke ljudi in izobražence, starčke in žene, otroke in dekleta iz vse Slovenije, do kamor so prišli, v svoja KONCENTRACIJSKA TABORIŠČA V ITALIJI IN NA RABU,, kako vse DRUGAČEN bi bil tak film, kako PRISTEN in ZGODOVINSKO RESNIČEN. /Lojze Simenič v članku "Bil sem v kinu" v 2.številki/

"Pri Jospe sveti zvoni, bo ta glas ZBUDIL ZATRTO SLOVENSKO ZAVEST? Na polju pod zvonom VOJVODSKI PRESTOL stoji; TAM JE SLOVENSKI KNEZ OD KMEČKEGA PARLAMENTA SPREJEMAL OBLAST.- Ponujam ti roko, brat moj! Prisegam s teboj: SLOVENSKI KOROŠKI NIHČE ZAKONITO GOSPODARIL NE BO, ČE NE BO SPET OD SLOVENSKEGA PARLAMENTA OBLASTI PREJEL. Moja Koroška, verujem v tvojo SLOVENSKO BODOČNOST in v tvojo ZVESTOBO SLOVENSTVU." / Peter Maljuc v uvodniku 3.številke/

ODLOČNE IN PROGRAMSKE BESEDE, IZREČENE V 4.ŠTEVILKI PA OBJAVLJAMO NA 2. STRANI DANAŠNJE ŠTEVILKE.-

= = = = = = = = = = = = = = =

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

"ODKRITJA" R.CHURCHILLA - PODPREDSEDNIK V ZAPORU - NADALJEVANJE

Od tega sem videl prvi del. Pred letom dni sem se nahajal v Topuskem, 30 milj južno Zagreba, z britansko misijo, ki je bila poslana k Hrvatski narodno-osvobodilni armiji. Dr. Košutič, podpredsednik Hrvatske kmetske stranke, je pobegnil iz Zagreba in prišel v Topusko.

Dr. Košutič je sin pokojnega Stjepana Radiča, ustanovitelja Hrvatske kmetske stranke. Prišel je iz Zagreba v imenu zmernega krila predvojnega strankinega vodstva, ki je bilo za časa okupacije za Nemci, da bi razgovarjal s partizani o pogojih, pod katerimi bi vstopili on ter njegovi prijatelji v narodno-osvobodilno fronto Jugoslavije.

Dr. Košutiča mi je predstavil Mons. Ritig, eden izmed visokih cerkvenih funkcionarjev, ki je odšel med partizane. Neke nedelje sta bila dr. Košutič in Mons. Ritig kot moja gosta na kosilu pri britanski misiji. Ob povratku domov pa je našel dr. Košutič agente OZNE, ki so ga čakali. Odvedli so ga s seboj in nismo ga nikdar več videli. To je bilo pred letom. Ko sem bil nedavno v Zagrebu, sem povprašal, če se kaj ve o njem. - Še vedno je v zaporu in čeprav ni bil nikdar obtožen, je sedaj obsojen in se nahaja na prisilnem delu. Ostale vodilne politične osebnosti so prav tako v zaporih ali pa jim je svoboda omejena.

STALNO OPAZOVAN

Dr. Šubašič, katerega sporazum z maršalom Titom je bil osnova za britansko in ameriško priznanje nove jugoslovanske vlade, živi sedaj umaknjen iz političnega življenja v Zagrebu. Poiskal sem ga. Pred njegovim stanovanjem so je nahajal agent OZNE. Medtem ko sem vstopil, je pregledal moj "jepp" in si zapisal njegovo številko. Bilo mu je zelo neugodno, ko sem odhajal in mu ponudil cigareto.

Dr. Šubašič je izstopil iz Titove vlade zaradi pritiska, ki so ga nanj izvajali vodilni člani Hrvatske kmetske stranke, ki ni bila pripravljena podpirati totalitarne smeri režima. Kamorkoli gre po Zagrebu, ga spremljajo agenti OZNE. Če se med sprehodom zaustavi in se s kemerkoli razgovarja, pa četudi z otroci, jih tajna policija zasliši ter zabeleži njih imena in naslove.

Sedanji gospodarski položaj v Jugoslaviji je takšen, da lahko povzroči resno vznemirjenje. Če prinesejo kmetje svoje pridelke na trg, dobe odrejene cene plačane v dinarjih, s katerimi pa ne morejo v trgovinah skoraj ničesar nabaviti. Zato skrivajo svoje produkte in gosta doba za lo malo hrane.

Nedvomno so v teku kake akcije, ki bi končale to situacijo, toda ni verjetno, da bi bili kmetje z njimi zadovoljni. Odkar želijo komunisti diskreditirati in uničiti staro vodstvo Hrvatske kmetsko/seljačke/ stranke bo nezadovoljstvo kmetov proti režimu kaj lahko našla spsobnega in zaupanja vrednega governika.

ŠOLE IN TISK DOKAZUJETA, DA IMA TITOV REŽIM DOLGOROČNE NAČRTE
/ tretji in poslednji članek/

Vsakdo, ki še dvomi v dolgoletne načrte Titove vladavine, naj preštudira vsebino knjig, ki so izdane za vse šole. V vsej Hrvatski in Sloveniji čelujo danes samo ena rimo-katoliška šola - lastni seminar nadškofa Stepinca v Zagrebu - vse ostale verske šole so zaprte z enim ali pa z drugim izgovorom. Ono, kar se poučuje v državnih šolah daje možnost, da spoznamo, kakšna bo verjetno bodočnost Jugoslavije.

Vse nove šolske knjige so po svoji vsebini visoko nacionalne, militaristične in totalitaristične. Neka slika za otroke 5-6 let prikazuje tanke, ki prodirajo proti Trstu. V neki pesmarici za otroke iste starosti se nahaja pesem, v kateri otrok vzklika: "Oj, moja draga mala ustrojnica!"

/Se nadaljuje./

= = = = = = = = = = =

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Jasno je, da ne more biti sporazuma, če ni želje po sodelovanju."
Harold Laski.

ŠIRITE " JUG. VESTNIK " ! KO PREBERITA, DAJ D A L J E

ŠT.221. 6.aprila 1946. L.II.

DOKUMENT 6. APRILA

Začetkom leta 1941 je Jugoslavija častno izpolnila svoje obveznosti napram demokraciji in se podala v usodno borbo z nacistično Nemčijo in fašistično Italijo brez izgleda na uspeh. Toda verovala je v končno zmago Velikih Zaveznikov /Anglije in Amerike, ker je bila v tako kritičnem trenutku Sovjetska Rusija zaveznik Nemčije/ in bila zato pripravljena prenesti vse gorje okupatorjevega terorja. Uprla pa se ni samo državi, ki se imenuje Nemčija ali Italija; lahko bi se imenovala kakorkoli - UPRLA SE JE TOTALITARIZMU, ideji, zaradi katere sta zapadni demokraciji stopili v vojno. Zato je s Titovo zasedbo l.1945 Jugoslavija dejansko IZGUBILA VOJNO, ker se je borila proti temu, kar je Titu uspelo vzpostaviti v državi. Saj ne more nihče več oporekati, da SOVJETSKI SISTEM NI TOTALITARISTIČEN in da mu Titov, Hodžev, Georgijev, Gronin, Bierutov itd. ni na las podoben. TOREJ SMO VOJNO IZGUBILI. ALI JA MORDA SE NI KONEC VOJNE?

Kdorkoli predvideva nadaljevanje vojne, ne da bi jo napovedoval, se smatra že kar za vojnega hujskača in fašističnega elementa, kot da ni več kot dovolj jasno, da NI SREDNJE POTI, DA LAHKO NI SE NAŠLA DEMOKRACIJA IN KOMUNIZEM.

Zato je vsako opozorilo na račun Sovjetske Zveze več kot priporočljivo, če si noče demokracija s svojim sistemom tolerance in štirih svoboščin, ki jih v polni meri izkoriščajo komunisti, SAMA IZPODKOPATI TLA POD NOGAMI. Nihče ne more n.pr. trditi, da je danes oni Churchill, ki je med prvimi z besedo in dejanjem zapadel fašizmu, POSTAL nedtem FAŠIST, ker je v svojih ameriških govorih istovetil nacistične metode s komunističnimi. To vedo prav dobro tudi sovjetski tovariši, ki se sedaj razburjajo nad njim, ker jim kot velika osebnost jemlje z lažje stečen ugled v svetu. SKRAJNI ČAS JE ŽE, DA SE PRENEHA SLAVITI SOVJETSKA ZVEZA ZARADI NJENE "POMOČI" V BORBI PROTI FAŠIZMU, KER SI JE PRENEBUDNO TOMI - SLJEVATI, DA STA ANGLIJA IN AMERIKA SKLENILI ZVEZO Z NJO ZARADI SKUPNIH VOJNIH CILJEV - NAMESTO VZPOSTAVO DEMOKRATIČNIH NAČEL PO VSEM SVETU - AMPAK ZATO, KER STA BILI V TO PRISILJENI ZARADI SOVJETSKE ZAHRTNOSTI, KI JE TEŽILA ZA TEM, DA IZIGRA I NEMČIJO I ANGLIJO I AMERIKO TER VZPOSTAVI KOMUNISTIČNO DIKTATURO SIROM SVETA. Ne pozabimo Leninovih besed, ko je dejal, da bo po prvi svetovni vojni zmagala rdeča revolucija v Rusiji, po drugi v Evropi in po tretji po celem svetu!

6.april 1941 naj bo eden izmed najresnejših opominov. Komunistična sabotaža jugoslovenske vojske v njeni borbi proti nacizmu in fašizmu - NAJ BO ZAHTEVNIM DEMOKRACIJAM ZA PRIMERO; TUDI KOMUNISTIČNI UPOR NA GRŠKIH LADJAH, ZASIDRANIH L.1942 V ALEKSANDRIJI NE ZAOSTAJA ZA NJIM.

Evo, proglas KPJ dne 30.marca 1941 v Beogradu:

"Narodom Jugoslavije grozi nevarnost od pobesnelih angleških vojnih hujskačev in velesrbskih šovinistov, ki s svojimi provokacijami ženejo državo v vojno klanje. Slučaj z razbijanjem nemške propagandne pisarne in incident z nemškim poslanikom von Heerrnom dokazujeta, da se je s treba odločno upreti takim elementom in onemogočiti ponavljanje takih provokatorskih izpadov. Ne dopustite, da bi ti neodgovorni elementi in imperialistični agenti, zlasti v Srbiji izvršili svoje provokacije, ker

torsko delo. Vse ljudstvo se naj upre tistim, ki bi radi stremljenje ljudskih množic za ohranitev neodvisnosti, odrinili v pravec imperialističnih vojnih ciljev. Nočemo imperialistične vojne, nočemo biti orodje v rokah angleških imperialistov.

Komunisti smo že ob začetku te imperialistične vojne odločno dvignili proti temu, da bi bila naša država s katerekoli strani potegnjena v vojno. Povedali smo, da je ta vojna to, kar je v resnici: da je imperialistična vojna, v kateri se imperialistične sile borijo za novo razdelitev sveta. Razkrinkavali smo angleške in francoske imperialiste kot vojne hujskače, ki hočejo tudi druge narode potegniti v vojno, da bi jim mali zanje kostanj iz žerjavice..."

Letak KPS dne 31.marca 1941 v Ljubljani:

"....V novi vladi (Simović - Mačck - Kulovec) so se včerajšnji kapitulanti združili z angleškimi agenti in se pripravljajo danes ali jutri potegniti Jugoslavijo v v o j n o n a s t r a n i a n g l e š k i h i m p e r i a l i s t o v in za njihove koristi..."

In svet govori o miru? Morda bi ga rešili, če bi stale sovjetske čete na ruskih mejah iz leta 1938... VT.

ITALIJANI NA STARI POTI!

Italijanski šovinistični politično-kulturni tednik "Riflesso", ki izhaja v Milanu, prinaša v svoji 8.številki z dne 21.marca 1946 poročilo s slikami iz Morganove linije o Titovskih zločinih nad Italijani. Poleg poročila o zločinih in poleg napada na komuniste NAPADA OČITNO INDIREKTNO TUDI NAS NAROD s tem, ko uporablja naziv za komuniste - SLAVO-COMUNISTI. S tem ima poročilo tega tednika tudi slabo prikrito cilj proti Slovencem sploh ter hoče prikazati Italijane na ozemlju Julijske Krajine tudi KOT MUČENCE SLOVANSKEGA NASILJA ter na ta način vplivati, DA BI PRIŠLO SLOVENSKO OZEMLJE PONOVNO KRIVICNO POD ITALIJANSKO OBLAST. Podlo izkorišča nesrečo narodov Jugoslavije, ki so zavrgli komunistični diktaturi ter postavlja izbiro: ali Italija ali zločinec Tito. Italijanski šovinisti hočejo izrabiti zločine titovcev, ki se vrše TUDI v Julijski Krajini in TUDI nad Italijani, kot dokaz, DA JE JULIJSKA KRAJINA NJIHOVA.

Tednik poroča o zločinih "slavo"-komunistov v Kanfanaru, Lindaru, Terli-ju, Pagliunu, Romnu, Barbani, Pizinu in Bregli. Pravi, da Tito onstran Morganove linije daje naloge; njegove bande, ki operirajo po Istri, stopajo v stik z italijanskimi komunisti, ki prebivajo na tem predelu, ter po noči odvajajo žrtve na morišče, od koder jih potem zmečejo v globoke kraške jame. Iskanje žrtev komunističnega besa po kraških brezdnih so opravljali gasilci, ki so pod izredno težkimi pogoji odkrili ter potegnili na dan v Kanfanaru od 16-23.oktobra 1945 skupno 84 izmaličenih trupel. Pri Terli-ju in Bregli so našli 26 trupel, med njimi tudi otroke in žene. Ena jama je globoka preko sto, druga pa skoraj 200 metrov. V Lindaru so našli v rudniku bauksita 15 m pod zemljo 23 golih trupel. V Pagliunu, 190 m pod morsko gladino, 8 strahovito zmrcvarjenih trupel moških in žena, ki so imele znake brutalnega posilstva morilcev. Pri Romnu so našli 2 trupli in kasneje še šest, ki so bila zvezana z bodečo žico. Skupno so našli torej skoraj 150 trupel, žrtev komunističnega besa, ki nosi vso odgovornost zato, DA PRESTIŽ NAŠE DOMOVINE V SVETU PADA IN ZATO, DA BOMO MORDA IZGUBILI DELE SVOJE NARODNE LASTNINE, KI JE NE BI BIL DAR, ČE BI BILE RAZMERE V JUGOSLAVIJI TAKE, DA BI MOGLI V NJEJ MIRNO ŽIVETI VSI POŠTENI IN SVOBODOLJUBNI DRŽAVLJANI. ZATO JE TITO S SVOJIMI LJUDMI VRED NE SAMO KRIMINALEC IN ZLOČINEC, TEMVEČ TUDI NARODNI VELEIZDAJALEC V NAJBOLJ GROBEM POMENU BESEDE.

- m -

= = = = = = = = = = = = = = = = =

DOMOVINA PRIČA

"AMERIŠKA DOMOVINA" JE OBJAVILA 9.IN 10.JANUARJA LETOS DVA ČLANKA AMERIŠKEGA SLOVENCA-VOJAKA, KI JE PRED VRNITVIJO IZ EVROPE OBISKAL TUDI STARO DOMOVINO. ČLANKA OBJAVLJA V IZVLEČKU EMIGRANTSKI ČASOPIS "SLOVENSKI GLAS", po katerem panatiskujemo:

"Vrnil sem se s štirinajstdnevnega obiska v Jugoslaviji. Imam pa že vtis, da sem se srečno vrnil iz pekla. Iz pekla na zemlji! - Srce me boli in bi želelo vsakega Amerikanca, če bi vedel in slišal, kar so videle moje oči v teh dveh tednih. Če bi bilo ~~xxxxxxjxxxxxxxx~~ treba napisati vse, bi nastala debela knjiga, ki bi poročala o najstrašnejših rečeh, ki si jih je mogoče misliti. - Naj omenim takoj, da so me člani OZNA-e na cesti preklinjali za mojim hrbtom, ker so videli, da sem Amerikanec, pa niso vedeli, da jih razumem. - Kaj je OZNA? Vse, kar je bilo kdaj slišati ali čitati o GESTAPO-u, je prevzela OZNA, zraven tega je pa še desti hujša. Od dneva zmage v Evropi so samo na Slovenskem poklali 80.000 oseb, na Hrvatskem pa 400.000, in to na tako grozovite načine, da se mi ne da popisovati... - Otroci se doslej niso še ničesar učili, razen politike in špijonstva. Vsakemu otroku določijo neko število ljudi hiš, ki jih mora nadzirati in prisluškovati. Če slišijo kaj, kar ni v čast sedanjemu režimu, morajo takoj javiti na urad OZNA-e. Otroke uče tudi sovraštva do Angležev in Amerikancev. O obojih jim pripovedujejo kar najstrašnejše zgodbe. - Otroci se podijo ponoči po ulicah kot divje živali, ki bi morali biti v postelji. Če jih človek samo enkrat vidi, mu poka srce. Mladi dečki in deklice, ki bi morali biti pod strogim varstvom, uničujejo svoje življenje in jih k temu naravnost navajajo. Odkar so Rusi prišli v deželo, se širijo spolne bolezni kot neugasljiv ogenj.

Volitve so bile največja burka, kar jih je kdaj prišlo pred moje oči. Na volišče je moral vsakdo, če ne ga je OZNA prišla iskat. Od dneva zmage v Evropi dalje so terorizirali, aretirali in pobili toliko ljudi, da si nihče ni upal voliti proti Titu. Proti koncu vojne je bilo kakih 80% ljudi za Tita. Na dan volitev pa, to je moje živo prepričanje, ne bi bil dobil Tito deseti več kakor četrtino glasov, če ne bi bilo OZNAe. Človeku se je do smrti stužilo gledati ljudi, ko so šli na volišče. Nehote si moral misliti na živino, ki jo ženejo v klavnico. - Neki partizanski častnik mi je odkrito povedal, da je padlo zelo malo partizanov v primeri s civilnim prebivalstvom. Kljub temu pa se še zdaj nad civilisti tako strahotno maščujejo. Neki partizan mi je rekel: "Če bi bil na dan zmage v Evropi vedel toliko kakor danes, bi si bil že pomagal čez mejo." - Strahotna komunistična krvoželjnost se ni še prav nič polegla. Razume se da zdaj nihče ne more iz dežele.

Kakih zapiskov si nisem upal delati. Tudi nočem popisovati, kako me je OZNA že po dveh dneh bivanja v Jugoslaviji skušala pregnati in kakšne težave sem imel zaradi odhoda. Ljudje so mi med štirimi očmi naročali, naj povem v zunanjem svetu, kaj se zdaj godi v naši revni deželi. Ljudem je prepovedano govoriti s kakim Angležem ali Amerikancem. Kdor si to upa, ga takoj zaznamujejo kot špijona. Rodili so me, naj ja ničesar neprimernega ne zinem, če mi je kaj za lastno in njihovo življenje. Spočetka se mi je zdelo, ko so take stvari govorili, da se vsem skupaj meša, toda kmalu se mi je odkrilo, da so presneto dobro vedeli, kaj govorijo.

Prav žal mi je, da ni bilo mogoče iz Jugoslavije kaj prinesti, zakaj ničesar se ni moglo dobiti. Dokler so bili pod sovražno okupacijo, se je moglo še marsikaj dobiti, sedanji komunistični režim jih je pa vse ga oropal...

Bodite hvaležni Bogu, da ste v Ameriki. In molite za one uboge duše tam..."

("Slovenski glas", 21.3.1946. pod naslovom "Kaj sem videl v domovini".)

= = = = = = = = = = = = =

DNEVNI PROBLEMI

KOLABORIRAL SEM Z ANGLOAMERIKANCI

IZPOVED SLOVENSKEGA BEGUNCA V ITALIJI

Marsikdo me je že vprašal, zakaj se ne vrnem v Titovo Jugoslavijo, ko je vendar ponovno razpisana amnestija? Odgovoril sem mu, da sem demokrat in da ljubim svojo glavo, ker imam le eno. Zaupno me je vprašal, če sem morda kolaboriral z Lahi in Nemci? Dejal sem, da s temi ne, PAČ PA Z - ANGLOAMERIKANCI. Začudeno me je pogledal in ni mogel razumeti, dokler sem mu pojasnil, da Titovci smatrajo Angloameričane prav tako - če ne še hujše - za svoje sovražnike in okupatorje kot Lahe in Nemce, ko sem mu dejal, da so Titovi partizani pobili na stotine zavezniških padalcev, za kar obstojajo dokumenti - mi je počasi pričel verjeti. Svojo zgodbo sem mu nadaljeval:

Leta 1941, kmalu po 6.aprilu, sem bil od Nemcev izgnan iz svojega doma, kjer so mi vse nasilno zaplenili, me poslali najprej v sodne zapore, nato v koncentracijsko taborišče, od tam pa me izgnali v Srbijo. Ko sem se nato po šestih mesecih s pomanjkanjem domovinskimi dokumenti vrnil v od Italijanov zasedeno Ljubljano - sem nekaj časa imel mir. Začel sem kmalu delovati v tajni organizaciji generala Draže Mihajloviča. Dvakrat so me Italijani zaprli, pa vselej so me izpustili, ker so bili premalo informirani o moji "nelojalnosti". Ko je Italija kapitulirala, je Ljubljano zasedla nemška vojska. Kmalu se je preganjanje Gestapa ponovilo. Zato sem moral ilegalno živeti od 20.aprila 1944 pa tja do nemške kapitulacije, bodisi v ilegalnih stanovanjih v Ljubljani ali pa v gozdu pri ilegalnih edinicah generala Mihajloviča. Na Vidovdan 1944 sem za 10 minut prehitel Gestapo, da me ni aretiral, zaplenili pa so mi vrhunec vse premoženje. Ker sem bil potreben še nekaj dni za ilegalno organizacijo v Ljubljani, sem moral svojo čuječnost napram Gestapu podesetoriti, stalno menjavati ilegalna stanovanja, kretati se v mraku do policijske ure (poleti je bilo svetlo do 21 h, policijska ura pa je bila že ob 22h spremeniti sem moral svojo zunanjost, večkrat sem bil lačen kakor pit - toda organizacija je morala delovati dalje. Ko sem svojo nalogo opravil, sem odšel na teren. Tu sem kmalu prišel v stik z zavezniškimi vojaki, nahajajočimi se v ilegalnih odredih. Nikdar ne bom pozabil dobrega Nevozelandca Charlie-ja Murrayn, bojevitega Amerikanca Williama Ludwiga, kateremu smo mu pravili "Stric", dalje malega in dobrodušnega Angleža Davisa, ki smo ga klicali "Bob" itd. Kmalu sem bil postavljen pri njih za zveznega organa. Zvezo sem držal s Charlijem. Bili so zvesti dečki in hoteli se na boriti v naših vrstah. Spočetka jim situacija v Jugoslaviji ni bila povsem jasna. Toda, ko so videli od partizanov požgane vasi, slišali o partizanskih grozodejstvih, ko smo jim pravili o italijanskih in nemških - atrahotah nad našim narodom, so kmalu razumeli točak položaj, v katerem smo se ilegalci nahajali. Kasneje me je na položaju zveznega organa zamenjal moj prijatelj. Osebnega stika nisem imel več, toliko, pač pa smo se ob večjih praznikih ali proslavah videli. Charlija so rešili naši ilegalni organi v zaledju iz nemškega taborišča za zavezniške vojne ujetnike pri Celovcu na Slovenskem Koroškem. Tega nam nikdar ni mogel pozabiti. S temi zavezniškimi vojaki, ki jih je bilo 25, smo doživeli hud nemški napad od 19-21.januarja 1945, ko so Nemci zajeli zavezniške vojake in zaščitno grupo 30 naših ilegalcev z 1 oficirjem.

To je bila moja kolaboracija. Tito me ne bi mogel obtožiti zaradi kolaboracije z Nemci in Italijani, pač pa mi OZNA razumljivo dopovedala, da sem zagrešil zločin proti narodu, ker sem kolaboriral izven Titovih vrst z - Angloamerikanci. Zato bom rajši počakal, da bodo Jugoslovani deležni prave demokracije in z njo zvezanih svoboščin! Potem se pa vrnem! Lahko me postavijo pred sodišče, toda biti zamorejo neodvisno, ne pa polno partijcev, ki so prisegli, da bodo "čuvali pridobitve narodno-osvobodilnega boja" maršala Tita.

- on -

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

TRETJI ČLANEK VSEPOVSOD PUSTOŠENJE R.CHURCHILL

Vse aretacije, preganjanja in splošna atmosfera policijske države, ki sedaj prevladuje, se lahko razume zaradi odporniškega gibanja in državljanske vojne. Optimisti mogoče upajo, da bo postal režim sčasoma manj diktatorski in liberalnejši v svojih metodah.

Nekdaj sem bil tudi sam takega mišljenja, toda silom prilik sem prišel ob svojem poslednjem obisku do zaključka, da so se komunisti, ki predstavljajo neznatno manjšino, odločili, da večno nadaljujejo z vlado okov in nezlomljivih verig nad celotno državo. Kdor drugače misli, pomeni, da vara sebe in kar je še huje, vara tudi druge.

Režimu v dobro je sicer zabeležiti, da ni v Jugoslaviji cenzure brzojavk, ki jih pošiljajo tuji novinarji, toda kaj je to vredno, če je tuji tisk svoboden, ko pa ne moremo isto reči za domače časopisje.

SRAMOTENJE ANGLIJE

Čeprav je formalno svobodno, pa dejansko prav tako strogo nadzorovano kot sovjetsko časopisje. Redkokdaj se objavlja kaka vest iz zunanjega sveta in vsi časopisi niso nič drugega kot propagandni organi vlade in komunistične stranke. One novice iz tujine, ki jih objavljajo, so daleč od objektivnosti in se tiskajo le v svrho obrambe vladine zunanje politike.

Naravno je, da se hvali samo Rusija, omalovažuje pa zapadne zaveznike - sedaj posebno Velika Britanija. Nikdar ni opuščena prilika, da se ne bi povdarjalo, da so zapadni zavezniki, ki dajejo 80 % od 160.000 ton mesečne UNRRA-ne podpore, imperialisti, krvoželjni kapitalisti in fašisti. Britanski in ameriški zastopnik sta ponovno vložila protest pri jugoslovanski vladi, toda doslej brez vsakega uspeha.

Mr.Patterson, zastopnik USA v Beogradu, je nedavno sam občutil delovanje OZNE, široko razpredene mreže tajne komunistične organizacije - policije, ko se je nahajal z nekaterimi jugoslovanskimi prijatelji pri lovu na zajce 50 milj daleč od Beograda.

Ob povratku so se ustavili v hiši enega izmed teh jugoslovanskih lovcev, da bi kaj popili. Ni minilo deset minut, ko sta brez trkanja vstopila v hišo dva agenta OZNE in rekla: "Slišali smo, da je tu ameriški poslanik. Naj pokaže svoje dokumente." Mr.Patterson pa je odšel, da bi pokazal svoje poverljive listine in telefoniral v najbližje mesto, zahtevajoč, da pride na lice mesta tamkajšnji poveljnik OZNE, da bo z njim govoril.

Šef je prišel in se opravičil zaradi postopka svojih podrejenih, nato so mu dali piti in je odšel. Videti je bilo, kot da je incident poravnan, toda že naslednjega dne so ponovno prišli agenti in aretirali gostitelja ter tako poslanikovega lovskega prijatelja. Vkljub energičnim ugovorom Mr.Pattersona, sta se še po tedni dni oba nahajala v zaporu.

Uradni jugoslovanski krogi so, čeprav navidez zelo korektni v svojih odnošajih z britanskimi in ameriškimi diplomati, do skrajnosti pedantni, ko je potrebno dati kako zaupnico in vodijo politiko namerne nepopustljivosti. Na primer: britanski vice-konzul v Ljubljani ne more dobiti dovoljenja, da bi poslal tedensko svoj "jepp" v Trst po svoje obroke hrane in to v času, ko rešujeti Anglijo in Ameriko preko UNRRE na sto tisoče Jugoslovanov lakote.

Te posamezne stvari so sicer malenkostne, toda vse skupaj dajejo izraz gotovega nerazpoloženja, ki vlada že več mesecev s strani jugoslovanskih oblasti napram britanskim in ameriškim predstavnikom. Čas je že, da podvzameta ameriško in angleško zunanje ministerstvo potrebne korake in zahtevata pri Jugoslovanih red, kajti nadaljevanje takšne taktike je neznosno za zavezniške narode.

(SE NADALJUJE)

= = = = = = = = = = = = = = =

IZJAVE V PRETEKLEM TEDNU

AMERIŠKA NOTA TITU

WASHINGTON. Ameriško zun. ministerstvo je v Washingtonu objavilo vest, da je vlada USA zahtevala od jugoslovanske vlade, da ne dovoli zavezniškim vojakom in oficirjem podati svoje pričevanje na razpravi proti gen. Draži Mihajloviću, ki je obtožen izdaje. Nota pravi, da je ob priliki nemške invazije v Jugoslavijo DRAŽA MIHAJLOVIĆ DOPUSTNO ZAVEZNIŠKI STVARI S TEM, DA JE ORGANIZIRAL ODPOR PROTI NAPADALCU. Ameriške vojne misije so se stalno nahajale v glavnem štabu gen. Mihajloviča. V noti se povdarja, da posedujejo ameriški letalci, ki so jim rešile čete Draže Mihajloviča in poslale v frontno zaledje dokazni material v zvezi z obtožbami gen. Mihajloviča. Na koncu zahteva nota pojasnilo, KDAJ IN KJE SE PO VRSILA RAZPRAVA PROTI GEN. MIHAJLOVIĆU IN NAČIN, PO KATEREM JE DOVOLJENO AMERIŠKIM VOJAKOM IN OFICIRJEM PODATI SVOJ DOKAZNI MATERIAL. (Radio New York, 3-4-46, 18.30 h)

IZJAVA G. BEVINA O GENERALU MIHAJLOVIĆU

LONDON. Danes so v Spodnjem domu vprašali, če bi britanska vlada poslala noto jugoslovanski vladi, v kateri naj bi se zahtevalo dovoljenje, da nekateri britanski državljani pričnejo na razpravi proti Draži Mihajloviću. Zunanji minister Bevin je odgovoril, rekoč: "Kot je že znano, sem obveščen, da se nahaja general Mihajlović s 23. marcem v rokah oblasti maršala Tita. POTREBNO JE VEDETI, DA JE BIL GENERAL MIHAJLOVIĆ PRVI, KI JE NUDIL L. 1941 NEMŠKEM ODPOR PO NEMŠKI INVAZIJI V JUGOSLAVIJO in DA MU JE VELIKA BRITANIJA POSLALA POMOČ. Toda medtem je postalo jasno, da se gen. Mihajlović bori tudi proti maršalu Titu in Ljudski fronti. Koncem leta 1943 je prejela britanska vlada obvestilo, da se nekateri oficirji Draže Mihajloviča aktivno borc z Nemci proti partizanom. NIČ MANJ PA ZANESLJIVIH PODATKOV, DA BI SE TUDI MIHAJLOVIĆ ZAVZEMAL ZA TO SODELOVANJE Z NEMCI PROTI PARTIZANOM, KAKOR TUDI, DA JE BIL GENERAL MIHAJLOVIĆ PODLOŽEN OD VLADE NJEGOVEGA VELIČANSTVA, DA DELATELJA GOTOVE USLUGE ZA VELIKO BRITANIJO. Če se obtožnica gen. Draže Mihajloviča tiče akcij po ustavitvi pošiljanja britanske pomoči, potem bi britanska vlada razpravljanje o vprašanju pošiljatve britanskih državljanov kot prič na Mihajlovičevo razpravo." - Ko ga je Spodnji dom vprašal, če lahko javnosti poda svoje izjave, je Bevin dodal, da želi videti pred seboj načrt obtožnice, da bi videl, ali se nanaša na borbo proti maršalu Titu ali na sodelovanje z Nemci. G. Bevin je zaključil, da upa, da ne bo procesa proti gen. Mihajloviću znak lažnega pravosodja in krivice.

Nato je postavil bivši zun. minister Velike Britanije g. Eden slično vprašanje g. Bevinu: Ali bodo britanski državljani po vzgledu ameriških oficirjev vsekako poslani na proces, če se bo tičo obtožnica proti gen. Mihajloviću njegovega sodelovanja z Nemci? - Bevin je odgovoril kratko: "V S E K A K O R ! " (Radio London, 4-4-46, 15.45 h)

TITO SE PRITOŽUJE

BEOGRAD. (Iz "Diktata za tisk" po beograjskem radiu 1-4-46.) "Obstajajo še drugi vznemirjajoči postopki zavezniških vojaških oblasti, od katerih bom nekatere navedel," je dejal Tito v svojem govoru. "Kljub ne kršenja zavezniških in drugih letal nad jugoslovanskim teritorijem, kar nas SI GROBO KRŠITEV OZEMLJA in z najblažjimi besedami rečeno IZZIVANJE TER NEVARNOST ZA VIR. Tako je n.pr. v času od 11. februarja do 26. marca t.l. bilo 233 zavezniških letal, ki so kršila naše meje, odnosno proti naravnim pravilom preletela naše ozemlje. Od teh je bilo 174 borbenih aparatov, ostali pa so bili ali bombniki ali za transportna letala. Samo 26. marca je preletelo naše ozemlje 34 zavezniških letal v raznih smereh in različnem času. - 12. februarja smo prvič opozorili preko vojnega ataše pri britanskem poslaništvu na te kršitve naše. 17. februarja je bilo preko letalskega atašeja pri britanskem poslaništvu vloženo novo protestno proti ponovnim kršitvam naše meje. Odgovor na vse te je NEGATIVEN.

(Dalje na 7. strani spodaj)

Grmi in lazka

Zasedanje Varnostnega Sveta OZN je bilo prekinjeno do 3.4.,ko sta prispela odgovora sovjetske in perzijske vlade glede na njune odnošaje. Sovjetski govornik je dejal,da se bodo čete umaknile v roku 6 tednov in da petrolejsko vprašanje nima s tem nikakor opraviti. Perzijski delegat pa je dejal,da se SSSR hoče še kar naprej mešati v notranje zadeve Perzije. Teko je predala perzijski vladi 2 spomenici, eno glede petroleja in drugo glede avtonomije Azerbejdžana. Perzijska vlada je te zahteve zdbila, glede petrolejskih koncesij pa bo razpravljal parlament po umiku sovjetskih čet. Perzijski delegat je zahteval, da SSSR briše v svoji izjavi o umaknitvi čet pripombo "če ne bo nepredvidenih okolnosti" in pa da se Sovjeti umaknejo do 6.maja.- Byrnes je predlagal noto preložitev tega vprašanja na 6.maj.- Mirovna konferenca bo predvidoma 5.maja v Parizu. Ministri zun.zadev petorih velesil bodo pripravili mirovne pogodbe z Italijo, Romunijo in Finsko. Najteže vprašanje je Italija.- Zavezniška komisija za razmejitev je zapustila Udine in se podala v Trevizo.- Bevin je 30.3.dejal: 1/Velesile ne smejo uporabljati okupacije kot sredstvo za pridobivanje koncesij od malih sil; 2/ Potrebno je ustvariti posebno organizacijo za porazdeljevanje surovin med velesile.- Zavezniški vojaški komandant v Trstu je izdal naredbo o zabrani vseh demonstracij, tkzv. "spontanih manifestacij" in prireditev. K sebi je poklical vodje antifašističnega pokreta v Trstu ter jim povedaril, da je bila zavezniška policija doslej zelo tolerantna napram vsem dosedanjim izgredom , čeprav obstojajo zakoni, ki to zabranjujejo. Odslej bo zavezniška policija strogo kaznovala vse one, ki bodo organizirali ali zbirali ljudstvo za take prireditve.-

SOVJETSKE ČETE SE UMIKAJO IZ SEVERNE PERZIJE PROTI KASPIJSKEMU MORJU.- Novi perzijski poslanik v Moskvi je Azanaj, bivši sovjetofil.- "Il Giornale" piše 30.3., da je znani ameriški komentator Drey Pearson izjavil, da so nekaj ur pred Stalinovim pristankom, da se sovjetske čete umaknejo iz Perzije, visoki ameriški vojaški krogi docela resno razpravljali vprašanje BOMBARDIRANJA SOVJETSKIH PETROLEJSKIH POLJ, ČIM BI SOVJETSKA VOJSKA PREKORAČILA TURŠKO MEJO. Pearson trdi, da je bil Truman osebno proti uporabi atomskih bomb, medtem ko so bili vojaški predstavniki mišljenja, DA BI BILA PROTI SOVJETSKIM PETROLEJSKIM POLJEM POTREBNA OBSEŽNA AKCIJA, DA BI SE PARALIZIRALA RDEČA ARMADA.- Komandant bojne ladje "Missouri", ki je na čelu drugih ameriških vojnih ladij pripeljala v Turčijo posmrtne ostanke turškega poslanika v New Yorku, admiral W. Hamill, je izjavil pred odhodom iz USA, da BO AMERIŠKA FLOTA VPLULA V VSA ONA PRISTANIŠČA, V KATERIH SO OGROŽENI INTERESI USA."Želel bi videti še večje število naših ladij v Sredozemskem morju," je dejal admiral, "toda vsekakor smo v stanju hitro dobiti OJAČENJE OD NAŠE VELIKE FLOTE,KI KRIŽARI PO ATLANTIKU, V SLUČAJU VEČJIH POTREB."-

---

Zunanje ministerstvo je dalo nalog našemu poslaniku v Londonu, da vloži protestno noto pri Foreign Office-u zaradi kršitve jugoslovanskega teritorija s preletavanjem britanskih letal. Ta nota je bila predana 28.2., pa ni bil nanjo sprejet nikak pozitiven odgovor. Kar pa se nasprotno nadaljuje preleti in kršitve našega ozemlja po zavezniških letalih in to vse češče in številneje. KAJ NAJ TO POMENI? Ali želo morda gotovi krogi preprečiti vzpostavo miru, sodelovanje in prijateljske odnose z našimi zavezniškimi državami? POMENI MOGOČE TO ŽVENKETANJE Z OROŽJEM, ULIVA NAM UPANJA NAŠI JUGOSLOVANSKI EMIGRACIJI V TUJINI ALI PA MORDA NEKOMU V NAŠI DRŽAVI?" - V zvezi s tem so v Londonu izjavili, da je bilo potrebno precej časa preden so te obtožbe mogli preveriti in da je bilo ugotovljeno, da so britanska letala enkrat samkrat preletela jugoslovansko ozemlje in še to zaradi nevihte, medtem ko v drugih slučajih preletov niso izvršila britanska letala.

/Nadaljevanje s 6.strani/

= = = = = = = = = = = = = = = = =

Med Rimom in Frosinone se pojavlja neznan letalo, ki moče male radio - postaje ameriškega in angleškega tipa. Moštje, ki so jih dobili v roke, so jih izročili zavezniškim oblastem, ki sedaj raziskujejo. Seganv je letalo in kakšen namen ima z oddetavanjem radio-postaj.- V Bolgariji je Georgijev sestavil novo levičarsko vlado, ker so ne porazumenja z opozicijo je razbila. Opozicija je namreč zahtevala čase svitanje in pravosodnega ministrstva. Sedanji notranji minister je v Londonu in ZDA. USA in Anglija te vlade ne priznavati. Georgijev pa je izjavil, da je cilj nove vlade: odprava monarhije in vzpostavo republike ter zunanja politika slonela na pakta o "večnem prijateljstvu" s Sovjetsko zvezo.- Sovjetska vlada je prevzela v Budimpešti ministerstvo telegrafa in telefona, radio-postaj in Ungarsko agencijo. Tuji novinarji trdijo, da nadzorujejo Sovjeti uvedbi na Madžarskem komunistični režim.- V jugozapadni bolgarski pri Ločnu je neznana skupina ljudi nek vlak, odšteljela iz njega devet sovjetskih oficirjev ter jih ustrelila. Sovjeti so pretirali 4 moške in 2 ženski.- V Berlinu, v ameriški coni, so obsodili 5 komunistov na 5 let robijo, ker so nadzorovali razne organizirati borbene organizacije, ki naj bi bile ali sličnu nemškoni vojaški vladi. Pod stopnjo je znani komunistični vodja Jur.- V britanski in ameriški coni v Nemčiji je odkrita nacistična organizacija. Aretiranih je preko 1.000 oseb, med njimi 20 kolovodij, bivših voditeljev Hitlerjugenda. Ta organizacija se je razpredla tudi na sovjetski teritorij, kjer ji je sovjetska policija za petami.- V Berlinu so social-demokrati odbili zdajanje s komunisti. Vsi predstavniki so social-demokratov (okrog 500) je prešlo iz sovjetske cone v francosko.- Francoski social-demokrati ne bodo več sodelovali pri volitvah v skupnem bloku s komunisti.- Iz 30-taborišč bo izpuščeno na svoje domove 100 tisoč Nemcev, ki bodo tretirani kot civilni internirnci, ne bodo pa dobili pomoči v hrani, ki jim pripada po ženevski konvenciji.- V Belgiji je sestavil novo vlado vodja odporniškega gibanja Van Acker. V njej je 5 socialistov, 6 liberalov, 4 komunisti in 3 neodvisni. Spaak je še vedno zunanji minister.-

21.marca so bile v Grčiji po 10 letih volitve, ki jih je nadzorovalo 240 zavezniških konzulov. V prizadevanjeposti pa je bilo še 100.000 vojakov, 20.000 žandarmov in 5.000 članov mestnske policije. Do izgredov je prišlo le južno Soluna, kjer je bilo 40 mrtvih in 100 ranjenih, ko so komunisti hoteli preprečiti volitve. Komunisti namreč niso sodelovali na volitvah. Ogromno večino so dobili monarhisti (230 od 350 poslanskih mest), sledijo jim narodnjaki in liberali.- Dosedanji predsednik Sophulis je podal ostavko in odklonil vstop v novo vlado. Postal bo predsednik opozicije v parlamentu.- Monarhistična in narodna stranka sta že dosegli sporazum za osnovanje koalicijske vlade. Plebiscit v pogledu monarhije bo verjetno v maju. Na nedeljskih volitvah je sodelovalo 23 partij z 2.000 kandidati. Končni rezultati bodo javljeni 10.aprila.-

V Londonu je pričela delovati žitarska konferenca za proučitev bodoče žetve in porazdelitve pridelka v l.1947. Predsednik, minister Noel Backer je izjavil, da morajo odbiti pomoč vsi negledena rasno, versko in politično prepričanje.-

ANGLIJA JE PREKINILA DIPLOMATSKE ODNOSE S ALBANIJO.-

P O S L E D N J E V E S T I P R V E I Z D A J E :

Jugoslovanska vlada je obtožila, da bi ameriški piloti pričali na Mihajlovičevem procesu.- Med perzijsko vlado in SSSR je podpisan sporazum, po katerem se bodo sovj.čete umaknile do 6.maja in da je Azerbejdžan notranje perz.vprašanje. Sporazum o nafti je objavljen v teku 7 tednov.- Perzijsko vprašanje je odloženo z 9:2.- Sporazum med Perzijo in SSSR baje predvideva odstop neke trgovske luke v perzijskem zalivu Sovj.zvezi in to, da ne bo Perzija DALA SVOJIH VOJAŠKIH BAZ NIKOMUR, RAZEN SVETI NOSIJO.- Nova vlada v Grčiji je sestavljena iz monarhistov, narodnjakov in članov stranke centra. Sedanji predsednik je Pulitis, pretvezla pa bo voditelj monarhistov Zaldaris. V vladi sta še Venizelos, Papandreu (vodja liberalov) in Kanalopulos.- Bolgarska vlada je prepovedala izhajanje opozicijskega lista "Narodno znamje".- Na Japonskem bodo volitve 10.aprila.- V Ameriki je senat izglasoval povišanje delavskih mezd od 40 na 50 centov na uro. Zakon o zaščiti delavcev je odobren za 10 let.

= = = = = = = = = = = = = = =

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Mislimo,da je sama po sebi razumljiva resnica, da so vsi ljudje rojeni enaki,da jim je Stvarnik dal nekatere neodtujive pravice, med katere štejemo življenje, Svobodo in Srečo.Jefferson.

ŠTEV.222. 13.aprila 1946. L.II.

K SOVJETIZACIJI SLOVENIJE

Dnevno beremo v ljubljanskem časopisju o podržavljenju gotovih gospodarskih panog. Spodnji pregled nam v grobem pokaže kako komunisti sistematično sovjetizirajo gospodarsko življenje. Večina spodaj naštetih podjetij je v državnih rokah, pri redkih pa je soudeležen tudi zasebni ali privatni kapital, vender pa ima v teh poldržavnih ustanovah večino delnic(deležev) v rokah države. Navadno vloži v novoustanovljeno državno ali poldržavnopodjetje vlada Ljudske republike Slovenije vsoto enega do petih milijonov dinarjev.

Stara gospodarske podjetja se podržavijo na ta način, da se lastniku obtoži sodelovanja z okupatorjem, pri obsodbi pa se jim odvzame vsa lastnina, prejšnje podjetje likvidira, ustanovi pa novo državno podjetje (iz več vistoumerjenih podjetij) z državnim (t.j.zaplenjenim)kapitalom. Takšnih slučajev je bilo zelo veliko prve mesece po zlomu Nemčije, ko je delovalo Sodišče slovenske narodne časti in je bila domala vsem obtožencem odvzeta vsa imovina, sami pa so bili obsojeni na smrt z obešenjem ali ustrelitvijo, odn. na robijo okoli 20 let.

Pri trgovcih zadnje čase predvsem določajo vojni dobiček. Zakon o prekomernih dobičkih pa ne upošteva blagovnega stanja preložnja pred vojno z blagovnim premoženjem po vojni z ozirom na k o l i č i n o blaga, ampak le po izkazanih knjigah, kjer pa istih ni, pa po ocenitvi okolice, ki je vse prej kot objektivna, tako da se predvojna vrednost blaga ceni prenizko, sedanja vrednost pa absolutno previsoko. Ker skoro noben trgovec nima na razpolago gotovine, da bi mogel odplačati odmerjeni dobiček, se mora pri državnem Denarnem zavodu Slovenije zadolžiti. Ker pa obresti rastejo, se tudi dolg veča in ko doseže gotovo višino - je premoženje razlaščeno.

Agrarna reforma deli zemljo predvsem delavcem na prejšnjih velikih ali srednjih posestvih, seveda navadno le onim, ki so pripadali partizanski osvobodilni pokret. Dodeljuje se navadno zemlja od poldrugega do poltretjega hektarja površine in to travniki, pašniki in njive. Razlaščeni gozdovi - kmečki, veleposestniški ali cerkveni - se sploh ne delijo in vsi pripadejo državi. Ker seveda od dodeljene zemlje nihče ne more živeti, je prisiljen delati kaj drugega, odn.vstopati v zadruge,v katerih ima spet država večino deležev. To je vsekakor začetek kolhozništva.

Nič lažje ni obrtniku: obrtnik ima na eni strani od države določene mezde, ki jih mora plačevati delojemalcem in so navadno precej visoke, obenem pa so od države tudi predpisane nizke cene izdelkov (n. pr. pavšalna cena za obleko, itd.). Tako je zaslužek zelo majhen, poleg tega je še visoko obdavčenje, in obrtnik je prisiljen opustiti obrt ali pa vstopiti v zadruge, kjer ima večino deležev spet - država.

. . . . . .

Še za časa sovražne okupacije je bil ustanovljen DENARNI ZAVOD SLOVENIJE z državnim kapitalom. Po osvobojenju je imovina vseh zasebnih bank in denarnih zavodov prešla v last tega denarnega državnega podjetja (n. pr. Ljubljanski kreditni zavod, Ljubljanska kreditna banka).

Iz Vzajemne zavarovalnice, največjega slovenskega zavarovalnega podjetja, je nastal ZAVAROVALNI ZAVOD SLOVENIJE, kateremu so se in se še bo še priključila ostala državna podjetja.

Večina papirnic je že v državnih rokah v podjetju DRŽAVNE PAPIRNICE, tako največje podjetje v Jugoslaviji Vevče, Količevo, Goričane, Piatnik (najkvalitetnejši papir), Krško, Prevalje itd.

Za celo Jugoslavijo je ustanovljen JUGOPETROL, ki ima svoje podružnice v Sloveniji in upravlja vso trgovino z bencinom, petrolejem itd.

DRŽAVNE ELEKTRARNE SLOVENIJE vključujejo vse tovrstne državna, samo upravna ali občinska podjetja, elektrarne državnih rudnikov in industrijskih podjetij, ter onih, ki bodo še po zakonu prišla v državno last. Dejansko so s tem vse slovenske elektrarne podržavljene.

ELEKTROTEHNA upravlja promet z električnim materijalom na debelo, in ustanavlja trgovino za drobno prodajo.

LES, državno gozdno in lesno podjetje izkoriščа vse državne gozdove in one, ki bodo po zakonu še pripadli državi.

ŽELEZNINA, državno trgovsko podjetje Slovenije upravlja trgovino z železnino.

Trgovino s papirjem upravlja podjetje PAPIRPROMET z državnim kapitalom.

Trgovino s kurivom vrši KURIVOPROMET z državnim kapitalom.

Za vodstvo in nadzorstvo gradbenega udejstvovanja skrbi GRADIS, - gradbena direkcija Slovenije.

Prevzem vseh privatnih telefonskih naprav je izvedlo podjetje TELPROM. Vodi ves telefonski promet in trgovino s telefonskim materialom.

Kože kupuje in prodaja DRŽ.PODJETJE ZA PROMET S KOŽAMI. Vse kože se morajo oddati temu podjetju.

Ustanovljeno je bilo tudi drž.trgovinsko podjetje za promet s usnjem in tekstilijami na debelo USTEKS.

GOSAD, trgovinsko podjetje z gozdnimi sadeži, semeni in deželnimi pridelki ima izključno pravico na izvoz.

GOSAN vodi vso trgovino z oljem. Prevzema laneno olje, obvezno odkupuje oljno semenje. Vključno 19 oljarn, vse druge so bile ukinjene.

Poleg tega obstoja SEMENARNA ZA SLOVENIJO, ki vodi trgovino s semeni na debelo.

Grafična podjetja Slovenije so bila v veliki meri podržavljena in zanje je ustanovljena UPRAVA DRŽ.GRAFIČNIH PODJETIJ SLOVENIJE.

Vso automobilsko trgovino vodi DASP, državno automobilsko podjetje.

Trgovino z manufakturo ima v rokah MANUFAKTURA dd.

Ustanovljeno je bilo državno trgovinsko podjetje na nakup in prodajo mleka, mlečnih izdelkov in jajc MLEKOPROMET. Nobenc druge podjetje ne sme kupovati jajc. Posameznik sme kupiti le do 20 jajc.

Izkoriščanje drž.gostinskih podjetij vrši TURISTHOTEL, državno gostinsko podjetje.

Poldržavna podjetja z udeležbo zadružnega in privatnega kapitala - so:

VINO, poldržavna d.d. V njej so vključena veletrgovinska podjetja z vinom, ki so prešla v državno last, kakor tudi zadružna in zasebna podjetja.

SAIJE, podjetje, ki trguje s sadjem in zelenjavo.

GALANTERIJA dd., poldržavno podjetje za prodajo galanterije itd.

KOLOSTROJ, poldržavno podjetje za kolesa in športne potrebščine.

. . . . . .

Četudi bi hoteli jugoslovanski komunisti z Ustavo iskreno zajamčiti državljanom osebno svobodo, tega ne morejo, ker naredo na prej opisani način, zlasti pa z visokim obdavčenjem vsakega posameznika gospodarsko povsem odvisnega od države. Kajti "ne more biti nobene prave osebne svobode, če je ne spremlja gospodarska varnost in neodvisnost. Ljudje, ki trpe pomanjkanje, niso svobodni!" je izjavil F.Roosevelt v svoji poslanici kongresu 11.1.1944.

DNEVNI PROBLEMI

AVANTGUARDISTI - HITLERJUGEND - TITOVA MLADINA

Mladina predstavlja bodočnost naroda, je njegovo jedro in njegova opora. Zdrav duh v zdravem telesu - je načelo mladinske vzgoje, ki naj izoblikuje karakter posameznika in s tem celota, da je moralno odporna, nacionalno zavestna in prežeta s krščanskim naziranjem. Neprevidarna, s posledicami neračunajoča mladost, polna poleta, idealnega pogleda na ta svet in s polno volje ter sile do dela, je najmehkejše testo v rokah vzgojitelja. Seveda pa ni vsakdo kdo izčrpava to z nasilnostjo napolnjen "akomulator" ter ga zopet polni. In s čimer ga polni, taka je pač tudi reakcija, ki je lahko usodna ne samo za posameznika, marveč tudi za ves narod. Mladina je eksplozivna in edino njena prava usmeritev lahko izkoristi to prekipevajočo moč v korist države in človeškega napredka - kulture in civilizacije. Mladina je zahtevna, radikalna in revolucionarna, je pa tudi mladostno častihlepna in nestrpna. Vse te njene oblike in slabosti lahko zločinsko izrabijo v svoje sebične namene oblastiželjni ljudje, demagogi in fanatični oblastneži, ki brezobzirno uporabljajo vsa sredstva za dosego cilja, ne oziraje se na potrebe in volje svoje okolice, na dogajanja v in izven dežele in mednarodne odnošaje v svetu, kar lahko skali mir in obče varnost človeštva ter ogrozi - njegov napredek. Zato predstavlja sleherna diktatura zanikanje osebne svobode ter utesnjevanje človeških pravic. In to brez ozira, bodisi diktatura neke partije ali diktatura neke klase. Bodisi da se imenuje nacizem ali fašizem, ljudska fronta ali komunizem. Vsaka pa se predstavlja kot "volja naroda".

Danes je demokracija postala moda. V njen plašč se odevajo vsi režimi, ki bi radi nadaljevali staro, preživeto in protiljudsko politiko, podprto s politično policijo in koncentracijskimi taborišči, vedno pripravljenimi, da sprejmejo vase "pijavke", "protinarodne elemente","špekulante" in druge take "narodu in državi nevarne rovarje". Kvalifikacijo seveda daje državna oblast, ki je danes zahteva človeštvo tako, da je pravi odraz ljudske volje, iz naroda - za narod. In prav zaradi te silne težnje, se morajo predstanki tiranije nasilnih božanstev nadevati one maske, ki so s to težnjo v najboljši zvezi. Zato se poslužujejo danes razni titovski demokratični režimi, ki verni tradiciji nadaljujejo pot fašizma in nacizma, a ki ne bodo mogli nikdar trajno zavarati svetovne javnosti, ki ODLOČNO ZAHTEVA SKOPTOVANJE ČLOVEČANSKIH NAČEL, pa še je treba za njih dosego podvzeti tudi najradikalnejše ukrepe. Temu je priča gibanje ljudskih množic širom sveta. Diktaturi je KRIVAT ZA VSELEJ ODBILO in če danes še obstoja, je zahvaliti edino strpljivosti demokracije, ki znači kompromis. Toda ne za vsako ceno, kajti iz izkušenj vemo, da so diktatorji neizprosljivi, trmoglavi in slepo zaverovani v svoje božanstvo in nepremagljivost. V to je veroval Hitler, v to je veroval Mussolini in "posebljeni Bog" Hirohito. Toda tudi za napačnost takega mišljenja je bil doprinešan dokaz.

Tito je prav tako po vzgledu "Balila" in "Avantguardistov"ter"Hitlerjugenda" ustvaril "Pionirje" in "Titovo mladino" v takozvani USAOJ -u (Ujedinjeni savez antifašistične omladine Jugoslavije), v katerem moraš biti vpisan, če hočeš biti poučen. Če hočeš biti pa vsaj do neke mere nedotakljiv, se je treba vpisati v SKOJ (Savez komunistične omladine Jugoslavije).

Z ozirom na to, kar smo že v začetku povdarili, velja natanko tudi tu, da je Tito izkoristil predvsem šibke strani mladih ljudi in to s tem, da jim je v skladu s komunistični načeli prikazal moralo in splošno krščansko etiko kot reakcionarni predsodek in bluff, s katerim utesnjujejo takozvani konservativni krogi mladino v njenem razvoju - v spoznavanju življenja, poti do slave in uspeha ter položaja, ki tako prija mladim ljudem. S ponarejeno in lažnjivo propagando je zasužnil mladino [illegible]

stoječe otlnuti. Njegovih napadi na vero in ugledneje osebnosti so bili tako rafinirani in na drugi strani nudeč sprostitev in zadoščenje za človeškim strastem in nagonom prikazani kot nekaj docela naravnega - in doslej zabranjenega le "da so reakcionarji lažje ustrahovali ljudstvo in držali oblast v rokah - zaverjajoč se na Boga", da mu je uspelo zapeljati mladino v partizanske odrede, kjer se je morala očitovala v svobodni ljubezni, spolnih boleznih in podivjanosti, ki ji v civiliziranem svetu ni primere. Poštetti pa so slučaji, ko je mlado dekle, izrabljeno in neozdravljivo bolno, dobilo na kraju strel v tilnik, ker je predstavljalo po zabavi, ki so mi je privoščili z njim najprej višji partizanski funkcionarji, nato nižji in končno vojaki, nadležen balast. In tako je propadlo na stotine deklet, mnogo drugih pa je za zdravo družinsko življenje za vedno onemogočeno. Mladeniči pa, da ne rečemo naravnost še otroci, saj nekateri niso imeli niti 15 let, so v tem nerednem življenju tako pokvarjeni, da so bili in so še sposobni izvesti brez premisleka še tako kriminalno dejanje, ne glede na koga se nanaša, tako, da sta sin ali hči hladnokrvno ubila svojega očeta ali mater, če ju je vsemogočna "Osvobodilna fronta" označila in obsodila kot "izdajalca" - kvalifikacija, ki jo za nasprotnike komunističnega reda vsebuje boljševiški slovar. To se najlepše vidi v nazivu "fašist", s katerim sovjetski agenti operirajo v demokratičnem svetu proti vsem zagovornikom svobode tiska, besede, združevanja, vesti, strahu itd.

S takim početjem je Tito kompromitiral vrsto mladih ljudi, ki jim je obstoj odtlej zagotovljen edino še v komunistični vladavini in ki jim je poverjen zato najpodlejši posel - politična policija OZNA, v kateri ima na ta način režim najtrdnejšo oporo.

Danes je razkroj jugoslovanske mladine v Titovini na tekočem traku. S sistematičnim pokvarjevanjem na nočnih orgijah si ustvarja cerkveni - tat Josip Broz iz mladine poslušno orodje, ki mehanično dviga pest v pozdrav in vzklika svojemu bolehu - heroju presvitlemu maršalu Titu, ki sam daje navodila, kako in s čim mu morajo kaditi, da se lažje trka pred svetom po prsih in zagotavlja, da je posebljena ljudska volja. To nas ob tej priliki spominja na vojnega zločinca Göringa, ki si je telefonično naročeval hvalospeve in vdanostne brzojavke iz Dunaja, ko je s pomočjo pete kolone prišla na oblast v Avstriji nacional-socialistična vlada, ki je pripravila nato anšlus.

V naredkih slučajih postane mlad človek v svojem zaletu, ki ne dopušča debate in poleg tega, če je k temu še podžigan, tiran za svoje podrejene, neznosen za svojo okolico, zadrt s fiksno idejo, da je njegovo mišljenje absolutno, ki ne dopušča nobene kritike, marveč vidi prav v njej utesnitev in nekakšno namerno zavistno oviranje ter rušenje njegovega položaja. V takšnih slučajih je dovzeten za vsakršno prišepetavanje in podpihovanje s katerekoli strani, samo, da mu godi. Take nam pričajo mladoletniki v Titovi vojski v svojstvu oficirjev in mladeniči - v svojstvu generalov, polkovnikov, majorjev itd. O strokovni usposobljenosti seveda ni govora, ker je važnejše partijstvo. Važnejša je pripravljenost slepega izpolnjevanja direktiv od zgoraj, važnejši je blagor partije kot blagor toliko spačenega ljudstva - posmeznik pa itak samo toliko velja, kolikor pač doprinese utrjevanju komunistične diktature. V zahvalo pa se človeškemu moralnemu delu širokogrudno polagajo, čini ter odlikovanja, ki v boljševiški zgradbi ne pomenijo več kot lutkarski rekvizite.

Toda vse gori navedeno velja le za oni del naroda, ki je bil že pre je podvržen takim nagnjenjem, in za generacije, ki od detinstva rastejo v boljševiškem raju - boljše rečeno suženjstvu, kjer se tega ne zavedajo, kot se nimo zavedali staroveški sužnji svojega revščine in ko ni bilo nikogar, ki bi jim govoril o človeškem dostojanstvu in njegovih pravicah ter dolžnostih. Tako se Rovjeti sami priznali "škodljiv vpliv", ki vznemirja njihove vojske v zasedenih področjih, kjer jim je bilo dano spoznati drugačen način dela, mišljenja in življenja. Medtem ko vsa ta našanja zdrava generacija, intelektualna mladina, ki ji je svobodno udejstvovanje v javnosti, kjerkoli postopoma napredujoče, več kot pa v isto

DOMOVINA PRIČA

Iz Servigliana je odšlo začrtkom leta domov nekaj Kmetov, med ka = terimi je bilo tudi nekaj takih, ki so bili v vojnem ujetništvu. O ne = katerih so že prispela poročila iz domovine, in ta pravijo, da jim je te meljito žal povratka ter opozarjajo ostale, da jih ne posnemajo. E den iz med njih piše, da so ga takoj mobilizirali, za druge štiri pa, da so do bili "pljučnico" in da se ne ve, čo se bodo zmazali.

Iz Dolenjskega prihajajo pisma, ki pripovedujejo, "da se je že bli skalo, toda da še ni pravega grmenja. Da se vemlač že prebuja in da bo kmalu vse zeleno". Iz Rakitnice pri Kibnici poročajo, "da so se ljudje z neko noč prav tako bali, kot je bil to slučaj /navsden datum/, ko so na padli pred dvema letoma partizani ta kraj".

Hrvaški "križarski" pokret je precej močan. Videli so jih v Škofji Loki in Višnji gori, kjer je bil eden ujet. Prišli pa so drugi trije,u= bili tamošnjega župana in rekli, da so se prišli maščevati ter da jih bo do še obiskali.

V Slovenijo je prišel papežev legat in zahteval, da se mu da na raz polago stanovanje v Škofiji, ker je odklonil stanovanje v hotelu, kamor so mu ga hoteli odkazati. Ogled Škofije so mu dovolili s spremstvom vi= šje duhovščine. V Škofiji so nastanjeni partizanski vojaki, ki so dele= gata obsuli s psovkami in grožnjami, za kar se moral Kidrič osebno opro stiti.

"SLOVENSKA DIJAŠKA DEMOKRATSKA MLADINA UGOTAVLJA:

1/da hočejo nekateri dijaki, ki jih plačuje komunistična stranka , za vsako ceno uničiti slovenske šole s štrajki in neredi;

2.da nekateri profesorji (razni Dušani!) prejemajo dvojne plače:e= no od zaveznikov, drugo v Ljubljani. Zato po naročilu hujskajo in orga= nizirajo dijaške štrajke, kajti tem dvojnim zaslužkarjem (kakšen ideali zem za primorsko ljudstvo!) je pač vseeno, če delavska primorska mladi= na izgubi svojo slovensko šolo. Nje bo njihov gospodar, to je komunistič na stranka, poslal potem organizirat štrajke drugod;

3.da ni nihče bolj vesel štrajkov slov.dijakov kot Italijani.ki ni so bili nikdar naklonjeni slov.šoli. Če bi neredi in štrajki povzročili ukinitev slov.srednjih šol, bodo lahko trdili, da so jih Slovenci sami izgubili po svoji neumnosti.

Z a t o z a h t e v a m o :

Proč s plačanci komunistične stranke, s plačanci-dijaki in s pla = čanci-profesorji. Proč vzgojitelje z dvojnimi obrazi! Ven s politiko iz šole!

Dijaki in dijakinje! Laž je, da bi štrajkali tudi goriški dijaki.- Laž je,da bi štrajkali italijanski dijaki! Nekaj so se narodno zaved ni slovenski dijaki v Gorici uprli komunističnim plačancem in jih pometali iz razredov, ko so pozivali k štrajkom, tako bomo v bodoče z njimi opra vili tudi mi. Ne bomo sluge ljudsko šolskih učiteljev, ki niso nikdar vi delivišje šole od znotraj, danes pa bi radi bili prosvetni ministri in najvažnejši šolniki. Vsse delajo reklamo z vsemi kravjimi zvonci, mi pa naj bi jih s štrajki podcirali!

Zahtevamo redne šole, zahtevamo, da ZVU omogoči pouk tistim,ki ho= čejo šole! Z izdajalci in plačanci pa v Sibirijo-njihovo obljubljeno de želo! Živijo svoboda! Živela čista narodna šola!

Slovenska dijaška demokratska mladina."

TA LETAKI SO BILI RAZVETANI NA TRŽAŠKI GIMNAZIJI IN KAŽEJO PRAVO RAZPO= LOŽENJE PRIMORSKE MLADINE.-KOMUNISTI UPORABLJAJO POVSOD ISTO TAKTIKO.

---

usmerjeno tuljenje mase partijsko fanatičnih ljudi in po hitro doseganje položajev po lestvici močnejšega tuljenja,danes stoji v odločni opoziciji proti titovskemu režimu,toda ne samo pasivno,kajti kot je znano,je da nes Jugoslavija edina evropska država,v kateri ne glede na formalno obl njen mir traja še vedno državljanska vojna. -VV-

SVOBODEN TISK SVOBODNEMU SVETU

R.CHURCHILL - RAZLAŠČEVANJE PODJETIJ - KONEC

Ta sovražna politika je prav tako naperjena proti vsem britanskim in ameriškim podjetjem, ki imajo svoje podružnice v Jugoslaviji.Britenska družba "British Shell Company",ki poseduje čistilnice in črpalke v Hrvatski, poskuša že štiri mesece dobiti dovoljenje, da bi mogli njeni nastopniki priti v državo in pregledati svoje imetje,kar so jugoslovenske oblasti gladko odbile.

Sedaj pa je beograjsko sodišče odločilo,da preide vse to v državno last,ker je bilo od prejšnjih lastnikov "opuščeno". Isti način postopanja je bil uporabljen tudi za predilnice volne britanske tvrtke Conte, ki je izdelovala sukanec. Enako maltretiranje doživljajo ameriška podjetja.

Jugoslovanska vlada je odredila arbitražen tečaj 50 dinarjev za 1 dolar in 200 dinarjev za 1 funt šterling. Ta tečaj je docela navidezen in izplačuje sedaj po ponovnih brezuspešnih intervencijah ameriško zunanje ministerstvo svojim zastopnikom v dolarjih, ki jih je možno zamenjati na svobodnih tržiščih po 220 dinarjev za 1 dolar.

Britanska vlada je doslej odbijala takšne poboljšanje osebju britanskega veleposlaništva, ki zato prejema štirikrat manj kot njegovi ameriški kolegi. UNRRA-ni funkcionarji so na istem položaju kot britansko veleposlaništvo in eden izmed njih mi je dejal: " Če mi plačamo eno rundo pijače, nas stane štiri dolarje, medtem ko stane Američana samo en dolar."

PLEMENITO DELO UNRRE

UNRRA vrši prvorazredno službo v Jugoslaviji. Če ne bi bilo njene pomoči, bi na tisoče Jugoslovanov umiralo od lakote v Črni gori, Dalmaciji, Bosni in Liki na Hrvatskem.

Malo dežel je v Evropi, ki bi med vojno tako strahotno trpele kot Jugoslavija. Več kot polovico železniških mostov je bilo razbitih; skoro ves vozni park so odpeljali Nemci; število govedi je padlo na 50% predvojnega stanja,poljedeljska proizvodnja v Vojvodini pa, ki je predstavljala glavno poljedeljsko področje s previšKom v Jugoslaviji,je bila pet let popolnoma v nemških rokah. Pet let ni mogel nihče v Jugoslaviji kupiti kakršnekoli obleke in skoraj vse industrijske naprave ter z tovarne so bile uničene. Poleg tega pa je bila pretekla žetev še katastrofalno slaba zaradi suše, kakršne niso pomnili niti v Jugoslaviji niti v mnogih drugih državah.

V takšnih prilikah zasluži UNRRA največje priznanje, da ni danes v Jugoslaviji prave lakote. UNRRA je pripeljala v Jugoslavijo od 15.aprila v celokupnem iznosu okrog milijon ton blaga.

Največji uvoz je naravno predstavljala hrana. Preko 700.000 ton je bilo uvoženo in razdeljeno večinoma ljudem, ki so gladovali v pasivnih krajih. Prav tako je bilo uvoženo okrog 50.000 ton obleke, tekstilnih izdelkov in volne. Poleg tega pa se je prizadevalo, da se oskrbe Jugoslovani tudi s prevoznimi sredstvi, traktorji in gnojili, da bi mogli povečati svojo lastno produkcijo in se koncem tega leta popolnoma sami izdržavati.

"LE JOUR",KI IZHAJA V BEIRUTU, PISE 31.3.:

- "MIHAJLOVIĆ KI UJET"-

ATENE,30.marca. Neka tajna jugoslovanska radio-postaja je v oddaji,ki so jo slišali v Solunu, zanikala vest, da bi sile maršala Tita zajele gen. Dražo Mihajlovića, bivšega jugosl.vojnega ministra.- To vest so objavili tudi nekateri angleški časopisi,kar je dalo povod Radio Pijade, da je ostro napadel angleško agencijo "Associated Press", ki je omenjeno vest sporočila iz Soluna.-

PRIPRAVE ZA „MIROVNO" KONFERENCO

Sovjetski delegat Gromiko je poslal S.V.OZN pismo, v katerem protestira proti odločitvi S.V., da se debata o perzijskem vprašanju nadaljuje 6.maja, češ, da je to v nasprotju z listino OZN in da je treba to vprašanje črtati z dnevnega reda, ker je bil dosežen direktni sporazum s Perzijo.- Perzijski delegat je v imenu svoje vlade zahteval, da vprašanje še vedno ostane odprto.- Byrnes je izjavil, da se bo o perzijskem vprašanju vsekako razpravljalo 6.maja.- Prav tako je dejal, da ne vidi razloga, čemu naj bi se mirovna konferenca preložila.- Štiri velesile so pristale na sestanek zun.ministrov 21.4. v Parizu, ki naj pripravi mirovno konferenco. Konferenca sama pa bo verjetno preložena, ker so velike razlike v mišljenju posameznih delegatov.- Mirovni dogovor z Madžarsko je že pripravljen. Komisija za Julijsko Krajino je pričela izdelovati svoje poročilo.- Francoski zun.minister Bidault je 6.4. dejal, da je treba skleniti z Nemčijo kar najstrejšo mirovno pogodbo. Zavezniške in francoske čete naj okupirajo Rensko področje, Franciji pa naj pripadejo saarski rudniki. Bidault je povdaril potrebo prijateljskih odnosov z Anglijo in Ameriko.- Madžarska bo v roku 8 let izplačala v svrho reparacij Sovjetski zvezi 50 milijonov funtov, Čehoslovaški pa 7 in pol.-SSSR zahteva od Italije na račun reparacij 300 milijonov dolarjev, od katerih bo sama pridržala 100 milijonov, ostalo pa porazdelila med Jugoslavijo, Grčijo in Albanijo.-

Na sestanku "skupine za mir", ki ima nalogo rešiti perzijsko-sovj. spor, je govoril tudi tajnik ameriškega sindikata automobilske industrije Thomas, ki je dejal, da bi bili ameriški proizvajalci automobilov srečni, če bi bili njihovi automobili uporabljeni PROTI Sovjetski zvezi.- V Azerbejdžanu so pripadniki levičarske stranke "Studek" primorali direktorja anglo-perzijske petrolejske družbe, da je zapustil svoje mesto in pobegnil proti jugu.- Predvideni sporazum o izkoriščanju nafte med SSSR in Perzijo, ki ga mora perzijski parlament odobriti v novembru t.l. obsega v glavnem sledeče: Prvih 25 let bo izkoriščala SSSR 51 % delnic, ostalih 49% pa Perzija; drugih 25 let bosta imeli obe državi po 50% delnic; v tretji dobi pa je Perziji na prosto ali podaljša pogodbo s SSSR ali pa od nje odkupi izvire. Sovjeti bodo krili stroške izkoriščanja in dali na razpolago stroje za črpanje. Perzijska vlada se bo obvezala, da ne bo dala koncesije nobeni drugi tuji sili.- Perzijske čete so dobile nalog, da zasedejo vse one kraje, ki so jih zapustili Sovjeti, zlasti pa pokrajino Kazenderan v severni Perziji, kjer se baje pripravlja desničarski upor proti sovjetsko-perzijskemu sporazumu o izkoriščanju petroleja.- General Arfa, bivši nač.perzijskega generalštaba, desničar, je bil na ukaz predsednika vlade aretiran.-

Gromiko je bil zaradi dela pri S.V.OZN razrešen dolžnosti veleposlanika v USA. Na njegovo mesto je prišel dosedanji odpravnik poslov v Washingtonu Novikov.- Poljski delegat pri V.S. je zahteval, da vse članice OZN prekinejo diplomatske odnose s Francovo Španijo, "ki ogroža mir v svetu".- Byrnes je izjavil, da špansko vprašanje ni potrebno iznašati pred V.S. dokler ne „bo močnejših dokazov.- General Franco je 6.4. v svojem govoru v Madridu dejal, da se nahaja falanga žele na začetku svojega dela.-

9.4. se je pričela v Londonu konferenca posebnega odbora za begunce in brezdomce. Odbor razpravlja o usodi španskih republikancev, poljskih ter baltiških beguncih. USA-vlada je mnenja, da usoda poljskih čet ne spada v delokrog tega odbora. Sovjetska delegacija poskuša doseči, da bi se število poljskih in baltskih beguncev zmanjšalo, ker naraščajo protisovjetsko gibanje v Nemčiji.-

Do 1.6. bodo na Madžarskem podržavljeni vsi rudniki boksita, aluminija, podjetja za čiščenje nafte in električne centrale, tri podjetja za izdelavo strojev in banke.-

6.4. je govoril na proslavi "dneva vojske" v Chicagu predsednik USA Truman, ki je med drugim dejal: "Narod USA mora biti in ostati močno oborožen, da bo vedno pripravljen ohraniti mir v svetu in nuditi direktno moralno pomoč OZN. Narod USA mora biti moralno izgrajen, da prevzame vodstvo za ohranitev svetovnega miru, kajti nikdar ne sme dovoliti svoje nepripravljenosti t.j. da ga kerkoli preseneti." Truman je povdaril, da grozi Ameriki nevarnost prehitre demobilizacije. "Vedno bomo pristaši resnice in se ne bomo vmešali v nikakršna presenečenja, kajti danes obstoja OZN, ki bo vodila račun o vseh narodih in njihovih interesih.Ni več ne "velikih" ne 'malih' držav. Prav tako pa ni več oddaljenih držav, ki bi jih prepuščali komurkoli na milost in nemilost."- Eisenhower,nač. glavnega stana ameriške vojske, je dejal, da predstavlja oboroževanje Amerike, igranje z varnostjo USA in vsega sveta. Zato je predlagal podaljšanje vojaškega roka za 1 leto, ki že potekel 15.aprila. Kongres je ta predlog odobril.-

Ameriška vlada je zahtevo sovjetske vlade, da se ustavi rez prava proti sovjetskemu mornariškemu por. Nikolaju Redinu, ki ga je aretirala ameriška vojna policija zaradi špionaže v korist Sovjetske zveze.

Odbor za dodeljevanje posojil je odobril Veliki Britaniji posojilo 3.750 milijonov dolarjev.-

Tito je vložil protest v Londonu in Washingtonu, češ, da preprečuje zavezniška policija "manifestacije" prebivalstva Julijske Krajine in Trsta. - Diplomatski strokovnjak britanske radio-postaje javlja, da spremljajo britanski politični krogi z velikim nezadovoljstvom vesti o napadih jugoslovanskih časopisov in radia proti britanskim četam v Julijski Krajini. Izgleda, da želijo Jugoslovani s svojo stalno propagando po časopisih in radiu diskreditirati britanske komandante v Julijski Krajini in Koroškem. Britanski krogi upajo, da bo ponkušala jugoslov.vlada diplomatskim potom rešiti spore ter da ne bo več doprinašala k neredom in nemiram s svojo propagando potom tiska.-

Grška vlada je zaprosila Bevinsa, da umakne svojo ostavko, kar je ta na nasvet Bevina tudi storil. Levičarji so poslali štirim velesilam spomenico, da se grško vprašanje imenuje ali pred S.V.OZN ali pa na konferenco zun.ministrov.- Levičarji so izjavili, da naj bo regentski svet sestavljen iz enega predstavnika levice, desnice in centra ter da ne pristanejo na nobeno drugo rešitev.- Liberali zastopajo stališče,naj plebiscit v pogledu monarhije vrši kot je bilo prvotno določeno l.1948.

V Franciji bo izvršen plebiscit v pogledu nove ustave. Če bo ustavni načrt pri plebiscitu propadel, bo sklicana nova ustavodajna skupščina.- Za ustavo so komunisti in socialisti, proti pa radikali in desnica, katoliška stranka se še ni izjavila.-

Na Japonskem so komunisti pri volitvah 9.4. dobili samo 3 mandate. Vrstni red je: liberali, naprednjaki, demokrati. Udeležba 65%. Volilno pravico so imele tudi žene.-

P O S L E D N J E V E S T I P R E D I Z I D O M Č A S O P I S A :

Dokončni rezultati volitev na Japonskem: liberali 90 poslanskih mest,naprednjaki 81, social-demokrati 72, neodvisni 77, komunisti 6.- USA demantira, da bi bila vest o delovanju nemških znanstvenikov v Španiji točna. Byrnes je predlagal sestanek USA, Anglije in Francije glede poljskega predloga o Španiji.- Zavezniška komisija je izdala poročilo o volitvah v Grčiji: 2 in pol procenta volilcev se je vzdržalo iz političnih razlogov. Če bi se volitev udeležili tudi levičarji, bi se rezultat v ničemer ne izpremenil, pač pa bila ena četrtina poslancev v parlamentu komunistična. Volitve so se izvršile pravilno. Od 280.000 volilcev ni volilo le 11.000.- Predsednik bavarske vlade je izjavil, da se nahaja Martin Borman, bivši šef partijske pisarne Adolfa Hitlerja nahaja s 4.000 fanatičnimi nacisti v bavarskih Alpah.- V Mandžuriji in na progi Peking-Mugden so se ponovno razvile ogorčene borbe med komunisti in nacionalisti. V borbi je okrog 30.000 komunistov. Gen.Marshall ponovno potuje iz USA na Kitajsko.- Češka zahteva priključitev Trsta in Julijske Krajine Titovi Jugoslaviji in obtožuje zaveznike, da podpirajo rešitev.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Ne bojmo se bodočnosti,n glej mo jo z vsemi uni ogami,ki so pred nami!" - S temi besedami angleškega kralja Jurija VI. se otrača uredništvo za letošnje velikonočne praznike na še emigrante in poziva k enotnosti in medsebojni strpnosti!!

ŠTEV.223. 13.aprila 1946. L.II.

ODKRITO IN ISKRENO.

Velika noč 1946 nas je zatekla na tuji zemlji, na zemlji, ki nam nikdar ni bila prijazna, še manj prijetna kot pa ono prijateljska. Zatekli smo se v stanju, ki si ga pred letom dni niti predstavljati nismo mogli in s katerim tudi računali nismo. NISMO RAČUNALI ZATO? ker bi imel kdo od nas namena zapustiti DOMAČE GRUDE - KER SMO VERJELI V ATLANTSKO LISTINO, JALTSKE DOLOČBE IN JAMSTVA, KI SMO JIH PREJELI L.1941 ZATO, DA SMO SE POSTAVILI PO ROBU NACISTIČNEMU VALJARJU, ZATO, DA SMO ODVRNILI NEPOSREDNO NEVARNOST OD ANGLEŠKEGA OTOKA, ZATO, DA JE HITLER PREPOZNO PRISEL PRED MOSKVO, ZATO, DA SO NACIFAŠISTI RAZLOMILI JUGOSLAVIJO NA SEDEM LOČENIH ŽIVLJENJA NEZMOŽNIH PODRAJIN, ZATO? DA SMO Z NEREDOM, KI GA USTVARJA DRUPAGIJA, PRIPRAVILI POT REDKI REVOLUCIJI, ZATO, DA SMO SE ZA PET LET ODPOVEDALI PRIRASTKU IN PRISTALI NA DVOMILIJONSKO IZGUBO V PREDIVALSTVU, ZATO, DA SMO SE PROSTOVOLJNO VRGLI V GOSPODARSKO IN FINANČNO BRIZO, KI JE ZLEPA NE POZNIMO, ZATO IN SAMO ZATO NISMO RAČUNALI POVRNU VSEGA GORJA, KI SMO GA PRESTALI ZA ZAVEZNIŠKO STVAR - NE Z EMIGRACIJO! + To ni sentimentalno cmeranje, to je obtožba, ker smo bili prevarjeni. ČEMU TOLIKO GOVORJENJA O ORGANIZACIJI ZDRUŽENIH NARODOV? VEMO, DA JE TAKA ORGANIZACIJA ZA OHRANJANJE SVETOVNEGA MIRU KOT NUJNO POTREBNA IN VELEVAŽNA, TODA, MAR TITO NE PREDSTAVLJA GROŽNJE ZA MIR? ČEMU IMAJO NEKI "EMIGRANTI" V GRČIJI ALI ŠPANSKI REPUBLIKANCI-EMIGRANTI, KI SO V NAJOSTREJŠI OPOZICIJI NAPRAM SVOJIM VLADAM, VSO ZA SLOKBO, VEČJO PRAVICO PO PRITOŽBE IN ZAHTEV TER MEDNARODNEGA GLASU KOT MI? Če mu smejo oni iznašati svoje probleme celo pred Varnostni Svet OZN ali na konference zunanjih ministrov, kjer se o nas nočem niti govoriti noče? Nogoče se motimo, toda izjave, kot je n.pr. Pattersonove, ameriškega zastopnika v Beogradu, ob prihodu v Washington, da je Tito naklonjen demokraciji in da ima globoke obutke prijateljstva do zapadnih zaveznikov, nam vzbuja ne samo dvome, marveč nam tudi naše mnenje potrjuje. Da je Jugoslavija zavezniška država na stvari ničesar ne izpremeni! Nasprotno! JUGOSLAVIJA SE JE BORILA ZA DEMOKRACIJO - NE ZA FAŠIZEM! In veliki zavezniki so obljubili Jugoslaviji pomoč pri vzpostavi demokracije v državi. A v čem vidijo danes v Titovini demokracijo? V tem, da sede vsi njihovi prijatelji pod ključem, da se proglaša za kolaborancioniste vse, ki so kolaborirali z zapadnimi zavezniki, da se uporablja za vzdrževanje Titovega režima sovjetske čete, da se tuji diplomati ne smejo kretati brez dovoljenja OZNE izven kraja bivanja, da se kaže tujim novinarjem Potemkinove vasi, da so na vseh važnih položajih člani komunistične partije, vse drugo pa je "reakcija", da se proglaša za voljo naroda vse, kar sklene Centralni komitet KPJ itd.??? Radi verjetnega, da nogoče trenutni mednarodni položaj ne dopušča kake intervencije, TODA NE MOREMO VERJETI, DA NE BI BILO VSAJ V NEKI MERI MOŽNO ZMANJŠATI TRPLJENJE ONIH, KI PO KRIVDI ZAHODNJAŠKE NAPAKE WINSTONA CHURCHILLA TRPIJO USODO NEKDANJIH INTERNIRANCEV DACHAU-a, AUSCHWITZ-a IN BELZEN-a, VSE IZ ISTEGA RAZLOGA: KER SO PROTI DIKTATURI, PREJE HITLERJEVI IN MUSSOLINIJEVI, DANES STALINOVI IN TITOVI!

Ob teh velikonočnih praznikih, ko pije naš narod zvrhano kupo gorja in ko mu zločinski komunizem jemlje vsako nado na boljšo bodočnost, apeliramo: NE DOPUSTITE, DA DOŽIVLJA JUGOSLAVIJA ŠE NAPREJ SVOJ VELIKI PETEK! DAJTE JI SVOBODO, IZPOLNITE SVOJE OBLJUBE! S PRAVICO TO TIRJA! NE DOVOLITE, DA OBUPA NAD PRAVICO NOVEGA SVETA, KI GA GRADI ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV! JUGOSLOVANSKI PROBLEM JE NAJVAŽNEJŠI SREDOZEMSKI PROBLEM! Če se ga ne bo pomrečilo rešiti, vedite, da bo verjetno Balkan zopet vnetišče tretje svetovne vojne, kajti narodi, ki ljubijo svobodo, se ne bodo mogli nikdar zadovoljiti z nekaj lepimi frazami, ker jim to prevč drago stane. ALI JE RES TREBA OBUTITI KOMUNIZEM NA LASTNI KOŽI IN TO V VSEJ SVOJI STRAHOTNI RESNIČNOSTI, DA SE NEKAJ PODVZAME NA PRAM NJEMU? ALI SE KDO VERJAME V "EVOLUCIJO" KOMUNIZMA? ČE JE SE KJE KAK TAK NAIVNEŽ, VARA SEBE IN KAR JE ŠE HUJE, VARA TUDI DRUGE, kot pravi R.Churchill.-

SODIMO IZDAJALCA

"Treba nas vzdi k zmagi in svobodi" je geslo, ki ga je vsak Slovenec že prečital, prečasto in tvarjal in vanj verroval. Verroval zato, ker je ali Draža Mihajlović bliz našemu čustvovanju, našemu mišljenju, zlasti Slovencem v ozračenju predelih naše domovine. V. Slovenci, ene za ohranitev svojega nacionalnega obstva potrebovali močnih rok, ostrih pogledov in hrabrih src, smo se prejeli z veseljem kot [illegible] in nam je ponagal v tem življenjskem mračnem boju proti vdirajoči [illegible] Draža Mihajlović, slovenskega človeka, ki je [illegible] vojnik mesta Celja, [illegible] generalštabni polkovnik, je [illegible] sile in njegovi [illegible].

Naciatična peta [illegible] je na spodnje [illegible] ila proti Ljubljani, [illegible] številnimi demonstracijami [illegible] zer je že kar nagrej [illegible] evirali vsak nacionalni [illegible] ka, varuhinja narodnih [illegible] Mihajlović za komandanta v [illegible] ovci najbolnega dvigali glave in nakrito [illegible] n in jugoslovanskem. Da [illegible] kaste krize in priključili [illegible] ko, ki jim je [illegible] norali nazi od [illegible] bistrega uma tudi [illegible] rati [illegible] je [illegible] ga, [illegible] je [illegible] ni vsi [illegible] ki [illegible] se [illegible] Mihajlović je [illegible] Draža [illegible] ljubljo. Strelska [illegible] je [illegible] ljeno [illegible] ščorn, [illegible] ne [illegible] ni [illegible] je [illegible] je in [illegible] dovskih [illegible] Dali [illegible] ženje, [illegible] Velike [illegible] ljubljo [illegible] ljubljo [illegible] ljubljo

...o ni s čem takem, čn pa je že računal z najhujšim. In res, že naslednjega leta se je zapletla tudi naša država v vojni vrtinec in naš Dražo je postal minister ter komandant Jugoslovanske vojske v Slovenji. Mnogo bilo slišano, ki ne bi tega z veseljem in zaupanjem sprejel na znanje. Saj si ga pomnili in vzljubili. Bil je pri nas človeka, ki bi svobodi v njegovo osebno poštenje in poštenost njegovih ciljev. Dražo je ustanovil tudi slovenski odsek [illegible] s tiskano in govorjeno besedo preko radio-postaje, ki je bila ena izmed najbolj poslušanih radio-postaj v Sloveniji. "Glas svobodnih planin" pa je moral pretrpeti hude udarce angleškega BBC-ja, ki ni nikogar zbolagati, da je partizanski, komunistični pokret v Sloveniji uspel v tolikšni meri kot je. Ko so komunisti 23.novembra 1941 prvič razobesili Dražo Mihajloviča v svojem listu "Slovenski poročevalec", so vsi tisti, ki niso Slovenije vseli Dražo v srcu in očeh, je bil razkrinkan od komunisti ter nacionalisti v Sloveniji gotov. Njegovi pristaši iz vseh slovenskih pokrajin so morali kot pravi jugoslovanski nacionalisti pretrpeti Dachau, Auschwitz, Belsen, prisilno delo pod zavezniškimi bombami v Hamburgu, Bremenu, Norenju itd.- vse z vero v zmago Dražo Mihajloviča, velikega zaveznika Velike Britanije. Danes imamo v rokah poročila, ki pričajo, da je 90% slovenskega naroda na strani Draže Mihajloviča in našel, ki jih je začrtal Svetovni kongres in da je lik naše ga "Uiče" spet vzbudil v slovenskem narodu oni upor, s katerim je skupno z ostalim že v miru odrinil od sebe germansko in lasko infiltracijo. Danes bi bili naši Trst, Gorica in Celovec, zakaj edino njegov pokret bi prinesel tem krajem svobodo in združitev z matico Slovenijo. Draže Mihajloviča smo poznali že pred vojno in smo mu tudi sledili, kajti on je prav toliko naš kot je srbski in hrvatski, prav tolike slovenski kot jugoslovanski, a da meče je kamenje nanj komunisti - se naroda niti najmanj ne tiče!

USTAŠEM JE MESTO OB TITU!

"The plain speaker" je v svoji številki z dne 1.2.1946. objavil pod naslovom "Kje so Titovi nasprotniki?" sledeče:

"Jugoslovanski tisk, radio in predstavniki režima govorijo in široko razpravljajo o "kolaboracionistih", "izdajalcih", "sovražnikih naroda" itd.

Dežela, ki je dala 23 % svojega prebivalstva za zavezniško stvar v prvi svetovni vojni in žrtvovala 10 najboljših mož in žena za svobodo v drugi svetovni vojni, je - po Titovi izjavi - dežela z največjim številom izdajalcev.

Narod je "izdajalec" samo zato, ker se protivi sedanjemu od Sovjetov postavljenemu režimu. Medtem ko reakcionarni kvislingi sodelujejo s Titom in zasedajo visoka mesta v njegovi upravi. Navajamo samo nekaj primerov:

Pesnik VLADIMIR NAZOR, ki je l.1941 objavil na čast hrvatskemu kvislingu Ante Paveliću ode, in ki je bil izbran za člana ustaške /pro-nemških kvislingov/ Akademije znanosti in umetnosti, - je postal PREDSEDNIK HRVATSKEGA ANTIFAŠISTIČNEGA SVETA in je objavil slavospeve Titu. Sedaj je tudi PREDSEDNIK HRVATSKEGA PARLAMENTA.

Slikar ANTUN AUGUSTINČIČ, ki je izdelal kip-dopraje istega Pavelića v letu 1941, je sedaj PODPREDSEDNIK JUGOSL. ANTIFAŠISTIČNEGA SVETA POD TITOM.

Marko Mesić, bivši podpolkovnik jugoslovanske armade in poznejše zarisežani Ustaš, je bil postavljen od Pavelića za komandanta artilerije Hrvatske proatovoljske Legije, ki se je l.1941 borila proti Rusom. V januarju 1943 je poveljnik vseh hrvatskih sil pred Stalingradom, kjer so na 2.febr.1943 ujeli Sovjeti. Ko so, tik pred nemškim porazom pred Stalingradom, bili nekateri hrvatski oficirji in vojaki zaradi ran poslani v zaledje, ji je ustaški polkovnik Mesić rekel: "Obvestite hrvatski narod, da je hrvatska Legija izpolnila svojo obvezo napram Paveliću, Hitlerju in Hrvatski." Za izkazano hrabrost v "boju proti boljševizmu", je bil odlikovan z Velikim častnikom hrvatskega Vojnega Odlikovanja s tripersesnim okrasnim in dvakrat prejel odlikovanje nemškega železnega križa. Hrastove listje mu je Hitler osebno predal. V marcu 1944 je bil imenovan za Komandanta Titovih jugoslovanskih edinic v Rusiji, "Divizije svobodnih Jugoslovanov", in pozneje za poveljnika Prve Titove Jugoslovanske brigade. Na tem položaju se je udejstvoval tudi pri "osvoboditvi" Srbije. Danes je KOMANDANT MILICE V BEOGRADU.

FRANJO FIRC, ustaški podpolkovnik in komandant vojne šole izdajalca Pavelića v petrovaradinu, je sedaj postal KOMANDANT TITOVIH ZRAČNIH SIL.

HUSEIN KILJKOVIĆ, iz Sarajeva v Bosni, je bil komandant neke ustaške edinice, obtožene množičnega klanja Srbov v Bosni. Po kapitulaciji Italije Kiljković zapustil kvislinga Pavelića in s svojo edinico deloval [illegible]

znočo je prestopil k Titu - novejšemu gospodarju - in je postal KOLAKOVIĆ.

Višji major jugoslovanske vojske DUŠANA FILIPOVIĆA je bil polkovnik v vojski kraljice Marije in [redacted] v Zagrebu. V oktobru 1943 je prestopil Titu in bil postavljen za [redacted] v njegovi centralni vladi ter pozneje v njegovi centralni vladi kot [redacted] za gozdove in rudnike in PODPREDSEDNIK ČASTNEGA "JUGOSLOVANSKEGA [redacted]". Filipović je bil eden izmed z glavnih organizatorjev klanja Srbov [redacted] ter je na listi vojnih zločincev, ki jo je objavila kraljevska jugoslovanska vlada l.1942 v Londonu.

MILAN GROL SODUSKA je bil l.[redacted] perfekt Plave in Gorje. V novembru istega leta je prestopil k Titu [redacted] postavljen za ČLANA PREDSEDNIŠTVA TITOVEGA ANTIFAŠISTIČNEGA SVETA.

IBRAHIM ZHAGOV, nekdaj poročnik iz Cazina, je bil vaški komandant v Krnjici in je osebno umoril okrog 100 Srbov. Ko je prestopil na Titovo stran je bil postavljen za ČLANA NOVEGA ANTIFAŠISTIČNEGA SVETA.

IVKO IBRALOVIĆ je bil [redacted] v Banskem Petrovcu. Ivko je ubil in tudi osebno sodeloval v [redacted] klanju Srbov 16.junij 1941, ko so bile pomorjene stotine Srbov. Ko pa je prestopil pozneje k sovjetskemu Titovemu gibanju, je bil Ibralović imenovan za komandanta neke Titove brigade v Krajini.

Poleg tega pa so se deset tisoči italijanskih, bolgarskih in albanskih vojakov že noč je prelevili v "osvoboditelje".

Očividen nauk teh recnic je: UNIDAT QUISLING - VEDNO QUISLING; že ste se nekoč lahko prodali komu, potem ste prikladen kandidat za uvrstitev med ko munistične sodelavce jutrišnjega dne."

ZAKAJ SO TOREJ USTAŠI BEŽALI S JUGOSLOVANSKIH OBMOČIJ NAJHUJŠIH ZLOČINCEV IZ JUGOSLAVIJE? KER JUGOSLOVANSKO ZAVEZNIŠTVO NIKAKOR NE MORE BITI V DOMOVINO PA JE TUDI BOLJE, DA NAM NE MORTJO BLIZU!

Take bolje ljudje imenujejo v Kanadi tudi svoj časopis "Vol bit", ki se v prevodu naše enotnosti v slovenščino ne razlikuje od "Prijatelja naroda", ki ga izdajajo Titovi agenti v Rimu. Oni se proglašajo za ŠTETOKRVNE HRVATE, ki nočejo imeti nikakega opravka z nečistokrvnimi Slovani, drugi pa za ŠTETOKRVNE NEMOGORCE, ki jih je "grenka resničnost" pripeljala Titu v naročje. I eni i drugi pa se med seboj ne grizejo, ker "jugoslovanska revolucija" jim je glavni cilj napadov, ki pa se razbijajo zaradi enojega strokovnega antifrnjca, ki je šele volitve takrat, ko je na vsem skupaj stal Hitler in Göbbels. Danes ni več nikoli, ni mislijo, tega preprosto JUGOSLAVIJA NE VSTALA, PA ČE JE TAKRAT MISTOM PRAV ALI NE! TITOV TRON JE POVEZAL SRBE, HRVATE IN SLOVENCE V SKUPNI USODI, ZATO SI HOČEMO SLOVATI TUDI SKUPNO PRIHODNOST! USTAŠI IN TITOVCI BRATJE SI ZAPOMNIJO DA RASTEJA V [redacted] KRALJEVINI JUGOSLAVIJE NE BODO TRPELI!

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

Svicarski list "Basler Nachrichten" objavlja 27. marca t.l. uvodnik pod naslovom "KULTURNO ERODIRANJE V ZAHODNI JUGOSLAVIJI", ki se na nem mestu pomanjkanje

"To je slovenski avtor Orban, od Italijanov zaprt in [redacted] v zadnjem XIX.stoletju posebno vojaško krsto - jeničarje, pač ni mislil, da bo nekoč v prvi polovici XX.stoletja pasemen na nek način po diktatorju Josipu Brozu-Titu v nesrečni Jugoslaviji. Ti janičarji, okrnjeni otroci v podjarmljenih deželah, pouvršeni najstrmejši mohamedanski verski, so bili rojeni najbistvenejše borce za zeleno prerokovo svetovo najvišjo krvavo poželenje in nosilce najvišji časti. Toda kasneje so se izkazali kot škodljiv in zastarel anahronizem. In vendar se danes zopet trudijo fanatiki nekega novega "islama", ustvariti komunistično-janičarsko kasto, ki naj bi zasedla evropske oblasti za [redacted] kakšne kulture so sami pač slabi.

"Revolucionarne metode", se takoj spoznajo, če se samo pogleda, pred kratkim izdani učenik za partizanske šole - in sam tako obstoječe, kot ob bile vse k jugoslovanske privatne šole zaprte - ("Učbenik in priročnik za ljudske šole in [redacted] analfabete". S prvega mesta v otroški zre slika nekega [redacted] ljudstvenjaka in šole izvirajo od udeležnikov propagandnega odseka generalštaba jugoslovanske armade" - prim. dalje. Ali je mogoče potem takem pričakovati pri čeki "P" kaj drugega kot "Partizan" in pri črki "M" kaj drugega kot "Tito" v [redacted] Navedli bomo nekoliko primerov "po-partizan", ker je šel z parti-

trebni za borbo. Tri in pol leta se je boril z vsemi sredstvi... Tudi oče je šel v gozd. Tito in še v gozdu... S Dušan je šel v gozd k maršalu Titu. Dušan ljubi Tita. Tito in Dušan se bratsko skupaj... In neka pesem prične tako le: "Tovariš Tito, vijolica bela, tebe pozdravlja slovenska cela..." Da bi temu militarističnemu tekstu bilo priloženo odg varjajoče slike za ulice ABC - strelce , je propagandni oddelek jugoslovanskega generalštaba bogato doprinesel s svoje smeri okusa in duha, kateremu se je gospa minister za pouk,bivša tipkarica Mitre Djilas polna razumevanja ukleniła. Toda ali nismo še pred nedavnim čitali nekaj sličnega? Ali je bilo to v Rimu, v Berlinu?...

Znano, da tako jasno izražajo edini namen ton učnih sredstev, da se iz nedolžnih otrok napravi slepe fanatike. Svetovna zgodovina prične s to "naprednostjo" 26.oktobra 1917 z dnevom oboroženega revolucije, zgodovina Jugoslavije pa s "vzhodnim bojnim pohodom" dne 22.junija 1941. Pred tem vlada mrak, svet leži v temi. Lastna slavna preteklost in slovanskih duh sploh - da se niti ne govori o ostalem svetovnem dogajanju! - izgine izza Titovih sedmih ofenziv. Nagrajenih je bilo vsekakor samo pet: Ker pa to ni zadostovalo poklicanim propagandistom, ota so pač še dve izmislili. Te izpopolnjujejo sedaj zgodovino sveta in te vojne...

Da bi se dokazalo, da izza kulis socijalne revolucije nikakor ne zamira kulturno življenje, se dnevno odigravajo "spontani množovni mitingi" za "delavne mase" - z obveznim obiskom. Tudi vojaštvo sprejema pod vodstvom politkomisarjev svoje politično izobrazbo. Na beograjski univerzi sicer ni več gredavanj lepega duha , zato pa se vsak večer organizirajo "mitingi", naravno s "prosto diskusijo". Vsa mogoča socialna in politična vprašanja obravnavajo z predhodno točno instruirani govorniki, a tajna policija OZNA vodi debato , v kolikor do iste sploh pride, v pravilno smer. Rusko-komunistična kulturne dobrine izpolnjujejo skoro izključno kino in gledališče v Jugoslaviji. Te ne smemo podcenjevati: toda obnovlja se samo stari propagandni mišmaš, ki še vedno črpa svoj naivni material v blatenju kapitalistov, plutokratov in reakcionarjev. Tisk - samo po sebi umevno -strogo voden - pozna samo slepo obožavanje režima. Kliče Sodmc in Gomilo na vse sovražnike države, sabotarje in fašiste ter še vedno poziva na juriš proti Mačku, Mihajloviću in kralju Petru. O resničnem napredovanju, o duhovnem svetu, ni niti govora. Celo inozemski dogodki se prikazujejo, kot vse drugo, skozi uniforme rdečih očal.

Z nasmeškom smo pred kratkim sledili "resni" tirade v uvodniku "Vjesnika", zagrebškega "Glasila hrvatske osvobodilne fronte". Bil je oster prepir z nasprotniki tovariškega pokreta. Bili so imenično navedeni majhni ljudje, ki so mislili, da se bodo mogli nekje v hrvatskem zaledju zoprstaviti podržavljenju njihove skromne branjarije. Tu je poslal celo neki pravi okrajni vodja "narodne fronte" - nek "neodgovorni sabotar" - strokovni organ "tovarištva" nazaj in zaključil svoje spremno pismo namesto z dekretirano formulo ?."Smrt fašizmu - svoboda narodu" z ironično ugotovitvijo "Fašizem je uničen - svoboda je prišla".

Izgleda, da še ni tako enostavno vsiliti zdravemu narodu tuj duh, narodu, ki gre danes s svojim svobodnim tiskom zopet v podzemlje in beži v masah v gozdove - kakor vedno še od časa turških nasilnikov. Na hrvatskem so to s tako odvratnim križanjem službene propagande spremljanni "križarji", nosilcu križa, ki nosijo njihov "M"(Maček) na kapah in ki hočejo prav tako osvoboditev izpod tujerodnega jarma kot njihovi srbski bratje vzhodno od Drine,ki pod starim emblemom kraljevsko-jugoslovanske armade že od 6.aprila 1941 stoje pod Mihajlovićem v nepretrgani borbi s tujim vsiljivcem. Jugoslovanski pedagogi naj bi se vendar zavedli brezuspešnosti svojih metod: to so vendar otroci istega nesrečnega naroda, ki se izdržali najstrašnejše muke še iz časa azijsko-turških hord do danes, jih premagali in preživeli. Ti južnoslovanski narodi se niso pustili prisiliti, da bi zaradi Mohameda spustili Kristusa, pa tudi ne bodo priznali Marxa in Lenina za svetnika. - Podpisano: Ks.

"Komunizem in filozofije se izključujeta. Metoda vladanja v demokratskem duhu temelji na filozofiji, da človeštvo še vedno išče resnico, da izboljša življenje ljudi na svetu. Komunizem je fanatična vera, ki v svoji materialistični odnovi vse rešuje. Tanje je vse jasno, vse gotovo, le potrebno je to vero vsiliti vsemu človeštvu. To je edino odrešujoča vera. Zato ne pozna strpnosti napram drugemu prepričanju, zato ne more z nikomer iskreno sodelovati, zato ne pozna kompromisa, zato ji je vsako sredstvo, laž in sila, dobro, da doseže svoj cilj. Zato se komunizem lahko drži na oblasti samo s silo in krvjo."

V. Vilder.

ALI JE KOMINTERNA MRTVA?

22.maja 1943 je Pravda objavila odlok predsedstva Kominterne, s katerim so Komunistična internacionala ali Tretja internacionala razpuščena, "ker so si komunistične partije različnih dežel pridobile dovoljno politične zrelosti". Cilji Kominterne, ki so bili postavljeni na prvem kongresu marca 1919, t.j. "vzpostavitev svetovne diktature proletariata, ustvaritev svetovne federacije sovjetskih socialističnih republik, popolno odpravljanje razredov in ustvaritev socializma", bi bili prepuščeni tesnejše povezanim komunističnim strankam raznih držav, da jih zasledujejo. Akt razida Tretje Internacionale je podpisalo 17 članov predsedstva, ki so bili v Moskvi maja 1943, ki so bili v Moskvi maja 1943, to so: Ercoli (Togliatti), Dimitrov, Gottwald, Ždanov, Molotov, Koplenig, Kuusin, Manuilsky, Thorez, Marty, Pieck, Florin, Gianco, Ibarruri, Leitinen, Pauker in Racosi. Tako je nehalo uradno življenje Kominterne in raznih njenih osrednjih organov kot: Izvršni odbor (IKKI), predsedstvo, tajništvo in mednarodna nadzorstvena komisija, ki je imela sedež v Moskvi, trg Sapojkovskaje št.1.

Razpust Kominterne pa ni dolgo pustil svojih članov bivših osrednjih organov brez posla. Samo pogled na stanje v komunističnih strankah različnih dežel je dovolj velik dokaz za karijero, ki jo vrše.

POVRATEK V DOMOVINO

BELGIJA: Glavni tajnik KP je Wilhelm Pieck, bivši tajnik KI in predsednik nemške nedonarodne pomoči, podpisnik akta o razpustu KI. V Berlin je prispel maja 1945 z nemško Armado. Dodatni tajnik(podtajnik) je Walter Ulbricht, bivši odločni član IKKI.

AVSTRIJA: Glavni tajnik KP je Koplenig, biv.član predsedstva, ki je dospel v Avstrijo z nemško Armado.

BOLGARIJA: Generalni sekretar KP je Georgij Dimitrov, biv.glavni tajnik KI in član Vrhovnega sovjeta SSSR, morda najmočnejša oseba razpuščene Internacionale.

FINSKA: Kuusinen, ki smo ga videli zgoraj kot podpisnika razpustnega akta, je član Vsj. republike Karelije (obsega ozemlje, odvzeto Finski), njegova hči Erto pa je sekretarka finske KP in žena notranjega ministra.

MADŽARSKA: Komunistično stranko vodi Racosi, biv.član predsedstva in podpisnik razpustnega akta.

ITALIJA: Sekretar ital. KP je Togliatti, znan v krogih Kominterne pod bojnim imenom Ercoli.

ROMUNIJA: Generalni sekretar je žena Anna Pauker, biv.članica predsedništva z in podpisnica razpustnega akta, ki je pred kratkim ponovno prevzela romunsko državljanstvo.

ČEHOSLOVAŠKA: K.Gottwald, katerega ime smo videli zgoraj, je gen.sekretar KP, Zapotocky, biv.namestnik v IKKI je tajnik češke konfederacije dela.

ŠVEDSKA: Gen.tajnik KP je Linderot, biv namestnik v predsedstvu.

ŠPANIJA: Dolores Ibarruri (la Pasionaria) je prevzela mesto se pokojnim Jose Diazom kot tajnica španske KP. Trenutno se nahaja v Toulouse, kjer pričakuje povratek v Španijo.

FRANCIJA: Bivši člani KI zavzemajo zelo vidne položaje v franc.KP: Thorez je gen.tajnik, Marty in Duclos sta tajnika, Jochin je direktor lista Humanite, Guyit je predsednik Zveze republikanske mladine, Frachon je tajnik C.G.T.

ANGLIJA: je najtežji kraj za biv.vodilne člane KI. Gen.tajnik je Harry Pollit.

EDINE DRŽAVE, ki niso trenutno pod nadzorstvom biv.članov KI, so: BELGIJA, ŠVICA, NORVEŠKA IN DANSKA, kot najtesnejše kontrole biv.vodilnih članov KI pa sta NEMČIJA (Bjerut) in JUGOSLAVIJA (Tito).

USA: Ko so vrgli skozi okno Earl Prowder-ja, ker je napak tolmačil marksistično-leninistično doktrino, je "predsednik" ameriške KP William Foster, biv.član pred. KANADA: Gen.tajnik progresivnih laburistov je Tom Buck, bivši član IKKI.

KITAJSKA: Mao-Tse-tung, predsednik KP in je bil član Izvršnega odbora KI.

AVSTRALIJA: vodja KP je Sharkey, bivši nekaterni član IKKI.

JAPONSKA: gen.sekretar KP je Okuno, biv.član predsedstva, ki se je vrnil na Japonsko po dolgoletnem bivanju v Moskvi. Zanimivo je ob tej priliki opaziti, kako je KI dolgo leto ohranila nedotaknjeno svoje kadre za države, kjer je bila komunistična stranka prepovedana in se ni mogla udejstvovati. Različno od katoliške Cerkve je stranka vedno mogla poslati svoje škofe in partibus infidelium, da prevzamejo škofije, katerih titule so nosili...

V skladu z novo taktiko, ki jo uporablja SSSR in komunistične stranke posameznih držav, se zdi ponovna ustvaritev KI neverjetna. /Nalje na 7.str.spodaj/

PO TOČI ZVONITI...

LONDONSKA REVIJA "NINETEENTH CENTURY" PIŠE V UVODNIKU APRILSKE ŠTEVILKE SLEDEČE :

"Tudi v drugi svetovni vojni je trdil Churchill z zdravim strateškim vzrokom in političnim smislom, da je treba podvzeti odločno borbo v onem področju, ki ga je Seiler imenoval "Mediteranska baza" in da vodijo Angleži in Amerikanci to borbo v centralno Evropo. Toda proti tej koncepciji sta bila v Teheranu Roosevelt in Stalin in tako je moral Churchill sprejeti drugo alternativo - ofenzivo z zapada. Tako da se skupirali "Rusi" vzhodno in del centralne Evrope, kar so obenem tudi anektirali.

Toda Anglija je imela možnost vzpostaviti oporišče na Balkan in bi mogoče tudi rešila nedvisnost Jugoslavije, kajti zahvaljujoč svojemu gospodarstvu na morju - ki ji je omogočile rešiti neodvisnost Grčije - bi lahko dobila pristop tudi do Jugoslavije, kjer je imelo na razpolago cel narod, Srbe, z dobro organizirano oboroženo silo pod komando Draže Mihajloviča, a silo, ki se ni trošila v vsakrsnih akcijah neznatne strateške važnosti. Srbom bi se gotovo pridružili Hrvati in Slovenci, ki bi prevzeli v Jugoslaviji oblast kot lojalni zavezniki zapadnih sil. Toda gospod Churchill, ki se ga zapeljali svetovalci, ki niso imeli niti smisla niti dar predvidevanja, je opustil generala Mihajloviča in pričel namesto njega podpirati "ruskega" agenta TITA, KI SE JE BORIL PROTI NEMCEM ZATO, KAR BI SIGURN OBTAL NJEGOV ANGLEŠKI ORODJE V OROŽJU IN OPREMI, KAR JE POTREBOVAL ZA DOSEGO SVOJEGA KOMUNISTIČNEGA CILJA : VZPOSTAVITEV TERORISTIČNEGA DESPOTIZMA, S KATERIM JE PRISILIL JUGOSLOVANSKI NAROD, DA ZAMENJA GERMANSKI JAREM Z RUSKIM. Na ta način je prišel ves balkanski polotok v "rusko" odvisnost", razen Grčije, pa še Grčija, ki je pred letom ušla isti usodi, je danes v nevarnosti, ki se lahko pojavi istočasno znotraj in na oni strani jugoslovanske meje, nevarnost, ki bo napravila, če se je ne odstrani, iz Grčije del balkanske federacije, kontrolirane iz "Rusije", kot novo "rusko" oporišče na Balkanu z Beogradom kot prestolnico.

V Teheranu je "Rusija" vojno dobila, Britanija pa jo je izgubila. Enajst držav: Finska, Estonija, Litva, Letonska, Poljska, Češkoslovaška, Romunija, Madžarska, Jugoslavija, Albanija in Bolgarija je izgubilo svojo samostojnost. Z enim udarcem je zbrisano veliko konstruktivno delo prve vojne in najglavnejše pridobitve mednarodnega liberalizma poslednjih sto let. Ravnotežje sil, ki je bilo vzpostavljeno s porazom Nemčije, je zopet izpadlo proti Angliji, kar pomeni nevarnost za Evropo kot celino in ki je posebno narasla v vzhodnem Sredozemlju in Perzijskem zalivu. Vse to pa se je odigralo skoro brez vsakršnegakoli komentarja v britanskem dnevnem tisku in radiu in brez kakršnegakoli protesta s strani onega liberalnega in socialističnega javnega mnenja, ki je še pred nekaj leti dvignilo alarm proti podjarmljenju Abesinije in označilo dodelitev Sudetov Nemčiji kot nesramno."

A N E K D O T A

Stalin je pred kratkim obtožil poljskega generala Andersa, da je "fašistični agent". "Buonsenso" pa piše, da je general Anders ob priliki svojega obiska v Londonu smejoče se odgovoril na te Stalinove obtožbe s sledečimi besedami: "Stalin je od leta 1941 in 1942, ko sva skupaj pila in obedovala, izpremenil svoje mišljenje. Takrat me je vprašal, kaki so moji načrti, ko bo vojna enkrat končana. Dejal sem mu, da je moja prva namera, da mi vrnejo Nemci 15 konj, ki so mi jih pokradli, da bom z njegovo pomočjo spet odprl moje konjušnice za tekme, v drugo pa bi želel, da bi bil postavljen samo za kratek čas za generalnega guvernerja v Vzhodni Prusiji, da bi rešil nemški problem te pokrajine. Stalin me je za to besede potrepljal po rami in vzkliknil "Živio!Podpiral vas bom do poslednjega!" - Sedaj pa, ko hoče Stalinov prijatelj Anders osvoboditi zares svobodno in neodvisno Poljsko, je vkljub takemu herojstvu,ki ga je pokazal pri Monte Cassinu, smatran za fašističnega in reakcionarnega agenta.

/Nadaljevanje s 6.strani/
Stvar bi pa lahko prišla na dnevni red, da bi se spet obudila k življenju - konkurenčna Socialistična Internacionala. Vredno bo opazovati, kakšna bo sovjetska reakcija ob priliki shoda v Londonu 15.maja, s katerim nameravajo osnovati "Mednarodni odbor za povezavo socijalističnih držav vsega sveta."
/"Politica estera"L.III.št.13.,13.marca 1946./

DOMOVINA PRIČA

Ljudje, ki so politično nezanesljivi, posebno kmetje, ne dobe nikakih olajšav in podpor /stroji, seme/. To so predvsem tisti, ki niso volili Tita. Na vprašanje, zakaj niso tega storili, izjavljajo, da so za kralja Petra.

Prišlece iz Trsta pove, da so ljudje v B-coni popolnoma ozdravljeni titovstva in da begajo čez meje posebno še razočarani bivši partizani iz te cone. Izjavijo, da so niso borili za sedanjo Titovino, ampak da so želeli prejšnjo Jugoslavijo.

Na procesu DAGP-a /Državno avtomobilsko podjetje/ je bilo 5 smrtnih obsodb, med njimi ing. Šubic in ing. [redacted], sin Stjepana Vrbanja, tovarnarja negavic in dolžnikov, znanega [redacted], ki je svoje tovarne poklonil državi.

Po vesti iz Zagreba je ljudstvo hotelo "sodišči nadškofu Stepincu. Zbrnilo se je v veliki množici pred nadškofijo ter demonstriralo in zahtevalo, da se mu sodi. Stepinac se je prikazal na balkonu ter je z besedami "kot že tolikokrat, vas tudi danes in tegu časti pričnjam svoj blagoslov", blagoslovil množico, ki je prekleknila. In demonstracija je prešla ljudstva v manifestacijo in "sodbe" je bilo konec. OZNA pa skuša dobiti na vso moč kako mačine nadškofa v svoje roke.

Pri Ajdovščini je ustavilo partizansko stražo ameriško avto, v katerem se je peljala UNRRA-na komisija, ki prodaja blago Titovi Jugoslaviji. Kljub vsem pravilnim dokumentom so se morali pod partizansko kontrolo peljati na partizansko komando, kjer so bili po zaslišanju izpuščeni. Amerikanci so se ostro pritožili na angleško komando v Trstu.

Po zadnjih vestih ima Tito v coni B in na prostoru Ljubljane - postojnske, zbranih 10 divizij vojaštva. Med njimi je precej Bavjetov /instruktorjev/. Na prostoru Rude - Slovenska Bistrica - Vojnik - Konjice se nahaja 4 pehotne divizije. Ena je tankovska, ena artilerijska in dve pehotni.

Tujnik nadškofa Stepinca dr Larič je zaprt in bo v kratkem sojen.

Po Hrvatski in Srbiji se vidijo po zidovih in vidnih mestih napisi "Smrt Titu!" "Smrt CZKI" "Smrt komunizmu" itd. ter "Živel kralj Petar!" itd. Bilo je tudi primerov javnih množičnih demonstracij proti komunistični režimu. Vsem oficirjem, predvsem jih, ki jih smatrajo za nezanesljive, so odvzeli orožje. To so sami nepartijci. V hrvaških gozdovih se nahajajo "križarji" kot močno ruščje komunikacije v nekaterih predelih Hrvatske, Bosne in Like. Pred kratkim sta pobegnili v gozdove dve partizanski diviziji in se priključili "križarjem".

ZNANI ZGODOVINARSKI ČASOPIS "NEUE ZEITEN BÄR" JE TOLE NASLOVOM "ZA NACIONALNO DISCIPLINO" V ŠT.7.-15.4.47. NAPISAL NIKOLAJ KOSTRIČ

"Medtem ko trpi naš narod v domovini vse strahote nemarksistične diktature, ki iztrebljuje vse, kar je človeško in pravilnega ter uvaja vse proti morali, duhu in tradiciji mišljenja, medtem ko ustanove in družina v svetni nevarnosti, medtem ko odpravlja Tito meniharije, -ni, znaten del Jugoslovanov, se nahajamo v emigraciji.

Imamo dobre, celo odlične lastnosti. Ena izmed najvažnejših: zaljubljeni smo v svoj narod in v svojo zemljo v takšni meri, da smo pripravljeni v odločni večini žrtvovati vse nanje, pa celo svoja življenja. Toda danes imamo tudi svojih nedostatkov in to velikih, ki poleg posedujočih lastnosti onemogočajo uresničenje naših težanj. Ne bojmo se govoriti o, če jih povemo na ves glas. Nasprotno, prestrukturirati se bomo, če bo treba, če imamo pogum priznati napake in da si jih želimo odpraviti.

Z vseh strani svetujejo rodoljubi in narodni posleni: edinost, sloga, nacionalna disciplina - to je pogoj ponovnega dviga domovine. Toda nihče ne pove, na kak način naj dosežemo te cilje.

A pot je preprosta in lahko sledi ji tisti, KI JE DOVEDLA DO USTVARITVE JUGOSLAVIJE IN KATERI TRADICIJA POLITIČNOSTI TEH VSE NAŠE NAPAKE IN HIBE, KI SO DOVEDLE NAS K NESREČNEMU KONCU. Brez širjenja postavljenih ciljev moramo preko trdnih principov, ki jih želimo uresničiti, je nemogoče doseči enotnost misli in duha, ki je pogoj sloge in nacionalne discipline. Opustimo prepiranje in vijake v naših vrstah, ker najvišji ljubezni. Negujmo potrpežljivost, čast, udanost napram skupnosti, krabunast in junaštvo. To je zagotovo pot, ki vodi do uspeha. - Naša emigracija je danes velika upanje vsega težko trpečega naroda in je naravno opravičljiv stremež Tita in Kominterne... Kaj je objem sovražnika, da bodo posebno njene vodilne vrste na vidiku."

ZDRAVI POGLEDI HRVATSKEGA NARODA

HRVATSKI EMIGRANTSKI TEDNIK "GLASNIK" PIŠE V ČLANKU „NAZIORISTIČNA ISKUSTVA", št.1.-15.4.45., MED DRUGIM TUDI SLEDEČE :

"Če preidemo sedaj na naš položaj, na položaj Južnih Slovanov na prostoru balkanskega polotoka, vidimo: da so največji Hrvati, največji Srbi in največji Slovenci že davno občutili in sprejeli nujnost ter potrebo skupne države na balkanskem polotoku. Res je, da je bilo različno mišljenje v pogledu tega, kako naj izgleda takšna država, koliko notranje svobode naj ima posamezen narod, toda nihče ni poskušal dokazati, DA BI BILA TAKA DRŽAVA NEMARAVEN POJAV IN DA BI MOTILA RAZVOJ POSAMEZNIH NARODOV.

L.1918 je prišlo do skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Narod je to v veliki večini z navdušenjem sprejel. TODA NIPAKO, KI SO JIH DELALI JUNAKI VITEZOVI NOVE DRŽAVE, so ustvarjalo, zlasti pri Hrvatih, gotovo nerazpoloženje.

L.1941 pa so naši stoletni sovražniki Italijani in Nemci izkoristili to hrvatsko razpoloženje in razbili Jugoslavijo ter na lonek način zavladali nad vsemi njenimi deli. S tem se zapodili vsi mnei naredi strašni diktaturi.

Vsetem pa izvratno izkoriščo nesloge raznih nekomunističnih front večina taktika komunistične partije in uspe v tem, da posamezne tolpe srbske in hrvatske ter slovenske nacionalne sile in jo vzpostavi drugo diktaturo - Titovo. TAKRAT IMAJO ŽATO NEKOMUNISTIČNI SILE, HRVATI IN SLOVENCI SKUPNEGA SOVRAŽNIKA:

T I T O V O D I K T A T U R O ! ! !

Sile bi pametne in nujno postaviti naprem zoper diktaturi SKUPNI CILJ=NI BOJ. Toda nažalost, STVARNOST JE DRUGAČNA. VSAKA SKUPINICA MISLI, DA IMA KLJUČ ONA PRAVICE OBLOŽANJA IN VODSTVA ZA TRIUMFIRA - C, NESREČNICA! - KER JE USPELO OBSTRANITI NEKO MOČNO KONKURENČNO SKUPINO.

A/ Kje?

Tito se gotovo slastno smeje tem KRATKOVIDNI" BORALA", KI MISLI S SVOJIM DELOM NAGRAJUJE NEMCEM DRUGA, KOT TO, DA SO JOVRSTILE IN OSLABILE TITOV POLOŽAJ V DRŽAVI IN TUJINI.

KAKŠNEGA MNENJA SO

IZJAVA NJ.VEL. KRALJA PETRA II.

LONDON.- Dopisnik Mednarodne obveščevalne agencije, ki je razgovarjal z jugoslovanskim kraljem, javlja, da je jugoslovanski kralj izrazil svoje prepričanje, da Titov režim ne bo mogel dolgo trajati v Jugoslaviji. Prepričanje je zato, ker vidi," da današnji Titov režim ne odgovarja jugoslovanskemu narodu. Če režim ne bo dolgo trajal, pa četudi bi bila vest o zajetju vojnega ministra Draže Mihajlovića točna. /New York,radio.15.4.45, 24 h/

"RUSIJA POZNA SAMO SILO"-J.EARLA

BOSTON,24.marca./ARS/ Bivši guverner Pennsylvanije, George Earle,ki se je pred kratkim nelo poslal kot ameriškega delegata v Bolgarijo in Avstrijo, je v soboto izjavil zbranim naslednje: "Svetovni mir se ne more obdržati, ako Združene Države /USA/ takoj ne pošljejo Rusiji ultimat, da takoj umakne svoje čete iz Irana IN VZHODNE EVROPE. Rusija ne pozna drugega kot silo. Ako Sovjetska Unija ne bo izpolnila naših prijatelj obveznosti, JI MORAMO ZRUŽENE DRŽAVE NAPOVEDATI VOJNO." Earle je še dodal, da bi se morale USAv po trebi zateči k atomski bombi, ako bi Rusija odbila njene zahteve.

"OBE SVA DELALA ISTO"-"NEKAJ KAR NI BILO POVEDANO V NÜRNBERGU"

LONDON.Poljska katoliška agencija KAI poroča: Stanislav Cackiewicz,bivši poslanec poljskega parlamenta in glavni urednik znanega "Slova" v Vilni je o procesu v Nürnbergu napisal članek z naslovom "Poučljivi prvič onstran Buga..." V članku pravi: Obtoženec general hitlerjanske vojne zločince gen. Tudi podpis g.Ruzenkin,ki zastopa SSSR. Sed zločini, ki jih obtoženci očita med otem, so našteti tudi tile:.....Skušali so vzeti za vse vplivi katoliški cerkvi na ljudstvo. Zlasti so skušali.....onemogočiti so preganjali duhovnike!.... Zlomili so verkveno prepričanje!....Z drugimi besedami povedano:Rusenki - oto kujo nitlerjance, da so preganjali Kristusov nauk, cerkev in vero.Te trditve so se po sebi spominja Slovenec, koko je Sovjetska zveza podala klasičen primer države, ki njene postave ljudstvu prepovedujejo zbvezanost, ki se v vsem nasprotne krščanskemu nauku ter uničujejo vsiv duhovščine in vere. Organizacije in propagande brezbožnikov vodi država! Ima pa namen razširiti nele nauk, marveč tu-

ti Kristusove nauke, ki je v Španiji v svoji karikaturah. V Rusiji nič se ne napravili velike duhovščine in vere zatrli, temveč tudi ustreljali duhovnike in bogate krščanske in nekrščanske vere. Saj res vidal pravoslavne cerkve, ki so bile spremenjene v kino, gledališče in brezbožniške muzeje. S svojimi očmi sem videl po ulicah mnogih evrop. pravoslavna duhovnika, ki se norčujeta ter na ulicah psihopatičnega dela tam mimoidoči prosita vbranje. Toda l.1951 sem na vrata nobenega pokopališča videl nasprotnega znaka, ki je duhovnikom prepovedoval stopiti na pokopališče s kl ju ne vabi. - Končni sklepa svoje poročilo z besedami: Treba v Nürnberg o teh rečeh ne govore, da se izognejo kom plikacijam.....!

TUDI O SLOVENIJI, SO ZAHTEVALI, DA SI JIH DA POSEBI TIHO SA MAR OSVOBODITVIJO. SO "ZAHTEVALI" DA SE IZOGNE KOMPLIKACIJAM.....!

VELIKA NOVA V POLITIKI

Španija je poslala OZN predlog, da pošlje v Španijo komisijo, ki bo lahko ugotovila, da se poljske trditve [illegible] nemški znanstveniki v francoskih laboratorijih razkosovanju na [illegible] atomske energije, ihtene.- Po razgovoru sovj.poslanika s perzijskim predsednikom je tudi perz.delegat pri OZN naleg da umakne pritožbo Irana proti V.B.(Za Stettinius je izjavil, da ko perz. vpr. Britane z dnevnega reda [illegible] se bodo perzijsko umaknile iz Irana. Gromiko je nato dejal, da je njen v sum v škodo želja Anglije in ZDA, da se reši perz.-sovj.spor na miren način, zanj [illegible] potrjen. Svetu Varnos ti predseduje s britanskim delegatom, egiptski delegat, kar bo zopet trajalo po pravilih en mesec.- Egiptski delegat je izjavil, da Egipt ne upravlja nare se druge rešitve palestinskega vprašanja [illegible] tak-, ki bi bila Palestini popol no neodvisnost.- Izredna konferenca bo verjetno dala 25.junija.- Byrnes je na konferenci zun.ministrov predlagal sklep, da se izvrši umik tujih čet iz premaganih držav, kjer se sklene z njimi mirovna pogodba.- Vprašanje Daronnel se ne mir.konferenci ne bo razpravljalo.- Brazilija in San Lorenzo sta pripravljeni sprejeti begunce iz Evrope. Brazilija poljedelske in industrijske delavce, s San Lorenzo žide.- Truman je ob obletnici Roosveltove smrti dejal: "Mi smo odločeni, da zaprovimo vse, da postane OZN živo telo in da se prizna vsem narodom popolna svoboda. Vsi smo odločeni se boriti za te cilje z vsemi silami." Belgijski delegat v S.V.OZN Van Kleffen je dejal, da je proti temu, da bi OZN vmešavala proti Frankovemu režimu v Španiji, kajti španski problem je treba razpravljati nepristransko. S pravnega stališča so poljske obtožbe obično netočevanje, ker je obstoječi stvarni dokaži za [illegible] Frankovega režima.-

-FRANCIJA SE [illegible] NAPOVEDUJE-

Zitov delegat dr.A.Bebler je izjavil, da perzijska kriza rešena, vkljub temu so posamezni komandanti [illegible] prepovedali vrnitev onim Jugoslovanom, ki so izvili se povratek v domovino preženik odkrs angleški delegat Kaelin dejal je to zahteve zadil, nekaj je Bebler izjavil, da bo njegova delegacija zagotovila svoj. Če ne bi njen predlog sprejet. Toda kljub temu Bebler ni prodrl in je dtavil nove zahteve. Trdil je, da predstavljajo beguncke tabo glede [illegible] treba to vprašanje staviti na dnevni red. Ker je predsednik, čudi te zahteve ostali, za je Bebler imenoval za [illegible] Poljski delegat, ki [illegible] je [illegible] podprla, ata nato skupno s nekaterimi delegati protestirala proti postopanju Britanskega delegata, ko burni seji so [illegible] na [illegible] predlogi.-

- POSLANCA V [illegible] ZDA -

Perzija je uvedla cenzuro za vse [illegible] v inozemstvo.- V Grčiji je izvanredna nova vlada s Zaimisom na čelu in ima samo monarhistične ministre. Do te so je prišlo zaradi sporov ministrov "zmernega bloka" Venizelosa in Kafandaris, ker so slednji [illegible] ter, da Damaskinos bo kljub temu ostane regent. - Francoski parlament glasuje v prvem [illegible] nove ustave. Socialisti in komunisti so za eno samo zbornico z absolutnimi pooblastili, katoliška stranka pa za dvodomen sistem, pri katerem bi imeli [illegible] pravico kontrole nad zbor. - Amerika je sprejela [illegible] predlog [illegible] poljske [illegible] obtožbe.- V Španiji so vojaki [illegible] [illegible] [illegible]

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Nekateri, kakor da jih spremlja zla usoda, ostajajo v a e življenje na površju in sami površini nikoli ne prodro - v globine in v ničemer ne pride jo do dna, najmanj pa sebi. Zasmiljenja so vredni. Zakaj samo na pol življe..." Hlada setev.

ŠTEV. 224. 27. aprila 1946. L.II.

Kaj pravzaprav hočejo?

Že od nekdaj je naša navada, da gledamo na vse, kar je tujega z lepšim in dobrohotnejšim pogledom, lastno pa obiramo in gledamo do kosti. Često pa prehaja to vse skupaj v tak absurd, da lastno enostavno ovržemo in sprejmemo tuje za svoje. To se ne da zanikati: Pri nas je našel vsak tuji zvok svoj odmev, vsaka neumnost svoj odziv, tako, da je bilo večkrat že težko ločiti prijatelja od nepristnega. Šli smo to pot celo v - ideološkem pogledu. Vse mogoče barve so se prelivale v našem političnem življenju: od črne in plave in bele ter rdeče do zelene in rumene do rujave, tako, da smo se z čudom vprašovali, v čem obstoja in kakšno je temeljno mišljenje slovanskega naroda. V čem je osnova, na kateri leži struktura našega nacionalnega, političnega in gospodarskega življenja. Neuravnovešenost je zla, ki je krivo za vse dosedaj doživete poraze. Uspeh stranke je in ostane USPEH STRANKE - NE PA NARODA, ki želi konstruktivnega dela v svoj prilog. ISTOVETENJE NARODA S STRANKO IN OBRATNO JE NAJVEČJA SLEPOTA, S KATERO JE MOGEL BOG UDARITI ČLOVEKA, KI ZAPADE POLITIČNI - STRANKARSKI STRASTI IN TUDI V LRŽIČNIH TRENUTKIH PREDPOSTAVLJA INTERES STRANKE PRED INTERESOM NARODA. Ta se povečini one partije, ki so vezane na neki CENTER V TUJINI in ki zato ne morejo imeti IRAVEGA NACIONALNEGA OBRAZA ter so n DVOUMNE in igrajo DVOLIČNE VLOGE. Najlepše izkušnje v tem pogledu nudita nemška komunistična in nacifašistična stranka oba. stranke s tako tendenco. V tistvu so take partije internacionalne in si PRIZADEVAJO SPRAVITI DOMAČO FAŠKO. V trenutkih odločitve pa se razgalijo, "kajti njih ideologija ni v nevarnosti" in v nacionalnem smislu dosela odpovedo. Njih voditelji se spečajo s tujci-sebi enakimi in pri tem prav nič ne trpijo - zlasti ne njih načela. Zagovarjajo solidarnost in ustvarjajo različne "Y" bloke in zveze, v katerih se logično razvije diktatura ene ideologije brez vsake primesi demokracije.

Zanimivo je, da take stranke izrabljajo v svoje namene vedno ono, kar je narodu najsvetejše, da bi ga tako pridobile za sebe. Poleg tega pa trdijo za sosedne narode, ki so sicer sovražno razpoloženi naproti nam, a ki imajo "pravi, narodni" režim, da hudič le ni tako črn, kot izgleda. Namen te propagande je prozoren.

Prav tako je naravno, da je ta propaganda naperjena proti obstoječemu stanju in da skuša prepričati narod, kako strašno trpi in kake krivice se mu gode, obenem pa se sama sebe postavlja na "prvoborilteljice in zaščitnice" bodisi narodovih ali pa razrednih interesov. Za separatistično politiko naleti zlasti pri šovinistično razpoloženih ljudeh na veliko odobravanje. Nič manj veliko pa tudi ni razočaranje, ko se "sanje" uresničijo in ko se pokaže, kaka je blagodat "novega reda".

Bloki se ne ustvarjajo brez končnega cilja. Na vsak način pomeni "blok" nekaj, kar je omejeno z zidovi od ostalega sveta - "od slabega vpliva okolice", pa bodisi da gre za rasne, ideološke ali verske pregrade. Gotovo je, da ima vsak tak blok ekspanzivne tendence, ki prej ali slej ogrozi mir. Zato ne more nobon pameten človek zagovarjati ustvarjanje blokov, ki so poleg vsega še nenaravni.

Svoje čase so imeli "Koalicije" in "Aliance" proti "Napoleonu", nato "Trojno zvezo" pa "OF" proti "Zaveznikom", danes "Sovjetski blok od Stetina do Trsta" proti "Zapadni demokraciji", Churchill starejši pridiguje "Angleško govoreči blok" Tito podpisuje zvezo "Slovanskih bratskih narodov", prišlo bo to di do odkritega "komunističnega" in "Antikomunističnega bloka", nekateri pa sanjarijo že vnaprej tudi o neki "Srednjeevropski federaciji" na pravoverni podlagi itd.itd. - Po vsem kar je tu napisano, je mujno povdariti, da se ljudje očividno po pravkar prestali vojni, ki je terjala na milijone žrtev, še vedno DOLGOČASIJO IN NISO ZADOVOLJNI, DA NOSIJO SVOJO GLAVO NA RAMENIH! -VT.

SPOZNAVAJMO SVET

Največje oblast v Angliji ima parlament, ki ima pravico nadziranje državnih financ, železnic in bank. To je na moment, da je kdo kaj prikrajšan v svojem zasebnem življenju, nasprotno, Angleki so ponosni na to, da niso vezani in da lahko mislijo brez strahu, kar hočejo.

Parlamentarna uprava ima tri bistvene ustanove: kralj, Dom lordov (Gornji dom) in parlament (Spodnji dom).

I. Kralj. Glavna oseba, iz katere izvira oblast je kralj in niti ena odredba, ki jo sprejme tudi parlament, ne more postati državni zakon brez kraljevega pristanka. Toda v parlamentarni praksi je ta pristanek vedno dan in vlada ne posega v politično življenje, razen kadar zahtevajo njegov svet ali mnenje njegovi ministri. Kralj je simbol narodnega edinstva v službi naroda in Imperija.

II. Dom lordov /Gornji dom/. Sestoji se iz 700 plemičev, 26 škofov in nekaterih vrhovnih sodnikov lordov. Sestoji se po večini iz kapitalistov ter strokovnjakov na raznih področjih. Gornji dom je precej izgubil na svoji prvotni moči. Proračunski načrti se uzakonijo v roku enega meseca, če jih odobri ne Gornji /Dom lordov/ marveč Spodnji dom /Parlament/. Vse eno, kar odobri Spodnji dom na treh svojih zasedanjih, ki se vrše v časovnem razdobju v teku dveh let, nedobi zakonsko moč, pa če ga tudi Gornji dom leto zaporedoma odbije. Na ta način lahko Dom lordov samo zavlačuje sprejetje novega zakona, ne more ga pa popolnoma onemogočiti.

III. Parlament /Spodnji dom/. Iz gornjega je razvidno, da ima največjo oblast. Sestoji se iz 615 članov in to: 526 predstavnikov Anglije in Walesa, 74 predstavnikov Škotske in 13 predstavnikov Severne Irske. Predstavniki na Spodnji dom (narodni poslanci) se volijo na svobodnih volitvah iz vseh narodnih okrajev Anglije. V vsakem volilnem okrožju je najmanj trije kandidati, ki predstavljajo različne stranke. Pred volitvami se vrše številna predvolilna zborovanja, na katerih lahko vsakdo da duška svojemu mišljenju. Na volitvah imajo volilno pravico vse osebe, ki so izpolnile 21 let, razen kriminalcev, norcev in plemičev. Volitve so tajne in svobodne.

Spodnji dom je običajno razdeljen na dve glavni stranki. Iz krščanih volitvah postane vodja stranke, ki je zmagala, predsednik nove vlade in kralj pozove, da je sestavi. Kabinet (ministri) se izbira običajno med vodilnimi osebnostmi stranke, ki je zmagala na volitvah, in ti upravljajo poteg raznih ministerstev, kot n.pr. notranje ministerstva, admiraliteto, naučno ministerstvo itd.

Ministerski svet ali kabinet sprejema politične odločitve, vodi angleško zunanjo politiko, nadzira denarni promet in upravlja splon vse narodne posle. Napram vladini večini stoji opozicija, katere naloga je tako važna, da je vodja opozicije plačan od države z dvema tisočema funtov sterlingov letno. Opozicija mora paziti in kritizirati vlado ob vsaki čuni in ima pravico prihajati tudi v urade. Vse to je potrebno, da se vzdrži živahnost parlamenta.

Parlament je središče britanske vlade - zato se ne sme boriti z navidnimi realci. Poleg krajevnega znanja opravljajo svoti grofij, mestni sveti in občinski odbori. To pomeni, da ima vse angleški narod priliko sodelovati v tej krajinski upravi in parlamentu.

Najvažnejše dejstvo britanske uprave je to, da je predstavniško telo, volj ene od vseh državljanov izmed 21 let starosti na svobodnih in pravičnih volitvah - to je parlament - in da imajo vsi ostali pravico izraziti svoje mišljenje bodisi za bodisi proti parlamentu po časopisih in na krajevnih zborovanjih. Čim več se kritizira vlado, tembolje deluje.

SKRIVALNICA

"Demokratični centralizem je režim notranje demokracije. Danes je vsakemu tovarišu dana možnost, da brani in podpira vse teze in vse tendence, kate rekoli hoče in jih ima pravico iznesti pred skupščino. TODA, KO SE JE /Komunistične partije/, t.j. večina, ODLOČILA, DA MORA BITI KOMUNISTIČNA PARTIJA. POTEM SE NOČE ZAPELI, DA BI ZATEMNILI SAMIH NOVARIEV - HODIL IZVEN TE LINIJE. To je polna in absolutna demokracija, dokler se vodi debata, toda, ko se Komunistična partija enkrat odloči, postane vojska, ki se bori kot en sam mož brez notranjih realcev."

(Iz "Istra nuova", organ "fratellanze italo-slovene" ali bolje rečeno Komunistične Partije, št.2.-21.X.1945.)

Vprašanje skrivalni se glasi: V ČEM TIČI TU ZAVAJANJA?.....

DNEVNI PROBLEMI

ANGLEŠKA REVIJA "VICTORY POST" JE V SVOJI ŠTEVILKI 2.2ŠOA.1946. OBJAVILA ČLANEK POD NASLOVOM "Trst: kritična točka Evrope?", KI JE ZLASTI V DRUGEM DELU ZANIMIV, ČEDA NEOBJEKTIVEN, LEH NA TIS= NEVA NAJVAŽNEJŠIH OKOLIŠČIN, KI SE DOVEDBO ZA ZALEGA STANJA V JULIJSKEM KRAJINI:

- LOCARNI PROPAGANDNI TRIKI -

"Medtem ko pa slovenska stranka zahteva z različnimi trikovi, ki jih izmišlja jo otroci, da jaze ne preveč strogega učitelja. Vojaška uprava odpre ponovno slovenske šole pod pogojem, da se ne bo učilo nobenih politika. Toda kakor hi tro pride inspektor mrbet, se pojavijo slike Tita, Marxa in Lenina, obe stijo jih na stene in okrasijo z rastavo z rdečo zvezdo. Slovenom je dovoljen del čas na radio-oddaje pod pogojem, da se drže teksta, ki je bil dovoljen kot politično neoporečen. Toda nikakor se ne poreja odreči skušnjavi, da ne bi vrinili med tekst opomb, ki povzroče protestne krike naslednjega dne v Italijanskem tisku. Toda glede teh krikov bi bilo le malo škode, ker nihče ne ra= zume slovenske propagande razen tistih, ki so izprenenili rnenje. Ti jo ne rabijo. Toda Italijani napravijo gore iz vsake krtine.

Če glede na to, da bi ti destruktivni izpadi lahko dovedli novega dne do incidentov, v katere bi morala posegti naša garnizija, trpi prestiž zapad nih zavezni kov, ki se jim ne posreči, da bi komu ugajali. Skrajni čas je, da se izreče odločitev glede bodočnosti tega ozemlja, četudi zahtevajo druge točke mirovne pogodbe daljšega razpravljanja.

Tri možne rešitve so možne. Največ glasov v inozemstvu, pri ljudeh,ki ni majo malo pojma o krajevnih prilikah, je ustavni svobodnega mesta, kot je to Gdansk. To je rešitev, ki jo vse tri stranke - Slovenci, Italijani in Trža= čani sami - skupno obsojajo. Vsi so prepričani, da bi taka rešitev neizogib= no poljala do spletk in političnih manevrov, ki bi ne končali, kakor je kon= čal poskus z Gdanskom - namreč z vojno. Razen tega je treba razmotriti tu di gospodarski izgled tega predloga. Trst sedaj ni in nikoče še ni nekaj časa ne bo donašajoče podjetje. Njegovi dohodki krijejo trenutno le četrtino njegovih izdatkov. Njegovi prebivalci živo prav za prav na upravne, deficitu, ki se fi nancira vojaška uprava, dokler se ne odloči, kdo bo imel končno nositi stro= ško. Ako postane Trst italijanski ali jugoslovanski, ostal bo težko breme za vlado, ki se bo dobila do dolge vrste let. Lahko bi postal na koncu koncev tu di dobiček zanje, toda verjetno ne bo nikoli rentabilen kot svobodna država, kajti obe sosedni državi bi pazili, da ne bi speljali preko svojega prometa, saj bo v svoja lastna pristaniščo Reko ali Benetke, kakor se to lahko zgodi . Poljaki so morali zgraditi Gdinjo, Italijani pa imajo svoje Gdinje že pripra vljene.

Slučaj za jugoslovansko anekcijo Trsta ni tako močan. Trditev, da so Ita lijani vpadniki v slovensko ozemlje, temelji na zelo stari zgodovini. Sugo = stija, da je nenaravno odrezati mesto od svojega zaledja, se tudi lahko iz = podbija. Zaledje namreč ni Istra, temveč Avstrija, Madžarska, Čehoslovaška in Bavarska. Najmočnejši argument, ki ga imajo Jugoslovani, je ta, da so Itali= jani pokazali nesposobnost v vladanju ne-italijanskih manjšin, ako bi namreč Trst pripadel Italiji.

Italijanski odgovor na to je, da bi bila manjšina zelo majhna. In da to imela vse ugodnosti za izselitev, če bi to želela ter odškodnino za izgubi = tev premoženja. Dicer pa Titov eno-partijski totalitatni režim ni ravno za = šel tolerantnosti, kakor to dokazuje veliko število jugoslovanskih begunce v v Italijo. Ako bi mesto pripadlo Jugoslaviji, bi polovica prebivalstva mora la pospraviti kovčke in oditi. Naj omenimo, da Degasei in njegovi ne govore s snokniji, temveč o tem, da bo Julijska krajina postala federativna država jugoslovanske republike. To nikogar ne vara.

Italijani pa zahtevajo Trst zaradi večine italijanskega prebivalstva, ki je v njem. Za so trekle že vse italijanske organizacije v mestu, ki smo jih spoznali, da lahko izražajo italijansko javno mnenje. Razen tega je sodijoča ki nima več kot šest procentov pristašev v mestu, kljub siljenju udeležbi v podzemnem boju.

Končno se to: sodim ko je razumljivo, da se Italijani hranijo odstopiti veliko število svojih državljanov tuji in ne preveč prijazni državi, je tudi razumljivo, zakaj bi morali Jugoslovani dobiti Trst."

Radi verjamemo, da izgleda položaj iz londona dosele drugačen, kot se je

v resnici. Toda pisec tega članka izkazuje nepoznanje, in to popolno, lokalnih prilik ter gleda le s ptičje perspektive, ravno tako, kot nimamo mi nikakega pravega odnosa do muslimansko-hinduškega spora okrog neodvisnosti Indije, čeprav trdimo, da je pravično, da postane Indija samoupravno in neodvisno državno telo. Toda to je dosti premalo. Ozadje in odkod izvirajo komplikacije tega vprašanja - v tem tiči jedro problema. Ni tako enostavno trditi, da Jugoslavija ni upravičena dobiti Trst, kajti površno znanje stvari nikakor ne opravičuje takšne trditev. Naj bi ne pisec raje poglobil v sledeča dejstva : BAVARSKA FAŠISTIČNA-ITALIJANSKA FAŠISTIČNA SKUPINA JUBILEJNA, IZGON PRVOTNEGA PREBIVALSTVA ODMOSNO NJEGOVO ŠTEVILČNO SLABLJENJE Z JEZANI, KOLONIZACIJA - SELITI ČABROVCI IN STRELJANJE /rojaki Jordanci, Sidovci, Baruničiti itd./, POŽIGANJE SLOVENSKO ZAVEDNIH HIŠ ITD.ITD. Kar meni članek "Picture Post"-a, da more kak narod mirno preko tega in se "na ljubo nekim interesom" ODREČI - SVOJIH??? Dvomimo, da bi Britanci sami, če bi bili v takem položaju, drugače mislili, drugače ga želeli. Mi zahtevamo svoje, kajti nihče ne more trditi, da je n.pr. prebivalstvo Gibraltarja, Sueza, Hong-konga itd. šiatersamo angleško in da domače prebivalstvo nima pravice do življenja. MI PA SMO IMELI Z ITALIJANI IZKUŠENJ DOVOLJ!

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

NE ENO POGLAVJE O KOROŠKIH SLOVENCIH NAJ DODAMO :

Koroški Slovenci so že v Avstriji, ako izvzamemo Koroške, živeli naj = bolj ločeno od ostalih. Njihove narodnostne pravice so bile ničnе in tepтane. Popolnoma razumljivo je torej, da se nastale v značaju in gledanju na prva = dna skupna slovenska in jugoslovanska vprašanja velike razlike. Popolnoma napačno bi bilo od njih zahtevati in pričakovati, da bi kar čez noč začeli tako misliti kot ostali Slovenci. Za to je treba časa, potrpežljivosti, razumevanja in zavesti.

Skoraj istočasno ko so izgubili Srbi svojo svobodo, so prišli tudi Slovenci pod Habsburžane. Iz raznih kulturnih spomenikov (narodne pesmi) je razvidno, da četlej med Jugoslovani še ni bilo posebnih jezikovnih razlik .Verjetno je, da so bile tudi razlike v značaju velike manjše. Toda kot je nasilno ločitev Srbov od ostalih Jugoslovanov povzročila razlike v jeziku in značaju - prav tako je nasilno odtrganje koroških Slovencev od ostalih imelo za posledico sicer ne omembe vredne jezikovne, zato pa precejšnje razlike v značaju in gledanju na nekatere narodnostne probleme.

Vpliv zadnjih 100 let trajajoče nemške propagande je igral pri tem veliko vlogo. Zato enostavna laž postane verjetna, ako ti jo kdo dovolj dolgo trobi na ušesa.

Krasen primer za to smo doživljali v Jugoslaviji. Vse neparatistično usmerjene stranke so neprestano trdile, da Slovenija v skupno blagajno prevoč prispeva; z drugimi besedami izraženo: da je izkoriščana. Ker so to leta vsak dan, leta brez prenehanja razširjali, je bilo na koncu že težko dobiti človeka, ki bi bil prepričan o nasprotnem. Nihče ni več pomislil v kakem stanju se bi Slovenija nesla in vasi in ostala naša gospodarstva l.1918 in videl napredka, ki smo ga dosegli v teh dveh desetletjih. Število prebivalstva na Kranjskem, ki je pod Avstrijo ostalo vsa zadnja desetletja isto (okrog 450.000 - razen velikega izseljevanja) se je v Jugoslaviji povečalo za celih 100.000.Na Štajerskem je slika ista. Skoraj ves prirastek je dobil zaposlitev doma.Vasi nekdaj so se večale in lepšale. Na Gorenjskem so slamnate strehe docela izginile: pod Avstrijo jih je bilo še polovico. Vse to ne bi bilo mogoče, ako bi bili Slovenija po govoricah tako grozotno izkoriščana. - Le smo napisali kot primer za učenost in učinkovitost lažnjive propagande.

Na Koroškem so želeli Nemci na raznarodovanju Slovencev z znanstvenim do sledovanjem. Najprej razkrajati. Dr.h.c. Martin Wutte in dr.Krautgayer sta razdelila koroške Slovence na štiri skupine: (najprej v dve glavni, od katerih imata vsaka nopet po dve podskupini) I. Narodno zavedni Slovenci (National bewusste Slowenen) - Lojalni Slovenci (die staatstreuen Slowenen); II. Vindišarji (Windische) - Tudi vindišarsko govoreči Nemci (auch windisch sprechende - Deutsche).

Bolj jasno razdelitev je sledeča: V glasovalni coni A živeli Slovenci spadajo pod I.skupino. Oni v glasovalni coni B in v Zilski dolini so pa Vindišarji, skupina II. To delitev so Nemci neprestano trobili Slovencem na uho so, tako, da se jim je končno zdela že popolnoma pravilna, zlasti ker je bilo v poštevanju s posameznimi skupinami prenašanja razlike. Najbolje so ohranili takozvani "vindišarsko govoreči Nemci". Ti so bili najbolj krotki in po mnenju Nemcev popolnoma nenevarni. Je so oni koroško narečje govoreči Slovenci, ki obvladajo tudi nemščino in ki so pod vplivom propagande sami nasta-

rajo Vindišerje. [illegible] ena tem nosilnih prijem se je nasilv "vindišch"pre-
vetne - da prč in use pro za tvoj vojne - vyerojatnih izključno je ket -
pevka v zveni o prilevkom "Hund"(pes). [illegible] v Koroški Avstriji na začeli to
besedo uporabljati kot ime za [illegible] novo etnografsko skupino.
Predvojne [illegible] "Vindišerji" so ani koroško narečje govorci slovens-
ki, ki niso [illegible] svojestvu, ki se [illegible] ali le [illegible] govore nemško. Tudi ta
skupina ne je do [illegible], ob bi se [illegible] [illegible], v občevanju z [illegible],
priznavala za Vindišerje. Ne [illegible] se [illegible], da si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
voli nekčine, da si [illegible] [illegible] [illegible] v zadnje skupino.
Brzavi zvesti Slovenci (ne [illegible] [illegible] [illegible]

SVOBODEN TISK - SVOBODNEMU SVETU

SLUČAJ DRAŽE MIHAJLOVIĆA V LUČI SVETOVNEGA JAVNEGA MNENJA

Četudi nam ne bi bilo nikoar drugega znano kot to, kar čelo in kuko de= la Titova propaganda /radio in tisk/ glede slučaja gen. Draže Mihajloviča, li nam bilo vsemu jasno, da je ta zadeva čnlsko tojže za današnji komunistični režim v Jugoslaviji, kot je bi je to nam nidili, ko je potom svojega nosra = njega ministra "generalissimusa" Stankovića objavil svetu, da se nahaja kapi = talj nacionalnega odpora in svobodne misli, general junak ČIČI ILIJA, v zrkah komunistične OZNE. Iz Titove propagande je razvidno, da svobočoljubno mišljenje sveta, v prvi vrsti zapadnih demokracij, danes za nogo tak lahko spre= jeti na znanje obtožbe proti generalu Mihajloviću, ki jih sedaj na razne na= čine fabricira ta propagandni.

Da je Draža Mihajlović prevzbarce prišel na samo ogromen del zasužnjenega naroda v Jugoslaviji (ves narod izvzemši komunistične partije), zorveč tudi krvava spodovina na celega mučeniškega naroda od začetka poslednje velike vojne do današnjih dni. V posameznih fazah te vojne je bila borba in vloga Draže Mihajloviča lahko pod vplivom raznih okoliščin zasenčena in potisnjena v ozad= je, toda danes, ko se ta borba gleda z novih, sodobnih perspektiv, izgleda s povsem drugačna cela tistemu, ki nanje ni imel popolnega in pravilnega razu= mevanja.

Če je potrebni torej tak, potem ni dvoma, da potrjuje ugledni "New York Ti mes", vodilni ameriški časopis, da je general Mihajlović izredno velika ugo= dovinska osebnost in da zasluži, da izreče medzavezniško sodišče sodbo, ali je on patriot ali izdajalec. Na stotine organov anglo-saškega tiska govori, da je bil Draža Mihajlović edini človek, ki je prvi, na samo v svojem narodu vzpak na splošno, dal junaški in požrtvovalni odpor nacistični okupaciji in to v trenutku, ko je bila njegova oboroženo sila takorekoč nepremagljiva. Iz tega je bila velika samozavest in velika prebojnost gavezniki stvari, ki se je postavil na čelo lastnega odpora, ki je slekil meč in kvaril premnoge sovraž nikove načrte.

O zadevi Draže Mihajlovića je spregovoril tudi Randolph Churchill, sin ve likega in slavnega državnika, je bil, kot je znano, nekaj časa v štabu parti zanskih tovarišev Josipa Broza Tita. V svojem članku, objavljenem v angleškem "Manchester Guardianu", pravi, da je za boljše razumevanje dogajanja in razmer v Jugoslaviji" na pravil vse, kar je bilo mogoče, da bi dosegel resnico o tem, kar se je dogaja lo v Jugoslaviji". ne trdim, da vam vse odgovore, pravi R. Churchill, toda ako si stlnke laži in propagande, ki zamegljuje dogodke, lahko najdete, sledeča z dejstva:

"General Mihajlović je bil oficir - in to aktivni - jugoslovanske voj = ske ter se je boril proti Nemcem od dne, ko je bila njegova država napadena. Ko je bila Jugoslavija premagana, se je umaknil v srbske planine in z o s e b = no skupino pristašev pričel organizirati pokret odpora. Nikakih podatkov ni, po katerih naj bi komunisti nudili odpor nemškemu zavojevalcu pred nemškim napa = dom na Rusijo, 22. junija 1941 leta, kar znaši tri mesece po napadu na Jugo = slavijo. Ona Sila se ne je pojavil vse do julija ali avgusta 1941 leta... Draža Mihajlović je bil zvest kralju Petru, ki je potem, ko je izvršil udar proti nemškemu regentu knezu Pavlu, povedel Jugoslavijo v vojno na strani Velike Bri tanije. Tito je bil vedno republikanec...

Nato prikazuje W. Churchill razvoj od začetka medsebojnih obračunavanj ko munistov z ene in četnikov Draže Mihajlovića z druge strani. Ko je do teh n prišlo, bi bila pomoč obema pokretoma slab posel. Britanska vlada je večkrat poskušala pomiriti sprte tabore, toda med njima je bilo že preveč krvi in sov raznm je bil nemogoč. V takšnih prilikah se je britanska vlada v začetku 1944 leta odločila umakniti svoje misije pri Mihajloviću in nuditi vso pomoč Titu Prva britanska misija je prišla v Titov glavni stan 11 mesecev prej, kot pa se je pojavil prvi nemški oficir. Tedaj niso Sovjeti nudili Titu in njego vim partizanom skoro nobene materialne pomoči, pravi R. Churchill. Še ona ma lenkost hrane, ki so jim jo dajali, je bila vsled ameriškega tovora, britan= ske oskrbitev, da se ukine pomoč Draži Mihajlovića je temeljila, kot trdi R. Churchill, na sledečih ugotovitvah: 1/Titov pokret je imel najmanj dvakrat večjo narodno podporo kot Mihajlović; 2/Podpiranje obeh pokretov bi pome nilo vzdrževati po zapadnih delovih iz države ogorčeno državljansko vojno; 3/Ti tovi partizani so se izkazovali sposobni proti nemškim okupacijskim četam in zaposlili 14 nemških divizij; 4/ Čeprav ni bilo podatkov o Mihajlovićevem ne

nekem sodelovanju z Nemci - ki "dokazano da bo to kdajkoli naprovil - je j bilo več kot dovolj pokazkev, da so eden vni njegovi direktni podrejeni ko mandanti to delali. Ti oficirji niso sodelovali iz ljubezni do Nemcev, ker v več iz strahu pred Titovimi partizani. To svoje sodelovanje niso vidi prikri vali.

V teh okoliščinah bodo razpravljali poslanci.

Churchill pravi, da britanska odločitev podpreti Tita "ni izvirala iz ko nečnih vojni". In je nadaljeval "prekinil zaprepadljivo zavezniško napredova nje, ki so mu najvec pomagali..."

V neki drugem članku, objavljenem v "Daily Telegraph", pravi isti Churchill o tem, da je oil Draža Mihajlovic prvi inspirator odpora proti - nji Hitlerju in da ni obstajal. Opozarja tudi na antagonizem, ki je obstajal med Titom in Mihajlovicem. Ta je bil vzrok, da je Churchill za vedno zavrgel pojave Mihajlovica in Tita in podpiral Tita. Ta je samo čakal na ugodnejši trenutek, da se obrne proti nekdanjemu zavezniku. Ko je Churchill prevzel novo vlado v Londonu, in je na kratko zapustil prvega resnega odpora in ponudil pomoč Titu, ki ni je zaradi očitne komunistične tendence takoj pridobil simpatije Evrope. Mihajlović je bil potem, ko so ga vsi zapustili, prisiljen, da je hotel braniti Jugoslavijo, pogajati se z napadalcem. Ker je užival ljubezen jugoslovanskega prebivalstva, je Tito prišel proti njemu javno obtoževati in izdaje in prodaje. Ta obtožba pozabljena na pomoč, ki jo je sprejel od zahodnih zaveznikov. Zdaj to je seveda nauk - znalijučuje W.Churchill. Jasno je, da se je Tito v vsem svojem delu vrgel v naročje Moskvi, odtrgajoč se popolnoma od Velike Britanije."

- - - - - - - - - -

Nadaljevanje slučaja generala Draže Mihajlovića nas odkriva in nam bo še odkrilo mnogo stvari o številnih dejstvih in dogodkih, ki so se odigrali med vojno v tujini in za katere nihče ni vedel, pač pa smo jih lahko sami slutili. Zaplet dogodkov je naše državne politike in zavezniški diplomaciji je več stvari takih postavil na glavo, da je bila potrebna velika pozornost in mnogo razmišljanja politikov in nepolitikov, da bi lahko v popolni jasnosti videli vse na tej tragediji in v tujini spoznali resnico.

Ves odporniški skupinami malih zasužnjenih narodov ni bilo nikjer za vojna in tako prizadevalna kot ravno pokret Draže Mihajlovića. Ni je imel nikjer v izgledu, da zbere okrog sebe na eno vse nacionalne sile,narave ta ni vse nacionalne stranke (brez ustaštev in slovencev. Dražin pokret je bil n nacionalen in takoj od vsega početka na strani zaveznikov. Titov, partizan ski pokret, pa je bil a-nacionalen in proti-zavezniški ter ga je že spretno zasnovanemu napisu, da se je prikazoval pred Veliko Britanijo in Ameriko jav no kot prijatelj ki pa je stvarno bil. S tem v zvezi je svetovno javno mnenje že večkrat ugotovilo, da je nacionalni odpor in osvobajanje naroda stvar ni komunistov in njihovih zunanjih pomočnikov največja prevara v politični zgodovini posledujega časa.

Kdor vse to ve, temu je jasen takoj jasno:

1/ Za Titov pokret ni bil nikdar "čvekrat večje zanimanje narodu kot za Mihajlovića. Vse pa je res, da je stal na Draže bodisi strogo strano, bodisi neorganizirano, ali pa z aktivnim odporom ali pasivnim v obrambo naroda,ogro mnih odstotkov, vedno preko 80 %.- 2/ Podpiranje Tita je povzročilo v Jugoslavi ji, kot nasprotno nadaljevanje državljanske vojne za novega kapitalizma in notranjega vseh političnih narodnih sil.-Nasprotni orientaciji proti Titovi stigi. - 3/ Večina poročil o selektivnem zavezniškem bombardiranju partizanskih sil dokazuje, da je bil najvišji ukaz in želja, kar jasno, da se ne uničijo tovariši, da bi partizani "napoljevali" ta nemški divizij. - 4/ Ker Churchill pravi, da ni bilo podatkov o Mihajlovićevem sodelovanju z Nemci in zato vzpostavljanje kolaboracije na postavlja danes pravo drugačno, ko se vrnemo v obzir, končno prevare je izvršila komunistična partija naš narodi Jugoslavije, tako, da bodo še mnoge stvari zadobile svojo pravo sliko, ko bodo vse kroge poznani.

Komunistična partija je postala aktivna po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo in ni imela nikoli druge želje kot to, da izkoristi odporniški pokret in ga nekega dne zaradi notranjih neprilik pahnati diktatorsko oblast v državi. Tako ji je,kadar je to potrebovala, bila uspela sodelovati z Italijani, Nemci in nemškim Gestapom, italijanskimi fašisti in z vsemi oblastniki, ki so delovali proti nacionalni Jugoslaviji in ki so skrbeli, da bi svoje cilje uresničili edino na ruševinah Kraljevine Jugoslavije. Ne stran pa stvari je bil pokret Draže Mihajlovića, ki kot eden vel protagonistov je imel vodilno vlogo v tem, kako voditi narod v Jugoslaviji proti vsem sovražnikom, tako notranjim kot zunanjim izvrsali. O tem je moral računati zlasti v tistega trenutka, ko je postalo jasno, da ne more biti z Titovim komunističnim okrenom s

sodelovanja na nobenem področju, niti na polju borbe proti okupatorju.

Kot so bili komunisti brezobzirni v vprašanju samega nacionalnega upora naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, prav tako so bili brezobzirni napram zunanje-politični orientaciji in čustvovanju naših narodnih mas, v drugih potrebno, so nr več način izkoriščali anglofilstvo narodnih mas, v drugih prilikah pa so prikazovali Angleže in Amerikance, in to prav potrebno Angleže, pred istimi masami kot brezzarčne in cinične. Znane so Titove naredbe o prepovedovanju vsake zveze med nacionalnimi ljudmi ter angleškimi in ameriškimi misijami v državi, kakor tudi poznane njegove sugestije za bombardiranje domačih mest in naselij, v katerih sploh ni bilo okupatorja. S tem je namerno izzval antagonizem med narodom in velikimi zapadnimi demokracijami, da bi lahko denar pretvoril ta antagonizem v mržnjo in jasno sovražno in bojazljivo obnašanje. Kaj takega ni mogel Draže Mihajlović nikdar napraviti niti takrat, ko so prišele, kot pravi W.Churchill, zapadne demokracije nuditi polno pomoč Titovim partizanom in ko so dopustile, da se potom propagande komunistične Kominterne prikaže svetovnemu javnemu mnenju pokret Draže Mihajlovića - kot "izdajalski" in "kolaboracionističen". Toda danes obstoja upanje, da bo to prikazovanje doživelo svojo popolno revizijo. ("Šesti september",št.8.22.4.46.)

V TEKU TEDNA

JUGOSLAVIJA: USA je vzpostavila redne diplomatske odnose, ker je Titova vlada odljubila vsem nase vse obveznosti biv.jug.vlad napram USA. Byrnes je izjavil,da to priznanje ne pomeni odobravanje notranje-političnega položaja v Jug. in da je še vedno v veljavi zahteva note 22.dec.45.,da mora jug.vlada zagotoviti jug.državljanom vse demokratske pravice.-Za USA-veleposlanika je imenovan Patterson, za jug. pa Dava Rusmović.-

ODBOR ZA BEGUNCA VPRAŠANJA: Bebler je trdil, da zavezniški komandanti tuboriščnih coltretirajo one, ki se nočejo vrniti v Jug.- Predsedujoči odbora Sir Neal,britanski delegat, je v kratkem odgovoril sledeče: Begunce je treba naseliti v neko državo, kjer jim to omogočeno novo življenje. To pa tako dolgo, da ne bodo dobili svetovnega miru. Za nobeno ceno se jih ne sme nasilno tirati na veselja, da bi zaradi nepomembnih razlogov izgubili življenje. Dobro bi bili,če bi prišlo med tkzv.kolaboracionistični in nar.osv.frontami do sporazuma.Beblerjev predlog pa ne odgovarja stvarnosti in je kot tak nesprejemljiv.-

VARNOSTNI SVET OZN: Mehikanski delegat je predlagal poleg prekinitve diplomatskih odnosov s Španijo, še ekonomske sankcije, kar sta podprli tudi Poljska in SSSR. Avstralski delegat pa je predlagal najprvo komisijo, ki naj raziše točnost poljskih obtož v zadi Španiji.- Perzijsko vprašanje ostane na sporedu do 6.maja,če se bodo dotlej sovj.čete umaknile iz Irana. Gromiko je protestno zapustil sejo in ne bo prisostvoval nobenim sestankom, ki se tičejo Irana. Brit.delegat Cadogan je izjavil,da v listini OZN ni nikjer rečeno,da se neko vprašanje mora črtati z dnevnega reda,če si to zaželi zainteresirana stranka.- Egiptski delegat je privatno izjavil,da Egipt zahteva popolno neodvisnost.-

ZASTANEK ZUNANJIH MINISTROV V PARIZU: 25.4. so se sestali Bevin,Byrnes,Bidault in Molotov odn.Višinski v palači Luxemburg v Parizu na preliminerne razgovore o mirovnih pogodbah z Italijo, Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo,Finsko,Avstrijo, Nemčijo(v pogledu Ruhrske in Reneke pokrajine).Byrnes bo predlagal odbor predstavnikov evrop.držav ki naj vodi skupno ekonomsko,finančno in gospodar.politiko.

EVROPA: Social-dem.in komunisti v sovj.coni v Nemčiji so ustanovili "Enotno socialistično stranko", s katero pa social-demokrati v zavezniški coni nočejo imeti nobenega stika.- Francoski socialisti se odbili sodelovanje s komunisti v kampanji za enodomni sistem.- Iz milanskega pokopališča so neznanci odnesli Mussolinijevo truplo.- USA je odobrila Poljski 90 milj.dolarjev posojila pod pogojem, da se bodo volitve vršile v določenem času in popolnoma svobodno.- NA DALJNEM VZHODU se nadaljujejo ogorčene borbe med komunisti in vlado. POSLEDNJE VESTI PRED IZIDOM ČASOPISA: V pogledu španskega vprašanja je Stettinius dejal, da S.V.OZN ne more sprejeti poljskega predloga, ker ni v duhu listine OZN.- Ameriški senator Malen je v privatnem razgovoru izjavil,da bi Sovjeti, če bi izneseli atomske bombe, v eni noči uničili 90% ameriš.prebivalstva in da je potrebno zato odobriti proračun 2 milijard dolarjev za izgradi tev "atomskih bombnikov", ki bi izvedli odvajanje represalije na Rusijo.-Italijanska demokrščanska stranka je izvedli v svoji stranki volitve so bili proti republike.Izpadlo je v korist republike.- Poljski predsednik je izjavil, da bodo volitve odpodene na jeseni tega leta.- SSSR je odgovorila na ameriško noto v pogledu Kandžurije, kar pa ni zadovoljilo Ameriko,ki je ponovno vložila protest.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Zopet nasilnež se je razkvjal
ga zelo rad,
toda naš rod ne krepko bo zravnal
ko prida dan.
Narod v tujini,
brat v Sloveniji,
Ali bomo kje nekaj!
Hej, tretji maj!
(Koroščeva "Tretjega maja")

ŠTEV. 225. 4. maja 1945. L.II.

PRED LETOM V SLOVENIJI

Ko je Komunistična Partija Slovenija tik pred vam, ko je bilo že vsako= mur jasno, da Jugoslavija ne bo vdarjala nemške invazije 6.aprila 1941 leta, odbija sodelovanje v skupnem Odboru, ki naj bi vodil predvideno ilegalno od= porniško gibanje proti okupatorju, so zastopniki slovenskih političnih struj za ustanov sklenili "Slovensko Zavezo", katere predsednik, Narodni Odbor za Slovenijo, je v dobi okupacije izvršil veliko delo na strani zapadnih zaveznikov za trdno vztrajal na programu SVOBODNE DEMOKRATSKE JUGOSLAVIJE. 29.okt. 1944 leta je izdal proglas, ki zahteva za Slovenijo v federativni in socialno pravični skupnosti Jugoslaviji. Ta akt je bil izvršen v dobi najmujšega nemškega pritiska in je bil znak za pripravo bližajočih se dogodkov.

9.maja 1943 so predstavniki Slovenske ljudske stranke, Jugoslovanske na= rodne stranke in Socialistične stranke Jugoslavije na svojem zgodovinskem sestanku na Taboru v Ljubljani proglasili svobodno Sedinjeno Slovenijo kot se= stavni del Kraljevine Jugoslavije, kar je izzvalo med narodom veliko navdu= šenje, pač nemškem kupčarju pa, ki se je mudil na ljubljanskih ulicah, nego zvest in zmeden. Začasna Narodna vlada je pod predsedstvom dr.Basaja še po = skušala doseči sporazum in preprečiti krvoprelitje ter pozvala Ko= munistično Partijo, da se s svojimi partizanskimi odredi pridruži temu udaru. Toda komunisti so vse take poizve odbili in si nadeli pečat bratomorilcev in izdajalcev, kajti upadli so s svojim orožjem nacionalnim protiokupatorskim silam v hrbet, da niso mogle izvršiti zadane jim naloge. Poleg tega pa se tu di Zavezniki niso hoteli izjaviti ter tako prepustili nacionalne borce svoji usodi, kar je dovedlo PARTIZANE IN PROTIDEMOKRATSKE TER PROTIZAVEZNIŠKE ELE= MENTE DO OBLASTI. Danes gledajo zapadne demokracije verjetno precej drugače dogodke 3.maja, kot pa v kritičnem trenutku, ko se je šlo slovenskemu narodu za biti ali nebiti in ko je polagal vse svoje nade v angloameriške sile ter njih zavedbo.

GLAS NAŠIH IZ NEMČIJE

OFICIRJEM,PODOFICIRJEM IN VOJAKOM SLOVENSKE ARMADE JUGOSLOVANSKE VOJSKE
- ITALIJA -

Dragi brat je! Pošiljamo Vam bratske pozdrave iz okupirane Nemčije.Fašizem in hitlerizem sta za vedno uničena. K temu je v nemali meri prispeval s svo= jo borbo tudi naš narod. Vi v Italiji, mi v Nemčiji imeno priliko videti mo= čno in gospodarsko dedščino, ki sta jo zapustila. Te je tako, da nam mi žal, da smo se proti obema tako vztrajno in neomajano borili. Vendar smo v svoji borbi ostali šele na pol poti. Naš boj še ni končan. Prav tako vztrajne in ne omajane more biti naša borba proti komunizmu, ki ni nič boljši, a je trdoživ bolj kot onadva. Za enkrat smo v tej borbi še skoro osamljeni. Toda to nas ni ti malo ne moti.\Tudi leta 1941 smo bili na kontinentu sami. Preko vseh žr= tev in bridkosti razočaranj upamo tudi v tej borbi na uspeh. Zlo ne more več no triumfirati. Zato Vam kličemo: "Še naprej brez miru za resnično svobodo na šega naroda in boljšo bodočnost naše domovine!"

Z vero v Boga za Kralja in Domovino!
Svoboda ali smrt !

OFICIRJI,PODOFICIRJI IN VOJAKI
-SLOVENCI- KR.JUG. VOJSKE NA
BAVARSKEM

„RDEČE MREŽE"

POD TEM NASLOVOM JE OBJAVIL LONDONSKI ZVEZNIK "ZBIRKO DOKUMENTOV IN DOKAZOV KAZNIVEGA DELOVANJA JUGOSLOVANSKE "DEMOKRATSKE FRONTE" KOMUNISTIČNO V CELOTI".

Kot dve najvažnejši fraze, ki sta mnogo pripomogla zmagi partizanov, moramo povdariti: LONDONSKO TRDO TIHO KRALJEVO IZJAVO IN POZIV, NAJ SE VSI PRIDRUŽIJO "MARŠALU" TITU.

Ko je državo zasedel tujec, je narod, ki je občutil vso težo okupatorske pesti, lakal utehe in vzpodbude, katero mu je nudil londonski radio. Povsem je, in je dajal narod vse več tema in tako tudi lahko razumemo, da je komunistično pokrel precej pridobil na svojem vplivu, ki ga je zavzel za svojo stališča na Jugoslovanskem področju.

Kralj tako je pozval krajev nalog vsem državljanom, naj vstopijo v vrste NOV, češ, da je to njegova želja, mnogo poštenih in dobro mislečih državljanov v zavzetju titovskim agentom, ki so jih takoj ovajali.

Demokratski pokret in jugoslovanske vojske ste se morale boriti z vsemi možnimi omenjenimi težavami, v kolikor ja ste bile osamljene. Vse gibanje je bilo naslonjeno popolnoma na zapadne demokracije, (saj je znano, da imajo tako v tujem narodu široke simpatije), ki so govorile do njega nerazumevajoče, stališče in mu niso dale podpore, ki bi jo rabil. S i o k a t e v j i h n a v e z n i k v (v katero so nacionalisti seveda zmogli in odločno odklonili ugodne rešitve), ki so morali čakati Sovjetski Uniji vodne nove konference, smo občutili na svojih hrbtih. Tudi to je eno najvažnejših komponent, ki so pomagale Titu nastaviti v demokratski federativni Jugoslaviji komunistično diktaturo.

Okupator (bilo jih je šest) je razdelil državo na sorazmerno več ali manj zaključenih enot, ki so vsaka po svoji kušalni trdoti okupacije in vojne, nacionalna sestava je bila tako razbita, v dilni politiki v emigraciji ali pragmatstvu, aktivni in rezervni oficirji v vojnem ujetništvu, vse okupatorjev b o s p o se je do vstopa USSR v vojno osredotočil izključno na nacionaliste, ki jih je pobil, interniral in izgnal; preden si je nacionalni element opomogel in povezal i r g a n i z i r a l so dinili mnogoi, kar je povzročilo, da so bili komunisti v politično-strankarskem delovanju povsod (razen v Srbiji, kjer je bil že Mihajlović v gorah) za nekaj mesecev pred nacionalisti tej tako v pridobitvi časa s svojo ofenzivno strankarsko akcijo potisnili nacionaliste v defenzivo. V vsaki odinici posebej je nastal odpor proti okupatorjevemu nasilju. Osnovanih je bilo več nacionalnih pokretov, ki niso bili na znotraj povezani niti niso imeli trdnih in enotnih vezi, da bi se vse pokret razvijal po skupnem načrtu.

Odpor proti komunističnemu terorju je bil več ali manj l o k a l n e g a z n a č a j a, dočim je njemu nasprotni stale t e d n a r o d n a o r g a n i z a c i j a.

Komunistične stranke Jugoslavije je imela točno izdelan načrt in sestavljen politično-socialni in gospodarski program, kar je potom nje prešlo na - NOP /Narodno-osvobodilni pokret/, dočim nasprotni tabor ni imel ne političnega, ne socialnega, ne gospodarskega programa, k o r j e b i l p r o t i v s e m u v o j a š k e g a z n a č a j a.

Med nacionalnimi borci je prevladovalo mnenje, d a j e S r b i j e k l j u č d o J u g o s l a v i j e. Zato so bili tudi vsi napori osredotočeni na Srbijo, na mesto, da bi povzdili ves poživljenski dejanskemu centru države - gradišču predel m Bosne, ki so jo popolnoma prepustili Titu, da po njej brez tzirno harači, in le d časa do časa je nacionalni val zajel tudi pokrajine.

Stari komunistično pravilo praxi, preko je to potrdila, da je gospodar države, kdor ima v svojih rokah središče in glavne mesta, komur se steka vse gospodarsko, politično in upravne žile.

Čeprav se je tehtnica nagnila na partizansko stran, ni bilo drugače (v posameznih pokrajinah je nastopilo še izkrvanjenje, ker se je začel komunizem V Makedoniji, d e n e l i vse, kar se demokratični državljani v štirih letih v borbi iztrgali okupatorju in komunistom iz rok, pudrla u d a š a j u m e č e (demokratski pokret je pričakoval, da bodo naselile Jugoslavijo anglo-ameriške čete, bi bodo vkoreknile bodisi zgled Grčije ali Italije in da je to primer Grčije ponovil na Jugoslovanskem), k i j e d a l a k o m u n i z m u B e l g r a d, arce državo, in s tem "GLAVNO ODGOVORNOST TEGA SVETA, DOSEGEL IN OBLAST" (Edvard Kardelj, 10.6.1943.).-

MARŠALU TITU - PRIZNANJE !

Leto 1945 je že zgodovina za nami in njeg va tor dosedanja bilanca izgle= da kaj zlovenmo. Topovi se utihnili, toda zlovešči duh po smodniku kar ne ne ha izginiti nosnic. Nedvomno je človeka tudi v šestletni vojni, ki je potresla v temeljih svetovno zgradbo in povzročila ekonomsko krizo, ki obvija zlasti Evropo. Toda ne, še ne bo konec. Nastaja mnogo pojavov, ki prvo nesre ča že stopnjuje. Ni treba biti genialen, da človek to spozna: vsebina Atlant ske Karte, politične smeri Jalte ali pa Potsdamskih "štirih"- in Truma novih "dvanajstih točk", to dovolj jasno potrjuje. Zelo resno dejstvo, toda resnično. Medtem ko se na eni strani trudijo delavni, svobode željni in demokratič= ni elementi zmiriti razvnete živce, razpaljene strasti in prazne želodce, sku šajo na drugi strani razni ljudje to zmedo skrbno izkoristiti v svoje poli tične namene in jih zato še bolj razpihujejo, odgovornost pa namenoma sva lijo na konstruktivne elemente, ki zaradi tega ne morejo izvrševati poverje= ne jim naloge.

Tako se govori in mnogo piše o obnovi, kajti obnova predstavlja normalni pojav v življenju, ustvarjanje medsebojnih ekonomskih odnošajev in potom teh tudi političnih. Vsi vemo, da je vprašanje prehrane glavni problem no= vejše politike držav, ki so v tej vojni izgubile toliko delavnih moči kot sred stva, bodisi zaradi sovražnikovega uničevalnega dela ali pa notranje revolu= cije. Take države so nujno navezane na tuj= politiko dobrega sosedstva in ra dialnega gospodarstva, ker jim drugače grozi še večja nevarnost uničenja . Tudi je potrebno mobilizirati vse sile, da se tak poraz preveč. V interesu vsakega naroda je, da pritegne in zaposli čim večje število dela-sposobnih m mož in žena in če je treba tudi otrok. Stoodstotno boljši rezultat pa se po= kaže, če se ne bi ti zaposleni počutili kot sužnji graditelji porušene domovine, a na prost način roboti sedanjega vladajočega režima.

Tako nasprotje takim mirnodobskim potrebam je bestialno vladanje marša= la Josipa Broza-Tita, ki mu je interesa predvsem ja komunistične stranke vse blagostanja in zadovoljstva naroda pa niš. Ulnt ekonomski položaj države mu slu ži za uresničenje političnega pritiska na sebi sovražne sedaj manj zadovolj= ne elemente, da postanejo ali slepo orodje v rokah njegovih ljudi ali pa or= ganizi v neki "kvislinški jami". Kar se na tiče mobilizacije ljudskih množic, je dejstvo, da se te izte n uporablja za obnovo, ki jo je Jugoslavija več kot kdaj prej potrebna, marveč za "manifestacije" v čast Titu in njegovemu režimu n ter za "demonstracije" proti "novinčstični reakciji", kar naj bi prevpilo in prikrilo pred vsem svetom i OZNO i Kidričevi pokolje i taborišča - kratko ma= lo: komunistično diktaturo, ki je daleko hujša in nevarnejša kot vsa doslej poznana nacistična. V Nürnbergu so razkrili podlo delovanje Gestapa in šir = vekrnehoto pričakujemo, da bo nekoč prav gotovo tudi prišlo do kakega"Nürnberga" kjer se bo odkrila karte modernega "demokratičnega" Gestapa OZNE in GPU. - Vsa Titova obnova je navidezna in navzgor v njegovega časopisja, ki proje= mu svoja poročila iz s k u p š č i n s k e g a "burnega" "diktata za tisk".

Sleten obnove z "udarniškim" in "pionirskim" delom se odituje v dvajset krat dnevnem križanju "Zveze tovariš Tito", medtem ko ne s takim delom zgra jeni mostovi - rušijo. S na odgovornih mestih sedi brezmejno, ki so si svoj sedanji položaj priborili z podlo in revolverji in ki se sedaj mastijo z za plenjenimi premoženji ter UNRRI-no pomočjo. Nikjer ni videti sledu obljub, ki s jih titovski funkcionarji prve mesece dajali svojim podnikom ter zavez = niškim državam, ki so jim sedanjo oblast omogočile. Vsakdo se je zavedal za= četnih težav in neprilik, ki jim je bila izpostavljena Jugoslavija, toda se= daj, po enem letu in pol, bi morali vsaj najmanjši rezultati dokazati dobro voljo, če že ne drugega. Toda nasprotno: rezultati dokazujejo, da je Tito iz rabil svojo oblast le za izgraditev države, marveč za izgraditev svoje dikta ture. To pričajo številni guerilski odredi širom Jugoslavije, ki so sestav = ljeni iz ljudi, ki so pobegnili bodisi izpred stražnic, bodisi iz taborišč , zaporov ali pa celo partizanskih vrst samih. Tito ne vzdržuje edino s po = močjo z u n a n j e g a s v e t a , kajti Jugoslovani so ga že grlo siti . Nikdar ne bi mogel sicer grozit svojim sosedom in agitirati proti svojim za veznikom, ki jim je za svojo obstanek lahko hvaležen, na način, ki ni niti ma= lo v zvezi s politiko dobrega sosedstva. Jugoslaviji pa je za konsolidacijo no tranjih prilik, ki so posledica štiriletne nacistične okupacije, borbe proti okupatorju, komunistične revolucije in državljanske vojne, taka politika nuj no potrebna, ker bi sicer Tito ne mogel brez pomoči "kapitalističnih držav " vezati nase in postavljati v odvisnost niti teh, ki nosijo danes v Jugoslavi ji UNRRI-no obleko in jedo UNRRI-na živila.-

-VT.

KJE JE GROL?

O USODI DR. MILANA GROLA, BIVŠEGA TITOVEGA PODPREDSEDNIKA NI BIL SAR ZNANEGA. PAČ PA JE ZNANO NJEGOVO PISMO, KI GA JE POSLAL TITU OBENEM S SVOJO OSTAVKO, KI GA PA TITOVO GASPISJE KOT "NAJBOLJ DEMOKRATIČNO" NA SVETU NI OBJAVILO. Z NEKATERIMI DRUGIMI ZANIMIVIMI STVARMI GA JE OBJAVIL "BILTEN DEMOKRATSKE JUGOSLAVIJE", KI IZHAJA V BERNU V ŠVICI:

"Milan Grol - Inženjeru maršalu iz sedmih izmišljenih ofenziv i sovjetskom državljanu Josipu Brozu Titu"

Kaj je dejal Milan Grol pa podani ostavki v obraz "maršalu Titu"? Imenoval ga je "furerja" in rekel, da nima kulture ter absolutno nobenega smisla za politiko in državniškega daru, da bi rad, da bi vsi živeli v njegovi senci ter poslušal samo laskanje o njegovi genijalnosti. "Za vas obstoja Jugoslavija šele od dne, ko ste kot sovjetski državljan zapustili Moskvo in prišli na čelo države," je dejal Grol.- "Preteklost in tradicija Srbov je izbrisana. Enotnost razbita. Razen komunistov nima 14 milijonov Srbov, Hrvatov in Slovencev nobenih državljanskih pravic. Zaradi Tita i njegovega režima je zavrežil narod vse, ker je ruskega. Vaša oseba i režim sta postala najbolj osovražena v zgodovini naših narodov!

- + + + + + + -

Bivši tajnik jugoslovanskega poslaništva v Bernu, Dragi Nikolić, ki je po osnovanju vlade maršala Tita med prvimi prešel na stran njegovega režima, je bil nekaj časa v zunanjem ministerstvu v Beogradu. Po dvomesečnem poslu - pa je pobegnil v Švico, kjer je podal poročilo o stanju v Jugoslaviji. Priča je g.Nikolića ima še toliko večjo vrednost, ker je z navdušenjem in zaupanjem podvrgel režima maršala Tita, s katerim je delil popolno kritiko Titovega režima napram politiki generala Mihajlovića. Ta je med drugim podal tudi Grolova izvajanja, ki se glase:

" Zamerjate mi, gospod Maršal, ker vas sedaj zapuščam, ker vas zapuščam mlenekostnih vprašanj glede procedure itd. Ne, to sploh ni točno. Dolgujem z vam izpoved i prosim vas, da jo smatrate kot poslednji dokaz mojega prijateljstva napram vam.

Mišljenje, ki sem ga izrazil in postopek, ki sem ga usvojil, nista izključno moja. Takšno je namreč vseh, ki sodelujejo z vami in KI SAMO POGUMA NIMAJO, DA BI VAM POVEDALI VSE, KAR MISLIJO, kot sem to napravil n.pr.jaz. - Enako mislijo tudi: gg.Subašić, Šutej, Smodlaka, Budisavljević, Kosanović, Cubrilović, Drugoljub Jovanović, Vlada Simić, Jaša Prodanović, Moskovljević, Vukosavljević, Mandić, Šernec, Marušič, Jančinović, mons.Ritig, Gaži, Babić in vsi oni, ki niso prešli na stran režima zato, DA BI VAM POMAGALI PRI VZPOSTAVLJANJU KOMUNISTIČNE DIKTATURE, marveč, da bi vas odvrnili s te poti. Niamo toliko kratkovidni, da bi verjeli, da VAŠ CILJ NI DIKTATURA. Toliko nismo leh koverni. Toda vseeno smo hoteli v interesu države poskušati vse, da pride do edino možne politike - POLITIKE KOMPROMISA.

Nismo VAS lagali. Lagali smo SAMI SEBI, upajoč, da je možno nekaj pametnega napraviti z vami. Vaša oseba in vaša partija sta nas žalila in bo vsakem koraku nas žalijo kot demokrate. Toda vse mora imeti svoje meje. Ne moremo več prenašati, da ob vsaki priliki žalite tudi naše dostvovanje kot ljudi, kot demokrate in Srbe ter Jugoslovane. Postali ste nadčlovek, nekak firer, ki je nepogrešljiv in čigar beseda je suha resnica. VEDELI SMO, DA VAM MANJKA ŽOBRAŠKE, toda po našem mišljenju vam to ne bi smelo stati na poti pri sestavljanju vlade. Toda to, kar je še NEVARNEJŠE, je, da sploh nimate političnega čuta in ne državniškega daru. VI RAZUMETE SAMO JEZIK NASILJA. Na vsak način hočete, da bi vsi živeli v vaši senci in bi radi poslušali le besede o vaši genialnosti.

Z eno samo potezo peresa ste ukinili vse zgodovinske pridobitve srbskega naroda, ki je dal milijonske žrtve za svobodo Srbov, nato pa še za svobodo in ustvarjenje Jugoslavije in ki je, da bi končal, dal tudi vam bojevnike v borbi, ki ste jo vodili v poslenjih letih in ki vam je dala pravico do vlade. Več naše zgodovine ste ukinili. Sveti Sava je odstranjen, Nemanjići so izginili, uničili ste spomin na carja Lazarja in Kosovo. Izbrisali ste proslavo Vidovega dne. Karadjordje in Miloš, knez Mihajlo in kralj Peter ne obstojajo več. Niž več ni vojvode Mišića, Bojovića, Putnika, Stepanovića in Paši-ća. Kajmakčalan, Solunska fronta in 1.december 1918 so vrženi v pozabo.

JUGOSLAVIJA JE PRIČELA OBSTOJATI ŠELE ONEGA DNE, KO STE VI PRIŠLI KOT SOVJETSKI DRŽAVLJAN IZ MOSKVE , DA BI SE POSTAVILI NA ČELO NAŠE DRŽAVE. Enot

mori Srbov je rabila, odkoder se katero ne ji lotje borila nad narod.Sr=
ti so razdeljeni na pet držav in dve avtonomni kolonije.

Tuzemjam na ten dejstvu, ker mislim na svojo dolžnost, da Vam kot Srb
tanosko kritiko. Drugi mede te storili na Hrvate in drugi na Slovence. Vi vsi
ste vstopili v Vaše vlade, da odkažemo novemu jugoslovanskemu narodu i po celem sve
tu, da se bile vse tradicije i navade vseh v poslednjih letih in vsi slovo
enovi, ki vam jih je pri londonski Simi, najglavnejše lastnjive trditve, pou=
darjajoč veliko odgovornost tako pred zgodovino naroda kot pred zgodo
vino zavezniških držav.

Toj bar mislim jaz. BITI VSAKDO V NAŠI DRŽAVI, vaš rezen 50 do 70 tisoč
komunistov, ki vsrijo temelj vaše vlade in ki uživajo bonitete vsega reži=
ma, pod katerim nima 14 milijonov Srbov, Hrvatov in Slovencev niti najosnov=
nejših človeških in državljanskih pravic.

Z moje strani vam vse želel poslati poslednji pozdrav: DA VAS ZADANE NA
POTI, DO VAŠEGA GRDEGA, VAŠA GROBA IN VAŠ REŽIM STA NAJBOLJ OSOVRAŽENA V TE=
MU VAS NAŠA ZGODOVINA.

ZA VEDNO BOSTE, KAJTI VAŠ REŽIM PREDSTAVLJA LADJEDEV ZA NORAJC V SVETU.Ne
računajte izključno na mednarodno konstelacijo sil, ki je za sedaj povoljna z
a vas. SAMA NARAVA LAHKO NEKEGA DNE STROGO VPRAŠANJE VAŠE ODGOVORNOSTI ZARA
DI VAŠEGA DEJANJA, KI SE V TEM DRŽAVI, KI JE VEDNO IMELA TOLIKE SIMPATIJE NARAVE
NOSTI, USTVARILA MRTVO IN VOJNO, KAR JE NUSKEGA IN KAR PRIHAJA IZ TU DRŽA=
VE.

Proste Vam, da razmislite, kajti poslednji žas je. Proklinjem Vas - ne
zapustite v naši zgodovini ime in spomin KAJSTRA NJEGOŠA."

PODLISTEK: TITOVCEM

VSEM SOMIŠLJENIKOM NARODA SO BILI PREDVSEM POZVANI VSI POLJAKI IZVEN DOMOVINE, DA SE POVRNEJO NA POLJSKO, IN DA JIM VLADA KOMUNISTA BI=
NUTA GARANTIRA NEODVISNOST IN POPOLNA DRŽAVLJANSKE PRAVICE. KAKO PA IZGLEDA TA OBVEZA V PRAKSI, NAM POLAGA OLAJŠA DE GAZDELSA "NAR=
RILA ZGHO", KI IZHAJA V KLEVELAND-U, OHIO, ŠT.5 3.2.1945., POD NA
SLOVOM "KDOR SO NAM BO ZOPERSTAVIL NA NAŠI POTI MORA POGINITI" :

London-Anglija. Predsednik provizorne vlade Osobka-Morawski je na tanke
to, ki je bil pripravljen ob priliki kongresa njegovih sodelavcev, imel govorki
ga prinašamo brez vsakega komentarja:

Državljani! Vojno smo dobili mi, republika je je izgubila: mi nismo kapi
tulirali, kapitulirala je republika. Ostati mora tako, kakor je. Svojo politi
ko imamo jasno začrtano in po tej poti bomo korakali do zmage. Državljani, ni
kar ne mislite, da bi mogli oni, ki se bodo vrnili domov, izpremeniti naš pro
gram. Nihče ne bo izpremenil našega ustroja in našega programa, kajti mi ima
mo cilj in pot jasno začrtano. Kdor se bo na tej naši poti zoperstavil - mo=
ra poginiti. Dovolj nas je 50.000, da jih bomo ukrotili, kajti mi smo resnič
na demokracija, a ne kaka sekta, ki nam odljublja službo pod geslom demokra=
cije ali pod fašističnim tiranstvom. Državljani! Vsakdo, ki se je vrnil iz
tujine, je pod strogim nadzorstvom, kakršnega si sploh misliti ne morete. Kdor
koli bi se postavil na pot našemu delovanju - mora poginiti.

- - - - - - - - - -

(Osobka-Morawski je bil najprej predsednik lublinskega odbo
ra, nato pa je predsednika provizorne poljske vlade direktno iz Moskve, kate
ga državljan je bil vse do svojega imenovanja.)

DOMOVINA ERIČA

Poročila iz Slovenije pravijo, da Titova oblast odstavlja ali pa upoko=
juje vse uradnike in nameščence, ki niso dovolj zanesljivi in jih nadomešča z
novjetskimi ali pa tujimi komunisti. Isto velja za vojsko.

Procesi se vrste drug za drugim. Narod je skrajno vznemirjen in zagrenjen. V
odprto opozicijo je prešel večji del krščanskih socialistov (Kosobek, dr. Sto=
novnik in drugi).

Semeniščnikov je samo lil. od duhovnikov je 45 zaprtih, 17 pa jih je iz=
ginilo. Cerkve so polne kot nikdar prej. Birmo bo letos opravljal beograj=
ski nadškof dr. Ujčić.

Ing. Palme, obtožence v procesu DAST je bil v celici ubit s strelom v ti
nik.

SPOZNAVAJMO SVET

ŠVICARSKI ČASOPIS "WELTWOCHE", KI IZHAJA V ZURICHU JE PODAL SLEDEČI ZANIMIVI PREGLED IN KOPIS ITALIJANSKIH POLITIČNIH OSEBNOSTI :

"60 strank okoli ministerskega predsednika"

V Quirinalu - kjer straže jo gardni kirasirji - je sprejemal kraljevi upravnik princ Umberto številne obiskovalce. "Stvar monarhije se prišenja tolj ...", so šepetali republikanci in se norčevali iz "Principina" ter njegovih izrekov. "Kako mi je žal zaradi te krize..." naj bi dejal vodji socialistov, Nenniju, in "kako lepo je danes...." vodji komunistov Togliattiju. Vsi obiskovalci pa so enoglasno poročali, da "je bil stalno najboljše volje."- Njegov dvorni minister, markiz Lucifero, je imel tista dni polne roke dela s tem, da je telefonično klical poslanske vodje strank k princu. Odrezal se je dobro, kajti razen enega so vsi prišli. Celo Nenni in Togliatti. Stari vojvoda Ignarone, ki je poleti leta 1943 pomagal kralju odpustiti Mussolinija, se je tokrat taktno zadržal. Toda druga važna osebnost v ožjem krogu upravnika je generalni adjutant Infante. Nekoč je bil princev vzgojitelj, sedaj je njegov prijatelj in svetovalec. Pri težavnih pogajanjih s pisano množico politikov, je generalni adjutant pomagal princu. Nekateri celo trdijo, da je stal za princem kakor "Senca za Prestolom". Toda rimski listi se v teh dneh niti z besedo niso spomnili "sive eminence Quirinala".

Mali kralj živi ta čas v Possilipu pri Neaplju, kjer se predaja svojim strastem - ribam. Tudi kraljica Helena je daleč od Rima. Bila je črnogorska princesa, vzgojena pa na ruskem dvoru, kjer si je nabrala dovolj žalostnih izkušenj in namigov za življenje. Oba sta, kakor previjo, precej skeptična v pogledu bodočih dogodkov. Istega mnenja je piemontska princesa, ki se je pred nekaj časa s svojimi otroci vrnila iz Švice v Italijo. Toda s situacijo, ki jo je tu našla, nikakor ni zadovoljna. Vkljub gardnim kirasirjem, bočnim adjutantom in kralju zvestim časopisnim urednikom, ne verjame v mir. Pa tudi "na žrt šedoglio" ji ne ugaja. Ta namreč predvideva kraljevo odpoved in odpo v ed upravnika ter zasedbo prestola po njenem osemletnem sinu, neapeljskem princu. Boji se za svojega otroka, zato ima vedno pripravljene kovčke, da bi se lahko v nujnem slučaju s svojimi otroci in malim princem spet napotila v Švico.

Pri nadaljnem razmotrivanju krize, naj omenimo najprej skupino starcev, ki so se tudi udeleževali plesa med Quirinalom in Montecitoriem. Italija ima namreč precej starcev, ki so bili že pred Mussolinijevim pohodom na Rim ministerski predsedniki, zunanji ministri, predsedniki zbornic in podobno, pa se še vedno čutijo politično mlade. Toda ti, ki so svetu znani kot vplivni antifašisti, so danes, v rdeči Italiji, že skoraj "reakcionarji". Orlando, Nitti in Bonomi so na komunističnih letakih v Rimu prikazani kot "trije muškетirji monarhije". Najstarejši in najagilnejši političnih starcev Italije je Vittorio Emanuele Orlando, star 85 let. S Clemenceau-jem, Wilsonom in Loyd Georgom je bil eden "Velikih štirih" Versaillesa, ki so ga tedanji Italijani imenovali "ministerskega predsednika zmage". Pripada že zgodovini. Vendar ga je zi dejstvo, da mlajša italijanska generacija o njem nič ne ve. In da bi ga - zopet spoznali, je hotel še enkrat na oblast. Francesco Nitti, ki je bil med bivšimi ministerskimi predsedniki skozi 22 let najdoslednejši Mussolinijev nasprotnik, doživlja danes, da ga levica zmerja kot "fašista". Leta 1919 je podvzel boječ in po fašizmu uničen poskus, da konča tedanji bližajoči se kaos z ustanovitvijo posebnega policijskega zbora /Guardia Reale/. Tega mu še danes ne morejo pozabiti. "Kdo je Nitti?" vprašujejo v Rimu razširjeni letaki."Odgovor: mož, ki je 1919 ustanovil Guardio Reale, 1945 mož L'uomo Qualunque.To je Nitti!" In kljub proti njemu naperjeni gonji, je hotel tudi on - s 75 leti - postati še enkrat ministerski predsednik. Ivanhoe Bonomi, star 78 let , tega ni hotel. Ima namreč še dovolj. Noče se več potegovati ne za monarhijo, ne za republiko. Tega resnično demokratičnega gospoda imenovati muškетirja , ne more biti resno mišljeno...

Stari Benedetto Croce, svetovnoznani pisatelj, zgodovinar in filozof spada k onim političnim starcem, ki od časa do časa še ostro streljajo. Croce je danes vodja one liberalne stranke, ki je izzvala tedanjo krizo v italijanski vladi in ki je v zadnjem času imel vidno vlogo v italijanski politiki. Častitljivi filozof, ki je učil Italijane - sicer z malim uspehom - "religijo svobode", se je z odprtim pismom ubranil očitka, da namerava vsiliti Italiji "vlado mumij". On, ki mu gotovo ni za zadovoljitev osebnega častihlepja, je zahteval v Italiji vlado, "ki ne pozna ne desne, ne leve, ne sredе in ki naj služi samo narodni enotnosti". Nasprotno pa grof Sforza ne napravlja vtisa oseb

...dezinteresiranosti. Nič je sedanji predsednik ministrov Italije. V svojih 75 letih je še vedno lep človek, vinske rasti, plemenitaški, eleganten, z monoklom. Čudovito smo postavili z anglo-ameriškimi novinarji. Sesti poli=tični stavec je Enrico de Nicola. Njegovo ime so vsi starejši Italijani ko= že kdaj čuli. Bil je med 1920 in 1923 je bil predsednik poslanske zbornice. Po značaju je podoben gospodu angleške spodnje zbornice. Narodi mirne narave so ga liberalci predlagali za ministrskega predsednika. Iz teko oceanr prihaja v Italijo tihi glas sedanjega političnega stanja. To tihi, ali pametni glas je glas Don Luigi-ja Sturza, katoliškega duhovnika, ki je hotel leta 1919 u=stanoviti veliko ljudsko stranko v Italiji, pa pri tem ni imel uspeha. Od te=daj živi v Združenih državah. Je 74 let star, celo iz preslabotelo, da bi mo=gel nazaj v Italijo. Sam je levo radikalni, vendar opominja Italijane, naj ne protirevajo. Toda Italijani ne poslušajo njegovih besed, kot še marsikatere=ga drugega no. (Iz del o sedanjih italijanskih političnih prihodnjih)

SVOBODEN TISK - SVOBODNIM LJUDEM!

"DAILY MAIL" je nedavno poročal, da misli britanska socialistična stranka(la buristi) sklicati v Londonu kongres predstavnikov social-demokratskih strank v Evropi in angleških dominijih v svrho ustanovitve PROTIKOMUNISTIČNE INTER=NACIONALE. - Verjetno je, da bodo tudi Sovjeti svoje obrovili.

"HRVATSKI GLAS" /Winnipeg, Kanada/ poroča sledeče: "Nelojalni elementi, pri čemer se v glavnem misli na komuniste, ne bodo mogli razumeti v ameriški vojski nobenega položaja, bi bi bil združen s kakim zaupnim delom."

"GLAS JUGOSLAVIJE"/N.Y./ poroču, da je titovsko ministerstvo za informacije pre povedalo koncem marca t.l. tvor in širjenje treh angleških listov: "Catholic Herald Time", katoliški tednik za socialno reformo v skladu s papeško social=no teorijo; "Time and Tide", neodvisni tednik in Europe "19th Century and After". Utemeljitev prepovedi pravi, da ti "listki tan listov polni žaljivih in obrekovanj naše države. Poleg tega širijo lažne in alarmantne vesti".

"IL GIORNALE" piše: "Po pokretu odpora sedeč stoji Titov režim na slabih no=gah. Na univerzah in srednjih šolah stalno izginjajo ne čuder način Titove slu=ge in se namesto njih pojavijo slike kralja Petra in Mihajlovića.- V zvezi s tem" pravi list, "se je izvedelo, da je general Miodrag Damjanović, komandant jugoslovanskih sil v inozemstvu, poslal v imenu svojih 100.000 pristašev vsem šefom zavezniških sil v Sredozemlju in predstavnikom vlad OZN pismo, v kate=rih odbija obtožbe, s katerimi hoče postaviti Tito vodjo jugoslovanskega od=pora pred sodišče."

DOPISNIK"INS" POROČA iz Beograda, da je današnje stanje v Jugoslaviji vzrok resne zaskrbljenosti vseh iskrenih demokratov, ki stremijo za obnovo sveta na osnovi pravičnosti in svobode. V Jugoslaviji čutiš neprestano grožnjo in ži=viš pod doslej še nevidenim terorjem, ki pritiska misel in besedo. V prestol=nici vladajoči splošni mir jasno kaže, da je vzdrževan z bajoneti in samokre=si. Kljub temu, da je bilo 5 milijonov Jugoslovanov potom ameriških odborov na pomoč rešenih smrti pred lakoto, se jugoslovanska vlada prav nič ne obo=vezuje kazati svoje nerazpoloženje napram Združenim državam. Sprejem, ki ga je priredila Jugoslavija Hooverju, je bil hladen in skoraj sovražen. Tito se je dobro pazil, da mu ni bilo treba sprejeti bivšega predsednika USA, kar je v ostrem nasprotju s sprejemi v vseh drugih evropskih prestolnicah, kjer so Hooverja prisrčno pozdravili i državni poglavarji i vlade.

IL GIORNALE poroča, da je 1 oficir in 3 vojaki redne Titove vojske, oborože=ni z automatskim orožjem in ročnimi bombami, prešli Morganovo linijo in se je=vili zavezniškim oblastem. Izjavili so, da so raje v koncentracijskem tabori=šču kot pa v Titovi armiji.

"THE NEW STATESMAN AND NATION" objavlja izjavo ameriškega zastopnika v Sofi=ji Erslea, ki je dejal: "Amerika more istočasno vreči na Rusijo nekaj atom=skih bomb, če se sovjetska vojska ne umakne iz Perzije." (Umik je predviden 6. maja)

"SLOVENSKA BESEDA" /Senigallia/ piše: "Naš najvidnejši predstavnik v Ameriki Msgr. France Gabrovšek, biv. drž. poslanec, ki sedaj živi v Clevelandu, aporoča svo=jemu prijatelju: "Na begunsko vprašanje gledamo trenutno takole: VRAČALI NE BO DO NIKOGAR S SILO. V tem času bodo gotovo nekaj storili, da dobe pošten prostor za begunce, če bi se ti ne mogli vrniti domov. IMAM VTIS, DA JE NAJHUJŠE MINILO.

Sedaj treba misliti čisto realno, kaj največ novega prinašajo, kar z bojnega, ne mirnega področja. Na to vprašanje pa je treba gledati, kaj se zgodi, da bo treba vsaj začetek vsem zrozumeti.

[illegible]

PARIŠKA KONFERENCA: Amerika in Anglija se prepirajo, da ji Italija plača za 300 milijonov dolarjev odškodnine, ker ni v mirovni pogodbi zavezniška zahteva po Julijski Benečiji je ščita Bolgarija zahteva izlaz na Egejsko morje na Trakijo. Spor in Dodekanez. Kdilerji bi radi od Romunije formalizacijo Dunajskega arbitraža. Plan za poprečno mejo zapreta Nemčija, Francija zahteva Porurje. Italijanom pa bo verjetno odbor angleško-ameriški dovolil, da ne izmenjajo na avstrijskem Koroškem za Koroško od Nemčije. Jugoslavija predlaga spremembo sprave za Trst, ki ni ozir na Celo izgovarjanje, kaj upravi ta bila sestavljena Italija, ZDA, Anglija, USA, Francija, Poljska, Jugoslavija, Avstrija in Kanada. Italijanski zunanji minister Sforza je zahteval, da se mu za vojno odškodnino ne bi zaračunalo vse, kar je Italija dala Nemčiji, ker je bila Italija v vojni. Vsak parnek naj ima do 10.000 ton, razen tega zahteva Italija vrnitev vseh ladij, ki so bile zaplenjene v Italiji. Italijanski zunanji minister Sforza je zahteval, da se mu za vojno odškodnino ne bi zaračunalo vse, kar je Italija dala Nemčiji, ker je bila Italija v vojni. Vsak parnek naj ima do 10.000 ton, razen tega zahteva Italija vrnitev vseh ladij, ki so bile zaplenjene v Italiji.

Edvard Kardelj.-

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV: Sedaj 6 raznih pododborov ekonomsko-socialnega Sveta OZN, ki se bo sestal 23. maja v London. Ta odbor za človeške pravice, ki skrbi za spoštovanje človeških pravic brez ozira na narodnost in vero; odbor za ženske pravice; dalje se statistike, ki vzporeja statistiko posameznih narodov; odbor za gospodarska vprašanja in zaposlenje, ki vzporeja in dela na polni zaposlitev po svetu; odbor za promet in prevoz, ki zbira vse podatke o prometu širom sveta, katerega bodo izboljšali; gospodarsko-socialni odbor. - Ustanovan poseben odbor za preiskavo španskega problema (članstvo Avstralije, Kitajske, Poljske, Francije in Brazilije). Ta odbor mora preučiti 461 dalj dobljenih dokumentov. - Španski vprašanje je zato preloženo na 25. maja. -

PARIKA: Grški populisti so odnehali od zahteve, da se kralj takoj vrne na prestol. Angleži pa od tega, da se mora plebiscit vršiti šele l. 1948. Republikanci in monarhisti so sporazumni, da najprej izgradijo in sprejmejo novo ustavo. Romunski zun. minister Tatarescu je izjavil, da ne bo na volitvah boren nemo - med dvema strankama, marveč med - dvema pojmi vanjema, ki se popolnoma razlikujeta drug od drugega. - 3 ameriški piloti so zaprosili Francoze, da se jim dovoli prisostvovati kot priče razpravi proti gen. Mihajloviću. Izjavili so, da pripadajo skupini 30 pilotov, ki so pobegnili iz nemškega ujetništva z pomočjo pristašev Draže Mihajloviča. -

GRČIJA EVROPA: Na Bavarskem so bile občinske volitve, na katerih so zmagali v 6.690 občinah od 7.794 kandidati krščanske stranke, komunisti v 395. - Likvidacijski odbor je prešel na stran odprte opozicije in je v poljskem parlamentu izjavil, da je vlada angažirala 150.000 agentov, ki vrše nadzorstvo sretanja. 30. 6. bo na Poljskem glasovanje v pogledu nadrte nove ustave. - Franko namerava izvesti plebiscit, s katerim naj se narod svobodno izreče za ali pa proti njemu. -

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Hočemo, da ti nas učijo moralo S vjetska zveza, ki je v tistem času, ko smo bili v vojni nevarnosti pred invazijo, pomagala Hitlerju."

Angleški zunanji minister Ernest Bevin, laburist

ŠTEV. 226. 10. maja 1946. I.II.

Komedija ali Resnica?

V teku je konferenca zunanjih ministrov v Parizu in človek ima občutek, da ni njihov glavni cilj zagotoviti Evropi in svetu pogoje, ki bo do temelj trajnejšega miru, kot pa je bilo obdobje med prvo in drugo svetovno vojno. TRAJNEJŠEGA, pravimo, kajti TRAJNEGA ne bo nikdar. Vzrokov za vojno je vedno dovolj in lahko trdimo, da se vojne ne da odkloniti za vso večnost. Človek ima občutek, da znači sedanja pariška konferenca le merjenje medsebojnih moči petorih velesil, ki bodo, če se bodo hotele - odn. - če se sploh želo sporazumeti, diktirale mir po svoji volji in po svojih interesih vsem ostalim priveskom, ki tvorijo delegate mirovne konference. Sicer pa to sestanek ne znači mirovne konference, ampak so to "predhodni razgovori", tako, da to lahko ali pa sploh ne bo prišlo do prave mirovne konference. Mnenja smo, da mirovna konferenca ne spada v delokrog Sveta zunanjih ministrov, ampak Organizacije Združenih Narodov, ki bo morala hočeš nočeš sprejeti sklepe mirovne konference na znanje in jih braniti. To je velika krivica. Sicer je res verjetno, da ne bi nikdar prišlo do sporazuma, če bi se vsak problem iznašel pred skupščino OZN, toda mnenja smo, da petero velesil nima pravice diktirati miru po svoji volji in svojih interesih. Najlepši dokaz za to bo, če bo Jugoslavija izgubila Trst, ki ga forsirajo Sovjeti za svojega satelita, a ki jim ga zapadni zavezniki oporekajo, ker se boje nove sovjetske postojanke na zapadu. Neumnost je torej govoriti o "mirovni konferenci", ki dejansko ni ničesar drugega kot razmejevanje "vplivnostnih področij" ali "interesnih sfer" kot se to pravi v diplomatskem jeziku. Mirovne konference ni in je ne bo, dokler sede za isto mizo ljudje tako različnih nazorov in teženj, dokler obstoja zavezništvo nenaravnih zaveznikov.

Drugi vtis, ki ga zadobimo iz Molotovih izvajanj je ta, da predstavljajo sovjetske zahteve po kolonijah in reparacijah čisto navaden "bluff", ki se ga Sovjeti poslužujejo za dosego uspehov na drugih področjih, za katere se kažejo več ali manj nezainteresirane. Vzemimo samo Molotov predlog glede Trsta in Dodekaneza. Ni se odpovemo zahtevam po varuštvu nad italijanskimi kolonijami, če se Trst prizna Jugoslaviji; Jugoslavija pa se odpove reparacijam, ki jih mora dobiti od Italije, pravi Molotov. Kaj naj to pomeni za zapadne zaveznike? Če se Trst ne pripoji Jugoslaviji, bodo Sovjeti še kar naprej izvajali pritisk s svojimi zahtevami po Tripolitaniji, Jugoslavija pa bo energično vztrajala na plačilu reparacij, ki jih Italija ni sposobna plačati. Torej še večja zmeda. Isto velja za Dodekanez. Torej bi lahko skoraj z gotovostjo trdili, da Sovjeti nalašč pretiravajo v svojih zahtevah, samo, da potem napravijajo vtis popustljivosti, dejansko pa dosegajo vsaj minimum tega, kar nameravajo. To je problematika pariškega sestanka zunanjih ministrov.

Tretje in najvažnejše pa je to, da zastopajo nekatere države ljudje, ki jim državljani sami oporekajo pravico do takega ali drugačnega zastopstva. To velja predvsem za Poljsko in Jugoslavijo. Prvič so to zastopniki države, ki v svojem bistvu niso samostojne, drugič pa zastopniki partije, ki je vodena iz Moskve in ki se je s silo polastila oblasti nad narodom. S tem, da ti "zastopniki" vodijo prvenstveno sovjetsko notranjo in zunanjo politiko, odvzemajo narodom možnost, da pojasnijo svoje pravo stališče in si dosedla krivično dobivajo zaloštenšlo

vem v svetovnem javnem mišljenju.

Ali so torej vse te konference le zgolj sredstvo za pridobitev časa in za pripravo na dogodke, ki bodo morali nujno slediti ali pa se pripravlja nova zgodovinska prevara?

OBLETNICA

8.maja 1945. je dokončno kapituliral drugi partner "Trojne zveze" ali "Sil Osi" - "Veliki nemški Rajh", na 9.maja ob 0.01 uri pa so bile prekinjene vse sovražnosti na evropskih bojiščih. Zavezniki so slavili svojo popolno zmago. Nacizem je bil kot vojaška formacija premagan in uničen. Žrtve, doprinešene za dokončno uveljavljanje demokracije so bile strahotne. Strahotne v materialnem in moralnem pogledu. Nihče ne bi hotel več takega požara, ki je s svojimi plameni zajel svet in ga vrgel v vzdušje brezsrčnega uničenja velikega stila, v dobo totalne vojne, ki ni delala razlike med fronto in zaledjem, med častnim in nečastnim, med šolo večanskim in zverskim. To divjanje pa se je še stopnjevalo s postavljenjem alternative: popolni angažman na tej ali na oni strani. Vsi narodi so bile večje žrtve te vojne, kot pa oni, ki so jo vodili. Bila je to gigantska borba dveh svetov, dveh pogledov na življenje in njegovo ureditev. Vsi veliki partnerji so vedeli za cilj svoje borbe. Nemčija je hotela vzpostaviti "novi red" po nacistišnem vzorcu in fašistična Italija ji je sekundirala, Anglija in Amerika sta se borili za zmago demokratičnih načel, Sovjetska zveza pa za dosego nove etape na poti k svetovni komunistični revoluciji.

Kaj je torej svet pridobil s poslednjo vojno? Na vsak način eno : ODKLON OD FAŠIZMA IN DIKTATURE, PA NAJ BI TA PRIHAJALA S KATEREKOLI STRANI. Demokracija je postala težnja ljudskih mas, ki se zavedajo, da brez medsebojne strpljivosti in svobode posameznika ter pametnega omejevanja te svobode, ne more priti do trajnejšega sožitja med narodi petih kontinentov. Šovinizmu je enkrat za vselej izpodbita dno, prav tako strankarskemu fanatizmu. Vse mora na pot razumnega kompromisa, ker živimo danes v dobi atomske bombe... Komur je torej mar človeški rod, ta ne bo tiral sveta v novo nesrečo in bo iskreno sodeloval v Organizaciji Združenih Narodov. Toda izgleda, da Sovjeti niso takšnega mišljenja, ker je fašizmu - vsako sredstvo dobro za dosego cilja. Medtem ko se demokracije zavedajo pomena novih iznajdb in jih skušajo usmeriti v dobrobit človeštva, jih skušajo Sovjeti podrediti za poslednji naskok na "reakcijo" in ne vodijo računa o človeških in tvarnih žrtvah. Na razvalinah "starega" todo rde bi inženirji zgradili "novo" - pravi komunistično pesem. Škoda je le to, da ruski narod tega ni kriv. Njegovi zastopniki bi danes in v teku druge svetovne vojne vodili dokaj drugačno politiko, kot jo pa vodijo zastopniki moskovske Internacionale, ki so Rusijo nadomestili z "Zvezo sovjetskih socialističnih republik".

-VT-

OB DELAVSKEM PRAZNIKU

LONDON. Včeraj je govoril ob priliki proslave 1.maja Herbert Morrison, eden izmed vodilnih članov laburistične (socialistične) stranke. V svojem govoru je med drugim pozval socialiste in social-demokrate vseh evropskih držav, v katerih še niso urejene politične, ekonomske in socialne prilike, da ne zaidejo s poti demokracije in svobodnosti. Morrison je naglasil, da leži velika odgovornost na evropskih socialistih in social-demokratskih strankah. Nasvetoval jim je, da napravijo vse, da rešijo svoje države pred kaosom. "Dolžnost socialistov je," je dejal Morrisson, "da drže v svojih državah na uzdi kapitalizem, da ohranijo demokracijo in da ne gredo na volitve skupno s strankami, ki nimajo istega političnega programa kot oni, ker bi takšne kombinacije dovedle demokracijo v nevarnost. Vi smo se borili proti Nemcem, toda ne zato, da bi po njihovem porazu podedovali njih metode diktature in tiranstva. Svetoval bi vam, da bi si vzeli nas v Angliji za vzgled."(Radio London, 5.5. 1946 ob 20.30 h)

= = = = = = = = = =

SVOBODEN TISK SVOBODNEMU SVETU

GOSPA F.D.ROOSEVELT JE DALA, DA JE POSLALA 29.MARCA AMERIŠKEMU KONGRESU SLEDEČA VPRAŠANJA:

"Ko je naš odbor obiskal Jugoslavijo, sem imela priliko vprašati predsednika vlade in zunanjega ministra dvoje stvari v zvezi z generalom Mihajlovićem: prvo, kje je vlada vas, kjer se nahaja general Mihajlović; drugo, kakšne dokaze poseduje vlada o njegovem sodelovanju z Nemci? Na prvo vprašanje so mi dramatično odgovorili, da ne vedo, kje se nahaja, a da ga bodo ujeli in uničili, ko bo nastopil za to pripraven trenutek. V odgovor na drugo vprašanje pa so mi pokazali veliko število fotografij, ki sem si jih ogledala. Nemške čete? Da. Mihajlovićevi četniki? Da. To= da ne skupaj na isti fotografiji. Ko sem jih na to opozorila, so se u= jezili; posebno še, ker sem poudarila, da bi ne imeli takšni dokazi no= bene vrednosti pred ameriškim sodiščem.

Želim podpreti zahtevo postavljeno naši vladi, da stori vse, kar je v njeni moči, da se temu človeku, ki je bil žrtev politike nasilja, omo= goči častno in pravično razpravo in zato prilagam sledeče pismo, ki je bilo objavljeno v "Washington Post"-u:

- A M E R I Š K I B O R E C P R I J A T E L J -

"Pozno v avgustu 1944 sem bil (bil) spuščen kot padalec v svojstvu ameriške= ga oficirja na ozemlje generala Draže Mihajlovića v Srbiji, da bi evaku iral zavezniške pilote, ki so bili sestreljeni po nacistih, Bolgarih in ustaših. Vse do časa našega prihoda so te pilote reševali in zanje skrbe= li general ter njegovi četniki, ki so bili vse od početka naši zavezni ki. Skratka, samo naša misija je evakuirala skoro 600 zaveznikov, Rusov, Angležev, Francozov, Poljakov, Belgijcev, Italijanov in 426 Amerikancev.

V teku naslednjih treh mesecev sem imel priliko sodelovati s četni= ki in generalom Mihajlovićem. Sam se prisostvoval četniškim napadom na nemške zasede: 3,4 in 5 septembra, ko je bilo pobitih 100 nacistov, s 300 ujetih... Prav tako sem bil očividec strašnih okolnosti, pod kate= rimi so morali živeti general Mihajlović in četniki ter se boriti proti Nemcem v neposredni bližini Beograda, tik pred prihodom Rusov v Jugosla vijo...

General Mihajlović je bil sposoben, inteligenten, demokratski vodi telj pokreta, začenši od 1941 leta. Njegov cilj je bil vzpostavo oseb= nih svoboščin, splošne svobode in nefalzificiranih volitev naroda v Ju= goslaviji. Vedno je trdno veroval v pravico in "štiri svoboščine". Sau= gal je sestanku Velike Trojice v Teheranu in Jalti ter se ni nikdar kom promitiral s sodelovanjem z Nemci.

Ker je bila v juniju 1941 napadena Rusija, je sprejel gen.Mihajlo= vić Tita kot partnerja v odporu proti sovražniku. Trikrat se je sestal s Titom, ki je dejal, da je komunist. Toda po nekaj mesecih ata se raz= šla, ker je hotel Tito podrediti Jugoslavijo sovjetizaciji in komunizmu. Ker je bil vojak - gentleman - širokega obzorja, je Mihajlović celo do= pustil Titu, da je zapustil njegovo ozemlje in mu celo zagotovil varnost.

Po tem razkolu in ko je komunistična partija izpremenila linijo, je postal general Mihajlović v decembru 1941 predmet umazanih napadov v Ju goslaviji, Veliki Britaniji in Rusiji. Pri nas v Ameriki pa ga je napa= dal oportunistični Luis Adamič ter njegove "liberalne" kohorte. Trdilo se je, da je Mihajlović izdajalec, ki se pogaja s sovražnikom in da je protiruško razpoložen. To je trajalo vse dotlej, dokler ni prišel na o= blast Tito.

Na podlagi tega, kar sem sam videl, lahko rečem, da je vse to ža = ljiv falzifikat. Mihajlović ljubi ruski narod prav tako kot ljubi Jugo= slovane in vse ostale zaveznike - sovraži pa nacizem, fašizem, njihove satelite in totalitarne režime. Naša vlada bi morala protestirati pri ju goslovanski vladi in zahtevati, da se sodi generalu Mihajloviću po pra= vici, z avtentičnimi dokazi in pričami, ne pa s pomočjo lažne propagan= de, polne predsodkov, ki izhaja iz komunističnih celic. To je potre bno napraviti ne samo zato, da se mu reši življenje kot generalu Mihajlovi= ću, marveč predvsem zato, da se izkaže hvaležnost narodu in zavezniku,

ki je neizmerno trpel zaradi vere v Boga, v svobodo in pravico, kar tudi mi ispovedujemo.

Generali Mihajlović bi po tolikšnem preganjanju v jugoslovanskih planinah po nacistih, fašistih, ustaših, Madžarih, Bolgarih in komunistih gotovo rad dočakal smrt. Brez zunanje pomoči je napravil vse, kar je mogel in to pod najtežjimi pogoji in okoliščinami, da bi ohranil plamen svobode goreč za civilizacijo. Njegova družina je bila kot mnoge druge družine v ostalih predelih sveta razbita, polovljena od Nemcev in komunistov ter vržena v koncentracijska taborišča. Zaradi njegove vere v Boga in človečanstvo je bila na njegovo glavo stalno razpisana nagrada.

Sedaj je vrata na njegovih prijateljih, na njegovih edinih in pravih zaveznikih, da dosežejo to, da bodo on in njegovi ljudje podprti. Na njegovi razpravi moramo imeti nepristranske in svobodne opazovalce.

Washington, 25.marca M.P.

SLOVENIJA IN TRŽAŠKO VPRAŠANJE

POD TEM NASLOVOM PIŠEJO "DOKUMENTACIJE":

"Slovenci gotovo nočemo biti megalomani ter nočemo zahtevati soodločevanja v zadevah, ki leže daleč izven našega interesnega območja. Toda če se rešuje vprašanje Trsta, ki je za Slovenijo tako življenskega pomena kot za noben drug narod na svetu, le z vidika interesov posameznih velesil odnosno z vidika zadovoljitve njihovih imperialističnih tendenc, potem smo se zaradi svojih izrednih žrtev v tej, za nas še nekončani vojni, temveč tudi zaradi preproste pravičnosti upravičeni proti takemu postopanju glasno protestirati. Če trdimo, da Slovencev pri reševanju tržaškega vprašanja nihče ni vprašal za mnenje ter da se na življenske interese slovenskega naroda pri tem nihče ni oziral, imamo za te trditve trdne razloge in dokaze.

a.) Udeležba delegacije jugoslovanske vlade pri posvetovanjih Sveta zunanjih ministrov v Londonu ne predstavlja udeležbe zakonitih predstavnikov slovenskega naroda, temveč vsiljenih predstavnikov Kominterne, odseka za Balkan. Slovenski narod po koncu sovražnosti na velikih evropskih bojiščih ni dobil možnosti, da bi si postavil demokratično vlado ter da bi svobodno lahko izrazil svojo voljo. Proti volji velikanske večine naroda mu je bil po krivičnem sklepu v Jalti vsiljen nedemokratični in diktatorski komunistični režim, ki se med narodom nikdar ne bi mogel obdržati ter priti do oblasti z lastnimi moralnimi silami. Zato je nerazumljivo, da voditelj tkzv. jugoslovanske delegacije ter rojeni Slovenec Edvard Kardelj ne predstavlja v Londonu slovenskega naroda.

b.) Vprašanje Trsta ni bilo postavljeno na dnevni red sestanka sveta zunanjih ministrov pod drugim vidikom, kot je vidik merjenja sil ter spoznanja dejanskih ciljev posameznih držav, članic zmagovite unije. Gre za pravlico na Jadranu ter s tem na enem najmanjših sektorjev Srednje Evrope. Namesto germanskega imperializma, ki je bil v svojem prizadevanju po dostopu na Jadran na široki črti pravkar poražen, si stojita nasproti dve novi imperializma, brutalni ter silno ekspanzivni sovjetski, ki si tu skuša odpreti vrata v središče krščanskega sveta ter tradicionalni pomorski imperializem zahoda, ki skuša zavarovati lastne trgovske koristi za dobo, ko bo mogel izkoriščati sadove vojne, oziroma zmage.

V tej luči je pogled na londonski sestanek posebno poučen. Že pred sestankom smo slišali in čitali izjave merodajnih državnikov z vseh strani, ki so se močno razlikovale. Italijanski socialistični voditelj Ocenni je očividno po navodilu zahodnih pokroviteljev kot prvi s prstom pokazal na rešitev, kakor si jo zamišlja zahodni svet. Morganova linija - naj bi bila novi mejnik med dvema svetovoma.

Že pred meseci, ko so pod močnim diplomatskim pritiskom zahoda na sestanku v Beogradu določili to demarkacijsko črto, je bilo kljub drugač nemu zagotavljanju tiska lahko spoznati, da ima ta črta vendarle nekak značaj prejudica. In res sklepa londonskega sveta se skoraj točno ujemn z intencijami tistih sil, ki so določile potek Morgancve linije, čeprav

bi ne bilo izključeno, da bodo strokovnjaki, ki so bili določeni za se= stavo podrobnega sporazuma, prišli tu in tam do nekaterih spre memb. Cilj prizadevanj sovjetov je torej jasen: Trst kot južna vrata v Sre dnjo Evropo naj postane bojni kamen tor zoperna ekrajni pronik zahoda pro ti notranjski ekspanziji v Evropo. Ki je je tudi nakljujoča sedanje voj na dogajanja na tleh Evrope.

Jugoslovanska delegacija pod vodstvom pravkar postopnjuo Kardelja, odpotuje na Dunaj, je z utemeljevanje svoje zahteve po pripadnosti Trsta na= rodnjo vse bo vrsta stvarno različnih političnih, etnografskega, gospo = darskega ter vojaškega značaja, kakor smo jih Slovenci od nekdaj in ved no zagovarjali brez zapeha nevojaški. Bistvo je to, da je menjal tudi dosedaj prevladujoči del, sumeč moralni dokaz upravičenosti Kardelja in to vsaj v tolikih sektorjih v Jugoslovanski narodni Vsi dvat ve, da Kar= delj nikdar ni bil in ne more biti upravičen predstavnik Slovencev. Vse spremljajoče okoliščine njegove londonske gre, vsi narodni protesti in telovadbe, vse organizacijske spretnosti, ki vedno temelje s pritiskom na gumb v mestu nove demokracije sprožil množične manifestacije, vse to je torej moralni del dokaza proti njegovi kot Slepiti. Celotni vtis na svetovno z pustilo je bil nadvonen. Kardelj in ves povzročajoče Trsta ne zaradi na= ših zahtev in gospodarskih potreb Slovenije, temveč kot propagandno cen tralo brizgalnico tor kot glavno oporno točko za njegov pohod.

Te presežne razloge, ki so bili dozdevno merodajni za nesprotno stališče, ki je v glavnem zavzel italijanski Italijo, vidimo, da tu= di v njih ni vsebovalo moralne osnove, ki bi v sebi zvot prepričevalni o resničnosti. Zahteva po internacionalizaciji Trsta z etnografskega vidika ni u= temeljena. Demokratični svet bo moral zavzeti svoje do svojih načel pri= znanti pravico Slovencem do lastnega ekenca, ne ki katero so bili že tiso či vedkrat v zvezah z velikim svetom. Zanikanje tega z izgovorom na da= našnjo večino italijanskega prebivalstva bi pomenilo priznanje upravičo nosti nasilnih fašističnih metod, ki so tako italijanizacijo dosegle. Če bi bilo tako, potem je na dlani vsa nelogičnost pravkar končane vojne. Utemeljevanje z gospodarskega vidika, češ, da je mednarodna uprava po = trebna, ker naj Trst služi kot glavno pristanišče za vse Podonavje, ne dr ži, kajti tudi pod določeno nacionalno suverenostjo so izvedljivi vsi po goji, ki so potrebni za neovirano gospodarski promet, ker je tudi s svo= jim zaščitnim opremljevalnim predlogom Kardelj točno izrazil. Poleg tega bi Trst tor ne njegove zveze z zaledjem izven Morganove črte itak ne vo dile dalj po ozemlju zahodnih "zavezniko" kot Vidma, kajti nad Vidmom se prične zopet strnjeno slovensko ozemlje Rezija, Kanalska in Ziljska dolina, ki morajo ob upoštevanju etnografskega načela kot razmejitvenega kriterija nujno pripasti Sloveniji. Če je naj za najtesnejši kritični točki krši tudi to načelo in se namerava "internacionalizirati" že vsaj ena že lezniška zveza Trsta, recimo naravnost: z Dunajem, zopet preko živega slovenskega telesa, potem je to ne le proti načelom atlantske karte, ki na podna pojma žrtvovanje narodov za tuje koristi, temveč tudi z gospo= darskega vidika popolnoma nezadostna rešitev. Promet, ki naj bi šel sko zi Trst, mora iti pretežno po progi karavanško ter južne železnice, če bi naj blago v obeh smereh po najkrajši ter najcenejši poti prihajalo na svoja namembna mesta. Iz povedanega tedaj jasno sledi, da je tudi v o = nadju prizadevanj za "internacionalizacijo" Trsta vodilen in merodajen drug nagib, ki je predvsem politične narave - preprečevati razširjanje sovjetskega vpliva na zahod. Poražena Italija se vsekakor lahko veseli srečnega naključja, da se žive tendence njenega jadranskega imperializ= ma tako tesno prilegajo onim Londona in Washingtona."

(Konec v prihodnji številki.)

PREBERI SAM:

V Rimu je pričel izhajati ciklostiran list v srbščini "Informacije" ki je sicer v mnogočem pozitiven, a v mnogočem tudi negativen. Tako bi radi povedali piscu uvodnika "Naš put" v 2.št.-20.4.46., da je njegovo rezonovanje glede bodočnosti Srbije po 1.1918, če ne bi bila ustvarjena Jugoslavija, docela napačno. Piscu naj ve, da Italijani nimo nikdar bi=

li prijatelji Srbov, pa čeprav je črnogorska princesa Helena bila italijanska kraljica, kot niso bili Italijani nikdar prijatelji Hrvatov, čeprav je bil spoletski vojvoda nekronani kralj Pavelićeve Hrvatske. Mi, Slovenci, pa tudi Hrvati, poznamo italijanski narod in italijansko politiko bolje od Srbov, zato smo upravičeni to trditi.

"Hamburg - Jadran" ni nemški cilj, marveč "Drang nach Osten"-"Berlin-Bagdad", kar gre ravno preko Beograda in Soluna na Carigrad. Tudi Madžarski imperialisti niso v nobenem pogledu upravičeni na izhod na morje preko Hrvatske.- Srbi naj se zavedajo, da niso Nemci njihovi sovražniki izza časa Jugoslavije, marveč od vedno, kar dokazujejo imperialistične težnje ob avstrijski aneksiji Bosne in končno če hočemo tudi Princips atentat v Sarajevu, kar ne more iti na račun Slovencev ali pa nekdanjega prijateljstva med Švabi in Srbi.

Pisec naj se zaveda, da bi s padcem Slovenije in Hrvatske prišla Srbija na vrsto. Prav tako nima članekar očividno nikakega pojma, kaj znači germanizacija, ki teži k stapljenju Slovanov v nemškem morju.

Nameravali smo biti ostrejši v svojem odgovoru, ker kljub dobronamernosti pisca, v katero ne dvomimo, izpada celotni članek žaljivo - za slehernega Jugoslovana, toda zaenkrat naj ta opomin zadostuje." -M-

DOMOVINA PRIČA

V Ljubljani se pojavljajo zlasti med študenti protiofarske organizacije. Vedno več je napisov ROF (verjetno: reakcija OF), ki jih pa policija pridno briše.

Pismena pošta iz Trsta za Ljubljano se dirigira včasih preko Beograda, tako da traja dostava do 20 dni. Vzrok je v cenzuri v Beogradu ali pa v nemarnosti primitivnih uslužbencev.

Pri Ajdovščini je nova Titova divizija sestavljena iz Slovencev,deloma iz Srbov. Je zelo slabo oblečena, deloma razcapana in tako slabo hranjena, da hodijo vojaki na skrivaj po ostanke v angleške in ameriške kuhinje.

Akcravno je meja pod strogim nadzorstvom se vse češče vrše prebegi na zavezniško stran.

18.aprila se je vrnilo v taborišče v Serviglianu okrog 30 moških , ki so se nameravali vrniti v domovino. Ti so povedali, da sta se vrnili le dve ženski, moški pa so se raje vrnili in odšli v Udine, Modeno ali Verono. Od ubežnikov so namreč zvedeli, da v Jugoslaviji vsakega povratnika takoj zapro in da ga ne puste niti na dom. Poleg tega pa da so razmere v domovini nasploh obupne.

V času obiska zavezniške komisije v coni-B je bilo opaziti veliko slovenskih zastav brez zvezde. Posebno je bilo to vidno v Gorici, kjer je bilo vse polno slovenskih in jugoslovanskih zastav brez zvezde.

Kmečko ljudstvo v coni-A izjavlja, da je za OF, ne pa za komunizem. (Verjetno je s tem v zvezi kratica ROF.)

Ofarska organizacija v Trstu je takorekoč strta. Ljudje se nič več ne boje terorja in se svobodno izražajo o položaju. Dognano je, da so bile krste, ki so jih nosili titovci med demonstracijami k pokopu - prazne.- Nasprotno s Trstom pa vlada še vedno precejšen strah v Gorici,kjer je komunistični teror prilično močan. Ljudje se odkrito proti OF ne upajo nastopiti.

Razni ljubljanski Titovi podrepniki, ki so pri PNO v Trstu (alla dr. Puc) skušajo biti napram našim ljudem silo uslužni, seveda pod pogojem, da dobe od "belogardističnih" organizacij kak dokument, ki bi jim nekoč služil kot dokaz za obrambo svojih zločinov.

V coni-B vrše partizani propagando v sledečem smislu: Računati je treba z možnostjo umaknitve partizanov iz cone-B za dobo dveh let, ker Sovjetija še ni pripravljena in ne more stopiti takoj v vojno. Potem pa bo udarila po zapadu in ga premagala.

Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da bodo poslali partizani v vsa begunska taborišča nove ljudi, ki bodo propagirali vrnitev v domovino.To bodo napravili čim dobe po taboriščih potrebne zaupnike.

V Ljubljani tiskajo v minimalni nakladi "Svobodo ali smrt".

= = = = = = = = = = =

SPOZNAVAJMO SVET

NADALJEVANJE ČLANKA O ITALIJANSKIH POLITIKIH, KI GA JE NAPISAL ŠVICARSKI "WELTDIENST" IN KA= TEREGA PRVI DEL SMO OBJAVILI V PREJŠNJI ŠTEV.

Skupini starcev sledi skupina poklicnih politikov. S to besedo se najbolje označi zastopnike onih šestih strank, ki so dosedaj imele mono pol na vlado ter v njej igrale dominantno vlogo. Dosedanji vodja "profe sionalcev" Feruccio Parri, je sedaj, morda za vedno, izstopil iz skupi= ne. Je pošten, marljiv človek. Napravil je najboljše, kar je mogel! Toda njegovi osebnosti je manjkala vsaka vžigajoča iskra. Ob koncu svojega ~~pri~~ predsedništva se je vidno postaral, izmučil in prenapel. Rad je odstopil in gotovo mu ni niti malo žal... Njegovega naslednika Alcide de Gasperi ja imenujejo "jeguljo italijanske politike" - z ozirom na njegov vitki život, deloma na njegovo, med desnico in levico, plavajočo politiko. Dru gi ga imajo, voditelja krščanskih demokratov, "za edinega velikega dr = žavnika" med mlajšimi italijanskimi politiki. Poredni deček št.1. je vo= dja socialistov Pietro Nenni. Je romanjol, ožji rojak rajnega Mussolini ja in je bil nekoč njegov sodelavec in prijatelj.

Položaj vodje komunistov, Togliattija, pa morajo desničarji še tež je spraviti iz ravnotežja. Njegovo privatno življenje je popolnoma neo= porečno. V medsebojnih odnosih je poosebljena korektnost in vljudnost. Edino, kar je desničarska opozicija do sedaj mogla njemu očitati, je tr ditev, da ni on, temveč tovariš Ruggiero Grieco resnični vodja komuni = stov in načelnik tkzv. "sparta", na nasilen prevrat ciljajoče komuni== stične ~~revolucije~~ organizacije. O tem človeku pa javnost zelo malo ve, čeprav bo morda postal "človek usode" za Italijo.

Zaključek tvori skupina zunanjih. To so vsi tisti, ki mislijo, da je šest strank v vladi premalo. Število političnih zunanjikov je zelo ve liko. V Italiji imajo namreč danes nič manj kot 60 strank. Tako hočejo, poleg zastopnikov šestih vladnih strank, tudi neštevilni drugi h kori= tu. To so predvsem zastopniki različnih desničarskih strank, ki jih ime nuje levica s skupnim imenom, vendar ne popolnoma dobro, "monarhiste". Politično najpomembnejši med njimi je, prav kakor Cattani, še mlad mož - nadarjeni, energični in šestihlepni Enzo Selvaggi, izdajatelj važnega lista "Italia Nuova". Njegovi uvodniki spadajo med najsijajnejše, kar pre more današnji italijanski politični žurnalizem. Selvaggi najmočneje na= sprotuje "sistemu šestih strank", za monarhijo pa dela spretno propagan do. Najbolje se ga morda označi kot "vodjo opozicije za Njegovo Veličan stvo".

Na čelu vseh političnih zunanjikov in nasprotnikov profesionalcev pa koraka bivši filmski režiser Guglielmo Giannini, ustanovitelj L'uomo Qualunque - pokreta. Tudi njega je upravnik - pomotoma - poklical na po svetovanje v Quirinal. Temelj pokreta L'uomo Qualunque je Giannnijeva žalost za svojim sinom Mariom, ki je postal žrtev letalske nesreče. O tem pokretu se danes mnogo piše po Italiji. Mario, pravi Giannini, je moral umreti, "ker so poklicni politiki razvnali vojno" in ker so sploh krivi vseh vojn in nesreče človeštva. Zato se je odločil ustanoviti pokret, ki se obrača proti vsem politikom, pokret nepolitičnega človeka s ceste, po kret l'uomo qualunque. In kakor hitro bo Italija dobila tako "nepolitič no vlado", se bo umaknil v privatno življenje in se popolnoma posvetil ža losti za svojim Mariom.

Ves U.Q. pokret je zaenkrat še sila zmeden, popolnoma nepomemben in smešen. Res pa je, da so gotovi pokreti, preden postanejo neprijetni, naj prej smešni. Zato menijo dobromisleči Italijani, da se je treba malo bolj posvetiti takim pokretom, predvsem pa vzrokom, zaradi katerih so nasta= li. (Konec)

EDEN NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV PRETEKLEGA TEDNA SO BILE 5.5. VOLITVE V FRAN CIJI za ali proti novi ustavi. Za je glasovalo 9,270.782, proti pa kar 10,455,854.-Socialisti upajo, da se bo s tem docela osvobodili komunistič nega vpliva, kajti narod se je izrekel proti ustavi, predlagani od komunistov.

ŠIROM PO SVETU

PARIŠKA KONFERENCA: Kardelj je v svojem štiriurnem govoru v slovenščini podal izjavo o Julijski Krajini in Trstu.Zahteval je pripojitev vseh pokrajin do linije,ki jo je zavzemala Italija 1914.l.-De Gasperi je zagovarjal priključitev Trsta z italij.ekonom.stališča ter trdil,da bi slovenski živelj imel iste pravice kot Italijani. Bevin in Byrnes zagovarjata italij.predlog, Molotov pa Kardeljevega.-Byrnes predlaga plebiscit v prostoru med najzapadnejšo linijo,ki jo je predlagal sovj.delegat in najvzhodnejšo,ki jo je predložil ameriški delegat. Molotov je zahteval v takem slučaju plebiscit na področju cele Jul.Krajine. Italija bi pristala na mednarodno upravo Trsta, če bi Trst ostal pod ital.oblastjo. - SSSR zahteva od Italije 75 milijonov ameriških dolarjev v zlatu v svrho reparacij.- Zunanji ministri so se načelno sporazumeli,da pridejo ital. kolonije v Sev.Afriki pod skrbetvo OZN.- Romunija dobi nazaj Transilvanijo.O mednarodni plovbi na Donavi še ni dokončne odločitve.-Bolgarija zahteva izhod na Egejsko morje.- Razpravljalo se je o likvidaciji vseh fašističnih organizacij v balkanskih satelitskih državah.Byrnes je predlagal osnovanje posebne komisije za preiskavo in odkritje vojnih zločincev, kar pa je Molotov odbil.-Byrnes zahteva izpraznitev Bolgarije,Romunije in Avstrije, dovoljenje za omejeno število avstrijske vojske in da se postavi Avstrija pod zaščito OZN.- Molotov je načelno pristal na izpraznitev Bolgarije po okupac.vojski, toda izjavil, da je treba zagotoviti Sovjetski zvezi prometne zveze in plovbo po Donavi.- Končna odločitev o mirovnih pogodbah z Romunijo,Bolgarijo in Madžarsko bo padla šele na mirovni konferenci,ki je po Byrnesovem predlogu predvidena za 15.junij.-Bolgarsko-grško mejno vprašanje bo reševano z direktnimi razgovori med prizadetima državama.-Anglija in Amerika zahtevata umik okup.čet iz Centralne Evrope.-"Tass"trdi,da vse nesporazume povzročata angleški in ameriški delegat,ki bi rada vse svoje želje vsilila drugim.- Konferenca bo končala verjetno jutri,v soboto 11.maja.-

OZN: Generalni tajnik je prejel perzijsko noto, v kateri je rečeno,da so se Sovjeti umaknili iz 4 pokrajin,za Azerbejdžan pa se ne ve,ker niso Sovjeti dopustili perzijske kontrole pri svojem umiku.-SSSR ni poslala ni kakega odgovora.-To vprašanje je preloženo na 20.maj,ko bo perzijska vlada ugotovila dejansko stanje v Azerbejdžanu.- Osnovan bo poseben odbor, ki bo preiskoval, v koliko je svobodno mišljenje v posameznih državah - zares svobodno.Odboru predseduje ga.Roosevelt.-Avstralski delegat je izjavil,da ni nikjer v listini OZN odredbe,ki bi dovoljevala kateremukoli članu svojevoljni izostanek pri zasedanjih.Kaj torej pričakuje SSSR od OZN? je dejal Avstralec.-

BLIŽNJI VZHOD: Azerbejdžan in Kurdistan(oba v Perziji) sta sklenila pogodbo ~~xx~~ o prijateljstvu in vojaški pomoči v slučaju, da bi bil kdo od njiju ogrožen.Teheranska vlada ni podala nikake izjave.-V Siriji so demonstrirali Arabci z napisi:"Danes demonstracije - jutri v gozdove!" Arabski krogi so predlagali,da se vse arabske žene in otroci izsele iz Palestine,katero naj se proglasi za sporno jabolko nove svetovne vojne. - Kralj Ibn Saud je poslal Trumanu pismo,v katerem pravi,da bi v slučaju, da se odobri predlog o vselitvi 100.000 Židov v Palestino,ukinil Ameriki vse petrolejske koncesije.- Predvideva se umik vseh britanskih sil iz Egipta.Te čete bodo nameščene na drugih področjih Srednjega Mli Bližnjega Vzhoda.Predsednik egiptske vlade je izjavil,da bo Egipt stavil vse egiptske oborožene sile na razpolago OZN in v slučaju potrebe dovolil organizaciji oboroženih sil ZN prehod preko svojega ozemlja.-

EVROPA: V angleškem Spodnjem domu se vodi debata o hitrem angažiranju vojaških sil v slučaju izbruha nove vojne.-Anglija gradi nova specialna letala z brzino 960 km na uro.-Viktor Emanuel III.je odstppil v korist Umberta,ki pa izjavlja,da bo narod odločil o monarhiji in republiki.-Grški policijski minister je odredil zapečatenje 150 uradov skrajne levice in desnice.Prizadeti sta monarh.org."X" in levičarska EAM.-V Romuniji se je pričela razprava proti gen.Antonescu.- DALJNI VZHOD:Komunisti so v Mandžuriji proglasili svojo vlado,ki tudi že izdaja svoj denar.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Komunistična stranka se bore= do demokracija samo poslužuje, toda cena je v bistvu nedemo= kratska.Sredstva, s katerimi si skuša zagotoviti oblast,na upoštevajo tistih vodilnih na= del,ki edino omogočejo življe= nje v dostojni družbi.-Attlee

ŠTEV.227. 18. maja 1946. L.II.

LETO EMIGRACIJE

Mesec maj je bil v slovenski zgodovini že večkrat čas večjih pre= obratov, ko se je izpremenil normalni tok našega življenja in so se za = jedli vidni sledovi v karakter slovenskega človeka.

Lanski maj bo močno vplival na našo bodočnost. Vplival je na sedanjo generacijo in bo pustil pečat na naslednji - revolucija je na pohodu. Naša tradicionalna dezinteresiranost je našla svoje meje. Prizadeti so vsi sloji od kmeta in delavca, do obrtnika in uradnika, umetnika in znanstvenika, od revnega do bogatega, od tega do onega svetovnonazorsko prepričanega. Individualizem je močnejši kot kdajkoli poprej. To je ra=zumljivo. Toda stremeti je treba za pametnim sožitjem in medsebojnim ra zumevanjem. Ni več bolj ali manj angažiranih, da odločajo o skupni usodi. Vsi so poklicani, da rešujejo pereča vprašanja sedanjosti. Slepo za upanje je dokončno pokopano, ker nas je privedlo na rob propada. Z emigracijo se se odprle oči vsakemu slepcu.

Težak udarec nas je prizadel, toda, hvala Bogu, ne pokopal. Po eno letni omedlevici in tipanju se počasi zopet budimo. Nedelavnost, računa joča na skorajšnji povratek, prehaja. Pričenjamo se razgledovati po svo ji okolici, po svetu in iščemo opore. Emigracija iz leta 1941 hodi svo= jo staro pot naprej brez vsakršnih izprememb.

Če se je komu še lansko leto zdel čuden naš odhod iz domovine, se letos ne čudi več. Nasprotno, razume ga in mu pripisuje tisti pomen, ki ga zasluži. V našem položaju ne bi mogel nihče drugače. Težka je bila od ločitev, toda tudi to smo voljno vzeli nase in odšli v tujino. Od tu zre mo na svojo preteklost, kajti sentimentalnost bi bila neupravičena. So= dimo jo in ocenjujemo. Nesreča je taka težka, da je nujno potrebno naj= ti nje vzroke, ker edino tako lahko kritično gledamo na posledice.In te posledice morajo povzročiti naše prerojenje. Morajo, ker je sicer tudi naša emigracija brez pomena. Kaj pa naj bi nas moralo še huje prizadeti, da bi se zbrihtali? Smatramo, da se nahajamo na prelomnici, kjer je tre ba jasne in odkrite besede, če jo nočemo docela zavoziti.

Upamo, da so že vsi Slovenci pričeli razmišljati o tem neizbežnem rezultatu, ki ga je prinesel maj 1945...

NE GREMO NA VEŠALA!

"13.aprila t.l. je prišla ob 9.uri v štab komande naših oficirjev in vojakov, biv.vojnih ujetnikov, ki so odbili vrnitev v domovino, Tito va misija v spremstvu ameriškega zveznega oficirja, zaprisežengega tolma ča in ameriških vojakov kot stražo. Misija je zahtevala od naših oficir jev, podoficirjev in vojakov, da se izjavijo: ali so za ali proti vrnit vi v Jugoslavijo. Izjavljanje je poteklo v največjem redu. Od 965 oficir jev, podoficirjev in vojakov v Münchenu, ki so bili na licu mesta,se ni za povratek PRIJAVIL NITI EDEN. Po končani izjavi se je spontano razvi= la manifestacija za Nj.Vel.Kralja Petra II., Dražo Mihajlovića, Predsed ka Trumana, Churchilla, Attleeja, Ameriko in Anglijo. Odigrani sta bili naša in ameriška himna. Pele so se nacionalne pesmi in navdušenju ni bi lo kraja. Vse to se je odigralo pred očmi Titovih delegatov, Amerikan = cev in nemškega civilnega prebivalstva, ki se je od radovednosti nagrmi lilo na cestah. Titova delegacija je odšla ob sviranju posmrtne koračni ce in spremljavi razbijanja na preko 300 praznih veder ter z vzkliki pro

ti Titu, teroriu, komunizmu itd.

Do 16.aprila se je vrnilo izjavljanje v Nemčiji samo po naših vo = jaških edinicah. Do tega dne so znani rezultati iz sledečih krajev:Ran = gen - od 367 vojakov se ni javil niti eden; Osnabrück - od 2.300 se je za povratek javilo le 7 oficirjev in 2 aterih ter bolanih vojakov, od katerih pa se je do meje poleviea premislilo; Verde - od 1.400 oficir= jev, podočicirjev in vojakov niti eden; Dedlingen - od 1.260 vojakov,se jih je javilo le 23; Oberkassel - od 360 se jih je javilo 6; Lubeck -od 1.100 vojakov le 4. - Pa še od teh jih je mnogo pobegnilo iz transporta, ne da bi dosegli jugoslovanske meje."

Naši oficirji, podoficirji in vojaki, bivši vojni ujetniki v Nemči ji, so na ta način znova dokazali svojo visoko nacionalno zavest, nez = majno zvestobo šeni prisegi našemu Vrhovnemu Komandentu Nj.Vel.Kralju , našemu narodnemu heroju in vojvodi generalu Draži Mihajloviću ter našemu zasužnjenemu narodu. S tem so manifestirali svojo ljubezen napram svoje mu narodu in svobodi ter dokazali čvrsto in neomajno stališče ne samo = krasnje ter proti diktaturi in Titovemu krvavemu komunističnemu režimu!

MIHAJLOVIČ SIMBOL SVOBODE

Zastopnik angleškega zunanjega ministra Mac Niel je izjavil v Spod= njem domu, da Bevin doslej še ni prejel nikakega poročila o pripra vah in obtožbah za razpravo proti generalu Mihajloviću. Izjavil je, da so se ponudili za priče tudi angleški oficirji, ki so bili na zveznih položa= jih pri Draži Mihajloviću.

Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo, da so mnogi ameriški pi loti ponovno zahtevali, da se jim dovoli pričanje na razpravi gen.Mihaj loviča. Izjava je bila objavljena potem, ko je ameriška vlada zaman čaka la na odgovor jugoslovanske vlade na prvo noto. Druga nota je bila po slana 7.aprila. V njej trdi ameriška vlada, da želo razne skupine in po edinci pričati na razpravi gen.D.Mihajloviča in so o tem obvestili ame= riško zunanje ministrstvo.Večina teh so letalci, ki so jih rešile čete gen.Mihajloviča in nemškega ujetništva. Ameriška vlada pouderja željo, da se dovoli ameriškim državljanom prisostvovati sojenju gen.Mihajlovi= ču in da o tem beograjska vlada čimpreje obvesti ameriško vlado. (Radio New York, 15.9.46. ob 13 h)(Vsebinsko isto tudi Radio London 15.9.1946. ob 13,45 h)

Ameriška časopisa "New York Herald Tribune" in "New York Times" ob javljata na vidnem mestu izjavo kapetana Nelsona, v kateri pravi,da so Titovi partizani v času, ko se je Mihajlović boril proti Nemcem, vpadli njegovim četam v hrbet in da bo sedaj ta isti general, ki je vodil gue= rilske edinice v jakosti 300.000 mož, v kratkem postavljen pred sodišče. "New York Times" pouderja, da je dvomljivo, da bi bilo sojenje v resni= ci pravično in pošteno. Tito in njegova vlada, pravi list, bi napravila veliko usluge sebi in ostalemu svetu, če bi izročila gen.Mihajloviča z vsem dokaznim materialom kakemu mednarodnemu sodišču. Na ta način bi svet uvidel, da je v resnici govora o pravici, ne pa o maščevanju.

Švicarski list "Die Tat" objavlja vest agencije "Exchange" pod na= slovom "Jugoslovanski emigranti za Mihajloviča" sledeče: "Potrjuje se , da je poslal kraljevski "Jugoslovanski Nacionalni Komitet" v Londonu te legram generalnemu tajniku OZN, v katerem protestira proti zaradi areta cije generala Mihajloviča in pouderja njegove zasluge za zavezniško stvar. Komitet je zaprosil Svet Varnosti, da čimpreje osnuje mednarodno preis= kovalno komisijo, ki naj pregleda obtožbe naperjene proti Mihajloviču , ker ne obstoja v Jugoslaviji nepristranskega pravosodja. Poleg tega pa naj ta komisija poskrbi za pravičen sodni postopek."

Reuter je javil iz Beograda, da je general D.Mihajlović priznal mo je izdajalsko delo v času vojne. Priznal je tudi to, da je izdal svojo državo, nudil pomoč nemškim in italijanskim osvojevalcem, ukazal pobija nje partizanov in da je odgovoren za masovno pobijanje muslimanov v Bo ni in Sandžaku. - Ameriški list "Journal American New-York" piše ob tej priliki: "Najmanj kar zasluži general Mihajlović, vojni vodja jugoslo = vanskih četnikov, za svojo pomoč izkazano Amerikancem, je pravično sodi šče pred OZN. To je izjavil kapetan George Xxxx Musulin, OSS oficir, 31 let star iz 2820, Liberty Ave, ki je naprošen, da priča v Mihajlovičevem

izdajniškem procesu Mihajlović, ki je bil 9 mesecev v Štabu Vrhovne Komande pri gen. Mihajloviću, je dejal sledeče: "Vsekakor bi želel prišteti za Dražo Mihajloviča. Njegov položaj je danes neposredna posledica ruskega pritiska in partizanske propagande. Vem, da je on edina osebnost na Balkanu, ki predstavlja Demokracijo in glavno preprekc Titovi ambiciji."

Švicarski list 'Hochwacht' pa piše pod naslovom "Ali naj bo Mihajlović obešen?": "Pristaši generala Mihajloviča izjavljajo, da vest o prijetju generala Mihajloviča ne more odgovarjati resnici. Mihajlović ni bil med vojno zavezniški, ker je nasprotno napravil ogromne zasluge tako Zavezni kom kot Jugoslaviji. Če pa bo kljub temu obešen, je to pripisati nasičevalni želji Titovih ljudi, ki se boje opozicije potrbte Mihajloviča, ki noče poslušati Moskve."

ČLANEK "TITO IN MIHAJLOVIĆ" KI GA JE OBJAVIL "COURRIER DE GENEVE" skupaj z Mihajlovićevim pismom z dne 2.febr.t.l. priobčimo v celoti prihodnjič. Danes navajamo samo sledeči važni odstavek iz Dražinega pisma:

"VESTE ZA MOJ CILJ: "BOREČI SE ZA VSAKO CENO ZA NALOGO, KI MAM DANO - JAZ LAHKO PADEM V TEJ SVETI BORBI, TODA VI DOBRO VESTE, DA S TEM NAŠA BORBA NE BO PREKINJENA. JAZ SEM SAM IZVRŠEVALEC NARODOVE VOLJE IN SEM V TEM SVOJSTVU ZAČEL NAČRTNO BORBO PROTI OKUPATORJU, NATO PROTI KOMUNISTOM. TAK POLOŽAJ BO IMEL TUDI MOJ NASLEDNIK, KI GA POZNATE. ZATO NE SMEMO NITI ZA TRENUTEK..DA BO SVOBODA Z RAVNE GORE PONOVNO OBSIJALA NAŠO TRPEČO DOMOVINO."

DOMOVINA PRIČA

Na jugoslovanski strani je najstrožje zabranjeno kretanje v obmejnem pasu. Ukrep ima namen preprečiti dezertacije vojakov in civilistov, ki so se v zadnjem času pomnožile.

V Postojni prevzema UNRRA-no blago za Jugoslavijo neki Pirnat, sin trgovca Pirnata iz Jv.Petra cesta v Ljubljani.

Po Dolenjskem, vlasti okrog Stične, so se pojavili "Križarji".Ljudstvo jih precej podpira. Razpolagajo tudi s precejšnjimi denarnimi sredstvi.

Pred enim mesecem so bile v Ljubljani naiomeatne volitve v kvartne odbore. V kvartnem centru pa se jih je mnogo abstiniralo. Med drugimi tudi g.znani čfor slikar Bežigar Jakec, bivši član AVNOJ-a, in njegova žena.

Kljub temu, da je vsa partizanska propaganda usmerjena proti vojni, vseno kopljejo v bližini mest jarke za protiletalsko topništvo. V Ljubljani in Kranju je to orožje že nameščeno.

V Kočevskem taborišču je okrog 500 moških in 45 žensk. Postopek življenja in hrana je kot v nemških taboriščih. Moški delajo od 7-12 in od 13-17 ure udarniško na ruševinah. Ječni so tako, da se kljub temu, da so pretežno inteligenti, često stepejo za hrano. Kruha sploh ne dobe. Zato pa imajo vsak večer politično uro in ob nedeljah miting. Uradno izhaja dvakrat mesečno "Stenčas" in prav tako dvakrat nesrečno časopis "Svoboden jutri". Higijena je pod kritiko.

Od partizanov je dezertiral bivši major NZNE - znani Golob iz Ljubljane, Wolfova ulica.

OZNA je zaprla poveljnika 23.divizije "podpolkonika Zupančiča. Zupančič je bil aktivni jugoslovanski oficir ter je dve leti in pol poveljeval raznim partizanskim edinicam.

Prehrana je zelo slaba. Potrošniki prejemajo tedensko po 10 dkg mesa na osebo. To se pravi, bi ga dobili, če bi ga bilo mogoče dobiti. Na Gorenjskem ga n.pr. sploh ni. Medtemko prejemajo v Ljubljani v glavnem konzerve ali konjsko meso.

Mednarodna komisija za razmejitev je prejela precej spomenic, ki zahtevajo demokratizacijo Jugoslavije po zapadnem vzorcu. Komisija je sprejela v Gorici in Trstu tudi delegacije s tem namenom.

Italijanski nacionalisti razbijajo italijansko-titovsko "fratellanzo". Pa tudi italijanski komunisti že zabavljajo čez svoje jugoslovanske tovariše. Ustanovili so v Trstu KP za Julijsko Krajino in ne marajo imeti nič skupnega z jugoslovansko KP.

= = = = = = = = =

SLOVENIJA IN TRŽAŠKO VPRAŠANJE

(1.del smo objavili v prejšnji številki)

Tuđa če hočemo priti pri tem vprašanju do popolne jasnosti, je treba problem osvetliti v še bolj širki luči. Kdo bi n.pr. kdaj prišel na misel, da bi bilo treba vzeti London Angležem, Antwerpen Belgijcem, Marseille Francozom in Genuo Italijanom ter jih "internacionalizirati"? Že v današnjem se je že kdaj to zgodilo - videli smo z kakšnim uspehom, ter v daljnih dežalnh Vzhodne Azije, kjer pa nacionalna zavest ter gospodarska moč avtohtonega prebivalstva dejansko ni bila kos postavljenim nalogam. Ali naj upravljajo Antwerpen Holandci ali Francozi boljše kot Belgijci? Ali je dobro pristaniščе drugemu sosedu bolj potrebno kot narodu, ki leži njegova zemlja ob njem? Kimlimo, da je odveč vsak odgovor, da je odveč tudi vsaka številka iz gospodarskih statistik, ki bi jih lahko navedli dolge kolone. Kdo bi še dvomil v to, da tudi v katerem koli novem redu ter v kakršnikoli obliki svobodnega gospodarstva ne bo mogoče izločiti iz gospodarskega življenja tako važnega političnega momenta, kakor je zavest krivice, ki bi se zgodila žrtvovanemu narodu? Kdo bi še mislil, da bo mogel Trst kadar koli v bodočnosti še živeti brez ali mimo Slovencev? ~~xxxxxxxx~~ Predstavite si boljševizem 5 km pred Antwerpenom, Hamburgom ali Londonom! Ali mislite, da ne bo v mentu samem tudi čutiti njegovega morečega diha?

Če pa je tako, je tudi prav, da se stvari tedaj, ko je čas, imenujejo s pravim imenom. Jugoslavija je svojih balkanskih nastavinah, ki te že v Solun ali k Črnemu morju, brez dvoma ni mornino dovolj močen tak = mo tistim priznavanjem, ki vsaj fiktivno teže k Trstu, čeprav jih nacionalni šovinizem ali drugi razlogi ženejo vedno znova v Hamburg in drugam. Jugoslavija je v svoji sovjetski opremi še prav posebno tudi ni ti sti privlačni magnet, ki bi mogel oživljajoče delovati na tako občutljiv organizem, kakor je Trst kot svetovna luka. Na drugi strani pa je odgovornost državnikov, ki so se zavezali vzdrževati nov in pravičen red v svetu, tudi nasproti malim narodom, ki ne morejo iz lastnih sredstev in delovati atomskih bomb, obvezujoče in velika. Tudi Slovenci - ~~xxxx~~ smo narod, ki nam pomeni Trst življenje v svobodi ali smrt v sužnjestvu. Če se postavi tržaški problem pod tem edinim primernim vidikom v razprave, potem je ves kompleks kaj lahko rešljiv: Antwerpen spada k Belgiji tako kot spada Trst k Sloveniji! In če bo boljševiška vsa Belgija, potem bo tudi Antwerpen, pa naj mu vlada eden ali več mednarodnih kongresov. Vprašanje razmejitve med sovjetskim ter protisovjetskim vplivom sploh med blokom "sture" demokracije ali "reakcije" ter blokom prave "ljudske" demokracije spada v druga kategorije kot vprašanje pripadnosti Trsta. Tukaj in predvsem tukaj je res primerno in potrebno, da vsi zagovorniki resnične demokracije, one plemenite oblike vladavine, ki so jo po stoletjih krvavih borb izoblikovali narodi kulturnega zahoda, povzdignejo ~~xxx~~ svoj glas ter po potrebi tudi z odločno gesto pokažejo svojo moč in popravijo tudi svoj veliki greh, ki so ga zagrešili nad Slovenci, ko so jih izdali v suženjost boljševizmu. Rešite tedaj Slovenijo, najdragocenejši biser ter zibelko resnične demokracije, vsiljenega rdečega jarma, ki jo duši, in na dlani bo nesporna in nesporavzna rešitev tržaškega vprašanja. Brez "internacionalizacije" bo služil Slovencem ter narodom v zaledju v sreče in blagoslov.

/DOKUMENTACIJE/

Jugoslovanski emigrantski tisk se že mesece in mesece bavi s tržaškim in primorskim vprašanjem, osvetljujoč ga z vseh mogočih strani, z etničnega, geografskega, gospodarskega in zgodovinskega stališča ter prihaja nepretrgano do istega logičnega in pravilnega zaključka, da m o r a Trst in Julijska Krajina po vseh božjih in človeških postavah pripasti Jugoslaviji. Ne glede na to, kakšni so trenutni interesi teh ali onih velesil, je treba priznati resnico. Kajti največja krivica bi jo namerama trditi, da Trst in Julijska Krajina ne moreta pripasti Jugoslaviji ne z etničnega ne z gospodarskega vidika, boječ se, da ne bi Trst postal sovjetsko oporišče, Julijska Krajina pa odskočna deska boljševizmu na Italijo. Čeprav ves svet ve, čemu se Tito toliko poteguje za to ozemlje in čeprav je danes vsakomur jasno, da je Josip Broz moskovski agent, SE VSE

ENO TUDI NAHODE OSPORAVA DEJSTVA NA TO, ker se pač napačno istoveti pojem naroda s pojmom režima. Tako se n.pr. tudi stalno čuje, da so Jugoslovani to in to napravili, ja so podjarmili vojaško pogodbo s Poljsko in Češkoslovaško, da so se Jugoslovani izjavili za večno prijateljstvo s Sovjetsko zvezo, da propagirajo proti Angloamerikancem in da so napram demokraciji sovražno razpoloženi itd.itd. KDAJ BO TO PRENEHALO? SEDANJI ČAS JE ŽE, DA SE POJASNI, DA SE KOMUNISTI IMENA JUGOSLAVIJE SAMO ZA= RADI POSLUŽUJEJO, ker dobro vedo, kakšen ugled uživa naša država v demokratski javnosti od prvega dne, ko smo se uprli trojnemu paktu, medtem ko so oni - komunisti - naš odpor sabotirali. Če se dela razlika med Anglijo in Španijo, Poljaki in Nemci, Čehi in Italijani, ZAHTEVAM, DA SE V NAŠEM SLUČAJU LOČI TITOVCE OD KOMUNISTOV OD JUGOSLOVANOV. Njihova politika ni naša jugoslovanska politika in zato vse pogodbe ali razmejitve, sklenjene med sedanjim režimom in sosedoma Avstrijo in Italijo, NI MU NIKDAR PRIZNATI, ČE BODO ZAVEZNIKI ZAVZELI NEGATIVNO STALIŠČE NAPRAM JUGOSLOVANSKIM - NE KOMUNISTIČNIM - ZAHTEVAM.

* * * * * * * *

"GLAS ZAVEZNIKOV" je objavil 7.maja uvodnik svojega urednika Petra Kemnika pod naslovom "Obletnica zmage", v katerem pravi med drugim:

"Prišel je 27.marec 1941, ko smo se Jugoslovani postavili Nemčiji po robu. Nihče takrat ni mogel razumeti znake odločitve, saj je pomenila samomor. Angleški ministerski predsednik Churchill je tedaj dejal, da je "Jugoslavija rešila svojo dušo". Hitler je 6.aprila z vso silo udaril in zdrobil Jugoslavijo. Vendar ni mogel zdrobiti odpora njenih narodov, kakor se mu ni posrečilo zasužnjiti Čehov, Poljakov, Norvežanov, Holandcev, Belgijcev in Francozov."

"Jutri bo svet praznoval prvo obletnico končne zmage nad nacizmom in fašizmom. Izgubili, za katere se je svobodno človeštvo bojevalo, SO NISO URESNIČENI. Štiri svoboščine in Atlantska listina SE NISO PRIČELE DOSLEDNO POLNO VELJAVE. Želja vseh narodov in posebno tistih, ki so se bojevali za svojo svobodo, pa je, DA BI SE URESNIČILA NAČELA, KATERA SO SI ZASTAVILI ZA SMOTER?

ANEKDOTA

POVZETO IZ "SLOVENSKEGA PRIMORCA", KI JE SPODNJE OBJAVIL 2.5.46. POD NASLOVOM "POD DOMAČO LIPO" :

Tone je bil komunist. Imel je soseda Petra, ki je imel malo posestvo in dve kravi v hlevu. Tudi on bi rad postal komunist, saj mu je Tone tolikokrat govoril o tej stvari kot o pravem odrešenju za človeški rod na splošno, in še posebej za slovenski narod. Neko nedeljsko popoldne sta sedela pod lipo pri kozarcu vina. Tone je vsak pogovor zaključil s slavospevom komunizmu. Ko sta že govorila o tem in onem, mu Peter nenadoma zastavi vprašanje: "Tone, veliko sem že slišal o komunizmu, a saj je prav za prav, vendar še ne vem. Pojasni mi malo, saj ti si o tem dobro poučen, ker hodijo k tebi višje glave."

Tone se je nagnil k njemu in mu začel razlagati rdeči evangelij po kolc: "Peter, da boš bolje razumel, ti bom kar po domače povedal, kaj je komunizem. Vidiš, mi komunisti zahtevamo, da se vse razdeli, da bodo vsi ljudje enaki. Razumeš?"

"Mhm!" je pritrjeval Peter.

"Misli si, da imaš ti dve veliki lepi hiši. Saj si to lahko misliš? Kaj boš v tem slučaju storil?"

"Eno bi obdržal, drugo dal drugim," se odreže Peter.

"Dobro! Zdi se, da že popolnoma razumeš nauk! Zdaj si pa mislil, da imaš dva automobila. Kaj boš napravil?" vpraša Tone.

"Ej, enega bi obdržal, drugega dal tebi."

"Izborno!" ugotavlja Tone. "Si že naš!" -"Kaj pa, recimo, da imaš v hlevu dve kravi? Kaj boš storil?"

Peter debelo pogleda in molči. A Tone nadaljuje: "Ho, Peter, ali si ne moreš predstavljati, da imaš v hlevu dve kravi? Odgovori, saj si pokazal, da že razumeš, kaj je komunizem. Odgovori, daj!"

Peter pa se poprasko za ušesi, rekoč: "Pusti mene in moji kravi v miru! Ni treba, da bi si kravi predstavljal, ker ju že imam! Zato pa tudi ne bom delil. Prevež se truđim in garam, da bi ju dajal drugim, ki

DOKUMENTI

Zastopniki štirih velesil, ki tvorijo takozvane konference "Sveta zunanjih ministrov" so:

James Byrnes, zunanji minister USA, rojen 1879 leta, je zelo sposoben politik, ki najde zlasti v zamotanih vprašanjih, ko ni drugega izhoda, pameten kompromis.

Ernest Bevin, zunanji minister v socialistični vladi Velike Britanije, rojen leta 1881, vnet reformator in nasprotnik komunističnih metod, spreten organizator delavstva, ljubi odkrito besedo.

Vjačeslav Mihajlovič Skrijabin - Molotov (slovensko pomeni "Kladivar"), rojen 1890 leta in je bil že v mladosti revolucionarec, ki je sedel v nekaterih ječah, v katerih pa je mnogo študiral in postal poznejše profesor v Leningradu. Je hladen in miren računar, ki se zna dobro obvladati. V vsem je zvest Stalinovi komunistični liniji.

Georges Bidault, francoski zunanji minister, je bil rojen 1900 leta in je vnet pisatelj ter urednik pariškega katoliškega lista "L'Aube". Smatrajo ga za najbolj premetenega med "štirimi", ki sedaj zasedajo na pariški konferenci.

TAJNA POGODBA MED NEMČIJO IN SOVJETIJO LETA 1939 :

Angleška revija "Whitehall News" objavlja besedilo tajne pogodbe, ki je bila v avgustu l.1939 sklenjena med Ribbentropom in Stalinom. Ta tajna pogodba se glasi: "Potem, ko so nemški in sovjetski pooblaščenci podpisali pogodbo o nenapadanju, so razpravljali o interesnih območjih obeh pogodbenih strank in so se sporazumeli o naslednjem:

1/ V slučaju spremembe političnih temeljev področja baltskih republik (Finske, Estonske, Letonske in Litve) bo severna meja Litve avtomatično postala meja interesnih področij med sovjetskimi in nemškimi interesi. Obe stranki priznata zahteve Litve po ozemlju Vilne (V sklopu poljske države - op.ur.)

2/ V slučaju spremembe političnega temelja področij, ki pripadajo Poljski, bo meja med vplivnostnimi območji med sovjetskimi in nemškimi koristmi šla približno vzdolž črte Narev - Visla - San. Vprašanje o tem, ali morebitne neodvisnosti poljske države se bo obravnavalo v okviru prijateljskega sporazuma med obema pogodbenima državama.

3/ V zvezi s položajem v jugovzhodni Evropi razširi Rusija svoje interesno področje na Besarabijo. Nemčija pa o svoje strani izjavlja, da se temu področju popolnoma odreka.

4/ Obe stranki izjavljata, da smatrati to pogodbo za izrazito tajno.

Podpisana Ribbentrop in Molotov.

Ta pogodba je bila sedaj predložena mednarodnemu sodišču v Nürnbergu. Predložil jo je Gauss, pravni svetnik nemškega zunanjega ministrstva in potrdil v svojih izjavah nemški zunanji minister Ribbentrop. Zastopnik Sovjetske zveze pri tem sodišču pa je odklonil eleherne izjave, češ, da pogodba nima nobenega pomena.

31.AVGUSTA 1939 JE MOLOTOV IZJAVLJAL:

".....Podpis nenapadalnega sporazuma med SSSR in Nemčijo je velike pozitivne važnosti, ker izključuje vojno med Nemčijo in Sovjetsko zvezo."

"Angleži in z njimi Francozi so proglasili nekaj kot nekako "ideološko vojno" proti Nemčiji, prav po načinu verskih vojn v starih časih. Vladajoči razredi v Veliki Britaniji in v Franciji bi nas radi zapeljali v srednji vek, to je v čas vraž in kulturne praznote. Idejologije ni mogoče uničiti s silo...ni je mogoče razpršiti z vojno. Torej vse to ni samo brez smisla, TEKVEČ JE ČLOVEŠKO NADALJEVATI VOJNO ZA UNIČENJE HITLERIZMA POD PRETVEZO BORBE ZA OBRAMBO DEMOKRACIJE."

(nadaljevanje s 5.strani) le postopaje in nič ne delajo. Če hočejo imeti kravo, naj se le lotijo pridnega dela. Začnejo naj kot sem začel jaz. Naj prej koza, potem dve kozi in potem krava in tako naprej."

Peter je izpil iz kozarca in vesel očital, da je razumel, kaj je ta toliko opevani komunizem.

SPOZNAVAJMO SVET!

LUIS FISHER, ZNANI SOVJETOM NAKLONJENI NOVINAR, JE ŽE TUDI PRIČEL SPOZABLJATI SVET PRED NEVARNO= STJO SOVJETSKE AGRESIJE. AGENCIJA "UNITED PRESS" JE RAZPOSLALA SVETOVNEMU TISKU NJEGOV ČLANEK POD NASLOVOM "RUSIJA IN SVETOVNI KOMUNIZEM", V KATEREM PRAVI :

"Druga države po jakosti v svetu je Sovjetska zveza, ki igra v med narodnih odnosih centralno vlogo in ki more kot taka zanimati vse faktor je v vseh državah. Če n.pr. razvije Stalin program na industrijske iz = gradnje SSSR, pritegne nase pozornost vseh onih ljudi, ki se zanimajo za gospodarstvo. Isto tako pa bi morali biti pozorni na aktivnost komuni = stičnih partij izven Rusije.

Tretja Internacionala ali "Kominterna" je bila v Moskvi razpuščena 1943 leta. Toda ni nobenega dokaza, da bi postale komunistične partije širom sveta neodvisne od svoje centrale v Moskvi. Niti ena komunistična partija ni izrekla niti šibke kritike proti svoji centrali. Nasprotno,vse znake teže jo take, da dokazujejo, da vzdržujejo komunistične partije v svetu še danes najtesnejšo zvezo s centralo v Moskvi.

Kitajska komunistična stranka je priznala sovjetsko-japonski dogo= vor z dne 16.aprila 1941, s katerim je Rusija priznala Mandžurijo kot ja ponsko satelitsko državo. Če bi bila kitajska komunistična partija neod visna od Moskve, bi tega dogovora nikdar ne priznala.

Indijska komunistična stranka je bila edina organizacija, ki je po magala med vojno. Vsi ostali Indijci so bili nacifašisti. Britanske vla da je izkoristila razpoloženje komunistične partije. Komunisti so bili v Indiji za to na vojno, ker je tako zahtevala od njih Moskva in ker so bili tesno povezani tudi po "razpustitvi" Kominterne.

Komunisti v Italiji bi morali biti po prirodi sovražniki Badoglia, naslednika Mussolinijevega štaba. Toda, čim je sovjetska vlada priznala Badoglievo vlado, so italijanski komunisti pričeli nuditi po= moč temu režimu. Drugič: italijanski komunisti bi morali biti proti od= storu Trsta Jugoslaviji. Toda oni temu niso nasprotni in stoje na Tito= vem stališču, kajti to je politika Sovjetske zveze.

Velik del Nemcev se pritožuje, ker so bili mnogi nemški kraji pri= pojeni Rusiji in Poljski. A nemški komunisti so te dejstve odobravali in odobrili sovjetsko aneksijo nemških oblasti."

"V politiki je Stalin realen človek. Vodi knjigovodstvo o stra = njo izgube in dobičku. Z veliko inkunjo, pridobljeno od leta 1917 tatm dalje, je Stalin uvidel, da je potrebno menjati taktiko. Namesto,da vr= še komunistični pristaši demonstracije, se je odločil, da vstopajo komu nisti v razne vlade in vrše v njih ter iz njih svoj komunistični posel. Vsem partijam po svetu je ukazal, da pogratijo kar najvec oblasti in da z njo osvajajo nove pozicije. Če se pregleda položaj v posameznih evrop skih državah, je jasno, da je Stalin s to taktiko pogodil. V okviru sov jetskih okupacijskih con v vzhodni in srednji Evropi so danes komunisti direktni agenti Sovjetske zveze. Delajo tako, kot jim to ukazuje Kremelj. To dejstvo je za Stalina več vredno kot pa kakršnikoli protesti proti ka pitalistični vladavini. Stalin ima danes svoje prijatelje v ministr= stvih in ti vlečejo zanj konopec ter rešavajo odločujoče stvari v posa= meznih deželah. Komunistom je docela vseeno, kaj je kdo bil prej.Glav= no je, da danes vrši zanje posel. Indijski komunisti sodelujejo z angle ško imperialisti, kitajski komunisti kolaborirajo s Čang-kaj-škom, ki so do včeraj nazivali fašista, romunski komunisti sodelujejo s Kraljem Mihaelom, ki je kolaboriral z Nemci, sodelujejo celo s Tatarescom, naj= večjim evropskim reakcionarjem. V desno ali levo, rdeče ali črno, to je povsem postranskega pomena. Važno je, da služi ali pa ne služi cilju ko munizma..."

"Stalin se je hotel z razpustom Kominterne samo rešiti enega izmed očitkov, seveda uradno, dejansko pa je komunistične partije še močneje pojačal po celem svetu. Danes vrše komunistične partije svoj posel bolj še in zvesteje kot pa takrat, ko je obstojala Kominterna."-Pisec prika= nuje tudi stanje v Ameriki in zaključa,da poskušajo komunisti izpodkopa ti sedanje življenje in da se v to svrho poslužujejo demokratskih struj.

DOGODKI V PRETEKLEM TEDNU

PARIŠKA KONFERENCA: Molotov je predlagal, da vsa nerešena vprašanja razmotrivajo namestniki zun.ministrov. "Štirje" pa naj se zopet sestanejo 5.junija. Načelno je pristal na začetek konference miru 15.junija. Angleški in ameriški delegat pa sta bila mnenja,da reši vsa nerešena vprašanja mirovna konferenca sama. Nato je Byrnes predlagal: 1) da se konference zunanjih ministrov odloži do 15.6.; 2) da se mirovna konferenca skliče za 1.ali 15.julij. Na junijskem zasedanju naj bi se razpravljalo tudi o mirovni pogodbi z Avstrijo,čemur pa nasprotuje Molotov.Bevin je v vsem podprl Byrnesa.- Zun.ministri so dosegli sporazum v 19 točkah: 7 za Italijo, 3 za Romunijo, 3 za Bolgarijo, 4 za Madžarsko in 2 za Finsko.- Cirenaica in Libija prideta pod skrbstvo OZN, pripadata pa še nadalje italijanski naciji. Bevin je zahteval,da se skrbstvo poveri Britancem, kar pa je Molotov odbil, čeprav je od sovjetskih zahtev odstopil. Italija bo plačala SSSR reparacije v iznosu 100 milj.dolarjev. Byrnes je na to pristal pod sledečimi pogoji: da zaobsegajo reparacije 1) italijansko imovino izven Italije; 2) previšek ital.industrije; 3) prodajo ital.ladij Vulcania in Saturnia; 4) prodajo ital.vojnih ladij. Molotov je izjavil,da material pod točko 4. spada med vojni plen.Bevin pa je podprl Byrnesa. - Generalni tajnik arabske lige je izjavil,da se bodo Arabci s silo uprli, če bi Tripolis prišel pod italijansko upravo. Molotov je zahteval, da se zaradi njegovega popuščanja v vprašanju ital. kolonij sklene priključitev Julijske Krajine s Trstom Jugoslaviji.Bevin in Byrnes pa sta bila mnenja, da se Trst internacionalizira, ostalo ozemlje pa priključi Italiji. Nato sta pristala na Bidaultov predlog,da podpadeta Trst in Gorica Italiji, Pulj pa Jugoslaviji.Molotov na to ni pristal.- Jugoslavija dobi jadranske dalmatinske otoke, ki jih je prej imela Italija, enako tudi otok Pelagruž.Otoki pa ne smejo postati vojaška oporišča.Italijanske pravice ribolova ostanejo.-

EVROPA: Britanska vlada je izjavila,da je vprašanje plebiscita notranje grško vprašanje. Plebiscit bo letos 1.septembra ob kontroli zapadnih sil. Liberali in EAM so proti plebiscitu.- Osnovana je nova grška vojska, opremljena in izvežbana na angleški način z angl.orožjem.-Viktor Emanuel je odšel v izgnanstvo v Egipt.General Morgan je osebno čestital novemu kralju Umbertu II. Plebiscit bo 2.junija.De Gasperi je izjavil,da bodo demokristijani samo v tem slučaju glasovali za republiko, če bodo pripravljeni prevzeti nase odgovornost nacionalne suverenosti. Papež je pozval ital.narod, da odda svoje glasove krščanskim in človekoljubnim strankam.-V Turčiji bodo kocem maja občinske volitve.-Češkoslovaška bo imela volitve v ustavodajno skupščino 26.maja.- Referendum o obliki ustavodajne skupščine na Poljskem, o podržavljenju in zahodnih mejah bo 30.junija.- AMERIKA: Kongres je odobril Angliji posojilo s 45:34 glasovcm. Enako Franciji 700 milj.dolarjev in 70-80 trgov.ladij.-Odbija pa posojilo Poljski,dokler ta ne poda garancij,da bo še letos izvedla volitve na demokratski način.-

BLIŽNJI VZHOD: Sedanji razgovori med Teheranom in Azerbejdžanom so dokončno prekinjeni.Obstoja možnost državljanske vojne.Azerbejdžan je zahteval,da on imenuje sebi guvernerja,vojaške komandante in da sme razdeliti kmetom zemljo. Sultaneh je zagrozil z ostavko in izjavil,da se notranje težkoče ne morejo rešiti mirnim potem.-Angleška vojska zapušča Egipt. Podpisana bo z njim prijateljska pogodba.-V egiptskih in iraških mestih počiva vse delo,promet in izhajanje časopisov v znak demonstracije proti useljevanju Židov v Palestino.- DALJNI VZHOD: Vodja kitajskih komunistov je odpotoval v Moskvo.Ču-En-Laj je izjavil,da se Kitajska spet nahaja pred izbruhom državljanske vojne in da posredovanje gen. Marshalla ni uspelo.- Prekinjeni so tudi razgovori v Indiji s popolnim neuspehom.Britanska delegacija bo poskušala znova.-POSLEDNJE VESTI OB ZAKLJUČKU LISTA: Pariška konferenca je soglasno preložena na 15.junij. Italija bo dobila z revizijo pogojev premirja večje ekonomske, politične in upravne privilegije.- Attlee je izjavil, da mora imeti Anglija za utrjevanje svetovnega miru in varnosti močne in efikasne oborožene sile, da bo lahko izvedle svoje obveznosti napram prekomorskim deželam in Združenim Narodom.Vojni minister pa je dodal,da potrebuje Anglija 250 tisoč prostovoljcev.- Britanska delegacija v Indiji je predložila načrt za časne ustave in vlade Indijske Unije.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"V temnih dneh smo se tesno združili in videli smo kako smo odvisni drug od drugega."
Maršal Montgomery

SLAVA PADLIM! NE POZABIMO!

ŠTEV. 228. 24. maja 1946. L.II.

ČLOVEK GLEJ!...

Žalostne obletnice praznuje naš narod. In če bi bilo možno, bi vihale v današnjih dneh zastave raz slovenskih hiš v spomin na dogodek, ki nam krči srce in spreminja besedo v pridušeno ihtenje. Tisoči antikomunističnih borcev so odšli v smrt, v najetrašnejšo, ki jo premore rabeljska pošast...

Nekoč bo znano, toda danes bi bilo neprimerno iznašati okoliščine, ki so pognale v klavnico toliko zavednih mož in fantov, kajti danes se poklanjamo njihovim žrtvam, ki so zakrivile le to, da so neizmerno ljubile svoj narod in se raje podale v negotovo bodočnost, kot pa da bi se uklonile zakletemu sovražniku vsega, kar je slovenskega - brezkompromisnemu komunizmu. ENO PA JE GOTOVO: POGNANI SO BILI V TITOVO ŽRELO KOT BREZ PRAVNA RAJA, KI NAJ BI SLUŽILA ZA ZAMAŠEK KRIČEČI TITOVI PROPAGANDI. To dejstvo je neizpodbitno in neizbrisano. Kajti ni ga sicer zakona, ki bi prisilil tisoče ljudi, da se proti svoji volji v zaplombiranih vagonih in ob straži oboroženega sovražnika, pred katerim niso nikdar položili orožja, vrnejo v pekel brez pravice pritožbe, zagovora in pravnega postopka. Izročeni so bili maščevanju in onemoglemu srdu peščice domačih in tujerodnih fanatikov, ki so z zavezniško pomočjo pograbili oblast v Jugoslaviji. Izročeni so bili na veliko veselje "tovariša Tita", ki je postal jugoslovanski državljan šele s prihodom na vlado, in vseh, ki plešejo okrog zlatega teleta v moskovskem Kremlju. TA DOGODEK POMENI SRAMOTO ZA ČLOVEŠKI ROD IN PRAVNO VEDO, prešel pa bo v pisani besedi v slovensko književnost in našel izraza v potezah upodabljajočega umetnika. ZGODOVINA GA NE BO MOGLA OPRAVIČITI - MI NE POZABITI! KAJTI ČLOVEK JE LAHKO TOLERANTEN IN PRIPRAVLJEN NA KOMPROMIS, DOKLER NE SKUSI SAM NA LASTNI KOŽI BLAGODAT EKSTREMISTIČNIH NAZOROV.

Evo, ena sama izpoved izpred groba:

"Potem, ko so nas iz Koroškega pripeljali v Teharje pri Celju, so nas 6. junija peljali v ograjeni prostor in pričeli takoj vezati vsakemu posamezniku roke na hrbtu, potem pa še po dva in dva skupaj. Zvezali so nas s telefonsko žico tako močno, da so mi roke v trenutku otrpnile. Ko so me z mojim sotrpinom zvezali, naju je prisotni partizan sunil vsakegar v drugo stran, tako da se je žica zarezala v meso. Še danes po 5 mesecih se mi poznajo brazgotinaste brazgotine na rokah od tega vezanja. - V mraku je prišlo 6 avtomobilov, na katere so nas pričeli nalagati in to po 20 na avtomobil. Ker smo bili zvezani, nismo mogli skočiti dovolj visoko na avtomobil, zato so nam partizani z udarci in suvanjem s puškami "pomagali". Eden od moje grupe je pričel od bolečin kričati; eden izmed partizanov je takoj skočil na avtomobil in ga nekajkrat udaril s puško, nakar je nesrečnež izgubil zavest in utihnil. Na avtomobilu so partizanski stražarji kar hodili po ljudeh, ne gledajoč kam kdo stopi. Zastraženi smo bili dobro; na vsakega jetnika pa en stražar z brzostrelko. Avtomobili so odhajali v razdobju po četrt ure. Avtomobil, na katerem sem bil jaz, je odpeljal okoli 9 h zvečer. Vozili smo se približno eno uro v smeri Hrastnika po nekih stranskih poteh. Po približno enourni vožnji je avto ustavil v meni nepoznanem gozdnem kraju. Morali smo izstopiti. Podili so nas v teku v hrib približno 10 minut. Šli smo preko male planjave - sredi tega pota so nas sezuli, tako, da smo pot nadaljevali bosi - na drugi strani pa sem opazil v gozdičku več karbidnih svetilk, s katerimi je bilo naše morišče osvetljeno. Opazil sem večje jame, proti kateri so nas peljali

li. Jama je bila dolga približno deset metrov in globoka do šest metrov. Morala je biti nekaka naravna jama, ker je bila nepravilnih oblik in ni bilo nikjer opaziti izkopane zemlje. Do polovice je bila že napolnjena s trupli mojih tovarišev, katere so pobili prejšnje večere. Okoli jame so stali partizanski stražarji. Bilo nas je deset parov, dva in dva skupaj zvezana. Jaz sem se nahajal v sredini; govorili nismo, ker smo se zavedali, da so to zadnji trenutki našega življenja. Vsak se je na tihem poslavljal od sveta in svojih dragih. Pred nami sta stala dva partizanska krvnika in polnila svoje revolverje. Zadnji par naše skupine ni mogel izdržati tega groznega prizora in je zato skušal pobegniti. Že po nekoliko korakih sta oba padla, izrešetana od rafalov partizanskih brzostrelk. Par po par so vodili na rob jame, tako, da so gledali v jamo. Za vsako žrtev se je postavil partizanski morilec in s strelom v tilnik moril nedolžne žrtve. Prišel sem jaz na vrsto. Stopil sem na rob jame, polne trupel mojih tovarišev, ki so se zvijala v smrtnih krčih. Skozi nočno tišino so se razlegali kriki in kričanje ter hropenje smrtno ranjenih žrtev. Zaprl sem oči in sklonil glavo, pričakujoč konca. Med tem časom pa je moj morilec za menoj ponovno polnil svoj revolver. Bili so to dolgi trenutki, prava večnost. Čakajoč na smrt, sem napravil še enkrat obračun svojega življenja in odpustil svojim morilcem. Moj krvnik me je udaril s pestjo pod brado, rekoč:"Glavo gor!", prijel me je z roko za mojo levico, takoj nato sem slišal pok pištole in občutil pekoč udarec na tilnik. Skozi možgane mi je šla edina misel "Konec.....". Ko sem padel v jamo, je postalo okoli mene vse črno in izgubil sem zavest.

V nezavestnem stanju sem se nahajal morda dve uri. Ko sem se zbudil, sem opazil, da sem se med padcem odtrgal od svojega prijatelja, s katerim sva bila skupaj zvezana, vendar pa sem imel še vedno zvezane roke na hrbtu. Bil sem ves krvav od svoje lastne krvi, še bolj pa od krvi pobitih tovarišev. Tudi sem bil oškropljen po vsem telesu s človeškimi možgani, na mene so pa kar naprej padala trupla mojih sotrpinov, ki so jih še streljali. Po veliki večini so bili to Slovenci. Okoli mene v jami so hropeli in vzdihovali ne popolnoma pobiti tovariši ter kričali na pomoč. Med temi klici sem slišal robantenje partizanov in eden od njih je nekajkrat skočil v jamo in divje streljal v smrtnem boju se zvijajoča trupla. Med tem časom, ko sem prišel k zavesti, so pripeljali tudi 2 automobila žensk, samih Slovenk, različne starosti. Preden so jih postrelili, so vse do golega slekli, kar sklepam po surovem govorjenju in norčevanju, ki so ga uganjali partizani z ubogimi žrtvami. Videl pa sem tudi gola ženska trupla v jami. Teh žensk je bilo približno 50 po številu.

V času, ki so ga imeli partizani na razpolago med eno in drugo skupino, so za zabavo in iz dolgega časa streljali s strojnicami Mod.42., metali ročne bombe in streljali z brzostrelkami. Čim sem se zbudil iz nezavesti, sem takoj začel misliti na beg iz te grozne jame. Čeprav je bilo temno sem ogledal položaj in ugotovil, da je en del jame že čez polovico napolnjen z mrliči. Skušal sem se z zvezanimi rokami prevaliti do dotičnega mesta, pa je stražar opazil moje premikanje. Tudi sam sem opazil, da je stražar postal pozoren, zato sem se prevalil v najtemnejši kot jame, preje, preden je stražar z vzklikom "Glej ga hudiča belega, še ni crknil!" skočil v jamo in pričel divje streljati na dotično mesto v tam kaj ležeče truplo. Šele ko mu je tovariš dejal: "Pusti ga, saj je crknil, saj vidiš, da mu že možgani ven gledajo," je prenehal in odšel iz jame.

Proti jutru, ko je s streljanjem popolnoma prenehalo in je ostalo le še nekaj stražarjev okoli jame, sem opazil, da se v jami premika proti meni neka postava, ki mi je brez besede razvezala roke. To je bil tudi eden izmed ustreljenih, ker sem opazil, da ima veliko rano na glavi. Dejal mi je samo:"Sedaj bova pobegnila!" Takoj sem skočil na rob jame, za menoj neznanec. Partizanski stražarji so pričeli takoj streljati na naju. Tekel sem po bregu, nato se nekaj časa valil, pa zopet tekel, dokler nisem prišel iz območja partizanskega ognja. Kaj se je z neznancem zgodilo, mi ni znano. Iz tega mesta sem videl v jugozapadni smeri hrastniško dolino s Hrastnikom. Jama, kjer so nas streljali, se mi je zdela kot opuščen rudnik..." - - - - Vemo, da je to izpoved lažje brati, kot pa doživeti. Toda ravno zato je varnejše, če se možnost takega doživetja pravočasno odkloni, kajti iz malega raste veliko - od leningrajske revolucije l. 1917 leta do sovjetskih meja 1939 leta, pa do Štetina in Trsta 1945 le=

PISMO GENERALA MIHAJLOVIĆA

RENE LEYVRAZ JE NAPISAL ČLANEK POD NASLOVOM "Tito in Mihajlović", KI GA JE KOT UVODNIK PRIOBČIL "COURRIER DE GENEVE" 6.APRILA 1946:

"Naši čitatelji so pred petnajstimi dnevi lahko poslušali protislov na poročila o zajetju generala Mihajlovića. Vsakdo pozna tragično odise jo prvega vodje odpora v Jugoslaviji, ki je dvignil uporniško zastavo na pram silam Osi takrat, ko je bil Tito še docela nepoznan in ki se je he rojsko boril ter izzval občudovanje vsega sveta in katerega žena je umr la v koncentracijskem taborišču. Odtlej smo bili priče, kako je postalo njegovo ime igračka propagande, ki je kvasila Evropo. Neprestano je bil napadan od SSSR, obkoljevan od njenega varovanca Tita, pomagan, zavržen, ponovno vzet v zaščito, še enkrat zapuščen od Angležev in na koncu stav ljen na listo kot "izdajalec" in "fašist", vse v temni igri, v teku ka= tere je SSSR lahko vključila Jugoslavijo v svojo "interesno sfero".Pro= ti generalu so bile naperjene nekakšne obtožbe njegovih sinov. O njego= vi prisotnosti se javljali iz najrazličnejših krajev. Kdor hoče veliko dokazovati, ne dokazuje ničesar. Na koncu koncev pa je bil Mihajlović za jet - če to namreč sploh res, kar je še vedno zelo dvomljivo - sredi Sr bije, skupno s svojimi ljudmi, ki jih nedvomno ni nikdar zapustil."

"Najmanj, kar je možno napraviti za tega človeka, ki so ga stalno obtoževali, pa se ni mogel nikdar braniti, je to, da se ga zasliši. Evo izvleček iz njegovega poslednjega pisma, ki nam ga je sporočil eden nje govih predstavnikov in ki nosi datum 2.II.1946:

"Za nobeno ceno ne bom zapustil svojega naroda in svoje države.Do= movino se nosi v podplatih - je rekel Danton. Te besede lahko samo pono vim. Nahajamo se v težki situaciji, ker nimamo dovolj municije.Hočem o= hraniti narod pred številnimi žrtvami in ne podvzemam zato akcije večje ga stila. Narod je pripravljen na upor, ki pa bo započel šele takrat,ko bosta o tem odločila narod in jaz. Vedno sem govoril, da je potrebno,da zavezniki priznajo svojo napako, ker so predali Jugoslavijo v roke Tito vih komunističnih teroristov. Churchill je bil veliki krivec te napačne zavezniške politike. Toda on je to uvidel in bil toliko hraber, da je to priznal. Gotovo je, da se bo to zgodilo z ostalimi zavezniškimi šefi."

"Zelo dobro vem, kaj bi pomenil upor v današnjih okoliščinah.Bo pa izbruhnil takrat, ko ne bo v naši državi tujih čet, ki bi podpirale se= danji teroristični režim male skupine jugoslovanskih in tujih komunistov, kot so želale nemške čete v "Neodvisni Državi Hrvatski". Obratno pa bi bil upor docela nepotreben, še bi zapadni zavezniki zagotovili Jugosla= viji svobodne in demokratske volitve. Komunistična manjšina, ki se je po lastila oblasti s pomočjo napačne politike in komunističnih bajonetov , bi bila zrušena z gumijastimi kroglicami t.j. z volitvami. Položaj se po vašem odhodu ni v ničemer izpremenil; moja vojska je skoraj ves narod Ju goslavije. V naših Svobodnih Planinah se nahaja preko sto tisoč borcev, razstresenih po vsej državi v skupinah od 10-100 mož. Komunisti napenja jo vse svoje sile, da bi me ujeli. Mobilizirali so svoje najzvestejše e= dinice: v njihovo "jugoslovansko armijo" so vključili vse bolgarske,al= banske, madžarske in italijanske komuniste. Pri tem poslu pa jim pomaga jo sovjetski specialisti. Vsa OZNA je na nogah in na široko razmetava de nar, da bi podkupila zajete kurirje in vtihotapila v moje vrste izdajal ce. Sam sem se nahajal že večkrat v brezizglednem položaju. Toda zahva= ljujoč se božji pomoči nam je čeprav obkoljenim s vseh strani uspela re šitev. Vi veste za moj cilj: vzdržati za vsako ceno za naloge, ki nas čaka. Jaz lahko padem v tej sveti borbi, toda vi dobro veste, da s tem na ša borba ne bo prekinjena. Jaz sem samo izvrševalec narodove volje in tem v tem svojstvu započel najprej borbo proti okupatorju, nato proti komunistov. Tak položaj bo imel tudi moj naslednik, ki ga poznate, zato ne dvomim niti za trenutek, da bo svoboda z Ravne gore ponovno obsijala našo izmučeno domovino."

(nadaljevanje z 2.str.)=to, pa do zahteve po italijanskih kolonijah in Čou-En-Laja na Kitajskem ter špionske afere v Kanadi itd.itd. v letu 1945, leta 1950 in tako dalje pa do....???? -VT.

= = = = = = = = = = =

"Pustimo to ob strani. Švicarska javnost je poznala doslej samo ob tožbe. Pravično bi bilo slišati Mihajlovićevo obrambo. Toda, ali bo beograjski proces (če sploh bo) dovolil, da pride na dan resnica o generalu? Zato bi bilo potrebno, da bi bilo sodišče nepristransko in da ne bi bilo pod kakršnimkoli političnim pritiskom, kar pa v današnjem položaju možno edinole v slučaju, če bi bilo to sodišče medzavezniško."

"Kot Švicarji nimamo pravice niti pomagati niti napadati Titov režim: To se tiče samo Jugoslovanov. Presenečo nas samo to, da predstavljajo veliki "buržuazni" listi potom svojih dopisnikov ta režim kot neko vrsto božanske (rajske) demokracije. Za mnenje se je treba obrniti na levičarski tisk, ki ne podlega "taki čudni politiki prilagojevanja".

ZAPADNI ZAVEZNIKI V OFENZIVI

"ODBOR ZA PRAVIČNO SOJENJE DRAŽI MIHAJLOVIĆU"
V AMERIKI JE IZDAL SLEDEČO OKROŽNICO 27.4.46.:

Izvršni predsednik odbora za pravično sojenje Draži Mihajloviću - Ray Brock - je tó noč (petek) izjavil, da bo v slučaju, če bo zunanjemu ministerstvu uspelo zagotoviti pristop vsem podatkom, branil generala Dra žo Mihajlovića v njegovem bodočem "izdajniškem procesu" v Beogradu sodni branilec Morris L. Ernst, ki uživa mednarodno slavo.

Ernst je na predvečer svojega odhoda z letalom v nedeljo ponoči v Evropo takoj pristal na prošnjo Mihajlovićevega obrambnega odbora, da bo pravni svetovalec gen. Mihajlovića. Prav tako je odbor zaprosil za pravno pomoč Arthura Garfielda Hays-a, Samuela Leibowitza in polkovnika J.K. Javitz-a, znanega branilca in veterana pacifiških in evropskih vojnih prizorišč. Odbor za pravično sojenje Draži Mihajloviću vodijo javne osebnosti kot Sumner Welles, William Gree, škof William T.Manning, Dorothy Thompson, Miriam Hopkins in Eddie Dowling, predstavljajoč film in gledališče.

Ernst je izjavil, da bo takoj prekinil pot med Parizom in Berlinom ter odšel v Beograd, če bi beograjski režim pristal na pričevanje ameriških in britanskih vojakov, ki so bili med vojno v Mihajlovićevem glavnem stanu in dovolil ameriškim, kanadskim in britanskim letalcem - ki jih je bilo s spustitvijo na Mihajlovićev teritorij rešenih preko 600 - da pričajo v njegovo korist, kar bi močno želeli napraviti. S tem v zvezi, pošilja novo organizirani Nacionalni odbor ameriških pilotov za pomoč gen. Mihajloviću in srbskemu narodu svojo lastno misijo dvajsetih Amerikancev in dveh Kanadčanov - pilotov z izposojenim letalom iz Chicaga v Washington v nedeljo, da preda svojo zadevo predsedniku Trumanu in namestniku zunanjega ministra Deanu Achesonu.

Slučaj Draže Mihajlovića, ki je že dobil mednaroden značaj in se lahko primerja edinole z Dreyfusovim, bi kronal Ernstovo že tako izredno karijero. Ta krepki, dinamični newyorški advokat, intimni prijatelj pokojnega Franklina Roosevelta - prav tako svetovnih osebnosti kot so pokojni Wendell Willkie, Sumner Welles, Herbert Lehman in izdajatelj "New York Timesa" Arthur Hays Sulzberger, imel pa je kliente kot n.pr. Ameriško Ligo Civilnih Svoboščin, Dramatsko zvezo, Avtorsko Ligo in "New York Magazina". Boril se je tudi za komuniste za svobodo govora, čeprav, na tihem povedano, "sovraži njihove cilje", še več od civilnega liberala pa je zvezni branilec. Ernst je autor osmih resnih knjig, izkušeni pisec pravnih in liberalnih člankov ter nenadomestljivi svetovalec številnih federalnih in državnih uradnikov. S svojo pripravljenostjo, da brani Mihajlovića pred beograjskim sodiščem, "ljudskim sodiščem", v katerem ima premoč pro-komunistični Titov režim, pripravlja Ernst edinole akcijo za ponoven daleko neenak boj v sodnih palačah.

ODBOR ZA PRAVICNO SOJENJE DRAŽI MIHAJLOVI
CU.-

Začasni sedež:
Hotel Raleigh
Pennsylvania Avenue at 12th St.NW
Washington

Stalni sedež:
901 Lexington Avenue
New York City

= = = = = = = = = = = = =

OBRAČUN Z AVSTRIJCI

"DOKUMENTACIJE" SO SE RESNO BAVILE TUDI Z AVSTRIJSKIMI ODNOŠAJI NAPRAM SLOVENCEM ODN. SLOVENCEV NAPRAM AVSTRIJI. JASNI IN ODLOČNI ČLANEK PONATISKUJEMO:

"Avstrija ima veliko poslanstvo in Dunaj naj bo zopet velika evropska prestolnica... Če verujete v Avstrijo, potem verujete v same sebe... Ne pričakujte velikov in izboljšanja od tujih idej ter iz tujine, marveč samo od lastnih sil, ki so z Avstrijo neločljivo povezane!" Tako je zapisal major Fey v njigi "Ein kraftvolles Österreich"("Močipolna Avstrija") v l.1934. Hans v.Horstenau piše v isti knjigi o značaju Avstrijcev med drugim: "... Toda njihov značaj se je pomehkužil v generacijah, ko se jim je dobro godilo. Radi se izognejo trdim in težkim nalogam, odlagajo odločitve na drugi dan in se lahko puste vplivati na svoje mišljenje...." itd.

Dr.Albert Ritter (Winterstetten), avtor načrta "Berlin - Bagdad"iz za časa prve svetovne vojne, piše v svojem spisku: "Der organische Aufbau Europas"(Berlin 1916) ("Organska zgradba Evrope") na str.28: "Istota ki mora biti na jugozapadu geografska meja zaokrožena, tako, da bi bil Trst eden izmed važnih točk Srednje Evrope, obvarovan pred nevarnostjo sovražne pritegnitve. Za obrambo pred bodočimim ogroževanjem avstrijske jadranske obale so potrebna predpja območja zgornje Benečije, Furlanije, Trevisa, do linije, ki se konča na jugu pri Gardskem jezeru, do ustja Piave kot Glacis pred Alpami." Na drugem mestu izvaja isti pisatelj svoj načrt ureditve Srednje Evrope v tem smislu, da je potreben brezpogojen priključek (Anschluss) balkanskih dežel k centralnim silam, da je naraven podaljšek Nemčije - Balkan in ne Italija, ter končno, da je potrebno na vzhodu s smiselno razdelitvijo Poznanjske pokrajine med pruske province izbrisati poljski značaj dežele, prav tako pa ustanoviti močno nemško obmejno deželo (marko) v Galiciji, dočim Rusije ne gre deliti, ker bi s tem prišlo v območje nemštva preveč Slovanov, ki bi jih bilo le težko obvladati.

Dr. Richard Bahr piše v knjigi "Von der Schicksals- zur Lebensgemeinschaft" (1917) ("Od usode do človečke skupnosti) na str.31.sledeče: "... Tako je ostal Dunaj do današnjega dne največji urad za germanizacijo."

Čeprav k omenjenim citatom iz dobe pred "zasedbo" Avstrije v l.1938 ne dodamo nobenih najslovesnejših izjav ter obljub Avstrijcev Führerju in tretjemu Reichu - kajti marsikdo bi trdil, da tedaj tisk v Avstriji ni bil svoboden, - oni pa bi le težko dokazovali, v koliko ni odgovarjal duševnemu razpoloženju ogromne večine Avstrijcev - pa nas morajo prepričati nekatera dejstva s tem, kako pristno nacistično je Avstrija mislila, čustvovala in delala ter kako je isto prepričanje ohranila do današnjih dni.

a) V nasprotju z zagotovili o življenski sposobnosti demilitarizirane Avstrije takoj po l.1918 je vrsta avstrijskih vlad v bolj ali manj jasni obliki skušala izvesti dejanski priključek k Nemčiji: Spominjamo le na najbolj znane poskuse kanclerjev dr. Rennerja, dr.Schobra, dr.Ramka, končnega Anschlussa v marcu 1938., ki je bil v mnogih krajih Koroške in Štajerske (Bruck, Graz), dejansko izveden že v februarju.Vsi ti poskusi priključitve, sklenitve carinske unije in podobno so bili izvršeni z utemeljitvijo, da okrnjena Avstrija samostojno ne more gospodarsko obstojati.

b) Pri vseh plebiscitih ter ostalih glasovanjih pod oblastjo tretjega Rajha so Avstrijci prostovoljno in strnjeno v večji meri glasovali za nacizem kot druge nemške dežele.

c) Za časa zadnje svetovne vojne, torej v vseh letih 1939-1945 v Avstriji ni zaznamovati najmanjšega poizkusa odpora proti režimom ali vsaj pasivnega zadržanja nasproti njegovim vojnim naporom. Možnosti za tak odpor so bile v Avstriji neprimerno večje kot v evropskih okupiranih deželah. Prvič nacistični režim nasproti Nemcem ni uporabljal istih nasilnih metod, kot nasproti tujim narodom, drugič pa so dejansko izvršilno oblast v avstrijskih deželah, zlasti tudi policijsko oblast, izvrševali do neznatnih izjem izključno domačini.

d) Politiko tretjega rajha nasproti podjarmljenim narodom evropske ga jugovzhoda so določali predvsem Avstrijci. Prav zaradi tega je bilo nacistično nasilje v okupiranih deželah tako do skrajnosti brezobzirno.

e) Avstrijci so bili tudi tisti, ki so iz bogatih zalog okupiranih dežel, zlasti iz Slovenije ter tkzv. "operacijske zone Jadransko Primorje", seveda s pomočjo nasilnega ropanja imeli tudi neposredne in materialne koristi. To pa ne le posamezniki ali eksponenti nacističnega režima, temveč skoraj vsi prebivalci, kajti vsaj po nekaterih sorodnikih je bila pri eksploataciji teh dežel udeležena skoraj sleherna družina posebno na Koroškem in Štajerskem. Prebivalstvo okupiranih ozemelj ve, kako trd in neizprosen je bil boj za življenje prav s tistimi predstavniki nacističnega režima v njihovih deželah, ki so se smatrali za Avstrijce. Tudi je značilno, da noben Avstrijec na teh področjih ni mogel doseči za dalj časa nobenega pomembnega mesta.

f) Posebno že omenjena ustanovitev "operacijske zone Jadransko Primorje" kaže, kako močen vpliv na vodstvo zunanje politike tretjega rajha je imel avstrijski element. Operacijska zona je bila ustvarjena v obsegu ter v mejah, v katerih naj bi germanstvo na široki črti dobilo neposredno dostop do Jadrana. Ta zona je prav isto ozemlje, ki predstavlja že stoletni cilj in sen pangermanstva. Na tem ozemlju naj bi popolnoma, brez ozira na življenjske potrebe drugih narodov, prevladoval pangermanski oz. bolje rečeno avstrijski urejajoči duh. O tej tendenci glasno priča skoraj vsaka izmed približno 400 številk "Deutsche Adria Zeitung", vodilnega nemškega lista na jugovzhodu Evrope.

g) V vsej dobi nemške okupacije sosednjih dežel ni bilo čuti prav iz Avstrije nobenega glasu protesta proti strahotnemu nasilju nacizma, ki je divjal v teh deželah. Tudi to je razumljivo, predvsem zaradi tega, ker so bili nosilci tega nasilnega režima do malih izjem zopet sami Avstrijci.

Okupirani narodi jugovzhodne Evrope, ki so krvaveli ter padali v katakombah kot žrtve tega avstrijskega nasilja, so bili zato nemalo presenečeni, ko so čitali izjavo velesil l.1943 o Avstriji. S to izjavo so velesile USA, Vel.Britanija ter Sovjetska Zveza sporočile vsemu svetu sledeči sklep:

"Vlade Vel.Britanije, Sovjetske Zveze in Združenih držav Amerike so se zedinile v tem, da naj se Avstrija, ki je kot prva svobodna dežela postala žrtev nacističnega napada, osvobodi nemškega gospodstva."

Aneksijo Avstrije, povzročeno po nemškem napadu dne 13.marca 1938. smatrajo za ničnо in neveljavno. Nobena poznejša sprememba v Avstriji jih nič ne veže. Žele obnove svobodne in neodvisne Avstrije. S tem naj bo avstrijskemu ljudstvu kot tudi sosednim državam, ki jih tarejo podobni problemi, dana pot k politični in gospodarski varnosti, ki je edina podlaga trajnega miru.

Avstrijsko ljudstvo pa se ponovno opozarja, da se ne more otresti odgovornosti, ki si jo je naložilo s svojim sodelovanjem v vojni na strani Hitlerjeve Nemčije. Pri končnem obračunu se bo na vsak način oziralo na to, koliko je Avstrija sama doprinesla k svoji osvoboditvi. Okupirani narodi v deželah, v katerih je prav ob času objave te izjave divjal najhujši avstrijski teror, so upravičeno ostrmeli. Če gre namreč ta vojna za tem, da se pripomore pravici ter kaznuje nasilni napad hitlerizma na varnost vseh evropskih ljudstev, potem pač nihče ne more trditi, naj v vrsto žrtev spada tudi sam izvrševalec ali nicijator takega nasilnega napada, kar je Avstrija vsekakor bila z ozirom na evropski jugovzhod. To da prizadeti narodi proti tej izjavi niso protestirali, ker so jo smatrali deloma za propagandno izjavo, ki naj zanese nemir v vrste nemške armade ter, ker je bila v njem realizacija vezana na izpolnitev določenih pogojev, za katere so ti narodi vedeli, da so za nacistične Avstrijce neizpolnjivi. V duše na življenje in smrt borečih se malih evropskih narodov pa je od tega trenutka dalje prišel prvi dvom v pravičnost prihodnjega miru.

(Dalje prihodnjič)

Iz Nürnberga poročajo, da obsodb nad glavnimi vojnimi zločinci ne bodo mogli izreči pred 15.avgustom t.l., razen če se bo razprava v bodočih 6 tednih nadaljevala z izredno hitrostjo. Doslej je bilo že 240 razprav.-

PO VETRU . . .

Kadar zapiha veter, zajame v svoj vrtinec vse, kar ni trdnega na zemlji, kar pa je v njej zakoreninjenega, ostane, pa če pride še tak vihar. A ono, kar se kreta z vetrom, odleti daleč od svojega prvotnega bivališča, na koncu koncev pa le prileti nazaj na zemljo, ko se veter umiri odn. ko popuste sile, ki so veter povzročile. Te sile pa se pojavljajo ob priliki slabega vremena, ko so tudi ljudje slabe volje. Kč pa zasije sonce, je na škodi le ono, kar se je pustilo od vetra zapeljati.

To velja n.pr. za slučaj 10.št."Šestega septembra" z dne 18.5.46., ko je ponatisnil brez vsakršnih predsodkov najbolj separatistične odstavke "Programa", objavljenega v 1.št."Srpskih novin" in ne samo to, marveč celo previdno zamolčal tudi ono, kar že vsi vedo, saj so bile "Srpske novine" v dovoljni meri brezplačno razdeljene. Zamolčati, drugo pa objaviti, znači, da se "Šesti september" odn. ljudje okrog njega s tem drugim popolnoma strinjajo. S tem pa, da je "Š.s." doslej zagovarjal jugoslovansko linijo, smatramo, da je omenjeni ponatis preračunana spekulacija, ki bi se je trdni Jugoslovan nikdar ne posluževal, še manj pa nanjo pomislil.

Pribiti pa moramo sledeča dejstva:

1) Nikdar nismo mislili voditi polemike s "Srpskimi novinami", ker so to izliv "lutajočih", ki so se hoteli in ki bi se še vedno radi politično uveljavili, neupravičeno se sklicujoč na Dražo Mihajlovića. To pa bi se jim morda posrečilo v Kraljevini Srbiji, če bi jim narod seveda hotel verjeti, kajti v Jugoslaviji bi se pač morali vrniti k svojemu pravemu poklicu in pustiti ugenjanje politike bolj poklicanim.

2) Ne bi polnili prostora v našem listu s tem odgovorom, če ne bi ponatisnil omenjenega sestavka ravno "Šesti september", katerega krog zagovarja celo integralno jugoslovenstvo.(Ali pa meria:Jugoslavija=Srbija?

3) Slovenski, hrvatski in srbski narod je zapadel strahotnemu biološkemu uničevanju po 6.aprilu 1941 zaradi tega, ker je vse tri kot Jugoslovane zadela usoda Jugoslavije, ne pa posamezno!

4) V emigracijo smo prišli i Slovenci i Srbi i Hrvati zato, ker se je Titovo operacijsko področje smatrala Jugoslavija, ne pa samo Srbija, ali Hrvatska ali Slovenija.

5) Tito predstavlja Jugoslavijo, a emigracija koga? Na eni strani enoten blok jugoslovanskih komunistov, na drugi strani medsebojna razprtost zaradi pomanjkanja političnega čuta za stvarnost. Niti Srb, niti Hrvat, niti Slovenec ne bo mogel rešiti samo svoje domovine, ker stoji na mednarodni pozornici samo vprašanje Jugoslavije in režima v njej. Rešiti Jugoslavijo pomeni rešiti njene narode pred iztrebljenjem, begunce pa večne emigracije.

6) Kako se sklada načrt Srbske Kraljevine s Kraljevino Jugoslavijo? Kako si "Šesti september" zamišlja šele "naknadne reguliranje naših odnosov z ostalimi brati"?

7) Trditev, da srbski narod ne more dati inicistive za ustvarjenje jugoslovanske zveze, je brez podlage in so vsi navedeni razlogi netočni. Kajti potem bi Srbi najbrže(na podlagi izkušenj) zopet neupravičeno domišljali, da so nas rešili odn. osvobodili kot l.1918. in da so jih Slovenci in Hrvati prosili za Jugoslavijo.

8) Kdor si predstavlja federacijo kot poruščanje in omejevanje naravnega in lastnega razvoja, sploh ne ve, kaj je federacija in lahko umimo, da čuti v federalistični koncepciji nevarnost za svoje hegemonistične težnje. Zato pa zapade v razne "neodvisne" in "suverene", po možnosti tudi "Velike"...itd.

9) Jugoslavija je za Jugoslovane in za Zaveznike dejstvo, vse ostalo pa megalomanija, ki samo podaljšuje naše trpljenje, kajti sanje fantastov in spekulantov se ne bodo nikdar mogle uresničiti - ker nimajo nobene zaslombe ne v narodu, ne v mednarodnih političnih krogih. Zastopati dvoumno stališče, pa pomeni podpirati koritarske demagoge in Tita!

Ž I V E L A J U G O S L A V I J A !

O MIRU JE NI SLEDU

PARIŠKA KONFERENCA: Po novem načrtu je predviden razpust zavez.kontrol= ne komisije v Italiji, vojaška uprava pa bo ostala edino še v Julijski Kr. in področju Udin.- Francoski delegat je vztrajal,da pride Posarje pod gospodarsko in politično kontrolo Francije.Bevin pa je mnenja,da se Rur sko in Rensko področje ne more deliti od Nemčije.Byrnes je dodal,da je bilo v Potsdamu rečeno, da se bo Nemčijo tretiralo kot enotno gospodar= sko telo.- Molotov je dejal,da bi ga interesirale prilike v britanski o= kupacijski zoni,naskar je Bevin izrazil isto željo za sovj.okup.zono.-17. 5. je bila konferenca končana. Nadaljevala se bo 15.junija.Med tem časom bodo zasedali namestniki zun.ministrov.

OZN: Pododbor za razglabljanje španskega vprašanja je predložil spomeni co, v kateri trdi, da Španija ni v stanu napovedati vojne niti eni drža vi. Španija ni v takšnem ekonomskem položaju, da bi se lahko spustila v avanturo podobno Hitlerjevi.- Perzijsko vprašanje je spet na dnevnem re= du, vendar pa manjka jasnosti v noti perzijske vlade o položaju in umi= ku sovjetskih čet, ki je baje končan.- Na listi vojnih zločincev je 735 oseb, od katerih jih je 282 obsojenih na smrt, 320 na robijo, ostali pa so krivde oproščeni.- 20.5. se je vrnila konferenca o svetovni prehrani v Otavi in Washingtonu. Prisotnih je bilo 17 držav in 5 mednar.organiza cij, med njimi UNRRA. Hoover je izjavil, da bi Rusija morala dati za lač ne narode 1 milijon ton pšenice. Anglija bo dala poleg 300.000 ton žita, še 200.000 ton. Lakota v svetu bo predvidoma trajala do konca žetve v l. 1947.-

EVROPA: Attlee je v Spodnjem domu izjavil, da je britanska vlada posla= la 27.aprila jugoslovanski vladi v pogledu procesa proti Mihajloviću,na katero pa ni prejela ustreznega odgovora. Sedaj pa bo poslala pismeno pri čevanje 5 višjih angleških oficirjev, ki so bili zastopani v vojni misi ji pri Draži. Pričevanje so med drugimi podpisali polkovnik Bevin,Arm = strong in podpolkovnik Greenwood.Dejstva so v korist obtoženega in doka zujejo, da so čete gen.Mihajloviča omogočile britanski misiji, da je u= spešno izvršila svoje naloge.- Iz Londona javljajo, da so varšavske o = blasti podvzele ostre ukrepe proti Mikolajčikovi kmetski stranki,ker da baje ščiti in podpira desničarje v njihovi akciji. London pravi,da to ne more biti razlog za preganjanje te resnično demokratske stranke.-Britan ska vlada je protestirala zaradi izjave poljskega podpredsednika,da se UNRRO izkorišča v politične svrhe(n.pr.pri grških volitvah) in da dobi= va Poljska manj hrane od Nemčije.UNRRA je izjavila, da je v Poljsko iz vožila lani 400.000 ton, letos do marca pa 700.000 ton hrane.-Namestnik poljskega zunanjega ministra je izjavil,da hoče USA s tem,da je odkloni la posojilo, vršiti politični pritisk na Poljsko.- V teku volitev na Če hoslovaškem se bodo premikale sovjetske čete iz Podunavskega bazena sko zi Češkoslovaško v sovjetsko okup.zono v Nemčiji.To je izzvalo v Češkosl. veliko nezadovoljstvo,ker se smatra,da bi radi Sovjeti vplivali na potek volitev.- V Grčiji je bilo v spopadih v Epiru, Tesaliji in Makedoniji 90 nacionalistov mrtvih, medtemko je padlo 149 komunistov.- 27.5.so otvorili v Londonu internacionalen kongres socialističnih strank.Zastopanih je 15 držav. Cilj je ustvariti povezanost vseh socialistov na svetu.- V treh angleških rudnikih so rudarji odbili, da bi glasovali za prošnjo komuni stične stranke, da vstopi v laburistično.- Na Holandskem so bile 17. 5. volitve,ki so pokazale sledeči rezultat: katoliška str. 32(od 100 mest), delavska 29, antirevolucionarna(ekstremna desničarska) 14 in komunisti 10. USA: Stalin je na Trumanovo prošnjo po pomoči v hrani odgovoril odklonil no, češ, da so vse sovj.zaloge izčrpane.- Admiral King je izjavil,da je potrebno vzdrževati aktivno in udarno armado za preprečenje nove vojne. Povdaril je,da je Ameriki potrebna tkzv.vojna demokracija po vzgledu Ro oseveltovih besed:"Poleg blagih razgovorev ni potrebno odložiti palice iz rok!"- 337 železniških družb so postavili pod državno kontrolo,ker je ho telo 250.000 želez.delavcev stavkati.-

BLIŽNJI IN DALJNI VZHOD: Na turških volitvah 26.maja demokratska stran= ka ne bo sodelovala, pač pa bo glavni tekmec stranka obnove in izgradnje. -Borbe med azerbejdžanskimi in perzijskimi četami so lokalnega značaja.- Angleške čete se bodo po sporazumu z Egiptom umaknile iz njega v dobi 5 let.- Nacionalisti so v juriši odvzeli komunistom Čang-čung v Mandžuriji.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

...tel iz krvave jame,
bežal, bežal p... gorenje dahom
smrti.
da vam povem, da mrtvih bratov duše
nekje v gozdovih, v kraških ja=
mah Roga
še zdaj ječe, drhte in govorijo:
EDINA VAŠA JE REŠITEV SLOGA ...

ŠTEV. 229. 31. maj 1946. L. II.

PROČ S SEPARATIZMOM!

NAŠ DOPISNIK JE PRISOSTVOVAL NEKJE V ITALIJI LETNI SKUPŠČINI PREDSTAVNIKOV NAD 500 JUGOSLO= VANSKIH AKADEMIKOV, SRBOV, HRVATOV IN SLOVEN= CEV, BEGUNCEV, KI SO Z NAVDUŠENJEM ENOGLASNO SPREJELI SLEDEČO R E S O L U C I J O :

"Jugoslovanski akademiki, zbrani na svoji skupščini dne 23.5.1946. v ....., povdarjajo pred emigracijo svojo jugoslovansko državno prepri čanje in miselnost ter stoje na stališču vzajemnega, bratskega in iskre nega sodelovanja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev za demokratično in na federativni način ter socialno pravično urejeno Jugoslavijo. Obenem pa obsojajo vsakršno separatistično in samosrbsko, samohrvaško ali samoslo vensko delovanje nekaterih politikov."

Sledé podpisi.

S tem je nacionalna slovenska, hrvatska in srbska mladina najbolje dokazala in pred javnostjo izpričala ter postavila na laž vse one, ki v svoji zaljubljenosti vase kujejo "dalekovidne" programe "za narod" in po "narodovem hotenju". Mladina predstavlja bodočnost, zato je spregovori= la. Spregovorila pa je odločno besedo - besedo našim kramarjem...

BESEDA SLOVENCEM

ŽE PET LET SE VRTI NAŠA EMIGRACIJA V ZA..A= RANEM KROGU. ZATO JE DOBRO PREBRATI SLEDE= ČE IZJAVKE "GLASA JUGOSLAVIJE", SLOVENSKE= GA ČASOPISA V RIMU ŠT.8 in 9.-10.in 18.5.46.:

"Naša domovina Jugoslavija stoka pod tujim jarmom. Mi begunci živi mo od miloščine in smo izročeni tujini na milost in nemilost. Ali si ne želimo nazaj v domovino, v Jugoslavijo? Ali si ne želimo, da bo antikrist iz nje izgnan in da bo naš narod zopet gospodar na svoji zemlji?

V našo največjo sramoto moramo reči, da temu ni tako. Med nami je namreč mnogo Slovencev, ki si ne želijo Jugoslavije. Ti pišejo, govori= jo in celo delajo predstavke, naj se Jugoslavija nikdar več ne bi vrni= la. Ustanovil se je tudi akcijski odbor za razbijanje Jugoslavije in za ustanovitev slovenske države izven nje. Slovenski komunisti so razbija= li Jugoslavijo, vzeli so narodu oblast iz rok ter so podjarmili domovi= no tuji ideji. Enako pot hodijo sedaj nekateri slovenski begunci. Po nji hovem mnenju slovenska zemlje naj ne bi več bila del jugoslovanske domo vine, temveč naj bi se podredila neki ideji, ki sicer ni komunistična , a vendar našemu narodu ravno tako škodljiva.- Tu je treba ustvariti po= polno jasnost. Brez vsega prikrivanja je treba ugotoviti, kdo je za ju= goslovansko domovino, kdo je proti njej in kdo je za neodložljivo in brez kompromisno borbo proti tiraniji v Jugoslaviji. Kdor ovira to borbo, se mora zavedati, da je podpornik Titovega režima kakor tudi, da bo njego= vo glavo padlo prokletstvo, če našega begunstva ne bo konec."

"Ni naša naloga razmotrivati, kako gledajo Angleži in Amerikanci na vprašanje Jugoslavije. Naglašamo samo, da smatrata ti dve zapadni vele= sili jugoslovansko državo kot važno predstražo ne samo Sredozemlja, am= pak tudi zapadne kulture. Merodajno za njihovo naziranje je to, kar je

Randolph Churchill napisal 9.aprila t.l. v "Daily Telegraphu", kjer pravi, da se je Velika Britanija leta 1943 odločila za Tita, ker je ta po njihovem mnenju garantiral jugoslovansko skupnost, medtem ko je Mihajlović veljal v njihovih očeh za reprezentanta srbstva. Angleži so danes še bolj za Jugoslavijo in so proti separatističnemu srbstvu, hrvatstvu in slovenstvu.

Mi se nočemo vrniti v našo domovino in to v svobodno demokratično Jugoslavijo in v nobeno državno tvorbo, ki ne bi bila več Jugoslavija!

DANAŠNJA JUGOSLAVIJA

ZA "GLAS JUGOSLAVIJE" NAPISAL BRITANSKI ČASTNIK, KI JE SLUŽIL PRI PARTIZANIH IN SE JE VRNIL PO VOJNI V JUGOSLAVIJO. - [illegible] ZAVEZNIK KI TISTE ČASE LUJAL JUGOSLOVANSKO VPRAŠANJE ZELO PODROBNO, ZATO JE NI ČUDITI, DA POZNA DANES SVET OKLO DETAJLE NAŠE TRAGEDIJE. - NAŠIM BEGUNCEM V UTEHO PONATISKUJEMO ČLANEK POD GORNJIM NASLOVOM:

Kadar trdim, da se je moje razmerje do partizanskega gibanja spremenilo iz navdušenja v gnus, me često vprašujejo po vzrokih te spremembe. Ko sem bil član brit. vojne misije sem mislil o partizanih, da so oni jugoslovansko ljudstvo, ki se je dvignilo proti svojim zločinskim zatiralcem in ki se s strašnimi mukami in v velikem pomanjkanju bore, da bi jih premagali ter tako ustvarili novo in boljšo Jugoslavijo, v kateri naj bi zveteli demokracije, pravice in socijalno izboljšanje. Čeprav sem imel svoje pomisleke proti takemu, iz navdušenja izvirajočemu gledanju, sem ga vendar tudi jaz vzdrževal skozi vso vojno. Naši britenske oficirje so naši partizanski gostitelji strogo držali v nevednosti glede političnih ciljih pokrete sem zato, da so mogli vse svoje napore naprem nam osredotočiti v smeri glavnega cilja: pribaviti čim več orožja, hrane in oblačil. Šele po mojem povratku v Jugoslavijo sem videl resnico in to kar sem videl in izvedel, želim tu opisati, da bi tudi drugi spoznali dejstva ter tako sami presodili, v kolikšni meri so bile izvršene obljube o demokraciji in pravici.

Najprej bi rad omenil nekaj dogodkov, ki se se pripetili za časa vojne. S tem hočem diskreditirati prenaivno gledanje in presplošno mnenje, da so se komunisti po celi Evropi borili kot patrioti proti nacističnim okupatorskim silam, zaradi česa se jim mora izreči priznanje za njihovo junaštvo in za njih delo. Dokazi, ki so nam sedaj na razpolago v Sloveniji pa jasno pričajo, da je bil glavni komunistični cilj zrevolucioniranje naroda na tak način, da bi lahko izločili svoje politične nasprotnike in se polastili oblasti ob koncu vojne. Patriotsko obeležje, češ da se bore proti Nemcem, jim je bila samo dobrodošla krinka, pod katero so delovali z mojstrsko veščino tako, da so sedaj popolnoma dosegli svoj namen.

Naj navedem samo dva dokaza, da potrdim to trditev. Prvič: Ko je kralj Peter II. prevzel 27.marca 1941 oblast ter razpustil Cvetkovićevo vlado, ki je bila odgovorna za podpis pakta z Nemčijo, so bile vse politične stranke razen ene navdušene in pripravljene braniti jugoslovansko neodvisnost v slučaju nemškega napada. Stranka, ki je zahtevala oi jugoslovanskega ljudstva, da se ne udeleži zarešene imperialistične vojne, je bila komunistična partija. Njena propaganda je znatno vplivala na oslabitev lojalnosti vojske, ki je bila prisiljena kloniti v precej kratkem času. Drugič: Osvobodilna Fronta Slovenije, kjer so komunisti prevladali že v začetku, je bila proti temu, da bi bila po vojni vzpostavljena Jugoslavija in je bila za neodvisno slovensko državo skoraj ob koncu leta 1943. Zaradi tega se mnoge patriotske grupe niso mogle odločiti za pridružitev OF, ker se niso mogle strinjati z njeno nelojalnostjo napram Jugoslaviji. Tako se ji je n.pr. skušala pridružiti organizacija "Mlada Jugoslavija", a se je spodtaknila ob tej točki. Zanimivo je, da je bil eden od voditeljev te organizacije, dr.Vrčon, lanskega decembra obsojen na smrt zaradi sodelovanja s sovražnikom, česar pa ni nikoli storil, saj je bil med voditelji patriotske jugoslovanske skupine v času, ko je bila OF antijugoslovanska.

To sta samo dva primera zakulisne politike komunističnega delova-

nja. Navajam ju z namenom, da pokažem kako slika o tem ni tako enostavna, kakor si to mnogi misli o. Naj navedem še nekaj dejstev. Generala Mihajlovića komunisti dolže kolaboracije in da je zaradi tega izdajalec svoje domovine. Dasi mi podrobnosti obdolžitve niso znane, sem kljub temu siguren, da je za vsak primer Mihajlovićevega stika z okupatorjem naj manj deset primerov partizanske kolaboracije. Tako imamo slaven primer kolaboracije partizanov z Italijani iz leta 1943, ko so partizani z italijansko pomočjo zajeli in pomorili pribl. 200 mož iz "plave garde"t.j. Slovencev, ki so se pri Turjaku in Grčaricah na Dolenjskem z orožjem borili za Jugoslavijo. Mnogo je slučajev, da so se komunisti vtihotapili v vrste italijanske in nemške tajne policije ter ji ovajali ljudi, češ da so komunisti. Ni potrebno posebej naglasiti, da ti ljudje, ki so jih oni denuncirali, niso bili komunisti, ampak protikomunistični patrioti, ki so se jim hoteli komunisti iznebiti. Imenujem dva taka komunistična agenta: Rozmana, ki je pozneje postal komunistični general in je bil kot tak ubit ter Pavaleka, bivšega sotrudnika "Jutra", ki so ga odkrili tik pred koncem vojne in ga je Gestapo ubila. Omenjam tudi nekaj njihovih žrtev: Ivan Pucelj in dr.Dinko Puc, ki sta oba umrla v nemškem konc. taborišču; dr.Köstl, ki se je po končani vojni vrnil iz Dachaua ter je bil preteklega decembra obsojen na smrt zaradi "kolaboracije";dalje Antosiewicz, Pirkmajer, Fr.Žebot, Sodja, duhovnik Kranjec itd.

Že za časa vojne se je moglo opaziti sovražno zadržanje komunistov napram Britancem in Amerikancem, kljub temu da so se ti na vso moč trudili pomagati partizanom. Navedel bom primer, o katerem mi je poročal brit. zvezni oficir, ki je bil pri dogodku navzoč. Pozimi od leta 1944-45 je britanska misija v Sloveniji poslala na partizansko zahtevo nujno sporočilo, da se nahajajo partizani v veliki stiski in da jim je pomoč nujno potrebna, če bodo stisko sploh mogli preživeti. Rezultat je bil,da je bilo poslanih 50 liberatorjev, ki so v strašnem vremenu spustili v gorah živila in drugo pomoč. Štirje liberatorji so bili zrušeni z znatnimi človeškimi izgubami, toda materijal je bil iz njih uspešno spuščen s padali. Naslednjega dne so politični komisarji trdili, da so pomoč poslali ruski kmetje in da so jo spustila ruska letala. Zakaj so imela letala samo britanske in ameriške znake, so opravičevali s tem, da Britanci in Amerikanci ne puste uporabljati Rusom zračnih oporišč v Italiji, če letala nimajo njihovih znakov. S končano vojno je postalo jasno, da so partizani mnogo materijala, ki so jim ga spuščali Britanci in Amerikanci, uporabljali za svoje tajne cilje in da so precejšen del tega skrivali in spravljali na varno za borbo po končani vojni z Nemčijo.

Te dogodke navajam, da spoznate ozadje sedanjega stanja, čeprav sem jaz poslednji, ki bi zanikal, da je bilo mnogo partizanov lojalnih in spodobnih Jugoslovanov, ki so mnogo pretrpeli v borbi za svojo domovino. Njih so prevarili njihovi komunistični voditelji ravno tako kot mene.Samo za njih je ta prevara še mnogo hujša, ker morajo sedaj trpeti iz nje izvirajoče posledice, med tem ko sem jaz tako srečen, da nisem primoran živeti v današnji Jugoslaviji. Dovolj pa imam tudi dokazov, da mnogi z partizani danes niso nič manj kot jaz razočarani in zaprepaščeni nad sedanjim stanjem. To kar se je zgodilo med vojno ni več važno. Služi samo razsvetlitvi sedanjega stanja stvari in tega kar se danes dogaja. Temu bom pa sedaj posvetil pozornost.

Najočividnejša in najneprijetnejša stvar današnjega življenja v Jugoslaviji je OZNA. Ta ustanova je odgovorna za umore tisočih Jugoslovanov, za trpinčenje v konc. taboriščih več tisočev drugih ter za nepre = stani strah v katerem stalno živi večina naroda. OZNA ima svoje agente v vsakem stanovanjskem bloku, v vsaki ulici, v vsaki vasi ter v vsaki sobi vojaških zgradb in ti poročajo o obnašanju vsakega posameznika kra = jevnemu odboru OZNA. Na podlagi teh podatkov se ustvarja "karakteristika", t.j. spričevalo o obnašanju vsakega državljana v pogledu njegove zanesljivosti, seveda gledano s komunističnega vidika. OZNA ima popolno nadzorstvo nad življenjem, svobodo in imetjem vseh državljanov in če ona koga aretira, vrže v ječo brez razprave, deportira ali likvidira, ni nikogar, ki bi protestiral ali vprašal za razlog. To pa je vzrok neprestanega narodovega strahu. (Dalje prihodnjič)

"KOMUNIZEM JE ZARES FILOZOFIJA LAŽI. BOLJŠEVIŠKA TAKTIKA JE: VSE SVOJE ZLOČINE PRIPISATI NASPROTNIKOM;ČIM VEČJA JE LAŽ - TEM PREJ JI BO SVET VERJEL". - Eleonora Roosevelt.

JULIJSKA KRAJINA K JUGOSLAVIJI

"AMERIŠKA DOMOVINA" PIŠE 15. APRILA:

"Ne samo v Trstu in Gorici, ampak tudi po deželi je bilo vse v sivolokih zastavah, narisan in okresan povsod seveda na najbolj vidnem mestu rdeča petkraka zvezda, povsod komunističnim znaki, srp in kladivo. Če bi bilo to s koh kakega pomena, bi to protikomunistične Amerikance in Angleže v kolosiji kvečjemu odbijalo.

Komunisti delajo seveda vse to na - rusko korejžo. S popolno gotovostjo računajo, da se bo Rusija zavzela z vsemi silami za to, da se zahteve Jugoslavije v polni meri upoštevajo. Jugoslovanske zahteve je s slovenskega narodnega stališča čisto pravilna. Jugoslavija zahteva vse do zadnje slovenske vasi tudi zapadno od Soče, pri tem pa skuša izločit vse Furlane na Goriškem, vsaikor je to geografsko sploh mogoče. Če zavezniki tej zahtevi Jugoslavije ne ugodo, storo gotovo veliko krivico Slovencem."

"Slovensko ljudstvo na primorskem je soglasno, da ne sme biti niti en dan več pod Italijo. V tem ni nobene razlike med slovenskim prebivalstvom, ki je tako težko preiskusilo gospodstvo laških nasilnikov. Tudi marsikak tržaški Italijan bi bil iz gospodarskih razlogov raje tam, kjer so Slovenci, če ne bi sedaj vsem strašil komunistični režim v Jugoslaviji.

Tudi mnogi Slovenci se tega režima zelo boje. Kot najbližji sosedje vidijo, kaj se godi tam preko meje. Vidijo, kako malo tam pomeni življenje posameznega človeka. Ljudi "likvidirajo" za vsako malenkost. Osebne svobode ni, svobode tiska ni, svobode združevanja ni. Katoličani s strahom slišijo, kako se je zredčila slovenska duhovščina v Sloveniji. Vsak ve, da begunski duhovniki niso bežali tja v en dan, ampak so pozna li ljudi, pred katerimi so se umaknili. Tudi ni tu nobena tegnost, če je po jščah ogromno število duhovnikov. Tudi noben komunist ne bo rekel, da so to sami protidržavni ljudje.

Kljub vsemu temu pa stoje tudi primorski katoličani dosledno na stališču, da hočejo biti v celoti združeni s svojim narodom onstran prejšnjih mej. Vedo, da bodo pod Titovim režimom silne žrtve terorističnega komunizmo za nje, toda prepričani so, da komunizem enkrat mine, narod pa ostane. Tako je goriška duhovščina 7. februarja v "Slovenskem krimerou" podala izjavo, kjer apelira na zaveznike in poudarja, da slovenski narod ne sme biti več razdeljen in da mora zadnja vas pod Kaninom spadati k slovenski politični enoti. Poudarjajo, da je edino naravno, da so vsi Slovenci združeni v federativni Jugoslaviji. Obenem pa brez strahu govore zaveznikom, da vlada sedaj v Jugoslaviji surove komunistična diktatura.

Ob tem splošnem razpoloženju je kar izginila akcija, ki je hotela začeti z gibanjem za nekako samostojno Julijsko Benečijo, kjer bi bili Slovenci in Italijani enakopravni, pa neodvisni od Italije in Jugoslavije."

"Gotovo je, da mi Slovenci pri odločitvi o najvažnejšem našem vprašanju nimamo nikake besede. Usoda malih narodov! Tega si tudi slovenski komunisti ne domišljujejo, da se Rusija bori za Trst iz ljubezni do Slovencev."

OBRAČUN Z AVSTRIJO

(Nadaljevanje in konec)

Ta dvom se je tembolj večal, čim bliže je prihajal konec vojne, čim bolj se je bližala tako težko pričakovana svoboda. In ne po krivem. Kajti pramnogi trpeči narodi, žrtve nacizma, so bili pahnjeni s koncem vojne namesto v svobodo, v novo sužnost. Tudi s Slovenci, ki smo sedaj poč že tisočletna žrtev Avstrijcev, se je zgodilo tako. Ni pa se to zgodilo Avstrijcem. V Avstriji so se do kraja izvedli jaltski sklepi, prav nasprotno, kot v vseh drugih osvobojenih deželah. V Avstriji je po kratkem interregnumu, ki je zaradi prezgodnje kapitulacije propadlih avstrijskih armad, zmotil zasedbeni načrt, vsaka izmed štirih velesil dobila svojo zasedbeno zono. Toda postopek nasproti Avstrijcem je kljub neizpolnjenim pogojem glede sodelovanja v osvobodilni borbi bistveno različen od onega, ki je bil sklenjen v juliju na konferenci v Potsdamu z ozirom na Nemčijo. Dočim se bo namreč v smislu potsdamskih sklepov izvršila demilita-

rizacija ter denacizacija Nemcije s skoraj brutalno silo in do takih mej, ki naravnost ogrožajo eksistenco ljudstva, ki je že itak izgubilo vse atribute lastne državne suverenosti, se uvaja v vseh avstrijskih deželah posebnost, ki naj po najkrajši poti Avstrijce kot dozdevno ne-nemški narod privede celo v družbo Združenih Narodov. Če pomislimo na to, da se vstop v to družbo pod pretvezo sodelovanja z osnimi silami odreka celo Španiji, potem mora biti ves svet nad takim postopkom nasproti Avstriji naravnost konsterniran. Vzelne države Nemčije se morajo za svojo udeležbo v krivični vojni po pravici pokoriti vsaj določeno dobo, Avstrija pa je že po kratkem razdobju nekaj mesecev, ko se ni še najmanj otresla nacistične miselnosti in načina življenja, dosegla, da so jo Združeni Narodi celo pripravljeni podpreti s svojo podporno organizacijo UNRRA.

Slovenci, ki smo brez dvoma bili vsa leta vojne glavna žrtev avstrijskega nacizma proti takemu postopku, glasno protestiramo. Protestiramo, v imenu svojega in vseh tistih narodov, ki so skupno z nami prenašali junaško vse gorje avstrijskega nasilja. Protestiramo proti temu, da bi tudi en sam hip še kak Avstrijec - kar je za nas identično z nacizmom, vsaj v političnem življenju - določal usodo tudi enemu samemu človeku našega rodu. Slovenska Koroške ni ustvarjena za večno žrtev nacističnega avstrijskega šovinizma, ki komaj poražen že ponovno dviga glavo in izteguje pohlepno roke po s krvjo napojeni slovenski zemlji. Več kot predrznost je, če še danes nacistični avstrijski elementi dvigajo zahteve po priključitvi slovenske Kanalske doline. Vprašanje Južne Tirolske, ki jo tudi zahteva provizorična avstrijska vlada za sebe, je stvar, ki spada v drugo kategorijo vprašanj, kjer naj se načelno določa, ali sme poraženi sovražnik, ki je vrhu vsega eden glavnih krivcev vojne, stavljati sploh take zahteve ali pa naj ima samo pravico prositi za milost. Naj ostane to splošno vprašanje za enkrat odprto. Slovenci smo povsod za pravičen mir, tudi v odnosu do Avstrije. Pravičnost bi bila v dilni kriterij, če bi Slovenci mogli sodelovati pri prihodnjih mirovnih razgovorih. Toda prav pravičnost zahteva, da se kaznuje Avstrija za njene velike grehe. Če pa naj se ji dele milosti, potem naj z določeno preizkusno dobo dokaže, da jih zasluži. Predobro poznamo Avstrijo in Avstrijce. Poznamo vsak njihov erčni utrip, poznamo vsako njihovo skrito misel. Upamo si trditi, da vprašanje Avstrije ne presojamo le sebično, temveč objektivno in pravično. Zato ugotavljamo, da vlada v pojmu Avstrija podobno pojmovno heso glasje, kakor v pojmu demokracije. Vzhod in zahod ga različno občutita, tako kot Avstrijci ter zahodni svet mislijo pod tem pojmom dve diametralni nasprotji. Dočim je avstrijski pojem Avstrije identičen z nadoblastjo nad drugimi narodi, z eksploatacijo dobrin, ki po pravici pripadajo drugim, z eno besedo z najpristnejšim vsenemškim pojmom imperializma, je zvezano to ime za zahodni svet s predstavo gospodarsko uravnotežene tvorbe v zaledju Jadrana s konservativno umerjeno potekajočim življenjem brezimenskih narodov. Sovjetski imeprializem ima seveda o tem pojmu svojsko predstavo zahodne predstraže svetovne revolucije, kakršna odgovarja njihovemu pojmu demokracije. Za Slovence predstavlja ta pojem nenasitno zmajevo žrelo, ki je požrlo že 3/4 slovenske zemlje, pomeni morje prelite slovenske krvi, pomeni zamorjeni krik materine govorice, pomeni v kratkem vse slabosti in grehe, ki si jih more zbrati kak narod na svojo glavo. S pojmom Avstrije je zvezan za nas bistveno tudi pojem boja, boja na življenje in smrt. Kajti narod se po tisočletni preizkušnji ne more motiti. In Slovenci vemo, da nam Avstrije od nekdaj streže po življenju.

Če tedaj Slovenci v tem važnem trenutku svetovne zgodovine, ko se polagajo prvi kamni v temelje novega sveta, izražamo svoj protest proti krivicam, ki jih pripravljajo veliki državniki, če izražamo svoj dvom v pravičnost novega miru in reda, potem to ne pomeni, da bi želeli mi tudi le z rahlim gibom prsta motiti veličastno delo graditve novega sveta. Ne, želimo le eno in to od vsega srca: da bi nas varale vse naše zle slutnje in pričakovanja, da bi nas varal celo občutek nezaupanja do tvorbe, ki jo tako negujejo vsi novi zidarji boljšega sveta. Naj bi iz krivične nagrade za grehe Avstrije in Avstrijcev padel tudi en sam svetel žarek upanja v lepšo bodočnost slovenskega naroda - sicer si ne moremo predstavljati, kako naj bi na novo zgradbo prišel božji blagoslov.

/Iz "Dokumentacij"/

"Tukaj v Avstriji moramo pronašati mnogo psovk in zmerjanja. Najprej so nas zmerjali komunisti, ker je razumljivo. Zdaj pa so začeli zoper nas

nastopati tudi nekateri uradni krogi, ki so več ali manj levičarsko usmerjeni. Tako je pred kratkim koroški deželni glavar Piesch, ki je socialdemokrat, na javnem zborovanju pred slovenskimi ljudmi nastopil zoper slovenske begunce.- Močno si želimo od tukaj proč." (Iz pisma slovenskega begunca v Lienzu, ki ga je priobčila "Zedinjena Slovenija"8.maja t.l.-št.128.)

BEGUNSKO VPRAŠANJE

"AMERIŠKA DOMOVINA" JE 23.APRILA T.L. OBJAVILA AKTUALEN ČLANEK POD GORNJIM NASLOVOM:

"Kmalu bo leto dni, kar je bila Nemčija strta. Toda mnoga, ki je na stala ob njenem padcu, se še vedno ne bliža koncu. Poleg vprašanj obnovitve porušenih krajev in prehrane prebivalstva je najtežje vprašanje beguncev. Preko dva milijona je po malem računen ljudi, ki so radi vojne zapustili svoja ognjišča in morali v neznani svet. V tem še nimo vštetimi Nemci, ki so jih vrgli Rusi iz delov Nemčije, ki naj bi pripadli Poljski, in sudetski Nemci, ki jih Čehi gonijo iz njih domov. Estonci, Litvinci, Latvijci, Poljaki, Ukrajinci, Srbi, Hrvatje, Slovenci, so zastopani v tej množici. Na Francoskem je še od 60 - 70 tisoč španskih beguncev. Italije visoko število Judov. In seveda Nemci iz najrazličnejših krajev. Med begunci so tudi oborožene formacije. Blizu 200.000 šteje poljska armada, ki se je odlično borila za zaveznike v Italiji in Nemčiji. Danes je to armada beguncev. Zaveznikom, katerim so bili pred letom dni prvovrstna pomoč, so danes naenkrat velik problem. Nekaj je tudi jugoslovanskih begunskih čet.

ZN ima poseben odbor, ki naj bi reševal to vprašanje. Doslej je kolikortoliko UNRRA skrbela za prehrano teh ljudi. S koncem leta 1946 UNRRA preneha. Odbor ZN naj bi našel sredstva, da te ljudi naprej preskrbi. Ker ne morejo ostati za vedno v taboriščih, naj bi ZN poskrbela, da se te množice vrnejo, ali na svoje domove, ali pa, če to ni mogoče, da jim najde nove možnosti naselitve.

Prvo vprašanje pred ZN je, ali naj se te begunce morda kar od kraja prisili, da gredo v države, kjer so bili poprej. Mnogo so jih dejansko prisilili k vrnitvi. Zlasti mnogo Ukrajincev, pa tudi Poljakov. Vršili so se strašni prizori, ko so s silo nekladali ljudi, da jih izroče komunističnim krvnikom. Stotine in stotine teh beguncev pred komunizmom je raje izvršilo samomore kot da padejo v roke takozvani "domači" državi. Znano je, da so Angleži na Koroškem izvršili tako rabeljsko delo in izročili 12.000 slovenskih fantov titovcem, ki so planili na nacoborožene in jih dve tretjini po dolgem mučenju zverinsko umorili.

V zadnjem času je bilo končno vendar sprejeto načelo, da se beguncev ne vrača z nasiljem. Sprejeto je bilo to v Londonu po ostri borbi proti Rusiji in drugim komunističnim državam. Vendar s tem vprašanje še ni rešeno. Rusija in od nje odvisne države hočejo tak sklep ubiti in dobiti v svoje roke vse, ki so zbežali pred komunisti. V ta namen trdijo, da se mora nasilno izročiti domačim državam vse tiste begunce, ki so vojni zločinci ali izdajalci. Kdo pa je izdajalec, odločajo seveda te države same.

In tu gredo pota narazen. Teden dni so debatirali v Londonu pri ZN odboru za begunce in so bili ob koncu tam, kjer so začeli. V nasprotju sta si namreč dve pojmovanji o ureditvi države: demokracija zapadnih dežel in totaliterizem komunističnih držav. Totalitarne države ne priznavajo, da bi smel imeti kak državljan drugačno mišljenje o ureditvi države kot ga ima vladajoče komunistična stranka. Vse mišljenje se mora ukloniti državi in državni stranki. Kot ni dveh bogov, tako ni dveh mišljenj, kjer vlada komunizem. Kdor ne ukloni svojega mišljenja, tega se likvidira. Vsakdo torej, ki je proti vladajočemu režimu, je po tem pojmovanju upornik in izdajalec. Tako so v Pragi aretirali urednika katoliškega tednika "Obzory" dr. Bohdan Chudoby-ja. Ta je v nekem odseku svetovnega kongresa mladine v Londonu govoril o potrebi mladinske vzgoje na verski podlagi. Predsednik čehoslovaške delegacije je takoj zakrat zahteval, da se ga radi tega govora izključi iz odseka. Toda predlog je bil zavrnjen. Ko pa se je Chudoby vrnil na Češko so ga takoj zaprli, ker je imel in povedal svoje mišljenje. Tako je v totalitarnih državah.

V demokratskih deželah pa more imeti državljan čisto druge pojme o ureditvi države in družbe kot tisti ima vladajoča večina. Opozicija je nekaj naravnega v Ameriki in na angleškem.V Ameriki more kritizirati vsak zakon in vsako odredbo, kritizirati vsako administracijo in tudi predsednika samega. Če bi kdo rekel predsedniku, da je lažnivec, kot se je že zgodilo, bomo pač rekli, da je nevljuden človek, toda nikomur ne bo prišlo na misel, da bi bil radi tega izdajalec Združenih držav in da ga je zato treba kot izdajalca zapreti.

Radi tega različnega gledanja na svet in ne vprašanje, kdo je izdajalec, ne pride ZN nikomur naprej v begunskem vprašanju. Ruska, poljska in jugoslovanska vlada hočejo dobiti v roke vse svoje nasprotnike in tako za ameraj preprečiti vsako kritiziranje domačega režima. Vsak begunec tedaj, ki je delal proti komunistom, bi bil, če bi zmagalo totalitarno gledanje na svet, proglašen za izdajalca in vrnjen nasilno v roke svojih političnih nasprotnikov. Ameriški in angleški zastopniki na tako različnega pojma "begunec" ne pristanejo. Angleški zastopnik Sir George Rendel je opozoril jugoslovanskega zastopnika Beblerja, ki je bil španskiko jevnik proti Francu, da bi g. tem načelu smel tudi Franco zahtevati, da mu izroče vse španske komuniste, ki so zbežali na Francosko.Bebler je seveda ostal mnenja, da je za komuniste drugačna pravica kot za druge.

Drugo veliko vprašanje je, kam z begunci, ki ne morejo domov,dokler tam vlada komunizem, ki smatra vsakega nasprotnika k munizma za izdajalca. Te dni smo brali, da Brazilija na široko odpira vrata beguncem in jih rada čim več sprejme. Prav isto vemo o Kolumbiji. Pa se tudi tu velike težave. Te dežele nočejo predvsem kmečko prebivalstvo. Med begunci je tudi mnogo drugih. Dalje: Kdo jim bo prepeljal, pod kakimi pogoji bodo dobili zemljo, kdo jim bo dal kapital za začetek. Dobra rešitev bi bila, če bi odprle Združene države svoja vrata bolj na široko. Če tudi so že bili stavljeni taki predlogi, vendar je tudi ta pomoč beguncem zelo negotova. Za jugoslovanske izseljence je sedaj dovoljeno število tako majhno, da bi mogli od Slovencev v Ameriko le primeroma redki. Vsa ta vprašanja stoje pred ZN, če jih bo mogla in znala rešiti.

Naši slovenski begunci pred komunističnim terorizmom so danes po Koroškem in po Italiji. Več list je že mnogo pisal o njih, zato na tem mestu ne bomo ponavljali o njih sedanji usodi. Ogromna večina njih hrepeni domov, saj imajo tam otroke, žene in druge svojce. Domovina jih kliče in oni se ji bi odzvali z največjim veseljem. Toda malo je upanja - kot danes izgleda, da bi mogli burno in mirno domov. Ali naj gredo v ječe in na prisilno delo? Mnogim je vse uničeno ali zaplenjeno; na marsikoga posestvu sede čisto tuji ljudje. Kako naj se taki sedaj vrnejo?

Zato vsi prijatelji beguncev zledajo s skrbjo, kako bo ZN nadalje obravnavala to težko vprašanje. Gotovo pa je, da bo morala to vprašanje rešiti, če hoče privesti Evropo iz sedanjih zmed k resničnemu miru. Če tega ZN ne bo znala ali mogla, potem tudi v drugih vprašanjih od nje ne pričakujmo preveč."

V SLOVENSKIH ČASOPISIH V AMERIKI BEREMO SLEDEČE DOBRO TISKANE POZIVE :

"Nam je tukaj dobro, zato se pri vsaki priliki spomnimo na begunce!"

"Slovenski izgnanci si rešili le golo življenje. Pomagajmo jim!"

"Spomnite se naših beguncev v tujini s kakim darom!"

"Ne pozabimo na trpeče naših beguncev v tujini!"

"Daj brat, da sestra, spomni se beguncev s kakim dolarjem!"

AMERIŠKIM SLOVENCEM ZA VSAKO, TUDI NAJMANJŠO POMOČ, VISOČERA HVALA! VAŠA POZORNOST NAM DAJE NOVIH MOČI!

= = = = = = = = = =

"Včeraj dopoldne je prispel v begunsko taborišče polkovnik Findley. Po prihodu v taborišče je izrazil željo, da bi imel takoj sejo taborišči odbor. Na sejo je prišel tudi on sam v spremstvu dosedanjega taborišč nega direktorja Lenoestra in novega poveljnika majorja Burtsilla. Članom slov. tab. uprave je tako g. polk. Findley prizvedoval, da se vrača iz Anglije in da je prepotoval vsa begunska taborišča v Nemčiji, Avstriji in Italiji. Dejal je, da je v Nemčiji in Avstriji nad 1 1/2 milijona ljudi. Omenjal je tudi velike težave, ki so v zvezi z rešitvijo begunskega vprašanja. Če bi bili tu samo Slovenci, bi to zadevo ne bil nobem problem. Povedal je tudi razloge, zakaj UNRRA ni sprejela v svojo oskrbo servisnih tab., kakor tudi ostalih taborišč ne. UNRRA ni nameč sprejela nikogar, ki je po 2. maju zapustil domovino." (Po "Zedinjeni Sloveniji" št. 141. -21.6.)

TITO PREPREČIL NEMŠKO PREDAJO

"WASHINGTON EVENING STAR' JE OBJAVIL 25.4.46. ČLANEK "TA MENJAJOČI SE SVET"(This Changing World) IZPOD PERESA CONSTANTINA BROWNA, KI POMENI SENZACIONALNO ODKRITJE V ODNOŠAJIH MED ZAVEZNIKI V DOBI VOJNE :

"Nemško vrhovno poveljstvo v Jugoslaviji je 16.septembra 1944 obvestilo gen.Dražo Mihajlovića in polkovnika Roberta McDowel-a, ameriškega predstavnika v štabu gen.Mihajlovića, da je pripraljeno takoj kapitulirati, če bi se pri roki nahajal oddelek padalskih sil, ki bi predajo prevzel.

Ta informacija, ki se je za časa vojne čuvela kot največja tajna , je sedaj lahko obelodanjena. Če bi takrat ameriška vlada reagirala na ta predlog, bi se nemške čete, ki so se nahajale v delu Srbije, prenehale boriti nekoliko mesecev preje in ne bi šele čakale ukaza Admirala Döni=tza za predajo maja 1945 leta.

Polkovnik von Schtercker je prispel v štab gen.Mihajlovića s poverjeniki vrhovnega komandanta nemških čet v Jugoslaviji in Hitlerjevega politočnega predstavnika Neubacherja, gauleiterja Jugovzhodne Evrope.

Von Schtercker je razgovarjal z gen.Mihajlovićem in polkovnikom Mac Dowlom. Obvestil ju je, da je vsa nemška sila pripravljena na brezpogojno predajo. Toda je opozoril na dejstvo, da je gen.Mihajloviću odvzeta od njegove vlade in Zaveznikov vsaka autoriteta ter da bi bilo "nedostojno", če bi se nemške čete predale nekemu guerilskemu poveljniku. Da bi ohranil čast Wermachta in da bi bila predaja "zakonita", je sugeriral Mc Dowelu, da za hteva od ameriške vlade oddelek, ki bi prevzel nemško kapitulacijo.

Ker ni bilo druge zveze kot po zraku, je bil polkovnik McDowel mnenja, da bi bilo potrebno na ozemlje gen.Mihajlovića poslati padalsko brigado. Sporočil je to komandantu bojišča v Italiji, ki je nato obvestil Washington. Ameriška vlada pa ni reagirala.

Jugoslavijo so že smatrali za sovjetsko zono in zato tudi to nemško zahtevo za neumestno, ki je bila predložena tekmecu maršala Tita, ki je bil dejansko, čeprav ne formalno, priznan za vodjo jugoslovanskega odpora. Tačas se je nahajal maršal Tito v ruskem štabu v Romuniji, pripravljajoč se, da izda "dovoljenje", da Rdeča Armija prekorači Donavo in vkoraka v Jugoslavijo.

Nemci niso prejeli odgovora, ki bi zaključil sovražnosti v tem predelu in so nadaljevali borbo do popolnega propada Reicha, osem mesecev kasneje.

V nekaterih dobro poučenih krogih, ki pazljivo zasledujejo razvoj na Balkanu, vlada prepričanje, da bi dokumenta, ki kažejo na to, kako je poskušal polkovnik von Schtercker priti v stik z ameriškim vrhovnim poveljstvom in to preko gen.Mihajlovića, lahko uporabili na generalovi razpravi, da se pojasni, da ni bil samo četniški vodja angažiran v organizirani "kolaboraciji" z Nemci, ampak tudi - Amerikanci.

Po nepotrjenih vesteh je bil gen.Mihajlović na hitro odpeljan v Moskvo takoj po zajetju. Tam je imel dolge razgovore s člani NKVD.

Ruska vlada verjetno ni bila ravno posebno zainteresirana na delavnosti gen.Mihajlovića kot četniškega vodje ali zaradi njegove opozicije napram maršalu Titu. To je bil posel jugoslovanske vlade, ki že ima dovolj "dokazov", da lahko pošlje gen.Mihajlovića na vešala. Ruska tajna politična policija bi pa še rada dobila "priznanje", da so bili celo Amerikanci umešani v tajne stike z Nemci.

Spomniti se je treba na podobne obtožbe proti Britancem 1944 leta , ko so bili neki "dokumenti" ponarejeni v Kairu. Tajna policija vsake totalitarne vlade je zlasti zainteresirana na tem, da razpolaga z akti,ki bi bili iznešeni v pripravnem trenutku in dokazovali, da drugi narodi ne delujejo dobronamerno. Slučaj 16.septembra 1944, v katerega je umešan polkovnik von Schtercker, ki je govoril v imenu nazi-gauleiterja Neubacherja, ne samo s srbskim"izdajalcem" Mihajlovićem, marveč tudi s predstavnikom ameriške oborožene sile, produciral je prav takšne akte."

= = = = = = = = = = = = = = =

PARIŠKA KONFERENCA V PRAVI LUČI

19.5.je objavil londonski "Times" pregled dela pariške konference, razdeljujoč ga v dva dela: pozitivnega in negativnega. Pozitivni rezultati so sledeči: 1) Vprašanje Južnega Tirola je rešeno v korist Italije z malo popravko meje v korist Avstrije; 2) Odrejena je točna meja med Romunijo in Madžarsko, popravek je izvršen v korist Romunije; 3) Sprejeta je dokončno odločitev o dveh jadranskih otokih, ki sta pripadla Jugoslaviji.- Negativni rezultati konference pa so: 1) Rešen je samo načelno spor v razmejitvi med Italijo in Francijo; 2) Rešen je načelno problem italijanske vojne mornarice; 3) Načelno je usvojeno, da se Dodekanški otoki priključijo Grčiji, a se je pri tem zadržal sovjetski delegat docela rezervirano; 4) Bodočnost italijanskih kolonij; 5) Največji problem, ki ni bil rešen, je bilo vprašanje Trsta in jugoslovansko-italijanske meje; 6)Vprašanje italijanskih reparacij; 7) Vprašanje plovbe in internacionalizacije Donave; 8) Vprašanje trgovine z Romunijo; 9) Sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo.

Ameriški zunanji minister Byrnes je imel 20.5. preko radia govor,v katerem je obravnaval tudi podrobnosti pariške konference. Dejal je, da bo USA v slučaju, da nova ministerska konferenca 15.junija ne uspe,predložila vso zadevo Organizaciji ZN, in da je razočaran, ker ni bilo moč sestaviti mirovnih pogodb z Italijo, Bolgarijo, Madžarsko in Romunijo . Po njegovem mišljenju bi morale pri sestavi teh pogodb sodelovati vse države, ki so doprinesle k zmagi."Štiri velike sile ne morejo zaustaviti proces sklepanja mirovnih pogodb samo zato, ker se ne morejo sporazumeti," je dejal g.Byrnes. Govoreč o predlogu za 20-letno kontrolo nad Nemčijo, je Byrnes dejal, da so bili Rusi in sam Stalin svoječasno silno navdušeni nad tem ameriškim predlogom, a je to njihovo navdušenje na pariški konferenci mimogrede splahnelo in so predlog odbili. Prav tako je bilo z Avstrijo. "Rusi so bili na pariški konferenci proti predlogom Amerike, Britanije in Francije, razen v vprašanju italijanskih kolonij , kjer pa ni prišlo do rešitve, marveč le do olajšanja tega problema," je izjavil Byrnes. Mirovna pogodba z Nemčijo mora biti po njegovi zamisli čimpreje sklenjena, da Zavezniki vsaj vedeli, s kakšnim namenom drže svoje čete v tej državi -definicija problema je ena stvar, rešitev problema pa je druga stvar, je pripomnil Byrnes. Do rešitve italijanskega problema ni prišlo. Velika Britanija, Amerika in Francija so bile na eni strani, Rusija na drugi strani. Byrnes misli, da pripada vojni plen onemu, ki ga je zaplenil. Italijanska mornarica pa je izključno last odnosno vojni plen Amerikancev in Angležev. Poleg tega pa Italija ne sme plačati Rusom reparacije od pomoči, ki jo dobiva iz Amerike. Najtežji ital. problem predstavlja razmejitev med Italijo in Jugoslavijo. Amerika je zastopala etnično stališče. Rusija pa je obratno stala na stališču,da mora vsa Julijska Krajina pripadati Jugoslaviji. Dalje je Rusija nasprotna svobodni trgovini v Podonavju. To pa lahko dovede do raznih ekonomskih in političnih blokov. "Vzpostavljanje miru je dolg proces,"je dejal Byrnes. "Amerika ne bo topot obrnila hrbta ostalemu svetu, ker smatra,da je mir nedeljiv. Pri ustvarjanju miru je treba misliti na ofenzivo,kajti z njo smo izvojevali zmago."

Senator Vandenberg, ki je bil na pariški konferenci svetovalec ameriškega zunanjega ministra, je izjavil, da je rezultat konference v Parizu ujedinjenje obeh največjih ameriških strank v njihovi želji za očuvanje miru in da sporazum med zapadnimi demokracijami ter vzhodnim komunizmom ni bil dosežen. Vandenberg je dejal, da Amerika vztraja na ustvaritvi enotne nemške države. O ozračju, v katerem se je konferenca vršila je senator dejal; "Lahko pristanemo na kompromis v mejah nekega načela, ne moremo pa več delati kompromisov z načeli samimi."

Sovjetski zunanji minister Molotov je prav tako podal poročilo o poteku pariške konference. Nasprotuje pa Byrnesu in pravi, da vprašanje mirovnih pogodb ne spada v delokrog OZN. Nadalje je izjavil, da je v izdelavi načrtov mirovnih pogodb z Romunijo, Madžarsko, Bolgarijo in Finsko skoraj že prišlo do sporazuma in da so ostale le neznatne razlike v mišljenjih in predlogih delegacij. Kar se pa tiče Italije, ni prišlo do nobene rešitve. Obstoja jasna tendenca, da mirovna ofenziva, kot ta izraz uporabljajo gotovi krogi v Ameriki,dovede do tega, da vlade dveh držav podredijo svojemu mišljenju tretjo državo. Molotov je dejal, da obstoja

v gotovih nezemskih krogih tendence, da se Sovjetsko zvezo izrine s časti nega mesta in da se zmanjša njen mednarodni ugled. Priznal pa je, da je včasih res težko potegniti mejo med željo za stvarnostjo in željo za ekspanzijo. Ameriški tisk je poln poročil o skoiji gotovih ameriških krogov, ki imajo pomoč Britancev, da se zagotovi v vseh predelih sveta pomorske in letalske vojaške baze, je dejal Molotov. Podonavsko vprašanje plovbe in trgovine morajo razpravljati vse podonavske države. Ne moremo pristati na to, da bi bile vključene v plovbeni sistem Donave dežele, ki ne leže ob njej. Kar se tiče italijanskih reparacij, se je SSSR omejila na najmanjšo možno svoto 100 milj. ameriških dolarjev, zahteva pa za Jugoslavijo, Albanijo in Grčijo še 200 miljonov. Če bi se zmanjšali okupacijski stroški v Italiji, bi bilo zahtevane reparacije možno plačati, je izjavil Molotov. "Vprašanje jugoslov.-ital. meje je bilo eno najvažnejših na pariški konferenci. Pravilne jugosl. zahteve v pogledu Julijske Krajine niso doslej še od nikogar ovpovrgane. Trst se kljub temu, da je večina njegovega prebivalstva italijanska, ne more odtrgati od Julijske Krajine, ker bi se s tem oškodoval nacionalni interes Jugoslavije in ekonomsko življenje Italijanov v Trstu." Na konferenci se je pokazala težnja Angloamerikancev, da vplivajo na gospodarstvo malih in velikih narodov. Toda SSSR ne bo nudila pomoči nobenemu poskusu ekonomskega zasužnjevanja drugih držav. Na koncu svojega poročila je Molotov dejal, da je potrebno pred debato o ameriškem predlogu za 20-letno kontrolo Nemčije, pregledati v koliko so bile izvršene določbe o razorožitvi Nemčije.

Ameriški zunanji minister Byrnes je po Molotovi izjavi na podlagi uradnih dokumentov odgovoril sovjetskemu zunanjemu ministru. V svoji izjavi je dejal, da je bil Molotov, ko je trdil, da sovjetska vlada svoje časno ni dala pristanka na pakt štirih velesil v pogledu Nemčije, ali na pačno informiran ali pa pod sugestijo nekoga. Generalissim Stalin je Byrnesu sam osebno izjavil na sestanku v Moskvi decembra 1945, da bo sovjetska vlada z vsemi silami podprla predlog ameriškega delegata za tak pakt.-Byrnes je nadalje izjavil, da Sovjeti povsod in v vsem žele videti nekakšen antisovjetski blok. Politika sodelovanja in prijateljstva ameriške vlade z vsemi državami je dovoljni protidokaz za vse takšne neosnovane obtožbe.

"Washington Star" piše ob tej priliki, da je običaj, da si nekateri narodi opravičeno ali pa neopravičeno šestkrat pripisujejo plemenite pobude, ki so jih dali drugi. Ameriške uradne osebnosti so javnosti izjavile, da so Sovjeti na pariški konferenci odklonili, da bi dali Angloamerikancem one privilegije, ki so jih ti za sebe zahtevali. Moskva obtužuje Angloamerikance imperializma. Toda vsakomur je jasno, da o tem niti govora ne more biti, najmanj pa, da zastopa tak imperializem USA.- Sovjeti obtužujejo Amerikance imperializma, ker še niso doslej umaknili svojih čet iz Mandžurije. G. Byrnes je na to odgovoril, da Amerikanci še niso izvršili vseh obvez, ki jih dolgujejo kitajski vladi in da se bodo umaknili iz Kitajske, čim bodo izpolnili vse svoje obveze. Na pariški konferenci je g. Bevin ob priliki svoje izjave, da se bodo britanske čete umaknile iz Indije in Egipta, dejal, da je umrl devetnajsti vek imperializma; nakar ga je vprašal g. Molotov, če se je to zgodilo tudi z britanskim imperializmom 20. stoletja. Molotov je povabil Byrnesa na večerjo, kjer mu je predlagal, da se odstopi Trst Jugoslaviji, a da se za to SSSR odreče svojim zahtevam po Tripolitaniji. Ko je Byrnes to odbil, je Molotov na ministerskem sestanku imel ostar govor, najostrejši na pariški konferenci, v katerem je napadel zunanjo politiko USA. Ob tej priliki je očital Ameriki, da želi zavzeti baze v Ledenem morju, na Azorih, v francoskih kolonijah itd., kar negativno vpliva na Moskvo.

"Daily Mail" piše, da je Byrnesov predlog, po katerem naj pridejo vprašanja mirovnih pogodb pred OZN, "pameten, zdrav ter poln upanja. Če Sovjetska zveza z mirovnimi pogodbami ne bo soglašala, jih bodo morali skleniti brez nje."

Uvodnik "New York Times" piše: "Byrnesovo poročilo je bil strahoten udarec v mirovni ofenzivi, zato na uspešnost najboljšega orožja demokracijemokracije - obelodanjenja. Byrnesovo poročilo je zadnji poziv Sovjetski zvezi, da pregleda svoj položaj in pri obnovi miru sodeluje na podlagi načel, na katera je svobodno pristala."

Prihodnji sestanek zunanjih ministrov bo 15. junija t.l. v Parizu.

= = = = = = = = = =

AMERIKA ZA MIHAJLOVIĆA

WASHINGTON.-Privatna komisija za preiskavo slučaja gen.Mihajlovića je objavila včeraj v Washingtonu rezultate svojega dela. Komisija je v svojem poročilu objavila tudi izjave številnih prič, v glavnem bivših ameriških letalcev, ki so jih rešile čete gen.Mihajlovića in ameriških oficirjev, ki so kot posebna misija bivali v štabu gen.Draže Mihajlovića. Vse te priče so pričale v korist gen.Mihajlovića. Ni se javil niti eden,ki bi pričal proti gen.Draže Mihajloviću. (Radio New York, 31.5.46. ob 14.uri.)

WASHINGTON.-Senatni odbor ameriškega zunanjega ministerstva je podal zahtevo, da podvzame zunanje ministerstvo večje ukrepe v svrho pravičnega sojenja Draži Mihajloviću. V imenu senatnega odbora je g.May Carl izjavil, da ministerstvo ni storilo vse, kar bi lahko storilo. Potrebno je, da ministerstvo omeji vsako pomoč Titu, da bi na ta način prisililo, da dovoli prisotnost ameriških prič na razpravi.(Radio New York,1.6.46. ob 13.uri.)

WASHINGTON.-Kongresni pododbor za zunanje-politične zadeve zahteva, da zunanje ministerstvo podvzame vse, kar je možno, da se omogoči pravično sojenje grn.Draži Mihajloviću. Prav tako zahteva ta pododbor, da sodi gen.Mihajloviću mednarodno sodišče za vojne zločince v Nürnbergu, ne pa jugoslovansko sodišče. (Radio New York, 1.6.46. ob 20.uri.)

OD 24. MAJA, DO 3. JUNIJA

JUGOSLAVIJA: Zunanji minister dr.Simić je izjavil, da Jugoslavija ne bo odgovorila na drugo ameriško noto o Mihajloviću, ker je vsebinsko ista kot prva.- 27.5. je odšel Tito na obisk v Moskvo.Spremljajo ga notranji minister zvezne vlade generallajtnant Ranković, načelnik generalštaba generallajtnant Koča Popović, predsednik srbske vlade Nešković in predsednik slovenske vlade Kidrič. Na moskovskem kolodvoru jih je sprejel Molotov, nekaj ur pozneje pa v svojem kabinetu Stalin.- 20.5. sta ameriška in britanska vlada vložili pri beograjski vladi oster protest zaradi številnih incidentov, ki so jih izvršili Titovci v Trstu in Julijski Krajini in pa ker nočejo sodelovati z Zavezniki. Doslej ni na ti noti še nobenega odgovora. Obenem pa je Anglija opozorila Beograd tudi na druga dejstva proti Britaniji in britanskim državljanom v Jugoslaviji.
OZN: 25.5. je pričel s svojim tritedenskim zasedanjem ekonomsko-socialni svet.- Odbor za mamilna sredstva se bo sestal julija.-Odbor za posojila je sklenil doslej s pomočjo OZN posojilne pogodbe z Avstrijo,Madžarsko, Grčijo, Estonijo in Dansko.-V odbore niso voljeni predvsem predstavniki posameznih držav, marveč strokovnjaki.- Konferenca za prehrano je končana. Sklenjeno je: a)povečanje in pospešitev poljedeljstva v vseh državah; b) osnovanje odbora za prehrano pri OZN in c) osnovanje informacijskega odbora, ki bi obveščal prehrambeni odbor o stanju prehrane v posameznih deželah.- Britanija je podala poročilo o Španiji, v katerem pravi, da smatra, da Francov režim ne ogroža svetovni mir in da se Španija ne more uspešno baviti s proučevanjem atomske energije, ker nima urana. Kvaliteta orožja španske vojske je zelo nizka. Ugotovljeno je, da Franco nima agresivnih namenov, toda vseeno bodo odnosi med Španijo in Anglijo slabi vse dotlej, dokler bo Franco na oblasti. Britanija ne more priporočiti sprejema Francove Španije v OZN.- Pododbor ZN za špansko vprašanje je v poročilu izjavil, da Španija ne predstavlja nevarnost za svetovni mir, predlaga pa prekinitev odnošajev, če se režim v Španiji ne izpremeni do 3.septembra t.l.- Francoski delegat je izjavil,da so francoske čete vdrle v Siam, ker Siam noče vrniti ozemlja, ki ga je vzel v času vichyske francoske vlade. Francoske čete so se po triurni borbi umaknile. Če bo siamsko vprašanje zaradi tega sprejeto na dnevni red OZN,bo Francija vložila veto.
EVROPA: Španija: Vlada gen.Franca je poslala Angliji noto, v kateri pobija lažne trditve o raziskovanju atomske energije v Španiji, a pripominja, da ima Španija prav tako pravico delovati na tem področju.-Francija: Ameriški in francoski predstavniki so podpisali posojilno pogodbo, s katero je dobila Francija 1 milijardo 370 milijonov dolarjev posojila. 650 milijonov bo izplačanih, ostalo pa bo služilo za nabavo ameriškega vojnega materiala v Evropi. Francija se je obvezala postopati po načelih mednarodne svobodne trgovine.- Socialisti so pričeli odločno napada

t. komuniste, češ, da komunizem ni demokratska ideologija in da predpostavlja interes SSSR interesu Francije. Med izmed socialističnih prvakov Tronque je obtožil Jeto komunistične stranke Toreza, da je po izbruhu vojne dezertiral in skušal pobegniti preko Nemčije v SSSR, medtem ko je socialistični vodja Leon Blum ostal na mestu. Tronque je dejal, da ne more nikdar pozabiti, da je Stalin sklenil 1.1939 sporazum s Hitlerjem. Socialisti so odbili skupno nastopanje s komunisti.-2.junija se je vršile volitve v zakonodajno skupščino. 3.6. so bili znani sledeči rezultati: napredna katoliška stranka 180 mandatov, komunisti 142, socialisti 115, republikanci 67, itd. Končnih rezultatov še nismo prejeli.- NEMČIJA: V ameriški coni so bile 26.5. volitve v 35 nemških mestih. Zmagali so krščanski socialisti s 325.028 glasovi, sledé socialdemokrati s 308.650, komunisti s 75.675 in ostali s 43.761 glasovi.- 24 nemških vojnih ladij bo razdeljenih med 18 zavezniških držav po proporciji izgub lastnega ladjevja. Britanija dobi 30 ladij, Grčija 42.500 ton, Jugoslavija 8.700 ton, kar predstavlja 2/3, 1/3 si delita SSSR in Poljska.- Čehoslovaška: 26.5. so bile volitve. Zmagal je levičarski blok s 50,77% glasov, demokrati pa so dobili ostalih 49,23%.- Italija: Britanska vlada je izjavila, da bo priznala vsako ital. vlado, ki bo izšla iz svobodnih volitev ter da bo nudila Italiji ekonomsko pomoč.- Italijanski kralj je izjavil, da se bo v slučaju, če bi na 2.6. monarhija zmagala z malenkostno večino, plebiscit popovil. Komunist Togliatti pa je izjavil, da bo šele skupščina odločila, kdo bo kralj.-Rezultati o plebiscitu bodo znani 5.6., o volitvah pa šele v teku 14 dni. Na razpolago imamo samo poročilo 3.6., ki pravi, da je severna Italija glasovala pretežno za republiko, juzna Italija pa za monarhijo.-Glasovanja se udeležuje 56 strank.-Turčija: 26.5. so bile volitve. Zmagala je republikanska narodna stranka. Demokratska stranka, ki se volitev ni udeležila in stranka za narodno obnovo ter izgraditev sta izdali proglas, v katerem trdita, da so bile pri volitvah prekršene volilne pravila.-Komunija Grčes je izjavil, da se bodo volitve vršile v avgustu ali začetku septembra t.l.-Britanska protestna nota pravi, da sta oba opozicijska ministra, ki sta na podlagi sklepov moskovske konference vstopila v vlado, bila v vsaki stvari izigrana od drugih ministrov tako, da so bili brez njunega sodelovanja sprejeti številni zakoni. Demokratske svoboščine niso zagotovljene, gotove bande pa terorizirajo posamezne in skupine državljanov. Prav tako se ne vrši delitev liskarniškega papirja pravično med vse.-Antonescu, niv. predsednik vlade, je bil ustreljen, ker je kralj Mihael odbil pomilostitev.-SSSR: TASS trdi, da Angleži materialno in moralno podpirajo one socialdemokratske kroge v Nemčiji, ki so proti združitvi socialistov s komunisti.-Sovj. oblasti so aretirale gen. Vlasova, komandanta Ruske legije pod nemškim poveljstvom. Vlasov je na listi vojnih zločincev SSSR.- V Moskvo je prispela varšavska delegacija z Bierutom na čelu. Sklenjena je bila pogodba, po kateri bo SSSR okrepil vojsko Poljske z vojaškimi, gospodarskimi in finančnimi sredstvi.-"Pravda" piše, da so se katoliški duhovniki v Italiji postavili pod vplivom Vatikana na stran monarhije, aristokracije in kapitalistov ter tako postali krajni reakcionarji.-Anglija: V Spodnjem domu se je vodila debata o umaknitvi brit. čet iz Egipta. Opozicija je odločno proti temu, da bi ostal Suez brez brit. vojaškega varstva. Churchill je izjavil, da se s tem upropašča položaj V. Britanije na Bližnjem Vzhodu in pušča brez varstva vse komunikacije in točke, ki so življenskega pomena za britski imperij. Bevin mu je odgovoril, da se je vlada posvetovala o tem z Dominioni in da prevzema odgovornost nase.-29.5. je Anglija zavrnila albanski odgovor glede obstreljevanja neke brit. vojne ladje v Otrantskem prelivu po albanskem topništvu, kot nezadovoljiv.-V spodnjem domu je predložen zakonski načrt, po katerem bi moral vsak Anglež služiti 2 leti obvezno v vojski.-

U S A : Truman je predlagal, da se vse one, ki bi kljub pozivu predsedništva še nadalje stavkali, kaznuje z denarno globo in zaporom, v krajnem pa se jih pošlje v vojsko. V Kongresu je bil predlog odbit, pač pa je bilo sprejeto, da se stavkajoče, ki bi se na poziv ne vrnili na delo, kaznuje z globo 5.000 dolarjev ali 1 leto zapora - Gen. Bor-Komorovski, znani poljski komandant guerile v Varšavi je prispel v New York, kjer so ga svečano sprejeli. Proti temu sta protestirala Gromyko in poljski delegat pri OZN. Komorovski zahteva, da USA doseže, da sovj. čete končno zapuste Poljsko.- OPOMBA UREDNIŠTVA: ZARADI ITALIJANSKIH VOLITEV LISTI NI MOGEL IZITI KOT OBIČAJNO. IZŠEL PA JE 3. JUNIJA V POVEČANI OBLIKI, A S STARIM DATUMOM.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Vem, jaz odhajam v kraje nepoznane,
a vi - rotim vas - složno se borite,
ne grehe očev svojih pozabite
in srečnejša vam doba svane!
(Ljubo: "Poslednje sporočilo")

ŠTEV. 230. 15. maja 1946. L.II.

ŽITNIK ZVONIMIR

V globoki žalosti naznanjamo slovenski javnosti doma in v tujini, da nas je na binkoštni ponedeljek nenadoma zapustil vodja Tehnike Slovenske armade Kr.Jugoslovanske vojske kaplar-dijak Žitnik Zvonimir, kemigrafik, in odšel k Večnemu Bogu, da prejme plačilo za svoje nadvse požrtvovalno delo v korist svojega naroda, ki ga je dovedlo na tuja tla, da po svojih močeh doprinaša k reševanju domovine izpod komunističnega sužnjestva. Vsaka naša beseda je preskromna, da bi mogla točno oceniti težko izgubo, ki nas je prizadela. Bil je neumoren, žilav in neuklonljiv, s pravico rečeno: nenadomestljiv. Kdor ga je videl, poslušal in razgovarjal z njim, je ugotovil, da ima izrednega človeka pred seboj. Izrednega po svoji sposobnosti, talentu in domislicah, izrednega vsled svoje mladosti.

Ni dovolj, da so ga skoraj leto dni vlačili po zaporih italijanski in nemški okupatorji, da se je skoraj leto dni s puško in peresom v roki boril proti komunističnemu sovragu, da se je moral s svojimi nesrečnimi sorojaki podati preko meja domačije v negotovo bodočnost in trpeti usode slovenskega begunca - še poslednja radost mu je bila odvzeta: vrnitev na domačo grudo. Nesrečen slučaj je hotel, da ga je pri kopanju zajel vrtinec in potegnil v hladne globine, odkoder so ga reševalci dvignili po polurni borbi z valovi na kopno. Toda rešitev je bila kljub takojšnji pomoči z umetnim dihanjem in aprovajanjem kisika potom aparatov zaradi notranjih poškodb nemogoča. Njegovo truplo počiva sedaj med mrtvimi rojaki na vojaškem pokopališču pri Batipaglii, pokrajina Salerno v Italiji. Na zadnji poti 12.junija ob 15.uri so ga spremili višji vojaški predstavniki Kr.Jugoslovanske vojske, oficirji Slovenske armade, častna četa, dijaški vod, pevski zbor in vojaška godba ter številni člani slovenske kolonije. Pogrebne obrede je opravil vojaški duhovnik g.poročnik Peter Roblek, v slovo pa je spregovoril poleg njega še načelnik štaba Slovenske armade in akademik Ljubo v imenu prijateljev. Na grob so bili položeni številni venci in šopki prepleteni s slovenskimi in jugoslovanskimi zastavami.

Dragi Zvone! Od srca radi bi se Ti vsaj malenkostno oddolžili za ves Tvoj trud, ki ne bi bil nikdar in z ničemer dovoljno poplačan na tem svetu, toda ved: vsaj to, da bomo neomajno sledili poti, po kateri si hrabro in neustrašeno hodil vse najtemnejše leta v življenju slovenskega naroda in da ne bomo štedili naših moči in žrtev, da ji pridemo do konca in cilja:

ZMAGE IN VSTAJENJA NAŠE MUČENIŠKE DOMOVINE !

Ne bomo Te pozabili! In ko se bomo vračali, Te bomo ponesli s seboj, da se spočiješ v blagoslovljeni domači zemlji.

Počivaj v miru!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
"Jugoslovanskega vestnika"
ČLANI "Tehnike Slov.armade"

Žalujoči in težko prizadeti materi, očetu in sestram naše iskreno sožalje!

OKROŽNICA DR. KREKA

(PONATIS IZ "GLASA JUGOSLAVIJE")

"Prejeli smo v objavo okrožnico, ki jo je 25.maja t.l. g. minister dr. Miha Krek razposlal v zvezi z ustanovitvijo "Akcijskega odbora za zedinjeno in suvereno slovensko državo" zaupnikom in sodelavcem njegove stranke (SLS). Okrožnica glasi:

Dragi gospod! - Prijatelje, somišljenike in sodelavce prosim, povejte in pojasnite tole:

V Rimu so neki gospodje osnovali "Akcijski odbor za zedinjeno in suvereno slovensko državo" Predsednik odbora je g.Jože Špindler, generalni tajnik g. dr. Ciril Žebot, odbornik pa g. Fran Erjavec.

Poleg tega so napravili tudi "Združenje slovenskih beguncev in izgnancev", ki mu predseduje g. Franc Erjavec.

Obe organizaciji imata precej isti program in namen, le da prva bolj povdarja politiko, druga pa socijalno dobrodelne namene.

Redki in maloštevilni possmezniki, ki so to napravili, sicer ne morejo spremeniti stanja niti v naši emigraciji, niti v slovenski politiki, a vendar je njihov izstop nova nadloga in škoda, ki jo moramo preboleti in omejiti na najmanjše možno mero.

Vsak uspeh tega nesrečnega poskusa bi namreč pomenil rušenje edinosti med slovenskimi emigranti in med slovenskimi demokratičnimi političnimi vrstami vobče, nov nemir in prepir v jugoslovanskih demokratičnih vrstah v tujini, za Slovence v Jugoslaviji pa bi bil znak za nedogledno novo preganjanje in trpljenje. S nerazsodno postavljanimi tezami bi si le še poslabšali svoj mednarodni položaj.

Mislim, da je vsakomur očitno, kako huda škoda bi bil razkol med slovenskimi demokratičnimi silami prav v sedanjem težkem položaju. Vsake neloge v naših vrstah se od srca lahko vesele samo komunistični zatiralci.

Mislim, da nihče ni upravičen brez sodelovanja z narodom spreminjati slovenske politične cilje.

Slovenski narod hoče biti svoboden: predvsem rešen komunistične tirani je. To in zopet le to je za enkrat njegova osnovna in prva želja. Mi smo dolžni, da v svobodnem svetu delamo kar moremo za čim hitrejšo njegovo politično in socijalno osvobojenje. Tej spričo razmer ogromno težki nalogi je treba podrediti vse druge.

Zato je naša politična dolžnost, da vse slovenske sile združujemo proti komunistični tiraniji ter da čim bolj učinkovito sodelujemo z demokratičnimi silami cele Jugoslavije za zmago nad skupnim sovražnikom.

Dokler naš narod ne more svobodno govoriti in dokler ne more svobodno izpovedati svoje politične volje, je zame in za vse moje politične prijatelje in sodelavce program to, kar je narod doslej kot svoje osnovne zahteve proglasil.

Narodne izjave in sklepi pristojnih političnih organov in narodnih predstavništev nas vežejo. Moramo jih izpolnjevati in se jih držati.

Pri svojih političnih prizadevanjih imamo pred seboj vzore, ki so nam jih zapustili naši narodni velikani dr. Janez Ev. Krek, nadškof dr.Anton B. Jeglič in dr. Anton Korošec. V tem , kar so oni o naši državni in narodni politiki z narodom premislili, iz naroda oblikovali in nam v dedščino dali, je trajen zaklad smernic in osnov slovenskega narodnega dela. Na teh osnovah naprej in navzgor gre pot narodne politike.

Po njihovih naukih naj vsak izmed nas v sedanjem viharju dogodkov vztraja kot neomahljiv zagovornik skupnosti in edinosti.

Po vzoru teh mojstrov, ki so bili oblikovalci naše krščanske narodne demokracije, se trudimo, da suvereni volji svobodnega slovenskega naroda izvojujemo vpliv in zmago.

DR. MIHA KREK.

"Naši narodi v Jugoslaviji, pa tudi mi ne bi mogli razumeti, da lahko ostanejo slovesne obljube, ki so jih na Jalti dali in podpisali slavni predstavniki velikih zaveznikov blagopokojni predsednik Roosevelt, generalisim Stalin in g. Churchill samo mrtva črka."

(Zaključni odstavek iz spomenice, ki so jo izročili Hrvati na iniciativo dr.Vlatka Mačka preko Jugosl.odbora v Londonu štirim zun.ministrom vlad)

DANAŠNJA JUGOSLAVIJA

II NADALJEVANJE ČLANKA NEKDANJEGA ČETNIŠKEGA VOJVODE, KI JE OBJAVIL "GLAS JUGOSLAVIJE ŠT. 7.)

Edini način življenja, ki daje dr avljanom gotovost, da bo vsaj d o neke meje ohranil svojo svobodo je t , da nič ne reče, nič ne čuje in nič ne vidi, kar ni samo od daleč mogo ati videz kritike sedanjega stanja stvari. Za še takrat ne more biti si uren pred ovaduhom, ki iznese lažno ovadbo o izmišljenem dejanju samo s cilj, da bi s tem zadostil svojemu o = sebnemu sovraštvu. Stalno se more pričakovati mitingov, kajti "hišni a= gent" skrbno beleži podatke o odsotnih ter hoče tudi vedeti za vzrok o= sebnih izostankov. Na mitingih gre o slavi Sovj.Rusije in rdeče armade, o slabostih degeneriranega kapitalističnega sveta Britanije in Amerike; za= bijajo v glavo, da je vsako, ki skepticira s tema dvema zapadnima sila ma izdajalec svoje domovine in da je misija komunistične Rusije vzposta= viti po vsem svetu komunizem, ki je "demokracija novih ljudi". Gorje one= mu, ki bi se drznil vprašati po načelih te "demokracije". Ali pa bi se ce lo upal omeniti, da sta tudi Britanija in Amerika nekaj doprinesli k zma gi in da se ona še danes javno trudijo pomagati od vojne opustošenim deželam kot n.pr. Jugoslaviji potom UNRR, Rdečega križa, jugosl.društev v Ameriki itd. Takšna drznost se zabeleži v njegovo "karakteristiko" in kadar nekoga označijo za nezanesljivega, ne more dobiti nobene zaposli = tve in ga puste z družino vred stradati. Če pa dobi kdo klasifikacijo, da je "nevaren", potem postane tak nesrečnež kandidat za pomožno aretacijo, deportacijo, kone. taborišče ali smrt.

OZNA ni odgovorna nobeni vladi, ampak samo svojemu šefu. Da je kot minister za narodno obrambo sam Tito, ki večina pravih vodij je anonim= nih; obstojajo pa tudi številni dokazi, da je ono samo atrapa za plasma njene velike ruske posestrime GPU, od katere dobiva ukaze. Mnogo se govo ri o tem, da je precej članov zelo prestrašenih in da se sami zgraža= jo nad delom, ki so ga morali po ukazu izvršiti. Kakor tudi, da bi radi zapustili to osovraženo organizacijo, samo če bi jim to bilo mogoče. Ven= dar ni tega ali morejo storiti in se vse bolj in bolj pogrezajo v krvi , ker se kontrola njihovih ruskih gospodarjev nad njimi stalno jača.

Podajam nekaj primerov o delovanju OZNA. Domobranci so bili vojaška organizacija, ki je vzkliila v Sloveniji, da zaščiti vasi pred partizan = skimi ropi in napadi. Proti koncu vojne so prišli celo pod nemško nadzor stvo in morajo zato nositi del vojne krivde. Toda veliko večino domobran cev so tvorili navadni kmetje, čijih koncepcija o tem, kaj je prav in kaj je napačno, ni segala daleč preko misli o zaščiti lastnih življenj in i= metja. Ti ljudje so bili v duhu proti Nemcem in za zaveznike. Niso redki slučaji, da so skrivali zaveznške letalce, katerih letala so bila zade= ta od nemškega orožja in so se vsled tega spustili na jugosl. ozemlje, ne kar so jih domobranci popolnoma varno odpeljali naprej v njihove ba= ze. Ko so ob koncu vojne prevzeli oblast nad pokrajino partizani, so are= tirali vse bivše domobrance. Njih število se je še povečalo, ko so Bri = tanci izročili titovcem vse tiste tudi, ki so zbežali v Avstrijo in to po predhodnem sporazumu z njimi, da bodo izpuščeni, če nimajo na vesti kakšnih posebnih vojnih zločinov. V ječah so jih na vse načine maltreti= rali. Eden od njih, ki se mu je pozneje posrečilo pobeguniti, mi je pra = vil, da so jih izstradali tako, da so mnogi od tega umrli. Zretepali so jih kot živali ter jih stisnili kakor sardine v male prostore, v katerih so morali prebiti noči v stoječem stanju. Ustreljeni so bili za vsak naj manjši disciplinski prestopek, kako n.pr. če je kdo pogledal skozi okno. Ustrelil pa jih je lahko vsak, tudi najmlajši partizan, ki je nosil pu = ško, samo če mu je padlo na pamet. Premnogi od teh nesrečnih vujencev pa so bili likvidirani v masovnih pokoljih. Najzloglasnejši je bil izvršen jeseni v Kočevskem Rogu in še sedaj se ne sme nihče, pa bil vojak ali ci vilist približati prostoru, kjer so bila ti umori izvršeni. Točno število teh umorov ni znano, ker mrtvi pač ne morejo govoriti. Največ poročil pravi, da je bilo pomorjenih 20.000 oseb, med katerimi pa je bilo tudi nekaj hrvatskih ustašev. Drugi masovni pokoljii so bili izvršeni v Hrastni= niku, kjer so bila trupla umorjenih vržena v zapuščene rudniške jame; ose= lje v Hudi jami pri Laškem ter v jamah pri Postojni. Ko je bila v avgu = stu 1945 izdana amnestija za domobrance, so jih nekaj sto izpustili in ko so se ti vrnili domov, so bili pozneje nekateri od njih na skrivaj umor=

jeni, nji: trupla pa sažgana. Velika večina domobrancev pa se niti sedaj še ni vrnila na svoje domove in v Sloveniji je mnogo vasi brez vsakega - ali pa samo z enim za delo sposobnim moškim, ker so pač bili vsi pri domobrancih.

Pogoji v večini obstoječih konc. taborišč so strašni in neznosni. Jaz vem poznam v mali Sloveniji 10 takih taborišč, od katerih so najzloglasnejše v St.Vidu, Borovnici, Škofji Loki, na Teharjih pri Celju in v Strnišču pri Ptuju. V njih je 20 do 30.000 ljudi, kar je ogromno število za tako majhen narod, ki šteje komaj milijon in 200.000 duš. Govoril sem z bivšimi ujetniki iz skoraj vseh teh taborišč in njihovo pripovedovanje je bilo vedno isto: gladovanje, bolezni, prenapolnjenost, smrt...Zdi se, da sta bila Dachau in Buchenwald milejša od njih. Mnogi Slovenci,ki so bili ob koncu vojne izpuščeni od Amerikancev iz Dachaua, so se vrnili domov samo zato, da so se po nekaj dnevih znašli v enem od omenjenih taborišč. In ravno ti ljudje so javili, da so ta taborišča slabša od onega v Dachau. (Nadaljevanje sledi.-Izvleček tega članka je objavil angleški bilten "Yugoslav Information Sheet" v 2.št.-14.maja t.l.-Bilten izdaja v Londonu major F.Harold Gray.)

54-letnica angleške laburistične stranke

10.junija je bil otvorjen kongres laburistične stranke Velike Britanije v Londonu, na katerem sta govorila prof.Laski in zun.minister Bevin. Ker je današnji režim v Angliji v rokah te stranke, je prav če se seznanimo z bistvenimi deli teh dveh govorov:

Harol Laski, predsednik izvršnega odbora labur-partije, je med drugim dejal: "Trenutni triumf laburistične stranke predstavlja resno odgovornost socialistov v britanskem parlamentu. Laburistična stranka želi kar najtesnejše sodelovanje med SSSR in Veliko Britanijo. Kot dokaz služi predlog labur-stranke, da se anglo-sovjetska pogodba o prijateljstvu podaljša za 50 let. Zato pozivam SSSR, da izpremeni svoje eksperimente na zaupanja naprom Veliki Britaniji v eksperimente prijateljstva." - "Mi pozdravljamo delo naših tovarišev v Holandiji, Danski, Norveški in Češki, kajti nobena obnova države ni možna, če ni postavljena na socialni in demokratski bazi. Ne more biti govora o lojalni in dobri upravi tam,kjer je uprava in politika prepuščena samo eni stranki. Z veseljem smo sprejeli odločitev britanske vlade o ustanovitvi neodvisne Indije in umaknitvi britanskih čet iz Egipta."-"Obžalujemo,da se nahaja španski narod pod diktaturo ene stranke.Vztrajali bomo na tem,da doseže španski narod čim preje željeno svobodo."-"Toplo pozdravljamo novo italijansko republiko in laburistična stranka želi sodelovati z njo."

Zunanji minister Bevin je izjavil: "Bilo bi strašno, če bi stanje sedev v državah izza linije Stettin-Balkan ostalo takšno kot je. To bi pomenilo razdelitev na dva tabora. Predlagal sem generalissimu Stalinu in Molotovu, da se pošlje v Nemčijo komisija štirih članov, ki naj preišče položaj. Prav tako smatram, da se morajo tuje čete čim preje umakniti iz Podonavja. To zahteva v prvi vrsti ekonomski interes teh držav. Trgovina, promet in druga ekonomska vprašanja bodo lahko uspešno rešena šele takrat, ko bodo lahko ponovno stopile v normalne odnose z zavezniškimi državami? Nato je dejal, da je predlagal 50-letno prijateljsko pogodbo z SSSR,za izpolnjevanje katere se morajo potruditi i Britanci i Sovjeti."Toda," je dejal Bevin, "nisem mogel Ruse prisiliti v to, da mi enako postopali kot mi, lahko sem jih za to samo prosil."-"V Španiji je dovolj ljudi,ki ne morejo trpeti Franca in ki bodo znali sami obračunati z njim in njegovim režimom. Španijo je treba prepustiti sami sebi in jo rešiti pred kakim novim eventuelnim krvoprelitjem."

Resolucija, v kateri se je predlagal sprejem angl.komunistične stranke v labur-partijo, je bila odbita s preko 2 milijona glasov proti manj kot pol milijona. Herbert Morisson je ob tej priliki dejal, da je med ideologijo in programom laburistov in komunistov velika in temeljna razlika. Laburisti verujejo v demokracijo in v ustavnost ter verujejo v državljanske svoboščine in v pravico, da državljani spremenijo svojo vlado,ako smatrajo, da jim ne odgovarja, - medtem ko so komunisti proti vsemu temu. Komunisti so proti svobode državljanov in za diktaturo ene stranke. Poleg tega pa še prejemajo ukaze od zgoraj, zaradi česar ne bi bilo v interesu delavskega razreda, da pride do fuzije s komunisti.-

DEMOKRATIČNOST LJUDSKIH FRONT

Maršal Tito in njegovi sodelavci redno povdarjajo, da je Ljudska Fronta Jugoslavije združila pripadnike vseh jugoslovanskih demokratičnih partij, ter da je zato demokratična. Četudi so v odborih te Fronte pripadniki nekomunističnih strank odn. odpadniki raznih nekomunističnih strenk , kljub temu vsi združeni nekomunisti nikdar ne morejo preglasovati komuniste. Če pogledamo sestavo Izvršnega odbora Ljudske Fronte Jugoslavije in sestavo Izvršnega odbora Ljudske(Osvobodilne)Fronte Slovenije,vidimo, da je trditev o demokratični sestavi Fronte prav tako lažna, kakor je stvar na trditev, da ni Ljudska fronta nič drugega kot z demokratičnostjo obarvana masovna organizacija Komunistične partije.

Sestava Izvršnega odbora Ljudske Fronte je naslednja: od 60 članov Izvršnega odbora je 35 članov Komunistične partije, 7 članov je aktivistov, o katerih se sumi, da so člani Komunistične partije, 10 članov je simpatizerjev, 1 je opozicionalec režima, za orientacijo 7 članov pa ni na razpolago podatkov. Razmerje je torej 35:25 po naših podatkih, kar potrjuje komunistično trditev o "demokratičnosti". Kakšno je dejansko stanje , pa vedo komunisti najbolje sami.

Poimenska sestava je naslednja:

1. Člani KOMUNISTIČNE PARTIJE: Predsednik Josip Broz-Tito, podpredsednik Vlahov Dimitrij, generalni tajnik Žujević Sreten, člani Sekretarijata Andrejev Bane, Bakić Mitar, Rus Jože, Stilinović Marijan. Člani odbora: Apostolski Mihajlo, Babović Spasenija, Bakarić dr.Vlado, Čučkov Emanuel, Dapčević Peka, Djilas Milovan, Dugonjić Rato, Filipović Sulejman, Hebrang Andrija, Jovanović Blažo, Kardelj Edvard, Kidrič Boris, Krstulović Vicko, Kuliševski Lazar, Leš Akiv, Lubej Franjo, Marinko Miha, Nešković dr.Blagoje, Pijade Koča, Popović Koča, Pucer Djuro, Ranković Aleksander, Ribar dr.Ivan, Rifat Berisa, Šalaj Djuro, Vujasinović Todor,Zečević Vlada, Živković dr.Sveta.

2. VERJETNI člani Komunistične partije: Mosko-ljević dr.Miloš,Vidmar Josip, Simić Vlada, Brecelj dr.Marijan, Prol Frane, Vujačić Marko, Vukosavljević Sreten.

3. SIMPATIZERJI so: Gaži Franjo, Kecmanović dr.Vojislav, Rašović Miloš, Sremec dr.Zlatan, Gubrilović Vasa, Jovanović dr.Dragoljub,Kosanović Sava, Pribičević dr.Rade, Prodanović Jaša, Rittig dr.Svetozar.

4. Opozicija: Subašić dr.Ivan.

5. Orientiranost neznana: Batić Duško, Daut Nuredin, Kuturec Toma, Prvčić Stjepan, Rajković Bogomir, Veselinov Jovan, Žurović Mihajlo.

Sestava Izvršnega odbora Ljudske(Osvobodilne) Fronte Slovenije je naslednja: Od 45 članov Izvršnega odbora je 33 članov Komunistične partije, 4 člani so verjetnostni komunisti, 4 člani pa so simpatizerji. O 4 članih ni bilo mogoče dobiti podatkov o njihovem prepričanju.

Poimenska sestava je naslednja:

1. Člani KOMUNISTIČNE PARTIJE so: Podpredsednik Kardelj Edvard, Rus Josip, glavni sekretar Kidrič Boris, Kalešič Matija, Polič Zoran, Tomšič Mira, Ambrožič Lado, Bebler dr.Aleš, Beltram Julij, Bevk France, Dapčević Peka, Fajfar Tone, Hribar Janez, Kavčič Efenka, Kovač Stane, Kraigher Boris, Kraigher Sergej, Krmelj Maks, Kveder Dušan, Leskošek Franc, Lubej Franc, Maček Ivan, Marinko Miha, Mlakar Alojzij, Ocepek Angelca, Stante Peter, Svetek Franc, Šentjurc Lidija, Toman Tone, Tomšič Vida,Turnher Edmund, Zemljak Jože, Žalcer Pavle.

2. VERJETNI člani Komunistične partije so: Vidmar Josip, Kocbek Edvard, Brecelj dr.Marijan, Snuderl dr.Maks.

3. SIMPATIZERJI so: Černej dr.Darko, Jeras Josip, Vavpetič dr.Lado , Župančič Oton.

4. Orientiranost neznana: Babič Branko, Hočevar Matija, Prušnik Karel, Ribič Janko.

Razmerje je torej 33 komunistov proti 12 nekomunistom.

Iz sestave teh dveh odborov ponovno vidimo, da KP v tistih državah , kjer kot komunistična organizacija ne more dobiti večine,med ljudstvom uporablja taktiko masovnih organizacij,kamor spretno vrine svoje člane,ki potem kot večina morejo pri glasovanju preglasovati vse druge.Taktika ljudskih front je bila enaka v Španiji,Franciji,Poljski,Romuniji,Bolgariji,Albaniji,Jugoslaviji itd.-sedaj pa že tudi v od Sovjetov zasedenem področju

INCIDENT V BEOGRADU

BEOGRAD, 3.junija (AP) - Odpravnik poslov ameriškega poslaništva Harold Shantz je danes izjavil, da je jugoslovanska vlada sporočila ameriškemu poslaništvu, da smatra majorja Richarda Coombs-a za "nezaželjeno osebo". Imenovani major je skušal intervenirati ob priliki aretacije nekega Jugoslovana, ki so mu očitali protivladne opazke na proslavi ameriškega spominskega dneva v četrtek.

Coombs, oficir za registracijo grobov, dodeljen v Beograd, je odšel 31.maja na poročno potovanje v Italijo in poslaniški viri pravijo, da je jugoslovanska akcija istovetna z zabrano njegovega povratka v Jugoslavijo.

Aretirani Jugoslovan, Jurij Nikolić, je bil zaprt po proslavi ameriškega spominskega dneva na grobovih padlih ameriških vojakov v Beogradu. Časopis "Borba", ki komentira danes aretacijo, pravi, da so neznani elementi hoteli sprožiti demonstracije proti jugoslovanski vladi med ameriško spominsko proslavo.

Časopis pravi, da je Nikolić "glasno in na nesramen način blatil sedanji jugoslovanski režim."

Isti časopis piše, da je Coombs "na surov način in nezakonito skušal intervenirati za Nikolića, vendar so jugoslovanske oblasti intervencijo odbile."

Članek pravi dalje: "V tem trenutku je major Coombs, ki je s svojim sarkastičnim tonom prizadel vse gledalce, zavpil: "TO JE SVOBODA ZA VAS, TITO. HEIL HITLER?""

"POKA PRAVICE"

Titova novinarska agencija TANJUG je sporočila 4.t.m.preko beograjskega radia sledeče:

"V Beogradu se bo pričel 10.junija proces proti znanim okupatorskim sodelavcem in vojnim zločincem. Skupino tvorijo:

Dragoljub - Draža Mihajlović, dr.Stevan Moljević, Vladeta Žujović, dr. Živko Topalović, Djuro Vilović, Mačoslav - Rade Radić, Slavoljub Vranješević, Miloš Glišić, dr.Slobodan Jovanović, dr.Božidar Purić, dr.Momčilo Ninčić, Petar Živković, Radoje Knežević, dr.Milan Gavrilović, Živan Knežević, Konstantin Fotić, Dragomir - Dragi Jovanović, Tanasije - Tasa Dinić, Velibor Jonić, Djuro Dokić, Kosta Mušicki, Boško Pavlović, dr.Lazar - Laza Marković in dr.Kosta Kumanudi."

Vest je bila zaključena s pripombo,"da je bila obtožencem izročena obtožnica in da so dobili branilce, za katere so sami želeli, da jih brani jo, razen enim obtožencem, ki bodo sojeni v odsotnosti!"

= = = = = = = = = = = = =

Beograjska "Borba", ki jo urejuje Moša Pijade, je objavila članek z naslovom:

"JUGOSLOVANSKI ZLOČINCI V EMIGRACIJI" - V KATEREM PRAVI MED DRUGIM :

"Jugoslovanski zločinci v emigraciji poizkušajo prikriti dokončen poraz svojih izdajalskih načrtov... S postavitvijo novih, bajé manje kompromitiranih osebnosti na vodilna mesta, upajo popraviti svoj težki položaj. Nedavno je bil poslan v Rim znani fašistični agent Ivo Čičin-Šajin, kjer je skupno z notoričnimi izdajalci in zločinci kot so Živko Topalović, Mihe Krek in Miodrag Damjanović, poveril odgovorne dolžnosti v "Nacionalnem komitetu" fašističnemu sodelavcu, generalu Marku Mihajloviću. Istočasno pa se je poizkušal znani izdajalec Dragoljub Jeftić povezati v Parizu s Pavelićevim sodelavcem in izdajalcem hrvatskega naroda dr.Mačkom. Prav tako je tačas odpotoval neki drugi hrvatski izdajalec k fašistu Potiću, kakor tudi nekaj vojnih zločincev, ki bi jih morali predati Jugoslaviji iz taborišča Gretai v Italiji...

In poleg vseh teh dejatev, ki dovoljno karakterizirajo sedanje namere jugoslovanske "emigracije", se ji še naprej omogoča, da šari po Evropi in ustvarja iz "razseljenih oseb" organe mednarodne reakcije.

Zahvaljujoč odboru antifašističnih sil v svetu kakor tudi moči Jugo=

Nemčije, kjer so komunisti ustanovili Enotno socialistično stranko. Isto so poskušali v Avstriji, Madžarski, Češki, Italiji, delno v Angliji itd.itd.

(Zaključek s 5.strani)

slavija mi niti ne kritiziramo obstojanje emigracije, niti ne njene poiskuse "da se pomladi" in "zakorači". Mi ji ne pripisujemo niti onega pomena, kot si ga sama sebi pripisuje. Toda jugoslovanski narodi obsojajo "na otomane emigrantske komitete" kot n e v a r n a j e d r a i n t r i g e, kakor tudi one inozemske kroge, ki so nedvomno v vsem sovražno razpoloženi naprem Jugoslaviji in demokraciji na splošno in ki ne prenehajo podpirati, tolerirati in vzpodbujati to emigracijo. Vsaka in najmanjša popustljivost naprem tem elementom pomeni sramoto za vse one, ki so poklicani, da sodelujejo pri zaščiti človeštva pred novimi zločini."

Odločitev odbora za begunce

Poseben odbor za begunce in razseljene osebe pri OZN je končal svoje delo. Problemi, ki jih je moral proučevati, so bili silno zapleteni. Čeprav člani odbora niso mogli priti do sporazuma in skupne odločitve v v s e h vprašanjih, je odbor vendarle podal svoje poročilo gospodarsko-socialnemu svetu.- Člani begunskega odbora pa so dosegli štiri sporazume in sicer: 1/ da se ustanovi novo mednarodno telo začasnega značaja za reševanje vprašanja beguncev in razseljenih oseb; 2/ da bo ta organizacija odločala o usodi vseh, ki jih ni mogoče repatriirati; 3/ da se mora izvršiti popis vseh beguncev; 4/ določili so pojem begunca in razseljene osebe. Za BEGUNCA se smatra vsak, ki je: 1/ zapustil svojo državo zaradi fašistinega ali sličnega režima; 2/ vsi španski republikanci; 3/ vse žrtve preganjanja zaradi rasnih, verskih ali narodnostnih razlogov ali političnega mišljenja, če to mišljenje ni v nasprotju z načeli svobošćin, vnešenih v ustavno listino Združenih narodov; 4/ vsi, ki so še begunci izpred 2.svetovne vojne, pa so uživali podporo prejšnje begunske organizacije; 5/ vsi, ki so begunci izpred 2.svetovne vojne, pa niso uživali podpore zaradi Judje iz Nemčije in Avstrije. RAZSELJENE OSEBE pa so vsi, ki so bili od fašističnih ali nacističnih režimov deportirani iz svojih držav. Odbor je tudi označil osebe, ki ne bodo uživale podpore te nove organizacije. Podpore te organizacije ne bodo uživali: 1/ vsi, ki so sodelovali v organizacijah z orožjem proti vladam svojih držav po zaključitvi premirja; 2/ člani terorističnih organizacij; 3/ tisti, ki so postali po premirju vodje pokretov proti svojim vladam ali ki so ovirali begunce, da se vrnejo domov; 4/ osebe nemškega narodnostnega porekla in 5/ vojni zločinci. - Jugoslovanski, poljski in sovjetski delegat so bili proti temu, da bi uživali podporo vsi politični begunci. Jugoslovanski delegat je tudi trdil, da so taborišča vojne formacije pod vodstvom kvislingov. Kroti tudi njegovim trditvam so nastopili predstavniki UNRRInih komisij, ki so zagotavljali begunce po taboriščih, vendar pa člani odbora ne izključujejo možnosti ustrahovanja. - Ni pa še bil stavljen noben predlog glede naselitve beguncev v večjem številu. Odbor je proučeval samo možnosti naseljevanja v raznih državah. - Večina delegatov se je izjavila za samostojno organizacijo, ki bi skrbela za begunce in ki ne bi bila del OZN. Taka organizacija naj bi se ustanovila najkasneje do januarja 1947.-

Predsednik odbora za begunce Noel Backer, ki je pomočnik britanskega zunanjega ministra, je zahteval hitrejše reševanje begunskega problema. Istotako je generalni direktor UNRRE La Guardia povdaril potrebo po hitrem rešitvi tega vprašanja, kajti UNRRA preneha letos v decembru s svojim delovanjem.-

Domovina priča

Lavantinskega škofa dr.Tomažiča je zadela kap. V vodstvu škofijskih poslov ga nadomešča msgr.Cukala.

Po nekih vesteh se je pred kratkim mudil v Ljubljani poštni minister dr.Drago Marušič, ki je baje imel nalogo stopiti v stike s predstavniki opozicije ter z njimi razgovarjati o sodelovanju opozicije v sedanjem režimu. S tem v zvezi je baje tudi osvoboditev dr.Branka Vrčona, ki je bil kakor znano najprej obsojen na smrt, pozneje pa pomilovan na 20 let prisilnega dela. Po istih vesteh dela Titov režim na tem, da pritegne nekaj vidnejših opozicijonalcev v pokrajinske vlade in v centralno. Namen teh naporov je očividen. Delati je treba videz, da bo Tito držal obljubo, na podlagi katere je USA vzpostavila redne diplomatske odnošaje z Jugoslavijo.- Po novem zakonu traja služba v jug.vojski 2 leti, v letalstvu 3 in v mornarici 4. Predvidenih ni nobenih olajšav. Služi vsak, ki je izpolnil 20 let

BESEDE DRŽAVNIKOV

NAJVAŽNEJŠI CITATI IZ GOVORA V BRITANSKEM PARLAMENTU O ANGLEŠKI ZUNANJI POLITIKI 4-5.6.:

BEVIN: "Vse države težijo danes z vsemi sredstvi po miru, toda do njega priti je mnogo težje in kompliciranje, kot to je bilo po prvi svetovni vojni. Toda verujem v zgodovinske bogate sposobnosti človeka, ker je nadarjen." - "Ako se SSSR potrudi in pokaže dobro voljo na vseh vanje z zavezniki, potem je mir v Evropi lahko dosegel. Tudi vsi, ki prihajajo z Vzhoda, pravijo, da je edino Sovjetska Zveza tista, ki lahko reši današnje vprašanje in ekonomske probleme, medtem ko so vsi drugi režimi v ostalih državah po mišljenju Sovjetske zveze reakcionarni." - "Mi v Britaniji imamo prav tako demokratski delavski odbor, ki na najboljši način rešuje delavska vprašanja. Mi ne moremo prevzeti oblike vladavine, ki je sedaj v SSSR, ker bi bilo s tem v nasprotju naše življenje v zasužnjenju. Pri nas je drug način življenja kot pa na Vzhodu. Pokazali smo najboljšo voljo, da sodelujemo s SSSR, kar se izpričuje v razgovorih z generalisimom Stalinom preteklega decembra o podaljšanju naše prijateljske pogodbe za 50 let." -"Britanska vlada ne želi oslabitev Turčije ali pa da bi postala satelit kako velike sile. Turčija mora ostati na taki višini, kot je danes."-"Stojim na stališču, da naj se Balkan in nekateri rudniki pripojijo Jugoslaviji, medtem ko se enako ne morem odločiti za Trst, ker je v njem večina prebivalstva italijanskega. Sogласen sem z internacionalizacijo Trsta, toda ne želim, da postane šahovska deska za igranje političnih iger."

CHURCHILL: "...sem ravno rekel, da se ne vsak spominja, kako so komunisti, po nalogu Moskve in po nikakršnem kleščenju svojih voditeljev označili naš boj za življenje in smrt kot kapitalistično in imperialistično vojno. Spominjamo se še, kako so se komunisti trudili - kar pa je zelo malo pomenilo - da bi ovirali naše narodno obrambo, enako ne moremo pozabiti, kako bi se mogli mi v letih 1940-41 pogrezniti v ocean in prenehati šteti kot narod, ampak kot Hitlerjevi sužnji, če bi se znašli nanje. Takrat bi nas lahko za večno pomeli. Da bomo mogli to pozabiti, bo potrebno mnogo let. Toda tu v naši domovini komunisti niso verni."-"Pustimo ob strani prazne besede. Mislim, da je bogatvo, da - milo rečeno - v primerjavi s Poljsko, vlada v Španiji pod reakcionarnim Francovim režimom svoboda in mnogo večja vernost in sreča za navadnega človeka."-"Po mnenju komunistov bi bila ustvaritev bloka, če ni komunističen, zločin. Anglo-ameriški sporazum o številnih svetovnih vprašanjih so grajali in ga ožigosali kot "zarota". Če se dve državi o nečem sporazumeta, ker je pravično, je to "zarota".-"Opis, ki ga je podal Bevin o stališču sovjetske vlade do zapadnih zaveznikov je tak, da je napravil porazen vtis v Spodnji zbornici."-"V Kanadi in Združenih državah je imela malo prijateljsko sovjetska propaganda nasproten učinek, kot ga je želela. Peščica spretnih in izurjenih oseb, ki drže v svojih rokah 180 milijonov sovjetskih državljanov, bi storila bolje, da bi se podrobneje poučila o zapadni demokraciji. Ne more biti v interesu Sovjetske zveze, da nadaljuje z uničevanjem Združenih držav; noben narod ni tako pojšen v odpravljanju sovražnih čustev proti tujim državam, kot je ameriški. Noben narod, katerega čustva so enkrat odtujena, jih ne more z večjo težavo spet pridobiti. Ameriški orel je velik in močna ptica s strahotnim kljunom. Mirna je, a Gromyko vedno pošilja jo, da jo nadleguje. Orel ostane vedno miren, toda bila bi velika zmota misliti, da orel ne doživlja ničesar v svojih prsih. Trudam dati svoj prijateljski nasvet stremu vojnemu tovarišu maršalu Stalinu. Tudi tu, v naši mirni skupnosti nazaduje sovjetska propaganda. Bilsem mislil, da je možno, da bi bili Sovjeti v enem samem letu zmožni napraviti toliko zla semi sebi ter ohladiti toliko prijateljskih čustev v svetu, ki govori angleški jezik. Moramo se tudi zavedati, da je sovjetska vlada v njenih odnošajih z drugimi državami v veliki meri ovirala komunistične pete kolone. Nekatere države so, ki onemogočajo države, kjer snujejo komunistične organizacije prevzem oblasti. Če dosežejo komunisti uspeh, bo država uničena in postane satelit. Toda komunistična peta kolona ne škoduje drugega kot zlo Sovjetski zvezi.-Upam, ko bodo spoznali tehniko in sedanji način kot nekoristen interesom in veličini Sovjetske zveze, jih bodo odstranili ter nastopil razumnejši nek dobrega sosedstva. V tem oziru bomo pripravljeni pozabiti na preteklost.- Tudi vohunska mreža komunistov je, ka-

tere omenjeni pojav v Kanadi je trenotno ustvaril globok vtis v javnem mnenju preko Atlantika. To odkritja, ki niso popolno, so razburila ves kanadski dominion. Samo ob sebi je umevno, da so mnoge države skušale in skušajo doseči podatke o nekaterih drugih državah. V tem ni ničesar posebnega, toda razlika med sovjetskim sistemom in drugimi je v tem, da oni ne zaslepijo svojih agentov. Vprašanje verske zaslepljenosti je žrtvovano sebe in svojo domovino zaradi komunistične utopije. Osebe, ki so okužene s komunističnim strupom, ne obotavljajo izdati svoje domovine. To je znano, da je sovjetsko vohunstvo nevarno, kakor je njihova propaganda nevarna in strupena."- "Ni vprašanje o Črti na Odri, dokler je Poljska pod nadzorstvom Sovjetska meja poteka od Stettina na Baltiku, po predmestjih Trsta, po Jadranu in mnogo južneje od tega." Churchill je dejal, da ne bo sovjetizacija segla na severu do Odre, ampak na Labo. "To je strašno dejstvo v zgodovini Evrope in bi bilo vsako pomanjkanje odgovornosti, če bi hotel to spregledati. Ni samo to, da se je pomaknil železni zastor od Baltika do Jadrana, ampak za tem zastorom so ozemlja, na katerih so prestolnice Srednje Evrope in mnoge starodavne države in narodi, kjer prebiva tretjina evropskega prebivalstva, ne da bi računali še Sovjetsko zvezo. - Če bo kdaj, bodo na tem velikem ozemlju zasejali seme nove svetovne vojne. Lahko ste prepričani, da Komunistična in sovjetizacija tega ogromnega prostora Evrope proti volji narodov v vseh krajih, ne bo stalna, ne da bi dala le prvič dejanja in sporočila kakršne si z grozo predstavljamo."-"V sedanjem trenutku vodi vse to usta ozka skupina zaprtih ljudi, oni carjev Kremlja, ki izvajajo že despotsko oblast v svojem ogromnem imperiju."-"Iz Bevinovega govora jasno izhaja, da še od prve politik sovjetske vlade samo na to, da bi zavlekli vse dokončne mirovne sporazume in preprečili narodom zahodne in vzhodne Evrope, da sklenejo prijateljske kulturne in gospodarske stike, kar si mnogi želijo. Glavnemu opazovalcu se zdi, da deluje čas v prid Sovjetom, kar bodo oni bolje odšli svobodno in mirno urediteev v Evropi, tem več bodo imele časa sovjetske tajne in komunistične organizacije, da bodo odstranile nekaj koli činitelj, ki bi oviral njihove zamisli in ki bi mi dovolil pokazati se v tem prostranem prostoru." (Churchillove izjave o sovjetskem delovanju v svoji vplivnosferi bomo objavili prihodnjič, ker nam je danes namen zbrati le one postavke, ki govore o odnosu Velike Britanije do SSSR in obratno - op ur.)

ATTLEE: "Mislim, da je ena izmed naših največjih težav v tem, da bi naše sovjetske prijatelje poskušali seznaniti z načinom, kako o stvareh debatiramo v zahodnih demokracijah. Mislim, da vsi lahko razumemo sum, ki vlada pri Sovjetih. Ta sum izhaja iz zgodovine, in sicer ne samo iz zgodovine zadnjih 20 let. Spomniti se moramo na, zavladje sumničenj, ki je vladalo vse čas carističnega režima, naše težave pa so v tem, da bodo Sovjeti razumeli, da je v tej državi več kot en sam glas želel, da bi bili zastopniki te v poslanski zbornici in da bi poslušali naše razprave. Če ima nekdo govor in v njem ostro napade mene in moje prijatelje, bi se Sovjetom zdelo, da je to na neki zagonetni način glas vlade. Želi se, da se ne zavedajo, da je bistvo zahodnih demokracij v tem, da imamo vlado in opozicijo in mnogo glasov." - "Proč dueti nemu nekemu Sovjetu, ki precej dobro pozna naše dogovore in ki ne ve izpovedoval, kako so naši sopotniki do Sovjetske zveze. Niso nepriljubljeni, ljudje "Mislim, da se ne smemo stotiti svobodni so, radi do nemu so nepriljubljeni. Vsakogar lahko napadejo."-"Ni mogel razumeti, da tisti, ki napadajo Sovjetsko zvezo in tudi vlado z nečem, kar je na ta ali drugi način odrez vlade. To je ravno tisto, kar so označili z železnim zastorom. To je zastor med mišljenji. Kadar koli se sestanem z našimi sovjetskimi prijatelji, jih povabim, naj se sestanejo z nami, da se medsebojno svobodno pogovorimo. Trdno sem prepričan, da je to danes v svetu največja potreba. Mislim, da moramo na sovjetski narod gledati kot na narod, ki se je do neke meje rodil ter živel v temnem gozdu in ki ne zdi, da ne more dosmeti sončne svetlobe, vetra in zraka svobodne demokracije; pravim, da bi bilo usodno, če bi na zahodu koli naših postavili črto, ki deli vzhodno in zahodno Evropo. Skušati moramo, da bodo to razumeli kljub nejem in da dosežemo medsebojno razumevanje. Istočasno moramo skušati razumeti sovjetsko mišljenje in zgodovino in zakaj se Sovjeti tako obnašajo."

ZUNANJI PODTAJNIK McNEIL: "Vlada Velike Britanije bo vztrajala na tem, da bo kar najbolj poglobilo sodelovanje s Sovjetsko zvezo, toda to sodelovanje ne bo temeljilo samo na popuščanju Velike Britanije napram Sovjetski zvezi."- S tem se je zaključila dvodnevna debata o zunanji politiki

Poslednja politična igra

PARIŠKA KONFERENCA: Za danes, 15.6., je napovedan 2.sestanek zun.ministrov. Byrnes je izjavil, da bi pomenil neuspeh te druge konference ne samo neuspeh te ali one sile, marveč poraz vsega človeštva."Manchester Guardian" piše, da predstavlja pariška konferenca poslednjo politično igro v Evropi.

JUGOSLAVIJA: Vlada je sprejela britanski poziv, da pošlje oddelek vojakov na proslavo dneva zmage 8.6. v London, češ, da Britanija ne vodi iskreno in prijateljsko politiko napram Jugoslaviji.-Tito je še vedno v Moskvi.- V Kragujevcu je bila 4.6.velika eksplozija v municijski tovarni.TANJUG je poročal, da je eksplozija posledica sabotažne akcije sovražnih elementov ki se poslužujejo vseh mogočih zločinov, da bi preprečili obnovo in razvoj države.-Britansko vlado je preko svojega veleposlanika v Beogradu tudi opozorila jug.vlado na njeno sovražno zadržanje do britanskih državljanov in trg.zastopnikov,ki žive v Jugoslaviji.-Trg.zastopniki so se namreč pritožili, da ne morejo dobiti podatkov o svojih podjetjih,ki jih imajo v Jugoslaviji. Razen tega je minister Djilas objavil žaljive članke v jug.časopisju, v katerih omalovažuje vlogo Britanije in Amerike v vojni. V Jugoslaviji tudi ne prikazujejo britanskih filmov, zlasti ne tistih ki prikazujejo vlogo Britanije in USA v vojni in miru. Ves položaj v Jugoslaviji je tak, da izgleda, da vlada maršala Tita streme za tem,da državo izolira od zapada, piše "Times".- 10.junija se je pričela na Topčiderju v Beogradu razprava proti Mihajloviću, ki bo predvidoma trajala štiri tedne. Beograd javlja, da sta njegova branilca advokata Nikola Djonović in Drago Joksimović,"člana demokratske stranke".Razpravi prisostvuje veliko število tujih novinarjev.-

ITALIJA: Titove čete se zopet zbirajo v veliki množini ob Morganovi črti. Rezultat plebiscita je 54% za republiko, 46% za monarhijo. De Gasperi je začasni šef države. Umberto je z ženo in otroci odpotoval na Portugalsko. Rezultati volitev je doslej naslednji: demokristijani 35,4%, socialisti 20,7%, komunisti 18,9%, demokratska unija 6,7%, qualunquisti 5,2%,republikanci 4,3%. Južna Italija se je izjavila za monarhijo, severna za republiko. V Napoliju so osnovali Italijansko Monarhistično stranko Juga.-

ANGLIJA: 4.6.je podal Bevin svoje poročilo o pariški konferenci in dejal, da bo Anglija sama sklenila mirovne pogodbe s sateliti,če ne bo prišlo v Parizu do sporazuma.- Namesto prof.Laskija je bil izvoljen za predsednika izvršnega odbora labur-stranke minister Noel Becker.- Sekretar angleške komunistične stranke Pole je ob priliki odklonitve sprejema komunistične stranke v labur partijo izjavil,da bo komunistična stranka podvzela v Angliji doslej še neviđeno politično kampanjo za pomnožitev svojih pristašev in pojačanje svojega vpliva v javnosti.-Labur partija bo sprejela v svoj statut člen, ki govori o nesprejemanju tujih strank v svoje vrste, da s tem enkrat za vselej prepreči večne prošnje komunistične stranke. - 8.6. je bil v Londonu "Mimohod zmage"(Victory Parade), ki so se ga udeležile čete 18 zavezniških narodov, britanskih dominionov, Indije in Burme. Izostali so Poljaki, Sovjeti in Jugoslovani.- V teku 2.svetovne vojne je imela Anglija med vojaštvom in pomožnim osebjem od 6 milijonov 350.000mrtvih in 370.000 ranjenih. Zaradi bombardiranja je izgubilo svoje življenje 55.000 ljudi.-

U S A : Ostavka g.Stettiniusa je odobrena.Na njegovo mesto kot delegat v OZN je imenovan republikanski senator Austin.- Kongres je odobril Trumanov predlog o podaljšanju vojaške obveznosti v USA do maja 1947, ki prizadeva vse obveznike od 18-46 leta, razen družinskih poglavarjev z otroci. - Stalna ameriška vojska bo štela zaenkrat 1,070.000 vojakov.-Portugalija je dovolila Ameriki, da obdrži svoje baze na Azorih nadaljnih 18 mesecev. - Odgovor romunske vlade na ameriški protest zaradi zatiranja opozicije in neizvršenih volitev je nezadovoljiv.- Byrnes je sprejel madžarskega predsednika Nagyja, ki ga je zaprosil za pomoč v obnovi in za internacionalizacijo Podonavja.-

SSSR: Sovjetski tisk ostro napada ameriško zun.politiko in ljudi, ki jo vodijo.Napada zakon o stavkah, senatorja Vandenberga in gen.Fleegla,Komandanta amer.zone v Nemčiji,ki je zahteval ustavitev izročanja reparacij iz amer.zone Sovjetom.- SSSR je vzpostavila diplomatske odnose z Argentino. FRANCIJA: Izidi volitev: napredna katoliška stranka 28%, komunisti 25,9%, socialisti 23,9%. Predsednik vlade bo verjetno Bidault,član katol.stranke.

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Ni vrednejše svoboščine v demokratskem vzdrževanju miru, kot je svoboda tiska. Potrebna so nam dejstva. S tem, da se objavlja resnica, ne bo nikdar ogrožen interes miru." -- Attlee.

SVOBODEN TISK-SVOJEMU SVETU

ŠTEV.231. [illegible]. junija 1946. L.II.

"BLOK" ali BLOK

Prof.Harold Laski, bivši predsednik izvršnega odbora angleške laburistične stranke, je na zborovanju britanskih socialistov 10.junija t. l. obvestil tudi tisto temno stran današnjega zamotanega položaja, ki je delala in morda še daje marsikomu povodu za zaskrbljenost nad bodočo usodo sveta. Ko je Laski opozoril v svojem govoru sovjetske voditelje, da se motijo, če gradijo svojo politiko na mišljenju, da bo zapadna demokracija propadla, bodisi kot ideja, bodisi kot ustavni ustroj, se je dotaknil zelo delikatnega vprašanja, kajti iz njega izvira vse jedro nesporazumov, sporov in prikritih groženj. Nikdo namreč ne more zanikati, da vzhodni in zapadni "blok" dejansko že obstojata. Obstojata pa zato, ker za take vrste blokov ni potrebno nobene realne mejne črte, ki bi označevala teritorij enega in teritorij drugega bloka. To je še najmanj važno, ker namreč takega teritorija nikoli biti ne more. Biti ga pa ne more zato, ker si ne stojita nasproti vzhodni in zapadni del sveta, marveč ljudje ene koncepcije iz Vzhoda in Zapada proti ljudem druge koncepcije iz Vzhoda in Zapada. Mejne črte ni, pika je lahko samo v mišljenju. Kratkomalo: na eni strani ni samo ljudje, ki verujejo v demokracijo in na drugi strani ljudje, ki verujejo v komunizem. Bolje rečeno: eni, ki verujejo v napredek sveta z koordinacijo in angažiranostjo vseh svetlih človeških množic in mišljenja posameznikov ter drugi, ki verujejo v nov svet z usmeritvijo vsega človeštva po mišljenju skupine istomišljenih ljudi. Na eni strani torej prilagojevanje, na drugi strani diktat.

Ali je tu možen kak kompromis? Ne verjamemo in tudi ljudje ene oziroma druge koncepcije tega ne verjamejo. In ker oni, ki zagovarjajo diktat nujno zapadajo v agresivnost, ker skušajo, da svoj cilj čimprej dosežejo, se stanje v mednarodnih odnošajih stalno in vztrajno poslabšuje. Nekatere pa ne more več ne konferenca treh, ne štirih, ne petih, pa tudi Organizacija Združenih narodov ne. To je spoznal tudi Stettinius, ki ni voljan še naprej kumovati brezplodnemu govoričenju. Če je bil rešen (?) perzijski spor in še kako drugo vprašanje, pomeni to le trenutno odložitev obsežnega reševanja položaja, kajti sile, ki so do sporov dovedle, še vedno obstojajo. In dokler obstojajo, še ni odstranjena nevarnost za svetovni mir. Nekaj drugega je, če bi nesporazume povzročile upravičene zahteve ali nesrečen slučaj. Saj pomeni tudi izraz "pravična vojna", ki zahteva moralno upravičenost nekoga za napad na drugega, vojno v tem slučaju ni mogoče govoriti o moralni ali katerikoli drugi upravičenosti Sovjetske zveze, da že danes drži milijonsko armado v Srednji in Jugovzhodni Evropi, medtem ko okupirane dežele ekonomsko propadajo.

Trditev o zapadnem bloku ne more držati, če lahko v enem počnejo komunistične stranke kar hočejo, pač pa se lahko obratno trdi, da SSSR dejansko ustvarja "vzhodni blok" in to z bajoneti, GPU-jem, ožiljenimi [illegible] in Titom in da bo ta teritorij v najkrajšem času v resnici [illegible] posvojeta[illegible]ranih držav, ker se nad njimi [illegible] prebivalstvom uprav[illegible]o dejansko ono, kar služi ljudem komunistične koncepcije za končni cilj. In vsaka najmanjša pedenjca zemlje, ki bi jo Sovjeti pridobili preko linije Stettin-Trst, bi se avtomatično pretvorila v delček tega bloka, ki je od dne do dne bolj hermetično zaprt. Če pa se nekaj skriva, pomeni, da tega ne sme videti nepoklicani in neželjeni, v našem slučaju ljudje demokracije. To pa ni morda samo sovjetska želja, da si uredijo hišo po svoji zamisli, ampak tudi želja, da se pribrije priprava za napad na nič hudega slutečo zapadno ovco, ki si doslej mirno pušča frizirati svojo dlako. Upamo le, da Sovjeti še niso pozabili pravljice o volku v ovčjem kožuhu... -VT-

današnja JUGOSLAVIJA

III. NADALJEVANJE ČLANKA BRIT. OFICIRJA IZ 7. ŠT. "GLASA JUGOSLAVIJE"

Ni dvoma, da so ljudje v takih razmerah silno preplašeni. Vsaka ustanova je organizirana samo zato, da služi komunistični politiki. Sodišča ne obstojajo zato, da bi delila pravico, temveč samo zato, da jačajo komunistično voljo, ki jo imenujejo "volja naroda". Tako je bil n.pr. Janžigaj prvotno obsojen na 10 let ječe, pa bil sodnik takoj odpuščen in obravnava je bila nova razprava, pri kateri je bil obsojen na smrt. Sodniki so se takoj zavedli, da morajo biti kazni čim strožje in že pri razpravah proti 43 "kolaboracionistom", ki je sledila, jih je bilo obsojenih na smrt 17, med njimi dr. Kogovel in dr. Krčon, ki sem ju že omenil. Ta razprava je bila navadna politična demonstracija, ki nima nič sličnega sodnim postopkom, ki jih poznamo mi. Obtožencem so predložili 80 stranski dolgo obtožnico, z razgovor z njihovim branilcem jim je bil dovoljen šele na dan razprave. Tri razprave prič, ki so bile očividno podkupljene, niso bile zaprisežene in soočenje ni bilo dovoljeno. Tudi ni bilo prič v obrambo in člani avditorija so bili pripuščeni v dvorano samo zato, da so se rogali obtožencem ter jim nasmehovali za časa cele razprave. Nikomur od obtoženčevih sorodnikov pristop na sodišče ni bil dovoljen.

V pogledu vzgoje, ki je tako važna za narodovo bodočnost, moram omeniti, da je položaj tragičen. Prava vzgoja je nadomeščena s komunistični politični nauki in militarizmom. Če bo šlo tako naprej, bo slovenska kultura v nekaj letih izginila, njeno mesto pa bo zavzel komunistični militarizem. Kdor hoče spoznati razliko, naj samo primerja ljudsko šolo pred vojno in sedanjo. Lani je bila izdana 6 mesecev po končani vojni, je polna nauka o povračilu do sovražnikov in "izdajalcev domovine", o puškah, tankih, strelnem orožju, učenju in narodni agresivnosti. Izredno mnogo pripovedujejo o vojaških paradah, delavnosti "pionirjev", ki so Titov ekvivalent za Hitlerjugend in pregolnja je slavospevov maršalu Stalinu in slavni Rdeči armadi, sestavi, ko se Britanija in Amerika v celi knjigi niti enkrat ne omenjata. Žalostno je, da je za ta način krasna in visoko razvita slovenska kultura obsojena na smrt in da bo na njeno mesto stopil militaristični barbarizem.

Nič bolje od vzgoje se ne godi z vero. Čeprav obstoja svoboda molitve, se na vse načine dela, da se vzame cerkvi vse njen vpliv. Vse šole, ki so prej spadale pod cerkvene oblasti, so jim sedaj odvzete. Še ljudje, ki trdijo, da je dobro, da je šola popolnoma odvojena od cerkve. Jaz se v to vprašanje nočem spuščati, ampak želim samo ugotoviti klasifikacijo ljudi, ki danes vodijo šole. V neki okraju poznam šolskega nadzornika, katerega edina kvalifikacija za to službo sta dva razreda ljudske šole in članstvo v komunistični partiji. Pred božičem lanskega leta je pred zavetiščem na Viču, v katerem je bila tudi od redovnic upravljana šola, pribl. 200 otrok spontano manifestiralo voljo naroda", kričeč, da "morajo kurbe zapustiti kraj v teku 24 ur ali pa bodo obešene". Slične "spontane" demonstracije otrok so se vršile istega večera tudi pred samostanskimi šolami drugih ljubljanskih predmestij. Ženske, ki so spremljale otroke pri teh svojih početjih, so bile podkupljene s tem, da so dobile dovolilnico za nakup nogavic, ki se bile najbrže dar kakšnega jugosl. društva v Ameriki. V Ljubljani so bile izgnane iz bolnic usmiljene sestre že v decembru in njihova mesta so zasedle demobilizirane partizanke, ki niso imele pojma o strežbi bolnika.

Današnje stanje cerkve je dobro opisano v pastirskem listu jugoslov. kat. škofov od 20. septembra 1945. Tam je povedano, da se cerkev preganja zaradi vsega in da ji pustijo samo še golo ime. Pomorjenje ji je zaplenjeno kakih skoraj 500 duhovnikov je ubitih, večinoma brez sodnega postopka in brez možnosti na obrambo. Poznam neko vdovo po inženjerju, ki so ji partizani na mostarskih ulicah ubili moža istega dne, ko se je na njih pojavil. Nosil je temni plašč in partizani so ga pomotoma zamenjali za duhovnika.

Mogoče bo kdo pripomnil, da so žrtve v politični svobodi potrebne za ustvaritev pravičnejšega socijalnega reda. Toda socijalne razmere so mi nde danes v Jugoslaviji krivičnejše kot kdajkoli. Razlika od prejšnjega je v tem, da danes v Jugoslaviji može, ki ni svojega bogastva niso prisluškili in ga tudi niso podedovali, temveč so si ga s silo prisvojili. Karadelj poseduje grad princa Pavla na Bledu, Tito pa svod Štrmol, last rod

bine Kriber. OZNA pripouro [illegible] funkcionarjem do smetja, ki mu ga želijo. Prejšnji lastniki so ali pregnani in izginejo ali pa so obsojeni na podlagi lažne ovadbe zaradi "kolaboracionizma"; vse to pa z namenom, da si prilaste njihovega premoženja. Pod pretvezo, da je treba izseliti nemško manjšino, je bilo leni pregnanih več tisoč ljudi, ki so jih pognali v živinskih vagonih in brez prtljage preko meje, imovino pa konfiscirali. To izgnanstvo pa se ni omejilo samo na Nemce, temveč se je razvegnilo tudi na mnogo ljudi čisto slovenskega porekla, ki so jih hoteli komunisti iznebiti. Njih konfiscirana imovina pa se ne uporablja v dobro ljudstva, temveč dobi novega lastnika iz vrst funkcionarjev komunistične hierarhije. To pa se ne nanaša samo na privatno svojino, ampak posebno še na industrijska podjetja, ki jih hočejo komunisti na vsak način dobiti pod svojo oblast in kontrolo. Skoraj vsi lastniki so zaprti ter obsojeni na podlagi izmišljenih ovadb kot "kolaboracionisti", čeprav so mnogi od njih ves čas vojne izdatno podpirali partizane.

Prav nič čudnega ni, da komunisti namenoma odstranjujejo iz podjetij večino izvežbanih upravnih in tehničnih strokovnjakov. Oni so nevešči njihovi obisti in zato morajo proč, čeprav trpi zaradi tega produkcija. Vodstvo tovarn je izročeno nevednim in skoraj nepismenim komisarjem, ki nimajo pojma o delu v industriji, katere vodstvo jim je poverjeno. /Dalje./

NIŠO PROTI VERI...

ODNOS DANAŠNJEGA REŽIMA V JUGOSLAVIJI DO VERE IN CERKVE NAJLEPŠE KAŽE SLEDEČE NORCEVANJE KATOLIŠKE MOLITEV, KI JO JE OBJAVIL "STENCAS" 30.3.46.V 6.RAZREDU LJUDSKE ŠOLE NEKJE V LJUBLJANSKEM PREDMESTJU:

"VERUJEM:
V idolu Stalinu in Titu in sv.duhu svetovnega komunizma. Amen.
VERA:
Verujem v Stalina, vsemogočnega stvarnika naše svobode in komunizma, v Jožefa Tita, namestnika njegovega, edinega tovariša, ki je bil spočet od partizanskega duha, rojen na zemlji trpinov pod italijanskim in nemškim fašizmom. Šel bo iz pretepa in naščuvanja na desnico vsemogočnega Stalina in tu bo sodil vse fašiste in tirane. Verujem v našo svobodilno fronto, občestvo mučencev in odpuščanje nedolžnih zaslepljencev, v vstajenje rdeče zvezde in srečno življenje. Amen.
OČENAŠ:
Stalin naš, ki si v Rusiji, posvečano bodi tvoje ime, naj pride k nam tvoja republika, naj se zgodi tvoja volja kakor v Rusiji tako tudi pri nas. Daj nam danes vsakdanji kruh, ne odpusti jim dolgov, kakor tudi mi ne odpuščamo svojim dolžnikom, popelji jih v internacijo, kakor so oni gnili nas.
ZDRAVA si zvezda, polna svobode, Stalin je s teboj, blažena si med partizani in blažen je svit tvoje svetlobe, Tito. - Sveta OF, mati pravice, prosi naše sovražnike sedaj in ob njih smrtni uri. Amen.
ČAST bodi očetu Stalinu, sinu Titu, sv.duhu svetovnemu [illegible] kor je bilo v začetku v Rusiji, tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen."

Domovina priča

Kako daleč gre "čiščenje" pričajo sodbe, ki jih izrekajo nad "vojnimi dobičkarji". Kot taka sta bila prijeta tudi Pirnat Leopold, čevljar v Ljubljani, Jerneječeva ul. in Terlep [illegible], kovač in kolar iz Iste vasi.

OZNA ima razpredene svoje mreže po vsej Sloveniji, zoni A in B. Zaupniki OZNE so tudi v inozemstvu. V Rimu je njen član Bar[illegible], ki je že poskušal odvesti nekega slovenskega begunca.

Iz pisma: "Reci vašim, naj se ne vračajo. V aprilu so p[illegible] pore v Ljubljano dva četnika iz Eboli (Lajnfelner Janez in Kastelic), katerima so naprtili razbojništev in umorov kot dežja. Ne vem kaj bo z njima."

Po poročilu notranjega ministerstva LRS, so zavezniki izročili Jugoslaviji 3.febr.1946. bivšega upravnika ljubljanske policije dr.Lovra Hacina. - V novomeških zaporih se je obesil bivši novomeški župan, odvetnik in bivši poslanec JNS dr.Rešek Josip."

Mihajlović pred "sodiščem"

10.junija se je pričel proces proti generalu Draži Mihajloviću. Kakšen cilj zasleduje ta razprava je bilo očito že prvega dne, ko je bila na povedano, zato se zaenkrat ne mislimo spuščati v njeno vsebino. Kaj pa je potrebno, da ves svet ve, kdo je človek, ki igra vlogo javnega tožilca v tej umazani igri.

Javni tožilec je V i n i č V i l o v , jurist iz Češke, polkovnik bivše vojske, predvojni komunist in sekretar Okrožnega komiteta Komunistične partije za Okrožje Češk. Po vstopu Sovjetske Rusije v vojno je deloval najprej izključno na politični polju, 15.januarja 1943 pa je Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije naročil sekretarju Pokrajinskega komiteta Kompartije za Srbijo Neškoviću, naj poleg Petra Stambolića deluje v Glavni štab Narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov Srbije tudi Vinić. V i n i č a, ker se je tudi izkazalo. Poleg tega je bil Vinić tudi član AVNOJ-a ter njegovega zakonodajnega odbora. Izvoljen je bil za narodnega poslanca srbske narodne skupščine. Obenem pa ko je vstopil v Glavni štab, je bil kooptiran v Pokrajinski komitet Komunistične partije za Srbijo. Sedaj je poleg tega še član Zvezne skupščine kot narodni poslanec, javni tožilec Ljudske republike Srbije in pa član Glavnega odbora Ljudske fronte Srbije.

V i n i č je torej komunistični funkcijonar, ki je pripadal Titovemu taboru že v dobi jugoslovanske državljanske vojne in ki sedaj nastopa kot javni tožilec proti svojemu - p o l i t i č n e m u n a s p r o t n i k u : njegovem postopku torej ne more biti dvoma!

NAJLEPŠI DOKAZ ZA "OBJEKTIVNOST" RAZPRAVE PA NUDI NAM NJEGOV DOSTOJEN,KI SE JE ODIGRAL NA PROCESU 10.6.1946.:

Branilec Joksimović: Prosim, predsednik, rad bi nekaj povedal.
Predsednik: Ali imate, prosim, kako drugo vprašanje?
Advokat Joksimović: Prosim sodišče, da stavi obtoženemu Mihajloviću na razpolago ves obtožni material, kakor tudi ves drugi dokazni material, da bi ga lahko pregledal. Drugič: da se stavi obtoženemu Mihajloviću na razpolago ves dnevni tisk, kakor tudi inozemski tisk, posebno angleški, ruski in francoski, da bi lahko videl, kaj piše o njem tisk, ki ga obtožuje... (v dvorani smeh in pripombe). In da se dovoli tujim novinarjem, da lahko obiščejo obtoženega Mihajloviča.
Tožilec: Najboljše bi bilo, da pustimo Mihajloviću, da se sprehaja po Beogradu.
Predsednik: Čudno je, da advokat Joksimović predlaga kljub svoji dolgoletni advokatski praksi tak neumestno predlog. Kakšno stališče zastopate vi, javni tožilec, glede na predlog advokata Joksimovića?
Tožilec: Spoštovani predsednik, jaz sem proti branilčevemu predlogu, kajti kar se tiče časopisov, bi obtoženi Mihajlović lahko našel v njih takšne elemente, ki bi se jih lahko na spreten način poslužil.
Branilec: Toda prosim vas, toda prosim vas .....
Predsednik: Sodišče odbije predlog branilca Joksimoviča.
Branilec: Sprejemam odločitev Vrhovnega sodišča, ki ni do danes sprejel še niti enega mojega predloga. Ni čudno, da ni mogoče na ničesar upati, če pa na tak način postopa najvišje sodišče Ljudske Republike Jugoslavije.
Tožilec: A tako ...
Branilec: Tako ...
Predsednik: Preiskava je prekinjena in se bo nadaljevala jutri ob sedmi uri.

IZ VSEGA KRATKEGA KONFLIKTA JE RAZVIDNO, DA SODIŠČE NOČE NUDITI MIHAJLOVIĆU NOBENE MOŽNOSTI ZAGOVORA, KOLI USPEŠNE OBRAMBE, ZAR DUPLIČAJO OBLIKE NAJVEČJIH VOJNIH ZLOČINCEV V NÜRNBERGU.

OBENEM PA, KO TEČE PROCES, JE NAPISAL V "TIMESU" GENERAL FAO LEAN, ŠEF BRITANSKE VOJNE MISIJE PRI glavnem stanu maršala Tita od 1.1943. Članek, v katerem skuša po vsej sili opravičiti britansko opustitev Mihajlovića s tem, da s potvorjenimi dejstvi, ki so že davnaj razkrita in ovržena, skuša dokazati, da je Mihajlović nekako sabotiral aktivem odpor proti okupatorju. Obratno pa nve

li ita za njegove "smele akcije", ki NISO ŠTEDILE ŽRTEV! Da bo pa slušaj Ti o-Mihajlović izvedel pojasnjen, je general MacLean odkril še poslednjo na vo o tragedije, ki jo je povzročila politika Churchillove vlade. - Brit. v sda, take pravi članek, je obvestila generala MacLeana, DA NIMA NITI NAJ MANJŠE SKRBI, DA BI POSTAVILA KAKRŠNOKOLI ZAPREKO ŠIRJENJU KOMUNISTIČNE=GA VPLIVA V VZHODNI EVROPI IN DA JA njegova naloga prepričati se, katera dporna skupina povzroča Nemcem večjo škodo in podpreti to skupino, da po eča svoje napadalne zmožnosti proti sovražniku.-

Mislimo, da je današnji mednarodni položaj najboljši dokaz, kdo je imel prav. Vsakršno zavijanje in izmotavenje je le potrditev napačne britanske politike na Balkanu v dobi druge svetovne vojne.

"AMERIŠKA DOMOVINA" JE POD NASLOVOM "POLITIKA TRENOTNIH KORISTI" NAPISALA 11.4. T.L. MED DRUGIM :

"Mihajlović, ki je leta 1941 in 1942 veljal za enega največjih junakov osvobodilne borbe in ki ga je malone ves zavezniški svet proslavljal, je danes ujetnik. Njegovo dobro ime je oblatano. Iz junaka napravljajo izdajalca zločincev. Mnogokrat so to isti ljudje, ki so vpili poprej "Slava na" in ki sedaj vpijejo "Križaj ga". Mihajlovićeva zgodba je žalostna priča, kako mase vpijejo na komando propagande. Leta 1941 in 1942 je bilo treba vojni propagandi junakov, da navduši svoje narode. Oficielna propaganda je tedaj dvignila srbskega generala na prestol junaka. Spisi, pesmi, slike in filmi so masam dopovedovali, koga naj obožujejo. Ko ni bil več potreben in je pod ruskim vplivom našel podporo drug Balkanec, je propaganda poskrbela, da so je vse poklonilo Titu in ga dvigalo do neba. Danes se tudi ta peterokraka rdeča zvezda bliža zatonu.

Mihajlovićeva zgodba je tudi drastičen vzgled, da je politika modernih držav brez načel in brez srca. Vse je samo vprašanje trenotnih koristi. General Draža je bil Amerikancem in Angležem simbol narodnega junaka, dokler je to šlo v račun zavezniške politike. To je šlo toliko časa, dokler ni Rusija povedala, da ona ne mara Mihajlovića, ampak hoče Tita, svojega eksponenta. Ko se je to zgodilo, je začela ugašati Dražina zvezda. Počasi so ga začeli zavezniki zapuščati in poleti 1944 so ga vrgli čez krov z jugoslovansko vlado vred, v kateri je bil vojni minister. Toliko časa je bil dober, da so ga nadomestili z drugim, ki se jim je zdel radi ruskega zavezništva pomembnejši."

"Chicago Daily Tribune"(4.aprila) tudi ameriški vladi očita, da je storila Mihajloviću krivico in da s tem, da pošlje noto v Belgrad, ta krivica še ni popravljena. List pravilno pouderja, da se je boril Mihajlović proti Nemcem, ko je bil Stalin še nemški zaveznik in so njegovi komunisti tudi v Jugoslaviji šli Nemcem kot zaveznikom na roke."

"Bevin očita Draži, da se je boril proti Titovim partizanom. To je dokal brez vsakega dvoma. Ali je v tem kak zločin? Ali je to kaj izdajalskega? Titovo osvobodilno gibanje, ki so ga začeli Angleži podpirati, ko so zavrgli Dražo, je bilo komunizem. Pa ne samo to. Partizanstvo je bila komunistična revolucija, ki je pobijala vse, kar ni bilo za komunizem, odet v ovčji kožuh narodno osvobodilne borbe. Mihajlović se je proti temu todam komunizma boril in narod branil."

"Ali je Mihajlović v tem boju proti komunistom šel predaleč in iskal pomoči okupatorja proti komunizmu v taki obliki in v taki meri, da bi to moglo škodovati skupni borbi proti fašizmu in nacizmu in bi to zavleklo končno zmago nad Hitlerjem, bo težko danes razsojati, vidi se, da je partizanska propaganda v Ameriki precej močno vplivala na ljudi, ki niso mogli objektivno presojati položaja, tako, da se je celo najtrdnejših polastil žalar dvom v ne-sodelovanje Draže Mihajlovića - op.ur.). Le zgodovina bo mogla o tem izreči končno pravilno sodbo. Gotovo je zopet, da so Mihajlovićevi ljudje rešili stotine ameriških in angleških pilotov, ki so se morali spustiti s padali na jugoslovanskem ozemlju, da ti niso padli v nemške roke. Tudi naši slovenski fantje so take padalce izročali Mihajlovićevim ljudem. To so dejstva, ki jih razni padalci sami izpričajo in jih torej nihče ne more tajiti. Vprašujemo se spet, ali je mogoče o takih ljudeh, ki so reševali zavezniške padalce, reči, da so držali z Nemci in da so izdajalci? Ta krik o izdajstvu služi danes komunistični propagandi in masa temu nasede kot je pred leti pretiranemu ščščenju Mihajlovića."

V Mihajlovićevem slučaju je razgaljena vsa brezvestnost tiste zavezniške politike, ki je radi ruske pomoči izdala Jugoslavijo v roke titovim komunističnim partizanom. V svoji kratkovidnosti ni videla drugega kot svojo trenotno korist. Ni videla, da zraste z jugoslovanskim komunizmom nova nevarnost za zapadno Evropo in s tem tudi za Angleže same."

"Bog daj, da ne bi te brezglave in brezvestne politike kdaj poprav ljala kri naših ameriških fantov!"

NAPISAL, DA BO ZA ZAKLJUČEK RAZLOŽIL NAVZETI IZJAVO TAJNIKA ANGLEŠKE KOMUNISTIČNE STRANKE HARRY POLLITT-A GLEDE MIHAJLOVIĆEVE ODKLONITVE SPREJEMA KOMUNISTIČNE STRANKE V LONDONU ISTIČNO. On je dejal med drugim: "Neutrudno bomo delali za uresničenje politike miru in prijateljstva s Sovjetsko zvezo, z novo demokratično Evropo in za konec zavezništva z imperialistično Ameriko, zavezništva, ki lahko ogrozi gospodarski položaj Velike Britanije in vodi do nove svetovne vojne."

Nacionalizem g.Pollitt-a je seveda stara preiskušena komunistična taktika, ki teži za tem, da odtrga Anglijo od Amerike in iz nje polagoma ustvari komunizmu novo bazo, iz katere se bo vrgil naskok na ostali svet. Odstraniti s pozornice demokratično Anglijo bi značilo odstraniti poslednjo prepreko rdeče revolucije. Vendar pa Angleži - vkljub vztrajnemu tiščanju glave v pesek - polagoma spregledujejo. Upajmo, da še pravočasno.

AMERIKANCI ljubijo resnico

MAJOR FIELDING, ŠEF AMERIŠKE VOJNE MISIJE PRI TITU JE V "THE DETROIT SUNDAY TIMES"-u OPISAL "NAJVEČJO PREVARO DRUGE SVETOVNE VOJNE" :

"Kot član ameriške vojne misije pri Titu - diktatorju Jugoslavije - nem imel priliko opazovati razvoj največje prevare druge svetovne vojne - sovjetsko zaroto proti generalu Mihajloviću i njegovi četniški vojski.

Kakorkoli solzete partizansko kožo, teče mleko vedno rdeče.

Predno je prišla naša misija v Titovo skalovje na dalmatinskih planinah v avgustu 1944, so nas lepo preparirali s propagando.

Cricirji na zvezo z rdečimi zvezdami v Bariju, Italija, so nas najprej izolirali, nato po napumpali z uglajeno in spretno propagando.

Kar nismo verovali, da je Tito v resnici bil Mesija, osvoboditeljin rešitelj jugoslovanskega naroda? Kar nismo verovali, da je bil Mihajlović kolaboracionističen pes in Judež, ki se je prodal fašizmu? Ko smo x prišli v Titov štab, smo bili o tem popolnoma prepričani.

Titova propagandna mašina je točno takšna kot so jo imeli Lenin in Trocki; Sovjeti so jo uporabljali skoraj 30 let.

Megafonski aparat, poslan direktno iz Moskve, je z oglov vsakega osvobojenega kraja kričal poslušalcem "izdajstva" Draže Mihajloviča.Ruski eksperti so vodili izdelavo velikih napisov kot "Smrt četnikom!" in "Živel Stalin!", ki so bili izvešeni na javnih zgradbah, plotovih insteh od enega do drugega kraja.

Bilo je zborovanj, govorov in petja, a vse je bilo izvedeno po sovjetski direktivi. Tiskarski papir in tiskarne poslane s letali iz Urala in celo nekaterat ameriški material - se je uporabljal za tiskanje kupov žaljivih letakov proti Mihajloviću in četnikom.

Rusko-trenirani komisarji so se nahajali povsod, da "prosvetljujejo" narod odnosno stvari kot "sovjetski jeppi" itd, čeprav so bili ti artikli dejansko izdelani v Ameriki.

Moskva je imela premišljen načrt kompletne operacije in da Titove kmečke sile privede v sovjetsko ideologijo. 70% partizanov je bilo mladeničev izpod 26 let starosti, katero je bilo lahko prepričati, ko pani poznala boljšega.

V tej iz Kremlja kolosalno dirigirani kampanji sta bili dve glavni točki: 1) da se narodu vsili Rusija in 2) da se narodu vsili Mihajlovićevo "izdajstvo".

Četnik jim je bil vedno največje strašilo. Nemci? Razume se, da so se pretvarjali, toda ubij, ubij in ubij brodonje, ki se nočejo pokloniti Stalinu.

Na desettisoče Titovih rojakov, največ Srbov pristašev Draže Mihajlovića, je bilo pobitih, čim so bili zajeti, kajti partizani niso hoteli za dokončno jemati ujetnikov. Sedaj se nahaja v njihovih rokah tudi

četniški vodja in za njih je njegova smrtna obsodba neizbežna.

Poznal sem 70% Američancev, ki so bili za časa vojne v Jugoslaviji. Poznal sem večino hrvatskih oficirjev, ki so držali zvezo s četniki. Osebno se govoril z najmanj 60-timi ameriškimi piloti, ki jih je rešil Mihajlović in skozi partizanske linije pritihotapil k naši misiji.

Nikdar nisem videl, niti slišal, niti čital ni najmanjši sum, da bi se ta vojak - demokrat predvojne jugoslovanske vojske prodal Nemcem.

Ta zli glas je je bil temelj moskovske tipično klevetniške kampanje. Te klevetniške emisije so se pričele že v avgustu 1942 potom "radia Slobodna Jugoslavija", komunistične postaje vzpostavljene v Tiflisu, Rusija, kot pomoč moskovsko-dirigiranim partizanom. Ta kampanja je imela prednost pred vsemi drugimi stvarni.

Dokazi? Razumljivo, imajo dokaze - v sovjetskem stilu. Partizani so "zbrali" 600 strani raznih dokumentov in fotografij s pomočjo CZNB, teroristične tajne policije, modelirane po vzorcu ruske NKVD.

Tem ljudem so poznane tajne umazanega rokodelstva boljše kot vsakomurkoli na svetu. Moje prepričanje je, DA NITI TROHICA TEH "DOKAZOV" NE ODGOVARJA RESNICI. (Konec prihodnjič)

Še iz Churchillovega govora

"Prebivalstva baltskih držav ne moremo primerjati s predvojnim časom. Pretrpeli so dvojno "likvidacijo", po zaslugi Nemcev in Sovjetov. Previjo, da je ostalo od predvojnega prebivalstva Pomorjanske samo tretjina.

Za komunizacijo in sovjetizacijo celotnega sovjetskega zasedbenega področja Nemčije izvajajo vse napore.

Zdi se mi, da so Poljaki odrekli vsako svobodno izražanje narodne volje in je istočasno pod najstrožjim nadzorstvom svoje vlade, ki je vodilo socialisti in ki si ne upajo razpisati svobodnih volitev pod nadzorstvom velesil.

Izgleda, da je žaloigra Poljske neskončna. Mi, ki smo stopili v vojno za njeno obrambo, gledamo z bolestjo na čuden izid naših naporov.

Avstrija in Madžarska trpita lakoto, skljućeni pod težo velikega števila tujih čet."

O Čehoslovaški je Churchill rekel, da gre tu za poseben primer in da zaenkrat sprejema Benešovo izjavo, po kateri je naloga Čehoslovaške, da posreduje med Sovjetsko zvezo in zahodno Evropo.

"Za vse ostalo pa je položaj resen in bolestno vznemirljiv!

"Vse to vodi do nemškega vprašanja. Dve petini nemškega prebivalstva sta vzhodno od železnega zastora. Tako se znajdemo pred dejstvom, da-kot vse kaže - nastajata dve Nemčiji: prva približno po sovjetskem vzorcu in za sovjetske koristi, druga pa po vzorcu zapadnih demokracij."

"Z narodi, ki bi bili stalno izključeni iz človeške družbe, ne bi bilo mogoče zasnovati novega sveta in nove Evrope. Dokler bo naš narod lahko vplival na tok miru, bomo skušali rešiti nemški in japonski narod ter ju vključiti v ustroj svobodne in civilizirane demokracije. Zamisel, držati milijone in milijone ljudi v nekem "podčloveškem" stanju med zemljo in peklom do njihove smrti, ali dokler ne bi sprejeli komunizma, ali pa bi bili ponižani v položaj sužnjev, bi služila le gojitvi morelne kuge in verjetno vojni.

Za nemški narod moramo storiti vse, kar nam je mogoče; ko bodo krivci kaznovani, moramo maščevanje opustiti. Nevarnost za evropski mir je nadaljevanje degeneracije, kateri gre naglo nasproti vsa Evropa."

AMERIŠKI FINANČNI MINISTER FRED M. VINSON JE IZJAVIL:

"Svoboda, varnost in mir so temelji življenja. Po tem stremi vsak Američan in to kar iščejo Američani v življenju, je isto, kar si želijo vsi narodi sveta." - "Mi si želimo, da se nečemo biti govoriti in poslušati ter čitati ali pisati tega, kar nam je po volji. Želimo, da se ne bi nikdar bali ljubiti tega, kar je vredno ljubezni. Hočemo, da nam narekujejo, kje in kako moramo delati ter nočemo, da bi nam rekli, kje in kako moramo živeti. Mi se hočemo sami upravljati in nočemo vsiljevati te pravice drugim. Mi si hočemo sami izbirati svoje voditelje. To je tisto, kar mislimo, kadar zahtevamo svobodo!" - "Nočemo živeti v nestalnem svetu ter nočemo videti politike sile in nočemo videti držav, ki roverijo, da bi dosegle izjemni položaj in da bi s tem mogle vsiljevati svojo voljo dru-

gim. Nočemo, da nekateri zlorabljajo gospodarske težave, s katerimi bi prva skupina skušala imeti koristi na račun druge skupine. Upamo, da ne bo več potrebno, da prelivajo naši sinovi kri in umirajo, da bi nam mogli zagotoviti naš način življenja. Hočemo, da ostane naša država močna. S tem hočemo odvzeti pogum mednarodnemu tolovajstvu in močna država nas bo ščitila, če bi nas znova napadli. In kar je še važnejše, želimo tako sodelovanje med narodi, da se ne bi mogla nobena država odločiti, ali pa celo imela željo napasti drugo. To je, kar si želimo, kadar govorimo, da hočemo mir."

Sami predlogi...

PARIŠKA KONFERENCA: Mirovna pogodba s Finsko je skoraj dokončana. Sovjeti so predložili zemljevid sovjetskih mej, ki se ujemajo z mejami iz l.1940. Na dnevni red je stavljeno vprašanje Avstrije in notranje situacije v Italiji. Italiji bo dovoljena vojska 300.000 mož, 200 drugo-razrednih tankov in 350 letal vključujoč transportne. Problem ital.kolonij je prestavljen za eno leto. Zavezniki se bodo umaknili iz Italije 90 dni po podpisu mirovne pogodbe, če se bodo v istem času umaknili tudi Sovjeti iz Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Bevin je predlagal, da se vprašanje ital. reparacij prestavi do gen.skupščine OZN v septembru. Anglija se je ital. reparacij odrekla, Sovjeti pa zahtevajo 100 milj.dolarjev. Abesinski cesar je izjavil, da se mora Eritreja vrniti v sklop Abesinije, Anglija pa bi rada Eritreje priključila britansko-egiptskemu Sudanu.
O Z N : USA je pripravljena odstopiti mednar.komisiji vse svoje zaloge atomskih bomb in vse svoje izsledke na tem področju, če bo komisija imela v resnici efikasno kontrolo nad uporabo atom.energije in bila v stanju, da drastično kaznuje vse, ki bi prekršili njene odredbe. Poleg tega predloga USA odpravo "veta" velesil v Varnostnem Svetu, da ne bi mogle preprečevati delo kontrolne komisije, katere člani morajo imeti pravico, da v vseh državah svobodno kontrolirajo uporabo in proizvodnjo atom.energije.- Gromyko je uporabil veto, ko je bil stavljen na glasovanje predlog, da se špansko vprašanje preloži do gen.skupščino OZN. Gromyko je bil mnenja, da mora to vprašanje rešiti VS, ne pa skupščina. Za predlog je glasovalo od 11 članov VS 9 članov, Holandčan se je vzdržal, Sovjet pa je vložil veto in s tem preprečil soglasnost SV.- EVROPA:
ITALIJA: 18.6. je it.vrhovno sodišče objavilo, da je bila večina glasov plebiscita oddanih za republiko. Nato se je sestala it.vlada, ki je ukazala sneti z it.zastave savojski grb in da se vse odločitve izrekajo v bodoče v imenu republike.-Monarhisti izzivajo oborožene izgrede v Rimu, Neaplju in Tarantu. - FRANCIJA: Napredni katoliki forsirajo Eidaulta za minister.predsednika. S tem so soglasni tudi socialisti. Komunisti pa zahtevajo socialiste za predsednika, kar pa so socialisti odbili.- V Parizu je bilo napadeno poslopje komunistične partije. Moskva pravi, da so bili to fašisti. Uničeno je bilo skladišče knjig.- 16.4. je imel v Bailleaux-u gen.De Gaul govor, v katerem je dejal, da bi bila za Francijo najprimernejša ustava dveh domov, predsednik republike pa bi bil med obema posredník. V njegovih rokah bi morala biti izvršna oblast. Predsednik bi moral biti predstavnik naroda, ne pa kake stranke. Drugače pa lahko pride do diktature, ki se vedno zaključi s krvjo in bedo.- JUGOSLAVIJA: Tito se je 10. junija vrnil v Beograd.- Odstopil je minister za industrijo v zvezni vladi A.Hebrang. Na njegovo mesto je imenovan E.Kidrič. Za predsednika slovenske vlade pa postavljen Miha Marinko.- POLJSKA: Enote 2.polj.korpusa(Andersa) so položile prisego, da se bodo do kraja borile za osvobojenje Poljske. Prisega pravi, da vladajo sedaj na Poljskem agenti in podrepniki Moskve ter da se bodo enote 2.polj.korpusa borile do kraja in pod kakršnimikoli pogoji bi se nahajale.- BELGIJA: Senat je odločil voditi politiko iskrenega sodelovanja in prijateljstva z Veliko Britanijo. Senator Sep je dejal: "Če se na Vzhodu ustvarja blok vzhodnih držav, zakaj ne bi še mi na Zapadu osnovali blok zapadnih držav." - GRČIJA: Plebiscit bo 1.sept.- Grški parlament razpravlja o dveh zakonskih načrtih: 1)Prepoveduje se stavka v drž.službah in se je proglaša za nezakonito; 2)S smrtjo bo kaznovan vsak, ki bo sodeloval v "oboroženih bandah", ki bi napadale policijo. Grška federacija dela bo v znak protesta proti tema načrtoma odredila splošno stavko. - DALJNI VZHOD: Komunisti so odklonili gen.Marshalla kot posrednika. Boreo se nadaljujejo.-BLIŽNJI VZHOD: Azerbejdžan se je odpovedal svoje samostojnosti in se spet podreja Perziji.-Veliki mufti je gost kralja Faruka v Kairu.-V Palestini velike akcije proti Židom.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Ubogi slovenski narod, ti=
soč let si krvavel, a izkr=
vavel nisi. Tisoč let so bi
li po tebi, a uničili te ni
so!"

IVAN CANKAR.

ŠTEV. 2%2. 29. junija 1946. L.II.

UCOTOVITE NA VIDOVDAN

Nepregledno je Kosovo polje... Lahko bi rekli, da zajema ves svet, vse dežele in vse človeštvo - ne od danes. Bitka za svobodo narodov in ljudi kot takšnih se bije že vsa dolga stoletja in sega v davnino razvoja človekovega. Ena sama sklenjena veriga borb, v kateri so milijoni in milijoni izgubili svoja življenja, izginili narodi in bile izbrisane raznovrstne države. In že vekovno trajajo poiskusi za iznajdbo in dosego takega sožitja v človeštvu, da bodo preprečeni vsi spori in vse razlike, ki vodijo k krvavemu obračunavanju. A kombinacije še niso dosegle zadovoljivih uspehov. Le od časa do časa posveti žarek, ki pa le daje moči in potrjuje človekove težnje, d a j e m o ž n o ustvariti svet srečnih ljudi. Zaenkrat Kosovo še traja, traja borba za S V O B O D O. Danes se morda nahajamo v predzadnji fazi te borbe, kajti ona je zajela že vso zemeljsko kroglo, ki je z edinstvenega vidika gledana ena sama nedeljiva politična celota. Danes ves svet v osnovi čuti in hoče to, kar so hoteli kosovski borci, ki predstavljajo enega izmed važnejših obročkov verige razvoja in ki napajajo naš narod z istim duhom kot na primer Amerikance njihove osvobodilne vojne. Danes je njihov pomen večji kot kdajkoli.

Vidovdan je simbol te borbe, simbol žrtvovanja in ljubezni do naroda, - simbol duhovnega smisla velike kosovske epopeje. A mi smo sinovi njenih očetov... Njihov požrtvovalni duh ni nikdar prestal veti skozi generacije našega naroda, ki so znale z vsem srcem in brezprimernim junaštvom slediti višjim idealom in tudi današnji rod ni izgubil ideali zma kljub vsemu materialnemu uničevanju, ki ga je in ki ga še prizadeva. Ideali, ki jih izpričuje z žrtvami, dokazujejo, da je upravičen slaviti Vidovdan kot svoj praznik. Komunist Pito ga je zato odpravil, kar pa predstavlja samo golo formalnost - prepovedan sad je še slajši...

S Kosovim je najožje povezana usoda slovanskih narodov ob Jadranu. Turška nasilnost je narekovala, da so ob janičarskih vpadih zagoreli kresovi z jugoslovanskih gora od Soluna do poslednjih slovenskih vasi in opozarjali na nevarnost azijatskih hord, ki so iz slovansko - jadranskih pokrajin odvajali mladeniče in dekleta v dosmrtno sužnost. Ti signali so bili sicer obrambnega značaja, toda dovedli so do medsebojnega spoznavanja in sodelovanja, ki se je razvijalo skozi stoletja, dokler ni prišlo do prvega poizkusa skupne zajednice - Jugoslavije. Medsebojno proučevanje je rodilo velike uspehe. V skupni državi, ki je imela karakter vseh komaj ustvarjenih držav, to je, da ni imela tradicije odn. korenin, se je logično zapadalo v napake, ki so značilne za otroke prepuščenega samemu sebi. Toda uspeh predstavlja predvsem ena: da so se slovansko-jadranski narodi spoznali skoraj do bistva in da se baza za uspešno sodelovanje med njimi šele prav ustvarja. Saj leta 1918 nismo ne eni ne drugi prinesli v skupno državo razen navdušenja za Jugoslavijo - nič česar, kar bi moglo dajati rast in prosvit d r ž a v i. Vsakdo je bil obrnjen sam v svojo hišo, ker je bil vedno tako nevajen in kar mu n e moremo šteti v zlo. Toda navdušenje nas je zato neodgovorno s tem žal torjem napeljalo predaleč in samo zavoljo tega se v začetku napravili osnovno napako, ko smo to hoteli postaviti na glavo, kar pa se nam je maščevalo in tudi izučilo. Na podlagi izkušenj gremo sedaj naprej, kajti prva Jugoslavija je bila le kratek trenutek v stoletnem procesu, ki se vrši na Balkanu. O "drugi"-"Titovi Jugoslaviji" pa je treba pribiti, da nima s tem razvojem nikakega opravka, saj pa ima opravka s Kosovim! -Vo.

AMERIKANCI ljubijo resnico

II.del IZJAVE MAJORJA FIELDINGA, ŠEFA AMERIŠKE VOJNE MISIJE PRI TITU./I.del GLEJ V ŠT.231."JV"/

Stalinova strategija, da bi oplatil osebnost Draže Mihajlovića,je o= šitna. Rusiji je potrebna v Jugoslaviji "lutkarska" vlada. Ko se bo enkrat tam ugnezdila, bo zasedla otalo, ki meri tisoč milj, zgradila v 6-8 velikih pristaniščih vojne ladje in tako zavladala nad Sredozemskim morjem ter sueškim prekopom.

V Teheranu je bil leta 1941 Mihajlović jagnje položeno na žrtvenik zaradi pritiska Sovjetske Rusije in "apizmetske" politike Anglije in Amerike.

Enkrat je prejel Tito glavno pomoč ameriškega materiala. Četniki pa so ostali kot sirote brez staršev...

... V septembru 1944 leta je poslal Tito Ameriki celo vrsto ultimatov.To so bili najmočnejši državniški rekordi, ki sem jih kdajkoli bral med vojno... Tito je zahteval, da se dvojico - trojico ameriških oficirjev, ki so se še nahajali na službi pri Mihajloviću - takoj odpokliče.Sploh ni hotel poslušati kakih argumentov. Če bi mu to odbili, bi bil trenutno vsak Amerikanec na njegovem teritoriju vržen iz države.

To je bil oster govor Ameriki s strani malega diktatorja - toda ker so nas Rooseveltove izbrani teroristi in amaterski diplomati obvezali napram slepemu "apizmentu" Moskve, je največja nacija na svetu še enkrat pokleknila na zahtevo Kremlja.....

Pripomba, ki sem jo slišal poleti leta 1944, mi še danes zveni v ušesu. Do dna napumpan s partizansko propagando sem se vrnil iz Jugoslavije v Caserto, Italija, v neki posebni misiji. Tam se je nahajal neki ameriški zdravnik, ki je preživel deset dni pri Titu in nato deset dni pri Mihajloviću. Ta se je nasmejal moji zablodi odnosno zaslugam in nezaslugam rdečega jugoslovenskega maršala.

- "Ne bodite no dete!..." mi je očital. "VIDEL SEM TAKO ENEGA KOT DRUGEGA, KAKO SE BORI IN VEM ZA ODGOVOR. MIHAJLOVIC JE PODOBEN NAŠIM LJUDEM - EISENHOOWER-JU ALI ROBERT LEE-JU. TITO PA JE TRETJE-RAZREDNI MASINSKI POLITIK - IN PRI TEM ŠE KOMUNIST!"

+ + + + + + + + + + +

Ko sem se vrnil k partizanom, so mi izstradani jugoslovanski civili nudili drago kamenje, da bi jih zaščitil in tedaj sem uvidel, na kakšnih principih dela Tito. Tedaj sem se iznebil tudi vsakega dvoma.

Zarota proti Mihajloviću ni nič novega v marksistični vreči trikov. To je že preizkušena in uspešna propagandna tehnika: na površini je oblak umetne megle strašnih in ostrih obtožb,spodaj pa se nahaja opreznо izdelana in marljivo izvedena klevetniška propaganda prišepetavanje in lažnih izmišljotin.

Uporaba te kampanje ni omejena samo na dežele izza sovjetskega "železnega zastora", marveč se praktičira tudi pri vseh narodih na svetu in celo v deželah kot je Amerika, ki veruje v temeljne človekove pravice.Ta ista klevetniška tehnika je bila dejansko uporabljena tudi proti meni tu v Združenih državah za časa nekega mojega potovanje, na katerem sem pred kratkim predaval.

V glavnih mestih so prejemali predsedniki prireditvenih odborov lažne medmestne-telefonske pozive, ki naj bi baje izviralі iz vojnega ali zunanjega ministerstva, "uradno" zahtevajoč, da se moji govori odpovedo še pred mojim prihodom. Prav tako pisma, potvorjena z mojim "podpisom", ki so bila z baje mojim mnenjem o raznih vprašanjih. poslana časopisom.

("The Detroit Sunday Times" - 5.5.1946)

ANGLEŠKI MAJOR HAROLD GRAY JE V PISMU PREDSEDNIKU BRITANSKO-JUGOSLOVANSKEGA UDRUŽENJA V Londonu prof.R.W.Seton-Watsonu, napisal med drugim sledeče: "Svet je treba spomniti, da je bila Jugoslavija naš edini zaveznik, ki se je boril v onih naših težkih dneh leta 1914. Grčija je vodila obrambeno borbo proti zahrbtnemu italijanskemu napadu, toda Jugoslavija ni čakala na napad, ampak je odkrito stopila na stran svojega starega zaveznika Britanije v trenutku, ko je ta bila sama pred celim svetom. Kralj Peter in vsi tisti hrabri Jugoslovani, ki so šli za njim, so to zelo drago plačali. Mnogo

jih je padlo - in ti so še najsrečnejši -, pregnanci se danes žalostno potikajo po jugoslovanskih planinah ali pa je tujih dežel.Pašizem je mrtev, kdaj pa bo narod svoboden?" ("The New Leader"-.18.4.46.)

DRAŽIN SODNIK

Predsednik Titovega Vojaškega sveta Vrhovnega sodišča, ki sodi Draži Mihajloviću je partizanski polkovnik MIHAJLO ĐORĐJEVIĆ, odvetniški pripravnik iz Kragujevca. Iz predaprilske Jugoslavije je znan kot član Kompartije in je bil zaradi tega tudi zaprt. Delovni je od vsega početka v partizanskih odredih, kjer je bil predsednik višjega vojnega sodišča za Srbijo; bil pa je nekaj časa tudi načelnik oddelka za izgradnjo ljudske oblasti pri predsedništvu ljudske vlade Srbije. Enako tudi sekretar Volilne komisije za Srbijo. Je aktivni član Komunistične partije.

Sodniki pa so: partiz.podpolkovnik MILIJA LAKOVIĆ, predvojni črnogorski komunist, po rodu iz Medune v Črni gori, v civilu sodnik,sedaj pa sodnik vojnega sveta Vrhovnega sodišča Jugoslavije. V narodno-osvobodilnem komunističnem pokretu deluje prav od prvih dni. Udejstvoval se je najprej v Črni gori, kjer je bil predsednik Vrhovnega sodišča za C.G. , predsednik vojnega sodišča II.korpusa in predsednik vojnega sodišča Titove Jugoslovanske armije. Je član Komunistične partije.

Drugi je partiz.podpolkovnik MIŠAJLO JANKOVIĆ, rodom iz Gruče v Šumadiji. Pred vojno je bil aktivni sodni major, aprila 1941 zajet od Nemcev in odpeljan v vojno ujetništvo. Po vrnitvi je bil postavljen za sodnika višjega vojnega sodišča JA, nato pa za sodnika Vrhovnega sodišča Jugoslavije.

Tretji: partiz.major NIKOLA STANKOVIĆ, rodom iz Pirota, po poklicu sodnik srbskega sodišča v Mladenovcu. Pred vojno je bil znan kot vodja akcije proti sprejemu Konkordata v Mladenovcu, kjer je po njegovi krivdi padlo tudi več žrtev. Septembra 1941 je vstopil v partizane. In to v Kosmajski odred, kjer je kmalu postal politkomisar in kot tak vršil svojo funkcijo v raznih edinicah. Član Komunistične Partije je postal še v predvojni Jugoslaviji

Četrti: Partiz.major Radovan ILIĆ, rodom iz Bijeljine. Pravo je dokončal v Beogradu. Sodeloval je kmalu v začetku v Nar.osv.pokretu kot predsednik vojnega sodišča III.korpusa, kot sodnik višjega vojnega sodišča JA. Sedaj je sodnik vojnega sveta Vrhovnega sodišča Jugoslavije. Iz predaprilske Jugoslavije ni poznan kot komunist, vendar pričajo njegovi položaji med vojno, da je postal član komunistične partije.

Pomočnik javnega tožilca je MILOŠ JOVANOVIĆ, jurist, rodom iz Kragujevca. Kot študent je deloval v komunističnih organizacijah in bil zato aretiran ter večkrat zaprt. V titovem pokretu je deloval aktivno od vsega početka. Bil je tudi ranjen in je invalid. Po osvoboditvi je postal javni tožilec sodišča srbske narodne časti, nato pa javni tožilec Beograda. Je član Komunistične Partije.

KDO BI SI TOREJ DRZNIL UTVARJATI GROZE NA IZID PROCESA PROTI NACIONALISTIČNEMU VODJI ANGLOFILSKEMU GENERALU DRAŽI MIHAJLOVIĆU ???

IZ SVICE JAVLJAJO SLEDEČE :

Po vesteh, ki so jih prejele osebe, ki so pred kratkim prispele iz Beograda, je bil armijski general Dragoljub Mihajlović takoj po zajetju prepeljan v Zagreb.

V zagrebški OZNI je bil s pomočjo strokovnjakov-mučiteljev in specialnih agentov NKVD mučen z najstrašnejšimi metodami SEDEMDESET UR in to neprenehoma podnevi in ponoči.

Po tem je "priznal" vse in "obljubil", da bo rekel vse, kar bo hotel Tito.

V beograjski OZNI je bil ponovno podvržen mučenju in to ravno v času, ko je "odbil" ameriškega branilca in prišel - ameriške oficirje.

= = = = = = = = = = =

NE POZABITE: Moskva in Tito sta pričela borbo proti Zaveznikom in Jugoslaviji že takrat,ko so bili boljševiki Hitlerjevi zavezniki.Če bi hoteli danes soditi resnične "največje hitlerjevske zločince v poslednji vojni", potem bi svet vedel,komu je treba ob nacističnih krvolokih!!!

BEOGRAD - MOSKVA = RIM - BERLIN

Federativna ljudska republika Jugoslavija kaže v zadnjem času pre = cejšnjo diplomatsko aktivnost, sevveda na vzhodnem delu "železnega zasto ra". Po obisku Tita v Varšavi in Pragi, je sedaj prišel na vrsto tudi o= bisk v Moskvi. Obiskoma v Pragi in Varšavi so sicer prisostvovali sami komunisti, vendar je med njimi bil tudi Vlahibnikar, ki velja v javnosti za kulturnega boljševika. O ostalih, kot o Djilasu, Velebitu in Hamoviću pa je škoda izgubljati besed.

Obisk v Moskvi pa je toliko bolj zanimiv, ker so na tej poti sprem= ljali maršala Broza le najvišnejši komunistični funkcijonarji in to:

Delegacijo je vodil Josip Broz-Tito, predsednik zvezne vlade FLRJ in minister narodne obrambe, sicer pa sekretar Centralnega komiteta Komuni stične partije Jugoslavije. Že za časa španske državljanske vojne je bil Broz delegat Balkanske komunistične federacije v Mednarodnem biroju za pomoč republikanski Španiji v državljanski vojni. Danes je Josip Broz tu di vojaški šef Balkanske komunistične federacije.

Njega je spremljal Aleksander Rankoviš, generallajtnant, zvezni mi= nister za notranje zadeve, sicer pa šef tajne politične policije - OZNE za celo Jugoslavijo in organizacijski sekretar Centralnega komiteta Ko= munistične partije Jugoslavije ter član Politbiroja istega komiteta.

V delegaciji je bil tudi Koča Popović, generallajtnant, španski do= brovoljec, nekdanji komandant I.proletarske brigade in član Pokrajinske ga komiteta KP za Srbijo, sedaj pa načelnik generalštaba Jugoslov.Armi= je, ter član Centralnega komiteta KP Jugoslavije.

V spremstvu se je nahajal tudi Blagoje Nešković, predsednik vlade Ljudske republike Srbije, obenem pa tudi sekretar Pokrajinskega komite= ta KP za Srbijo, nekdanji prostovoljec v španski državljanski vojni, od= koder tudi izvira njegovo osebno prijateljstvo s Titom.

Poslednji član delegacije je bil Boris Kidrič, predsednik vlade Ljud ske republike Slovenije, sicer pa sekretar Centralnega komiteta Komuni= stične partije Slovenije.

To je torej plejada zastopnikov "ljudske progresivne demokracije no vega tipa", ki jih je Jugoslavija poslala v Moskvo.

OB PRILIKI SPREJEMA, KI GA JE PRIREDIL
"VSESLOVANSKI" ODBOR BROZU-TITU V MOSKVI
JE TITO IMEL GOVOR, V KATEREM JE DEJAL :

"Naši narodi vedo, da brez pomoči Sovjetske zveze ne bi mogli dose či tega, kar imajo, to je svobodno, federativno, neodvisno republiko Ju goslavijo, ki se zdaj v sodelovanju s Sovjetsko zvezo naglo obnavlja, ta ko na gospodarskem kakor na političnem področju."

"Pogodbe, ki smo jih sklenili s Poljsko in s Čehoslovaško so velik korak naprej v okrepitvi prijateljstva med Slovani. Reakcionarni elemen ti na Zahodu razlegajo to na svoj način. Tako sodijo po sebi;(ker tako delajo), mislijo, da mi ustvarjamo imperialistični blok, da bi tlačili druge narode (Pri tem je Tito najbrže mislil na zapadni blok, ki baje na staja zato, da bo "tlačil druge narode"!!! - op.ur.)."

"Velika "Stalinova doba" je doba pravilne rešitve narodnega vpraša nja. Mi v Jugoslaviji sledimo Stalinovim naukom in se imamo temu zahva liti, da smo dosegli velike uspehe."

Na koncu svojega govora, katerega glavne točke smo tukaj navedli, je je Tito vzkliknil:

"Naj živi pobudnik vseslovanskega prijateljstva, vodja velike zma= ge v domovinski vojni, naš ljubljeni in dragi Stalin!" (Nato pa so pri= redili banket, na katerem se je ljubljeni Stalin in po svitlem vzgledu - tudi ljubljeni Tito, poslužil dobrot, ki jih je poslala UNRRA - op.ur.)

SLOVENCI V DOMOVINI SO DOBILI NOVEGA
" PREDSEDNIKA "

Po ostavki predsednika vlade LRS Borisa Kidriča je predsidij SNOS-a na Kidričev predlog soglasno sklenil, da poveri nalogo za sestavo nove vlade MIHI MARINKU. Novi predsednik vlade izhaja iz delavskega razreda. Rodil se je leta 1900 v Trbovljah. Dovršil je 6 razredov osnovne šole . S trinajstim letom je vstopil v tovarno stekla v Zagorju. Kasneje je de

la v zagorskem rudniku. Po l.1920 je pričel delovati kot organizator - SKOJ-a v ruhrskih revirjih. Zaradi preganjanja je odšel v Francijo, kjer je delal po raznih rudnikih. Tam je bil član komunistične partije Francije. Po letu 1931 je bival nekaj let v Sovjetski zvezi, odkoder se je vrnil v Jugoslavijo, kjer je sodeloval pri organizaciji komunistične partije Jugoslavije. Italijanski okupator ga je obsodil na 30 let ječe. Pri volitvah so ga izvolili v ustavotvorno skupščino za narodnega poslanca okrožja Trbovlje. /Po "Glasu Zaveznikov"/

Slovenci smo lahko veseli ob "izbiri" novega "predsednika", ki se je podobno kot Pavelića gojile tuje sile, da je najprej lahko razbil z njihovo pomočjo Jugoslavijo, nato pa se vsedel na predsedniško mesto. Komunisti ste pač ne more motiti ne to, ne njegovih 6 razredov osnovne šole...

današnja Jugoslavija

NASLEDNJE POGLAVJE ČLANKA BRITANSKEGA OFICIRJA OBJAVLJENEGA V 7.ŠTEV."GLASU JUGOSLAVIJE" - :

V primerjavi z ostalimi deli Evrope Slovenija ni pretrpela velike vojne škode. Ljubljano so se zunaj dotaknili in žetev je bila prilično dobra. Kljub temu se dobi v Ljubljani zelo malo hrane in v trgovinah je splošno obubožanje v tej bogati deželi. Prava sreča za režim je UNRRA, ker je prinesla deželi pomoč v veliki meri. Velik del krušnih prihaja od UNRRE. Tovarne za predelavo bombaža imajo toliko surovin, da jih ne vedo kam spraviti. Avtomobilska transportna sredstva, poljedeljski stroji, obleke in živa živina so bili v veliki meri dobavljeni od UNRRE. Vse tako blago pretaka iest jugosl. vlade v trenutku, ko pripelje na jug. ozemlje. Vlada se prav nič ne obotavlja uporabljati ga na najbolj brezobziren način za svoje politično orožje. Ljudje, ki so politično ne zanesljivi, so lahko srečni, če dobijo svoj obrok kruha, niti najmanj pa ne morejo upati, da bodo lahko kupili katerokoli drugo živež. Žalostno je gledati, kako se zaloge, ki so bile poslane v duhu prijateljstva in v človečanske namene, na nesramen način uporabljajo za komunistične politične cilje. - Prave darovalce blaga za pomoč najpotrebnejšim v Jugoslaviji so vedno notorično. Tako je bilo rečeno šolski deci v Ljubljani, ki je prejela za božič od UNRRE in drugih dobrodelnih organizacij darovana oblačila, da jih je poslal - maršal Stalin. In tako let se razširja v trenutku, ko se pošilja mnogo slovenskih industrijskih proizvodov v Rusijo kot "dar hvaležnosti za njeno junaško pomoč v borbi za osvoboditev", kakor tudi za vojni material, ki ga sedaj po končani vojni Rusija pošilja Jugoslaviji za njeno vojsko. Nikoder in nikjer pa se niti z besedico ne omenja ogromnega, med vojno dobavljenega britanskega materiala, ki je stal britanski narod pribl. eno milijardo dolarjev in ki je še danes edina podobna oprema, ki jo jugoslovanske vojske poseduje.

Protibritansko in prosovjetsko stališče je eno najalarmantnejših potez današnje Jugoslavije. Ljudje so zelo simpatični in prijazni napram nam; toda na mitingih jih vidiš, da je taka prijaznost izdajstvo napram domovini. Kajti zapadne sile so sedaj, ko je Nemčija poražena, najhujši sovražniki "demokracije novih ljudi" vzhodne Evrope. Zato jih bo prej ali slej treba uničiti s pomočjo Sovj. Rusije. Ona nasproti predstavlja degenerirani in izrabljeni sistem kapitalizem, ki izkoriščа ljudi in jih vodi v bedo in suženjstvo. To je duh, ki ga širijo današnji sovjetski gospodarji in preko njega se ne sme iti v pogledu razpoloženja, ki ga ustvarja, niti v pogledu posledic, ki jih bo povzročil.

Kljub vsemu temu je v svetu še vedno mnogo ljudi, ki verujejo, da je Jugoslavija demokratska, napredna in prijateljsko razpoložena napram zapadnim demokracijam. Preden bi lahko napolnil celo knjigo z dokazi, da temu ni tako, opozarjam samo še na dejstvo, da se nahaja na stotine in stotine beguncev iz Jugoslavije v zapadni Evropi. Ti ljudje lahko rajši poniknejo in grozno brezdomnega in brezupnega življenja v begunskih taboriščih, kakor pa da bi se vrnili na svojo rodno grudo in na svoje domove v kraje, ki jih ljubijo nadvse na svetu. Zakaj tako, če je Jugoslavija demokratska? In zakaj ni stotin begunccev v vzhodni Evropi, beguncev, ki bi se hrumili vrniti na svoje domove v zapadni Evropi ali Ameriki? Odgovor je preprost: Vzhodno Evropo je strašna ječa, zapadna pa je kljub vso

ju nekaterih, ki želevel prijetnejše, zavezniške, kot pa so prebrezno ortalo. Razvijanje v sektorske. Ni se pa zadostno upoštevalo. Zavezniško ne moralo bi bilo, "a bi se nesrečne ljudi lotoli zavovarati sveto, da bi pozabili komunisto ter s tem trenutno rešili svoje nesreče in skrbi. Strašno je današnje stanje, ko se na konec vojskuma bodo in splošno upravičeno jočo vojno rušenja nadalo svoboda, se bojimo, da se bojijo v tej sreči s lah. Vendar smo prav zato ne smemo dopustiti, da bodo zapisali oči pred vzroka ji, ki jih je ustvarili z situacija. (Konec.)

Tragedija "Ča mora"

"V NAŠI KNJIGARNI" je izšel JUGOSLOVANSKI ZBORNIK IN ALBUM SLIK. - OBOJE JE ZELO DOBRO. - DOBIVATE JU povsod SOLANSKI KLEPAČ.-

Pri organizaciji jugoslovanskih delegacij je bil zadnjo gospodarsko-socialni svet, katerega članica je tudi Federativna ljudska republika Jugoslavija. V okviru tega sveta se je ustanovil odbor za Jugoslavijo, ki je v prvih mesecih letošnjega leta razpravljal o vprašanju vračanja. Kod tem ko so delegati demokratskih organizacij na podlagi povsem človeškega stališča, je jugoslovanski delegat dr. Ivšić zavzel stališče, da jugoslovanske begunce - kot kolaboracionante, katerim se ne sme nuditi azilnega pravo.

Da nas to stališče dr. Ivšića povsem jasno, je treba poznati njegovo življenje. Ivšić je povsem v skladu s tedanjim protestantskim duhom:

Rojen 1907 v Idriji, kjer je končal v šolo, pravne nauke pa na univerzi v Parizu, kjer je doktoriral. Na ta čas svojega bivanja v inozemstvu v Parizu, kjer je bil - je očitno v komunističnem gibanju, saj je bil zaradi sodelovanja z jugoslovanskimi in francoske policije. Udeležil se je španske državljanske vojne in bil na mestnik političnega komisarja XV. internacionalne brigade. Med Španijo je bil hud ranjen. Prav drugo svetovne vojne je zavzemal zelo visoke komunistične organizacije Osvobodilne fronte Slovenije. Po vstopu Sovjetske Rusije v vojno je bil kot izvršen član centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije, katerega član je bil, poslan na Primorsko. Bil je tudi sekretar Pokrajinskega narodno-osvobodilnega sveta za Slovensko Primorje. Udeležil se je tudi na publicističnega področju in je bil nekaj časa tudi urednik "Ljudske pravice", glasila Komunistične partije Slovenije. Bil je tudi član vrhovnega štaba Narodne vojske Slovenije, kjer je zastopal dr. Beblerja zastopnika politbiroja Komunistične partije Slovenije. Kardelj, poslanec v zvezni skupščini FLRJ, član Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije, član zveznega sveta, član Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta, predsednik vlade in zunanje ministra FLRJ in član izvršnega odbora Ljudske fronte Slovenije.

Razumljivo je torej, da vodilni komunistični funkcionarji, ki prejemajo direktive od svojih komunističnih šefov, pozorno sledijo vsi Kominterni, ne more zastopati drugačnega stališča, kakor ga je na seji odbora za begunce.

Ne pozabite!

Moskva je izgnala jugoslovanskega poslanika Milana Gavrilovića in prekinila diplomatske odnose z Jugoslavijo in njeno vlado leta 1941 zato, ker se ta Jugoslavija borila proti nacistom in ker so Jugoslovani nadaljevali boj proti Hitlerju, medtem ko je Rdeča armada, ki je bila vezana na domačih frontah leta 1939, potegnil nacistom v bur bi proti Jugoslaviji in Mihajloviću, ki ni hotel priznati kapitulacije, ki so jo vsiliti Nemci. SAMO SE MIHAJLOVIĆ DANES "ZAGOVARJA" PRED-STOVIK SODIŠČEM KOT KOLABORACIONIST, FAŠIST IN NARODNI IZDAJALEC!!!

David Martin, bivši urednik revije "Digest" trdi, da, ko je bil na Balkanu, je Mihajlovića "Guerrilla Chief of Russian Imperialism" v katerih pravi: "Jugoslavija - Case History of Russian Imperialism" v katerih pravi: "Jugoslovanski oficirji pri generalu Mihajloviću so podali poročila o njegovem delovanju in ne omenjajo niti najmanj kake kolaboracije z Nemci..."

PREGLEDI

Iz New Yorka poročajo, da bo USA zgradila preko 1.000 najnovejših tipov bombnih letal s hitrino najmanj 1.000 km na uro. Prav tako bodo izdelovali "leteče tanke", ki bodo [illegible] takoj za ovirni, ki bodo nosili atomske bombe. Težka artilerija se bo poslu[illegible]evala televizija. Novo orožja, ki ga pripravlja USA temelji na razširjanju bacilov in ima večjo uničevalno moč kot atomska bomba. Učinek je zelo nagel, ker so omenjeni bacili [illegible] uničijo tudi žetve in druge nasade na velikih površinah.

Glasilo Kongresa "Air Force" je priobčil vest, da bodo po izdelavah na [illegible] ameriške letalske zasedbene sile v Evropi 2700 letal, med katerimi bo 200 težkih "B.29" za dolgotrajne polete. List dodaja, da bodo te sile štele 750 bombnih lovcev, približno 100 bombnikov srednje velikosti, 850 prevoznih letal in druge posebne letala.

Posebni pomočnik glavnega državnega tožilca Združenih držav Norton Steinberg je napisal v reviji "Journalism Quarterly" pod naslovom "Svobodni tisk - pogoj demokracije" med drugim: "Dogodki nam vsiljujejo neprijeten sklep, da ne bo najmanj v prihodnjih petindvajsetih letih nobena dežela živela "v miru". - Nekatere državne družbe bodo preživele vsaj [illegible] mirno. Druge bodo šle skozi krvave kopeli revolucij in protirevolucij, preden se bodo umirile. Ni splošnega naravnega, ki bi vsakemu narodu zagotovil blaginjo po skoraj desetletni svetovni vojni."

Pomanjkanje hrane se kaže širom sveta v katastrofalni obliki. UNRRA nikor prenga kolikor more, toda vprašanje nastaja, odkod naj jemlje, ko na je prizadela kriza zajela tudi bogatejše dežele. Tako bo USA morala verjetno in to prvič v zgodovini Združenih držav s avgustom t.l.uvesti racioniranje živil, kruh pa na obroke. Vedeti je treba, da je suša uničila v USA 30 milijonov korcev žita letošnjega pridelka. Britanija je še na slabšem. Ona dejansko racioniranja od konca vojne sploh ukinila ni. Vojaki, ki se nahajajo na angleškem otoku, prejemajo enake obroke kot civilni. Potrebno je bilo tudi zmanjšanje obrokov vojakom v prekomorskih deželah. S 1.junijem so znižali tudi dobave begunskim taboriščem v ameriški coni v Nemčiji. Isto velja za taborišča v Avstriji. Najslabše se hrani nji Nemci, ki jim stalno nižajo dobave, tako da ne znašajo več od 1200 kalorij dnevno. V tem položaju se nahaja 15-20 milijonov Nemcev. Ameriški poljedelski minister Anderson je izjavil, da je svetovno pomanjkanje sedaj doseglo vrhunec in da je treba prepešiti ukrepe za štednjo zaradi tega, da odpomore potrebam lačnega prebivalstva. Anderson meni, da " bo trajala svetovna stiska v prehrani še vse tekoče leto in se bo končala v najboljšem primeru ob žetvi 1947. Do olajšanja bo prišlo proti koncu letošnjega poletja, ko bo žetev pospravljena, toda olajšanje bo le za kratko". - Sprič teh poročil je jasno, da bo prehrambena kriza prizadela tudi nas, toda zavedati se moramo, da še iz daleka nismo na takem položaju kot n.pr. Nemci, Indijci, Jugoslovani v domovini, Poljaki in Sovjeti, ki jih hranijo le toliko, da zijk v mnogih ne mrjejo od lakote. Indijcev pa kljub temu nekaj milijonov umrlo, ker jim ni bilo mogoče nuditi niti toliko, da bi ostali pri življenju.-

Poleg lakote je najhujše politična sušnost. Proti obema zlema se bore danes zapadni zavezniki, kajti Sovjeti očividno niso voljni doprinašati kakih žrtev, ker je to pač voda na njihov mlin. Attlee pa je izjavil, da je smoter britanske vlade vzpostavitev takih pogojev v Evropi, da si bo vsaka država lahko izbrala svoje oblike vlade.-Britanija si je to postavila za cilj sprič zahrbtne sovjetske politike, ki od začetka blefirala zapadne demokracije. Kakšna razlika med 1.1941 in 1946! Stalin je v govoru pred moskovskim sovjetom 6.nov.1941. izjavljal: "Lenin je razlikoval dve vrsti vojn - roparsko in zaradi tega nepravično vojno ter osvobodilno - pravično vojno. V razliko s hitlerjansko Nemčijo se Sovjetska zveza in njeni zavezniki vodili osvobodilno vojno, pravično vojno, da bi osvobodili zasužnjene evropske ljudstva in SSSR hitlerjanske tiranije. Zaradi tega morajo vsi poštenj ljudje podpirati armade SSSR, Velike Britanije in drugih zaveznikov kot osvobodilne armade." - "Nimamo in ne moremo imeti vojnih ciljev, ki bi pomenili zasedbo tujih ozemelj in podjarmljenje tujih ljudstev - po naših bodo ta ljudstva in ozemlja Evropa, ali ljudstva in ozemlja Azije, vključivši Perzijo.

V Evropi in po svetu

PARIŠKA KONFERENCA: Molotov je odbil Byrnesov predlog, da se sklišče zunanje konference za 15.julij.- Bidault je predlagal, da se vprašanje Trsta odloži in da se ostavi Trst a prisotnostjo zaveznikov (verjetno za 10 let) pod upravo OZN. Nato pa bi se vršil plebiscit. Obenem pa je predlagal priključitev Trsta Italiji, Pulja in zap.Istre pa Jugoslaviji.S tem sta se strinjala tudi Byrnes in Bevin, Molotov pa ne. Italija je izjavila, da ne bo mogla podpisati mir.pogodbe, če ji bodo odvzeli Trst in kolonije..Tudi ne pristane na internacionalizacijo Trsta in odstopitev Pulja ter zap.Istre Jugoslaviji. "Times" pravi, da bo to vprašanje najbrže odloženo za eno do dve leti. - Pokrajinska Adiža na it.-avstr.meji bo ostane pod Italijo. Avstrijci so spet zahtevali priključitev Južne Tirolske in so izjavili, da bodo stvar predložili mir.konferenci, če bodo to ministri dokončno odbili. - Takoreko neresljiv izgleda tudi problem bolgarske in romunske mir.pogodbe.-

OZN : Gospodarsko-socialni svet je končal svoje zasedanje. Ustanovil je UNESCO komisijo za človekove pravice; komisijo, ki se bo pobrigala z a status žena; komisijo za transportna vprašanja, ki se bo bavila posebno s prometom v Evropi. Ker se tiče beguncev, je sklenjeno, da se njihovo vprašanje čimprej reši, ker ne bodo nicer zaradi dolgega bivanja v taboriščih za dolgo časa in ker stalno povzročajo trenje v mednarodni politiki. Argentina je izjavila, da lahko sprejme precej beguncev iz Evrope.Peron je pri tej priliki dejal, da vzpostavitev diplomatskih odnosov s SSSR ne predstavlja prevelike nevarnosti. SSSR je pač velika sila, ki ima razvito industrijo - je dejal Peron - in nam bodo odnosi koristili v materialnem pogledu. - Svet varnosti je s 7:4 (SSSR, Francija, Mehika, Poljska) odbil poljski predlog za prekinitev diplomatskih odnosov s Španijo, ker predstavlja naraščajočo nevarnost za mir. Poljski delegat je nato predlagal komisijo, ki naj do 1.sept. ugotovi,ali predstavlja Francova Španija resno nevarnost za svetovni mir.-

JULIJSKA KRAJINA: Beograd obtožuje Zaveznike, da kopičijo šete in vojni material na Morganovi črti in da se med zavezniškimi vojaki nahajajo tudi v ameriške uniforme oblečeni ter z ameriškim orožjem oboroženi Šetniki ki ta naseli. General Morgan je to trditev uradno zanikal. Zavezniki so razdelili cono "A", da preprečijo samovoljo nekaterih jugoslovanskih komandantov. V Trst ste prispela dva britanska in dva ameriška ruščica.- Beograd pa javlja, da Jugoslavija ni nikdar pokazala namere, da bi nastopala zavezniško vojsko v coni "A".-

ZDA : Truman je izjavil, da SSSR ne dovoli, da bi novinarji,ki so dobili dovoljenje komisije UNRRA v Beloruslji in Ukrajini, pošiljali necenzurirane poročila. - Šef UNRRI-ne komisije v Jugoslaviji sovjetski polkovnik Serebrjakov je odstavil s položaja dosedanjega ameriškega delegata UNRRE v Jugoslaviji, ker se ni strinjal s cenzuro UNRRI-nih poročil.-

AVSTRALIJA: Kongres laburistične stranke je sklenil, da se prekine vsako sodelovanje laburistov v "Društvu prijateljev SSSR" in "Društvu za kulturne stike s SSSR" za vedno in da bo vsak laburist, ki bi v teh društvih sodeloval, izključen iz stranke.-

EVROPA: Bidault je sestavil novo francosko vlado.Obdržal je tudi zunanje ministerstvo, podpredsednika sta socialist Gouen in komunist Thorez. Ta vlada je začasna in bo izdelala ustavo.Volitve bodo v oktobru.Delavci bodo dobili 15% poviškanje plače. - V Italiji je bil socialist Saragat izbran za predsednika ustavodajne skupščine, ki bo izvolila predsednika republike. - "Times" poroča, da Sovjeti vrše v svoji coni v Nemčiji aretacije 14-17 let starih dečkov, ki jih odvažajo v posebna taborišča.-

AZIJA : Če bodo Britanci zahtevali izročitev Velikega Muftija,bo Egipt to odbil.- Židovski ekstremisti so izpustili dva od petih odvedenih brit.oficirjev, eden pa je ušel. Ti zajetih teroristov so postavili pred sodišče.- Indijski podkralj bo sestavil vlado ponemešnikov, ker kongresna stranka noče sprejeti brit.predlogov.- POSLEDNJE VESTI PRED IZIDOM : Tito izjavlja, da Italija nima pravice izjavljati, da ne bo podpisala mirovne pogodbe, če izgubi Trst.Jugoslavija pa se ne bo zadovoljila s polovično rešitvijo,je dejal Tito.- Kardelj je dal v Parizu izjavo, v kateri izraža sum v namerno obkroževanje Jugoslavije.- Češki zun.minister Masaryk je prispel v Pariz.- 31 teroristov v Palestini so obsodili na 15 let ječe.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Slovenski narod se čuti užaljenega v svojem dostojanstvu, KER NISO UPOŠTEVALI NJEGOV GLAS in izjavlja, DA NE BO PARISKE ODLOČITVE NIKDAR PRIZNAL ZA KONČNOVELJAVNE."

Iz uvodnika.

ŠTEV.233. 13.julija 1946. L.I

Spet smo prevarani!

"Naš dopisnik v Parizu smatra, da je dosegla konferenca zares velik uspeh in sicer zato, ker je "velikim" uspelo očuvati pravice malih narodov in obdržati avtoriteto." Tako javlja Radio London 6.julija t.l. ob 15,45 uri.

V čem obstoji ta uspeh?

Ta uspeh obstoji v tem, da so štirje ministri s SVOJO AVTORITETO - prisilili slovenski narod, da se odreče PRAVICI DO SVOJEGA MORJA, ki jo ima na Trst in Gorico. Štirje ministri so s svojo odločitvijo ODOBRILI PA - SISTIČNO POLITIKO V SLOVENSKEM PRIMORJU in niso pokazali volje, da bi popravili krivice Versailles-a in Rapalla. VOLJA NOVEJŠEGA je tudi topot igrala odločilno vlogo in priznavala slovenskemu narodu MANJŠO KRIVICO, ki jo more dobiti narod, KI JE TOLIKO ŽRTVOVAL ZA SVOJE ZAVEZNIKE. Zunanje ministre umazovitih velesil bi moralo voditi pri reševanju primorskega vprašanja načelo PRIZNANJA REŠITEV, pa še je ta teko bridka za NJIHOVE INTERESE. Slovenski narod se čuti užaljenega v svojem dostojanstvu, KER NISO UPOŠTEVALI NJEGOV GLAS in izjavlja, DA NE BO PARIŠKE ODLOČITVE NIKDAR PRIZNAL ZA KONČNOVELJAVNE. Za njegove žrtve in fašistično nasilstva je EDINO POŠTENO ZADOŠČENJE - VRNITEV TRSTA IN GORICE SLOVENSKI IN JUGOSLOVANSKI DOMOVINI. BREZ TEGA NE BO MOGLA BITI NIKDI PRAVIČNEGA BITI TRAJNEGA MIRU. Konstelacija današnjega mednarodnega položaja ministerske odločitve ne opravičuje. Za vsako ceno pač nismo pripravljeni položiti glave pod tualo... VEMO PA, DA TITOVA DIKTATURA V JUGOSLAVIJI NI IGRALA BOG VE KAKŠNE ODLOČUJOČE VLOGE PRI REŠEVANJU TEGA VPRAŠANJA, ZATO POZIVAMO ZAVEZNIKE, DA PRED MIROVNO KONFERENCO ŠE ENKRAT TEMELJITO PROUČIJO PRIMORSKO VPRAŠANJE, KI PREDSTAVLJA ZA SLOVENCE NAJOBČUTLJIVEJŠO TOČKO NJIHOVEGA BITJA.

NAŠE STALIŠČE

OB PROCESSU GENERALA MIHAJLOVIĆA DRAGOLJUBA - DRAŽE.

Armijski general Dragoljub Mihajlović - Draža ni kot eden izmed aktivnih komandantov Kraljevske Jugoslovanske Vojske priznal kapitulacije aprila 1941 leta, niti je kdajkoli kapituliral. Nadaljeval je borbo proti okupatorju - aktivno, v obrambo neodvisnosti in nedotakljivosti jugoslovanske države na temelju USTAVE KRALJEVINE JUGOSLAVIJE.

V tej svoji borbi ni general Mihajlović niti za dlako spremenil USTAVE, niti ne pravnega stanja, KI JE OBSTOJALO V JUGOSLAVIJI DO VOJNE, in s tem prav tako ne KARAKTER KRALJEVSKE JUGOSLOVANSKE VOJSKE, ki se ji je postavil na čelo v Domovini v njenem LEGALNEM - USTAVNEM PRAVNEM okupatorju.

Vojska, s katero je general Mihajlović NADALJEVAL BORBO proti okupatorju je del vojske Kraljevine Jugoslavije, ki je izvršila vstaje 27.marca 1941 in ki je SPREJELA BORBO PROTI SILAM OSI NA STRANI ZAVEZNIKOV. Zato je tudi borba, ki jo je nadaljeval general Mihajlović samo NADALJEVANJE VOJNE iz aprila 1941.

Čim se je zvedelo za stališče in odpor generala Mihajlovića, je Kraljevske Jugoslovanske vlade v Londonu odobrila vse njegove akte, in s tem tudi PRAVNO priznala to, kar je v prednjem stališču obrazloženo. Iz takega stanja so nastale njegove zakonske politične in vojne pravice v Domovini, s čimer sta se soglasili tudi Anglija in Amerika in mu poslali MOT

ZAVEZNIKI svoje VOJSKE NISO. Ne to ne ne ne ne general Mihajlović in njegova vojska NE DALJE OSTALA VOJSKA ZAVEZNIK, SILA V VOJNI PROTI OSI! S tem je tudi vojska generala Mihajlovića DALJE OSTALA PODPORA IN ČUVAR NACIONALNIH INTERESOV TER SIMBOL ODPORA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE.

Zaradi neverjetnih okoliščin se je pojavil v Jugoslaviji še drug odpor proti okupatorju - partizanski, pod vodstvom Tita. Z odporom, ki ga je vodil general Mihajlović, je imel partizanski odpor skupnega SAMO DOBRO PRO TI OKUPATORJU. Vse drugo je bilo različno, kajti Titov odpor je bil naperjen/proti dosleji veljavnemu USTAVNEMU AKTU v Kraljevini Jugoslaviji in ni priznaval DOTEDANJE PRAVNE STANJE v Jugoslaviji. Nasprotno, njegov glavni cilj je bila NASILNA SPREMEMBA Ustave Kraljevine Jugoslavije in vsega pravnega ter političnega stanja in UVAJANJE KOMUNISTIČNEGA REŽIMA v Jugoslaviji.

Iz tega je jasno razvidno, da je vojska generala Mihajlovića BILA IN OSTALA EDINA VES ČAS TRAJANJA VOJNE LEGALNA JUGOSLOVANSKA VOJSKA, medtem ko je bila in ostala Titova vojska ILEGALNA, REVOLUCIONARNA VOJSKA, katere glavni cilj je bilo takrat DOSEGATI DOTEDANJE PRAVNEGA IN POLITIČNEGA USTROJA V JUGOSLAVIJI TER UVEDBA PROTILJUDSKEGA IN SUŽENJSKEGA KOMUNISTIČNEGA REŽIMA. Borbe proti okupatorju je Tito samo sredstvo, naska, da se dobi za vzničko postoj za prevzem oblasti v Jugoslaviji. Kdo je v tem tempu. TO PRIZNAVAJO DANES TUDI ZAVEZNIKI KOT SVOJE NEKDANJE.

S pomočjo tega cilja je Tito takoj po koncu vojne prevzel oblast v Jugoslaviji, razbil koalicijo, kršiti Ustavo in vse dotedanje politično ter pravno stanje in je stremil, da Jugoslavijo spremeni v Sovjetsko Republiko. Vse to je narejeno PROTI VOLJI JUGOSLOVANSKIH NARODOV, ki so 95% proti takšnemu ustroju v Jugoslaviji.

V tej Jugoslaviji so odstranjene stare ustanove in sodišča ter ustanovljena nova, po sovjetskem vzorcu. To pomeni, da so ta sodišča PARTIJSKA,

I A Z N E S O D I Š Č A

V Jugoslaviji ne obstoja danes več:

a) nič pravosodje zasnovano na zakonu, niti

b) nepristranska sodna uprava.

To je obeje odstranjeno. Obstoja pa:

a) de facto (dejansko) z uporabo sile in doktrine, popolnoma tuje pojmu pravice, svobode in morale;

b) z dekretom (odredbo) režima manjšine z dne 3. februarja 1945 - datuma, ko je bila država še delno okupirana po nacističnih oroadah in pred volitvami ter svobodno izražen, voljo naroda.

Da je to res, dokazuje:

a) Titov general Djilas, sledi komunistični minister brez listnice in eden najsposobnejših ter najvplivnejših ljudi v današnji Jugoslaviji, je rekel v nekem članku objavljenem 14. januarja 1946 leta v Beogradu:

"Mi moramo jasno dovoreti, da so DOBRA SODIŠČA xxx SAMO ona, ki branijo interese naroda in ki izrekajo obsodbe ne po formalnemu respektiranju črke zakona, marveč [illegible] in soglasju z nacionalno borbo in nacionalno revolucijo."

b) Tito [illegible] 3. februarja 1945 [illegible] ODGOVORNO ZA KOMUNIZEM IN [illegible] MEŠAVO. - Ta odredba ni samo razveljavila vse zakone in predpise, veljavne do silam osi na času okupacije, kar je dejansko bilo potrebno storiti mnogo preje - ampak je uničila vse legalne ustanove, zasnovane na zakonskih predpisih, odredbah z zakonsko močjo in raznimi pravilniki in njih nastalih itd., ki so bili v Jugoslaviji v veljavi do 6. aprila 1941 (datum nemškega napada na Jugoslavijo), vkolikor so v nasprotju z [illegible], kar je doseženo z borbo narodnoosvobodilne vojske in [illegible] in [illegible] mestnih [illegible] kakor tudi [illegible] od [illegible] sprejetimi po [illegible] Jugoslavije, n. [illegible] delegacijah, [illegible] in delegacijah mestnih AVNOJ-ev. - Ali pa so še dalje veljavna - pooblaščenje sodnih osebah, sprejetih od rednih sodišč in zasnovanih na dr žavnih zakonih. Člen III, § 2, tega istega dekreta predvideva: "Če so že sprejete sodne odločitve v nasprotju s tč. II, in stranke niso več soglasne s njimi, imajo pravico, da v roku treh let od danes dalje obnovijo pr ves pred pristojnim sodiščem, ki bo izrekel NOVO ODLOČITEV brez ozira na odločitev, ki jo je sodišče nekdaj sprejelo. V slučaju pa, da ni nobena stranka prestrpela škode zaradi prejšnjih odločitev, ali da stranke iz ka tegakoli razloga ni v stanju obnoviti procesa in pa če so v vprašanju

mladoletniki, - BO OBNOVITEV PROCESA izvedel po uradni dolžnosti pristoj ni ORGAN NARODNE OBLASTI."

Dejansko, ni SEDANJE PRAVOSODJE v Jugoslaviji nič drugega kot TUJA SAMOOBLAST v službi režima, KATEREGA CILJI SO NAJPROTNEJŠI PRAVICAM IN SVO- BOŠČINAM V DEKLARACIJI ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TISTIMI ZDRU.ENIH NARODOV!

Tudi sem londonski "Times" je napisal v članku "DANAŠNJA JUGOSLAVIJA" 20.marca 1946:

"... JUGOSLOVANSKO PRAVOSODJE je orodje ZA VSILJEVANJE VLADNE VOLJE SODNIKI SE NE POSTAVLJAJO, KAKVEN JIH VOLIJO NARODNE SKUPŠČINE ALI NARODNI ODBORI! To vsekakor ni priporočljivo, KAJTI TUDI SKUPŠČINE IN ODBORI SO ENOSTAVNO ORODJE VLADE. JASNOST se kaže, da KLEVETNIK obtoženega, PRIZI VA na sodbo ni, pač pa se često gode slučaji, da odločitve razveljavi višja oblast in odredi ponovno razpravo. ČE NISO BILE ODSODBE DOVOLJ STROGE, DA BI ZADOVOLJILE VLADO..... ŽRTVE takega nepravičnega načina ARETACI= JE nikdar ne vedo, česa so obtožene in NIMAJO MOŽNOSTI, DA BI SE BRANI = LE."

(Dalje prihodnjič)

JUGOSLAVIJA — NEVARNOST ZA MIR

ŠVICARSKI ČASOPIS "BASLER NACHRICHTEN"
PIŠE 28.JUNIJA T.L. POD GORNJIM NASLOVOM:

"Z rastočim zaničevanjem opazujejo v Jugoslaviji pariško konferenco, o kateri poročata objektivno bohotlje se razvpitajoče podtalno časopisje in angleški radio. Mislijo, da so opazili na ameriškem obzorju nekaj kot srebrn trak. Vendar pa se ustrahovani Jugoslovani ne vdajajo kakim iluzi jam; točno vedo, da je sedanji položaj njihove države le delni problem tega, kar so želele načeli, in sicer previdno, z umaknitvijo okupacijskih čet iz vzhodne Evrope. Tako da bo nekega dne stala komunistična diktatura neposredno pred svobodoželjnim narodom. Ali se ne bodo morali Sovjeti takrat odločiti: ali se umaknejo na svoje meje in prepustijo različne se telite razburjenemu prebivalstvu - ali pa se odločijo za obrambo tujih držav, ki jih imajo zasedene po svojih četah?

Znaki notranjega nemira v krogih beograjskih mogotcev so vidni. Eden najzvestejših, komunist Andrija Hebrang, minister za industrijo in nekdaj no gospodarstvo je tiho "vsled bolezni" odstopil, cela vrsta funkcionar= jev inozemskih zastopstev je odskočila in nadevnjoči poskusi, da obrnejo hrbet Titovemu "raju" se množe. S turneje neke pevske in plesalne skupi= ne (pevski zbor "Srečko Kosovel" in srbska partizanska folklorna grupa - op.ur.) po inozemstvu - gostovala je tudi v Švici! - se se vrnile k doma či meji le razredčene vrste. V trenutku, ko ne obstoja nikakršen dvom o zaključku drzne življenske poti Mihajlovića, je vendar duh srbskih četni kov izzval nekako razpoko v že doslej različnih pogledih beograjskih ko= munistov. Obstojajo pravoverni "španski borci", ki prosijo za nekako po= pustljivost - obtoženega generala naj obsodijo na smrt, nato pa pomilo = sté na ječo in ga puste končati v kakem koncentracijskem taborišču. Med tem pa zahtevajo borci iz "gozda", da se Mihajloviću brez usmiljenja vza me glavo, da bi tako zbrisali lastne izdajalske sledi. Kot tretja skupi= na pa obstojajo Srbi, ki so se vrnili iz inozemstva in ki so uvideli, da bi za obnovo dežele in za vrnitev pol milijona "Titovih ljudi" bila po= trebna le velikodušna Titova gesta, ki bi mogla privesti to tragedijo u= sode do zadovoljivega konca.

Notranje-politični neredinosti in negotovi bodočnosti odgovarja Tito= va zunanje-politična delavnost. V velikem južnovzhodnem bloku, ki je pod njegovim vojaškim vodstvom - pod maršalovimi slikami be rete: "Naš vodja" - vse izvrstno uspeva. Nedavno je napravil državni ški obisk nekdanji prodajalec cigaret in sedanji "generallajtnant" poglavar (albenske) države Enver Hodža, ki se mudi s svojim vojaškim štabom v Be= ogradu. Slaba točka v tem načrtu so severna odnošaji Prage-Varšava in pa odpor južnovzhodnih Slovanov, ki kažejo kaj malo razumevanja za tak "pan= slavizem". Toda kljub takim lapotnim napakam nadaljujejo z nezmanjšano silo diplomatsko vojno proti zapadnim demokracijam - in samo proti tem! Kajti iz gardne vojašnice na Topčideru, nekdanjem turškem topovskem grič ku pred Beogradom, kjer je Mihajlović doccla prepuščen svojim sodnikom, prodira na ušesa demokratskega sveta morda prenizki glasov te komedije zmaz zmešnjav.

V letih šolanja v Moskvi in za časa, ko je vodila Jugoslavijo juna=

ko borbo, je Tito spoznal metode, ki jih je uporabil Stalin pri "likvidaciji" letnih boljševiških vrst. Tedaj je bil Tito v Moskvi. Zato pa tudi niso "priznanja izdajalcev in vojnih zločincev" okoli Mihajloviča nobeno presenečenje. Nova je le obtožba, da poizkuša Mihajlović uničiti vse ne-Srbe v Jugoslaviji ter tako ustvariti etnično enotno državo. To - rej uporabljajo nedvomno zavedni patriotizem srbskih oficirjev kot sredstvo za ponovno razcepitev južnih Slovanov. La ponovno razpaljenje njihovih narodnih strasti, ki so vodile pod Hitlerjem do odprte državljanske vojne, bi še nudilo možnost, da se jih Kremelj podvrže kot sužnje. Toda vsled skupne nevarnosti je prišlo s hrvatskim odporom do sporazuma.

Če berete jugoslovanske časopise, ne najdete niti besedice o nesreči, lakoti in uničenju težko preizkušenega naroda. Več prihaja nedavno, v zvezi z angloameriškimi napori v korist stradajočih, brali, kako postaja položaj "v kapitalističnih državah vedno slabši in slabši". Navajamo le majhen slučaj, vendar karakterističen za neprijaznost napram zapadnim zaveznikom. In sicer slučaj, ki lahko postane važen, če bodo s kobilo leta uspehnile UNRRI-ne pošiljke. UNRRA je poslala južnim Slovanom izdatno pomoč v vrednosti 450 milijonov dolarjev, kar nekako odgovarja jugoslovanskemu mirnodobskemu proračunu. Leta 1938 je obsegal celotni uvoz le šestino zadnje UNRRI-ne pomoči. Ker ni bil Tito prijazen ne Angleži ne Američanec, pa tudi ne 500 angloameriških uradnikov, so postavili za direktorje UNRRA v Jugoslaviji generalmajorja Sergejčika, bivšega šefa intendanture v Rdeči armadi, ki se je pokazal zelo sposobnega: danes prodajo z njegovo vednostjo UNRRINE pošiljke po celi državi in nemalo dobička je takorekoč edina, toda najdonosnejša postavka državnega proračuna, od katerega se uporablja 54% za obrambo države.

Iz svobodnega sveta že čujemo krvoločne glasove, ki vprašujejo, če Jugoslavija ne oproda naroda? Ali niso zavezniki tisti, ki dopuščajo take protiletne režije, ker in ki dovoljujejo Titu, da vsrkuje milijonsko armado? - vprašujejo onkraj morja. Ali ne proda v Trstu pripadnik za prvo priliko, da bi streljali na ameriške vojake z ameriškimi topovi in municijo?

UNRRA je nadela s svojimi pošiljkami okrogle tri milijone Jugoslovanov smrti zaradi lakote, nadaljnja dva milijona pa pred najnujnejšimi posledicami premalega hranjenja. Kmet A narod ne ve, komu se ima za to zahvaliti. V vseh in zgoraj omenjenih pojmih, da so bile te novice poslane od Združenih držav; vse te redke konzerve, sladkor in obleka, ki se nadaljujejo na črni borzi in ki jo vlada tolerira. Nasprotno: vedno ponavljajoča se gesla oznanjajo velike zasluge Stalina za Jugoslavijo. Nešim ni dal nam ljudstvu niščesar - razen lažnjive propagande. "K staremu ni povratka" je gonilna parola vseh političnih govornikov. "Očem pade najevati delovanja sovražnika," je nedavno priznal predsednik črnogorske vlade v akupačini, "dejal bi celo, da se naši sovražniki to, da še ni vse!" - Kdo pa so ti sovražniki? - Narodi v Jugoslaviji je velika večina še vedno "sovražnik" vsiljene komunistične manjšine.

NE ZAUPAJTE VSAKOMUR! NA SKRIVNEM TITOVIH AGENTOV V SVETU JE BILO SELE V NJEMU, DA BO POTREBNO POSLATI POLNEGA SISOČ KOMUNISTIČNIH PROPAGANDISTOV IZ TITOVINE MAS JUGOSLOVANSKE EMIGRANTE, DA BODO USTVARJALI SOVRAŠTVO IN STRAH PRED BODOČNOSTJO. S SPRETNIM GOVORJENJEM BODO SKUŠALI RUŠITI AVTORITETO VIDNEJŠIH ESGUBCEV IN DOSEGLI, DA SE MAJODUŠNI VRNEJO V DOMOVINO - V NAROČJU OZNE! PREPREČEVALI BODO VSAKO NEZADOVOLJSTVO ZA DOSEGO - SVOJEGA CILJA: RAZBITJE EMIGRACIJE, KI JE NAJVEČJI DOLAZ TERORISTIČNEGA REŽIMA JOSIPA BROZA-TITA. EKSISTENCA EMIGRANTOV JE UBOGOVA SMRT! PRIPRAVITE SE NA ŽIVAHNO VOJNO, KI NAM JO [illegible]! TO JE NJEGOVO NAJSLADNJE SREDSTVO! PAZIMO NA LJUDI V SVOJI OKOLICI IN [illegible]

VSI AGENTJE !

Domovina prišla...

Velika noč se oficielno ni praznovala, paš pr 27.april(baje obletnica ustanovitve OF!), 1.maj in 9.maj (zasedba Ljubljane). To so "ljudski praznik".

Letina kaže slabo zaradi izredne suše in zaradi sabotaže kmetov, ki nerad obdelujejo več kot pa sami potrebujejo.

Lastniki gostinskih obratov morajo izvršiti 14-dnevni politični te-

naj, trdijo od vsepovsod, da bodo "prisotni izgrejeni". In to je seveda tisti, ki pridejo najvec v stik z tujci. Nihče jih, kako morejo re prezentirati "te" državo tujcem.

Vsi dosmrtni z. zaporom so ukinjeni tako v javnem kot privatnem sektorju. Prav učitelji in profesorji so bili pogosto. Uradniki in delavci opravljajo številne administrativne mesture. Zagotovljeno je bodo plačo znižala pod preživno, da je tvrdka že več intervencij za povečanje, nastopovalca pa bodo sili izdati svoje poslovalke, tudi nekaj let in gradbeni državi, ki jih bo potem nekaterno zadelila nad nimi.

Vse banke v Sloveniji, 90 po številu, so v likvidaciji, kar da se reče, da bodo bančni uradniki, ker na toliko bančnega prometa. Vse denarni promet bodo opravljale banke državnega sektorja, to je: Hipotekarna banka, Privilegirana banka in Narodna banka (bivši Zadružni vrhovni banovinski denarni zavod). Motivira se s tem, da bodo zaščitene od inozemske konkurence, ki bi ne bi vlagatelj riskiral več denarnega konkurza. Z vlogami in denarjem bo država nadalje razpolagala. Znamenje še ni vlagatelj, ker ljudje ne razpolagajo s gotovino.

Tovarna "Jugoslavija" v Kranju je bila takoj po osvoboditvi preurejena v tovarno za [illegible]. Govore, da zelo uspešno delajo, ker so doslej izdelali že kar tri cele atenske uro.

Nekaj o emigraciji

Kot poročajo "Informacije" so srbski politični prvaki, člani Nacionalnega Komiteja v Italiji odločili, da pristopijo k Jugoslovanskemu odboru v Londonu, ki združuje predstavnike vseh srbskih demokratskih strank. Ta odbor se bo v kratkem razširil z vstopom hrvatskih in slovenskih političnih strank. Na ta način bomo končno dobili instrument, katerega nedostatek je doslej paraliziral vsako politično delovanje izven Domovine. Poljaki so v Londonu prav tako ustanovili "Svet poljskih političnih partij", ki nekako nadomestuje prejšnjo begunsko vlado. Posledica tega dejanja so bolo upane Kralju pokazale in vendarle že napravile konec zmedi pojmov, ki je zajela pokretne begince.

V "Informacijah" pišejo drugim, da se vodijo razgovori tudi med demokrati in Jugoslovanskim odborom v Londonu. Baje je prišlo do pozitivnih rezultatov.

Judeži se kosajo

V pariških novinarskih krogih živo komentirajo novico, da je Titov tiskovni ataše Nikola Popović na poziv, da se takoj vrne v Beograd, odbil izvršitev ukaza in zapustil poslaništvo, ne da bi prejel poslednja plačo. Sedaj se skriva pred OZNO, da ga ne bi likvidirala. Nikola Popović je že šesti uradnik pariškega poslaništva, ki je odbil poziv za vrnitev, poleg tega pa je še brat Kočo Popovića, znanega Titovega generala.

SVOBODA TIK-VOPONENEMU SVETU

"Obveščeni smo bili, da je Titovo gibanje nacionalno gibanje, ki vključuje vse stroje. Danes smo prepričani, da je komunistična stranka zase monopolizirala vso oblast in da so tako imenovane opozicijske stranke, ki so jim nedavno dovolili delovanje, le papirnate lutke, s katerimi upravlja NKVD, da se z njimi slepi tujce."("World Review")(R.V.Elson)

"Vedno več ameriških in britanskih uradnikov v Jugoslaviji prihaja do zaključka, da je Tito iz nas naredil bedake. Občutijo in spoznavajo, da nas je privedel v položaj, da ga finansiramo z UNRRA-o in tako pomagamo sami ustvarjati oblike družbe, ki je diametralno nasprotna interesom anglo-ameriške demokracije."

"Po enomesečnem potovanju po deželi, ko sem govoril s mnogimi predstavniki različnih slojev, sem prišel do zaključka, da ni več kakor 15 % Jugoslovanov, ki aktivno sodeluje s Titom in da jih ni nič manj kakor 60 odstotkov odločno proti njemu." (Ameriški novinar Leigh White)

"Dovolj žalostno je dejstvo, ko ugotovimo, da je skupina, sedanja se danes na vlasti, priznana od velesil kot polnopravna in demokratična vlada." ("New York Times")

BORIMO SE PROTI ANARHIJI !

Pri razmotrivanju ka ega problema je često opaziti, da so posamezni skušali svoje politične oskrbnčeti precej neobjektivni in izrekajo sodbo bodisi po razpoloženju, ki je posledica trenutnega mednarodnega položaja, bodisi izključno s svojega stališča odn. stališča skupine ljudi, ki ji pripadajo, ne vzemajoč v obzir celotne situacije. Tako je n.pr. brez pičlo razpravljati zgolj politična vprašanja, a ekonomske prilike puščati v nemar in obratno reševati ekonomske probleme, ne da bi pri tem imeli pred očmi političnega položaja. Da je to res, nam pričajo dolge razprave, ki so jih imeli štirje ministri o podonavskem bazenu, kjer so politični dogodki vzrok slabih ekonomskih prilik in obratno n.pr. v Indiji, kjer ekonomski položaj dožaka vpliva na potek političnih razgovorov, ki jih vodi britanska ministerska delegacija. Eno z drugim je tako tesno povezano, da se ni čuditi počasnemu napredku prizadevanja za stabilizacijo mednarodnega položaja.

Pri presoji korakov in ukrepov, ki jih v tem podvzemajo n.pr. zapadni zavezniki Amerika in Anglija, se je treba predvsem zavedati odgovornosti, ki sta jo prevzeli ti dve velesili, ko sta stopili v vojno proti nacifašizmu. Ni dovolj samo dobiti vojne, potrebno je dobiti tudi mir... Razni kritiki pozabljajo, da je lažje voditi vojno, kot pa zgraditi tako svetovno stavbo, da bodo lahko v njej stanovalci n.pr. največjega nad = stropja sigurni, da morejo v miru živeti in da se jim ne bo treba bati, da se bo ta nebotičnik lepega dne podrl in jih pokopal pod seboj, ker je zidan na pesek. Že staro pravilo pravi, da je rušiti lažje kot graditi. V vojni igrajo osebni kaj malo vlogo in edina skrb je ta, da se iznajde čim več takih sredstev, ki bi pripomogla do zmage. A to je predvsem rušilno orožje velikega dejatva neglede na posledice. Ko pa doseže uničevanje neko svoj vrhunec, podleže oni, ki je najbolj prizadet. To predstavlja torej zmago močnejšega. Toda še v naslednji dobi se izkaže, da je ta zmaga samo polovična. Borba se sedaj šele prav pričenja in sicer s sredstvi, ki najuspešnejše morejo pomagati pri obnovi. In kolikor je bilo preje v interesu močnejšega, da je uničevanje čim efikasnejše, prav toliko je sedaj v njegovem interesu, da se prepreči polom do kraja. Nastopajoča ekonomska kriza v premaganih deželah grozi zmagovalcu, da se ne bo mogel okoristiti z doseženim uspehom in izlečiti svojih ran. Upanje, da mu bo zmaga vrnila to, kar je vložil v vojne napore, ko je skoro pritiral svojo lastno državo na rob propada, se vedno bolj izkazuje kot iluzorno. Anarhija je na vidiku in to na vaej črti. A KDO ŽELI, DA BI N.PR. DANES IZBRUHNILA ANARHIJA ? Edino tisti, KI SE TEGA POSLUŽUJE ZA DOSEGO SVOJIH NAMENOV. IN TO JE - KOMUNIZEM. BORITI SE PROTI ANARHIJI, POMENI TOREJ - BORITI SE PROTI KOMUNIZMU. In kakor je treba v vsaki borbi doprinašati žrtve, tako jih je treba doprinašati tudi sedaj, ko ni te boj omejen samo na nek določen predel sveta, ampak zajema vso zemeljsko površino. Jugoslavija je n.pr. samo eno izmed takih bojišč, ki jih najdemo na vseh petih kontinentih sveta in ne zaseda NITI PRVO - NITI ZADNJE MESTO po važnosti borbe. Premostiti anarhijo pomeni izpodbiti tla komunistični akciji, ki črpa iz nje svojo učinkovitost. Potem pa se lahko preide šele v odprto borbo z vojaško silo komunizma, nakopičeno onkraj "železnega zastora", ki ne bo nikdar prenehala ogrožati svetovnega miru, dokler bo obstoječa.

Zapadni zavezniki vlagajo/vse svoje napore v boj proti pomanjkanju in kdor zasleduje poročila svetovnega tiska, bo lahko ugotovil, da sta Anglija in Amerika s svojo akcijo pošiljanja živil v ogrožene kraje že v prvem letu po koncu vojne izvršili ogromno nalogo, ki jima jo narekuje humanost in dalekovidnost. Rešili sta pred smrtjo milijone in milijone ljudi širom sveta, ki bi sicer od lakote pomrli in pa se vrgli iz obupa v najstrašnejšo revolucijo, ki bi kdajkoli bila - kar pa bi seveda godilo Stalinu, ki je prav zato odbil Trumanov predlog in prošnjo po pomoči v hrani, češ, da jo ima še sam premalo. Istočasno pa jo muči onim, ki bi bili voljni sprejeti komunistično nadvlado.

Premagovanje povojnih težav je torej dosti bolj kompliciramo, kot pa bi si kdo predstavljal. Čeprav se čudno sliši, pa je vendar resnica, da imajo n.pr. dogodki na Daljnem Vzhodu ali v Južni Ameriki močan odmev v političnih odnošajih v Evropi, in obratno. Spomnimo se samo malo na sov-

jetsko priznanje Argentine na eni strani in anglo-ameriško stališče na = pram Španiji na drugi strani, ali pa n.pr. na sovjetski odvoz industrij= skih naprav iz Mandžurije in ustavitev predajanja istega materiala Sov = jetski zvezi iz ameriške zone v Nemčiji, itd. Vse ima medsebojno zvezo - le da predstavlja eno vzrok, drugo pa posledico. Kdor torej pri razglab= ljanju nekega vprašanja ne poišče ali pa noče poznati vzroka, bo s svoji= mi "ugotovitvami" vedno prezrl bistvo problema. Vendar pa ne bo povzro = čil še take škode, dokler se bo omejeval samo na vprašanja, ki se nas ne tičejo odn. nas kakor direktno manj ali pa nič ne prizadevajo, ustvaril pa bo kmalu takrat, ko se bo tako nekritično razgovoril in razpisal o pomo= či veleizdajniški Jugoslaviji. Po njegovem bi morali prekiniti vsake stike s ko munističnim Beogradom, "če so res tako proti Titu",, a pri tem ne pomi = sli, da ne bi bilo zato Jugoslavija prav nič prej rešena komunističnega režima, kot pa sicer. Edini rezultat take zavezniške politike bi bil ta, da bi imel Tito v svojem početju docela proste roke in nobenih prič, med tem ko ga sedanja prisotnost anglo-ameriških uradnikov sili, da vsaj do neke mere brzda svoje zločinske nagone. Kaj bi počel Tito, če bi prišlo nekoč do prekinitve anglosaško-sovjetskega zavezništva in bi se iz Jugo= slavije umaknili vsi tuji opazovalci, ni težko presoditi, ker nam že se= danji dogodki v domovini kljub temu, da "prijateljski odnosi" še trajajo, dovolj zgovorno pričajo o tem. To je eden glavnih vzrokov, zaradi katere ga vzdržujejo zavezniki svoje predstavnike v Beogradu. Dejanja, ki jih vr ši Tito pred njihovimi očmi mu pač ne morejo koristiti, ampak ga nasprot no od dne do dne bolj ponižujejo v svobodnem svetu na stopnjo gangsterja, ki se ga demokratične sile, ko bo prišel čas zato, ne bodo pomišljale po partizansko likvidirati. -VT.

AMERIKA SE OBOROŽUJE

"BASLER NACHRICHTEN" PIŠE 24.4.46. :

"Iz Amerike nam pišejo:

Nič ne označuje bolje globoko in nepreklicno spremembo, ki jo je Ame= rika prestala, kot primerjava ameriškega razpoloženja in politike po prejšnji in sedanji svetovni vojni. Tedaj je vladal nekoliko kratkovidni izolacionizem, medtem ko prevladuje danes realistično pojmovanje, iz= hajajoče iz spoznanja, kako važna je za Ameriko aktivna povojna politika. Samo z ozirom te spremembe se lahko razumejo posamezne akcije ameriške zunanje politike, ki se nam često zde brez zveze. Jasno menjanje pravca ameriške politike napram Nemčiji, prav tako pa tudi odklonitev sovjetske pravice soodločanja na Japonskem, ki jo je izrekel MacArthur, dobita ta= ko svoje pojasnilo.

Še važnejši in odločilnejši pa so direktni in indirektni ukrepi, ki jih podvzema Amerika, da svojo v o j a š k o m o č ne samo obdrži, mar več celo izgradi in uporabi.

Najvažnejše je podaljšanje splošne vojaške dolžnosti, ki jo je skle= nil pred kratkim Senat s 69 proti 8 glasovom - najprej za eno leto-vklju= no 18 in 19-letnih, ker je v poslanski zbornici ter deloma v Senatu nale telo na posebno hud odpor. Odločitev Senata, ki je bila izvršena le pod pritiskom predsednika in argumentov, ki so jih predložila najvišja vojaš ka mesta na tajni seji, bo vsekakor sprejela tudi poslanska zbornica, s či mer bo nastopil svetovnozgodovinski dogodek, da USA še dve leti po koncu vojne vzdržujejo splošno vojaško dolžnost in to v polnem obsegu.

Poleg številčne moči ameriške vojaške sile, polaga Washington glav ni poudarek na tehnično izgraditev svojih vojnih sredstev. Vsakdo ve, ka= ko veliko vlogo ima dejstvo, da Amerika ne čuva le zalogo atomskih bomb, temveč prožzvodnjo tega nepredstavljivega uničevalnega orožja kakovostno in kvantitativno stopnjuje. Komaj manj senzacionalni so uspehi, ki so Ame riki uspeli v razvoju nemških raketnih bomb: s pomočjo v Ameriko prepe = ljanih nemških specialistov so izvršili sredi maja v puščavi države New Mexico poizkuse z najnovejšim raketnim modelom, ki so prekosili vsa pri= čakovanja. Nova raketna bomba, "izboljšani model" nemške V-2, ima višino trinadstropne hiše, tehta 14 ton in je s svojo brzino 3.800 milj na uro petkrat hitrejša od zvoka. Natančnost zadetka je tako velika, da je pad= la raketna bomba le 300 metrov od 55 km oddaljenega cilja.

V kategorijo znanstvenih vojaških priprav spada končno tudi ogromni program, ki ga trenutno izdeluje združeni ameriško-kanadski Obrambni svet

in seveda kot posledica naukov Muskov - ekspedicije. Dognanja te ekspedicije so najvažnejša [illegible] vojne pogoje v Arktidi. Kot neposredno posledico bodo opremili veliko število poskusnih postaj na kanadskem severu, izvršili velike tehnične spremembe v pogledu materiala, opreme, oblek itd. in rezultat teh ukrepov bodo nanovo preizkusili v velikih, skupnih ameriško-kanadskih "manevrih na severnem tečaju".

Poleg teh izključno vojaških in tehničnih priprav, stopajo vzporedno politično-strateški ukrepi. V to poglavje spada predvsem izgradnja velikega števila daleč izpostavljenih oporišč na Atlantiku in Pacifiku, glede česar pa je Moskva že izrazila svoje neugodje. Pojem o velikosti ameriškega programa dobimo, ako čujemo, da zahteva Amerika - poleg baz, ki jih je vzela v najem od Anglije za 99 let - sledeča nova oporišča: Bahamske otoke in Ascension Island v južnem Atlantiku, štiri baze v centralni Afriki, Tripolis ob Sredozemskem morju, Karahi, Agro in Kalkuto v Indiji, Rangoon v Birmi, Kanton, Christmas, Funafuti in Manus Island v Pacifiku. Poleg tega se vrše s Portugalsko pogajanja za nadaljno obdržanje oporišč na Azorih, ki so pred kratkim dosegla pozitivne rezultate. Med tem pa je Islandska vlada vsled komunistične opozicije vsem takim ameriškim zahtevam postavila nasproti kategorični -Ne-.

Medtem ko odgovarjajo zahteve po pomorskih in zračnih oporiščih veči noma željam mornarice in letalstva, je postavila ameriška vojska sličnе dalekosežne zahteve glede vsega ameriškega kontinenta. Predsednik Truman je nedavno predložil Inter-American Military Cooperation Bill, ki predvideva popolno poenostavitev vseh orožij, municijskih vrst, prevoznih elementov itd., za vso zapadno poloblo, od Kanade pa do Patagonije. USA bodo za ta program uporabile mnogo milijard dolarjev: ponudile so vsem ameriškim državam, da zamenjajo vse orožje v njihovi posesti - pa naj bo še tako staro in brez vrednosti - za najmodernejše ameriške standardne modele, in to gratis (zastonj).

S centralnimi in južno-ameriškimi državami ne pričakujejo težav, pa tudi čustveni odpor v Kanadi bodo s stališča skupne nevarnosti lahko premagali. Toda Argentina je šibka točka vsega načrta! Ne samo, da je novi predsednik Peron v stanju, da izplača mnoge napade in žalitve ameriške zunanje politike - ampak je še važneje to, da to napetost izkoriščа Rusija, ki se skuša zaradi ameriške zunanje politike napram Argentini utrditi v južni Ameriki.

V 232.ŠT. "JUG.VESTNIKA" JE TISKARSKI ŠKRAT POVZROČIL DVOJE GROBIH NAPAK, ki jih tem potom popravljamo: 1) V pismu angl.majorja H.Graya na str.2 - bi se moralo pravilno glasiti ".....ki se je boril v onih težkih dneh leta 1941" in ne "leta 1914"; 2) V članku "Amerikanci ljubijo resnico" na isti strani pa se pravilno glasi"V Teheranu je bil leta 1943..." in ne"V Teheranu je bil leta 1941..."

ZARADI TEHNIČNIH TEŽKOČ SMO TOPOT ZOPET V ZAMUDI NEKOLIKIH DNI, ZATO OBSEGA DANAŠNJA ŠTEVILKA 12 STRANI. ČLANAK ŠVICARSKEGA ČASOPISA "DIE NATION" - "Ali govori Draža pod vlivom Mescalina?" je zato izpadel na kraju, čeprav bi moral po smislu vsebine te številke biti objavljen za "Našim stališčem". Prosimo čitatelje, da nam to uredniško napako iz preje navedenega razloga oproste. UREDNIŠTVO.

MESCALIN-UBIJALEC VOLJE

RIMSKE "INFORMACIJE" PODAJAJO PREVOD ČLANKA "ALI GOVORI DRAŽA POD VPLIVOM "MESCALINA"?", OBJAVLJENEGA V ŠVICARSKEM LISTU "DIE NATION" :

Po treh velikih misterioznih moskovskih procesih: nad vodjami boljševistične revolucije, Tuhačevskim in tovariši; nad angleškim ing.Mankhauze-om 1933 l. in proti članom poljske delegacije 1945, vrši drugi beograjski proces proti gen.Mihajloviću in nekaterim njegovim sodelavcem(ostali obtoženci so bili za časa vojne Mihajlovićevi nasprotniki, ki pa so jih komunisti privedli na isto obtožno klop, da bi ga kompromitirali).

Znano je, da so obtoženci moskovskega procesa ter prav tako tudi polkovnik Keserović in, potpolkovnik Lukačević s prvega beograjskega procesa "priznali" vse, kar jih je dolžila obtožnica.

Pojasnilo teh "priznanj" nam daje senzacionalno odkritje najnovejšega datuma. Švicarski list "Die Nation" piše 29.maja t.l. pod naslovom "Mescalin - skrivnostni strup" o učinku tega sredstva na človeški organizem in nam nudi interesantno pojasnilo. V nemškem kone.taborišču v Dachau-u, so nacistični znanstveniki in zdravniki vršili eksperimente o učinku tega novega strupa nad interniranci. Pazljivo so beležili vsako spremembo v življenju in delu s sistemom organizma zastrupljenega z Mescalinom ter o tem poročali podrobna poročila svojim šefom.

Sum, da je tedaj gen.Mihajlović prejel gotovo količino tega strupa, se dovela upravičeno izraža zaradi njegovega zadržanja na razpravi, njegovih najpreje sigurnih nato pa kolebajočih in nasprotnih si odgovorov, zaradi njegove odklenitve, da bi ga branil eden izmed najznamenitejših ameriških advokatov ter da bi razpravi prisostvovali kot priče v njegovo korist letalci, ki jih je rešil in ki so to želje izrazili in pa zaradi pisma, v katerem izraža zaupanje v komunistično sodišče.

Zato je zanimivo poznati učinek tega strupa, kot ga opisuje znani švicarskega časopisa "Die Nation":

"Strup Mescalin je glavni alkaloid mehikanske rastline Peyolt. V Nemčiji se ga proizvaja na umeten način v tovarni Merck v Darmstadtu. Na zahtevo šef-zdravnika nemške policije je bil v zavodu za poizkuse v taborišču Dachau preizkušen nad večjim številom internirancev.

S kakšnim ciljem?

Mescalin je bil dan v določeni količini z namenom, da dovede človeka, ki je pod njegovim vplivom v takšno stanje, da brezpogojno odgovarja na vsako postavljeno vprašanje. Še več, on odkriva svoje največje tajne brez vsakega oziru, a najkarakterističnejše je to, da PO TAKI APATIJI IN RAVNODUŠNOSTI PRIZNAVA ZLOČINE, KI JIH SI NIKDAR STORIL.

Vkljub najstrahotnejšemu mučenju je bilo mnogokrat NEMOGOČE PRISILITI POLITIČNIH KRIVCEV, DA BI PRIZNALI. Njihov duh in prepričanje sta bila mnogo močnejša od njihovega mučenega telesa. Toda, da-li je Gestapo kdajkoli iznašel strašnejše sredstvo, da bi postavil v svojo službo, kot je to?

Strup Mescalin se uporablja v svrho zloma volje, da se iz političnega nasprotnika usvori bitje brez volje, ki priznava ono, kar se želi vedeti in celo še več, zato, da samo sebe obdolžuje.

0,25 - 0,75 velika doza Mescalina v obliki inekcije ali pa vzeta z vino, vinom, konjakom itd., [illegible] optično-akustične senzacije: najprej nastopi odlično fizično blagostanje, toda preje ali pozneje, kar zavisi od vzete količine strupa, prične izgubljati pacijent moč volje in pade pogostokrat v največje razočaranje.

V času največje aktivnosti strupa, se nahaja pacijent v stanju največje ravnodušnosti. In ker je pacijent ves čas omame pri polni zavesti, mu je možno postavljati kakršnakoli vprašanja, na katera bo najiskrenej še odgovarjal. Še več, sposoben je celo sam sebe obremenjevati, ker veruje, da se lahko s pomočjo priznanja reši položaja, v katerem se nahaja.

Pacijent je ravnodušen napram vsemu, vendar pa je v strahu pred neko strašno nevernostjo, ki preži nekje v zasedi.

Pacijentova zunanjost je neglede na popolno apatičnost docela normalna. Lice, posebno okrog oči, je zelo malo nabreklo. Zenice so tako malo razširjene, da ne more navaden opazovalec tega niti opaziti.

Potrebno bi se bilo postaviti v položaj Libbes-a, obtoženega požiga Rajhstaga, da bi se moglo imeti predstavo, kaj pomeni: biti pod vplivom tega strupa. Zelo je verjetno, čeprav ne popolnoma gotovo, da je bil ta strup uporabljen.

Odgovori o toženega na atentat na Hitlerja v juliju 1944 daje vtis da je bil pod vplivom imenovanega strupa in to količino.

Efekt je pri večih osebah omamljenih z Mescalinom lahko docela različen. Pri nekaterih se pokažejo že po dozi 0,20 gr isti znaki kot pri drugih, ki so morali vzeti 0,75 gr, da so se pojavili.

Iz nekaterih izvleškov arhive o proučevanju nad interniranci v taborišču Dachau, je razvidno sledeče:

PACIJENT L. - 23 LET STAR

11,35 h (dve uri po danih 0,75 gr Mescalina) Pacijent se dobro počuti. Ravnodušen je napram vsemu. Nagaja mu cigaretni dim in je napram vsemu indiferenten.

11,45 h Ne želi izgubiti moč svoje volje. Ne briga se ne za čas, ne za to kaj je dobro in kaj je zlo. Ravnodušen je napram vsemu. Na vsako vprašanje [illegible]

magati to stanje ravnodušnosti. Napenja se, da bi z velikimi koraki spre hodil sem in tja, nato se vleže, pa takoj spet vstane, govo = reč: "Nočem!" Od že eno sekundo kasneje pravi: "Če mi je vse smo, nočem v Želeti."in se spet vrže na posteljo.

11,50 h Pacijent se še vedno brani, toda ti dokazi volje postajajo vse redkejši.

13 h Pacijent ne ve: ali je narejen iz materije ali je duh;vtis ima, da razpada, druge pa smatra za utvare. Mora se prepriča= ti s tem, da se otipuje.

13,15 h Opazovalec: "Ponovi: Jaz sem umazana svinja!"
Pacijent: "Jaz sem umazana svinja!"
Opazovalec:"In to Želeto gotovo?"
Pacijent: "Da, gotovo!"
Posmatrač: "Ali lahko prisežeš?"
Pacijent: "Da."
Dovoljujo mu, da piše. Pacijent napiše vse, kar se mu narekuje, celo največje grobosti naperjene proti njemu samemu.

PACIJENT A. - 31 let star

11,30 h (Dve uri po vzetih 0,75 gr Mescalina) Upadanje volje.
11,45 h Že z na svojih rokah [illegible] Čarv[illegible].
12 h Odgovarja popolno na vsa vprašanja. Govori mnogo o svoji že ni, o svojem telesu itd.
12,30 h Pacijent je tako zgovoren, da prišenja govoriti sam od sebe o svoji ženi, posebno o intimnih stvareh. Prišenja z besedo mi: "Pozabil sem vam povedati še nekaj..."
13,35 h Dopusti se mu pisanje. Piše vse, kar se mu narekuje...
13,40 h Pacijent ima vtis, da je hipnotiziran in bi se rad tega u = branil. Ponekajkrat se pretegne, predno odgovori na vpraša= nje.
13,45 h Pacijent ne ve,ali je pod vplivom strupa ali električne stru je. Priznava, da mora povedati stvari, ki bi jih v normal = nem stanju ne povedal.
14,10 h Pacijent obljublja, čeprav se to ne zahteva od njega, da na bo nikomur govoril o tem eksperimentu.

PACIJENT H. - 31 LET STAR

16,50 h (Tri ure po vzetju 0,75 gr Mescalina) Na vprašanje,ali mi = sli, da bi tudi druge osebe, ki bi se nahajale v istem sta= nju kot on, priznale stvari, ki [illegible] normalnem stanju ne bi, je videti, da/pričenja pacijent zavedati gotovega pome= na tega eksperimenta.
Vkolikor se njega tiče, izjavlja, "da se bo branil z vso si lo, da bi kaj povedal". Vendar je bil mišljenja, da bi ose= ba z manjšo voljo lahko govorila v stanju strahovitega ne = razpoloženja. Čuti, da lahko ohrani svojo voljo le z največ jim naporom. Pacijent ima samo momente ravnodušnosti. Nepre= stano se trudi, da ostal gospodar nad samim seboj. Napo= ri, ki jih pokazemo, so zelo dobro vidljivi na njegovi drži, licu in [illegible] po izrazu okrog ust. Nerazpoloženje raste vse [illegible]ejo. Pacijent se nahaja v krizi, toda uspeva, da s [illegible] volje premaguje slabo. Pacijent ugotavlja, "da je strašno, ker je izgubil svoj -jaz-".
17 " Pacijent se zaveda, da ga je lahko prisiliti, da pove in na pravi stvari docela neodvisno od njegove volje. Zapada tre= nutkom popolnega obupa.

RAZGLEDI

Amerika ima novo orožje na reakcijski pogon, ki bo služilo kot obram ba proti atomskim raketam in oklepniškim letalom z atomskim orožjem. To sredstvo bo izstrelilo izstrelek iz litega železa, ki bo imel začetno hi zino 8 km na minuto. Izstrelek bo prebil varovalni oklep in bo uničil a= tomsko raketo.

"The Stars and Stripes" je pisal 1.6. pod naslovom "Veča se raz cep med Ameriko in Rusijo" med drugim tudi sledeče: "Če rečemo, da čutijo najodgovornejši diplomatski krogi, da se jez med Ameriko in Rusijo vse bolj širi, je to samo suho beleženje dejstev. Lenos se zavedajo, [illegible]

nerešenih vprašanj med Moskvo in Washingtonom vsaj, kot pa jih je bilo nekaj mesecev. Čim se rodi ena težkoča, že se pojavijo dve novi. In ko bo dosežen navidezen sporazum v nekaterih stvareh, se običajno v najkrajšem času pokvari. Jedro problema je z ameriškega stališča vsaka stvar tako kot si ne želi vojne tudi ne zaže nekakršnih sprememb, da bi sporazumen mir in očividno želi ga po svoji lastni poti. Iz se demokracije prav tako želé izogniti vojni kot - če ne še bolj - Sovjetska Rusija samo... Sovjeti ne želé vojne, to je resnica. Amerika ne želi vojne, tudi to je resnica. Toda to ni glavno. Dejstvo, ki ga je treba imeti predvsem pred očmi, je to, da niz mednarodnih težkoč, ki so v preteklosti dovedle do vojne, ne ponehujejo in da rastejo še danes. Mi no bo mo dobili nič nove s tem, da neprestano ponavljamo, da nočemo vojne."

"Manchester Guardian" piše: "Dobili smo zavzeto in strašno lajanje od SSSR, ki je obkrožena s kapitalističnimi državami, ki hoče zajeziti revolucijo in ki je pokazala svoje mišice ter jih opira na moč zdaj ko smo malo čisti, je še treba, da se zoperstavi prepad med zahodom in vzhodom nepremostljiv. Jasno je, da se odnosi med Anglo-amerikanci in SSSR dosegli usodno raven in samo malo manjka, da ne priče do prekinitve."

Radio Columbia je javil 9.7. ob 14 uri "Resor javlja naš dopisnik iz Trsta, je prišlo do hudih izpredov. Včeraj so izkrcali demonstrativno je britanskih vojakov, ki so prišli preganjati na Reitive, ki so jim ob prizadeli italijanski in jugoslovanski demonstranti. Demonstracije britanskih vojakov se trajale vso dotlej, dokler niso priepeli večji oddelki na vezniške vojaške policije, ki postavil demonstrantom po robu. V demonstracijah britanskih vojakov v Trstu je sodelovalo okrog 12.000 oseb.

Poročilo s pariške konference

PARIŠKA KONFERENCA : Uvodoma je bil s podrobnostmi izpremenjen francoski predlog glede Trsta, ki določa Trst z okolico za samostojno državo, s pod nadzorstvom in upravo 4 velesil, Italije in Jugoslavije. Za državo bi imela svojo narodno skupščino in guvernerja, ki bi ga Italijani in Jugoslovani sporazumno imenovali. Če se ne bi mogli sporazumeti, bi ga postavile 4-velesile. Po 10 letih bi tržaško vprašanje ponovno razpravljali. Molotov je poleg tega predlagal, da se Kontrolnemu Svetu za Trst doda še Jugoslovaška, ki je zainteresirana na tržaški luki. Ko je Bidault predlagal še Avstrijo, je Molotov sprožil nov načrt, po katerem bi avtonomne tržaške države prišle pod kontrolo VS OZN. Narodna skupščina bi bila izvoljena s tajnim glasovanjem in bi imela zakonodajno oblast. Predstavniki 4-velesil pa naj bi ustanovali kontrolni svet, ki bi pazil na izpolnjevanje statuta v vseh zonah. - Ministri so sprejeli odločitev o internacionalizaciji Trsta, niso se pa še sporazumeli glede uprave. Byrnes in Bevin zahtevata, da se to prepusti mirovni konferenci, Molotov pa trdi, da morajo načrt izdelati oni sami. Byrnes prav tako zahteva, da je za kontrolnega organa določenih vseh 21 na mirovni konf. zastopanih nacij, ne pa štiri velesile, ker bi to predstavljalo manjši garant za neodvisnost tržaške države. - Kardelj je izjavil, da se Jugoslavija ne bo nikdar zadovoljila s tem, da bi Trst, Gorica in Tržič izpadli iz jugosl. državnega okvira. - Italijani so v Rimu priredili demonstracije proti internacionalizaciji "italijanskega" Trsta. Prav tako so na dnevnem redu izgredi v Trstu.

Glede ital. reparacij so se sporazumeli, da izplača Italija Sovjetski zvezi 100 miljonov dolarjev v roku 7 let in to iz tekoče ital. proizvodnje, a šele p. preteku dveh let. Viri bodo črpani iz ital. vojaških naprav, ki bodo odvzete Italiji; iz ital. imetja v SSSR, Bolgariji in Romuniji ter iz ital. tekoče proizvodnje. Reparacijske zahteve Jugoslavije, Grčije in Albanije bodo proučene na širši mirovni konferenci. - Italija bo smela obdržati dve moderni in dve stari križarki.

Molotov je predlagal, da se takoj stavi na dnevni red nemško vprašanje, na kar sta Byrnes in Bevin pristala. Zahtevala sta pa, da se najprej izdela tekst vabila na mirovno konferenco. Molotov je zahteval, da se obenem z vabilom razpošlje tudi poslovnik konference. Ker pa sta Byrnes in Bevin odbila, češ, da naj se poslovnik sestavi naknadno, ko se bo sestala delegacija 21 narodov, ki bodo sodelovale na mir. konferenci. Byrnes je predlagal, da se tudi Sitajsko smatra za sklicevateljico mirovne

konference, kar pa je Molotov odbil, ako, da bo Kitajska sama odločče= nec mir.konferenco.

Mirovna konferenca je določena za 29.julij. Francija je v imenu štir= ih velesil razposlala vabila vsem, ki se jih tiče.

JULIJSKA KRAJINA : Kočevska javlja, da so po izjavi nekega višjega ameriš= kega oficirja nahajajo vse ameriške sredozemne sile trenutno v Trstu za= radi vzdrževanja miru in sprovajanja ameriške politike. V Trstu se d 30. junija dalje vrše večji izgredi, tako, da je moralo posegli vmes tudi za= vezniško vojaštvo. Spopadi se vrše med Italijani in Jugoslovani, ki so za zasede napadli kolovratske dirkače na taku. "Po" okoli Italijo",na kar s Italijani demolirala v Trstu jugoslovanske kavarne in neko radio postaj. Delavski s=štkat je proglasil stavko v celi coni A. Zavezniške oblasti pa so vzele v aretacijo voditeljev. Ne stavko na predvečer, ki so= rodni, k. so se pojavili tudi v Gorici in okolici, je bilo ubitih več za= vezniških vojakov in policistov. V tržaške pristanišču se nahaja več za= vezniških vojnih ladij, britanski križarki "Mauritius" in "Liverpool", tro= ta in ladje za eksterritorijo oklepnico (LST). Zavezniški vojaki so v veli li demonstracijah onemogočali nadaljevanje železniškega prometa s strani komunistov.

U S A : 30.6. je nekaj minut po 23 uri eksplodirala atomska bomba na oto ku Bikini. Dim se je dvignil 20 km visoko. Od 73 ladij(nemških in japon= skih), ki so jih za ta poizkus razporedili poleg Bikinov, je polovica po = topljenih, 5 težko a ostale lahje pod odpovedjo. Živali, ki so bile na ladjah, niso pogynile, prej pa so bolele, kajti je cutilo nedotaknjeno drev je in žetvi na otoku. Bomba je bila slabša od one, ki je bila vržena na Hirošimo in enaka tisti, ki je padla na Nagasaki - USA stalno odkriva no= va orožja. Sedaj preizkušajo nov tip "V 2", ki bo lahko preletel oceanin to z večjo hitrostjo od zvoka. Ameriški delegat v OZN je predlagal,da se uničevanje atoma in torija, ki služita za pridobivanje atomske energi= je, stavi pod mednarodno kontrolo.

Poslanska zbornica debatira o posojilu 2 milijard 400 milijonov do = larjev Veliki Britaniji. Narodni poslanec Stra je izjavil, da je to po = sojilo treba odobriti, kajti če se Anglija in Amerika ne bosta sporazu = mele, bosta kasneje zbedve propadli.

JUGOSLAVIJA: OZNA je aretirala na zemunskem letališču 4 člane posadke an= gleškega letala, ki leta na progi Beograd-Sarajevo. Na letalu so bili namreč napisi a la "Doli s Titom, doli z republiko! Živela monarhija!" Sklenjen je pak o prijateljstvu in vzajemni pomoči z Albanijo.

MADŽARSKA: Sovjetski general Smirnov, komandant sovj.čet v Madžarski zah teva, da madžarska vlada prepove delovanje krščansko-katoliških mladini, ker zastopa antikomunistično stališče; da odvzame imuniteto dvema poslan cema stranke malih posestnikov, ki delujeta v teh društvih in da ukine skavtske organizacije, ki so odklonile sodelovanje z marksističnimi mladin= skimi društvi.

AVSTRIJA: Zavezniški kontrolni svet je podpisal sporazum o vrnitvi obla= sti avstrij.vladi, razen zadev, ki se direktno tičejo okupacijskih sil. Avstrij.vlada lahko brez predhodnjega odobrenja vspostavlja diplomatske stike z vsemi državami OZN. Okupacijske cone so ukinjene. Sovjetski koman= dant je odredil zaplembo vr za nemškega lastnja v Avstriji(tvar.. ..ri in rafinerije petroleja v sovj. okupacijski coni ter vse industrijske naprave). Ameriški gen.l Clarc je izjavil, da bo moral odstopiti, če se ne bodo Sovjeti držali potsdamskih skle.ov. Sovjeti so prav tako odredili, da se morajo izseliti iz sovj.cone vsi Volksdeutscherji in sudetski Nemci, kar pomeni okrog 30.000 ljudi. To je močno prizadelo avstrij.gospodarstvo,ka teremu primanjkuje delovne moči.

ITALIJA : Enrico De Nicola je bil ... 000 glasovom v ustavodajni skup= ščini ...olien za ... .

POLJSKA: ... je zmagal baje 2:1 v korist vlade. Mikolajčik pa tr di, da se referendum ni vršil svobodno in da je policija pred volitvami zaprla 1.200 važnejših članov njegove stranke. Po njegovi izjavi je gla sovanje izpadlo 53.332:12.342 proti vladnim predlogom.

GRČIJA: Britanske in grške čete bodo izvedle veliko oborožano akcijo, da zatrejo komunistične bande, ki operirajo zlasti v sev.Grčiji. Operacije bo vodil komandant angleških sil v Grčiji.

RAZNO: V Angliji so racionirali kruh in pšenico na 30 dkg dnevno. Na Ba= varskem so zmagali pri volitvah krščdemokrati, na Württemberškem in v He senu pa socialisti. V Palestini so Britanci poslali okrog 1.000 ...

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV 23.. 20.maja 1946 L.II.

"Vi veste za moj cilj: vzdržati za vsako ceno za nalogo, ki nas čaka. Jaz lahko padem v tej sveti borbi, toda vi dobro veste, da s tem naša borba ne bo prekinjena.... Niti za trenutek ne dvomim, da bo svoboda z Ravne gore ponovno obsijala našo izmučeno domovino."(OPOROKA ČIČA DRAŽE)

Beograd 17.5.1946.

Smrtna kazen je izrečena in naš legendarni Čiča je 17. t.m. zjutraj padel pod streli komunističnih krvnikov in S TEM POTRDIL PRAVILNOST SVOJE BORBE ZA SVOBODO JUGOSLOVANSKIH NARODOV. Drugače ni moglo biti. Za izid "sojenja" smo vedeli mi in ves svet preje, kot pa je bilo zaključeno. Vedeli smo zanj že takrat, ko ga Tito še ni imel v rokah in KO SO PARTIZANI PRVIC VPADLI ČETNIKOM V HRBET. Vemo pa tudi, da so komunisti streljali Mihajloviča zato, ker je bil Jugoslovan, demokrat, prežet s krščanski-

mi načeli, anglofil in Slovan - ne pa izdajalec! In prav za to je na Titovem primeru najočitneje izkazano komunistično in ker je Tito sovjetski miljenec - tudi sovjetsko sovraštvo proti nacionalizmu, demokratskemu in krščanskemu pojmovanju življenja, zapadnim zaveznikom in veliki slovanski družini, ki jo terorizira peščica dobro organiziranih fanatikov, kot je dejal Winston Churchill. Mihajlovićeva smrt bo enkrat za vselej izbila iz naivnih "rusofilskih" glav simpatije do Saveza Sovjetskih Socialističnih Republik-do SSSR in teze o "evoluciji" komunizma. Mi stojimo pred najbolj grobo realnostjo - komunističnim imperializmom. Nismo megalomani in ne visimo o naših rezultatih mirovne konference. Mi vidimo danes jasneje kot kdajkoli, DA NE ZAVISI USODA SVETA OD DOBRIH MEDSEBOJNIH ODNOŠAJEV ANGLIJE, AMERIKE IN SOVJETIJE, MARVEČ OD TEGA, KOLIKO ČASA SE BO ŠE PUSTILO NEKAZNOVANO KOMUNISTIČNO ROVARJENJE ŠIROM PETIH KONTINENTOV. Čim dlje tem bolj bo naraščala nevarnost za človeštvo, da se bo spremenilo v en sam krvaveč klopčič. Čum preje pa bo postavljen komunistični agresiji neprodiren jez, tem manj možnosti bo za svetovno revolucijo, ki bi pogubila na milijone življenj in [illegible] vsak uspešen odpor proti uvedbi najstrahotnejšega suženjstva, ki bi baziralo na Čeki, OZNI in Sibiriji. Usoda generala Draže je krik, ki naj ne ostane krik vpijočega v puščavi. Dolžnost ljudi, ki morejo vplivati na javno mnenje je, da ne pade ta dogodek nikdar v pozabo in da vedno opominja svet na neizbežno nujnost borbe proti tistim, ki so ga povzročili. NI RES, DA BI BILI KOMUNISTI V AMERIKI IN ANGLIJI DRUGAČNI KOT SO V JUGOSLAVIJI ALI SOVJETIJI. Mišljenje, da so anglo-ameriški komunisti zrasli v drugačnih prilikah, je le naivna tolažba, kajti komunist je komunist in NE MORE imeti drugačnih ciljev kot njegovi tovariši iz Kremlja. Saj za to bi lahko navedli kot dokaz mišljenje o naših komunistih v predvojni Jugoslaviji

Namesto Draže Mihajloviča v slučaju, da bi se n.pr. nahajali na oblasti v zapadnih državah izključno komunisti kot danes v Jugoslaviji, bili obsojeni in streljani ko narodni izdajalci in reakcijonerji: Winston Churchill, Attlee, Truman, De Gaulle itd., katerim pač narod ne more šteti izdajstva, a bi namesto njega in v njegovem imenu govorila komunistična partija. In to bi zadostoval , da bi se izpolnila "ljudska volja", ki je tudi Mihajloviča spravila pred puškine cevi...

Danes se klanjamo njegovi vzvišeni žrtvi in trdno upamo, da ni bila darovana zaman, čeprav smo za izpregledanje in s tem obenem tudi za rešitev človeštva pred najhujšim zlom položili na žrtvenik največ, kar smo premogli - to je : SVOJEGA VODITELJA! In če mu morda danes še ne kliče ves svet "SLAVA!", vemo, da bo nekoč nastopil trenutek, ko bodo narodi zemeljske krogle videli v Draži ne le jugoslovanskega borca za svobodo svojega naroda, marveč tudi svojega vodnika in učenika v velikem spopadu KRŠČANSTVA s KOMUNIZMOM.

Naj zato v miru počiva VELIKI HEROJ ČLOVEŠKEGA RODU GENERAL DRAGOLJUB MIHAJLOVIĆ - D R A Ž A!

Krvnikova obvestila

BEOGRAD. Ker je najvišji sodni forum FLRJ zavrnil prošnje za pomilostitev na smrt obsojenih, je bila obsodba izrečena nad Dražo Mihajlovićem, Radetom Radićem, Dušanom Glišićem, Dragoljubom Jovanovićem, Tanasijem Dinićem, Veljkom Jonićem, Djurom Dokićem, Kostom Mušickim in Boško Pavlovićem - izvršena. (Radio Beograd, 17.7.46. ob 15,30 uri.)

Protest Nj. Vel. Kralja

LONDON. Iz Londona javljajo, da je jugoslovanski kralj Peter podal zaradi obsodbe generala Draže Mihajloviča izjavo, v kateri je napadal Titov režim in dejal, da je usmrtitev samo posledica Mihajlovičevega nasprotovanja Titovemu režimu. (Radio New York, 17.7.46. ob 14.uri.)

Naša vojska žaluje

KOMANDANT IZPOSTAVLJENEGA DELA ŠTABA VRHOVNE KOMANDE KR.JUG.VOJSKE JENERAL MICHAG DAMJANOVIĆ je v svoji odredbi št.118 za 17.juli 1946 zapovedal teden žalovati v vseh taboriščih Kraljevske Jugoslovanske vojske, pričenši s 17.julijem. Nad taboriščem v Eboliu je zavihrala jugoslovanska zastava na pol droga.

Odmev v Ameriki

WASHINGTON. Vest o usmrtitvi generala Draže Mihajloviča je sedaj potrdila tudi agencija [illegible] Press. Bivši člani 15 ameriške letalske eskadrile so včeraj demonstrirali pred jugoslovanskim konzulatom zaradi obsodbe generala Draže Mihajloviča. Poslali so telegram predsedniku Trumanu, v katerem so zahtevali njegovo intervencijo. (Radio New York, 17.7.46. ob 14.uri.)

Bevinova ugotovitev

LONDON. General Draža Mihajlović je bil danes zjutraj v Beogradu ustreljen. - Britanski minister g.Bevin je v Spodnjem domu izjavil, da je bil dokazni material 5 britanskih oficirjev, KI BI LAHKO DOKAZAL, DA SE JE GENERAL MIHAJLOVIĆ BORIL PROTI NACISTOM, DOSTAVLJEN JUGOSLOVANSKI VLADI. TODA IZGLEDA, DA TA MATERIAL NISO UPOŠTEVALI NA RAZPRAVI. (Radio London 17.7.46. ob 15,45 uri.)

Javno mnenje je ogorčeno

NEW YORK. Skoraj vsi najuglednejši ameriški časopisi so sprejeli vest o sodbi Draži Mihajloviću in tovarišem z velikim nezadovoljstvom. Javno mnenje je prav tako nezadovoljno z ostro izrečeno kaznijo. Denesnja številka najbolj razširjenega in najuglednejšega ameriškega lista "New York Times" piše: " Z gotovostjo smo pričakovali takšno obsodbo. Vnaprej smo vedeli, da bo general Mihajlović obsojen na smrt. To je zapovedovala Titova viseča, še predno ga je ujela. In res se je zgodilo z gen.Mihajlovičem to, kar smo pričakovali. Bogrejeki vladi ni bilo mnogo žal [illegible] življenjem velikega srbskega [illegible]

[illegible] okupatorja in ki se mu je posrečilo organizirati že 1941.l. Beograjska vlada motivira svojo [illegible] s tem, da obsoja gen.Mihajlovića zaradi zločinov, ki jih je počel nad jugoslovanskim narodom. Toda to je laž. Beograjska vlada ga [illegible] zato, ker je njegovo stališče napram Titu in partizanom [illegible] in brezkompromisno. Upravičena sodba nad gen.Mihajlovićem je izzvala veliko ogorčenje ameriške javnosti,še posebno pa srbskega življa v Ameriki, kajti vsa ameriška javnost je v teku te vojne stalno zasledovala delo gen.Mihajlovića in [illegible] ne more biti nikakih govora o kaki veleizdaji ter zločinih, ki naj bi jih on počel med narodom." (Radio New York, 16.7.46. ob 22,30 uri.)

"News Chronicle" enako živahno komentira vest o smrtni obsodbi gen. Mihajlovića, češprav skuša v prvi vrsti opravičiti delo britanskih oficirjev, ki so bili poslani k gen.Mihajloviću. Na koncu članka pa pravi: "Pričakovali smo že v naprej, da bo general Mihajlović obsojen na smrt. On odgovarja kot "izdajalec" in "kolaboracionist". Toda vprašujemo se, kako je mogel izdajalec prvi organizirati odpor proti okupatorju in kako si je mogel general Mihajlović pridobiti tako velike simpatije v inozemstvu. Mislimo, da tega ne more doseči nikdar kak kolaboracionist ali kvisilingovec," pravi pisec "News Chronicle". (Radio London,16.7.46. ob 20.30 uri.)

LISTA OBTOŽENIH

BEOGRAJSKEGA PROCESA OD 10.JUNIJA DO 15.JULIJA 1946. ZA TOTALITARIZEM

1/ MIHAJLOVIĆ DRAGOLJUB - DRAŽA, roj.27.aprila 1893 v Ivanjici,Srb, jugoslovanski državljan, oče dveh otrok, pred vojno je bil polkovnik, v teku vojne pa povišan v čin armadnega generala, biv.minister vojske in mornarice ter načelnik štaba vrhovne komande jugosl.vojske v domovini, obsojen na smrt in streljan.

2/ DR. MOLJEVIĆ STEVAN, roj.6.januarja 1888 v Radem, pred vojno odvetnik v Banjaluci, za časa okupacije član štaba vrhovne komande; sedaj v zaporu.

3/ ŽUJOVIĆ MLADEN, roj.5.junija 1895, pred vojno odvetniški pripravnik v Beogradu, sedaj v inozemstvu.

4/ DR.TOPALOVIĆ ŽIVKO, roj. 2 marca 1886 v Užicah, odvetnik v Beogradu, sedaj v inozemstvu.

5/ VILOVIĆ DJURA, roj.11.decembra 1889 v Brelin, književnik in časnikar, med vojno član CNK organizacije DM in predsednik propagandnega odbora, sedaj v zaporu.

6/ RADIĆ RADOSLAV - RADE, roj.1890 v Jošavki v banjalučkem okraju, trgovec, za časa okupacije četniški poveljnik v Bosni in član CNK organizacije DM, obsojen na smrt in streljan.

7/ VRANJEŠEVIĆ DRAGOLJUB, roj.10.januarja 1905 v vasi Kravici,okraj Srebrnica, bivši jugo.l. major, zadnja funkcija - poveljnik zahodne Bosne, član organizacije DM, sedaj v zaporu.

8/ GLIŠIĆ MILOŠ, roj.27.febr.1910 v Užički Požegi, kapetan, obsojen na smrt in streljan.

9) JOVANOVIĆ SLOBODAN, roj. 21.novembra 1869 v Beogradu, prej univ. profesor, med okupacijo predsednik, pozneje pa predsednik Kr.jug.vlade v inozemstvu in zastopnik ministra vojske in mornarice, sedaj v inozemstvu.

10/ DR. KURIĆ ŽIVOJIN, roj.6.febr.1891 v Beogradu, prej uradnik zun. ministerstva, med okupacijo predsednik jug.vlade v inozemstvu, sedaj v inozemstvu.

11/ DR. KINCIĆ MOMČILO, roj.18.maja 1876 v Jagodini, med vojno zunanji minister v emigrantskih vladah, sedaj v inozemstvu.

12/ ŽIVKOVIĆ PETER, roj.23.jun.1879 v Negotinu, pred vojno armadni general, med vojno in okupacijo član jug.vlade v inozemstvu, načelnik vrhovnega komandanta jug.vojske in nekaj časa vojni minister, sedaj v inozemstvu.

13/ KNEŽEVIĆ DOŠE, roj.13.avgusta 1901 v Stragarih, pred vojno profesor v Beogradu, med vojno minister dvora v inozemstvu, sedaj v inozemstvu.

14/ DR.GAVRILOVIĆ MILAN, roj.23.novembra 1882 v Beogradu, pred vojno poslaniški svetnik v pokoju, veleposlanik v Moskvi, med okupacijo član jug.vlade v emigraciji, sedaj v inozemstvu.

15/ KNEŽEVIĆ ŽIVAN, roj.15.junija 1906 v [illegible]

vojno šef vojaškega kabineta jugosl. vlade v inozemstvu in vojni ataše pri veleposlaniku Fotiću, sedaj v inozemstvu.

16/ FOTIĆ KONSTANTIN, roj.17.febr.1891 v Šabcu, pred vojno pomočnik gen.ministra, nato poslanik, med vojno veleposlanik jug.vlade v Washingtonu, sedaj v inozemstvu.

17/ JOVANOVIĆ DRAGOMIR - DRAGI, roj.27.julija 1902 v Požarevcu, pred vojno, pomočnik upravnika mesta Beograda, med vojno upravnik mesta Beograda, predsednik beograjske občine, šef srbske državne varnosti in istedni[illegible]

18/ MINIĆ TANASIJE - TASA, roj. v Niču, pred vojno pehotni polkovnik jug.vojske v pokoju, bivši poslanec, med vojno izredni komisar za personalne zadeve, pomočnik komisarja za notranje zadeve, minister za notranje zadeve in minister socialne politike, obsojen na smrt in streljan.

19/ JOSIĆ VELIBOR, roj.12.febr.1892 v vasi Krnjevu, pred vojno prof vojne akademije, med vojno komisar ministerstva za prosveto, nato minister za prosveto v Nedićevi vladi, obsojen na smrt in streljan.

20/ ĐOKIĆ DJURA, roj. 1874 v Užicu, pred vojno armadni general v pokoju in rezervi, med vojno prometni minister v Nedićevi vladi, obsojen na smrt in streljan.

21/ MUŠICKI KOSTA, roj. 7.aprila 1897 v Slav.Brodu, aktivni inženirski polkovnik jug.vojske, med vojno komandant SDK, kot tak je bil povišan v generala, obsojen na smrt in streljan.

22/ PAVLOVIĆ BOSKO, roj.7.aprila 1892 v Jajcu, pred vojno komandant državne policijske straže v Zagrebu, med vojno pomočnik komandanta SDK in državni podtajnik Nedićeve vlade, obsojen na smrt in streljan.

23/ DR. MARKOVIĆ LAZAR, roj.21.sept. 1882 v Beogradu, minister v pokoju, sedaj v zaporu.

24/ DR.KUMANUDI KOSTA, roj.1874 v Beogradu, minister v pokoju,sedaj v zaporu.

OBRAMBA

V 228.št. "JV" smo pod naslovom "Zapadni zavezniki v ofenzivi"objavili okrožnico "Odbora za pravično sojenje Draži Mihajloviću", ki naznanja, da je obrambo gen.Mihajlovića prevzel svetovno znani odvokat Ernest Kaseneje smo javili, da Mihajlović "odbil ameriškega branilca in zavezniške priče - češ - da zaupa sodišču sedanje Jugoslavije". Dražo je branil beograjski advokat Jokimović, ki je svojo dolžnost opravil odlično in odločno, tako, da ga je Tito v svojem poslednjem govoru na Cetinju ostro napadel in posvetil njegovi obrambi kar celih 6 minut. Dodatno k temu navajamo še ameriške guvernerje, ki so se potegovali za Mihajlovića: Dwight Griwold iz Nebraske, Simeon Willis iz Kentucky-a, Coke Stevenson iz Texasa in Ernest Gruenin iz Aleske. Poleg teh so skušali pomagati po svojih močeh še Alfred Landon, republikanski kandidat za predsednika USA v l.1936 in širom Amerike popularni bokser Gene Tunney.

"Glas Zaveznikov" je 10.julija prinesel pod naslovom "Mihajlovićeva obramba" poročilo iz Beograda, ki pravi med drugim: "Nato je povzel besedo drugi branilec Dragi Jokimović, ki je izjavil, DA NISO DOTRDILI NITI ENE SAME TOČKE OBTOŽNICE, kakor tudi NISO DOKAZALI, da bi Mihajlović dal ukaze za izvedbo zločinov, ki mu jih pripisujejo. ... Edina ZAKONITA JUGOSLOVANSKA VLADA, PRIZNANA OD ZAVEZNIKOV, VKLJUČNO OD SOVJETSKE ZVEZE, JE BILA BEGUNSKA VLADA V LONDONU IN MIHAJLOVIĆ JE IZVRŠEVAL NJENE ODREDBE." Močni klici so se slišali iz dvorane in mnoge prisotne je bilo treba izgnati, ko je Jokimović končal svoj govor s trditvijo, DA JE BIL MIHAJLOVIĆ RAZNIČEM GOSPODAR IN KRALJ SRBSKIH PLANIN.

Mihajlović je 11.julija imel štiriuren obrambni govor, v katerem je podal nekatere zanimive izjave:

"VSE ŽIVLJENJE SEM SOVRAŽIL NEMCE. Vse življenje sem gojil simpatije do Sovjetske zveze, toda nazadnje se je obrnila usoda proti meni. Vihar, ki je nastal v svetu, je obrnil mene in moje delo."

Na obtožbo, da je nekatere zadrževal pri bojevanju, je Mihajlović odgovoril: "Moral sem to storiti, ker nisem imel niti orožja, niti živil niti priprav."

Izjavil je, da je vzdrževal stike z Bolgarijo, Srbijo, Romunijo, Madžarsko, Poljsko in Albanijo ter vedno težil k združitvi balkanskih držav. "Storil sem vse, kar je bilo v moji moči, da bi dosegel kompromis s partizani in ne morem razumeti, ZAKAJ MI BAJONET NISO HOTELI [illegible]

TI L.1943." - "Znašel sem se v strašni zmedi in težavah. Že tedaj sem bil za slovensko združitev ter proti stari Jugoslaviji. Zato si nisem prisodeval dobiti ničesar. Bil vojak sem cil zmenja, da me bo ljudstvo pravično sodilo. Toda končna je bila usoda neusmiljena. Sodišče nepo= sem, ne sodi na osnovi LOJIH IZJAV."

NAŠE STALIŠČE

(II. NADALJEVANJE)

K O M P E T E N T N O S T S O D I Š Č A

Sodišče, ki sodi generalu Mihajloviću nima niti enega od osnovnih elementov pravega nepristranskega sodišča: ni ne sodišče naroda pa ne s dišče pravice, niti sodišče po veljavnih zakonih naše države. TO JE KO MUNISTIČNO REVOLUCIONARNO SODIŠČE, KI SODI PO SVOJEM ZAKONU, PO SVOJEM POSTOPKU IN V SKLADU S SVOJIMI INTERESI! A kakšno je to sodišče je raz= vidno iz preje povedanega. To je dejal tudi Marx sam v svojem "komuni = stičnem manifestu", ko je rekel svojim pristašem: "Pravica je do zakona vzdignjena volja vašega razreda." SODIŠČE, KI SODI GENERALU MIHAJLOVIĆU JE SODIŠČE TEGA RAZREDA, NE PA NARODA!

Zato vojno sodišče, ki danes sodi generalu Mihajloviću, NI PRISTOJ= NO, kajti njemu kot legalnemu komandantu Kraljevske Jugoslovanske voj = ske bi lahko sodilo SAMO VOJNO SODIŠČE KRALJEVSKE JUGOSLOVANSKE VOJSKE, če se je pregrešil zoper zakone Kraljevine Jugoslavije - za nekakšno ko laboracijo ali ZAVEZNIŠKO VOJAŠKO SODIŠČE - za nekakšne vojne zločine , toda v nobenem slučaju to revolucionarno sodišče, ustanovljeno od vlade nje govega revolucionarnega nasprotnika - Tita!

To še tem bolj, ker je "... V Jugoslaviji že danes REVOLUCIJA v pol nem razmahu..." in pa ker za pojme demokratov "Jugoslavija danes VZPO = STAVLJA FAŠIZEM IN UNIČUJE SVOBODO" (Londonski "Times" 20. in 21.3.45.).

Kompetentnost se odreka temu sodišču ravno zato, ker je pristranski in neobjektiven, pa bi lahko bila zato tudi njega odločitev samo "justicio mordi", a celotna razprava "Prence judiciaire" (sodna komedija), ker ne bo izrečena na osnovi zakona in pravice, temveč na temelju principov komunistične revolucije in bo sprejeta edino iz političnih razlogov.

To sodišče je že na samem začetku razprave prekršilo princip formal nega prava, ki predvideva, odkar je bilo prvo sodišče ustanovljeno pa do danes, v vseh državah, da se pred vsemi vprašanji PREČITA obtoženemu ob= tožnica in se ga vpraša, ali je tožbo razumel? - Obtožnica proti genera lu Mihajloviću znaša po izjavi Titovih merodajnih organov preko 6.000 s trani. Malo verjetno je, da je general Mihajlović, kakor tudi vsi dru= gi obtoženci, mogel - v položaju kakršnem se nahaja - in v kratkem času, v katerem je bila obtožnica prečitana - po prečitanju obtožbo razumeti!

Kakšna razlika je med tem sodiščem in pa onim, ki zaseda v Nürnber= gu?! Kolika razlika v procesnem postopku teh dveh sodišč, ki obe sodita za ista dela?!

IV. OBTOŽNICA IN CILJ SOJENJA

Za presojevanje stila, metod in rezultatov tega procesa, je potreb= no imeti poleg navedenega v vidu še tele dejstva:

1) Generalu Mihajloviću sodi partijsko komunistično sodišče, ki izha ja prvenstveno s svojega stališča in iz potrebe svojih partijskih inte= resov.

2) Še predno se je pričela razprava proti generalu Mihajloviću, je bila obsodba že odrejena (prejudicirana).- Iz prenosa razprave se vidi, da se dela na tem, da se od obtožencev iz.abi "dokaze", ki gredo v pri= log komunistov.

Cilj tega sojenja je:

1-/ Da se ubije osebni ugled in avtoriteta generala Mihajlovića ta= ko pri narodu doma kot v tujini, s s tem razbije tudi vse centre odpora proti današnjemu komunističnemu režimu v državi.

2-/ S tem sojenjem bi hotela Komunistična partija Jugoslavije obre= meniti generala Mihajlovića in njegov pokret s strašnimi zločini, izvrše= nimi nad našim narodom, izsiljevanjem okupatorjevega mnenja in z n.= uničenje naših najbolj tipičnih krajev. - Iz dosedanjega stališča držav nega tožilca in sodnika je razvidno, da želita opravičiti celo ustaško= muslimanske zločine izvršene nad srbskim narodom!

3-/ Njegov nadaljni cilj je, da opraviči izzivanje državljanske [illegible]

ne pod okupacijo, ki jo je povzročila Komunistična Partija Jugoslavi = je vojne, ki je paralizirala odporniški pokret, ki ga je PRVI ZAČEL general Mihajlović s svojimi odinicami. To je storila Komunistična Par= tija Jugoslavije zaradi svojih ozkih revolucionarno-partijskih intere = sov in zaradi neskrupuloznega izkoriščanja okupacije in saveznške pomo či, da bi si PRIGRABILA OBLAST.

Dobivamo vtis,kot da se nahaja danes PREKO GENERALA MIHAJLOVIĆA NA ČROŽNI KLOPI TITOVEGA KOMUNISTIČNEGA SODIŠČA V BEOGRADU VES NAŠ DEMO = KRATSKI NAROD. - S tem procesom se hoče vreči na generala Mihajlovića in njegov pokret madež kolaboracije in vojnega zločinstva ter s tem kompro mitirati odpor demokratskih nacionalnih sil našega naroda napram okupa= torju in revoluciji ter prikazati v lažni luči herojsko in častno zadr= žanje jugoslovanskega naroda kot nekakšnega sokriven njegove lastne tra gedije, ki jo je povzročil okupator in komunistična revolucija. Prikaza ti hočejo samoobrambo našega naroda proti strašnim zločinom okupatorja, ustašev in komunistov kot zločin proti tem zločincem. Sploh je dejan = sko stvar v tem, da se je srb ki narod v onih krajih, v katerih so se o= digravale strašne stvari (Bosna in Hercegovina i.dr.), samo boril in še to vrgel strahotne udarce ter s tem izvrševal SVOJO PRAVICO NUJNE SA= MOOBRAMBE za svoj obstanek in svobodo proti strašnim zverstvom okupator ja, ustašev in komunistov!

4-/ Iz dosedanjega razvoja sojenja, je jasno razvidno tudi to: Komu nistom v Jugoslaviji, KI VSE DELAJO PO DIREKTIVAH OD ZUNAJ, je mnogo le žeče na tem, da izvabijo od generala Mihajlovića priznanje: da so ga za stopniki angleških in ameriških vojnih misij ščuvali in zahtevali od nje ga borbo proti partizanom, ki bi se radi pred mednarodno javnostjo pri= kazali kot skupina, ki je prva pričela odpor proti okupatorju in ki ga je edina sprovajala, pa je bila pri tem onemogočena po želji Angležev in Amerikancev.

S tem bi se rado doseglo dvoje:

a-) da se na mednarodnem polju KOMPROMITIRAJO ZAVEZNIKI in to ravno tedaj, ko se vodijo resni razgovori o sklepanju mirovnih pogodb. Sovje= tom je za njihovo mednarodno propagandno kampanjo potrebno izvabiti od generala Mihajlovića dokumente (priznanja), o tem, da je bilo Anglo-ame rikancem v teku minule vojne več za to, da se uniči jo nosilci komunizma kot pa okupator.

b-) Iz načina, kako Titov tisk in propaganda dnevno prikazujeta po= tek razprave in interpretirata izjave generala Mihajlovića ter drugih obtožencev, se jasno vidi, da se želi napraviti vtis, da je bil general Mihajlović instrument mednarodne reakcije in da ga v domovini ni podpi= ral narod, marveč nemočna domača reakcija! Po Titovem pojmovanju sta no silca mednarodne reakcije Anglija in Amerika!

Zato je proces proti generalu Mihajloviću zamišljen s strani komuni stov tudi kot obtožba proti našim zaveznikom!

Ameriški list "STAR" je 25.aprila 1946 pisal:"Po nepotrjenih podat= kih, je bil general Mihajlović takoj po njegovem zajetju hitro odpeljan v Moskvo. Tam je imel dolge razgovore s šefi N.K.V.D.

"Ruska vlada verjetno ni preveč zainteresirana na njegovi aktivnosti kot vodje četnikov ali njegovem odporu proti maršalu Titu. To je stvar jugoslovanske vlade, ki ima že dovolj "dokazov", da generala Mihajlovi= ća pošlje na vešala. Ruska politična tajna policija je bila naravno v de ti vaših skrbeh, da bi dobila "priznanja", da so celo Amerikanci bili angažirani v tajnem poslovanju z Nemci.

"Potrebno se je spomniti, da so bile slične obsodbe dvignjene tudi proti Britancem v letu 1944, ko so bili neki "dokumenti" falsificirani v Kairu. Tajna policija katerekoli totaliterne vlade je bila vedno naj= bolj zainteresirana na tem, če poseduje podatke, ki jih lahko v pripra vnem trenutku pokaže in ki dokazujejo, da drugi narodi ne vodijo fair i= gre.

"Incident 16.septembra (ponudba kapitulacije nemških čet generalu Mihajloviću in Mac Dowelu) 1944, ko je polkovnik von Sterneker govoril v imenu nacističnega gauleiterja Neubacherja ne samo s srbskim "izdajalcem" Mihajlovićem, ampak tudi s predstavnikom ameriških oborože nih sil, je omogočil ustvaritev nove zbirke takšnih podatkov".(Članek : "Ta svet se menjava").

V. O B R A M B A

Iz načina, kako se vrši JAVNO ZASLIŠEVANJE generala Mihajlovića, vidi, da je na sojenje privedel vedno [illegible]

preiskavah moralno in psihološko maltretiran in da mu je onemogočeno da bi dal s gotovostjo vprašanji svoje popolno pojasnilo. Komunistični zaslišavalci uporno vztrajajo na tem, da izvabijo in njega SAMO ONO, kar gre v prilog njihove teze. Generalu Mihajlovića je sistematično in vztrajno prizanjano, da na razpravi iznese tudi ono, kar je njemu v prilog, potrebno pa kar bremenjuje partizane in Komunistično Partijo. Ko so postajale njegove izjave nepriročne za komuniste, je bila razprava nenadoma pulzno prekinjevana s - odmori. Bili so momenti, ko je moral general Mihajlović protestirati zaradi osebne zaščite. On, ki NIMA NITI NA JAVNEM PROCESU OSEBNE SVOBODE, DA BI SE BRANIL, čeprav je očividno, da je bilo komunistom mnogo ležeče na tem, da ustvarijo v svetovni javnosti vtis, da je njih vo sodišče "svobodno".

Važno je dejstvo, da Titova propaganda izpreminja izjave tako generala Mihajlovića kakor drugih obtožencev, ki so bili doslej javno zaslišavani in to na način, ki jasno izpričuje glavno komunistično namero-izkrivljanje previdčila se nezakonitosti, ki jih vrše in za one, ki bodo še izpopolnjene z njihovimi obsodbami.

Še en važno dejstvo je potrebno tukaj omeniti. In sicer: Komitet za pravično sojenje Draži Mihajloviću, ustanovljen v Ameriki, je naprosil Titovo vlado za dovoljenje, da brani pred sodiščem generala Mihajlovića znani ameriški mednarodni advokat Morris Ernst. General Mihajlović je poslal potem izslednika "odgovoril", da mu tuji advokati niso potrebni, ker jih bo lahko našel v svoji državi. Iz čitanje obtožnice smo videli, da je branilce generala Mihajlovića ODREDILO sodišče samo. - Značilna je tudi izjava Titovega notranjega ministerstva (mesa t.j., da ta ponudba Komiteta za pravično sojenje Draži Mihajloviću "predstavlja žrtev suverenosti naše države in izraža nam v pravičnost naših (Titovih) sodišč".

In poleg vsega tega, smatramo, da je OBRAMBA GENERALA MIHAJLOVIĆA POPOLNOMA USPELA. NA RAZPRAVI JE GOVORIL RESNICO NE OZIRAJOČ SE TUDI NA NEKATERE SVOJE PODREJENE KOMANDANTE ZARADI GORJIH NJIHOVIH POSTOPKOV, ZAVEDAJOČ SE, DA BRANI SEDAJ PRED ZGODOVINO NE SAMO SEBE MARVEČ TUDI SVOJ POKRET TER VES NAŠ NAROD. Če vzamemo v obzir, da odgovarja za "številna dejanja" in za vse kaos, ki je nastal z vojno in revolucijo v Jugoslaviji; če vzamemo v obzir, da se mu v teku preiskave postavljajo neštevilno navzkrižna in sugestivna vprašanja, potem se mora človek diviti veličini njegovega duha. Iz njegove obrambe jasno izhaja, da ON IN SRBSKO IN ČETE IZ NJEGOVIM NEPOSREDNIM VODSTVOM NIKO NIKDAR SODELOVALI Z OKUPATORJEM, NITI NISO DELALE VOJNIH ZLOČINOV. Sodelovanje (če se mu lahko imenuje sodelovanje) je bilo samo v toliko in tedaj, kadar je bil general Mihajlović prisiljen ustaviti pričeto borbo proti ustašem in okupatorju ZARADI NENADNEGA NAPADA PARTIZANOV V HRBET IN TO V TRENUTKU, KO JE BILA ZMAGA ŽE NEPOSREDNA IN BLIŽNJA! - Toda Titovo sodišče ne pusti, da bi se to na razpravi obelodanilo. Sojenje se takoj prekine, ŠIM PRIČNE obramba govoriti o temi...

VI. VELIČINA GENERALA MIHAJLOVIĆA.

Osebna usoda generala Mihajlovića, kakor tudi usoda vseh, ki so z njim obtoženi in ki se nahajajo v komunističnih rokah, je zapečatena.- Toda naglede na vse to ostaja pred zgodovino in pred nami neizbrisen svetel lik generala Mihajlovića in pot, po kateri je hodil IN KI NAM JO JE NAKAZAL.

Vsem nam je jasno, da je to sojenje samo formalno sojenje generalu Mihajloviću. Dejansko, globlje pogledano in pojmovano, pa predstavlja sojenje celemu jugoslovanskemu demokratskemu narodu, ki je veroval v Draža, in šel za njim. To sojenje spominja po svojem globoko tragičnem smislu na sojenje Kristusa pred Ano, Kajfo in Pilatom, pred sodniki, ki ne dopuščajo, da se govori resnica zato, ker bi ta resnica ubila NJIH! Tomu nekega dne bo današnje brezobzirno, nepokliceno in nezakonito sodnike generala Mihajlovića ubila resnica DRAŽINE PRAVIČNE STVARI, ki je obenem tudi stvar našega naroda in stvar vseh ljudi na svetu, ki ljubijo svobodo in pravico.

Na tak način upričorjeno sojenje nas ni presenetilo. Mi smo to pričakovali, ker smo vedeli za nesvobodnost onih, ki sodijo generalu Mihajloviću in ki nam je poznana njihova dosledno st, če gre za korist komunistične partije.

Glede na to, da niste niti gen. Mihajlović niti na njegovo obrambo že v prvi poslednje besede in z ozirom na očividno tendenco tega procesa, se morajo vsi RESNIČNI NACIONALISTI IN PRAVI ANTIKOMUNISTIČNI BORCI ZA SVOBODO NAŠEGA NARODA VZDRŽATI VSEGA, KAR BI VA

...M MOGLO USTVARITI ONIH CILJEV, KI JIH ŽELI TITO IN NJEGOVA KOMUNI= STIČNA PARTIJA.

Sakdo mora od nas gledati s tega in stati na tem stališču: DA JE GE NERAL MIHAJLOVIĆ NAŠ NAJVEČJI JAMSTVO SEDANJOSTI IN DA SE NE MORE IN SE NI PRED NJIM ZOPEM INTERESE NAŠE NACIJE!

Sakemu od nas mora stalno lebdeti pred očmi svetal lik generala Mihajloviča in da neumorno ter neustrašeno nadaljuje pot, ki nam ga je pokazal On. Ta pot vodi k osvoboditvi našega naroda izpod tiranskega jarma brezobzirnega robstva komunistične partije Josipa Broza Tita.

Ta naša pot vodi k preporodu našega naroda. ČE BOMO ŠLI PO NJEJ OVR STO TEPUŽENIH VRST - BOMO ZMAGALI!

Prepričani smo, da bo tudi SVETOVNA JAVNOST tako razumela i generala Mihajloviča i njegov pokret i njegovo sojenje!

NOVI ČETNIŠKI KOMANDANT

PAVKOVIĆ PALOŠEVIĆ je iz nekih vzrokov, ki pa do niso potrjene prevzel na sojetju Draže Mihajloviča vrhovno poveljstvo nad Dražinimi četniki mi odredi. Polkovnik Paloševič je bil eden prvih jugoslovanskih oficirjev, ki se je s svojim jurišnim bataljonom že v aprilu 1941 pridružil Mihajlovićevemu osvobodilnemu gibanju in je v njem zavzemal razne poveljniške položaje. (Povzeto po Št.14. "Glasa Jugoslavije", 25.6.46.)

Konferenca v Parizu je končana

PARIŠKA KONFERENCA: Bevin je izjavil, da je treba Nemčijo smatrati kot ekonomsko nedeljivo celoto in da je treba nemško proizvodnjo enakomerno razdeliti na vse 4 cone. Najprej je treba izplačati reparacije gospodarsko najšibkejšim conam. Če se to ne bo posrečilo doseči, bo Anglija organizirala svojo cono tako, da bo kar najmanj obremenjevala britanskega državljana. Dosedanji angleški stroški v Nemčiji iznašajo 80 milijonov funtov. Bevin nasprotuje vzpostavi kake nemške federacije in ločitvi Porurja od Nemčije, pristane pa na internacionalizacijo.- Molotov se je izjavil za "demokratsko Nemčijo" poljedeljskega in industrijskega karakterja ter proti federaciji. Odbil je, da bi enketna komisija pregledala stanje razorožitve. Zahteval je 10 milijard dolarjev reparacij od Nemčije. - Byrnes se je zavzel za ukinitev 4 con, ker to sicer pride do inflacije. Amerika smatra, da je nemška ekonomska obnova potrebna pri obnovi evropskega gospodarstva. Amerika je pripravljena svojo cono združiti z eno ali več drugimi zavezniškimi conami.- Konferenco so zaključili ne da bi se sporazumeli o nemškem in avstrijskem vprašanju. Molotov je izjavil, da bo razpravljal o Avstriji takrat, ko bodo iz nje izgnali 437.000 četnikov, ustašev, poljskih čet gen.Andersa, ukrajinskih protiscvjet.čet in čet pod komando gen.Vlasova. - Zunanji ministri so se vrnili domov, v Evropi pa protestirajo proti njihovim odločitvam. Madžarska pravi, da bi z odstopitvijo Transilvanije Romuniji, prešlo v tujo državo 3 milijone Madžarov. Minister Bidault je izjavil, da bo Jugoslavija na mirovni konferenci ponovno zahtevala Trst. De Gasperi pa se zavzema za plebiscit. V Beogradu je 50 tisoč ljudi demonstriralo pred britanskim, ameriškim in francoskim poslaništvom zaradi ministerske odločitve v Parizu.

JULIJSKA KRAJINA: 20.000 Slovencev je demonstriralo v Trstu in napadlo italijanske trgovine in hiše. V akcijo so stopile ameriške čete in mestna policija z oklopnimi automobili. Mrtev je bil neki ameriški oficir in vojak ter dva ranjena. Aretirali so 50 oseb, 10 ranili. Razbiti so itel."Pijati"in ves promet stoji.-Iz Reke so bile v Trstu 3 eksplozije, od katerih ena v električni centrali. Proge Trst-Udine in Trst-Gorica so na več mestih porušene.- Amerikanci so ubili 2 člana partizanske [illegible] je prešla Morganove črte in postovalka ameriškim vojakom zasedo.

Š V E D S K A : V zraku so bile opažene leteče bombe ali meteorji...eksaj kočkov bomb, ki so se "razpršile" je padlo na zemljo.Zanje trdijo, da niso deli meteorjev.(Torej gre za raketne izstrelke)

U S A : Ameriški senat je odobril Angliji posojilo 3 milijarde 50 milijonov dolarjev. Anglija dolguje ZDA [illegible] 3 milijarde funtov sterlingov.- USA preceljuje paluba vojnih ladij na podlagi rezultatov eksplozije atomske bombe pri Bikiniu. POSLEDNJE VESTI: Namestniki zun.ministrov so dosegli skoraj popoln sporazum v pogledu [illegible] mir.pogodb s Italijo, Romunijo, Madžarsko in Finsko.- Brazilija je pripravljena sprejeti 100.000 Beguncev iz taborišč v Nemčiji in Avstriji.

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Mi smo za jugoslovansko pot, ki je s dogodkov potrjena, edino prava! Kdor pa drugače misli, naj gre svojo pot, toda ename naj krinko, da bomo končno videli, kdo je pravi borec proti današnjemu režimu v naši državi in kdo to ni!" (G.J.)

Št. 235. 27. julija 1946. I.II.

KJE JE NAŠE MESTO?

V ponedeljek 29. t.m. se bodo sestale v Parizu delegacije 21 držav na mirovno konferenco, ki naj stabilizira položaj v svetu za dobo ???? let. Gotovo je, da ne vlada za to konferenco takšen duh optimizma, kot je vladal n.pr. po končani prvi svetovni vojni. Vzrok bojazni je še vedno rezultat mirovnih določil v Versailles-u, ki so prve udarile temelj današnjemu položaju. Sedanja mirovna konferenca bi morala poleg vsega popraviti še napake prvega miru. Ali pa se ji bo to tudi posrečilo? Bolj pesimistično ljudi v tem vprašanju kot so prevarani jugoslovani pač gotovo ne obstoje.

Kaj bi mogli prinesti novega z mirovno konferenco? Edino to, da bo "vojno stanje" druge svetovne vojne uradno končano. V ostalem pa so izgledi zelo negotovi.

Mi, jugoslovanske emigracija, bi morali kot soodločujoč činitelj pri izgradnji novega sveta tudi imeti svoj glas. Saj smo se za ta novi svet borili in krvaveli na strani onih, ki bodo med prvimi podpisniki novega miru. Imeti bi morali svoj glas, ker ne moremo smatrati za naše jugoslovansko zastopstvo nekega Moša Pijade, Kardelja ali Beblerja, ki bodo sprejeli moskovske nasvete za svoje. Jugoslavija spada med znagovite države, ki ji bodo danes zarsdi Tita diktirali svojo voljo bivši njeni sovražniki. Prestiž Jugoslavije je utrpel velikanski udarec, ki ga moramo mi, emigranti, zopet dvigniti na predvojni nivo. Šele ko bomo dosegli to, bo naša beseda, beseda Jugoslavije, zopet smatrana v svetu za glas resnično svobodne in suverene države, ter bo temu primerno tudi upoštevana.

Zavezniki smatrajo danes še vedno Tita za zakonitega predstavnika Jugoslavije. Smatrajo ga pa zato, ker ni danes nobenega jugoslovanskega političnega protivateža, ki bi Tita nadomestil. Pač pa se neki emigranti domišljajo, da imajo protiutež za Marinka posebej, Bakarića posebej in Neža zovida posebej. Zavezniki pa poznajo samo Tita in govore samo o Titu!... Zanj iščejo zameno, ne pa za njegove podrejene. Kdo se le zmeni zanje! V vprašanju je Titov režim v Jugoslaviji, ne pa posamezne lutke v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Toda nekateri naši možje hočejo biti pač modrejši od ljudi, ki imajo v rokah mednarodno politiko. Po sili vsiljujo glavo v pesek in ne dajo k sebi. Niti politike trenutnih koristi, ki so se jo vedno poslu\u017eevali, nočejo več voditi, čeprav bi bila danes mnogo koristnejša kot marsikdaj poprej v Jugoslaviji...

Lahko bi si vzeli za vzgled Čehoslovaško, ki je imela vseskozi enotno emigrantsko vlado, pa čeprav ste doma sedela Hacha in Tiso. A Poljaki so še pred meseci ustanovili v Londonu Centralni odbor. Bor-Komorowski je bil sprejet v New Yorku z največjimi častmi in ga je v imenu OZN pozdravil celo njen podtajnik. Res, da se je sprožil val protestov s strani Sovjetov in sovjetskega satelita v Varšavi, toda tako se godi državnikom, ki se zavedajo svoje naloge - osvoboditve zasužnjene domovine. Pri nas pa čepe nekateri kot kure na jajcih in čakajo, kdaj se bo iz njih izvalilo kako piščе, po čigar dlaki ga bodo imenovali ali za to ali za ono - eventuelno tudi za Jugoslavijo...

Neprecenljive vrednosti za našo bodočnost bi bilo, če bi se na mirovni konferenci pojavila spomenica, podpisana od enotnega jugoslovanskega političnega foruma, ki bi nedvomno sprožila tudi naše vprašanje. Utopija je to, toda če jo bomo zamudili in če bo moral naš narod zato še neprost-

TITOVA DELEGACIJA V PARIZU

Za svetovno mirovno konferenco v Parizu je bila imenovana 15.7.1946. 19-članska "jugoslovanska" delegacija, v kateri imajo ponovno večino- komunisti. Povsem razumljivo se nam zdi, da vsaka delegacija zastopa prvenstveno interese svoje države, pa naj bodo člani delegacije pripadniki že katerekoli stranke, toda tudi v tej mirovni delegaciji so morali jugoslovenski komunisti ostati zvesti svojemu principu, da so v vsakem odboru, komitetu, vladi, skupščini in delegaciji - člani Komunistične partije v večini. Evo njihovih imen:

Šef delegacije: Kardelj Edvard, član Politbiroja KPJ, podpredsednik vlade in predsednik Zvezne kontrolne komisije.

Namestnik šefa: Stanoje Simić, simpatizer, minister za zunanje zadeve, bivši jugoslovanski poslanik v Moskvi.

Člani delegacije:

Moša Pijade, član Politbiroja KPJ, podpredsednik Prezidija FLRJ;

Dimitar Vlahov, sekretar Pokr.komiteta KP za Makedonijo, podpredsednik Prezidija FLRJ;

Boris Kidrič, član Centralnega komiteta KPJ (bivši sekretar Centralnega komiteta KPSlovenije), zvezni minister za industrijo in predsednik Gospodarskega sveta FLRJ;

Drago Marušič, simpatizer, zvezni minister pošte, telegrafa in telef.

Sava Kosanović, simpatizer, ambasador FLRJ v Združenih državah Amerike in Mehiki;

Vlado Simić, verjetno član KPJ, prej pripadal Republikanski stranki, predsednik Zvezne skupščine;

Siniša Stanković, član KPJ, predsednik Srbske narodne skupščine;

Vladimir Bakarić, sekretar Centralnega komiteta KPHrvatske, predsednik vlade Narodne republike Hrvatske;

Miloš Rašović, simpatizer, predsednik Črnogorske narodne skupščine;

Avdo Humo, član Pokrajinskega komiteta KP za Bosno in Hercegovino, podpredsednik Zvezne skupščine;

Svetozar Rittig, simpatizer, minister brez portfelja v vladi Narodne republike Hrvatske.

Žlatan Sremac, simpatizer, minister za prosveto v vladi Narodne Republike Hrvatske;

Srečko Manola, član KPJ, generalmajor;

Ljuba Leontić, član KPJ - bivši šef jugoslovanske fašistične organizacije ORJUNA, sedaj ambasador FLRJ v Veliki Britaniji;

Marko Ristić, trockist, vsekakor član KPJ;

Aleš Bebler, član Centralnega komiteja KPSlovenije, pomočnik ministra za zunanje zadeve;

Jože Vilfan, član Centralnega komiteja KPSlovenije (kontrolna komisija), bivši javni tožilec FLRJ.

V številu je razmerje: 12 komunistov napram 7 nekomunistom(če???- to je v najboljšem primeru). Pesem se vedno ponavlja...

KDO BO ŽE

Ameriško odposlanstvo bo vodil minister Byrnes, spremljali ga bodo funkcijonerji, ki so mu bili za svetovalce že na pariških konferencah. Tako senatorja Connally in Vandenberg.

Avstralsko delegacijo bo vodil zunanji minister dr. Herbert Evatt, podpredsednik pa bo obrambni minister John Bessley.

Belgijski delegaciji bo načeloval zunanji minister Paul Henri Spaak.

Bidault in Bevin bosta vodila angleško in francosko delegacijo.

Francoska vlada je za ravnatelja obveščevalne in tiskovne službe na mirovni konferenci imenovala bivšega francoskega komentatorja BBC v vojnem času Jeana Marina. Imenovanje bo morala potrditi mirovna konferenca.

trpeti, ne krivimo več Tita in Sovjetej Bodočnost bo vedela oceniti takšno postopanje!

(Konec uvodnika) -VT.

= = = = = = = = = =

Slovensko Primorje

"KER JE TRST V TEM OZEMLJU SAMO POITALIJANČEN OTOK V SLOVANSKEM MORJU, SPADA GEOGRAFSKO IN EKONOMSKO K DRŽAVI, H KATERI SPADA NJEGOVO OZADJE," PIŠE "AMERIŠKA DOMOVINA" IN NADALJUJE :

"Kljub lepim Byrnesovim besedam je jasno, da Zedinjene države ne zagovarjajo pripadnosti Trsta k Italiji radi kake narodne pravičnosti. Pri Trstu in njegovem zaledju v resnici ni več vprašanje, ali naj se vztrese slovenskim ali laškim narodnostnim zahtevam. Glavno vprašanje je postal , kje morete Amerika in Anglija zaustaviti zmagoviti pohod orientalskega komunizma. Ali ga morete pri Trstu? Na vsak način ga poskušata tu zadržati. Tako je sedaj igra za Trst igra med zapadnimi demokracijami in vzhodnim komunizmom.

Naša nesreča je, da je Jugoslavija sedaj samo privesek komunistične Rusije. Radi komunizma noče dati Jugoslaviji Slovenskega Primorja. Povedali smo že v našem listu, kako se je partizanstvo naravnost trudilo , da bi Amerikancem in Angležem dokazalo, da jih sovraži in da je slovenskim partizanom prvo mednarodni komunizem. Pred seboj imamo poročilo svojega dopisnika, ki nam pripoveduje o razpoloženju proti Amerikancem. Piše nam: "Odličen gospod, slovenski narodnjak, ki je v Brdih mnogo deloval za osvoboditev izpod fašističnega jarma in tudi sodeloval v začetku z Osvobodilno fronto, mi je pripovedoval: "Takoj po odhodu partizanske vojske iz Brd (v juniju 1945) sem prišel v neko vas v Brdih. Zelo sem bil presenečen, ko sem slišal ljudi, kako so sovražno govorili proti ameriški vojski, ki je imela priti tja. Začel sem jim dopovedovati, da so to vendar naši zavezniki in da naj jih ljubeznjivo sprejmejo, ker bodo ti odločevali naše narodno vprašanje. Pa so mi jezno odgovorili, da se tako glasse navodila, ki so jih dobili "od zgoraj". Tako je bilo že tedaj pripravljeno načrtno sovražno razpoloženje proti zaveznikom, pripravljeno od slovenskih partizanov."

UKAZ PARTIZANOV JE BIL TEDAJ SOVRAŽITI AMERIKANCE. KAKO NAJ JIH PO TEM PRIDOBE, DA BI BILI ZA NAŠO PRIMORSKO? PARTIZANI SO S SVOJIMI SHODI IN GOVORI, S SVOJIMI DEJANJI, ZLASTI PA S SVOJO FRATERNIZACIJO Z ITALIJANSKIMI KOMUNISTI DOKAZOVALI, DA JIM JE PRVO SRP IN KLADIVO PA RDEČA ZVEZDA, TOREJ NE SLOVENSKA TROBOJNICA IN SLOVENSKA NARODNOST, AMPAK MEDNARODNI KOMUNIZEM. Kako naj sedaj ti kaj očitajo Amerikancem, še ti v strahu pred mednarodnim komunizmom ne spoštujejo naših narodnih pravic? Vse so zidali partizani samo na Rusijo in njeno udarno silo, Z ZAPADNIMI ZAVEZNIKI NI JO HOTELI RAČUNATI. Prav tako so tudi slovenski ameriški partizani gledali samo na Moskvo in namenoma pozabili na Washington..., Kako naj uspe sedaj v Washingtonu beseda tistih ameriških Slovencev, ki so se prodali z vso dušo Ameriki sovražni Moskvi?

Nas boli ta situacija, ki jo je ustvarila politika komunističnega sovraštva in klečeplazenja pred Moskvo. Zavedamo se, kaj izgubi slovenski narod v starem kraju narodnostno in gospodarsko z zopetno delitvijo njegovega ozemlja in z izgubo Trsta, tega izhodišča v veliki svet. Ne zagovarjamo stališča zapadnih velesil v tržaškem vprašanju, kajti kar je narodnostno krivično, ostane vedno krivično. Vemo, da bi tudi oni del slovenskega naroda, ki ga komunizem doslej še ni zajel, šel skozi strašno trpljenje, če pride pod brutalni Titov režim, toda zaradi tega ne moremo želeti, da bi ta del naroda za vselej utonil v laškem morju. Saj je upravičeno upanje, da režim nasilja enkrat propade."

"GLASNIK HRVATSKIH RODOLJUBA", ŠT.10.- 21.JULIJA 46. OBJAVLJA IZVLEČEK IZ SVOJIH IZIŠLIH ŠTEVILK IN KOT NAJVAŽNEJŠE SMATRA ODSTAVEK IZ 8.ŠT.-28.6.46.:

"Ta borba bo težka še tedaj, ko bosta v naši državi prava demokracija in prava svoboda, toda tedaj bomo imeli polno moralno pravico, da zakličemo celemu človeštvu: Mi nismo imperialisti! Mi nismo in ne bomo nikdar zahtevali ono, kar nam po pravici in krvi/pripada. Toda Istra, Trst in Julijska Krajina nam pripadajo tako po krvi kot po zgodovini - tako po pravici kot po usodi. Mi ne bomo, mi ne moremo komurkoli dovoliti, da bi tlačil ta hrvatski in slovenski živelj. Mi ne bomo in ne smemo dopusti-

ti, da bi bila kri žrtev Gor ona in tovarišev prelita zaman! To bi bila izdaja. Mi hočemo in zahtevamo, da je Trst z Istro in Julijsko krajino - naš! Uprli se bomo vsakomur z vsemi razpoložljivimi sredstvi, kdor bi nam poizkušal še enkrat odvzeti ta del naše domovine."

Domovina, priča...

Iz pisma, ki ga je prejel 20.t.m. eden od vojakov Slovenske armade Kr.Jugoslovanske vojske iz Slovenije. V njem mu domači pišejo dosłovno:

"Ker smo slišali, da nimaš že dolgo vesti od nas, ti zopet malo napišemo, kot smo to storili že večkrat, pa sigurno ni prišlo na pravi naslov. To ni nič čudnega pri nas. Nešteto krat ti zavidamo, ker če ti gre še tako slabo, ti je sigurno 100% bolje nego nam. Živimo v kletki, nihče ne zaupa drug drugemu in včasih se nam zazdi, da bo samo čudež dvignil zaveso, da bomo zadihali. Opiši nam situacijo, ker lahko v petih vrstah napišeš več kot si moremo razbrati iz naših časopisov. Nezčisti nam prosim ta naš sedaj tako gosto zameglen pogled z vrha doli na ves svet. Tu svobode niti na papir ju ni, kaj šele kje drugje. Moj ..... nekako vozi, vendar samo z ozirom na njegovo svrokovno znanje, česar drugi ne znajo in teh je povsod obilo, saj ima skoraj vsaka trgovina, kaj šele industrija politično neoporečne "delegate ministerstva". To so veliki gospodje, z velike plače in nič dela.- L. in njegov prijatelj tudi nekako vozita in mnogo mislita nate, seveda z obžalovanjem, ker ti nista sledila.- Tujci mi trdno zaupamo v našo pravično, sveto, edino za pravo življenje možno stvar, vendar je treba imeti potrpljenje in resnično neomajno trdno volje."

Poročilo z dne 1.junija pravi:

"Vojaštva je še vedno precej tako po deželi kakor tudi po mestih, v katerih so vse vojašnice polne (n.pr. Kranj). Morala med vojaštvom ni posebno visoka. Meseca februarja n.pr., ko so se vršili nekateri premiki proti italijanski meji, je neki vojak, Bosanec, iz vojašnice na Bohinj-ki Beli izpraševal, če bi se dala dobiti zveza z ilegalci, češ, da tih je v vojašnici več, ki bi v danem trenutku radi pobeguili, ker se ne bi borili za Tita. Že tedaj sta dva vojaka pobeguila, eden je izvršil samomor. Zaradi tega je bil takrat vojakom prepovedan vsak stik s civilisti. Celo ženski, ki je redno hodila iskat v vojašnico pomije, je bil vstop zabranjen.

Oboroženi so vojaki že nekoliko bolj enotno. Polagoma namreč dobivajo ruško orožje, ruske kratke karabinke in ruske brzostrelke. Nekatere edinice so že v novih jugoslovenskih uniformah. Vse to se v Beogradu precej pozna, Slovenija pa je glede tega še dokaj zadaj. V Sloveniji ima namreč večina moštva obleko znošeno z vseh vetrov. Pri paradi v Kranju so ol, nekateri imeli škornje, nekateri opanke ali različne čevlje, ali pa celo žakljevino na nogah. Tudi orožje je še zelo različno, vendar dobro. Vsem vojakom in tudi sicer za elito štetim pripadnikom KNOJ-a je skupna iskrena želja, da bi končno že bili demobilizirani. Ni razpoloženja za kake avanture, ker so zelo defetistično razpoloženi.

Glede hrane so pritožbe, ker je urejena zelo neenotno. Tako ima ena edinica zadosti kruha, drugi ga pa manjka. V Ljubljani se vojaki pritožujejo, da je hrana vodena in nezadostna, dočim imajo oficirji dobro in zadostno hrano.

Naj menim še en dogodek. Pozimi je bil v zaporu neke vojaške edinice v Ljubljani zaprt neki zastavnik (najnižji oficirski čin) zaradi angloflolstva. Na meji med cono A in B je spregovoril nekaj besed z angleškim vojakom, kar je prepovedano. Za kazen mu je bil po enem tednu odvzet čin in je bil poslan kot redov nazaj v neko edinico."

NOVI JUGOSLOVANSKI GROL ...?

Dne 26. julija t.l. popoldne je radio postaja Ljubljana javila, da so "velikanske množice Pirota" demonstrirale proti "izdajalskemu poslu"narodnega poslanca dr.Dragoljuba Jovanoviča, ki nadaljuje s svojim "rušilnim in opozicionalnim delom v Narodni skupščini" ter zahtevale, "da se narodnemu poslancu Jovanoviču odvzame mandat in izvoli novega resnično ljudskega in demokratskega poslanca za okraj Pirot".

Kdo je ta "izdajalec in opozicionalec" dr. Dragoljub Jovanović?
Že v predvojni Jugoslaviji je pripadal levemu krilu Zemljoradniške stranke v Srbiji in simpatiziral s komunisti. Iz arhivov Centralnega komiteta, zaplenjenih v času okupacije, je razvidno, da je bilo maršalu Brozu mnogo na tem, da pridobi v AVNOJ tudi Jovanovića, ki naj bi tako "predstavljal" v AVNOJ - sedaj pa v Narodni skupščini - celotno Zemljoradniško stranko. Dragoljub Jovanović se je slednjič res vdal in se vrlo aktivno udejstvoval v gibanju maršala Broza. Bil je član sekretarijata Glavnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije, član komisije za izdelavo politične platforme in programa v Akcijskem odboru za kongres Ljudske fronte Jugoslavije, v AVNOJu je bil član Zakonodajnega odbora, po proglasitvi Jugoslavije za republiko pa je celo postal član Predsidija FLRJ. Ker pa je tudi dr. Dragoljub Jovanović moral nazadnje - kot preje Milan Grol, dr. Šutej, dr. Subašić itd. - spoznati resnično Titove demokracije in zagovarjanje tega tudi pred svojo vestjo ni mogel več opravičiti, je začel kritizirati delo Titovega režima... V pravi demokratski državi bo ne bi bilo nič nedemokratičnega. To da v Titovi Jugoslaviji je bil proglašen "od ljudstva" (pozabil je radio omeniti - "nalujskanega in steroriziranega ljudstva") za izdajalca. To je pot vsakogar, ki se povsem ne ukloni Titovemu režimu in začne misliti s svojo glavo in delati po svoji vesti! Res, povsem v znamenju VZHODNE DEMOKRACIJE...

IDEJA PRED SODIŠČEM

ŠVICARSKI ČASOPIS "BASLER NACHRICHTEN"
PIŠE 22. JULIJA T.L. POD GORNJIM NASLOVOM:

"Pišejo nam: "Skandalozna povest pustolovščine nekaterih anglosaških zastopnikov na Balkanu se vsemu svetu kaže v pravi luči... Iste dvoreznosti, s katero so se odlikovali Angleži in Amerikanci v času vojne na Balkanu. Danes vidimo sledove te dvoumnosti, tako v delovanju zavezniške vprave v Trstu, kakor tudi v anglo-ameriških poizkusih za "internacionalizacijo" Donave v borbi proti mladim balkanskim demokracijam in podpiranju vseh mogočih nedemokratskih skupin..." Tako zaključuje Isakov svojo sodbo o beograjskem procesu v moskovski "Pravdi". Točneje, primerneje se ni moglo tega označiti. Kaj naj bi bilo treba dokazano v treh tednih "monstruoznega procesa proti izdajalcem in vojnim zločincem"? Krivda Mihajloviča, krivda Anglije ali vsega demokratskega sveta?

Velika oprema v sodišču prenarejene instrukcijske dvorane v gardni vojašnici na Topčideru, kjer je nastanjena večina partizanske vojske, ki naj čuva Tita pred "preveliko" ljubeznijo njegovih Beograjčanov, dobro delujoča inscenacija je daleko prekosila vse, kar je srbska prestolnica kdaj koli videla. Prostora je bilo za tisoč gledalcev, ki so prišli "iz najodmaknjenejših vasi, hodeč dneve in dneve, da bi videli svojega krvnika". Za sedemdeset časnikarjev so skrbeli od režima pretehtani prestavljalci. In zaradi inozemcev so hoteli ohraniti tudi dostojanstvo "nedotakljive" ustanove: aromatično vpitje, žvižganje in tuljenje (ne vešala s njim!) je vsak dan čakalo obtožence pred dolgo vojašnico, medtem ko so v sodni dvorani vihrano pozdravljali samo sodniški dvor. T. dni Mihajlović, s osivelo, a do pasu segajočo četniško brado, je nosil navadno vojaško bluzo, brez činov ali oznak. "Tako sem izmučen, da rečem -da-, ako mislim -ne-," je ponovno dejal, ali: "ne spominjam se, da bi to dejal". Ko je nekoč zatrjeval, da je imel mnogo dokumentov za resničnost svojih izjav, ga je predsednik sodišča ciničnо vprašal, kje naj bi se ti nahajali; tedaj se je ostarela postava vzravnala in trdo odgovorila: "Vi ste mi jih vzeli!"

Nadaljna slika komunistične justice: demokratski zakoni dovoljujejo obtožencu in njegovim braniteljem vpogled v ves dokazni material obtožnice. Ko je obramba ponovno prosila za povabitev zavezniških razbremenilnih prič in vpogled v "dokumente", je predsednik sodišča odločil: "Prišeku jem celo tretji predlog, da namreč Mihajloviću dovolimo sprehajati se po beograjskih ulicah!" In ko je obramba prosila za dovoljenje staviti Mihajloviću vprašanja, so ji odgovorili: "Tožilstvo je bilo stavilo Mihajloviću že dovolj vprašanj!" Nek dopisnik agencije "UNITED PRESS", ki se je pogovarjal z braniteljem, je moral zapustiti dvorano...

Vsi obtoženci so bili obsojeni ali na smrt ali - kar pomeni isto - na prisilno delo, med njimi tudi štirje Srbi, ki so 27. marca 1941 sprožili

revolucijo, ki je režim regenta princa Pavla grobo iztrgala iz osnega tabora na stran zaveznikov. In tisti, ki jih danes sodijo, so takratni kolaboracionisti z Osjo, ki so Roosevelta in Churchilla javno zasramovali kot vojne hujskače. Mihajlović se je kot prvi takoj začel boriti proti Nemcem, Italijanom, Bolgarom, ustašem in pozneje tudi proti komunističnim partizanom. Gotovo je zelo težko to vedno istočasno vršiti, toliko bolj, ker je bila prva zavezniška podpora pičla in je potem popolnoma izostala. Mihajlović je moral - prav tako kot Tito - izigravati enega nasprotnika proti drugemu po zakonih gverilske vojne. Večji oportunist, Tito, je postal zmagovalec. Mihajlović - Tito : dve imeni, dva svetova! Višinskega uprizoritev svoječasnega "čistilnega procesa" v Moskvi je bila vzor za to v Beogradu. Sesto stranj obsegajoča obtožnica z vsemi "dokumenti", mojstrsko delo "OZNE" je bila namesto v ruščino, doslej uporabljeni "drugi državni jezik", prestavljena v angleščino. Tragična uprizoritev namreč ni veljala poravnavi sterega računa med komunisti in demokrati v Jugoslaviji, temveč računu anglo-ameriško-ruskih računov. Kar so zaradi mednarodne vljudnosti zamolčali na istočasni pariški konferenci, so v Beogradu neolepšano izneseli. Oprali so mnogo umazanega perila ; Bal[illegible] govori pač svoj lastni jezik. Proti nasprotniku je neusmiljen, proti tistemu, ki izhaja iz lastnega naroda. Tudi Tit. bi dobro pristojala velikodušna gesta napram svojemu nemočnemu nasprotniku.

Titovi zvesti sodelavci v vladi, bivši časnikar Djilas, je nekoč v nekem govoru ugotovil, da je od 30.000 žrtev, ki so bili na beograjskem vojaškem strelišču ustreljeni od Nemcev, le velika manjšina pripadala komunistični stranki. Kdo so torej bili patrioti, ki so padali pod nemškimi strojnicami? Bili so pristaši "vodje upornikov" Mihajlovića, Srbi, ki so še eno leto po "osvoboditvi" nadaljevali borbo v gozdovih za svoje neizpolnjene ideale, dokler ni tudi njih sedaj že legendarni Draža padel na istem strelišču v Jajincih. Anglija in Amerika sta svoječasno obrnili svojemu zavezniku, mnogokrat odlikovanemu generalu Dragoljubu Mihajloviću - hrbet; mogoče iz taktičnih razlogov. Ali so to strateški razlogi, ki danes silijo Tita, da obrača Anglosamerikancem hrbet?

KOMENTAR NI POTREBEN

-NACRTI SOVJETSKE DIKTATURE ZA SVETOVNO NADVLADO- BIVŠI AMERIŠKI POSLANIK V MOSKVI PIŠE:

NEW YORK, 15.julija (United Press): Bivši ameriški poslanik v Moskvi William Bullitt trdi v svoji pravkar izišli knjigi "Velika zemeljska krogla", da HOČE RUSIJA OSVOJITI SVET KOMUNIZMU. Bullit izvaja: "ZEDINJENE DRŽAVE NAJ BI SE NE OBOTAVLJALE UPORABITI ATOMSKE BOMBE, DA BI TAKO PREPREČILE NOVE ZLOČINE SOVJETSKEGA IMPERIALIZMA... Zedinjene Države so daleko MOČNEJŠE OD RUSIJE in jo morejo s pomočjo atomske bombe in svojih zračnih sil treščiti ob tla." Toda Bullitt dodaja: "Zavrnimo enkrat za vselej misel, da bi morali MI Sovjetsko Unijo napasti." Na drugem mestu pravi Bullitt, da ruska zunanja politika nikakor ni zagonetna, temveč je

"NEPRESTANO USMERJENA K VZPOSTAVI KOMUNISTIČNE DIKTATURE NA CELEM SVETU."

Ameriški poslanik nadaljuje: "ZATO TU I NE MORE BITI POMIRJENJA S - STALINOM. KONČNO BOMO VENDARLE PRIŠLI NA TOČKO, KJER BOMO MORALI ALI SOVJETSKI IMPERIALIZEM USTAVITI, ALI PA SE PODVREČI STALINOVI ZAHTEVI SILE. V NAŠEM LASTNEM NACIONALNEM INTERESU JE ZAUSTAVITI EVENTUELNO NADALJNO AGRESIJO S STRANI STALINA v trenutku, ko so njegove armade še daleč od naših obrežij in KER IMAMO V ROKAH SREDSTVA, DA GA ONEMOGOČIMO." Nato Bullitt predlaga, da Združene države organizirajo "defenzivno ligo", v katero naj bi vključili celotno zapadno hemisfero, britanski imperij, Kitajsko in zapadno-evropske države.

AMERIKA SE NI IZPOLNILA NALOGE DO KRAJA

WASHINGTON, 16.julija (A.F.P.): Predsednik Truman je v torek podpisal zakon o proračunu ameriške vojne sile, ki predvideva vsoto 7-milijard 263 milijonov dolarjev. Tak znesek za vojaške izdatke v miru je bil spredjet prvič v zgodovini USA. - Zakon o proračunu predvideva 1,280.000 mož.

KOPOTNICA ZA PARIZ

MOSKVA. - Te dni bo prišla v Pariz z delom mirovna konferenca.

Medtem ko vsi narodi in države z nestrpnostjo pričakujejo čas, ko se bo končno vendarle utrdil mir, podvzemajo gotovi krogi v nekaterih deželah vse, da bi ovirali miroljubne namene narodov. Z vikom in krikom žele preprečiti splošno harmonijo miru v svetu. To še posebno namerja na Ameriko, ki hoče z svojimi poizkusi z atomsko bombo, raznimi ekspedicijami po Ledenem morju in z akcijo podrejevanja Južne Amerike onemogočiti harmonijo miru v svetu. Posebno važnost predstavlja novi zakonski predlog o vojaški zvezi z državami Latinske Amerike, o enotni oborožitvi in opremi, ker dejansko predstavlja osvajanje dežel Južne Amerike na grob in nesramen način s strani USA. Celo nekateri demokratski krogi v Ameriki (demokrat=komunist - po sovjetski terminologiji - op.ur.) vidijo nevarnost takega imperialističnega poizkusa ter dvigajo svoj glas v svarilo. USA je že za časa vojne izsilila od držav Južne Amerike gotove baze in oporišča, katera danes ne samo noče zapustiti, marveč jih želi celo zadržati ter povečati. Toda USA je posebno v poslednjem času naletela na vse večje težkoče in odpor držav Južne Amerike. Temu je treba pridodati še namero USA, da uvrsti v svoj obrambni sistem Kanado, s katero računa Britanija kot z enim od temeljnih kamnov za obrambo svojega imperija. Zato je razumljivo, da se nahaja Kanada med dvema ognjema in v zelo neugodnem položaju. Ko vzamemo to v obzir šele postanejo razumljivejše številne kanadsko=ameriške ekspedicije po Severnem ledenem morju itd. Čeprav vse to nasprotuje duhu ustave in Listine OZN ter sporazumom zunanjih ministrov, je verjetno, da ne bo imelo to prevelikega vpliva na delo mirovne konference, ker bo volja miroljubnih narodov na svetu vseeno močnejša od podlih namenov gotovih reakcionarnih krogov v Ameriki. (Radio Moskva, 26.7.46.- ob 17 h)

Sovjetska zveza bo zastopana na mirovni konferenci z delegacijo, ki jo bo vodil Molotov, nadomestoval ga bo Višinski. Zlasti je zanimivo dejstvo, da bodo poleg sovjetskih veleposlanikov v Londonu, Washingtonu in Parizu v delegaciji še ZUNANJI MINISTRI LATVIJE, LITOVSKE IN ESTONIJE. Verjetno je, da bi SSSR rada proglasila te tri sovjetske republike za samostojne kot n.pr. Belo Rusijo, Ukrajino itd., ter jih angažirala na jesenski skupščini, da bi imela v OZN več glasov. S tem hoče eventualno preglasovati njej nasprotne predloge. Toda ta igra je nevarna, ker se lahko po eni strani sproži vprašanje samostojnosti in notranjega položaja teh sovjetskih satelitov, po drugi strani pa ima Amerika odn. USA na razpolago 48 takih "samostojnih" republik.

„Mi se imamo radi..."

PARIŠKA KONFERENCA: Vprašanja, ki jih niso rešili štirje ministri, bodo reševali na mir.konferenci.- Italija bo smela imeti 185.000 vojakov, 65 tisoč policistov, 200 srednjih in težkih tankov, 65.000 ton ladjevja in 200 letal, protežno lovcev ter izvidnikov. Romunija bo imela 120.000 vojakov, 100 letal in 15.000 ton ladij. Bolgarija 55.000 vojakov, 290 ton ladij in 7 torpednih letal. Finska 34.000 vojakov, 10.000 ton ladij in 60 letal. Madjarska 65.000 vojakov in 70 letal. Nobena od navedenih držav ne bo smela imeti bombnikov. Italija ne bo imela poleg tega niti ene podmornice in ne bo smela izdelovati topov. Vse utrdbe morajo podreti. - "New York Herald Tribune" komentira razorožitev satelitskih držav in se sprašuje, kako bo mogla razorožena Italija stati nasproti do zob oboroženi Jugoslaviji in Finska napram enako pripravljeni SSSR in Švedski. To je pokvarilo ravnotežje, ki je vladalo v Evropi. Rešitev tržaškega vprašanja bo negotova, če ne bo v njem dovolj vojske. List zaključuje: "Če se želi ustvariti boljši svet kot v Versaillesu, potem se moramo sprejeti posledice takšnega miru." - Tajnik OZN Trigve Lie je odšel na neuradni obisk v Moskvo, kjer je bil sprejet pri Stalinu. - Mirovne delegacije: Anglešku - Bevin, prvi lord admiralitete Alexander, finančni vojnik državnik Hall in podtajnik zun.ministerstva Mallet.- Brazilska - zun. minister Jose Neves da Fontoura.

U S A : 12 ameriških novinarjev in 4 vektorjev časopisov se je vrnilo s svojega potovanja po Evropi in izjavilo, da mora Amerika vzdrž vati v Evropi ok.= okupacijske čete. - Amerika že dva meseca ni izročila niti enega stroja iz svoje cone v Nemčiji Sovjetom, ker so ti z ozirom na industrijskih strojev v Vzhodni Nemčiji neprevzeli tam na 2 milijardi dolarjev škode. - Senator Connally, bivši predsednik zunanjepolitičnega odbora, je v svojem govoru v senatu izjavil, da je za varnost Amerike in sveta potrebno, da ima Amerika močno vojsko in najmočnejšo mornarico na svetu. - Kongres industrijskih delavcev zahteva povišanje plač za 25%, ker so se cene dvignile vsled zniževanja na kontroli cen. Pripravlja se nov tozadeven zakon. - "New York Times" in Radio N. Y. javljata, da je episkop Dionizije opravil v cerkvi Sv. Save v New Yorku pravoslavni obred za Draže Mihajlovićem. Pri obredu je bil tudi episkop Edvard Voo.

A N G L I J A : Bevin je izjavil, da obstojajo prije glavni problemi: 1) vprašanje ostelitskih držav; 2) vprašanje podoželnosti Nemčije; 3) vprašanje konečne odločitve o velikem prostoru na Vzhodu. Britanija ima sedaj večjo moralno zavest o svoji odgovornosti kot kdajkoli poprej. Pokolenja ki so vodila to vojno, imajo velike karakterne in intelektualne vrline. Bevin je končal svoj govor z besedami: "Vkljub vsej težavam bomo uresničili pravičen mir na svetu." - V Spodnjem domu je Bevin ob priliki debate o ozirom na Nemčije izrazil mišljenje, da bi bilo najboljše, če bi se Avstrija spojila z južno Nemčijo. Da bi se nadovoljila italijanske in avstrijske potrebe, bi bilo najpametnejše, da imata obe državi skupno električne centrale in bi s tem odpadel teritorialni problem pri določevanju nove italijansko-avstrijske meje. - Najnovejše poročilo iz Londona javlja, da bo britansko delegacijo v Parizu vodil Attlee, ker je Bevin obolel. Čim bo Bevin zdrav, bo odpotoval v Pariz.

F R A N C I J A : Predstavniki delavskih sindikatov zahtevajo povišico za 25%, Ridault pa priznaja samo za 15%.

K A N A D A : Končno poročilo o špionaži afri izkaznje, da je bilo sovjetsko poslaništvo v Kanadi pravi center špionaže v zvezi z atomsko bombo. V špionažno mrežo je bilo vpletenih 17 sov. uradnikov, ki drug za drugim zapuščajo Kanado in se vračajo v SZSR. Poročilo pravi, da ni bila izdana nobena vojaška tajna atomske bombe. - Pri Bikinih je 25.7. ponoči eksplodirala peta atomske bombe, topot pod vodo. Učinki še niso znani.

J U G O S L A V I J A : Ameriško zun.ministerstvo je uradno objavilo, da Titova vlada ne dopušča ameriškim državljanom v Jugoslaviji vstop v ameriško poslaništvo v Beogradu, kjer bi se morali registrirati. Titove oblasti tem Amerikancem celo odvzemajo dokumente, s katerimi bi lahko dokazali svoje državljanstvo. Nekateri se nahajajo tudi v koncentracijskih taboriščih, kjer jim je zagrožano z deportacijo v neznano, če se bodo javili ameriški ambasadi v Beogradu. Veleposlaništvo je sicer že večkrat protestiralo pri Titovi vladi, toda brez uspeha. Ameriško zun.ministerstvo zato naproša vse osebe, ki kaj vedo o ameriških državljanih v Jugoslaviji, da sporoče podatke, ki so jim poznani. Domneva se, da se nahaja sedaj v Jugoslaviji okrog 2.500 ameriških državljanov, toda točno število je zaradi zapletene situacije neposnano.

P O L J S K A : "New York Herald Tribune" je objavil poročilo svojega dopisnika iz Poljske, ki pravi, da je sedanja poljska vlada pokazala doslej v vseh poteh neverjetno nesposobnost in pobasanost ter da preganja pristaše Mikolajčikove kmetske stranke, češ, da so fašisti in reakcionarji. Glede izvrženega referenduma trdi dopisnik, da se je poljski narod izjavil za stališče kmetske stranke. Mikolajčik je izjavil, da se že vnaprej poslavlja od družine, ki je v Londonu in od naroda, kar bo verjetno končal v kakem koncentracijskem taborišču. Toda, je dejal Mikolajčik, vseh nas ne morejo pobiti.

I T A L I J A : Brezposelni delavci so v Piranesih demonstrirali proti deložacijam. Zasesti so hoteli radio-postaje in drž.urade, pa so jih razgnali s tanki in oklopnimi avtomobili. - Komunistični vodja Togliatti je povzel zavezanike, da zapustijo Italijo in jih obtožil, da preprečujejo povratek vojskom poljske armade gen. Andersa, da bi se po Šelji vrnili domov.

B A Z N O : V Bolgariji bodo volitve v avgustu. - Sovj. komandant v Avstriji je odredil zaplembo nacistič nega imetja, ki je prišlo v roke Nemcem - pred in po anšlusu. Britanci smatrajo za nacistično imovino le ono, ki so jo imeli v rokah Nemci pred anšlusom. - V Turčiji je umrl [illegible]

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 236. 2. avgusta 46. Let. I.

"Gen. federativna Jugoslavija more zagrniti Hrvate, Srbe in Slovence širine zgodovinskega ozemlja, da omogoči naravan in s tem njihov najboljši zgodovinski razvoj tak kot ga ima sama Jugoslavija možnost da vodi na Balkanu močno slovansko in balkansko politiko." (Slavnik Hrvatoljubje -8.6)

Pol proseka za "maršala"

NAŠ POSEBNI DOPISNIK POROČA O GLASOVANJU V TABORIŠČU KRALJEVSKE JUGOSLOV. VOJSKE V EBOLIU (ITALIJA) NA DAN 27 JULIJA 1946:

"Že nekaj dni pred soboto 27. julija so se vrnile v taborišču Kraljevske jugoslovanske vojske v Eboliu priprave za čimvečjo svobodnega izjavljanja pripadnikov vojaških odsekov omenjenega taborišča z ozirom na vprašanje: KDO SE HOČE VRNITI V SEDANJO TITOVO JUGOSLAVIJO IN KDO NE. Komandanti edinic so pred strojem pojasnili vojakom, da je glasovanje popolnoma svobodno in da nočejo izvajati nanje niti najmanjšega pritiska. Vsak, kdor se odloči za povratek, bo lahko odšel, kjer ho to spoštovala angleška komanda. Ostali pa, ki se ne bi hoteli vrniti, bodo enako polno cenjeni. Nikogar se ne bo nasilno repatriralo. Povratniki bodo formirani v skupine ca 100 mož in izločeni iz sedanjega taborišča.

Toda čim so komandanti podali gornje izjave in zadnjo potrdili, da se bo glasovanje izvedlo 27. julija, se je razvila v taborišču velika manifestacija za Kralja, Svobodno Jugoslavijo in Zapadne Zaveznike. Na tisoče manifestantov je demonstrirale proti sedanjemu režimu v Jugoslaviji, proti komunistični diktaturi in "carbali" Titu. Najprej so zahtevali, da se glasovanje sploh ne izvede, češ, da so glasovali že na Soči leta 1945. A da bi zopet javno in glasno izpričali svoje nespremenjeno stališče napram komunizmu, so se odločili, da bodo s svojo polnoštevilno udeležbo dokazali, da je beblerjeva trditev o nekakšnem terorju, ki naj bi vladal v taboriščih in preprečeval vrnitev onim, ki to želijo, umišljena. Ogromna povorka uniformiranih vojakov se je s kraljevskimi jugoslovanskimi zastavami na čelu ustavila pred štabom Izpostavljenega Dela Štaba Vrhovne Komande Kraljevske Jugoslovanske Vojske in neprestano vzklikala generalu Miodragu Damjanoviću, Kralju Petru II., neposlušnemu Čiki Draži, Avtoju in Trumanu, dokler se ni pojavil priljubljeni general, ki ga je vojska navdušeno ponesla na zeleno polje, kjer je hočeš nočeš moral spregovoriti nekaj besed, ki pa so vse izzvenele: ODLOČITE SE SVOBODNO! Manifestacija je bila tako spontana in disciplinirana, da je napravila močan vtis na vse prisotne, enako tudi na nevozniške vojake.

Predolgo bi izpadlo moje poročilo, če bi hotel podati tudi sliko življenja v taborišču Eboli. Na vsak način pa bi kot nepristranski opazovalec mogel trditi, da takega reda, čistoče in smisla za organizacijo nisem opazil doslej nikjer po ostalih naših taboriščih v Italiji. Demokratični duh, ki veje v Eboliu, pre očividno Titu močno na živce (demokracija=fašizem, po komunističnem slovarju). V dnevih, ki sem jih tam preživel pred glasovanjem, sem celo opazil, da se vojakom niti najmanj ni bralo poslušati Radio Beograda in Ljubljane, kar me je precej začudilo. Toda, ko sem čul iz njihovih ust vesel smeh, sem uganil, da jim nedokončajo beograjske in ljubljanske oddaje nekako redko zabavno razvedrilo, ki jih še bolj utrjuje v prepričanju, da so na pravi poti.

Visoka morala naše vojske pa se je izkazala zlasti na sam dan glasovanja. V različnih delih taborišča je bilo 10 glasovališč, ki se jih vodile angleške vojaške komisije. Na vsakem glasovališču je bil prisoten en angleški oficir, medtem ko je v zaprtem prostoru poleg glasovalne skrinjice pazil na pravilnost angleški podoficir. Glasovanje je potekalo v najlepšem redu, tako, da so se vsaki v slabih treh urah vrnili pred skrinjicami, v katere so metali izpolnjene formularje.

Posebno živahnost so povzročili mladoletni ki pod 18 let, ki nimajo volilne pravice glasovanja in ki so zato priredili demonstrativen pohod po taborišču, pri čemer so nosili krvavo preluknjano s srpom in kladivom ter rdečo zvezdo. Nič manjše zabave pa niso priredili nekateri duhamorni vojaki, ki so pripeljali na glasovališče celo živega osla s titovko med dolgimi ušesi in velikima napisoma kot tovorom "SAMO JAZ HODEM V JUGOSLAVIJO!" Šmahu in razgibanosti ta dan ni primanjkovalo.

Glasovanje se je izvršilo v splošno zadovoljstvo in dogodil se je en sam nesrečen incident, pa še ta po volitvah, ki pa ni v ničemer okalil prazničnega razpoloženja. Tudi angleški oficirji so se zelo pohvalno izrazili nad vedenjem glasujočih.

ZA VRNITEV V DOMOVINO SE JE PO DOSLEJ ZNANIH PODATKIH JAVILO MAKSIMALNO 0,4%, to se pravi NOVA BLAMAŽA "MARŠALA TITA" PRED ZAVEZNIŠKIM SVETOM!

Naši vojaki, Slovenci, Srbi in Hrvati v Eboli zaslužijo vso pozornost in ljubezen jugoslovanske emigracije, saj dvigajo visoko svoj prapor jugoslovanstva, borbenosti in požrtvovalnosti ter komaj čakajo da, ko bodo v stanju izvojevati tudi poslednjo zmago: OSVOBODITEV NAŠE LEPE DOMOVINE.

Ž I V E L A N A Š A V O J S K A !

- mp -

17. JULIJ

V globoki bôli, ki nas je prizadela s streljanjem Dikš Draže 17.julija t.l., pa je zvezan tudi drug važen datum, ki ga je Tito očividno namenoma izkoristil, da bi dokazal svojo mržnjo proti DEMOKRACIJI, JUGOSLOVANSTVU, MONARHIJI IN VSEM Z NJO ZVEZANIM SVOBOŠČINAM. To je namreč dan, KO JE IZPOLNIL PRESTOLONASLEDNIK ALEKSANDER PRVO LETO SVOJEGA ŽIVLJENJA. Zato je 17.julij za narode Jugoslavije še TOLIKO BOLJ POSEBEN, ker nanje sam Tito nakazal, da je ČAŠČINA POT ENAKA IN ISTOVETNA S POTJO, KI JO HODI NAŠ MLADI KRALJ PETER II.) TITU SMO ZA TO OPOZORILO LAHKO SAMO HVALEŽNI!

Mlademu prestolonasledniku pa želimo, da bi mogel čimprej zaživeti med našimi gorami, jezeri in dolinami ter se razviti v krepkega sina naše domovine.

PROTEST NJ. VEL. KRALJA

"Iskreno sem želel, da se nasprotujoči si stranki državljanske vojne v moji državi pomirite ter da skupno pristopite k delu za obnovo Jugoslavije, ki je v tej svetovni vojni tako strahovito trpela. Da bi olajšal pomiritev, sem pristal na to, da se prepusti narodu razčevanje o moji vrnitvi v domovino. Po naselitvi zaveznikov in v zvezi s sklepi, ki so bili storjeni na Jalti sem tudi pristal na spojitev moje vlade s Titovo vlado. Nasprotno vsem mojim pričakovanjem pa je Titova stranka uvedla v Jugoslaviji svojo diktaturo, ki se le malo razlikuje od totalitarnih režimov, proti katerim so se Združeni narodi vojskovali. Ta diktatura se združuje s terorjem tajne policije in revolucionarnih sodišč. Tako sodišče kakor policija, namesto da bi nudili državljanom zaščito, sta postali samo sredstvi njihovega preganjanja in ustrahovanja. Proces proti generalu Mihajloviću je sledil celi vrsti sličnih procesov. Ta vojak, ki je v Jugoslaviji prvi začel borbo proti okupatorju in ki je bil vedno zvest zavezniкom, je bil postavljen pred sodišče svojih političnih nasprotnikov, katerih sodba je samo dejanje strankarskega maščevanja. Proti vaki zlorabi sodne oblasti apeliram na čustva pravičnosti, nekoristnosti in človečnosti vsega civiliziranega sveta. Protestiram, ker se državljanska vojna v moji državi še vedno nadaljuje v obliki preganjanja in iztrebljevanja nepartizanov od partizanov. Globoko sem prepričan, da je rešitev Jugoslavije samo v načelih demokracije, ki jamčijo pravico in svobodo vsem in vsakemu."

V Londonu, dne 16.julija 1946. Peter II.

Domača priča

Nekomunistični naši ljudi pride vendarle tod ali tam do izraza, tako, da je neki doljenjski kmet označil sedanje položaje v Jugoslaviji označil z besedami: "Kar imamo v trebuhu, je angloameriško, mi se pa neremo: Živela Rusija!"

Isidorju Cankarju so komunisti v Ljubljani zapalili parcelo, ki jo je imel na Pašinah. Splošno se govori, da njegov položaj ni ravno trden. Zameri jo mu zlasti to, da ni uspel v svojih lansko-letnih pogajanjih s SLS v Rimu. Dr. Mihe Krek ga sploh ni hotel sprejeti. Enako so ga odbili tudi ostali opozicionalci v Rimu.

Tudi Cizarji doživljajo polagoma svoje plačilo. Pri nekaterih razpravah se je izkazalo, da komunisti niti najmanj ne upoštevajo, če je kdo podpiral ali reševal partizane. Sodišče se je postavilo na stališče, da je le ono upoštevanja vredno, kar je bilo storjeno zavestno v korist Partije. Če se kdo skliceje na človekoljubnost, je brez vsake vrednosti.

V jeco so vrgli več slovenskih slikarjev, tako Maleš, Sternena in Šubica. Vsi so prejeli v ječo platno in drug material ter se morali zastonj sliketi dela za stanovanje ministrov in drugih vodilnih komunistov.

V Ljubljani si nihče ne upa iti na angleški konzulat, ker je vsakdo konzulate komunistke in vse zadeve sporoča KPS-u. Prav tako se bo je ljudje obševati z Amerikanci in Angleži, ker ne vedo, če niso komunisti. Pri prehodu čez mejo se zgodijo boje potem še Angležev, ker se je do godilo, da so angloameriški komunisti poslali begunce nazaj jugoslovanskim komunistom v roke.

Tudi v taborščih ima OZNa svoje ljudi. Tako so Angleži odkrili v taborišču Leverte na Koroškem dva OZNOvca in ju odpeljali na Dunaj pred vojno sodišče. Obdolžili so ju vohunstva.

Če se je včasih mnogo govorilo o delovanju nekih kriških oddelkov zlasti po Štajerskem, bodaj se mora sedaj reči, da se je to govorjenje skoro poleglo. Med ljudstvom ni nihče več upal storiti kaj v tej smeri. OZNA je namreč delovanje takih oddelkov ubila na ta način, da so se njeni možje preoblekli v "kriške" ali nove "požarja" in tii so šli potem od kmeta do kmeta ter prosili za hrano in zatočišče. Ko so posamezne kmetje ugotovili, komu so dali pomoč, je že bilo prepozno, kar so jih organi oblasti pobrali in vse odselili baje v južno Srbijo, verjetneje pa kam v Rusijo ali pa pobili. Kdor živi danes v Ljubljani, ima vtis, da živi v velikanski areni, v kotero iz vseh strani noč in dan svetijo z ogromnimi reflektorji. Človek se vrti pod temi reflektorji v vedno manjših in manjših krogih, dokler nazadnje sam ne vkoči med seboj ne poznavajoč in komunisti sami previjo, da sedaj ni več lepo živeti v Ljubljani, ker ljudje samo še v tla gledajo.

Kljub terorističnemu načinu vladanja, pa so sedanji oblastniki ne posebno previdni. Računajo z vsemi možnostmi in tako tudi z vojno. Radi povdarjajo, da je prav možno, da udarijo Amerikanci in Angleži v deželo. Partija je za tak slučaj pripravila že vse potrebno. Glavni partijci imajo tako n.pr. že določeno, kam morajo iti in sicer glavni ter najbolj izpostavljeni v Rusijo, drugi v hribe in v ilegalo, odnosno na delo nebo taže. Drugače pa na vodstvo ne razširja previdnost in uganuje OZNI, da nateg ne vzame in še bolj udari po reakciji. Zato kaže, da je za komuniste še vedno veljavno načelo, da je tem bolje stanje, čim slabše je stanje v deželi. Partija bo sedaj trdno v sedlu, ko bodo ljudje prosili za drobtinice kruha iz njenih rok.

Tisti, ki so še nameščeni in v službah, so skromno plačani in uradniki-intelektualci zaslužijo povprečno 2.000 do 3.200 dinarjev mesečno. Uradnik, ki prejema 3.200 Din na mesec, se smatra še za zelo dobro plačanega. Uradniška družina pa, ki mora živeti s to plačo, komaj shaja z njo. Saj porabi samo za električno mesečno okrog 2.000 dinarjev. Kar se pa dobi na karte, stane na črnem okrog 600 dinarjev. - Nikdar ni bilo življenje v Jugoslaviji tako drago, kakor je sedaj pod komunističnim režimom. Glavna njegova značilnost je, da živi ljudstvo v stalni razdražitvi. Delavca ni in vsepovsod prevladuje vedno slabo volja.

Šef OZNE

Kljub navidezni vsemogočnosti vseh režimov na vsem svetu, kljub temu, da se tajna politična policija, ali tudi v Jugoslaviji obstaja OZNA, Oddelek za zaščito naroda. Sicer pa ni dvoma, da so je OZNA preimenovala v Službo državne varnosti, vendar preimenovanje ne pomeni nobene bistvene izpremembe. Da so si tudi vsi tajnih političnih policij zmogurali ko munisti prvo in odločilno - če ne izključno - mesto, dovršeno poznavalcu komunističnih metod ne bi bilo treba dokazovati. Vendar hočemo na ose bi šefa jugoslovanske OZNE prikazati, kdo je vsemogočni gospodar tajne organizacije, pred katero se danes trese domala vsak Jugoslovan.

RANKOVIĆ ALEKSANDAR, s komunističnim imenom "Marko", po poklicu o = nepokarski delavec, rojen 1909 v Draševcu v Srbiji, je šef OZNE. Od leta 1927 član komunistične Partije Jugoslavije, zelo borben in eden najboljših komunističnih konspiratorjev. Poln energije in zelo dober organiza = tor. V komunistični organizaciji je bil sekretar Pokrajinskega komiteja KP za Srbijo, kasneje pa je postal član Centralnega komiteja KPJugoslavi je in njegov organizacijski sekretar. Kot eden najzanesljivejših komunističnih mož je bil večkrat zadi komunističnega delovanja že pred sedanjo vojno, prvič leta 1929, večkrat pa tudi v odsotnosti. Zaprt je bil šest let v Kazniliščih o Sremski Mitrovici in v Lepoglavi. Leta 1940 je bil šef tiskarne (tehnike) Centralnega komiteja KPJ. Na 5. državni konferenci KPJ v Zagrebu 1940 je imel referat o sindikalnem vprašanju. Leta 1941 je bil aretiran od nemške policije pri prigovarjanju vabo tajne na beograjski radio-postaji, kjer je bil tudi ranjen. Prinešen je bil v bolnico, odkoder ga je rešilo 36 komunistov. Pri tej priliki je bil ubit žandarmerijski narednik Jovanović.

1. julija 1941 se je udeležil prvega sestanka Vojnega komiteja KPJ, kjer je bil sprejet sklep o oboroženem odporu proti okupatorju. Septem = bra 1941 je odšel v partizane, najprej v Posavski partizanski odred. Kmalu je postal načelnik Vrhovnega štaba partizanskih odredov. Mnogokrat je službeno srečoval in nadomeščal Tita.

V prvi Titovi-Šubašičevi vladi je bil pomočnik ministra za narodno o = brambo in šef OZNE, ki je takrat spadalo pod ministrstvo za narodno obram bo. Ob rekonstrukciji vlade 1. februarja 1946 je postal notranji minister.

Rankovič je poročen in ima dva sina. Njegova ljubica je bila Babc = vić Ilona, sedanji organizacijski sekretar Pokrajinskega komiteja KP za Srbijo in minister za delo v vladi Ljudske republike Srbije. Kljub slabo pis menemu je generallejtnant Jugoslovanske armije z redom narodnega heroja. Poleg številnih jugoslovenskih titovskih odlikovanj ima tudi odlikovanje sovjetskega reda Suvorova in Kutuzova I. stopnje.

Danes zavzema naslednje položaje:

- Član Prezidija Federativne ljudske republike Jugoslavije in narod ni poslanec;
- Notranji minister FLRJ in šef OZNE za Jugoslavijo;
- Član Srbske narodne skupščine;
- Član Izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije in Izvršnega od bora Ljudske fronte Srbije.
- Organizacijski sekretar Centralnega Komiteta Komunistične Partije Jugoslavije.

To je osebnost šefa jugoslovanske tajne politične policije, enega najbolj odločilnih in vplivnih, a obenem tudi enega najbolj osovraženih nedavnih jugoslovanskih komunističnih oblastnikov.

DAVID PROTI GOLJATU

Dragoljub Jovanović (Glej naše poročilo v "JV" št. 235), narodni po = slanik FLRJ, je bil izvržen iz jugoslovanske narodne skupščine, ker je v svojem govoru kritiziral delo vlade v pogledu njene zunanje politike, ki dopušča, da se OZNA meša v notranje jugoslovanske zadeve, kar slabša do = bre odnošaje med zavezniki. Jovanovičev govor je bil doslej najmočnejši opozicionalni govor v zvezni narodni skupščini.

Z vsakim izpadom opozicionalcev se odpirajo oči od Titove propagan = de zaslepljenemu svetu in mu mogoče, da bi Tito lahko v kmalovzet nade

ljeval s svojim terorjem v Jugoslaviji. Toda to groznost ... jo glede, kajti tak izpad poseni enako kot samomor.

* * * * * * * * * * *

Odvzem poslaniškega mandata Dragoljubu Jovanoviću je javila tudi radio-postaja Columbia, ki je takoj zatem podala izjavo ameriškega poslanca Mac Cormicka, ki pravi, da je Tito jugoslovanski diktator, ki se je z manjšino vsilil jugoslovanskim narodom. Obstoječa poročila, je dejal Cormick, da je bilo doslej pobito v Jugoslaviji 250 katoliških duhovnikov. Združene ameriške države, nositeljice demokracije, ne smejo dopustiti, da Jugoslavija izsiljuje vere in zatira svoje narode. Amerika je dolžna nuditi jugoslovanskim preganjanem pomoč, pravi Cormick.

VILFAN PREMALO KRVOLOČEN

Meseca februarja je bil razrešen posloj javnega tožilca Jugoslavije dr.Jožo Vilfan, na njegovo mesto pa je bil imenovan od ljudske skupščine dr.Josip Hrnčević.

Hrnčević je bil rojen 1901 v Obrovcu na Hrvatskem. Pravno fakulteto je dovršil v Zagrebu 1927 leta, kjer je bil tudi promoviran za doktorja prava. Pred vojno je bil sodnik okrožnega sodišča v Varaždinu. V partizane je prišel 3.januarja 1942. Tekom spomladi je postal član Komunistične partije Hrvatske. Najprej je bil namestnik političnega komisarja čete, nato je bil obveščevalno-informativni oficir pri oremskem štabu, končno pa je postal politični komisar 7.oremskega odreda.

Leta 1944 je postal podpolkovnik, kasneje pa polkovnik JA. Septembra 1945 je postal sodnik Vrhovnega sodišča Demokratske federativne Jugoslavije.

4.februarja 1946 je bil izvoljen za javnega tožilca Jugoslavije.

Ponovno na tako visokem in odgovornem mestu - član Komunistične partije. Pesem je vedno ista, za naj komunisti že tako veljajo z demokratičnosti Ljudskih front, volitev, ljudskih skupščin in celega upravnega reda. Na odločilnem in visokem mestu mora vedno nadeti član Komunistične partije Jugoslavije, to je stvarnost jugoslovanske progresivne demokracije!

KOMUNISTE POSTAVLJAJO V KOT

POD TEM NASLOVOM PIŠE "AMERIŠKA DOMOVINA":

Sredi zadnje svetovne vojne je pisec tega članka nek odličen državnik rekel sledeče besede: "Zapomni si, da kakor hitro bodo komunisti vsega sveta videli, da gre vojna proti koncu in da je zmaga zaveznikov gotova stvar, ne bodo dvignili in skušali dobiti oblast v svoje roke po vsej Evropi. Tudi bi se nič ne čudil, če bi kaj takega poskušali tudi v Ameriki".

Na te prerokbe besede se pisec tega članka zdaj večkrat spomni, ko vidi, kako hitro resnične so bile. Videli smo in še vidimo, kako so se pognali komunisti po navodilih iz Moskve in skušali dobiti v svoje roke vso Evropo. Žalibog jim je to uspelo v vzhodni Evropi, ne toliko radi njihove lastne moči, ampak, ker so zapadni zavezniki izročili vzhodno Evropo Moskvi. Vse od Jugoslavije pa gori do Baltika. Zdaj skušajo zavezniki to popraviti in rešiti, kar se še more. V Grčiji so Angleži ustavili komuniste in zdaj jih nameravajo ustaviti s pomočjo Amerike in Francije tudi pred Trstom.

Kot smo rekli zgoraj, so komunisti dobili oblast v tistih, kjer so jim to dovolili zavezniki. Kjer je imel pa narod svojo svobodno osebo, tam so bili komunisti postavljeni v kot. Takoj po končani vojni so hiteli Stalinovi verni učenci iz Moskve domov, da tam pripravijo tla komunizmu na Poljsko, v Italijo, na Francosko, dočim je bil poslan agent Tito v Jugoslavijo že prej in je imel teren že pripravljen za sovjetizacijo, ko so Nemci kapitulirali.

Tam, kjer narod ni imel še svobodnih volitev, so komunisti že vedno gospodarji, kot v Bolgariji, Romuniji, na Poljskem, v Jugoslaviji. Drugod pa, kjer so ljudje govorili pri volitvah brez zadrege strahu, tam so

veliko v ino glasovali proti komunistom, v Avstriji, na Madžarskem, v Franciji, na Češkem, v Nemčiji, kjer ni ruska okupacijska čet, in celo v Italiji. Res je sicer, da so dobili komunisti na Češkem večino oddanih glasov, nimajo pa dvetretjinske večine v parlamentu, torej ne morejo niti na Češkem rogoviliti po svoji volji. In Čehi še niso tolikokrat glasovali za komuniste iz prepričanja, kot radi tega, da so pokazali Angliji, da še nimo potrebili sramotnega pakta z Moskovom.

Angleški zunanji minister Bevin je pred nekaj dnevi izjavil v parlamentu, da je prepričan, da lahko govori za angleškega delavca, če reče da Anglija ne mara sovjetskega sistema. Smelo lahko zapišemo, da ravno sovjetske Unije ni danes dežele na svetu, kjer bi narod glasoval za sovjetski sistem, če bi imel pri volitvah svobodno besedo. Rusija je poslala v Francijo 500.000 ton žita tik pred volitvami, hoteč s tem pomagati francoski komunistični stranki. Pa tremu francoski narod ni prijel za vajo.

V teh dnevih lahko vidimo, zakaj bi se radi komunisti vgnezdili v Španiji. Ne verjamemo, da bi zapadni zavezniki to dopustili, če sodimo po Churchillovih besedah v parlamentu, "da bi bilo skoraj nemogoče, da bi španski narod, kaj se reči general Franco brez naše vojaške pomoči." Izjavil je tudi, da Španija danes manjši ogroža svetovni mir, kot nekatere poljske komunisti.

Komunisti so res hoteli pograbiti ves svet v svoje roke, pa jim je spodletelo. Ampak nekaj časa je pa že res izgledalo, da se bo to zgodilo. Še celo v Ameriki so bili nekateri že kar resignirano obupani, češ, komunisti bodo na oblasti vsak čas. No, ti ljudje zdaj lahko vidijo, da komuniste postavljajo zdaj pridno med stare šare v emi deželi za drugo. Kar se pa tiče amerike, vsi znaki kažejo, da pogledna okrog sebe, da te generacije in še par prihodnjih brez skrbi lahko navrčemo, ne bo videla komunistične vlade tukaj.

Ko jih je Roosevelt še podpiral, so res nagobčno dvignili glavo. Tudi še pod sedanjim predsednikom nekaj časa. Ampak kar nenadoma je pa ameriška javnost dvignila glavo in začela protestirati. Danes je že mnogo spisov v Ameriki, lahko jih na prste seštejete, ki bi ne bili odkrito proti komunistom. Tisti, ki še danes prinaga na rdečo Moskvo in njene satelite, bo k slu spoznal, da je bela vrana v Ameriki in da bo prevpil glasom, bodo znali kazati s prstom za njim, da se mu ne bo še kaj drugega pripetilo. Morda tako, kot se ljudem v Jugoslaviji, ki niso vsi Titovi vrsti, da jih enostavno pokene čez mejo.

Rusija je popolnoma sama kriva, če je izgubila vse simpatije v Ameriki. Kot rečeno, imela je tukaj mnogo prijateljev in celo v samem državnem oddelku je bil največji zagovornik Rusije podtajnik Acheson. Ko je bolo propričal tajnika Byrnesa, da naj se z Rusijo postavljivo postopa. Toda zdaj je pa ravno Acheson največji nasprotnik Rusije, ko je videl, da bode Moskva pri vsaki priliki pograbiti za celo roko, če se ji ponoli prst. Acheson zdaj pravi o Sovjetih takole:

"Sovjeti so kot tat, ki se plazi ponoči po ulici in poskuša vsa vrata. Če pride policija, gre tepo nadaljno naprej. Ampak če najde pa kako vrata odprta in policije nikjer, skoči v hišo."

Komunisti so imeli priliko v zadnjih letih po vojni priti skoro do oblasti po celem svetu. Ne, kot vidimo niso in ne bodo nikoli, ker rdeča revolucija v mirnih časih ne uspe. In ko se bodo evropske razmere do cela umirile, bodo pometli s komunisti tudi tam, kjer še niso, v Jugoslaviji in drugod. Želimo, da v Rusiji ne bi komunizem dolgo preživel Stalina.

POZOR - NE NASEDAJTE !

OZNA je v Italiji posebno aktivna v zadnjem času. Poleg "Narodnega prijatelja" komunističnega časopisa prikritega pod plaščem razvozništva je prišel izhajati nov tovrsten časopis za Hrvate pod naslovom "DOMOVINA", ki pa je zelo spretno urejevan.

Delo OZNE je prav tako nek letak, ki ga je podpisal takozvani "jurij Glavičević", ki ima namen ustvariti panično med begunci s vestjo, da se Italijanske vlasti sporazumele s Titom o predaji jugoslovenskih beguncev. To je le delček splošne propagandne kampanje proti nam, ki postajamo iz dneva v dan važnejši faktor v rušenju Titove diktature in ki nismo od naših italijanske milosti, marveč od Angležev, ki nam dajejo polno zaščito!

RAZGLEDI

Radio Columbia javlja, da znani nov nar Morris Chafan objavil v svojem časopisu vest, da je postala Albanija sovjetska kolonija in da sovjeti vzdržujejo Hodžo in Vukmanoviča.

Dr. Juraj Krnjević je objavil v št. "Slobodnega glasa" (hrvatski bilten) članek "Tito, danas i pred godinu dana", v katerem popisuje zaostren politični položaj, ki se je imel v kratu pred enim letom "normalizirati" po Titu. Veliki zavezniki so kar tekmovali med seboj, kdo ga bo bolj povzdignil. "Kot vodja, junak in državnik, zakrožlega sveta še ni videl... Tito je postal nekakšno čudo sveta... Takrat je moral pokazati," piše dr. Kr. "kaj je, koliko je vreden kot človek, slutiti je, koliko je vredna njegova pamet... Tito se je gladko obnesel. Kakor Göring, postavil se je v mussolinijevsko pozo in najšel je na pravem mestu, da mu ni treba prijateljev na zapadu... Če bi bil Tito tudi to prijateljstvo obranil, bi zapadni zavezniki drugače govorili o Titu, kakor pa danes govore. Tako pa spomenjeno, naklonjeno se na statistiko, prireja demonstracije, organizira pošiljanje brzojavk in pisem proti... Dunes on v Titu ne vidi prijatelja, s takim se ne daje kar tako štota. Titovi prijatelji v London se lahko danes na prste preštejejo. Treba je biti nalo nesposoben, da človek v teku enega leta tako prepade. Kakor izgleda, je na najboljši poti, da bo ostal še brez kakšnega zanesljivega."

Upravnik poslov jugoslovanskega poslaništva v Washingtonu pošilja "Narodnemu Glasniku" v Pittsburghu pismo, v katerem urnadno potrjuje, da res prodaja Jugoslavija blago, ki ga prejme kasneje od UNRRA, svojemu prebivalstvu za denar. To kar prejme kot ameriški dar, se torej ne razdeli potrebnim zastonj, ampak morajo to plačati. Upravnik ambasade pravi, da gre ta denar, ki ga dobe za ameriško zastonjsko blago v poseben fond za obnovo dežele. Toga tonda zaveda nihče ne kontrolira, kam gre denar od tam. Smešno se nam zdi, kaj naj potem delajo v Jugoslaviji številni komunisti, ki jih je tja poslala UNRRA pod vodstvom nekega Huss, če se pa blago prodaja.- Tako piše "Ameriška domovina" iz Clevelanda v USA.

V detroitskem ekonomskem klubu je govoril Stuart Symington, pomožni vojni tajnik pri zračni armadi, ki je brez ovinkov izjavil, da bodo v prihodnji vojni Združene države ameriške prve napadene. Napad bo najbrže prišel preko severnega tečaja, je rekel. In ta napad bo veljal ameriškim industrijskim centrom v prvi vrsti. Deževalo bo nanje rakete, atomskih bomb in drugih zračnih projektilov. "Zato pa ne smemo misliti, da ne bo nobene vojne več," je rekel; "Izkušnje so nam pokazale, da je prišla vojna kljub temu, da nismo bili oboroženi. Zato je pa bolje biti pripravljen za vsak slučaj. Dvakrat smo Ali Amerikanci zadnji v vojno, da smo pridobili zmago. Danes so pa vsi vojaški strokovnjaki mnenja, da bo v prihodnji vojni Amerika prva napadena in takrat bo skušal sovražnik z enim močnim udarcem uničiti vse naše industrijske centre in z njimi na tisoče ljudi, ki bodo pri strojih." - Symington je tudi kritiziral rusko časopisje, ki hvali ideje tistih, ki so proti obvezni vojaški službi v Ameriki in se pri tem, da bi se izognilo vse naše vojne sile pod enim poveljstvom. "Pa vender je Rusija že 22. marca združila armado, mornarico in letalstvo pod eno poveljstvo, dočim za nas tega ne priporoča. Ali ni to čudno?"

William Bullit, bivši ameriški poslanik v Moskvi, pravi v knjigi "Velika zemeljska krogla", da Sovjeti ne bodo riskirali vojne, dokler ne bodo imeli v rokah atomske bombe. A prvi, ki bo uporabil, pravi Bullit, to bodo Sovjeti!

Kakor javljajo iz Nemčije, je ugotovljeno, da se proizvaja v sovjetski okupacijski coni velike količine orožja in municije, kar je nasprotju z določbami potsdamske konference. V sovjetski coni vrše Rusi v nemških tovarnah preiskuse z atomsko bombo, novimi avioni, pomorskimi sredstvi i dr. - Britanski vsemininister je prejel tozadevna poročila in da bi jih Sovjeti mogli demantirati, je predlagal, da se pregleda stanje demilitarizacije Nemčije v vseh conah. (Radio London, 29.7.45. ob 15,45 h)

Predsednik angleškega svetovalnega vladnega komiteja za razvoj atomskega orožja, Sir John Anderson, je izjavil, da so znanstveniki izumili taje orožja, katerih dejstvo je da strašnejše od dejstva atom-

Priprave na tretjo vojno

MIROVNA KONFERENCA: Pričela se je 29.7.46. ob 15 uri v Parizu.- Prisotnih je cca 2.000 raznih stroKovnjakov, dopisnikov, novinarjev in fotoreporterjev.- Na byrnesov predlog je bil izbran za predsednika mir.konference francoski zun.min. in predsednik francoske vlade Bidault.- Debata na konferenci je svobodna.- Kanado zastopa predsednik Mackenzi King, Južnoafriško Unijo pa gen.Smuts. Udeležen je tudi tajnik OZN Trygve Lie.-Odbor za izdelavo poslovnika konference vodi Gr.Spaak(predsednik OZN), podpredsednik je Kardelj.- Osnovanih je 5 komisij za razpravljanje načrtov mirovnih pogodb. Ena se bo pečala s pravnimi vprašanji, druga z vojaškimi,dva z ekonomskimi in ena specielno z načrtom pogodbe z Italijo. Za sprejetje kakega predloga teh komisij bo potrebna 2/3 večina, če ne se bo vzelo v obzir manjšino. Avstralski delegat je proti temu zahteval, da se vprašanja rešujejo z prosto večino.- Holandski delegat se je izjavil proti temu,da bi bile v vsaki komisiji zastopane vse države in je predlagal, da sestavljajo komisije za posamezne mirovne načrte le one države, ki so zainteresirane, ker bi bile sicer tako številne komisije preveč neprožne.-Štirje zun.ministri se še niso odločili, ali bodo objavili dosežene sporazume v zvezi z mir.pogodbami vključno z vsemi klavzulami ali ne. Sovjeti pravijo, da se objavi vse ali pa nič.- Kardelj je protestiral proti odločitvi glede Trsta in izjavil, da ne sme biti milosti napram napadalcem. Italijo je treba kaznovati.- Anglija je predlagala, da se v septembru t.l.skli če konferenca, ki bo detaljno rešila vprašanje podonavske plovbe. Začelno pa zahtevati Anglija in Amerika svobodno plovbo po Donavi za vse države in ne samo za podonavske.- Izdelan je načrt ustave svobodnega tržaškega področja. Italija se odreka svojih kolonij v Afriki in teritorijalnih pravic v Etiopiji. Zona ob jugosl. in francoski meji se mora demilitarizirati. Italija mora izročiti vse vojne slačince, koparacija Rusiji mora izpolčati v teku 10 let.- Madžarska vrne Transilvanijo Romuniji, Bolgarija obdrži Dobrudžo. Meje med Čehoslovaško in Madžarsko so začasne in jo te stvar obeh držav. Finska vrne Petsamo Rusiji. Evakuacija zavezniških čet se zaključi tri mesece po podpisu mir.pogodbe z dotično državo.

O Z N : Svet Varnosti se je sestal, da reši vprašanje pristopa novih članov v OZN. Za te so zaprosile: Mongolija, Transjordanija, Albanija, Siam in Avganistan. Končni rok za prošnje je 21.avgust. Plenarne skupščine se bo sestalu ali 23.septembra ali pa šele v začetku februarja 1947.- Noel Baeker je izjavil v angleški Spodnji zbornici, da begunci v Italiji verjetno ne bodo prej stalno naseljeni, dokler se britanske čete ne umaknejo iz Italije.-

E V R O P A : Avstrijske vlade bo podržavila skoraj vsa večja podjetja . Britanci bodo predali upravo večjega števila premogovnikov v njih coni - Avstrijcem, enako Francozi, Sovjeti pa ne, ker pravijo, da je to "naci = stično imetje".- 31.7. je Madžarska zamenjala "pengd" z novo valuto "madžarski forint" v razmerju 1: 4,000.000.000 (štiri milijarde)! - V Nemčiji se bosta združili britanska in ameriška cona. Imeli bosta skupno upravo, trgovino in finance. V tej coni bodo Nemci prevzeli vodstvo prehrane, poljedeljstva in ribolova.- Grška vlada je zahtevala, da grška sindikalna federacija dela razpusti vse svoje organizacije. Ker ta tega ni hotela izvršiti, je policija zasedla njene prostore, zaplenila nekaj dokumentov in izvršila aretacije. To je nov ukrep monarhistov proti levici.-Med Čehoslovaško in SSSR je sklenjena pogodba, po kateri odstopa SSSR Čehosl. napravo, ki so jih postavili med vojno nacisti za pridobivanje sintetičnega olja. Čehoslovaška je dobila veliko posojilo za izgradnjo in obnovo žitev svoje vojske. Podpisan bo tudi sporazum o prometu na železnicah. -

Š V I C A : V znano letovišče Sant Morric v Švici je prispel Nj.V. Kralj Peter II. s svojim adjutantom. Švicarski krogi izjavljajo, da njegov prihod nima političnega ozadja. Na poti iz Londona se je ustavil v Parizu , kjer so delegati Jug.nacionalnega odbora v Londonu v razgovorih z dr.Mačkom.-

A Z I J A : Muslimanska liga v Indiji je odklila brit.predlogo in izglasovala resolucijo za osnovanje muslimanske države Pakistan.- 40 km vzhodno od Pekinga so se spopadli ameriški mornarji s kitajskimi komunisti. Kitajci so se umaknili. Več pa se vodijo ostre borbe 90 km zapadno s nacionalisti.- V Tel Avivu(Palestina) je uvedena policijska ura.Britanci so odkrili v sinagogah, šolah in kriptah številna skladišča orožja.Aretacije se vrše.

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Tretjič : priznavata narodom pravico, da si po svoji volji izbereje obliko vladavine, v kateri hočejo živeti. Obenem pa tudi želite, da bodo povrnjene suverene pravice in samovlado tistim, ki so jim bile nasilno vzete."(Atlantska karta)

Štev.237. 25.avgusta 1946. L.II.

RAČUN BREZ KRČMARJA

V Moskvi se bitko pregrizujejo člani delegacij ensindvajsetih držav na "mirovni konferenci" v Parizu, ne moremo zaprepasti ob misli, kdo vse bo čez nekaj let gospodaril prestanih strahotah. Polastil se bo strah pred tretjo svetovno vojno, saj sede za rdečo mizo ljudje, ki predstavljajo ravno nasprotno od častnih izjem samega nosa, da delegati demokratskih držav ne vidijo nevarnosti, ki preti s [illegible] pozabljanjem pod pajčan odnosnega igračkanja, da ne začnemo nerav [illegible] z ljudmi, ki jih mnogoti narodi ne priznavajo za svoje zastopnike.

Ruski narod [illegible] je vsestransko pod najhujšo kruto, ki jo pozna svet in zgodovina vek človeštva in ki smo jo tudi mi Jugoslovani v borih pe [illegible] do kraja spoznali in prenekatero njeno grenko čašo izpili. Pe [illegible] barbarskih činov v dveh letih od konca prve svetovne vojne v ro [illegible] ubitih Rusov izpod, ki se nikdar niso do konca pomirili s svojo [illegible] zasužnjenim položajem. Nov tedaj dunajski mogotci kar hočejo, dejstvo je, da desetine milijonov slovanskega ruskega prebivalstva umi ra v sibirskih koncentracijskih taboriščih in rudnikih. Dejstvo je, da je ZSSR ukinila dve kavkaški republiki, ker sta si med vojno izbrali za je manjše zlo in se priključili Nemcem v boju proti komunistični Kremlji. Dejstvo je, da obstoja močna protikomunistična organizacija v U = krajini, ki ima svoje ilegalne odrede takozvane "Banderovce". In dej = stvo je tudi, da se nahaja ogromno Litvancev, Latvijcev in Estoncev med ruskimi ujetniki in begunci v Zahodni Evropi. Molotov pa govori v imenu sovjetske klike, ki bo sicer kot nacisti pognala narode Rusije z enakomernim bojem proti "plutokratskemu kapitalizmu" -- deži, ki se je [illegible] posluževal Hitler kot komunisti, zlasti pa še tedaj, ko so si [illegible] odkrito zaveznike...

Medtem ko komunist govori na mirovni konferenci v imenu Poljske, Mo lotovi agenti obglavljajo voditelje Mikolajčikove kmetske stranke, ki predstavlja ogromno večino vsega poljskega naroda. Govori, medtem ko so Poljaki izrazili svojo voljo s zmagovitvijo Svete poljskih strank v Londonu, medtem ko odbijajo slavni poljski izgnanci Monte Cassina povratek v domovi no in mora vrhovni komandant Roz-Kosciuszkovski celo v dalji Washington, da bi prepričal zaveznike o krivici, ki se godi poljskemu narodu. Govori tedaj, ko sam general Anders javno potrjuje, da poljski vojaki, ki so [illegible] padali za stvar Združenih Narodov, niso prejeli zadoščenja za vojo žrtev...

Georgijev je prišel v Paris, da tolmači mišljenje bolgarskega naro da. Ne! On je prišel v Paris, da tolmači mišljenje bolgarske Osvobodil ne Fronte, medtem ko podaja v Sofiji pod streli ravno oni, ki so hote = li tolmačiti mišljenje bolgarskega naroda. A to mišljenje je zrušiti edanji sovjetski lutkarski režim in vspostaviti svobodno ter neodvis = no Bolgarijo...

Čudno, da se ni potrudil v Francijo tudi Grozni, rumunski diktator. Jasno, bojazen je za oko, da govori pred zapadnimi demokrati [illegible] Za Tu maresan, kar bi Grozove pojave varjetno izpodila dejansko precej gro zno, sedem pa se v Bukarešti pripravljajo za nov falsifikat svobodne volje romunskega naroda z izsiljenimi volitvami. Atentatorji so ubili tajnika kmet ske stranke in ranili poslanovljenca voditelja iste stranke Maniu-ja. A kmetska stranka predstavlja v Romuniji večino glasov...

Ducko stranke angleških poslancev na Madžarskem, katere ustanovitelj in a[illegible] v petletnem službovanju v diplomatskem kotalu stič[illegible] vse vzel za vzor protivojetske vlade v Budimpešti. Na zunanjepolitični [illegible] nastopajo antikomunistično usmerjene organizacije, stavljajo pod sekve[illegible] [illegible] finančno in sprovajanje agrarne reforme, odvzemajo posla[illegible] [illegible] mandata "reakcionarjem" itd. ...

Kje so že te so, kdo so predstavniki Latvije, Estonske in Estonije?

V Albaniji sedi Enver Hodža, bivši tržiški, ki je dobil Albanijo v roke od Tita. Napada britanske ladje in sedi "vojne zločince"...

Pojavi Kardelja in Moše Pijade pa spleh kosita vse "mirovne konference". Godine, ga sami demokratom in zapadnih držav, da ni do danes se nihče protestiral proti tem škandalu. PAČ PA SO VSI GLOBOKO MISLJENJ., DA JE JUGOSLAVIJA TISTA, KI KALI DOBRE ODNOSAJE MED ZAVEZNIKI...ALI NE VIDIJO V TEM NEZLOGIKO VSE SVOJE MEDNARODNE POLITIKE NAPRAM JUGOSLAVIJI ? Kaj počem zneči samomerilno gesta dr.Dragoljuba Jovanovića? Zakaj glasov vnanja po tribunskih Kardeljevske Jugoslovanske vojske izven domovine?itd.

Ponovno moramo ugotoviti, kar smo že predšasno napisali: "Ali s[illegible] torej vse to konferenco le zgolj sredstvo za pridobitev časa in priprav[illegible] vo na dogodke, ki bodo morali nujno slediti ali pa se pripravlja novo zgodovinsko prevaro?" - Prevara, ki pa ne bo mogla zastreti svetu oči pred dejstvi. Sama bi rekli natezanje strune, dokler ne poči... A bivši romunski zunanji minister Gafencu, ki je kot emigrant prispel iz Švice v Paris, je predložil mirovni konferenci doslej najrealnejši predlog, kar jih je padlo v Luksemburški paleti: VZEMITE ZA OSNOVO ATLANTSKO LISTINO IN LISTINO ZDRUŽENIH NARODOV, PA BO KONEC VSEH NESPORAZUMOV! -To je v resnici najumestnejše opozorilo zaveznikom, če hočejo, da jim bo svet verjel, da gredo res novi mir na basi pravičnosti in za dolgo vrsto let.

-VT.

Lavričan - reakcionar

Jovanović je pričel sodelovati s komunisti takoj po"osvoboditvi". Reorganiziral je s svojimi pristaši svojo stari stranko in organiziral novo, ki je dobila ime "Narodna kmetska stranka" -N.S.S. (Narodna seljačka stranka). Ta stranka je pristopila k Ljudski Fronti in pričela propagirati za komuniste ter Narodno-osvobodilno borbo.

Dr.Dragoljub Jovanović je bil na volitvah za Ustavodajno skupščino izbran za narodnega poslanca. Postal je podpredsednik Izvršnega Odbora Ljudske Fronte Jugoslavije, član Predsidija NLRJ in vteknil svoje ljudi v zvezno ter federalno vlado Srbije za ministre.

Prvič je prišel v nasprotju z jugoslovanskimi komunisti v Ustavodajni skupščini ob priliki debate o načrtu nove ustave, ko je dejal:

"SEDAJ, KO JE IZVRŠENA LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE, JE POTREBNO, DA SE IZVRŠI ŠE LOČITEV PARTIJE OD DRŽAVE."

Seveda je bil v skupščini takoj prekinjen, ostro pa sta ga napadla Moša Pijade in Edvard Kardelj, ki mu je dobesedno rekel: "DRAGOLJUBU JE MESTO OB GROBU IN OSTALI REAKCIJI, NE PA PRI NAS."

Sedaj pa poizkušata Kirilo Savić, minister brez listnice v zvezni vladi in Života Djermanović, [illegible] minister za poljedeljstvo v federalni vladi Srbije, po želji komunistov razbiti N.S.S., ki jih je poslala kot svoje zastopnike v vlado.

24.maja 1946 je bil v prostorih tajništva N.S.S. v Beogradu sestanek Glavnega odbora stranke, ki je trajal štiri ure.

Najprej je podal referat univerzitetni profesor Kirilo Savić, minister brez listnice v zvezni vladi, ki je med drugim dejal:

"..... nastal je v N.S.S. razcep, a do razcepa je prišlo zaradi delovanja dr.Dragoljuba Jovanovića" in da je odnos med njimi sedaj tak, da ne morejo biti nikdar več ono, kar so prej bili.

"Dragoljub misli in izjavlja, da je šef neke velike stranke, a ta stranka nima pristašev izven Srbije in Vojvodine. Dragoljub ne govori in ne nastopa več javno v skupščini, na vse strani pa kritizira. Ne vemo, kaj je Dragoljubu všeč v tej deželi. Vprašujemo se, kaj bo, če bo nastopila v deželi suša, če bo UNRRA prenehala pošiljati blago, če bo prišlo do tuje intervencije itd. Tudi se ne ve, kaj misli o naši vojski. Dragoljub trdi, da je kmet v podrejenem položaju, da imajo delav-

ci in [illegible] "ZK" karte, nadomestno kmetom ne priznajo [illegible] fi=
[illegible] = s[illegible] in poljedeljstvo, tudi, da je komu vedno boljše s[illegible] kmet
[illegible] kot je [illegible] Sekovanj, tujci [illegible] [illegible] [illegible] =
[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] ANGLEŠKIH TIAD, A TI BI MORALI ODGOVARJATI PREDSEDNIKU, KO Z = [illegible] JE [illegible] KONTROLIRAJO SAMI SEBE. Z vsem strmi se obra- [illegible] ljudje z upravičenimi in nepopravičenimi pro[illegible]. [illegible] Predsedstvo. REZULTATA BI, KER SEM O TEM PRED[illegible] OBVEŠČEN [illegible] SEREK, DA PREDSEDNIK IZDAJA AKTE, ODLIKOVANJA, [illegible] IN POSLA. [illegible] R VSE OSTALO, O ČEMER ODLOČA PO USTAVI VLADA. [illegible] NI NEM SPLET NEKDAN NIČESAR VPRAŠAN, NITI NISEM, RAZEN [illegible] USTAVO. ZATO I = MAM, DA NIMA NIKAKA AKTA PREDSEDNIKA. TA SE JE OD SVOJE USTANOVITVE DOSLEDNO [illegible] PODLAGAL SAMO ZAKONU IN PA DA ODRSOT JAVNEGA MOŽILCA ZA JUGOSLAVIJO.

Dr. Jovanović je poudaril, da je ustava dobra. "TO BI MOGLA ČRKA na papirju, pa vendi bo bi samo to bilo, bi imela vrednost. Knjiti Isidora Sekulić pravi, da nekaj postane stvarnost že s tem, da se nekaj reče, kaj nele kadar se napiše in podpiše." Dr. Jovanović poudarja, da je sre čen, ker imamo tako ustavo, neglede na to, da se ne izvršuje. Poudarja, da mu je nekdo njegov prijatelj dejal, da naj se le drži ustave, ker je ustava največji odut za komuniste v rokah naroda.

Dr. Jovanović pravi, da mu je vojska, ko nanjo nanese pogovor, kot se je pokazala na proslavi 9. maja, všeč. "Naš narod je izvanreden, po= sebno kot ameriški narod, ki je vedno dajal najboljše vojske. NISO MI DA VSEH OBLEK MARŠAL GENERALŠKE UNIFORME. VSE POSREBRENE IN V ZLATU. PRAV TA KO KI BODO VSAK BOG VSE KAR AVTOMOBILI, V KATERIH SE VOZIJO NOVI VELIKA NI. VSI IMAJO LJUBEZEN DO UDOBJA. LAHKO SE GOVORI O PRAVI MANIJI KONFO= RA." Poudaril je, da bo še kdaj govoril o tem "konfortizmu".

Dr. Jovanović pravi, da imamo silno vojsko, enako kot Rusi, da pa je narod boljši kot pa mi v vsakem. Posebno slaba je diplomacija, "KOT NA NAPOLEONOVO TRADICIJO CARSKE RUSIJE, KI JE IMELA VEDNO DOBRO VOJSKO, A SLABO DIPLOMACIJO. Nimamo diplomacije nove šole. V Ameriko je bil po slan Stanoje Simić, pa ni tam nič sser napravil. Sedaj gre Sava Kosano= vić in ne vem, kako bo izpadla njegova misija. NAŠ POSLANIK V MOSKVI JE SKLOP NESPAŽEN, TODA TO NI NIKI POTREBNO, KER SE SEDAJ "MOSKVA MAHA= JA V BEOGRADU." Jovanović pravi, da JE ZATO TUDI ODKLONIL PONUDBO MARŠALA TITA, DA NI ŠEL V MOSKVO ZA POSLANIKA, KER MISLI, DA JE NJEGOVA PRI = SOTNOST V DRŽAVI POTREBNA.

Dr. Jovanović je nadalje dejal, da se mu ne more zameriti, da ne go vori v Skupščini. Razumel je, da ni zaželjeno, da bi govoril, ker je njegov govor v Ustavodajni skupščini proglašen za sovražen akt proti novemu redu. Tovariš Moša Pijade je dejal, da so oni vedeli, da ima Dra goljub dve duše, od katerih je ena za njih, druga pa proti njim, a da niso vedeli, katera je prava duša. Iz govora v Ustavotvorni skupščini so spoznali, da je prava duša proti njim. Poudaril je, da ne bo govo = ril vse dotlej, dokler ne bodo komunisti uvideli,

da je prav, da govori, pa četudi kritizira, ker je njegova kri= tika pozitivna in konstruktivna. Čuti, da bo to kmalu. TUDI RUSIJA KOT IZGLEDA SE NE UVIDEVA, DA JE V JUGOSLAVIJI POTREBNO, DA OBSTOJI KMEČKA KOMUNISTIČNA STRANKA SE KAKA STRANKA, POSEBNO KMETSKA STRANKA. VERUJE, DA BO RUSIJA IN KOMUNISTI SO KMALU OBČUTILA. (pojasnil je, da govori o Ru siji in ne samo o SSSR, ker je to bliže in razumljivejše našemu narodu) Nekateri so mislili, da bo pomenil prihod novega sovjetskega poslanika preokret v odnosih med strankami v Franti in vladi. Poudaril je, da ni doslej v pogledu večje tolerance napram strankam, posebno napram kmet= skim strankam, opazil nikakršnih znakov izpremenb.

Nato je govoril o UNRRI in drugih gospodarskih zadevah: "Politik mo ra opazovati vse pojave in delati zaključke. TO LETO DOBIMO OD UNRRE 25 MILIJARD DINARJEV BLAGA. TO JE ZELO KORISTNO, ČE SE TA VSOTA UPORA= BI ZA OBNOVO DRŽAVE. TODA, ČE SE S TO VSOTO POKRIVAJO PRORAČUNSKI PRI= MANJKLJAJI, SE UPRAVIČENO VPRAŠANJE, ODKOD SE BODO KRILI PRIMANJKLJAJI, KO BO UNRRA USTAVILA SVOJE POSILJKE.

KMET ČUTI, JE TIH IN ZASKRBLJEN. IZGLEDA PA TAKO, KOT DA VISI NAD NJIM DAMOKLEJEV MEČ. NI DOVOLJ SPROVAJATI AGRARNO REFORMO IN USTVARJA= TI MNOŽICO MALIH POSESTNIKOV, KO PA LJUDJE NE VEDO, KAJ BO Z ZEMLJO, ZA KATERO SO VEZANI IN KI SE SEDAJ ODDELJUJE. Tovariši Djilas, Hebrang in drugi večkrat ponavljajo, da je to prehodno stanje. Ali niso oni o tem jasne slike ali pa se delajo naivni, o katerih nič ne vedo. NA TE= RENU SE JASNO GOVORI O KOLEKTIVIZACIJI, POSEBNO V VOJVODINI. UVERJA JA SE, DA JE KOLEKTIVIZACIJA V RUSIJI DALA MNOGO KMETOV, KER JE DRŽAVA I=

MESA OBNOVLJA POVEZANO PROIZVODNJO ZEMLJE, KI JE SEDAJ V KOLHOZIH PRIŠLA NA PROSO. KAJ PA IMAMO MI. DA SE KMET NE BI BIL V SVOJI KOLHOZI IZ I ZMEŠNJAVE, SI PRIDRŽA NA NEG KRITIKO. POSESTVO OBNOVLJA LE DELAVEC, P.. NASP MI MORAMO KMETA OPOZORITI, DA MESA, NE PA DA OBLJAJO NJEGO= VO GOSPODARSTVO. KOT SMO UGOTOVILI OBSEŽNO DEJAVNOST, PA KUPI KAKO INDU STRIJO V MNOGIH PANOGAH, IMAMO SISTEM IN VISOKO NEZAPOSLENOST IN TO V TOM, KO BI MORALO VSE KAR KIPETI OD AKTIVNOSTI."

"MNOGO JE TAKEGA, KAR BI SE ASIMILIRALO V DELU NARODNIH OBLASTI. ONE PUSTO BREZ IZVOLJENE, VSAJ NE V SRBIJI. UBOGEGA SIROMAŠNEGA, V KJIH SE VSEDNEVNO SLABE LJUDJE, PRIVEDI IZPOD STARIH REŽIMOV IN ČUTIJO, DA KMEAK OJA HI NED MIMI. MARVED POD KOMUNISTIČNO KRINKO, KJER SE JE PRIMARILA, ZA KOLHOZE, KI SE ČUDAČAJO SE DEPI DANO MLADO, MEDTEM KO JE KMEAK UDR JET IN OBRINJEN, TODA OSTAJE NA ZEMLJI." Dr.Jovanović je nadalje govo= ril o tem, da so mu očitali, da je dejal, da je sedanji režim nepopula = ren in je poudaril, da ni s tem rekel, da je negativen. Navaja, da na mesto bivše moči "diktatur", ki pa je že 1927 leta objavil knjigo "KULT DELA" - obširnejše delo in ovo debelo knjigo o najboljšem doprinosu d. lavčevega dela. Poudarja, da je govoril o optimalnem, ne pa o maksimal= nem doprinosu, ker je za njega človek največja vrednost. PRAVI, DA JE PROTI DELU NA AKORD, DELU DA KOMAD, PROTI KATEREMU SO JE DVIGAVSKI RAZ RED POVIL VEČ KOT LET. DA JE PROTI SISTEMU ZNOJENJA IN NAJVEČJEGA I= KARIZMA. TO IZKORIŠČANJE VOLE LJUDI, POSLEDNO MLADINO, V PROPAST.

Dr.Jovanović pravi, da se ne strinja s Kirilom Savićem, da obstoja samo en socializem in samo ena pot k socializmu. Socializem je prav ta ko kot krščanstvo, ki ima več veroizpovedi. Ako bi bil samo en socializem, potem bi morali trditi, da v Angliji socializma ni in prav ta je bila vir inspiracije Moskvi zaredi svoje velike delavske klase. Tam s= danes samo dva komunistična poslanca, toda so tudi drugi ljudje, ki u= vajajo socializem posebno vrste..." NARODNA KMETSKA STRANKA JE PRAV TA KO NARODNA STRANKA IN POLEG TEGA SOCIALISTIČNA. KAŽE DELUJE MED NARO= DOM, KJER SO IMELI NAJVEČJE VERSKO IZKLJUČEVANJE V HORAC ZE MI SO PRVI USTVA RILI DELAVO, KOT SO DALI BOLGARI PRVO ZEMLJORADNIŠKO VLADO NA SVETU. T= KE DEŽELE IN TAKŠNI NARODI LAHKO POSTANEJO STEBRIŠČA KMETSKEGA SOCIALIZ= MA, NOVE VEJE SOCIALISTIČNEGA DREVESA, KI STALNO PRIDOBIVA NA VEJAH.

"Drugače sklepajo komunisti. Oni imajo svojo logiko. Vedno pravijo "delavci in kmetje", čeprav so kmetje številnejši in predstavljajo širo so socialno osnovo." Dr.Jovanović je pri tem opisal, kako je l.1932 v zaporu vprašal dr.Sima Markovića, zakaj komunisti vedno govore "delavci in kmetje, ne pa "kmetje in delavci". Sima mu je odgovoril, da je to iz istega razloga, ki "pravi človek in vol", ne pa "vol pa človek"... Dr.Jovanović zamerja dr.Vlatku Mačku, ker je v vlado sporazuma l. 1939 poslal 9 Hrvatov - 9 advokatov, pa nobenega kmeta..... "Danes da jejo mnogo ministrov delavci, ne samo v Rusiji, marveč tudi v Angliji. Prišel bo čas, ko bodo kmetje sami dajali svoje veleštvo in tudi ministre." Dr.Jovanović vzporeja svoje tovariše, ki danes ovirajo delo Kmetske stran ke z Milanom Gavrilovićem, ki je bil od tedanjega dvora poslan v Zvezo zemljoradnikov, da bi ji ne dal, da bi se razvila in ojačala. Danes de lajo to isto oni za račun komunistične partije.

Dr.Jovanović veruje, da bodo tudi tovariši komunisti uvideli, da jim je potrebna prava kmetska stranka, ki bi kmete uvedla v socializem. To bo uvidela nekega dne tudi Rusija. S komunisti je potrebno potrpljenje. So realni ljudje, toda ne poslušajo nasvete razuma, ampak samo trde in surove realnosti. Često rinejo v skrajnost, dokler ne udarijo z glavo v zid. Ko se streznijo, se obrnejo na drugo stran. Kot primer navaja pre hod vojnega komunizma na NEP, novo ekonomsko politiko od leta 1921 do 1928, nato pa petletko. Kasneje se je usvajalo celo ono, za kar so bi= li ljudje v partiji obsojeni. Primer podkrepljuje tudi s protiverško propagando, ki je bila pozneje zamenjana s ponovnim vzpostavljanjem cer kve, patriarhata itd.

DR.JOVANOVIĆ JE POUDARIL, DA JE TREBA NAROD OSVOBODITI PRED STAL= NIM STRAHOM, GOSPODARSTVENIVE PRED SUMNIČENJEM. URADNIKE PRED NEZAUPA= NJEM. VSE TO OVIRA DELO IN OBNOVO. "MI SMO MAJHNA DRŽAVA, SIROMAŠNA IN NA RAZPOTJU SVETOVNIH POTI. NI TREBA GROZITI IN ODNAJATI S PESTJO PO MI ZI. NAŠ POLOŽAJ JE BOLJ SLIČEN ČEHOSLOVAŠKI KAKOR PA RUMUNSKI. POTROŠ= ČAM SEBI IN DRUGIM OPREZNOST. NAROD JE NEVARNO OBMOLKNIL IN NEVARNO ST OBUTOJI, KADAR NAROD MOLČI. Ne sme se biti kot Kerenski, ki ga pisatelj Za

Ravnal je kot človek, ki nosi rožnate naočnike ter vidi vse v najlepši luči. Seveda pa se zaupnemu, ko se lepega dne znajde pred o=kvirjem v izgnanstvu.

Dragoljub Jovanović je prišel leviški že izpred vojne. Leta so mu odvzeli poslanški mandat.

15 julija t.l. je govoril Tito na Cetinju in posvetil vodji del govora [illegible] ki so vstopili v Ljudsko Fronto z gotovimi nameni... Ali so vstopili, da bi rušili Ljudsko Fronto... Odgovor je dejal Tito.

Pogodba z Jovanovićem prihaja baš v času diplomatske borbe za priznanje Tita od angloamerikanov in Tito v pogledu preletavanja zavezniških letal nad Jugoslavijo. Mit-olajšanje ameriškega transportnega letalstva nad Jugoslavijo, je označil ameriški državni podtajnik v zunanjeministrstvu za SRA [illegible] ZAVEZNIKOV.

Kaj bi, če UNRRE več ne bo?...

Ko [illegible] je vsak zavod v vsaki državi razpeja finančno politiko bodisi, ki so višje kvalificirane v tem poslu. Seveda bi bilo prisotno več tudi v Jugoslaviji, če ne bi tudi te državne postala čimpreje sposobna v celoti voditi lastno gospodarsko politiko. Toda ne. Za finančnega ministra so postavili nekdanjega urednika nižje vrste Sretena Žujovića - Crnogu, ki pa je bil [illegible] Višnjan centralnega komiteta KPJ in generalštabnem kadetu.

Sreten je bil vnet Srbine pod Kosmajem. Že pred drugo svetovno vojno je bil [illegible] petnajst let član KP in član prvega uredništva "Borbe", organa KPJ. Leta 1932 je bil aretiran kot knjigovodja nekovne zadruge v Beogradu in [illegible] zaradi komunistične delavnosti, sestrejo ga za [illegible] prvih tridesetih sodelavcev. Na 5.državni konferenci KPJ v Zagrebu leta 1940 je sodeloval kot eden sedemnajstih srbskih delegatov. Julija ga 1941 se je udeležil seje Vojnega komiteta CK KPJ, kjer je bil sprejet sklep o priključku oboroženega odpora proti okupatorju. Bil je na to temo od prvih dni kot član Vrhovnega štaba partizanskih odredov in izvoljen v I. ter II. AVNOJ. Bil je tudi poverjenik za promet v Titovem Nacionalnem komiteju narodnega osvobojenja. Nekaj časa je vodil vse tamkajšnje Centralnega komiteta. 7.marca je bil delegiran v Tito-Šubašičevo vlado kot minister za finance.

Sreten Žujović navzgor poleg tega še sledeče položaje:
- član Centralnega komiteta KPJ;
- član Predsedstva FLRJ;
- narodni poslanec okraja Beograd II in član Ustavodajnega odbora Zvezne skupščine FLRJ;
- predsednik poslanskega kluba Ljudske fronte Jugoslavije;
- član ljudske skupščine Ljudske republike Srbije;
- generalni sekretar Ljudske fronte Jugoslavije;
- 1.podpredsednik Ljudske fronte Srbije.

Kar se je čuditi, če grudo zato jug slovenske finančne vrhove pod ? Obetam pa je sevedo že generalštabnik "Jug divizijske armije"...

= = = = = = = = = = =

Neki viški cigan je oblekel medveda v partizansko uniformo in mu dal na rame partizanske oznake. Takega je potem vodil po Beogradu, dokler ga ni prijel agent OZNE in ga strpal v zapor. Očitali so mu, da se norčuje iz narodne oblasti in činov.

Cigan pa ni bil tiho in je dejal, da ima medved pravico nositi partizanske značke, OZNOVCI so ga seveda zato pretepli, ker pa je cigan še kar naprej gonil svojo, so ga vprašali, na kak način in odkod izvira ta pravica.

Tedaj pa je cigan dejal:

"Vi ste bili štiri leta v gozdu, pa ste se vrnili kot generali. A medved, ki je celo rojen v gozdu, ima pravico [illegible]...

= = = = = = = = = = =

RUSKO - AMERIŠKI ODNOSI

ČLANEK NACIONALNEGA KOLUMNISTA ČASOPISA NEW YORK HERALD TRIBUNE
WALTER LIPPMANNOVE V AVG. 1946.

Vsakdo ima iz Amerike. V zadnjih letih so ameriškemu narodu ved
no in vedno, tako, da se je človeku že gnusilo, zaslutil, da zavrti
je ne samo od sodelovanja "obeh gigantov" Amerike in Rusije
temveč se sem in tje omenjala tudi Veliko Britanijo, ko so govorili
o evropski šoli Velike Trojice". Danes pa se pojavlja v tesnici vedno
bolj in bolj realistično gledanje stvari ter se postavlja vprašanje, če
ni to sodelovanje med Washingtonom in Moskvo, ki postavlja na teh
nično vprašanje svetovnega miru, sploh nagnjeno. To je danes jedro problema.

Danes vodijo v Rusiji nedvomno obveščevalno kampanjo, ki ji je za
cilj obuditi ameriškemu narodu pozornost na globoka nasprotstva -p
litične, gospodarske in kulturne, ki obstojajo med Washingtonom in Mo
skvo. Kaj ji je vojna propaganda storil pa let skušala v oči
kanalog vsaka bojazni ali pa vsaj zmanjšati.

Vsekakor prepričevalen in glede na javno izvanredno vnemen primer
nega kampanje mali serije člankov, ki jih je priobčil vodeči a
meriški časopis "The New York Times" v. 8. in 9. julija t.l. V tre
članki piše Eugene Atkinson, potovalni dopisnik tega časopisa, ki se
je po dveletnem bivanju v Rusiji vrnil v domovino, svoje splošne
vtise, ki jih je dobil v Rusiji na podlagi intenzivnega študija današnje
ga ruskega življenja in ruske politike. Je njegova opažanja in njegov
sklepi zanimivi zaslužijo pozornost ne samo ameriškega naroda, ampak vse sv
kovne javnosti, še posebno zato, ker je časopis, ki je to objavil, le
vičarsko-meščanski in izven vsake sumnje, da bi mogel imeti "fašistič
no tendenco" in pa ker je sam eden od najbolj znanih zastopni
kov ameriškega tiska.

Posebno karakterističen je njegov uvodni stavek, ki kaže tudi ton
in stem vseh njegovih globoko zajetnejših izvajanj: "Pri poskusu vspo
staviti urejene odnose s Sovjetsko zvezo, moramo opustiti vse predsta
ve o prijateljstvu. Prijateljstvo v smislu sebnih odnosov in politič
nih kompromisov je tam neznačilno, nemogoče in sploh ne pride v poštev.

V toku nadaljnih izvajanj poroča Atkinson, da Sovjeti zaupajo SAMO
SILI IN OBLASTI ter da je vsak poskus iskrenih odnosov med ameri
kim in ruskim narodom nemogoč iz enostavnega razloga, ker ruski naro
nima prav nobenega pojma z ruski politiko. "MED NAMI IN RUSKIM NARODOM
STOJI SOVJETSKA VLADA. Vkljub temu, da ta vlada razkošno uporablja be
sedo demokracija, je VENDAR ČISTO TOTALITARNA VLADA. Diktatura prole
tarijata je stvarno DIKTATURA 13 ČLANOV CENTRALNEGA BIROJA KOMUNISTIČNE
STRANKE." Ob tej dejstvu se bodo razbili tudi vsi poizkusi "tesnejšega
stika med narodi". Naj bo to potom radijskih oddaj, študentov in profe
sorjev ali pa športnih moštev in prireditev. V zvezi s tem opisuje At
kinson bistvo tega diktatorskega stroja takole: "Po vsej svoji naravi
je ta vlada STROJ ZA ZATIRANJE OBČANOV V SOVJETSKI UNIJI in vkolik
kor je mogoče, TUDI IZVEN NJE. Vsi poizkusi razpravljanja z njo na ba
zi prijateljstva so zaman. Četudi nismo sovražniki, TUDI NISMO PRIJATE
LJI IN NAJVEČ, KAR OD TEGA LAHKO PRIČAKUJEMO, JE OBOROŽEN MIR ZA NEKAJ
LET".

Jasno je, da je Atkinson moral te trditve, ki so ameriški narod za
dele kot udarec buzdovana, podkrepiti z odgovarjajočimi dokazi - in to
je tudi storil. Najprej naštteva brutalne metode, ki jih uporablja sov
jetska policija doma in sovjetska vojska v inozemstvu. "Nihče ne ve, KO
LIKO MILIJONOV POLITIČNIH UJETNIKOV JE TRENUTNO V SOVJETIJI. Računa se
da jih je OD DESET DO PETNAJST MILIJONOV." - Nato Atkinson opisuje ob
stoječo popolno nesigurnost, ki zajema VSE LJUDI v prostrani Rusiji - OD
ZADNJEGA NAVADNEGA, katerega čuvanje vzbuja pri zapadnem opazovalcu nepre
stano veliko presenečenje.

V svojem drugem članku opisuje Atkinson, kako ta ROBIJAŠKA ATMOSFE
RA udušuje tudi vse intelektualno življenje in predvsem svobodno umet
niško ustvarjanje. "ATMOSFERA V MOSKVI JE ABNORMALNA. Ker so vse vezi
z zunanjim svetom pretrgane, je intelektualno življenje kot SMOLA VO
DI... Vsi časopisi govore o isti stvari, s skoro [illegible] in na

pogovorjeje na tisti dan... Prepo ed prihajanje tujcem v Rusijo, izoliranje tistih nekoliko, ki se nahajajo tam, kontrola in omejitev njihovega gibanja in delovanja, kakor tudi cenzuriranje in prepoved vsake svobodne novice, je ustvarilo MENTALNO, STANOVSKO IN MALOMESCANSKO KULTUSO, ki je čisto kontinentalno in brezbarvno."

Govoreč o gospodarskem življenju v Sovjetiji opisuje Atkinson SI POLOŽAJ, KAKO IN ŠČEPANJEVO DELOVNIH MAS V RUSIJI. "Sovjetska unija na rešitev doslej vidni ovega problema svobode, a najvažnejši problem svobode pred pomanjkanjem in svobode pred strahom. Vsakogar, ki želi to raziskati na podlagi sedanjega, KRUTEGA VLADANJA NAD RUSKIM NARODOM to ne more zadovoljiti, zapre mu vsekdi modi grozo."

"Ko je r. te knjige pojasnil Atkinson ameriškemu narodu sliko notranjega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja v Sovjetski uniji in predstavlja ogromno nasprotje pohvalnim himnam, ki jih je ameriški tisk doslej opeval v teku zadnjih let, je Atkinson v svojem zadnjem poglavju bolj na kratko prerasel centralni problem odnose med Ameriko in Rusijo.

V tem pogledu nabira svojim sopotnikom, da so Rusi odnosno Sovjetska unija DOSEDANJI KOMUNISTIČNI BOJ NA VSEM SVETU, za katerega so bo vedno v veljavi vse cilji in metode komunistične svetovne revolucije, ki vodi enkrat prej ali slej, da cilj posvečuje sredstvo in za katero ne obstojajo niti moralni niti etični zakoni, ker jih smatrajo samo kot "meščanske predsodke slabosti". Atkinson udarno podaja CILJE SOVJETSKE DUNAJSKE POLITIKE: "Bilo bi neumno misliti, da se je Rusija odvekla svojih načrtov glede Perzije in Turčije. Če hočemo ali ne, MI IN MOSKVA SMO SI POVSOD TEKMOVCI NA SVETU, KAJTI KOMUNIZEM IMA SVOJ PROGRAM ZA VSE SVET."

Atkinson končuje svoje poročilo s temile stavki: "Po desetih mesecih bivanja v Moskvi se vračam domov v stanju globoke depresije. Na osnovi svojih osebnih izkušenj in osebnih opažovanj ne vidim NOBENE MOŽNOSTI ZA DOBRE ODNOŠAJE S TO EVROPSKO-AZIJSKO SILO... Žalostno je in bo mogoče tudi tragično, da moramo mi Amerikanci kot narod živeti z Rusi v atmosferi nasprotstva in vse večje nepotosti. Toda tako je. DRUGE POTI NI."

TITO ŽE DOBIVA ULTIMATE!

21.avgusta t.l. je ameriška vlada izročila jugoslovanski vladi v Beogradu noto, ki je vsebovala ultimat 48 ur, da izroči Tito vse člane posadke dveh ameriških letal, ki so jih njegovi lovci s strojničnim ognjem prisilili, da sta pristala na jugoslovanskem ozemlju. V noti se je dalje zahtevalo, da izda jugoslovanska vlada dovoljenje ameriški komisiji, da raziščе incidente. Tekst je bil napisan v zelo ostrem tonu in vsebuje v komentarju svojih zahtev, da je jugoslovanska vlada kršila pravila listine Združenih Narodov, ki pravi, da ne bo nobena članica uporabila sile razen v obrambi. V tem slučaju pa je šlo za dve neoboroženi transportni letali, ki obratujeta na progi Rim-Dunaj in ki sta zaradi vremenskih neprilik prišli na jugoslovanski teritorij. Jugoslovanska vlada ni nikdar sporočila, da bo pobijala ameriške potnike, če bodo letala, v katerih so vozili, nlučajno zašla nad jugoslovansko državno področje. To je očitno kršitev mednarodnih pravil, ki jih Amerika ne more prezreti. Če ne bo Tito v toku 48 ur izročil člane posadke in potnike, ki jih je po pristanku interniran in vkolikor so še živi, bo Amerika zahtevala takojšno sklicanje Varnostnega sveta ZN in predložila zadevo v razsodbo.

Byrnes je v Parizu izjavil, da je to neveren slučaj, nakar je sprejel na prošnjo Edvarda Kardelja, šefa jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci. Po tem sestanku je razgovarjal Kardelj z Molotovom. Byrnes pa je poklical k sebi vojaške komandante iz Frankfurta.

Radio Beograd je javil, da ni bilo mogoče najti dveh članov ameriških letal, ki sta se spustila s padali na zemljo.

V zvezi z resnostjo položaja, ki ga je povzročil Tito in danes ji komunistični režim v Jugoslaviji s svojo zagrizeno protiameriško politiko, je odpotoval ameriški veleposlanik Patterson na Bled, kjer se je ob času predaje ultimata nahajal Josip Broz.

Poročilo o izteku ultimata in reakciji prinašamo na 10.strani pod tedenskim pregledom v rubriki "POSLEDNJE VESTI".

Razdelitev za mir

...ČNA KONFERENCA: Sklenjeno je bilo sprejeti angleški predlog, da se za veljavne odločitve uporablja večina glasovanju 2/3 večina, drugače pa preprosta. Tako so 2/3 večino so bile: ZSSR, Ukrajina, Belorusija, Jugoslavija, Češkoslovaška in Poljska.- Glede ustanovitve stalnega državnega tajništva bodo predloženi dve predlogi, ker se nekateri zastopniki niso mogli zediniti. Evropski predlagajo glavnega tajnika, ki bi bil izmed njih, Vzhodni pa predlagajo, da bi bil iz Azije. Volitve, ustanovitev tajništva z jugoslovanske strani bo predlagano zastopanje jugoslovanov v Trstu.-Avstralski delegat je dejal, da se lahko računa na mirovno politiko Italije, če bo Italija vzela Avstrijo Južno Tirolsko. Zahteval je udeležbo v kontroli strateškega prostora.- Avstralski delegat je zahteval, da se vsi podpisniki odprave konference obvežejo, da bodo ohranili nepodvisnost in nedotakljivost Trsta, ker bodo v VS OZN samo velesile, bi lahko o tem prepričajo skoljši.- Šef romunske delegacije Gafencu je govoril, v katerem je dejal, da nočejo mir.pogodbe z Romunijo ne upoštevajo, da je Romunija poslala v boj proti Rusiji 35.000 vojakov z odgovarjajočim letalstvom in pri tem izgubila 100.000 vojakov. Zahteval je tudi reparacije od Romunije in Bolgarske.- Šef bolgarske delegacije je v svojem govoru zavrnil grške teritorialne zahteve, češ, da Grki zahtevajo kraje, kjer ni niti ene grške vasi. Izjavil je, da bolgarske čete niso sodelovale pri napadu na Jugoslavijo, marveč so poverjene vršile le okupacijsko službo.- Bolgarski delegat je odvrnil ukrajinski delegat. Okrajinec je celo zagovarjal bolgarske zahteve po Južni Traciji in izhodu na Egejsko morje.- Grški delegat je govoril proti Albaniji in dejal, da so se Albanci borili skupno z Italijani proti Grčiji. Albanija se mora zato smatrati za sovražno državo, ki onemogoča celo zavezniškim misijam, da iščejo grobove mrtvih naših pilotov, pokopanih v albanskih gozdovih.- Kanadski je dejal, da navdaja Grčija večja mržnja do Albanije kot pa do fašistične Italije.- Byrnes je napadel Molotovo trditev njegove izjave, da so nekatere države obogatele med vojno. Byrnes je dejal, da je s tem mišljena Amerika, ki je največ pomagala Sovjetski zvezi. USA je potrošila okrog 400 milijard dolarjev, medtem ko je dala 11 milijard po zakonu o najemu in posojilu. Byrnes se je zavzel za Grčijo, glede Italije pa je dejal, da se nekatere države smatrajo za bolj demokratske, ker ne vodi Italija sovjetske politike. Amerika ne zahteva teritorija, zahteva pa svobodo za vse narode, je dejal Byrnes.- K tej Byrnesovi izjavi dodaja "New York Herald Tribune" : "Byrnes je nedvomno moral odgovoriti, Amerika ni vodila vojne zato, da bi zamenjala nacistično varijacijo s sovjetskim totaliterizmom. To lahko Amerika javno pove."- Na predlog avstralskega delegata je sprejet predlog o ustanovanju neodvisnih sodišč za obrambo človečanskih pravic v petih bivših satelitskih držav. Klavzula o teh sodiščih bo vnešena v tekst mir.pogodb.- Egipčanski delegat je zahteval neodvisnost Libije.- V Paris je prispela poleg romunske delegacije še delegacija Romunov emigrantov iz Švice pod vodstvom Grigorja Gafenca, bivšega min.zun.ministra, ki je predložila mir. konferenci predlog za politično in gospodarsko nepodvisnost Romunije, od koder se naj umaknejo sovjetske čete. Gafencu je priporočal, da bi se načrti mir.pogodb sestavljali po načelih Atlantske listine in Listine ZN.-

J U G O S L A V I J A : Angleška vlada je protestirala v Beogradu zaradi iznašanja netočnih dejstev s strani jug.vlade o dogodkih v Jul.Krajini. V noti je poleg tega naveden slučaj, ko je 12.t.m. partizan.patrola streljala na britansko patrolo pri vasi Aurišina in Koporeto. Dalje se omenja tudi slučaj partiz.patrole, ki je organizirala zasedo v vasi Predenko tostran linije v coni "A". Britanska vlada smatra tako postopanje za organizirano akcijo proti zavez.vojni upravi v Jul.Krajini. Britanski komendant v Italiji gen.Morgan je podal poročilo, v katerem pravi, da jug.poročila o stanju položaja na demarkacijski liniji sploh ne odgovarjajo resnici. Gen.Morgan javlja, da do danes še ni znano nič o devetih brit.vojakov, ki so 12.t.m. spremljali nemške ujetnike pri transportu preko jugoslovanske cone. Enako se ne ve za usodo omenjenih nemških ujetnikov.- Ameriško zun.ministerstvo je izdalo službeno izjavo o ameriškem letalu, ki je v megli zašlo nad jug.področje in bilo pri

...eli ... pri Ljubljani 8.8.- Jugoslovani so letalo mirno ...eli in ... niso zaprli nobenega tujega državljana. Ameriški piloti so ...ili ...ljubljanski pretirani. Odvzeti so jim bili vsi osebni dokumenti in pa ...vnih letala. Ameriškim predstavnikom se je šele po 8 dneh posrečilo ...ameriške pilote v zapora. Letalo je bilo transportno in je ...brodjalo na progi Rim-Gunej. Jugoslovani niso delit nikakih znakov ... pri ...tanku, zavež so takoj odprli ogenj in strojnic. - Drugo letalo je bi ...o obstreljevano pri Bledu in ob tej priliki imelo več smrtnih žrtev , ...r je v plamenih padlo na tla. Ameriški glavni svan v Rimu je zaer ...et ...ustavil dosedanje proge Rim-Gunej in so letalo letalo preko Srenerja, v ...slučaju slabega vremena pa preko Marseillesa in Francije, 800 km izver ...direkne ...je. - Tito, ki je bil prisoten pri obstreljevanju drugega letala, je ...javil, da ameriška vojna in civilna letala večkrat in v ...gru ... ...em vremenu preletavajo jug.pod...čje.- Ameriški tisk je ... ...jal. "New York Times" poziva Trumana, da zahteva nakaz vsa ... ...ki bi mu jo dobila Jugoslavija po zakonu o najemu in posojilu ... USA.-

Italijanske ... pričeli odvažati iz Trsta strnje in material s svojih podjetij.

U S J : Kongres je sprejel resolucijo, da se b USA pokorovala medna rodnemu sodišču. Pač pa bo USA sama reševala zadeve, ki so v zvezi z ... železnic. ... ednarod.sodišča niso priznale.- Truman je v svojem govoru dejal, da bo predlagal Kongresu, da Amerika sprejme večji del razseljenih oseb iz Evrope.- General Morgan je razrešen dolžnosti UNRRI - nege ...skrbnika za razseljene osebe v Nemčiji. On je baje izjavil, da UNRRA krije v svoji organizaciji sovjetske agente.- Nek član odbora za kon ...trolo atomske energije je izjavil, da bi bilo treba napraviti še en po ...skus z atomsko bombo na zemlji vpričo predstavnikov vseh držav, da bi videli njen učinek, kajti Rusija podcenjuje njeno silo. Tem predstavni kom bi bilo treba noto prepustiti sodbo, ali si želo živeti pod okri ...ljem takih eksplozij.- Ameriške vlada je poslala noto sovjetski vladi v pogledu Dardanel in pravi, da sovjetska nota Turčiji ne ...anja OZN ter zah ...teva, da se SSSR drži Listine ZN. Poleg tega pravi, da mora odin Tur ...čija sama še nadalje garantirati varnost in ...brstbo Dardanel.-

T U R Č I J A : SSSR je poslala noto v pogledu revizije Montrealske p ...godbe z ozirom na nekatere točke, ki se nanašajo na prehod ladij skozi Dardanele in predlaga sledeče: 1)Dardanelska ožina naj bo odprta trgov skim ladjam vseh držav brez izjeme; 2)Odprta naj bo vsem vojnim ladjam črnomorskih držav, ostalih držav pa le v izjemnih slučajih; 3)Ožina naj bo zaprta za vse vojne ladje razen za one, ki pripadajo črnomor.drža ...vam; 4)Turčija in SSSR bosta kot najbolj zainteresirani in najmočnejši črnomor. državi vojaško zavarovali Dardanele.- Turški odgovor je te so vjetske zahteve odbil.-

A Z I J A : Židje in Arabci so odklonili načrt federativne Palestine.- Žide, ki skušajo ilegalno priti v Palestino, vozijo Angleži na Cipe ...- Doc...la so prekinjeni razgovori med Anglijo in Egiptom ... umaknitvi brit...anskih čet iz Egipta. Egipt ni sprejel angl.predloga za novo pogodbo. Anglija je poslala v Irak nasproti Perziji precejšen kontingent vojske iz Indije "za očuvanje britanskih koristi v južni Perziji"(petrolej).- Gen.Marshall je izjavil, da so vsi pomirjevalni napori za prenehanje sovražnosti med nacionalisti in komunisti na Kitajskem zaman. Moskva po ...trdi, da Amerika z levo roko pomirjuje, z desno pa oborožuje Čangkajše ...ka.- V Kalkuti so izbruhnili nemiri med muslimani in Indijci, ker so mu ...slimani odbili angl.predloge in zahtevajo svojo državo. Indijci bodo ...enkrat sami sestavili vlado. Pogajanja z muslimani so še v teku.-

R A Z N O : V Bratislavi so obesili bivš.slovaškega min.predsTuko,ki je zavzemal ta položaj pod Nemci.- V Sofiji so obsodili na smrt voditelja ...legalne organizacije "Car Krum" podpolk.Antona Krsteva.- V sovj. coni Nemčiji delajo tovarne za oborožitev. Tako zvano "V-2".-

P O S L E D N J E-V E S T I-P R E D-I Z I D O M-L I S T A :

Titova vlada je zadovoljivo odgovorila na ameriški ultimat. Podrobno ...sti še niso znane.- Na mirovni konferenci so pričeli izdelovati končni ...sekat mir.pogodbe z Italijo.-

Francoski komunisti so obtožili najvišje ...cosko sodišče, da pri izrekanju sodb simpatizira s kolaboracionisti ... ter ... reorganizacijo sodišča. Ta predlog je parlament odbil s 430:142 glas...."

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Z VERO V BOGA
ZA
KRALJA
IN
DOMOVINO

ŠTEV. 238-39. 6. september 1946. L.II.

6. SEPTEMBER

PRAVIJO...

Pravijo, da je Nj.Vel. Kralj Peter II samo g. Peter Karadjorđjević in nič več... Pravijo, da je Federativna Ljudska republika Jugoslavija izraz demokratičnega ljudstva v Jugoslaviji... Pravijo, da vlada v Jugoslaviji svoboda...

ZASLJEPLJENCI MISLIJO...

"Želimo in delali bomo, da bo narodna volja pri vsakem in od vsake strani spoštovana, kakor glede notranje državne organizacije, tako tudi glede oblike vladavine. Zategadelj bomo skušali uporabljati tiste načine in se ravnati po tistih načelih, ki so svojstveni vsem resnično demokratskim državam..." Pravijo, da je to podpisal v imenu kraljevske vlade dr. Subašić in Tito...

KOMUNISTI DELAJO...

"Narodi bi morali z orožjem v roki nastopiti proti taki ustavotvorni skupščini, ki bi ogrožala pridobitve Osvobodilne Fronte!" je dejal 15.avgusta 1945 Moša Pijade.

"Tovariši: OZNA je sijajna stvar, tudi milica ni slaba!" Djilas 7.septembra 1945.

"V soglasju z željo narodov federativne demokratske Jugoslavije:

1) demokratska federativna Jugoslavija posta ja ljudska republika pod imenom Federativne ljudska republika Jugoslavije. FLRJ je zvezna država z republikansko obliko vladavine, zajednica enakopravnih narodov, ki so svobodno izrazili svojo voljo, da ostanejo v federativni Jugoslaviji;

2) s tem sklepom se po volji narodov končno ukinja monarhija v Jugoslaviji, a Petru II. Karadjordjeviću in vsej dinastiji Karadjordjevićev se odvzemajo vse pravice, ki so pripadale njemu in njegovi družini."

NAROD GOVORI...

"Kaj pravijo Angleži in Amerikanci o naših volitvah? Ako bi jim mogli po pravici povedati, kdo je prav prav zmagal! Poleg bi morali biti, pa bi videli, pod kakšnim terorjem je narod volil; moral je voliti Tita. Takšnih volitev pač še nismo nikdar videli; policaji in žandar-

se po trije skupaj hodili eden za drugim po ulicah s puškami in strojnicami; celo tovarišice partizanke so imele puške in strojnice, a na vsaki strani po enega policaja, oboroženega od nog do glave. To so bile svobodne volitve, ja! Pri okrinjici je sedel stražar: "Tukaj noter vrzite, to je za Tita!" Toliko jeze in godrnjanja med narodom še ni bilo in nezadovoljstva, kakor je bilo tisti 11.november..."

"Živimo v kletki, nihče ne zaupa drug drugemu in včasih se nam zdi, da bo samo čudež dvignil zaveso, da bomo zadihali. Opiši nam situacijo, ker lahko v petih vrstah napišeš več kot si moremo razbrati iz naših časopisov. Razčisti nam prosim Te naš nedaj tako gosto zemeglen pogled z vrha doli na ves svet. TU SVOBODE NITI NA PAPIRJU NI KAJ SELE DRUGJE ..." Tako, pravijo, da pišejo reakcijonarji iz domovine...

A KRALJ?

"V Jugoslaviji je tiranija, ki ni vredna velike zmage zaveznikov. Postavljen je totaliterni režim, ki je nasproten vsem moralnim načelom in krščanski tradiciji jugoslovanskega naroda.

Srce me boli, ko gledam trpljenje svojega ljudstva, ki je žrtev neusmiljenega nasilja, brez sleherne svobode in pravice. Prav radi tega so jugoslovanski državljani prisiljeni bežati iz domovine ter iskati gostoljubja v tujih deželah. HOČEM JUGOSLAVIJI ZAGOTOVITI DEMOKRATIČNE USTANOVE.

IZJAVIL SEM ŽE IN TO SEDAJ ZNOVA POUDARJAM: DA BOM SPOŠTOVAL VOLJO SVOJEGA NARODA, ČE SE BO SVOBODNO ODLOČIL ZA KAKO DRUGO OBLIKO VLADAVINE. V TEM PRIMERU BOM LOJALEN DRŽAVLJAN JUGOSLAVIJE, KI JE MOJ ROJSTNI KRAJ.

POPOLNOMA SE ZAVEDAM SVOJIH DOLŽNOSTI DO SVOJE DRŽAVE IN BOM ZATO, SLEDEČ GLASU SVOJE VESTI, KLJUB UKREPOM SEDANJEGA REŽIMA PROTI MENI, NADALJEVAL BORBO ZA OSVOBODITEV JUGOSLAVIJE IZPOD TIRANIJE, PA NAJ TA BORBA TRAJA ŠE TAKO DOLGO!"

"IZKUŠNJE, KI SMO JIH PRESTALI, NAM BODO POROK, DA SE PREJŠNJE NAPAKE NE BODO VEČ PONOVILE."

"MOJA VERA V NOVO JUGOSLAVIJO, ZGRAJENO RESNIČNO DEMOKRATIČNO PO NAČELIH SVOBODE, SOCIALNE PRAVIČNOSTI IN ENAKOPRAVNOSTI NJENIH NARODOV, JE DANES BOLJ ČVRSTA KOT KDAJ KOLI POPREJ."

"TRAJNE IN SIGURNE TEMELJE NOVE JUGOSLAVIJE BO POSTAVILA PO SVOJI SVOBODNI VOLJI IN SUVERENEM PRAVU VEČINA SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV. NASILJE SAMO ZAPLETA IN ODLAGA PRAVILNO REŠENJE. TAKE METODE SO NEMISLJIVE VSEH NAŠIH ŽRTEV IN PREDSTAVLJAJO OČIVIDNO POTVORBO PLEMENITIH CILJEV TE VOJNE, KI SE JE VODILA ZA OBVAROVANJE VSEH NAČEL SVOBODE V SVETU. VSI MOJI NAPORI BODO NAPERJENI ODSLEJ KAKOR TUDI DOSLEJ SAMO NA TO, DA SE MOJIM NARODOM OMOGOČI SVOBODNO IZVOLITI SVOJE PREDSTAVNIKE TER DA SE ČIMPREJ IN ČIM BOLJ ZEDINIJO NJIHOVA GLEDIŠČA IN INTERESI.

TA VOJNA IN SKUPNO TRPLJENJE, KI GA JE POVZROČILA, JE POKAZALO ONIM, KI SO BILI ZAPELJANI, NAJJASNEJE NEIZOGIBLJIVOST USODE IN SKUPNIH INTERESOV SRBSKO-HRVATSKO-SLOVENSKIH. NAPAKE PRETEKLOSTI NAM MORAJO BITI VEČNI OPOMIN IN POUK ZA BODOČNOST."

"SAMO EN GLAS SE SLIŠI, A TO JE GLAS MARŠALA TITA, ON SEDAJ DIKTIRA NARODOM JUGOSLAVIJE NAČIN, PO KATEREM NAJ VOLIJO PRI VOLITVAH, KI NAJ ODLOČAJO O BODOČI USTAVI DRŽAVE.

OSEBNO JAZ NE MOREM DATI SVOJE ODOBRITVE STVARI, KI MI JE ODVRATNA IN - OD TEGA TRENUTKA DALJE - PREVZEMAM DOLŽNOST BRANILCA USTAVNIH PRAVIC SVOJEGA NARODA ZOPET NA SEBE."

IN TUJINA?

"Ne morem zakrivati pred Vašim Veličanstvom, da so me dosedanji dogodki pripeljali do razočaranja v mojih najvišjih in da mi je zelo žal za mnogo tega, kar se dogaja v Jugoslaviji, toda jaz ne morem ničesar preprečiti..." WINSTON CHURCHILL.

"Kakor moj predhodnik pokojni predsednik Roosevelt se tudi jaz popolnoma zavedam herojskih žrtev, ki jih je utrpel hrabri jugoslovanski narod za osvoboditev. Meni je bilo prav tako na tem, da se ustano

ve v Jugoslaviji - v soglasju z načeli Krimske deklaracije o Jugoslaviji in osvobojeni Evropi - svobodna predstavniška telesa po svobodnem demokratičnem postopku. - Vi ste vsekakor opazili, da se je vlada Združenih držav stalno držala politike, da se v političnem življenju Jugoslavije ne favorizira ena stranka na škodo druge. - Vlada Združenih držav je vedno težila ostvariti svojo svečano obljubo, da svoje delo spravi v sklad z odredbami, sprejetimi z Jaltsko deklaracijo....." HARRY TRUMAN - KRALJU PETRU.

POLITIKA?

"Predvsem osnovne principielne stvari! - Mi smo ves čas te vojne šli z osnovno mislijo za onim nespremenjenim ciljem, ki je, da po tej vojni obnovimo, preosnovimo, izboljšamo in razširimo Kraljevino Jugoslavijo. Kot oficirji in vojaki, kot državljani in kot Slovenci smo bili in smo ter hočemo biti DOSLEDNI NOSILCI JUGOSLOVANSKE DRŽAVNE IDEJE. To je tako osnovna stvar, da bi je ob rednih obletnicah nič posebej ne proslavljali. Sedaj pa, posebno mi, praznujemo Kraljev rojstni dan v nekem posebnem smislu. Ne praznujemo ga samo kot dan nosilca državne autoritete, ne samo kot simbol suverenosti, MARVEČ JE SEDAJ KRALJ PREDVSEM SIMBOL NAŠEGA BOJA, NAŠEGA NAČELNEGA STALIŠČA. Mi se v tem delimo: ali smo za kralja ali za kaj drugega. Tudi Jugoslavija je tako razdeljena v levo in desno. Mi ga praznujemo letos torej kot NOSILCI NEKE KONCEPCIJE UREDITVE NAŠE DRŽAVE, NOSILCI IDEJE, NAJ BO JUGOSLAVIJA UREJENA DEMOKRATSKO NA NAČELU LJUDSKE DEMOKRACIJE IN LJUDSKIH SVOBOŠČIN, KI ŠČITI ZASEBNO SVOBODO IN DEMOKRATSKE SVOBOŠČINE, KI OSTANEJO V NARODU IN DRŽAVNI IPUZBI, TAKI USTANOVI, DA SKUPNOST NOSI SKUPNA BREMENA IN ODGOVORNOST, JE DELEŽNA SKUPNIH BENEFICIJEV IN DOBROT IN DA BRANI PREDVSEM SVOBODO POSEDINCA, DRUŽINE KOT CELICE DRUŽBE IN NARAVNI IZVOR NARODOVEGA NAPREDKA. Vse druge ustanove v državi se morajo podrediti najvišjemu cilju: da mora biti država svobodno organizirana družba, KI SI SVOBODNO OMEJUJE SVOJO SVOBODO VKOLIKOR JE TO POTREBNO, DA NE BI BIL SOSED V NAPOTO SOSEDU - ČLOVEK ČLOVEKU. V tem smislu ste vi nosilci državne ideje; V TEM SMISLU STE VI BORCI ZA DEMOKRACIJO. KRALJ JE TA OSNOVNA MISEL, SIMBOLIZIRANA Z DANAŠNJIM DNEM IN NJEGOVIM DUHOM. PRAV TAKO NAGLASIM IN NAGLAŠAM, DA JO PRAZNUJEMO KOT ZAVEDNI IN PONOSNI SLOVENCI, KER SMO KOT SLOVENCI ROJENI, SMO JUGOSLOVANSKO ZAVEDNI. Med Slovenci jugoslovenska misel ni mlajša kot slovenska narodnost. Sto let je star IDEAL ZDRUŽENE SLOVENIJE in že ti isti dan pred sto leti se je prižgala luč misli združitve vseh južnih Slovanov, KER SMO SLOVENCI, SMO ZAVEDNI DRŽAVLJANI. ČE NE BI BIL SLOVENEC - JAZ NE BI BIL JUGOSLOVAN. Ne vem, zakaj?! Kakor hitro krojim svoj SLOVENSKI obraz, krojim z njim JUGOSLOVANSKEGA. MOJE SLOVENSTVO JE PRIRODA, IZ KATERE SEM RASEL V JUGOSLOVANSKO DRŽAVLJANSKO PREPRIČANJE. To je naša povezava prirodnega s socialnim, prvotnega z državnim."

"Za vojaka, ki ne računa na rok in obrok, je tak pregled zadosten, če gre naprej in ima zavest, da je uspešen borec. To, kar danes lahko zabijemo, je: MI SMO USPEŠNI BORCI! IN NE BOJUJEMO BITKO NAVEDNAN! DANES PRAZNUJEMO KRALJEV ROJSTNI DAN ŽE Z ZAVESTJO, DA SVET VE, DA NE MORE JUGOSLAVIJA IN NAŠ NAROD ŽIVETI DRUGAČE KOT NA BAZI KONSTITUCIONALNE MONARHIJE IN DEMOKRACIJE, ZARADI KATERE SO NAŠI BRATJE IN SINOVI PADLI IN ZARADI KATERE STE VI TRPELI IN ŠE DANES TRPITE." (Iz govora dr Mihe Kreka pripadnikom Slovenske armade Ki jugosl.vojske v Forliu 6.septembra 1945.)

= = = = = = = = = = = = =

Tako govori današnji režim v Jugoslaviji, tako govori narod, njegovi predstavniki in Kralj.

Naša pot je jasna: ALI KRALJ - ALI TITO; ALI SVOBODA - ALI DIKTATURA! ALI DEMOKRACIJA - ALI KOMUNIZEM! ALI JUGOSLAVIJA - ALI VEČNA EMIGRACIJA! TRETJE POTI NI!

VSI SMO ŠLI SKOZI OGENJ REVOLUCIJE. TUDI KRALJA! BORILI SMO SE PROTI PRETEKLOSTI, PA SMO BILI IZIGRANI. V NESREČI SMO UJEDINJENI BOLJE KOT SODIJO NEKATERI, KI VIDIJO STRANKE TAM, KJER JIH NI!

Ob rojstnem dnevu Nj.Vel.Kralja prosimo Boga, da Mu da moči in zdravja, da vztraja pod težkimi udarci usode in privede svoj narod po zavetju na pot k resnični svobodi in blagostanju.

ŽIVEL NJ.VEL. KRALJ PETER II.!

ŽIVELA DEMOKRATIČNA FEDERATIVNA KRALJEVINA JUGOSLAVIJA!

Vprašanje časa

S sestrelitvijo dveh ameriških letal nad Jugoslavijo, ki je Tito, glede na reakcijo, ki jo je ta dogodek povzročil v zapadnem svetu, samo zbil žebelj v glavo, "Herrnamu boraho", kot naziva Josipa Broza newyorški "Daily News", lahko reči za nekaj časa samo to Sovjetska zveza, dokler ne bo uveden tudi z njo napočil trenutek obračuna. A ta obračun dobiva že svoje prve predstave tudi v izraelanem mnenju zapadnega tiska najsvobodnejšega na svetu. "Prej ali slej moramo priti do obračuna med Sovjetsko zvezo in zahodnimi demokracijami, s podporo svojih satelitov skuša Sovjetska zveza surovo pregaziti svobodo. Če sodimo njeno zadržanje in delovanje, ne želi niti vojne niti miru. Skratka: čimprej obračun, tem bolje," pravi "Daily Graphic". Medtem ko napada "Daily Mirror" Tita z "rdečim diktatorjem, Mihajlovićevim moralcem", predlaga "Daily News", da bi vrgli Še atomsko bombo na mak neobljuden kraj Jugoslavije.

Transportiranje nove ameriške divizije v Evropo, prihod največjega letalonosilca na svetu "Franklin Roosevelt" v Sredozemlje, izpopolnjeva "GAPA" - obrambnega sredstva pred bombardiranjem z atomskimi bombami., poizkusni let letal na raketni pogon z brzino 2.400 km na uro, prvda 10.000 modorno oboroženih severnjaških vojakov, topov, oklepnih vozil in letal na mizi Morgenthovi črti, "odkritje" sovjetskih in predsovjetskih agentov v ustanovi UNRRA, mrtvilo na mirovni konferenci v Parizu itd., dovolj jasno kaže, kakšen veter piha po onem letu zmage nad Nemčijo.

Sovjeti so šli premočrtno svojo pot in napenjajo vse sile za čim večje oboroženje. Pod njihovim vodstvom delajo s polno paro orožarne v Nemčiji, da bi zadostile pozivu tovariša Stalina, "da ne pri mirnem razvoju socialistične izgradnje ne smemo pozabiti niti za minuto na med narodno reakcijo, ki ima načrte za novo vojno". Priprave so nedvomno v polnem teku, toda vprašanje je, ali bo Sovjetom uspelo zavlačevati položaj tako dolgo, da bi lahko postali resne nevarnost ali pa celo nad močni zapadnim silam ?

Nikdar v zgodovini nista Anglija in Amerika uradno vodili napadalne vojne. Nikdar nista udarili prej, predno ni na nasprotni strani padla prva puška. Onadva sta se le postavili napadalcu po robu in ga premagali. Demokratsko ljudstvo njunih dežel bi drugačne akcije ne odobravalo. Toda danes? Ali ne bi bilo samomorilno čakati na nasprotno stran, da prve izstreli svoj naboj? Ali ne bi v času atomskih in bacilnih bomb zavisela zmaga od prvega udarca? Stuart Symington, pomožni vojni tajnik pri zračni armadi ZDA, je odkrito izjavil, da bodo v prihodnji vojni Združene države prva napadene. Napad bo veljal predvsem ameriškim industrijskim centrom, na katere bo "deževalo raket, atomskih bomb in drugih zračnih izstrelkov." "Dvakrat smo šli Amerikanci zadnji v vojno, da smo pridobili zmago. Danes pa so vsi vojaški strokovnjaki mnenja, da bo v prihodnji vojni Amerika prva napadena in tokrat bo skušal sovražnik z enim močnim udarcem uničiti vse naše industrijske centre ter z njimi na tisoče oseb, ki bodo pri strojih," je dejal. Popolnejše razlage potreba po vojaški pripravljenosti in nujnosti učinkovito akcije ameriški narod pač ni mogel dobiti. In če javno mnenje to danes razume, si previdno predstavlja nevarnost, ki grozi z uničenjem zapadnega sveta na manj brutalen način, še dopusti prvo potezo nasprotnika je povsem razumljiva napetost, ki vlada v anglosaških deželah. Čim natančnosti in zbrbtnosti svojih političnih ciljev bodo podlegli konkretnejših dejstev nagovori zavednike tako občutljivega dela, da zahteva, da je prišel "mor"- trenutek, ko bi nagla nevar- ena

strun prvo sprožiti usodni strel. Spričaznili se je moralo z mislijo, da bo moralo ka vrniti v ofenzivo, ker pa je dovedlo tudi do drugega revolucionarnega zaključka: DA BO TA OFENZIVA SICER NAVIDEZNO NAPADALNA, V BISTVU PA OBRAMBNA IN DA JE KOMUNIZEM ŽE S SAMIM SVOJIM PRIHODOM NA OBLAST V RUSIJI PRVI IZSTRELIL NABOJ PROTI ČLOVEČANSTVU. Ni ga vo= rej potrebno še posebej proti Amerikancem in Angležem. To spoznanje de mokratskega ljudstva mudi najboljšo oporo tudi njegovim predstavnikom, da morejo voditi krepko politiko, kot jo zanteva občevanje s komunisti.

Mi lahko z zadovoljstvom ugotavljamo ta preloz, ki je končno vendarle izvrgel vse dvome in neverno upanje an sodelovanje "dveh demokracij" tex nam bo dal priznanje za no, kar je bilo še pred dobrim letom bojan kot antidemokratsko, fašistično in renkcionarno - skratka za o, kar se je smatralo za glavni kamen spotike med Zavezniki. A v istem času je bilo napredovalo iz "hardjaškega, šovinističnega in okostičnega mrčina" v "nesramno barbaro"... Tudi usajeni Čestitamo! -VT.

EMIGRACIJA ZA DOMOVINO

Nekoliko pozno, toda za nas vedno aktualno, registriramo spomenico Jugoslovenskega narodnega odbora v Londonu, ki so jo poslali 17.junija t.l. štirim zun.ministrom Slobodan Jovanović, biv.predsednik jug.vlade vseh strank; J.van Bo.janin, podpredsednik jug.nacionalne stranke;Vjekoslav Vilder, predsednik izvršnega odbora Samostalne demokratske stranke; dr.Milan Gavrilović, predsednik Srbske Zemljoradničke stranke;K.L. Knežević, član izvršnega odbora Demokratske stranke in Krste Lj.Milo=tić, član izvršnega odbora Radikalne stranke. V tej spomenici apelirajo na zun.ministre, da že vendar rešijo tudi jugoslovensko vprašanje v skladu s sklepi na Jalti in izjavljajo med drugim:

"Po našem mnenju ne zadostuje za normalizacijo razmer na Balkanu samo to, da se pravično rešijo zunanja teritorialna vprašanja.Potrebno je da se tudi politični sistemi balkanskih držav postavijo na demokratske temelje. Da se to vprašanje ne bo upoštevalo, lahko nastopijo težke posledice v bodočnosti. Skorajšnja preteklost nam je priča, da privedejo nedemokratski režimi najprej do komplikacij v notranjem življenju,nato pa tudi v zunanje-političnem. Kajti ti neizbežno prenašajo svoje nasprotje in tirenske metode iz enega sektorja na drugi."

"Prepričani, da s tem izražamo želje naroda, ki je dal ogromne žrtve v vojni, apeliramo na konferenco zunanjih ministrov v Parizu,da store vse kar more, da bo mogla Jugoslavija v skladu s sklepi na Jalti urediti svojo bodočnost potem svobodnih volitev ter da ne ostane še pod terorjem enopartijske komunistične diktature, ki je prisiljena skrivati svoj pravi značaj s tem, da ga kamuflira z "anti-fašistično fronto."

Preko Jugoslovanskega narodnega odbora v Londonu je poslal spomenico v istem smislu tudi predsednik HSS dr.Vlatko Maček. Enako dr. Miha Krek 25.julija t.l. delegatom na mirovni konferenci (razen šestim sovjetskim in prosovjetskim) kot predstavnik Narodnega Odbora za Slovenijo. Odbor nima nobenega predstavnika v Jugoslovanskem Narodnem Odboru v Londonu.

NESREČA NAS IŠČE

ŠVICARSKI LIST "BERNER TAGBLATT" PIŠE POD NASLOVOM "TITOVI NASPROTNIKI SE ZBIRAJO":

Po "barbarskem sojenju" v Beogradu - tako ga nazivajo drzni branilci ljudskih pravic Victor Gollancz v Londonu -, po "zakonitem uboju"- kot se izraža v Washingtonu ameriški senator Vandenberg - nega generala Mihajloviča, ki ga je Hitler v svojem pismu 6.febr.1943 leta poslanega Mussoliniju nazval "zakletega sovražnika Osi", po strelu proti Mihajloviču piha v vrstah jugoslovanskega odporniškega pokreta nov veter.Tako se je spet uresničila beseda večne resnice, da zrno mora past v zemljo in umreti, da bi rodilo plod.

Protestnim demonstracijam srbskih akademikov, ki so se vršile na dan "zakonitega uboja" Mihajloviča v Beogradu, ni sledil samo nov val

teorija s strani OZNE, marveč tudi vsi odporni, katerega valovi se širijo po vsej deželi. Tope je odporniške strupe povlekla za seboj tudi srbsko pravoslavno cerkev, katero po obisku angleškega herlor drega škofa v Beogradu obtožujejo, da vzdržuje nedovoljene vezi s "kapitalističnim zapadom". Preobrat v zgodovini Jugoslavije pomeni dosežena zedinjenje med srbskimi, hrvatskimi in slovenskimi odporniškimi silami, ki se sedaj bore skupno in nočejo nič več vedeti o prejšnji bratomorni vojni. To zedinjenje ni samo posledica nevarnosti pred skupnim sovražnikom, marveč tudi notranje preorijentacije srbske in hrvatske odporniške skupine. Poučeni zaradi tragičnega razvoja se bore danes Srbi v svojih lastnih vrstah proti oslepljenemu gledanju onih svojih rojakov, ki so še naprej verjeli Mihajloviću za izključno samo srbskega nacionalnega vodjo. General je bil nasprotno vojskovodja vseh treh narodov Jugoslavije, število njegovih vojakov je posebno veliko v Sloveniji. Slovenski škofi so mu v nekem pismu papežu Piju naslovili "Dux noster Mihailovitsch"(Naš vodja Mihajlović). Korespondenca Mihajlovića z zagrebškim nadškofom Stepincem je uporabljena na "barbarskem procesu" kot obtožni material. Enako radikalna je notranja preorijentacija hrvatske odporniške skupine "križarjev", ki zelo resno razumevajo krščanske načela in ki smatrajo krščansko ljubezen naprem bližnjemu za bistveno osnovo. Zahtevajo, da obe cerkvi Jugoslavije povdarjata ono, kar združuje in je poglavitno, ne pa ono, kar razdvaja. Oni, ne samo, da verujejo, da se sovraštvo lahko uduši, marveč verujejo tudi v ono krščansko moč, ki more spremeniti sovraštvo v ljubezen. Sovraštvo je pri križarjih ukrenemo celo v času borbe. Berlin in Moskva sta propovedovala sovraštvo v teku vse vojne, Hrvatski križarji stojijo na stališču, da je samo borba brez sovraštva dostojna človeka in krščanina. Težka borba ne more nikdar katastrofalno končati.

Zedinjenje jugoslovanskega odporniškega pokreta v deželi predstavlja pomen za jugoslovanski emigraciji, ki ima sama samo toliko pomena, kolikor je izraz narodove volje. Cilj vsake emigracije bi moral biti ta, da pomaga odporniškemu pokretu doma. To pa je mogoče samo tedaj, če je emigracija složna med seboj in prav tako sporazumna s pokretom v državi. Predstavniki jugoslovanskih borbenih skupin v tujini stojijo na stališču, da je enotnost emigracije kategorični imperativ, kateremu se ne morejo upreti niti stari politiki, ako ne želijo, da jih razvoj pregazi. V tujini obstoji še nekaj trdoglave gospode, Srbov in Hrvatov, ki se niso iz vojne katastrofe, okupacije in nove diktature, še vedno nič česar naučili. Če se ne bodo odločili za hitro preusmeritev, bodo ostali osamljeni, neprijetni ako zunanjemu svetu kot tudi odporniškemu gibanju doma.

Zedinjenje jugoslovanskega odpora se izvršuje docela naravno okrog jugoslovanske Krone. Kralj Peter II je prav tako žrtev kompromisa med velesilami kot general Mihajlović. Široko angleško javno mnenje se danes zaveda, da se v slučaju Kralja Petra ni postopalo vedno fair /pravilno/ in poizkuša to popraviti s vse večjimi simpatijami za mladega Kralja. Naravnost ginljivo je videti, kako prisrčno pozdravljajo jugoslovenskega Kralja v Veliki Britaniji navadne mase na ulicah. Ljudi pa k temu nikdo ne sili. Kralj Peter II sam je postal po težki šoli emigracije in dobri angleški politični šoli zrel, razvrstil je, da lahko samo s stalno zvezo s pokreti v državi pri vseh treh naših odvrženje monarhistično idejo.

TRST = JULIJSKA KRAJINA

Razvoj mednarodne situacije kaže vse bolj na težkoče okrog Julijske Krajine in Trsta. To vprašanje bolno prizadeva čustva in življenje Jugoslavije, posebno pa Slovenije.

Težavni geopolitični položaj Jugoslavije je v mnogočem obtežen zaradi nesrečnega geopolitičnega položaja Slovenije. Oglejmo si ga in ga razsvetlimo.

Geografsko zavzemajo Slovenci prostor, kjer se spajajo Alpe s Krasom, na krajnem vrhu Jadranskega morja, razprostirajoč se od Panonske nižine do Benečke ravnine. Na tem predelu se nahajajo poti in križišča najvažnejših komunikacij linije Sever-Jug, Vzhod-Zahod, Severovzhod-Jugozapad.

Etnografski položaj je še težji, ker so Slovenci stlenjeni kot klin med Romane, Germane in Madžare, vsem jim je samo hrbet, naslonjen proti Hrvatski na ostalo Jugoslavijo. Tak se je tekom zgodovine zmanjševal prostor Slovencev pod pritiskom Nemcev in Madžarov na eno četrtino prvotnega: meje napram Hrvatski so ostale vsaj, neizpremenjene, ravno tako napram Italiji vse do pred sto leti.

Osemdeset-milijonska nemška masa se je tekom stoletij približala s svojim Jadranskega morja na okroglo 120 km ravšno s to, imajoč pred seboj samo majhen narod, pa še ta več stoletij pod njeno oblastjo. Jasno je, da je težil naper te velike mase za tem, da prodre na morje.

Italijanskega pritiska ni bilo občutiti vse do sredine preteklega stoletja, ko je prišlo do ujedinjenja Italije. Ostanki Romanov v Trstu in primorskih krajih zapadne Istre so se bavili z mornaratvom in trgovino ter prihajali v nasprotja kot tekmeci benečke republike. Leta 1382 je tedanji Trst, da bi se ubranil pred Benečani, zaprosil za pomoč Habsburžane, ki so prevzeli oblast nad mestom in pristaniščem. Vse do leta 1918 je Trst ostal v okviru Podonavske Monarhije. V času Napoleona je imel Trst okrog 10.000 prebivalcev.

Sredi preteklega stoletja - ko je življenje zavrglo absolutistično in sprejelo liberalno ureditev, ko je bil kmet osvobojen feudalnega suženjstva in ko so bili trgovina ter industrija osvobojeni cehovskih omejitev - so bili osvobojeni tudi Slovenci.

Ta važni trenutek so dočakali Slovenci brez inteligence razen male peščice nižje duhovščine, posebno pa brez svojih trgovcev oziroma meščanskega stanu in industrije s slabo razvito obrtjo. 95% naroda je predstavljal kmet komaj osvobojen feudalnega gospodarja. Vsi ti nedostatki Slovencev in vsa ta mesta so bila v nemških rokah.

S pridobitvijo gospodarske svobode so si morali Slovenci šele ustvariti svojo inteligenco, svoj kapital, svojo industrije in svoje meščanstvo. Pri tem so Slovenci uspeli le v središču svojega prostora, medtem ko niso uspeli v okolici, posebno ne v Celovcu in Trstu, ker so bili gospodarsko prešibki.

Ta važni moment - liberalni sistem narodne ekonomije - je omogočil procvit in jačanje vseh področij ekonomskega življenja, a posebno industrije, trgovine in prometa. Vzpostavljanje boljših prometnih zvez, posebno pa železniške proge Dunaj-Trst, je omogočilo, da se je Trst razvil v glavno pristaniščе Avstro-ogrske monarhije, kar je povzročilo, da se je število njegovega prebivalstva v kratkem času polovice stoletja dvignilo z 10.000 na 1/4 milijona tik pred pričetkom prve svetovne vojne.

Ta nagli skok v ekonomskem življenju pa je pojačal politični pritisk nemškega kolesa, ki je dobil izraza v izgraditvi takozvanega Jadranskega mostu proko slovenskega etnografskega ozemlja.

V tej borbi med nemškim gospodarjem in Slovenci, ki se je izražala tako na ekonomskem kot na političnem polju s svojo težnjo po ostvaritvi Jadranskega mostu, se je tedanja Avstrija kot predstavnik nemške ekspanzivnosti združila s tedaj rojeno italijansko iredento na škodo Slovencev. Ta borba je trajala ves čas, dokler ni pred pričetkom prve svetovne vojne zavzela akutne oblike.

Borbo v Trstu in Julijski Krajini najboljše ponazarjata sledeča dva primera:

- V Trstu brez okolice je bilo leta 1914:

Število prebivalstva:		Število šol:			
		osnovnih	nemških	srednjih-	trgov.
150.000	Italijanov	7	5	2	1
7.000	Nemcev	4	2	2	-
70.000	Slovencev	1(!)	-	-	-

Opomba (!): Pa še to osnovno šolo ni vzdrževala občina ali država, temveč Družba Sv. Cirila in Metoda.

- Slovenci niso imeli niti odgovarjajoče število narodnih predstavnikov.

Vsi volilni okraji v Trstu so bili namreč začrtani tako, da so Italijani morali dobiti večino. Ko pa so l. 1911 dobili Slovenci v tretjem okrožju le relativno večino, je prišlo do ponovnih volitev. Pri njihovi so se italijanski in slovenski socialisti dogovorili, da pustijo lističe prazne. A po končanih volitvah se je izkazalo, da so italijanski socia

TUJI ČASOPISI PIŠEJO:

"Brez vanjih svobodnih in poštenih volitev na Poljskem bi odnosaj [illegible]ark in njegova kmetska stranka nadvsemo smešno.... Sikolajczyk upravičeno jahn na tem, da more vanjka bodoča poljska vlada živeti v najboljših odnošajih s svojim močnim sovjetskim sosedom. Toda obenem mora biti Poljska resnično svobodna in neodvisna, ne pa ono, kar je sedanji sovjetski satelit, sovjetsko slepo orodje..." (New York Times)

"Ameriški državni urad je objavil svoje službeno poročilo o sestanku državnika Jamesa Byrnesa in Vasilija Kolarova, predsednika bolgarskega [illegible]parlamenta..... Byrnes je podčrtal veliko važnost, ki jo polaga ameriška država na spoštovanje državljanskih pravic vsega prebivalstva, pripominjajoč, da Amerika ne bi mogla niti razumeti niti odobriti kakršnekoli sistema vlade, v katerem bi ne bila dovoljena opozicija pravica, da poseduje svoje časopise in v katerem se neprestano vrše politične aretacije tako, da ne morejo volilci svobodno posluževati svojih političnih pravic... Ameriški državnik je nadalje izjavil, da ne more navajati [illegible]stališča g.Kolarova glede poslednjih bolgarskih volitev, ki naj bi jih tuji dopisniki proglasili za svobodne.....Byrnes je opomnil, da je v svojih razgovorih o Bolgariji na moskovskem sestanku zahteval, da sodeluje Bolgarija v takih prilikah, da bo tudi opozicija uživala vse svoje volilne in ostale državljanske pravice, in da se ni do danes uresničil njegov cilj..."

K odločitvi Sveta zunanjih ministrov o svobodni tržaški državi piše "Basler Nachrichten": "...Toraj niti Trieste niti Trst, nepak nekakšen novi Gornik, ampak sodnji na obali modrega Jadrana..... Pri kompromisih pa navadno ni nobena stran zadovoljena, odnosno je zadovoljena samo toliko, kolikor je nujno. Zato pa zasluži vprašanje Trsta našo pozornost, ker se je bati, da postane Trst polog Berlina še križišče interesov zapadnih sil in vzhodnega zavezništva..... Kajti poznavalcu razmer v Titovi Jugoslaviji je popolnoma jasno, da nima Tito prav nobene možnosti več pridobiti naroda samo z notranje-političnimi ukrepi. Potrebno je bilo to slabost nadomestiti z zunanje-političnimi uspehi in kaj obetajočega materialnega ni bilo kot ravno Istra in Trst..... Za Tita in njegove ljudi je bilo čisto logično, da vprav to področje propagandno izkoristijo. To še posebno zato, ker je razmerje med Slovenci in Hrvati odpor proti Titovemu režimu naj večji....."

POD NASLOVOM "ALBANIJA KOT SOVJETSKA PREDSTRAŽA V SREDOZEMLJU" OBJAVLJA 19.AVG.T.L."BASLER NACHRICHTEN" SLEDEČI ZANIMIV ČLANEK:

"Mala Albanija na vzhodni obali Jadranskega morja vse bolj okupira svetovno javno mnenje in ni mogoče daleč časa, ko bo stopila kot visoko politični problem v ospredje svetovnega dogajanja. Mogoče se je že posrečilo, da so 22.maja t.l. albanske obalne baterije streljale na mimoplovečo angleško križarko, kar je povzročilo izmenjave ostrih not med Albanijo in angleškim zunanjim ministrstvom. Ali so mogoče ti streli pomenili samo razpoloženjenost albanskih obalnih strelcev? Malo verjetno! Vzrok za te strele leži gotovo precej globlje: ti streli imajo mogoče veliko politično važnost, katere obrisi se v glavnem že očrtavajo na svetovnem političnem horizontu.

V krogih pariške mirovne konference danes nič več ne dvomijo, da je cilj sedanje Molotove strategije slabljenje britanske sredozemsko pozicije. Pod sestavo oživotvorjenega panslavizma vlada danes Kremelj tako Jugoslaviji kot Bolgariji in stremi preko teh dveh dežel priti na Sredozemsko morje. Iz istega razloga podpira Molotov vztrajno bolgarske zahteve po prisotnosti v Egejskem morju in pridobitve tudi nenaseljenega Albanija na svoji važnosti. V januarski številki leta 1943 je uradna italijanska znanstvena revija "Italia e il mondo" označila Albanijo (nadaljevanje na naslednji) [illegible]sti kljub dogovoru glasovali na svojega italijanskega predstavnika, medtem ko so slovenski nacionalisti brez svojih socialistični glasov propadli. Če bi se ta prevara ne uresničila, bi imeli italijanski social-demokrati 3, Slovenci pa 2 predstavnika, tako pa je bilo razmerje ali 4: 1 za Italijane.

(Dalje prihodnjič.)

kot "zastobran v jug vzhodni Evropi". Ko je po italijanski kapitulaci= ji bila Albanija zasedena od nemških divizij, so govorili nemški časo= pisi o njej kot o "oskočni deski za Bližnji Vzhod". Te označbe je jasno kažejo, da ima Albanija velik strateško važnost. Tisti, ki ima v rok ati albansko pristaniščo Valono, praktično vlada tudi Jadranskemu mor= ju.

Po nabirajočih se podatkih pa gradi sedaj v tem pristanišču sovjet ski inženirji najmočnejše pomorske utrdbe na svetu. - Kako je prišla Sov jetija v Albanijo? - Že jeseni leta 1945 je deloval v Albaniji polkov= nik Sokolov kot zastopnik Sovjetske zveze, ki je predal 11.novembra 45 albanskemu ministerskemu predsedniku Enverju Hodži noto svoje vlade, v kateri Sovjetska zveza priznava novo albansko vlado. Enver Hodžina vla da je, kakor poročajo ameriški novinarji, ki so prepotovali deželo, "ko munistične in izredno sovjetofilska". Sovjeti so vplivali na Tita, da je vzpostavil najtesnejše vezo z Albanijo. Po nekem Titovem obisku v Moskvi je bil poklican Enver Hodža v Beograd, kjer je bil sprejet z vse mi častmi. Beograjski razgovori so se končali s podpisom prijateljske= ga pakta med Jugoslavijo in Albanijo 9.julija t.l. Cilj tega pakta je po uradnih izjavah "da se ohrani medsebojna neodvisnost in suverenost o= beh držav". Bilo je govora tudi o tem, da vstopi Albanija kot suverena država v jugoslovansko federacijo. Čeprav ni to doslej uradno izvršeno, pripada dejansko Albanija že danes jugoslovenski federaciji. Po zadnjem Titovem obisku v Moskvi je bilo uradno objavljeno, da bo jugoslovenska armija oborožena na sovjetske stroške in je zato verjetno, da izvirajo topovi albanskih obalnih baterij, ki so obstreljevale angleške ladje iz istih arsenalov kot jugoslovanski topovi.

Na politično zavoro si je ustvarila Sovjetija in Albanije močno strateško postojanko. Na področju Valone in Drača ter na otoku Sasenc= delajo že več mesecev sovjetski "civilni inženirji", ki gradijo močne pomorske utrdbe. S tem v zvezi pravijo ameriški mornariški strokovnja= ki, da je možno, da bo postala Valona eno najjačjih pomorskih opori šč na svetu. Razen tega grade sovjetski inženirji verjetno tudi strateško važno cesto med Kukusom in Piškopejo, ki predstavlja zvezo velikega po mena nasproti Grčiji.

Točnost teh podatkov je težko preveriti, ker je danes tudi Albani= ja kot vse dežele, ki se nahajajo za "železno zaveso", strogo ločena od ostalega sveta. Dejstvo pa je, da ne opusti niti Sovjetska unija niti njen "impostavljeni" zastopnik Tito nobene prilike, da ne bi podprl Al banije v cilju priboriti ji v svetu nek gotov položaj. Že prejšnje le= to je Sovjetija predlagala, da se sprejme Albanijo v UNRRO; prav tako je je večkrat zagovarjala v Parizu in zahtevala njen sprejem v OZN.

Položaj v Sredozemlju je danes sledeč: Italija in Grčija sta angleš ki postojanki, pri čemer je britanska moč zaradi odpada italijanske flo te še neprimerno večja kot pa pred vojno. V britansko vplivnostno po = dročje spada tudi Turčija. Na drugi strani pa rineje Sovjeti na Sredo= zemlje skozi Bolgarijo in Albanijo. Hoteli bi priti na morje tudi sko= zi Jugoslavijo, pa so zato pričeli z akcijo proti morskim ožinam. - V tem bi bil orisan položaj obeh velesil. Lahko bi opozorili tudi na to, da je igrala Albanija važno politično vlogo že v poslednjih desetletjih prejšnjega stoletja, ko je predstavljala jabolko spora med avstro-ogr= sko monarhijo in Italijo. Temu sporu se ima Albanija zahvaliti, da je uspelo še skoro vse ostale samostojne. Sedaj pa jo je pripeljal Enver Hodža tudi, "albanski Tito" v sovjetsko območje. In če ne bo padel Trst Titu v naročje ter ne bo na ta način na razpolago Sovjetom, bo postala Alba nija sovjetska pomorska trdnjava.

Anekdota

V Beogradu so pogosto manifestacije za presvitlega maršala in sedaj reže. Udeležuje se jih hočeš-nočeš vse, kar leze in gre. Tako so pri enem izmed takih pohodov korakali v sprevodu tudi člani sindikalne organizacije pogrebnih zavodov "Golgota". Vse se je drlo: "Živio Tito!" In tudi pogrebci niso hoteli zaostajati za drugimi, da jim ne bi očital lojalnost, pa so enoglasno skandirali: "Živio Tito - Tito je naš!" Nekoliko pa je samo dostavljalo: "Daj Bog, da bi bilo to skoro!"

* * * * * * * * *

TROJNA VERA V ZMAGO

Poljaki!

Z zavezništvu zavezniko, s katerimi smo vse čas vojne skupno pre= livali kri, se more demobilizirati oborožene sile poljske države,ko se dogaja v času, ko Poljska, ki je pri ela leta 1939 vojno proti nemške= mu in sovjetskemu totalitarizmu, še ni svobodna. Ves svet ve, da je na Jalti vina pod najstrahotnejšo sovjetsko okupacijo. Ves svet ve,da u= pravljajo Poljsko moskovske sluge, ki nimajo ničesar skupnega z naši m narodom.

Dvakrat smo izgubili petkrat več ljudi kot Rusija in sedemkrat več kot Francija. Naš partizanski pokret je bil najmočnejši na svetu-e naše ujete v Nemčiji največjestnejši primer ljudskega heroizma - kakor tudi primer sovjetske perfidnosti. Naše sile so se borile na vseh fr n tah sveta. V zvezdni bi ki so Britanijo so delili naši letalci najvdje žr tve. Naši mornarji so vozili na vseh morjih sveta. Borili smo se Fran ji pri Narviku, pri Tobruku in Calaisu, šli smo skozi ogenj in kri v Italiji od juga na sever in tisoči naših grobov na Monte Cassinu,Lo retti in pri Bolognu pričajo o naših žrtvah. Pa vendar nismo bili na dan zmage v Londonu, kjer so sodelovali toliki narodi, posvetni hrabri polj ski vojaki. Poljski letalci, ki so branili London, so odšli soočevat= i brez svojih bratov mornarjev in pešcev. Sicer pa ni bo Dan Zmage ni ti se Poljsko niti za človeštvo. Stodvajsetsedem milijonov Evropcev je zasužnjenih in živi v mraku za sovjetsko železno zaveso. Odtod prihaja nevarnost krščanski civilizaciji, evropski kulturi, svobodi ljudi i n svobodi narodov. Odtod preti najstrašnejša nevarnost, najgroznejša te talitarizem in smrt demokraciji.

Da ne bo propadel svet, smo prepričani, da bo prišel za nas in za človeštvo pravi nov dan zmage za vse narode in za vse ljudi dobre vo= lje.

Vojni cilji niso doseženi. Poljska ni svobodna in mi ne bomo prene hali z borbo, dokler teh ciljev ne uresničim.

Vezani smo s našo vojaško prisego in sem Poljaka vsaka v Londonu nam lahko ukaže, kje bomo vrnili naše vojaško odlikovanje.

Vezani smo s tisočletnimi vezmi z zapadom in bomo ostali zvesti na Kim zapečatenim savezništvu kljub njihovemu sedanjemu zadržanju. Verujemo, da bomo z njimi dosegli zmago resnice nad lažjo in krščanstvu nad bez= božništvom.

Skupno z vsem poljskim narodom nadaljujem borbo do smrti za svobo= do in neodvisnost v državi in v inozemstvu. V tej borbi so mi vsi Polja ki enaki. Vsi: tudi oni, ki so se borili doma 1939 leta, oni, ki so se borili z nami na strani zavezništev in oni, ki so se borili kot partiza ni v domovinski armadi, kakor tudi vsi poljski begunci.

Zahtevamo, da ni nihče ne bosti pravico siliti naše civilne begun= ce, da bi se vrnili v zasužnjeno domovino.

Mi, vojaki svobodne poljske republike, zvesti svoji prisegi,se zn= šujemo pred Bogom in pod našimi zastavami, skupno s grobovi padlih he rojev:

Nadaljevali bomo borbo doma in v tujini z vsem poljskim narodom za svobodo in neodvisnost. Poljske, naglašam na pogoje pod katerimi živimo in nagleda na to, kje živimo ali kaj delamo."

General ANDERS.

= = = = = = = = = = =

Poročila iz Buenos Airesa pravijo, da je argentinska vlada dovolila v vsaljivo 200.000 vojaškim poljske vojaške generala Andersa, skupno z vo= no opremo in njihovimi družinami. Argentinska vlada ima namen sprejeti tudi 1.000 kurirjev.

Kdaj mir pride?

WINSTON CHURCHILL: Devin je za kratek čas odpotoval v London, da pro= uči vprašanje Egipta, Dardanel, Palestine in Jugoslavije. Mackenzi King se je vrnil v Kanado, enako dr. Evatt v Avstralijo in Molotov v Moskvo. Izid=or na sestavo referata o Trstu in Julijski krajini je predložil pozo= šilo. V med drugim vsebuje tudi statut svobodne tržaške države. Ste= vilo vprašanj bi šlo, od katerih pa upravlja OZN samo 10, zadnjemu pra=

cije 26. USA, Britanija in Francija imajo v glavnem enako stališče. - Ameriška in britanska delegacija sta zahtevali, da se ukinejo nacionalne cone v tržaški luki in da se dovoli svobodna in hitra trgovina brez carine. Upravnik naj bo tujec in niti Italijan niti Jugoslovan.- Francoski predlog pa je, da se odredijo posebne cone za pristajanje italijanskih in za pristajanje jugoslovanskih ladij. Sovjeti zahtevajo, da postavi upravnika tržaška vlada. Sovjetska delegacija je izrazila zahvalo Bolgarije v borbi proti Osi. Italiji se bo delo priznanje z a njeno borbo proti fašizmu in silam Osi.- Jugoslavija zahteva od Italije reparacije v iznosu 325 milijonov funtov sterlingov. Avstralija je predlagala, da se uračuna v reparacije tudi ves materiel, ki ga je odvlekla Rdeča armada iz Romunije. Vedi se debata, ali naj se reparacije izplačajo v denarju ali v materialu.- Čehoslovaška vlada trdi, da vodi Madžarska namerno politiko inflacije, da bi tako čim ceneje odbila reparacije.- Višinski je napadel Avstralijo, da želi s svojimi četvilnimi pripombami komplicirati zadeve mirovne konference.- Avstralski delegat je nato imel dolg govor, polan izjav proti Sovjetom in nato umaknil vse svoje pripombe. Italija je lahko izkoriščala hydrocentrale, ki so na ozemlju, ki je sedaj pripadlo Romuniji.-

J U G O S L A V I J A : Tito je izročil posadko prvega ameriškega sestreljenega letala, vsedtem ko trdi, da se je druga vas ubila. Odklonil je odgovor na ostale točke ultimata. Trupla treh mrtvih pilotov so bila po enem poročilu prepeljana v Beograd, po drugem pa predana ameriškim oblastem v cono "A" Julijske Krajine. Veleposlanik Patterson je izjavil, da so bila trupla na zadnjem mestu pokopana kot mrhovina. - Preživeli so odpotovali k Byrnesu v Pariz. Poročilo še ni objavljeno. Zavezniški tisk ostro napada Tita. Tudi SSSR je s tem v zvezi ostro komentirana.- Namestnik zunanjih ministra Acheson je izjavil, da obstojajo še druga vprašanja v zvezi z Jugoslavijo, ki pa nimajo nobene zveze z ameriškimi notami. "Ni važno," je dejal, "kaj Jugoslovani govore, marveč naj delajo." - Tito je izdal ukaz, da se ne sme več streljati na nobeno tuje letalo, ki preleti jugoslovansko ozemlje. Izjavil je, da je bilo takih preletov ne tisoče in da so imeli namen zastraševati Jugoslovane, podpihovati domačo reakcijo in pokazati silo ter moč USA.-V Passau v Nemčiji je ameriška vojna policija aretorala šefa jugoslovanske plovbe, nekega titovega kapetana in strojnika. Ameriška vojska je blokirala pristanišče na Donavi, v katerem so bile titovske ladje.- V Washingtonu so neznanci s kamenjem napadli jugoslovansko veleposlaništvo.-

J U L I J S K A K R A J I N A : Zavezniška vojna uprava je prevzela ladjedelnice v Trstu, da omogoči svobodo dela in prepreči grožnje. Več tisoč delavcev je zato zapustilo delo in izjavilo, da se ne bodo vrnili na delo, dokler se ne umaknejo vojska in policija. Zavezniki so tako zahtevo odbili.- V Trstu bosta odslej dve oklopni diviziji.-

O Z N : Na dnevni red je postavljena jugosl. zahteva, da se preišče, če mu zadržujejo Angloamerikanci razne ladje podonavskih držav v svoji coni v Avstriji in jih nočejo vrniti.- Ukrajina pa je zahtevala, da SV reši vprašanje Grčije, ki "da ogroža svetovni mir". Ukrajina trdi, da so britanske čete v Grčiji glavni razlog napetega položaja med Grčijo in Albanijo. Grški delegat je izjavil, da ne Albanci posluzujejo sovjetske municije.- Voditelji grške opozicije so proti tiraditvam Ukrajine protestirali. V OZN so sprejeta Švedska, Afganistan in Iceland, odbita pa so prošnja Transjordanije, Portugalske, Irske, Mongolije in Albanije.-

A Z I J A : Nova indijska vlada šteje 14 članov, od katerih je 5 muslimanov, a ne članov Muslimanske lige, ki v vladi ni zastopana.-9.9. je sklicana v Londonu konferenca za Palestino. Arabci so se uprli, da bi sedeli z Židi za isto mizo, poleg tega pa zahtevali, da jih zastopa Veliki Mufti. Britanija tega ni sprejela.- Čangkajšek je izjavil, da ne bo prestal s streljanjem, dokler ne prekličejo komunisti ukaza o mobilizaciji.-

R A Z N O : Napol se pripelje letalonosilec "Franklin Roosevelt", 2 križarki in 5 rušilcev, ki bodo obiskali Grčijo. Brazilski komunisti tožijo, da hoče vlada razpustiti komunistično stranko.-Poljska je odgovorila na ameriško noto glede svobodnih volitev, da je to vmešanje v notranje poljske zadeve. - Jutri 1.sept. bo v Grčiji plebiscit.

II. VESTI V SEPTEMBRU (1.-5.9.46.):

MIROVNA KONFERENCA: Italijan Bonomi je predlagal v Juš-Krajini angleško linijo, češ, da puščа francoska 260.000 Italijanov pod Jugoslavijo in le 50.000 Slovencev v Trstu.- Njemu je odgovoril Bebler, ki je dejal, da je francoska črta ni pravična in da so Bonomijevi podatki netočni.-Avstralski delegat Jordan je predlagal internacionalizacijo ozemlja med francosko in angleško predlagano črto.- Proti temu se je izjavil čehoslov.delegat, ki je dejal, da so imeli Čehi slabe izkušnje s koridorji. Dejal je, da je Trst bil vedno jugoslovanski in da ima tudi Čehoslovaška velik interes.- Beloruski delegat je predlagal priključitev Gorice Jugoslaviji.- Jug.delegat je predlagal ponovno zmanjšanje ital.mornarice, ker je sedaj še vedno večja kot pa jugosl.,albanska in grška skupaj. Predlog je bil odbit.- Britanija zahteva od Italije reparacije v iznosu 2 milijarči 880 milijonov funtov sterlingov, Jugoslavija 2 milijardi 400 milijonov in Grčija 1 milijardo 220 milijonov.-

O Z N : Angleški delegat je protestiral proti obtožbi, da so britanske čete glavni vzrok napetosti v Grčiji. Izjavil je, da SV postal instrument za razširjanje neosnovanih obtožb - Gromyko je predlagal, da vse zavezniške države sporoče VS-u število čet, ki jih imajo v raznih deželah, ranen v sovražnik. USA je to sprejela s dodatkom, da velja tudi za sovražne dežele. USA ima namreč podatke, da drži SSSR v Nemčiji in satelitskih državah okoli 2 milijona vojakov.- SV bo razpravljal o 171 jugosl.podonavskih ladjah, ki jih zadržujejo Amerikanci v svoji coni v Nemčiji že od konca vojne.- V Kopenhagenu so na mednarodni konferenci sklenili ustanovitev "svetovnega odbora za prehrano in kontrolo cen.- V njem bodo člani ekonomskega sveta OZN, mednarodne banke in fonda.-

J U G O S L A V I J A : USA bo zahtevala odškodnino za družine padlih letalcev.- Jugosl.nota Ameriki odbija sleherno odgovornost jugosl.vlade za sestrelitev dveh ameriških letal nad Jugoslavijo in pravi,da se letali nista zmenili za znake za pristanek.- Nemški general von Kleist napadalec Jugoslavije v letu 1941 bo predan Jugoslaviji.

U S A : Pričela je delovati policija OZN, sestavljena iz bivših amer. vojakov.- Ob priliki sovjetskih obtožb glede prihoda amer.flote v Sredozemlje, je amer.admiral Helse izjavil, da nikogar ne briga,kje plovejo amer.vojne ladje in da je svoboda morja načelo amer.politike.-

G R Č I J A : Rezultati plebiscita: Od 1,394.000 glasov je dobil kralj nad 1 milijon ali 73% glasov.- Predsednik Tsaldaris je odpotoval v London k kralju.- Sovjetski in jugosl.ambasador sta odšla iz Aten domov.

M A Ž A R S K O : Dr.Vlatko Maček je prispel v Chicago(USA) na zasedanje hrvatskega sabora.- Na Saškem (sovj.okup.zona) je pri volitvah zmagala enotna socialistična stranka s 797.000 glasovi; sledita liberalno demokratska s 374.000 in krš.demokratska s 257.000.-

III. PROCES V LJUBLJANI.

Pred ljublj partiz.sodiščem na Taboru je bila 21.8.t.l.razprava proti gen.Rödenerju, biv.SS-Obergruppenführerju; Levu Rupniku,biv.generalu, podpolk.Višjaku; dr.Hacinu,biv.šefu ljublj.policije; dr.Grogoriju Rožmanu, ljublj.škofu in dr.Mihi Kreku. Poslednjima v odsotnosti.

Razprava je imela predvsem dvojen namen: čimbolj diskreditirati katoliško duhovščino v Sloveniji in obletiti Mihajlovičevo slovensko ilegalo. Toda niti eno niti drugo se partiz.tožilcem ni posrečilo.Uporabili so sicer Višjaka, ki se je na široko razgovoril o delovanju duhovščine, toda blato je padlo predvsem na njega samega. Bil je skrajno nenačelen v svojem zagovoru. Zato so ga obsodili na 20 let ječe.

Vsi dosedanji procesi so predstavljali ponesrečen poizkus dokazati slovenskemu delu Kr.jugosl.vojske(četnikom) kolaborancionizem in izdajstvo. Ti poizkusi so se razbili ako pri božičnem kot pri beograjskem procesu in tudi pri tem poslednjem so se morali partiz.tožilci umakniti,ker je bilo proved protivnih izjav..

Izmed četverice prisotnih sta se najostrejše branila dr.Hacin in Röbener.Obsojena sta bila na smrt na vešalih.- Na smrt s streljanjem so obsodili Leva Rupnika,dr.Kožmana na 18 in dr.Miho Kreka na 15 let ječe.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Če ljudje izkoriščajo družbo izključno kot sredstvo za dosego svojih osebnih egoističnih ciljev, potem je družba upravičena in dolžna take ljudi izločiti iz svoje sredine!
(K uvodnemu članku)

ŠTEV. 240. 14 septembra 1946 L.II.

8.IX.1943. - 46.

Pred tremi leti 8.septembra je kapitulirala Italija. Takrat so partizani najbistrejše dokazali, da jim ne gre predvsem in samo za oblast, ne pa za osvobojenje naroda izpod okupatorja. Namesto, da bi izgnali sovražnika z naše zemlje, so se z njim zvezali in naperili svoje orožje proti onim, ki so jim stali na poti k ostvarjenju izdajalskih ciljev - proti edinicam Kraljevske Jugoslovanske vojske v Domovini.Z lažnimi topovi in tanki z okupatorskimi posadkami je pridrvela 14.partizanska divizija POS, ki je štela več tisoč mož, pod Grčarice, kjer je baziral črtenaški četniški odred pod poveljstvom aktivnega jugoslovanskega marmeriskega majorja KOPRIVICE DANILA - BORUTA in obkolila celotno področje, ki ga je držalo komaj okrog stosedemdeset četniških borcev. Razvila se je zagrizena borba, ki je nepretrgoma trajala od 8.do 10. septembra zvečer, pri čemer so lažne granate dva dni in dve noči sejale smrt med svoje zaklete sovražnike. Pošastom je bil ta partizanski postopek očividno močno všeč, ker so se drli na vse pretege in klicali smrt na"narodne izdajalce". Uporabljali so celo težke havbice, ki so jih pripeljali tako blizu, da so merili na četniške položaje kar skozi oev.

Major Borut se je ramo ob rami s svojimi vojaki boril od prvega trenutka ter s svojim osebnim vzgledom dajal trdovraten pogum,dokler mu ni predrla junaških prsi partizanske krogle. Pa še potem je kot ranjenec vzpodbujal in bodril k skrajnemu odporu.

10.septembra je padel s svojimi soborci poročnik Kranjc Milan Milan, ko je zadela v polno njihov položaj partizanska granata.

Istega dne proti večeru je bila sklenjena na partizansko željo premirje pod pogojem, da se četniki umaknejo in obdržijo orožje. Toda čim je bila izvešena bela zastava, je vdrla partizanska "vojska" v postojanke in dokončala svoj umazani posel.

Štiri dni zatem so izstrelili italijanski topničarji 395 granat težkega kalibra na turjaški grad, v katerem je nudilo komunistom odpor preko deset slovenskih antikomunističnih borcev. 16.septembra so vdrli partizani zaredi izdaje v postojanko in po srditem boju od sobe do sobe prisilili hrabre branilce k vdaji. Grad je bil ves v plamenih, pred glavna vrata pa so se pripeljali laški tanki in rušili ste no za steno zgodovinskega gradu. "Slovenski poročevalec" je pisal,da je turjaška "zmaga" največji uspeh "narodno-osvobodilne vojske".

GRČARICE in TURJAK predstavljata DOKONČEN PREKOP med slovenskim narodom in komunizmom. Predstavljata nujen opomin po združitvi vseh sil za osvoboditev domovine izpod krvave tiranije, ki pozna samo enega sovražnika : ANTIKOMUNIZEM.

Narod doma je danes bolj duhovno združen kot kdajkoli poprej.Skupno trpljenje in teror sta odprla oči tudi onim zaslepljencem,ki so še pred letom dni prepevali hvalo samozvanemu maršalu, z njim so danes samo še propadlice, ki jim ni pomoči in spadajo prej pod kriminal kot pa pod politični oddelek. Odprle so se oči tudi onim, ki jih je med okupacijo razdvajalo različno gledanje na nacionalno borbo za osvobo ditev izpod vsakršne tiranije, pa naj bo ta fašizem, nacizem ali komunizem. Njihove težnje se danes edino v tem, da se reši naša domovi

na strahotne peze rdečega diktatorstva in čimprej zaživi v svobodnem svetu.

Ne smemo se varati, da nas domači ne gledajo s kritičnim očesom. Že več kot pol leta, da o lanskem letu sploh ne govorimo, prejemamo emigrantski krogi poročila, ki rote in pozivajo k slogi in strpnosti. Narod v domovini trpi desetkrat hujše od nas, medtemko se komunistični režim trudi oblastiti in ožigosati emigracijo kot neploden izvržek, ki bo sam sebe požrl.

Spomnimo se nesrečnikov iz Turjaka in Grčaric! Zamislimo se v bistvo in namen kočevskega procesa! Ne dopustimo, da bi kdorkoli rovaril nekaznovano v krogih slovenske emigracije, ki bo, če bo razumna in trdna, srž in rešilna bilka v tem nesrečnem položaju. Zgodovina bo pisala o okupaciji, Titovem režimu in emigraciji. Časnikarji bodo brskali po obširni arhivi in sodili ter izpričali resnico. Čemu zapirati oči pred dejstvi? Po dejanjih sodimo ljudi, ne po besedah. In prišla bo nekoč tudi mirna doba, ko bo marsikoga sram, da je pisano njegovo ime v zvezi s to in to afero in intrigo, ki nas je razdvajala - slabila. Počistimo svoje pragove in napravimo že vender red. Kdor misli po povratku v domovino še vedno voziti po starem spekulativnem potu, je bolje, da se ne vrne! Prosimo ga pa, da stori vsaj to uslugo, da pusti pri miru one, ki hočejo graditi - graditi na boljših temeljih. Tako nam narekuje polnih 50.000 žrtev, ki so padli za srečnejšo bodočnost naše ga naroda. In s te poti ne mislimo kreniti. -VT.

KAKŠEN MORA BITI POLITIK?

ALEKSANDER STAMBOLIŠKI
(Iz "Glasnika hrvatskih rodoljuba" št.13. L.I.)

ZA JAVNEGA DELAVCA JE NAJVEČJA IN NAJSIGURNEJŠA ŠOLA - ŠOLA BORBENEGA ŽIVLJENJA. Kdor ni v tej šoli marljiv učenec, je za borbo izgubljen. Javni delavec mora biti predvsem človek neizčrpne energije v fizičnem in duhovnem delu. Njegovo delo mora biti vsestransko in nepresetano tako v družbi kot v izgrajevanju samega sebe. Če preneha delovati v družbi, izgubi slovec javnega delavca; če pa preneha graditi samega sebe, izgubi sposobnost biti javni delavec. Len član neke družbe je obsojen na večno življenje v bedi; len javni delavec pa je obsojen na to, da večno tipa na enem in istem mestu. Ako je len član neke družbe muka, breme, potem je len javni delavec prav mlinski kamen na vratu neke politično-družbene sile, katere večno ovira in mrcvari... Taki (leni javni delavci) se odvajajo napenjati svoj mozek z resnim delom in se neopazno ter v vsakem pogledu odtujujejo borcem. Izpreminjajo se v invalide, ki samo čvekajo o svojih pravicah, ne priznavajo o kakih dolžnosti. Hočejo živeti na interes svojega že davno izčrpanega kapitala. Nezadovoljni so tako z družbo kot z borbo, z življenjem in s samim seboj. Pazijo na vsak korak najnaprednejših in najbolj energičnih tovarišev, o katerih govoričijo, želeč jim zlo ter intrigirajo. Izgubljajo sposobnost ocenjevanja svojih dejanj in postopke, izgubljajo kriterij svoje duše in zavesti. Tako, da smatrajo vsa svoja škodljiva dejanja za blagodat in zaslugo ter se z njimi celo pričenjajo ponašati, čemur se vsi resni in trezni ljudje zgražajo. Na ta način padajo na svoji borbeni poti neopazno ali pa bučno, v vsakem slučaju pa dodelo zagotovo, vse lene in zaostale v svojem duhovnem razvoju, male in velike politične in družbene veličine.

Pokvarjena duša - to je najstrahotnejša človekova lastnost, ki ga spreminja v pravo krvoločno zver in neverjetnega zločinca. Ni strašnejše stvari v življenju kot so duševno pokvarjeni ljudje. S svojimi zločini prekašajo tudi najgrabežljivejše in najnevarnejše zveri. Imajo sicer človeško podobo, toda so v bistvu največji zločinci. Človek, ki je izgubil moralo, ki ne pozna častne besede, za katerega ne obstojajo nikake norme in ki ne izbira sredstev proti svojim nasprotnikom, - je pokvarenjak, ki ne more obstojati v razumni in pošteneni družbi. To so ljudje, za katere pravi narod, da so pokvarjeni do obisti, do kosti. To so pravi "zajedavci" tako v književnosti kot v novinarstvu in politiki. Ljudje, ki širijo na vse strani smrad in gnus...

Domovina priča

Doma se narod zelo dobro drži in je moralno na visoki stopnji. Ljudje, ki so bili preje naklonjeni partizanskemu gibanju, ga danes javno kritizirajo in govore, da se za tak red niso borili in žrtvovali svojih sinov. Inteligenca, ki je bila preje na strani OF-e in to celo do poslednjega časa, je strašno razočarana in se organizira spontano v gibanje proti sedanjemu režimu. Za emigracijo pravijo, tako trdi poročilo, da ni dosti boljša kot sedanji oblastniki doma (!). OZNA pritiska z vseh strani. Ljudje pa so prepričani, tako preprosti slojkot izobraženci, da ne more sedanji režim dolgo živeti ter da bo nastopila izpremememba. Odkod - nihče ne pove.

Zadnje čase se precej govori o novih volitvah, ki da bodo jeseni pod kontrolo zaveznikov Anglije in Amerike.

Tudi delavski sloji in to celo v onih predelih, kjer so bili nekdo najbolj oforski (Jesenice, Trbovlje), so danes v veliki večini proti. To je predvsem posledica udarniških nadur. V mesecu juliju so morali delavci ob nedeljah delati po osem ur brezplačno in po vseh tovarnah. Zasluženi denar je bil nato porabljen za stavke v Trstu in Julijski Benečiji.

Na čuden način nazivajo sedanje oblastnike z istimi imeni, kot preje nemške t.j. krajcfirerji, gauljajterji itd. Vse to pa zgolj iz sovraštva do režima.

V Zagrebu je 150.000 ljudi brezposelnih. Nezadovoljstvo je ogromno. Javno se psuje režim in funkcionarje. Dela ni, industrija je brez surovin, edino trgovine so dobro založene, pa kaj, ko ni ne kupcev ne denarja.

Rekvizicije kmetom so zmanjšane. Na plačo nameščencev pa pridejo visoki odbitki. Tako je pri plači 3-4.000 dinarjev odbitkov za stanovanje, elektriko, vodarino in različne fonde, toliko, da pride čistega največ 1.200 dinarjev (hrana na ono živilsko karto stane cca 800.- liter vina 40 dinarjev, meter blaga za moško obleko 1.500 - 2.000 dinarjev itd.).

Vodje upora na Hrvatskem so Bobanj, Luborić in Babinac. Pod Bobanjem se bore tudi četniki, v ostalem so "križarji". Oskrbovani so dobro. Posebno aktivnost kažejo v Bosni s stalnimi atentati na vlake in akcijami v malih grupah na več krajih istočasno. Pristop v Banjaluko je težak, ker je popolnoma obdana od križarjev in četnikov. Da se ono mogoči infiltracijo partizanov, mora imeti vsak pribežnik v gozd objavo križarskega ali četniškega centra, drugače je likvidiran.- Tudi na Hrvatskem trdijo, da emigracija"ne valja".

Sovjeti imajo zasedeno letališče Ečka v Banatu, kjer je zgrajenih 12 betoniranih vzletišč. Prav tako imajo v svoji posesti letališče v Mostarju in po atentatu tudi Vojno-tehnični zavod v Kragujevcu, nadalje Subotico in tovorno postajo v Beogradu. Niš in Skoplju. V Subotici je sovjetska cenzura. Po ena sovjetska misija je nahaja v Skopju, Prizrenu in Prilepu. Glavnina čet je v dolini Mačve. Na pančevskem mostu dela okrog 1.400 Sovjetov.

Sovjetski štab, sestavljen iz 34 oficirjev je nastanjen v Opatiji (Abbazzia).

V Albaniji so jugoslovanski partizanski oficirji pomočniki sovjetskim instruktorjem.

V Makedoniji je 8.000 grških partizanov - elasovcev, katere formirajo sedaj v dve divizije.

Anekdota

Trumanov pes je bil na obisku v Ljubljani. Tekal je po vsem mestu, pa se je po nekaj dnevih naglo vrnil v Ameriko. Ko ga je Truman vprašal, kako je bilo, je pes odvrnil: "Vse je bilo dobro, samo lajati se nisem upal, ker mi je bila povsod OZNA za petami. Komaj sem čakal, da se lahko vrnem in svobodno nalajam."

Dezerterji iz „raja"

Pri Udinah je taborišče, kjer se nahajajo partizanski dezerterji, največ iz 1.proletarske elitne divizije. To so povečini šiftarji, Makedonci in jih je okrog 180. Dezertirajo v skupinah po deset. Bežijo iz svoje baze v Istri v Pulj, odkoder jih transportirajo zavezniki z letali v Udine. Tu se nahaja tudi okrog 250 Srbov in Hrvatov. Prišel je celo nek Slovenec, ki je bil priseten obstreljevanju ameriškega letala nad Ljubljano, ter služi sedaj kot dokaz. Pravi, da so imeli strogo zaukazano streljati na vsako tuje letalo, ki prekrši suverenost Jugoslavije. - Skupno število dezerterjev, ki se nahajajo v omenjenem taborišču je 410, t.j. Jugoslovanov.

Poleg teh so še dezerterji Rdeče armade, ki je zasedla leta 1944 Jugoslavijo. Te dezerterje bi morali sicer vrniti v SSSR, toda begunci sami izjavljajo, da se rajo ubijejo,kot pa da bi se vrnili v domovino. Pripovedujejo, da se nahaja v Ukrajini precej ilegalnih odredov UPA - Ukrajinske partizanske armade (beli partizani), ki jih sestavljajo povečini Vlasovci. V Uralu se nahaja ROPA (ruska osvobodilna partizanska armada), ki jo vodi nek ruski general, ki je bil v nemškem ujetništvu in so ga osvobodili Angloamerikanci. Bil je vrnjen v SSSR,kjer pa je skupaj z drugimi pobegnil v ilegalo. - V Udinah se nahajajoči dezerterji so povečini mladi ljudje okrog 20 let, ki utemeljujejo svoj beg s tem, da so videli druge dežele, ki niso taka jetništnica,kot so jim to pripovedovali in trdi veliki ruski bog Stalin, marveč da ni večje jetnišnice na svetu kot je SSSR. Pri teh beguncih je kriminal kot vzrok dezerterstva izključen.

Obstoja prav tako taborišče pozneje pobeglih iz Jugoslavije, med katerimi se nahajajo tudi bivši nižji partijci. V bližini Udin je še dvoje takih taborišč, od pa je pri Gorici. Računa se, da je doslej dezertiralo iz Jugoslavije okrog 1.200 vojakov.

Ravnanje z njimi je dobro, hrana ist tako. Prejeli so tudi obleke in razen toaletni pribor. Na obeh rokavih pa nosijo zgoraj nekaj centimetrov veliki "Y".

Pobegli zatrjujejo, da je dezertiranje zelo otežkočeno,ker straži jo po vojašnicah samo oficirji in podoficirji - partijci. Na moji pa služujejo poleg SKOJ-a tudi GPU, ki se nahaja tu v precejšnjem številu. Okrog vojašnic je napeljana žica, tako, da je izhod možen samo tam , kjer je prehod. V mesto smejo vojaki samo po službeni dolžnosti. Hrana je pod kritiko. Na 12 mož pride 1 kg kruha t.j. 1 hlebec.Korala je nizka, enako tudi pri elitnih edinicah. Politkomisarji pripovedujejo, da se nahajajo na moji Poljaki s kreljevskimi jugosl. edinicami.-Previjo, da bi partizanske vojska takoj razpadla, če bi prišlo do kakega napada. Civilisti so silno poparjeni in zbegani. Toda nihče si ne upa ziniti, ker je kontrola OZNE vsak dan močnejša.

Partizanska vojska je oborožena v glavnem z sovjetskim automatičnim orožjem. Komandant bataljona je sovjetski oficir pred narodom in vojaki pa izdaja ukaze partizanski oficir, ki ni nič drugega kot figura.

Partizanske oficirje - dezerterje odvodijo zavezniki na posebno mesto.

V Jugoslaviji bežijo v hribe ponekod kar cele družine. Baze partizanskih dezerterjev so v Sloveniji predvsem na Pohorju. Na Hrvatskem pa okoli Banjaluke in Sarajeva, kjer so vršili četniki tudi akcije v zadnjem času. V Dalmaciji so v gorah Svilaja, Mosor in Dinara.

V Srbiji so oploh ne more v posdine preze niti z vlakom niti z automobilom, marveč samo z letalom. Tako n.pr. v Kragujevac. Centri odpora v Srbiji se nahajajo okrog Rudnika, Jablanice in proti Albaniji ter Grčiji - Stara Srbija.

Promet po Jugoslaviji mora biti večkrat osiguran z celimi brigadami, posebno v Dalmaciji in južni Srbiji.

Močne so ilegalne akcije tudi v Pruški gori pod vodstvom generala Bobana, komandanta četnikov. Njegove edinice sodelujejo s četniki.

TRST in JULIJSKA KRAJINA

Po končani prvi svetovni vojni so dobili Italijani vso Istro in Julijsko Krajino z okoglo 650.000 Jugoslovanov. Na njihovem ozemlju je ostalo tudi koroško križišče Trbiž (Tarvisio) s komunikacijami v dolini Soče in Kanalski dolini.

Poleg izredno močnega terorja, ki se je še bolj pojačal s prihodom fašistov v cilju denacionalizacije Julijske Krajine, posebno pa prilastitve ekonomskih dobrin, poteka obdobje med prvo in drugo svetovno vojno v znamenju ekonomskega propadanja Julijske Krajine, zlasti Trsta. Večji del bremena sta prevzeli naše pristanišči Genova in Benetke, medtem ko je bil dotok iz Podonavskega bazena v veliki meri zmanjšan z novo politično ureditvijo Podonavja. Trst je občutno izgubil na svojem pomenu in aktivnosti. Temu niso mogle pomoči niti velike italijanske državne subvencije.

Ob tej priliki ne smemo pozabiti, da so Italijani pri urejanju Koroškega vprašanja pomagali Avstrijcem, želeč osigurati državno kotilno v svrho svojih bodočih ciljev. Ta italijanska politika je v mnogočem olišala današnjemu položaju.

Dejstvo je, da so našli po prvi svetovni vojni svoje mesto v Jugoslaviji skoraj vsi Srbi in Hrvati razen istrijanskih in pa da je ostala ena tretjina slovenske etnografske celine izven jugoslovanskih meja. Poleg tega pa je ta slovenska etnografska celina izgubila dve temeljni križišči prometnega trikotnika Maribor-Beljak-Trst, kar je še bolj otežkočilo ekonomsko življenje tako osvobojenega dela kot onih dveh v Avstriji in Italiji. Obenem pa ne smemo pozabiti, da niso Slovenci niti na Koroškem niti v Trstu uspeli ekonomsko previdasti. Ta borba je postala pod novimi pogoji zato še mnogo težja.

Drugo svetovno vojno so pričakovali Slovenci v upanju, da jim bo popravljena krivica, ki jim jo je prizadela prva svetovna vojna in da se bodo izpolnile njihove stoletne težnje po ujedinjenju vseh Slovencev pod okriljem Jugoslavije. To še tem bolj, ker so bili na srečo tokrat Italijani kot Avstrijci in Madžari nasprotniki Zaveznikov, katerih zmaga je bila gotova.

Nezadostno iskren sporazum med Vzhodnimi in Zapadnimi Zavezniki in pa zgodovinska prevara, katero so nasedli Zapadni Zavezniki v teku druge svetovne vojne, je izpremenila vladajočo obliko in režim Jugoslavije z učvrščevanjem in podpiranjem komunistične stranke Jugoslavije, izrazitega predstavnika Komunistične Internacionale, ki se je pod plaščem Osvobodilnega pokreta z materialno in moralno pomočjo Zaveznikov dokopala do oblasti.

Tako izpremenjena Jugoslavija in njena kvazi-jugoslovanska vojaška sila se je srečala ob propadu Nemčije in ob koncu vojne v Evropi z Zapadnimi zavezniki. Obenem pa so izbruhnili tudi prvi spori med Titovo Jugoslavijo in Zapadnimi zavezniki. Na podlagi kompromisa je bila odrejena kot demarkacijska črta tkzv. Morganova linija, ki deli Julijsko Krajino v dve zoni:

- Zono "A" ki jo drže Zavezniki zapadno od Morganove linije do Soče in Bujice Tore ter
- Zono "B", ki jo drže jugoslovanske vojaške oblasti.

To stanje bo trajalo do izvršitve ukrepov mirovne konference.

Zanjo so sestavili predlog štirje zunanji ministri Velikih Sil na svojem zasedanju od 15. junija do 16. julija v Parizu.

Ta predlog predlaga osnovanje mednarodnega področja pod nadzorom Varnostnega Sveta OZN, ki bi obsegalo severozapadni del Istre s Trstom od Novigrada (Cittanova) do Devina, medtem ko bi pripadla soška dolina s Tržičem, Gorico in Trbižem z Kanalsko kotlino Italiji.

Na ta način bo Jugoslavija spet izigrana za svoje upravičene zahteve, samo, da bo sedaj verjetno to tudi dokončno, kar ni izgledov, da bi se Avstrija in Italija znašli v bodočem spopadu na strani nasprotnikov Zapadnih Sil, katerih zmaga je tudi topot gotova.

V čem je razlog takšnega zavezniškega postopanja?

Naglasili smo že, da ne obstoja med Sovjetsko Zvezo in Zapadnimi silami iskren sporazum. V svrho pojačanja svojih pozicij pojačava vse

ka od obeh strani svoje zaveznike in dežele, ki so se borile na strani Osi t.j. svoje bivše sovražnike. In zato dobivati Italije in Avstrije izrazito zaščitan priviligiran položaj, kar se jasno vidi iz zaključkov pariške konference.

Jugoslaviji je dano ozemlje, ki ji absolutno pripada, Trst pa postane s svojo okolico mednarodna, ker bodo na ta način ostali v njem predstavniki Zapadnih Zaveznikov s ciljem poživeti vlogo Trsta kot luke za Podonavje. Italijani ne bi bili v stanju držati Trsta brez Zaveznikov, poleg tega pa bi Trst v tem slučaju prav tako zaživotmil kakor poprej v času med prvo in drugo svetovno vojno. Če pa bi ga dali Jugoslaviji, bi izročili prevladujoč položaj v roke Sovjetski zvezi, katere eksponent je Josip Tito. Zapadni Zavezniki pa nočejo imeti razloga ostati v ali v bližini te občutljive točke. A Trst mora živeti.

Ker ni Zapadnim Zaveznikom dovoljno zagotovljen promet s Trstom preko Jugoslavije, si ga žele zagotoviti preko italijanskega ozemlja, ki bo vedakor ostalo v njihovem interesnem področju. Doseljeno italijansko uredništvo je postalo "upravičen razlog", da se bo Italiji dodelilo še križišče Tržič. Jasno je, da žele Zavezniki s tem zagotoviti Trstu zaledje v Južni Nemčiji in Avstriji, ker ne polagajo mnogo na de v promet vzhodno od železne zavese.

Izgleda, da je s tako predlagano rešitvijo prejudicirana že tudi izguba Koroške. Skratka: politika Zapadnih Zaveznikov se danes skladа z italijansko politiko po končani prvi svetovni vojni, zanašajoč se seveda pri tem nesrečnem dejstvu, da se nahaja danes Jugoslavija vzhodno od Železne zavese, dejstvu, ki je rezultat delovanja teh istih Zaveznikov že časa vojne.

Kaj je s tem prizadejano Jugoslaviji?

Hrvati dobijo skoraj vse svoje Istrijane, medtem ko izgube Slovenci Trst, soško dolino, Beneško Slovenijo, Kanalsko kotlino s Trbižem in del svojih Istrijanov. Vse to področje, posebno pa še od Gorice na sever, je del etnografske celine slovenskega ozemlja; italijansko je samo prebivalstvo, ki se je priselilo po koncu prve svetovne vojne. Z ekonomskega stališča je izgubljen Trst in komunikacije po soški dolini s Trbižem, t.j. vsa zapadna stranica ekonomskega trikotnika Maribor-Beljak-Trst.

Če pri tej odločitvi ostane, ne moremo pričakovati z verjetnostjo kak nov svetovni preokret, ki bi mogel popraviti to krivico. Ne smemo pozabiti, da so današnje metode denacionalizacije in ekonomskega pritiska še mnogo hujša, kot pa so bile včasih. V ta nesrečni položaj je prišla Jugoslavija zahvaljujoč totalitarnemu Titovemu režimu, ki teži naravno z vso silo, da bi uresničil nacionalne cilje Jugoslavije, iskoriščajoč ta napor kot motor svoje notranje sile.

Kakšen je naš odnos napram temu vprašanju, ki je za nas življenjske važnosti?

Naravno je, da tudi mi želimo realizacijo jugoslovenskih teženj. S tem pa istočasno pomagamo učvrščevati Titov režim, ki bo z uresničenjem teh nacionalnih aspiracij pridobil na svoji moči. Če pa delamo proti nacionalnim težnjam, rušimo Tita, s tem pa tudi omogočamo definitivno izgubo naših ozemelj.

Kakšno je mišljenje naših ljudi v coni "A" in "B" glede tega?

Prihod "Jugoslovanske armije" je pričakal narod v Julijski Krajini - veliki večini z navdušenjem, misleč, da je vendar prišel toliko pričakovani trenutek osvoboditve. Toda nezaslišan teror in zveza z italijanskimi komunisti - dosedanjimi rušilci, je povzročilo, da se je navdušenje v kratkem času izpremenilo v strah in razočaranje. Prebivalstvo cone "B" je danes prav tako kot narod v Jugoslaviji nasproten režimu in bi v veliki večini z zadovoljstvom sprejelo kako drugo rešitev. Zavedni ljudje pa teže kljub temu, da so nasprotniki režima, za priključitvijo k Jugoslaviji, smatrajoč, da je odločitev moje stalna, med temko režim prehoden. Med temi je posebno znan istrski duhovnik Don Bože Milanović, ki je vstopil v jugoslovansko delegacijo na pariški konferenci. Po drugi strani pa se poslužuje Titov režim v Istri popolnjive taktike, da bi si te kroge pridobil zase.

Jugoslovani cone "A" so prav tako zastrašeni s terorjem in so nasprotni Titu, s katerega so samo komunisti. Toda ta življenj ne priha-

je zaradi negotovega položaja do posebnega izraza. Italijani cone "A" so nasprotni Titu in so pribežali za seboj tudi velik del italijanskih komunistov, ki so bili na početku za "A". Poleg tega pa pojačujejo Italijani svoj položaj s prijateljsko politiko napram zaveznikom obla stem, medtem ko si ga Jugoslovani poslabšujejo zaradi svoje od Tita za ukazane sovražne politike in pasivne rezistence, ki se sprovaja večim delom pod terorjem (tudi v coni "A": tajnstveni umori, ugrabitve, itd. celo pred zavezniškimi oblastmi). A skari Tržačani bi želeli, da se omogoči Trstu tako življenje, kot je bilo pred prvo svetovno vojno ter bi gladko pristali na ustvaritev nekega pomorskega države.

Kako daleč gre v tej motni atmosferi Titov teror vidimo tudi po za ukazanih stavkah in v poslednjem času celo po atentatih na zavezniške organe in edinice zavezniških vojska. Stalne demonstracije, pouličn borbe in stavke so dovedle napeto stanje v Julijski Krajini do vrhun ca. Od nje imajo korist le Italijani, katerih položaj se je never jetno [illegible].

Iz tega kratkega referata pridemo do zaključka, da je glavni vzrok negotovosti in verjetno tudi neuspeha v pogledu izpolnitve naših sto letnih težnj, ravno Tito in njegov vsiljeni režim. Svobodna nacional na vlada v Jugoslaviji bi uresničila naše aspiracije brez težav, med temko se nahajajo naši nacionalni interesi v žerišču nasprotja sovjet skih in zaveznih interesov.

(Predzgodovino tega vprašanja smo objavili v prejšnji številki.)

GORIŠKI "SLOVENSKI PRIMOREC" JE ZAPISAL 29.AVG.46.:

Zavezniki naj bodo pripravljeni, da bo tudi iz naše dežele odšla v svet poplava novih beguncev, Slovencev in Italijanov, ako ne obve žejo Jugoslavije, da bo spoštovala svobodnina kulturnega sveta, ko bo naše meje zasedala. Kdo bi pa hotel ostati za klavno živino, kakor nam obljubljajo razni "goreči" funkcionarji OF v coni "A" in "B"?

Sicer pa se čudimo ljudem, ki kujejo mir, da ne morejo doseči, da bi se mogli vsi pošteni ljudje brez strahu vrniti domov. - DIKTATOR SKE VLADE - NE PA POŠTENI LJUDJE NAJ GREDO V BEGUNSTVO. POTEM BO MO GOČE GOVORITI O MIRU.

Časopisi poročajo...

"ZEDINJENA SLOVENIJA" objavlja 29.avgusta vest, da je v Sloveni ji umrl na prisilnem delu g.major Ladislav Križ. Pokojnik je bil ob sojen v božičnem procesu na smrt, toda izgleda da se komunisti niso sramovali izigrati vojaka, ki je bil vsekozi zaveden Jugoslovan. Že v marcu mesecu je komunistično časopisje poročalo, da je bila izvrše na smrtna obsodba, danes pa je znano, da ne sedanji režim noče na ta ko enostaven način iznebiti svojih nasprotnikov. - Težko prizadeti dru žini naše globoko sožalje!

"The Daily Rome American" poroča pod naslovom "Obsojeni "ideolo ški vojni zločinec" je počastil padle letalce v Ciampinoj da je 24 ur potem, ko je bil obsojen pred jugoslovanskim vojaškim sodiščem na 15 let robije, položil dr.Miha Krek venec na krste ameriških letal cev.

V pismu ameriškemu veleposleniku piše dr.Krek: "Strt sem od bo lesti pred trupli odličnih Amerikancev, ki so po nedolžnem izgubili življenja v lepih slovenskih hribih po rokah, ki nimajo spoštovanja pred mednarodnimi predpisi niti do predstavnikov odlicnega svobodo ljubnega naroda." ("Rome American" 1.9.46.)

Angleške revije "Truth" (Resnica) objavlja pod naslovom "UNRRA - mesto v Rusiji" sledečo vest: "V zvezi z odkritji in obtožbami o de lovanju UNRRE, ki so bile v zadnjem času dane v javnost, je zanim ljivo čitati v "Jugoslav Herald"-u, časopisu jugosl.emigracije v an gleščini, da navedni jugosl.kmetje verujejo, da je UNRRA neko mesto v Rusiji, odkoder pošiljajo vso hrano in dobro otvori usmiljeni Sov jetu. Časopis pravi, da je UNRRA faktor, ki rešuje Titov režim in da bi brez nje Tito in njegovi ljudje bili že zdavnaj onemogočeni."

"ZEDINJENA SLOVENIJA", glasilo nezedinjenih v Senigalliji, ne objavlja v svoji šestoseptembrski številki niti črke o našem kralju, kakor tudi ne jemlje 6.septembra za jugoslovanski državni praznik. Pač pa se na široko razpisuje o "vodstvenih sposobnostih in dalekovidnosti" svojih urednikov...

Tednik

MIROVNA KONFERENCA: De Gasperi je sporočil, da bo Italija doživela gospodarski polom, če bo morala plačati vse reparacije. Od njih so se odpovedale Amerika, Anglija, Kanada, Južna Afrika.- Angleški in južnoafriški delegat sta odbila bolgarsko zahtevo po Traciji in izhodu na Egejsko morje. - Razpravlja se o reviziji ital.-jugosl. sedaj določenih mej. Kardelj in Bebler zahtevata Gorico in Trž.č. Jugoslavija in Italija pogovarjata v zvezi z Molotovim predlogom o skupni upravi v Trstu.- Italija zahteva, da se njena na 67.500 ton določena mornarica poveča na 82.000 ton, letalstvo pa od 350 na 450 vojaških letal.- Čehoslovaška predlaga enako povečanje romunske vojske.-

O Z N : Skupščina OZN je prestavljena na 23.oktober.- Gromyko je obtožil britanske čete, da so one tiste, ki so privedle grškega kralja nazaj na prestol in da so preprečevale narodu, da se svobodno izjavi. Avstralski delegat je predlagal, da se poleg grškega vprašanja pretrese celotno balkansko vprašanje!- Ameriški delegat je zahteval, da se zahteva Jugoslavije v pogledu njenih ladij, ki jih zadržujejo zavezniki, razpravlja takrat, ko bo na vrsti vprašanje podonavske plovbe.-

VSEBINA BYRNESOVEGA GOVORA V STUTGARTU: Nemčija mora dobiti svojo vlado, ki bo izdelala novo ustavo za federativno Nemčijo. Amerika ne bo obrnila hrbta Evropi in bo onemogočila, da bi postala Nemčija žrtev tuje ali pa notranje diktature. USA je za korekcijo nemške meje v prid Poljske in za priključitev Posarja Franciji. V Porurju in Porenju naj odloči plebiscit. Nemčija ne sme postati ničiji satelit.- TASS pravi, da je ta govor izvenel tako, kot da bi hotel Byrnes kandidirati za nemškega predsednika.-

U S A : Člani pomorskih sindikatov so odbili tovoriti ladje za Jugoslavijo. Prizadetih je 12 ladij. La Guardia je izjavil, da UNRRA ne bo prenehala pomagati Jugoslaviji, čeprav so taki predlogi. Izjavil je, da se nahajajo po poljskih in jugoslov.taboriščih angleški oficirji za zvezo, ki so bili predlagani od poljskih in jugosl.londonskih krogov. Predlaga oficirje iz tistih držav, odkoder so begunci doma. (La Guardia je pro-komunist in "partigiano honoris causa"). - UNRRA bo prenehala delovati koncem junija 1947.-Atomska energija ` povečala brzino ladij. Pol kilograma urana nadomešča 150 vagonov ogla.-

JUGOSLAVIJA: V Južni Srbiji je bilo sestreljeno eno grško letalo. Grški poslanik v Beogradu zahteva izročitev letala in pilota. Pri letalu so baje našli sekcije jugosl. ozemlja.-

VSEBINA GOVORA PANDITA NEHRU-JA (Prvega predsednika indijske vlade) : To je začasna vlada. Sodelovali bomo na Mirovni konferenci. Ne uporabljajmo sile, ker ima hude posledice. Mir in svoboda sta neločljiva. Na eprotni smo vsaki rasni politiki in obsojamo nacizem. Pozdravljamo ameriški narod, ki igra veliko vlogo v svetu, enako sovjetski narod, s katerim bomo obnovili več važnih poslov. Prijateljstvo do Kitajske se bo še poglobilo. Simpatiziramo z borbo indonezijskega naroda. Pričakujemo pomoč iz tujine, zlasti v žitaricah. Mogoče bo prišlo do sporazuma z muslimani.-

R A Z N O : V Bolgariji je 93% glasovalo za republiko.- V Londonu sodeluje na palestinski konferenci le 7 predstavnikov arabskih držav, ne pa Židovska Agencija in Židje ter Arabci iz Palestine.- Avstrija in Italija sta podpisali sporazum. Južni Tirolci, ki ostane Italiji. Južni Tirolci bodo uživali vse manjšinske pravice in svobodno trgovino z Avstrijo.- SSSR bo pošiljala Angliji drva, Anglija pa SSSR stroje. - USA je prodala Čangkajšku za 585 milijonov dolarjev odvečnega vojnega materiala.- V Grčiji edino EAM oporeka pravilnosti izvedbe plebiscita. Leteče bombe so se pojavile tudi nad Solunom in Belgijo.- Praga se pritožuje, da podpirajo zavezniki na Bavarskem organizacijo "Nova Češkoslovaška", ki je naperjena proti sedanjemu režimu.-V Palestini nemiri

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Vsi so poklicani,da rešuje jo pereča vprašanja sedanjo sti. Slepo zaupanje je do = končno pokopano, ker nas je privedlo na rob prepada. Z emigracijo so se odprle oči vsakemu slepcu."
("Jug.vestnik"št.227.)

ŠT.241. 21. septembra 1946. L.II.

Z BESEDO NA DANI

Nalega emigrantskih časopisov je, da upoznejo svoje čitatelje zde janskim stanjem v svetu in domovini brez prikrivanja in pretiravanja. Prav tako, da z resnostjo motrijo naše vprašanje, slovensko in jugo = slovansko. Nikakor ni upravičen revolverski stil nekaterih n.pr."Srp= skih novin", "Srbobrana" itd., ki je več kot tendenčen in razdiralen. V tem pogledu je do neke mere pametnejša "Zedinjena Slovenija",ki vsaj moli in ne vzbuja slabe krvi.

Emigrantskih časopisov je že toliko, da ne more človek imeti niti pregleda čezenje. Njihova slaba stran pa je predvsem ta, da prinašajo malo ali pa nič originalnega. Vse, kar čitamo v njih, smo čitali že kje drugje. Vse je samo golo ponatiskovanje. Toda ta navada ne bi bi= la škodljiva, če bi šlo za časopise, ki izhajajo v prekomorskih dežele= leh, neumno otročja pa je taka "novinarska" praksa v deželi,kjer izha ja na kupe emigrantskih časopisov, kot n.pr. ravno v Italiji.

To pa bi bilo nekako le upravičljivo, če bi ti časopisi poleg po= natiskovanja tudi sami obravnavali gotova vprašanja, kajti po njih bi človek, svet in begunec zvedel vsaj za mnenje gotovih krogov in bi se bistrili pojmi. Tako pa vzameš v roke časopis, ki ima od prvega do z= nadnjega članka označen vir tega ali onega lista. Mar ni škoda papirja in denarja za izdajanje takih časopisov? Potem pa še hočejo biti "vodil ni" ali vedi ga Boga kaj!

Saj nimamo ničesar proti prepisovanju, toda z izključnim ponatis= kovanjem člankov tujih časopisov, ne kaže list prav nobene linije, ki jo baje zastopa. Naslov sam pa ne osvetljuje ničesar. Uvodniki so bol na točka vseh pristavljalcev piskerčkov.

Če že nekomu ni bilo več pisati n.pr. o 6.septembru, pa bi vsaj v drugačni obliki in kateregakoli dne obravnaval vprašanje monarhi je in Jugoslavije ali pa Neodvisne Slovenije in Srednjeevropske federaci je. Ničesar nimamo proti zastopanju načel nekega kroga odnosno proti izražanju mnenja, ki je različno, bodisi da imamo skupni cilj ali ga pa nimamo. Toda iti brez besedice mimo stvari, ki nerevnost terja iz= jasnitev, je znak breznačelnosti nekega kroga, ki jaha jugoslovanske= ga konjička za vsak slučaj, pa še tega ne skrivaj. Ni čuda,da je po = tem zmešnjava pojmov po civilnih taboriščih tako velika in da se jih je toliko javilo doslej za povratek v Titov pekel, ko pa ne čutijo o= ni, ki bi morali odnosno ki se smatrajo za poklicane, odgovornosti,da bi spregovorili jasno besedo. Za i trige or pa ko ustvarjeni. Ne čudimo se zato pisanju iz domovine, da je emigracija prav takšna kot se denji oblastniki v Jugoslaviji! Pri takih "vodstvenih sposobnostih"ljudi, ki kuhajo svojo brozgo po taboriščih, je taka sodba docela upravi čena.

Seveda se marsikdo izmed takihle urednikov boji, da ne bi napisal nekaj, kar ne bi bilo "glajšaltano" z onim, kar bo nastalo, in bi po tem izgubil svojo "karijero". Kunktature smo imeli že v predvojni Ju= goslaviji in pod okupacijo dovolj! Mogoče se pa ti ljudje bojijo,da s= ne bi spet zaleteli, kot so se v letih 1941-45?...

Mi smo zelo skromni in ne napadamo po revolversko desno in levo, kot so li vojeni nekateri pod okupacijo, toda kadar zapišemo kaj podobnega, ne zapišemo tjavendan! TERJAMO SAMO JASNOST V EMIGRANTSKIH KROGIH, KER SMO ŽE SITI RIBARJENJA V KALNEM. -VT.

ŠE NISO NAVELIČANI!

IZ AVSTRIJE SMO PREJELI SLEDEČI DOPIS :

"Po naročbi ameriških vojaških oblasti je bila za 12.avgusta napovedana komisija za "čiščenje", ki naj bi pregledala člane taborišča v St.Johann-Pongau. Že njeno delo je bilo potrebno pripraviti spiske taboriščnikov v treh izvodih. Podrobnosti o delovanju komisije pa niso bile poznane.

Komisija je prispela v taborišče napovedanega dne ob 10.uri z avtomobilom in v spremstvu dveh jeppov oboroženih s strojnicami. Njena pojava pa je vzbudila med taboriščniki veliko presenečenje, ker so vsi takoj ugotovili, da je to Titova vojna misija iz Salzburga v svoji polni postavi.

Ko so Titovci pokazali ameriškemu poveljniku taborišča podpor.Andersonu svoja pooblastila za delo v taborišču, je bilo zahtevano, da pride dvojica za dvojico [illegible] v dejene prostore, kjer bodo člani komisije postavljali svoja vprašanja.

Medtem se je vest, da je prispela Titova misija, razširila po celem taborišču in prebivalci (jugoslovanski oficirji in vojaki) so se pričeli zbirati pred štabnim poslopjem, da bi pokazali svoje nezadovoljstvo zaradi prisotnosti misije v taborišču.

[illegible] lani, ki jim je na tako presenetljiv način uspelo priti v taborišče, niso posvečali pozornosti ljudskemu razpoloženju in so pričeli s delom, misleč, da se s pomočjo Zaveznikov uspeli prisiliti taboriščnike, da se podvržejo zasliševanju.

Prisostvoval je ameriški obveščevalni oficir, šef obveščevalne službe 42.divizije in ameriški komandant taborišča. Stražil je vojak oborožen s strojnico. Komisija je postavljala sledeča vprašanja: "Od kdaj ste v Avstriji - Nemčiji?", - "Ali ste vojni ujetnik?", -"Imate ujetniško številko?", -"Ali se želite vrniti v domovino?", -"Imate v domovini družino?" itd. Taboriščniki so na to odgovarjali dostojanstveno, izogibajoč se vsakemu sporu s člani komisije, dajoč različne odgovore, od katerih so bili nekateri izredno duhoviti. Najinteresantnejše je ob veščevalni oficir zabeležil.

Medtem pa se je zbrala pred štabnim poslopjem masa ljudstva, ki je z raznimi vzkliki dajala duška svojemu nezadovoljstvu. Tako se je čulo: "Dol s Titom!", "Dol s krvavim maršalom!", "Živela svoboda!", "Živela demokracija!", "Živela Amerika!", "Dol z banditi" itd.... Omladinski pevski zbor pa je pričel prepevati nacionalne pesmi. Ameriški oficir je vse te momente zabeležil.

Okrog poldneva je komisija prekinila svoje delo in prišla iz poslopja, da bi odšla na kosilo. Vso pot do odhoda iz taborišča so jo spremljale zabavljivke in vzkliki ter oglušljivo žvižganje in kričanje.

Popoldne ob dveh je sprejelo Titovce pri povratku grozovito razbijanje po kantah, žvižganje in imitacija siren. Nepretrgoma se je vrstil skandiranje "Do-le [illegible] in vzkliki "Us!", tako, da se je komisija s spremstvom ustavila pred vhodom in čakala. Pred njo je bil jepp v polni bojni opremi, dva oklopna automobila in dva jeppa z oboroženimi vojaki, za njo pa še en jepp z vojaki. Vhodi in izhodi taborišča so bili zastraženi še predhodno z ameriškimi [illegible] roleami, medtem ko se je na severni strani taborišča pojavilo prav tako nekaj oklopnikov...

Ameriški oficir, ki je imel nalogo skrbeti za varnost komisije, je obrnil svoj auto in se odpeljal v mesto. Kolona je čakala in bila izpostavljena silovitim demonstracijam naših taboriščnikov. Po desetih minutah se je karavana obrnila in tudi ona odšla proti mestu. Omladinska gruča jo je z ameriško in jugoslovansko zastavo na čelu spremila kakih sto metrov izven taborišča, nato pa se med manifestacijami vrni

la pred štabno poslopje in med petjem nacionalnih pesmi izražala svoja zaveznišk čustva napram Amerikancem.

Naslednjega dne je bil spet najavljen prihod komisije. Ameriški oficir je sporočil taboriščnikom, da se javijo komisiji samo oni,ki želijo biti repatriirani, medtem ko ostali ne.

Okrog 15.ure je prišel ameriški vojaški odred za zagotovitev varnosti, pojačan z enim kamionom vojakov več kot prejšnjega dne. Postavili so okrog poslopja kordon in oklopni automobili zabranili vsak izhod odnosno vhod v taborišče.

Manifestanti so se tudi topot zbrali in čakali na Titove oficirje kljub temu, da je bilo zelo slabo vreme. Toda po enournem čakanju, se je vojaštvo umaknilo, ker je prispelo sporočilo, da Titove komisije ne bo več v taborišče."

Na ta način je propadel tudi drugi poizkus komunistov, da bi razbil emigracijo, ki jih tak, bode v oči.

FOSSOLA - drugi Gonars?

OBISKOVALEC TEGA TABORIŠČA JE PODAL NASLEDNJE POROČILO O STANJU :

V Fossoli(Modena) se nahaja mednarodno taborišče, ki sem ga obiskal 29.avgusta. Njegov naslov je: Zavezniška komisija št.3,podkomisijsko središče za razseljene osebe in repatriacijo - Reggio Emilia . Vodi ga v Rimu angleški major g.Hartman in italijansko ministerstvo za notranje zadeve, urad za tujce (dr.Migliori), ki je kompetentno za odpustitev iz taborišča.

V Fossoli je prostora za 4.000 oseb, v taborišču pa se nahaja trenutno okrog 500 ljudi raznih narodnosti. Število se z vsakim dnem veča že 730 oseb. Izgleda, da je imelo taborišče prvotno namen služiti le za prehod, medtem ko je sedaj praktično postalo kazensko, kar močno vpliva na duševno stanje internirancev. Stražo imajo bivši italijanski partizani, ki neprestano streljajo iz strojnic in pistol, da morejo ohraniti red, ker so pred kratkim internirani zažgali dve lopi.Disciplina je zelo ostra. Vodstvo taborišča je dobilo od notranjega ministerstva nalog, da se poslužuje vseh sredstev za preprečitev pobegov. Očividno pa je edino uspešno sredstvo - streljanje. Ko sem hodil po taborišču, so mi pokazali luknje na vratih in oknih ter povedali,da je včasih dovolj, da pomoliš glavo skozi njo, pa že streljajo!Dan pred mojim prihodom so na ta način ranili dve osebi, ki sta se pokazali na vratih ob prepovedanem času. Trenutno sta v bolnici v Carpiju.

Nad partizanskimi stražarji (iz Carpi-ja) se pritožujejo vsi,celo policijski poveljnik, ki me je prosil, naj posredujem za kako komisijo, da obišče taborišče in mu da na razpolago redno policijo, s katero bi se moglo delovati bolj pametno. Njegov predhodnik je samo zaradi teh tipov zapustil svojo službo. Carpijski škof Nj.Sv.Dalla Zuanna pravi, da se nahajajo med temi partizani oni, ki so ubili fossolskega župnika, ker niso želeli, da prihaja v taborišče. Nekatera dekleta so mi zaupala, da so bile od njih celo posiljene. Neka Črnogorka Božović Gordana je izjavila, da je oplavila, ker jo je [illegible] nek partizan v trebuh.

Moški se pritožujejo, da jih brez pravega vzroka zapirajo in pretepajo. Dejali so mi, da so brez vsakih pravic in da jih smatrajo za živino. Razgovora s taboriščnim poveljnikom jim ne dovolijo. Prav tako jim ne izročajo pisem, ki prihajajo na njihove naslove, ali pa šele z občutno zamudo. "Najslabše je ravno to, da ne vemo, kaj namerava jo z nami." pravijo taboriščniki.

Med Jugoslovani-taboriščniki v Fossoli kroži vest, da jih nameravajo partizani zamenjati za svoje ujetnike v Jugoslaviji v razmerju 3: 1.Kakšno je torej razpoloženje v taborišču, si lahko mislimo. Vsi so mnenja, da je to najslabše taborišče, kar jih sedaj obstoja.

Posebej se slabša zaradi pozanjkanja zdravil. Bolniki niso deležni zdravniške [illegible] razen v carpijski bolnici, kjer sem lahko ugotovil, da ne manjka potrebnih stvari.

Prehrana je nezadostna, kar priznava tudi samo vodstvo, ki je zato postavilo vse taboriščnike na spisek "bolnih", da dobe vsaj majhen dodatek. Na ta način prejemajo: odrasli 50 gr kruha, otroci pa 400gr, medtem ko je ostalo še vedno nezadostno: stalno juha, 270 gr krompirja, 15 gr soli, 20 gr maščob, 2 gr paradižnika. To pride na eno osebo. Nekateri priporniki so v enem mesecu shujšali za 9 kg. Najbolj sestrada ne pa pošilja vodstvo v bolnico.

Najslabše je nedvomno za otroke (posebno dojenčke), katerim je taborišče popolnoma neprimerno. Vodstvo je uspelo, da je poslalo nekatere matere v bolnico. Saj so ženske teoretično ločene od moških, toda vzbujajo s svojo pomanjkljivo obleko pravo pohujšanje. Primanjkuje jim tudi mila.

Podnebje je hladno in vlažno. Poskrbljeno je bilo sicer za 300 oblek, toda to predstavlja najmanjšo potrebno količino.

Mednarodni ambient, različne narodnosti in navade, skupek neugodnih okoliščin, negotovost glede bodočnosti, so ustvarili psihozo, ki neverjetno ponižuje - zlasti žene...

Taboriščniki prosijo za stalnega kurata, ki bi znal vsaj najvaž = nejše jezike in ki bi opravljal cerkvene obrede ter dvigal padlo moralo. Sicer se nahaja v taborišču nek nemški kurat Pavel Matesz iz Bressanone, a je duševno obolel.

Nadalje se kaže potreba po denarni podpori, da bi si mogli ljudje nabaviti vsaj najpotrebnejše stvari. Vodstvo se temu ne bi protivilo.

Prosijo pa vsi, naj bi pregledala taborišče kaka komisija, ki bi ločila krivce od nedolžnih, kajti vsa množica niso sami zlikovci in kriminalci, kajti mnoge so zaprli semkaj samo zato, ker so bili brez osebnih dokumentov ali pa so bili ovadeni po osebnih sovražnikih. Nekateri so tu celo zato, ker so jih našli izven njihovih taborišč (Fermo - Reggio Emilia) s sicer potrebnimi dokumenti, toda brez veljave ali pa sumljive autentičnosti.

Istega dne, ko so hoteli pobegnili Židje, jih je obiskal nek rabin iz Modene ter jih pregovoril, da so ostali, kar je še vedno bolje, kot pa da bi bili deportirani na Ciper.

V ilustracijo težavnega stanja naj navedem, da si je hotela vzeti življenje neka mlada Beograjčanka, pa so jo še v zadnjem hipu rešili. Taki slučaji se često dogajajo.

GUERILA V JUGOSLAVIJI

V bosanskih gozdovih se nahajajo mešane skupine četnikov in križarjev, medtem ko se nahajajo na Hrvatskem samo Križarji. Večje aktivnosti ni, pač pa napadajo v Bosni vlake in razdirajo železniške proge. Prihajajo v vasi in razorožujejo miličnike (sedanji izraz za žandarmerijo) ter likvidirajo kakega prepočasnega partijca. Prirejajo zborovanja ter organizirajo pokret proti komunizmu.

V juniju tega leta so prišli križarji v vas Brsadin in zažgali železniško postajo. V Babinoj gredi so ostrigli vse članice AFŽ. Iz mestnega NO v Najdorfu (predmestje Vinkovcev) pa so odnesli vse denar/pisalne stroje, medtem ko so arhiv zažgali.

Krajem julija so prišli križarji v vas Berak, občina Vukovar, oblečeni v angleške uniforme s partizanskimi oznakami in celo odlikovanji ter razorožili vso milico in 40 mestnih komunističnih funkcionarjev, katerim so pobrali vso obleko ter jih prisilili k molitvi. Nato pa so jih zaprli v njih lastne zapore. V vasi so se zadržali od 5.ure popoldne do pol-polnoči. Odšli so potem docela nemoteno. Vsega skupaj je bilo 24 križarjev.

V vas Lipovac, občina Vinkovci, često prihajajo križarji po skupinah 60 ljudi, ki prirejajo prebivalcem protikomunistične govore spremljane s petjem nacionalnih pesmi. Baje govori neki bivši domobranski podpolkovnik. Ta skupina je zelo dobro oborožena in ima celo nemške radio-oddajne postaje.

V okolici vasi Vrbanja, občina Župenja, se nanaja po gozdovih zelo veliko križarjev, kar potrjujejo tudi domačini-očividci in nemški ujetniki, ki so tamkaj sekali drva. Partizani ne upajo v gozd in so do sedaj vse akcije proti križarjem brez uspeha. Posamezne vasi imajo zato predpisano policijsko uro (n.pr.vas Berka ob 8.uri zvečer).

V Brčkovo je prišlo pred tremi meseci v bolnico pet četnikov v partizanskih uniformah in likvidirali dva politkomisarja, ki sta se nahajala na zdravljenju.

9.julija so prišli križarji ob 3.uri ponoči v vas Jankovci Novi, občina Vinkovci, in odnesli iz vaške zadruge 15.000 dinarjev, sladkor in še nekaj drugih stvari. Raztrgali so Titovo sliko in sporočili zrebivalcem, da smejo v bodoče razstavljati samo KRALJEVE in MAČEKOVE slike.

Okrog 15.avgusta so napadli križarji dva vlaka na progi za Split. Mesto Reka je ostalo brez vsakršnih zdravnikov, ker so vsi pobegnili v zavezniško zono "A" ter iščejo zato partizani sedaj nove zdravnike.

Na dan izvršitve obsodbe nad generalom Draže Mihajlovićem, so križarji napadli Novo mesto na Dolenjskem. Bilo je precej streljanja.

Beležke

ZNANA NOVINARKA DOROTHY THOMPSON PIŠE :

Kakor je že preje ugotovljeno v tej rubriki, pada sojenje Draži Mihajloviću ravno v dobo pariške konference in je inscenirano z namenom kar najbolj oblatiti Veliko Britanijo in Združene ameriške države. Napravljen je poizkus dokazati, da je britanskim in ameriškim oficirjem bolj godilo likvidirati partizane kot pa poraziti Nemce, pri čemer so se poslužili Mihajloviće. V zvezi s tem pa obtoževan samo general Mihajlović, marveč skupno z njim tudi polkovnik Robert H. McDowell, šef ameriške misije pri generalu Mihajloviću.

Seveda, polkovniku McDowell-u in kapetanu Walteru H.Mansfield-u, ki sta bila več mesecev dodana Mihajlovićevemu štabu, ni bilo dovoljeno, da bi pričala v Beogradu, ali pa da bi si lahko najela advokate, ki bi ju branili. Sodi se tako vojski kot vladi Združenih držav na do cela žaljiv način za ameriško čast, a mi to požiramo. Saj je tudi prav.

Cela zadeva je v popolnem nasprotju z onim, česar nas dolžijo: Britanija in potem nje še Združene Države sta se izneverili ne samo Mihajloviću, marveč tudi vladi, katere predstavnik je bil. Prenehale so ga oskrbovati z orožjem in municijo ter zato podprle njegovega najbolj ogorčenega nasprotnika, Slovenca, ki je vtopil v borbo šele po napadu na Sovjetsko zvezo in ki je izkoriščal našo slabost, da je izvršil državni prevrat ter s tem pogrebil vrhovno oblast, nasprotno željam ogromne večine jugoslovanskega naroda.

Ta rubrika se obtožuje, da je proti Rusiji, toda lahko bi bili srečni, če bi se naša država vzela Ruse za vzgled in se držala svojih prijateljev, izpolnjujoč dane obljube. Vlade niso isto kot privatniki in morala merodajnih držav je redko na isti višini kot morala posameznika. Toda, kadar zadobi neka država sum, da se poslužuje izdajstva napram svojim prijateljem, bo tedaj, podobno kot posamezniki, ki tako delajo, izgubila svoje prijatelje.

Danes se niti vojno ministerstvo niti vlada ne brigata za Mihajlovića ter ne podpirata McDowell-a. Vojno ministrstvo je edino odobrilo polkovniku McDowellu, da poda svoje poročilo "komitetu za pravično sojenje Mihajloviću" glede na njegove sestanke z Nemci, zaradi katerih ga (skupno z Mihajlovićem) dolžijo v Beogradu "kolaboracionizma". Polkovnik McDowell trdi, da je bil dotični sestanek na prošnjo Nemcev jeseni 1944 leta s ciljem, da ponudijo svojo predajo Amerikancem in Angležem. Mihajlović sploh ni bil umešan v stvar. Poizkus je propadel, ker je general polkovnik McDowell navodila, da zahteva "brezpogojno" vdajo.

Če sta želela vojno ministerstvo in State Departement ustvariti vtis o krivdi, potem nista mogla prav gotovo postopati na bolj kompromiti-

rajoč način. V tem pogledu nosita krivdo. Saj njuno politiko, ki je dopustila, da je postal Tito z našo pomočjo totalitarni gospodar Jugoslavije, ne bosta mogla nikdar opravičiti. In ravno zato, ker jo ne moreta, kot izgleda, opravičiti, je najboljše, da se o njej ne govori. Tudi da v Beogradu bo marsikaj povedano, kar bo izzivalo odgovore z mesta večjega autoriteta, kot pa je Komitet za pravično sojenje Mihajloviću.

In kaj je z našo politiko napram Argentini? Kaj je bilo z demokrati, ki smo jim dajali pogum?

Ali kaj je z našimi nemškimi prijatelji? Zakaj se molči o nemškem odporniškem pokretu in naših odnosih z njim? V torek je bilo prvič objavljeno poročilo iz Berlina z imeni Nemcev, obešenih v zvezi z uporom 20.julija in prejšnjimi akcijami. Celo imena niso točna. Dopisnik ne pozna imena polkovnika von Linstrowa, čeprav živi njegova vdova nedlje od desetih minut sprehoda od Glavnega Štaba Vojaške Uprave v ameriški zoni. Theodor Haubach je označen kot "trgovec", čeprav je bil Haubach znameniti vodja Delavske Zveze in delegat pri Mednarodnem Delavskem Birou v Ženevi.

Strašna je resnica, da se narodi v svetu uče, da se ne izplača biti v prijateljstvu ali pa pomagati zapadnim demokracijam. Kaj naj rečemo za Poljake? Kaj o demokratskih Romunih? Ali o Avstrijcih?

Če mogoče kdo misli, da je vse/še ozirom na bodočnost malenkost, naj še enkrat premisli. Vojno ministerstvo pa naj se vpraša, kakšno število popolnoma pravilno mislečih karakterjev bo voljno sprejeti nevarne misije in velike odgovornosti zato, da bi bili pozneje opeharjeni in pojeni pred sodišče zaradi "vojnih zločinov" s strani drugih narodov.

(Objavljeno v "Jugoslaviji" št.l avgusta 46.- mesečniku, ki izhaja v Londonu. Naslov odlične revije:"Monomark - BM/RAVJUG - London W.C.l. - Great Britain." - Na kuverto ni treba napisati ničesar drugega kot samo označeni naslov, brez vsake druge pripombe kot n.pr."Uredništvo Jugoslavije" ali kaj podobnega!)

„VREMENSKO POROČILO"

POD NASLOVOM "LONDONSKO VREMENSKO POLITIČNO POROČILO" PIŠE ŠVICARSKI LIST "BASLER NACHRICHTEN" :

"Iz razgovorov z dobro informiranimi londonskimi krogi in diplomatskimi opazovalci, kakor tudi iz poročil dnevnega tiska in vplivnih revij je razvidno, da vlada v Londonu izrazito diplomatsko-politično nerazpoloženje. Stalni diplomatsko-politični in propagandistični napadi Sovjetov in njih vzhodno-evropskih satelitov proti zapadnim silam so pripeljali tako daleč, da angleški časopisi čisto odkrito pišejo o možnosti novega oboroženega konflikta. Londonski krogi so z obžalovanjem vzeli na znanje, da so Sovjeti pritegnili Češkoslovaško bolj kot pa kdajkoli poprej.

Javno mnenje je postalo sedaj napram Sovjetom zelo nezaupljivo, razen seveda odkritih in prikritih komunistov. V ministerskem kabinetu so razpravljali pred odhodom Bevina v Pariz o politiki napram Sovjetom in je bilo precej glasov v prilog popustljivosti, da bi se na ta način odvrnila možnost konflikta. Toda na koncu je zmagalo stališče, ki ga zastopa Bevin: "Do tu in ne dalje!" Z njim se je strinjal tudi Attlee, medtem ko je bil sir Cripps pomirjevalec.

Odpust Litvinova je izzval v Londonu globok in negativen vtis, ker se še vsi spominjajo prvega odpusta Litvinova, ko mu je nato sledil pakt Ribbentrop-Molotov 23.avgusta 1939 leta, ki je prav za prav omogočil Hitlerju da prične z vojno. Premestitev Žukova v Odeso smatrajo, da je v zvezi s sovjetsko intervencijo v dardanelskem vprašanju. Odkritje špionažne afere v Nemčiji, ki je delala za Sovjete, je prav tako izzvalo resno zaskrbljenost. A poročila iz Švedske o raketnih projektilih niso nič manj interesantna. Švedski krogi menijo, da se vrše ti eksperimenti na otokih Dangö in Ezel. Pred kratkim je tudi angleško zunanje ministerstvo uradno javilo, da izdelujejo Sovjeti na nemškem okupacijskem področju poznana V-orožja. Baltiški begunci, ki prihajajo v London, poročajo, da Sovjeti močno utrjujejo baltiško obalo. Podobna

poročila prihajajo z Balkana, posebno iz Jugoslavije, kjer baje gradijo veliko število naslonjal za izstreljevanje V-raket.

Albanija, ki je, kot je znano, pred časom obstreljevala angleške ladje in ki ima sedaj pogum zahtevati sprejem v OZN, se še bolj oborožuje kot Jugoslavija. V Londonu govore, da so jugoslovanski letalci streljali ameriška letala zato, da ne bi prevč videla, kaj se dogaja za železno zaveso. Veliko vprašanje je, če imajo vse te priprave samo obrambni karakter? Sicer pa vrše tudi Angleži priprave, posebno na polju radarskih aparatov in letal na raketni pogon. Maršal Montgomery je rekel te dni v nekem predavanju v Kanadi, da lahko izsili mir samo ti sti, ki je močan in da je zaradi tega potrebno, da je vedno za en korak pred drugimi v oborožitvi.

Edina tolažba v tej težki situaciji je enotna anglo-amerikanska diplomatsko-politična fronta v vseh evropskih političnih vprašanjih. Po eni strani radi vidijo, da se Amerika vse bolj pojavljuje kot sredozemska pomorska sila, po drugi strani pa seveda pravijo, da prihaja zato Anglija izgubljati svojo hegemonijo v Sredozemlju. Vendar pa obstoja mnenje, da je bolje odstopiti hegemonijo Ameriki kot pa Sovjetom.

V Parizu je prepustil Bevin namenoma vodstvo obrambe proti sovjetskemu napadu g.Byrnesu. To daje Angležem posebne politične prednosti. Formalno je groteskno, da se nahaja Anglija, ki je vezana s Sovjeti dol goleten ..., v zelo ostri politični borbi z njimi . Amerika pa, ki nima z Anglijo nobenega zavezniškega pakta, je v tem boju ne samo njen politični zaveznik, ampak celo de facto in resnično glavna boreca.

Angleži ne verujejo, da hočejo Sovjeti s svojo politiko samo sebe zaščititi, ampak mislijo, da nameravajo Sovjeti vsa takozvani vzhodni blok imeti za vedno na vajetih. Po znani metodi: več zahtevati kot pa se hoče, zahtevajo Sovjeti danes dosti več kot pa bi radi, v nadi, da bodo zapadne sile končno le priznale položaj v vzhodni Evropi. Po drugi strani pa sledijo Sovjeti še vedno staremu Leninovemu cilju, da se mora komunizem neprestano in povsod razvijati ter tako pripeljati do svetovne revolucije. Po informacijah dobro poučenega diplomatskega sodelavca "Daily Maila", ki se sedaj nahaja v Parizu, se to mnenje vse bolj širi v krogih pariške mirovne delegacije.

RAZGLEDI

Spodnjeavstrijski socialistični časopis "Ljudska Tribuna" poroča, da čuvajo petrolejska polja v Girasdorfu posebne oborožene komunistične milične čete, ki so jih sovjetske oblasti rekrutirale iz zanesljivih dunajskih komunistov. Časopis pravi, da so take milične čete "fašistična iznajdba" in da niso obstojale pred letom 1934. Šele po odn. v času Dolfussove diktature je nastala taka četa kot sredstvo za politični pritisk. Časopis zaključuje z besedami: "Mi smo sicer osvobojeni, to da žalibog ne svobodni!"

Centralni organ avstrijske socialistične stranke "Delavski list" trdi, da poizkušajo Sovjeti v vseh od njih kontroliranih tovarnah pojačati položaj komunistične partije s tem, da postavljajo čim dalje več komunistov na razna mesta.

"The Daily Home American" piše, da so agenti K.G. zajeli 13 Slovencev (3 ranjeni in eden ubit) zaradi tihotapljenja nemških ujetnikov preko Jugoslavije v Nemčijo - okupirano po sovjetih. - Med 3.500 nemškimi ujetniki so prišeli ti Slovenci veliko propagando za pristop h komunizmu in tisti, ki nanj pristanejo, so takoj na tajen način odvedeni preko Jugoslavije na sever. Dva Nemca sta pristala na pobeg,tretji pa je vse izdal svojemu komandantu, ta pa ameriškemu poveljniku.V času bega z automobili preko meje so bili pa postavljeni nazaj ujeti.

La Capitale javlja, da so bile zapažene v Jadranskem morju sovjetske podmornice srednje velikosti s titovskimi posadkami.

Pri čiščenju komunističnih band v Sev.Grčiji sta bila na hribu Paikon najdena ubita tudi dva Jugoslovana v uniformah titovskih oficirjev.

Prelom postaja jasnejši

MIROVNA KONFERENCA: Molotov se zavzema za to, da ima Trst carinsko in monetarno zvezo z Jugoslavijo. Trst ne sme biti kolonija ali baza neke sile. Trst ne želi vladavino modernih demokracij. Molotov je odbil francoske, angleške in ameriške predloge. Vprašanje je, je dejal, ali naj tržaško vlado postavi narod ali tujci. 30 dni po podpisu mir.pogodbe z Italijo se morajo vse tuje čete umakniti iz Trsta.- Albanski delegat je izjavil, da kaže italijanska vlada s svojo zahtevo po ve[illegible] [illegible] nevarno tendenco za ustvarjanje nemirov vsevetu.- Britanski delavski [illegible] zahtevali, da se v mir.pogodbe vnese posebna listina o pravicah delavcev v pogledu politične, rasne in ekonomske svobode.- Kiseljev (SSSR) je podprl jugosl.delegata in zahteval, da se Trst vrne Jugoslaviji, ali pa se svobodno ozemlje omeji samo na tržaško mesto.-Češkoslovaška zahteva preselitev 200.000 Madžarov iz Češkoslovaške domov. Madžarski delegat zahteva, da se ta predlog odbije.- Plenarna seja MK bo 6.oktobra, ko bo pregledala delo in predloge posameznih odborov.-
SV OZN : Poleg 125 jugosl.sodij zadržujejo Amerikanci še 48 čeških.-
Sovjetska resolucija: Grčija mora prenehati z izzivanjem.- Avstralska resolucija: Ukrajinska obtožba proti Grčiji naj se ovrže kot nedostojna, da bi se o njej razpravljalo.-
JUGOSLAVIJA: Vložen je protest pri USA-vladi zaradi postopanja ameriške policije napram Jugoslovanom v Trstu in pa ker je ob priliki neke eksplozije aretirala 6 titovih vojakov, ki do kljub prepovedi nosili ročne bombe.- V Trstu je preteklega tedna eksplodiralo 7 bomb.-Ameriška vlada je odbila jugosl.protest kot pomanjkljiv in netočen.-Britanski laburistični poslanec Solly je objavil v "Daily Heraldu" razgovor s Titom. Tito je dejal, da Sovjetska zveza ni nikdar vršila pritiska ali sugerirala Jugoslaviji v pogledu mednarodne politike. Izrazil je željo po večjih prijateljskih odnošajih z Veliko Britanijo.-
CHURCHILLOV GOVOR V TOČKAH: Osnovanje evropske regionalne organizacije. Tesno sodelovanje med Francijo in Nemčijo; dokler se ti dve ne ujedinita, ne bo miru in blagostanja za evropske narode, ki morajo poslušati ta opomin. Čas je kratek. Bitka je prenehala, nevarnost pa še ne. Delati moramo hitro, ker bo [illegible] nekaj let atomska bomba v drugih rokah. V okviru OZN je treba ustvariti regionalno evropsko organizacijo ali pa celo evropske združene države. Prvi korak naj bi bila evropska zveza. Velika Britanija, britanska zajednica narodov, USA in -v upanju - SSSR, morajo biti pokrovitelji in prijatelji Nove Evrope.-

Britanska vlada izjavlja, da je Churchill govoril kot zasebnik. - V Franciji je govoril naredil precej slab vtis.-
WALLACEV GOVOR V TOČKAH: Ameriška zunanja politika bi morala iti po poti prijateljstva z SSSR. Britansko manevriranje z ravnotežjem nas lahko povleče v novo vojno. Verujem v sodelovanje s SSSR, ko bo ta uvidela, da ni naš namen reševanje britanskega imperija ali petrolejska kupčija na Bližnjem Vzhodu.-

Ostri napadi anglo-ameriškega tiska na Wallace-a, ki je imel svoj govor pred levičarji. Truman je zahteval, da poda ostavko na položaj trgovinskega ministra. Wallace je to storil. Truman je izjavil, da se strinja z zun.politiko g.Byrnesa in da mora biti vlada v tem enotna.-
N E M Č I J A : V britanski zoni volilni rezultati: social-demokrati imajo 2.628 mandatov, krš.demokrati 1.[illegible]92; komunisti 90.- V francoski zoni: 1)krščanski demokrati 2) [illegible] 3) komunisti.-V sovjetski zoni: enotna socialistične stranke 191.375 glasov, krš.demokrati 113.511 - liberalni demokrati 39.118.- TASS trdi, da Britanci izdelujejo v svoji zoni V-1 in V-2, London dementira.- V sovj.zoni dela 1/3 tovarn orožje za Sovjete. Nekatera podjetja delujejo kot sovjetska ali kot kartel "Sovjetska industrijska družba". Sovjeti so odbili ameriški predlog za preizkovalno komisijo.-
R A Z N O : 13.okt. bo referendum za novo ustavo v Franciji, s katero se strinja tudi napredna katoliška stranka (Bidault). De Gaulle je proti in zahteva širša pooblastila za predsednika republike in pa da se senatorji volijo,ne pa imenujejo.- Grški kralj prispe drugi teden v domovino.-Republikanska stranka v Italiji grozi z odstopom.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Komunistična perfidnost:

"Gazi Hitler - gazi moga,
borimo se protiv Boga,
samo ne protiv Hrista,
jer je i on - komunista!"

(Pesem srbskih partizanov.)

ŠTEV. 242. 28. septembra 1946. L.II.

SLOVANSTVO - SREDSTVO KOMUNIZMA

Na jasnem si moramo biti, da svet, zlasti Zapad in pa dežele preko Atlantika niso še v dovoljni meri spoznale komunizma. Niso ga spoznale, ker ga niso še občutile na lastni koži. Vedeti moramo, da načelo boja proti komunizmu ni tako prodrlo v svetu na površje, kot je to pri nas v Srednji Evropi, Balkanu in Vzhodu. Vzrok temu je predvsem v taktiki komunističnih organizacij širom zemeljske krogle, ki se poslužujejo demokratičnih svoboščin in ki jim prav zaradi tega ne morejo do živega. Demokracija ima v tem pač svojo šibko stran, svojo Ahilovo peto.

To ne-spoznanje ali zaslepljenost, če hočete, vidimo v nelogičnem pojmovanju odnosov napram domačim komunistom in pa napram Sovjetski Zvezi. Medtem ko večina narodov TOLERIRA SVOJE KOMUNISTIČNE STRANKE, ISTO ČASNO NAPADA IMPERIALIZEM SOVJETSKE ZVEZE. In ne samo to. Svet se enako še ni naveden, da NI KOMUNIST SAMO ONI, KI JE VČLANJEN V KOMUNISTIČNO STRANKO, ampak da je mogoče prav toliko ali pa še več komunističnih agentov in pomočnikov v drugih ustanovah, zlasti v tkzv. "levih krilih" političnih strank. Najboljši dokaz zato so "leva krila" v državah Srednje in Vzhodne Evrope, ki sedaj tvorijo s komunisti "enoten blok demokratskih strank" ali pa firmo "Ljudske fronte".

Ena izmed napak, ki vodi v tako žalostno razmerje - na eni strani strpnost naprem domačim komunistom, na drugi strani pa ogorčeni napadi na politiko Sovjetske Zveze - je nedvomno v tem, da se ZARADI SLABEGA POZNAVANJA KOMUNISTIČNE DOKTRINE ISTOVETI SOVJETSKO IMPERIALISTIČNO POLITIKO S STARIM CARSKIM IMPERIALIZMOM. Če n.pr. poseže SSSR po Dardanelah, se takoj razpišejo časopisi o nekdanjih namerah Petra Velikega proti Carigradu itd.

Posploševanje je sploh priljubljena komunistična taktika, ki ji ljudje radi nasedajo. Komunisti se brez ozira na resnično stanje samovoljno postavljajo na čelo bodisi tega ali onega pokreta, samo da ima nekaj korenin v ljudskem čustvovanju in narodu. Tako n.pr. z vsemi silami kričijo o slovanski vzajemnosti, čeprav jim je slovenstvo deveta briga. IN SVET SEVEDA NAIVNO ODBIJA "SLOVANSKI IMPERIALIZEM" NAMESTO, DA BI ODBIJAL KOMUNIZEM, ki zlorablja čustvovanje slovanskih množic. Veliko odgovornost si s tem nalagajo novinarji, ki usmerjajo s svojimi napačnimi zaključki javno mnenje v to, da je KOMUNIZEM SREDSTVO SLOVANOV ZA SVETOVNO HEGEMONIJO NAD SVETOM. PRVENSTVENO ZASLUGO ZA TAKŠNO ZMOTNJAVO POJMOV IMAJO ZLASTI ITALIJANI, ki se danes po koritarsko navdušujejo nad demokracijo, zato, da bi ji jutri zapičili nož v hrbet in zlorabljajo stisko Zapadnih Zaveznikov ter se v navidezni borbi za zaustavitev sovjetskega prodiranja na Zapad v tržaškem vprašanju znašajo nad "slavo-komunisti" ter NALAŠČ KLASIFICIRAJO JUGOSLOVANE ZA TITOVCE, čeprav jim reka jugoslovanskih beguncev v Italiji jasno dokazuje nelogičnost njihovih trditev. S tem nočejo doseči nič drugega kot to, da v svojem pohlepu po naši zemlji prikažejo Zaveznikom Jugoslovane kot njihove sovražnike, sebe pa kot najboljše zaveznike (seveda po pravilu "daj - dam") v obrambi pred "imperialistično slovanskim blokom".

NAŠA NALOGA JE ZATO NA VSAKEM MESTU IN OB VSAKI PRILIKI RAZKRINKAVATI IN OVREČI TO LAŽ, KI LAHKO PRIVEDE DO NEPOPISNE NESREČE TAKO ZAVEZNIKE, KAKOR NAŠ NAROD. Opozoriti je treba svet na veliko napako, ki je pozneje upropastila tudi Hitlerja in nemške armade. Ko je namreč nemška vojska vdrla v Sovjetsko zvezo, so se ogromne množice ruskih vojakov prostovoljno predajale, ker so mislile, da vodi Hitler vojno za u-

nišenje komunizma. Toda, ko so Nemci pričeli izvajati svojo politiko - "čiste rase" in pobijali Rusc zaradi tega, ker so bili Rusi, se je situacija kaj hitro spremenila. Od Stalingrada in Moskve ter Groznija so nemške armade doživljale poraz za porazom: a) zaradi zavezniške pomoči v orožju; b) zaradi "domovinske ljubezni", ki jo je iz taktičnih razlegov pričela propagirati komunistična partija, ko je spoznala slabo potezo nemškega početja in čustvovanje ruskega naroda. Da komunizem ni pridobil ruskega naroda priča ravno ta taktika KP z uvajanjem činov v vojski, odlikovanji Suvorova in Kutuzova, vzpostavitev ruske pravoslavne cerkve, odprava politkomisarjev itd.- vse prav vse je storila KP, da bi za obrambo svoje oblasti vzbudila borbeni duh proti Nemcem. IN ČE BI HITLER IGRAL ZGOLJ NA ANTIKOMUNISTIČNO KARTO - BI STALIN IN NJEGOVA KLIKA GLADKO PADLI. Ker pa se je čutil ruski narod ogrožen v svojem obstoju, je započel borbo proti Nemcem in prav tako ni delal več razlike med nacisti in Wermachtom. Ruski narod je upal obračunati s svojim režimom kasneje. Gen. Vlasov ni nikdar mislil na nemško zmago, kar je dokazovalo tudi njegov udarec v hrbet nemški vojski ob priliki upora v Pragi, ko je s tem rešil češke rodoljube uničenja. Toda konstelacija med narodnega položaja je izpodbila upanje, da se bodo Sovjeti in Zavezniki spoprijeli ob svojem srečanju v srcu Evrope. Gen. Vlasov je bil predan Sovjetski Zvezi in ustreljen kot "quisling". Njegovi borci pa so odbili svoj povratek v domovino. Mnogo so jih nasilno repatriirali in verjetno končujejo v kakem sibirskem rudniku ali pa se jim je posrečilo pobegniti med pripadnike proti-komunističnih odredov v Rusiji ROPA in UPA, kar močno sliči ROA-i, ki jo je vodil Vlasov pod Nemci. (Do tega zaključka sem prišel na podlagi osebnih razgovorov z Vlasovimi oficirji v Ljubljani, ki so bili vsi antikomunisti, pa tudi anti-nacisti, še več, protinemško razpoloženi.)

ČE BO TOREJ DANES ALI V BODOČNOSTI SVET ZAGREŠIL PODOBNO NAPAKO Z ISTOVETENJEM KOMUNIZMA S SLOVANSTVOM, LAHKO PRIDE RESNIČNO DO TAKEGA POKOLJA, KOT GA ŠE NI POMNITI.

Da se v tej smeri precej greši, je nujno treba omeniti samo to, da se gode slučaji, da je bil že marsikateri Jugoslovan-begunec maltretiran že samo zato, ker je Jugoslovan. V svojem besu na Tita in njegove pristaše se pljuje kolektivno na Jugoslavijo, Jugoslovane in se ravno zaradi NEPOZNANJA KOMUNIZMA ne dela nobene razlike. Kot ilustracijo naj navedem primer begunca, ki je bil zaposlen v zavezniški vojaški uniformi kot delavna moč pri nekem skladišču v Italiji. Nekaj Amerikancev, ki so ravnokar prispeli z ladjo v pristanišče, je zanimalo kakšen vojak je ta delavec in odkod. Na odgovor, da je Jugoslovan, so planili po njem in ga premlatili. Ko je revežu uspelo vzkliknuti, da je četnik, je pa bilo takoj vse dobro in so ga skoraj do nezavesti opili. - Torej četnik - ne Jugoslovan! Zares svojsko... Sicer pa je Titu to tudi namen, da s svojim "jugoslovanskim" šovinizmom onemogoči vse Jugoslovane, kjer koli bi se nahajali. Saj on je komunist...

Strah pred panslavizmom ima velike oči, a je docela neutemeljen in le plod brezvestne fašistične propagande. Kot Slovenci, Jugoslovani in Slovani mirne duše lahko ugotovimo, da je panslavizem za nas prav takšen nonsens, kot je nonsens Churchillov "angleško govoreči blok" proti Sovjetski Zvezi. Mi vsi vemo in tudi tisti, ki jih po svetu vznemirja zlonamerna propaganda o panslavizmu, bi selahko poučili iz zgodovine, da so slovanski narodi ali bolje rečeno države s slovenskim obeležjem v vsej svoji preteklosti vodile svojstveno politiko brez ozira na "slovansko vzajemnost" napram drugim tovrstnim državam. Dovolj so primeri poljsko-ruskih in poljsko-češkihodnosov, pa srbsko-bolgarskih ali črnogorsko-ruskih, če hočete. Da pa je prišlo do bloka Srbov, Hrvatov in Slovencev, pa tiči vzrok predvsem v laški in germanski ekspanzivnosti proti Jadranu in Balkanu ter v težnji za ekonomskim izboljšanjem svojih dežel odnosno za gospodarsko neodvisnostjo od germanskega kapitala, ki je nosil s seboj politično sužnost. -VT.

PREČITAJTE SI SENZACIONALNI ČLANEK AMERIŠKEGA NOVINARJA DEMAREE BESS-A, KI GA JE NAPISAL ZA REVIJO "NATURE" IN KI GA V PREVODU OBJAVLJA " GLAS ZAVEZNIKOV " 12. SEPTEMBRA T.L. NA 2. STRANI POD NASLOVOM " ROOSEVELTOVA SENCA NAD PARIŠKO KONFERENCO ". SPOZNALI BOSTE ZAKULISJE DANAŠNJEGA TEŽAVNEGA MEDNARODNEGA POLOŽAJA!

„VELIKA NADA" – „VELIKA NAPAKA"

Kapljica za kapljico prihaja resnica na dan. Ki je stvari na svetu ki ne bi postale prej ali slej očite. Toda resnica je premnogokrat hlad ka tako za onega, ki jo je skrival, kot za onega, ki mu je bila neznana. Prinaša razočaranje, spoznanje in izkustvo, ki vodi do reakcije. Posebno če gre za politične stvari usodnega značaja tako za posdinca kot za cele narode.

Roosevelt-ov "Veliki načrt" bi ostal še nadalje prikrit svetovni javnosti in "maršal Tito" bi lahko še v nedogled naredil po naši zemlji, pa tudi mi bi lahko ostali večni emigranti, če ne bi Stalin na sredo čez ostal to, kar je, namreč komunist. Z malo boljšo taktiko, kot pa jo ubira danes Molotov, bi postala Sovjetska Zveza praktično edini gospodar Evrope in še več gospodar polovice sveta, medtem ko bi v drugi polovici gospodarili Amerikanci. V danem momentu bi sevada Sovjeti s poživljeno infiltracijo prevladali tudi nad preostalim svetom, kajti pritisk na ameriške demokrate bi bil prevelik. Dobra vera je Roosevelte zapeljala predaleč. Njegova težnja "pripeljati Sovjetsko Zvezo nazaj med druge narode" mu je narekovala obsežne koncesije v korist Sovjetske Rusije in ZATVORNJE MIHAJLOVIĆA. Kot je sedaj poznano, je Winston Churchill s kritičnim očesom motril Rooseveltove načrte in svetoval previdnost v obnašanju s komunisti, kajti v vprašanju so bili britanski interesi, ki so stali po sredi "Velikega načrta" in sovjetske ekspanzivne politike. Roosevelt je v svoje delo veroval in povzročil poraz zapadnih demokracij v Teheranu, ko je bila za tem preneščena s Churchillovim privoljenjem vsa pomoč na Tita. Britanski interes prav gotovo ni bil, da prodre Sovjetska Zveza na Sredozemlje, zlasti pa ni moglo biti to všeč Churchillu, ki je idejno prepričan antikomunist. Saj sedaj pravi, da se niso Britanci borili v drugi svetovni vojni za likvidacijo svojega imperija. Toda ameriški predsednik je hotel dati komunistom dokaz dobre volje in pričakoval ob njih obratnih koncesij. Teh pa ni bilo. Roosevelt ni odnehal. Prišla je Jalta in spet je popuščal, za kar je dobil od Stalina nekaj ustnih zagotovil, ki so ga očividno zadovoljile. Roosevelt je kot demokrat verjel na besedo, kar ga je stalo pozneje polovico Evrope in prodor v Mandžurijo ter Korejo – odskočno deško za Azijsko. Churchill "načrtu" ni mogel javno nasprotovati, ker se je še vedno vodila z nacisti in Japonci vojna na življenje in smrt. V interesu zmage je bil – molk. Tik pred smrtjo je Roosevelt počasi prihajal do spoznanja, da je bil prevaran. Prevaran od onega, v katerega je stavil iskreno vse svoje nade za povojno sodelovanje na obnovi in napredku človeštva. Potem njega so se izneverili Zavezniki namučeni Evropi, posebno pa še svojemu najzvestejšemu prijatelju – Jugoslaviji. Zgoditi se je moralo tako, kot je bilo predvideno v "Velikem načrtu", ne glede na to, ali je bilo to komu všeč ali ne in ali se je to strinjalo z "Atlantsko karto", ki jo je Roosevelt ustanovil za zavoro v slučaju, da mu "Veliki načrt" ne uspe v celoti. Zato se danes ni čuditi, če igra "Atlantska karta" tako majhno vlogo odn. že nima več nobenega pomena. Sklicevati se nanjo izziva s strani komunistov samo ironičen smeh.

Nasmehlo se je torej odgrnil krajec zavese, ki zakriva ozadje dogodkov v teku druge vojne. Odgrnil pa se je zato, ker je potrebno razgaliti moskovsko perfidnost in skušati rešiti, kar se rešiti da. Mi komunističnim obljubam, pa celo pisanim potrdilom, že dolgo ne verjamemo več, toda še so na svetu najrazličnejši Wallesi, ki v svojem jezikovnem nastrojenju ne morejo verjeti v sovjetsko novarnost in si domišljujejo, da se bo komunizem ustavil točno pred ameriškimi vrati. Verujejo danes Stalinu prav tako, kot so britanci verovali Hitlerju, ko je natrjeval: "Samo še to, potem pa nimam nobenih pretenzij več...". Da, taki modreci ne morejo verjeti ubogemu "Balkancu", ker zasledujejo komunizem v brošurah, ki jih za propagando izdeluje moskovski Kremelj. In kakor delajo svoj obračun dohodkov in izdatkov, bi bilo prav tako pametno, da bi komunizem pretehtali na podlagi binasa – dobi ga in izgubi, ki ji izkuzuje z [illegible] vsem svetu.

Upati je, da bo po najnovejših dogodkih in objavi doslej neznanih podatkov o sodelovanju s strani Sovjetske Zveze med vojno, dovedlo do [illegible] boljšega položaja in še odločnejših korakov s strani prevaranih.–M

Domovina priča

ČLOVEK, KI JE PRISPEL IZ SLOVENIJE V ZAČETKU SEPTEMBRA T.L. PRIPOVEDUJE:

Razpoloženje ljudi doma je popolnoma nasprotno režimu. Ljudje govore, da je bilo celo v pregnanstvu (Nemci so, kot je poznano, preselili prebivalstvo Krškega polja na Saško in v Slezijo, pa se je po vojni vrnilo) boljše v pogledu hrane kot pa sedaj. Tamkaj so vsaj vedeli, da je dnevno nekaj nakazano za v lonec, tukaj pa danes mnogokrat ne vedo, kaj bi kuhali, ko nič ni. Hrana, ki jo je poslala UNRRA, je bila le malo razdeljena med ljudi, največ jo je šlo v vojaška skladišča. Tako je v Krškem 70 m dolgo poslopje in doslej napolnjeno, enako v Brežicah štiri skladišča, v Celju in Savinjski dolini. Med ljudstvom je zato veliko godrnjanja. Okrog Zagorja odkrito pretijo, da bodo nasilno vzeli hrano iz skladišč. Na nekem zborovanju, ko je bilo med drugim tudi govora o prehrani, je neki starec dejal, da se v Sloveniji zato tako strada, KER SO VSE SVINJSKE DEKLE DANES PO URADIH, pa nima kdo rediti svinj. Na to pripombo je nastal vsesplošni smeh in grohot.

Pravijo, da UNRRA poslala Jugoslaviji konje in da jih je bilo 1800 predvidenih za Slovenijo, razdeljenih pa je bilo le 800 konj, medtemko so za ostale dejali, da so prehlajeni in da jih je treba prvo pozdraviti, potem pa jih bodo delili. Toda zdravijo se že mesece in so še kar naprej "bolni". Najti jih pa tudi ni nikjer. Sumi se, da so že v Rusiji. Pred kratkim so prišli pregledovat razdeljene konje na Krško polje Amerikanci. Bili so v spremstvu partizanskih tankov.

Vaška zaščita precej popušča. Padajo že tudi izjave posameznih funkcijonarjev, da se lahko kaj izpremeni in da se ne smejo zato preveč zameriti ljudem. Nekateri pa so še prav tako zagrizeni in se jih ljudje boje. Režim grozi s preselitvijo v Rusijo družinam domobrancev in vseh nasprotnikov režima. Zapiranje so na dnevnem redu in za mnogimi je izginila vsaka sled. Kdor le malo zaseluti, da je v nevarnosti, raje pobegne v gozdove.

Povratniki iz Italije in Avstrije ostanejo približno teden dni doma na svobodi, potem pa jih preko noči poberejo in izginejo. Na pr. Stritar Jože, star 18 let, ni bil nikjer organiziran, le njegovi bratje so bili domobranci. Prišel je za binkošti iz Avstrije v Drenovec pri Krškem. Čez teden dni pa so ga z avtom odpeljali neznano kam. Pred tem so ga dvakrat zaslišali doma. Vsa poizvedovanja za njim so doslej ostala brez uspeha. - Partizani pravijo, da pošilja emigracija med povratniki največ vohunov in sabotarjev.

"SNOS" JE RAZPUŠČEN. 27. OKTOBRA PA BODO VOLITVE V LJUDSKO SKUPŠČINO SLOVENIJE. V VOLILNO KOMISIJO JE PREZIDIJ SNOS-A IMENOVAL 12.9.:

Predsednik: ŽIGON ALOJZIJ, predsednik Vrhovnega sodišča Slovenije, partijec.- Sekretar: STANE KAVČIČ, organizacijski sekretar Centr.komiteja KPS.- Namestnik predsednika: LEV SVITEK, sedaj univerzitetni profesor.- Namestnik sekretarja: RIHARD KNEZ.

Člani: ALOJZIJ dr.KRAL, ofar, sedanji rektor univerze.- Namestnik: ing.BRANIMIR TUMA, partijec, nač.finančnega odd. MLO Ljubljana (mestna občina Ljubljana).-

JOŽE dr.JUHART, odvetnik v Celju.- Namestnik: SAMO HUBAL, sedaj opern dirigent.- JUHART je bil 45.l delegat ministr zasedanja je NVS.

IVAN dr.MAK, pomočnik javnega tožilca Slovenije.- Namestnik: ANDRINA ŽALCER.

HELA SKULJ, učiteljica, članica MO-OF Ljubljana.- Namestnik: IVAN GORJUP.

ANDREJ PETELIN.- Namestnik: NIKO POGAČAR.

PARTIZANSKA ANEKDOTA IZ ČASOV "NARODNO - OSVOBODILNE BORBE"

Živela je nekdaj Vojkova brigada. Živela in se borila proti reakcionarjem. Pa je kismet hotel, da je matilda povohala slavnega Vojka, samega komandanta. Na njegovem grobu je spregovoril prerok politkomisar:

"Vojko, vsi bomo šli po tvoji poti..."

TRST ali TRIESTE?

"BASLER NACHRICHTEN" JE OBJAVIL ČLANEK "POMEN TRSTA ZA JUGOVZHODNO EVROPO", KI GA JE NAPISAL NEK KROG HRVATOV V ŠVICI:

Trieste je italijansko, a Trst slovensko-hrvatsko ime za isto mesto, o katerem so se te pomladi razgovarjali ministri zunanjih zadev v Parizu. Debata je bila naporna in včasih zelo ostra, ali naj ostane mesto Italijanom in obdrži ime Trieste, ali pa naj pripade Titovi Jugoslaviji in nosi ime Trst. Namesto končne odločitve so ti gospodje prišli samo do kompromisa, ki določa, da postane mesto mednarodna oblast, ki jo bo upravljala OZN. Torej niti Trieste niti Trst, ampak nekakšen Gdansk, samo sedaj na obali modrega Jadrana.

Tržaško vprašanje je že dalj časa ostrilo odnose med zavezniki iz vojnega časa in ni mogoče, da bi bilo sedaj brisano z dnevnega reda s kompromisom. Kakor vemo, se problemi na ta način ne morejo rešiti dokončno. Lahko se samo odložé za gotov čas, dokler se razmerje sil zainteresiranih faktorjev ne izpremeni. Pri kompromisih pa navadno ni nobena stran zadovoljena, odnosno je zadovoljena samo trenutno. Zato zaslužî vprašanje Trsta našo pozornost, ker se je bati, da postane Trst poleg Žerišča še križišče interesov zapadnih sil in vzhodnega zaveznika.

Kompromisno rešitev tega vprašanja smatrajo kot uspeh zapadnih sil zato, ker je Molotov vsaj enkrat sprejel nek kompromis. Videli smo, kako se je svet začudil, ko je zvedel za to njegovo gesto. Vendar pa če gledamo nanjo v zvezi s proglasitvijo nove mlade republike v Italiji, se ne bomo več čudili. Lahko bi rekli, da je bil Molotov takrekoč prisiljen v to. Kajti kompromis mu je omogočil, da je našel srednjo pot med italijanskimi in jugoslovanskimi komunisti. S sprejetjem Bidaultovega predloga je zaščitil italijanske komuniste pred ogorčenostjo italijanske nekomunistične publike: kajti Trst ni bil povsem izročen Jugoslaviji.

Kar se tiče druge strani - Tita - je tržaško zadovo od lanskega maja že tako napihnila, da je svet precej uvidel, da je vse skupaj čisto gola propaganda. Nedvomno je namreč, da bi s priključitvijo Trsta Jugoslaviji dobila dejansko Sovjetija svoj že stoletja zaželjeni pristop k Sredozemlju. To je bil cilj, ki se ga je hotelo doseči, obenem pa bi ta ko rešenje prišlo prav tudi notranjemu položaju Titovega režima. Kajti poznavalcu razmer v Titovi Jugoslaviji je popolnoma jasno, da nima Tito prav nobene možnosti več pridobiti narod zase z notranje-političnimi ukrepi. Potrebno je bilo to slabost nadoknaditi z zunanje-političnimi uspehi in bolj obetajočega materijala ni bilo kot ravno Istra in Trst, ki sta po prvi svetovni vojni pripadla Italiji. Zaradi tega je prišlo v dobi med prvo in drugo svetovno vojno do večjih napetosti med Italijo in Jugoslavijo. Nezadovoljstvo je bilo posebno veliko med Slovenci in Hrvati. Za Tita in njegove ljudi je bilo čisto logično, da vprav to področje propagandno izkoristijo. To še posebno zato, ker je ravno med Slovenci in Hrvati odpor proti Titovemu režimu najmočnejši. Po pariškem kompromisu pa bo morala OZNA poskrbeti za to, da ne bo nastala kaka nezaželjena reakcija proti Titovemu režimu.

Vendar pa so Tito in njegovi moskovski prijatelji pravočasno poskrbeli, da najdejo nekakšen nadomestek za Trst, ki bo sovjetskemu apetitu mogoče še bolj prijal. Ko ni namreč še nihče sanjal v Parizu o kakem popuščanju Molotova v tržaškem vprašanju, je prišel z velikim štabom v Beograd "albanski Tito" Enver Hodža, predsednik albanske republike. Titova propagandna mašina je predigro takoj začela s himnami "bratskemu albanskemu narodu", s katerim se ne bi hotel dejansko noben jugoslovanski narod pobratiti. Še v mesecu juniju je Tito skoncentriral v in okoli Skoplja precej vojske, ki je pred kratkim pojačana s sovjetskimi divizijami, toda ne zato, ker mina Tito dovolj čet, marveč zato, ker je Titovim četam potrebna sovjetska kontrola in pa ker so v začrtanem pohodu predvidene za sovjetske čete specijalne naloge.

Kmalu zatem je odšel Tito v Črno goro, na severno mejo Albanije. Bilo je pripravljeno vse, da bi se s priključitvijo odnosno z zasedbo Albanije pridobilo: za Tita tako potreben zunanje-politični uspeh, za Sov

jebe pa albansko pristanišče Valona, katerega strateška važnost je nedvomno večja kot pa važnost Trsta.

Boj za Trst pa se bo medtem nadaljeval med Italijani in Jugoslovani. Krivci bodo seveda po mnenju obeh strani zapadni zavezniki ter bo posebno Tito svoje zadržanje napram njim še poostril. Trst bo postal na ta način izvor stalnih sporov med Italijo in Jugoslavijo. Pri tem pa bo Sovjetija vkorekala skupaj z Združenimi Narodi v Trst ter bo imela možnost na lica mesta vplivati na stvar, vkolikor doslej tega ni mogla. Kljub temu tako ni dvoma, da bosta obe strani tudi v bodoče hoteli uveljaviti svoje pravice do Trsta, sklicujoč se na prirodna prava, čeprav ne bo prišlo na ta način nikdar do kake končne rešitve.

Problem Trsta je čisto ekonomski, kajti mesto je nastalo zaradi gospodarskih potreb podonavskih držav in šele potom njih dobilo svojo važnost. Niti Jugoslavija niti Italija ne bi bili zmožni zagotoviti eksistence tega mesta. Trst pripada vsem podonavskim državam. Če bi bila v podonavskem področju drugačna politična konstelacija, bi imel Trst sigurno bodočnost, pa naj bi bil jugoslovanski ali pa mednarođen. Če bi taka konstelacija obstojala, bi bila pariške rešitev tržaškega vprašanja naravnost idealna. Toda temu ni tako! Podonavske države se nahajajo za železno zaveso pod močno sovjetsko kontrolo, ki je dovolj silna, da bi zunanjo trgovino teh držav usmerila na drugo stran in ne v Trst. Po pariški odločitvi o drugih ozemeljskih vprašanjih med Jugoslavijo in Italijo gredo sedaj vsa pota iz podonavskega področja v Trst preko Jugoslavije, kar še bolj povečuje njegovo izolacijo.

Trst bo postal izvor političnih komplikacij, mesto brez ekonomske podlage. Vendar pa ima ta negativna stran tudi nekaj pozitivnega za zapadne sile. Takoj po končani vojni je bilo namreč jasno, da poizkušajo Sovjeti ostvariti nekakšno kombinacijo podonavskih držav po svojem vzoru. Ta kombinacija bi osigurala Trstu ekonomsko podlago, medtem ko je nasprotno ta kombinacija brez Trsta tudi brez svojega prirodnega izhodišča. Kot mednarodno mesto ne bo mogel igrati Trst nobene vloge, ki so mu jo namenili Sovjeti in ne bo mogel predstavljati njihova "zapadna vrata". V tem pogledu je napravil pariški kompromis črto preko sovjetskih računov in predstavlja prvo zaustavitev sovjetskega pohoda na Zapad.

Ako smemo smatrati, da je energično zadržanje zapadnih sil napram zahtevam Molotova prvi korak k razčiščevanju podonavske situacije, potem se pariški kompromis kaže v čisto drugi luči in se bodo narodi za železno zaveso vendarle mogli malo oddahniti. Če je temu tako, bomo kmalu zvedeli, kajti vprašanje svobodne donavske plovbe je še vedno odprto!

V zvezi s temi problemi je potrebno omeniti pomemben pokret v Ameriki, ki je bil ustanovljen v aprilu tega leta v Washingtonu. To je tako imenovana "Federacija Amerikancev iz centralne in vzhodne Evrope", katere pripadajo amerikanski državljani, ki so po svojem poreklu sledečih narodnosti: Litvanci, Poljaki, Ukrajinci, Karpatski Ukrajinci, Slovaki, Slovenci, Hrvati in Srbi. Ti danes predstavljajo 10 milijonov ameriških državljanov, ki zahtevajo od svoje nove domovine, da se v deželah, kjer so se rodili, ureeniščijo odredbe Atlantske karte in člen 6. moskovske deklaracije iz leta 1943. Govore tudi o nekakšni konfederaciji, ki bi bila mogoče najbolj zdrava rešitev tega vprašanja. Obsegala bi države od Baltika do Jadrana s 100 milijoni ljudi ter bi igrala važno vlogo v Evropi. S tako ureditvijo bi dobil Trst svojo najboljšo rešitev in najboljšo bodočnost. Lahko bi zavzel ponovno svoje zgodovinsko mesto in nalogo gospodarskih vrat podonavskega prostora, ne pa izhodišče za invazije katerekoli imperialistične sile.

Pogumni dajejo

RADIO MOSKVA JE 26.9.T.L. V SVOJI SLOVENSKI ODDAJI OB 20.URI podal komentar k obtožnici, ki jo je javni tožilec naperil proti nadškofu dr. Stepincu in med drugim dejal, da je dr.Stepinac biv.aktiv.oficir avstro ogrske armade. Obenem je napadel domačo reakcijo, ki da stoji pod komando Stepinčevega štaba, ki je odšel iz Zagreba na teren. Obtožuje reakcijo, da podvzema zahrbtne umore in sabotaže. Dr.Maček pa da je v zvezi s križarji in da sedaj pridiga o demokraciji v Ameriki.

(Dr.Stepinac se je boril v prvi svetovni vojni kot dobrovoljec-poročnik na solunski fronti v jugoslovanskih vrstah.- Op.ur.)

RAZGLEDI

Švicarski list "VATERLAND" je napisal o otrocih, ki jih je poslal Tito na okrevanje v Švico, med drugim sledeče: "Zgodnja dozorelost in nadarjenost Jugoslovenov t.j. vseh s tem skupnim imenom označenih posameznih balkanskih narodov, vzbuja začudenje. Značilnosti rase je lahko ugotoviti pri mnogih teh otrok, prav tako kakor tudi napor države za vzgojo mladine. - Pred kosilom postroji njihov starešina otroke kot svoče v ravni vrsti s poveljevanjem, ki je izvršeno s polno natančnostjo. Po en minutnem molku v počastitev spomina v vojni za državo padlih so vzklikali "Živio" maršalu Titu in jugoslovanski komunistični državi. Z zgledno disciplino se nato odkorakali v jedilnico k izdatnemu in dobremu kosilu. Vse podaja sliko, ki nas zelo spominja na diktatorske obrate mladinskih organizacij Hitlerjeve mladine - Ballile in močno vpliva pri otrocih na otroškost, vkolikor jim je te sploh še kaj preostalo po tem, kar so doživeli pri partizanih ali čuli o njih..."

"Zedinjena Slovenija" poroča 17.sept., da bo taborišče v Senigalli od 1.okt. dalje prejemalo hrano od italijanskih prehranjevalnih uradov. Enako bodo italijanske oblasti dostavljale olje, bencin in ostalo.

"TABORIŠČNIK" je novi slovenski list naših beguncev v Spitalu ob Dravi, ki je pričel izhajati 14.avgusta t.l. in ga toplo pozdravljamo. Kot poroča "Zedinjena Slovenija" pouderja "Taborišćnik" v uvodni besedi, da bo gojil temeljne lastnosti, ki morajo odlikovati slehernega dobrega S l o v e n c a in J u g o s l o v a n a , t.j. ljubezen do naroda, njegove vere, besede in domovine.

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE so izdali novo pastirsko pismo, ki je podobno prvemu in kjer spet ugotavljajo, da besni po državi nepresežano versko preganjanje ter da režim s pomočjo OZNE ustrahuje prebivalstvo, ki hoče izpolnjevati svoje verske dolžnosti.

TITO JE GOVORIL in kot komentar k obtožnici proti škofu dr.Stepincu dejal, da so katoliški duhovniki sodelovali med vojno z Nemci, sedaj pa s križarskimi bandami. - Tito je najbrže pozabil, da se je tudi on leta 1914 in kasneje boril v vrstah avstro-ogrske armade proti Rusom, ki so bili tedaj zavezniki Srbov. Potem pa se je tri leta učil revolucije pri onih, ki so zvezali s Hitlerjem proti Zapadnim zaveznikom in mu pošiljali bencin, da so lahko nemški bombniki razbili London.

OZNA je aretirala namestnika glavnega Reuterjevega dopisnika v Beogradu g.Miloja Naumoviča, kar predstavlja, kot pravi Reuter, višek kampanje jugoslovanskih oblasti proti obveščanju z Balkanu. To je že drugi slučaj in vsi protesti so bili doslej brezuspešni.

"TIMES" je objavil v preteklem tednu dva članka o nepovoljni situaciji v Jugoslaviji in zaključuje, da je potrebno, da se oni britanski politiki, ki razpravljajo vprašanje Jugovzhodne Evrope, upoznajo z detaljnimi razmerami v Jugoslaviji.-"Times" je očividno precej dolgo okleval, preden se je odločil objaviti polno resnico o Jugoslaviji.

"NATIONAL NEWS-LETTER" iz Londona piše: "Poljski minister za javno varnost Radkijevicz je nedavno ocenil številčno moč podtalnega odpora na Poljskem na 15.000 ljudi, od katerih jih je 5.000 po gozdovih. Vendar pa bo verjetna številka najbližja resnici okrog 50.000. - Severni del države, od področja Poznanja do Bjalistoka je večinoma pod kontrolo znamenitih N.S.Z. ali Narodnih oboroženih sil. (Vzhodno Prusijo vznemirja je roparske bande, sestavljene iz sovjetskih in nemških vojnih beguncev. V gotovih krajih je izdan urađen ukaz, po katerem je prebivalstvu prepovedano sprehajanje po ulicah z rokami v žepih, ker se predpostavlja, da je oseba, ki drži roke v žepih, oborožena.). V Varšavi in predmestjih operira O.P. (Organizirana Poljska), medtem ko se v Južni Poljski pojavlja tajna anti-Nikolajczykova kmečka organizacija. Pred dvemi meseceni ste izvršili dve divizije vojaštva z milico in varnostno policijo čiščenje partizanskih skupin v področju Bjalistoka. Del teh oboroženih sil se še vedno nahaja tam, kakor tudi v ostalih predelih države. Moštvo Rdeče armade se ne upa pojavljati v manjših skupinah po Poljski, razen po mestih. Trenutno se nahajajo sovjetske sile večinoma na zapadnih poljskih mejah, največ v Poznanju, kjer je Komanda Rdeče Armije za Poljsko."

Mir! - pravi Stalin

MIROVNA KONFERENCA: Sporazum med Italijo in Avstrijo o Južnem Tirolu bo vnešen v mir.pogodbo z Italijo.- Britanski delegat je zahteval odškodnino in zasiguranje britanskih petrolejskih družb na Balkanu(Romunija). Do odločitve SV OZN bo guverner Trsta dobil široka pooblastila, čeprav je Kardelj temu nasprotoval. Bebler je dejal, da Jugoslavija ne misli usvojiti francoske linije.- Ukrajinski delegat je zahteval, da se vojne sirote vrnejo iz begatva v svoje države. Britanski delegat je iz humanitarnih razlogov to odbil.- O italijanskih kolonijah bo padla odločitev šele 1 leto po podpisu mir.pogodbe. Bonomi je zahteval kolonije, ki jih je imela Italija pred fašizmom. Ameginija pa zahteva takojšnjo priključitev Ital.Eritreje Abesiniji. Egipt zahteva biv.italijansko egiptsko ozemlje in pa neodvisnost Libije.- Sprejet je bil grški predlog, da se ne dovoli Bolgariji utrjevanje njene meje napram Grčiji.-Avstralski delegat je izjavil, da bo zahteval osnovanje sodišča za človekove pravice kot dela social-ekonomskega sveta OZN, ker je bil njegov predlog, da se to predpiše za Italijo, odbit.- Bolgariji so prepovedani torpedni čolni.- Romunija mora plačati 70% odškodnino državljanom Združenih narodov, čeprav je SSSR predlagala le 25%.- MK mora končati svoje delo 5.okt., zadnja plenarna seja pa bo 15.okt.- Zato so vsi govori skrajšani na 10 minut.-

O Z N : Obtožba Ukrajine proti Grčiji je odbita s 9:2(SSSR in Poljska). Ameriški delegat je izjavil, da so pri gerilcih v Grčiji najdene legitimacije, ki jih je izdala jugosl.tajna policija.-Britanska vlada je izročila grški vladi dokumente, ki dokazujejo, da prejemajo uporniki material iz Jugoslavije in Albanije.- V Grčiji se bore vladne in britanske čete.-

SSSR odbija sodelovanje v politično-kulturno-znanstveni organizaciji OZN(UNESCO).- S 7:2 je odbit Gromykov predlog o predložitvi poročil o številu vojaštva, ki ga vzdržujejo Zavezniki v zasedenih deželah.-

S T A L I N O V G O V O R I N K O M E N T A R J I : Stalin je preko radia dal izjavo, v kateri trdi, da ne verjame v novo vojno in da ni vzroka za vznemirjenje. - To kratko izjavo komentirajo povoljno, pa tudi kritično, N.pr."New York Times" piše, da so besede in dejanja mnogokrat tako različna v SSSR, da je to (namreč Stalinova izjava) ruska zagonetka.- "Yokshir Post" pravi: "Bilo bi neumno misliti,da je kratka izjava zadostna, da izravna vse zaplete, ki so jih ustvarile zmagovite države v Parizu in v OZN. Ako SSSR želi doseči mir, ima za to polno možnosti. Vendo bo naletela na sodelovanje Britanije in Amerike."-Francoski listi pravijo, da je potrebno nekaj več kot pa abstraktne izjave. Potrebno so dejanja.- Angleški listi vidijo sodelovanje predvsem v ekonomskem pogledu in še najpovoljnejše kometirajo Stalinovo izjavo.-Ameriški tisk povezuje Wallacev govor s Stalinovo izjavo in trdi," da je Wallace s svojim govorom škodoval ameriški diplomaciji, demokratski str. in prestižu g.Byrnesa"(New York Herald Tribune". Wallacev govor bo vplival na volitve za predsednika v novembru 1948. Wallace ne misli ustanoviti nove stranke.-

E V R O P A : Sovjeti so odpoklicali 8 svojih novinarjev iz brit. zone v Nemčiji, češ, da niso bili lepo sprejeti.- Sovjetski tisk piše,da tudi v ameriški zoni izdelujejo orožje. Amerikanci to zanikajo.- V Franciji bo referendum za novo ustavo 3.okt.- Ridault je odbil povišanje uradnikom, ki jih sedaj 100.000 stavka. Pri glasovanju mu je skupščina izrekla zaupnico s 537:12.- Zaupnico je dobila tudi italijanska vlada s 331:58.- Kralj Jurij je prispel 27.9. v Atene.- 30.9. bo izrečena sodba v Nürnbergu.- Jugosl.vlada je ponudila odškodnino 10.000 dolarjev za vsakega od petih ubitih ameriških letalcev. USA ni zadovoljna.-Jugosl. vlada zahteva, da ameriško veleposlaništvo v Beogradu preneha z vso aktivnostjo ameriške informativne službe ter da ukine ameriško čitalnico, ker se tam širijo časopisi, ki objavljajo vse pogosteje anti-partizanske članke.- Tito je odbil grško noto vsled spopadov ob meji in obtožil grški tisk, da vrši anti-jugoslovansko propagando.- Mikolajczyk je izjavil, da se bo do kraja boril za svobodne volitve na Poljskem.- La Guardia je mnenja, da se razseljenim osebam omogoči vrnitev v domovino in da se taborišča v Avstriji in Nemčiji zapre.-V Ameriki se je pričelo zasedanje o mednarodnem fondu in banki.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"NE ODGOVARJA NAM ŠE MARSIKAJ DRUGEGA, KI PA JE V VZPOREDITVI S KOMUNIZMOM DRUGORAZREDNEGA ZNAČAJA, ZLASTI V POGLEDU NAŠE NOTRANJE-POLITIČNE UREDITVE."
(Iz pisma slovenskega begunca.)

ŠTEV.243. 5. oktobra 1946. L.II.

Javna tribuna

"Dragi prijatelj urednik!

Če se najdejo na svetu ljudje, ki jim nikakor ne gre v glavo naša številna emigracija, čeprav bi jim že samo število lahko povedalo, da nismo emigrirali tjavendan. Kdo pa je toliko neumen, da bi zapustil rod ni-kraj, če bi v njem lahko v miru živel in delal? Spričo tolikšnega povdarjanja svobodoljubnih načel širom sveta in to iz ust najmerodajnejših faktorjev, bi bilo pričakovati, da ne bo človeka, ki ne bi zahteval tudi sprovajanje teh načel. Toda če take abstraktne izjave prihajajo poleg drugih tudi iz ust človeka kot je Stalin, ki odkrito izjavlja, da mu za socializacijo ni mar milijonov žrtev, potem je pač težko pričakovati, da bi naša dokazovanja kaj prida zalegla, zlasti še ne, če kdo Stalinu verjame.

Pri fašizmu mislijo in čustvujejo ljudje na diktat, pri demokracijah pa se uporablja pot prepričevanja, ki je nedvomno daljša toda zato trajnejša. Tekom desetletji so prihajali na ta način tudi naši dedje in očetje do prepričanja, da je skupna država ogroženih južno-slovenskih narodov najboljša rešitev za njihov obstoj in razvoj. Tekom časa se je pri nas, kot v vsaki demokratični državi, spoznalo, kaj je dobro in kaj je slabo, kaj nam odgovarja in kaj nam ne odgovarja. NE ODGOVARJA NAM N.PR. KOMUNIZEM, KOT NAM NI ODGOVARJAL NACI-FAŠIZEM. NE ODGOVARJA NAM ŠE MARSIKAJ DRUGEGA, KI PA JE V VZPOREDITVI S KOMUNIZMOM DRUGORAZREDNEGA ZNAČAJA, ZLASTI V POGLEDU NAŠE NOTRANJE-POLITIČNE UREDITVE. In kot smo z ekonomskega in obrambnega vidika prepričani v nujnost Jugoslavije, naj si že bodi njena notranja oblika kakršnakoli, tako so danes naši narodi prepričani, da je edini neodvisni in možni skupni srbsko-hrvatsko-slovenski protiutež Titu in njegovemu režimu mladi monarh kralj Peter II., nosilec jugoslovanske in antikomunistične koncepcije. Če je torej temu tako in če postavljamo nasprotovanje današnji tiraniji v Jugoslaviji pred ostala tudi važna vprašanja o bodočnosti naših narodov, je docela jasno, da imamo to kot svobodni ljudje pravico tudi povdarjati. Saj v tem je ravno bistvo našega bega, umika, emigracije, ali kakor že to nekateri imenujejo. A emigrirali smo tja, od koder je vse čas vojne zvenel klic po svobodi in bojni poziv na odpor proti diktaturam vsakršne vrste. Pri tem smo ponesli s seboj svoje čustvovanje in spoznanje, da bi ju lahko v svobodnem svetu izpričali in obrnili pozornost na one, kar teži naše narode, kar je živo nasprotje našim predstavam o življenju Jugoslovanov v svoji državi.

Širom sveta vidimo začudene obraze in slišimo nagomiljevajoča se vprašanja v zvezi s komunizmom in prihajamo do zaključka, da se nahaja svet šele v onem stadiju, v katerem je že bil leta 1942 naš preprosti človek, ko je z odprtimi in začudenimi očmi strmel nad razdejano hišo in razbitim krovom.

Mar ni torej zločin, če nekdo, ki si še ni na jasnem o teh tako važnem, lahko bi rekel, za človeški obstoj najvažnejšem vprašanju, sodi in obsoja naše mišljenje, čustvovanje in emigriranje za reakcionarno in fašistično? Mar ne nosi n.pr. g.La Guardia, šef ustanove UNRRA in "partigiano honoris causa", zgodovinsko odgovornost za svoje početje? Nosi ga in kdo ve, v kakšnem spominu bo ostal zapisan v srcu jugoslovanskih narodov njegov napor za vračanje nesrečnih beguncev v Titovo žrelo! Toda narod v domovini je s tem vedno bolj prepričan, da tudi sami zavezniki podpirajo takšnole ravnanje. Verujemo v demokracijo in se zavedamo, da je ta doba njena največja preizkušnja. Preizkušnja, ki ji lahko prine-

se največjo slavo, pa tudi največji gnus. Ne bi bilo primerno še enkrat prevarati jugoslovanskega naroda, ki je prepričan, da je žrtvoval milijon sedemsto tisoč svoji sinov in hčera ter največjega heroja 20.stoletja Dražo Mihajlovića za zmago pravice, svobode in miru. Ne bi bilo primerno in ne bi bilo pametno, ker smo prepričani, da bo usoda enaka za nas, kot za Zaveznike, ki jih nismo nikdar zapustili.

6.septembra smo se letos zbrali in proslavili z vso dostojnostjo praznik naše nade in simbola naše svobode. Mar je to zločin v svobodnem svetu? Če se tolerira rdečo fašiste v zapadnih državah, ki kljub krvni povezanosti s svojimi narodi vzklikajo "svojemu voditelju" Gruzinou Stalinu Džugašviliju, smatramo, da se nam ne more šteti v greh, če mi v tihi pobožnosti združimo svoje misli in želje okrog sinu naše krvi - Kralja Petra II., pa če se on tudi nazivs danes silom prilik,ko še niso vidne POSLEDICE BESNIČE, samo g.Peter Karadjordjević...Tito obstoja lahko v mednarodnem pojmovanju kot maršal in kot Jugoslovan, za nas in za naše narode je sovjetski državljan in komunist, ki ne priznava naroda in države. ZATO SMO MI PONOSNI, DA SMO "FAŠISTI" IN "REAKCIONARJI", KER VEMO, DA JE TITU ZAVEDNO JUGOSLOVANSTVO TRN V PETI. IN MI SMO ZAVEDNI JUGOSLOVANI IN ZAVESTNI ZAVEZNIKI!

Tole sem Vam hotel povedati, g.urednik, ko sem prebral Vaš drugače zelo umesten članek "Z besedo na dan!" v številki 241.

-BEGUNEC-

Smatramo, da je pismo tako jasno, da mu ni potreben noben komentar. - UREDNIŠTVO.

V Brazilijo?

Naglica ni nikdar dobra. To pravilo naj velja tudi sedaj, ko baje neki naši begunci podpisujejo svojo preselitev v Brazilijo. Mislili smo, da nam ne bo treba nikdar omeniti tega vprašanja v našem listu, toda dogodki so nas prisilili, da opozorimo na nekatera dejstva:

1) UNRRA, ki vrši popisovanje, bo v nekaj mesecih prenehala z delovanjem in bo begunce ter razseljene osebe prevzela druga mednarodna organizacija pri OZN, ki bo vezana na gotova moralna načela, da se ne bo do mogle vršiti takšne zlorabe, kot se je in se še vrše s strani UNRRI nega aparata, ki je, kot je poznano in iz delovanja razvidno, [illegible] Saj je sam g.La Guardia izjavil, poizkuša UNRRA na vse načine pripraviti begunce do tega, da bi se vrnili v domovino. To se pravi, da sami skočijo levu v želodec, potem, ko ne vidijo nobene rešitve več.

2) Brazilija je dežela plantež in za nas docela neprikladna. Gotovo je sicer, da so življenske prilike izboljšane, toda vseeno zahteva delo na plantažah odpornosti, ki jo mi ne posedujemo.

4) Obveza je obveza in lahko iz kasnejšega razočarenja nastane obup. Zato je boljše še nekaj časa počakati, ko bo vprašanje evetuelne preselitve prišlo na tapeto. In kakor se dandanes vsako vprašanje rešuje v podrobnostih, tako se tudi to ne bo odločevalo na vrat-na nos. Če ne pride do vojne, bo delavcev še premalo! Če pa pride, pa se sploh ne bo treba seliti, ker bodo nastopile drugačne potrebe. V vsakem slučaju - naglica ni dobra!

FORMULA VELEIZDAJE

V Zagrebu se vrši sodni proces proti Ustašem. Z njimi so sedaj postavili v isto kloc tudi nadškofa dr.Stepinca in druge katoliške duhovnike na Hrvatskem. Namen komunistov je, da očrnijo poleg Cerkve še dr. Mačka, predsednika Hrvatske Seljačke stranke (HSS) ter mu dokažejo kolaboracijo z Ustaši. Ker pa je to pretežko, ker je bil dr.Maček do zadnje ure ustaškega režima interniran, jahajo na dejstvu, da je ob priliki svojega pobega lansko leto sprejel potni list od Ustašev. Ali si mogoče komunisti domišljujejo, da bi si ga moral dati izstaviti pri njih? In da bi potem končal na način, ki je doletel dr.Avgusta Košutića, podpredsednika HSS, ko je razgovarjal s komunisti o sodelovanju? Košutić

se z njimi ni strinjal in je svojo opozicijo plačal z zaporom, ki ga še do danes ni odsedel in to ker brez procesa, kakor je pač navada v progresivni demokratični republiki Jugoslaviji.

Ob tem slučaju potnega lista, pa bi radi spomnili komuniste na tole zadevo:

Edvard Kardelj, član Politbiroja CK KPJ, je pisal Zdenki Kidričevi, ki je vodila kadrovsko komisijo v CK KPS in bila v Poverjeništvu CK KPS v Ljubljani, dne 4.8. 1942. pismo, kjer v zadevi potnega lista pravi dobesedno: "Kmalu bi pozabil! Na vsak način dobite zame lasciapassere za Zagreb, po možnosti z daljšim rokom. Fotografijo ima Petrač."

Da je tu mišljen okupatorski - italijanski potni list je jasno! Saj to dokazujejo besede "na vsak način" in "po možnosti z daljšim rokom". Falsifikat je izključen, ker bi sicer tovariš Kardelj samo odredil odn. naročil in zadeva bi bila opravljena.

Mi razumemo take stvari in iz njih ne delamo vprašanje, ker je ilegali marsikaj dovoljeno, življenju pod okupacijo pa še posebej; toda tu bi komunisti naj potem ne naredé iz potnega lista veleizdajniške afere in naj ne prikazujejo dr.Mačka, ki je do zadnje minute mislil po svoji glavi ter se ni ukloni! niti Paveliću niti Titu, kot - izdajalca!

JOSIP BROZ - TITO

Različne verzije obstajajo o rojstvu in življenju sedanjega jugoslovanskega diktatorja Tita. Po skrbno zbranih podatkih, po izpovedih bivših komunističnih funkcionarjev, pa je uspelo sestaviti naslednje poročilo, ki je toliko bolj interesantno, ker ni življenjepisa "jugoslovanskega maršala" doslej objavil še noben jugoslovanski komunistični časopis.

JOSIP BROZ je bil rojen 6.5.1892 v vasi Kumrovec pri Klanjcu na Hrvatskem. Je poročen, ima sina Žarka, oficirja in Narodnega heroja Rdeče armade. Za časa okupacije je Broz živel z Olgo Humo, roj.Ninčić,hčerko biv.jugoslov.kr.zunanjega ministra iz leta 1941.

Brozov oče je bil kovač, mati pa kmetica. Leta 1914 je bil vpoklican v avstro-ogrsko vojsko. Na vzhodnem bojišču je dezertiral k Rusom. Ker ni hotel služiti ruske carske vojske, je bil poslan v koncentracijsko taborišče v Sibirijo. Ko je bil leta 1917 od boljševikov osvobojen, se jim je takoj pridružil. Tri leta se je "učil" revolucije. Od 1920 do 1923 je obiskoval boljševiško Zapadno šolo v Moskvi, kjer se je izšolal za poklicnega revolucionarja. Potem se je vrnil na Hrvatsko, kjer je služil v tvornici vagonov. Ker je širil komunistične nauke, je bil leta 1929 aretiran in obsojen na pet let ječe. Po prestani kazni je postal ilegalec pod imenom "Tito". Zagrebška policija ga je tudi pregnjala zaradi falsifikatov in cerkvene tatvine. V policijskem arhivu je vpisan pod številko 36.756.

Josip Broz govori štiri jezike: rusko, nemško, češko in srbo-hrvatsko.

Pred svojo aretacijo 1929 je bil nekaj časa v uredništvu "Borbe",organa Komunistične partije Jugoslavije.

Na položaju sekretarja CK KPJ se nahaja od leta 1937, ko ga je potrdila Kominterna, potem ko je bil dotedanji sekretar Josip Čižinski(Milan Gorkić) odveden v Moskvo, kjer ga je Broz izročil v likvidacijo zaradi "zapustitve partijske linije". Leta 1940 je bil Broz potrjen od vseh pooblaščenih delegatov KPJ na 5.državni konferenci KPJ v Zagrebu za sekretarja CK KPJ. Sam je tedaj predlagal za predsednika kandidacijskega odbora Krsto Popivoda, ki je nato predlagal Broza za sekretarja. V dobi po prestani kazni 1934 do 1940 je mnogo delal na obnovitvi bolne organizacije jugoslovanske komunistične partije, pri čemer mu je bil dodeljen kot pomočnik Ivo Ribar ml - Lola, sin sedanjega predsednika Prezidija FLRJ. Ribar je bil tedaj sekretar SKOJ-a.

Za časa španske revolucije je bil Broz delegat Balkanske komunistične federacije v Mednarodnem biroju za pomoč republikanski Španiji v državljanski vojni. Živel je v Parizu, Moskvi in Pragi. Od leta 1938 se je stalno nahajal v Jugoslaviji in tudi pisal v "Proleter" kot "T-"ali "T-t", leta 1940 pa že tudi pod psevdonimom "Tito". V Beogradu je stanoval v Ulici Jovana Žujevića, v vili ing.Nenadovića, s katerega ženo Vero roj.Djurdjević, je imel ljubavno razmerje. Na podstrešju vile je

imel zgrajeno skrivališče, ki ga je leta 1943 odkrila beograjska policija in našla važen arhiv.

Broz je dolgoletni prijatelj dr.Vladislava Ribnikarja, direktorja beograjske "Politike", pri katerem je med okupacijo tudi včasih stanoval. Leta 1941 je imel v njegovem stanovanju tudi politične sestanke. Julija 1941 se je tam sestal tudi s pravoslavnim duhovnikom Milutinovićem, razgovarjal o organizaciji odpora proti okupatorju; ker se Milutinović ni strinjal s predlogi KPJ, je bil na povratku pri Užički Požegi ubit, da ne bi izdal tajnosti razgovorov. Stalni Brozov ilegalni stan je bil v Zagrebu, kjer je jeseni 1940 vodil 5.državno konferenco KPJ.

27.marca 1941 se je nahajal v Zagrebu, kamor mu je situacijsko poročilo iz Beograda prinesla Mitra Mitrović-Djilas kot delegat PK KPJ za Srbijo. V Zagrebu je tudi sprejel koncem aprila 1941 delegata CK KPS (Slovenije) Miha Marinka in Toneta Tomšiča v stvari odpora proti okupatorju.

1.julija 1941 je v Beogradu vodil sestanek Vojnega komiteja KPJ v zadevi upora. Sestanka so se udeležili Milovan Djilas, Sreten Žujević, Aleksander Rankević in Svetozar Vukmanović.

Septembra 1941 je ilegalno odšel iz Beograda na teren proti Valjevu. Na terenu je osnoval Vrhovni štab partizanskih odredov, sam mu je bil Vrhovni komandant.

Za časa ustanovitve užiške republike je bil v Užicah in se je komaj rešil pred Nemci.

25.oktobra 1942 se je udeležil I.zasedanja AVNOJ-a v Bihaču.

Uspel je, da je septembra 1943 prišla v njegov glavni stan angleška vojna misija pod vodstvom generala Mc Leana.

Z odlokom II.zasedanja AVNOJ-a 29.nov. 1943 v Jajcu je bil imenovan za Maršala Jugoslavije in Predsednika Nacionalnega komiteja Osvobojenja Jugoslavije, ki je nadomestoval vlado.

Spomladi 1944 je bil na njegov glavni stan v Drvaru izvršen močan nemški napad, pri čemer je bil Broz tudi lahko ranjen. Po rešitvi se je s pomočjo Angležev najprej prepeljal v Bari, nato pa na otok Vis, ki je bil predhodno utrjen in opremljen. Na Visu se je sestal 16.junija 1944 z dr.Ivanom Šubašičem, predsednikom Kr.jugoslovanske vlade.

2.novembra 1944 je podpisal sporazum z dr.Šubašičem o pogojih, pod katerimi se ima sestaviti nova jugoslovanska vlada.

Nato je pobegnil Angležem z Visa v Romunijo, kjer je "dovolil" Rdeči armadi, da vkoraka v Jugoslavijo.

Okoli 12.nov.1944, po osvoboditvi Beograda, je bil izvršen nanj atentat, ki sicer ni uspel, vendar je bil ubit Ivan Milutinović, član CK KPJ.

19.nov.1944 je bil proglašen za Narodnega heroja Jugoslavije.

Februarja 1945 je sklenil dogovor z maršalom Alexandrom o izvajanju oblasti v novo osvobojenih pokrajinah.

7.marca 1945 je Tito sestavil novo jugoslovansko vlado, kjer je imel resor ministerskega predsednika in vojnega ministra. Predhodno je Kralj Peter imenoval tri namestnike v Beogradu.

Na prvem kongresu Ljudske fronte Jugoslavije dne 7.8.1945. je bil Broz izvoljen za prvega predsednika Ljudske fronte.

11.nov.1945 je bil nosilec državne liste Ljudske fronte za volitve v ustavodajno skupščino. Kandidiral je v šestih federalnih prestolnicah ter v Drvarju.

Na prvem zasedanju Ustavodajne skupščine 29.nov.1945 je bil izvoljen v Prezidij FLRJ. Ko se je skupščina preimenovala v redno skupščino, je bil postavljen za Vrhovnega komandanta Jugoslovanske Armije. 1. febr.1946 je sestavil novo zvezno vlado.

Poleg številnih partizanskih odlikovanj je odlikovan tudi z najvišjim sovjetskim odlikovanjem "Reda zmage". Marca meseca je obiskal Poljsko in Čehoslovaško, kjer je sklenil medsebojne sporazume. Koncem maja 1946 je obiskal Moskvo.

Sedaj zavzema Josip Broz naslednje položaje: 1) Sekretar CK KPJ; 2) Član Prezidija FLRJ; 3) Narodni poslanec v Zvezni skupščini FLRJ; 4) Predsednik zvezne vlade FLRJ; 5) Minister narodne obrambe v zvezni vladi FLRJ; 6) Vrhovni komandant Jugoslovanske armije; 7) Predsednik Ljudske Fronte Jugoslavije. - (Opomba: CK KPJ = Centralni komitet Komunistične partije Jugoslavije.)

SVET V PLAMENIH

Ko je dopisnik "Sunday Times"-a Alexander Werth vprašal Stalina, ka ko je njegovo mnenje o obtožbah, da politiko komunističnih strank v za padni Evropi diktirajo iz Moskve, je Stalin odgovoril: "To obtožbo i = mam za absurd, ki je izposojen iz bankrotnega arzenala Hitlerja in Göb belsa."

= = = = = = = = =

"Tretja Internacionala ali Kominterna je bila v Moskvi razpuščena 1943 leta. Toda ni nobenega dokaza, da bi postale komunistične partije širom sveta neodvisne od svoje centrale v Moskvi. Niti ena komunistič= na partija ni izrekla niti črke kritike proti svoji centrali. Nasprotno, vse zadeve tečejo tako, da dokazujejo, da vzdržujejo komunistične partije v svetu še danes najtesnejšo zvezo s centralo v Moskvi." - To, kar je napisal predčasno zmani Sovjetom naklonjeni novinar Luis Fisher v članku "Rusija in svetovni komunizem", dobiva iz dneva v dan večje po trdilo v roverjenju komunističnih strank širom zemeljske krogle. Dežele za deželo je primerana v interesu svoje lastne dobrobiti podvzemati vedno strožje mere za brzdenje komunističnega delovanja, ki se očitu= je na vseh področjih; mogoče na političnem najmanj. Izkoriščajoč demo= kratski način življenje na Zapadu, se komunizem spretno vrinja v usta= nove, pa, naj si bodo te gospodarske, kulturne, politične, vojaške ali pa celo verske. Prav povsod je z njegovim zakuljenim roverjenjem opaža ti neko vretjé, ki razbija in razkraja dosedanji red, disciplino in de mokratični postopek. Temeljita raziskovanja so odkrila stvari, ki s o nujno zahtevale revizije poslovanja komunističnih strank v vseh držav = vah sveta.

Znak za alarm je prve dala Kanada z razkrinkanjem sovjetske špi = nažne mreže, ki je imela za cilj dobaviti Sovjetski Zvezi biotvene po= datke o novem tajnem orožju, zlasti o atomski bombi in raketnih izstrel kih. Pokazalo se je, da je ta špijonažna organizacija pod vodstvom polk. Sabotina, sovjetskega vojnega atašeja v Ottavi, imela za delokrog po = leg Kanade in USA tudi številne druge evropske države ter da se je po= služevala različnih domačih komunističnih partij, ki jim je dajal nave dila svetnik poslaništva Pavlov. Tako je bil kanadski državljan Fred Rose že leta 1930 na šestmesečnem kurzu na Leninovi univerzi v Moskvi, kjer se je pripravljal za položaj šefa agentov sovjetske vohunske služ be. V času vojne pa je izrabljal svoje poslansko mesto v kanadskem par lamentu za to, da je sporočal Sovjetom poročila s tajnih parlamentar = nih zasedanj.

Ko pa je bila izdana še kanadska "Modra knjiga", ki v podrobnostih prikazuje sovjetski vohunski sistem, je nastala živahna aktivnost, ki je privedla merodajne organe raznih držav do prepričanja, da je treba za= vreti revolucionarno komunistično delovanje in ga staviti pod nadzor = stvo.

V Avstraliji je kongres laburistične stranke sklenil, da se smatra vsako delovanje laburistov v "Društvu prijateljev SSSR" in "Društvu za kulturne stike z SSSR" za ilegalno in da bo vsak laburist, ki bi v teh društvih sodeloval, izključen iz stranke. - Že pred vojno sta obstaja= li obe taki društvi tudi v Jugoslaviji, ki sta bili po izjavah sedanje ga Titovega režima bazi za pripravljanje terena bodoči državljanski voj ni in uvedbi "diktature proletariata". Njuni člani so danes najvidnej= ši funkcionarji v Jugoslaviji.

Nenadoma je tudi predrla v svet vest, da preprečujejo komunisti an glo-egiptske razgovore in da so vse organizirane stavke ter atentati na zavezniške vojake v Egiptu njihovo delo. Vlada je odkrila, da je imela komunistična partija namen zrušiti sedanji režim, kar se je docela uje malo s poročili o številnih brošurah in letakih, ki so izhajali iz sov jetskega poslaništva v Kairu. Razpuščene so bile zato vse egiptske ko= munistične organizacije in ustavljeni njihovi časopisi. Namen istočas= ne akcije za izpraznitev Egipta in baze pri Sueškem kanalu po britan = skih četah ter sovjetsko prodiranje v Perzijo in koncentracija ob tur= ški meji je bil prozoren. Sovjeti so itak vajeni "postavljanja pred go tovo dejstvo" ne oziraje se na mednarodne predpise in OZN. Koridor med linije Anglija-Indija bi jim za njih "obrambne interese" prišel zelo prav.

Istočasno sta bili proglašeni za nezakoniti Komunistična partija in "Zveza delavcev Rdeče zastave" v Burmi, ker sta predstavljali po uradnem poročilu "nevarnost za javni mir in red".

Titovi časopisi so bili v dobi bojev v Indoneziji polni pohvalnih člankov in slik "borcev za svobodo" - indonezijskih upornikov, kar je jasno pričalo o kakovosti indonezijskega gibanja za neodvisnost. V pokretu samem so, kot smo videli, izbruhnila oborožena nasprotstva, ki so privedla do uničenja ekstremistične levice in zmage zmernejših elementov okrog dr.Sjahira.

V ozadju upora indijskih mornarjev je bilo po izjavi britanskega komandanta za Tihi ocean gen.Auchilenka čuvanje komunistov, ki pa ni do seglo zaželjenega uspeha.

Kitajska komunistična stranka je prva najmočnejša partija za sovjetsko, s pomočjo katere bi rada razširila sovjetsko oblast do Indije in Pacifiškega oceana. Najzgovornejše za to govori članek Maksa Istmena in J.B.Pauela pod naslovom "Usoda sveta je v nevarnosti na Kitajskem", ki ga je objavil ameriški časopis "Readers Digest" 1.junija 1945, in pa knjiga "Poročila iz Rdeče Kitajske", ki jo je napisal Harison Forman. Toda Cang-kaj-šek se bori z vsemi silami, da ohrani svobodno Kitajsko. Prav tu je najočitnejši primer, kako šibke so komunistične sile, ako nimajo za seboj sovjetskih bajonetov. Kitajska kompartija je nedvomno zajbolj pri srcu Moskovskemu Kremlju, ki jo tudi izdatno podpira, toda ljudska sila svobodne Kitajske lomi dan za dnem komunistična kopja. Cang-kajškovi pristaši smatrajo vse skupaj že za šalo (če ne bi za kulisami stala Moskva) in napovedujejo kazensko ekspedicijo na komuniste.

Na Japonskem so se komunisti najbolj izkazali v svoji gonji proti ameriškemu komandantu Mac Arthurju, češ, da ta ščiti cesarja Hirohito. Sovjetska misija pa povzroča stalne neprilike, ker jo to očividno močno boli, da niso Sovjeti prehiteli Amerikance in zasedli Japonske, ter s tem pridobili "plavajočo letalsko bazo" napram zapadni hemisferi. Zato pa so hermetično zaprli svojo zono na Koreji in Mandžurijo.

Da je bil tudi upor v Azerbejdžanu sovjetsko delo je dokazal perzijski delegat pri OZN, čeprav tega perzijska vlada uradno ni hotela priznati iz posebnih ozirov napram SSSR. Da so hoteli komunisti vreči sedanjo vlado dokazujejo posebno zadnji dogodki, ko so v Perziji zaprli sedem oseb "zaradi nedvomnega poznanega komunističnega delovanja proti vladi!

Libanonska vlada je izvedla stroge ukrepe proti 40.000 članov številn komunistični stranki, ki skuša naščuvati delavce, da bi stavkali.

"Stalin se je hotel z razpustom Kominterne samo rešiti enega izmed očitkov, seveda uradno, dejansko pa je komunistične partije še močneje pojačal po celem svetu. Danes vrše komunistične partije svoj posel bolj še in zvesteje kot pa takrat, ko je obstojala Kominterna," pravi Luis Fisher.

Če nadaljujemo naše razmotrivanje pri Evropi, je prav tako, kot če bi dregnili v sršenje gnezdo. Tu je pač sovjetski prodor najglobljii in posledice najučinkovitejše.

Na Švedskem so pričeli sovjetski zastopniki zbirati podrobna podatke, o politični usmerjenosti vodilnejših švedskih osebnosti. Ugotoviti morajo zlasti, če so te osebnosti odločno protikomunistično usmerjene in v koliko so za zapadne demokracije. Pri tem ugotavljajo sovjetski agenti celo to, koliko članov štejejo njihove družine, koliko denarja imajo v banki, kakšno je njihovo stanovanje in kdo so njihovi predniki.

Da se Sovjeti zanimajo za Skandinavijo je docela razumljivo, saj tu je zopet najbližji izhod na Atlantski ocean in ena postojanka več v "obrambnem obroču" napram Angliji. Zato pa pošiljajo za strah že sedaj leteče bombe na Švedsko in Finsko, prehajajo na Dansko in Belgijo ter enako izvajajo pritisk na Grčijo (letečе bombe nad Solunom) in Italijo, ("goreče krogle" nad Firenzami).

Na Poljskem so komunisti že tako daleč pritirali napeto stanje, da izjavlja Mikolajczyk, da pride na jesen lahko do državljanske vojne, če ne bo svobodnih volitev. Poljska vlada je odgovorila na ameriško noto v tej zadevi, da predstavlja ameriško opozorilo vmešavanje v notranje zadeve poljske republike!

V Čehoslovaški, kjer stoji na čelu vlade komunist Gottwald, vlada takšna svoboda, da je treba imeti precej poguma, da se jo kdo upa poslužovati, pravi časopis slovaške ljudske stranke.

General Smirnov, komandant sovjetskih čet na Madžarskem je zahteval, da madžarska vlada prepove delovanje krščansko-katoliške mladine,

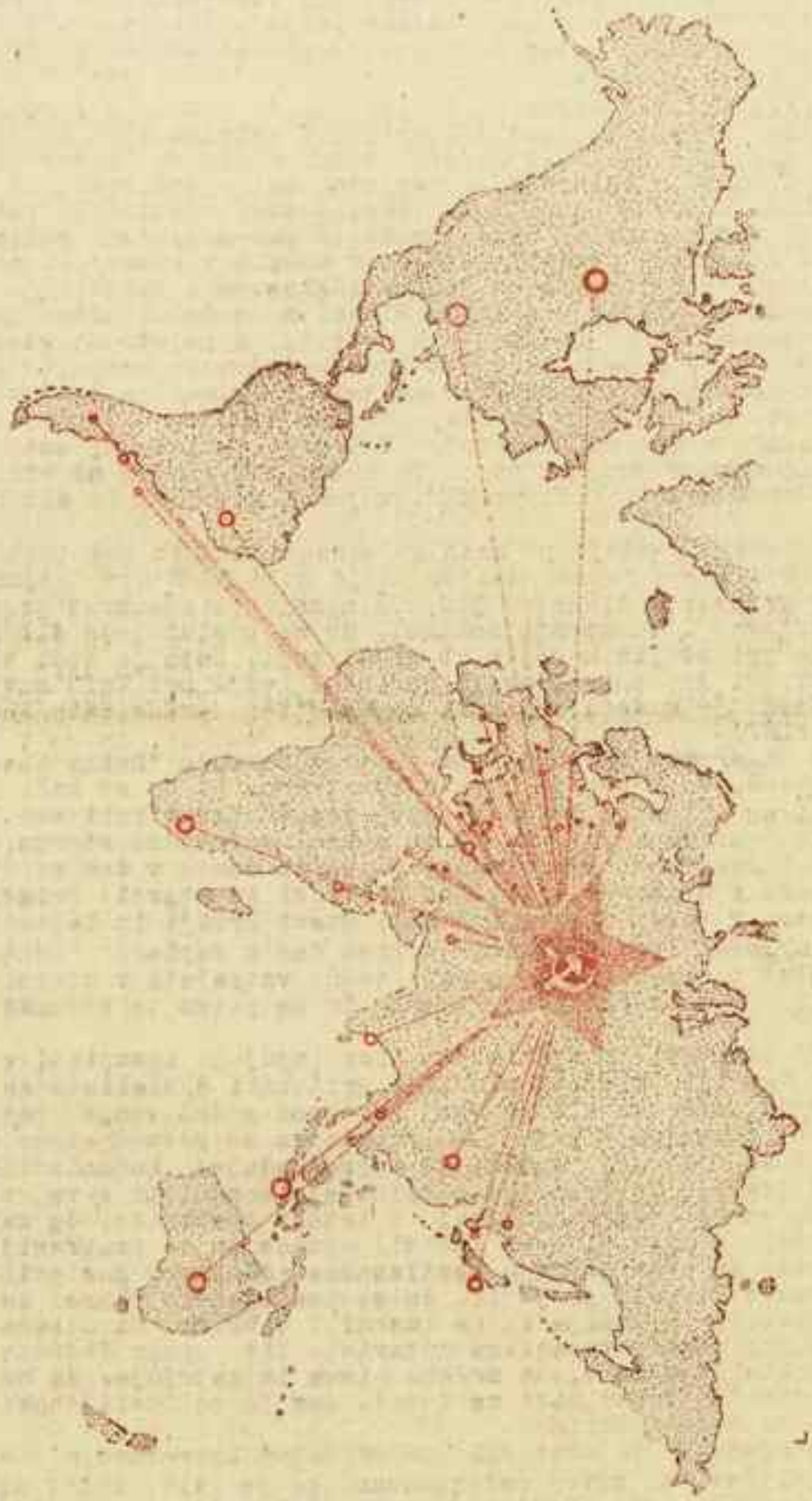

ker zavzema antikomunistično stališče, da odvzame imuniteto Jovanu ; slan sama stranka malih posestnikov, ki deluje te v ten društvih in da ukine skavtsko organizacijo, ki je odbila sodelovanje z komunističnimi društv

V sovjetski coni v Avstriji ustanavljajo sovjeti posebno komunistično mili ijo, sestavljeno iz zanesljivih dunajskih partijcev, ki čuva razne važne objekte, kot petrolejska polja v Floridsdorfu itd. Prav tako jo stavljajo sovjeti na vse važnejša mesta v industriji člane avstrijske komunistične partije.

Bolgarski "Otečestveni front", ki je delal v komunističnih rokah , praktično gospodari vsej Bolgariji. V zadnjem času so izvrgli iz vojske 300 višjih oficirjev in celo vojni minister Velčev je moral na pri silni dopust, o katerega se verjetno ne bo več vrnil na sedanji položaj.

Enako kot v Bolgariji so odkrili tudi v Romuniji ilegalni pokret,ki je imel namen zrušiti diktatorski in pro-sovjetski režim. V obeh držav vah se komunisti precej otepajo svobodnih volitev, ki morajo biti v teku jeseni. V Bolgariji so medtem izglasovali republiko, Romunija pa je sovjetska republika s kraljem Mihaelom na čelu. Čudna logika torej!

Grški EAM-ovci se prav tako upirajo sprejeti zaključek ali sistem, ki bi jim zagotovil mesto kot jim gre po dejanski moči, za kar načelno odbi jajo i rezultate volitev i rezultate plebiscita. Zaslombo imajo sevede v Srbiji, Beogradu in Moskvi, odkoder dežujejo psovke na grške "fašiste," "ki motijo vojno na Balkanu". V Grčiji je položaj enak kitajskemu in je državljanska vojna, ki pa bi jo komunisti nikdar ne bili zmožni voditi, če ne bi dobivali iz Slovenije i vojaški material iz Albanije in Jugoslavije.

Albanija postaja po zadnjih senzacionalnih podatkih sredozemska opo rišče Sovjetske zveze, medtem ko jo hoče SSSR kot "najmiroljubnejšo državo" vriniti v članstvo OZN. Ta namera je enkrat propadla, ker je grški delegat z dokumenti dokazal, da se poslužujejo Albanci sovjetske municije pri svojih napadih ob grški meji. Zato je tudi verjetno, da so topovi, ki so obstreljevali angleške ladje pri Krfu sovjetskega tipa. Enver Hodža je namreč dejanski komunistični predsednik federalne republike v FLRJ!

O "nesramni borbi" Titu, kot ga imenuje "Daily News", ni nobenega dvoma več, da pleše po vsakovrstnem taktu. Da pa se hoče po vsej sili obdržati na oblasti, priča njegova izjava:"Aretirali smo Stepinca in aretirali bomo vsakogar, ki bi se upiral sedanjemu stanju,če mu bo prav ali ne." Jugoslovenski gozdovi pa se iz dneva v dan zopet bolj polnijo , ker bežo v hribe cela družine z otroci in starci. Državljanska vojna je še vedno v teku, zlasti v Bosni, Stari Srbiji in Dalmaciji.

Angleški list "Tablet" je pred časom zapisal: "Lenin je zapustil vsem komunistom naročilo, da morajo vedno vztrajati v stremljenjih, da se vtihotapijo v socialistične stranke in da potem te stranke od znotraj uniči jo."

To Leninovo oporoko zvesto izpolnjujejo komunisti v Italiji, Franciji in Nemčiji, kjer so marsikje pridobili socialiste za fuzijo v eno us no enotno stranko ali pa vsaj za tesno sodelovanje obeh strank in za skup no izstopanje na volitvah. Socialistom se povsod sicer še niso odprle oči, toda obstojajo znaki, da izpregledujejo komunistično igro.

V Italiji in Franciji podpihujejo komunisti z vso silo najrazličnej še množične stavke in pozivajo z letaki zavoznike, da zapuste Italijo,češ da nimajo v njej ničesar iskati! Obenem pa že pripravljajo teren za revolucijo in organizirajo partizanske oddelke v gozdovih severne Italije. Sam radio Beograd je javil, da so italijanski "borci za svobodo" ponovno zgrabili za orožje in se umaknili v hribe. Ni nobena tajnost,da jim je poslal precej vojaškega materiala Tito preko Jadrana s ribiških ladjic. Italijanska vlada nekako plava in zatrjuje, da se ne misli opredeliti niti za Vzhod niti za Zapad, kar je za italijansko politiko skozi stoletja zelo značilno.

V Franciji je nastopilo malenkostno iztreznenje, če lahko v to verujemo. Zlasti po prvem referendumu, ko je bila odbita ustava, ki so jo se stavili komunisti. Vendar pa se socialisti ne postavljajo še odločno proti robu komunistom. Edino skupno izstopanje z njimi so prekinili in delajo na svoj roko. Komunistične intrige se poznajo v parlamentu, kjer ostro napadajo Katoliško Cerkev in narodne poslance, ki so bili tik pred raz=

sulom Francije na vodečih položajih. Tako je znana afera Daladier in Reynaud, ki se je končala s popolnim komunističnim porazom. Oba sta obtožila komunističnega voditelja Thoreza, da je vojni dezerter in da so komunisti v času vojne z Nemčijo sabotirali francosko vojsko. Moskva je hotela pomagati francoski komunistični stranki in je ob priliki volitev poslala v Francijo 500.000 ton žita, čeprav zahteva SSSR stalne dobave od UNRRE. Komunisti drže v rokah predvsem delavske sindikalne organizacije, ki s svojimi pretiranimi zahtevami po povišici plače stalno povzročajo vladno krizo in s tem onemogočajo trdnost režima in sprejetje ustave, ki bo zagarantirala polno svobodo v Franciji, s tem pa tudi konec komunističnega rovarjenja v kalnem. Komunisti izkoriščajo zlasti po pustljivo stališče Zapadnih sil napram Nemčiji (nujno zaradi taktike Moskve) in netijo nezadovoljstvo napram Zaveznikom s poudarjanjem nacionalizma v pogledu Porurja in Renskega področja.

Nemčija je danes prizorišče političnega boja med Sovjeti in Anglo-amerikanci. I eni i drugi hite čimbolj pridobivati Nemce na svojo stran. Zlasti Zapadnim silam je veliko na tem, da ne zapade Nemčija iz ene diktature v drugo, kar priča tudi poslednji Byrnesov govor v Stutgartu. Sovjeti so prisilili levičarske stranke v svoji zoni, da so ustanovile tako zvano Enotno Socialistično Stranko, ki dobiva polno gmotno in moralno oporo v SSSR. Nasprotno pa odbijajo vse socialistične organizacije v ostalih zonah kakršnokoli zvezo s komunisti. Dejstvo je, da so razen v sovjetski zoni, v vseh drugih komunisti v absolutni manjšini. A ti tudi ne mirujejo. Ameriški glavni stan v Nemčiji je javil, da so izsledili sovjetsko vohunsko mrežo ter aretirali njenega voditelja - po rodu Nemca in še 14 drugih članov. To je bil plod devetmesečnega protivohunskega delovanja. Zlasti mnogo sovjetskih agentov je v ustanovi UNRRA. Tako so pred kratkim aretirali Leno Herz Krupeńko, ki je po lastnem priznanju delovala kot sovjetski policijski agent v ameriški zoni. Medtem pa izdelujejo Sovjeti v nemških tovarnah vsa mogoča orožja, od morskih torpedov do V-2.

Ves komunistični bes je danes uperjen proti Španiji, ki ne pusti komunistom na površje. Zato pa se španski boljševiki zbirajo ob Pirenejih, da bi mogli pod političnim pritiskom Moskve pri OZN ob pripravnem trenutku vdreti v Španijo in zanetiti novo revolucijo. S tem pri pri šla Moskva pred sam Gibraltar in zaprla Sredozemsko morje.

V Angliji je sekretar angleške komunistične stranke Pole ob priliki odklonitve sprejema kompartije v laburistično stranko izjavil, da bo komunistična stranka podvzela v Angliji doslej še nevideno politično kampanjo za pomnožitev svojih pristašev in pojačanje svojega vpliva v javnosti. Verjetno bodo to akcijo podvzeli po preizkušeni metodi, ki jo popisuje Luis Fisher z besedami: "V desno ali levo, rdeče ali črno, to je povsem postranskega pomena. Važno je, da služi ali pa ne služi cilju komunizma..." In res vidimo v zadnjem času, da stoji angleška vlada pred problemom stanovanj, ki so jih po komunistih naščuvani brezdomci svoje voljno zasedli.

Komunisti v Ameriki so izkoristili predvsem medvojni kurs ameriške politike napram Sovjetski Zvezi, da so se vrinili na visoke položaje, zlasti v vojnem in zunanjem ministerstvu. Dokler je USA-arsenal proizvajal material za SSSR, so komunisti navduševali ameriške delavce skoro za roboto, sedaj pa, ko je vojna končana, ščuvajo delavce na nepremišljene stavke. No, pa ameriški urad za notranje zadeve stopa zadnje čase tudi njim krepkeje na prste. Tako velja zlasti za odstranitev komunistov z višjih položajev v državni administraciji. Namestnik zun.ministra Dean Acheson pa pravi o Sovjetih: "Sovjeti so kot tat, ki se plazi ponoči po ulici in poskuša hišna vrata. Če pride policija, gre lepo nedolžno naprej. Ampak če najde pa kaka vrata odprta in policije nikjer, skoči v hišo." Komunistična propaganda v Ameriki temelji predvsem na strahovanju ljudi o posledicah tretje vojne in v dopovedovanju, da se mora Amerika sporazumeti za vsako ceno z SSSR ter se pridržavati Roosevveltove politike. Roosevelt je bil velik človek, zato ga izkoriščajo komunisti v svojo "pacifistično" propagando. Toda prelom je v krogih, ki imajo jasno pred seboj mednarodni položaj in pa v vidu ameriške interese, dokončen, kar dokazuje neusmiljena odstranitev trgov.ministra Wallace-a iz vlade USA.

Iz Brazilije javljajo, da je hotela Moskva zanetiti nemire v vsej državi. Zastoj v industriji naj bi trajal dva tedna, pričenši z 18.julijem. Ne ve pa se, zakaj so Sovjeti to akcijo odložili. To javno poročilo, da je Moskva tudi tu zamudila vlak, ki bi lahko njene varovance pripeljal na boljše položaje. Sedaj pa so že v teku drugačni ukrepi. Policija se je spopadla s komunisti, po katerih je udarila tudi vojska. Vlada je za 14 dni ukinila komunistični časopis "Tribuna Popola", ker je sramotil sedanji režim, pričakuje pa se tudi razpust komunistične stranke.

Argentina je bila dolgo časa predmet sovjetskih napadov zaradi svojega "fašističnega režima" polkovnika Perona in je celo zahtevala, da pozove vmes OZN. Danes je že ubrala drugačno taktiko. Poslala je v Argentinijo svojega veleposlanika, potem Švedske pa prodaja "fašistom" zaplenjeno nemško orožje...

Poleg Egipta je važno torišče komunističnega delovanja tudi Južnoafriška Unija, kjer so v Capetownu napravili policisti preiskavo v glavnem uradu Komunistične partije in zaplenili arhiv. Enako se je zgodilo tudi komunistom v Johannesburgu.

Zanimiv, s komunističnega stališča pa prav nič čuden, je korak sovjetske vlade v Abesiniji, kamor misli baje poslati (če že ni poslala) zdravnike in bolniško osebje za kar celo bolnico. Abesinci bodo tega Trojanskega konja gotovo zelo veseli...

Na koncu tega suhega pregleda bi bilo umestno navesti še Stalinov odgovor na vprašanje Aleksandra Wortha: "Ali mislite, da se z nadaljnim napredkom Sovjetske zveze k komunističnim ciljem ne bo zmanjšala možnost za mirno sodelovanje s tujino, v kolikor se tiče Sovjetske zveze?"
Stalin: "Mislim, da je daleč od zmanjšanja in da se bo povečala."

Da, kot se iz prednjega vidi, se to "sodelovanje komunističnih partij" v resnici povečuje in da če ne bodo demokracije budne, bodo tudi možnosti za zaustavitev sovjetske agresivnosti močno zmanjšane! -VT.

ŽE SKRAJNI ČAS!

Po devetmesečnem procesu so bile 1.oktobra izrečene sodbe mednarodnega vojaškega sodišča za vojne zločince v Nürnbergu: Ribbentrop,
NA SMRT Z OBEŠENJEM: Göring, Keitel, Kaltenbruner, Rosenberg, Jodl, Seiss Inquart, Saukel, Frank, Streicher in Martin Bormann v odsotnosti.
NA DOSMRTNO ROBIJO: Röder, Hess in Funk.
NA 20 LET ROBIJE : Schirach in Speer.
NA 15 let ROBIJE : Von Neurath.
NA 10 LET ROBIJE : Dönitz.
OPROŠČENI : Von Papen, Fritsche in Schacht.
ZA KRIMINALNE ORGANIZACIJE SO PROGLAŠENE : SS, SD, Gestapo in politično vodstvo nacistične partije.
KOT NEKRIMINALNE SO SMATRANE : SA, vlada, vrhovna komanda in štab nemške vojske, s pripombo, da se posamezne lahko postavi pred sodišče.

Von Papen, Fritsche in Schacht so bili oproščeni, ker niso bili spoznani za vojne zločince. Sodišče v Nürnbergu pa je izrecno samo za te. Zato bodo vsi trije oproščenci lahko zopet sodišči za denacifikacijo. Za polnoveljavne obsodbe je bilo potrebno pri glasovanju sodnikov štirih velesil razmerje glasov 3:1. Sovjetski sodnik se ni strinjal z oprostitvijo imenovanih, kakor tudi ne s Hessovo obsodbo ter je zahteval zanj smrt. Prav tako se ni strinjal z odločitvijo, da sta vlada in vrhovna komanda nemške vojske nekriminalni organizaciji.

Prošnje za pomilostitev se sprejemajo do danes, t.j. do 5.okt. Rešuje jih sodišče, ki je obsodbe izreklo, ker ni višjega foruma. Smrtne obsodbe bodo izvršene v nürnberški jetnišnici 16.oktobra. Za pomilostitev so prosili: Ribbentrop, Saukel, Seiss Inquart, Frank in branilec v imenu Martina Bormanna. Dalje je Keitel zaprosil za ustrelitev, Hess pa vložil priziv proti dosmrtni robiji. Enako Speer proti 20 letom in Dönitz proti 10-tim.

Avstrijska vlada zahteva izročitev von Papena in Schiracha, da ju postavi pred sodišče zaradi anšlusa.

RAZGLEDI

V prvi polovici septembra se je vršila na neki kulturni ustanovi v Ženevi v Švici serija predavanj priznanih mednarodnih predstavljev in kulturnih delavcev. Francoz Bernanos, bivši španski republikanski prosto = voljec, ki sta ga pri nas povzdigovala kot "levega" katolika Kocbek in "Dejanje", je v govoru povedal, da spadata komunizem in nacizem v eno vrsto. Kož je torej zagrešdal in sedaj oboje obsoja. V istem smislu so izveneli tudi govori ostalih kulturnih asov raznih narodnosti, razen Madžara Lukasa, ki so ga pri debati "raztrgali" in njegove teze pobili.

Westminsterski kardinal Griffin je izjavil, da je dr. Stepinac pogan nasprotnik nacional-socializma in pozval angleško vlado, da intervenira v svrho njegove izpustitve.- Dr. Stepinac je izjavil, da se ne čuti krivega za zločine, ki mu jih nalaga obtožnica in da je to del načrtne komunistične kampanje proti veri in Cerkvi. Komunisti ga obtožujejo, da je branil Pavelićevo NDH "v skladu s katoliškimi načeli in s politiko proti pravoslavju ter širil versko in rasno mržnjo". Dr. Stepinac vse obtožbe odbija in izjavlja, da ne bi imel nihče niti besedice proti njemu, če bi bil narod svoboden in bi smel govoriti.- Javni tožilec ga je napadel, da je skušal doseči intervencijo iz tujine, na kar je dr. Stepinac dejal, da imajo katoličani prav toliko pravice boriti se za krščanstvo, kot komunisti za materializem.- Da bi že vnaprej preprečili vsako opozicijo, objavlja titovski tisk vsemogoče "pisma" iz Hrvatske in države, v kateri "ljudstvo" poziva "sodnike", da čim strožje kaznujejo nadškofa in ostale obtožene duhovnike.

Namestnik ameriškega zun. ministra je objavil, da bo informativni urad in čitalnico agencije USIS v Beogradu začasno zaprli, dokler se ne položaj ne razčisti. Dejal pa je, da Titova vlada s tem preprečuje jugoslovanskemu narodu osnovno svobščino, za katero so se Zavezniki borili in da ne veruje, da bi se na tak način ustvarjal mir v svetu.

ODMEVI NA STALINOV GOVOR: - TRUMAN: "Pričakujemo trajen mir. Dobili ga bomo!" (vojnim akademcem).- BEVIN: "Nehati je treba z živčno vojno. Pričakujemo nov duh sovjetske delegacije na konferenci v Parizu."- BYRNES: Mi smo itak ponudili Sovjetski zvezi 40-letno pogodbo za onesposobljenje Nemčije. Ameriške čete bodo ostale v Nemčiji, dokler ne bo nemška vlada sprejela klavzul o demilitarizaciji. Odroči se je treba stvarem, ki vodijo k vojni, ne pa samo vojni kot taki! - "SUNDAY TIMES": Stalin je prevzel nalogo zavreti stvari, ki so šle predaleč. Stalinova izjava je nasvet Angliji, da se ne pusti voditi zgolj od ameriške politike. Stalin ponuja Angliji prijateljstvo. - "SPECTATOR": Ker govori Stalin, mora priti do izraza tudi v tem, kar govori Molotov tujim diplomatom v Parizu in v OZN. Sovjetska politika se mora radikalno izpremeniti. Če pa bo ostala ista, bi bilo bolje, da bi Stalin sploh ne bil govoril. "TRIBUNE": Stalinova izjava je bila namenjena predvsem utrujenemu sovjetskemu prebivalstvu.- "TIME": Stalinova izjava ne bo povzročila eksplozijo optimizma.- "SPECTATOR" k sovjetski ponudbi za anglo-sovjetsko prijateljstvo: Anglija mora stati ob strani v sporu, ki je nastal v Ameriki, kjer so se spopadle pro- in proti-boljševiške sile.

Ameriški pomorski poveljnik Forster je izjavil, da se ameriška flota v Sredozemlju nahaja v pomoč Zavezniški vojaški upravi v Evropi in ameriški politiki v tem področju.- "HERALD TRIBUNE" dostavlja: USA je postala trajna sila v Atlantiku in Sredozemlju. Amerika je bila že dvakrat vmešana v vojno in ima sedaj življenski interes v Evropi, ki ga ne bo opustila.

KOMENTARJI K NURNBERŠKIM OBSODBAM: Sovjeti pravijo, da je bil Schacht goljuf in da bi moral biti obsojen. Von Papen enako, ker je povsod "pripravljal teren".- Bavarski predsednik je izjavil, da bo von Papen, če pride na Bavarsko, aretiran in poslan na prisilno delo.- Neki nemški časopis pravi, naj se obesi še izpuščence, da bo spoznali, kaj je pravica.- Ameriški tisk se čudi na izpustitvijo von P., F. in Sch. ter trdijo, da se s tem dvige roke od industrijalcev ter znanstvenikov, ki so podpirali agresivno vojno.-

Glasovanje-peta velesila

MIROVNA KONFERENCA: Z 12:5 je bila sprejeta v pododboru za Italijo francoska linija kot meja z Jugoslavijo. 3 države so se glasovanja vzdržale. Proti so glasovale: SSSR, Jugosl., Češkosl., Ukrajina in Belorusija. Kardelj je izjavil, da Jugoslavija ne bo podpisala mir.pogodbe z Italijo in da ne bo umaknila čet s teritorija, ki bi eventualno padel pod svobodno tržaško področje. Ameriški delegat je zato predlagal, da se državam, ki ne bi podpisale pogodb, ustavi vsaka pomoč in da se ji ne nudi nobenih beneficijev. Ta predlog je bil sprejet s 11:8. Jugoslovanski delegat je nato podal izjavo, da ne misli podpisati pogodbe, če jo ne bodo podpisale vse štiri velesile in države, ki so bile žrtev agresivne vojne.- 1.nov.bo sklicana mednarodna konferenca na Dunaju o plovbi po Donavi. Jugoslavija pravi, da je to stvar podonavskih držav. Ameriški predlog: V pogodbo z Romunijo naj se vnese klavzula o svobodni plovbi po Donavi, kajti ta ne more biti pod jurisdikcijo osmih nacionalističnih držav. Britanija je s tem soglasna. Francoska delegacija zahteva svoje previce in pravi, da Francija ne misli odpovedati predvojnim privilegijem zato, ker je Nemčija povzročila vojno. Francoski predlog, ki je bil uvojen z 8:5, predlaga, da se v mir.pogodbo z Romunijo vnese klavzula, da se ta obvezuje za svobodno plovbo po Donavi pod mednarodno kontrolo, v kateri bi sodelovale: Romunija, USA, Anglija, SSSR, Francija in podonavske države.- Pododbor za izdelavo statuta tržaške države ni dosegel nikakega sporazuma. Jugoslavija predlaga, da se to vprašanje zopet poveri Svetu zun.ministrov.- Po dolgi seji, ki je trajala eno popoldne in eno noč do 6.ure zjutraj od 2-3:10., je bil sprejet francoski predlog za statut z večino dve tretjine (14:6): Tržaškega guvernerja imenuje VS;za konodajno oblast ima v rokah skupščina, a guverner pravico veta. V takem slučaju odloča dokončno VS OZN. Za državljane se smatrajo oni,ki so prebivali na tržaškem področju leta 1940. Guverner bo imenoval sodnike, skrbel za red in za varnost. VS bo odločal o tivanju odn.umaknitvi tujih čet, v zvezi s položajem.-Jugoslavija je izjavila, da je ne more jo vezati odločbe, sprejete ob tako zgodnji uri! Prav tako je dejala,da se ne misli pridržavati sklepov o podonavski plovbi, ki bi jih ona ne sprejela.- Grčija je zmanjšala svoje reparacijske zahteve napram Bolgariji od 246 milijonov na 37 milijonov 500.000 funtov šterlingov. Sovjeti so predlagali ponovno razpravo v pogledu grških zahtev, ki so bile sprejete.Po njih ne sme imeti namreč Bolgarija podmornic in mora svojo mejo napram Grčiji demobilizirati. Sovjetski predlog je bil odbit s 15:6. Grško bolgarska meja bo drugače ostala neizpremenjena.

V S O Z N : Mednarodna banka sprejema prošnje za posojila za obnovitev industrije.- Ekonomsko-socialni svet je odobril 95 milijonov dolarjev kot prvi proračun za novo organizacijo za begunce.- Jugosl.in češki protest zaradi zadrževanja ladij v amer.zoni v Nemčiji, je bil odbit z enim glasom večine.- Grčija je zahtevala od Rusije, da ji vrne ladje,ki jih že izza vojne zadržuje. Sovjeti pravijo, "da še niso imeli časa preučiti resničnost teh obtožb". Zato je vprašanje znenkrat odloženo.-Odbili so z 11:5 sovjetski predlog, da se Španijo izključi iz znočnane organizacije za civilno letalstvo.- Svetovna federacija dela je dobila pravico zahtevati, da VS stavi gotova vprašanja na dnevni red.- Prihodnji se stanek VS-a bo šele februarja.-

R A Z N O : Sovjeti so poslali novo noto Turčiji v pogledu skupne obrambe Dardanel.- Avstralske volitve: laburisti 45 mandatov, opozicija 24 in 5 ostali.- Varšavska vlada je odvzela gen.Andersu in 5 generalom 2.poljskega korpusa državljanstvo, "ker so stopili v tujo armado, kar pa je po zakonu prepovedano"(kaj pa med vojno?!).- Referendum v Franciji bo 13. oktobra. De Gaulle je proti sedanji ustavi, ki jo je skupščina sprejela s 334:106.- Komando na Centralnim Sredozemljem je prevzel gen.Harding, poveljnik 13.brit.korpusa v Jul.Krajini.-Po novih vesteh so prosili za pomilostitev le Frank, Hess in Streicher. Frick(obsojen na smrt, pa smo ga pozabili izpustili v poročilu na str.10.) in Rosenberg sta vložila priziv. Za pomilostitev je bila izročena tudi prošnja v imenu SSorganizacije. PROŠNJE REŠUJE KONTROLNI ZAVEZNIŠKI SVET V BERLINU in ne sodišče. - Nemška policija je izdala ukaz o aretaciji izpuščenih.- Angl.konservativna stranka misli ustanoviti "Združeno antisocialistično fronto"skupaj z liberalci.- V Jugoslaviji bodo demobilizirani partizani iz vojnega časa.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"... In kot so šli vsi ti mučenci združeni v smrt - poje- do so združeni - v življe- ". - "Od 12.oktobra 1943 leta dalje pomeni vsako na- merno izpodkopavanje temeljev in ugleda tej ali oni nacio- nalni skupini veleizdajstvo!

ŠTEV. 244. 12. oktobra 1946. L.II.

KOVAČ SLOGE

Danes, za tretjo obletnico Kočevskega procesa, ki je bil prvi v vrsti sličnih procesov v Jugoslaviji, uprizorjenih s strani komunistov, je mogoče najprimernejše, da obnovimo besede, ki jih je izpregovoril na Komemoraciji 12.oktobra 1945 v Zboliu Komandant Slovenske armade Kr.Jugoslovenske vojske g.general Andrej zbranim slovenskim vojakom in najvišjim predstavnikom srbskih in hrvatskih edinic. V svojem govoru je g.general med drugim dejal:

"Gršarice in Turjak, Turjak in Gršarice. Oboja je zadobilo skupno noto v Kočevskem procesu oktobra 1943 leta. Komunisti sami so združili turjaške in gršariške borce v SKUPNI USODI in s tem potrdili antikomunistično koncepcijo, ki temelji na slovenski in jugoslovenski nacionalni miselnosti našega naroda. Komunisti sami so v Kočevskem procesu unificirali to, za kar je nekatere pronapeteže v protikomunističnem bloku po ne potrebnem bolela glava. Devetega oktobra so si pri procesu stali nasproti: KOMUNISTI KOT SODNIKI IN NACIONALISTI KOT OBTOŽENCI. Saj drugače ni moglo biti. PA TUDI NIKDAR NE BO MOGLO BITI DRUGACE - TA DVA TABORA STA NEZDRUŽLJIVA. Toda pravim nacionalistom lahko igra vlogo namišljenega sodnika samo internacionalna partija, nikdar pa ne narod. Narod ne pošilja svojim najboljšim sinovom strel v tilnik. Narod sodi le izdajalce in to neglede na partijo, kateri nekdo pripada. Partija lahko smatra za izdajalca svojega dezerterja, ne pa pripadnika druge smeri. Najmanj pa še za narodnega izdajalca. In če je partija poleg vsega še internacionalna, odpade vsak dvom v njeno pristojnost presojevanja, kdo je narodni izdajalec in kdo ni. Zato predstavlja Kočevski proces že v bistvu zločin, ki ki ga potrjujejo tudi besede komunističnega javnega tožilca Jerneja Stante, ko je v svojem peklenskem zmagoslavju zaklical: "Na obletnico krvnikove smrti bomo iztrebili bele in plave izdajalce!" S tem pa, da je celo dr.Kržišnik kot predsednik rdečega sodišča začel razpravo proti enaindvajsetim zajetim pripadnikom nacionalnih odredov z besedami: "Začenjamo veleizdajniški proces!", je odvzel sojenju temeljno osnovo, na kateri bazira vsaka razsodba, t.j. nepristranost in zakonitost, ki ji daje legitimacijo pred javnostjo in pred vestjo. Zlasti še, če je smrtna obsodba vnaprej določena. Ta proces predstavlja komedijo, da ne rečem cirkus, ki si ga morejo dovoliti samo moralno skrajno propali ljudje. In taki sodniki naj bi krojili pravico slovenskemu narodu? Taki mu sploh mogli prinesti svobodo in napredek?

Z obsodbo v Kočevju je bil obsojen tudi ves ostali slovenski in jugoslovenski nacionalni antikomunistični svet. Z njeno obsodbo so se morale odpreti oči še poslednjemu slepcu. Streli iz strojnic, ki so prekinili šestnajstim borcem nit življenja, pomenijo DEJANSKO PRELOMNICO med staro in novo dobo v razvoju osvobodilnega boja. POMENIJO ODKRITO BORBO POŠTENEGA PROTI ZLAGANOSTI, DOMAČEGA PROTI TUJEMU, NACIONALNEGA PROTI INTERNACIONALNEMU. OD 12.OKTOBRA 1943 LETA DALJE POMENI VSAKO NAMERNO IZPODKOPAVANJE TEMELJEV IN UGLEDA TEJ ALI ONI NACIONALNI SKUPINI VELEIZDAJSTVO, ki ga je obilno izkoriščal oni, ki je imel interes uničiti naš narod, A TO JE BIL TAKO OKUPATOR KOT KOMUNIST. OZKOSRČNO IN Z NAJRAZLIČNEJŠIMI ZA LASE PRIVLEČENIMI VZROKI, KI SO NAJPOGOSTEJE SLUŽILI LE OSEBNIM INTERESOM NJIHOVIH INICIJATORJEV, JE BIL GRAJEN NEVIDNI ZID, KI JE HOTE ALI NEHOTE RAZDVAJAL NACIONALNI BLOK. KI PA SO MU KOMUNISTI SAMI ZABIJALI ŽEBLJE V GLAVO S STRELI V TILNIK. ZATO IN SAMO ZATO SO SI BILI

TITO IN NJEGOVI PAJDAŠI SVESTNI ZMAGE, KI SO JO NA KONCU KONCEV TUDI DOSEGLI. In le spoznanju demokracij gre zahvala, da nas ne bo doletela ista usoda ruskih emigrantov, ki tavajo že trideset let po svetu.

ENOTNOST IN ŠE ENKRAT ENOTNOST!

Naj nam bo v večni opomin dogodek, ki se je odigral na Kočevskem procesu:

Med drugimi obtoženci sta stala pred sodiščem tudi aktivni jugoslovanski poročnik Sterniša Marijan in kaplan Šinkar Anton. Komunistična obtožnica je navajala, da je bil Sterniša med glavnimi organizatorji "plave", Šinkar pa "bele garde". Tedaj je poročnik Sterniša vstal in dejal: "BORIL SEM SE PROTI KOMUNISTOM, KI SO NASTOPALI SKUPAJ Z ITALIJANSKO VOJSKO PROTI SLOVENCEM. KAR SEM DELAL, SEM DELAL ZVEST SVOJI ČASTNIŠKI PRISEGI IN VESTI". Kaplan Šinkar pa je dejal: "VSE SVOJE ŽIVLJENJE SEM DAROVAL SLUŽBI DOMOVINE. IN ČE JE POTREBNO, DAM TUDI SVOJO KRI ZA SLOVENSKI NAROD!" Po posvetovanju rdečega sodišča pa je njegov predsednik razglasil: "IZREKAMO SODBO, DA SO OBTOŽENCI KRIVI VELEIZDAJSTVA IN OBSOJENI NA SMRT!"

IN KOT SO ŠLI VSI TI MUČENCI ZDRUŽENI V SMRT, POJDIMO MI ZDRUŽENI - V ŽIVLJENJE! Pozivam vas, da vstanete in z menoj vred počastite padle junake z eno-minutnim molkom...

SLAVA NJIHOVI ŽRTVI!"

S temi besedami je zaključil g.general svoj govor, ki je nedvomno eden največjih govorov, kar so jih imeli slovenski predstavniki v emigraciji. Njegove besede naj nam bodo kažipot k slogi in zaupanju, ki naj veje med slovenskimi begunci, da bomo lahko duhovno strnjeni prinesli naši domovini to, kar od nas pričakuje.

DVANAJST LET...

Sedaj, ko se nahajamo kot žrtev komunizma izven svoje domovine, je po mojih mislih, bolj kot kdajkoli potrebno razčistiti nekatere stvari, ki so si jih nekateri izmed nas v domovini napačno tolmačili in zaradi tega delali napačne zaključke ter izvajali konsekvence, ki so privedle nekatera vprašanja med preprostim narodom do takšne ostrine, da moramo danes porabiti mnogo truda, da jo omilimo in izravnamo. Pri tem pa ne moremo mimo krivde ljudje, ki bi se jim moglo očitati, da so ravno s svojim molkom povzročili notranjo napetost v naši državi, marveč splošna mednarodna politična konstelacija, ki beleži skozi zadnjih trideset let strahovite krivulje.

Obletnica tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. je nedvomno eden izmed tistih dogodkov, ob katerih se človek zamisli in spusti v razglabljanje. Da, mnogo jih je, da ne rečem večina, ki ob 9.oktobru izustijo poznano krilatico: "Šestojanuarski režim..." in potem molčijo, kot bi hoteli povedati, da je s tem že vse rečeno in da se nima smisla še naprej pečati s pokojnim kraljem.

Mi, ki smo po prepričanju antikomunisti, se s tako kratko ugotovitvijo ne moremo zadovoljiti. Grešimo, ker ne poznamo resnice. In to nepopolne resnice. Vedeti moramo, da je vse drugo prej privedlo do šestojanuarskega režima, kot pa ravno nekakšno "absolutistično nastrojenje"Kralja Aleksandra. Vedeti moramo, da je bil kralj Aleksander eden izmed prvih državnikov na svetu, ki je realno gledal na nevarnost komunirma in ki je poskušal storiti vse, da bi obranil pred nje ne samo Jugoslavijo in Balkan, marveč tudi vso Evropo.

Danes je čas, da se postavi vsako stvar na svoje mesto, čeprav je razvoj prišel že tako daleč, da kljub vsem eventuelnim odkritjem zakulisne borbe bodisi pri nas, bodisi kje drugod v svetu, ne more zavreti tok dogodkov. Vendar pa je treba ugotoviti zgodovinsko resnico, da ne ostanejo neupravičeni in umetno stvorjeni madeži na tej ali oni osebnosti.

Dejstvo je, DA JE BILA ŽE PRVA JUGOSLAVIJA ZAMIŠLJENA NA FEDERATIVNI OSNOVI IN DA JE SAMO NEVARNOST KOMUNIZMA, KI SE JE ŽE TEDAJ ZDELA NEPOSREDNO PRED VRATI, NAREKOVALA MERODAJNIM ČINITELJEM TAKO SLOVENSKEGA KOT HRVATSKEGA IN SRBSKEGA NARODA POLITIKO MOČNE VLADAVINE V JUGOSLAVIJI, KI BI PREPREČEVALA KOMUNIZMU, DA SE VTIHOTAPI V POSAMEZNE DELE DRŽAVE. TVORCI JUGOSLAVIJE SO MENILI, DA BI BILA INFILTRACIJA BOLJŠEVIŠKIH

ANTOV V ZEDINJENE ZNOTE VEČJA, KOT PA OZ - JI VRŠI KONTROLA NAD DEŽAVC
LE - - - CENTRALE. TO JE MED NAJVAŽNEJŠIMI VZROKI - KI LAHKO POTRDIJO
TUDI ŠE ŽIVEČI TVORCI PRVE JUGOSLAVIJE -, DA JE PRIŠLO DO CENTRALIZMA
KI PA SO GA KOMUNISTI PO SMRTI KRALJA ALEKSANDRA VZELI ZA OSNOVO SVOJE
PROPAGANDE IN TUDI USTELI, KER NI BILO VEČ ČLOVEKA, KI BI S TAKO JASNO=
STJO HOTEL VODITI DRŽAVNI BROD PROTI KOMUNIZMU.

Mi vsi vemo, da Jugoslavija do leta 1940 ni imela diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo in da so komunisti izrabljali naše "hajlovanstvo" za napade na državni aparat ter ga tudi dejansko tako osiromašili, da se naša notranja in zunanja politika ni mogla po Aleksandrovi smrti nikdar več uravnovesiti. Bilo je pač, kolikor časa je še bilo, kar kraj Pavle ni bil Aleksandrovega kova.

Mi vemo, da je bil blagopokojni kralj v najtesnejših odnosih s turškim preporoditeljem Kemalom Atatürkom, ki je komuniste enostavno likvidiral in mu je še danes lahko Turčija hvaležna, da stoji enotno v obrambi svoje domovine proti sovjetski ekspanzivnosti.

Mi vemo, da je Balkanska zveza imela čisto obrambni značaj pred Sovjetsko zvezo in da je Kralj Aleksander iskal zaslombe v zapadnih državah, predvsem v Franciji ter skušal ustvariti enotnost med evropskimi državami, da jih ne bi komunizem s taktiko izigravanja podjarmil eno za drugo.

Naše notranje zadeve so šle svojo pot - različno od Aleksandrove politike. Zato je on potreboval močno zaledje - močno Jugoslavijo in mi smo lahko sigurni, da če ne bi bilo neke Sovjetske zveze, ne bi Aleksander nikdar postal "diktator". Tako je bilo potrebno, čeprav s silo, pomiriti državo na znotraj, ker ni nihče predvideval, da bo zadeva s komunizmom trajala še desetletja. Da, in dobe od 1929 do 1941 leta, pa če hočemo še do danes, je bila pač dovoljna, da so se naše notranje prilike zaostrile.

Ko je prispel Aleksander leta 1934 v Marseilles, so ga sprejele v luki, kjer se je izkrcal, divjaške demonstracije francoskih komunistov, ker se je skušalo našemu narodu vso nesledno dobo prikrivati in ga speljati na krivo pot. Aleksander je tedaj dejal generalu Aci Dimitrijeviću, maršalu dvora: "Če to preživimo, bomo živeli še stotine let!" Hip za tem so že počili usodni streli...

Tako stoje torej stvari, ki se jih lahko iznese šele danes, ko je tudi mednarodna politična konstelacija proti Sovjetom in komunizmu. 9.oktober je nedvomno naša največja narodna nesreča, ker je za tem vse ravnodušno lezlo navzdol. -VT.

POZITIVNO VREDNO PODPIŠEMO!

"ZEDINJENA SLOVENIJA" JE OBJAVILA IZPOD PERESA "-iz-" ŽE VEČ ZANIMIVIH IN AKTUALNIH ČLANKOV. DALES PONATISEUJEMO NJEGA IZVRSTNIH Z NASLOVOM "ZA NARODNI BLAGOR" :

"Da je bil tujec, ki nikoli ni živel med nami, ki so mu bile razmere pri nas tuje, ki je prišel nekje iz drugega sveta, kjer je življenje drugačno in so si ga umne bitje, če tam so, drugače kot mi uredile, pa jih je videl tistikrat vse te tisoče mož, žena, otrok, vseh stanov, vseh slojev, bogatih in revnih, nekih in učenih, kako so vsi isto pot hiteli in kako so vsi drug z drugim eno samo procesijo ustvarjali, ki je skoraj ni hotela biti konec, in bi vprašal: "Čemu tak beg?", vsi do zadnjega bi mu isto odgovorili: "Za ohranitev naroda..."

Pa da bi druge tisoče, ki so doma ostali in ki na pot kot oni prej niso mogli, povprašal, ko v črnih gručah po prenapolnjenih cerkvah kličejo Boga na pomoč, bi bil odgovor prejšnjemu enak: "Za ohranitev naroda..."

Narod je v nesrečo pal, in zaradi naroda je trpljenje nad narod prišlo. To resnico vsakteri rad zatrjuje in ni ga, ki bi zdvomil nad njo. Zaradi naroda, ki noče verovati v nasilje, zaradi naroda, ki se ne uklo ni laži, zaradi naroda, ki vse svoje žrtvuje za zakon božjo in za naše pravice in svobode. Takšno je prepričanje in ni ga, ki bi to vero mogel iztrgati iz src.

Bolj kot prej nas je nesreča, ki je nesreča posameznikov samo zato, ker je nesreča vsega naroda, povezala in trdno med seboj združila. Kajti resnično je trpel in trpi in morda še bo trpel le oni, ki se k narodu z priznava in ki zaradi naroda in vere v njegovo vstajenje danes s trdnim srcem prenese vse, kar hudega nadenj pride, ker dobro ve, da ni ta preizkušnja le njegova osebna stvar, marveč nekaj, ker ves narod zadeva.

Teh resnic se trpeča domovina z njo trpeči narod v živo zavedata.

Ali se jih zavedamo tudi mi, ki smo del tega trpečega naroda?

Včasih se zdi, da smo nanje pozabili, morda zato, ker je med nami in v nas prav zaradi tujine, ki v nji živimo, že precej uplahnel tisti čut skupnosti in medsebojne povezanosti tudi v malih osebnih stvareh, ki je bil v nas živ in mogočen v uri največje stiske, morda zato, ker se v naših pričakovanjih vrata tujine odpirajo vsakteremu od nas na različne strani in si vsakdo želi svojo bodočnost po svoje urediti, pa pri tem pozablja, da bo narod v svojo srčiko zadet, če bi se mu vsakdo hotel odtujiti.

Res, če kdaj, danes je tisti čas, ko bi nam moral narod res predstavljati življenje samo. Pa je premnogokrat samo beseda. Vsakdo z njo oplatari, vsakdo že z njo šari in vari, kakor ga je volja, za vse mogoče osebne egoistične podkrepitve je slepci to vzvišeno besedo uporabljamo in pozabljamo, da sami sebe v obraz bijemo in da sami sebe smešimo. Vsakdo dela v imenu naroda, pa naj gre še za tak bedast skok, vse v imenu naroda. Kadar pa je resnično za narod treba kaj storiti, za narod nekaj tvegati, za narod celo spet nekaj žrtvovati, takrat je neredko konec tehvale in slave o narodu.

"Kaj narod! Narod bo že živel tudi brez mene."

Bedasta in nesmiselna je ta; in hudo krivična in lažna; ker je vsakogar škoda, škoda tudi tistih, ki so narod izdali in za vedno od njega odpadli.

Še hujša pa je ta, ki jo tudi premnogokrat ujameš:

"Molči naj o narodu! Kdo pa je narod? Kmet ali gospod?"

In meščan, ki se še ni otresel svojega pojmovanja življenja, spet v drugo stran:

"Teslo kmečko! Ne ve, kaj je politika, pa govori o narodu!..."

Učeni neukemu: "Skrij se v svoj kot in stori, kar ti poreko. O narodu ne govori, ker tega ne umeš!"

Neuki nazaj: "Oholost prismojena! Kdo pa je več za narod storil: ti, ki si vsenomer v svojih bukvah tičal, ali jaz, ki sem lopato vrtel bolje kot ti pero?"

Mlajši starejšemu: "Kaj vedo oni o narodu? Nič! Ker nič vedeli niso, odtod nesreča; oni so krivi; narod se v zlo zapeljali, narod jih bo sodil..."

Starina mladiču: "Negodb zeleno! Mleko ti kapa od ust, pa o narodu žužnjaš; kje pa si bil, ko smo mi že trpeli zanj? Mladiči s svojim telebantstvom zaletavim, vi ste krivi!"

Zaslužni manj zaslužnemu: "Kar v kot, pa molči! Ti brazgotine poglej in ceni, kdo je več dal!"

Pijani treznemu: "Kaj pa ti veš, kaj je trpljenje. Mi smo trpeli, za narod krivdali, zato pa še naprej: pijmo ga!"

Klepetulja v prepiru: "Naš je več storil. Takrat še o vašem glasu ni bilo; naš je bil že takrat za narod!"

Ob svadbi, na godovanju ali sploh: "Vse pa za narod in brez naroda nič!"

Pesem, ki ji ni konca, besede, ki jim ne vidiš dna. In kam vse to? Čemu vse to, za koga vse to?

Res, bilo bi smešno, bilo bi zabavno, bilo bi veselo, da ni vse vkup žalostno, žalostno tako, da bi se človek skril od sramu. Kaj nas nimajo tak šni in podobni prepiri o narodu, vedno le o narodu in na vsakem obcestnem kamnu že o narodu, samo slabili na znotraj, na zunaj nam kradli ugled? Ali ne vidimo, da nas vse razklanost, ki prav iz takšnega nečednega pojmovanja izvira, tod v tujini, kjer smo že tako majhni, ob močnih in številnih tujcih samo ponižuje, samo lomi naše vrste?

Čas nas kliče, rojaki! Kliče, ker je velik čas! Kdor bo ta klic preslišal, bo omahnil v času, ki slabičev, zaspanih, lenuhov in neresnih ne pozna. Vse to je minilo. Ta dan tirja od nas povezanost vseh sil, ker nam mora iti vsem za isto stvar in za isti cilj. Ta pa je bil, je in ostane: narod!

Ob imenu narod bi morali utihniti vsi naši tako pogosti medsebojni prepiri. Ob tem imenu bi se moral zdrzniti vsakdo, ki mu je še mar, ali bo jutrišnji dan sončen ali meglen dan. Ob tem imenu bi se morale malen kostno osebnjarske koristi podrediti velikim koristim skupnosti vsega naroda občestva.

Naj tedaj ne misli kmet, da je več od meščana. In tudi meščan naj ne gleda na kmeta zviška, kajti pred Bogom in pred narodom sta si enaka. Tudi naj učeni ne gleda v nekem bedaka in za narod nekoristen privesek, češ, jaz imam zmožnosti, ki jih on nima. Zavedajmo se, da so vse zmožnosti, takšne ali takšne, lopata ali plug in pero in knjiga in stroj in vse kar je še drugega, božji dar, ki nam je dan z namenom, da ga koristno za se in za vso skupnost obrnemo.

Če si tedaj gospod, - po narodovi volji si gospod in ker si gospod, imaš dolžnosti do naroda, ki jih drugi nimajo.

Če si kmet, - narod te je za kmeta vzgojil, pojdi in zahvali se mu in njemu v korist svoje delo opravi.

Če si učen, - narod te je šolal, ne da se boš s svojo učenostjo poviševal nad njim ali jo celo oblatil s tujimi nauki, ki so narodu v škodo in v strup, marveč, da mu boš z njo služil, kar je najprej on, potem šele ti.

Če si delavec, - svoje delo opravi v zavesti poštenosti in v prepričanju, da ti z lopato ali z dletom ali s strojem prav tako lahko narodu služiš, kot mu služi učeni s peresom, kmet s plugom in šolarček s knjigo.

Ne povišujmo se drug nad drugega in ne prepirajmo se o svojih zaslugah za narod, ki jih je malo ali nič, marveč vsi kot eden, brez razlike v stanu in letih delajmo in živimo za to, kar smo vsi čutili in nesli s seboj čez Ljubelj v tistih dneh groze in trdih preizkušenj:

" ZA OHRANITEV NARODA..."

To pa se pravi: ZA NAS IN ZA NAŠE OTROKE!"

Domovina priča

NADALJEVANJE POROČILA BEGUNCA, KI JE V ZADNJEM ČASU PRIŠEL IZ DOMOVINE V ITALIJO:

Mitingi se še vedno vrše, vendar pa ni za njih nobenega navdušenja. Vzklikanja se čujejo samo še demokraciji, Titu pa zelo malo. Mladina obiskuje mitinge niti ne toliko iz političnih razlogov ali vnetosti za režim kot zaradi rajanja in veselja po dolgoveznih govorih. Vse mogoče prireditve se vrše ob nedeljah dopoldne - z obvezno udeležbo, kar pomeni, da se ljudstvu onemogoča obiskovanje maše.

Partizanska vojska je še vedno oblečena zelo pisano in v vse mogoče uniforme. Oborožena je dobro, toda ravno tako z različnim orožjem. Največ je nemškega in ruskega, nekaj malega pa laškega. Precej vojaštva je odšlo sredi julija proti laški meji. Spotoma sem videl 5 km od Hotedrši ce proti Logatcu okrog 200 tankov. Velike jih je bilo na vajah.

Aerodrom na Krškem polju je zelo razširjen in se je nazadnje nahajalo na njem okrog 120 sovjetskih aeroplanov. Posadke so bile deloma ruske, deloma pa jugoslovanske. Jugoslovani so sami mladi fantje iz raznih predelov države in nasprotni Ofenziji. Prihajajo po okolnih vaseh ter zabavljajo čez režim in način življenja. Trdijo, da se niso borili zato, da bo sedaj vladala samo KP, marveč da so se borili za svobodo. Po njihovih izjavah jih je 85% proti Titu.

Benzin je spravljen na letališču v podzemnih bunkerjih, ki pa so tako dobro maskirani, da jih ni opaziti. Stalno ga še dovažajo, odkod se ne ve. Posedujejo tudi precej angleških in ameriških automobilov, ki dobivajo benzin iz velikega skladišča v Brežicah.

Okrog letališča je 68 različnih topov. Moštvo pri njih je jugoslovansko, oficirji pa povečini sovjetski.

Vojska pravi, da se ne vtika v politiko. Vojaki niso plačani in so zelo nezadovoljni. Precej oficirjev je tudi opustilo vojaško službo in prešlo v civil. Nekaj takih primerov je n.pr. v Črnomlju.

Ljudje so prepričani, da bo kmalu nove volitve, pri katerih ne bo mogoče tako goljufati kot 11.novembra prejšnjega leta.

Nürnbergu za hlobuk!

"ŠEF ODDELKA ZA FALZIFICIRANJE IN ZLORABO KANADSKIH POTNIH LISTOV JE BIL GENERALNI SEKRETAR KOMUNISTIČNE PARTIJE KANADE - SAMUEL CARR," JE IZJAVIL KANADSKI MIN. PREDSEDNIK MACKENZIE KING. -

Nimamo namena zagovarjati vojnih zločincev iz Nürnberga, ker je za tiste narode, ki so preživeli nemško okupacijo, krivda teh zločincev preveč notorična, toda hočemo na primeru dve sovjetsko-jugoslovenskih(titovskih) dokumentih prikazati vrednost sovjetskih dokazov proti vojnim zločincem v Nürnbergu.

"Slovenski poročevalec", glasilo OF v Sloveniji, piše v št.41.z dne 17.februarja 1946 :

"Nürnberg, 15.februarja.

Sovjetski tožilec Pokrovski je nadaljeval v sodni razpravi 14.februarja navajanje obtožnega materiala o fašističnih zločinih nad vojnimi ujetniki...

Pokrovski je nato navedel vrsto dokumentov iz jugoslovanske obtožnice. Vse te dokumente so zaplenili v samih arhivih zločincev. V enem, ki je priložen jugoslovanski obtožnici, je med drugim rečeno:

"9.MAJA LETA 1941 SO ODVLEKLI NEMCI IZ NEKE PARTIZANSKE BOLNIŠNICE BOLNIKE IN BOLNICE V OKOVIH. 10 BOLNIKOV, KI NISO MOGLI HODITI, SO PRISLONILI OB ZID TER JIH POSTRELILI, NJIHOVA TRUPLA PA SO POMETALI NA KUPE DRV IN JIM SEŽGALI."

V nekem drugem jugoslovanskem dokumentu je med drugim rečeno:

"5.JUNIJA LETA 1941 SO UJELI HITLERJEVI ZLOČINCI DVA BORCA NARODNO OSVOBODILNE VOJSKE SLOVENIJE, KATERIMA SO Z BAJONETI IZMALIČILI OBRAZE IN JIM IZDRLI OČI. POTEM SO JIH VPRAŠALI, ČE LAHKO VIDIJO SVOJEGA TOVARIŠA TITA. NATO SO POKLICALI KMETE NA TRG IN SO JIMA PRED NJIMI ODSEKALI GLAVE."

Dejstva, ki govore proti verodostojnosti teh dokumentov in za njihovo falsifikacijo s strani Tita in Sovjetov, so naslednja:

1) Po priznanju samega maršala Tita je začel odpor proti okupatorju v Jugoslaviji 7.julija 1941, vsekakor po 22.juniju 1941, ko je Nemčija napadla SSSR. Torej niso mogli Nemci izvršiti zločinov nad partizani že pred 22.junijem 1941.

2) Četudi bi se začel upor že preje, je zelo dvomljivo, da bi mogli partizani takorekoč prve dni upora - 6.aprila je Nemčija napadla Jugoslavijo, 17.aprila je kapitulirala jugoslovanska vojska - že organizirati bolnišnice odn. da so jih 9.maja že imeli organizirane. Toda dejstvo je, da partizanov tedaj sploh bilo ni!

3) V Sloveniji se je začelo organizirati partizanstvo šele 22.junija 1941, ko je bil V LJUBLJANI - po partizanskih trditvah - organiziran "Glavni štab slovenskih partizanskih čet", ki je imel sprva samo politični, nikakor pa ne operativni značaj, ker se partizani pojavijo v Sloveniji šele - v pozni jeseni leta 1941. Torej dotlej partizanov sploh ni bilo!

4) Ime "Tito" in "NOV in POJ" ter "NOV in POS" se pojavi v Sloveniji šele spomladi 1943 leta, ker je dotlej "Glavno poveljstvo (odn.štab, kakor se je prej imenoval) slovenskih partizanskih čet" delovalo popolnoma samostojno, Osvobodilna Fronta slovenskega naroda (kot politični forum) pa je vse dotlej povdarjala pravico odcepitve slovenskega naroda od Jugoslavije in je za Jugoslavijo imela samo slabe besede. Nemogoče je,da kakšen Slovenec dotlej umiral z besedo "Tito" na ustnicah odn. da bi ga Nemci v Sloveniji o Titu izpraševali.

5) Nemci so tedaj streljali samo narodno zavedne kmete, inteligente, politike, ki niso imeli nobene zveze s komunisti, najmanj pa s tovarišem Titom. Saj je dejstvo, da Nemci do 22.junija 1941 v Sloveniji niso nikjer preganjali komunistov, ampak so jih celo ščitili in jim - KOT ZA VEZNIKOM - dajali potuho. Lahko trdimo, da so prav komunisti bili tisti, ki so denuncirali Nemcem jugoslovanske nacionaliste, da so bili slednji potem deportirani in streljani, kakor so bili komunisti tisti, ki so ob uničenju nesramnega pakta Jugoslavija-Nemčija dne 27.marca 1941 in ob napadu Nemčije na Jugoslavijo 6.aprila 1941 načelno sabotirali mobilizacij

je Kralj.jugoslovanske vojske ter v letakih izjavljali, "da nočejo biti orodje v rokah angleških imperialistov" in "da se ne bodo borili v vojni na strani angleških imperialistov za njihove koristi" ter pozivali oficirje, podoficirje in vojake: "Ne odzivajte se mobilizacijskim pozivom, ki jih prejemate te dni!"

6) Dejstvo je in to neizpodbitno, da se je v celi Jugoslaviji in to v bosanskih gorah takoj po kapitulaciji Jugoslavije boril edino in samo general (tedaj polkovnik) Draža Mihajlović in nadaljeval oborožen odpor proti nemško-laškim okupatorjem.

Ta dejstva, najbolj pa da je Nemčija bila do 22.junija 1941 zaveznik Sovjetske Zveze in,obratno, docela pobija verodostojnost izmišljenih dokumentov v Nürnbergu s strani Sovjetov in Tita. Na podlagi tega lahko trdimo, da so bili prav tako vsi dokazi proti generalu Mihajloviću goli falsifikat! - (Objavljeno v "Yugoslav Heraldu", časopisu v angleščini, št.11., 27.sept.1946. pod naslovom "Forgery of documents"-"Falsificiranje dokumentov")

RAZGLEDI

"ZEDINJENA SLOVENIJA" poroča v št.269.,27.sept.46.: "G.poveljnik taborišča major Burnell je imel včeraj nagovor na taboriščnike. V govoru,ki so ga po taborišču prenašali po zvočnikih, je g.poveljnik svetoval vsem onim, ki se lahko vrnejo domov, da to storc, ker se lahko zgodi,da bo kasneje vrnitev otežkočena."

"SLOBODA" jugoslovanski tednik v Münchenu objavlja velik črno obrobljen oglas, ki pravi: "Mednarodni biro za likvidacijo bivših vojnih ujetnikov, političnih pripornikov, prisilno privedenih delavcev in razseljenih oseb - "La Guardia" - obveščа, da razpolaga z velikim številom usmrbencev in ministerskih kandidatov. Obrnite se na Di-Pi taborišča."

"GLAS JUGOSLAVIJE" št.23.,29.sept. poroča: "Za naše begunce so ustanovili dve novi taborišči v Apuliji v okolici Barija. Prvo je v Barletti in ima prostora za 3.000 ljudi. Drugo pa je v Traniju, kamor je že prispelo 200 naših ljudi iz taborišča Jesi.

RADIO BEOGRAD se pritožuje, da se nahajajo v zavezniški službi v severni Italiji četniki z jugoslovanskimi kraljevskimi kokardami na šajkačah. "Glas Jugoslavije" pripominja, da nas to ironiziranje (namreč, "da so moč ne četniške edinice zavzele Severno Italijo") prav nič ne jezi, a da je zi komuniste, ker se časi polagoma obračajo.

NOVO MINISTERSTVO ZA OBRAMBO so ustanovili v britanski vladi. Na čelu je lord Alexander, ki bo imel za nalogo koordinirati letalstvo, mornarico in vojsko. Ustanovljen je ponovno tudi vojni kabinet, ki mu je med vojno načeloval Churchill. Sedaj je predsednik kabineta Attlee, podpredsednik pa Alexander. V njem so vsi važnejši ministri in vojaški komandanti. Dominioni bodo imeli odslej v Londonu svoje zvezne oficirje. "Manchester Guardian" pravi, da je to prvič v britanski zgodovini, da se postavlja posebno ministerstvo za obrambo, ki bo povezalo delavstvo, industrijo in znanost z vojsko. "Daily Express" piše, da je to nadaljevanje Churchillove zamisli in da vojni kabinet prvič obstoja v Britaniji tudi v mirnem času.

PAPEŽ zanika, da bi dovolil nasilne izpreobračanje Hrvatov (?) v katoliško vero, kakor trdi javni tožilec na procesu proti dr.Stepincu.- Od 36 zahtevanih prič, je sodišče odobrilo le 23. Pa še nekatere od teh so izjavile, da je dr.Stepinac ščitil Srbe pred ustaškim pokoljem. Javni tožilec pa je nato odvrnil, da je dr.Stepinac ukazal brati hrvatske quislinške zakone s prižnic.- Ko je bilo razprave konec, je tožilec zahteval "pravično kazen" za Stepinca, ki je bil "vodja kriminalne organizacije proti sedanjemu režimu v nadi, da s tem zagotovi tujo intervencijo." Hrvatski komunistični predsednik Bakarić je izjavil tujim novinarjem,da je prepričan, da bo po procesu med reakcionarnimi elementi a la Stepinac prišlo "do tesne povezanosti med Cerkvijo in državo". Izjavil je,da je Vatikan suveren samo v cerkvenih zadevah.

11 ČLANOV "NARODNEGA VOJAŠKEGA ZEDINJENJA" na Poljskem je postavljenih pred sodišče zaradi upora proti sedanjemu režimu. Na čelu te organizacije stoji vojaški odbor "Narodno oborožene sile", ki je povezan s političnim vodstvom.Pred sodiščem je tudi Miroslav Ostremensky,inspektor NOS za Vzhod.

UNION JACK poroča pod naslovom "ČETNIKI:DEVANTI" 7.okt.46 sledeče: "Govornik Glavnega zavezniškega štaba je zanikal sporočilo radia Beograd, češ, da so četniki, bivše jugoslovanske gverilske sile, ki ji je poveljeval pokojni gen.Mihajlović, nadomestili poljske edinice kot straže pri angleških utrdbah v Italiji. Dodal je, da so vsi četniki razoroženi in pod angleškim nadzorstvom."

V centru pozornosti

JUGOSLAVIJA: Proces proti nadškofu dr.Stepincu je končan. Obsodili so ga na 16 let prisilnega dela, 5 let izgube državljanskih pravic po izdržani kazni in na zaplembo celokupnega premoženja.- Radio Vatikan je v dolgi oddaji, posvečeni temu zločinu, dejal, da če je dr.Stepinac kriminalec, je tudi Katoliška Cerkev kriminalna organizacija.
IZVLEČKI IZ VAŽNEJŠIH GOVOROV: Češkoslovaški zun.minister Masaryk: Mi smo proti blokom. Želimo obdržati zavezništvo z SSSR in imeti odprta vrata na Zapad. V Češkoslovaški ni železnega zastora. Smo proti podonavski federaciji, pač pa za dvostranske pogodbe.- CHURCHILL: V zun.politiki se konservativci skladamo z laburisti. Sovjeti naj prenehajo z živčno vojno,pa bomo lahko prijatelji. Potrdil je zavezništvo z USA. Dejal pa je,da Anglija daje iz rok imperij, ki ga je gradila skozi stoletja.- SMUTS: Mirovna konferenca je doživela večji uspeh,kot smo pričakovali. Med zapadom in "slovansko stranjo" se opaža prepad. Ta problem je važnejši kot pa razprave na MK. Če tržaška zadeva uspe, bo to doslej največji mednarodni eksperiment. Pozval zaveznike k sodelovanju.- Zavzel se je ustvaritev evropskih združenih držav. Pozval Britanijo, naj pričnc s tozadevnim delom. Če ne gre politično, vsaj gospodarsko.- TRUMAN: Zanikam vesti, da bi USA dala Britaniji nekaj atomskih bomb. Britanci nimajo atomske bombe.-
MIROVNA KONFERENCA: GOVORI: SPAAK: Mir.pogoji z Italijo so pretrdi,zlasti v pogledu reparacij in kolonij, ki pridejo pod OZN.-MOLOTOV: Če se tuje čete ne bodo umaknile iz Trsta, bo to smatrano za polusovražno ozemlje pod zasedbo Anglosmerikancev."Stare demokracije" hočejo izolirati "mlade demokracije" na Balkanu.- Brit.delegat Alexander: Grc za demokratski mir. Razdeljevanje na "stare" in "mlade" demokracije razbija enotnost. Britanske čete se ne bodo umaknile iz Grčije in Trsta.- BEVIN: Svobodna plovba po Donavi je zveza med Vzhodom in Zapadom. Je velika arteria za trgovino in za zopetno vzpostavitev kulturnih in trg.zvez med Romunijo in Anglijo. Romuni naj svobodno izberejo svojo vlado, ki bo odgovarjala narodovim aspiracijam in ki bo privedla Romunijo v OZN. Angli ja zahteva vrnitev svojih koncesij na romunskem petroleju.- VANDENBERG: Donava naj bo odprta vsem Združenim Narodom.- KARDELJ: Podonavska plovba ne spada v delokrog MK. Jugoslavija je proti mednarodni kontroli Donave.-VIŠINSKI: Zahteve po svobodnih volitvah v Bolgariji predstavljajo vmešavanje v notranje bolgarske zadeve. Od Bolgarije se zahtevajo prevelike reparacije.- ALEXANDER: Reparacije so zelo zmerne.- POLJSKI DEL.: Ne posveča se dovoljna pažnja doprinosu bolgarskih partizanov k zmagi. Reparacije je treba zmanjšati.- GRŠKI DEL.: Z Grčijo se postopa kot bi bila sovražna država in kot da je bila Borisova ter Filova politika v Bolgariji pravilna. Bolgarija je po koncu vojne gospodarsko nedotaknjena in teritorialno povečana.- PIJADE: Edini madež, ki moti mir v Jugovzhodni Evropi, je situacija v Grčiji.-
Jugoslavija vztraja, da ne bo podpisala pogodbe z Italijo, če bo ta mel jila na francoskem predlogu glede Reke in tržaške države.- Njena zahtevn po reviziji tega vprašanja je bila odbita s 14:5. I istim številom glasov je bil sprejet francoski predlog. Glasovanje se je vršilo za vseh 78 členov, ki jih vsebuje pogodba z Italijo in sicer za vsakega posebej. Bolgarija bo plačala Jugoslaviji in Grčiji v teku 6 let 125 miljonov dolarjev.- V romunsko in madžarsko pogodbo pride obveza, da obe državi dovoljujeta svobodno plovbo po Donavi. Proti je bila SSSR.-SSSR je odbila sodelovanje na mednar.konferenci za podonavsko plovbo 1.nov. na Dunaju.
RAZNO: Minister Mc Neil je izjavil, da Britanija ne bo podpirala nasilne repatriacije jugosl.,poljskih in ukrajinskih beguncev v Italiji.Sedež nove begunske organizacije "IRO" bo v Parizu.- Vse prošnje za pomilostitev vojnih zločincev so bile odbite. Sodbe bodo izvršene 16.okt.- Končan je proces proti mariborskemu škofu Jeriču.Sodba nepoznana.-SSSR se upira mednarodni kontroli elementov,ki so potrebni za izdelavo atom.energije.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI LISTEK

"Brez dvoma je tudi, da bi se narodi morali med seboj ljubiti. Vendar pa je treba meje najprej POPRAVITI. Kar želeli lahko pričakujete, da bodo postale meje manj važne..."
(Taylor, profesor oxfordske univerze.)

ŠTEV.245, 19. oktobra 1946. L.II.

„Ni vse zlato..."

Poslušajoč zaključne govore na pariški mirovni konferenci, ki je imela po Byrnesovi izjavi "namen spoznati svetovno mišljenje o načrtih mirovnih pogodb, ne pa popoln sporazum" in ki je po Bevinovem mišljenju "ena izmed mirovnih konferenc" (ta se je končala 15.oktobra, druga pa bo v New Yorku in tretja najbrže v Ženevi), se mi zdi potrebno, da si ogledamo nekatera značilna mesta teh govorov.

Bevin je na primer dejal, "da mi ne smemo obravnavati Italije tako, kakor če bi še živel Mussolini"in pa da je bil "glas demokratične Italije predolgo časa odsoten od sveta narodov". Prav tako je povdaril Bidault,"da je fašizem odvzel v Italiji ljudstvu njegovo miroljubno naravo". - Mi bi radi samo vedeli, ali je v Rapallu leta 1920 bila zastopana fašistična ali demokratična Italija? Radi bi vedeli zato, ker se takrat fašisti kot demokrati v italijanski zunanji politiki napram Jugoslaviji zastopali vedno enako stališče! Ne moremo se namreč sprijazniti z mislijo, da so "samo fašisti" krivi italijanskega imperializma. Mislimo, da je bistvena razlika, če govorimo o italijanskem ali o jugoslovanskem odporniškem pokretu. Medtem ko so se Italijani obrnili proti Nemcem zaradi tega,da bi rešili, kar se še rešiti da, smo mi vodili borbo od vsega početka in nismo spekulirali,na čigavo stran se bo nagnila boj na sreče. Ničnо je Speskovo vprašanje kot argument proti jugoslovanskim upravičenim zahtevam na Trst in Julijsko Krajino,ko je dejal: "Ali naj imamo za ničnе in nekoristne napore italijanskega odporniškega gibanja, kateremu so se poklonili načelniki zavezniških vojsk?"Mar ni g. Spaak pri tem pomislil, da žali s takim vprašanjem resnične jugoslovanske rodoljube,ki se boleče spominjajo pismenih zahval Eisenhowerja, De Gaulles, Montgomeryja in Alexandra njihovemu herojskemu voditelju generalu Draži Mihajloviću?Še,danes je bolj kot kdajkoli potrjena krivica,ki jo mogoče nehote iz strahu pred komunizmom delajo Veliki Zavezniki jugoslovanskim narodom.

Nemoralno je obžalovanje francoskega zunanjega ministra Bidaulta,"da mora Italija privoliti v težke žrtve". Saj kar se tiče kolonij,je to samo nujen zgodovinski proces,pred katerim stoji enako britanski ali francoski imperij kot rimsko "carstvo".In kar je Jugoslavija kriva, če je italijansko ljudstvo skozi stoletja podpiralo agresivno politiko svojih izvoljenih starešin? G.Bidault bi moral biti tudi v tem primeru dosleden,kot je bil takrat,ko je odločno povedal,da se Francija ne misli od povedati svojim predvojnim koncesijam pri plovbi na Donavi zato,ker je Nemčija povzročila vojno. In iz istega razloga se nam zdi tudi za Jugoslavijo upravičeno, da ne plačuje italijanskih računov.

G.Bevin pravi,da bo Varnostni Svet odločal o stacioniranju tujih čet na področju svobodnega tržaškega ozemlja.Mar se mu ne zdi ta optimizem nekoliko pretiran?Slučajno imajo baje Sovjeti tudi veto še pri roki...

Nadalje bi se radi zaustavili tudi pri Bevinovi izjavi,da bo avstrijsko-italijanski sporazum glede južne Tirolske"v pomoč obnavljevanju plodonosnega razumevanja med obema državama".Da,tudi mi pritrjujemo,da bo to "razumevanje" nedvomno"plodonosno"! To pa zlasti takrat, ko bo prišlo na vrsto koroško vprašanje! Prepričani smo,da bo Italija kot član O.Z.N.(takrat, ko se bo to vprašanje razglabljalo, bo verjetno že) z vso silo svoje zapovrnosti kot leta 1920 podprla avstrijske pretenzije proti Jugoslaviji. Roka - roko umije! Z žalostjo ugotavljamo,da bo Jugoslavija tako nehvaležno izigrana za svojo junaško borbo, ki jo je vodila za principe atlantske karte in za zmago tistih zavezniških načelnikov, ki so sklenili potom zavezniškega radia [illegible]

radi propagande, mi smo se borili za uresničenje tega, kar je bilo orož je propagende. Mi nismo hoteli in ne bomo nikdar želeli, da bi ostala v resnici samo - propaganda. Prepričani smo, da so si zavezniški državniki v skritem kotičku svoje duše svestni razočaranja, ki ga doživljajo jugoslovanski narodi pod Titovim režimom, ki se ne more Velikim Zaveznikom prav nič manj gnusiti kot n.pr. Francova vladavina v Španiji ("Francov režim se nam gabi..." pravi anglo-ameriška izjava v Varnostnem Svetu). Toda napaka je že narejena. Prvo bi bilo treba zrušiti Titov režim in ostale satelitske vlade za "železno zaveso", potem pa šele preiti na mirovno konferenco. Tako pa je zašel svet v nemogoč položaj, iz katerega ne vidi rešitve. Pa še so pred nami problemi kot "podonavska plovba", "Nemčija" itd. So možne trajne odločitve?!?

Toda naj bo že kakorkoli, mi sedanjega režima nismo in ne bomo nikdar priznali za naŝega - za last jugoslovanskega ljudstva. In prav zato smo enako trdno odločeni, da tudi POGODB, KI BI JIH NA JUGOSLOVANSKO ŠKODO PODPISAL TITOV REŽIM, NE BOMO PRIZNALI.

Pribiti moramo, da ne more biti spet Jugoslavija žrtev boja, topot proti komunizmu, in da ne bo zaradi Trsta ter ostalega NAŠEGA ozemlja, če pripade Jugoslaviji, niti za sekundo prej izbruhnila tretja vojna, ki je neminovna.

Komunizem grozi na vseh mogočih krajih sveta in nikdar ne more biti ravno Trst oni, kjer bi mu zaprli vrata za prodiranje na Zapad. Tudi ni Trst ključ za Sredozemlje, kot si nekateri predstavljajo, marveč VALONA - V ALBANIJI! TJA NAJ SE UPREJO OČI BRANILCEV SVOBODNEGA SVETA! TAM BODO NAŠLI ŽE VSE ONO, KAR SLUTIJO, DA BI MOGEL POSTATI TRST! Kajti, ko so Sovjeti spoznali, da ne bo s Trstom nič, se se spravili nad Albanijo, ki bo odslej dominantna točka za vse Sredozemlje. Držati Trst in pustiti Valono, pomeni zapreti si izhod iz Jadrana in prepustiti temkejšnjo zavezniško mornarico svoji usodi.

Ne, gospodje, račun s Trstom je napačen in povzročajo Sovjeti tolikšnjo viko zaradi njega samo zato, da prikrijejo svoje načrte in obrnejo pozornost drugam. Svet debatira, kritizira, se razburja in prevdarja okrog Trsta, medtem ko gredi komunizem svoje izhodiščne baze povsem na drugih mestih. Kaj ni Mihajlović že leta 1943 opozoril zaveznike na "V"-orožja, pa niso hoteli verjeti?...

Všem onim našim ljudem pa, ki menijo, da nam bodo Zavezniki rade volje dali Trst in ostalo, ko bo v Jugoslaviji demokratična vlada, ki ne bo več pod vplivom Sovjetske Zveze, pravim:

Ni res, ker se Titov režim brez nove vojne najbrže ne bo nikdar zrušil. Pa tudi če se bo, kdaj se bo? Ko bo pogodba z Italijo že podpisana in ne bo nihče niti mislil več na kako revizijo. Torej če to predpostavljamo, je jasno, da bo v slučaju nove vojne Italija "zaveznik", Jugoslavija pa "sovražnik". In kdor ni sentimentalen, si bo posledice lahko sam izračunal.

Zato pa je danes poslednja prilika, da dobi Jugoslavija, pa naj bo to tudi po sili prilik Titova, nazaj, kar ji pripada (ne kar pripada Titovemu režimu!). Tito bo padel - Jugoslavija bo ostala! -VT.

KOMUNIST BOLJŠI OD NACISTA?

TAKO SE IZPRAŠUJE NESREČNI SLOVENSKI DOMAČIN ki je prisiljen živeti pod najhujšo diktaturo, o kateri svet šele debatira!

30.septembra t.l. nam pišejo iz Švice:

"Kot smo pred dnevi izvedeli, so naredili Titovci veliko racijo na Ptujskem polju in v Slovenskih goricah. Vzrok je bila pred mesecem odkrita radijska postaja pri Ptuju in umor nekaterih partijskih funkcionarjev po vaseh. Racijo sta izvedli dve brigadi in baje postrelili okoli 600 kmetov, medtem ko so jih okrog 2.000 zaprli.

Iz Slovenije pa poročajo: "V Slov.goricah in Ptujskem polju je partizanska vojska izvedla akcijo "čiščenja reakcionarjev", pri kateri je bilo ubito več sto ljudi, mnogo pa so jih odpeljali neznano kam. Trpelo je predvsem kmečko ljudstvo. Podrobnosti po možnosti sledé."

NAŠA TISKOVNA KONFERENCA

Kot je poročal radio London 16.oktobra, je imel neki dr.Kos tiskovno konferenco v Londonu, ob priliki katere je pokazal novinarjem fotografije in dokumente o sodelovanju nadškofa dr.Stepinca z Nemci in o nasilnem izpreobračanju Srbov v katoliško vero. Ker bi radi pa tudi mi pripevali k čiščenju kolaboracionistov v Jugoslaviji, priobčamo sledeč dopis našega sotrudnika J.D.:

Takoj po okupaciji Beograda in Srbije od nemške vojske je že koncem junija 1941 dr.VLADISLAV RIBNIKAR, predvojni lastnik in direktor dnevnika "Politika", po nalogu svojega osebnega prijatelja Tita stopil v zvezo z dr.Gruberjem, Hochmannom in Henckseinom, tedanjimi predstavniki nacistične propagande za Balkan in Jugovzhodno Evropo. Uspel je ustanoviti pronacistični koncern "Srpsko izdavačko poduzeće" listov "Novo vreme", "Obnova", "Kolo" itd. ter mu postal prvi predsednik. Pod krinko zaščite srbskih novinarjev, književnikov in intelektualcev, je iskal zaposlenje pri nemških oblasteh, dejansko pa so bili taki varovanci vodilni beograjski komunisti. Ker je imela srbska policija trdne podatke o Ribnikarjevih zvezah s Titom, je bil dr.Ribnikar trikrat aretiran, a vsakokrat izpuščen na - nemško zahtevo. Ostal je v Beogradu vse do jeseni leta 1943 in nadaljeval z izdajanjem pronacističnih t.j. proti-anglo amerikanskih časopisov. Ko pa je uvidel, da so njegove zveze s komunisti le preveč očitne, se je umaknil "na teren" in postal podpredsednik Titovega Nacionalnega komiteja za osvoboditev Jugoslavije (Titove začasne vlade) in Poverjenik za informacije. Obenem je bil tudi član AVNOJa, začasnega partizanskega parlamenta. V prvi Tito-Šubašičevi vladi je bil minister za prosveto, ob rekonstrukciji vlade 1.febr.1946 pa je postal predsednik Komiteta za kulturo in znanost pri Zvezni vladi FLRJ. Sedaj je tudi narodni poslanec FLRJ in Srbske ljudske skupščine.

Vladislav Ribnikar je bil že pred vojno poznan levičarski simpatizer, ki je imel dobre stike s Titom. Leta 1927 je obiskal Moskvo kot delegat balkanskega tiska in ob tej priliki sprejel obveznosti, da bo v tuji tisk spretno vpletal komunistične tendence, zaposljeval komuniste in obenem financiral Komunistično partijo iz sredstev, ki jih bo dobival iz inozemstva kot časopisno naročnino. V njegovem uredništvu je bila tudi arhiva Centralnega komiteta KPJ ter razna propagandna in teorijska literatura Komunistične partije, kar mu je dostavljala direktno Moskva.

Smatramo, da je dr.Vladislav Ribnikar "vsaj toliksni" kolaboracionist kot nadškof dr.Stepinac, ki je ostal leta 1941 na svojem mestu.

Toda dr.Stepinac ni upošteval, da bodo njegovo zadržanje pod okupacijo smatrali komunisti že kar za kolaboracije. Ostal je. In njegovi verniki živo danes pod mučnim vtisom zagrebškega procesa, ki je nov dokaz, da komunisti niso dovolili, da bi kdorkoli branil narod pred ustaško-nacističnimi zločini, ker so jim bili dobrodošli v njihovih revolucionarnih načrtih.

Vprašamo se:

- Ali bo tudi dr.Vladislav Ribnikar klican pred "jugoslovansko"sodišče, da odgovarja za svojo dejansko kolaboracijo?

- Ali bo javni tožilec Miloš Minić, ki je tožil Dražo Mihajlovića, tudi Ribnikarju postavil znano vprašanje: "Obtoženi Ribnikar, ali je to kolaboracija z okupatorjem?" ?!

- In ali bo tudi dr.Ribnikar, Titov minister in njegov osebni prijatelj, izdajatelj ter direktor pro-nacističnega in proti-zavezniškega propagandnega tiska za časa okupacije v Beogradu, odgovoril: "Da, to je kolaboracija!" ???

Quod licet Iovi, non licet bovi...

BAKARIČ JE POZABIL POVEDATI:

F.R.Hrvatska leta 1939: župnij 1081, bogoslovcev 298, dijakov v Malem semenišču 735 - letos: župnij 261, bogoslovcev 112, dijakov v Malem semenišču 454. Do sedaj ubitih duhovnikov 113, zaprtih 52, v begunstvu 119. Med mrtvimi je 1 škof, v zaporu je jugoslovanski primas dr.Stepinac.

F.R.Slovenija (številke se nanašajo predvsem na ljubljansko škofijo: leta 1939 župnij 520, bogoslovcev 203, gojencev v Malem semenišču 467 - letos župnij 60, bogoslovcev 21, v Malem semenišču 0. Ubitih duhovnikov 75 (po zadnjih obsodbah je to število prekoračeno), zaprtih 19, v begunstvu 249, med temi prvi slovenski škof Rožman.

F.R.Bosna in Hercegovina:1939 župnij 620, bogoslovcev 44, v Malem semenišču 122. - Letos župnij 60, bogoslovcev 14, v Malem semenišču 0. Duhovnikov ubitih 25, v zaporu 12, beguncev 36. Ubit je bil tudi škof msgn. Čarević, v begunstvu je umrl škof Garić.

F.R.Črna gora: leta 1939 župnij 211, bogoslovcev 12, v Malem semenišču 15. - Letos župnij 5, bogoslovcev 7, v Malem semenišču 5. Duhovnikov ubitih:2, v begunstvu 2.

Poleg tega bi prišli v poštev še Srbija in Macedonija, kjer pa je bilo le malo katoličanov.

Če napravimo vsoto, dobimo: leta 1939 župnij 1916, letos 401; bogoslovcev letos za vse države 160; malih semeniščnikov 459; duhovnikov pobitih približno 220, v zaporu približno 85, v begunstvu 409. Med temi je bil en škof ubit, eden je umrl v taborišču, eden je v zaporu, eden je umrl v begunstvu in dva sta še vedno v begunstvu.

Take so številke, ki jih prinaša "Civilta cattolica" 7.sept.1946 o verskem preganjanju v Jugoslaviji.

(Slovenski Primorec, 10.okt.1946.)

To je pozabil povedati Bakarič, predsednik hrvatske komunistične vlade, ko je izjavil tujim novinarjem, da je prepričan, da bo prišlo po procesu nad reakcionarnimi elementi a la Stepinac "do tesnega sodelovanja med Cerkvijo in državo".

Domovina priča

Poročila iz Slovenije pravijo, da so se ljudje močno razveselili, ko 12.septembra t.l. ob opoldanski uri preletela Ljubljano ameriška letala v nizkem poletu. Bilo je 7 bombnikov in 6 lovcev. Leteli so v smeri Trst -Ljubljana-Štajersko. Njihove sence so bile vidne celo na cestah in hišah, medtem ko so se od njih bobnenja tresle šipe na oknih.

Komunisti sestavljajo spiske ljudi, ki jih je treba likvidirati v slučaju partizanskega poraza.

Po uničenih kočevskih vaseh so zaposleni nemški vojni ujetniki, ki pod ostrim nadzorstvom kosijo travo ter žanjejo žito. Številnim ujetnikom se je posrečilo pobegniti ter se javiti našim gerilcem.

Ljudje pripovedujejo, da je teko dveh dni pogorelo na Hrvatskem pet tovarn: 2 v Karlovcu, 1 v Dugaresi(tekstilna) in 2 v Zagrebu (za obvezilni in podobni material).

Križarji, katerih glavnino tvorijo Slovenci in Hrvati, so se pojavili na Peljčem vrhu pri Dragatušu (okrog 200), v vasi Tribuče in v okolici Metlike.

Potrjujejo, da je bil pred mesecem napaden vlak med Logatcem in Vrhniko. Ubitih je bilo okrog 30 oseb, ranjenih pa okrog 50. Vsi so bili po večini partizanski funkcionarji. Napad, ki so ga izvršili križarji, je bil izveden iz neposredne bližine s puškami, strojnicami in ročnimi bombami.

V Sloveniji operirajo križarji okrog Krima, na Štajerskem in v nekaterih predelih Dolenjske. Kot izgleda, imajo vodilne položaje v rokah predvsem Hrvati.

V neki hiši pri Grahovem so partizani zaradi izdajstva ujeli nekega križarskega poročnika, doma iz Maribora.

Za moderne čase so naši v domovini priredili sledečo anekdoto:

Tito je zahteval, da mu Bakarič zagotovi mirno pot skozi Hrvatsko in da ga povsod pričaka narod. Res, vse je bilo v najlepšem redu. Ko pa je Tito hotel vedeti, na kak način se je to Bakariču posrečilo, mu je ta odgovoril:"Maršal, v Splitu sem obljubil, da bodo videli Mačka, v Sarajevu viseti Pavelića, v Zagrebu pa obešenega Tita..."

BORBA ZA DARDANELE

Čeprav ne spada politika enako kot psihologija v skupino egzaktnih ved, imata vendar obe neke formule, ki so prav tako točne kot formule v matematiki, fiziki ali kemiji. Tako spada med politične formule, ki nikdar ne odpovedo, tudi tale stavek: "Če se nahaja neka točka svetovno-političnega značaja v rokah majhne in slabotne sile, potem je samostojnost te sile toliko časa ogrožena, dokler se ji ne posreči postati toliko močna, da lahko odbije slehernega napadalca." - Take točke so med drugimi: Gibraltar, ki vlada nad izhodom Sredozemlja; albanska obala, ki kontrolira vhode v Jadransko morje; Sueški prekop in Dardanele z Bosporjem.

Zato ni bil samo slučaj, da je postal Gibraltar istočasno, čim je Španija izgubila svojo svetovno moč, angleški, in ravno tako ni bil samo slučaj, da je Italija, ko je postala sredozemska sila, poskušala uveljaviti svoj vpliv v Albaniji. Enako velja tudi za Sueški prekop, ki ni postal samo slučajno angleški, ampak je to moral nujno postati, ker predstavlja važno zvezno komunikacijo med britanskim otokom in njenimi interesnimi področji na Daljnem Vzhodu.

S tega stališča gledano, doba tudi vhodi v Črno morje posebno obeležje. Skoraj tisoč let so pripadali svetovnim silam: najprej vzhodno-rimskemu carstvu, potem pa turškemu, ki se je razprostiralo od Save preko Krima do Kaspiškega morja in Perzijskega zaliva ter od tam preko Rdečega morja do Tunisa.

Dokler sta bili ti dve carstvi močni, ni bilo - mednarodno vzeto-nobenega vprašanja o morskih ožinah. Ko pa je na koncu srednjega veka izgubil Bizanc svojo moč, so italijanske trgovske republike nenadoma začele iskati oporišč v Egejskem morju, na Kreti in začasno celo v samem Bosporu. S tem so nadzorovale morske ožine, ki so jim v okviru takratnega sveta zagotovile svetovno veljavo.

Podobno se je dogodilo kasneje s Turčijo. Dokler so bili sultani v Carigradu dejanski gospodarji vzhodnega Sredozemlja, se vprašanje morskih ožin ni postavljalo. Takrat so bile namreč Dardanele in Bosfor samo notranje zveze med obalami enega in istega carstva.

Ko pa se je v 18.stoletju začela v Rusiji porajati nova svetovna sila, ki je enako kot sultan povdarjala pravico na zapuščino Bizantincev, se je stvar v temelju izpremenila. 1696 leta je Peter Veliki zavzel Azov ter tako prišel prvič na Črno morje. Njegova naslednica Katerina Velika je že v slabih sto letih zgradila na obalah Črnega morja močne postojanke, kar je imelo za logično posledico, da je dala izgraditi tudi močno mornarico. Nadaljni korak je bila izdelava načrta za osvojitev Carigrada in ponovno vzpostavitev velike grške vazalne države, ki naj bi ji stal na čelu ruski veliki knez.

Uresničenje teh načrtov bi dosegla velika carica brez posebnih težkoč, če bi se bilo potreba boriti samo s "bolnim možem ob Bosporu", kot je imenovala sultana. Toda ravno v trenutku, ko je začelo turško carstvo razpadati in je postalo vprašanje Dardanel ter Bosfora svetovno-političnega značaja, so nastopile proti carici Avstrija, Francija in Anglija ter niso hotele dovoliti, da bi nova svetovna sila na Vzhodu dobila v svoje roke pozicije, ki bi ji zagotovile premoč ne samo v črnomorskih deželah, marveč tudi na Balkanu in na vsem vzhodnem Sredozemlju.

Politika 19.stoletja je polna bojev za Dardanele in Bosfor, tako, da bi se lahko o ten napisala posebna debela knjiga, ki bi obravnavala samo to vprašanje. Krimska vojna, Berlinski kongres in vse napetosti kasneje v letih 1880 do 1914 so imele povečinoma glavni vzrok v preslulem problemu "morskih ožin". Lahko se celo reče, da je bila tudi prva svetovna vojna v veliki meri borba za morske ožine. Saj je nastala v glavnem zaradi tega, ker so se tamkaj križali interesi s severa prodirajočih slovanskih narodov z nemško-avstrijsko linijo Berlin-Bagdad. Iz tega je nastal konflikt, ki se je moral končati s propadom enega ali drugega. Toda usoda je hotela, da sta propadla oba in ni slučaj, da je to vprašanje izgubilo na svoji važnosti, čim se je Rusija po izgubljeni svetovni vojni umaknila za svoje meje ter se zaradi izčrpanosti ni brigala za svetovno politiko, prepuščajoč brez nadaljnega vso kontrolo nad mor-

skimi ožinami - Turčiji.

Danes pa, ko se pojavlja Rusija-Sovjetija zopet s svojimi velikimi svetovno-političnimi aspiracijami, dobiva vprašanje morskih ožin ponovno svojo važnost. Saj je možno, da so tako Sovjeti kot Angleži subjektivno pošteni v svojem prepričanju, da je vprašanje morskih ožin za nje samo defenzivnega pomena, toda Sovjeti vedo, da so prvo svetovno vojno izgubili predvsem zato, ker so jih centralne sile s turško pomočjo odrezale od izhoda iz Črnega morja v Sredozemlje ter tako preprečile, da bi svojim Zapadnim zaveznikom koristno pomagali.

V slabem spominu je ostalo Sovjetom tudi dejstvo, da bi lahko zapadni zavezniki, ki so postali po končani vojni njihovi sovražniki leta 1918 vdrli v Črno morje in podobno kot nekdaj v Krimski vojni ogrozili boljševiški režim z juga.

V drugi svetovni vojni so igrale morske ožine manjšo vrednost, ker je anglosmerikancem uspelo zalagati Sovjete z materialom preko severnega Ledenega morja in preko Perzijskega zaliva ter Irana, poleg tega pa je še napad na Ruse prišel z vzhoda in ne z juga.

+ + + + +

Razumljivo je torej, da si Sovjeti želijo danes dobiti kontrolo nad morskimi ožinami; prvo zaradi izkušenj iz prve svetovne vojne, a drugo, ker so v tej vojni dobili pod svojo kontrolo skoro ves podonavski bazen.

Toda, kakor se skozi vsaka vrata pride iz enega prostora v drugega, tako se tudi skozi ta vrata pride iz Črnega v Sredozemsko morje, ki ga smatrajo Angleži za življenjsko važen zvezni člen med Zapadom in Vzhodom ter so ga zaradi tega tudi pripravljeni braniti za vsako ceno. Prav zato držijo Angleži svoje pozicije v Grčiji a tako brezobzirno odločnostjo in pošiljajo Amerikanci svoje največje bojne ladje v Sredozemlje, da bi Sovjetom dokazali, da gre tu za življenjsko važne vozle anglo-saksonskega sveta.

Borba za Dardanele in Bospor pomeni torej po prednjem paralelno pojavo k boju za Perzijo, ki smo ga doživeli pred nekaj meseci. Sovjeti so takrat nastopili zelo grozeče in je že kazalo, da ne bodo popustili prej, dokler ne bodo imeli v rokah cele Perzije. Ko pa so uvideli, da so tudi Angleži odločeni napraviti iz perzijske zadeve vprašanje na življenje in smrt, so se odločili raje modro in pametno popuščati. A danes zopet kaže, da bodo Anglosmerikanci zavzeli v vprašanju morskih ožin odločno stališče. Ker pač so Sovjeti dokazali, da niso nobeni igralci, ki bi se spuščali v avanture, je pričakovati, da se bo tudi to vprašanje rešilo brez boja. (Tako piše švicarski časopis "Weltwoche".)

RAZGLEDI

V ZADNJEM CASU je bilo opaziti pet transportov beguncev iz Titove Jugoslovanske armije, ki so prešli Morganovo črto in se predali zavezniškim vojaškim oblastem. Vsi so bili pod močno stražo prepeljani v enega izmed večjih taborišč v bližini Ancone. - Tako javlja "Pregled ameriške štampe"-IDVK.

THE PEOPLE javlja, da je flotilja ameriških podmornic izvršila manevre v severnih arktičnih predelih med Sibirijo in Aljasko. Komandant flotilje, ki se je vrnila na Honolulu, je izjavil, da je bila naloga teh manevrov predvsem prilagojevanje oficirjev in moštva na pogoje v severno-ledenih morjih.

LE MONDE poroča, da se radio Moskva pritožuje, da se nahaja preko 5.000 britanskih strokovnjakov v Turčiji, kjer so zaposleni kot instruktorji v štabih, vojnih akademijah in mornarici.

NEW SYEEK objavlja Reuterjevo vest, da izdeluje Sovjetska Unija 28 novih radio-postaj, ki jih misli uporabiti za radio-oddajno službo v 68 različnih jezikih.

"SUNDAY DISPATCH" piše: "Britanski strokovnjaki smatrajo, da je današnja ruska "ofenziva" v propagandi slična Göbbelsovi."

"PREGLED STRANK ŠTAMPE"-IDVK objavlja članek nekega ameriškega novinarja o obisku v Oak Ridge-u pod naslovom "Atomsko mesto", v katerem piše med drugim:

Nekdo, ki je drugače član "Nacionalnega odbora za obveščevanje na polju atomske energije", mi je zgovorno prikazal, kako vodi čuvanje atomske tajne postopoma do neke nove vrste fašizma: "Mi smo proti čuvanju tajne atomske bombe ne samo zato, ker verujemo, da vodi taka politika z matematično sigurnostjo v tretje svetovno vojno, marveč tudi zato, ker izziva nevarnost državljanske vojne. Tu v Oak Ridge-u že živimo v stanju "atomskega fašizma". Pošta nam kontrolirajo, lokalne časopise cenzurirajo, pazijo na vsak naš gib, a kontrola državne izvršne oblasti je padla na minimum. Večina prebivalstva Oak Ridge-a je razumela te omejitve svobode v dobi vojne in jih je z mirnostjo sprejela. Toda ...odjemo čejo ljudje živeti slišati več o tem. Od 75.000 prebivalcev, kolikor jih je bilo tu v vojnih letih, jih je že 50.000 odšlo. Sicer smo dobili nekaj okrog 20.000 novih meščanov kot prestopljce, toda tudi njim ne bo dolgo tu všeč. Vedno težje je dobiti delavce za naše tovarne. Naš narod mnogo da na površje uporabljati svoje svobožčine in se jih ne odreče ni ti za dobro plačo.

TITOVO VELEPOSLANIŠTVO V PARIZU je zahtevalo, da francoska policija repatriira vse jugoslovanske begunce v Titovo prehodno taborišče v Franciji, ki je pod kontrolo OZNE. Policiji je bil izročen spisek 38 "teroristov", dejanske aktivnih nacionalnih elementov v Parizu. Francozi so odbili z motivacijo, da je BEGUNCEM DOVOLJENO, DA PRIZNAJO ALI PA NE NEKO VLADO, KI JO JE FRANCIJA SAMO POGOJNO PRIZNALA.

MOLOTOV PRAVI, da ima USA delarje, toda, da še ni s tem rečeno, da lahko tudi diktira kakšen red naj si izbereje podonavske države. "Zakaj se Angloamerikanci ne zavzemajo z isto energijo za svobodne plovbe skozi Suez ali Panamski prekop, kot se zavzemajo za svobodne plovbe po Donavi?" se vprašuje Molotov.

TITOV ZUNANJI MINISTER Stanoje Simić trdi, da so bili Angloamerikanci močno navdušeni, ko se je "narod boril ob Titu". Takrat, pravi Stanoje, so Zavezniki dejali, "da je Jugoslavija našla svojo dušo", danes pa pravijo, "da ima neverne ideologije". - "Minister" se je očividno že navadil komunističnih laži in potvarjanja, kajti "Jugoslavija je našla svojo dušo" 27.marca 1941, ko je Churchill je objavil v angleškem parlamentu, da je prevzel oblast v Jugoslaviji Nj.Vel.Kralj Peter II.

PROTI KOMUNISTIČNI RAZSODBI o "krivdi" nadškofa dr.Stepinca so protestirali škofje iz New Yorka, Bostona in Westminstra.- Papež je izobčil vse, ki so sodelovali pri obsodbi dr.Stepinca.

RADIO BEOGRAD je objavil "uradno resnico", da se je volitev v ustavodajno skupščino Bosne in Hercegovine udeležilo le v enem kraju 49%, medtem ko vsepovsod drugo manj od 40% glasovalcev.- Volitve v ustavodajno skupščino so se vršile šele sedaj, ker se prvič niso mogle vršiti zaradi "reakcionarnega delovanja križarskih band".

REPUBLIKANSKI KANDIDAT ZA PREDSEDNIŠKE VOLITVE v USA bo po vsej verjetnosti senator Vandenberg, svetovalec zun.ministra Byrnesa in ameriški delegat v gospodarski komisiji za Balkan. - To bo pa res ostor nasprotnik sedanjega predsednika Trumana!

PRI VOLITVAH ODN. REFERENDUMU v pogledu novega načrta ustave v Franciji se je vzdržalo od glasovanja preko 8,000.000 volilcev, kar pomeni dejanski poraz nove ustave. Proti je glasovalo okrog 8,600.000, za pa okrog 9,000.000. - Za so glasovale: katoliška-napredna stranka, komunisti in socialisti. Proti pa desničarske grupe in degaullisti.- V zahvalo za podporo katoliške stranke pri referendumu, so izdali komunisti po živ socialistom, da nami brez katoličanov sestavije novo francosko vlado po volitvah, ki bodo 10.novembra. Desničarske grupe so označile čudno stališče francoske katoliško-napredne stranke pri referendumu za "vganjanje s hudičem".- Mnogi so mnenja, da se bo kmalu pojavil De Gaulle na čelu države.

Byrnes: „Žal mi je, toda..."

GLAVNE MISLI IZ GOVOROV PRETEKLEGA TEDNA: BYRNES je govoril ameriškemu narodu o odnošajih med USA in SSSR ter o MK v Parizu. Povdaril je, da nastajajo vedno bolj napeti odnošaji z SSSR. Obžaloval je, da sovjetska vlada obtožuje USA, da je med vojno obogatela, saj je ameriški narod dal Sovjetom za preko 10 milijard materiala na podlagi zakona o nakupu in posojilu. Mi nočemo zasužnjiti Evrope, kot trdi Moskva, mi hočemo samo pomagati, da se ekonomski položaj v Evropi izboljša. To ni "dolarski imperializem", pač pa pravica in dostojnost, je dejal Byrnes. Nadalje je govoril še o sovjetski ekspanziji na Baltik, Balkan in Daljni Vzhod. SSSR se ne nahaja v nevarnosti, kot trdi Stalin, in ji ni potrebna kaka posebna obrambna politika. Na MK so vse države na Vzhodu glasovale pod pritiskom SSSR, medtem ko so bile druge države v tem pogledu popolnoma svobodne. Razkol ni zaradi strateških pozicij, marveč zaradi razlike v spreprčanju.- POMOČNIK BRITANSKEGA ZUN.MINISTRA: Vprašanje poljskih volitev ni samo poljsko vprašanje. Anglija ne želi, da bi dobivale katerikoli stranke pomoč od SSSR-a, prav tako pa ne misli samo podpirati kake"reakcionarne stranke" na Poljskem. Angleški parlament še ni ratificiral finančnega sporazuma s Poljsko, ker ni dobil doslej zagotovil, da bo poljska vlada izpolnila jaltske določbe. Britanija spremlja položaj s kritičnim očesom. Priznala je varšavsko vlado samo pogojno in pregovorila sme Poljake, da so se vrnili domov. Toda o svobodnih volitvah ni govora. MORRISON: Anglija bo vodila načrtno gospodarstvo, toda načrte bodo najprej predebatirali v zbornicah, potem jih pa šele izpolnjevali. To je razlika z načrtnim gospodarstvom onih držav, kjer načrte diktira državni poglavar (n.pr."Stalinova pjatiletka" - op.ur.).- TITO ameriškim novinarjem: Jugoslavija ne bo sprejela pogodbe z Italijo. Revidirati je treba avstrijsko-jugoslovansko mejo. Ni namera ustanoviti Balkanske Unije, pač pa bo Jugoslavija v tesni zvezi z balkan.državami, kakor tudi z Madžarsko in Romunijo.-USA nam ne vrača naše izkazane prijateljstva.-SMUTS:(v bel gijskem parlamentu) Prevlada na veto se uporablja kot šahovska figura v politični igri velesil. Potreba je Združene evropske države.- MOLOTOV : Cilj Britanije je izriniti Kremelj iz osrčja Evrope.- RIBBENTROP:(poslan ca je želje) Nemčija naj bo enotna in nedeljiva. Odstranijo naj se razpoke med Vzhodom in Zapadom, da se ustvari mir na svetu. SEISS INQUART:Ta akt naj bo poslednji v drugi vojni in naj posluži trajnemu miru. STREICHER: "Heil Hitler!"

PREGLED DOGODKOV: SSSR se upira, da bi že sedaj organizirali oborožene sile OZN, marveč šele takrat, ko bo nastopila nevarnost (ko bo prepozno-op.ur.).- Ameriški veleposlanik je protestiral, ker drže Titove oblasti v zaporu ameriške državljane, od katerih jih je že 10 umrlo, zaprtih pa jih je še 165. Prilike so slabše kot pri vojnih ujetnikih in morajo delati kot sužnji brez plače,- čeprav niti obsojeni niso bili. To je proti mednarodnemu pravu.- Titov predstavnik je dejal, da to ni res in da so zaprti jugosl.državljani nemškega porekla, ki so se preselili v Ameriko, pa od tam zopet vrnili v Jugoslaviji, kjer so igrali vlogo pete kolone in članov SS-a.- Titovci so ametirali 2 angleška oficirja in 3 vojake, ko se jim je pokvaril čoln ob jadranski obali. Ko so prišli naveznički motorni čolni ponje, so Titovci streljali nanje s strojnicami.- Tajnika dr.Stepinca Liseka so spremenili pomilostitev. Obsojen je na smrt.- Nürnberški vojni zločinci so bili vsi razen Göringa, ki se je zastrupil 2 uri pred usmrtitvijo, obsojeni, upepeljeni in prepuščeni vetru. - Muslimanska liga v Indiji bo dobila 5 mest v vladi.- Britanija bo dala grški policiji in žandarmeriji orožja za 11 milijard funtov, kar se je obveznala že leta 1945. Pomagala pa bo Grčiji do 31.3.47.- USA je prekinila pogajanje za dodelitev posojila 50 milijonov dolarjev Češkoslovaški, ker je ta razširjala sovjetske govorice, da hoče Amerika z dajanjem posojil, sprovajati svoje imperialistične politične cilje.- Turčija je odbila sovjetske note o skupni obrambi Dardanel.- Britanski komandant zahodnih sil na Srednjem Vzhodu in komandant grške vojske sta prispela v London.- S.7:4 so odbili poljski predlog, da se Španijo ne sprejme kot članico mednarodnega sodišča OZN.- V Tokiu sodijo japonske vojne zločince.-

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

NE MIR,
MARVEC SVOBODA
ZA VSAKO CENO!
TO JE NAŠE
GESLO

ŠTEV. 246. 26. oktobra 1946. L.II.

ODPOR DO TOTALITARIZMA

Mir se gradi na ruševinah stare Evrope. Ideologija sile, diktature, rasnih teorij in sovraštva so zrušene po oboroženih silah Združenih narodov. V veliki borbi modernih tehnik in industrij je stal evropski človek kot vojak, gverilec, v obrambi svojega golega življenja. Druga svetovna vojna je prekosila v vseh svojih oblikah in po svojih posledicah slične dogodke v zgodovini človeštva... V tej vojni ni bilo več govora o tej ali oni pokrajini na svetu, temveč o življenju in smrti narodov. V vprašanju je bila obramba golega življenja pred pošastjo totalnega imperializma evropskih diktatur... Vsaka razlika v prepričanju je bila plačana s smrtjo ali pa deportacijo.

V nevzdržnem trpljenju, pustošenju in lakoti se je Evropa devolucionirala od vrha do tal. Ona se je proletarizirala, postala je radikalna, toda skeptična napram frazam in geslom novega ideološkega imperializma, ki s svojim prihodom obljublja lahke rešitve...

Pokreti, ki so skozi antifašistično borbo dosegli pravice državljanov v evropski demokraciji, ne poizkušajo s konstruktivnim sodelovanjem doprinesti olajšanju težke ekonomske situacije in pomiritvi duhov, ampak v deželah, kjer so pod zaščito zaveznških tankov in v imenu antifašizma prevzeli oblast, odvzemajo pravico do svobode ostalim narodnim pokretom. Evropa je poučena z izkušnjo totalitarnih režimov. Trudna je od vojne, toda ni defetistična. Ne verjame več naivno v mir in se ne vdaja mirovnim geslom, kot so to delale trudne evropske generacije po prvi svetovni vojni. Evropa je danes realistična, kader se govori o njej in se rešuje o nje ni usodi.

Skozi apokaliptične ruševine in trpljenje je evropski človek občutil strahovite nevarnosti totalitarizma in diktatur. V praksi je videl sadove mržnje, terorja, udušitve svobode, destruktivnost propagande, posledice lažne vzgoje mladine, fraze o nacionalizmu, socializmu, državi in rasi. Človek je bil v mašineriji totalitarne države ničla brez obrambe in pravic. Zato je tudi danes ostal evropski človek v kaosu in ekonomski bedi NEUKLONLJIV NASPROTNIK VSAKEGA TOTALITARIZMA IN VSAKE DIKTATURE. Zaveda se, da se morajo braniti osnovne človeške pravice in da se demokracija gradi le s kolektivnimi napori vseh družbenih sil brez fraz, taktike in zaslepljevanja širokih narodnih množic.

Evropo ni treba učiti socializma in ekonomske demokracije. Evropski človek je nezaupljiv do ideoloških imeprializmov, ki mu namesto demokracije prinašajo totalitarno državo, vlado maloštevilnih klik, birokracijo in vsakdanji strah za življenje. Evropa je proletarizirana, življenjski standard je strašno padel, toda tudi razlike med socialnimi razredi so postale manjše. Evropi je danes jasno, da ne more biti več eksploatacije, da morajo države in družbe imeti kontrolo in upravo nad proizvodnimi sredstvi cele družbe, in da se usoda najširših narodnih množic v ekonomskem pogledu ne sme pustiti nekontrolirani samovolji posameznikov ali skupin. Ta EVROPSKI SOCIALIZEM ne zametuje dejstva, da je še velik del prebivalstva Evrope kmečki in poljedeljski ter da je treba voditi račune o njegovem številu, moči in udeležbi v ekonomskem, socialnem in političnem življenju. Evropski socializem je ANTITOTALITAREN. Sile, ki se mu v evropskih državah postavljajo nasproti, so relativno majhne, idejno in praktično. Niso

potrebne niti revolucije niti nove vrste okupacije, da bi prišle do izra za te težnje evropskega človeka. Najboljši primer za to je politika komu nističnih partij v evropskih državah, ki poizkušajo preko "narodno osvo= bodilnih" pokretov in "ljudskih front" vsiliti se ljudskim množicam, da pridejo na oblast. Drugače ne uspejo niti z revolucijo niti s svobodnimi volitvami, ker nimajo za seboj mase. Uzurpirajo si oblast tam, kjer to lahko storo pod močno zaščito in nato sprovajajo svoj program ter vladajo s pomočjo sile od zgoraj - kot reakcije vseh časov.

Na kraju te vojne so se formirale osnovne ideje bodoče stvarne demo= kracije v Evropi. Res, Evropa še ni v stanju,da s svojimi lastnimi sila= mi izvede svojo ekonomsko obnovo in da samostojno odloča o svoji usodi. S te strani je tudi izpostavljena nevarnostim, ki so znane tudi zapadnim zaveznikom. Po končani drugi vojni še niso bile najdene dokončne rešitve in tudi še niso določene osnove trajnega evropskega miru. V Evropi se ob čutijo sfere različnih vplivov, ki otežkočajo njeno edinstvo in ogrožajo njen mir. Dejstvo je, da se v Evropi vzporedno s politično demokracija mi s socialistično tendenco na evropskem zapadu, razvijajo na Vzhodu in Jugovzhodu Evrope razne "ljudske", "ekonomske", "dirigirane", "antifaši stične"demokracije. Tendence v političnem razvoju teh tkzv. demokracij spominjajo v stvarnosti njihove politične prakse evropskega človeka, pre žetega z antitotalitarizmom, na totalitarne državne konstrukcije najradi kalnejšega tipa. Ta strah pred totalitarizmom in odločnost, da se mu u= pre, se manifestira v novi, doslej nepoznani obliki. Stotisoči ljudi iz Vzhoda in Jugovzhoda Evrope, ki so kot vojni ujetniki, delavci ali izgnan ci občutili vso težo totalitarne prakse, odklanjajo vrnitev na svoje do= move, dokler se njihovim narodom ne da polna, odločna in nedvoumna zaščita in oboroženo garancija. Ni to emigracija maloštevilne inteligence ali profesionalnih politikov, ampak izgnanih, izmučenih najširših ljudskih mno žic. Kot v času najhujših verskih vojn, so te množice pripravljene zapu= stiti svoja ognjišča in kjerkoli v svetu začeti novo življenje, osvoboje no večnega strahu.

Danes žele Evropa in njene najširše množice NEDELJIVO SVOBODO, NEDE= LJIVO IN JASNO DEFINIRANO DEMOKRACIJO, KAKOR SO SE BORILE ZA NEDELJIV SVE TOVNI MIR. Dokler se bo o teh osnovnih principih diskutiralo in dokler se bodo oni s taktiko podrejali interesom druge vrste, ne more biti trajne= ga miru, v Vzhodnih in Jugovzhodnih predelih Evrope pa bo trajal odpor FOR MALNO OSVOBOJENIH, A ZASUŽNJENIH NARODOV. ("Slobodna misao")

HRVATSKI PREDSEDNIK

RAZGOVOR DR. VLATKA MAČKA Z DOPISNIKOM JUGOSLO= VANSKIH EMIGRANTSKIH ČASOPISOV M.BIRČANINOM PO POVRATKU IZ AMERIKE.

Potovanje dr.Vlatka Mačka, predsednika Hrvatske Seljačke Stranke, je izzvalo veliko zanimanje ne samo v naših domačih jugoslovanskih krogih, ampak tudi v inozemskem tisku. Po svoji vrnitvi s potovanja je dr. Maček sprejel kot prvega našega dopisnika ter mu v enournem razgovoru prikazal svoje vtise.

Dr. Vlatko Maček je najprej naglasil svojo hvaležnost uradnim ameri= škim krogom, ki so mu omogočili, da se je mogel odzvati vabilu ameriških Hrvatov ter se tako udeležiti njihovega kongresa, ki se je vršil v Chica gu in na katerem je bila podčrtana borba proti sedanjemu totalitarnemu re žimu ter je bil postavljen cilj: vzpostavitev demokratičnega reda, ki bi prinesel svobodo tako hrvatskemu narodu, kakor tudi celi naši Jugoslavi= ji. To potovanje mu je omogočilo, da se je lahko sestal z eminentnimi za stopniki srbske emigracije, bivšim veleposlanikom Konstantinom Fotićem in episkopom Irenejem, s katerima je bila dosežena soglasnost v glavnih li nijah skupne borbe. Sestal se je tudi s predstavnikom bolgarskega kmet = skega gibanja Georgijem Dimitrovom in tako so bile začrtane osnovne pote =se skupne borbe za svobodo in demokracijo severnega Balkana, ki je sedaj pod terorjem totalitarnega režima neznatne stranke.

Dr.Maček je bil v Ameriki predmet posebne pozornosti kardinala Strea cha iz Chicaga, pa tudi drugih eminetnih katoliških škofov, ki so ga obi skali in ki jim je razložil probleme in trpljenje katoliškega življa v Ju

goslaviji. Pri tem je dr.Maček naglasil, da je enako tudi trpljenje pravoslavnega življa; v političnem pogledu pa je v ilustracijo navedel tudi preganjanje Mikolajczykovih pristašev na Poljskem. Dr.Maček smatra,da so danes nahajajo kmetske mase od Baltiškega do Egejskega morja pod teror = jem številčno neznatne stranke ter da leži bodočnost tega pasu v združe= nju vseh kmetskih pokretov, ki se lahko odločno upirajo sedanjemu tota= litarnemu sistemu. Kot drugi zelo vpliven element smatra dr.Maček krščan sko cerkev, ki je etika je danes v veliki nevarnosti.

Dejav, da je veliko število ameriških Hrvatov s simpatijami gledalo na Tita v prepričanju, da je to demokratsko gibanje, je bil posledica tri letnega pisanja tiska, ki je prinašal netočne vesti o Jugoslaviji in ki je tudi zlonamerno prikazoval Titovo gibanje kot "demokratsko". Sedaj so tudi oni po večini uvideli, da je bila vse to prevara ter se vračajo k nam na pravo pot.

V interviuwu, ki ga je dr.Maček dal v Chicagu v Stevens Hotelu,je dr. Maček rekel, da je bilo 60.000 "križarjev" primorano oditi v gozdove,ker bi bili sicer končali v koncentracijskih taboriščih. "Vse dotlej, dokler se bodo nahajale ruske čete v Avstriji, Romuniji, Bolgariji in Jugoslaviji - a v Jugoslaviji sami je sedemsto petdeset tisoč Titovih in sovjet = skih oboroženih mož - bi kakšna splošna vstaja pomenila samomor".

V izjavi listu "The Montreal Daily Star" je dr.Maček med drugim de = jal: "Kot rezultat imamo danes najdrastičnejšo obliko komunistične dikta ture, ki je prinesla strašno trpljenje vsem narodom Jugoslavije, a zla = sti katoliškim Hrvatom.

Čeprav je dr.Maček s svojimi 67 leti preletel z letalom Ocean,ne ka= že nobene utrujenosti zaradi naporne poti. Poln je vedrine in duševne mo či. Vse svoje upanje polaga v zedinjevanje kmetskih moči, stvarnega nosil ca življenja narodov od Baltika do Egejskega morja. On jasno in precizno izraža svoje poglede ter tudi primerja probleme. "Na Poljskem se Mikolaj czykova stranka naslanja na kmete in ravno tako imate na Madžarskem izra zito kmetsko gibanje. V Sloveniji so kmetje zedinjeni v ljudski stranki, pri nas Hrvatih obstoja Seljaška stranka, ki je zedinila vse Hrvate,v Bol gariji je zemljoradniška stranka. Pri Srbih so kmetje podeljeni na tri vodilne stranke , toda vse tri se opirajo na kmetske mase. Te stranke da jejo danes odpor komunistični diktaturi.

"Tito nima niti enega pravega kmetskega predstavnika. Celo Dragoljub Jovanović mu je odpadel in to je dobro."

"Neki ameriški škof je na banketu izjavil, da je treba to "zver"v gne zdu uničiti." Tu se pod besedo "zver" misli na sedanji totaliterni režim neznatne skupine.

"Bil sem ravno v Ameriki, ko so Stepinca prijeli. Oni ne morejo zado šiti pri Hrvatih katoliške vere, ker je to njihova vera."

"Zakaj je še nekaj ameriških Hrvatov za Tita, sem razložil s tem, da oni niso krivi, ampak je za to odgovoren tisk, ki je Tita propagiral tri leta. Sedaj so videli, kdo je Tito, ko ruši njihova letala."

Narodni poslanec HSS Roko Mišović, ki je bil pri razgovoru navzoč,pra vi: "Naglasite, da je g.predsednik odločno podprl Mikolajczyka, katerega pristaše danes na Poljskem preganjajo komunisti. Mi vsi si moramo medse= bojno pomagati." V tem smislu slovanske solidarnosti je dr.Maček izjavil nekemu ameriškemu novinarju, da se slovanstvo nahaja v delih Tolstoja in Dostojevskega, a ne v Marxu in Engelsu, kjer ga iščejo komunisti.

"Ali nameravate, gospod predsednik, kmalu zopet na kakšno potovanje? V London?"

Dr.Maček se smeje in pravi: "E, pa vi bi hoteli mnogo vedeti. Veste, to ne zaviši samo od mene. Mislim, da bom šel, samo še ne tako hitro."

"Gospod predsednik! Kaj lahko sporočim našim? Za vaše potovanje vla= da veliko zanimanje in ali bo kmalu kaj rezultatov?"

Dr.Maček se smeje in vstane rekoč: "Sedaj vam bom pokazal enega o d rezultatov," ter odide v drugo sobo. Ko se vrne, ima v rokah beograjsko "Politiko" od 25. in 27.septembra. Podajajoč mi ti dve številki, pravi: "...'ite. To je nekaj, kar bo ohrabrilo naše v domovini. Oni zna= ...tati med vrsticami."

V eni izmed teh številk "Politike" je članek na treh stolpcih, v ka= terem se trdi, da medtem ko ameriško veleposlaništvo "delegatom za vse = slovanski kongres iz Jugoslavije" ni hotelo dati vizuma, ga je dr. Maček

dobil v petih minutah in povrhu so mu še "izpraznili letalo, v katerem so bila mesta razprodana." V drugi številki "Politike" pa je narisan dr. Maček na krmilu ladje in ko ga kip "Svobode" zagleda, spušča svoj veneč govoreč: "Mi smo čakali one, ki so se borili, a ne vas..."

"Dobro je, da tako pišejo. Narod zna čitati med vrsticami," pravi smehljaje dr.Maček.

"Recite našim, da je položaj sedaj mnogo boljši. Veste, jaz ne morem mnogo govoriti. To so stvari, o katerih ni treba mnogo govoriti, pa tudi ne pisati. Recite, da sem bil, da sem se vrnil in da je dobro."

Dr.Maček je bil zelo veder in zadovoljen. Posebej je naglasil,da je bil s Potićem trikrat. Pri Dimitrovu sta bila skupaj.

"Razgovori so bili prisrčni in dosegli smo soglasnost v glavnih obrisih. To je dobro. More se še mnogo deleti."

Pri slovesu je dr.Maček rekel našemu sotrudniku:

"Obiščite me češče. Boljše je, da se lepo razgovarjamo in povemo to, kar se lahko pove, kakor pa poslušati razne propagande."

Vsa je, da dr.Maček vedro gleda na razvoj položaja. Kakor vedno, je tudi sedaj naglasil zvestobo Nj.Veličanstvu Kralju, ki mu moramo danes vsi pomagati v današnjem težkem stanju. Dr.Maček jasno in odločno izraža svoje misli ter vliva globoko zaupanje. Ob vsaki besedi se čuti odločnost borbe ter razumevanje starega in preizkušenega politika. Ko mu je dopisnik objasnil razloge velikega zanimanja za njegovo potovanje med Srbi,kakor Hrvati in Slovenci, se je globoko zamislil in rekel:

"Razumem vas. Pogledi so uperjeni na nas politike. Meni je ravno zaradi tega težko, ker se zavedam veličine odgovornosti. No, recite jim,da je sedaj mnogo boljše. Toliko lahko povem. A pridite še kakšenkrat,da vam bom povedal, kako se situacija razvija. Ona je slična liniji barografa . Sedaj je zgoraj, toda četudi bi zopet padla navzdol, se bo zopet dvignila."

M. Biršanin.

TRAGIKOMIČEN POSKUS

V neki emigrantski jedilnici je nekdo tako navdušen nad svojo politično sposobnostjo, da ne da beguncem niti mirno jesti, ampak jih onespokojen čuta odgovornosti, trepi s takimile modrostmi:

"HRVATSKA SPOMENICA POSLANA MIROVNI KONFERENCI V PARIZU. - STALIŠČE ZEDINJENIH HRVATOV V BOJU IN DELU ZA OSVOBODITEV DEMOKRACIJE IN HRVATSKE DRŽAVE. TRIJE VAŽNI APELI. - SLOVENSKI SPOMENICI, ki jo je pred meseci poslal akcijski odbor za SAMOSTOJNO SLOVENSKO DRŽAVO konferenci zunanjih ministrov v Parizu, je sledila te dni spomenica za SAMOSTOJNO HRVATSKO DRŽAVO. Ta spomenica predstavlja važen mejnik in pomeni popolen preokret v politični zgodovini bivše kraljevine Jugoslavije. Prikrivanje te spomenice slovenski begunski skupnosti bi utegnilo imeti za nas usodne posledice. Objavljamo to memorandum v slovenskem prevodu na željo taborišč̌nikov in se pri tem sklicujem na demokratične pravice, ki bi morale veljati za vse taborišč̌nike. Popolna jasnost v vseh političnih vprašanjih, ki so v zvezi z našo emigracijo in našo bodočnostjo, nam mora biti akcijom!"

To so "uvodne besede prevajalca", ki je gornjo "atomsko bombo" vrgel odnosno prilepil na steno neke jedilnice 21.septembra t.l. Da ne "prevajalca" preveč"žalili", njegovega imena zaenkrat ne bomo objavili. Na vsak način pa se nam zdi, da ga bo po prednjih izjavah dr.Mačka precej glava bolela. Kar se pa tiče demokratičnih svobošč̌in, pa mu priporočamo, da se raje vpraša, ali ima sploh pravice kaj zahtevati. "Demokracija je disciplinirana", je dejal W.Churchill in s tem hotel povedati, da demokracija ne bo nikdar zagovarjala anarhije. To pa, kar počne "prevajalec" je tipično demagoško, da bi še bolj zmedel naše uboge begunce, kot pa so že.

Priporočamo članom prizadetega taborišča, da se v bodoče ne ozirajo več na izpade sličnih "prevajalcev".

"GLAS ZAVEZNIKOV" O NEMOGOČEM:

"Mnogo je ljudi, ki se vedno, kadar bi morali opraviti kako težje delo, izgovarjajo in branijo, češ da tega ni moči napraviti. Toda že često se je pripetilo, da so jih med takšnim izgovarjanjem prekinili sistni, ki so ravno v tistem trenotku napravili to, o čemer so oni govoričili, da je n e m o g o č e."

Mladi rod govori

POD RUBRIKO "SLOBODNA GOVORNICA" JE OBJAVILA 3.ŠTEV. "JUGOSLAVIJE" ČLANEK VELJKA RAŠEVIĆA POD NASLOVOM : "NACIONALNA I POLITIČKA SHVATANJA SRPSKE DEMOKRATSKE OMLADINE", KI PREPUŠČA - KAKOR TUDI MI - SODBO ČITATELJU, NE DA BI SAMO HOTELO PODATI S TEM SVOJE MIŠLJENJE. POD RUBRIKO "SLOBODNA GOVORNICA" SE OBJAVLJAJO DOPISI, KI RAZPRAVLJAJO RAZNA NAŠA VPRAŠANJA, NE DA BI S TEM POMENILO, DA JE TO TUDI MIŠLJENJE UREDNIŠTVA. PIŠITE NA NASLOV: Monomark BM/RAVJUG - LONDON, W.C.1.- Great Pritain.

NACIONALNO IN POLITIČNO POJMOVANJE SRBSKE DEMOKR.OMLADINE:

Težnje po zajednici srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda,ki so jih imele omladinske generacije koncem 19. in začetkom 20.stoletja,so se dejansko izprevrgle v "jugoslovenstvo" 1918-1941 - službeno, oktroirano "jugoslovenstvo" različnih režimov brez dejanske nujne zaslombe v narodu. Današnja jugoslovanska državna zajednica je samo totalitarna oblika vladavine komunistične partije, ki ščiti "jugoslovenstvo" z zakonom o zaščiti bratstva in edinosti.

Srbska demokratska omladina stoji na stališču, da predstavlja svobodna opredelitev srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda prvi pogoj za Jugoslavijo, na podlagi katere morajo sprejeti vsi trije narodi iste obveznosti. Različne poti, po katerih so hodili v preteklosti narodi Jugoslavije, ne smejo privesti do stanja, ki je nastalo 10.aprila 1941 ali 20. oktobra 1944 leta, niti ne morejo iti po diametralno različnih poteh v položaju, kot je bila druga svetovna vojna.

Nasproti nestvarnemu pojmu "jugoslovanski narod" in razkosavanju srbskega naroda na srbski, črnogorski in makedonski, ki ga vrši komunistična partija Jugoslavije, Srbska demokratska omladina predpostavlja obstoječnje treh narodov: srbskega, hrvatskega in slovenskega. Narodi Jugoslavije, pa čeprav pripadajo skupnemu jugoslovanskemu steblu, ne predstavljajo niti zgodovinsko, niti nacionalno, politično ali kulturno enega samega naroda. Po tendencah, po katerih se je postopalo za časa 23 let prve jugoslovanske države, predstavljajo to še manj. Razkosavanje srbskega naroda, ki ga izvršuje komunistična partija zaradi lažjega vzdrževanja svoje totalitarne vladavine, je nasprotno njegovi nacionalni, politični in kulturni osnovi.

Za srbski narod obstoja nacionalni problem zaščite osnovnih srbskih nacionalnih interesov in odnosov napram Jugoslaviji kot državni zajednici. Prav tako pa kot ne more sprejeti "jugoslovenstva", Srbska demokratska omladina nedvoumno odbija "veliko-srbstvo" zaradi političnih tendenc, ki jih vsebuje. "Veliko-srbstvo" ni izraz nacionalnih teženj srbskega naroda, marveč politična tendenca nekaterih elementov, antidemokratsko orientiranih, ki prizadevajo več politične škode kot pa nacionalne koristi. Romantične in nestvarne težnje niso nikdar vodile naroda k napredku. Izkušnja bližnje preteklosti kaže, kaj so dosegli narodi, ki so šli po nesolidnih poteh antidemokratskega šovinizma.

Demokratsko pojmovanje življenja in politična praksa, ki jo je imela Srbija v letih 1903-1914, predstavljata najpopolnejši izraz demokracije, ki so jo kdajkoli imeli balkanski narodi. Politične sile, pa naj so bile orijentirane nacionalno-politično ali socialno-politično, so pojmovale demokracijo kot osnovni princip, brez katerega se ne more zamisliti življenje srbskega naroda in njegov odnos napram drugim.

Doba parlamentarizma v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev od 1918-1929 ter osebnih režimov v Kraljevini Jugoslaviji od 1929-1941,nima osnovnih pogojev, da bi se lahko življenje v Jugoslaviji brez rezerve imenovalo demokratsko. Najbolj surova oblika komunističnega totalitarizma , ki je uvedena v današnji Jugoslaviji maršala Tita, nima niti najmanj širših stvarnih demokratskih potez, in to kljub "višjemu tipu demokracije", ki predstavlja trenotno taktično potezo komunističnih strank v svetu.

Srbska demokratska omladina odbija k a k r š n o k o l i formalistično pojmovanje demokracije, ali pa lažno propagandno, ki se ga danes poslužuje komunistične partije, propovedajoč različne tipe. Kot mir, je tudi demokracija ena in nedeljiva.

Demokratske ustanove, za katere se je srbski narod boril skozi ves devetnajsti vek - nastavnost, narodne skupščine, svobodno [illegible] in o , zadružno in sindikalno organiziranje, strokovne, od [illegible] do oblastnih na eni strani in družbo, osvobojena . Z [illegible] izkoriščanja na drugi strani,-predstavljajo osnovne cilje, za katere se bori Srbska Demokratska Omladina.

NAROD JE ŽIVI ORGANIZEM

"GLASNIK HRVATSKIH RODOLJUBA" OBJAVLJA V ŠT.15-16 Z DNE 20.10.46. UVODNIK POD NASLOVOM "ZAKONITOST [illegible] IN USTAVNOST", IZ KATEREGA OBJAVLJAMO SLEDEČI ODLOMEK :

Ustavnost in zakonitost ne smeta biti nekakšen utesnjen pravni obroč, ki ovira prirodno politično evolucijo narodnega življenja. Zakoni ne smejo imeti nikakor namere preprečevati pojavo novih političnih, družbenih in ekonomskih pogledov ter oblikovanj. Narod je živi organizem, ki reagira na vse zunanje dogodke in dražljaje brez ozira na to,ali so oni koristni ali škodljivi za njegov nadaljni obstoj. Ta reakcija je običajno instinktivna in odgovarjajoča. Po eni strani je izraz nagona po samoobrambi, medtem ko po drugi strani težnje za prilagoditvijo nepretanim izpremembam v notranje in zunanje-političnih prilikah ter odnosih. O teh narodovih reakcijah je treba vedno voditi račun in raziskovati njihov koren ter pomen, ne pa jih odbijati brez nadaljnega kot nesmiselne. Življenska modrost in izkustvo nista skoncentrirana v glavah nekih knjižnjih modrijanov, marveč ju lahko mnogokrat najdemo ravno v narodovem pojmovanju dogodkov, ki nam pogosto kažejo najboljšo pot, kako rešiti aktualne življenske probleme.

"GLASNIK HRVATSKIH RODOLJUBA", ki stoji popolnoma na liniji HSS-a in dr.Vlatka Mačka, objavlja na zadnji strani iste številke še pismo, prejeto od nekega ameriškega Hrvata, ki pravi med drugim:

"Kakor so delali tam, prav tako tudi tu (misli nemreč komuniste -op. ur.), toda sedaj so izgubili moč. Vender pa se še drže, toda jaz nimam z njimi ničesar. Večkrat so prepevali poleg mene pesem, naj se jim pridružim, toda vse njihove pesmi me niso privlačile. 25 let sem delal za jugoslovanstvo, a oni proti jugoslovanstvu in sedaj so večji Jugoslovani kot jaz. To je zaradi ostvarjenja njihove ideje in njihovega cilja, toda se varajo... življenje je težko in grenko, toda treba je potrpeti in vzdržati. Nobena tiranija ni večna.

Pravica mora zmagati in sonce vziti našemu nesrečnemu narodu, toda BREZ KRIŽA NI POTI V NEBESA. Vem, da tudi pred vojno ni bilo vse v redu, da je narod trpel; vem, da preprosti narod ni kriv, toda krivi so oni,ki niso videli potrebe po slogi in miru, Bratstvu in Jugoslovanstvu. Sedaj so videli, kako narod trpi pomanjkanje, največ pa od strahu. Toda kaj naj se počne sedaj? Kaj ni bilo dovolj žrtev in dovolj krvi prelite? Da, tega je bilo še preveč. Sedaj je treba razuma, pameti, treba je svobode,miru in ljubezni, toda kako priti do tega, je veliko vprašanje. Potrebno bi bila svoboda volitev za upravo države, svobode za tisk in zborovanja in za vse ono, kar se dela v vseh demokratskih državah in kdor odnese večino, ta naj vlada. Mislim, da je bila to želja vseh onih, ki so iskreno mislili in prelivali svojo kri za čast in svobodo Domovine.

Priporočam Ti, da si čvrst in česten, da svojo usodo prenašaš dobrovoljno za voljo in svobodo svoje Domovine. Zaupaj v pravico. Pravica bo prišla. Toda ne bodi maščevalen. Vedno imej v mislih, da mora vsak človek živeti kot človek.

"JUGOSLOVENSKE NOVINE"ŠT.10.-9.10.46. SO OBJAVILE ČLANEK "ZAJEDNICA I INDIVIDUALITETI". PONATISKUJE-MO ODSTAVEK, KI GA JE PRIOBČIL TUDI "GLASNIK HRV.NOD.":

Želimo in pričakujemo tretjo Jugoslavijo, brez terorja in omrtvičenosti, Jugoslavijo sodelovanja in sloge v popolni svobodi. To želi narod v domovini, to želi zdravi del emigracije. To želo vsi, ki intuitivno občutijo in razumsko pojmujejo neizbrisne zakone narodnega bitja in zgodovine, ki nam govore, da je res, da so imeli Srbi in Hrvati zasebne države,

a da so bile one kratkotrajne in da so tudi Slovenci poizkušali ustvariti si posebno državo. Zakon življenja nam pravi, da je samo v narodni državni zajednici obstanek in svoboda.

MNENJA IN IZJAVE

IZ UREDNIŠTVA: Ker smo v zadnjem času prejeli mnogo zanimivega domačega in tujega časopisja, smo se odločili, da posvetimo to številko najvažnejšim člankom in odstavkom iz istega. Cenjene sodelavce prosimo, da oprostite zakasnitev objave njihovih prispevkov, namenjenih za današnjo številko. Odloženi so iz prednjih razlogov do prihodnje.

Prav tako pojasnjujemo, da prispevkov za naš list ni mogoče pošiljati direktno na Uredništvo "Jugoslovanskega vestnika", ker NIMA SVOJEGA STALNEGA NASLOVA. Hvaležni pa bomo za vsak dopis, nasvet ali članek, poslan preko dostavljalca našega časopisa.

Na razna vprašanja odgovarjamo, da "Glasu zaveznikov" ne ponatisku jemo, ker nam nedostaja prostora in pa ker smo obveščeni, da isti v dovoljni meri prihaja v roke naših beguncev.

VERJETNO JE, da bo tudi biv.ministerski predsednik Trifunović kmalu sedel na Titovi zatožni klopi. Vzrok je predvsem v njegovih zvezah z Amerikanci. Tako izjavljajo Titovi funkcionarji.

OSSERVATORE ROMANO piše k procesu in obsodbi dr.Stepinca: "O Stepincu mislimo kot o njegovem Gospodu, obdolženem, da je varal narod in ni dal Cezarju stvari, ki so Cezarjeve in ker je rekel, da je zmožen v treh dneh razbiti Titusov tempelj..."

"GLASNIK HRVATSKIH RODOLJUBA" piše o Stepinčevem delu pod ustaškim režimom in pravi: "Njegov položaj je bil še bolj otežkočen zato, ker so ga poznali kot solunskega prostovoljca (nekaj časa se ga je smatralo tudi za ljubimca Dvora)... Zato fotografije, ki prikazujejo dr.Alojzija Stepinca skupno z raznimi nemškimi in ustaškimi generali, so prej kot dokaz kolaboracije - dokaz osebne žrtve in osebne samoodpovedi, ki se jima je moral podvreči pri svojem delu dr.Stepinac.... Računajoč na to, da zavest človeštva budna, sposobna in pripravljena, da obsodi vsako zlo in da so demokratske velesile odločne v vzpostavljanju resničnih narodnih oblasti povsod po svetu, je nadškof dr.Alojzij Stepinac povzdignil svoj glas. In bil je priveden pred Titovo takozvano ljudsko sodišče."

"V DRUGEM PISMU na nekega ameriškega duhovnika je dr.Rožman posvaril Angloamerikance takole: "Jaz sem jokal, ko tega nisem mogel preprečiti.... Toda komunisti so bili za vsako diskusijo nedostopni. Oni so hoteli oblast in nič drugega kot oblast. Vsaka sled kake opozicije proti komunizmu mora biti uničena. Upam, da bo naše ravnanje v luči bodočih dogodkov dobilo popolno zadoščenje... Tudi angleški in ameriški narod bosta nekoč postavljena pred jasno izbiro... Če se danes obstavljata rešiti Balkan od komunizma, bosta morala nekoč proti njemu veliko bližje od sebe nastopiti in ta bo takrat mnogo močnejši..."

OKROŽNICA UREDNIŠTVA ZNANEGA ČASOPISA "SLOBODA" iz Münchena obvešča, da je morala prenehati z izhajanjem v zvezi z odredbo ameriških okupacijskih oblasti, po kateri je prepovedano izhajanje vsem D.P. časopisom. Okrožnica pravi: "Podvzeli smo potrebne korake, da dobimo odobrenje nadležnih oblasti za nadaljne izhajanje "Svobode". Smatramo, da imamo pravico to zahtevati, ker smo se tudi v tej vojni borili in doprinesli, da se izvojuje zmaga, ki po Atlantski karti garantira vsakemu narodu in posamezniku štiri osnovne svoboščine, med katerimi pride na prvo mesto svoboda tiska in misli."

MARŠAL MONTGOMERY, načelnik britanskega imeprialnega glavnega stana, je izjavil: "Vojaki, ki so se bojevali v več delih sveta vedo, da izguba nadzorstva nad živci lahko privede do poraza tudi najmočnejše vojske. To se zgodi tistim vojskam, ki nimajo one notranje vere, ki izhaja iz celotnega zaupanja v svoje voditelje ter svoja poveljstva. Prepričan sem, da ne bomo izgubili nadzorstva nad svojimi živci ter da bomo v bodočnosti, ki stoji pred nami, ostali združeni pred morebitnimi izkušnjami, ki nas čakajo."

LONDONSKI -JNO-(Jugoslovanski narodni odbor) pravi v svojem drugem pismu med ostalim sledeče: "Pred vojno je obstojala pri Hrvatih nedvomljiva težnja, da se zedinijo v Jugoslaviji v svojo posebno skupino ter da svoje domače zadeve upravljajo samostojno. Ta težnja je obstojala tudi v slovenskem narodu. Po krvavih izkustvih in razočaranjih, ki jih je srbski narod doživel v vojni, se je tudi pri njem skoraj enodušno rodilo globoko čustvo, da se mora tudi srbski narod zediniti v svoji posebni skupini. Te tri istovetne osnovne težnje narodov v Jugoslaviji se morajo vzeti kot osnova bodoče ureditve. Tej splošni težnji narodov v Jugoslaviji se mora ugoditi, toda pri tem se mora čuvati Jugoslavijo od oslabitve in razbijanja. Zato se morajo v novi svobodni Jugoslaviji Srbi zediniti v svojo edinico in na isti način Hrvati v svojo ter Slovenci v svojo, da bo vsak v svojem domu svoboden ter da si ga bo uredil tako, kakor to smatra za najboljše in to preko svojih svobodno izvoljenih narodnih predstavnikov in svojih vlad, prepuščajoč svobodno izvoljenemu osrednjemu parlamentu in osrednji vladi skupne posle celokupne Jugoslavije."

"Dolžnost celokupne emigracije, edinega svobodnega dela našega naroda je, da spravi svoje delo v svobodi v sklad s temi težnjami narodov v domovini ter da zedinjena krepko pomaga narodno borbo za svobodo. Zato naj vse organizacije v emigraciji, srbske, hrvatske ali slovenske, spravijo x svoje delo na isto osnovo. Vse srbske organizacije naj se na tej osnovi povežejo v eno, enako pa tudi hrvatske in slovenske, a kjer je to mogoče naj ustanovijo skupne jugoslovanske odbore. Celokupna emigracija ne sme niti za trenutek pozabiti, da končne besede o ureditvi osvobojene Jugoslavije nima emigracija, ampak narod v osvobojeni Domovini in njegova svobodno izvoljena konstituanta ter da se tej besedi in razsodbi naroda mora kot najvišjemu zakonu brezpogojno pokoriti vsakdo."

Dr.MIHA KREK je poslal Nj.Vel.Kralju Petru II čestitke za njegov rojstni dan.

RAZGLEDI

IZ BEOGRADA: Nedavno so bile prirejene pred Patriarhatom v Beogradu "spontane" demonstracije proti Metropolitu Josiju. Demonstranti so vpili: "Dola Josif!" Metropolit pa se je pojavil na balkonu in z mirnim glasom pozdravil množico rekoč: "Otroci moji, umirite se. To kar delate vi, je zločin. Na katerega Josifa se to nanaša - na Josipa Stalina ali Josipa Broza-Tita?" (News Review, London)

"JUGOSLAVIJA" poroča, da je bil ing.Peter P.G.Vučetić, rez.kapetan fregate, ugledni jugoslovanski pomorščak, odlikovan z visokim britanskim odlikovanjem ORDER OF THE BRITISH EMPIRE-Military Division (O.B.E.) za izvanredne vojne zasluge.

CONTINENTAL NEWS SERVICE piše o "novi jugoslovanski vojski": Po najnovejših podatkih, ima Jugoslavija pod orožjem od 600.000 do 700.000 ljudi. Tej vojski poveljujejo v glavnem oficirji, ki niso profesionalni vojaki, a so preizkušeni člani komunistične partije. Od 10.000 oficirjev Kr.jug. vojske, ki so jih ujeli Nemci, se jih je vrnilo v domovino okrog 4.000, medtem ko jih je bilo od teh sprejetih v "novo jugoslovansko vojsko" ne več od 400.

TIME AND TIDE objavlja članek "Rusija in atomska bomba" izpod peresa Paula Wintertona, v katerem pravi med drugim: "Kremelj - znani glavni steber grupe ljudi, ki jim po trdoglavosti in [illegible] ni enakih na zemeljski krogli - zahteva, da se vse atomsko orožje prostovoljno stavi "izven zakona"... Današnji sovjetski režim črpa svojo silo iz dveh vrst neznanja - neznanja svojega lastnega naroda o zunanjem svetu in neznanja zunanjega sveta o Rusiji. Kremelj ima že tako preveč težav okrog vzdrževanja legende, ki jo je z veliko muko ustvaril v svoji notranjosti in med zunanjim svetom za časa preko dvajsetih let. Vsled vojne pa so mnoge resnice izbile na dan tudi izven Rusije. Premagani napadalci, sovjetski begunci, ki so se vrnili, demobilizirani vojaki Rdeče armade, repatriirani zavezniški vojni ujetniki, poljski emigranti, zavezniške misije, bezaležljeni novinarji - vsi ti so dali svoj prilog k kopici žalostnih podatkov. To da

doslej so bile to vendarle samo kapljice.

Zamislimo si, da odpre Kremelj vrata Rusije nekemu mednarodnemu in = spektoratu - vohunski organizaciji nove avtoritete. Jezovi na reki bi po pustili. Pri vršenju svoje naložene dolžnosti bi inspektorji hoteli na = ravno obiti in videti ravno to, kar želi Kremelj za vsako ceno zadržati v tajnosti. Plamen svetovne avtoritete bi razsvetlil "mračno stran meseca" Prišlo bi do nekontroliranega sodelovanja med znanstveniki, geologi in ru darskimi inženirji bi si izmenjavali misli brez vsake cenzure, prirejale bi se brez vsakršnega spremstva ekspedicije v najglobljo notranjost Rusi je. Konec bi bilo izolacije, pa tudi indiferentnosti. Kakor hitro/nož re snice prodrl en sam krajec, bi bila Sovjetska Unija prav kmalu predstav= ljena celemu svetu in lastnemu narodu kot gnusna in zverska tiranija. To je, kar mori Kremelj."

"Toda če ne bo pristala na nadzorstvo, ne more biti niti govora o e= fikasnem sporazumu v pogledu kontrole nad atomsko energijo. Če kaj take= ga pričakujemo, varamo sami sebe.

Sicer pa to ne pomeni, da so razgovori, ki se vodijo v Odboru za atom sko energijo pri OZN, zaman izgubljen čas. Daleč od tega. Samo, da je po= men teh razgovorov v tem trenutku predvsem poučne vrednosti. S temi raz= govori spoznavajo namreč narodi, da je Rusija kamen spotike za dosego var nosti in da se svet povsod in na vsakem mestu mora vprašati: "ZAKAJ?"

V glavnih potezah

BYRNES O MIROVNI KONFERENCI V PARIZU: "Nadaljujoče ali rastoče" nape tosti. Sporazum bi bil dosežen, če bi ena stran pristala na vse zahteve druge. USA pa tega ne misli storiti, ne želi, da bi storil morda drugi kaj takega. Posvaril je glede zlorabe pravice veta. "Nobena države nima monopol na krepost in modrost," je dejal Byrnes. "Treba je precej fantazi je, če bi se hotelo trditi, da spadata n.pr. Kitajska ali Abesinija k za padnemu bloku."

VANDENBERG: Vojne si ne želi niti USA niti SSSR in želim, da se go vorjenje o tem preneha. Zavezniški delegati na MK niso napadali nikogar, medtem ko so SSSR in slovanske države besno napadale Angloamerikance.

BEVIN O PARIŠKI -MK-: Potrebno je široke osnove za sodelovanje, če se hočemo izogniti vojni. Toda ne bo krivda britanske vlade, če do nje ne bo prišlo. Vse naše žrtve ne opravičujejo, da bi vsakih pet minut povdarja= li naše zahteve! (dolgotrajen aplauz na račun SSSR-a in satelitov)

Nato je prešel na položaj v svetu in dejal: Kitajska: Ni krivda gen. Marshalla, če ni uspel pomiriti Kitajce. USA je storila vse, kar je bilo v njeni moči.- Japonska: Demilitarizirana.- Egipt: Sporazum na podlagi part nerstva.- Perzija: Nahaja se v nevarnem položaju, ker se tu križajo inte resi.- Dardanele: Velika Britanija ni soglasna, da bi SSSR imela svojo po stojanko v Dardanelah. Treba je prekiniti živčno vojno.- Grčija: Ni res, da bi sedanja vlada prišla na oblast s pomočjo britanskih bajonetov. Poma gali ji bomo ekonomsko. Vmešanje iz tujine mora prenehati. Laž je, da se Britanija vmešava v notranje grške zadeve. Če pa grška vlada sprejme kak zakon (n.pr. o delavskih sindikatih), ni to moja stvar.- Mirovna konfe = renca: Nekatere države so sledile svojim sebičnim interesom, namesto da bi zasledovale skupno dobro. Iz "MK" so hoteli napraviti govornico za pro pagando.- Naš interes na Tratu je ekonomski, ne nacionalni. Upam, da bo Ju goslavija revidirala svoje zadržanje. Britanija bo ponudila OZN svoje če= te, ki se nahajajo v Tratu za dobo prehodnega stanja.- Donava bo neplov= na, če ne bo sporazuma in to pomeni lakoto podonavskih narodov (najbrže je mislil na ladjevje, ki ga drže zavezniki v Avstriji - op.ur. V slu= čaju nesporazuma, zavezniki ne bodo vrnili ladij in Donava bo "neplovna").- Avstrija: V najkrajšem času naj postane neodvisna. Še vedno ni sporazuma o tem, kaj je nemška odn. nacistična imovina.- Potsdamski sporazum za Nem čijo naj se izvrši v celoti ali pa naj se ga zamenja z novim.- Izrazil je upanje, da Britanija pozitivno deluje na izgraditvi miru.

ZUNANJEPOLITIČNA DEBATA V ANGLEŠKEM SPODNJEM DOMU: ATTLEE: V 15 mese cih nismo mogli rešiti vseh težav v Evropi. To niso mogli pričakovati ni ti največji optimisti.- Tržaško vprašanje je majhno vprašanje v sklopu= stalih velikih. - V San Franciscu je bilo določeno, da se pravica na ve= to uporablja samo v skrajnem slučaju. Medtem pa se v VS-u uporablja za

vsako malenkost. Pravico na veto je treba revidirati. - Angleški narod gotovo podpira Bevinovo politiko.- Zmanjšati je treba pretirano dominacijo vlad nad državljani.

CHURCHILL: O vetu je dejal podobno.- Nemci naj se sami upravljajo,vendar demobilizirani za dolgo dobo.- Upam, da bo Grki podprli novo vlado , če hočejo, da bo Grčija še obstojala in da se ne bo utopila v komunistično balkanskem bloku.- Varšavska vlada ne predstavlja poljskega naroda.- V Jugoslaviji so prilike žalostne in temne. Ta država je sedaj komunistično področje.- Angleška vlada je v tržaškem vprašanju zastopala pravilno stališče.- Stalin je lepo govoril. Vendar so dejstva važnejša kot besede. Ali je res, da drži SSSR v okupacijskih zonah Evrope preko 200 divizij?-

TRIGVE LIE NA OTVORITVI SKUPŠČINE OZN: Francov režim je na poti miru.- Glede atomske energije je treba najti neko rešitev.- OZN naj prevzame mandatorska področja.

TRUMAN: Zasedanje skupščine OZN v New Yorku pomeni konec izolacionizma v USA. Delo zaveznikov mora temeljiti na štirih svoboščinah. Posebno mora biti vzpostavljena svoboda od strahu.

ATTLEE NA KONGRESU BRITANSKIH DELAVSKIH SINDIKATOV: Mir je treba izgraditi na solidnih temeljih, toda položaj je vznemirljiv. Treba je obdržati vojsko za dosego ciljev, za katere smo se borili. Pravico naroda je, da si izbere svojo vlado. Besedo "demokracija" zlorablja komunistična partija, ki razpolaga z delitvijo naslovov kot "fašist" itd. Sovjetska vlada preprečuje ruskemu narodu, da bi spoznal pravo stanje in ustvarja med njim ter med ostalim svetom neviden zid.

ZAKLJUČKI KONGRESA BRITANSKIH DELAVSKIH SINDIKATOV: Sovjetski delegat je dejal: Prijateljstvo med delavskimi sindikati Anglije in SSSR so prišli najbolj do izraza med vojno. To ne smemo pozabiti.- Stališče kongresa: 1) V vsaki tovarni, uradu, morajo biti delavci člani nekega sindikata. 2) Ni nujno, da so delavci enega podjetja člani istega sindikata , toda nastopiti je treba proti sindikatom, ki nastajajo iz notranjih trzavic.- Trst naj dobi enoten sindikat za Italijane in Slovence.- Kongres je z večino enega milijona glasov odbil resolucijo, ki kritizira zunanjo politiko laburistične vlade. Z večino 3 milijonov je bila sprejeta resolucija, da se zahteva od vlade prekinitev diplomatskih odnosov s Francom.- Komunistični delegati so izjavili: Da naj se Anglija odpove atomski bombi in atomskih orožij. V Nemčiji se ne vrši denacifikacija. Pod vojaško disciplino je še vedno ogromno nemških vojakov, medtemko številni nemški industrijci zasedajo važne položaje. Poljakom, ki se nahajajo v Angliji, naj se ne da dela, ker so to fašisti in če bi bili kaj vredni, bi se vrnili na Poljsko.- To komunistično kampanjo so sindikati odbili. Glavni Svet bo podvzel skupno z vlado primerne ukrepe za zaposlitev 100.000 Poljakov, ki se nahajajo v Angliji.- O angleški politiki napram SSSR,so komunisti izjavili, da so se odnosi med obema državama poslabšali, ker se je Anglija zvezala s kapitalistično politiko USA.-

SKUPŠČINA -OZN-: Pričela se je 23.10. ob 17.uri. Zasedala bo do decembra t.l. in bo obravnavala: 1)Trst; 2)Grško mejo; 3)Podonavsko plovbo; 4)Francov režim; 5)O organizaciji, ki bo nadomestila UNRRO.- Kot prvo pa bodo razgovarjali o reviziji pravice veta. Višinski je zahteval, da se to vprašanje briše z dnevnega reda, ker bi to predstavljalo udarec za OZN . Britanski delegat pa je dejal, da je bila pravica na veto prekoračena in VS kompromitiran. Ko se je ameriški delegat izjavil v prilog razgovora o tem vprašanju, je Višinski svojo zahtevo umaknil.

B A L K A N : Jugoslov.zun.ministerstvo je odbilo ameriško noto.Patterson pa je izjavil, da obstojajo verodostojni dokazi o ameriških državljanih v konc.taboriščih.Dejal je, da obstoja v Jugoslaviji prisilno delo v najhujši obliki.- Bierut je prispel na obisk v Jugoslavijo.- Med Avstrijo in Jugoslavijo so vzpostavljeni diplomatski odnosi.-USA in Anglija sta ponovno protestirali zaradi pomanjkanja političnih svoboščin v Bolgariji. Sovjetski delegat v Kontrolnem Svetu za Bolgarijo je odbil razgovore o tem. Anglosmeriška delegata pa sta izjavila, da svobodne volitve niso izključno bolgarska stvar in da spada to v delokrog Kontrolnega Sveta.-Angleški delegat je dejal, da se mora uresničiti jaltski sporazum,ker bi bile sicer vse žrtve te vojne zaman.-

VOLITVE V BERLINU:1)Socialdemokrati 48%-8; 2)Krščanski demokrati 22,2% 3)Enotna socialistična stranka 19,7%; 4)Liberalni demokrati 9,3%.-Udeležba 83%.-Berlinski župan(član enotne social.stranke) je zato odstopil.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Prepričani smo, da ne bomo izgubili nekaterih naših prijateljev, ker bomo v bodočnosti, ki stoji pred nami, ostali zvesti preteklim prizadevanjem. Ki nas čakajo!

Feld.m. Montgomery,
vrh. poveljnik imperialnih glav. stanu.

ŠTEV. 247. 4. novembra 1946. L.II

PRAZNIK MRTVIH - PRAZNIK ŽIVIH

Naše misli so hitele te dni na tisoče in desettisoče znanih in neznanih grobov na pokopališčih in gozdnatih predelih slovenske domovine, hitele so v Mozelj in Kočevski Rog, Teharje in Rad.nik, vrh Krima in na Sočo, Trnovski gozd in Gorjance, Podutik in na Turjak, Grčarice in Črni vrh, v nedostopne kraške jame, da se globoko zamislimo in v molitvi poklonimo onim, ki so šli v smrt z jasno zavestjo, da vedo, zakaj umirajo: družinski oče - zaradi svojega pojmovanja družine kot celice človeške družbe, kmet - kot predstavnik zasebnega gospodarstva in svobodne iniciative, delavec - kot človek, ki teži z delom ustvariti si lastem dom in srečo svoje družine, inteligent - predstavnik svobodnega udejstvovanja v javnosti in nasprotnik diktirane politične zavesti, žena - v svojem visokem pojmovanju morale, človek - kot krščansko bitje, vojak - branilec narodovih vrednot in Slovenec - zaradi slovenstva. Vsakdo je bil mučen, preganjan ali ubit zaradi enega izmed teh činiteljev. Tudi mi smo zato izven domovine in naši grobovi v tujini pričajo o tej veliki Kalvariji našega naroda. Zaustavimo se ob njih in spoznali bomo, da so naša medsebojna politična trenja greh in zločin. Mrtvi nas opominjajo, da ne storimo zopet stare napake. Dovolj je bilo gorja, dovolj revolucije in ubijanja. Strpnost, ljudje božji! Saj poslušam tvoj svet - toda poslušaj tudi ti mojega in vsak od naju bo uvidel svoje napake. Potreben je nato pogum, da se jih tudi prizna. Trmoglavo vztrajanje pri napakah bi pomenilo pustiti narod v dvomu in negotovosti, obenem pa z molkom samo potrjevati delo onih, ki so našemu narodu škodovali. Priznati mi slabost, marveč visoka moralna vrlina, ki diči prave narodove voditelje in inteligenco, ki je prva poklicana k obnovitvenemu moralnemu, duhovnemu in političnemu delu.

Nesporno Veliki Človek Winston Churchill je odkrito priznal, da je napačno storil, ko je pristal na Tita. Angleškemu narodu je odkril Ahilovo peto svoje medvojne politike in ga zato narod ni obsodil. Če morda zaradi tega, ker bi kdo dejal, da se Angleški ne tiče naša usoda, marveč zato, ker je razumel vzrok Churchillove napake. In si mar mi, ti oni i drugi, vsekakor pa Slovenci, niemo na jasnem o vzroku naših napak? Mar nočemo tudi mi pokazati narodu novo pot iz brezdna zmešnjav? Če bi Churchill molčal, bi mu narod kljub temu še naprej verjel, ker je preizkušen državnik, toda v tem slučaju bi Churchill vodil Angleže za nos in jih tiral na ravnost v pogubo. Toda ne. Churchill je priznal, da je rodil s tem narod pred zablodami. V čigavem interesu je potem, da n.pr. nekateri v emigraciji še vedno trdovratno molčijo? S tem si pač gotovo ne ustvarjajo dobrega mnenja.

Veliko je naše poslanstvo - poslanstvo emigracije. Notranje izmirjeni, duhovno prerojeni in v zaupanju močni lahko prinesemo narodu ob svojem povratku toliko zaželjeni mir, trezno previdnost in umerjen nastop v vseh, zlasti političnih zadevah. Nikdar več ne sme doseči strankarski boj take ostrine, kot smo ga doživeli nekaj let pred razpadom Jugoslavije, ki je upropastil slovenski narod in pognal široke mase v partizansko strelo. EDEN DRUGEMU JE TREBA PRITI ISKRENO NASPROTI BREZ SOVRAŽENJA IN NAMERE PREVLADANJA. TODA PREDHODNO JE TREBA SPRAVITI IZPRED LASTNIH VRAT SMETI, OB KATERIH BI SE MOGEL SOSED SPOTAKNITI, KO BI PRIŠEL K SOSEDU NA RAZGOVOR. VSAK BI MORAL NAPRAVITI RAČUN S SEBOJ, S SVOJIM DELOM, NATO PA ISKRENO PRISTOPITI K OBNOVI. Saj stanje medsebojnih očitkov podžigajo oni, ki so največja prepreka za skupnost in ki vedo, da edino s stalnim podpihovanjem in krvavenjem starih ran morejo "igrati še kakšno vlogo". Takšne

je treba neusmiljeno in na vsakem koraku razkrinkavati ter izločevati iz naše sredine, če nočemo, da se nam bo PLUG PREMOVITVE ob vsakem zetru SLOVENSKE LEDINE krhal ob kamnih, ki trdovratno vztrajajo na istem mestu in se nočejo prostovoljno umakniti SETVI SLOVENSKE NACIONALNE SVOBODNOSTI.

MRTVI SO NAŠA ŽIVA VEST! Ta naj žge slehernega Slovenca, ki ne bi v teh težkih trenutkih naše zgodovine napravil vse, kar je v njegovi moči (ne samo kar je po njegovem svetovno-nazorskem prepričanju mogoče), da se narod čimpreje otrese komunističnega jarma in zopet doseže blagostanje. ZAKAJ POIZKUŠATI RAZBITI NEKAJ KAR JE POZITIVNO, PA NI "NAŠE"? TAK SNI TEZ JE NAŠ NAROD SIT DO GRLA. VSE, KAR SLUŽI SKUPNOSTI JE KORISTNO, PA NA PRIDE S KATERIKOLI ŽE STRANI.

Modrijanov ni med našo emigracijo, pač pa dosti preveč domišljavcev in prenapetežev. Eliminirati te, odnosno jih skušati najpreje prepričati je najpoglavitnejši korak k poenotenju delovanja naše emigracije. Potem pa dobra volja in pametna akcija. Ničesar naj se ne ovrže, kar se lahko stori. Ponekod so pač prilike boljše, ponekod slabše, toda glavno je, da je vsaka slovenska emigrantska skupina, pa naj se nahaja kjerkoli, duhovno enotna in da ne gre v razkorak z ostalimi. Programe pa puntimo, ker nas bo narod demantiral. MI SMO DANES SAMO SLOVENCI IN JUGOSLOVANI, KI SO NAŠ DESETTISOČI ŽRTEV IZKOVALI, DA HOČEMO PRINESTI NARODU RESNIČNO VSTAJENJE = SVOBODO. In kakor pravi srbska pesem komunistom "Grobovi vaši boričane s vami!", prav tako lahko rečemo tudi mi: PRAZNIK MRTVIH - PRAZNIK ŽIVIH!

-VT

Dobrotni Log, sprejmi njegovo žrtev,
sprejmi jo v spravo za rodu Vstajenje,
ki duša dal je zanj, srce, življenje.
Daj cilj ta svetli narod da doseže,
da z bratom brat na veke se poveže!
A nje, ki si jim že odločil boje,
napolni z milostjo ljubezni svoje,
daj moč jim, da osvobodijo
zemljo in brate, ki na njej trpijo!

Ljubo.

Javna tribuna

Mnogim ljudem, da ne rečem skoraj vsem slovenskim beguncem, je največkrat v mislih povratek v domovino, ko se razmere preokrenejo in uredé v pravcu svobodnega življenja. Ta misel, želja, hrepenenje, je tako močna, da zavzema večji del našega razmišljanja in nas često žene iz pesimizma v optimizem ter iz optimizma v pesimizem. Vsekakor pa ima svojo podlago, kajti MI SE BOMO VRNILI V SVOBODNO SLOVENIJO - SVOBODNO JUGOSLAVIJO IN NE BOMO PROPADLI NEKJE V SVETU. To dejstvo je kot amen v očenašu in mora biti za nas definitivno. Kdor je izgubil to vero in se predaja, čeprav obupan, misli na večno bivanje nekje izven svoje domovine, je obračunal z življenjem in z narodom doma, ki je - čeprav trpi stokrat hujše kot emigracija - neomajno prepričan v svoje rešitev.

Pri tem pa se mi vsiljuje vprašanje: "KAJ POTEM?" Kamreč po povratku. Nočem se spuščati v podrobnosti, ampak se dotakniti samo enega perečega problema nacionalne važnosti: STROKOVNA USPOSOBLJENOST NAŠEGA UPRAVNEGA APARATA. Odkod naj ga vzamemo?

Število strokovnega osebja se je med vojno in pod sedanjim režimom fatalno zmanjšalo. Spomnimo se samo preganjanja inteligenčnega sloja na Gorenjskem in Štajerskem leta 1941, izgon v Srbijo, Westfalijo in Slezijo, koncentracijska taborišča v Italiji in Nemčiji, partizanski pokolji na Dolenjskem in Notranjskem, državljanska vojna itd. IN PRI VSEM TEM SE PRIMORSKA NIMA SVOJEGA URADNIŠKEGA STANU. Kako torej zadovoljiti potrebe? Ali hočemo voditi obnovo s takimi ljudmi, kot jih postavlja KP na položaje? Pod današnjim režimom je v uradu, kjer je proje poslovalo 10 uradnikov za poslenih dvakrat in trikrat toliko...

Slab administrativni kader znači polževo in majavo obnovo, znači pa tudi največji razmah birokracije in korupcije. Kaj torej?

Narod doma nima možnosti pripravljati kadra, medtem ko ga KP usposablja prvenstveno za "čuvanja pridobitev narodno-osvobodilne fronte" in šele v drugi vrsti za strokovno osebje. Tako je z "uradniki" po mestih" ljud

skih odborov", učiteljstvom (z dvema razredoma ljudske šole po trimesečnem tečaju), "delegati ministerstva" v podržavljenih podjetjih itd.Poleg tega pa še sistematično čiščenje "predstavnikov starega reda".

Spet je tu EMIGRACIJA, da priskoči na pomoč. In to s šolanjem številne inteligence, ki se nahaja za žicami zavezniških taborišč.

Vse hvalevredno je skrbstvo za naše šole po raznih taboriščih.Nesporno je to velikega pomena za bodočnost našega naroda. Toda tu porajajo še se inteligenčna plast ima še veliko dela pred seboj. Ljudske in srednje šole so PRVA STOPNJA k izobraževanju novega kadra. Zato je potreben energičen napor i vzgojiteljev i učencev, kajti opaziti je, da v emigrantskih ustanovah izšolana mladina kvalitetno precej zaostaja za mirnodobsko.Napaka je predvsem v tem, da vlada med starešinami premajhna zavest odgovornosti za opravljeno delo. Češ, "samo da šolarje zaposlimo" in ne polagajo tiste važnosti na šolanje, kot bi bilo potrebno. Na drugi strani pa se učenci, videč takšno popuščanje, niti najmanj ne potrudijo, da bi se res kaj naučili. "Samo da gre". Ocene se delijo preveč lahkomiselno.Izpraševalna pa še niso izkaz dejanske sposobnosti.

Priznam, da je psihološki moment pouka v takih okoliščinah vse prej kot pa povoljen in da ni ničesar, kar bi moglo vzpodbuditi volje za resen pouk. TODA VI * ŠOLARJI IN STAREŠINE - SE ZAVEDAJTE, DA BOSTE V NE TAKO DALJNI BODOČNOSTI NOSILI ODGOVORNOST ZA OBNOVO NARODA DOMA,KI BO HITRA IN TEMELJITA LE, ČE BOSTE LAHKO POSLUŽILI S SVOJIM ZNANJEM. Ljudi,ki znajo pa samo pisati in šitati je pri nas - ves narod!

Opozoriti moram zlasti na dejstvo, da je tujcu, ki nam je priskočil na pomoč z legaliziranjem naših izpričeval, pač vseeno, koliko so naši študenti dejansko izšolani. To je naša stvar, saj bo šlo za nas, ne za njih. In v tem pogledu je treba tankovestnosti naših šolskih predstojnikov. Ne "fabricirati", marveč izgraditi!

Bolеče vprašanje je pa vprašanje slovenskih akademikov. Sobene pomoči ali pa le pomoč od "naših za naše". Da je to dejstvo, priča neštetokrat. Eno akademsko leto je že izgubljeno in slovenski akademiki z strahom pričakujejo, kaj bo z drugim. Ni prijetno pisati takih stvari, toda še slabše je molčati o njih. Apeliram na merodajne činitelje in ustanove, da se ne prikopljo okrog tega "al prav se piše kasha- ali kaša",marveč da iskreno in dejansko upravičijo svoj obstoj in store vse, da se s takim stanjem preneha. TUDI TO JE ENO IZMED VPRAŠANJ SLOVENSKE NACIONALNE ENOTNOSTI, KI MU JE TREBA POSVETITI VSO PAŽNJO IN SKRB. DELATI DRUGAČE - POMENI RAZBIJATI NAŠO EMIGRACIJO. P.Kristan.

"SLOVENSKI PRIMOREC" JE ZAPISAL V ŠT.41. DNE 10.OKT. T.L. SLEDEČI STAVEK, KI JE ISKRENA ŽELJA VSEH DOBRIH SLOVENCEV:

"Ko bo vsem jasno, da so koristi domovine nad koristjo te ali one stranke, bo pravična sprava in sodelovanje vseh za skupni blagor lahka stvar."

Domovina priča

"Pregled strane štampe"(IDVK) št.7. poroča: "Obveščeni smo iz zanesljivega vira, da je bil pred mesecem dni izvršen zelo težak slučaj zastrupitve partizanskih oficirjev v Strumici, kjer je nastanjen štab 48.proletarske divizije. Ob tej priliki je bilo zastrupljenih 43 oficirjev in en kuhar. Učinek strupa je bil tako hiter, da niso mogli nuditi nobene pomoči zdravniki, ki so prispeli še istega dne iz Skoplja in Beograda."

IZ HRVATSKE POROČAJO : Tudi v Hrvatski je organizacija OZNE izvedena kot v ostalih delih države. Obstojajo srezke in okrožne OZNE. V OZNI se nahajajo samo prepričani komunisti. V Vinkovcih se nahaja srezka OZNA,katere šef je Mato Filipović, njegov zastopnik pa "kapetan" Svetozar Jordić. V tej OZNI so posebne celice, ki so napravljene tako, da v njih spuste do pol metra visoko vodo. V takih celicah morajo "trdovratnejši zločinci" prebiti po več dni, da jih "omehčajo". Razen tega pa imajo po celicah napravljene posebne omare, ki so zgrajene tako, da je v njih mogoče samo stati, ne more se niti poklekniti, niti sesti. To nekaj dnevih , ki jih mora prebiti jetnik v tej omari, je živčno in telesno tako izčr-

san, da prizna vse, kar se od njega zahteva. Zato/OZNO po Hrvatskem kroži pregovor: "Kdor pride v OZNO nedolžen, ne pride iz nje zdrav, a kdor pride v OZNO kriv, ne pride iz nje živ."

KAKO DOBRO SE ŽIVI V JUGOSLAVIJI pričajo tudi pobegi visokih komunističnih glav v inozemstvo. Tako je prispela v čolnu preko Jadrana sestra "generala" Koče Popoviča, ki živi sedaj nekje v Rimu in ve veliko zanimivega povedati. Prav tako je odbil povratek v Jugoslavijo brat Koče Popoviča, ki je bil v diplomatski službi. Oba sta očividno obupala nad bodočnostjo Titovega režima in sta dalekovidno zapustila svoje položaje, ki so jima nudili vse bonitete.

POGLED na SITUACIJO

POD TEM NASLOVOM BOMO OBJAVILI SERIJO AKTUALNIH ČLANKOV, KI JIH JE NAPISAL EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV.

I. REŠITEV JE V ŽELODCU.

Poslednji dogodki nam kažejo, da se nahajajo Anglosmerikanci v močni diplomatski ofenzivi za izgraditev miru v svetu na osnovi štirih svobošcin. Vkolikor so ta načela v teku preteklega leta zatemnela, toliko bolj se občuti danes v svetu potreba po njihovi realizaciji. Občuti se potreba po nečem močnejšem, kot pa je samo golo orožje in to je NAČELNOST. Načelnost in brezkompromisnost v stvareh, ki edino morejo biti podlaga trajnemu miru. Edino tako lahko razumemo neprestane britanske in ameriške note Poljski, Komuniji in Bolgariji. Brez padca "železne zavese" ni mogoča ekonomska obnova Evropa, medtem ko pomeni sedanje stanje strahotno breme za anglosmeriške davkoplačevalce, ki morajo financirati obnovo državam, ki si zaradi "železne zavese" ne morejo same pomagati. Zapadni del Evrope je absolutno navezan na uvoz iz prekomorskih držav, ker mu je zamenjava z vzhodno Evropo onemogočena. Naš kontinent je razdeljen na dva dela, od katerih vsak zase ni zmožen samostojnega gospodarstva brez pomoči od zunaj.

Tako bi si človek mislil, da zapadno polovico Evrope vzdržuje Anglija in Amerika, vzhodno pa Rusija. Obe pa se krepita in ostrita za medsebojni obračun. Toda temu ni tako. Dovolj je, če vemo, da je UNRRI-n material 72% iz USA, 20% iz Britanije in Kanade ter 0% iz SSSR. In vendar podpira UNRRA tudi Poljsko, Jugoslavijo in SSSR - zlasti Ukrajino. Nek francoski pisec je dejal, da v Jugoslaviji vlada dolar in se ni niti najmanj zmotil. Jugoslavija je od predvidenega kredita 426,500.000 dolarjev prejela doslej UNRRI-ne pomoči v iznosu 315,779.000 dolarjev ali po uradnem tečaju (1 dolar=225 lir) 71(enainsedemdeset) milijard - 40 (štirideset) milijonov - 50 (petdeset) tisoč lir. Če pa vzamemo črnoborzijanski tečaj (1 dolar = 200 dinarjev) je to v dinarjih 63 (triindšestdeset) milijard - 155 (stopetinpedeset) milijonov - 600 (šesto) tisoč dinarjev, če vzamemo v obzir, da prodajajo Titovci UNRRI-no blago na črni borzi. In to je tudi edini resni doprinos, ki ga ima Titov režim, kajti niti država niti veliki Stalin ne da ničesar. Nasprotno, UNRRI-no blago, namenjeno za Jugoslavijo, potuje v Albanijo in Rusijo, ki prejemata zelo malo od UNRRE. Tito s svojim "zavezništvom" z demokracijami praktično podpira sovjetsko politiko na Balkanu s tem, da uporablja UNRRI-n material odn. denar, ki ga dobi zanj, za oboroževanje in preskrbovanje komunističnih agentov v Grčiji, Albaniji in Julijski Krajini. V zahvalo obtožujejo Sovjeti Anglosmerikance, da hočejo z denarnico osvojiti svet in izvajati pritisk na "mlade demokracije".

Nedvomno je res, da bodo vzhodne države odn. dežele za "železno zaveso" v zelo težkem položaju, če jim Zapadni Zavezniki zagrozijo z ustavitvijo pomoči. V tem slučaju se bo najlepše pokazalo, kdo drži vajeti v rokah - ali Kremelj s svojo komunistično ideologijo ali Zapad s svojimi civilskimi pošiljkami. Po tem se bo meril tudi politični vpliv. Zato se pa vse "vzhodno-demokratske" države tako prizadevajo podaljšati UNRRI življenje preko določenega roka in "opozarjajo" na potrebo pomoči onim, "ki so bili najbolj prizadeti v vojni" in ki so potrebni hvaležnosti vsega sveta. Toda, USA in Anglija bi si tudi radi zacelili svoje rane in bi radi videli, da bi njihove žrtve ne bile polnjenje soda brez dna. Spoznali sta, da ju komunisti samo izkoriščajo in na njun račun utrjujejo svojo oblast.

obenem pa agitirajo proti njima. Temu bo [illegible] je zadnjih dogodkih, kaj kmalu konec (v diplomatskem jeziku pomeni besedica "kmalu" nekaj mesecev). Ali - ali. Ne more se govoriti ono, delati pa drugo. "Times" pravi k novi Stalinovi izjavi, da so se mednarodni činitelji odločili v bodoče gledati na nje na to, kaj Sovjeti delajo, ne pa kaj govorijo. To pa zaradi tega, ker so Sovjeti in njih satelitni prijatelji na razne obveznosti, pa jih niso kljub lepim besedam izvršili. Tako n.pr. v pogledu razorožitve Nemčije, svobodnih volitev v Jugoslaviji in Bolgariji, svoboščin v Romuniji in na Poljskem ter drugih stvari. Obenem pa dravno poslušati propagandne laži o"kapitalistični politiki" in "kapitalističnem imperializmu", pač ne more da bi angloameriškim državljanom zagona, da si do naprej odtrgujejo od ust in dajejo onim, ki jih v zahvalo predstavljajo svetu kot zatiralce in izkoriščevalce delavskega ljudstva. Pa še bi bili Anglija in USA še taki skladišči živil in ostalega materiala, bi se morali prej ali slej izpraznit. In sedaj je že leto in pol, odkar dejansko hranita z ostalimi demokratskimi silami vso Evropo, pol Azije in lastno ljudstvo. Docela jasno je torej, da bi Zavezniki radi videli tudi vzpehe teh svojih žrtev. Ali si je Evropa opomogla, ali je rešena lakote, ali diha svobodno življenje, za katerega sta napeli zapadni velesili vse svoje sile za zrušenje nacizma - ali ne? In morali sta na žalost ugotoviti, da so rezultati vse prej kot pa zadovoljivi. Položaj je enak začetnemu. Torej kaj? Nadaljevati z igro slepe miši in še kar naprej dajati in dajati? Ne. "Zapad" je spregledal. Potrebna je tudi politična akcija. Odstraniti je treba prepreke, ki ovirajo obnovo Evrope. In to imperije, dokler se skladišča niso docela izpraznila in dokler ne nastane nevarnost, da zapade Evropa zaradi pomanjkanja pomoči anarhiji, t.j. komunizmu.

Precej časa je bilo potrebno, da se je svet prepričal, kdo so glavni antiki, ki stoje na poti obnove in izgradnje miru. Precej časa. Toda upanje je, da se bodo stvari razčiščevale sedaj hitreje. Razčiščevale pa ne diplomatski način, ki terja nedvomno počasnejši postopek. Toda zaveda si se moramo, da druge poti ni razen takojšen oborožen spopad. Bevin je odločno za prvo pot. Pri prihodu v New York je izjavil: "Vsak si želi miru. Naše delo mora biti postopno, da izgradimo vsako fazo trdno in močno." Diplomatska ofenziva, ki je v teku in ki ne bo še pojačala, se vrši z namenom zrušiti umetne zidove, ki jih je zgradil komunizem v Evropi in Aziji ter postopoma potiskati Sovjete nazaj na njihove meje. To je borba, ki smo jo opazovali na pariški konferenci in ki jo opazujemo sedaj na zasedanju skupščine OZN.

(Prihodnjič II.poglavje: "Komunizem izgublja postojanke".)

PRED DVEMA MESECEMA, KO SE ZAPADNI ZAVEZNIKI SE NISO MOGLI ODLOČITI O STALIŠČU, KI NAJ GA ZAVZAMEJO, JE LONDONSKI "ECONOMIST" ZAPISAL:

"Ko so odstopili od načel zavoljo tega, kar imenujejo oni politiko, stoje sedaj zahodne velesile brez načel in brez politike ter hočejo v Pacifiku dvigniti svoj plen iz mrtvega morja... Čisto gotovo ne bodo tako do sebi miru, ki bi bil oprt na načelih in prav gotovo tudi ne bodo dosegli take zveze z Rusijo, da bi stabilizirali politične sile... Ne vemo, koliokrat bi bilo treba še poudariti, da niti v Nemčiji, niti na Srednjem Vzhodu, niti na Sredozemskem morju niti na Srednjem in ne na Daljnem Vzhodu ni mogoče udarjati z nekaj z - ničemer...

Če hoče zahodna politika obstati, mora imeti neko pozitivno politiko, a te ne bo imela brez opore na - NAČELA..."

Svoj članek zaključuje s tem, da se vprašuje, kaj na se torej počne z zapadnimi vrednotami in odgovarja: "SPRAVIMO JIH V - DEJANJE!"

SOL BLOOM, NAČELNIK POSLANSKEGA ODSEKA USA ZA ZUNANJE-POLITIČNE ZADEVE JE IZJAVIL, DA

se bo Rusija ustrašila biti popolnoma odrezana od ostalega sveta in da bo končno sprejela vse pogoje in načrte Združenih držav za trajen mir. Združene države bodo dobile diplomatsko bitko kmalu, je rekel Bloom.

Bloom, katerega izjave se dostikrat tolmačijo kot mnenje zun.ministrstva, je rekel, da je močno stališče, ki ga sedaj zastopa Sovjetska Unija proti Združenim državam, samo pesek v oči ruskemu narodu. Sovjetska vla-

da hoče prikazati narodu, kako močna da je v svojem sprovajanju komuni = zma v svet, je rekel Bloom. Združene države morajo stati trdno in kazati svetu pot do trajnega miru.

"Jugoslavija, Poljska, Litva in druge take dežele, ki so v rokah Sov= jetije, lahko same rešijo svoje probleme, če imajo prosto besedo v tem . Zato moramo pa mi zahtevati, da drži Rusija prste proč od notranjih za = dev teh dežel," je rekel ameriški poslanec.

B A R O M E T E R

POD TO RUBRIKO BODO NAŠI ČITATELJI LAHKO V BO= DOČE ZASLEDOVALI ZNAMENJA, KI KAŽEJO, DA BO KO= MUNIZEM PREJ ALI SLEJ DOŽIVEL USODO SVOJIH FAŠI= STIČNIH BRATCEV.

BIVŠI ZUNANJI MINISTER Velike Britanije Anthony Eden je izjavil, da bodo ruske metode, s katerimi iščejo Sovjeti svojo varnost, privedle končno do popolnega preloma med komunističnimi in demokratskimi narodi in ta raz = kol Rusiji ne bo prinesel varnosti, ki jo išče.

V svojem članku v reviji Collier's pravi Mr.Eden, da vztraja Rusija na tem, da si ustvari naklonjene vlade v sosednih državah in da je tudi v nekomunističnih državah znala postaviti na vodilna mesta komuniste.

To, pravi Eden, mora prinesti do ločitve med komunisti na eni ter zo sodnimi demokracijami na drugi strani. Rusija s takimi potezami ne bo mo gla najti varnosti, ker v takih državah vlada komunistična manjšina samo nato, ker stoji za njo Sovjetska zveza in bo na oblasti samo toliko časa, dokler bo imela ta manjšina za seboj Sovjetsko zvezo.

CHICAGO TIMES je objavil dopis iz Rima o Beogradu in Titu, ki ga je napi sal James Wellard, ki je prisostvoval letošnji paradi 1.maja v Beogradu. Med drugim pravi: "Ob koncu parade prihaja "jedro odpora", nekako tisoč moških in ženskih atletov v rumenih in rdečih srajcah, v kratkih belih hla čah in z gumijastimi podplati na čevljih. To je atletska skupina in izka zuje Titu čast s tem, da poklekne pred njim na eno koleno in zavpije:"Ži vio Tito!" To me je spomnilo na gladiatorje v rimskem cirkusu."

PUEBELSKI ŠKOF MOST REV.JOSEPH C.WILLGING je v svojem govoru na sestanku delegatov KSKJ v Pueblu med drugim dejal: "Naša demokracija še posebno stre mi za tem, da ščiti življenje, svobodo in prizadevanje doseči srečo z a vse svoje državljane, brez ozira na njihovo veroizpoved ali narodnost.Ne manjka pa ljudi, ki trdijo, da so stoprocentni Amerikanci, pa dejansko ne priznavajo teh načel, ker ne vedo, kaj pomeni prava človeška enakopravn = ost, kakor jo razlagajo cerkveni očetje in očetje ustanovitelji naših združenih držav ameriških, in vedno več je takih, ki bi radi prodali na= šo demokratično vlado in ustanove kakšni tuji totalitarni sili.

Samo malo bi se rad dotaknil razmer v tujih državah; temu se ne mo = rem popolnoma izogniti. Potegnil bom zaveso čez strahovito preganjanje , ki ga morajo prestajati tisti,s katerimi vas druži vezi krvi in duha,iz rok tiranov, in to samo zato, ker so zvesti svoji veri. Tito, Stalinova lutka, je izjavil, da mora biti v Jugoslaviji Cerkev uničena. Ta privrže nec moža z železno masko v Kremlju ne poizkuša v Jugoslaviji nič drugega kakor tisko, kar poizkuša Stalin, kjerkoli pride začasno do moči.Rad bi imel pod svojim vplivom celi svet, tudi Ameriko. Benni od jeze,ker se mu ni posrečilo, da bi se bil uveljavil v katoliški Španiji."

"Prepričan sem, da se bo ta konvencija neustrašeno izrazila p r o t i komunizmu v Ameriki in komunistični Rusiji, ki ga pospešuje. Upam,da bo neustrašena v svoji obsodbi veleizdajalca generala Tita."

BEVIN JE PRED ODHODOM V NEW YORK DEJAL: Najprej je treba izgladiti ideo= loške spore. Nastajajo velika vprašanja, ki jih bo genialnost rešiti. Ve rujem v svobodo govora, svobodo združevanja, svobodo pred strahom in svo bodo pred pomanjkanjem. Verujem v svobodno iniciativo ter da si narodi svo bodno izberejo svoje vlade. SSSR hodi po načelih Marxa in Lenina.

LABURISTIČNI PRVAK MORISSON je v svojem govoru povdaril, da je treba pre nehati s pridobivanjem osebnih dobičkov na račun delavskih mas in da je

treba prekiniti s pretiranim ukazom, ki se je dvigal kljub temu, da so delavske mase stradale. - Pri občinskih volitvah v 360 občinah Walleesa v Angliji je komunistična stranka izgubila 6 občin, ki jih je držala v svo jih rokah in zmagala samo še v eni.

TURŠKI DELEGAT V OZN je indirektno na Stalinov govor izjavil, da je svet eit fraz in da je treba dejanj.

GRŠKO SODIŠČE je obsodilo komunističnega prvaka Zaharijadesa.

KOMENTATOR RADIA LONDON je k zaključku zborovanja britanskih delavskih sindikatov dejal, da so za resolucijo v pogledu nepovoljnega stanja v Grčiji in Španiji glasovali nepoučeni delavski predstavniki in da je Attlee izjavil, da sta bili obe resoluciji sestavljeni v jeziku komunistov, da pa je Bevin s svojim govorom prepričal, da je njegova "politika dolgoročnih načrtov" pravilna.

ANGLEŠKI NARODNI POSLANEC PREISS, ki je prisostvoval bolgarskim volitvam, je izjavil, da je imela komunistična stranka v rokah policijo in vojsko. Prav tako trdijo ostali angleški opazovalci, da je vladal pred volitvami pravosti teror.

BRITANSKA NOTA POLJSKI zahteva necenzurirane dopise in svobodno kretanje britanskih novinarjev po Poljski pred in po volitvah.

BRITANSKA NOTA ROMUNIJI spominja vlado, da sta USA in Anglija le pogojno priznali vlado v Bukarešti, ker se je obvezala, da bo zagarantirala svo= bodn tiska itd. Nota zahteva, da: 1) Vse demokratske antifašistične stran ke imajo enake volilne možnosti; 2) Te stranke imajo svoje zastopnike v vseh volilnih komisijah in pri štetju glasov; 3)Rezultat takoj objaviti; 4) Da se da možnost pritožbe nad nepravilnostmi pred neodvisnim sodiščem; 5) Možnost vpisa vseh volilnih upravičencev v volilne spiske.

VSE NEKOMUNISTIČNE STRANKE V BERLINU so dosegle pri zadnjih volitvah 80% vseh glasov.

NOVOZELANDSKI DELEGAT V "VS OZN" je izjavil, da VS ni v stanju izvesti akcijo proti državi, ki ima pravico na veto, tudi ne proti malim državam, ki so pod zaščito take sile. BOLIVIJSKI DELEGAT pa je dejal, naj se pra= vo na veto ukine ali pa revidira.

LABURISTIČNI POSLANEC DAVIS je predlagal preiskovalno komisijo, ki naj pregleda, odkod imajo posamezni angleški časopisi svoje finance. Dejal je, da obstojajo koncerni, ki tiskajo časopise in jih razdeljujejo po Angli= ji. MORISSON je k temu še dodal, da je taka komisija potrebna v obrambo svobode tiska. Nek drug poslanec pa je izjavil, da imajo levičarji mož = nost objavljati svoja mišljenja v desničarskih časopisih, medtem ko obrat no ni mogoče.-Ta predlog so laburistični poslanci sprejeli z 270:150 gla sovom in ga bodo predložili vladi.- Komunistični "Daily Worker" je takoj zavohal, kam pes taco moli, pa je zapisal: "V kapitalističnih državah svo boda tiska nikdar ni bila velika!"

SOVJETSKI DELEGAT V KONTROLNEMU SVETU V BERLINU je predlagal, da dobe vse nemške stranke svoje centralne urade za vso Nemčijo in da se jim dovo li imeti zborovanja po vsej Nemčiji.- Ta predlog so seveda hitro umaknili, ko so jim Zapadnjaki dali razumeti, da bi v sovjetskem področju bila vsa zbo rovanja drugih strank razen "Enotne socialistične" izžvižgana po "ljud = stvu", medtem ko jih na Zapadu ne bi nihče oviral. To bi šlo Sovjetom se veda v račun.

V ANGLIJI JE SEDAJ ZAPOSLENO 97,5% delavstva. Angleški izvoz je za 12 mi lijonov funtov šterlingov večji kot l.1938.

ZA IZGRADITEV MIRU so potrebne čvrste socialne osnove, za ostranitev voj ne pa je potrebno uničiti njene klice - je princip Bevina, ki veruje, da ima zunanja politika najtesnejšo zvezo z delavskimi vprašanji. Problem med narodnega sodelovanja ima ekonomsko osnovo, pravi Bevin. To je njegov od govor tistim, ki so se čudili, kako je mogel postati zunanji minister člo vek, ki se je vse svoje življenje pečal zgolj z delavskimi vprašanji.

KO PREČITATE NAŠ LIST, GA DAJ ČITATI NE ONIM, KI GA NE MOREJO KUPITI !!!

RAZGLED

O Z N - ZASEDANJE SKUPŠČINE: Britanski delegat je odločno za mednarodno kontrolo atomske energije. Dejal je tudi, da je treba osvoboditi Španijo brez državljanske vojne. OZN naj prevzame nase delo UNRRA. - La Guardia je dejal, da grozi Evropi v prihodnjem letu nova živilska kriza, če ne bo OZN financirala uvoza v opustošene dežele.- Egiptski delegat je izjavil, da bi se tuje čete ne smele zadrževati na teritoriju malih držav,ker to otežkoča njihov ekonomski položaj. Izrekel se je tu za pazljivost pri uporabi veta.- Molotov je predlagal zmanjšanje oboroževanja v svetu in prepoved vojskovanja z atomskim orožjem. Prepovedalo naj bi se tudi izdelovanje in izkoriščanje atomske energije v vojaške svrhe.- Ameriški delegat Baruch je nato izjavil, da/USA izvršila samomor, če bi izročila atomsko bombo svetu; pač pa se je zavzel za močno mednarodno kontrolo.- Molotov je glede na glasove o reviziji veta dejal, da je sedanja kampanja"definitivno sovražna Sovjetski zvezi" in da se vrši gospodarski pritisk,da bi se z denarnico osvojil svet. Enako, je dejal Molotov, velja za razpostavljanje oboroženih sil (ameriške ladje v Sredozemlju -op.ur.), ki je posledica "pomanjkanja diplomatskih uspehov".- Avstralski delegat je izjavil, da je "neka sila" stalno uporabljala veto v nacionalne interese,ne pa mednarodne. V skupščini je treba jasno govoriti o vseh mednarodnih problemih, je dejal. Da bi se OZN zaradi revizije pravice veta razbila, je resna, toda neverjetna možnost. Glede atomske energije je potrebna mednarodna kontrola.- OZN je sprejela na dnevni red Molotov predlog glede zmanjšanja oboroževanja. - Enako pritožba Indije zaradi slabega ravnanja Južnoafriške unije s tamošnjimi Indijci. - Noel Backer je na pritožbo Albanije dejal, da ne ve, kaj bi se z Albanijo zgodilo, če ne bi Britanci zmagali. Sedaj pa, je dejal Noel Backer, ravnajo z našimi vojaki , kot da bi bili sovražni. - Angleški obrambni minister Alexander je izjavil, da morajo britanske čete uresničiti člene listine OZN in zavarovati vsak del britskega imperija, dokler ne bodo funkcionirale sile OZN.- Holandija zahteva popravek svoje meje napram Nemčiji.- Bolgarija se zavzema za revizijo sedanje oblike mir.pogodbe in zahteva: 1) Priznanje Bolgarije kot sobojevnice; 2) Izhod na morje in zapadno Tracijo; 3) Zmanjšanje reparacij, ki znašajo 125 miljonov dolarjev; 4) Brisanje demilitarizirane zone napram Grčiji in 5) Da se odbijejo grški mejni popravki.-Italija je poslala noto, v kateri pravi, da se ne strinja z določitvijo meje napram Jugoslaviji in višino reparacij.- V OZN bodo ponovno razpravljali o prošnjah za sprejem v članstvo, kakor tudi o beguncih in pa o tem, kdo je glava OZN: Varnostni svet ali skupščina.

GLAVNE TOČKE DRUGE STALINOVE IZJAVE:(dopisniku United Pressa)V Nemčiji je treba doseči ne samo gospodarsko, marveč tudi politično edinstvo. Naj se osnuje nemško upravno telo pod nadzorstvom zaveznikov. O sedanji demokratizaciji Nemčije ni siguren. Treba je uničiti fašizem in resnično demokratizirati Nemčijo. Potsdamski sklepi se v tem pogledu ne izvajajo v celosti. Meje Poljske napram Nemčiji so za SSSR dokončne. Med SSSR in USA ni večje napetosti, kot trdi Byrnes. Sovjetska zveza "se zanima" za ameriško posojilo. Churchill in somišljeniki so "podžigalci vojne". V Nemčiji, Poljski, Madžarski in Bolgariji je 60 oklopnih in strelskih divizij, čez nekaj mesecev pa bo le še 40 divizij zaradi demobilizacije. SSSR nima atomske bombe, niti ne podobnih atomskih orožij. Potrebna je močna mednarodna kontrola atomske energije. Britanske čete v Grčiji niso potrebne . Jugoslavija ima vzrok biti nezadovoljna z mir.pogodbo z Italijo. Pravica na veto ni bila prekoračena.

CHURCHILLOV ODGOVOR STALINU: Churchill je nazval Stalina svojega "prijatelja" in dejal, da mu je milo slišati tako Stalinovo izjavo. Toda,je dejal, Stalin ni povedal, koliko divizij ima SSSR v Romuniji in na področju Leningrada. 60 divizij je še vedno dosti večja številka, kot pa jo bele angloameriške čete v Evropi. Vztrajam, je dejal Ch., na medsebojnem obveščanju o številu garnizionov. Obstojajo dejstva, ki jih je treba razčistiti.

RAZNO: SSSR,Čehoslovaška in Jugoslavija so odbile sodelovanje na podonavski konferenci.- "Otečestveni front"v Bolgariji je dobil pri volitvah 78% glasov.-V Grčiji je sestavljena nova vlada brez opozicije.-Togliati je pripel v Beograd.-Romunski odgovor Angliji:To je vmešanje v notranje zadeve.

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Jugoslovansko ljudstvo ni Titol Jugoslovansko ljud = stvo ni krivo, da mu Tito sedi na vratu, Jugoslovan= sko ljudstvo ne sovraži A= merike."
Konstantin Fotić, nekda = nji jug.veleposl.v U.S.A.

ŠTEV. 248. 9. novembra 1946. L.II.

ENKRAT ZA VSELEJ

• Eno izmed spornih vprašanj, ki je dovedlo še vsak mirovni sklep v zgodovini do krize, je vprašanje manjšin. Manjšine so one večno nepovoljne skupine tujcev, ki zaradi enega ali drugega vzroka prisilno ostanejo izven svoje domovine priključeni drugi državi. Te manjšine vodijo kljub temu, da so delci tuje države, vedno politiko svoje domovine in povzročajo stalne napetosti med sosedi ter postajajo pereč problem pri eventuelnih sovražnostih. Rešitev manjšinskega vprašanja je stalna težnje vseke države že skozi stoletja, a da pri tem ne stavljajo na kocko svojo nedotak = ljivost.

V Jugoslaviji smo imeli manjšine skoraj vseh sosednih narodov. Pri nas v Sloveniji pa smo si dovolili še celo eno posebnost: Kočevski otok, ki smo ga kljub temu, da so nam bili Nemci stalna grožnja za naš obstoj, negovali kot svojega lastnega otroka. Jugoslaviji pač ni mogel nihče očitati, da zatira tuje manjšine, ki so se kasneje, ko smo pričakovali njihove hvaležnosti, izkazale kot najhujša peta kolona. Toda to negovanje je imelo še drug vzrok. Nemce in poturice so ščitili avstrijskantsko nastrojeni krogi, ki so leta 1941 videli v Hitlerju drugega Franca Jožefa, ki bo "bedne Slovence rešil srbijanske knute". Kaj so namreč počeli nekateri kmetje na Dolenjskem v aprilu in maju 1941, ko so nasilno premikali demarkacijsko linijo med italijansko in nemško okupacijsko armado, je že dovolj poznana stvar. To ščuvanje in to politiko gotovih krogov že v Jugoslaviji je imel "čast" občutiti tudi pokojni general Draža Mihajlović, ki je moral celo v Beograd na raport in nato deset dni v zapor, ker je skušal preprečiti, da bi prišli na višje vojaške položaje v Sloveniji avstrijskantsko razpoloženi oficirji - bivši pripadniki avstroogrske armade, ki ne samo, da niso izgubili čina, marveč so bili celo kot zanesljivi v i = sti stopnji prevedeni v jugoslovansko vojsko. Krivda za petokolonaštvo in razpad Jugoslavije ne leži torej zgolj na Kulturbundu in drugih nacističnih ustanovah, ki jih je Jugoslavija na žalost morala mirno trpeti v svoji državi.

Kot rečeno, so imele tuje manjšine najširšo svobodo v Jugoslaviji, medtem ko se obratno n.pr. v Italiji in Avstriji našim ljudem ni godilo nikaj za las tako dobro, kljub temu, da sta se obe navedeni državi slovesno zaobljubili, da bosta dali svojim manjšinam najširšo - če že ne drugega - kulturno avtonomijo. O tem pa seveda ni bilo ne duha ne sluha in danes je slovenski narod odločen, da ne pusti niti enega Slovenca pod okriljem tujih držav, ki ne spoštujejo mednarodnega prava in ki jih v svojem fanatičnem nacionalizmu uporabljajo za svoje poslednje sluge.

Čehoslovaška in Poljska sta doživeli iz podobnega vzroka enako usodo. Danes je tudi njih pritiralo razočaranje tako daleč, da brez usmiljenja brcata tuje manjšine iz svojih držav, pa če je to še tako nekrščansko in nečloveško. Enkrat je potrebno kači odsekati rep, s katerim opleta po tujih državah. Tako se pripravlja Čehoslovaška, da vrže preko meje tudi okrog 200.000 Madžarov, ki so leta 1939 krepko pomagali pri zasedanju slovaškega teritorija.

Trdna odločenost, da se končnoveljavno reši vprašanje manjšin na način enostavnega likvidiranja s pomočjo zamenjave odn. izselitve, je povzročilo, da se na mednarodnih konferencah pojavlja vprašanje zaščite žlovekovih pravic in da se je celo v OZN organiziral poseben pododbor za to vprašanje ter celo neodvisno mednarodno sodišče. Te ustanove imajo namen izsiliti od držav, da izpolnjujejo vse obveze, ki nastajajo iz manjšin =

skega problema in to predvsem enakost vseh državljanov neglede na veroizpoved, raso in narodnost pred zakonom ter enaka državljanske pravice.

Svet in njegovi narodi še niso dobili dovolj zaupanja v mlado organizacijo Združenih Narodov in v njeno učinkovitost, da bi kar mirne duše sledili vsem njenim priporočilom in če bi še naprej slepo verovali v vsa vesna zagotovila in podpisane pogodbe. Na žalost je za polpretekle dobe vse preveč dokazov, da so mnoge pogodbe krpe papirja, ki jih je podpisal izpolnjeval samo toliko časa, dokler mu je to koristilo. Šibkejši narodi se plašijo, da bi morali zaradi petokolonaških teženj tujih manjšin ponovno doživeti kako večjo katastrofo in bi najraje videli, da se to vprašanje enkrat temeljito razčisti na podlagi medsebojne zaupanje svoje bivšega. Pred tem pa je treba najprej potegniti pravično mejo, nato pa izvesti preselitev. To navsezadnje ni nič tako strašnega, če pomislimo, da se je moralo toliko in toliko ljudi izseliti v daljne dežele v iskanju zaslužka ali pa danes, ko je toliko beguncev pripravljenih živeti kjerkoli samo, da so jim zasigurani kolikor toliko povoljni življenski pogoji končno to vprašanje se mora vendar enkrat rešiti in to radikalno, da bodo odpadli stalni mejni spori. Historijsko pravo, "življenski prostor" in kar je take ropotije, je treba že enkrat spraviti s sveta.

Najlepša rešitev bi seveda bila, da se države za vse večne čase obvežejo izpolnjevati določila o človekovih pravicah in jih potem tudi izvajajo, toda to ni dovolj. Potrebno je poleg tega še izbrisati iz človeškega mozga šovinizem, imperializem, agresivnost in vsakojako nestrpnost (političnо, gospodarsko, socialno, versko, rasno itd.) -- kar pa se svetu še ne obeta v tako bližnji bodočnosti. -VT.

Emigracija piše

Branko Lazić :

"TITOV POKRET I REŽIM U JUGOSLAVIJI
1941 - 1946."

Nedavno je izšla v Švici knjiga z gornjim naslovom, kjer Branko Lazić, član Glavnega štaba 501, na dvesto straneh drobnega teksta obravnava Titov pokret in režim od prvih dni okupacije do proglasitve republike ter sprejetja nove ustave. V glavnem je knjiga razdeljena, potem ko nam v predgovoru predstavi Komunistično partijo pred vojno, na tri dele: Borba pod okupacijo, Politična bitka okoli Jugoslavije in Osnove Titove Jugoslavije. Dodani sta še dve prilogi.

Knjiga je pisana z resnostjo, veliko ljubeznijo in dokaj dobrim poznavanjem prilik v Jugoslaviji na časa okupacije. Seveda je najboljše obdelana Srbije ter Bosna in Hercegovina, kjer se je pisatelj med okupacijo boril v odredih pok.generala Mihajlovića. Slovenija sama poleg mnogih netočnih podatkov (predvsem osebnih) ni podrobneje obdelana, kar je razumljivo, ker pisec ni razpolagal z materijalom.

Nad celotnim delom smo lahko presenečeni, ker ima nebroj citatov (z navedbo vira pod robom!), malih statistik in pregledov. Glede našega emigrantskega tiska obstoja bojazen, da postane tendenčen in neobjektiven. Da je to mogoče odpraviti, dokazuje ravno knjiga g.Lazića.

Toda težavno je spet obravnavanje srbsko-hrvatskih odnošajev. Mislimo, da je najkasnejša baza za začetek tovrstnih razprav leto 1918 - nastanek Jugoslavije, nikakor pa ne šele leto 1941, kar je v nemali meri čutiti v tej knjigi.- Moremo pa vsekakor pozdraviti to novo knjigo. Vemo, da bo nastala cela literatura o dobi okupacije Jugoslavije, kakor bo nastala o delu emigracije. Seveda okupacije ne more obdelati pripadnik enega naroda za vso državo, posebno še če je živel le v enem delu države. Toda vsak narod naj skuša to obravnavati na kar najbolj objektiven način - da bi se potem iz vsega moglo zbrati vse podatke in nato izdati skupno delo za celo Jugoslavijo. Srbi so tega nekaj že storili, Slovenci smo preko "V znamenju OF" in "Črnih bukev" za časa okupacije ter številne partizanske literature (ki pa je tendenčna!) izdali v emigraciji "Spomenico" ter štiri zvezke Zbirke Dokumentov in Dokazov (Rdeče mreže, Ustavodajna skupščina DFJ, 137, Obtožujemo). Sedaj so na vrsti Hrvati, da oni s svoje strani prikažejo svoj razvoj v teh kritičnih letih. Pripominjamo pa, da morajo biti vsa dela objektivna in resna, ne pa tendenčna kot "Martyrium Croatiae". -JD

TRST IN NJEGOVO ZALEDJE

POD GORNJIM NASLOVOM JE OBJAVILA "AMERIŠKA DOMOVINA" PREMISLJEVANJE PRIMORSKEGA BEGUNCA:

Trst je poglavitna srednjeevropska luka, ki se je v zadnjih 200 letih razvila do sedanjega pomena. Dasi je Trst že v predrimski dobi bil znana luka, vendar so mu v srednjem veku delala hudo in uspešno konkurenco razna istrska obmorska mesta, zlasti pa slovenski Devin na kraški obali. Se pred 250 leti sta se Trst in Devin s tako silo borila za trgovsko prvenstvo, da so med njima nastajali krvavi boji. Šele, ko se je Avstrija odločila za boljšo luko Trst, se je ta začel razvijati, Devin pa propadati. Prvi je danes velika svetovna luka, drugi pa majhna slovenska ribiška vas s slovečo preteklostjo.

Spočetka je Trst obsegal le majhen kos ozemlja ob morski obali z gričem sv.Justa. Okoli in okoli pa so živele slovenske vasi Barkovlje, Sv. Ivan, Sv.Jakob, Škedenj, Milje, Štorklje do Opčin, ki so danes deli tržaškega mesta. Mali Trst je torej bil postavljen na čisto slovensko ozemlje. Bil je od vsega početka mednarodna trgovska kolonija, o kateri bi si noben pošten zgodovinar ne upal trditi, da bi jo bili ustanovili Italijani. Saj je stala ta luka že v dobi, ko tja še ni bila stopila noga rimskega legionarja. Ko so v srednjem veku Benečani in Genovežani s svojo pomorsko silo prevzeli trgovsko pomorsko plovbo po Jadranu in Sredozemlju sploh, so kajpak prihajali tudi v Trst. Takrat je v vseh morjih italijanščina bila trgovski jezik. Tako se je ta trgovski jezik nekako udomačil v Trstu, kjer so se zbirali trgovski elementi vseh sredozemskih narodov in jezikov. Tako je nastal znani "tržaški žargon", jezikovna mešanica, ki se Italijani zdaj nanj po krivici sklicujejo, češ, da je to italijanščina (enako kot za furlanščino, čeprav je moral imeti italijanski funkcionar vedno s seboj tolmača, če je hotel govoriti s Furlani -op.ur.) Šele ko so v prejšnjem stoletju Italijani začeli načrtno pošiljati svoje ljudi v Trst, se je italijanski element v tržaški mešanici začel bolj poznati. Tako je po zaslugi kratkovidne avstrijske politike nastala bajka, da je Trst "najbolj italijansko mesto" - "citta italianissima". To je resnica o "italijanstvu tržaškega mesta".

Zemljepisno in gospodarsko Trst do leta 1918 nikoli ni pripadal Italiji. Ko je po končani prvi svetovni vojni Trst po krivici bil prisojen Italiji - vkljub njenim porazom, je začel gospodarsko propadati. Ta propad je bil tako občuten in viden, da so si celo zagrizeni italijanski nacionalisti v Trstu morali priznati, da Trst v Italiji nima bodočnosti in da tak Trst ni sposoben življenja. Na drugi strani pa se je tudi pokazalo, da prav tako veliko tržaško zaledje nima prostega izhoda v svet, dokler v Trstu sedi Italija.

Tržaško zaledje, če gledamo z gospodarskega vidika, je dvojno: širše

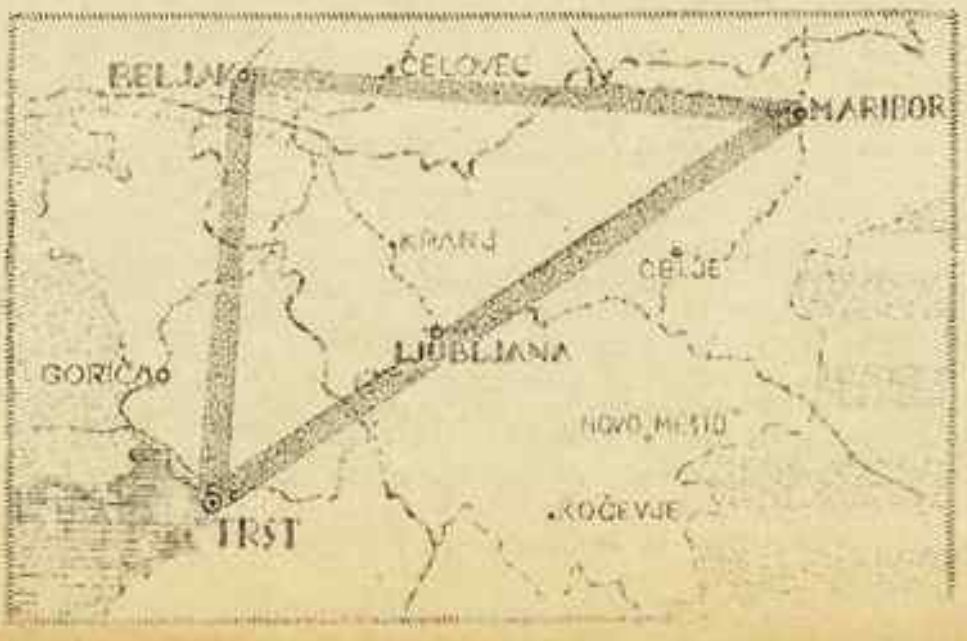

in ožje. Širše tržaško zaledje so vse srednjeevropske dežele, ki po n... (z zemljepisni legi in prometnih zvezah teže proti Trstu, ko iščejo pot v širni trgovski svet. Tako je do leta 1918 vso Avstroogrsko bila en... do veliko gospodarsko zaledje tržaške trgovske luke. Po letu 1918 so to zaledje bile naslednstvene države, med njimi v prvi vrsti Jugoslavija. Ko je Italija zavzela Trst, so bile te zveze prekinjene, in naslednstvene dr... kove so si morale iskati drugih potov v svet.

Ožje tržaško zaledje pa so tiste dežele, ki so neposredno živele z n... gom in padom tržaške trgovske luke, kateri so dovajale poleg svojega o... višnega prebivalstva tudi svoje pridelke in izdelke. Od tega je bila o... visna populacija (naseljenost) tržaškega mesta, njegova industrija, pomo... ski promet, zlasti pa trgovina. Ko je leta 1918 Trst bil odrezan od svo... jega ožjega zaledja, je mogel le še životariti. Toda tudi ožje zaledje ... pogrešalo svojega naravnega izhodišča v svet ter je s tem trpelo veli... gospodarsko škodo. Najbolj je pri tem bila udarjena Jugoslavija s n... Slovenijo, ki je tako izgubila svojo neposr-edno zvezo z morjem.

Z zgodovinsko-narodnega in zemljepisno-gospodarskega vidika Trst br... dvoma spada tja, kamor spada njegovo ožje zaledje, ki je v glavnem - Slo... venija. Zato bi storil delo pravičnosti, kdor bi Trst prisodil Jugoslavi... ji, ki ga potrebuje, medtem ko ga Italija sploh ne potrebuje, ampak si ... misli ja, da bo za svojo izdajalsko politiko še nagrajena z uresničenjem ... jih narodno prenapetih šovinističnih in imperialističnih želja. Ko bi za... vezniki Trst prisodili Italiji, bi s tem s pestjo udarili v obraz vsem načelom pravičnosti in gospodarske smotrnosti.

Oziri na izmišljene lažke "pravice", ki jih zavezniki vkljub ... hovi krivičnosti zaradi nesrečne in nespametne Titove komunistične poli= tike pričenjajo upoštevati, so sprožili misel, naj bi Trst postal medna= rodno mesto. To se prav lepo sliši in bi morebiti ne bilo niti docela na pak, ko bi bili gospodje znali to stvar od prave strani zagrabiti. Toda začeli so ustanavljati tako "tržaško državo", ki bi bila trajni kamen spo... tike, neprestani povod prepirov in ki bi bila sama sebi v največje nespo... je.

Zato ni čuda, da so gospodje pri pariški zeleni mizi začeli misliti ... di na drugačno rešitev tega važnega vprašanja. Pri tej delavnosti, ki ... je pariške konference doslej pokazala, pa skoro ni upanja, da bi se ... riških besedovanj moglo kaj pametnega izcimiti. Za vzgled naj nam slu... časopisno poročilo, da hoče Italija predlagati takole rešitev tržaškega vprašanja:

Trst naj dobi večje zaledje kot samostojno državno telo, katero ... poleg Slovenije obsega vso Koroško, Furlanijo in Južne Tirole. To je največji nesmisel, ker Južne Tirole prav v ničemer ne morejo biti Trstu v korist, Trst pa njim ne. Lažka politika tudi tukaj spet hoče rešev... le svoja nacionalna, ne pa tržaška gospodarska vprašanja. Gospodarsko ... ledje Trsta res obsega vso Slovenijo s Koroško do Visokih Tur vred in ... hen del tlačnje - nekdaj avstrijske Furlanije, Štajersko pa nekako do L... nice pod Gradcem. S tega gospodarskega vidika Koroška spada tja kamor ve... druga Slovenija. Vse drugo pa bi bila neprimerna obtežitev take državne tvorbe, ki bi ravno zaradi tega postala nesposobna za življenje.

Zavedajmo se vendar: Tržaško vprašanje je v prvi vrsti gospodarsko vprašanje in ga je le tako treba reševati! Pri tem je z gospodarskega sta... lišča brezpogojno treba upoštevati življensko povezanost Trsta s Slove... jo!

Fr.Kr.

Namesto anekdote

Srečala sta se dva komunista: eden italijanski nacionalist in drug jugoslovenski ultrašovinist. Ko so se zaprla vrata za poslednjimi priča= mi, pa sta si segla v roke in prijateljsko potrepljala drug drugega po rami: "Kako bi storila, da bi bil volk sit - pa koza cela?"

Po svojem povratku iz Beograda je Togliati podal izjavo, da bi Tito prepustil Trst Italiji, če dobi Jugoslavija Gorico. Toda tudi v Trstu je potrebna široka samouprava, ki bo zagarantirala besedo ljudstvu.

Na videz bi torej zmagali i komunisti v Titovini i komunisti v Laho= niji. Kdor pa natančno preštudira Tito-Togliatijev rebus, bo kaj kmalu odkril, za katerim grmom čepi zajec.

POGLED na SITUACIJO

2.POGLAVJE IZ SERIJE AKTUALNIH ČLANKOV, KI JIH JE PRIPRAVIL EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV. - :

2. KOMUNIZEM IZGUBLJA POSTOJANKE.

Optimizem brez primesi kritičnega gledanja na sedanje dogajanje je vsekakor neopravičljiv in je bolje, da se poslužimo pojmovanja "zdravega optimizma". S tem bi hotel povedati, da nas kljub ne preveč rožnatemu položaju navdaja trdno upanje na izboljšanje. Da pa imamo za takšno mnenje tudi dokaze, je dovolj spomniti se na ta čas lansko leto, pa če hočemo najti še večjo razliko - tudi na ta čas leta 1944. Karakterizirajmo ju v kratkem:

Leto 1944: BBC slavi Tita kot največjega heroja vseh časov. Sovjetska zveza, Anglija in Amerika so povezani "na življenje in smrt". Churchill kadi Stalinu, Stalin Rooseveltu, Roosevelt Churchillu itd. "Združene demokracije" je na pohodu. Nemcem grozijo z biološkim uničenjem in z izselitvijo malodane na luno. Ustvarjajo se načrti povojne ureditve sveta na komunodemokratski podlagi. Vse kar gori od navdušenja in vsem je edina skrb - čimpreje razčetveriti naciste, fašiste, kolaboracioniste, petokolonaše, quislingovce, vojne zločince, reakcionarje in Bog si ga vedi koga še.

Leto 1945: Na začetku je vse pijano od zmage. Zapadni Zavezniki gledajo v milijone beguncev, ki se valijo iz vzhoda na zapad kot v božje sodo. Predaja na desno, izročanje na levo, zmeda in kaos. Nihče si prav za prav ni na jasnem, kdo je komu zaveznik in kdo je komu sovražnik. V okupiranih deželah se ne ve, ne kdo pije, ne kdo plača. Potem pa pride Potsdam, atomske bombe in neuspela konferenca Sveta zunanjih ministrov v Londonu. Prva grenka kaplja v morje zmage. Anglosmerikanci nimajo več dosto pa za linijo Stetin-Trst. Vendar pa je še vedno vse v znamenju "razumljivih kompromisov" in "koordinacije dela med Velikimi Zavezniki". "Našla se bo baza za sodelovanje" - izzveni preteklo leto.

Nato pa pride prvo zasedanje Organizacije Združenih Narodov. Besede so vzvišene. Sovjeti pa zahtevajo varuštvo nad bivšimi italijanskimi kolonijami v Afriki... Ko jim to ne uspe, pričnejo z ofenzivo. Stavke za stavkami se vrste širom vseh zapadno-demokratskih dežel. Podpihujejo Indonezijce, ustvarjajo revolte v Južni Ameriki, demonstracije proti cesarju Hirohitu, grmijo proti Francu, ropajo po Mandžuriji, dajejo orožje za borbo proti Čangkajšku, organizirajo stavko mornarjev v Indiji, vdirajo v Iran(Perzija) in obkoljujejo Turčijo, dosežejo umik De Gaulla v Franciji, državljansko borbo v Grčiji, zahtevajo priključitev dveh turških pokrajin, ščuvajo k atentatom in stavkam v Egiptu ter Palestini, pošiljajo bojševike v Španijo, minirajo UNRRO, napadajo Ameriko in hvalijo Anglijo, pljujejo po Angliji in se ližejo Ameriki, besnijo proti Peronu in brišejo s spiska vojnih zločincev Velikega Muftija...

In rezultat?

V Kanadi "odkrita" špijonažna afera, aretacije in čiščenje komunistov v ameriškem vladnem aparatu, stavka za stavko poneha, Indonezijci pristajajo na razgovore in likvidirajo komuniste - "ekstremne nacionaliste", v Južni Ameriki razpuščajo komunistične stranke, Mac Arthur izvede volitve na Japonskem: od okrog 350 poslanskih mest dobe komunisti le 6 (šest), Franco "ne predstavlja grožnje za mir", Amerikanci ustavijo izplačevanje reparacij Sovjetski zvezi iz svoje zone v Nemčiji za povračilo ropanja v Mandžuriji, Čangkajšek dela "kazensko ekspedicijo" na komuniste, Gandhi imenuje komuniste "poklicne povzročevalce nemirov", Sovjeti se umaknejo iz Perzije, v Franciji odbijejo socialisti še nadaljne sodelovanje s komunisti in spet je De Gaulle na vidiku, grški kralj se povrne v domovino po referendumu izpadlem 75% za monarhijo in proti komunistom, francovci lovijo v Španiji rdečkarje in jih kljub "zgražanju" obešajo na kandelabre, USA in Anglija odbijati še nadaljno pomoč UNRRI, Churchill propagira anglo-ameriški in francosko-nemški blok, Peron odlikuje Franca z redom "Osvobojenja" - Sovjeti vzpostavijo diplomatske odnošaje z Argentino, Britanci so "pozabili" da so nekdaj zahtevali izročitev Velikega Muftija od Arabcev, Dodekanez pade v roke Grkov, o sovjetskih zahtevah po varuštvu italijanskih kolonij ni več ne duha ne sluha...

Sedaj pa?

Republikanci imajo v Ameriki večino v kongresu (predstavniški zbornici in senatu), španski listi pa pišejo (tako vanj trdi Radio BBC), da je ameriški vodja republikanske stranke izjavil, da pomenijo rezultati volitev "udarec za Moskvo"; Wallace je odletel in v državi Ohio so bili komunisti brisani z volilne liste. Amerikanci "raziskujejo" Aljasko in Severno ledeno morje, njihove ladje pa paradirajo po sredozemlju "v pomoč ameriški politiki v Evropi". In kot za nalašč je USA prav v tem času javila, da ima na razpolago 3.000 veletrdnjav tipa B-29, ki so bombardirale Hirošimo in Nagasaki z atomsko bombo, medtem ko jih je imela med vojno samo okrog 2.500... Angleži so sklenili obdržati obvezno vojaško službo; US in Anglija "se ne strinjati z mnenjem Sovjetske zveze po skupni obrambi Bosporja in Dardanel s Turčijo"; Transjordanija se veže z Irakom, a Izmet Ineni povdarja "iskreno prijateljstvo, ki veže Turčijo z arabskimi deželami". Ob južno-perzijski meji čepe britansko-indijske čete "za obrambo angleških petrolejskih koncesij v Perziji"; v Indiji povdarja Gandhi prijateljstvo s Čangkajškovo Kitajsko; burmanski ministerski predsednik grozi z odstopom, če ne izvržejo iz vlade še edinega komunističnega ministra. Indonezijci se prijateljsko razgovarjajo z Nizozemci in britanske čete odhajajo domov; Korejci se čudijo potrpežljivosti ameriških zasedbenih oblasti s komunisti, ki povzročajo stalne nerede in motnje v gospodarski obnovi dežele, Arabci lovijo židovske teroriste in Mac Arthur pravi, da gre Japoncem demokracija zelo hitro v glavo...

Amerika hvali "hrabri finski narod, ki edini redno plačuje svoje dolgove". Enako se USA "še vedno spominja nesrečnih baltiških dežel", medtem ko se Churchill že zanima, koliko divizij ima Sovjetska zveza na področju Leningrada. Na Norveškem so se partizani prostovoljno razpustili, "da ne bi motili obnove dežele", a Švedska zatrjuje, da vodijo Sovjeti živčno vojno proti njej z "meteorji" (švedski demanti o letečih bombah). V Angliji je bil pri zadnjih volitvah od 232 postavljenih komunističnih kandidatov izvoljen samo eden. V Franciji so se združili degolisti, demokrati in neodvisni demokrati v "Republikansko degolistično stranko", ki je izrazito antikomunistično usmerjena, medtem ko se v Italiji vodi tajno preiskava o 3.000 žrtvah v Emiliji, ki so jih, kot vse izgleda, pobili komunisti s strelom v tilnik, kar bo nedvomno razbilo njihovo bratstvo s socialisti, medtem ko se formira blok italijanskih desničarskih strank. Volitve v Nemčiji in zlasti v Berlinu so našle izraza v "Times"-ovih besedah: "Štiri petine Berlinčanov so zavrnile komunizem in iz istega vzroka, ki ga je treba poudariti, so zavrnile tudi Sovjetsko zvezo". Stalinove izjave ne lezejo več ljudem v srce...

(Prihodnjič 3.poglavje: UMIK PO KORAKIH.)

BAROMETER

LABURISTIČNI POSLANEC R.R.STOKES v odprtem pismu, ki ga je objavil "Times" pravi: "Medtem ko so komunisti po vsem svetu skušali na vse načine uničevati vojni napor zaveznikov, je bil nadškof (dr.Stepinac -op.ur.) najvztrajnejši podpiratelj proti Osi in je vedno branil štiri svoboščine in Atlantsko listino".

DELEGAT USA BERNARD BARUCH V KOMISIJI OZN ZA ATOMSKO SILO je v govoru o činskemu svetu mesta New Yorka dejal: "Svetovni mir je tesno povezan s svetovno svobodo. Svoboda pomeni pravico svobodnega izražanja nasprotnih mišljenj in kritiziranje delujoče vlade kakor tudi pravico naroda, da zruši z volitvami in ne z vstajami vlado, ki jo ne odobrava."

KARL SUMSER, eden izmed 15 Nemcev, ki so bili aretirani v ameriški zoni kot ruski vohuni, je priznal, da jih je bilo nekaj teh članov "svobodnega nemškega odbora", ki so ga Rusi organizirali iz nemških vojnih ujetnikov, zajetih pri Stalingradu. Poslani so bili od Rusov domov v Nemčijo, v ameriško zono, da bi tam poizvedovali ter poročali Sovjetom o premikanju ameriških okupacijskih čet. Walter Kazmarek, eden izmed voditeljev teh vohunov je rekel, da je dobil 500 dolarjev od nekega ruskega oficirja in da je moral poročati o aktivnosti ameriške armade zadnje tri mesece 1945.

V WEST UNION, OHIO, sta imela govor pred več kot 6.000 poslušalci oba so

naterskih kandidatov, demokrat Huffman in republikanec Van Zandt guverner Brickner. Oba sta se izjavila za močno zvezo ter medsebojno Ameriko spri= do izključenja mirovnih pogajanj v Evropi. Kandidat Brickner je izjavil: "Ako Amerika ne pokaže skupne fronte proti Rusiji in to brez vsakega spi =ravanja, bomo drveli neizogibno v tretjo svetovno vojno." Kandidat Huffman pa je rekel: "Amerika mora obdržati svojo odločnost in vernost spričo močne ruske opozicije, če hočemo preprečiti drugi Pearl Harbor."

VOLITVE V AMERIŠKI KONGRES so izpadle v korist republikancev."Sunday Times" pravi, da je to reakcija na demokrate, medtem ko pravijo drugi komentatorji, da predstavlja republikansko zmago - kontrarevolucijo in prelom z Roosveltovim "Velikim načrtom". Republikanska stranka ne bo zagovarjala prijateljstva Sovjetski zvezi in njenim zahtevitom. Dolgovem pa bodo prikrajšali njihove pravice za stavkanje. Republikanci bodo ostali verjetno na vladi do l.1952, ker računajo na zmago pri predsedniških volitvah l.1948.

USA zahteva, da ji OZN poveri varstvo nad pacifiškimi otoki, ki so važni za varnost USA.

INDIJSKI VLADNI KROGI trdijo, da so nejnovejše nemire zanetili komunisti. Predsednik vlade Pandit Nehru je izjavil, da "je treba to ponorelost takoj zatreti", medtem ko je Gandhi zagrozil z dosmrtno gladovno stavko,če nereda takoj ne prenehajo. - Komunistom gre britenski uspeh v Indiji očitno močno na živce.

Angleški minister Morisson je izjavil: "Britanska notranja politika je politika polne zaposlenosti. Kajti glavni vzrok vojne so revščina ter politična in gospodarska nesigurnost."

Anglija je sklenila obnoviti obvezno vojaško službo za nedoločen čas.Obvezni rok traja 18 mesecev, nato pa še štiri leta rezerve s tem, da obvezniki pridejo vsako leto na redne vaje.

DANES, 12.T.M., bo angleški kralj otvoril novo zasedanje britanskega parlamenta in podal glavne naloge angleške vlade. Gre za podržavljenje prevoznikov in Narodne banke.- Angleški izvoz je znašal v oktobru t.l. 91 milijonov funtov sterlingov.

V LONDONU JE OSNOVAN CENTRALNI URAD za zvezo med socialističnimi strankami po vsem svetu. Vrši se kongres socialistov. Zaenkrat še ne bo socialistične internacionale.

AMERIŠKA RADIJSKA DRUŽBA bo pričela z rednimi radio-oddajami v ruskem jeziku.

VIŠINSKI JE PREDLAGAL, da nove organizacije za begunce nudi pomoč samo onim, ki se hočejo vrniti v svoje domovine. Ga.Roosevelt ga je zavrnila, da je prisilna repatriacija nekaj, kar je tujega ameriški demokraciji.Britanski delegat je dejal, da je Višinskijev predlog 90% brezpredmeten, ker se je od 12 milijonov beguncev, ki so se nahajali v zapadni Evropi po kapitulaciji Nemčije, vrnilo v svoje domovine 11 milijonov. USA-delegat je povdaril, da je treba poskrbeti za one, ki se nočejo vrniti. Belgijski delegat pa je izjavil, da bodo drugi narodi sami ustanovili organizacijo za pomoč beguncem, če jo SSSR ne bo hotela podpirati.

USA JE ODPOKLICALA SVOJE ZASTOPSTVO v Albaniji, ker sedanja vlada noče sprejeti obveznosti prejšnjih albanskih vlad.

ANGLEŠKI PARLAMENT je v teku poslednjega leta sprejel 84 novih zakonov v zvezi s socializacijo življenja v Angliji. Londonski komentarji pravijo, da so doslej vse vlade totalitarnih oblik trdile, da je parlamentarno razpravljanje gotovih socialnih reform prepočasno. Toda angleški parlament je dokazal, da to ni res.

ATTLEE JE V SVOJEM ZADNJEM GOVORU dejal, da misli Anglija delovati na vseh mednarodnih področjih s pomočjo OZN. OZN ne bo imela uspeha, če bo to"forum za debate o ideoloških sporih". Britanija ni imperialistična sila,kar dokazujejo dogodki v angleških dominionih in kolonijah. Potreben je obojestranska varnosti, ne pa razoroževanje samo na eni strani. Rešitev nemškega vprašanja pomeni kljub blagostanja, reda in miru v Evropu. Nemčija mora sama sebe upravljati, toda njena industrija ne sme biti arzenal za novo vojno. Anglija je faktor ravnotežja med Vzhodom in Zapadom. Ker predstavlja veliko težo, je dejal Attlee.

RAZGLED

O Z N - SKUPŠČINA: Smuts zahteva priključitev nemške jugozapadne Afrike Južnoafriški Uniji. Sovjeti so proti temu.- Sovjetski delegat je izjavil, da SSSR vztraja v pogledu ital.-jugosl. meje na liniji, ki jo je SSSR zastopala v Parizu, ne pa kot jo je odobrila mirovna konferenca.-Byrnes je ponovno zahteval, da se v mirovno pogodbo z Italijo vnese klavzula, po kateri ne bo užival oni, ki pogodbe ne podpiše, nobene koristi, izhajajoče iz pogodbe. Molotov je nato dejal, da Byrnes postavlja Svetu zun.ministrov ultimate.- Holandska zahteva priključitev 1.755 km nemškega ozemlja.- Italijanska vlada je poslala OZN pismo, da je sicer Titova ponudba novo pot za razgovore, toda ne more biti govora o izročitvi Gorice Jugoslaviji.- Jugoslovanski delegat je izjavil, da Jugoslavija odstopa od zahteve, da bi imelo svobodno tržaško ozemlje jugoslovanskega guvernerja in jugoslovanski garnizion.- Sovjetski delegat predlaga sankcije proti Španiji.- Svet zun.ministrov je zaenkrat odložil tržaško vprašanje, ker se Bevin in Byrnes nista strinjala z Molotovom, da je treba tržaško vprašanje ponovno pregledati in stala na stališču, da kar je sprejeto - je sprejeto.- Molotov trdi, da se v Italiji spet poraja fašizem. Byrnes pa mu je odgovoril, da ga italijanska vlada uspešno preprečuje.- Švedska, Afganistan in Island bodo postale članice OZN.-

N E M Č I J A : Ameriški gen.Clay vodi razgovore z maršalom Sokolovskim o gospodarski edinosti Nemčije in to o povečanju produkcije nemške industrije za izplačevanje reparacij ter o uvozu in izvozu med štirimi zonami. - Nemški gospodarski ministri štirih zon so podpisali sporazum o medsebojni zamenjavi v iznosu 38 milijonov mark.- Sovjeti so izdali ukaz o razstavitvi treh leipziških tovarn, ki so največje v Evropi. Posamezne dele bodo prepeljali v SSSR. V SSSR so prepeljali tudi veliko število specializiranih delavcev iz Berlina, kar povzroča vihar protestov s strani nemških sindikatov in strank. Jez med Sovjeti in Nemci postaja vse globlji.-

R A Z N O : Nova grška vlada, ki jo je sestavil Tsaldaris, vsebuje zgolj monarhistično-populistične elemente. V vladi je 6 novih ministrov, od teh minister javne varnosti, narodne obrambe in dela.- Vajnik bolgarske socialdemokratske stranke in še nekaj drugih je postavljenih pred sodišče, ker so izjavili, da volitve niso bile svobodne.- Židovska teroristična organizacija "Irgun Zwei Leumi" je izdala poročilo, s katerim prevzema nase vso odgovornost za atentat na britansko ambasado v Rimu. Pravi, da je to protest proti postopanju z Židi, ki hočejo v Palestino. Napoveduje boj Britancem v vseh predelih sveta. Uradni krogi Židovske agencije v Palestini so izjavili, da imajo še vedno toliko moči, da bodo ekstremiste likvidirali in vzpostavili red. "Irgun Zwei Leumi" je verjetno v zvezi s Sovjeti. Teroriste so pričeli loviti tudi Arabci.- V Moskvi se proslavljala 29-obletnico boljševiške revolucije. Parada je trajala eno uro in govoril je Ždanov in rekel, da sovjetsko ljudstvo hodi po poti Lenina in Stalina. Če bi katera kapitalistična država sprejela takšno petletko, kot je je SSSR, bi bila paralizirana (Sovjeti pa že sedaj jamrajo, da jo ne bodo mogli izvesti zaradi "sabotaže in nemarnosti partijskih funkcionarjev"). Kljub temu, da dela mednarodna reakcija zapreke, upamo, da bo dosežen pravičen mir, je dejal Ždanov.- Nizozemska predlaga federacijo z Indonezijo in priznava republike Javo in Sumatro.- Danes 11.t.m. so Čangkajškove čete prenehale z ognjem, ker bodo obnovljena pogajanja s komunisti.- V Franciji so bile volitve v ustavodajno skupščino. Volilno pravico je imelo 26 milijonov volilcev, ki so volili 619 poslancev.

P O S L E D N J E VESTI: Republikanska stranka, ki je zmagala na volitvah v Ameriki je predložila Trumanu zahtevo, da ali odstopi ali pa osnuje republikansko vlado.- Na volitvah v Franciji so dosedanji rezultati naslednji: komunisti 172 sedežev (24 več), napredna-katoliška 163 (3 več), socialisti 96 (22 izgube), degolistična zveza 6 (brez pomoči De Gaulla).Komentar pravi, da je Francija dokončno razdeljena v dva tabora. Vlada bo verjetno koalicijska. "Daily Worker", angl.kom.list pravi, da so socialisti zato na izgubi, ker so vodili antikomunistično propagando.- Na Poljskem je britanska ambasada pričela izdajati časopis "Glas Anglije", ki doživa velike uspehe.- IZ UREDNIŠTVA: Zaradi tehničnih zaprek je "Jug.vestn." izšel šele 11.11.46. s starim datumom.-KO PREČITAŠ, DAJ DRUGIM, KI GA NE MOREJO KUPITI !

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Govorjena beseda redko o = stane v ušesih poslušalcev, a tiskana ostane na papirju in more roditi nepresteno o= gromno dobrega ali pa neiz= merno zla."

Resnicojub

Štev. 249. 16. novembra 1946. L.II

RAZČISTIMO NAŠE ZADEVE

Pri vsej tragediji, ki je doletela Slovence leta 1945 in ki je sli? na tragediji srbske vojske v prvi svetovni vojni, ko se je morala za p= na TRI leta umakniti iz svoje domovine, si često zastavljamo vprašanje

KAKO BI BILO, DA SE LETA 1945 NI ZGODILO TO, KAR SE JE ?

ODGOVOR NA TO VPRAŠANJE LEŽI V NOTRANJE-POLITIČNIH PRILIKAH, KI SO VLADALE SKORO LETO DNI MED SLOVENSKO IN JUGOSLOVANSKO EMIGRACIJO TER VLADAJO DELOMA I ŠE DANES. Kako bi mogli uravnovesiti prilike v domovini, če pa so se pokazale že tako neprijetne razlike celo v emigraciji, ki je vse prešla čez Ljubelj in Sočo iz ISTEGA RAZLOGA? Lahko bi rekli, da nam je sam Bog poslal to preizkušnjo, ki nam kaže, da je še veliko dela ne= opravljenega in da lahko samo resna stremljenja ustvarijo povoljne pogo je za zamenjavo Titovega režima v Jugoslaviji.

Natočiti si je treba čiste vode, da izpere umazanijo. Nima smisla, da se postavlja emigracija - prva in druga - v pozo Pilata in si umiva ro= ke - jaz nisem kriv. Dokler bo takšno stanje, je nemogoče pričeti s kon struktivnim delom. Tudi slepo udarjanje samo v eno smer je nele nepri = merno, marveč tudi nepravično, kajti komunisti do se takorekoč na račun naših napak - napak vseh antikomunistov - povzpeli narodu na vrat. Pu= stimo Zaveznike že enkrat na miru. Nekoč bo marsikaj znano, kar je na = vedlo Zaveznike do takega ravnanja. In zopet moramo pribiti: NISMO SAMO SLOVENCI TEGA KRIVI! Toda vkolikor smo krivi - tako iz prve kot iz dru= ge emigracije -, vzamemo nase in bomo popravili, če bo vsestranska do = bra volja. Nismo mi megalomani, da bi mogli biti kamen spotike. Hočem o nuditi podporo vsakomur, ki se bo brez zavijanja objektivno izpovedal : TAKO JE BILO, PA NI BILO PRAV. MOJ BOG, KATERI ČLOVEK PA SE NI GREŠIL?! PRELOMIMO S STARIM IN NATOČIMO SI ČISTEGA VINA. KAJ POMAGA, DA ŠE KAR NAPREJ SAMI SEBE LAŽEMO? ALI NI BILO ZADOSTI ŽRTEV?

Nekateri pričenjajo razpravljati notranje jugoslovenske zadeve z le tom 1941, drugi z letom 1934 (smrt Kralja Aleksandra), tretji z letom - 1929 (šestojanuarski režim). VSE SKUPAJ PA JE NAPAČNO! Zakaj ne prične= mo od takrat, odkar se je pričelo naše skupno življenje z brati Hrvati in Srbi? Zakaj se tega sramujemo razpravljati - mislim vsi trije jugo = slovanski narodi in njihovi predstavniki? Ugotoviti je vendar treba, ali je bila naša prva stavba na zdravi ali na trhli osnovi. Od tu lahko po= tem zasledujemo vsa naša notranja previranja v Jugoslaviji in ugotovimo končne vzroke, ki so nas privedli do današnjega položaja. VSAK NAROD OZ. NJEGOVI PREDSTAVNIKI SO "PO SVOJIH MOČEH" DOPRINESLI K - TITU.

Pod okupacijo je plamen revolucije zajel vso državo. Partizanstvo se je razvilo v ogromnem obsegu in to vse zato, ker so ljudje, siti stare= ga krega in prepira nasedli komunistom, ki so pod krinko dobrih nacion= listov, ki hočejo pomagati narodu, povzdignili svoj glas proti prežive= lemu političnemu redu v Jugoslaviji. Operirali so celo s "samoodločbo " naroda itd., kar pa so hitro ovrgli, ker so uvideli, da z gonjo proti Ju goslaviji izgubljajo narodovo zaslombo, KAJTI KLJUB ŽELJI PO IZPREMEMBI IN IZBOLJŠANJU NAŠIH NOTRANJIH PRILIK NI NIKOMUR NITI NA PAMET PRIŠLO , DA BI ZATO RAZBIJAL TUDI JUGOSLAVIJO KOT SKUPNO DRŽAVO. In ko je na ko= munistično revolucijo izbruhnila protirevolucija, so bili ti protirevo= lucijonarji prav tako trdno odločeni, da si izgradijo NOVO JUGOSLAVIJO ČIM MINE OKUPACIJA, TODA BREZ KOMUNISTOV. A kdo je vso to protirevolu =

cijo nato izkoriščal, je drugo vprašanje. Pod okupatorsko knuto je marsikdo prilezel na položaj, ki bi ga drugače protirevolucija prav tako odpihnila kot komuniste. "Autoritete" so rasle kot gobe po dežju in vsi dobronamerni so ostali v manjšini. Narodova volja ni prišla do izraza, ker je bilo narodu prvo, da se obrani komunistov in ni imel časa razbijati si glave še s tem, kdo je po njegovem hrbtu prilezel na površje.

NOVO JUGOSLAVIJO je treba izgraditi na SOLIDNIH TEMELJIH. ZATO PA JE POTREBNA JASNOST V MARSIČEM, NEKAJ NA HITRO ROKO ZMAŠENEGA NAS BO ZOPET PRIVEDLO NA SLEPI TIR. Po vseh zadnjih dogodkih v političnih krogih naše emigracije pa kaže, da sicer počasi toda vztrajno vendarle lezemo k cilju. Vzporedno s tem je treba dokončno konsolidirati naše slovenske notranje prilike, kar ne predstavlja tako velik problem, če obstoja volja za tem. -VT.

Emigracija piše

"GLASNIK HRVATSKIH RODOLJUBA" JE POSVETIL VRSTO UVODNIKOV OBRAVNAVANJU HRVATSKEGA SELJAČKEGA POKRETA IN V ČLANKU "HRVATSKO DRŽAVNO PRAVO" MED DRUGIM ZAPISAL SLEDEČE :

Hrvatsko državno pravo, vkolikor ne izhaja iz okvira zgodovinsko ugotovljenih dejstev in vkolikor je izraz samoniklosti ter pravne zavesti hrvatskega naroda odnosno težnje, da se pravnim potem reši položaj hrvatske države in njenih odnosov napram državnim tvorbam bratskih jugoslovanskih narodov - je pozitiven in konstruktiven faktor za izgradnjo hrvatske države kakor tudi državne zajednice z ostalimi jugoslovanskimi narodi. Takšno je pojmovanje v skladu z osnovnimi principi demokracije v mednarodnih odnošajih, principi o samoodločbi narodov izraženih v 14 Wilsonovih točkah in v skladu z načeli na katerih je zgrajena današnja Organizacija Združenih Narodov, po katerih rešujejo posamezni narodi svoje medsebojne odnošaje z obojestranskim in prostovoljnim sporazumom. S silo ustvarjene državne zajednice imajo kratko življenje. Edino zajednica ustvarjena z dobro voljo in pristankom vseh sestavnih delov je lahko tvorba trajne vrednosti in čvrstine.

Nažalost je bilo hrvatsko državno pravo v zadnjem času zlorabljeno kot skočna deska za razne ekskluzivistične in negativistične politične teorije, ki so v spopadu s stvarnostjo doživele popolen in dokončni zlom. Bistvo in smisel prava, posebno pa državnega prava, se sestoji ravno v tem, da se odnosi napram drugim narodom in državnim tvorbam rešujejo na pravni ne pa na nasilni način. Šovinistični nacionalizem, ki ima za cilj nasilno vsiljevanje svoje volje drugim narodom, negirajoč obstanek svojim sosedom, je v principielni kontradikciji s hrvatsko zgodovinsko državno in pravno zavestjo. Njegov zlom je samo logična posledica te notranje neskladnosti. Hrvatska državnopravna zavest ne more biti nikakor zapreka za ustvaritev nove jugoslovanske državne zajednice, v katero more stopiti hrvatski narod samo s svojo svobodno voljo, predstavljen po po svojih svobodno izvoljenih predstavnikih, kot svobodna in enakopravna edinica. Žrtvujoč skupno z vsemi ostalimi člani zajednice vse, kar je potrebno za njeno sigurno življenje ter pravilno funkcioniranje, bo hrvatski narod doprinesel svoj del k izgradnji nove demokratske narodne Jugoslavije.

SLOVENSKA REVIJA "MI IN SVET" PIŠE V 14.ŠT.POD NASLOVOM "JUGOSLAVIJA JE ZGODOVINSKI IMPERATIV":

"Mimo razočaranj moramo iti kritično. Lotiti se moramo z odločno voljo dela in smemo šteditи žrtev, da bomo v Jugoslaviji ustvarili popolno uresničenje idealov demokratske svobode, pravice in enakopravnosti.

Jugoslavija pomenja lastno suvereno državo, ki sprejema naše osnovne narodne in politične zahteve kot svoje lastne narodne in politične osnove."

A V ŠT.15. JE ISTI ČASOPIS ZAPISAL POD NASLOVOM "KAM PELJEJO NAŠA POTA" SLEDEČE NAČELNO UGOTOVITEV :

"Danes je morda čas, da se prečistimo - ločem reči vedno samo Slovenci - marveč vsi Jugoslovani. Objektivno je treba soditi sebe in druge."

POGLED na SITUACIJO

3.POGLAVJE IZ SERIJE AKTUELNIH ČLANKOV, KI JIH JE PRIPRAVIL EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV. -i.

3. UMIK PO KORAKIH.

Mednarodne konference so značile pred letom dni še čisto nekaj drugega kot pa danes. Medtem ko so se lani sestajali državniki zato,da kolikratno rešijo gotove probleme, se sestajajo letos zato, da upoznajo ves svet s stališči in mišljenjem posdinih vlad, režimov in sistemov, ki vladajo na zemeljski krogli. Zato tako krepko zagovarjanje načela svobodn diskusije in široke publikacije vseh razgovorov in govorov na mednarodnih konferencah, ki prepričljivo kažejo, kdo in kaj predstavlja glavn oviro za hitro in temeljito izgraditev miru. To in pa svoboda komentirnja posdinih izjav razkriva temne strani Sovjetske zveze, komunizma i njegovih ciljev ter s tem vedno odločilneje izpodbija tla komunistični propagandi, v katere iskrenost ljudje vedno manj verjamejo. Kontradikcije med Stalinovimi izjavami in Molotovim delom ter nujna nestabilnost v delovanju posameznih komunističnih strank zlasti v deželah, ki so si sosedne in nasprotne, vodi svet do prepričanja, da so si dejansko komunisti edini le v eni točki: svetovna revolucija in diktatura proletarijata pod okriljem Sovjetske zveze. In če je temu tako, pride nujno človek do spoznanja, da je govorjenje o demokraciji in miru s strani Sovjetov in njihovih satelitov največji "bluff", kar se jih je kdo posluževal v mednarodni politiki. Javne debate imajo namen spraviti Sovjete v škripce, da tudi z dejanjem potrdijo to, kar propagirajo. Ker pa je za Sovjete vse skupaj le taktika, je njihovo stališče v posameznih vprašanjih več kot smešno in vzbuja pri tujih delegatih duhovite domislice, ki jim Sovjeti niso kos. Tako je celo sam Churchill dejal v Spodnji zbornici:"Oboroženi komunist vas napade in vi reagirate. Zato ste "reakcionarji"; kar je vzbudilo med angleškimi poslanci vsecbči smeh.- Ne mine skoraj govor, da ne bi delegacije izven "železnega zastora" pri vsakem problemu povdarile načela svobode tiska, govora, veroizpovedi, združevanja, strahu in pomanjkanja, ki kažejo človeštvu na komunistično rak-rano. Sovjetske zastopnike še nismo nikdar slišali govoriti o tem, pa čeprav trdijo,da je treba uvesti na svetu pravo demokracijo. Toda ravno to tira Sovjete v alternativo: ali popustiti ali pa se upreti, kajti svet si je že dokaj na jasnem, da gre za dva ideološka ekstrema, ki se izključujeta. In čim bolj prihajajo ljudje do tega spoznanja, tembolj nujna postaja tudi potreba po jasni opredelitvi ali ali proti enemu od obeh.

Demokratičnim silam je naravno za to, da sedanjo ideološko bitko dobe, če hočejo izgraditi svet na demokratični podlagi in ekonomskem sodelovanju, ki sloni na svobodni mednarodni izmenjavi dobrin in politični stabilnosti. In zato vlagajo v to borbo vse svoje sile, ki imajo izraz v notranji politiki "zapadnih dežel". Dovolj je preštudirati ukrepe, ki so jih izvedli v angleškem imperiju in na samem matičnem otoku,pa da vidimo v kakšnem pravcu se vodi borba s Sovjeti. Komunistična propaganda je bazirala predvsem na ščuvanju proti kapitalističnim in imperialističnim državam, ki zatirajo delavstvo in tuje narode. Šla je za tem, da s proglaševanjem samoodločbe narodov podminirajo britanski imperij in ustvari nered v dominionih ter kolonijah. Komunistična propaganda je načrtno vzpodbujala nacionalno zavest kolonijalnih narodov in delavstvo napram kapitalističnim izžemalcem. Na ta način je skušala streti odporno silo onih dežel, kjer se komunistična stranka ni smela pojaviti v pravi luči in je zato predstavila komuniste kot prvoborilelje človekove in narodove svobode. Toda angleški nacionalisti so pravočasno izpregledali.V angleškem imperiju je napočil čas kontrarevolucije in reformacije, pred katero so Angleži dolgo časa kolebali. Liberalni kapitalizem doživlja danes svoj najhujši udarec in gre rapidno rakovo pot. Hočeš-nočeš, potrebna je radikalna izpremenba, ki bo odvzela komunistični propagandi njeno moč. Bitka za uničenje komunizma v "zapadnih deželah" se vodi z vso silo s pomočjo socializacije in podpiranja teženj zapostavljenih narodov za pridobitev politične svobode. Z uvajanjem teh narodov v veliko družino OZN in podeljevanjem pravice, da rešujejo samostojno svoje probleme,

predstavlja načrtno podpiranje nacionalizmu proti komunizmu - proti politični odvisnosti od Moskve.

Kaj naj torej še izkoristi komunistična propaganda v podporo svojim tezam? Vse, s čimer je doslej komunizem pridobival, se rapidno izpreo = brača in ljudje nočejo niti slišati več o kaki krvavi revoluciji, ko pa vidijo, da se da tudi demokratskim potom doseči ono, za čemer težijo široke ljudske množice. Zakaj bi torej sovražili Britance? Zakaj bi iz ene komaj prekinjene politične sužnosti sami rinili v drugo?

V Angliji pa je bilo v enem samem letu sprejetih 84 več ali manj revolucionarnih izprememb v korist "zatiranih slojev" in značilen je komentar, ki pravi, da je angleški parlament dokazal, da ni res, da bi bilo parlamentarno reševanje gotovih problemov prepočasno, kar so trdili in trdijo "totalitarne vlade vseh oblik". To in pa demokratične svoboščine, ki omogočajo izvedene ukrepe javno in brez strahu kritizirati, je za komunizem hujši udarec kot pa eventualni vojaški poraz. Izkoreniti komunizem kot tak pomeni dobiti bitko proti Moskvi. In ta Kremelj, ki si je domišljeval, da bo ravno na podlagi nemirov, ki jih je zanetil in podpihoval, lahko diktiral svetu svoje želje, stoji pred zaprepaščujočim dejstvom, da ni več svet tisti, ki je podminiran, ampak da je to komunistična internacionala. Njegova glavna skrb je sedaj mobilizirati vse sile, da se ne obrne svet z istimi sredstvi proti njemu, s kakršnimi je operiral on proti svetu. Torej, kaj? Ali popustiti ali se upreti? Ali reševati, kar se še rešiti da, ali pa sprožiti vojno prej, predno bodo njegove postojanke izven Sovjetske zveze in njenega obroča prišle na boben? Svet vztrajno koreka po poti napredka in svobode brez strelov v tilnik, brez koncentracijskih taborišč in brez diktature proletarijata, kajti priznati demokracijo, pomeni priznavati človekove pravice. Štirinajstorica Centralnega Komiteta KP v Moskvi se tega živo zaveda, zato pa je razglasila novo "Stalinovo pjatiletko", da bi ustrahovala svet, ki se obrača proti komunizmu...

(Prihodnjič 4.poglavje: MOŽNOSTI SOVJETSKE VLADE.)

V rodni deželi revolucije

Ko sem ravno dobro dokončal predzadnji članek v okviru "Pogleda na situacijo" je vpadel v mojo sobo znanec in mi ves nervozen vrgel na mizo italijanski časopis (kateri je vseeno, ker so vsi enaki) ter planil k oknu, kot bi hotel skozi njega ugotoviti, ali so mu morda že za petami - francoski komunisti, katerih zmage v Franciji ga je toliko razburila, da ni vedel, kje se ga glava drži. Moral sem se mu resno smejati.

Predvsem je treba vedeti, da je Francija že od nekdaj poznana po svoji notranji nestabilnosti, ki ji jemlje moč, da bi na zunaj kogarkoli mogla ogrožati. In prav zato ne more francosko ljudstvo dopustiti, da bi kdorkoli še slepomišil z njim. Francija potrebuje miru, dela in kruha. Nedoslednost francoskih strank je privedla do logičnega rezultata - do zmage komunistov, ki pa je v primeri z doseženimi glasovi napredne-katoliške stranke zelo majhna. (Komunisti drže predvsem mesta v južni Franciji, medtem ko je napredno-katoliška stranka zasidrana na deželi.) V tem rezultatu je zaobsežena vsa tragika strankarskega boja, ki ne vodi računa o narodovem blagostanju, marveč le o sebičnem cilju - oblasti. To se dogaja v vsaki deželi in se je zgodilo tudi pri nas, kadar se stranke nočejo jasno in nedvoumno izjasniti o svoji politiki ter prepuščajo reši = tev toku dogodkov. Takrat se volilci takšne "stoječe vode" obrnejo rad na ono stran, ki je radikalnejša. Mislim, da so po teh volitvah Francozi pridobili veliko izkušnjo, kaj pomeni jahanje na dveh stolčkih. Francoski socialisti so upravičeno izgubili 25 poslanskih mest, medtem ko so komunisti in napredni-katoličmi prav tako upravičeni na svojem porastu. SEDAJ SE BO BORBA ŠELE PRIČELA. Francija je dokončno razdeljena v dva tabora, kar potrjujejo tudi vsi komentarji. In samo sreča je, da se ne nahaja Francija za "železno zaveso", kjer bi ta borba dosegla običajni rezultat - komunistično nadvlado.

Vodja francoskih socialistov Leon Blum je izdal po izvršenih volitvah proglas, v katerem pravi, da je socialistična stranka doživela od versajske pogodbe pa do danes že večje poraze, kot pa je sedanji. "Fran

coski socialisti," je dejal Blum, "kažejo odločnost, kajti gre za Francijo, gre za usodno stvar. Na delo že danes!" In neto priporoča, da socialisti ostanejo ono, kar so in da je treba krepko delati, kajti nazadovanje socializma bi pomenilo nazadovanje demokracije.

Francija ima že od nekdaj gotova področja, ki so docela komunistična in je samo težak gospodarski položaj dežele omogočil komunistom, da so prodrli s svojimi znanimi geslo. Nasprotne stranke bodo sedaj uvidele, da se morajo postaviti na lastne noge in s krepkim socialnim progresom izpodbiti komuniste, namesto da se z njimi vežejo in vodijo dvoumno politiko, ki spravlja v zmedo volilce, ki si resnično žele trne notranje politike, da bo prinesla zaposlitev, plače odgovarjajoče življenjskim cenam, stabilnost valute in zakonitost. Tako se je dogodilo, da so številni volilci oddali svoje glasove komunistom, ki so vsaj na vse usta kričali o tem, medtem ko so drugi hoteli taktizirati in se niso odločno postavili komunistom po robu. To je vsekakor lep izraz nezaupanja tr kozvanim antikomunističnim strankam, ki bi rade zmagale - z ničemer, z golim ponavljanjem fraze o demokraciji.

Toda kot ima vsaka stran dve plati, tako ima tudi ta rezultat francoskih volitev svojo dobro plat. Slepomišenje je konec in odslej bo sleherni Francoz vedel kako in kaj. Ne smemo si misliti, da so vsi, ki so glasovali za komunistično stranko komunisti, marveč, da so to napravili predvsem iz protesta, da bi se ostale stranke zavedle neumnosti svoje politike. Bodočnost bo pokazala, da Francija še iz daleka ne misli na kako "diktaturo proletarijata". Težnje francoskih rodoljubov bodo našle odmeva predvsem v novem ameriškem republikanskem kongresu, kajti Moskva bo le slabo lahko podprla svoje privržence v Franciji. A ta dežela potrebuje ekonomske obnove in velike pomoči iz tujine, ki jo je pa danes sposobna nuditi samo Amerika.

Poraz komunistov v Angliji, Nemčiji in Avstriji, sosedna Španija in Švica bodo nedvomno tudi odigrale svojo vlogo.

Francoski protikomunisti so si danes vsaj na jasnem, kaj in kako morajo delati, če hočejo rešiti sebe in Francijo. In Leon Blum je tudi socialistom v svojem proglasu večkrat vzkliknil: "Na delo že danes!"

ZAKAJ SO REPUBLIKANCI ZMAGALI?

PRED KONGRESNIM ODBOROM, KI JE PREISKOVAL KOMUNISTIČNO PROPAGANDO V TRETJEM ZASEDANJU 75.ZBOROVANJA KONGRESA V WASHINGTONU, JE IZPOVEDAL WILLIAM Z.FOSTER, SEDANJI PREDSEDNIK KOMUNISTIČNE STRANKE V AMERIKI SLEDEČE :

PREDSEDNIK: Mr.Foster, ali zagovarja vaša stranka uničenje vere?
FOSTER: Naša stranka smatra vero za mamilo ljudstva, kot je to že ugotovil Karl Marx, in mi vodimo propagando za likvidacijo teh predsodkov med delavstvom.
PREDSEDNIK: Ali mora biti ateist, kdor je član komunistične stranke?
FOSTER: Komunistični stranki se pridružijo nekateri delavci, ki imajo še nekaj verskih ozirov, toda delavec, ki razume osnovna načela komunistične stranke, mora nujno likvidirati svoje verovanje in ko se pridruži stranki, se bo tudi kmalu tega verovanja iznebil.
Predsednik: Dobro. Ali more biti član komunistične stranke v Rusiji poročen v cerkvi in ohraniti svojo vero?
FOSTER: Moje mišljenje je, da bi bil član stranke v Sovjetski zvezi, ki bi se poročil v cerkvi, brez vsake vrednosti za komunistično stranko.
PREDSEDNIK: Ali bi ga vrgli iz stranke?
FOSTER: Končno da.
PREDSEDNIK: Ali ne bi bilo enako v tej deželi?
FOSTER: Kot sem že izjavil, bi bili delavci, ki so tako polni religioznega praznoverja, da bi se poročili v cerkvi, brez vsake vrednosti za komunistično stranko.
PREDSEDNIK: Če vas prav razumem, Foster, gledajo delavci Amerike na sovjetsko zastavo kot na svojo zastavo.
FOSTER: Delavci te dežele in delavci vsake dežele imajo samo eno zastavo, to je rdeča zastava.
PREDSEDNIK: Mr.Foster, ali vi čutite dolžnosti do ameriške zastave? Ali prisega komunistična stranka zvestobe ameriški zastavi?

FOSTER: Povedal sem čisto jasno, da je rdeča zastava zastava revolucionarnega razreda in mi smo del tega revolucionarnega razreda. Vse kapitalistične zastave so zastave kapitalističnega razreda in mi ne čutimo ni kake obveznosti do njih.
PREDSEDNIK: To je dovolj jasno povedano.
("The American Forum", zv.VIII.št.19)

BAROMETER

SOVJETSKI VLADNI ČASOPIS "IZVESTIJA" je napadel generala MacArthurja, da vrši na Japonskem odprto antikomunistično kampanjo. "Ali je postala Japonska most med USA in SSSR ali odskočna deska za vojno?" se vprašuje "Izvestija". "Delo gen.MacArthurja očitno kaže, da je generalu bolj po volji, da je Japonska drugo kot pa prvo."

REUTERJEV DOPISNIK, ki se je vrnil iz Španije, je podal svoje poročilo o razgovorih z voditelji tajne protifrankistične opozicije. Eden izmed voditeljev republikanskega gibanja, ki je v tej ilegali najmočnejše, mu je izjavil, da se opozicija protivi vzpostavitvi neke Giralove vlade, ker vsebuje tudi komuniste. "Nuditi tej vladi pomoč, pomeni krepiti Francovo Španijo," je dejal vodja ilegalcev.

ŽIDOVSKA ORGANIZACIJA "HAGAN" je stopila v akcijo proti teroristom "Irgun Zwei Leumi". Uničenih je že več skladišč orožja. Britanske čete sto je v pripravljenosti.

ANGLEŠKI KRALJ je govoril na otvoritvi novega zasedanja britanskega parlamenta in dejal, da je treba ustvariti v Nemčiji take prilike, da bodo dale zagona demokraciji. Prav tako je treba čimpreje napraviti mir z Avstrijo, da bo prišlo do umika tujih čet. V ostalem je govoril še o nacionalizaciji, vojni obveznosti in regrutaciji.

RADIJSKE POSTAJE v Nemčiji, ki se nahajajo v ameriški zoni, bodo prenašale novice v SSSR in vzhodno Evropo.

SKUPŠČINA AMERIŠKIH ODSLUŽENIH VOJAKOV, ki so se borili preko morja, je sprejela resolucijo, po kateri naj kongres prepove komunistični stranki prostor na glasovnicah. Od ameriške vlade pa zahtevajo ukinitev pošiljanja pomoči Jugoslaviji.

AMERIŠKI SRBI so imeli 6.oktobra parastos za pok.gen.Draže Mihajlovićem, kateremu je prisostvovala tudi častna četa 12 ameriški vojakov v polni vojni opremi. Po parastosu je v počastitev spomina gen.Mihajlovića odda la tri salve.

SAMUEL LUBELL, ki je potoval 7 mesecev po Evropi preko Nemčije, Holandi je, Belgije, Francije, Švice, Poljske, Čehoslovaške in Avstrije, je popisal svoje vtise glede bodočnosti Evrope. Po njegovem mnenju se bije sedaj silovit diplomatski boj med USA in SSSR za svetovno prvenstvo in dokler ne bo to odločeno, ne bo trajnega miru na svetu. Lubell zatrjuje, da ne bo najbrže nobena od obeh držav segla po orožju, marveč skušala s drugimi sredstvi spraviti svojo tekmovalko s pozornice. To pa ne bo tako hitro, pravi Lubell. Ameriška diplomacija drži odprte vse fronte, dočim Sovjetija računa, da se bodo Združene države umaknile iz Evrope. Za enkrat pa USA ne kaže nobene volje za tem.

RADIO MOSKVA je poročal, da je bil imenovan za papeževega nuncija v Nemčiji škof Alois Muench iz North Dakote(USA) ter pri tem pristavil, da je ta poteza dokaz o tesni zvezi, ki obstoja med Vatikanom in ameriškim kapitalom.

KAKO JE BILO DEJANSKO V RESNICI z znanim incidentom v Berlinu je poroča ameriški obveščevalni urad. Njegovo poročilo pravi, da je za las manjkalo, da ni prišlo do krvavega spopada med ameriškim in sovjetskim vojaštvom pri ameriški vojaški straznici v bližini Berlina, ko je prišel k njej sovjetski poročnik Morosov s petimi oboroženimi vojaki in hotel s silo odpeljati neke "ruske izdajalce", ki so jih zaprli Američani. Po robu so se mu postavili ameriški oficirji, nakar je začel Morosov psovati, češ, da Amerikanci niso vredni, da bi bili zavezniki sovjetske armade. Ko pa je prišel oddelek USA-oklopnikov, so se Rusi hitro umaknili.

KDOR ŠE NE VE, mu povemo, da so dosegli komunisti pri zadnjih volitvah v britanski coni Nemčije vsega 4% glasov.

BEVIN JE VPRAŠAL MOLOTOVA, če bi se sovjetske čete lahko umaknile iz Avstrije. Molotov pa je odgovoril, da se mora predno odgovori posvetovati s svojimi vojaškimi strokovnjaki.

BRITANSKI ČISTILCI MIN so pričeli čistiti krfski preliv na podlagi odloka sredozemske komisije štirih velesil, Jugoslavije, Grčije in Turčije. Britanski poročevalec pravi, da je Albanija postavljena pred gotovo dejstvo in da Britanija ne more nič zato, če so bile v albanskih vodah poškodovane 4 njene vojne ladje.

USA JE PROTI novi organizaciji za prehrano, ki naj nadomesti UNRRO. Pač pa je za to, da je se nudi pomoč vsaki državi posebej.

ROMUNSKE OPOZICIJSKE STRANKE so poslale Britaniji, USA in Sovjetski zvezi noto, v kateri jih naproša za intervencije, da bi bila zagotovljena na volitvah osebna svoboda opozicijskih kandidatov in volilcev.

GRŠKA VLADA PROČUJE vkoliko so bile vmešane v bojih ob severni meji Grčije pripadniki tujih oboroženih sil. Poročila trdijo to za jugoslovanske partizane. Če bo to dokazano, bo grška vlada vložila protest pri OZN.

BRITANSKI RDEČI KRIŽ bo za zimo oskrbel berlinske otroke in starce s hrano, obleko in obutvijo.

ZA KESANJEM PRIDE POKORA

Mrs.Frances P.Bolton je bila skupno z ostalimi člani ameriškega kongresa Thomasom Gordonom, Josephom Ryterjem in Karlom Mundtom poslana v Evropo, da tam pregledajo razmere ter o tem poročajo poslanski zbornici. V pogledu Jugoslavije je ta komisija podala v poročilu med drugim tudi sledeče:

"Od vseh balkanskih držav je Jugoslavija danes morda najbolj tipičen teren, s katerega se lahko opazuje roverjenje in pritisk v vsaki balkanski deželi. Tukaj lahko najdeš monarhiste, komuniste, konservativce, liberalce in takozvane demokratične partije, razdeljene v pol ducata posameznih strank (!). Tukaj človek lahko opazuje, kako se je komunizem dvignil med vsemi malimi strankami (!), najbolje organiziran in najbolj aktiven ter kako je s silo, močjo in pravcatim terorjem prišel do kontrole vlade."

"Iz posvetovanja z ruskim direktorjem UNRRE, dr.Sergejčikom in njegovim štabom, smo se še bolj utrdili v prepričanju, da tisti, ki v dovolj velikem sorazmerju ne prispevajo za UNRRO, ne bi smeli imeti direktorske pozicije v poslovanju iste. Dalje smo se utrdili v veri, ki smo jo dobili pri našem opazovanju na Poljskem, Češkem in drugod, da prestaja UNRRA veliko preizkušnjo v mednarodnem sodelovanju in upravi na račun stradajočih žena in otrok v osvobojenih krajih. Da so pri UNRRI take razmere, je vzrok v tem, da so bili načrti že vnaprej slabo ali nezadostno izdelani. Združene Države na primer, ki same doprinašajo za UNRRO 72% vse pomoči, imajo vse premalo avtoritete pri razdelitvi te pomoči, da bi dobili pomoč res ljudje, ki so jo najbolj potrebni. Zato priporočamo, da naj se deli pomoč po prenehanju UNRRE potom posebne mednarodne organizacije, ki bi bila direktno pod oblastjo Združenih Narodov."

"V splošnem pa so razmere v Jugoslaviji žetev popustljive politike, katero so zasledovale Združene Države z ozirom na Rusijo vse od konference na Jalti in pa najbrže še poprej. Kar velja za Jugoslavijo, velja enako glede Poljske, Češke, Ogrske, Romunije in Bolgarije, da ne omenimo niti malih baltiških narodov ter drugih dežel v tem predelu sveta."

"Jugoslavija je danes komunistična država. Tito je razobesil nad Jugoslavijo znak kladiva in srpa in njegove armade so oblečene po sovjetski modi, a vsak vojak nosi kapo okrašeno z rdečo zvezdo s srpom in kladivom.

Po našem mnenju se je naša vlada prenaglila in imela premalo informacij, ko je uradno priznala režim maršala Tita. V očeh njenih sosedov in elementov v Jugoslaviji sami, ki so nasprotni Titovemu režimu, je bilo napačno pritisniti pečat potrdila na Titovo tehniko in taktiko."

RAZGLED

O Z N : Bevin je spet podprl grško zahtevo po reviziji grško-bolgarske meje. Molotov pa je dejal, da so Bolgari bolj upravičeni na Zapadno Trakijo.- Bolgarija bi plačala po predlogu MK 125 milijonov reparacij. Molotov pa je za to, da plača samo 30 milijonov (Jugoslaviji 16).- Glede beguncev je Molotov predlagal, da se osnuje posebna komisija OZN, ki bo obiskala begunska taborišča in ugotovila, zakaj se ljudje nočejo vrniti. Titov delegat je predložil 11 amandmanov o delovanju begunskih taborišč, "ki lahko postanejo nevarnost za novo Jugoslavijo".- V pogledu tržaškega statuta sta dva predloga: Molotov je za zmanjšanje guvernerjeve moči in za povečanje moči skupščine. Pravico veta ima guverner uporabiti le, če vlada prekorači mejo statuta. Drugih pravic ni potreba da bi imel. Anglosemeriški predlog pa pravi, da se mora podeliti pooblastila guvernerju vsaj toliko časa, dokler se položaj ne konsolidira. Če bi prekoračil svoja pooblastila, ga lahko zavre OZN.- USA je vrnila Jugoslaviji, Češkoslovaški, Madžarski in Romuniji zadrževane ladje na Donavi.- V debati o mandatorskih področjih, je jugoslovanski delegat operiral s frazo, da je treba mandatorskim ljudstvom nuditi pravo svobodo. Isto je podčrtal sovjetski delegat, "ki sumi, da imajo mandatorske oblasti imperialistične težnje." Omenjal je s tem v zvezi Južnoafriško unijo, ki se hoče "polastiti" nemške jugovzhodne Afrike.- Ameriški delegat Connally je izjavil, da je USA proti reviziji listine OZN, vključujoč pravico veta.-

TRUMAN O REPUBLIKANSKI ZMAGI: Nimam namena izpremeniti sedanje vlade. Sodeloval bom z novim kongresom. Opozarjam pa one, ki žele senzacijo, da je treba delati počasi. Zmago republikanske stranke sprejemam kot jo sprejema vsak dober državljan, ki spoštuje pravilno izvedene demokratske volitve.- (Zahteva po Trumanovem odstopu odn. po imenovanju republikanske vlade, ki smo jo javili v prejšnji številki, ni imela uradnega značaja, marveč le obliko mnenja republikanskih časopisov - op.por.)

DODATNI REZULTATI VOLITEV V FRANCIJI: Komunisti 174, napredni-katoliki 163, centrumaši 78 (12 novih), socialisti 96, radikal-socialisti 62, degolisti 9.- Komentator Radia London pravi, da so delavci z namero, da obdržijo svoje zahteve po višji plači, glasovali za komuniste. Neodločno stališče socialistov je pri mnogih povzročilo omahovanje. Tudi če gredo sedaj socialisti in komunisti v en blok, nimajo absolutne večine v parlamentu.- Sedanja vlada bo podala ostavko 28.nov., ko se sestane nova ustavodajna skupščina.-

R A Z N O : V Italiji se vrše občinske volitve.- Albanski odgovor na ukmik ameriške misije iz Tirane pravi, "da je Albanska vlada že svoječasno izjavila, da pristaja na obveze prejšnjih vlad".- Churchill je komentiral kraljev govor na otvoritvi parlamenta in dejal, da je bitni princip evropske stabilnosti vzpostavitev Evropskih Združenih Držav. Od prihoda laburistov na oblast, so se odnosi med Anglijo in SSSR poslabšali. Situacija po svetu je še vedno mračna. Anglosemeriške čete v Evropi so skopnele, medtem ko drže Sovjeti čete v vojni formaciji.- Britanski pomočnik zun.ministra je izjavil, da Bolgarija ne gre po poti konstruktivnih demokratičnih reform.- Nemški general von Mackensen je bil prepeljan v Rim, kjer bo sojen kot vojni zločinec.- Pred bavarsko sodišče pridejo von Papen, Fritsche in minister Kurt Schmidt.- Grška vlada je izdala amnestijo, v kateri je rečeno, da naj se bande predajo v toku enega meseca. Kaznovan ne bo nihče, ki štiri leta nato ne bo počel nobenih zločinov. Francoski komunisti so predložili socialistom, da se združijo v "Demokratično Unijo".- Francoska KP zahteva enega člana v predsedstvu vlade. Pokrajinske nemške vlade v britanski zoni dobe polno zakonodajno moč nad policijo, prosveto in zdravstvom. Komanda britanskih okup.sil bo zadržala znašaj centralne vlade, ki mora odloke pokr.vlad potrditi ali pa ovreči.- Podpredsednik britanskih delavskih sindikatov je izjavil, da delavski sindikati ne smejo biti del državnega aparata. To je isto kot demokracija, ki odbija, da bi bila v državi ena sama stranka.- Čangkajšek je brez komunistov otvoril novo narodno skupščino, ki bo sprejela ustavo, ki predvideva koalicijsko vlado namesto vlade Kuomitanga.

KO PREČITAŠ, PONUDI VESTNIK ŠE ONIM, KI SI GA NE MOREJO SAMI NABAVITI!!

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

Niti svoboda govora niti svoboda združevanja nista demokratični pravici, kadar ju kdo uporablja za ogrožanje mirnega življenja drugih državljanov. V kaosu in anarhiji je demokracija brez pomena in skrajno škodljiva. (Uvodnik)

ŠTEV. 250. 25. novembra 1946. L.II.

RAZGOVOR O DRŽAVLJANSKI VOJNI

V poslednjem času hočejo nekateri, zlasti pa ugledni londonski "Times", prikosati svojim čitateljem in široki demokratski javnosti konstruktivnost Titovega režima s tem, da brez vsakih ozirov in predsodkov trdijo, da bi izbruhnila v Jugoslaviji državljanska vojna, če bi prišel leta 1945 na oblast Draža Mihajlović in da se je samo Titu zahvaliti, da se to ni zgodilo. Neglede na namen, ki ga zasleduje s takim pisanjem "Times" - opravičenje medvojne politike Churchillove vlade - želimo postaviti vsako stvar na svoje mesto.

Tito je prišel na oblast z obljubo, da bo sprovedel v delo sklenjeni pakt s Šubašičem in dal narodu polne demokratične svoboščine. Mesto tega je uvedel koncentracijska taborišča in politično policijo ter dal vso oblast v roke ene same stranke - komunistične partije, ki je imela samo en cilj pred seboj: UNIČENJE VSEH, KI SO JI NASPROTNI. Z brezobzirnimi pokolji, o katerih noče "Times" ničesar vedeti, so bili likvidirani vsi, ki so se upirali komunistični politiki. Uveden je bil strahoten policijski teror, ki je držal na uzdi vsakogar, ki bi le pomislil na neizpolnjevanje komunističnih odredb. In te odredbe so bile med drugimi tudi take, ki so zabranjevale vsakršno mržnjo, bodisi versko, narodnostno ali politično. Tako je bilo zapisano vsaj na papirju. Dejansko pa je Titov režim jasno in nedvoumno obeležil dva tabora: partizanstvo odn. pripadništvo k režimu in takozvano reakcijo. V to reakcijo je zmetal i nacionalne elemente i Cerkev i kolaboracioniste ter jih pod firmo "ljudskih sovražnikov" ali pobil ali pa postavil na obtožno klop. S terorjem je lahko ustvarjati edinstvo in slogo, kar pa nima ničesar opraviti z ljubeznijo in bratstvom, ki sta bazi za prvo. A na vse merodajne položaje so bili postavljeni komunisti, da predstavljajo narodove zastopnike. Kot taki so spravljali glas svojega gospodarja iz Centralnega Komiteta Komunistične partije Jugoslavije in kdor jih ni hotel poslušati, je prosto izginil s površja. Na ta način je bilo možno ustvariti perfekten red pod vtisom Damoklejevega meča. Ljudem je bilo za to, da rešijo svoje glave, ne pa da mislijo še na neko dovčerajšnje sovraštvo. Partijska disciplina je odigrala svoje in Tito je postal neomejen gospodar nad življenjem in smrtjo jugoslovanskih državljanov. PROTI TEMU NI ŠE DO DANES NIHČE OD MERODAJNIH PROTESTIRAL, KER BI BILI SICER ZAVEZNIKI TISTI, KI BI SI NA ŽALOST PLJUVALI V SVOJO LASTNO SKLEDO.

Pa vzemimo sedaj stvar z drugega vidika: Mihajlović na oblasti. Zavezniki zahtevajo uvedbo demokratičnih svoboščin ter združevanje partizanskih in nacionalnih sil. Široka amnestija in svobodne volitve. DA, TAKE ZAHTEVE SO NEDVOMNO VODILE V DRŽAVLJANSKO VOJNO, ki bi jo doživel tudi Tito, če bi izvajal Tito-Šubašičev recept. V kaosu in anarhiji je demokracija BREZ POMENA IN SKRAJNO ŠKODLJIVA. Da je temu tako, imamo klasičen primer v Grčiji in v manjši meri v Franciji ter Italiji. Saj ravno v tem je za tudi ves problem. Vprašujemo "Times"-a ali smatra Mosley-evo angleško fašistično stranko tudi za demokratično? Dvomimo, toda dejstvo je, da je doslej demokracija bazirala baš na tem, da sme delovati vsaka stranka "če se poslužuje demokratičnih sredstev za dosego oblasti". Tako tudi komunistična, pa čeprav nima niti trohice demokratskih osnov. In vendar pravijo, da je treba kot predpogój za preprečitev vojne uničevati njene klice. MAR NI FAŠIZEM ODN. KOMUNIZEM TUDI ENA IZMED TAKŠNIH KLIC SPRIČO TEGA, DA ZAGOVARJA V SVOJEM PROGRAMU NASILEN PREVRAT SEDANJEGA DRUŽABNEGA REDA?

Z diktaturo je lahko paralizirati razpaljene strasti in privesti po

okupatorju razorano deželo v normalni tok. Toda s širokogrudno demokracijo nikdar, zlasti ne v jugovzhodnih deželah Evrope. BREZ MIRU NI DEMOKRACIJE IN LE V MIRU JE MOŽNO SPROVESTI ŠTIRI OSNOVNE SVOBOŠČINE BREZ BOJAZNI, DA JIH BO KDO ZLORABIL V SVOJE TEMNE NAMENE. V dobi notranjih prekucij in zmede, ki jo je ustvarila okupacija in revolucija, pa je potrebno samo močna roka, KI PRAVIČNO PLAČUJE IN STROGO KAZNUJE. In prepričani smo, da bi bil Mihajlović sposoben uvesti red v Jugoslaviji, sicer res da z obsednim stanjem in strogo disciplino, toda brez masovnih pokoljev in pristranski sodišči. Da se to ni zgodilo, je v veliki meri krivo VMEŠAVANJE TUJIH SIL V NAŠE NOTRANJE ZADEVE - V ZADEVE ZAVEZNIŠKE DRŽAVE, ki je doseglo vrhunec z vkorakanjem Rdeče Armade v Jugoslavijo. Mihajlović je bil pripravljen konsolidirati naše notranje neprilike pod kontrolo zaveznikov in ne bi nikdar napravil to, kar je napravil Tito, da bi jim pokazal vrata. Zato pa naj bi "Times" dvakrat premislil, preden bi objavil neobjektivne ugotovitve, ki jih ne morejo razumeti oni, ki so se iskreno borili za zavezniško stvar. In naj bi pri tem ne posabil, da je Mihajlović navkljub vsemu notranjemu odporu nudil pomoč celo sovjetskim četam, ker so bile zaveznice angloameriških prijateljev. Zato je Mihajlović dosedanji upravičenec zaključil svoj obrambni govor z besedami: "ŽELEL SEM VELIKO, SANJAL SEM VELIKO, TODA SVETOVNI VIHAR JE ODNESEL MENE IN MOJE DELO."

In na koncu bi radi zastavili še sledeče vprašanje: Ali je "Times" prepričan, da ni državljanske vojne v sedanji Jugoslaviji?

-VT.

Jedek humor

V SVOJI ZABAVNI RUBRIKI OBJAVLJA "SLOVENSKI PRIMOREC" 14.NOV.1946 SLEDEČI RAZGOVOR: /ODLOMEK/

Žef je bral na glas ("Glas zaveznikov"1.nov.t.l.), Urh je pa pazno poslušal in komentiral.

"Koračamo po granitni poti" - "Titov volilni govor".

Urh:"Pri volilnih govorih se vedno sliši kaka debela. Prav zanima me. Beri počasi!"

"Najvažnejše v naši ustavi je, da je rešila narodnostno vprašanje..."

Urh: "Lepše rešitve si skoraj ni mogoče misliti. Prej so se kavsali Hrvatje in Srbi. Zdaj pa vsi srbski, hrvatski, slovenski in drugi komunisti preganjajo na žive in mrtve vse nekomunistične Srbe, Hrvate in Slovence, ki tvorijo ogromno večino v Jugoslaviji. Sijajna rešitev edinosti in narodne sloge!"

"V našem socialnem redu smo rešili tudi gospodarsko vprašanje...POSAMEZNIKI ne bodo mogli več dolgo izrabljati ljudske lastnine, kopičiti kapitala v svojih žepih ali ga izvažati iz države..."

Urh: "To drži prav popolnoma, kajti odslej bo za to skrbela KOMUNISTIČNA PARTIJA in njeni funkcionarji, ki bodo skrbeli tudi za to, da pojde denar v tujino le v komunistične propagandne svrhe."

"Ti ljudje (t.j. dr.Maček in vsi sovražniki nove jugoslovanske vlade) delajo načrte, da bi tukaj sedeli, vladali, da bi ustanovili neke vrste konfederacijo ne le med našimi bratskimi narodi, ampak še... v zvezi s samim hudičem, ako bi to godilo njihovim koristim."

Urh: "Če bi se dr.Maček in njegovi somišljeniki zglasili pri hudiču, bi jim ta rekel: "Zelo mi je žal, da ste prišli prepozno, ker imam že več no zveze z Vašimi nasprotniki. Toda, ker imate za seboj večino ljudstva, Vas bom priporočil svojim zaveznikom, ki Vas bodo gotovo z navdušenjem sprejeli in Vam tudi kak stolček odstopili, ako boste plesali, kakor bodo oni piskali ali godli."

"Mi gremo mirno, brez nervoznosti, brez vsake bojazni, mi koračamo po naši granitni poti... Ne bojazen ne laži ne obrekovanja nas ne bodo spravile s te poti.."

Urh: "Ta je pa resnična; saj obrekovanje in laži jih ne morejo spraviti z njihove poti, kajti na te reči imajo oni monopol in drugod se dobijo le v pičli meri kot tihotapsko blago, ki ne more uničiti državnega monopola. - ... - Ne laž, ampak čista resnica je sovražnica diktatur, ki ne morejo preprečiti, da ne bi ljudstvo naposled vendar več dalo na dejanja, kot na prazne besede in obljube."

Žef: "Med branjem sem se večkrat spomnil na samozavestne govore Mussolinija in Hitlerja... Tudi onadva sta hodila po granitni poti in zato sta si najbrž na njej tudi glavo razbila."

POGLED na SITUACIJO

V POGLAVJE IZ SERIJE AKTUALNIH ČLANKOV, KI JIH JE PRIPRAVIL ZA NAŠ LIST EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV

4. MOŽNOSTI SOVJETSKE VLADE.

Pa čeprav je demokracija na pohodu, ni podcenjevati nasprotnika. Svetima spraviti v ideološko izgrajenimi in fanatično zagriženimi ljudmi, ki gredo konsekventno do kraja. Komunisti so si na jasnem, da so njihove karte razkrite in da obstoja sedaj samo še pot naprej v zmago ali propast. In prav zato bodo poskušali storiti vse, da odločilo poslednje bitko se bi v korist. Vsekako se jim bo to posrečilo je drugo vprašanje.

Sovjetske sveze se zaveda, da prihaja čas odločitve in da si stojite nasproti sedaj samo še dva tabora v svetu: komunistični in antikomunistični in kar je še bolj nevarno: zmerna levica (socialisti) in skrajna levica (komunisti). Če bi si stale nasproti kapitalizem (v pravem smislu nikdanjega izžemanja) in komunizem, bi lahko spričo povečane težnje po socializaciji že vnaprej predvideveli izid - poraz kapitalizma, tako pa je usoda zapečatena komunizmu, čeprav ne brez velikih žrtev. In prav zatokar obstoja problem komunizma kot takega, je naše jugoslovansko vprašanje samo majhen delček tetoga. Osvobojenje Jugoslavije ali katerekoli druge države za "železno zaveso" bo imelo večji pomen v borbi dveh svetov kot pa samo dejstvo, da je Tito sli njemu podobna sovjetska lutka izginila s pozornice. Če gledamo torej s tega vidika, ki je edino pravilen, si pač ne moremo predstavljati, da je naše vprašanje v sklopu ostalih - in brez njih ni nič - enot bivo. Posebno še ne, če smo si svesini dejstva, da so ljudje vojne siti in da jih mi z vsem krikom in vikom ne bomo pripravili, da bi zaradi nas izgubljali svoja življenja. Bog je pač prvo sebi brado ustvaril! Toda, kot je res, da ne bo svet zagazil v vojno zaradi nas, pa je po drugi strani spet res, da ga alternativa sama sili, da se odloči - ne zaradi Tita - zaradi komunizma kot takega. In v tem je tudi naša rešitev. Zato je zgrešeno napadati Tita - in tega državniki na zapadu tudi ne delajo - pač pa povdarjati nujnost sprovedbe štirih svoboščin in ekonomske obnove po vsem svetu za - izgraditev miru. Če samo takšno stališče najmerodajnejših faktorjev - in ne pozabimo, da so to svobodno izvoljeni narodovi predstavniki -, ki bazira na ljudski volji njihovih dežel, pomeni dejansko zapečeto vojno in rušenje komunizma. Temi nasproti lahko postavijo komunisti kaj? Notranje revolucije v po Sovjetih nezasedenih deželah in pa svojo vojaško moč, če bi Sovjetije tudi kot državo dejansko ogrožali. Kaj pa Kremelj razume pod besedo Sovjetska Unija se bo kmalu moralo izkazati. Ali je to kopija Velikega Nemškega Rajha Hitlerjevega kova ali pa zgolj SSSR s svojimi mejami izpred leta 1939, o vse ostalo "bodočnjo".

Splošno poznane so Leninove prerokbe po prihodu boljševikov na oblast v caristični Rusiji. Tedaj je govoril o etapah in sicer, da bo Evropa naslednja hruška, ki bo padla po drugi svetovni vojni, medtem ko bo svet tretje. Danes nima človeštvo nobenega vzroke več, da bi take namere ne verjelo. Sovjeti komaj čakajo, da bi se zavezniki umaknili iz Evrope, in scenirali nato z domačimi komunističnimi partijami nerede v Franciji, Nemčiji in Italiji ter se potem vmešali kot zavezniška sila za očuvanje miru in reda. Toda zlasti Amerikanci nimajo nikakega namena predati volkovom v čuvanje "pridobitve druge svetovne vojne" in kažejo tudi vedno manj šo volje za tem, da bi se dali še dalje varati po lepih besedah in zagonetnih smehljajih sovjetskih prostitutk v koži filo-komunističnih prezidentov tipa Trafikants Hodže.

Če vzamemo za razmerje med močjo komunističnih strank v svetu in vojaško silo SSSR n.pr. 10:10 v letu 1944, vidimo, da je razmerje v l. 1945 - 8:12 in če upoštevamo n.pr. ničlo za skrajno točko sile komunističnih strank in 20 za producirenje sovjetskega atomskega orožja, potem imamo v letu 1946 sliko 6:14, kar dela velike preglavice v sovjetskih računih. Ali bo Sovjetija vztrajala na poti popuščanja dokler ne bo imela atomske bombe? Če je temu tako, potem bo takrat razmerje 0:20, Sovjetska zveza pa na svojih mejah. In ravno v tem leži uganka: ali bo Sovjetija dovolila, da ji bodo uničili postojanke izven države prej, kot bo ona sposobna

preiti v odločilno ofenzivo ter doseči svoj namen komunizacije celega sveta. Prva defenziva, v katero bo potisnjen sovjetski vojni stroj, bo znak neizogibnega propada današnjega režima v Rusiji. A to se bo prav go tovo zgodilo, če bo Zapad do takrat že razčistil svoje odnošaje do komu nizma in ga totalno onemogočil. Čas torej delo na obe strani. Po eni stra ni prodirajo Sovjeti vse globlje v skrivnost atomske energije, po drugi strani pa prodira svet vse globlje v zakulisje komunizma. Za eno in za drugo stran se postavlja vprašanje: Kdo bo prej prišel do cilja? Niti e= den niti drugi ne bi mogel biti dovolj pripravljen na efikasen odpor in eventuelno protiofenzivo, če bi ga tekmec prehitel in udaril nanj v mož jem odkritja.

Obstoja torej vprašanje. Ali bodo Sovjeti na ljubo svojemu cilju - odkritju atomskih orožij - popuščali vse dotlej dokler do njega ne pride jo - v tem slučaju bi zapustili i Tito i vso zasedeno vzhodno Evropo - a= li pa bodo udarili na Zapad prej, računajoč na efikasno pomoč svojih pre ostalih postojank - komunističnih partij - širom sveta?

Da obstoja tak račun je zelo verjetno, kajti današnja diplomatska bor ba gre za tem, da izkoristi sovjetsko posvetitev proučevanju atomske e= nergije in iztrga Sovjetom brez vojne - ker si jo ti iz istega vzroka še ne žele - čim več možnih oporišč in odskočnih desk za napad potem, ko bi SSSR prišla do atomske bombe. Sovjetska zveza mora pri vsej igri delati še lep obraz in trditi, da je pripravljena sporazumno delati - za demo= kracijo. Iste neprilike so na zapadni strani. Če bi Zapadne demokracije danes udarile vojaško na SSSR, bi bil uspeh riskanten (mislim na "Blitz krieg"), ker še nimajo počiščenega zaledja, kar bi jih lahko stalo gla= vo. Zato so se spustile v vratolomno tekmo s Sovjetsko zvezo, kot sem jo malo poprej opisal. In tudi če bo trajalo to malo dlje časa, kot pa si kdo na tihem želi ali celo misli, je treba vedeti, da je tu vprašanje svo bode ali robstva vsega sveta in da se danes že bijejo prvi boji, kate = rih potek še ne moremo predvidevati.

(Prihodnjič 5.poglavje: BOJI ZA PRODOR ŽELEZNE ZAVESE.)

Ameriški „ALI - ALI"

Prva odločitev je padla, druga je še v pripravi. Prvikrat je šlo za to, ali naj bi Amerika prepustila popolnoma vso Evropo Sovjetom. Nekaj časa je izgledalo, da se bo to zgodilo. Ameriške armade v Evropi so raz puščali v največji naglici. V ameriški vojaški upravi v Nemčiji je bilo polno Morgenthau-ovih ljudi, ki so delali roko v roki z Rusi. Na razpo= ložen je Italije se sploh niso ozirali. Vlade na Poljskem, v Romuniji in Jugoslaviji so bile priznane s pridržkom, za katerega je pa vsak lahko spoznal, da ni mišljen resno. Čehi so v enem letu dobili UNRRAinih po = šiljk za večjo vrednost, kakor pa je znašal njihov proračun in so lahko svoj komunistični eksperiment finansirali s kapitalistič nim denarjem. Z Avstrijo in Madžarsko so postopali na način, kakor da ju sploh ni. S Špa nijo so skakali okoli, kakor da bi si smeli dovoliti, da bi lahko hodi= li z ognjem okoli po smodnišnici. Francijo so brisali kot izgubljeno. An gleško politiko v Grčiji so odpravili, kakor da bi bila protiintervenci ja intervencija. Na generala Čangkajška je bil izvršen pritisk, da se mo ra sporazumeti s komunisti, kakor da bi bilo mogoče s totalitarnimi stran kami delati kompromise. Z eno besedo: Ameriška politika naprem Rusiji je bila kopija angleške politike naprem Nemčiji v času od marca 1933 do mar ca 1939, ko je Hitler korakal proti Pragi. Tedaj pa so se Angležem odpr le oči.

Stalinova "Praga" je bil njegov govor dne 9.februarja 1946., v kate rem je napovedal vojno s kapitalističnimi silami kot neizbežno in je na povedal, da ostane politika, ki so jo začeli izvajati 1917 leta in ki je bila važnejša za topove kakor pa maslo, v veljavi. Tedaj so se pa odpr le oči Amerikancem. Tedaj je padla odločitev, da je treba držati zahod= no in južno Evropo ter Kitajsko. Ernest Bevin, kateremu je bilo to ža ja sno, se je lahko oddahnil. Anglija se je smela umakniti za drugi nasip in prepustiti obrambo prvega močnejšim Amerikancem. Čangkajšek je dobil poleg nasvetov še znatno količino modernega vojnega materiala. Francozi in Italijani so dobili duhovno in finančno ohrabrilo, da naj vztrajajo.

Avstriji je pričela pritekati pomoč od UNRRE. Nemci so dobili precejšen del samouprave. Španijo so pustili v miru. Kritika Anglije je bila omejena na minimum, ker je to smatral za potrebno predsednik Truman, da bi dobil novembrske volitve v New York City-u. Mornarji so ostali na Kitajskem in na Koreji. Ameriška uprava v Nemčiji je bila občutno nadomeščena s civilnimi osebami, kar pomeni ustanovo, ki je predvidena za dalj šo dobo. Ko je general Eisenhoower nedavno pregledoval čete vzdolž Morganove črte, je preizkušeni psiholog priporočel svojim mladim vojakom, da naj navezujejo prijateljske stike z mladimi Italijani in Italijankami in naj ne razveseljujejo v pokrajini, ki mu mnogo bolj ugaja kakr pa pokrajina okoli Washingtona.

To je samo nekaj od številnih znakov, da hoče Amerika očividno vztrajati pri kursu, ki ga je določila po znanem Stalinovem govoru.

Odprto pa je še vprašanje, če bo mogla Amerika doseči ta cilj z žrtvovanjem ali kljub žrtvovanju vzhodne polovice Evrope ali pa če Amerika misli, da je treba sovjetski imperij potisniti za Kurzonovo-Prutov o črto (Vzhodna Poljska-Besarabija v Romuniji - op.prev.). Morebiti je ta odločitev že padla. Opazovalec je bil vsestransko na to opozorjen, da naj presoja položaj po simptomih.

Poudariti pa je treba dejstvo, da se Amerika Rusov ne boji. Drznemu nastopu Molotova se ni posrečilo, da bi vzbudil pri Amerikancih vtis, da je Sovjetska zveza pripravljena na vojno. Ameriška vojna mornarica je mnogo močnejša kakor pa vse ostale vojne mornarice skupaj. Amerika ima danes več težkih bombnikov, kakor pa jih je imela ob koncu vojne. Armada ima zmedo blazne demobilizacije za sabo. Čeprav ima zadostno število prostovoljcev, je z veliko verjetnostjo pričakovati, da bodo uvedli obvezno vojaško službo v mirnem času po švicarskem vzgledu. Samo Amerika ima nadalje atomsko bombo in strokovnjaki sodijo, da bodo lahko s pridom uporabljale atomsko energijo samo dežele, ki imajo razvito svojo industrijo do največje natančnosti. Samo za vojaško-znanstvena raziskovanja imajo ameriške oborožene sile v preračunu na razpolago kredit v višini 730 milijonov dolarjev. Oborožitev in vojaška izobrazba v Ameriki in v vseh delih britanskega svetovnega imperija je na tem, da postane enotna. Najboljši izumitelji nemške vojne industrije ne delajo danes v Rusiji, ampak v Ameriki in Angliji. Res, da je Velika Britanija bolj ranljiva kakor pa Sovjetska zveza, toda Rusija ne velja za bolj varno kot Amerika. Ugotovljeno je namreč, da odmeti bomb nad Nemčijo niso dosegli največjih uspehov na industrijskih napravah, ampak na prometnih zvezah. Rusija ima malo železnic in menijo, da bi bilo lahko njene industrijske centre izolirati. Iz Sirije so namreč vsi lahko dosegljivi.

To je približno politična akcija v ozadju, kateri je treba postaviti vprašanja, če se bo Amerika zadovoljila s tem, da bo preprečila Sovjetom poseg v zapadno polovico Evrope, ali pa če je v načrtu potiskanje Rusije nazaj. Politika zunanjega ministra Byrnesa je bolj podobna proti napadu kakor pa samo obrambi. Najmočnejši sunek pa je bil seveda poudarek v njegovem govoru v Stuttgartu, da nemško-poljska meja še ni določena. Pa tudi na drugih mestih železnega zastora je čutiti sunke. Čeprav so dali s kreditno zaporo jasno vedeti, kako trenutno sodijo o njih. (Celotna oddaja joahimskega ursena Rdeči armadi je bila kaplja, ki je prestopila robove soda) Ton proti Titu in Bierutu se je občutno poostril. Amerika je botrovala južnotirolskemu sporazumu, s katerim si je Avstrija zagotovila svojo pripadnost k zapadnemu svetu. Britanci niso več edini zaščitniki Turčije. Na vseh straneh si Amerika prizadeva, da pride do izraza tudi za železnim zastorom.

Optimisti so opozorjeni. Prezgodaj je še za odločitev, če so ti poskusi prodora za železno zaveso praske predstraž, ali pa samo streli za njih zaščitnih oddelkov. Obe presoji sta možni. Do nadaljnega smo lahko zadovoljni s tem, da se je Amerika odločila, da bo preprečila nadalj ne prodiranje zastora. ("Basler Nachrichten" od svojega dopisnika iz USA)

NASLOV UREDNIŠTVA "JUGOSLOVANSKEGA VESTNIKA": Monomark BM/RAVJUG
VAŽNO: Na kuverti NI TREBA navesti ničesar drugega kot označeni naslov t.j. NI TREBA navesti n.pr. "Uredništvo..." ali podobno!!! (Jugovest) LONDON, W.C.1. Great Britain

Poročila iz Jugoslavije

Po avtentičnih podatkih je kolonizacija in poizkus ustvarjanja kolhozov in sovhozov v Vojvodini popolnoma propadla. Te se je poizkušalo organizirati na posestvih pobitih ali repatriranih Nemcev, Madžarov in drugih tujerodcev pod imenom "Kmetske delavske zajednice", katerih člane so tvorili "zaslužni partizani" in njihove siromašne družine iz Like, Bosne in Crne gore. Toda ti ljudje so s svojim "delom" uničili gospodarska poslopja, stanovanjske prostore, poklali vso živino ter jo pojedli. Pogostokrat so si zakurili ogenj kar na parketu. Letos pa so pričeli na spomlad odhajati na svoje bivše domove z izgovorom, "da jim ravnina ne in podnebje ne prija". Glavni vzrok leži v tem, da so ti ljudje vajeni goratih predelov ter da niso vajeni niti poučeni v modernem obdelovanju zemlje. Poleg tega pa se že od svojega rojstva bavijo s pastirstvom. Življenski standard je zelo nizek.

Med delavstvom vlada nezadovoljstvo zaradi nizkih plač, ki se nikakor ne ujemajo z cenami na živilskem trgu. Delavci zahtevajo na svojih konferencah in preko sindikatov povišanje. Toda voditeljem sindikatov in in poverjenikom po večjih tovarnah je bilo dano strogo zaupno navodilo, da obrazložé delavcem, da je povišanje nemogoče zaradi težkega ekonomskega pritiska kapitalističnih držav in da mora zato Jugoslavija poizkušati z ostalimi deželami izdelovati kar cenejše proizvode ter jih metati na svetovna tržišča s ciljem izzivanja ekonomskih kriz.

Sindikati so popolnoma etatizirani - instrument države, v katerem gospodarijo poverjeniki komunistične partije in tajne policije. Sindikati so samo po obliki delavske organizacije. Delavca, ki le poizkuša protestirati, vržejo iz sindikata in iz službe, kar pomeni ostati brez kruha za vselej. Zadnje čase praktičirajo na tale način: čim je kak delavec odpuščen, javijo njegovo ime prizadetemu sindikatu, ki ga javi federalnemu ministerstvu za delo. To ministerstvo sporoči zveznemu v Beograd, ki izdaja od časa do časa okrožnice z imeni delavcev, ki jih ne sme nobeno podjetje zaposliti. Na ta način je naravno, da se nihče ne upa niti pisniti, ker bi sicer s tem upropastil sebe in družino.

V vse tovarne so postavljene vojaške straže (poleg specialnih poverjenikov "Gospodarske OZNE" in sindikatov) zaradi neprestanih sabotaž in pa z namero, da se zavaruje proizvodnja. V tovarnah vlada prava vojaška disciplina.

DOKUMENTI

KOLIKO ČASA JE POTREBOVAL KONTROLNI SVET V BERLINU ZA REŠEVANJE PROŠENJ ZA POMILOSTITEV VOJNIH ZLOČINCEV V NÜRNBERGU? KOLIKO JE POTREBOVAL PREZIDIJ FLRJ ZA MIHAJLOVIĆA?

Deprav smo preprišani, da Mihajlović ni nikdar prosil za pomilostitev, se hočemo vseeno zaustaviti pri tem "faktu". Na razpolago smo dobili točno pretehtane podatke, ki jih J.D. podaja v tek kratkem sestavku:

"Titova uradna agencija Tanjug je 15.julija 1946. objavila vest, da je gen.Mihajlović potem, ko je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo, prosil Prezidij FLRJugoslavije za pomilostitev.

Prezidij FLRJ pa je 16.julija 1946 pod štev.9647-46 objavil zavrnitev te prošnje.

Po § 74 - točka 7. Ustave FLRJ "Prezidij FLRJ izvršuje pravico pomilostitve po predpisih zakona".

Kako Prezidij sklepa o tem, da se komu podeli amnestija, pa nam najboljše pove govor člana Prezidija FLRJ Dr.Dragoljuba Jovanovića, ki je pred izvršnim odborom Narodne seljačke stranke izjavil:

"JAZ SEM O DELU PREZIDIJA OBVEŠČEN IZ ČASOPISOV... NIKDAR NISEM BIL NIČESAR VPRAŠAN, NITI NISEM RAZEN NA USTAVO STAVIL KDAJKOLI SVOJ PODPIS NA KAKRŠNOKOLI LISTINO PREZIDIJA. TA PREZIDIJ SE OD SVOJE USTANOVITVE NI NIKDAR SESTAL, RAZEN DA ZAPRISEŽE VLADO..."

Po vsem tem moremo sklepati, posebno še ker je bila odločitev Predsedstva o zavrnitvi Mihajlovićeve prošnje za pomilostitev tako hitra (e n d a n), da se 36 članov Predsedstva niti ni moglo sestati, da bi lahko diskutiralo o podelitvi ali odklonitvi amnestije ter da je o tem sklepal odn. odklonitev že predhodno odobril nek drug forum.

Predsedstvo FLRJ šteje 36 članov. Od teh je NAJMANJ 25 (PETINDVAJSET) ČLANOV KOMUNISTIČNE PARTIJE: Dr.Ivan Ribar, Moša Pijade, Pucar Djuro, Rus Jože, Vlahov Dmitar, Peruničić Mile, Andrejev Bane, Bakarić dr.Vlado, Brkić Dušan, Broz Josip-Tito, Čolaković Rodoljub, Djilas Milovan, Hebrang Andrija, Humo Avdo, Jakovljević dr.Stevan, Jovanović Blažo, Kardelj Edvard, Kidrič Boris, Kuliševski Lazar, Nešković Blagoje, Ranković Aleksander, Stanković dr.Siniša, Segert Vlado, Zečević Vlada, Žujović Sreten.

Samo za osem oseb (dr.Dragoljub Jovanović je bil izvržen) bi mogli reči, da niso člani komunistične partije in to: Lakuš Filip, Vujačić Marko, Prol Frane, Kosanović Sava, Prodanović Jaša, Sremec dr.Zlatan, Tomašević Dobrosav, Vidmar Josip.

Torej če je odločila Komunistična stranka, da se amnestija ne podeli, je to de facto tudi že odločitev Predsedstva Ljudske skupščine FLRJ , posebno še ker je večina Centralnega komiteta Komunistične partije Jugoslavije itak obenem tudi član Predsedstva. Kaj pomaga namreč glasovanje po demokratičnih principih, če pa je nad 2/3 članov - komunistov.

Odločitev o zavrnitvi amnestije torej ni proizvod Predsedstva Ljudske skupščine FLRJ, kot bi si morda mislil nepoznavalec "jugoslovanske progresivne demokracije", ampak merodajne komunistične celice.

To demokratičnost najlepše pobija tudi avstralski delegat na pariški konferenci dr.Evatt z besedami: "Demokracija pozna odločitve, ki so sprejete ob belem dnevu, NE PA V TAJNIH CELICAH!"(Pariz, 8.8.1946.)

Takšna je torej komedija s postopkom vložitve prošnje za pomilostitev in odklonitev pomilostitve, ki naj zavara svetovno javnost in prikaže Titovo Jugoslavijo za demokratično državo.

BAROMETER

USA IN ANGLIJA ne bosta pristali na omejitev oboroževanja, dokler ne bo do dane dovoljne garancije za točno sprovajanje takega načrta.

DOSEDANJA ZASTOPNIKA dveh romunskih opozicijskih strank sta podala ostavko kot protest proti nesvobodnim volitvam in prevaram, ki jih izvršil ob glasovanju vladni blok. Britanska poročila pravijo, da je vlada terorizirala opozicijo, čeprav so uradne romunske vesti obratne.

GRČIJA JE SKLENILA podati pred OZN dokaze o tuji pomoči grškim gverilcem. Beograjska "Borba" pa piše, da poročila, da dobivajo grški partizani orožje iz Jugoslavije, Bolgarije in Albanije - fantastična.

DAILY TELEGRAPH pravi, da so bili izidi romunskih volitev že vnaprej določeni. Opozicija je bila onemogočena. List se vprašuje, ali more bivša sovražna država sploh početi kaj takega, ko pa je bila prav zaradi tega premagana.

BEVIN IN BYRNES sta odbila sovjetske zahteve, da se angloameriške čete umaknejo v določenem roku iz Trsta, ker bi sicer vplivale na volitve.Oba trdita, da bi ravno umik povzročil nerede in da angloameriške čete ne bodo dlje v Trstu, kot pa bo to potrebno.

BEVIN JE ODBIL, da bi Anglija dala podatke o svojih četah izven Britanije in o oporiščih, češ, da spada to vprašanje v sklop celotnega razoroževitvenega problema.

BRITANSKA NOTA GLEDE DARDANEL pravi, da mora biti vsaka izpremememba montreuške pogodbe v skladu z listino OZN. Britanska vlada se ne strinja s sovjetsko vlado v pogledu obrambe ožin in vztraja na tem, da Turčija še nadalje vrši dosedanjo nalogo.

NA DEBATI V SPODNJEM DOMU o UNESCU(znanstveno-kulturno-prosvetna organizacija OZN) je neka laburistinja dejala, da je treba šolske knjige v vseh državah postaviti na bazo,da ne bo režim diktiral njihovo vsebino.

RAZGLED

O Z N : V Parizu zaseda UNESCO brez sovjetskih delegatov. Predsednik je Leon Blum. Glavna naloga te organizacije bo izmenjavanje kulturnih dobrin zlasti potom radia in filma.- V "VS"-u je bilo sklenjeno, da mora biti guverner odgovoren za red, mir in zunanje-politično linijo Trsta.To stavlja tudi šefa policije, toda se še niso sporazumeli, če ga sme tudi odstaviti, ker ga imenuje v sporazumu z vlado.- Egiptovski delegat zanteva zaščito manjšin.- Pri vsakoletni izmenjavi članov VS so izpadle Egipt, Mexico in Holandska. Vstopile pa so Kolumbija, Sirija in Belgija . Bevin in Byrnes se protivita Molotovemu predlogu o carinski uniji med Trstom in Jugoslavijo ter o svobodnih zonah Italije in Jugoslavije v tržaškem pristanišču.- Podan je bil predlog, da vse članice OZN sporoče moč svojih vojska na tujem teritoriju in popis oporišč. USA je k temu predlogu dodala še rubriko "število šet na domačem teritoriju"... - Jugoslavija ne bo aktivna članica UNESCA, dokler ta organizacija ne poda izjavo, "da se bo borila proti fašizmu, ki še živi v svetu"...(Zdi se nam,da komuniste še po smrti strogi fašizem - op.ur.)

58 LABURISTIČNIH POSLANCEV JE PREDLOŽILO SPODNJEMU DOMU RESOLUCIJO.v kateri trdijo, da se je laburistična vlada oddaljila od načel socialističnega programa, ki ga je postavila ob volitvah in da se je povezala s kapitalistično Ameriko. Njihov vodja Crossman je postavil sledeča vprašanja: Ali je vlada podvzela kake korake v pogledu ustvaritve angloameriškega bloka v smislu Churchillovega govora v Fultonu? Ali je res,da bo USA izročila angleški vojski opremo, ki bo na ta način poenotena z ameriško? Ali je res, da se vrše razgovori za skupen angloameriški generalštab?- Attlee je zahteval, da se glasuje, ali se otvori o tem debata ali ne. Poslanci, ki so predložili resolucijo so bili proti glasovanju in so se z nekaterimi drugimi (skupno sto) vzdržali glasovanja. Za je bilo 353 in proti nihče. V tem je podan znak razkola v laburistični stranki. Navedeni poslanci spadajo v skrajno levo krilo.- Nato je govoril Attlee in dejal, da je Bevin že večkrat demantiral, da bi se ustvarjal nek angloameriški blok. Kar se tiče ameriškega kapitalizma, mi ga ne odobravamo, je rekel Attlee, a kar se tiče svobode misli in posebnega, smo na ameriški strani in ne na sovjetski. Amerika je edina sposobna nuditi efikasno pomoč za gospodarsko obnovo.-"Manchester Guardian" pravi, da bodo akcijo omenjenih labur-poslancev zagrabili v svoji propagandi komunisti po vsem svetu z obema rokama. Obsoja stranopetce, ki se niso upali glasovati proti vladi. "Daily Worker"(komunistični) piše, da je vzdrževanje od glasovanja igranje nekake "zlate sredine" med komunizmom in socializmom, ki je pa ne more biti. "News Chronicle"(konservativni) pa jasno piše, da "moramo iti vštric z USA". Laburistični "Daily Herald" napada labur-poslance, ki so hoteli doseči razkol v stranki in povdarja osnovne štiri svoboščine.-

R A Z N O :Holandska federacija se bo sestojala iz Holandske, Indonezije in Holandske Zap.Indije.- Volitve v Romuniji so izpadle s 4:1 v korist vlade.- Italija je storila korake za direktne razgovore z Jugoslavijo o tržaškem vprašanju.- Vseh 23 min, ki so jih odkrili britanski ob stilci v Krškem prelivu, je bilo položenih pred pol leta. Te vode so bile očiščene v letih 44-45, kar dokazuje kršitev mednarodnih predpisov s strani albanske vlade.- Luis, vodja rudarskega sindikata v USA, je bil poklican pred sodišče, ker ni zabranil izbruhle stavke, ki je nezakonita, ker so premogovniki v večini last države in je stavka torej uperjena proti vladi.- Iz nekaterih krajev Zap.Poljske so se sovjetske čete umaknile.- Pandit Nehru je izjavil, da je cilj vlade neodvisna indijska republika.- Sovjeti so dobili, da bi prišli angloamer.novinarji pred 1. januarjem v njih zono v Nemčiji.-

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"KDOR NI PRIPRAVLJEN ŽRTVOVATI SE ZA SVOJE IDEALE, NI VREDNO, DA JIH IZPOVEDUJE!!!"

ŠTEV. 251. 1. december 1946. L.II.

1. DECEMBER

SVETEL MOMENT V ZGODOVINI BALKANA.

Generacija prihaja za generacijo in vsaka prinese nekaj novega s se boj v življenje. To je razvoj, ki bi ga bilo nespametno zatajevati ali prezirati. Greditи mimo dejstev bi pomenilo že v naprej prejudicirati th lost stavbe. In ta dejstva govore, da se narodi Jugoslavije in Balkana prebujajo in razvijajo v pravcu silne težnje za širše samostojnejšim ustvarjanjem. A prav tako obstojajo neizpodbitna dejstva, da vsi ti narodi te že za večjo varnostjo, zaradi katere so naklonjeni k skupnosti in medse bojni politični ter gospodarski povezavi. Zato predstavlja Prva Jugoslavija veliko izkušnjo na kakšni bazi je možno doseči takšno skupnost, da bo trdna in da jo ne bo prvi veter zopet zamajal in razbil.

Da je to v resnici razvoj nam priča zgodovina. Najprvo je obstojala država, ki jo je v 7.stoletju osnoval Samo iz Čehov, Moravcev, Lužiških Srbov in Karantancev. Za tem je v gotovem razdobju sledil v 9. stoletju poizkus Ljudevita Posavskega, v 13.stoletju Otokarjeva država od Krkonoše do Jadrana, medtem in pa pozneje so nastajali na Balkanu poizkusi samostojnih držav na Hrvatskem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Bolgariji, ki pa so bili samo relativno uspešni, ker so se te države morale stalno bojevati za svojo neodvisnost. Izgubljale so ozemlje, pa ga spet pridobivale, izginjale in spet nastajale, bile zasužnjene in iz notranje-političnih homatij osvojevalcev potom uporov zopet osvobojene itd. Pri vsej tej zmedi pa so balkanski narodi strahotno trpeli in postajali vse bolj nezaupljivi do vsega in vsakogar. Celo v dobronamernih gestah svojih sosedov so videli revolt zoper sebe in se zapletali v dolgotrajne krvave boje, ki so jih spretno izkoriščali močnejši mejaši Bizantinci, Madžari, Turki, Benečani in Avstrijci, da so razširili svojo oblast. Močnejši in večji so se več ali manj nemoteno kulturno dvigali in tekmovali z Italijani, Španci, Angleži ter drugimi, medtem ko so balkanski narodi "samo krvavi punt poznali" - kot pravi Prešeren - do 19.stoletja. Zato so dobili vzdevek "Balkanci", toda pri tem ni nihče pomislil na to, da je tudi on morda stanju na Balkanu prav toliko kriv kot Balkanci sami. Saj so se tu stalno križali interesi velesil, ki so si v Balkanskih iskale svojih zaveznikov. Stalno so se kovali bloki in tabori, da ni moglo biti nikdar miru in napredka. Leta 1918 so se skušali Slovenci, Srbi in Hrvati končno že izogniti izigravanju od zunaj in proglasili skupno državo. Toda strah, ki jih je gnal v tako veliko obrambno skupnost, ni pomenil, da so ti narodi tudi de facto zreli za skupno politično zajednico. Različna pojmovanja o notranje-upravnem sistemu so se kaj hitro pokazala in posledice niso izostale. Vsi so sicer priznavali nujnost skupne države, ki je nedvomno dvignila blagostanje jugoslovanskih narodov na dober nivo, toda glede na notranje-politično ureditev so prihajali v nasprotje z onim, kar so proglasili 1.decembra 1918. In namesto da bi se priznalo realnosti poglavitno važnost ter posvetilo temu vprašanju vso pozornost, se ga je bagatteliziralo in od realnosti vse bolj odmaknilo, tako, da je prišlo do logičnega zloma 1941. Ekskluzivizem političnih partij in šovinizem posameznih narodnostnih skupin neglede na državno koristi in stvarne težnje preprostega naroda je vodilo v očiten razkol in ekstremni separatizem gotovih krogov, ki so se smatrali za vodilne. Tudi grožnje vojne nevarnosti, ki je stala na pragu Jugoslavije, ni mogla

več izlečiti grobih napak protislovnih realnosti. In kdor nekdo, zaverovan sam vase, dela proti razumu in izgubi čut za stvarnost, zaslepljen z egoizmom, je vsaka pametna beseda zaman. Tragičnost je karakteristična za takega človeka. Jugoslavija je morala razpasti. Morala je razpasti in pasti v zmedo državljanske vojne, v katero zakuhajo se stali komunisti, ki so znali vešče izkoristiti vsa nesprotstva. Okupacija je razkrinkala vse ono, kar se je krilo in dogajalo skrito očem naroda - pomenila je prvo dobo prečiščevanja. Drugo dobo smo preživeli do letošnje spomladi, v tretji dobi se nahajamo danes. Bič begunstva in komunističnega režima doma nas bo temeljito izučil... Če pa nas kljub temu vse skupaj ne bo izmodrilo, nam ni pomoči in ni vredno, da z vzdigujemo svoj glas - kaže na Tita. Toda v to poslednje ne verjamem, ker se postavljajo stvari in besede dovolj jasno ter prihaja čas, ki bo pometel s staro šaro in jo vrgel tja, kamor spada. POSTAVLJAJO SE NOVE OSNOVE ZA BODOČE ŽIVLJENJE NJE BALKANSKIH, POSEBNO PA JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN ŽIVLJENJA VSAKEGA OD TEH NARODOV. Varali bi se, ako bi dejali, da so temelji novega življenja n.pr. slovenske skupnosti že podani. Priznati moramo, da so v tem pogledu najnaprednejši Hrvati, medtem ko se pri nas gnoj še vedno ni izcedil. NA JASNEM SMO SI DANES LE V ENI TOČKI: SLOVENIJA BO KOT POLNOPRAVNA NARODNA ENOTA SPADALA V SKLOP ŠIRŠE DRŽAVNE ZAJEDNICE NA BALKANU. Toda, kako bo izgledalo naše notranje-politično življenje v Sloveniji, si še nismo na jasnem. Dogodki v krogih slovenske politične emigracije se nikakor ne razvijajo tako, kot bi bilo treba. Še vedno vlada tragično stanje ekskluzivizma, ki je pognalo toliko dobrih Slovencev v partizane. To je nadvse tragična ugotovitev. Samo besede o nujnosti sloge, enotnosti in bratske ljubezni ne vodijo nikamor. D e j a n j a j e t r e b a v i d e t i !

Z žalostjo se spominjamo Slovenci nezdravih slučajev v predvojni Jugoslaviji, ko je stranka, ki je prišla na oblast, pometala iz služb pripadnike druge stranke, kar je vodilo v mržnje in v zadnjih časih celo do političnih umorov. Zato so pa tudi volitve izgledale "demokratično". Strpnosti je bilo vse manj in tabori so se jasno očrtovali. Da o vzdevkih, ki so si jih ti tabori pridajali, niti ne govorimo. Če se hočemo torej prečistiti, si oglejmo malo razmere po svetu in se učimo pri onih, ki kljub strankarskemu življenju ne počenjajo takih neumnosti. Narod daje gotovi stranki pravico njegovega zastopanja po njenem DELU, ne pa zgolj po IDEOLOŠKI OPREDELJENOSTI, kajti delo odn. nedelo neko stranko DVIGNE ALI PA DISKREDITIRA, PA NAJ POUDARJA ŠE TAKO LEPA NAČELA. SAMO FAŠISTI, NACISTI IN KOMUNISTI NUDIJO SLEPO POMOČ SVOJI STRANKI, ZA KATERO NI VAŽEN GLAS NARODA MARVEČ GLAS PEŠČICE FANATIKOV, KI TVORIJO NJENO VODSTVO. NI NAROD ZARADI STRANK, MARVEČ SO STRANKE ZARADI NARODA. V demokratičnih državah ne daje narod nič na programe strank, ki jih te, ko pridejo na vlado, ne sprovajajo. IN VENDAR JE IMELA PRI NAS VSAKA STRANKA POLNA USTA FRAZ O NARODU, ISTOVETILA GA JE PA S SVOJIMI PRIPADNIKI. V bodočem redu nas more biti več govora o tem, kakšen položaj boš dobil, če pripadaš neki stranki, marveč o tem, KATERI SISTEM BO BOLJŠI, da bo naš narod dobil svoje šole, ceste, železnice, da se bo izboljšal njegov življenjski standard, kulturni nivo itd., pri čemer se boš uveljavil s svojo sposobnostjo in delavnostjo, ne pa po svetovnonazorskemu prepričanju. Nočemo pa s tem ničesar, kar že obstoja, razbijati. Veliki Tomaž Masaryk je dejal, da je škodljivo razcepljati narod na nove stranke, strančice itd. /danes je zato najlepši primer položaj v Italiji, kjer je še pred kratkim obstojalo okoli 60 strank/, marveč, da je treba že obstoječe politične ustanove, ki imajo svojo tradicijo, RENOVIRATI IN POMLADITI V DUHU ČASA, DA MOREJO ODGOVARJATI NALOGAM, KI JIH PREDNJE POSTAVLJA SEDANJOST IN BODOČNOST. Mladina je dobra - nikar jo torej zastrupljati s staro zaslepljenostjo.

To in nič več smo hoteli povedati danes na praznik 1. decembra, ki ga slavimo z zavestjo, da je leta 1918 BILA DOBRA VOLJA VSEH JUGOSLOVANSKIH NARODOV, da si ustvarijo zdravo in bratsko sožitje in da gremo DANES Z ISTO VOLJO znova na delo, da na NAPAKAH PRETEKLOSTI - NAJDEMO SVOJO DUŠO.

Vladimir Tavčar.

= = = = = =

"Na naše številne narodne, politične, osebne in skupinske probleme je najlažji plašljiv odgovor, da bomo to reševali potem, ko se vrnemo domov. Taka odločitev nikakor ni pravilna. Razbija in napravlja ravnodušne najširše kroge jugoslovanske emigracije za pojačan borbeni napor."(Boško D. Ribar v članku "Više stvarnosti", objavljenem v novembr. št."Jugoslavije")

NI BILO KAPITULACIJE!

IZJAVA PREDSEDNIKA -JNO- V LONDONU G.SLO= BODANA JOVANOVIĆA:

V zvezi z govoricami, ki se v zadnjem času širijo v krogih naše emigracije glede na to, da je bila kapitulacija naše vojske podpisana 1941 leta z znanjem in odobrenjem Kr.Jug.vlade, predsednik Jugosl.narod.odbora v Londonu g.Slobodan Jovanović je dal izjavo predstavniku mesečnega časopisa "Jugoslavija":

"Kapitulacija naše vojske je bila podpisana brez znanja in odobrenja vlade. Vlada je 15.aprila 1941 leta zapustila državo, da bi lahko nadaljevala vodenje vojne na strani Zaveznikov. S tem ciljem je tudi podprla akcijo generala Mihajlovića."

SRBSTVO ALI JUGOSLOVENSTVO?

Pod gornjim naslovom objavlja "Jugoslavija" v svoji 4.št.članek Ivana D.Pejića pod rubriko "Slobodna govornica",v kateri lahko sodeluje vsakdo, ne da bi pri tem bilo smatrano, da se uredništvo "Jugoslavije" brezpogojno strinja s članekrjem. V nameri, da na isti način tudi mi informiramo našo javnost, objavljamo prevod imenovanega dopisa.

SRBSTVO ALI JUGOSLOVENSTVO ?
Vprašanje terminologije.

Srbski narod doma in v tujini si v ogromni večini želi zedinjenje vseh srbskih pokrajin kot osnovo svojega bodočega svobodnega življenja v Jugoslaviji. Toda, v današnji srbski emigraciji obstoja neenotno in nevarno izrazoslovje v odnosu na postavljanje nacionalnega srbskega programa. Problem naše srbske stvarnosti, kakor tudi stvarnosti Jugoslavije, je daleko enostavnejši kot pa izgleda; kajti ono, kar vznemirjuje ni toliko sama stvarnost kolikor neodgovarjajoči izrazi, s katerimi se jo obeležuje.

V naš.[illegible]zemejnem tisku bomo pogosto naleteli na izraze: JUGOSLOVANSKI NAROD, TRI JUGOSLOVANSKA PLEMENA, SRBSKI DEL JUGOSLOVENSKEGA NARODA, RAVNOGORSKA JUGOSLAVIJA, pa nato - SRBSKI ČARSKI NAROD, SRBSKO ČARSTVO, ČARSKI SRBI, SRBSKA ČARSKA SILA, ČARSKA DUŠA SRBSKEGA NARODA, ČARSKA POT itd. Navajamo samo del [illegible] najznačilnejših primerov,ki se vsa kodnevno ponavljajo. Opozarjamo na njihovo nesmiselnost. Nočemo govoriti o neobveščenosti ali neznanju, prostodušni dobronamernosti ali o redkih izjemah zavestnega prekrivanja zgodovinskih, nacionalnih ali političnih dejstev s strani onih, ki jih uporno širijo. Postavljajoč vsakega od teh pojmov na svoje pravo mesto, otvarjamo razgovor o pravem pomenu in odnosu pojmov SRBSTVA in JUGOSLOVENSTVA.

Jugoslavija je državna zajednica srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda. Obstoja jugoslovanska vlada, jugoslovanska vojska, jugoslovanska državna zastava, jugoslovanski Kralj kot simboli državne zajednice treh narodov Jugoslavije, ki žive na istem državnem ozemlju. Obstoja jugoslovansko državljanstvo kot obležje pripadnosti državi Jugoslaviji, kar opravičuje, da se JUGOSLOVANSTVO uporablja v propagandi napram tujini v smislu državljanstva. V nobenem drugem smislu ne obstoja, ker ne obstoja niti jugoslovenski narod. JUGOSLOVANSTVO ne obeležuje etnično pripadnost nekemu narodu - jugoslovanskemu. Ne obstoja niti JUGOSLOVANSKI JEZIK, niti skupna kultura, zgodovina in tradicija, niti ne volja pri Srbih in Hrvatih, da so en narod. Kakor je povdarjeno v brošuri"VSEM SVOBODNIM SRBOM - SRBSKA DEMOKRATSKA OMLADINA"- JUGOSLOVANSTVO je kot nacionalna teza nacionalna in politična utopija. Nacionalna je utopija,ker ne obstoja jugoslovanski narod; politična - ker ni niti najpotrebnejše politične soglasnosti treh narodov, kakor tudi ne duhovnih, niti moralnih skupnih osnov v zgodovinskih pogojih razvoja.

Zato je čudno, na primer, da se poslužujejo v Severni Nemčiji deset tisoči bivših vojnih ujetnikov, Sami Srbi razen malega dela Slovencev,v svoji NOTRANJI propagandi na srbskem jeziku podpisa SVOBODNI JUGOSLOVAN

SKI RODOLJUBI. Še čudnejše je, da se prav tako v naši notranji propagandi še vedno govori in piše o TREH JUGOSLOVANSKIH PLEMENIH, o SRBSKEM DELU JUGOSLOVANSKEGA NARODA, o JUGOSLOVANSKIH ČASOPISIH, ki mislijo in pišejo srbsko, o JUGOSLOVANSKI MISLI s srbskim programom in srbskimi idejami. Čudno je govoriti o JUGOSLOVANSKI OTADŽBINI, če pa besedo OTADŽBINA pomeni deželo očetov (otaca) in je za srbe ona srbska (Hrvati in Slovenci ne uporabljajo besedo OTADŽBINA marveč DOMOVINA). Evo še en primer pogrešnega izrazoslovja - RAVNOGORSKA JUGOSLAVIJA! Ugotavljamo samo eno: nepotrebno je vsiljevati ideje in pokrete, ki pripadajo enemu izmed treh narodov Jugoslavije, tudi četrtim proti njihovi volji. Vsiljevati RAVNOGORSTVO Jugoslaviji, celemu hrvatskemu in slovenskemu narodu, pomeni odtujevati se borbi srbskega naroda, saliti Hrvate in Slovence, da se je odrekejo, dajati lažno obliko obstoječi jasni vsebini. RAVNOGORSTVO je uporniški pokret srbskega naroda proti zunanjemu sovražniku in okupatorju, kakor tudi odpor proti totalitarizmu znotraj. Resnica je, da je v vojaških formacijah Jugoslovanske Vojske v Domovini obstojalo tudi gotovo število Slovencev, toda ideje [illegible] odpora Ravne gore je sprejel in nosil samo srbski narod v svoji celosti. Žot pripadajo upori Orašca in Takova (1804 in 1815) samo srbski nacionalni zgodovini, in ne vsem narodom Jugoslavije, prav tako ideja odpora in upora Ravne gore pripada samo Srbom. Zato ni nikakega JUGOSLOVANSKEGA RAVNOGORSTVA niti ne RAVNOGORSKE JUGOSLAVIJE. Slišen absurd je obstojal v samem uporniškem pokretu generala Mihajloviča, kjer je osnovana takozvana JUGOSLOVANSKA RAVNOGORSKA OMLADINA (JURAO). Da bi bila zmeda še večja s nelogičnost smešnejša, so jo ustvarili in nosili v glavnem baš pristaši velikosrbske teze.

Kar se tiče SRBSTVA, govorimo o njem kot o nacionalnem, etničnem in zgodovinskem obeležju nas Srbov. Srbstvo ima danes politično obeležje v toliko vkolikor pomeni zedinjevanje Srbov na njihovih nacionalnih tleh. Jugoslavija se bo obdržala kot državna zajednica samo tako, ako se tako Srbi kot Hrvati in Slovenci izjavijo zanjo definitivno in svobodno voljo.

V svojem zdravem nacionalnem in političnem instinktu odbija srbski narod vsako deljenje narodov in ljudi na CARSKE ali kake druge, kakršna obstojajo tudi nekakšni SUŽENJSKI. Govoriti je možno o srbskem kmetstvu kot življenjski sili, o srbski omladini in inteligenci. Srbski narod se ni boril v preteklosti, ne bori se danes, pa se tudi ne bo jutri za kakršnokoli CARSTVO - svoje ali tuje. Ti tendenciozni pojmi se mu vsiljujejo mimo njegove volje in brez njegove solasnosti. Srbski narod se bori za svoje nacionalno o s v o b o j e n j e i n z e d i n j e n j e v s v o b o d n i državni zajednici Jugoslaviji. Z nadčloveškanskimi napori se danes postavlja po robu vsem oblikam diktature, tiranije in totalitarizma, pa naj bi prihajale od zunaj ali od znotraj. Srbski narod se bori za ohranitev golega življenja. Svojo borbo za demokracijo povezuje z borbo vseh narodov sveta, ki žele ustvariti pravičnejšo, svobodnejše in bolj človeško življenje v široki mednarodni demokratski zajednici.

Zato ne obstoja za Srbsko demokratsko omladino v državi in v tujini dilema med JUGOSLOVANSTVOM IN SRBSTVOM. Mi smo za SRBSTVO, kar pomeni UJEDINJEN IN SVOBODEN SRBSKI NAROD NA NJEGOVEM NACIONALNEM OZEMLJU, osvobojen vsakega strahu, vsake bede in vsakega ekstremizma. Srbska demokratska omladina je za JUGOSLAVIJO kot svobodno FEDERATIVNO DRŽAVNO ZAJEDNICO treh slovanskih narodov na Balkanu. Z ozirom na to je možno govoriti samo o SRBSKEM NARODU, kakor tudi o hrvatskem in slovenskem, ter o JUGOSLAVIJI kot državni zajednici treh svobodnih narodov.

Srbskemu narodu je stvarnost jasna. Potrebno je, da jo uvidijo tudi oni, ki delajo in govore v njegovem imenu.

IVAN D.PAJIĆ

Pariz, Francija

NASLOV UREDNIŠTVA "JUGOSLOVANSKEGA VESTNIKA", PREKO KATEREGA NAM LAHKO POŠLJETE PRISPEVKE JE:

Monomark BM/RAVJUG
(Jugovest)
LONDON, W.C.1.
Great Britain

VAŽNO: Na kuverti NI TREBA navesti ničesar drugega kot označeni naslov t.j. NI TREBA navesti n.pr."UREDNIŠTVO Jug.vestnika..."ali podobno!!!

POGLED na SITUACIJO

5.POGLAVJE IZ SERIJE AKTUALNIH ČLANKOV, KI JIH JE PRI= PRAVIL ZA NAŠ LIST EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV.

I. BOJI ZA PRODOR ŽELEZNE ZAVESE.

V prejšnjem poglavju sem navedel ugotovitev, da stoje Sovjeti pred alternativo 0:20 (komunizem v svetu: sovjetska atomska bomba) ali popuščanje: potrebni čas za izdelavo atomskih orožij. S tem računajo tudi Anglosasi, ki bi radi to slabost Sovjetske zveze do kraja izkoristili in mirnim potom dosegli njen umik na vsej fronti. Zato pa hite, da bi bile čimpreje sklenjene mirovne pogodbe z bivšimi nemškimi sateliti in s tem povzročili umik tujih čet iz Avstrije, Madžarske, Romunije in Bolgarije, kar bi predstavljalo izgubo direktnega sovjetskega vpliva na vodstva teh držav. In čim bi bile te prepuščene same sebi, bi se morale ekonomsko nujno vezati na zapad, kajti le od tu more pritekati potreben material za obnovo in dvig proizvodnje. Sovjetska zveza ni sposobna nuditi niti enega industrijskega stroja razen morda kak traktor, ker je vse njeno prizadevanje v smeri oborožitve. Računati je treba z dejstvom, da je komunistom prvorazredne važnosti osvojitev sveta, potem pa šele mirnodobska proizvodnja. In čim imamo to v vidu, je docela naravno, da bodo vse vzhodno-evropske dežele zaprosile za posojila v Ameriki in Angliji, a to znači, da bodo prisiljene spremeniti tudi svojo notranjo politično strukturo v prevou Zapadnega sveta. Najlepši primer nudi danes Čehoslovaška, ki ste ji take Anglija kot Amerika odbili posojilo zaradi njima sovražne propagande, ki se vodi v Čehoslovaški v senci sovjetskih bajonetov. A s prenehanjem UNRRE bodo tudi ostale države izgubile edini vir, ki je oskrboval režimske blagajne, da so mogle financirati ogromni komunistični aparat. V Jugoslaviji se bo morala do najmanjše mere zniža ti vojaška sila, ki jo ne bo več mogč vzdrževati v današnji velikosti z UNRRI-nimi konzervami in benzinom. Njen večji del se bo moral odpustiti in zaposliti v proizvodnji in obdelovanju zemlje, ki pa bo komaj zadostovalo za sproti, medtem ko ni govora o kakem izvozu. A brez izvoza in uvoza in s prazno blagajno nemogoča nabavka potrebnega materiala in surovin. To se pravi, da bo življenjski standard njenih prebivalcev padel na ničlo in da bo država zrela za revolucijo, posebno še, ker bodo težo pomanjkanja občutili tudi oni, na katerih zaupanje gradi režim vse svoje nade t.j. na delavstvo. Kaj pomagajo visoke plače, če pa so cene življenjem njim nesorazmerne. Države bo zapadle inflaciji, ker tudi valutane bo mogle obdržati svojega kurza na svetovnem tržišču, če nima podlage. Nemčija je propadla iz istega razloga. Hitler je napel vse sile, da si je še pred izbruhom vojne nakopičil nekaj zalog in njegova podlaga valute je bilo delo. Toda z uporabo delavstva v vojni in skrčenim obratovanjem nemških tovarn, ki se je še zmanjšalo z zavezniškim bombardiranjem je marka vedno bolj izgubljala svojo ceno. Civilska industrija je bila v glavnem namenjena vojski, medtem ko si je moral nemški meščan pritegniti pas na minimum. Toda Jugoslavija ali katerakoli vzhodno-evropska dežela ni Nemčija, še manj pa nacionalsocialistična Nemčija, katere organizacija je funkcionirala skoraj do samega propada. In Nemci sploh imajo smisel za organizacijo, medtem ko polagajo komunisti glavno važnost na politično izgrajenost. To jih vodi do takega absurda, da vlada v njihovih deželah neprestana strankarska "čistka" neglede na zmogljivost njihovega upravnega in gospodarskega aparata. Medtem ko so si Nemci s surovo silo podvrgli vse in vsakogar, ki je mogel s svojim znanjem koristiti v njihovi mašineriji, čeprav brez vsakih političnih pravic in pod stalno policijsko kontrolo, delajo komunisti in to hvala Bogu veliko napako, ko v vsakem svojem nasprotniku že a priori vidijo saboterja in ga odstranijo. Oni bi radi videli, da bi bili vsi strokovnjaki, vsi delavci, uradniki in drugi uslužbenci prepričani komunisti, pri tem pa zanemarjajo strokovno usposobljenost. Zato pa tudi vsak sovjetski proizvod od stroja pa do radio- in foto-aparata niti od daleč ne dosega proizvodov na Zapadu.

Načrtno ekonomsko obnavljanje Nemčije in Avstrije v anglosaških zonah ima za vzrok vse večje nezadovoljstvo prebivalstva v sovjetskih zonah, ki si komaj želijo, da bi Sovjeti izginili iz njihovih dežel in da

bi v njih zavladalo takšno blagostanje (v primeru s stanjem v sovjetskih področjih) kot je na angloameriški strani. Za vsakega bi bilo vse tako rožnato, kot si predstavljajo, vendar pa se je svestni, da bi s svobodno iniciativo čeprav pod zavezniško kontrolo lahko dvignili svoj življenjski standard, kar je danes na sovjetski strani nemogoče zaradi strahu, ki vzbija voljo do dela.

Iz vsega navedenega je jasno razvidno, kakšnega značaja je vprašanje svobodne podonavske plovbe. Tudi z vrnitvijo ladij, ki so jih doslej zadržavali Angloamerikanci, ni položaj prav v ničemer izpremenjen. Prvič so te ladje ležale neuporabljivene več kot leto dni, drugič pa ne bodo imele kaj prevažati, ker je trgovina med samimi podonavskimi državami minimalna. Več pa so Angloamerikanci s tem dejanjem izpodbili še oni adut, s katerim so podonavski komunistični režimi vsaj toliki po konferenčnih mizah v Parizu in New Yorku.

Omembe vredni sta tudi dve izjavi, ki sta padli v poslednjem času: Jana Masaryka, čehoslovaškega zunanjega ministra in Stafforda Crippsa, britanskega trgovinskega ministra. Masaryk je dejal, da Čehoslovaška ne spada za železno zaveso, a Cripps je ponudil živahnejšo trgovino z balkanskimi in vzhodno-evropskimi državami, ne omenjajoč Sovjetske zveze. Čehoslovaška navezuje vse tesnejše kulturnejše stike z Anglijo in vabi celo britanske vojake kot goste na odmor v Češko. Britanski veleposlanik v Pragi in predsednik Beneš pa sta si izmenjala prisrčni pismi, v katerih se povdarja bratstvo češkoslovaške in britanske vojske za časa vojne. Mogoče bo sklenjen tudi prijateljski pakt. Stafford Cripps pa je povdaril potrebo Anglije, da uvozi zlasti les iz balkanskih držav, katerega bi plačala v funtih sterlingih, s katerimi bi se mogle te države nabavljati uvozno blago v vseh predelih sveta na podlagi sterlinskega monetarnega sistema. S tem pa bi se vedno bolj zapletale v trgovinske zveze z Zapadom in postale od tega uvoza odvisne, kar bi imelo nedvomno politično barvo. Brez tega pa kot sem že večkrat povdaril ni možno pravilno funkcioniranje življenja v balkanskih državah. Gospodarstvo je sila, ki pobija in bo v bodočnosti sploh onemogočila vsak nacionalni šovinizem, s tem pa tudi agresivnost in možnost vojnih zapetljajev. Na bazi mednarodne trgovine je možno uskvariti dolgotrajen mir in prosperitet.

Suma sumarum tega izvajanja bi torej bila, da se je bitka na gospodarskem polju že pričela in da bodo s tem vzporedno sledili politični dogodki, ki se nekomu, ki ne zasleduje gospodarskega razvoja, zdijo minimalne vrednosti.

(Prihodnjič 6.poglavje: ČE SE ODLOČIJO SOVJETI ZA VOJNO.)

BAROMETER

CHURCH TIMES piše: "Vse, kar je rekel g.Bevin nedavno o Poljski potrjuje ono, o čemer smo že davno pisali v tej rubriki. Režim v Poljski ne da je demokratičnih pravic, kar potrjujejo številne politične aretacije. Toda istočasno obstojajo dokazi, da poljski begunci in bivši vojni ujetniki, ki se žele vrniti, niso klicani na odgovornost po povratku v domovino, "ako ne obstojajo nobeni dokazi proti njim". To je gotovo nesigurna garancija. Toda to isto se ne more reči za Jugoslavijo. Nek nepristranski opazovalec, ki je nedavno prepotoval obe državi, javlja, da čeprav bi on osebno vsakemu Poljaku, ki smatra da "ne obstojajo nobeni dokazi proti njemu", mirne duše svetoval da se vrne, ne bi hotel to isto svetovati nobenemu Jugoslovanu."

NEWS CHRONICLE piše: Zakaj bi skrivali število naših čet, ko pa obveščevalne službe zainteresiranih dežel itak vedo, kakšna je moč neke vojske. SSSR prav gotovo ne bo verjela sami besedi, da je USA uničila atomske bombe in isto ne obratno. Molotov je govoril o razorožitvi, a ni rekel nič sar o kontroli.

MANCHESTER GUARDIAN: Vsaka država bi rada videla karte druge prej, kot pa bi jih pokazala sama. Molotov dela razliko med četami, ki se nahajajo nekje iz političnih razlogov in med onimi iz vojaških razlogov. N.pr. sovjetske čete na Poljskem, angleške v Grčiji. Brez sigurnosti pa ni razorožitve. Anglija naj objavi svoje številke, ker se ji ni treba nikogar sramovati.

TIMES: Zasedanje skupščine OZN se odlikuje samo po zbadljivih govorih, s katerimi napadata eden drugega ameriški in sovjetski delegat.

MANCHESTER GUARDIAN: Ker se Angloamerikanci upravičeno boje, da Tito samo čaka na to, da se bodo oni umaknili iz Trsta in da ga bo nato s silo pograbil in ker se vanj ne morejo vrniti brez dovoljenja VS, a Sovjeti imajo še vedno pravico veta (novo modifikacijo so odbili), odbijajo Angloamerikanci Molotov predlog o umaknitvi zavezniških čet iz Trsta v roku treh mesecev po podpisu mirovne pogodbe z Italijo.

NOEL BACKER: Poleg števila vojaške sile neke države naj se objavi še tehnika, s katero se služi njena vojna mašinerija. Partizani maršala Tita so dali sijajen dokaz svoje borbenosti, zato pa je treba, da se ugotovi tudi njihova jačina. Prenehala je doba, ko so generalštabi delali v tajnosti. To je možnost, da OZN uspe ali pa ne.

Volitve v Würtenberg-Baden, Nemčija, v ustavodajno skupščino so pokazale sledeče rezultate: krščanski socialisti 41% glasov, social-demokrati 32%, komunisti 10%.

V GRCIJI je bil aretiran vodja republikanske radikalne stranke Lulis, ki je vključena v EAM, z 19 drugimi člani EAM in interniran na otok Fore Grandos. Vsi aretirani so podpirali upornike z orožjem in obleko.

DEAN ACHESON o romunskih volitvah: S terorjem je bilo zmanjšana glasovalna pravica velikemu številu upravičencev, prav tako s falsificiranjem volilnih spiskov.

DAILY TELEGRAPH: Ako Molotov vztraja na svojem stališču glede uporabljanja veta, bo prišlo do krize zaupanja v OZN samo.- Glede na angloameriški blok, ki se snuje po zatrdilu Sovjetov, je treba reči: Ker more kdo obtoževati zvezo dveh dežel, ki imata isto besedo na ustih in skušata rešiti OZN.

GRŠKI POSLANIK v Beogradu je bil obveščen, da misli Jugoslavija pojačati svoje sile ob grški meji.- Tsaldaris potuje v New York, da predloži skupščini OZN dokaze, da se v boje ob severni grški meji vmešujejo čete sosednih držav.

USA je odobrila kredit 2 milijonov funtov sterlingov za nabavo artiklov za Nemčijo.- Vodja nemške social-demokratske stranke Schumacher je prispel z delegacijo v London na povabilo laburistične stranke. Izjavil je, da britanski narod doprinaša težke žrtve za prehrano nemškega prebivalstva, kar bi radi gotovi nemški krogi prikrili.- Zavzel se je za povečanje živilskega obroka težakom in za ustavitev demontiranja nem.tovarn.

Stavka v Ameriki

V Ameriki stavka preko pol milijona rudarjev, kar je povzročilo zastoj v jeklarski industriji in automobilski, ki je odvisna od jeklarskih proizvodov. Premoga je na razpolago še za mesec dni, kar lahko povzroči resno krizo tako v Ameriki kot v ostalih deželah, ki so odvisne od ameriškega premoga (Anglija, Danska, Belgija, Holandska, Italija itd.). Poraba električnega toka in plina bo zmanjšana na najmanjšo mero.

Rudarji v USA so stavkali že maja tega leta in takrat je prevzela premogovnike v svoje roke vlada in določila mezde. Medtem pa je Luis, vodja rudarjev, vodil skupno z republikanci borbo za ukinitev kontrole cen. Ko je ta kontrola bila odpravljena, so cene živilom poskočile, plače rudarjev pa ostale iste. S tem je nastalo nezadovoljstvo in vlada je naročila Luisu v oktobru, da se v roku od 60 dni pogovori in sklene sporazum z delodajalci. Ta rok bi potekel 16. januarja. 16. novembra pa je Luis obvestil vlado, da sporazum med vlado in rudarji ne velja več in se sklicuval na pravico desetdnevne odpovedi pogodbe. Rudarji so stopili v stavko. Luis pa more pred sodišče, da se ugotovi pravni značaj njegovega dejanja.

V USA obstojati dve veliki delavski organizaciji: "Kongres industrijski organizacij"(C.I.O.) in "Ameriška federacija dela" (A.F.L.). CIO je član svetovne sindikalne zveze, medtem ko AFL odbija tako sodelovanje, ker pravi, da ne gre v nobeno organizacijo, v kateri sede sovjetski zastopniki delavstva. CIO ima največ pristašev v tekstilni in manufaktur-

ni industriji, medtem ko AFL posebno med rudarji. V CIO gospodarijo marsikje komunisti, kar je Luis izkoristil, da se je postavil na stran republikanske stranke in hoče sedaj še bolj diskreditirati demokratsko vlado s Trumanom na čelu. AFL odn. republikanska stranka zagovarja zmanjšanje pravic delavcem do stavkanja, kar bo posebno težko prizadelo sindikate, ki jih drži v rokah demokratska stranka. Novi republikanski kongres dobi polnomočje šele 16.januarja, zato hoče Luis iztisniti od sedanjega kongresa čim več ugodnosti za rudarje. Vsak ukrep, ki ga bo sedanji kongres sprejel proti stavkanju in delavcem, bo diskreditiral demokrate, ki so na vladi, ne pa republikancev.- Poleg vsega pa igra vlogo še drug moment. Na takozvanem ameriškem Jugu v USA, CIO ni imel nikdar dosti pristašev in sedaj se trudi, da bi jih pridobil. Toda na Jugu ne marajo komunizma in Luis spretno izkorišča to nasprotstvo, da očita CIU komunistično tendenco, da bi ga že vnaprej diskreditiral pri njegovem delu na Jugu. William Green, predsednik AFL, je prav tako izjavil, da pomeni izbira med AFL in CIO izbiro med komunizmom in amerikanizmom. Agenti CIO na Jugu so hudi antikomunisti, toda dejstvo, da se komunisti lastijo vsakega masovnega pokreta in tako isto organizacije CIO, medtem ko je Luis pometal iz rudarskega sindikata vse komuniste, ki jih odkril. Da štajka stavka v Ameriki ima torej širši značaj in jo je smatrati bolj za borbo med dvema organizacijama kot pa zgolj za borbo proti sovjetskemu vplivu v Ameriki, čeprav tudi ta poslednja ni na zadnjem mestu.

RAZGLED

O Z N : Svet zun.ministrov se je sporazumel o: 1) umiku zavezniških čet iz Trsta; tri mesece po podpisu mir.pogodbe z Italijo bodo Angleži, Amerikanci in Jugoslovani zmanjšali število čet na 5.000 vsake od treh okupacijskih armad. Splošen umik pa bo 3 mesece po ustoličenju guvernerja, če ta izjavi, da prisotnost čet ni več potrebna. 2) Guvernerja imenuje po posvetovanju z Italijo in Jugoslavijo Varnostni Svet. Guverner sestavi vlado iz vrst Tržačanov. 3) Volitve se bodo vršile 4 mesece po postavitvi guvernerja.- V pogledu podonavske plovbe je Molotov predlagal, da se po podpisu mirovnih pogodb z nemškimi sateliti, skliče konferenca za podonavsko plovbo sledečih držav: SSSR, Ukrajine, Francije, USA, Britanije, Madžarske, Češkoslovaške, Bolgarije, Romunije in Jugoslavije. Po podpisu mir.pogodbe z Avstrijo, pa se pritegne še njo. Bevin je nato predlagal še Grčijo, če konferenci prisostvuje Ukrajina.- Za predlog, da se do 15.dec. poda število čet članic OZN doma in na tujem ter popis oporišč, je glasovalo 34 držav, proti pa 7 (vmes SSSR, ki se ne strinja, da se poda število čet doma), medtem ko so se 4 vzdržale. Z veliko večino je bil odbit Molotov predlog, da se popiše tudi orožje domovinske vojske z atomskimi in raketnimi orožij vred, kot neumesten.- Bevin je predložil nov pravilnik "vedenja glede uporabe veta", ki ga podpirajo še Kitajska, USA in Francija. SSSR je proti njemu.- Kuba je izjavila, da se bo borila za popolno ukinitev veta.- Bevin pravi, da je za efikasno kontrolo oborožitve potrebno majhno žrtvovanje suverenosti vsake države. Byrnes in Connally sta za to, da USA uniči atomske bombe, toda pod pogojem, da bo efikasna svetovna kontrola. USA je naklonjena razorožitvi, toda prvo se je treba zavarovati pred agresivnostjo.- Podatke o številu čet ne bodo verificirali.- V pogodbi z Italijo je še cca 30 nerešenih klavzul. Molotov je za to, da Italija plača reparacije Albaniji, Byrnes in Bevin pa proti.-

R A Z N O : Nova bolgarska vlada, ki ji načeljuje komunist Dimitrov je sestavljena iz 10 komunistov, 5 agrarcev, 2 socialistov in 1 autonomista. Za tkzv."Svet Republike" je bilo v Franciji oddanih 5 milijonov glasov za komuniste, 4,600.000 za napredne katolike, 3 milijone za socialiste, 2,300.000 za Center desnice in 1,500.000 za levičarsko republik.Unijo. Bidaultova vlada je podala ostavko. Napredno-katoliška stranka je postavitev stare vlade, medtem ko komunisti zahtevajo predsedstvo.-Od 5,100.000 angleških vojakov jih je bilo doslej demobiliziranih 4,600.000. Na koncu tega leta bo štela britanska vojska 1,385.000 vojakov.- Egiptski predsednik Sidki-paša je dobil zaupnico z veliko večino v parlamentu glede sporazuma z Anglijo. Britanska mornarica je odšla iz Aleksandrije na Malto. Do konca marca 1947 se bodo britanske čete umaknile iz Kaira, Aleksandrije in doline Nila ter odšle k Sueškemu kanalu.-Grška vlada je v krizi.-

F. Zabravska

JUGOSLOVANSKI VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Gospod partizan, kaj ta pro= ...stal to osloboj'enje?" Tako izpraševanje kmet v Žegarju, piše "Njujorški vjestnik" na podlagi pripovedovanja B gda= ne Radice. Ji tovega sela ...ske so tuji tisk-ki je ubežal.-

ŠTEV. 252. 1. decembra 1946. LET.

TEORIJA IN PRAKSA

Na svetu so že od nekdaj živeli ljudje - zbiralci. Tako imamo filatelista, ljubitelja, navdušenca, zbiralca metuljev, starega železa, kovanc ev, steklin, slik, živalskih glav, pa ljudje že tudi kolekcije človeških lobanj itd. V najnovejšem času pa bi potrebovali na svetu še nekoga, ki bi zbiral znamenite pojme, izjave, slovesne obljube in žgečne besede. Nedvomno bi bila ta zbirka najzanimivejše od vseh doslej poznanih in bi šela pri sedanjem in bodočem človeškem rodu velik o priznanje. Če pa že tak zbiratelj obstoja bi mu radi danes servirali še mi majhen prispevek k njegovi zbirki. Gre za pojem "NEVMEŠAVANJA V NO = TRANJE ZADEVE DRUGIH DRŽAV".

Takoj na začetku moramo povdariti, da je ni velesile na svetu in je tudi nikdar ni bilo, ki se ne bi vmešavala v notranje zadeve drugih dr= žav in to posredno ali pa neposredno, iz tega ali onega vzroka. Mi v Ju goslaviji smo imeli to nešteteckrat priliko občutiti, zlasti pa v zadnjem desetletju. Tudi zato je danes Tito na oblasti ter deset in desettisoči izven domovine.

Nočemo se dlje zadrževati pri teh žalostnih spomínih, ampak kar pre iti na sedanje stanje.

V Jugoslaviji sta v letošnjem letu "vzbudile zanimanje široke sve = tovne javnosti" dve procesa: proti generalu Draži Mihajlovicu in nadško fu dr.Stepincu. Toda oba sta bila pač samo "notranji zadevi suverene dr žave", da ne rečemo zavesnice. Oba sta bila sojena "po zakonih dotične države" in od legalnih oblasti proglašena se kriva "svojih zločinov". Kot taka obsojena in ste vzbudile "resno skrb" in "žalost nad nestrpnim po= stopanjem maršala Tita". Njuna rešitev pač ni bila mogoča, ker bi to po menilo "vmešavanje v notranje zadeve Jugoslavije".

V Romunijo sta poslali ameriška in britanska vlada nešteto not,ki so kritizirale postopek pri pripravah na volitve. Romunska vlada pa je od= govorila, "da to predstavlja vmešavanje v njeno notranje zadeve in krši tev njene suverenosti". Pri tem pa ni o njo podpisana še niti mirovna po godba...

Amerika ne misli podvzeti nobene akcije proti Francovi Španiji, dok ler se ne izmaže, "da predstavlja grožnjo za mir". Španski narod naj sam vrže Francov režim. Franco bi najbolje storil, "da se sam odpove obla = sti", ker nima niti pojma, "kako ga svet sovraži"... (Za Tita to ne pri de v poštev, ker ni prišel na oblast s pomočjo nacifašističnih sil.)

V notranje zadeve Sovjetske Zveze se svet ne bo vmešaval, toda "sov jetska vlada stoji med ruskim narodom in svetom"...

Beograd zavrača potuhne laži, da bi se Jugoslavija vmešavala v no = tranje zadeve Grčije. Na grško mejo je postavila svoje čete zato, "da za vreče begunce, ki bežo iz Grčije v Jugoslavijo"...

Britanija se ne vmešava v notranje zadeve Perzije, njene čete ob juž no-perzijski meji so samo zaradi "zaverovanja britanskih interesov na pe troleju"...

Čehoslovaška ne dobi posojila, ker "dovoljuje" širjenje sovjetskih propagandnih laži proti Zapadnim silam. Drugače pa je Čehoslovaška ši = sto neodvisna...

Bierut smatra, da se Anglija in Amerika vmešavata v notranje zade= ve Poljske, ko ga opozarjata, da morajo biti volitve izvedene zares de= mokratično. Poljska notranja zadeva je, če blok vladnih strank smatra delovanje Mikolajczykove kmetsk . ranke za sovražno poljskemu narodu...

Pretirano bi bilo reči, da se Sovjetska Zveza želi vmešavati v notranje zadeve Argentinije, ker je akreditirala pri "fašistu" Peronu svojega veleposlanika...

Sovjetska Zveza, Tito in ostali "svobodoljubni narodi na Vzhodu" ne bodo podprli nove mednarodne begunske organizacije, "ker se begunci vmešavajo v notranje zadeve svojih držav"...

Upamo, da smo podobnemu zbiralcu postregli z nekaj drobci, ki najga utrdijo v prepričanju, da ima opravka z zadevo, ki resnično spada v njegovo zbirko. Morda bi jo lahko razporedil kar v počasek rubrike "VMEŠAVANJE V NOTRANJE ZADEVE DRUGIH DRŽAV"...? -VT.

HRVATSKI SABOR V CHICAGU

KOT GA KOMENTIRA UREDNIK "NJUJORŠKEGA VESTNIKA" V ŠT.3.(SEPTEMBER-OKTOBER 1946):

"2.septembra t.l. se je vršil v Chicagu takozvani Hrvatski Sabor,ki bi bil po svojem zunanjem izgledu in delu samo ena izmed periodičnih manifestacij tukajšnjega hrvatskega izseljenstva, ako ne bi na njem prisostvoval predsednik Hrvatske Seljačke Stranke dr.Vlatko Maček. Po svojem sestavu, duhu in političnem značaju prisotnih, ta Hrvatski Sabor bi bil dejansko samo razširjeni Hrvatski Zbor v preteklem letu, toda prisotnost dr.Vlatka Mačka mu je dala poseben pomen, ki šlo v mnogočem v razkorak s tem kaj izrečenimi govori in razpoloženje velikega dela prisotnih. Izdelane resolucije niso odgovarjale smislu in politiki, ki jo predstavlja dr.Maček, niti ne ciljem, ki jih zasleduje.

Namesto da bi bil ta Hrvatski Sabor zaključna svečanost delovanja v pogledu zbiranja raznih ameriško-hrvatskih sil pod vodstvom kmetskih in naprednih elementov v našem izseljenstvu - s ciljem rušenja komunistične diktature nad gotovimi skupinami našega tukajšnjega naroda - je na Saboru osnovana organizacija takozvanih Ujedinjenih Hrvatov, v kateri se nahajajo obnovljeni Hrvatski Domobran, ostanki Hrvatskega Kola - po svoji ideologiji frankgurtimaši starega kraja (Hrvatske - op.ur.), organizacije Hrvatske Katoliške Zajednice, skupina hrvatskih katoliških duhovnikov in - dobri del proti svoje volje - člani Hrvatske Seljačke Stranke v Ameriki, vse to pod vodstvom neizbežnih odn. več ali manj poznanih imen raznih izseljenskih pokretov. Vsemu temu sedinjavanju je postavljeno za cilj dokončna povezanost ameriških Hrvatov. Ali se bo v tem uspelo in kakšno obličje bo dobila ta dokončna formacija, je za enkrat težko predvidevati, ker vse zavisi od tega, ali bodo prevladale v vrstah Ujedinjenih Hrvatov desničarske organizacije ali pa organizacije Hrvatske Seljačke Stranke. Dr.Maček je po j a v n e m u priznanju vseh prisotnih priznan za nesporneg vodjo hrvatskega naroda in na vsak način bi bilo želeti, da prevlade ona smer in ono pojmovanje, ki jo on zastopa.Dr. Vlatko Maček je na tem Hrvatskem Saboru imel kratek toda jedrnat govor, v katerem je med drugim rekel:

> Prišla je nemško-italijanska invazija, ki je vrgla Hrvatom trnek ter obljubila neodvisnost, toda ogromna večina hrvatskega naroda se ni dala zapeljati po nemških in italijanskih obljubah ter ostala verna načelom resnične demokracije in nudila ostar odpor nacizmu in italijanskemu fašizmu. Na stotisoče Hrvatov, pa naravno med njimi tudi jaz, so šli skozi fašistična taborišča, medtem ko je na desettisoče izgubilo življenje.

Ali bo ta obsodba ustaških elementov naletela na odobravanje kakega dela prisotnih na Saboru, je težko vedeti. Toda nam je drago, da je predsednik dr.Maček tako odkrito in odločno izrazil svoje mišljenje o ustaštvu in njegovi vlogi ter s tem onemogočil nadaljne predpostavke o tem v vrstah skrajne desnice odn. klevetanje skrajne levice. Prav tako nam je drago, da je spoštovani predsednik v svojih razgovorih jasno in precizno izrazil svoje poglede na bodočnost hrvatskega naroda, ker je tudi na ta način pred vsemi, ki svobodno in odkrito gledajo, začrtal linije, ki jih zaradi logičnosti in zahtev položaja v svetu - s posebno v Srednji Evropi in na Balkanu - vsi sprejemajo.

Skratka, predsednik dr.Vlatko Maček je začrtal točno pot hrvatskega

naroda v Evropi, ki je v procesu ustvarjanja in na delu za ure = sničenje svojih ciljev bo naletel na podporo vseh razumnih ameriških Hr vatov, pa naj bi bili ti organizirani ali ne. Vendar pa je škoda, da ti njegovi pogledi niso prišli do izraza v delu Hrvatskega Sabora in sesta vi Ujedinjenih Hrvatov. Ta nova organizacija je prevež pisana, da bi mo gla uspešno sprovajati cilj, čemur sledi dr.Maček in mu pomagati pri de= lu za uresničenje njegovih ciljev. Hrvatska Seljačka Stranka v Združenih Državah Amerike predstavlja sama po sebi in zase silajšo osnovo za zbi ranje vseh onih zdravih elementov, ki ne težijo ne k desni ali drugi skrajnosti. Pričakovalo se je, da se bo vse uredilo, da se tu, v vrstah ameriških Hrvatov, pojača to kostjo, tako, da bi tekom časa zbrelo oni del našega izseljenega sveta, ki ne zapade skrajnostim. A to je velika večina. Še pred nekaj meseci je obstojala možnost, da se takšne akcija uresniči. Da pa do tega ni prišlo, je razlog v neobveščenosti ali pa v napačnih obvestilih onih, ki so mogli pomagati pri tem poslu, kakor tu= di njihovo neopravičljivo zaupanje v razne "strokovnjake" in samozvane predstavnike med ameriškimi Hrvati.

Vključena v Ujedinjene Hrvate, tukajšnja Hrvatska Seljačka Stranka ne bo mogla igrati one vloge, ki bi jo lahko igrala, če bi ona spre žila akcijo za materialno in politično pomoč hrvatskemu narodu v starem kraju in njegovemu vodstvu v emigraciji. V sedanjem sklopu pa bo morala HSS voditi borbo za svoje poglede in svoja načela s močnimi organizaci= jami raznih, pa tudi nasprotnih mišljenj, kar bo vsekakor škodovalo ob= či stvari.

Dr.Vlatko Maček se je znašel v Chicagu na Hrvatskem Saboru pri neko skupščino, ki je imela popolnoma začrtani in - njegovemu mišljenju - na sprotni cilj. Drago nam je, da je dr.Maček vprav pred temi ljudmi imel govor, v katerem je dejal ono, kar večina ostalega hrvatskega izseljen= stva občuti in odobrava in da je šel mimo ostalih puhlih govorov na Sa= boru, kakor tudi preko vnaprej napravljenih zaključkov in resolucij."

KRALJ KOT EMIGRANT

POD GORNJIM NASLOVOM JE OBJAVIL ŠVICARSKI LIST "BERNER TAGBLATT" ČLANEK, KI PRAVI :

"Belgijski kralj Leopold živi v pregnanstvu po porazu pri Dunquerque -u, ker ni hotel iti s svojo vlado v London. Jugoslovanski kralj Peter pa je postal emigrant prav zato, ker je šel s svojo vlado v London."

Po kratkem življenjepisu Kralja Petra II in pregleda dogodkov do 27. marca 1941, pisec članka nadaljuje:

"Državni udar vojaških krogov okrog generala Simoviča, podprt od na roda, je odpravil vlado in namestništvo ter postavil na prestol kralja Pe tra II. Hitlerjeva sila je bila takrat na vrhuncu. Velika Britanija je temu nasprotno stala popolnoma osamljena. In vendar se kljub temu novi upravnik ni hotel pokoriti Hitlerjevemu pritisku. "Jugoslavija je ponov no našla svojo dušo" je vzkliknil Churchill. Sovražnik je preplavil de= želo in prisilil kralja, da s svojo vlado pobegne v Anglijo. V državi je organiziran odpor. Kako je takrat angleški tisk slavil jugoslovanskega vojnega ministra in junaka Mihajloviča, prvega upornika v Evropi! In ka ko se je slika za časa vojne izpremenila. Za kralja Petra so bile to le ta bogata izkušnje. Angleška pripravljenost za kompromis v Jalti je žr tvovala končno prvega upornika in prisilila kralja Petra ter njegovo vla do, da je šla po poti, ki se je morala končati s porazom zapada v Jugo= slaviji. Leti Churchill, ki je prej svečano izjavljal, da je kralj Peter ponovno dal Jugoslaviji njeno dušo, je zahteval ultimativno od njega, da se priključi Titu. Posledica te britanske politike je jasna: Močan bal= kanski blok proti Angliji, kralj Peter emigrant, a Mihajlović ubit. "To je bila zabloda", priznava danes Churchill. Zares bogata izkušnja za An gleže, kakor tudi za jugoslovanskega kralja. Kralj Peter pa vseeno ne mo re pozabiti Mihajlovićevo žrtev. To je težak udarec v njegovem mladem ži vljenju. Toda on ve, da Mihajlovićeva smrt pomeni kakor v neki klasični tragediji moralno zmago."

KO PREČITAŠ, DAJ NAŠ VESTNIK ŠE ONIM, KI SI GA NE MOREJO NABAVITI! POŠI= LJAJTE NAM PRISPEVKE NA NASLOV: Monomark BM/RAVJUG (Jugovest),LONDON W. C.1.,Great Britain. Na kuverti ni treba navajšin.pr."Uredništvo ..."

Domovina priča

Na zagrebški univerzi so bile razpisane volitve za akademske odbore na vseh fekultetah. Dovoljene so bile tudi opozicijske liste. Toda take liste se je pojavila edino na filozofski fakulteti, ki pa so jo komunisti takoj prepovedali. Dva dni pred volitvami je bila le dovoljena. Na zbirališču vseh akademikov je neki komunistični slušatelj pričel čitati opozicijsko listo in pri vsakem kandidatu podal sramotilno karakteristiko ter ga pozval, da se odreče kandidaturi. Ker se jih šest, med njimi dve akademičarki, ni hotelo odreči, so jih prisotni komunisti strašno pretepli. Posledica tega ravnanja je bila val ogorčenja na celi univerzi, tako, da do volitev sploh ni prišlo.

Nadškofa dr.Stepinca bodo verjetno izpustili iz zapora, da bi se izognili novemu valu ogorčenja po svetu v trenutku, ko bo od Svete Stolice imenovan za kardinala. Titove oblasti imajo sedaj primeren vzrok, da brez večje škode za svoj "prestiž" izpustile.

Zanimiv je sledeči prikaz, ki dokazuje, da je vojska sedanje Jugoslavije popolnoma v rokah Komunistične Partije: Vsaka vojaška edinica in ustanova ima svoje politkomisarje - ideološko izdelane komuniste, partijce. V vsaki vojaški edinici se nahajata po dva politkomisarja. Računajoč samo za suhozemno vojsko brez specialnih enot izgledajo številke nekako takole:

1) Generalštab	-	2	politkomisarja
2) 5 armij	-	12	-"-
3) 60 divizij	-	120	-"- (1 Titova armija ima 10 divizij)
4) 300 brigad	-	600	-"- (1 div.= 5 brigad)
5)1200 bataljonov	-	2400	-"- (1 brig.= 4 bat.)
6)6000 čet	-	12000	-"- (1 bat.= 5 čet)
		15134	politkomisarjev!!!

To se pravi, da je najmanj toliko komunistov-partijcev v suhozemni vojski maršala Tita. Koliko pa jih je še v letalstvu, mornarici in drugod? Številka se vrti baje okoli 80.000 v celotni vojski, kar pomeni, da 80.000 komunistov drži v rokah 600.000 mož, ki jih ima Tito pod orožjem.

ŠE EDEN, KI NI KOLABORIRAL

Na Dolenjskem je za časa sovražne okupacije 1943 leta brezobzirno ubijal in trpinčil nekomunistično prebivalstvo politični komisar ŠTEFAN SUHI, ki je nasledil v Dolenjskem partizanskem odredu proslulega politkomisarja Jereba. Štefan Suhi je bil strah in trepet Šmarjete in doline reke Mirne. Italijanska straža je hotela za vsako ceno dobiti v roke tega krvnika, dasi Italijani niso dovolili akcije. Na svoje roko je kap. Milan Kranjc poslal patrulje, ki je Suhija pričakala v zasedi in ga ujela. Ker je skušal bežati, je bil Suhi na begu obstreljen in nato prepeljan v vojaško bolnico v Novem mestu. Italijani, namesto zahvale za tako dober plen, so kapetanu Kranjcu zagrozili z zaporom, ker je brez dovoljenja italijanskega zveznega oficirja poslal patrulje.

Toda to še ni bilo dovolj. Ranjenega politkomisarja Suhija so Italijani takoj vzeli v svoje varstvo. Sam ital.gen.Cerutti iz Novega mesta je pogosto osebno hodil k Suhiju v bolnico njegovo zaročenko Mušet Marijo, da je tako Suhi lahko preko nje vzdrževal stike s komunisti.

Po ozdravljenju pa novo presenečenje: krvavega politkomisarja niso italijanski okupatorji niti zaprli, niti ga poslali v internacijo, ampak ga izpustili na svobodo, da se je kljub tolikim zločinom in kljub svojemu visokemu položaju v "brezkompromisni narodno-osvobodilni vojski, ki se bori proti okupatorju za osvoboditev slovenskega naroda" izprehajal svobodno po Novem mestu in nemoteno nadalje organiziral komunistično organizacijo.

In da bi bila ironija še večja, je italijanski Kralj in Cesar na predlog generala Cerruttija odlikoval poveljnika slovenskega partizanskega odreda Štefana Suhija z BRONASTO SVETINJO ZA HRABROST, kar so morali objaviti vsi slovenski časopisi, tako tudi ljubljansko "Jutro". Odlikovan pa je bil zato, ker je pred svojim odhodom v gozd potegnil iz reke Krke dva utapljajoča se italijanska vojaka. Odlikovanje je politkomisarju osebno izročil na posebni svečanosti gen. Cerutti. J.D.

POGLED na SITUACIJO

6.POGLAVJE IZ SERIJE AKTUALNIH ČLANKOV, KI JIH JE PRIPRAVIL ZA NAŠ LIST EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV.

6. ČE SE ODLOČIJO SOVJETI ZA VOJNO...

Vse ima svoj vzrok in svojo posledico - enako v vojni. Zlasti pa že sam začetek vojne, da koncu sploh ne omenimo. Jasno je, da je pri prvem udarcu močnejši oni, ki je bolj pripravljen, pri koncu pa oni, ki ima možnost dlje časa biti v formi, če ne podleže prvemu nasprotnikovemu udarcu, t.j. da ima na razpolago dovolj materiala za vojno produkcijo.

Če gradimo svoje predpostavke na izkušnjah pretekle vojne, dobimo sledečo splošno sliko:

Sovjetska Zveza nima tako razvite industrije kot jo je imela Nemčija. Prav tako nima razvitega železniškega omrežja, da bi mogla hitro oskrbovati potrošnike iz kraja proizvodnje. Enako nima drugih prevoznih sredstev, ki bi uspešno zamenjala železnico, tako n.pr. transportna letala kot desettisoče tovornih avtomobilov. Pa tudi če bi jih imela, ni zanje dovolj pogonskih sredstev. Zato se je SSSR toliko potegovala za petrolejske koncesije v Perziji, medtem ko so ji večino petrolejskih na prav v Ploeštiju v Romuniji zbombardirali Zapadni Zavezniki tik preden so njene armade vdrle v Romunijo, če se prav spominjam. Mogoče tudi ne bi bilo na zadnjem mestu omeniti, da so imeli nemški vojaki na vzhodni fronti opraviti s sovjetskim orožjem večinoma amerikanskega tipa in da se se sovjetska letala le redko videla globlje za nemškimi črtami. Iz tega bi sklepali, da sovjetska vojna proizvodnja ni bila na "tekočem traku" in da SSSR ni imela letal večjega akcijskega radija. Imela pa je ljudski material in uradne številke o njenih izgubah ter ranjencih(invalidih) smemo glede na kvaliteto Hitlerjevega vojaka upravičeno smatrati za prenizke. Evropske Rusije je imela svojo industrijsko bazo v Ukrajini, v Donskem bazenu, ki so jo v teku pretekle vojne likvidirali ali sami Rusi ali pa so jo "zradirali" Nemci. Za njeno obnovo in dosego predvojne produkcije je potrebna daljša doba. Računati moramo tudi s tem, da so morali Zapadni Zavezniki po padcu Ukrajine dobavljati Sovjetom celo živila in vsakovrstne življenske potrebščine.tako za vojsko kot za civilno prebivalstvo. Ogromne vsote izdane na podlagi zakona o nakupu in posojilu so šle v prvi vrsti v korist in breme Sovjetske Zveze. In zopet se uresničujejo Churchillove besede, da "nas napada vedno tisti, ki nam je kaj dolžan". Hitler je n.pr. svoj dolg plačal enostavno s tem, da je prekinil vse zveze z Anglijo in jo napadel. Z eventuelno zmago bi bili brisani vsi dolgovi. Po isti poti hodi danes Centralni Komite Vsezvezne Komunistične Partije SSSR, ker bi bila obdolžitev zgolj samega Stalina preozka. In tkzv. kapitalistične sile so za tako nehvaležnost priliično nejevoljne.

Glavni del sovjetske industrije leži na in za Uralom, zlasti na področju Magnitogorska, kjer se nahajajo premogovniki in železne rude.To da zopet nastaja vprašanje prevoza in oskrbe event.fronte sredi Evrope ali ob Pacifiku. Pa tudi če bi ostale maloštevilne železniške proge ne prekinjene, bi bila glavna ovira in zamuda v času pri pretovarjanju na bivši zapadni sovjetski meji na oskotirne železnice držav Centralne Evrope. Znano je namreč, da uporabljajo Sovjeti najširše železniške tire na svetu. Orožje, s katerim so se hoteli Sovjeti obraniti pred napadalcem, bi se v slučaju vojne obrnilo proti njim.

Iz vsega, kar sem opisal že v prejšnjem poglavju, sledi, da Sovjeti niso sposobni voditi dolge vojne in da morajo nujno v prvem udar=

ou izsiliti končni rezultat, t.j. zmago, sicer so v kratkem potisnjeni v defenzivo in to do popolne kapitulacije.

Kar se tiče tega prvega udarca, pa če se odločijo Sovjeti za vojno že sedaj ali pa kdaj pozneje, si je treba biti na jasnem, da bi sovjetske armade v prvem naletu mimogrede osvojile večji del Evrope, kar za tem korak, če vse zavezniške sile nehajajo izven nje. Toda vsekako je treba računati s enim dejstvom: osvojiti Evropo ne pomeni držati svet v svojih rokah. Če hočejo Sovjeti slediti Hitlerjevemu načrtu "Evropske trdnjave" potem so vojno že vnaprej izgubili. Toda tudi Sovjeti so se iz polpretekloseti nekaj naučili, da ne bodo ponovili Hitlerjeve napake, ki pa je bila nujna, ker se je Nemčija nahajala le v Centralni Evropi. Nasprotno pa se Sovjetska Zveza razteza globoko v Azijo in njena prva naloga bi torej bila odrezati Zapadne Zaveznike od njihovih oporišč. Napad bi moral biti zato v prvi vrsti usmerjen na linije Stetin-Le Havre v Franciji, Albanija-Sicilija, Bolgarija-Dardanele, Kavkaz-Sirija-Suez odn.Kavkaz-Perzijski zaliv, Mongolija-Koreja, pritisk na Indijo in Skandinavijo. V nobenem slučaju se ne bi smeli zaustaviti, napak naglo prodirati naprej, v zaledju pa uvajati teror in masovno likvidiranje. Obenem pa napeti vse sile, da bi komunistične stranke sprožile po svetu revolucije in sabotaže, ki bi onemogočale efikasno defenzivo odn.ofenzivo nasprotnika. Anglija bi se prav tako spremenila v bojišče.

Pri vsem tem črnogledem predvidevanju pa se nam zopet postavlja vprašanje: Ali so Sovjeti sposobni nemškega "Blitzkriega"? Ali imajo dovolj motoriziranih oddelkov? In to: motorizirano artilerijo, oklopnike in če hočete tudi pešcijo (na kamionih)? Ali imajo dovolj letal, ki bi tol = kla sovražna oporišča in jih onesposobila? Ali je tehnika sovjetskega vojaka vsaj v neki meri podobna Hitlerjevemu vojaku? - V vse to lahko i = skreno podvomimo, čeprav ne bi bilo pametno oporekati, da bi Sovjeti pri prvem udarcu ne dosegli sorazmerno velike uspehe. Toda za tem pride ono, kar je pokopalo Hitlerja: razpršitev vojne sile, ki jo lahko pri Sovjetih še bolj predvidevamo, kajti oni hočejo osvojiti svet! Ranljivih točk sovjetske fronte bi bilo toliko, da bi vsak udarec, pa naj bi ga Zapadni Zavezniki prizadejali kjerkoli, zadel v polno.

Pomoč, ki jo lahko Sovjeti pričakujejo od svojih satelitov, je zelo šibkega značaja. Edina event. zanesljiva vojska bi bila še Titova, pa tudi od nje le elitne komunistične edinice. Vse drugo bi služilo lahko samo za zasedbene sile, vkolikor bi imeli Sovjeti zaupanje vanje. Brez revolverja politkomisarjev pa bi seveda ne šlo.

Še eno vprašanje je, ki bi nas zanimalo. In to je sovjetska atomska bomba ter druga atomska in raketna orožja. Pri tem pa je treba imeti v vidu vso precizno mašinerijo, ki je proizvajanje omenjenega potrebna. Že izdelovanje atomske bombe je treba imeti ogromen kompleks tovarn z no = štetimi stroji in aparati, potrebnimi surovinami in varnostnimi napravami pred event. eksplozijo. Ne rečem, da ni možno, da bi Sovjeti do atomske bombe prišli, toda močno dvomim v njihovo izdelavo, kajti iznajdba je eno, proizvodnja pa drugo. A če zopet predpostavim, da je tudi to mogoče, potem smo pa še vedno prepričani, da do tega danes še niso uspeli priti in da še nekaj časa ne bodo. Kaj se pa lahko medtem že zgodi, je pa tudi posebno poglavje.

Na čigavi strani so torej sredstva za dolgo vojno in končno zmago je torej jasno. Ne rečem, da ne bo vojni stroj Zapadnih Zaveznikov v slučaju vojne utrpel v začetku morda velik udarec, toda ima zato polno možnost rehabilitacije, kar pa je pri Sovjetih več kot dvomljivo. Ne smemo pozabiti, da bi Zapadni Zavezniki v takem primeru ne držali rok križem.

Še eno primerjavo je treba napraviti: ko so Nemci zasedali razne države, so dobili v njih skoraj nedotaknjene industrijske naprave, skladišča orožja, municije in surovin. Če pa vdirajo Sovjeti v zapadno Evropo, ne bodo dobili ničesar, ker je že pretekle vojne izčrpala vse zaloge in vire te države na izključni korist zapadnih sil.

Če premotrimo vsa moja dosedanja izvajanja od prvega poglavja dalje in če osvojite n.pr. moje tolmačenje situacije, ki je na koncu koncev lahko tudi napačno, čeprav počiva na dejstvih, si morate nujno zastaviti za ključno vprašanje: Na kaj torej Sovjeti računajo pri vsem svojem krutu in viku? Ali ne grede nujno svojemu koncu nasproti, pa že sprožijo vojno ali pa ne?

(Prihodnjič 7. in obenem zaključno pogl.: BILANCA, BURGRACIJA, ZMAGA.)

BAROMETER

NEWSWEEK piše: V Tokiu se vznemirjajo zaradi zavlačnega političnega vpliva prve skupine japonskih vojnih ujetnikov, ki pridejo iz Vzhodnje.Mislijo, da so jih odbrali Sovjeti zaradi njihovega komunističnega mišljenja. Označujejo jih kot "predstražo sovjetske invazije"."

DIMITROV, komunistični predsednik sedanje bolgarske vlade, je predstavnike opozicije kot izdajalsko in dejal: "Dobro se spomnite usa de Draže Mihajloviće!"

LABURISTIČNI "DAILY HERALD" razpravlja o skrivnosti uspeha laburistične stranke v Angliji in pravi, da je njena vlada prva po 70 letih, ki ni izgubila pri nadomestnih volitvah nobenega sedeža (V Škotski je sedaj tudi zmagal laburistični kandidat pred konservativnim - op.prev.). To je dokaz podpore ljudstva. Vzrok je v največji razširitvi človekovih svoboščin, malenkostni nezaposlenosti, ljudskem zavarovanju za starost in druge ugodnosti. Vzrok pa je tudi v ljudski vladi, ki je prinesla bogastvo in oblast ljudstvu ter v spretnejšem vodenju ekonomskih zadev, n.pr.prehod iz vojne na mirnodobsko produkcijo brez večjih motenj.

KONSERVATIVNI "DAILY TELEGRAPH" pravi: Španija je zedinjena v enem pogledu: Ne sme priti več do državljanske vojne. Pač pa je v Španiji bodeče cene živilom visoke kljub temu, da jih je dovolj. Franko skrbi za dobro prehrano svojih vojakov.

NEODVISNI "TIMES" pa piše: Življenske prilike v Španiji so take,da se narod nima časa brigati za prepire na mednarodnih konferencah v pogledu režima v Španiji.

Molotov vztraja na tem, da ima kontrolo nad oborožitvijo, razorožitvijo in atomskimi orožij v rokah izključno Varnostni Svet. Proti temu sta Anglija in Amerika, ki zahteva posebno mednarodno kontrolno komisijo, ki naj nadzoruje uporabo atomske energije v vojaške in miroljubne svrhe.Ta komisija mora imeti dostop na katerikoli teritorij in izvajati posledice. Kontrola naj bo od izkopavanje rude, potrebne za pridobivanje atomske energije, pa do končnega izdelka.- Molotov je sploh za zabrenitev atomske bombe, medtem ko zahteva USA tak sistem, ki bo preprečil vsako naknadno.

MOLOTOV JE PRISTAL na klavzulo, ki pravi, da nihče ne more uživati koristi, izhajajoče iz neke mirovne pogodbe, če jo ne podpiše. Če torej Jugoslavija ne bo podpisala mir.pogodbe z Italijo, bodo Angloameriške čete še nadalje lahko ostale v Julijski Krajini.

PRI VOLITVAH ČLANOV FRANCOSKE SKUPŠČINE za predsednika vlade, nista dobila potrebne večine glasov niti komunist Thorez niti napredni katolik Bidault. Proti Thorezu so bili napredni katoliki in radikalni socialisti, proti Bidaultu pa komunisti in socialisti.

ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKI razgovori so prekinjeni in se bodo baje nadaljevali na drugem mestu. Italijanski zunanji minister je izjavil, da ni so doseženi nobeni pozitivni rezultati.

Dopisnik BBC javlja iz Grčije, da prebivalstvo beži iz vasi v večja naselja zaradi delovanja banditov. Tsaldaris je v New Yorku podal dokaze, da nudijo Albanija, Bolgarija, posebno pa Jugoslavija pomoč grškim partizanom.

UKRAJINSKI DELEGAT pri OZN je predložil prekinitev diplomatskih odnošajev s Francom. Ameriški delegat pa je odgovoril, da bi to še učvrstilo Francov režim.

V USA BO ODŠLO še 730 nemških znanstvenikov in tehnikov, ki bodo zaposleni pri raziskovanju raketnih bomb in letal na reakcijski pogon.

ENA IZMED NAJVAŽNEJŠIH NALOG kulturno-znanstveno-prosvetne organizacije UNESCO v OZN za prihodnje leto bo revizija šolskih knjig širom sveta,da bi se iz njih izvrglo vse, kar škoduje miru... Sovjetska Zveza ni član UNESCA, enako ne Jugoslavija...

RAZGLED

O Z N : V preteklem tednu je bil dosežen velik napredek pri postopnem ustvarjanju miru. Po 125-tih konferencah zunanjih ministrov je bilo delo na mirovnih konferencah krono- z d končno določenim tekstom mirovnih pogodb z Italijo, Bolgarijo, Romunijo, Madžarsko in Finsko. Sedaj je potrebno samo še njihovo ratificiranje t.j. podpisovanje. Najprvo jih bodo podpisale prizadete države, nato pa ostali, da tem se bi zadelo delo za sestavo bodoče mirovne pogodbe z Nemčijo. Posledica dosežnega napredka je v tem, da se 20 držav ne bo več nahajalo v vojnem stanju z nacističnimi satelitii (ki pa danes več ali manj samostojni satelitii - op.ur.) in se bodo lahko sklepali že pot redna diplomatski in trgovinski stiki. Za ves v Evropo je to velikega pomena. Tuje čete se bodo umaknile iz zasedenih področij in kmalu se bo pričelo lajšanje tudi v političnem pogledu.

Preden končnim delom so se izvršili še sledeči sporazumi:
Italija plača Jugoslaviji, Albaniji, Grčiji in Abesiniji 260 milijonov dolarjev reparacij. Bevin je Byrnes prvotno vztrajal je na 220-tih. Od tega prejme Jugoslavija 125 milijonov.- Bivši nemški satelitii bodo po vrnili vojne škode priznačeni zavezniškim državljanom 66,75 odstotno.-Podonavska plovba bo upravljana s posebnim mednarodnim odborom.- Končno pogajanje za sporne točke med posameznimi državami bo komisija sestavljena iz predsednika, ki ga bo imenoval generalni tajnik OZN, in dveh predstavnikov zainteresiranih strank, vsaka po enega. - Bolgarsko-grška meja je ostala neizpremenjena. Tsaldaris je izrazil svoje nezadovoljstvo in dejal, da upa, da se bo o tem vprašanju še razpravljalo kdaj pozneje. Tsaldaris je prav tako zaprosil, da pride v Grčijo anketna komisija, ki naj proučii sedanje boje.- Bolgarija bo plačala Jugoslaviji 150 milijonov dolarjev reparacij.- Tsaldaris je dejal: "Mi spoštujemo principe listine OZN, toda zahtevamo, da se jih sprovede v Grčiji."

V pogledu razoroževanja odn. zmanjšanja oborožitve je Molotov pristal na mednarodno kontrolo. Besedilo tokata sedaj pripravljajo. Molotov je izjavil, da se Sovjetska Zveza ne bo posluževala veta, ko bo sporazum dosežen. Uporabila ga bo le pri razpravljanju, če bo to potrebno.- Predsednik odbora za izdelavo načrta zmanjšanja oborožitve je sam predsednik OZN Spaak. Ameriška resolucija pravi: 1) Nujna je potreba, da se zmanjša oborožitev vseh narodov in 2) Razorožitev naj se točno formulira ter podvzame mere za spoštovanje te formulacije od vseh držav.

N E M Č I J A : Tudi v Nemčiji je bil pretekli teden dosežen znaten napredek v ekonomskem pogledu. Angleži in Amerikanci so se sporazumeli v pogledu skupne ekonomske anglo-ameriške zone, ki bo težila za tem, da si bodo Nemci sami izdelovali toliko, da bodo lahko plačali uvožila in surovine za proizvodnjo.

S T A V K A V A M E R I K I . Sodišče je obsodilo rudarskega voditelja [illegible] Luisa in še nekaj drugih vodilnih mož rudarskega sindikata na denarne kazni. Rudarji pa so vložili pritožbo proti razsodbi na vrhovno sodišče USA. V tem sta jih podprli obe sindikalni organizaciji AFL(Ameriška federacija dela) in CIO (Kongres industrijskih organizacij). Jutri 8.12. bo govoril Truman in pozval rudarje, da se vrnejo na delo. Če bi Truman ugodil zahtevam, bi takoj tudi drugi sindikati zahtevali povišanje plače, če ne bi pa stavkali. To bi pomenilo ali rušenje mezdne politike sedanje vlade ali pa nov val stavk. Kongres nacionalnega združenja tvornižarjev je nastopil proti stavkam, ki gredo proti nacionalnim interesom. Posledice sedanje stavke se že močno poznajo. V Angliji bodo z novim letom prisiljeni zmanjšati obrok kruha, če ne bo premoga za ladje, ki bi pripeljale živež v Anglijo.-

R A Z N O :V Londonu se vrše razgovori med indijskimi voditelji, podkraljem Wavellom in britansko vlado.- Teroristična organizacija "Irgun Zwei Leumi" je istotam tajne radio-postaje javila, da se nikdar ne bo predala. Feldmaršal Montgomery je obiskal na svojem inspekcijskem potovanju Atene in Trst.- Socialist Oriol je bil izvoljen za predsednika francoske skupščine.- Muhamedanska liga ne bo sodelovala v indijski ustavodajni skupščini.-Indija je poslala v SSSR poslanca, če bo možno skleniti diplomatske odnose. Kmalu je poslala druge v razne [illegible]

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

"Zares živi in svoje življenje prav uživa le tisti, ki si ves predan svoji nalogi prizadeva za dobro ime kakega sijajnega dejanja ali plemenitega posla."

S a l l u s t .

ŠTEV. 253-254. 21. decembra 1945. L.II.

TEŽNJA ZA KONSTRUKTIVNOSTJO

Naš narod bi lahko primerjali z mravljo, ki želi spraviti v svoje mravljišče veliko belo drobtino, ki leži v zanjo globokem jarku s strmimi stenami, po katerih ji često spodrsne, da se znajde spet na izhodiščni točki. Toda volja je močnejša od ovir in mravlja se znova in znova z drobtino vzpenja na strmino, da bi nato z njenega roba zložno nadaljevala pot k mravljišču, kjer bi imela cela skupnost korist od najdene dobrine.

Če pa primerjamo naš narod Sebelnjaku, lahko ugotovimo, da ima tudi z njim precej skupnega - celo v pogledu tretov.

Naš narod je delaven narod in v pogledu marljivosti nedvomno prekaša marsikaterega drugega, toda kljub vsemu je v njem še vedno nekaj hlapčevskega , nekaj, kar mu ne da misliti z lastno glavo. In vendar tega ne bi bilo potreba. Naš narod še vedno išče samega sebe, kar je sicer docela pravilno, na drugi strani pa vzbuja to iskanje občutek nesigurnosti in manjvrednosti, ki pride marsikomu prav.

Naša, lahko bi rekel naravnost ogromna energija, izpričana skozi stoletja, bi mogla dati presenetljive rezultate, ko ne bi bila usmerjena zgolj na politično borbo, ki smo jo prisiljeni vojevati za svoj obstanek. Toda ta ista velika lastnost, ki jo ima skoraj sleherni Slovenec, njegova iznajdljivost in organizatorična moč, je često tudi zlorabljana ravno zaradi naše pol-hlapčevske narave. MI NISMO VAJENI ŽIVETI KOT SVOBODNI LJUDJE! In v tem je vsa naša tragedija. Morda je temu krivo tisočletje, ko smo morali upogibati tilnik zdaj temu zdaj onemu ter se klanjati tujcu, da nas je pustil vsaj v miru, morda. Toda s tem je treba že enkrat prekiniti. Zavedati se moramo že vendar, da SMO NAROD, KI IMA VSE PREDPOGOJE, DA SE LAHKO UVELJAVI. Zato pa zapadamo zaradi te nerazumljive vdanosti v svojo usodo v neko čudno malodušje in indiferentnost.

Naš kmet in celo naš inteligent pogostokrat v nepravem času in na nepravem mestu zmaje z rameni, češ, taka je pač božja volja in samo čaka, kdaj mu bodo drugi pogrnili mizo, da bo lahko ponižno prisedel k njej in jedel z žlico, medtem ko bodo drugi grabili kar z rokami.

Poglejmo samo malo okrog sebe. Koliko napihnjene veličine in pogoste še neupravičene. Koliko bobnečih besed za prazen nič in vendar ti sosedje uspevajo. Srbi bi temu rekli "vatanje na galamo", medtem ko ne bi bilo treba nam prav nič dosti frazirati, ampak samo dejstva postavljati brez strahu in pretirane ponižnosti na svoje mesto.

Naš geografski položaj je takšen, da bi bil marsikateri narod srečen, če bi ga imel. Včasih nam je predstavljal nesrečo, ker ni bilo pravnega reda na svetu, v bodočnosti pa lahko pričakujemo večjo stabilnost v tem pogledu. Nedvomno je, da vse teži za javno varnostjo in da bo po uničenju komunizma postal svet zares velika človeška celina povezana z medsebojnim izmenjavanjem misli in dobrin ter da bodo duhovne vrednote višje cenjene nego zgolj ŠTEVILČNA MOČ NEKEGA NARODA. Mi, Slovenci, itak tako ali tako sami vojaško malo pomenimo, kakor tudi vsi drugi razen velesil, čeprav po svoji hrabrosti prav nič ne zaostajamo za njimi, toda prav zato je okrog tega škoda izgubljati besedi in vsa naša misel mora biti posvečena NOTRANJI ORGANIZACIJI NAŠE HIŠE, ki bo lahko na veliki višini, če bomo vso svojo energijo umeli regulirati v javne naprave in ustanove. Dejstvo, da nepismenosti skoraj ne poznamo in da je ni podeželske hiše, v katero ne bi redno zahajali

časopisi in knjige, da je naš kmet spoznal važnost elektrifikacije in da je na splošno vsa naša dežela na zadovoljivi stopnji civilizacije, nam kaže, da smo si sposobni v bodočnosti urediti takšno življenje, kot ga ima le malokateri narod. Spoštovanje osebne inicietive, pametni ukrepi v pogledu nacionalizacije (velekapitala itak ni) in agrarne reforme ter pazljivost pri nameščanju strokovnega osebja in vsakomur pristopni vse kovrstni nadomestni ter izpopolnjevalni tečaji, s poostreno šolanje, bo vedlo do nedvomno odličnih rezultatov. Izločiti tujce in dati posel do mačinom mora biti predpogoj, obenem pa tudi smoter našega šolanja. U = STVARJATI SI ZVEZE IN PRIJATELJSKA RAZMERJA S TUJIMI PROIZVAJALCI, je prav tako prvenstvenega pomena. Ves svet živi na trgovski bazi in ekono nomsko dviganje narodov poslužujoč se tovrstne mednarodne organizacije bo mnogo pripomoglo k dobrim medsebojnim političnim odnošajem. Podpirati in propagirati zamisel Organizacije Združenih Narodov z vsemi njeni mi mogočimi odbori in pododbori za najrazličnejša vprašanja bo zmanjša lo na minimum nevarnost vojnih zapetljajev, narodom pa dalo možnost, da se medsebojno spoznajo in podpirajo. Tu se bo pokazala vitalnost neke= ga naroda, ki bo umel ceniti najnovejši načrt svetovne organizacije, od katerega si lahko človeštvo obeta velike koristi. Sposobnost in organi zatorični čut bosta igrala veliko vlogo. In v tem bodočem svetu se bo kaj kmalu izkazalo, kako malo pomeni sedeti zgolj na lavorikah svojih prednikov in se vzgajati v absurdnem šovinizmu, ki ga svet odklanja kot najnevarnejšo klico za izzivanje novih vojn. Domača zgodovina bo po = služila le za črpanje življenskih izkušenj in za proučevanje dobrih in slabih strani naših prednikov ter za poznavanje MOMENTOV, KI SO VPLIVA LI NA RAZVOJ NARODA IN ČLOVEŠTVA SPLOH. Zgodovina naj bo resnične uči= teljica narodov, ne pa podlaga za megalomanske težnje, ki se kaj lahko izpremene tudi v diktatorske. A diktature so ter bodo v bodočnosti še pred svojim konkretnim pojavom doživele svoj žalostni konec.

Mi, Slovenci, kot izrazito miroljubon narod imamo vse predpogoje, da v bodočnosti lahko uspešno dvignemo naš življenski standard na zado voljivo višino. In v tem je naša moč in podlaga našega ponosa. Res je, da se ne moremo hvaliasti z velikimi vojskovodji in slavnimi bitkami, ki jih občudujemo pri drugih narodih v njih preteklosti, toda zato smo se v teku naše zgodovine priučili stvarem in/navzeli lastnosti, ki nas označujejo kot konstruktivni in demokratični del človeštva, ki sovraži nasilje in imperializem. Saj tradicija nekega naroda ni zgolj v njego= vi bojevitosti, ampak še mogoče bolj v njegovi DELAVNOSTI. A to je tu= di edina možnost, da postane vreden član človeške družbe, ki teži za na predkom. IN RAVNO TO MORA BITI LASTNOST VSEH MALIH NARODOV, KATERIH VOJ SKE V MODERNIH VOJ AH MALO ALI PA NIČ NE POMENIJO. Ustvarjati trd ne gospodarske odnošaje pomeni za bodočnost sveta mnogo več kot pa nekaj diplomatskih aktov o prijateljstvu, medsebojni vojaški pomoči ali nena padanju. Čim bolj bo postajal svet "nedeljiv", tembolj se bo povečala tudi težnja za konstruktivnim ustvarjanjem, zmanjšala pa nevarnost voj ne in duhovna sila narodov bo triumfirala. V tem "novem redu" pa bomo lahko zasedli tudi Slovenci častnejše mesto.

Vladimir Tavčar.

Emigracija piše

PRVAK SRBSKE ZEMLJORADNIŠKE STRANKE DR. MI= LOŠ SEKULIĆ PIŠE V SVOJEM ČASOPISU "SELJAČKA JUGOSLAVIJA", KI IZHAJA V LONDONU, SLEDEČE :

"Z odkritim in jasnim potem bije "Seljačka Jugoslavija" ideolo= ško po temeljih totalitarizma in diktature, ki vladata v naši državi, toda prav tako bije tudi po onih, ki so se v preteklosti skrivali za lepimi ideali svojih strank, a se posluževali policijskih metod ne samo za do sego oblasti, marveč tudi da bi se vzdržali na upravi države. Ravno za to "Seljačka Jugoslavija" opominja na modro odločitev, da preneha po = sebna strankarska delavnost, kar bo stalno tudi zastopala. Želi zedi = njevati, ne pa obratno. In zato je tudi pozvala Srbe, da se zbirajo in snujejo srbske odbore, Hrvate - hrvatske in Slovence - slovenske."

"Ni čas, da se imenujejo posamezniki, ki so doprinesli k rušenju demo

krscije v naši državi, kakor tudi ne oni, ki jo niti ne poznajo, niti ne razumejo. Od nas se zahteva, da se povdarjajo načela, da se jih brani in razlaga."(Članek:"Za proti jasne in čvrste linije.") ("Seljaška Jugoslavija"št.7.)

"Vse zlo pri nas je prišlo s strani onega nesrečnega tipa naše materialno in intelektualno pretenciozne polinteligence, ki je na hrvatski strani ustvarila idejo ustaštva, a na srbski strani sličko idejo velikosrbstva. Niti srbski niti hrvatski kmet nima s takšnimi ideologijami ni česar skupnega, a še manj kakega interesa. I eden i drugi sta drago plačala in še vedno plačujeta besnenje onih svojih sinov, ki sta jim z največjim trudom omogočila odhod v mesto. Niti eden niti drugi ne more usvojiti Tita.

"Če je kdajkoli bila prilika, da Srbi in Hrvati razumejo potrebo medsebojnih odnošajev, je imajo gotovo danes.

To čuti tudi Tito in zato podvzema vse, da srbsko-hrvatski spor ne preneha podžigati. Če bi tega spora ne bilo, ne bi mogel komunizem nikdar zavladati nad Jugoslavijo. Samo ta spor mu je privedel in samo on mu lahko omogoči konsolidacijo.

"Mi v emigraciji podvzemamo vse, da mu ta posel olajšamo. Naravnost nerazumljivo je, koliko je naša inteligenca brezvestna. Saj se ne govori o tem, ali nekdo hoče Jugoslavijo ali ne. To je stvar opredelitve. Toda ne glede na to, ali bodo v oni ali v dveh državah, so si Srbi in Hrvati preblizu in so preveč pomešani, a njih interesi preveč slični, da bi mogli živeti v stalnem sporu. Ni težko propagirati mržnjo in pokolj iz Amerike, Švice, Londona ali Pariza, pa celo niti iz Zagreba ali Beograda, toda je presneto nevzdržno živeti v atmosferi večnega strahu za svojo družino in svoje ognjišče v samotnih vasah Bosne ali Hercegovine. To sem imel tam jasno priliko videti. Ljudje ne morejo in nočejo več. Varajo se oni, ki mislijo, da bo po vseh mukah, skozi katere je šel kmečki človek, podžiganje strasti še vedno donosen posel. Kmet hoče mir in do njega ima pravico." (Iz pisma N.N.,) ("Seljaška Jugoslavija" št.8.)

"Danes lahko slišimo: samo da se zruši ona tiranija v državi, pa da se vrnemo na staro, ki je bilo še vedno boljše kot pa to danes. Priznavamo takoj, da je bilo ono staro boljše kot pa današnje, toda prav tako se takoj vprašajmo, ali je bilo ono staro dobro in ali ni ono staro v mnogočem krivo za današnje.

V petindvajsetih letih življenja v Jugoslaviji smo imeli stalno politične krize, ustavne borbe. Prevladovala je goljufija, kleveta in nasilje v medsebojnih odnosih. Seličnost in protekcija sta bili oče in mati korupcije. Ustvarjen je bil nekak družabni tip goljufa, klevetnika in nasilneža, tako, da je bila družba mrtva prej, kot pa je Jugoslavija propadla. Nočemo iznašati razlogov za to, ne trdimo, da je bilo vse slabo, toda ugotovimo dejstva, ki so dominirala. Tkzv."psihološka enotnost" je bila forsirana od zgoraj od političnih ljudi in mežečih oči se je prehajalo preko naravnih fenomenov. Tipu političnih in socialnih "vozačev dokler gre - gre" se ni moglo mnogo kaj dokazati.

Politična vprašanja so dominirala nad našim življenjem, socialnim in ekonomskim, medtem ko se se drugi problemi komaj jemali v obzir. Onokar vsakega posebinca najprvo zanima: standard življenja, povprečna srečа in podobni problemi, so bili v ozadju; najprvo politični in zopet politični.

To atmosfera je bila v malem onb, kar je danes na nesrečo v naši državi, kjer se politika meša celo v kuhinjo in v spalnico ter povsod in kjer so v govoru in delu uporabljajo divjaške metode.

Priznajmo, da smo vsi grešili. Vprašajmo se, ali je bilo vse to dobro?" (Iz članka: "Ni povratka na staro!" ("Seljaška Jugoslavija"št.9.)

ČITATELJE, NAROČNIKE IN POSEBNO SLOVENCE opozarjamo na našo tiskano izdajo "Jugoslovanskega Vestnika" za Božič 1946, ki je pravkar izšla.Opozarjamo zlasti zato, ker je to prva tiskana izdaja v slovenščini v naši emigraciji in služi kot lep spomin slehernemu slovenskemu begunu na sedanjo dobo. Dobite jo pri vseh naših poverjenikih ali pa pišite na naslov:Monmark BM/RAVJUG, (Jugovest), London - W.C.1., Great Britain.

POGLED na SITUACIJO

7. IN ZAKLJUČNO POGLAVJE IZ SERIJE AKTUALNIH ČLANKOV, KI JIH JE PISAL EDEN NAŠIH NAJBOLJŠIH KOMENTATORJEV.

7. BILANCA, EMIGRACIJA IN ZMAGA.

Če napravimo skupek misli, izraženih v šestih poglavjih, vidimo:

a) Prelom med Komunizmom in Demokracijo je dokončen.
b) Zapadne sile se tega zavedajo.
c) Borba proti komunizmu in sovjetskemu vplivu se je že pričela.
d) Pojačala se bo gospodarska vojna. Sovjeti gospodarsko ne more jo vplivati.
e) Komunizem se izpodbija s socialnimi reformami in pojačano propagando za sprovedbo štirih osnovnih demokratičnih svoboščin na svetu.
f) Angloamerikanci nimajo volje za enostransko razorožitev.
g) Pričenja se tudi ideološki boj. Povdarjanje načel.
h) Za Sovjete predstavlja vojna veliko tveganje.
i) Čas dela na obe strani: za sovjetsko oborožitev in za angloameriško prepričevanje sveta o demokraciji.
j) Sovjeti nimajo tehnične premoči, da bi lahko dosegli zastavljeni cilj.
k) Demokratične sile ne žele vojne, žele pa idejno in gospodarsko potolči komunizem.
l) Skrajni slučaj je vojna, ki bi jo sprožila Sovjetska Zveza, če bi se hotela uprotiangloameriškemu prizadevanju za izgradi tev resničnega miru na osnovi demokratičnih svoboščin.
m) Prvi spopad v eventuelni vojni bi prinesel začetne sovjetske uspehe.
n) Svet je nedeljiv in samo s tega vidika se rešujejo vse velika in mala vprašanja. V toliko tudi jugoslovansko.
o) Gradnja miru brez oboroženega spopada lahko traja dalj časa.
p) Končni spopad z režimom v Sovjetski Zvezi je neminoven, ker bi po event. povoljni rešitvi vprašanj, ki se tičejo obrobnih držav Sovjetske Zveze, prišla na vrsto sama vladavina v Rusiji.
r) Ni mogoče predvidevati, kdaj in na katerem mestu se bo Sovjetska Zveza postavila angloameriškemu načrtu po robu in rekla svoj "Stoj! Do tu in ne dalje!"

Če na kraju premotrimo še našo jugoslovansko emigracijo, moramo ugotoviti, da je še precej "gnilega v državi Danski". Kar se tiče pogleda na bodočo Jugoslavijo, se v podrobnosti ni mogoče še spuščati, ker bo za dnjo besedo izrekel narod doma. Dejstvo pa je, da bo po padcu Titovega režima vzpostavljena Tretja Jugoslavija na absolutno federalni osnovi. Revolucionarno razpoloženje naroda v domovini, ki je NASPROTNO NEKDANJEMU IN SEDANJEMU, ni mogoče podcenjevati. Emigracija je do neke mere svet zase, razen onega njenega dela, ki ni podcenjeval vpliva Osvobodilne Fronte na široke narodne mase. Gotovi ljudje se še krčevito drže starih navad in nimajo razumevanja za narodove želje, ki izvirajo iz protinarodnega delovanja nekaterih predvojnih narodovih zastopnikov, ki so bili vsiljeni narodu potom vodstev posameznih strank. Če lahko verjamemo poročilom iz domovine, so taki ljudje, ki se tudi v emigraciji silijo na površje doma docela odigrali. Njihova rehabilitacija je zelo dvomljiva. Narod zahteva novih ljudi, socialno pravičnost in je proti ukrepom sedanjega režima radikalne nacionalizacije ter v sedanji obliki izvedene agrarne reforme. Zahteva se svobodo misli in svobodo diskusije kot osnovi bodoče notranje politike v naši državi. Komunistično navajanje ljudstva na podrobno razčlenjevanje gotovih socialnih problemov (z jasno namero opravičiti postopanje režima) pomeni, da se bo narod v bodočnosti mnogo bolj pečal s posameznimi zakonskimi osnutki, kot se je doslej. Raz čaranci in "naravna reakcija" predstavljajo danes gros naroda v domovini. Njihovo sovraštvo je usmerjeno zgolj proti dvem ustanovam sedanjega režima: Komunistični Partiji in OZNI. Povdariti je treba, da je partizanska propaganda pod okupacijo zapustila močne sledove, s katerimi je

treba računati, če hoče emigracija zaigrati kako vodilnejšo vlogo. Marsičesa se je treba otresti in krepko zakoračiti na novo pot. V nasprotnem slučaju se bo marsikdo uštel v svojih računih. Dovolj je navesti sledeči značilni primer: V unionski dvorani v Ljubljani je imela neka partizanka govor, v katerem je silovito napadala Anglosamerikance. Nek poslušalec pa je vstal in vprašal: "Gospodična (ne tovarišica!), kakšno uniformo pa nosite?" Seveda ga je pri izhodu čakala OZNA... In iz tega drobnega dogodka, ki je eden od neštetih v današnji Jugoslaviji, lahko sklepamo, da kljub nasilju režima ni mogoče zadušiti ljudske revolucionarnosti. Še tem manj bo to mogoče v demokratičnem redu, kjer bo narod, ki je šel skozi ogenj revolucije, zahteval jasno in nedvoumno besedo. Dvomim, da bi mogel kdorkoli še v bodočnosti pred narodom frazirati, ne da bi pri tem pokazal dejanj. Udeležba naroda pri upravljanju države pa bo morda predstavljala precejšnjo zapreko političnim špekulantom. In tako bo že končno udarjen temelj demokratičnega reda v Jugoslaviji.

Kdor je pozorno zasledoval izvajanja pod to rubriko, je lahko brez težkoče ugotovil, da bo Titu prej ali slej odzvonilo, čeprav še ne najbrž jutri ali pojutrišnjem. Morda je v tem tudi naša tragika, morda pa je tudi najboljše zdravilo, da si pridemo sami s seboj na čisto. Jugoslavija bo osvobojena in to mogoče tudi brez vojne in mi se bomo vrnili na svoje domove. Toda razdobje pred našim povratkom bo lahko združeno še z raznimi nevšečnostmi. Vi sami veste, kaj so počeli Nemci še skoraj zadnji dan pred njihovim popolnim zlomom: kopali so jarke, kot da bi se morala držati fronta v Sloveniji še nekaj let. Do zadnjega trenutka so delali tako, kot da se pod milim Bogom ne godi ničesar posebnega itd. Potem pa je prišlo kar čez noč. Nekaj podobnega se zna zgoditi tudi nam. Ničesar ne vemo. Zato se nima smisla vznemirjati in loviti v vseki novički rešilno bilko. Poglobimo se vase in najdimo si delo, ki nas bo tako prevzelo odn. zaposlilo, da nam ne bo vedno na ustih beseda: "Ta je pa dolga!" Edino z zaposlenjem misli, za katerega ni nujno, da prinaša nek velik dobiček in pa z zavestjo, da moramo biti v bodočnosti zopet konstruktivni del našega naroda, ne pa njegova suha veja ter z delom v tej smeri, bomo dosegli tisto notranje zadovoljstvo, da smo borbena enota, ki ve kaj hoče in zakaj je emigrirala in ki se bo v bodočnosti spojila s svojo matico ter bo predstavljala njen boljši del.

Na kraju bi rad povedal še tole primero:

Ko so me imeli Italijani zaprtega v koncentracijskem taborišču, sem se dnevno izprehajal, vkolikor se mi seveda moči dopuščale, na ozkem prostoru od žice do žice in postal sem tekom mesecev tako spatičen, da se mi je zdelo prosto neverjetno, da bi sploh še kdaj prišel iz te prokleteže žice in se vrnil na svoj dom. Pa je prišel trenutek, ko sem se kar na enkrat znašel na svobodi in se pojavil v domačem kraju. Zdelo se mi je, da sanjam. Nekaj dni mi je bilo vse novo in vsi so me gledali, kot ne kakšno čudo. Ko pa sem se nato malo razgledal okrog sebe in zagrabil za delo, da sem se mogel preživeti, je bila internacija že po nekaj mesecih tako daleč v mojem spominu, kot da je nikdar ni bilo. In tudi moji bližnji, ki niso bili internirani, se niso spomnili več na to, da sem bil kdaj odsoten. Zaživel sem spet z narodom. Nekaj podobnega se bo zgodilo tudi sedaj.

JUGOSLAVIJA IN OZN

Na drugem zasedanju Glavne skupščine Organizacije Združenih Narodov v New Yorku sodeluje tudi delegacija Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki je poleg tehničnega in strokovnega osebja sestavlja pet članov in trije namestniki.

Značilnost posameznih delegatov je naslednja:

Vodja delegacije je STANOJE SIMIĆ, zunanji minister, predvojni republikanec, Titov simpatizer.

Člani so: SAVA KOSANOVIĆ, bivši tajnik Izvršnega odbora Samostojne demokratske stranke, ki je med vojno pristopil k Titovemu pokretu in postal minister za informacije (kjer pa je imel glavno besedo pomočnik Veljko Korač, član KPJ). Sedaj je Kosanović veleposlanik v Washingtonu in Mehiki.

LJUBA LEONTIĆ, nekdanji leader jugoslovanske fašistične organizacije ORJUNA, ki se je kasneje pridružil komunistom in postal član KPJ. Sedaj je veleposlanik v Londonu;

DR.VLADA POPOVIĆ, bivši španski prostovoljec, star član KPJ, sekretar Centralnega komiteta KP Hrvatske v letu 1942. Sedaj je veleposlanik v Moskvi;

DR.ALEŠ BEBLER, španski prostovoljec, star komunist in nekdanji član Centralnega komiteja KP Slovenije; sedaj je član Centralnega komiteja KP Jugoslavije. Obenem je pomočnik zunanjega ministra.

Namestniki članov so: DMITAR VLAHOV, publicist in podpredsednik Prezidija FLRJ, bivši sekreter CK KP Makedonije, sedaj član CK KP Jugoslavije;

DUŠAN PETROVIĆ - ŠANE, kamenorezec, predvojni član Okrožnega komiteja KP za Okrožje Kragujevac, sedaj član Pokrajinskega komiteja KP za Srbijo in predsednik delavskih sindikatov Srbije;

DR.MILAN BARTOŠ, univerzitetni profesor, simpatizer režima.

\+ + +

V okviru Gospodarskega in socialnega odbora Združenih narodov je tudi ustanovljena Komisija za človečanske pravice, katere član je tudi Jugoslavija. Zastopnik Jugoslavije je DUŠAN BRKIĆ, diplomirani pravnik, iz pred druge svetovne vojne član komunistične stranke Jugoslavije, za kar je bil tudi aretiran in obsojen kot važen funkcionar v beograjski partijski organizaciji. Ob pričetku okupacije ga je Partija določila za voditelja in organizatorja partizanskega upora v Sremu in Slavoniji. Ko je prišel na ozemlje Hrvatske, je postal tudi instruktor Centralnega komiteja KP Hrvatske. Ko se je pa formiral Narodni Svet Hrvatske (ZAVNOH) je postal njegov poslanec in sekretar Srbskega poslanskega kluba. Danes je pravosodni minister v vladi Hrvatske ter član CK KP Hrvatske. Torej vse kakor prekaljen borec za človečanske pravice v smislu Komunistične Partije... -J.D.

TITO IMA TEŽAVE

ŠVICARSKI ČASOPIS "BERNER TAGBLATT" PIŠE POD GORNJIM NASLOVOM 17. NOVEMBRA 1946. SLEDEČE:

"Neki poznavalec jugoslovanskega gospodarstva, ki je prispel iz Jugoslavije, nam je na podlagi tega, da je prepotoval vse njene kraje, podal poročilo o svojih zadnjih vtisih o stanju v Titovem carstvu.

NAJMOČNEJŠI ČLOVEK V GOSPODARSTVU.

Kader se v inozemstvu govori o nasilju Titovega režima, se sliši jo imena Pijade (marksističnega ideologa), Kardelja (vodje zunanje politike), Djilasa (šefa propagande), Rankovića (zloglasnega šefa OZNE). Toda redko se sliši tudi ime vsemogočnega diktatorja gospodarstva Borisa Kidriča, ki je s svojimi petintridesetimi leti postal najmočnejši človek režima. Podružnica III.Internacionale na Dunaju ga je svoječasno poslala kot obetajočega dijaka v Moskvo na študij temeljne zgradbe sovjetskega gospodarstva. Iz Moskve je bil prekomandovan v Titovo Jugoslavijo z nalogo, da vodi jugoslovansko gospodarstvo na tak način, da ne bo padlo na rame Sovjetski Zvezi. Njegovi dosedanji uspehi so veliki in se ujemajo z vse večjo bedo v državi.

V SLUŽBI OBOROŽEVANJA IN RUSIJE.

To neujemanje leži v cilju in načinu dela. Celokupno gospodarsko delovanje služi strateško vojnim ciljem. Ceste se popravljajo in razširjajo; leseni mostovi se nadomeščajo z železnimi in betonskimi, tako, da bi mogli prehajati čez nje težki tanki v velikem številu. Elektrifikacija države se z veliko brzino sprovaja samo v obmejnem predelu napram Avstriji in Italiji, a največji del pridobljene rude gre v Rusijo. Takšni minister Kidrič zahteva od nadzornika rudnika v Boru najmanj sto vagonov bakra dnevno za Rusijo in najmanj 50 vagonov dnevno za potrebe domače industrije. Kmet je primoran oddati tudi poslednjo količino volne, da bi

mogla tekstilna industrija delati s polno paro. Kidrič je energičen tudi napram Rusiji in odkrito zahteva obljubljene količine bombaže. Koliko izdelanih proizvodov mora nato poslati v Rusijo kot nadomestilo za to - je državna tajnost. Ostanek mu je potreben za veliko jugoslovansko vojsko osmih letnikov in za Partijo. Enako velja to za proizvode iz kože. Metode njegovega dela nosijo krivdo za pomanjkljivo kupno moč naroda. On je v najtesnejšem kontaktu z OZNO, ki predstavlja zanj borzo brezplačne delavne sile. Poleg vojnih ujetnikov obstoja cela vojska političnih prisornikov, ki so obsojeni na prisilno delo. Tako se nahajajo v rovih Zonice visoki cerkveni dostojanstveniki, intelektualci vseh poklicev, oficirji i.dr., ki pa morajo biti zaradi izčrpanosti po sorazmerno kratkem času zamenjani z drugimi modernimi sužnji. Na ta način se vrše v državi pogoste aretacije ne samo pa političnih merilih, marveč tudi po gospodarskih potrebah ministra Kidriča.

TRMOGLAVI KMETJE.

V poljedeljstvu je stanje v odnosu na režim še slabše. Njega ovira ne samo opozicija kmeta marveč tudi veliko pomanjkanje vprežne živine. Pogostokrat obljubljeni traktorji iz Rusije so ostali doslej samo prazne besede. Izgledi prebivalstva za to zimo in posebno za naslednjo pomlad so prilično temni zaradi suše preteklega poletja. Gospodarski strokovnjaki v državi samo zmajujejo z glavami, ko gledajo, kako Tito in njegov režim lahkomiselno troši UNRRI-no pomoč. To pomoč ne uživa narod, ampak samo vojska in partija - ter kakor je poznano Sovjetska Zveza. Toda če se ta pomoč ukine, bo nosil žalostne posledice samo narod, kajti takrat bo zares moral predati oblastam še poslednje, kar ima. Enako kot v poljedeljstvu se godi tudi v gradbeništvu. Strahovito pomanjkanje stanovanj povzroča prenatrpanost razpoloživih.

POVEČANE TEŽAVE.

V tej luči je treba razumeti tudi vse večje težave, s katerimi se mora boriti režim. Celo oni, ki so si obetali gotove koristi za Jugoslavijo s strani Sovjetske Zveze, so se ohladili. Neuspehi na diplomatskem polju, kakor tudi vojaške priprave, silni napadi na Anglo-saksonce ter Cerkev, so povečali nezaupanje naroda napram Titovi politiki.

(Prevod Agencije A.BB)

TEMELJ NAŠE DEMOKRACIJE

Izbrane vlade se morajo podvreči od časa do časa presoji vseh tistih, katerim vladajo. Vladati morajo na podlagi zakona in ne samovoljno.

To pomeni, da se demokracija kot oblika vladavine izraža v obliki pravic, katere nosilka je. V normalnih razmerah so osnovne pravice sledeče:

1) Pravica ne delo proti dostojni nagradi za določeno število ur, ki ne prikrajšujejo potrebnega časa za počitek in zabavo, ki je potrebna za ohranitev zdravja;
2) Pravico do izobrazbe;
3) Pravica do svobode govora;
4) Pravica združevati se z drugimi državljani za dosego skupnih idej in ciljev.

Niti svoboda govora niti svoboda združevanja pa nista demokratični pravici, kadar jih kdor koli uporablja za ogrožanje mirnega življenja drugih državljanov.

EKONOMSKI INTERESI NAREKUJEJO

Jugoslavija je predvsem agrarna in živinorejska dežela, kjer je 80% prebivalstva kmečko in kjer je industrija prilično slaba. Da more živeti, je prisiljena vzdrževati bližnje zveze z deželami donavskega bazena in Srednje Evrope, kakor tudi z državami Zapadne Evrope, ne da pozabimo na neobhodne kulturne zveze. Naše vezi z Vzhodno Evropo so bile že od nekdaj izključno sentimentalno politične narave.

Ta medsebojna ekonomska odvisnost v Evropi ima za posledico, da je življenje v ločenih malih enotah izredno drago ali pa celo nevzdržno. Potrebno je vreči samo en pogled na ekonomsko karto Evrope in sveta in u-

videti, da se Evropa ne more sama sebe vzdrževati, ker je v toliki meri odvisna od ostalih delov sveta, in potem bomo šele razumeli, zakaj celo Nemčiji ni uspelo organizirati takšne Evrope in zakaj ni uspelo tudi Napoleonu ter ne bo uspelo nobeni sili, ki bi to poizkušala.

Opazujoč Jugoslavijo z neke perspektive se jasno vidi, da je to področje, na katerem žive ljudje raznih ver, raznih zgodovinskih rekvizitov, več narodov in še več mentalitetov, a da niti ne govorimo o nekakšnim geopolitičnim celinam.

Spomnimo se na ono, kar je rekel Taillerand: "Evropa je sistem držav, za katere je potrebno, da žive v nekem medsebojnem odnosu ravnotežja. Toda te države so živa bitja. Ravnotežje med temi živimi bitji ne more biti vsiljeno od zunaj in s silo, marveč mora odgovarjati življenskim potrebam vseh držav."

Po tolikih izkušnjah in trpljenju mora biti ta misel vsem jasna. Rekli bi, da bi se izvanredno lahko privzela za Jugoslavijo. Naj zopet omenimo Napoleona, ki je tako državniško lahko razumel probleme: "Vse sem poizkušal obvladati Evropo s pomočjo orožja; njo se mora danes prepričati. Evropa more biti zedinjena s privoljenjem vseh." Ali ni to možno prenesti tudi na Jugoslavijo?

Teorija, da se države lahko ustvarja s silo in da je bila v zgodovini tako tudi ustvarjana, ni povsem točno, kajti so primeri, ki dokazujejo tudi nasprotno. V vsakem slučaju je zgodovina dokazala, da se države ne morejo vzdrževati s silo, kajti čeprav nimamo mnogo iluzij o zavednosti, je vendar točno, da je danes več ljudi z večjo zavednostjo, kakor pa jih je bilo kdajkoli in da množice preko neke meje niso "velika čreda".

("Seljaška Jugoslavija" št. 9.)

BAROMETER

PARIZ. Za predsednika prehodne francoske vlade je bil izvoljen z 575 glasovi od 590-tih socialistični vodja Leon Blum, ki je dosegel, da je Amerika dala veliko posojilo Franciji.

"TIMES" : Sedanji boji v Grčiji imajo namen nasilno rešiti makedonski problem. Jugoslavija hoče biti voditeljica balkanskega bloka.

URADNI ODGOVOR glede na obisk social-demokratskega prvaka Kurt Schumacherja v Londonu, ki je vzbudil v nekaterih državah nepovoljne komentarje, pravi, da je Britanija proti individualni diktaturi ali pa diktaturi ene stranke v Nemčiji. Britanija želi pomagati demokraciji, da dobi v Nemčiji potreben zagon.

AVSTRIJSKO NOTRANJE MINISTERSTVO je pojasnilo, da slovenski delegati iz Koroške niso dobili potnega dovoljenja na vseslovenski kongres v Beogradu, ker njihove prošnje niso bile v skladu z zavezniškimi predpisi, po katerih morajo policijske oblasti zbrati prvo podatke o prosilcih.

"DAILY HERALD": Britanci so v svoji coni v Nemčiji stalno čakali direktive Zavezniške komisije v Berlinu, ki jih pa ni bilo. Sovjeti pa so v svojem področju šli po poti v skladu s svojimi idejami in niso čakali direktiv.

"TIMES" : Potreba Nemčije je stik z zunanjim svetom.

"MANCHESTER GUARDIAN": Stara garda Židov je za Zapad, mlada pa je fanatična. In ta spor je jasen v nemirih v Palestini.

"ECONOMIST": V slabosti ruskega gospodarstva je treba iskati vzrok popustljivosti gospoda Molotova.

BRITANSKI DELEGAT PRI -OZN-, pravosodni minister in glavni britanski tožitelj na nürnberški razpravi, je izjavil: To je bila tezga za vojno agresivnost. To bo postalo del mednarodnega prava in se bo uporabljalo v bodočnosti tudi proti državam, ki bi prekršile dogovor o razorožitvi in izdelovanju prepovedanih orožij. Agresivna vojna in ščuvanje drugega k agresivni vojni so vojni zločini, ki bodo morali spadati pod mednarodno sodišče OZN.

"STATESMAN AND NATION" izreža bojazen, da bi fuzija zapadno-zavezniških con v Nemčiji mogla doprinesti k jačanju kitajskega zidu med Zapadom in Vzhodom. Politika, ki jo je usvojila britanska vlada, pravi list, ne bo mogla biti sprovedena, ako se ne doseže upravno edinstvo Nemčijo.

NEKOČ BODO ŠE JASNEJE GOVORILI V BRITANSKEM PARLAMENTU! - V pismenem odgovoru na interpelacijo nekega konservativnega poslanca, koliko Slovencev je bilo predanih maja 1945 v Avstriji jugoslovanskim oblastem in kakšna je njihova nadaljnja usoda, je minister zunanjih zadev odgovoril:"Maja 1945 so britanske čete zajele v Avstriji skupino 900(devetsto!) vojakov v sovražnikovih uniformah. Ta skupina je bila predana jugoslovanskim oblastem. Ni mi poznano, koliko Slovencev je bilo v njej, kakor tudi ne njihova nadaljna usoda, ki je negotova." - "V taboriščih po Italiji se nahaja okrog 2.000 Slovencev. Britanska vlada smatra vprašanje beguncev za mednarodni problem in zato podpira predlog o ustvaritvi mednarodne begunske organizacije, ki bi se bavila z vprašanjem repatriacije, kakor tudi z naselitvijo onih, ki se ne žele vrniti v svojo domovino."

PREDSTAVNIK BRITANSKE VLADE je izjavil, da je Britanija proti prisilni repatriaciji razseljenih oseb. Britanska vlada se zaveda položaja in obvornosti napram 25.000 Jugoslovanom, ki se nahajajo v Italiji. Vlada je mnenja, da morajo biti interesi teh ljudi zagotovljeni in zaščiteni tudi po podpisu mirovne pogodbe z Italijo.

AMERIŠKA BELA HIŠA je objavila ukrepe za pospešeno preselitev beguncev iz Evrope v Ameriko. Truman je izjavil, da so štiri ladje že na poti v Evropo, da sprejmejo na krov begunce v raznih evropskih pristaniščih.

POLJSKI DELEGAT V ORGANIZACIJI ZA BEGUNCE je izjavil, da so vsi begunci, ki se nočejo vrniti domov - fašisti. Britanski delegat pa mu je odgovoril, da je sicer res, da je repatriacija najboljša rešitev begunskega problema, toda vseeno da obstojajo begunci, ki se ne morejo vrniti.

V LJUBLJANI SO RAZPRAVLJALI predstavniki jugoslovanskih, italijanskih in tržaških komunistov o - bodočnosti Trsta...

MED JUGOSLAVIJO IN ALBANIJO je sklenjena carinska unija.

LADJA "ATENE" z ilegalnimi židovskimi potniki je nasedla na sipino pri otoku Sirina ob Dodekanezu. Na podlagi zaslišanja se je izkazalo, da so se Židje vkrcali v nekem jugoslovanskem pristaniščU... Ladjo je kupil neki židovski trgovec od nekega grškega lesnega sindikata.

REUTER javlja, da je promet med Skopljem in Solunom ustavljen. Na progi Solun-turška meja se vrste sabotaže. Na vsem področju turške Južne Trakije (razen Carigrada) je proglašeno obsedeno stanje. Zaradi razširjevanja nezadovoljstva je zabranjeno delovanje turški socialistično-delavski in turški poljedeljski stranki.

10.DECEMBRA T.L. je prišlo v Padovi do antibritanskih demonstracij, ker se je neki britanski vojaški kamion zaletel v nekega italijanskega stražarja, ko se je hotel izogniti nekemu drugemu. Demonstranti so demonstrirali pred glavnim zavezniškim štabom. V teku neredov je bilo ranjenih enajst deset oseb. Britanske vojaške oblasti so opozorile padovanskega prefekta, da bo britanska vojska podvzela ostrejše mere, če takoj ne vzpostavi red.

GENERAL SMUTS je bil v Atenah navdušeno sprejet. Govoril je tudi v grškem parlamentu in poudaril ogromne zasluge Grčije v zadnji vojni, zlasti pa dejstvo, da je Grčija pripomogla k zakasnitvi nemške invazije v Sovjetsko Zvezo... Smuts je bil izbran za častnega meščana Aten.

"MANCHESTER GUARDIAN" in "DAILY HERALD" toplo pozdravljata izvolitev Leona Bluma in poudarjata zveze, ki obstojajo med britansko laburistično in Blumovo socialistično stranko.

BYRNES JE NA SKUPŠČINI -OZN- DEJAL: "Brez kolektivnih ukrepov ni kolektivnega miru."

MOLOTOV PA JE PO PRIHODU IZ NEW YORKA V LONDON izrekel čestitke: "Želim angleškemu narodu nadvse srečen Božič!".....

RAZGLED

SKUPŠČINA OZN-: S 34:6 je sprejeta resolucija, da vse članice OZN odpokličejo svoje predstavnike iz Francove Španije. Ako bi kljub temu v doglednem času ne prišlo do izpremembe režima, mora VS podvzeti druge mere.- Za prvi del sta glasovala tudi ameriški in britanski delegat brez pridržka, medtem ko sta pri drugem delu izrazila dvom, da bo VS mogel podvzeti kake ukrepe proti Francu. Sovjetski in poljski delegat pa sta izjavila, da resolucija ni zadostna in da sta za popolno prekinitev diplomatskih odnošajev. Oba sta glasovala za resolucijo.- Sprejeta je resolucija o razorožitvi, ki pravi: 1) Vse države članice OZN morajo podpisati dogovor o razorožitvi; 2) Komisija za atomsko energijo mora ohraniti kontrolo nad atomsko bombo; 3) Pozove naj se članice OZN, da umaknejo svoje čete iz prijateljskih in sovražnih dežel.-Atomska energija se sme izkoriščevati le v mirnodobske namene. - Generalna skupščina je sprejela še sledeče odločitve: 1) Osnovanje novega odbora za skrbstvo(man=datnih področij), proti čemur je bila SSSR; 2) Odbita je zahteva Južnoafriške Unije za priključitev Jugozapadne Afrike; 3) Sklicanje medna=rodne konference o vprašanju svobodnega novinarskega obveščanja; 4) Z a stalen sedež OZN je odobren prostor, ki ga je poklonil Rockfeler; 5)Odobritev proračuna za OZN; 6) Osnovanje ekonomske komisije za Evropo (nakneadno pristala nanjo tudi SSSR); 7) Načrt pravil organizacije za begunce in za naselitev enega milijona razseljenih oseb je bil sprejet s 3%: 5. medtem ko se jih je 18 vzdržalo; 8) Siam je sprejet kot 55-ta država v članstvo OZN; 9) Svetovna federacija dela lahko svoja vprašanja predloži na dnevni red ekonomsko-socialnega sveta in sodeluje v debatah glede teh vprašanj; 10) Osnovan je pododbor, ki bo sodeloval s pododborom VS glede revizije pravice na veto; 11) Do 15.januarja mora odpotovati v Grčijo komisija 11 članov, ki bo na grškem obmejnem ozemlju proučila dejansko stanje. Gromyko je prvotno zahteval, da prouči celotno Grčijo, pa je nato svojo zahtevo umaknil.-

Britanija predlaga, da se pravica na veto v kontrolnem odboru za razorožitev izključi.- Sovjetske zahteve o predložitvi podatkov o številu čet na tujih ozemljih ni bila dana na glasovanje. O njej bo odločeval VS. Generalna skupščina je imela nalogo reševati 71 vprašanj. Ponovno se bo sestala v septembru 1947.- Španska vlada je glede na sprejeto resolucijo izdala komunike, v katerem pravi, da predstavlja to grobo kršitev načela Atlantske listine in da bo resolucija pomenila nesrečno prejudiciranje za odnose z drugimi narodi.- Ameriški predlog v odboru za atomsko energijo pravi, da naj se isto uporablja le v miroljubne svrhe, medtemko naj se atomska orožja in bombe najstrožje zabranijo. Pri odrejanju kazni za prekršitev naj se člani VS odrečejo pravice veta.-

V A R N O S T N I S V E T - O Z N - : 12.12. se je Svet zun.ministrov poslednjič sestal v tem letu in se sporazumel o vseh točkah mirovnih pogodb s satelitskimi državami; o civilnem letalstvu v mir.pogodbi z Italijo; o osnovanju komisije za proučevanje finančnih sredstev mesta Trsta ter o tem, da civilna letala lahko pristajajo v Trstu za oskrbovanje z bencinom in event.popravili.-

10.2.47. bodo podpisali mirovne pogodbe v Parizu.- 10.3. pa bo v Moskvi sestanek zun.ministrov v pogledu Nemčije in Avstrije. Razgovori se bodo tikali: 1) Demilitarizacije in denacifikacije ter reparacij; 2) Delokroga začasne nemške vlade; 3) Meje - Porurje in Porenje; 4) Razorožitev za dobo 40 let; 5) Avstrijska mirovna pogodba. - Britanija za federalno ureditev Nemčije.-

R A Z N O : Blum snuje socialistično vlado, ker delajo komunisti težave s tem, da zahtevajo zase vojno ministerstvo in onemogočajo sestavo koalicijske vlade.- Na Poljskem katoliška stranka ne bo mogla postaviti svojih kandidatov pri volitvah.- V Azerbejdžan so vkorakale perzijske čete in napravile red. V kratek bodo izvedene volitve.- Jinnah je izjavil, da se muslimanska liga v Indiji bori za neodvisno muslimansko državo.- Holandskemu parlamentu je bil predložen načrt Zedinjenih indonezijskih držav.- V USA je sklenjen "industrijski mir" na postovoljni bazi. Vsa sporna vprašanja v bodočnosti bo reševal državni urad za posredovanje.- Vodja Cionistov je izjavil, da se naj Židje pomirijo z delitvijo Palestine.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 255 BOŽIČ 1946. L. II.

1945 - 1946 - ?

Letos obhajamo že drugi Božič izven naše lepe domačije v hladni tujini. Naše misli in naša srca so združena z našimi domačimi, ki nimajo nič toplejšega ognjišča v domovini od nas in zdi se nam, da je gorje našega naroda prekoračilo vsako mero in eno, ki jo je zmožen dati za svojo svobodo tako majhen narod, kot je slovenski. Ni ga naroda, ki bi imel tako nesrečno življenje ze skozi stoletja. Toda kljub temu ni nikdar klonil in obupal. Čvrsto je veroval v svoje vstajenje in zaupal v Boga, da mu bo končno le milostno naklonil smehljaj sreče, ki se je tako redko prikradel na lice slovenskega človeka. In v svojem trpljenju je postal velik. Velik po svoji notranji moči, ki je tujec ni mogel nikdar zlomiti. Molčal je nas narod, molčal in gradil. In če so mu podrli, kar je zgradil, se je zopet z nepopisno zilavostjo spravil na delo, da popravi krivice. Edino na ta način se je lahko ohranil skozi tisočletje na majhnem koščku zemlje, čez katerega so se prelivali besni valovi tujega imperializma, ki ni poznal meje in obzira. Danes je naš narod zopet oropan svojega dragocenega zaklada svobode in predan najstrahotnejši suženjski, kar jih je moral doslej prestati. Nikdar nas ne more nihče prisiliti, da bi v to ne verjeli, ker je izkušnja na lastni koži pač boljši dokaz kot vsi papirnati dokumenti o rasni, verski, narodnostni in politični strpnosti, ki naj bi baje vladala danes v Jugoslaviji po zaslugi kvazimaršala Tita. Ne moremo najti besede ogorčenja, ki bi mogla dovolj krepko odbiti takšno laž, ki so jo sposobni izreči samo ljudje, ki so jim štiri svoboščine neznani pojmi in ki jim ugajajo masovna likvidiranja nasprotnikov, prenapolnjena koncentracijska taborišča, prisilno delo in policija v stilu Gestapa in Ovre — za dosego strpnosti po komunističnih vidikih.

Če v duhu preletimo obdobje oči nesrečnega maja 1945, pridemo do zaključka, da se ves svet nahaja danes pred razsotjem, pred kakršnim smo stali mi po komaj zaključeni borbi proti nacifašističnemu napadalcu: ali se podrediti novi diktaturi v plašču demokracije ali se boriti za demokracijo. Mi smo si izbrali drugo pot, čeprav smo vedeli, da je trnjeva in da nas svet v začetku ne bo razumel in da bomo slabši od glasu v puščavi. Toda mi se nismo dali motiti, šli smo preko obtožb, ki so jih sipali na nas ljudje, ki so se jim komaj danes odprle oči in zadovoljni smo, da je temu tako, čeprav ne zahtevamo plačila naše marvè za naš ubogi izmučeni domovino, ki vse kot zaslužni, da je svobodna in demokratsko urejena dežela. Tega ne samo da zasluži, marveč ima tudi pravico zahtevati.

Leto dni in pol je že naše emigracije in čas zahteva do nas še bolj čvrste odločnosti in enotnosti, da dočakamo naš veliki dan, v katerega danes bolj kot kdajkoli trdno verujemo, da bo napočil. Strnimo se bolj svoje vrste in ne dajmo, da bi nas zapeljale trenutne razpoloženje, ki ga povzročajo komunistični agenti s svojo nesrečno propagando potom govorov v mednarodnih forumih, tiska in radia, da bi nas po eni strani diskreditirali, po drugi strani pa ustrahovali in s tem razbili. Nismo mi tisti, ki bomo propadli — propadel bo komunizem in Tito. Naše oči gledajo na Jugoslavijo v sklopu celotnega svetovnega dogajanja in smo od dne do dne bolj prepričani, da smo na pravi poti. In zmaga bo prišla, čeprav se ne jutri in tudi ne morda že čez en mesec.

Naša naloga je vztrajati in ne se strašiti naporov, ki nas morda še čakajo. To je sveta dolžnost vsakega zavednega slovenskega naroda in njega samega. Ni za nas Domovine brez svobodne Združene Slovenije v svobodni Jugoslovanski državni skupnosti. Ni je in je nikdar ne more biti. Zavedajmo se, da živimo v zgodovinski dobi, ko še svet ni dokončno propadel ali pa dokončno triumfiral. In v tem vzdušju bo posameznik brez usmiljenja uničil, če bo bodil pod različna od organizirane celote. Ustvariti to celoto, pa čeprav okoliščine še tako težke, je glavna naloga naše emigracije. Samo kot duhovna celota lahko nekaj storimo, nekaj pomenimo. In posameznik ima vrednost le tedaj, če za to celoto nekaj napravi. A napraviti lahko veliko, mnogo in nikdar ne more biti dovolj, kajti pred nami stoje naloge, ki jih bomo le duhovno povezani mogli izvršiti. Svoj lastni jaz je treba podrediti skupnosti in delati le to, kar ima splošno korist, da se čimpreje povrne narodu prava svoboda. Triumf naše misli bo dosežen le, če bomo strnjeno korakali vzporedno z željami našega naroda v domovini, ne pa po željah te ali one egoistične skupinice. Minister g. dr Miha Krek jasno pravi: „Kovati slogo! Poljaki imajo prav, ko nam neslogo očitajo. To je že bolezen, ki vzbuja spe-

kulacije na dobrote javnih funkcij, ki jih te imajo. Vsak si je ogradil svoje dvorišče, da bi bil petelin na svojem kupu, pa čeprav je le kup gnoja. Toda javna funkcija in čast ne pomeni osebne sreče, zlasti ne v današnjih časih. Nesloga pa je osnovno zlo, strašno zlasti v malem narodu. Najboljši in najsposobnejši ljudje so nesrečni, če povzročajo neslogo. Demokracija je nemogoča drugače, kot da ljudje prostovoljno skupaj drže in prenašajo vse nevšečnosti in nepopolnosti zaradi osnovnih idej in ciljev". Dokler tega ne dosežemo, je zaman govoriciti o neki efikasni opoziciji napram Titu. Dovolj je bilo rušenja, ščuvanja in intrigiranja, potrebno se je že končno vreči na konstruktivno ustvarjanje. Medsebojno prepiranje, kdo je in kdo ni nam ogromno škoduje in koristi Titu, ki se prav zaradi tega še krepkeje lahko vzdržuje na oblasti in kaže na opozicijo kot na čredo, ki ne ve, kaj prav za prav hoče. In moramo priznati, da je na žalost v marsičem tako. Toda čimbolj se naše stvari izboljšujejo, tem hujšo gonjo vodi proti nam Tito in njegova klika. To naj nam bo merilo v bodočem delu. Titovi izpadi nas bodo v tem potrdili. Bodimo pa prepričani, da le po poti konstruktivnosti je je rešitev našega vprašanja.

Z vero in trdnim zaupanjem v našo sveto stvar bodite zato združeni v teh božičnih praznikih kot dobri in zavestni kristjani, dobri Slovenci in dobri Jugoslovani, da bo naša emigracija v ponos in zadoščenje trpečega naroda v domovini.

V tem smislu hočemo izraziti svoje voščilo rojakom v dobi naše velike preizkušnje.

Uredništvo.

PROBLEM MIRU

Pred nedavnim smo brali v nekem emigrantskem časopisu debelo tiskano parolo „Ne mir, ampak svobodo za vsako ceno!" In to geslo je nedvomno zelo značilno za današnji čas, v katerem svet koleba med dvema potema: ali žrtvovati svobodo na račun miru ali pa mir za dosego svobode. Toda pri tem ne mislimo zgolj na osebno svobodo marveč morda še bolj na svobodo duha. Seveda pa je spet edino svoboden človek sposoben svobodnega mišljenja. Nemogoče je izgraditi mir s svojo vsebino, ki so mu je dali, ko so to besedo iznašli — za vsako ceno, kajti že sam pojem „za vsako ceno" demantira besedo „mir". Mir pa ni nekaj strogo abstraktnega, marveč bi lahko celo rekli nekaj čisto konkretnega, ki se očituje na vseh področjih človekovega življenja. Lahko rečemo: v tej in tej deželi vlada mir — v oni pa „?" — pa ne vojna. In vendar ne more biti niti v prvi pravega miru, če je v drugi „?". Prav tako kot so za demokracijo iznašli „čisto", „vzhodno", „zapadno", „mlado" in „staro", enako je iznakažena beseda „mir" v „oboroženi mir", „relativni mir", „pravi mir, ki ga prinaša Vzhod" in „mir, ki ga prinaša Zapad" itd. Svet je izgubil smisel za te pojme in si jih ne zna več predstavljati, kakšni v resnici so oni, v dejanju izgledajo. Tudi besedi „mirovna konferenca" bi v današnjem času lahko preimenovali v „razgovor o miru" ker ima „mirovna konferenca" slab prizvok s stalnim spominjanjem „krvave vojne" in pa „tendence neke velesile, da vsili svojo voljo".

„Mir za vsako ceno" je lahko doseči in ne predstavlja nobeno umetnost na polju diplomacije. Toda predstavlja rizik za tiste, ki ga ustvarjajo. Če so to Zapadne sile, potem je demokracija v bodočnosti odigrala, če pa je to Sovjetska zveza, pomeni najmanj — umik za lastne meje. V vsakem slučaju pa bo poražen oni, ki iz utrujenosti in naveličanosti reče „da".

Svet je sit vojne in ga parole o novi vojni nujno podžigajo, da napne vse svoje sile, da izgradi mir preje kot pa bi bil oni, ki predstavlja nevarnost dovolj pripravljen, da izzove novo vojno. Seveda pa zavisi vse od tega, vkoliko je tak „bodoči izzivač" že sedaj odločen za avanture, da prepreči svojo obkolitev, ki bi ga kasneje resno nadlegovala, ko bi dosegel stopnjo popolne pripravljenosti. O tem nas bodo poučili dogodki. Na vsak način pa si je treba biti na jasnem, da težnje za izgraditev miru, kot si ga zamišljajo demokratske sile, ogrožajo sedanje komunistične diktature na Vzhodu Evrope. Ali predstavlja torej povdarjanje demokratskih svoboščin kot bazo za trajen mir kaj manjšo grožnjo za sedanji „mir"? Ali ni to že dejansko vojna napoved onim, ki bi se sprovajanju demokratskih načel uprli? Seveda zavisi to od tega, v koliki meri in s kakšnimi nakrepi mislijo doseči zapadne sile svoj namen. Težko je torej reči, kdo je prav za prav podžigalec vojne: ali tisti, ki govori, da je treba izgraditi mir na demokratičnih svoboščinah in pri tem ne omenja vojne — ali pa tisti, ki se izraža v manj diplomatskem jeziku in preprosto pove, da sta to dva sveta, čiju cilji nujno vodijo k vojni. Frazeologija je različna, pomeni pa isto, samo, da so prvi „poborniki miru", drugi pa „vojni hujskači".

Mi si ne želimo vojne, kot si jo ne žele tisti, ki o njej govorijo. Toda poznavajoč konsekventnost in trdno odločenost komunistične partije pri sprovajanju svojih ciljev je težko verjeti v možnost njenega prostovoljnega umika. Iz tega in samo iz tega razloga je toliko glasov v prilog vojne, ki bo morala — če ne bo šlo zlepa — zgrda pomesti s kliko, ki preprečuje s stalnim natrahovanjem človeku izvajanje njegovih osnovnih pravic. Prisiliti komunizem na umik bi predstavljalo uspeh, ki ga ni mogoče vzporediti z vojaškimi zmagami, kajti umik komunistične internacionale bi pomenilo njen ideološki poraz in to bi nedvomno značilo več kot pa vojaški poraz nacizma-fašizma.

Komunizem se dosti bolj boji ideološke borbe kot pa vojne z orožjem. Izpodbiti njegove teze pri najširših slojih ljudstva, razkrinkati njegovo taktiko in mirnim potom izvesti socialne reforme, ki mu služijo v propagandne namene, značilo bi njegov propad. Njegovo prisepetavanje k oboro-

ženim vstajam in sabotažam bo neletelo na gluha usesa.

V deželah vzhodno od „železne zavese" je ta ideološki boj že zdavnaj odločen v korist antikomunističnih elementov. Ne more pa priti do izraza, dokler stoje za tamkajšnjimi vlastodržci sovjetske armade. V teh deželah se je alternativa za ali proti komunizmu na žalost postavljala že mnogo preje kot pa v ostalem demokratskem svetu. Zato pa tudi ni naletela na razumevanje in podporo tistih, ki bi morali že po naravi biti proti krvavim revolucijam. In tako je prišlo do nepojetnih dogodkov navideznega kolaboracionizma, ko so stali narodi Vzhodne Evrope pred usodno odločitvijo: Z Nemci proti komunistom in s tem indirektno proti priljubljenim Zapadnim Zaveznikom, ki so jim narekovali interesi „kolaboracijo s komunizmom" — ali pa s komunisti proti Nemcem do skrajnega iztrebljenja in s prividom „diktature proletarijata", ki naj sledi nacifašistični tiraniji. Pravilo „izgnati hudiča z Belcebubom" je postavilo nacionalne interese vzhodno — evropskih narodov v vprašanje. In mislimo, da ima vsak narod pravico braniti svoje interese. Toda tega Zavezniki seveda niso hoteli priznati in šli v skrajnost ter s tem napravili kardinalno greško v korist Sovjetske zveze. Kakšni pa so bili odnosi teh narodov do Zapada in do Vzhoda pa najbolje dokazuje dejstvo, da so se vsemogoče tuje divizije v sestavu nemške vojske (ker drugače ni bilo mogoče) borile zgolj na vzhodni fronti odn. proti sovražniku z Vzhoda in njegovim satelitom v domačih krajih. Toda pri tem so ti narodi strogo ločili stvarno kolaboracijo od prisilne, v katero so jih potisnili komunisti s svojimi zločini. Zato pa je tudi danes pojem kolaboracionista izgubil svoj pravi smisel. Dovolj je pogledati zadnje procese v Jugoslaviji...

Prav tako, kot je propagiral nekdaj BBC „borbe proti nacistom za vsako ceno", ki je privlekla vzhodno-evropskim narodom na vrat komunistično diktaturo, enako pogubno je pravilo „mir za vsako ceno", ki ustvarja najboljše predpogoje, da si naloži še ostali svet v bližnji bodočnosti boljševiški jarem na svoja pleča. In tisti, ki so danes proti revoluciji in nasilnim prevratom, bi bili tedaj najvnetejši zagovorniki krvave revolucije — proti komunistom. Tedaj bi šele svet spoznal uničujoče dejstvo državljanske vojne ki je trebila narod v Jugoslaviji. Samo, da bi bila še vedno velika razlika v položaju, ki so ga imeli Jugoslovani pod okupacijo, ko so stali med tremi ali celo štirimi ognji istočasno. (Yugoslav Herald, novem. 1946)

POT HRVATOV JE JASNA

Po kanadskem organu HSS „Hrvatski glas" in „Glasniku hrvatskih rodoljuba" posnemamo nekaj najznačilnejših izjav d-r Vlatka Mačka v Ameriki.

Iz govora d-r Mačka v Hamiltonu:

„Na Hrvatskem je imela HSS (Hrvatska seljačka stranka) za nasprotnika dva ekstrema — na desni strani frankovce, a na levi komuniste. Prvi so vlekli narodni voz v desno, a drugi v levo grapo. Niti eni niti drugi pa ne bi nikdar prišli na oblast, da ni bilo tujcev.

Frankovci so stalno godli: „Država", „država". V njihovih ustih je bila stalno „država". Tudi mi od HSS smo za državo, toda ne zahtevamo države zaradi države. Če imaš najboljše vino, pa nimaš vina — ni dobro. Prazna zidanica — to ti je država brez socialne pravice. To se pravi — človečansko pravico lahko ostvari narod samo če ima državo. Torej, potrebna je tako zidanica kot vino. Frankovci, poznejši ustaši, so z nemško pomočjo prišli do države, ki je bila kljub temu, da je bila prazna zidanica, zares močna, ker je bila pojačana z obročem, ki ga je ustvarila nemška vojaška sila. Bila je torej še prevoč močna država — v kateri ni bilo socialne pravice, bilo pa je krvi in solza naroda.

Pojavil se je komunizem, ki je nasprotnik vseh kmetskih strank".

Iz govora d-r Mačka v Gary-u: „Kako in kdaj se bomo osvobodili? Mi smo sami „preslabotni, da odbijemo silo s silo. Toda nekaj je, kar je močnejše od sile, puške, topa, pa tudi od atomske bombe. To je misel — ideja. To vedo tudi komunisti, zato pa pošiljajo v svet tudi svojo peto kolono.

Idejo se mora izpodbiti z idejo. To je uvidel pred nekako štiridesetimi leti tudi naš blagopokojni učitelj Stjepan Radić. Vedel je in si je bil svesten tega, da je treba materialističnemu nazoru na svetu postaviti nasproti duhovni nazor.

Kmet najbolj občuti Boga, kajti okrog sebe stalno gleda največje božje delo — svet. On vidi, kako se po nekem stalnem načrtu in redu vrše časovne izpremembe, pomlad, poletje, jesen, zima. Kmet ve, da ne bi bilo brez božjega razuma niti sveta niti nas, zato iskreno veruje.

Brez urejene krščanske družine ni napredka za kmeta. Zato vztraja naš kmet čvrsto ob svoji družini.

Kmet je zrasel s svojo zemljo, ki so mu jo izročili njegovi očetje, dedi in pradedi kot dedščino".

Iz izjave d-r Mačka novinarjem v New Yorku:

„Prišel sem v Združene Države, da prisostvujem Saboru Zedinjenih Hrvatov Amerike in Kanade — sklican za dan 2. septembra v mestu Chicago — z namenom, da pripomorem v borbi hrvatskega in drugih narodov Jugoslavije za osvoboditev izpod Titovega terorističnega komunističnega režima."

„V toku svojega kratkotrajnega ali ugodnega bivanja v veliki in svobodni Ameriki ter Kanadi — mogel sem z zadovoljstvom ugotoviti, da skoraj vse ameriško in kanadsko javno mnenje danes pravilno ocenjuje težki položaj, v katerem se nahaja hrvatski narod in vsi ostali narodi tistega dela Evrope. Ti narodi goje po svoji kmetski strukturi demokratske ideale diametralno nasprotne totalitarnim in nasilnim idejam tako fašizma kot tudi komunizma.

S posebnim zadovoljstvom sem mogel ugotoviti, da ameriško javno mnenje najodločneje odbija politiko tkzv. delitve na interesne sfere in da to javno mnenje odločno zahteva, da Združene dr-

žave na podlagi Atlantske listine in prevzetih obveznosti na Jalti aktivno sodelujejo v reševanju skutno postavljenih narodnih, političnih in ekonomskih problemov centralne Evrope".

Izjava d-r Mačka „New York Times"-u:

„Napad name s strani Titovega poslaništva v Washingtonu, obtožujoč me, da sem sodeloval z Italijani, je zelo nečastno dejanje, ko pa je dobro poznano, da sem odbil vse ponudbe Italije, ki je obljubovala pomoč za ustvaritev neodvisne hrvatske vlade. Namesto tega sem obljubil — dal — vso podporo beograjski vladi v začetku vojne.

Ne verjamem, da je Sovjetska Unija dovolj močna, da bi se borila proti zapadnim silam, toda bil bi samomor za proti-titovske sile v moji domovini, če bi dvignile upor — dokler so ruske čete v Avstriji, Madžarski, Poljski in delih Nemčije".

*

„Glas hrvatskih rodoljuba" št. 18 (1. dec. 46.) piše:

„Sklepe Sabora Izseljene Hrvatske v Chicagu so izkoristili mnogi negativni elementi kot sredstvo za lastne destruktivne cilje. Na prvem mestu nastopi, pa nato naravno komunisti. Toda Hrvatska Seljačka Stranka je potom svojih službenih organov v Ameriki in tukaj v Italiji ostro obsodila tako zloglasno zaključke. Tako „Slobodni glas":

„Drugače je zelo poučno, da sta tudi komaj zamaskirana komunistična „Država" in dejansko ustaška „Hrvatska rieč" na prav tako tendenčen način prikazali sklepe Sabora Izseljene Hrvatske. Pri tem pa so naravno za dva bitena vodili različni cilji. Prvi poskuša z vso silo zanetiti kar največjo mržnjo in ustvariti kar največji jez med hrvatsko in srbsko emigracijo, čeprav njegovi gospodarji v Jugoslaviji stalno govorijo o bratstvu in edinosti. Drugi pa misli, da bo s takim tolmačenjem chicaških sklepov napeljal vodo na ustaški mlin. No, varajo se i eni i drugi..."

V drugem delu svojih „Ozrtev" (pogledov na pisanje drugih časopisov) pravi „Glas hrvatskih rodoljuba":

„Poznano je nestrpno stališče, ki ga zastopa list ameriških Srbov „Srbobran" napram Hrvatom. Gotovo je, da je takšno stališče vznevoljilo mnoge Hrvate v Ameriki v odnosu na Jugoslavijo. Tako se je „Srbobran" v zadnjem času z vso silo vrgel na glavnega tajnika HSS d-r Krnjevića. Organ HSS v Kanadi „Hrvatski glas" je na takšno pisanje „Srbobrana" odgovoril, podajoče ob tej priliki nekoliko misli, ki jih je v resnici vredno zabeležiti: „Čas je torej, da se vsi zberemo. Sovražnik je, kar se tiče Jugoslavije — Hrvatske, Srbije in Slovenije — zares dobil vojno. Na živih Hrvatih, Srbih in Slovencih je sedaj, da rešijo, kar se rešiti da... In upajmo, da v bodoče ne bo nihče od njih govoril o „veliki" Hrvatski dnosno Srbiji ali Sloveniji, marveč o napredni, na poštenosti in širokogrudnosti, nepotvorjeni demokraciji in človečanski ravni zasnovani kmetski Hrvatski, kmetski Srbiji in kmetski Sloveniji, ki bodo tedaj v stanju realno ustvariti pravo federativno — skupno — državo".

NAŠA OMLADINA

Slovenska akademska omladina je bila že od nekdaj gibalo izživljanja slovenskega naroda na kulturnem in političnem področju. Že od nekdaj je prikajala pobuda in ustvarjanje novih načrtov za bodočnost iz vrst akademske omladine. Ko je bila še ranjka Avstro-Ogrska pri zivljenju, so naši akademiki odhajali na univerzo v Gradec in na Dunaj, kajti Nemci so dobro vedeli, kaj bi pomenilo, če bi imeli Slovenci svojo lastno univerzo. Toda kljub temu, da se je mogočno habsburško carstvo izkazalo tako boječe napram dvem milijonom slovenskih src in skoraj na prste sešteti slovenski inteligenci, so vendar morali Avstrijci priznati, da njihova taktika ni nepesna in da z zatiranjem vzbujajo samo še večjo nacionalno zavest slovenskega naroda, ki se v zgodovini ni pojavljal vse od 8th leta, ko je bilo ukinjeno nastoličevanje Slovencev za vojvode, pa tja do Marije Terezije v 18. stoletju. Od tega časa dalje, zlasti pa se od Napoleonove Ilirije začetkom 19. stoletja postajajo slovenski študenti žarišče slovenskega preporoda v kulturnem in političnem smislu. Zlasti krog okoli „Čbelice" (Prešeren, Cop, Kastelic) je predstavljal zametek novega zagona slovenskega naroda za osamosvojitvijo. 19. stoletje predstavlja za nas notranjo revolucijo. Žal, da smo do te dobe izgubili že tretjino svojega nekdanjega ozemlja in le trdnosti našega kmeta se moramo zahvaliti, da nismo v tisoč letih sužnosti sploh izginili. Če bi živeli na ozemlju, ki je po svojem geografskem položaju nevarno, bi se temu ne čudili, toda ohranitev na prehodni točki Evrope, ki je videla Nemce, Hune, Tatare, Italijane, Francoze, Ruse in vse mogoče potepuhe, ki so copali po naši zemlji je res znak fanatične odpornosti malega naroda, ki so ga osvojevalci skozi stoletja samo izčemali. Preko njega so se valile vojske proti vzhodu in proti zapadu, na jug in na sever in vsakokrat je bila naša zemlja žrtev obračunavanj med velikimi zavojevalci. Zato se naš kmet ni želel vmešavati v neprestane spore in se pridruževati eni ali drugi stranki, ki bi samo izzvalo repasalije na njegov račun. Nudil je pasivni odpor vsakomur, po naj se je imenoval kakorkoli in čuval svoje domače ognjišče, iz kat rega je vzniknil po tisočletju rod, ki ni hotel več ostati pasiven in se vrgel na delo, da se konča takšno stanje preseka in da dobi tudi slovenski narod svoj prostor pod soncem. Leto 1848, ki ga označujejo kot pomlad narodov v sestavu avstro-ogrske monarhije, je sprožilo tudi naše zahteve po Združeni Sloveniji, ki je ostala še do danes neizpolnjen ideal slovenskega naroda, ki je moral najtesje plačati ustvarjenje prve Jugoslavije. Srbi in Hrvati so za svojo borbo za svobodo bili vsaj poplačani s tem da so skoraj celotno svoje ozemlje vključili v svobodno državo, medtem ko so Slovenci spet postali žrtve svojih severnih in zapadnih sosedov. Vendar smo stopili s Hrvati in Srbi v skupno

državo, ker smo si bili svestni, da samo močna država lahko reši naše nacionalne probleme. Vkoliko jih je rešila odnosno se zanje zainteresirala je drugo vprašanje ki je danes eden najmočnejših Titovih argumentov.

Slovenska univerza v Ljubljani je leta 1941 dokazala, da je pripravljena s svojimi akademiki-borci doprinesti tudi največji krvni davek za svobodo svojega naroda in za osvobojenje zasužnjenih bratov. Tisoči in tisoči slovenskih omladincev so bili pripravljeni tudi z golimi rokami iztrgati tiranu nasilno pridobljeno in prigoljufano Primorsko in Koroško in ta pripravljenost ni danes nič manjša kot je bila pred sto leti. Nešteto narodno-obrambnih društev in podrobno izdelanih zemljevidov ter študij v času prve Jugoslavije priča, da se Slovenci tem krajem nismo nikdar odpovedali in nikdar ne bomo. Ta zavest prehaja iz rodu v rod in čimvečja bi bila nezainteresiranost za to pri bližnjih in daljnih sosedih ter prijateljih, tem večja bi bila naša odločnost, da rešimo svoj nacionalni problem na ta ali oni način, kajti to je naše življenjsko vprašanje. Brez rešitve tega, zam je vse drugo postranskega pomena. Naše slovenske meje na zapadu so najbolj izpostavljen branik vseh južnoslovanskih narodov, za katere morajo ti narodi vložiti prav toliko borbenosti, kot smo jo vi žili Slovenci za ustvarjenje Jugoslavije. Brez tega ne more biti rešeno niti slovensko niti jugoslovansko vprašanje. Slovenska akademska mladina stoji čvrsto in enotno za idealom Zedinjene Slovenije, ki bi delil rast veliki južnoslovanski skupnosti. V to je trdno prepričana in vlaga za to vse svoje napore, ki jih bo izpričala če bo potrebno tudi s svojo krvjo. Edino to lahko predstavlja trdnost tretje Jugoslavije navzven in na znotraj, kajti to je jugoslovansko državno vprašanje in ne samo slovenskega naroda.

Kar se tiče današnjega položaja slovenske omladine v Titovi Jugoslaviji, moramo povdariti, da uporablja sedanji režim fašistične metode dostojne Hitlerja in Mussolinija, ki preprečujejo, da bi se mladina vsestransko posvetila izobraževanju v korist naroda in jo silijo, da se bori za nazore internacionalnega boljševizma. Vceplja ji razredno mržnjo in jo izpostavlja vabam, ki naj ji vzbudi najnižje človekove nagone, izbodbijejo tla druzabnemu redu, morali, veri, tradiciji in jo ustvarijo za brezumne krvnike in voljno testo v rokah komunistične partije za dosego svetovne revolucije. Naša mladina je izpostavljena nevarnosti popolne degeneracije, ki jo komunisti in sedanji njihov režim pospešuje z načrtnimi zabavami in orgijami, pridigajoč o buržujskih predsodkih kot so družina, starši, morala, bogaboječnost in spoštovanje starejših. Ne moremo si misliti, da bi kdorkoli na svetu mogel imenovati takšno početje za demokratično, ko se gazijo na veliko in z določenim namenom vsi principi, na katerih edino je možno ustvariti mir in napredek. Z gonjenjem mladine in celo najmlajše na tekovano udarniško delo se jemlje narodu njegovo fizično odpornost, ki se jasno odraža v širjenju jetike in kužnih bolezni. Da o spolnih boleznih, ki imajo polnega razmaha v takoimenovanih „delavnih brigadah“ niti ne govorimo.

Vprašujemo javno ves demokratični svet: S čim smo si zaslužili tako usodo? Mar je bila naša država zgolj zato izpostavljena stiriletnemu izigravanju, da ni sedaj v njej niti trohice človečanstva in svobode? Če je temu tako, potem je svet izbrisal iz svojega leksikona besede pravica, poštenje in morala in jih postavil v muzej poleg egipčanskih mumij, ki nam sicer posvedočijo svojo nekdanjo slavo, a ne vzbujajo nikakih obeutkov več ter ostajajo — mumije. Če je temu tako, potem je tudi svet odigral kot so odigrali faraoni in je vse skupaj goli materializem, ki ga ne bo komunizmu nobena umetnost podrediti. A če temu ni tako, smo mi prvi pripravljeni priskočiti na pomoč, da se reši vsaj tisto kar je še ostalo zdravega in nepokvarjenega. Vrnite našemu narodu svobodo in njegova omladina bo najkonstruktivnejši pomočnik v izgradnji demokratičnega sveta.

P. Kristan

SIMBOL SAMOBITNOSTI SLOVENSKEGA NARODA

Kruški grad je bil prestolnica svobodne slovenske Koroške v zgodnjem srednjem veku, jedra velike slovanske moči v Srednji Evropi. Nedaleč od njega pa stoji danes starinska cerkev – Gospa Sveta. Na njenem polju se je vršil nekdaj obred, za katerega pravi Enej Silvij (Papež Pij II.), da je edinstven primer državnega simbolizma, ki ga nima noben drug narod razen slovenskega.

Slovenski čut za politično svobodo je bil premočan, da bi ga mogli nasilnik uničiti. Stare slovenske državne oblike in običaji so preživeli padec resnične slovenske politične neodvisnosti. Bil je to stoletni boj, ki so ga hrabro bojevali naši predniki in pa pasiven odpor, tako značilen za slovanska plemena. Toda najvažnejša poteza močnega simbolizma je bilo ustoličevanje in čaščenje koroških vojvod, ki predstavlja resnično zakladnico političnih in pravnih idej.

Obred se je vršil v bližini Gospe Svete in je bil razdeljen na dva dela: ustoličenje na kneževem kamnu pri Krnskem gradu in čaščenje pred vojvodskim prestolom na Gosposvetskem polju.

Zraven Krnskega gradu je bilo svobodno posestvo, katerega lastnik je bila kmečka družina, katere glavar je imel pravico vpeljati vojvodo v njegove vladarske funkcije. Bil je to vojvodski kmet, nenavadno privlačna pojava v srednjeveški upravni zgodovini. Ta vojvodski kmet je bil starega slovenskega rodu in narodov prestavnik v tem državnem obredu.

Na dan ustoličevanja je ta svobodnjak brezskrbno poletaval na kamnu pri Krnskem gradu ter pričakoval vojvodo in njegovo spremstvo. Na glavi je imel siv klobuk s sivim trakom, rebrdne sandale, sivo srajco z rdečim pasom ter siv suknjič, kakor ga nosijo koroški kmetje. Obdajala ga je velika množica.

Sprevod je dospel: paži, nosilci križev, škofje in duhovniki, oboroženci in plemiči, živeči na slovenskih tleh. V tem sijajnem sprevodu hodi mož v oblačilu slovenskega kmeta. To je vojvoda. Moral je sleči svoj vojvodski škrlat in hermelin ter se prikazati kot navaden kmet pred vojvodskim prestolom, kjer sedi slovenski kmet s prekrižanimi rokami, gledaje vojvodi v obraz, medtem ko ta vodi h kamnu, kjer sedi kmet, lisastega, hromega in slepega konja ter suhega črnega vola (znak težkega kmečkega dela). Kmet vpraša vojvodo: „Kdo je ta, ki prihaja k meni?“ Goriški grof, kot koroški palatin, odgovori v staroslovenščini: „To je gospod te dežele“. Zopet ga vpraša kmet: „Ali je pravičen sodnik, ki mu je pri srcu dobrobit ljudstva? Ali je zaščitnik vere?“

Ko je dobil pritrdilen odgovor, je kmet vprašal: „Za kakšno ceno moram odstopiti ta sedež?“ Goriški grof je odgovoril: „Sedež bodo odkupili za 60 denarjev. Žival bo tvoja. Dobil boš kneževo obleko in tvoja hiša bo prosta davka.“ (Pri tem je treba imeti v vidu, da je vojvodski kmet predstavljal narod in da so se zato vsa vprašanja in odgovori nanašali na narod.) Kmet je nato vzel vola ter kobilo in udaril vojvodo s prsti po licu v znak, da je narod prost svojih obljub pokorščine in ni več dolžan ubogati, če vladar prekrši sprejete obveznosti. Udarec po licu je pomenil pravico do upora. Ko se je kmet umaknil, se je knez povzpel na knežji kamen in množica ga je pozdravljala pojoč stare slovenske pesmi, hvaleč Boga, da ji je poslal gospodarja po njeni želji in volji.

Nato je narod vodil vojvodo trikrat okrog kamna in za tem z njega zavihtel svoj goli meč na vse štiri strani sveta. Iz klobuka slovenskega kmeta pa je moral popiti požirek sveže vode.

Med ustoličevanjem je nekaj Gradiničov kosilo travnik, vihtelo bakle ter sedlalo in brzdalo konje.

Po tem obredu je vojvoda odšel na čelu sprevoda k cerkvi Gospe Svete. Tja ga je vodil goriški grof, ki je poveljeval dvanajstim nosilcem praporov, ki so predstavljali dvanajst slovenskih dežel. Vojvodo, ki je bil še vedno v kmečkih oblačilih, je v cerkvi Gospe Svete mazilil škof s Krke. Ko je zapustil cerkev ustoličevanja, je vojvoda končno oblekel krasna vojvodska oblačila. V vsem svojem sijaju je nato prisostvoval kronanjskemu banketu.

Drugi del obreda je bilo čaščenje na Gosposvetskem polju pred vojvodskim prestolom. Tu je vojvoda, sedeč na prestolu, podeljeval fevde v počastitev vazalov. Vojvodski prestol ima dva sedeža. Na vzhodnem je sedel vojvoda, na zapadnem pa goriški grof, ki je prav tako istočasno podeljeval fevde.

* * *

V celoten obred je res čudovito vnešena suverenost naroda, nezaupanje oblasti vojvode in zagotovila proti despotizmu.

Dokler vojvoda ni ustoličen, drži v rokah državno oblast vojvodski kmet in šele od njega dobi vojvoda pravico vladati državi. Vse opozarja na dejstvo, da je narod izvor oblasti. Narod kot celota ne more sodelovati v obredu, zato rabi predstavnika, vojvodskega kmeta, katerega predniki so bili borci v prvih bojih za narodno svobodo. Narod je demokratičen in njegov zastopnik je kmet — svobodnjak. Ta odstopi svojo oblast samo sebi enakemu, ne nadrejenemu. Vojvoda se mora zato približati v kmečkem oblačilu, kajti izvoljen je od ljudstva in ta ima raje kmeta kot plemiča. Vprašanja kmeta, odgovori goriškega grofa in pesmi ljudi, je vse v starinskem jeziku Slovencev, kajti slovenščina je jezik karantanske države.

* * *

Prednje spremlja slehernega zavednega Slovenca v njegovem delu za dobrobit svojega naroda in je temelj njegovega demokratičnega pojmovanja.

(Po študiji d-r B. Vošnjaka: „Poglavje stare slovenske demokracije“)

KJERKOLI SE NAHAJAŠ...

Rada bi Ti videla v srce, prodrla v Tvoje skrite misli, slovenska žena, mati, dekle — begunka. Rada bi Te vprašala, kaj si počela vso to dolgo dobo naše emigracije. Ali si kaj storila, da zavlada ljubezen in strpnost med sotrpini, lečila s svojo pomirljivostjo razdražene živce in ustvarila harmonijo v naši veliki begunski družini? Ali si se zavedala svojega poslanstva in nalog, ki jo postavlja pred Te bodočnost? Ali si ohranila svoje dostojanstvo?

Saj vem, da je tudi Tebe zmedel današnji vrtinec, da Te je vrgel v prilike, ki niti od daleč niso primerne za ženo, toda eno Ti ni mogel odvzeti — Tvoje časti in ponosa. V naši veliki boli brezdomstva mora ostati neomadeževan lik žene-mučenice, ki nam ga je zapustil nesmrtni Cankar. Stati nam mora pred očmi v dobi naše največje preizkušnje, da bomo sposobne izvršiti težko, morda pretežko nalogo moralne obnovitve našega naroda, ki ga peha danes v brezdno brezbožni komunizem.

V domovini so dobile naše sestre enakopravnost. In prav je tako. Toda v kakšnem smislu? Mar jim je komunistično tovarištvo ona velika moralna vrlina, ki naj v bodoče odlikuje slovensko ženo, mater, dekle? Mar ne gazi prav to „tovarištvo“ svetinje družine, materinstva in dekliške časti? Mar je v tem bistvo svobodnega udejstvovanja žene in plemenite tekme z moškim.

Prilike, ki vladajo danes v domovini, lajajo porazno sliko posledic, ki jih je zapustila, a jih še vedno propagira, že izpod okupacije komunistična Osvobodilna fronta, ki je pognala toliko in toliko naših deklet v hribe, da so jih potem mogli izkoristiti tovariši politkomisarji in druge „sarže“, nato pa odvreči in končno kot balast postreliti. To je posledica svobodne ljubezni, svobode za ženo, ki jo toliko opeva komunistični tisk kot eno največjih pridobitev ljudske oblasti. Žena je postala stvor brez sramu in spoštovanja, uniformirana zver na razpolago vsakomur in ob vsaki priliki, polna mržnje do „buržujskih predsodkov“ morale in poštenja. Današnji režim vse to pospešuje in tira narod v

popolno degeneracijo, ki ne bo popravljena niti tokom desetletji.

In me begunke? Ali se zavedamo brezmejne katastrofe, ki je zajela našo domovino in načela njene korenine?

Kjerkoli se že nahajamo, ali v taboriščih ali izven njih, moramo vztrajati dosledno pri načelih, ki nam dajejo pravico živeti v pošteni človeški družbi in vplivati na svoje soljudi, da bomo težili k dobremu, kajti edino na krščanskih temeljih izgrajena skupnost je sposobna uničiti zlo, ki jo prinaša v današnjih časih „luč iz Vzhoda". S ponosom se bomo imenovale Slovenke žele takrat, ko bomo vrnile našemu imenu vso onо vsebino, ki je bila že stoletja z njim nerazdružno povezana, a to so svetinje naše družine, iz katere raste moč naroda, njegova odpornost in sila, da lahko tekmuje z najkulturnejšimi narodi na svetu. Božični prazniki pa naj nas ponovno opomnijo ob vzgledu Svete Družine in nas u rijo v odločnosti, da hočemo po rniti narodu zdravo življenje.

Žena-begunka

MIR LJUDEM NA ZEMLJI

Če bi svet že dokončno doumel smisel teh ubogih stirih besed, se ne bi tako lahkomiselno igral z besedo demokracija, ki je samo posledica miru, ne pa njegov povzročitelj. Demokracija se nikdar ni mogla biti podlaga miru, ampak ravno obratno. Edino v miru so možne demokratične svoboščine, nikdar pa ne v kaosu in anarhiji. In danes ni miru v svetu, zato tudi ne more biti demokracije. A demokracije ne more biti vse dotlej, dokler se jo poslužuje propaganda kot sredstvo „zaradi ljubega miru". Ne, „zaradi ljubega miru" smo morda mi zapustili domovino, toda zaradi njega ne mislimo ostati na večne čase izven nje. Tudi „zaradi ljubega miru" ne bodo mogli demokratični zavezniki večno ostati pri politiki kompromisa, ker jih bodo dogodki sami prisilili, da bodo prišli do zaključka, da nasprotni strani ni ne do takega, še manj pa do pravega miru, kajti komunizem živi od revolucij ne pa od miru.

In potem bo šele nastopilo obdobje, ko bodo ljudje zahtevali miru, pa čeprav jim bodo za dosvgo istega nekoliko prikrajšane nj hove demokratične pravice, ki se jih v sedanjem stanju ne moremo niti posluževati niti jih uveljaviti. Radi bodo sprejeli na znanje to omejitev in jo še sami podkrepljevali, kajti od sadanjega demokratičnega stanja imajo korist edino komunisti, ki so jim kot „enakopravnim državljanom" proste roke za njihovo agitacijo — proti demokraciji. Kdor misli, da je prednje samo posrečena igra z besedami, se kruto vara. V tem je vsa tragedija današnjega dogajanja, današnje zmede pojmov, poziv — da se postavi vsako stvar na svoje mesto. In ne bomo se mnogo zmotili, če rečemo, da je ravno to vzrok gospodarske in politične nestabilnosti, ki vlada v svetu že od prihoda Hitlerja na oblast. „Zaradi ljubega miru" je prislo do nacifasističnega vzpona in do današnjega komunističnega apetita.

IZ NAŠEGA DOŽIVETJA

„Partizani se zbirajo v Trnovskem gozdu. Njih cilj je prodor ob Soči in zasedba Gorice." javlja došli kurir.

„Divizija naj krene v napad, ostale edinice v rezervi!"

Potem si nenehno sledе kurirji in sporočila:

„Garibaldinci nastopajo sporazumno s partizani... Italijani na goriških blokih nezanesljivi... Partizani hodijo po Gorici v civilu..." In tako dalje...

Mi smo pripravljeni...

Tedaj pa:

„Zveza z Ljubljano prekinjena. Partizani v Postojni in Ilirski Bistrici — Sušak padel..."

Odrezani? Obkoljeni?

Oči rija dvига glavo in naše puške so pripravljene na strel...

Ne zaupamo nikomur več...

„Na vsak poskus motenja naših premikov se odgovori z orožjem. Vsako izzivanje kaznovati s smrtjo. Dovolj popuščanja in usmiljenja — "pravi parola.

Prenapeteži so stisnili rep med noge, a zasledujejo nas na vsakem koraku.

Prebivalstvo je onemelo... Za zaprtimi durmi pa rase šepet... Kaj bo?... Kako bo?... Strah in negotovost se polašča celo najvnetejših partizanskih kričačev.

„Oh, ko bi le zavezniki prvi vkorakali," si žele sredinci. „Držite naše kraje, dokler ne pridejo," nam skušajo prigovarjati...

„Evo vam orožja, pa nam pomagajte!" odgovarjamo...

Potem pa vse tiho...

Saj bi... Ko bi... Če ne bi... Mogoče pa? Ampak če... Saj to je tisto...

Mi pa smo mirni.

Kazalec počiva na petelinu...

•

Polnoč je proč...

Stojim na hribu nad Sv. Petrom in upiram oči v temo, iz katere mi želesti nasproti porajajoče se listje nove pomladi... Hm!... Pomladi... Nove? Kaj res?... Hladno, ledeno mrzlo je jeklo v mojih rokah... In vendar je to jeklo, tiho in brezdušno, moje življenje, moj oče in moja mati, moje sestre in bratje, organ mojega telesa s svojim živcem in dejavnostjo, ciljem in smislom... Ljubica... Sovražim te!... Vlačuga!... Pred menoj je nekdo ki te prav tako ima kot jaz — proti meni... Nudiš mu vse — kot meni... Vlačuga...

„Stoj!"

„Je že dobro! Kaj novega?"

„Avioni, čuješ?"

„Evo, glej... Raketa!... Druga... Tretja..."

„Vidim...

„Da..."

Potem je zagrmelo... Nebo je zasijalo in zemlja se je potresla pod nama...

„Čuj, zdi se mi, da lete sem..."

Spogledala sva se... Pa ne da bi...

Že so bili nad nama. Bobneče so peli stroji, veliki jekleni ptiči pa so grozeče krožili nad Gorico in iskali svoje žrtve...

Strašna tema...

V čolni slutim hiše, ulice, ljudi, a čujem le golčanje psov, ki trgajo verige in begajo preplašeni med množico brezmiselnih, nevarnosti zavedajočih se ljudi, otrplih nog, trepetajočih ust in oči razprtih ostekleneli zenic, ki se z davočim občutkom v grlu stiskajo v obcestnem jarku

k tlom, pričakujoč znanega pločevinastega jeka skozi zrak leteče zveri, ki se zažre v zemljo, goltajoč krvavo zmes prsti...

Mar me je groza res tako prevzela?... Ničesar ni in vendar mi zveni se kar naprej zloveško krohot jeklenih ptičev, da trepetam v neznanem strahu...

Tam v daljavi proti Trstu spet švigajo v nebo rakete...

Zategel sviž...

„Pojdiva!"

Poslednjič se ozrem se na te kraje pod menoj, ki jim pošilja Bog zdaj preizkušnjo...

„Smer — zapad!"

In kolona se je premaknila. Pred nami je ležala Soča...

*

Na sredi mostu se je vzpel v krčevitem drgetu na prste mlad vojak in tik pred poslednjo postajo obnemogel. Iz grdo razprte rane je curljala kri... Iz tovarne pa so se kar naprej svigali izstrelki...

Toda preko mostu moramo... Moramo!...

Naprej za ceno glave! Saj to je pot, ki vodi v svobodo!

In spet so zaropotale strojnice in šarci... V toči svinčenk utre si vojska pot čez most. Ne kloni! V divjem diru zapodi se artilerija preko Soče... Visoko v zrak se dvigne steber dima in prahu, polen in kamenja klesanega, da nam zastane dih in zatrepeče glas... Poslednja zveza z domovino je prekinjena... Most bil je zaminiran...

Zbogom — domovina...

Nepregledna množica... Posamezník utone v morju oboroženih ljudi, ki se vedno hitreje in vedno nestrpneje vali na zapad, prikakujoč, da bo... Kaj pričakuješ? Od koga? S kako pravico? Mar že to, da smo, opravičenje, da upamo?... Oh, nihče si ne beli glave, v megleni podzavesti se trudimo verjeti...

Nad Kalvarijo pa se je tisto noč vlila ploha, da nas je stresal mraz stoječe v zaklonu pred sovražnikom, poskušajočim priti iz Gorice...

A živi zid se ni uklonil, čeprav so pritiskali nanj z vseh strani...

Prevzeli so nas zavezniki...

(Iz dnevnika slovenskega begunca — vojaka)

Pismi iz Jugoslavije

Spodnje pismo je pisal nekemu prijatelju v emigracijo jugoslovanski komunist, ki se je boril — zanj bi se zares lahko reklo iz idealističnih nagibov! — štiri leta v partizanskih vrstah. Danes je kot stotine drugih tudi on razočaran in ne ve izhoda iz sedanje stiske. Pismo pravi:

„Vlada, ali drugače rečeno Komunistična partija Jugoslavije, je zelo ljubosumna na svojo oblast. Že v hribih sem bil član Komunistične partije. Toda rečem Ti, da prav zaradi strahovite ljubosumnosti do oblasti, ne zagovarjam več politike partije in da se ne strinjam z vsemi njenimi pravili. Sicer se pride v vsaki organizaciji do spoznanj in razočaranj ter naknadno do maloverja. Češka, ki je od novih držav še najbolj demokratična, ni v najboljši časti pri Partiji; to zato, ker obstoja tam nekaka uradna opozicija ostalih strank. Toda Partija želi biti danes edina in sama na krmilu, in tega jaz ne odobravam. Spričo vseh teh dejstev sem radoveden, kaj bo Varnostni Svet ukrenil za Vas, kajti Vaša miselnost (beguncev) je v Vzhodni Evropi zaenkrat nezaželjena...

Ostal sem sam na polju. Počasi sem prehodil po travnikih steze in lese in stokrat preklel to svobodo, svojo kri sem dal, štiri leta mladosti in sol..., danes sem pa celo bolj nesrečen kot pod Nemci. Bom Ti že pozneje povedal. To vse Ti govori star partizan, ki ne more preko tega, da bi zaši Jugoslovani poležavali izven domovine..."

*

„Dragi A., pazi nase in pazi tudi dobro na to, kar Ti pišem, da ne bi zaupal enemu listku, ki si ga sprejel od L. G., kajti prepričana sem, da je to samo prevara, s pomočjo katere bi Te zvabili semkaj, pa nato obsodili, kakor bi bila njegova volja. Zato ne zaupaj nikomur, ampak čakaj možne prilike, da bi prišel po boljši poti, ki bi Ti pomagala če Bog da. Vem, da je dolgo čakati, toda nič ne de, to kar se mora, ni težko. Ne smeš misliti, da Ti želim slo, ni dneva da ne bi prelivala solza in srce mi hoče počiti, toda kaj ko ni koristi, marveč se mora vztrajati."

Tako piše žena svojemu možu v emigracijo...

H U M O R

Nekje na svetu (zaradi konspiracije) je bil občni zbor –X– delegatov, ki predstavljajo –Y– emigrantov, ki so pooblastili delegate, da izdajo sledečo rezolucijo:

„Trenutno se bavimo z izdelavo načrta, ki nosi lepo ime „Kaj potem?", namreč, ko se vrnemo v domovino. Saj problem je drugače čisto enostaven, samo to je vrag, da je — problem. In še to je nerodno, da iz problema nastajajo novi problemi, katerih rešitev predstavlja spet novi problem. Mi pa, ki sedimo na lavorikah naših nepozabnih prednikov, si nikakor ne moremo razbijati glave s tem, ker narod ki si ne kvari živcev — dolgo živi, kar ugotavlja že tudi Cankar v vadihu: „Ubogi slovenski narod, tisoč let si..." in tako dalje. Z odličnim spoštovanjem...

*

Pisali so, da je bila celotna sovjetska delegacija na čelu z Višinskim pri sv. maši, kateri so prisostvovali ob otvoritvi drugega zasedanja OZN vsi prizadeti delegati zastopanih narodov. Trdno smo pričakovali, da bodo v toku zasedanja opravili tudi skupno sv. spoved, kot se spodobi krščanskemu društvu in nato trdno sklenili, da ne bodo več grešili. Zdi pa se, da ni sovjetska delegacija doslej niti kesanja še opravila...

*

Prerokbe pravijo, da bo konec sveta takrat, kadar se bodo Židje spet povrnili v svojo domovino. Zato jih pa Angleži sedaj vanjo ne pustijo...

*

Moskva. — Zjutraj je odpotovala v Beograd delegacija sovjetskih policajev, ki bodo jutri, ob priliki svečanosti v Beogradu, predali odlikovanja nezakonskim otrokom, ki so se rodili za časa narodno-osvobodilne borbe v gozdu in s tem dali duška svoji razredni zavesti.

KDOR NI PRIPRAVLJEN ŽRTVOVATI SE ZA SVOJE IDEALE, NI VREDNO DA JIH IZPOVEDUJE!

KDOR JE NA PRAVI POTI — NE MORE IZGUBITI VERE V REŠITEV, IN NA PRAVI POTI SMO!

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 256. 4. januar 1947. L.III.

VSEM SVOJIM NAROČNIKOM, ČITATELJEM IN SODELAVCEM ŽELITA UREDNIŠTVO IN UPRAVA "JUGOSLOVANSKEGA VESTNIKA":

S R E Č N O I N U S P E Š N O N O V O

L E T O !

V LETU 1947.

Pred nekaj dnevi smo stopili v NOVO LETO. In to verjetno s precej mešanimi občutki Skoro gotovo je, da smo se za njegov predvečer zbirali v večjih ali manjših družbah, da dočakamo njegov prvi dih. In ko je nastopil kritični trenutek, so se pričele po stari lepi navadi vrstiti napitnice, izražajoče vse naše najbolj goreče želje, ki naj bi jih uresničilo leto 1947. Ena je bila gotovo vsakomur najbližja: VRNITEV V DOMOVINO - V SVOBODNI RODNI KRAJ...

Ne bi želeli zatiskati oči pred stvarnostjo, toda vendar smemo z gotovostjo trditi, da bo letošnje leto ustvarilo pogoje za našo nadaljno usodo, kajti v negotove stanje ni pahnjen samo naš narod, marveč ves svet. In večji problemi od našega zahtevajo, da se ta negotovost čimpreje spremeni v gotovost, ko bo vse človeštvo vedelo pri čem da je. Ni mogoče dolgo slepomišiti in prikazovati črno za belo ter belo za črno, ko pa Evropa prav zaradi tega vedno bližje jadra k revoluciji in anarhiji. Komu se bo pa tako stanje najbolj otepalo, je pa lahko predvidevati. In kadar gre človeku za lastno kožo, bo skušal vedno najti neko rešitev, da se obvaruje. Letošnje leto bo tvorilo ono prelomnico, ko se bodo morale stvari definitivno ali poslabšati ali pa poboljšati.

Od nas emigrantov prav gotovo ne zavisi usoda sveta in naš položaj se more izpremeniti le vzporedno z razvojem ostalih dogodkov. Toda pogoji zaradi katerih je moralo emigrirati na stotisoče Jugoslovanov, Poljakov, Baltijcev, Ukrajincev, Židov in drugih, so lahko predpogoji za nadaljni tok dogodkov. MI SMO ZANIMIVI LE TAKRAT, KADAR OBČI POLOŽAJ ZADEVA DRŽAVE, IZ KATERIH JE VSA TA MNOŽICA LJUDI EMIGRIRALA. In mi smo le njen ubogi deseti del.

Naš narod v domovini je prav tako pričakal novo leto. Leto, ki ga navdaja s upanjem, da mu bo vendarle prineslo olajšanje težkega bremena, KI SO MU GA NALOŽILI. On roti in poziva veliki svet, da mu v imenu človečanstva povrne svobodo, ki jo drugi narodi na Zapadu uživajo, A JI NE VEDO CENE. MAR NAJ BO NAŠ NAROD RES ŽRTVOVAN ZA NEKAJ LET KVAZI-MIRU? DVE LETI JE ŽE TEGA; NI DOVOLJ SAMO POKESATI SE GREHA, KI GA JE SVET NAPRAVIL NAD NAŠIM NARODOM, MARVEČ JE POTREBNO GREH TUDI POPRAVITI! POKORA BO SICER STRAHOTNA. In kljub temu, da je bil naš narod teko kruto prevaran in je nasedal brezbarvnim obljubam Velikih Zaveznikov, ne želi nobenemu narodu doživeti tega, kar doživlja on. Naš narod želi videti vse narode na svetu srečne in njegova največja želja je, da bi njegovo trpljenje odprlo oči še poslednjim zaslepljencem, ki paktirajo s komunisti in ogovarovalo svet pred popolnim polomom.

In če obrnemo pogled še vase, si moramo ob novem letu zaželeti tudi v našem krogu NOVO leto. NOVO v vsem našem delovanju in nehanju, v vseh naših mislih in stremljenjih. Komur ni usoda emigracije odkrila starih napak, bo ostal zadaj in bo njegov doprinos k obči stvari brez vsakršne vrednosti. Zatorej z novimi pogledi v Novo leto!

Nekaj naših napak

Ni namen tega mojega prispevka, da bi opeval o "višji filozofiji", ali da bi povdarjal univerzalno zdravilo za ozdravljenje naših narodnih ran, pač pa bi rad napisal le nekaj vrst o naših napakah, ki so nam že tolikokrat v zgodovini kopalo grob in ki so tudi v zadnjih letih mnogo mnogo doprinesle, da je naš narod globoko padel.

Že drugič v življenju me je doletela usoda, da sedim za žicami; že drugič imam priliko, da gledam, opazujem in premišljujem okolico in sebe intenzivneje, kot mi je bilo to mogoče v privatnem življenju. V obdobju obeh svetovnih "internacij" pa mi zlasti pade v oči neverjetna analogija dejanja in nehanja naših ljudi. Že med prvim svojim prisilnim bivanjem izven Jugoslavije sem prišel v stik z našimi ljudmi iz onega dela Slovenije, ki je bil takrat zaseden po Italijanih; topot pa so me moji stiki razširili v toliko, da imam priliko razpravljati in izmenjati misli tudi z brati, ki so prišli z ozemlja naše domovine, ki je bilo zasedeno po Nemcih. Ena stvar, ki se je v obeh primerih posebno presenetila, je pa naslednja: mi Slovenci imamo veliko napak, katerih se vse premalo zavedamo. Da je to res, priča nevzdržno stanje, ki vlada v naši domovini. Da smo k takemu stanju pripomogli tudi mi, ki se nahajamo zunaj doma, je gotovo dejstvo.

Vsakdo izmed nas se gotovo še spominja iz šole beril, ki govore o naši slogi in neslogi (n.pr. prispodoba o povezanem svežnju palic in vsaki zase). Mnogo se je pri nas govorilo in pisalo o naši, rekel bi že "prirojeni" napaki, ki nas loči, ki nas razdvaja, ki podpihuje brata zoper brata, narod zoper narod. Veliko je bilo narejenega na polju teorije, v praksi nismo mnogo napravili. Ta napaka - nesloga - ki nas je razdvajala doma, ki je nanesla sovraštvo med očeta in sina med mater in hčer, sorodnike, prijatelje in znance, tudi tu ni neznana. Spet opažamo, da je naš človek pripravljen takoj zateči se k tujcu, če so v vprašanju njegovi lastni interesi, ki jih ni voljan pretresti med svojimi ljudmi. Dasiravno razumsko uvidimo, da nam je sloga za dosego naših ciljev neobhodno potrebna, se vendar še dandanes prikažemo za stvari, za katere ni vredno izgubljati zlatega časa. Še sedaj se nočemo zavedati, da je le v slogi moč, da je le v edinstvu naša rešitev in naša zmaga.

Pravijo, da ima vsaka stvar dve strani: sončno in senčno. Sončna stran naše internacije je morda ravno v tem, da človek lahko toliko prostega časa posveti sebi, proučevanju samega sebe. Že stari Grki so smatrali poznavanje človekove notranjosti za eno glavnih vodil v življenju ljudi; saj ni bil nad vhodom v grško prerokišče v Delfih brez pomena napis: Spoznavaj samega sebe! Če se nam torej v tem smislu že poganski Grki utrli pot do študiranja naše duše, bi se toliko bolj tega morali zavedati mi, ki se smatramo tudi kulturno pred njimi. A žal, temu ni tako. Vse preveč je pri nas t e o r e t i z i r a n j a, vse preveč "MLATENJA PRAZNE SLAME", kako bi ne smelo biti, kako bi moralo biti, kaj bi bilo treba v danem momentu narediti, česa bi se bilo treba izogniti in podobno". Vse premalo pa gledamo sami nase in sami vase, zato tudi tak odnos človeka do človeka, da sta si prej volkova kot pa prijatelja. Koliko se pri nas predebatira o raznih oblikah in načinih, a kako boren je uspeh. Zakaj? Zato, ker človek sebe smatra za najboljšega, zato ker se iz sebičnih razlogov tako nerad podreди volji in koristim skupnosti, zato ker povsod vidi le sebe, ne vidi pa potrebe svojega notranjega p r e p o r o d a in prenovitve. Zato je tudi za bodočnost tako jasna le ena možnost boljšega življenja narodov: in ta je le v renesansi posameznika.

Naslednja napaka, ki so nam jo očitali že naši prijatelji Poljaki, je naša prevelika zgovornost in sicer ob nepravem času, nepokličanim ljudem in na nepravem mestu. Vprav sedaj imamo priložnost, da se v tem oziru lahko učimo modrosti molčanja pri Angležih in s tem poboljšamo, da nas bodo vsi enkrat smatrali za resne ljudi, a ne za "Balkance", ki jih že malo propagande preko radia ali časopisja spravi - s pravega tira.

Morda ni na zadnjem mestu kot faktor naše tragične usode tudi naša prenagljenost in neučakanost do obsodb (naših) soljudi. Koliko se vprav v tem pogledu greši, kolikerim se vzame na mestu avtoriteta in ugled. Ne

pomislimo, da bi dostikrat s hladnokrvnostjo in treznostjo položaj rešili v naš prid in našo korist.

Trdota jekla se preizkuša v ognju. Klenost naših značajev se preizkuša morda vprav sedaj. Vsa umetnost je v tem, da ohranimo hladno kri, da spravimo sebe, to je, svoje notranjost v sklad s seboj, da skušamo vzgojiti in poplemenititi v prvi vrsti sebe kot človeka, potem pa šele, da sodimo in obsojamo druge. Že imamo torej predvsem pri sebi in marsikatere uganke, do sedaj morda še nerešene, bo na mah razvozljano. Prepričan sem, da nam na ta način čas, ki ga imamo hvala Bogu toliko na razpolago, ne bo potekel brezplodno, ampak da si bomo tu, v mesecih analize samega sebe in okrevanja naše notranjosti, naša notranja neskladnosti, nabrali zares svežih sil, s katerimi bomo v stanju prinesti boljšo bodočnost našim bratom in sestram v domovini. S.H.

NEIZBEŽNOST RAZVOJA

Življenje bi lahko primerjali morju, po katerem plove na tisoče in tisoče ladij, malih in velikih, ki plujejo ob mirnem in viharnem vremenu, ob dežju in soncu, s ali pa brez tovora, ki hite v neznano dalj ali pa se zibajo na mestu. Vsele ladje se drže obale, kamor se zatekajo ob neurju, vesilike pa plujejo preko oceanov in tovorijo tudi za one, ki ne prenesejo take vožnje. Tako je tudi v življenju ljudi. Če nalomestimo ladje z narodi ali pa posamezniki, potem vidimo, da je prav za prav tudi življenje eno samo veliko valovanje, ki ne more biti nikdar nekaj ustaljenega, nekaj v začaranem krogu se vrtečega. In kakor imajo vse ladje svoj cilj, prav tako ga imajo narodi in ga imajo posamezniki. In kakor zaidejo one v vihar in neurje, zaidejo prav tako narodi in posamezniki v neprilike, iz katerih jih reši šele sonce, ko prodre skozi težko zaveso črnih oblakov. To da kakor se odpirajo ladjam nove poti, s nekatere so ustaljene, prav tako velja to za ljudi in človeško družbo, za narode in države. Nič drugega ni statičnega, nič drugega absolutnega razen - Boga samega. In v tem je vsa modrost napredka, razvoja in udejstvovanja. Človeštvo je od svojega nastanka pa do danes šlo skozi dobo sužnjstva, absolutizma, prosvetljenstva in liberalizma ter še vedno išče ter bo iskalo novih potov in načinov ureditve človeške družbe. Toda vsaka od preteklih dob je ustvarila nekaj pozitivnega, dokler se ni preživela, ko je zašla v radikalizem in dala pobudo za nove misli, za nove podvige v cilju izboljšanja občega sistema vladajočega v človeški družbi. Taki poizkusi so se često izrodili, ker so se nekateri izmed njihovih iniciatorjev domišljevali, da je njihov pogled na življenje absoluten - torej edino pravilen in nastajali so razni "izmi" kot fašizem, nacionalsocializem, komunizem itd., kar znači diktaturo peščice takih iniciatorjev-fantastov in egoistov.

Ne bi želeli oporekati, da je imel vsak od teh poizkusov nekaj pozitivnega na sebi, toda način izvedbe in izvajanje zamisli "polbogov" Mussolinija, Hitlerja in Marxa (danes ga nadomestuje Politbiro Kompartije v Kremlju), je dokela v opreki s preje postavljeno ugotovitvijo, da je absoluten samo Bog, medtem ko je vse ostalo delo človeških rok, a človek je vse prej kot pa nezmotljiv. In prav zato je potrebno doseči takšen red, v katerem se bo smelo javno in brez strahu za življenje podvreči kritiki ali hern ukrep onih ki so na vladi, kajti edino na ta način je mogoče že vnaprej onemogočiti vsake espiracije vladajočih na absolutno oblast ali diktaturo. Toda to zavisi od ZRELOSTI LJUDSTVA. Če se ljudje zavedajo, da ima sleherni človek svoje slabosti in da torej ne more biti vsaka njegova beseda že a priori suho zlato, potem ne bo slepo sledilo in odobravalo avtomatično vse ukrepe, ki niso dovolj utemeljeni ali pa so še celo iz raz subjektivnega razpoloženja in kapric onega, ki so si ga izbrali, ne da jim vsiljuje svojo voljo, marveč da zastopa njihove težnje. In v tem je ODGOVORNOST NARODOVEGA PREDSTAVNIKA, ki se mora zavedati, da je prišel na čelo naroda s pomočjo naroda in da ima ta narod pravico, da ga pokliče na odgovornost. Narodov predstavnik MORA OPRAVIČITI SVOJE DELOVANJE in izkazano zaupanje, ki je bilo dano. V tem je bistvo pravila, da narodovi zastopniki "vodijo narod". Vodijo ga pa na ta način, da težnje naroda umejo izkristalizirati, kanalizirati in sprovesti na najbolje mogoči način

v življenje. Saj vsak posamezen človek ne more analizirati vsak posamezen problem do dna, vlasti pa ne preprosti človek, ki ve, kaj ga tiči, pa te ga ne zna definirati. Definicije pa morejo zato poiskati oni, ki so se po slu javnih delavcev posvetili. Javni delavci morajo biti ADVOKATI SVOJE GA NARODA, ki bodo svojemu varovancu čuvali njegove interese in izvajali vse one, kar je njemu v prid pa mu ne more dovolj jasno razložiti odn. izvajati.

Ako bi se neka politična ustanova postavila na stališče, da je njen program, ali celo ideologija, če hočete, absolutno dobro, potem je gotovo, da bi jo čas prej ali slej dementiral in vrgel v pozabo. Ako pa take ga ekskluzivizma ni, potem je gotovo, da so n.pr. "X" politična ustanova lahko vedno in ob vsakem času doprinesla ogromno pozitivnega k narodovemu napredku. Zastopati nek program pomeni zastopati neko MNENJE Z OZIROM NA ČAS, OKOLJE IN PRILIKE, nikakor pa ne NEKAJ, KAR MORA BITI. A to mnenje potem iznašati in braniti na pravem mestu. Le na ta način je možna demokracija v neki državi. Pri nas je bilo žal ravno narobe, kar je do vedlo često do nemogočega stanja. Vendar pa se svet vrti naprej in ni zastal. A prav zato ker ni zastal, je nemogoč povratek na staro. Karkoli naj se že zgodi, predvojni politični sistem v Jugoslaviji in Sloveniji ne bo nikdar več povrnjen. To je naredu v domovini docela jasno, medtem ko emigraciji le delno. Upajmo pa, da to, ker nam je bilo v škodo, ne bomo ponesli s seboj na povratku in da si bomo do tistega trenutka že sami s seboj na jasnem, kako moramo v bodoče urejevati svojo hišo.

Vladimir Tavčar.

ISTO KOPITO ZA VSE

"PERFIDNO KOMUNISTIČNO OSVAJANJE ČEHOSLOVAŠKE" - "TITOV OBISK V PRAGI JE DOKAZAL VSO BEDO TEGA NASILNIKA", JE NASLOV ZANIMIVEGA POROČILA, KI GA JE OBJAVIL " GLAS KANADSKIH SRBOV " :

Mirovna konferenca v Parizu je zbrala veliko število ljudi iz vseh evropskih držav, tako zmagovitih kot poraženih. Preko teh ljudi je možno precej izvedeti o deželah, ki pripadajo sovjetskemu bloku, katerih narodi pa so neprijateljsko razpoloženi napram komunizmu. Takšno priliko mi je nudil tudi dr.S., član češkoslovaške delegacije, narodni poslanec in član vladne večine, toda nespravljiv nasprotnik komunizma. Nekoč je s simpatijami gledal na Moskvo, a ga je komunistična brezobzirnost v njegovi deželi docela ozdravila. Evo, kaj pravi o Češkoslovaški.

KAKO SO SE KOMUNISTI POLASTILI OBLASTI.

Bilo je tik pred osvoboditvijo Češkoslovaške. Nedaleč od vzhodne meje se je nahajala Rdeča armada, na zapadu pa so nezadržno prodirale anglo - ameriške čete. Pred češkoslovaško mejo je zadržala zavezniške čete sovjetska komanda z naznanilom, da ni treba preiti prijateljsko češkoslovaško mejo. Angloameriško povelistvo je to stališče sprejelo. Ta čas pa so na Češkoslovaškem dušile nacistični odpor z vso besnostjo podivjane nemške čete. V teku dveh dni in dveh noči je padlo na Češkoslovaškem več žrtev kakor pa za časa vse okupacije.

Tretjega dne je vdrla v državo sovjetska vojska. Objavila je, da prihaja kot "osvoboditeljica češkoslovaškega naroda za ceno največjih žrtev, ker je uvidela, da Angloamerikanci, čeprav so pravočasno prišli do meje, niso hoteli isto prekoračiti in priskočiti na pomoč zasužnjenemu zavezniku". To razlago je narod navdušeno sprejel, ne poznavajoč sevede resnice.

Toda obnašanje sovjetske vojske, posilstva ne samo žena, marveč sploh vsega, kar se označuje z ženskim bitjem od dvanajstletne deklice pa se = demdesetletne starke, tatvine in uničevanje imovine, objestnost nedisciplinirane vojske, ki je za sod piva puščala v zastavi vse orožje do topa, je odprlo narodu oči. Postalo je jasno, da je enega zlotvora zamenjal drugi, toda pomoči ni bilo. Sovjeti so delali vse načrtno. Obkroženi z domačimi komunisti so postavljali svojo oblast povsod, kamor so prišli. Ta

oblast, od katere je izključen vsakdo, ki ne uživa zaupanja komunistov, še danes drži v svojih rokah vsa glavna mesta v državi.

NEZASLIŠANI TEROR OB VOLITVAH.

Češkoslovaška vlada v izgnanstvu, na čelu s predsednikom republike Benešem, je po povratku v deželo že naletela na težko stanje. Vsak njen poizkus, da se to izpremeni, je bil zaman. Beneš se je moral sprijazniti s stvarnostjo in celo uradno politiko svoje države orijentirati k Moskvi.

Volitve, na katerih so, razen na Slovaškem, odnesli zmago komunisti, so bile prvič izvršene v znamenju laži in terorja. Največji pritisk so vršili komunisti na kmete, katerim so zagrozili, da jih bodo preselili v sudetske kraje, iz katerih so predhodno pognali preko meje okrog 700.000 Nemcev, ki so tamkaj prebivali. Ta grožnja je učinkovala, kajti nihče od kmetov ni bil voljan, da zapusti ognjišče, a se je bal, da bodo komunisti uresničili grožnjo. Tak je komunistična partija, ki bi v Češkoslovaški, kakor tudi v Franciji in Italiji, v najboljšem slučaju bila na tretjem mestu, prišla na čelo države s pomočjo laži in terorja.

Nihče v državi se ni upal kritizirati volitev, niti Beneš ne. On je celo potrdil, da so bile volitve, kakor vedno, sprovedene na najbolj demokratski način. Po tem in po uporu rodoljubnih politikov ter vojaških krogov, ki je bil zadušen na grob način, je Benešev ugled v narodu močno padel. Najvplivnejši človek med narodom ni več v današnji Češkoslovaški Eduard Beneš, marveč Jan Masaryk, zunanji minister, poklicni diplomat, ki je preživel večji del svojega življenja izven države in ki se ni bavil z notranjo politiko, toda je sin Tomaša G.Masaryka, prvega predsednika svobodne Češkoslovaške Republike, v katerem so videli ne samo Čehoslovaki, ampak tudi vsi Slovani poosebljeno rodoljubje in borca za pravico. Zaradi tega svetlega imena vidi danes češkoslovaški narod v Janu Masaryku uresničenje vseh svojih skritih želja za izhod iz rdeče sužnosti in vstop v svobodno in mirno življenje.

TITOV OBISK V PRAGI POMENI SRAMOTO, A NE TRIUMF -

Za nas je posebno važno, kako prikazuje ta ugledni češkoslovaški politik Titov obisk v Pragi in dejansko razpoloženje češkoslovaškega naroda napram titovi Jugoslaviji.

Naš narod, pravi ta Čehoslovak, je vedno cenil in ljubil svoje jugoslovanske brate. Vi sami veste, kako smo radi in v velikem številu obiskovali Jugoslavijo, posebno Jadransko morje. Ničesar se ni v tem pogledu izpremenilo. Nasprotno, vaše trpljenje in nadčloveška borba v času zadnje vojne je samo še bolj pojačalo čustvovanje našega naroda. Zato ni treba dvomiti, če vam rečem, da nam je zelo težko, ko vemo, da naši bratje v Jugoslaviji še danes veliko trpijo. To smo najboljše dokazali ob priliki Titovega obiska v Pragi. Ako ste čitali uradna poročila, ste imeli vtis, da je bil Tito pričakan s triumfom v naši prestolnici. To, kakor tudi pakt z Jugoslavijo, je politika in propaganda, za katero skrbijo "rdeči". Titov sprejem v Pragi je bil podoben vsemu drugemu, samo ne triumfu.

Praški prebivalci so bili na dan Titovega prihoda ogorčeni, ker je notranje ministerstvo dan pred tem ukazalo zapreti okrog 3.000 Jugoslovanov, večinoma Srbov, in jih večinoma nasilno poslalo v Jugoslavijo. Notranje ministerstvo je v rokah komunistov. Tega ni mogel nihče preprečiti, ker so bile aretacije izvršene tajno in izredno hitro. Ko pa se je izvedelo, je bilo že prepozno.

Dva dni pred Titovim prihodom je prispelo v Prago 200 Titovih najzvestejših partizanov, ki so bili vsi oboroženi s kratkimi brzostrelkami. Po predhodnem sporazumu so prevzeli zaščito svojega šefa, a dodano jim je bilo še gotovo število naših policistov-komunistov.

Od osvoboditve pa do danes je doživela Praga tri svečane obiske. Prvi je bil obisk sovjetskega maršala Konjeva, ki je bil nekaj časa glavni poveljnik sovjetskih čet na Češkoslovaškem. Narod ga je sprejel še precej lepo, uveden, da je samo še gost in ne več komandant "osvobodilne" vojske. Češkoslovaška država mu je celo mu je celo poklonila razkošno vilo, ki jo je brez vprašanja odvzela lastniku, nekemu Židu, ki se še vedno nahaja v Londonu. Komunisti pa so mu na ulicah priredili burne ovacije.

Drugi obisk je napravil maršal Montgomery. Praga je bila prepolna ljudi, ki so prišli celo iz oddaljenih krajev države, da vidijo in pozdravi-

jo človeka, ki ni samo stavar, marveč tudi pritjakljan pri nas. Niti policije niti vojske niste bili v stanju zadržati množice. Sploh ni bilo mogoče vzdrževati kakega reda, tak, da se je jepp , v katerem je stal Monty, komaj prebijal skozi gosto množico. To je bil pravi triumfalni sprejem.

Tretji je bil Tito. Na ulicah je bilo precej ljudi, toda ne da ga pozdravljajo, marveč da vidijo novinke, kakršnega ni nimamo. Kot vedno je bila razpostavljena vojska, toda prvič s policijo v velikem številu obrnjena z licem proti publiki, v strahu da ne bi padel iz njenih vrst kak strel. Titovo spremstvo je zapustilo najslabši vtis. Nikdar še ni Praga videla tako zločinskih tipov. Sedelo je v odprtih avtomobilih pred in za Titovim avtom tam ob straneh na motornih kolesih s puškami pripravljenimi za strel. Po tem, kar se je dogajalo pri nas, smo si lahko zamišljali, kako izgleda Titovo življenje v Beogradu.

Tito je stanoval v nekem dvorcu v okolici Praga, kjer so ga čuvali njegovi partizani, v katere ima, kot izgleda, edino zaupanje. O vsem tem obstoja film, iz katerega pa je komunistična cenzura izvrgla vse nepovoljne momente, je dejal na koncu omenjeni član češkoslovaške delegacije. -N.

JUGOSLOVANSKA ARMADA IN KP

Kdor pozna upravno razdelitev sedanje Titove Jugoslavije ter mu je znan odločilen vpliv Komunistične partije na celotno državno upravo, bo seveda tudi pravilno sklepal, da ima komunistična partija vodilno besedo tudi v Jugoslovanski Armiji, garantu upravno-politične oblasti. Da bo ta logični zaključek tem bolj potrjen, navajamo odlomek iz okrožnice Centralnega komiteja Kompartije Jugoslavije na vse "Centralne, pokrajinske, okrožne in divizijske komitete KPJ". Okrožnica datira z dne 14.januarja 1945 in je podpisana od organizacijskega sekretarja CK KPJ Aleksandra Rankovića:

"Kar se pa tiče partijske organizacije pri Glavnih štabih, štabih armij, korpusov in divizij, jo je treba postavljati takole: štabno partijsko celico sestavljajo politični komisar, komandant, namestnik komandanta, načelnik štaba, pomočnik načelnika štaba, pomočnik-namestnik komisarja (v diviziji) in vsi načelniki raznih oddelkov odn. pri nižjih edinicah šefi odsekov. Pomožno in tehnično osebje sestavlja posebno prtijsko celico, ki more biti eventuelno razdeljena na grupe, pri čemer je treba upoštevati, da bo vsaka grupa čim bolj številna. V tem slučaju je treba formirati biro te celice."

V izpopolnitev citiramo še tri odstavke iz navodil "O DELU PARTIJE V VOJSKI", ki jih je izdal med osvobodilno borbo Centralni komitet Kompartije Hrvatske:

"... je potrebno usvojiti sledeče:

a) Politični komisar je delegat partije v štabu in ne more zato delati v imenu partijske celice ali odgovarjajočega foruma, temveč samo po njegovih navodilih in direktivah; da pa bi bila vloga političnega komisarja popolna, se more ta nasloniti na celico in z njeno pomočjo urešničiti naloge, ki se postavlja pred političnega komisarja.

b) Ostali člani štaba morajo razumeti, da so ni v celici samo navadni člani partije, odgovorni za svoje delo pred celico, obvezani na disciplino v celici, in da ne morejo preko volje in znanja celice ukreniti nič česar. Pogosto se čutijo tovariši iz štaba samo kot štabski ljudje, ne pa v prvem redu kot partijci komunisti, kar nazadnje ne sme biti, ker to razbija enotnost celice in ovira pri ostvarjanju vodilne vloge partiji.

c) Vsak ukrep, ki ga nočemo podvzeti tovariši iz štaba v vojaški edinici, se more najprej predisktirati in izdelati v celici, šele potem lahko preide štab na izvrševanje s podporo celice. V tem slučaju so vsi partijci obvezani zastopati in braniti mišljenje štaba, ker je to tudi njihovo mišljenje. Odklanjanje takega načina dela lahko dovede do tega, da štab ne bo v stanju izvesti odgovarjajoči ukrep, kar ruši delo med celico in štabom in onemogoča uresničenje vodilne vloge Partiji."

To so dokumenti. Če pogledamo v komandni kader Jugosl. Armije, vidimo na vodilnih komandantskih in komisarskih mestih same stare preizkušene komuniste:

Komandanti: maršal Josip Broz Tito, generalpolkovniki: Koča Popović ,

Gošnjak Ivan, Peka Dapčević, Kosta Nagy, Lekić Danilo, Arso Jovanović, Ilić Velimir, Čeda Ljapčević, Orović Savo itd.; generalmajorji: Rodić Marko, Vukanović Nedovan, Mereša Milutin, Jakšič Djuro itd.

KOMISARJI: generalmajor Vukmanović Svetozar; polkovniki Korač Dušan, Šćekić Vlado, Petričević Branko, Kovačević Voja, Šibl Ivan itd. Generalmajorja sta tudi Žigić Rade in Siljegović Boško.

BAROMETER

BEOGRAJSKA "BORBA" je pričela s kampanjo proti lordu Beveridge-u, ki se zavzema za to, da se jugoslovanskim emigrantom v Italiji zagotovi bodočnost in da nagrada za njihove zasluge. Lord Beveridge trdi, da se je del jugoslovanskih beguncev nahajajočih se v Italiji boril kot britanski zaveznik, medtem ko je drugi del pobegnil iz Jugoslavije pred terorjem, ki tam vlada. V pismu, ki ga je poslal lord Beveridge "Timesu", pravi, da je treba jugoslovanskim beguncem zagotoviti novo sigurno zatočišče prej kot pa se umaknejo iz Italije angloameriške čete. Način rešitve, pravi lord Beveridge, bo pokazalo pot, ki jo je odredila usoda človeštvu - k svobodi ali pa proč od nje. Ob priliki debate o razseljenih osebah v Spodnjem domu je lord Beveridge zahteval, da se sprejmejo odgovarjajoči ukrepi za zaščito beguncev v Italiji. "Borba" k temu odgovarja, da so navedeni "britanski zavezniki" "zapustili v Jugoslaviji številne zločine". Nato pa pravi: "Nam je jasno, kdo so oni in za koga so se borili za časa okupacije. Nam je jasno, da se za delovanjem lorda Beveridge-a krijejo poizkusi, da se rešijo ostanki fašizma pred zasluženo kaznijo."

DR.VLATKO MAČEK je v svoji božični poslanici hrvatskemu narodu dejal med drugim: "Predstavniki teh /krščanstvu nasprotnih/ ideologij so zapadli za blodi, da je možno obdržati red med ljudmi z nasiljem, a ko pridejo do spoznanja, da je to nemogoče, jih to spoznanje napolni z mržnjo, katere posledica je še večje nasilje. Toda urejevanje odnosov med ljudmi ne more temeljiti na nasilju, marveč temeljiti na javnem mnenju. A današnjim oblastnikom (v Jugoslaviji -op.ur.) je uspelo, da prav to javno mnenje, ne le doma marveč tudi po vsem civiliziranem svetu, pridobijo PROTI sebi."

"Zato so naši napori, da zagotovi narodu zares svobodne volitve, na katerih bodo svobodno izbrani narodovi predstavniki odločili o naši bodočnosti, naleteli povsod ne samo na popolno razumevanje marveč tudi na čvrsto odločnost, da se nam v naši pravični borbi tudi pomaga."

"Ob priliki teh božičnih praznikov pa se ponovno spomnimo, da je postal Jezus Kristus človek, rojen v hlevčku na slamici, zato, da nauči ljudi zakona ljubezni. Napnite vso svojo silo, da vzpostavite ne samo med Hrvati marveč tudi med vsemi južno-slovanskimi narodi, a posebno med Srbi, s katerimi živite pomešano, bratsko razumevanje in ljubezen."

BRITANSKI MINISTER ZA NEMČIJO je v svoji poslanici na nemški narod dejal: "Zavedam se, da vam ne morem zaželeti srečen Božič, toda zato se obvežem, da vam bom to lahko storil prihodnje leto." Nato je dejal, da je naloga Velike Britanije, da napravi iz nemškega naroda zaveden in demokratski narod, ki se bo z ostalimi narodi na svetu trudil, da izgradi svetovni mir.

TRUMAN je pred kratkim odobril uredbo o obvezni vojni službi, ki bo zajela v slučaju potrebe tudi žene.

"BORBA" KOMENTIRA odločitev skupščine OZN o preiskavi banditskih podvigov na grških mejah in pravi: "Jugoslavija se nima česa bati od kake anketne komisije na jugoslovanskem ozemlju. Na njem vlada popolni mir. Toda zahteva, da se izvrši preiskave na našem ozemlju, je popolnoma nesprejemljiva za jugoslovanski narod."

"TIMES" POROČA: V Španiji so vse politične stranke razen komunistične in rojalistične podpisale sporazum o osnovanju začasne vlade, ki bo sprovedla volitve za novo ustavo.

CUBA JE NA ZADNJEM ZASEDANJU skupščine OZN zahtevala, da se v skladu z resolucijo o Španiji odpokličejo diplomatski predstavniki članic OZN tudi iz Jugoslavije, Poljske in Romunije.

IZ NEMČIJE javljajo, da je letošnja zima ena najhujših v zadnjih 20 letih v Nemčiji. Mrzli val se razširil tudi na Anglijo.

RAZGLED

O Z N : Baruchov predlog(USA) o nadzorstvu atomske energije je bil sprejet z 10:2 vzdržana glasova(SSSR in Poljska). Predlog bo izročen v prestres VS-u. SSSR je proti ukinitvi veta v pogledu kontrole in kaznovanja kršilcev sporazuma o uporabi atomske energije. Prav tako je proti nadzorstvu s pomočjo letal.- V IRO(za begunce) je vstopila tudi Italija. Za to organizacijo je bil odobren kredit za prvo polovico 1.1947 v iznosu 3 milijarde funtov.- Velika Britanija bo obtožila Albanijo pred VS zaradi incidenta v Krfskem prelivu. Albanija namreč trdi, da Krfski preliv ni mednarodni pomorski prelaz.- Britanski časopisi so mnenja, da bi morala Anglija predati vprašanje Palestine Org.Združenih Narodov, da bi se že enkrat otresla te nadloge.- 14.1. se prične zasliševanje držav, ki so bile v vojni proti Nemčiji.-10.3. bo Svet zun.ministrov začel delo v Moskvi. - Odbor ameriškega kongresa za gospodarske načrte je ostro obsodil Sovjetsko zvezo zaradi pošiljanja na njenem področju v Nemčiji in pa ker Sovjetne dovolijo obiska kontrolnim komisijam, ki so bile odobrene tudi s strani SSSR. Odbor priporoča, da USA omeji izvoz tehničnih in vojaških izdelkov v SSSR, če ta v celoti ne pristane na mednarodno nadzorstvo nad atomsko silo.-

T R G O V I N S K E P O G O D B E : De Gasperi potuje v USA, da zagotovi Italiji posojilo in pa kot je dejal, da si pridobi zaupanje Amerike za novo Italijo.- Italija bo sklenila trg.pogodbe z Grčijo, Turčijo in Argentino.- Poljska pa s Holandijo v iznosu 15 milijonov holandskih forintov.- Med Grčijo in Turčijo bo v sklenjena večja izmenjava surovin.- Jugoslavija je nudila doslej Albaniji pomoč v iznosu 51 in pol milijona dolarjev (v Albaniji je sedaj državna valuta jugosl.Dinar.)- Trg.sporazum sta sklenila Bolgarija in Švica ter Italija in Francija v višini 8 milijard lir (= 1 milijarda 200.000 franc.frankov).- Anglija je dala Avstriji 10 milijon funtov posojila.- Proizvodnja premoga bo v Angliji znašala v letošnjem letu 200 milijonov ton.- Blum je izdal ukaz o znižanju cen za 5%, kar so Francozi navdušeno pozdravili, ker se bo s tem uspešno izpodbijala inflacija.- Angleški časopisi izražajo zaskrbljenost zaradi kritičnega stanja v prehrani Italije.- USA bo deblokirala poljsko zlato,ko bo Poljska plačala odškodnino za podržavljenje ameriške imovine na Poljskem.

R A Z N O : "Herald Tribune" piše o mir.pogodbi z Nemčijo in pravi,da se stava te mir.pogodbe ne more biti niti lahka niti hitra. Nemčija je najtežji problem, ki ga bodo reševali zun.ministri. Nemčija je centralna točka, kjer se križajo vplivi Vzhoda in Zapada. Zato je nemški problem evropski problem, a evropski problem svetovni problem. Toda ni nerešljiv . Vprašanje Nemčije je najvažnejše v tem letu, pravi "Herald Tribune".-Grazioli in Gambara sta proglašena za vojne zločince.- 11.1.so volitve v Poljski. Mikolajczykova stranka jih bo verjetno bojkotirala.- Na Madžarskem so odkrili organizacijo, ki je imela namen vzpostaviti nekdanji režim,ki je bil pod Horty-em.- Teroristi v Palestini so odbili nasvet cionističnega kongresa, da prenehajo z akcijami. Napadajo britanske vojake,ustanove in taborišča. Britansko vojaštvo je dobilo ukaz o nošnji orožja.- Gromyko je imenovan za pomočnika zun.ministra Molotova.- Neni,ital.socialistični vodja, prispe na Bevinovo povabilo 20.1.v London.- Stalin je slavil svoj 67-ti rojstni dan, Attlee pa 64-ti.- Muslimanski vodja v Indiji Jinnah je izjavil, da je edina možna rešitev neodvisna muslimanska država, odvojena od Indije.- Anglija bo vzpostavila neodvisnost Burme.-V Indokini divjajo boji med Francozi in republikanskimi nacionalisti.-S 1.1. so bili ukinjeni vizumi za prehod meje med Britanijo in Francijo.Zadošča je osebni dokumenti.- Iz Pulja se vrše prostovoljne selitve Italijanov v Italijo.- De Gaulle je odbil kandidaturo za predsednika republike.-

OPOMBA: Iz tehničnih razlogov je "Jug.vestnik" izšel šele na 7.1.47.s starim datumom, a poročili do 5.1.-Naslednja številka izide 11.1.47.. S prihodnjim tednom pa bo izhajal vsak petek, namesto ob sobotah kot doslej.-

NAŠIM PRAVOSLAVNIM BRATOM ŽELIMO IZ VSEGA SRCA ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE S TRADICIONALNIM POZDRAVOM: HRISTOS SE RODI! - UREDNIŠTVO.

Pišite nam na naslov: Monomark BM/RAVJUG (Jugovest), LONDON W.C.1., Great Britain. Na kuverti ni treba navajati n.pr."Uredništvo Jug.vest.".Zadošča prednji naslov!!

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.257. 11. januar 1947. L.III.

OBJAVLJAMO PISMO...

Cenjeni gospod urednik!

Po vsem, kar se je doslej že napisalo o JUGOSLOVANSTVU, JUGOSLOVANSKEM NARODU itd., je razvidno, da je večina Jugoslovanov že spoznala bistvo svojega problema, a to je, da ga je treba reševati s stališča, da so Srbi, Hrvati in Slovenci TRIJE SLOVANSKI NARODI, ne pa PLEMENA, ker je to TROJE INDIVIDUALNOSTI različne preteklosti in mentalitete, s specifičnimi potrebami in težnjami. Vendar pa še vedno najdejo izjeme, ki se tega doslej še niso zavedli, čeprav obstojajo proti njihovemu mišljenju na stotine argumentov. Takšno mišljenje pa ovira reševanje skutnih notranjih problemov Jugoslavije, zlasti še če prihaja odn. vlada v krogih, ki imajo nalogo v okviru svojih delokrogov paziti na to, da se ne zapada zopet starim napakam.

V decembrski številki "Vojnega-vojaškega vesnika", ki sem ga slučajno dobil v roke, pa najdete v nadvse važnem uvodniku "Uspomena na 1.decembar 1918 godine" zopet številne negativne momente, ki dajejo slutiti, da si članekar o preje povedanem še ni ali pa si noče biti na jasnem. Mislim, da si bo zato marsikdo postavil vprašanje: Kaj prav za prav počne slovenski delegat v redakcijskem odboru omenjena skupnega časopisa, ki je namenjen tako Srbom kot Hrvatom in Slovencem?

Enako se ne strinjam v celoti z mišljenjem, da so glavni nosilci jugoslovanske ideje samo Srbi odn. Srbija. Tudi o tem bi Vam lahko napisal, če želite, ob priliki kaj več.

Z odličnim spoštovanjem

E..., 28.decembra 1946. M. F.

SLOVENCI IN JUGOSLOVANSKA MISEL

Ne vemo, toda zdi se nam, da zapadajo nekateri veliki ner_vozi, kadar govore o Jugoslaviji kot državi slovanskih narodov na Balkanu. Občutek krivde morda ali pa strah pred izgubo karijere jih tira v to, da bežijo od Jugoslavije in vsega, kar daje slutiti, da je skupna last jugoslovanskih narodov. Opažamo celo, da delajo nekateri tudi to iz užaljenosti nad omejevanim samoljubljem. Kdor smatra, da zahteva realnost gradnjo plota okrog vsakega izmed treh narodov Jugoslavije zato, ker ti narodi stare Jugoslavije nočejo, je prav tako na napačni poti kot oni, ki sanja, kako bi bilo dobro, če bi vse tri narode kar enostavno med seboj pomešali in dobili enega - jugoslovanskega. Stvarnost ne daje osnove za tako mišljenje niti prvemu niti drugemu.

Pri nas v Sloveniji je nimamo česa sramovati glede na Jugoslavijo in Jugoslavijo ni treba biti sram zaradi Slovencev. Dejstvo je, da se je jugoslovanska misel pri nas razvijala OD NAPOLEONOVE ILIRIJE DALJE IN DA NI NASTALA ŠELE Z NASTANKOM JUGOSLAVIJE. Toda vse je le vprašanje vrstnega reda, ki ga je zamešalo naše politično življenje v Jugoslaviji. Pozabilo se je, da so le redki posamezniki oni, ki jim je jugoslovenstvo vse, slovenstvo pa drugorazrednega značaja in da so narodi Jugoslavije še daleč daleč od tega, da bi zatajili samega sebe in se pretvorili v en narod (primer Amerike za nas ne more veljati, ker tam ni KOMPAKTNIH NARODOV in se vsi smatrajo za pripadnike ameriškega naroda, lahko pa so mirne duše obdržali vse svoje prvotne lastnosti). Jugoslovanska misel je ideja tesne-

ga sodelovanja slovanskih narodov na jugovzhodu Evrope, ki izhaja iz slovenstva, hrvatstva in srbstva - iz zavesti pripadnosti k slovanskemu stebru. In nič več ali pa vse. To je osnova, iz katere izhajajo, na podlagi katere je možna politična povezava v enotno državo. Povezava, ki pomeni, da ne žrtvuje noben od teh narodov svoje suverenosti, a etnične meje vsakega od njih predstavljajo meje skupne države in kot take branjene od vseh treh narodov.

Kadar se govori o razvoju jugoslovanske misli, bi bilo zgrešeno iti mimo dejstva, da se je misel skupnega nastopanja Srbov, Hrvatov in Slovencev porodila kot posledica hegemonističnih teženj habsburškega Dunaja in da je vzporedno s tem rasla opozicija (pri Čehih n.pr. in Poljakih isto) proti notranje-političnemu in upravnemu redu avstroogrske monarhije, ki je favoriziala nemške čuteče ali pa Nemce sploh, madžarone in madžare za upravnike čisto slovanskih pokrajin. Prav tam je treba izvzeti Kraljevino Srbijo, ki je živela svoje lastno samostojno življenje. Jugoslovanska ideja odnosno potreba po enotnem nastopanju južnoslovanskih narodov vključenih v avstroogrsko monarhijo je torej plod spoznanja od spodaj in ne diktata od zgoraj.

Slovenci pri vsem tem niso razen neznatnih izjem nikdar mislili na to, da bi se morali odreči svojega slovenstva zato, da bodo dobri Jugoslovani. Saj v tem tudi ni smisel jugoslovanske ideje. Slovenec je lahko dober Slovenec in dober Jugoslovan. Čim tesnejša povezanost z ostalimi Slovani je njegov politični program. Zato je uradno sprovajanje jugoslovanskega prepričanja (ki je lahko samo državno) absurd in vzbuja samo obratne posledice, kot pa si jih je želeti, čeprav je morda mišljeno iskreno.

In zopet ne moremo preko enega dejstva. Z zrušenjem Avstro-Ogrske so se Slovenci, Hrvati in Srbi, živeči v habsburški monarhiji združili v eno državno telo, ki se je povezalo 1.decembra 1918 s Kraljevino Srbijo v državo SHS (Srbov, Hrvatov in Slovencev). Iz Narodnega Sveta v Zagrebu in srbske vlade v Beogradu se je osnovala skupna vlada SHS. Nastal je torej nov moment, čigar pomen in posledice ni podcenjevati. Poudarek je ravno na tem, da so se znašle v isti državi pokrajine, ki so sicer imele neke vrste autonomijo (zlasti Hrvatska) v bivši avstroogrski državi, a so bile kljub temu odvisne od Dunaja in samostojna Kraljevina Srbija, katere vladar je postal tudi vladar nove države s centrom v Beogradu. Jasno je, da to ni bil več SRBSKI KRALJ, marveč KRALJ SRBOV, HRVATOV in SLOVENCEV. Politično življenje bivše Kraljevine Srbije je bilo torej do neke mere postavljeno na glavo. Potrebna je bila zato politična preorijentacija, ki pa logično ni mogla biti izvršena preko noči. Za novo državo je bilo to bitno važno za njen bodoči obstoj in trd kamen preizkušnje zlasti za politične činitelje bivše Kraljevine Srbije.

Razpad leta 1941 je bila logična, čeprav ne nujna posledica notranjega političnega previranja. Na vidiku so bili že novi ljudje in nove sile, ki bi povedle Jugoslavijo k boljšemu življenju, če nas ne bi prehitel vojni vrtinec. Današnje prečiščevanje ni nič drugega kot nadaljevanje započetega dela. In zato je neupravičen pesimizem, da pomenijo dogodki v političnih krogih emigracije razbijanje Jugoslavije. Nasprotno, danes se Jugoslavija šele odkritosrčno in precizno gradi.

Da je pri nas partizanstvo moglo uspeti, se je moralo nujno skriti za jugoslovansko masko, kar tudi priča nezanimanje narodnih mas za Osvobodilno Fronto, dokler je ta propagirala pravico naroda do odcepitve in v svoji propagandi blatila Jugoslavijo kot skupno državo. V vseh ostalih točkah, razen v komunizmu - ki ga je pa zanikala kot "laž okupatorjevih hlapcev" -, je v dokajšnji meri uspela. Celo pokolji VDV-jevcev (danes članov ČZMS) so odvrnili gros naroda od partizanskega gibanja. Osvobodilna Fronta je pod masko borbe za priključitev k Jugoslaviji mobilizirala primorsko in v manjši meri tudi koroško ljudstvo, ki je 25 let ječalo pod tujim bičem in ga speljala na komunistični tir. Od pozdravljanja s pestjo so partizani prešli iz taktičnih razlogov k jugoslovanskemu vojaškemu pozdravu in sploh pazili na občutljivost tako preprostega kot inteligenčnega sloja, ki pa so jo po osvobočitvi zatrli. Dejstvo je, da narod komunizma ni hotel in da se precej partizanov ni zavedalo komunističnosti svojega gibanja. Pač pa so bili zaverovani v "Slovansko Rusijo", v kateri se je "komunizem evolucioniral".

Komunisti so bili radikalnejši in v smislu "žrtve morajo biti" ter s propagando, da so jim Zavezniki ob strani, zasenčili Mihajlovićev pokret, ki mu ni niti na misel prišlo, da bi s terorjem pridobival narod za svoje cilje. Predvojni položaj v Jugoslaviji mu je nudil kaj malo opore v propagandi. Komunisti pa so ga na veliko proglašali za reakcionarnega, češ, da želi STARO JUGOSLAVIJO, čeprav ne bi dejansko niti eden izmed Slovencev hotel zgrabiti za puško odnosno deloval na to, da vzpostavi, kar je bilo gnilega. Mihajlovićev pokret v Sloveniji je imel zato globlji zmisel - vzpostavitev novih temeljev v političnem življenju povojne Jugoslavije. Najbrže so mu zato tudi drugi poleg komunistov metali polena pod noge.

Niti danes v emigraciji se ne postavlja vprašanje obstoja Jugoslavije. Postavlja se samo vprašanje njene državne organizacije. Vendar pa je zopet treba vedeti, da se Jugoslavija ne postavlja za vsako ceno. Nova državna organizacija mora do potankosti rešiti vsa naša notranja sporna vprašanja brez pridržkov in brez zahrbtnosti, kajti gre za to, ali bo temelj nove države pomenil rast vseh treh narodov ali pa staro prerivanje s komolci. V tem slučaju Jugoslavije ne more biti.

Slovenski narod ima jasen in nedvoumno začrtan program: v okviru Jugoslavije je možna samo Zedinjena Slovenija v svojih etničnih mejah, ena kopravna z drugimi federalnimi odnosno narodnostnimi enotami. Jugoslavija je država, do katere imamo svoje obveznosti kot državljani, drugače pa smo popolni gospodarji svoje hiše. Kot taki imamo skrbeti za ugled in varnost države, a država za posredovanje naših teženj.

Jugoslovija je plod skupnih naporov vseh treh južnoslovanskih narodov in predstavlja kot taka ostvarjenje njihovih zgodovinskih teženj. Jugoslovansko misel ni fikcija, ampak je stvarnost in zahteva stvarnosti.

Marij Fabjan.

„Izdani zavezniki"

DAVID MARTIN: "ALLY BETRAYED" - PRENTICE HALL, NEW YORK, 1946 LETA, 372 STRANI. -

"Kdaj je maršal Tito odločil ubiti svojega tekmeca generala Dražo Mihajloviča kot "sodelavca Nemcev" kljub nasprotovanju celotnega svetovnega javnega mnenja in ogromnemu številu jasnih dokazov, je dejansko uničil samo telo, a ustvaril simbol JUNAKA-OSVOBODITELJA." Tako je pričel kritiko Martinove knjige Leon Dennen v "The New Leader"-ju 23.nov.1946.

"Ally Betrayed"("Izdani zaveznik") Davida Martina, pravi Dennen, "je resnično necenzurirana zgodovina Tita in Mihajloviča. Osnovana je na pazljivo zbranih preiskavah in popolnoma objektivna, tako, da nas globoko upelje v politični značaj famoznega procesa generalu Mihajloviću, ki je pred nekaj meseci pretresel ves civilizirani svet."

V predgovoru Martinove knjige trdi Rebecca West, da pisec strogo pazi na resničnost dejstev. Toda vsa resnica še ni iznešena. Tako pravi na osnovi svojih posebnih virov.

Foster Rhea Dulles je pisal 24.novembra 1946 v "New York Herald Tribune Weekly Book Review" o isti knjigi in med drugim zapisal:

"Mihajlović ni opisan niti kot veliki državnik, niti kot sijajen vojak. Povsod je opaziti, da gre za upornega, pogumnega rodoljuba - vodjo Srbske Demokracije, ki se je odločil, da za vsako ceno vrže osvajalca iz svoje države. Trditev o sodelovanju z Nemčijo je odbita z ogromnim številom jasnih dokazov tako iz ameriških kot iz britanskih virov, kakor tudi s pričevanji več stotin ameriških letalcev, ki so jih osvobodili četniki in potom nemških dokumentov, ki jasno kažejo, za kakšnega ga je smatral sovražnik. Proces, na katerem je bil obsojen na smrt, je bil ostro kritiziran prav zato, ker ker so oblasti odbile, da bi slišale katerokoli iz med omenjenih pričevanj... Mr. Martin je uspel. Napisal je zanimivo knjigo, ki pogosto[illegible] povleče čitatelja za seboj in ki jasno osvetljuje slabo razumljeno fazo vojne."

Kritiki Martinove knjige se na splošno vsi strinjajo z njim, da je naslov knjige docela pravilno izbran.

David Martin je uporno iskal resnice o Mihajloviću in je javno ter pogumno pisal v času, ko je edino Voight v "Nineteenth Century" dosled-

no branil resnico.

Najzanimivejše je to, da je bil Martin zaprošen, da napiše članek v prilog Tita. Sprejel je in ko je zbiral dejstva, je naletel na zapreko - Titovi pristaši niso imeli dokumentov, ki bi ga prepričali, da je Mihajlović izdal zavezniško stvar, kot so to oni trdili. Tako je v času, ko je skoro ves zavezniški tisk slavil Tita "prišel plavati proti toku", kakor sam pravi. Ni lahko plavati proti toku, toda Martin je dolgo plaval in končno le doplaval.

"Zavzel sem se za to, da zvem resnico," je dejal Martin, ko je prihajal v stik z ljudmi, ki bi mu lahko pomagali pri tem. Prodrl je celo k najbolj nepristopnemu viru in odpiral najtežja vrata. Uspel je odkriti in objaviti resnico veliko preje kot pa bi morali merodajni dati na razpolago dokumente za pisanje zgodovine.

Danes je jasno, da se je Tito boril za komunistično partijo in totalitarni režim v Jugoslaviji. Poleg tega pa se je, kot pravi Martin, boril tudi proti Nemcem.

Mihajlović in njegovi ljudje so se borili za demokracijo. Bili so prvi, ki so se uprli Nemcem v okupirani Evropi in dali močno moralno podporo v najtežjih dneh vsem zavezniškim narodom ter doprinesli k zmagi v Afriki in niso položili orožja od napada Nemcev na Jugoslavijo pa do nemškega zloma.

A tako so stopili v vojno proti Nemčiji, ko je bil Tito na nemški strani, kot se vidi iz sledečega prispevka, s katerim jim je dal zadoščenje D.Martin:

"Nekega dne se bo pisalo podrobnejše o jugoslovanski revoluciji. Nekega dne bo prav tako demokratski svet plačal svoj dolg ljudem, ki so jo izvedli. Ko se je Poljska branila, so Poljaki zelo malo vedeli o terorju orožja totalitarcev. Ko sta se branili Belgija in Holandija, sta vedeli, da na njunih mejah stojita francoska in angleška vojska. Toda ko so ljudje dvajsetsedmega marca zrušili regentstvo princa Pavla in zavrgli Trojni pakt, so to storili vedoč za primer Varšave, Roterdama, Antverpna in Londona ter imeli to še v svežem spominu, a vedeli so tudi, da to dejanje pomeni vojno in da ne bo pomoči s strani strahovito prizadete Britanije, kakor tudi da se bodo Nemci težko maščevali za "izdajo". ZGODOVINA CLOVEŠTVA NE POZNA VEČJEGA JUNAŠTVA." ("Seljaška Jugoslavija"št.13.)

TITA JE PODPIRALA "REAKCIJA"

"MARŠAL TITO JE DANES V TRSTU, KLJUČUJOČ HAL Z ISTIM OROŽJEM, KATEREGA SO MU DALI ANGLEŽI IN AMERIKANCI."(Rebecca West v "Time & Tide" 26.maja 1945.)

Šele sedaj so v javnost prodrle vse tiste - za jugoslovanske pojme - ogromne številke, ki dokazujejo višino dobav, poslanih od zapadnih zaveznikov "maršalu" Josipu Brozu-Titu. Te številke veljajo za čas od 1.januarja 1944 do maja 1945 ter vzbujajo v človeku, ki je do zloma Nemčije živel v Jugoslaviji in opazoval boj jugoslovanskih narodov za svobodo iz ne preveč oddaljene bližine - začudenje in prepričanje, da so številke pretirane. Toda resnost zapadnega tiska ter objavljeni uradni podatki povedo odn. prikazujejo vso stvarnost in treba je - verjeti.

Angleži in Amerikanci so v zgoraj omenjeni dobi poslali vojski "maršala" Broza-Tita vse mogoče stvari: obleke, zdravila, vozove, orožje, oddajne postaje, živila, napadalne čolne, avtomobile, krmo za mazgge, oklepne vozove itd.itd., vse seveda z glavnim namenom, da bi to vojsko podprli v borbi proti okupatorju za čim hitrejše osvobojenje Jugoslavije. Toda "Nemce v Jugoslaviji so pometli Ruei, ker so jim stali na poti prodiranja k Dunaju, v ostalih predelih Jugoslavije pa so nemške čete kapitulirale šele tedaj, ko je kapitulirala Nemčija, ali pa celo kasneje"("Time & Tide", 26.5.1945.).

Jugoslovanski partizani so v tej dobi prejeli od zapadnih zaveznikov 418.144 (štiristoosemnajst tisoč sto štiriinštirideset!) parov čevljev, 350.043 (tristopedesettisoč triinštirideset) vojaških uniform(!), 286(dvestošestinosemdeset!) ton zdravil, 20.457 (dvajsettisoč štiristosedeminpetdeset!) ton živil itd.

Te številke so tem bolj neverjetne, ker smo dobro informirani, v kakšni bedi so živeli partizani med okupacijo. Mnogi so bili bosi, strgani, ušivi, brez perila - dočim so bili sijajno napravljeni, opremljeni in oboroženi predvsem politični komisarji, komandanti, člani komunistične partije in partizanke, ki še niso bile zavrženo kot "drobljena roba". Vsa takv "raja" je bila v raznih spopadih zajeta v strašni človeški revščini. Oo teh številkah se pojavlja vprašanje: kam so partizani dajali vse te velike zaloge, za koga in za kaj se uporabljali vse ta ogromni materiali? Zakaj se niso partizani borili z dobrim angleškim orožjem, ampak so marali v boj z zastarelimi italijanskimi puškami? Visoko število poslanih oblek in čevljev je za tedanje okupacijske razmere skoro nepojmljivo - posebno ker partizani niso šteli nikoli preko 200.000 vojakov, čeprav je propaganda trdila tako. In vendar vsega tega materiala ni bilo videti niti pri 25% vseh jugoslovanskih partizanov. Dobro so bile opremljene od edinice same elitne - proletarske - to je one z večino članov Kompartije. Kam je torej šel ves ostali material?

Naš dopisnik je razgovarjal s podporočnikom P.D., ki živi sedaj v Italiji, med okupacijo pa je pripadal vojski generala Mihajloviča ter se je boril v Rasinsko-topliški grupi korpusov pod komando polkovnika Koserovića. Po zapiskih v njegovem dnevniku ter po spominu je dal na svojo častno besedo naslednje podatke:

"Pri naših operacijah v področju planine Jastrebac smo najšli in zaplenili v podzemnih skrivališčih mnogo materiala, ki so ga tam skrili Titovi partizani. Do prve polovice meseca julija 1944 smo zaplenili 200 angleških strojnic Brengal, 650.000 nabojev za iste, 350.000 nabojev za puške nemškega izvora, 8 minobacačev kal.81 mm, 6 radiopostaj ameriške znamke, 60 km telefonskega kabla, 2 telefonski centrali ter 10 telefonskih aparatov, topografske sekcije za cel Balkan ter 55 voz angleških uniform, obutve in drugega materiala. V skladiščih je bila najdena tudi velika količina zdravil, med katerimi je bilo zelo veliko strupa strihnina. Razume se, da je bilo spričo tako velikega plena, ki je stalno naraščal, naše začudenje vedno večje. V bojih nekoliko kasneje je bil zajet tudi politični komisar Ozrenske partizanske brigade - njegovega imena se ne spominjam, doma je bil iz Banja Luke, pred vojno pa je bil pitomec Vojne akademije, po činu podnarednik ali narednik. Zajet je bil nad Veliko Plano. Pri njem smo našli strogo zaupno naredbo Centralnega komiteja Komunistične Partije Jugoslavije na partijske enote v vojski. Original odredbe je bil takoj poslan v Vrhovno komando generala Mihajloviča. Dobro se spominjam iz naredbe navodil, ki jih imam v kratkem označena tudi v dnevniku. Naredba je naročala sledeče:

- Gotove količine orožja in municije je treba skrivati na sigurna mesta in smejo za skrivališča vedeti le najbolj zanesljivi partijci. Pomoč v materialu ne pošiljata Anglija in Amerika iz simpatije do Narodno osvobodilne vojske, marveč po nalogu SSSR. To dejstvo je treba zelo povdarjati pri borih-partizanih, a najbolj med Srbi, ker so ti sovražno razpoloženi do partizanov.

- V slučaju izkrcanja Anglosemikancev na jugoslovanski obali ali v Grčiji, ne izbirati sredstev, da bi se pred Anglosemikanci kar najbolj kompromitirali komandanti Draže Mihajloviča. V ta namen uporabiti najbolj zanesljive in najbolj energične ter idejno izgrajene tovariše. Likvidirati na primeren način vidne politične osebnosti in višje anglo semikanske oficirje, tako, da bi se dobilo vtis, da so to izvršili četniki.

- Kjerkoli bi prišlo do stika z anglosemikanskimi četami, biti v skrogi pripravljenosti, ker obstoja možnost, da bi partizane Anglosemikanci razorožili in jih predali četnikom. V slučaju, da pride do tega, se je treba umakniti v gišdove in gore, skrito orožje pa uporabiti za nadaljnji boj za uresničenje revolucije."

Tako naj osnovno skrivanje materiala, poslanega od zaveznikov postane povsem jasno. Jasno je pa tudi, zakaj so med okupacijo partizani bili večinoma bosi, strgani in ušivi... Vršile se so priprave za revolucijo, za nasilno prigrabitev oblasti - ne pa za osvoboditev. V slučaju zmage gen. Mihajloviča, ko bi prišli Anglosemikanci v Jugoslavijo in jo osvobodili, bi partizani šli v gore in nadaljevali borbo za "osvoboditev izpod okupatorjevega (tepot anglo-semikanskega!) jarma in za vzpostavitev res

nične ljudske demokratične oblasti" - slično kot v Grčiji, na Litajskem, v Perziji in še kje drugod na svetu.

In ob tej pomoči partizanom se z vso bolečino spominjamo izjave Kralja Petra II., da je general Mihajlović dobil le toliko opreme, da je mogel opremiti en bataljon... -J.D.-

KORISTNE BUDALE

ODLOMEK IZ ENEGA OD ŠTEVILNIH ČLANKOV BOGDANA RADICE, BIVŠEGA TITOVSKEGA ŠEFA ODSEKA ZA TUJI TISK, KI JE POBEGNIL V AMERIKO IN NAPISAL SVOJO IZPOVED V "READERS' DIGEST" IN "NEW REPUBLIC".

Bilo bi prevzetno od mene, če bi začel dajati nasvete Ameriki v pogledu njene zunanje politike. Toda vendar sem mnenja, da ne kršim mojo gostoljublja, ako pokažem s prstom na nekaj bistvenega, kar bi se lahko Amerikanci naučili iz dogodkov v Jugoslaviji.

To je, kratko rečeno, da se pazijo namerne in smrtno nevarne dvoumnosti jezika komunistov in njihovih pajdašev.

Komunisti so obljubili Jugoslaviji federativno državno ureditev. Namesto tega vlada danes tam najkrutejši centralizem.

Komunisti so obljubili Jugoslaviji politično svobodo za vse antifašistične stranke. Namesto tega uživajo danes to svobodo samo komunisti.

Komunisti so obljubili Jugoslaviji svobodo privatnega imetja. Namesto tega so podržavili 75% industrije in trgovine.

Komunisti so obljubili Jugoslaviji, da ne bo več obstojala kaka privilegirana vladajoča klasa. Namesto tega uživajo najboljšo hrano, najboljše obleke in najboljša stanovanja danes oni - komunisti.

Komunisti so obljubili Jugoslaviji mir. Namesto tega so ji dali vojsko petstotisočih ljudi z obljubo, da mora priti do novih in še bolj krvavih vojn, kakor pa doslej.

Zato se pazite komunistov in njihovega varljivega slovarja! Ne dopustite, da vas izrabijo! Ne bodite njihove "koristne budale"!

(Pripominjamo, da je "New Republic" eden izmed vodilnih organov ameriških levičarjev, medtem ko je "Readers' Digest" razširjen v vseh mogočih jezikih po celem svetu.)

Anekdote

Učenec osnovne šole piše nalogo iz srbščine in pripoveduje, kako je dobila njihova mucka mlade in kako so se mladiči takoj izjavili za Tita. Ko je učitelj pregledal naloge, je posebno pohvalil pred vsemi nalogo malega učenca, ki je napisal, da so se tudi mucki izjavili za Tita. Redoval mu je z "odličnim".

Toda v tistem hipu se dvigne iz klopi navedeni učenec in pravi: "Prosim gospod učitelj, mucki niso niš/šo Tita!"

Učitelj: "Kako to?"

Učenec: "Gospod učitelj - spregledali so!"

("Revna gora")

= = = = = = = = =

Napiše kmet prošnjo na krajevni narodno-osvobodilni odbor in na kraju dostavi samo "Smrt fašizmu!" brez onega "Svobodo narodu!". Ko pa pride čez nekaj dni v odborov urad, da vidi, kaj je s prošnjo, mu reče predsednik:

"Vse je v redu tovariš, samo - Svobode narodu - ne vidim nikjer!"

"Pri moji veri, tudi jaz je ne vidim!" odgovori kmet.

= = = = = = = = =

V Rim je prispel neki Schlesinger, ki ga je Titova vlada poslala v Italijo po trgovskih poslih. Ko pa je zadihal svobodo, je napisal svoji vladi poslovilno pismo, ki ga je zaključil s "Smrt fašizmu-svoboda Schlesingerju"

BAROMETER

NAMESTO BYRNESA je na zunanjega ministra ZDA imenovan general Marshall, si je pridobil velikih zaslug s komunisti na Kitajskem, ko je hotel do neke spravnega miru med njimi in Čangkajškom.

JUGOSLOVANSKI KONSUL v New Orleansu B.J.Rusović je podal izjavo, da je Titovo vlado zapustil v znak protesta proti obsodbi Draže Mihajloviča in nadškofa Stepinca in da ne odgovarja resnici, da bi ga Titova vlada odpustila iz službe že 10.julija, kot je to javilo Titovo poslaništvo v Washingtonu. Res je, da je podal ostavko 12.oktobra 1946.

NA ZASEDANJU MEDNARODNE ZAGUNSKE ORGANIZACIJE -IKO- so sprejeli tudi določilo, da ne sme "nobena država, nobena vlada, nobena oblast, noben a = radnik in sploh nihče razbijati narodnostnih skupin beguncev, če bodo hotele ostati združene". (Poročilo "Zedinjene Slovenije")

BORBA PROTI KOMUNISTIČNEMU VDIRANJU v delovanje CIO (delavska sindikalna organizacija v Ameriki, ki je na volitvah podprla predsedniško demokratsko stranko zaradi svojih simpatij do Sovjetske zveze - op.ur.) je v polnem teku. Izvršni odbor CIO je podal izjavo, ki pravi: "Delegati osme ustavne konvencije Congress of Industrial Organizations (CIO) nasprotuje in odbija komunistične stranke ali katerekoli druge stranke, ki bi se vmešavali v delovanje CIO-a. Konvencija naznanja, da takih motenj ne bo prenašala."

FRANCOSKI ČASOPIS pravi, da Nemčija danes ni več premagana dežela, ampak sila, katero enakopravno iščejo Moskva, London in Washington. To je javno enakopravnje za nemške glasove med Vzhodom in Zapadom.

PRED ROTARY KLUBOM v Clevelandu je govoril vojni poročevalec Bruce Thomas, ki je bil priča ten pri poizkusih atomskih bomb pri Bikinih. Izjavil je, da bo USA v vojni z Rusijo v poldrugem letu ali pa najkasneje v treh letih. V tej vojni bo najprej porušenih petdeset ameriških mest, nato pa petdeset sovjetskih. "Mi bomo zmagali, toda na milijone Amerikancev bo delo pri tem svoje življenje zaradi atomske sile," je dejal Thomas. Mimo grede je tudi rekel, da bodo v prihodnji vojni najbrže Japonci ameriknnski zavezniki.

JUGOSLOVANSKA VLADA bo v kratkem presenetila svet z novimi teritorialnimi zahtevami, topot napram Avstriji - piše "Newsweek". Zahtevalo bo, da se Koroška vključi v federativno republiko Jugoslavijo. "Newsweek" pravi, da je USA skrajno nasprotna nadaljni razširitvi jugoslovanskega ozemlja.

RADIO MOSKVA TRDI, da se je ameriško vojno ministerstvo lotilo "energičnih in praktičnih ukrepov" v pogledu gradnje baz na Grenlandu. Za temi ukrepi se krije namen USA, da zavlada nad svetom, pravi Moskva. Komentator Isakov je dejal, da reakcionarni tisk v Združenih Državah povdarja, da se Grenland nahaja na pol poti med ameriškimi centralnimi državami in industrijskimi bazami vzhodne Rusije. Isakov je nato navedel enega izmed "reakcionarnih časopisov", ki da baje piše: "Ameriški bombniki za daljše polete lahko lotijo do centra ruske produkcije železa na Uralu." Isakov je dodal še danski list "National Tidende", ki da je sporočil, kako je USA zgradila na Grenlandu orjaška letališča in preizkuša, če bi podmornice z bazami ob Grenlandu mogle operirati vzdolž ruske obale.

"SLOVENSKI PRIKOREC" PIŠE: Ob drugem prihodu boljševikov v Ukrajino in Galicijo je mnogo Ukrajincev zbežalo iz sovjetskega raja. Zatekli so se v Nemčijo in deloma v Francijo ter ostale evropske dežele. Sedaj jih je okrog 400 tisoč po raznih deželah Evrope. - Ukrajinci upajo, da jih bodo preselili. Najraje bi šli v Kanado ali Severno Ameriko, kjer je že mnogo starih Ukrajincev; tudi v Braziliji jih je lepo število. Toda za to so te žave, politične in materialne, predvsem zaradi pomanjkanje prevoznih sredstev.

LUIS BUÑESZ, bivši komunist, je označil Avstrijca Hans Bergerja kot tajnega ruskega agenta v Združenih državah, ki vodi vse komunistične akcije v tej deželi. Tako poročajo iz New Yorka.

ŠEF GLAVNEGA ŠTABA BRITANSKEGA VOJSKE Montgomery je bil pet dni na obisku v Moskvi, kjer je imel tudi razgovor s Stalinom. Bil je sovjetski red=e armade.

ANGLIJA JE VLOŽILA UGOVORNO proti Albaniji pri Varnostnem Svetu in trdi, da je Albanija odn.albanske vlade krive za incident v Otrantskem prelivu.

ITALIJANSKA SOCIALISTIČNA STRANKA se je razbila na dva dela. Odcepilo se je njeno desno krilo pod vodstvom predsednika skupščine Saragata in usta novilo svojo stranko. Za vzrok navaja, da se ne strinja z Nenijevo politiko sodelovanja s komunisti.

BRITANSKI POSLANIK v Varšavi je prispel v London na poročanje v zvezi z volitvami, ki bodo na Poljskem 19.januarja. britanski veleposlanik v Moskvi pa je dobil nalog, da glede na situacijo v Poljski stopi v stik s sovjetsko vlado. Varšavska vlada je zaprla še en manjši urad Mikolajczykove kmečke stranke.

14.JANUARJA bo padla ostavka začasne vlade Leona Bluma v Franciji.-Istega pa bodo volitve za predsednika IV.francoske republike. Vlada Leona Bluma je začela dvigniti ugled socialistov z zdravo notranjo politiko.

"NEWS STATESMAN" piše, da se s postavitvijo generala Marshalla za ameriškega zun.ministra v ničemer ne oddaljujejo od vojne. Vojska ima v politiki USA vedno večji vpliv. Tako je neomejen gospodar na Japonskem gen. MacArthur, medtem ko je v Moskvi za veleposlanika gen.Stevell.

"TIME" POROČA 23.DECEMBRA: "Iz verodostojnega vira je "Time" prejel naslednje sporočilo:

"Aleksej Konstantinović Abrikosov, osebni Stalinov zdravnik in najvišja avtoriteta za srčne bolezni, je 6.decembra privatno povedal sovjetskim voditeljem, da je Stalinova bolezen poslabšanje ge angina pectoris. Ta diagnoza je bila dognana z Schija en dan prej.

Prejšnji teden je Stalin skliceal sestanek Politbiroja in Organizacijskega Biroa v Sobi ter povedal, da je čas, da imenuje svoje naslednike za vse funkcije, ki jih ima v stranki ali vladi. Zdaj misli, da bi šel v pokoj, ki jo je imel že leta 1945, želi, da bi aparat, ki ga je doslej vodil, bil še pred njegovo smrtjo prenešen na druge, tako, da bi že delo=val, ko bi on umrl. Predlagal je sledeče:

Predsednik vlade - Molotov; I.podpredsednik vlade - Beria(šef politične policije); zunanji minister - Mikojan; I.tajnik stranke (položaj s katerega je Stalin zasedel potem še druge) - Ždanov; II.tajnik stranke - Malenkov; minister za obrambo - Vorošilov; I.podpredsednik za obrambo - Budjoni; Predsednik Sveta Zveze - Andrejev, predsednik Sveta narodov - Bulganin; predsednik Vrhovnega sovjetskega sveta - Švernik.

Njegov predlog je bil sovjetsko sprejet, toda njegovo objavo so preložili iz taktičnih razlogov do poznejši."

AMERIKA JE POSLALA SOVJETSKI ZVEZI že več pisem, v katerih je vprašala, kdaj misli SSSR poravnati enajst bilijonov dolarjev dolga, ki ga je SSSR napravila v USA do 31.decembra 1945. USA-dolg v Sovjetski zvezi znaša le dva milijona dvestotrinajst tisoč dolarjev.

LUIS F.BUDENZ, bivši urednik "Daily Workerja" in bivši član narodnega odbora komunistične stranke v USA, je javno izpovedal, da je prišel iz Moskve že pred več kot enim letom ukaz, da morajo biti Združene Države uničene, da se tako napravi prosto pot ruski dominaciji sveta. "To uničenje Združenih Držav," je rekel Budenz, "bo izvršeno potom "plazečega blitzkriega", ki je že v delu in posledica tega bo tretja svetovna vojna, ko bo Amerika dovolj oslabljena. Jaz sem bil eden tistih," je izjavil Budenz, "ki sem slepo veroval, da bo z uničenjem hitlerizma sovjetska država bolj demokratična in bolj miroljubna. Toda zgodilo se je ravno obratno, kot sem sveril. To dejstvo ob času, ko sem izstopil iz komunistične stranke. Kot sem bil natančno poučen, že ko sem bil urednik uradnega glasila KP tukaj(Daily Worker), ima Sovjetska Rusija namen vladati svetu. O tem se je razpravljalo pri tajnih sejah KP v moji navzočnosti in sicer potem, ko je bilo v Moskvi definitivno sklenjeno, da morajo biti Združene Države uničene. Ukaz za uničenje je bil dan z znanim pismom francoskega komunističnega vodje Duclosa ameriški Kompartiji. V tistem pismu je Duclos ukazal smer komunistom organizirati njihove stranke na "razredni vojni bazi"."

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 258. 17. januar 1947. L. III.

POLITIKA IN BORBA ZA POLOŽAJE

"Naš narod je kmetski narod"...

Tako pričenjajo številni spisi, knjige, studije in programi političnih ustanov. Toda le malokdo se poglobi v bistvo tega problema, tega dejstva, ki predstavlja velevažen faktor v notranji in zunanji politiki naroda s pretežno kmetskim elementom. Če se zavedamo, da je politika izraz teženj nekega naroda, potem nam bo jasno, da imajo narodi v skladu s svojo naravo tudi specifično svojo notranjo in zunanjo politiko. Tako n.pr. narodi ali države z razvito industrijo pa malim odstotkom kmetstva imajo docela drugačno notranjo organizacijo in potrebe kot pa pretežno agrarni narodi odnosno države. Ni pa s tem zavedno rečeno, da agrarne države ne morejo stremeti za industrializacijo svoje dežele. Nasprotno, industrijo se lahko odlično koordinira s poljedeljsko proizvodnjo. Toda nikdar ni smemo prezreti dejstva, da je prevladujoč element v narodu kmet. Imamo pa države, kjer je obratno delavec glavni činitelj in kjer zavzema prvo mesto industrija, ki naravnost tira zunanjo politiko na pot mednarodnega sodelovanja v trgovini in izmenjavi. In ker popolne avtarkije (samopreskrbe) ni sposobna nobena države odn. posamezen narod, imata njegova notranja in zunanja politika pravcj dotikajočih se točk, kjer je vpliv ene na druge neizbežen.

Če gledamo z ideološkega vidika, potem razumemo, zakaj je levičarskim pokretom, socializmu in komunizmu, ugodnejše tlo za razvoj industrijskih držav, ne pa agrarne odn. kmetske. Kajti delavec zavisi od vrste in plače zaposlitve, a kmet od donosa svoje zemlje. V prvem primeru zavisi to od delodajalca, privatnika ali države, v drugem primeru pa od kmeta samega in naravnih zakonov. Če delavec nima zaposlenja odn. pravega plačila, krivi delodajalca, medtem ko se kmet obrača k onemu, ki vlada naravi, to je - k Bogu. V prvem primeru se delavec lahko upre delodajalcu, medtem ko se je kmetu nesmiselno boriti proti naravi. Zato delavec lažje zapade raznim socialnim teorijam in nasede hujskačem, ki v plašč socialne revolucije zavijajo svoje politične cilje kot pa kmet, ki slepa ne bo revolucionar. Kmetu je važno, kako mu uspeva polje, živina, kako bo izkoristil svoje pridelke, da bo zadostil državljanskim dolžnostim in si nabavil manj kajoče potrebščine itd., ter pri tem resnično živi z zemlje. On je gospodar na svojem. Kmet brez zemlje ni kmet in če je nima, mu jo je treba dati. Kajti v tem je smisel njegovega naziva. Kolhozi, sovhozi in slične komunistične ustanove pa ustvarjajo iz kmeta - dninarja, ki nima več pristnih odnosov do zemlje, kot nima najemnik stanovanja do hiše. Lastnik hiše pa gleda na svojo lastnino čisto z drugega vidika.

Agrarne države z razvojem industrije bolje napredujejo na polju zboljševanja življenjskega standarda kot pa izključno industrijske. Z zaposljevanjem odvišne prebivalstva v industriji, z dobro socialno zakonodajo (ne samo na papirju) in koordinacijo poljedeljske proizvodnje z industrijsko, ne more slepa priti do večje krize v notranji politiki. Jasno pa je, da temu lahko povzročijo neprilike zunanje-politični momenti. Zato je zunanja politika nujno vezana na notranjo in obratno.

"Naš narod je kmetski narod"...

S tem je vsekakor treba računati in je treba vso notranjo politiko pri=

=lagoditi temu dejstvu. Ne more se jo voditi s kriterija malomeščanske družbe, katere naloge je dejansko dati narodu dober, izvežban in s problemi upoznan upravni aparat, ne pa birokratsko in koruptivno uradništvo. Urednik ni noben "mali Bog", marveč sprovajalec zdrave notranje politike in v tem je njegova veličina in dolžnost. Narod so vsi, tako kmetje kot delavci in intelektualci vseh mogočih poklicev. Nekega "izvoljenega razreda" ni in ne more biti. Vsak na svojem mestu vrši svoje delo in eden brez drugega ne more. Narod je živi organizem in "izvoljenci" samo motijo njegovo pravilno funkcioniranje, ker se s tem nujno zapostavljeni drugi organi. Politika pa pomeni vodenje računa o narodu in njegovih potrebah, zato so nesmiselne stranke na razredni podlagi, po katerih naj bi za prospeh enega razreda vsi drugi bili v podrejenem stanju.

Pred vojno se je pojem politike pri nas docela diskreditiral, tako, da se je politika smatrala za umazan posel, s katerim pošteni ljudje niso hoteli imeti nobenega opravka. Politika se je vodila s stališča, kdo je klerikalec, kdo je liberalec, kdo je Jugoslovan in kdo ni, malo ali pa celo nič pa se ni gledalo na to, kaj je prav za prav narodu potrebno. Strankarska borba je zasenčila številne nujne probleme. Ljudje so postajali pasivni, volitve so smatrali za formalnost in izjavljali, "da se ne pečajo s politiko". To pa je bila voda na komunistični mlin.

Vladimir Tavčar.

SLOVANSKA VZAJEMNOST

IZ UVODNIKA "GLASU HRVATSKIH RODOLJUBA", KI NOSI GORNJI NASLOV, PONATISKUJEMO TRI VAŽNE ODSTAVKE:

"Popolnoma logično je in naravno, da se more misel slovenskega bratstva in vzajemnosti očitovati najjasnejše v odnosih med hrvatskim in srbskim narodom. Hrvati in Srbi imajo enotno etnično in rasno-biološko osnovo, toda različno zgodovinsko-politično tradicijo in različno kulturno življenje. Hrvati in Srbi žive že stoletja pomešani na istem življenjskem prostoru in imajo slično socialno strukturo, v kateri predstavljajo pretežni odstotek kmetje. Geopolitični položaj hrvatsko-srbskega življenskega prostora, istovetnost krvi in jezika veže Hrvate in Srbe v podunavsko življensko zajednico, skupaj z ostalimi balkanskimi Slovani, ki jim edino more zagotoviti obstanek in mirno kulturno življenje. Jugoslavija je zgodovinsko-politična nujnost, s katero je treba računati, ako želimo iskreno in končno pomiritev razburkanega balkanskega vrtinca. Hrvati in Srbi so hrbtenica Balkana. Od njihove sloge zavisi tudi usoda ostalih Balkanskih narodov. Zato je potrebno, da se njihovi odnošaji urede na osnovnih principih demokracije: enakopravnosti, svobode in bratstva. Razlike, ki obstojajo med Hrvati in Srbi, se ne morejo odstraniti s potezo peresa. V narodnih masah prevladuje afektivna logika nad logiko intelekta. Proces zbližavanja je treba prepustiti svojemu naravnemu postopnemu toku. Preveliko pospeševanje naravnega toka je prav tako škodljivo kot oviranje.

Iz krvave izkušnje državljanske vojne in komunistične revolucije morata hrvatski in srbski narod spoznati edino možen nauk. Čeprav je bila Jugoslavija pod strahovitim pritiskom nacifašističnega vojnega stroja in politični pritisk zaveznikov, bi bila naša tragedija vsekakor manjša, da je med Hrvati in Srbi vladal harmoničen odnos.

V interesu bodočih pokolenj je potrebno, da je naša generacija na višini svoje zgodovinske vloge in da gre po edino možni realni poti - poti ljubezni in odpuščanja. S tem bo oberžan prišlo do polnega izraza tudi osnovno načelo hrvatske seljaške stranke o slovanski vzajemnosti in uveljavljeno v temelj bodoče nove demokratske Jugoslavije."

"Glas Hrvatskih Rodoljuba" št.18.

+ + + + + + +

Radič je povedal veliko resnico, ko je dejal: "Politika se ne vodi z občutki, marveč z razumom!" Med občutki pa je najbolj negativno - mržnja.

REZULTATI TITOVLADE

NEKAJ ODLOMKOV IZ ČLANKOV "AMERIŠKE DOMOVINE" POD NASLOVOM "KOMUNISTI IN NARODNOST" TER "PO MIROVNI KONFERENCI":

Dopisnik "New York Timesa" piše iz Trsta, kako je Oskar Ferlan, predsednik Antifašistične unije Slovencev in Italijanov zagotavljal 21.septembra, da je cilj te unije, da dobi Jugoslavija Trst in sicer NE IZ NARODNOSTNIH, ZGODOVINSKIH, KULTURNIH ALI GOSPODARSKIH RAZLOGOV, AMPAK SAMO IZ SOCIALNIH. In te "socialne" razloge razloži takole: "Gledam Trst kot točko, kjer se srečujeta dva imperializma, imperializem zapada, ki ga predstavljate kapitalistični demokraciji in imperializem vzhoda, ki ga predstavlja socialna demokracija Rusije. In zame je samo to važno."

Ta izjava Ferlana pove brez ovinkov, da JUGOSLOVANSKIM KOMUNISTOM NE GRE ZA TRST, ker je potreben slovenskemu narodu in po zemljepisni in gospodarski legi ne pripada nikamor drugam kot k Sloveniji, s katero je bil združen dolga stoletja, ter Slovencem, ki ga obkrožajo od vseh strani s svojimi slovenskimi vasmi in ki so s svojo krvjo in svojim delom to mesto dvignili. KOMUNISTOM PO TEJ IZJAVI NI ZA TRST IZ NARODNIH ALI GOSPODARSKIH RAZLOGOV, AMPAK LE, KER HOČEJO, DA SPADA H KOMUNISTIČNEMU VZHODU, KI GA PREDSTAVLJA IN OBVLADUJE RUSIJA.

Zloraba slovenskega imena je Slovence drago stala tudi na Primorskem. Ob tej hinavščini komunizma, ki si nadene narodno ime, smo izgubili Trst, Gorico, Celovec. Ko so zavezniki videli, kako je partizanom na Primorskem prvo in zadnje komunizem, ko so videli, kako se vežejo slovenski komunisti z italijanskimi - je bil Trst izgubljen. Ni šlo več za to, ali bo Trst slovenski ali italijanski, ampak: ali pripade zapadu, kjer vlada demokracija, ali vzhodu totalitarnega komunizma. V tem sporu je vzhod podlegel in Slovenci smo izgubili svoje tri mejnike. KER SO HOTELI TRST ZA KOMUNIZEM IN NE ZA SLOVENSTVO, ZATO SMO GA IZGUBILI. V začetku navedeni izrek Ferlanov, besede vodilnega komunista, potrjuje, da smo mi to vprašanje vedno pravilno gledali.

V interesu nas vseh je tedaj, da dobro ločimo med komunizmom in slovenstvom in da se ne damo varati in izigravati od komunistične hinavščine. Slovenstvo pomeni za nas ljubezen do svojega rodu in delo za srečen razvoj slovenskih narodov. Zastonj pa iščete ljubezni tam, kjer je človek kot v komunizmu samo številka brez duše, zastonj iščete slovenstva v internacionalizmu, ne more biti predstavnik slovenstva Neslovan.

\+ + + + + + + +

Pred kratkim smo prinesli izjavo tržaškega komunista Oskarja Ferlana, ki vodi slovensko italijansko antifašistično združenje. Ta pove brez ovinkov, da ni za združitev Trsta z Jugoslavijo iz narodnostnih razlogov, ampak ker hoče biti v sklopu komunistične države. Tako kot ta Ferlan so mislili partizanski komunisti na splošno in uravnavali svojo taktiko po tem. Ob vsaki priložnosti so kazali in poudarjali svoj komunizem. Vsakogar so napadali, kdor ni trobil v njihov rog. Prirejali so demonstracije in manifestacije z rdečo zastavo ter s srpom in kladivom, da bi celemu svetu dopovedali, da jim je komunizem prvo. V svoji mednarodnosti, ki jo je komunizem vedno učil, so se bratili slovenski komunisti z Lahi in tako kazali, da jim ni za slovensko Primorsko, za slovenski Trst in Gorico, ampak za komunistični Trst in komunistično Gorico. Zavezniki so ta dokaz razumeli. Ni bilo težko spoznati iz vsega tega, da je Moskvi in Titovini za razširjenje boljševiške moči. Zato so sklenili, da ta pohod komunizma pri Trstu zaustavijo.

TRST SMO IZGUBILI, KER SO PARTIZANI SLOVENSKO NARODNO MISEL KOMPROMITIRALI S KOMUNIZMOM. Sedaj pišejo, kako je Kardelj in kako so drugi na pariški konferenci dokazovali slovensko pravico do Trsta. Ne rečemo, da se niso trudili za to. Toda še bolj glasno in jasno so na terenu pravilju dje dokazovali komunistično podivjanost in komunistične namene. Zato vse lepe besede na pariški konferenci proti grdim dejanjem komunizma v Jugo=

slaviji in še posebej na Primorskem niso mogle veliko pomeniti.

Zato bo zgodovina Slovencev pisala: Ko je bil Stalin poglavar vseh komunistov, ko je bil Tito vsemogočni diktator Jugoslavije, ko so vodili usodo Slovencev samovoljneži Kardelj, Kidrič, Bebler in tovariši, ko je komunizem strl vsak svoboden izraz slovenskega naroda, so zapadni narodi v strahu pred nadaljnim pohodom teh divjakov iztrgali Trst in Gorico iz slovenskega narodnega ozemlja.

Sedaj bijejo ti škodljivci naroda boj zadnjih straž na umiku. Zahtevajo za novo tržaško državo statut, po katerem mislijo, da bi mogli komunisti v Trstu gospodovati. Tako bi Trst postal nova komunistična države. S tem bijejo samo boj za novo italijansko komunistično državo, NE ZA SLOVENSKO. Za kaj je mednarodnemu komunistu, če je ta nova država laška, da je le komunistična!

Bijejo tudi boj za javno mnenje v Jugoslaviji. Pri najvažnejšem narodnem vprašanju so redi svoje velike kričavosti pa ravno tako velike nesposobnosti propadli. Res drže narod doma v strahu, vendar ta narod misli. Ta narod ve, da so ti komunistični politični špekulanti po svoji krivdi in po krivdi komunizma zapravili Trst in Gorico. Zato bo narod z njima vred še bolj zasovražil kruti diktatorski režim. Zato sedaj toliko vpijejo, da bi se pred razočaranim ljudstvom oprali. V strahu pred narodom se sedaj delajo odločne in gostobesedno bojevite - po izgubljeni bitki. Pa se ne bodo oprali. TRST IN GORICA BOSTA ZA VEDNO STRAŠNA OBSODBA NESPOSOBNOSTI SLOVENSKEGA PARTIZANSTVA.

???

"Atlantsko karto je prevarnik" je skozi mesece in leta nemške okupacije v Jugoslaviji oznanil nemški radio, vpili so govorniki na vseh mogočih "zborih" in pisal ves nemški in pronacistični tisk. Mi, nacionalni Jugoslovani, tega nismo verjeli. Verjeli smo v iskrenost in trdno odločnost velikih državnikov Roosevelta in Churchilla, "da ne želita nobenih ozemeljskih izpremenb, ki se ne bi skladale s svobodno izraženimi željami prizadetih narodov; da priznavata narodom pravico, da si po svoji volji izbirajo obliko vladavine, v kateri hočejo živeti ter da želita, da bodo povrnili suverene pravice in samovlado tistim, ki so jim bile nasilno vzete; da upata, da pride po uničenju nacistično nasilje do miru, ki bo nudil vsem narodom sredstva za varno prebivanje v okviru njihovih mej in ki bo dal vsem ljudem v vseh deželah zagotovilo za življenje v svobodi - brez ustrahovanja in brez pomanjkanja..." Trdno smo bili prepričani, da je vse nemške propagande samo gola laž, ki nas hoče odtrgati od naših velikih zaveznikov Anglije in Amerike. Kdor je živel med okupacijo v Jugoslaviji, bo vedel, s kakšnim navdušenjem in trdno vero smo v naših ilegalnih časopisih "Svoboda ali Smrt", "Vse za svobodo", "Vestnik", "Jugoslovanski vojak", "Slovenska Zaveza", "Svobodna Slovenija", "Zarja Svobode" itd. brali Atlantsko karto, štiri svobočine predsednika Roosevelta, velike besede Churchilla, Washingtonsko deklaracijo Združenih Narodov. Vsi smo bili - predvsem pa naša mladina - trdno prepričani, da za vsemi temi velikimi besedami stoje milijoni demokratičnih borcev, ki nas bodo rešili nacističnega pekla in nam prinesli Svobodo, prav v duhu teh velikih izjav in plemenitih misli. Toda že Teheranska, še bolj pa Jaltska konferenca, sta vlili v marsikatero dušo nezaupanje in malodušje: preveč je bilo popuščanja Sovjetom, preveč naivnega in slepega zaupanja ti t.z. katerih vrhovni šef generalisim in sekretar Vsezvezne komunistične partije boljševikov Stalin piše v svoji knjigi "Osnove leninizma" na strani 25.:

"Diktatura proletarijata je najodločnejša in najbrezobzirnejša vojna novega razreda proti močnejšemu sovražniku, proti buržuaziji. To je uporna borba, krvava in brez krvi, nasilna in mirna, vojaška in ekonomska, pedagoška in administrativna, proti silam in tradicijam stare družbe. To je zakon neomejene in na nasilju zasnovane vladavine proletarijata nad buržuazijo..."

Jugoslovani, ki smo izkusili na svoji koži krvavo komunistično revolucijo v Jugoslaviji, smo to predobro vedeli in poznali; čudili smo se le in se še čudimo, kako da o vseh grozotah komunizma nad prebivalstvom, ki

ne misli tako kot komunisti hočejo, zapadne demokracije ni nič vedele ali pa noče vedeti. Tako je narašèalo nezaupanje, majala se je vera v demokratske karte in aporezume - pox̌asi smo celo nehali v naših časopisih sploh pisariti o tem. Pred meseci, ob peti obletnici Atlantske karte, je celo zapisal nek emigrantski časopis, "kako to, da je petletnico Atlantske karte šla mimo svetovnega tiska, kot da je ne bi bilo?".

Je precej možnih razlogov za tako nezaupanje, za tako malodušje in nevero, razlogov, ki so možni in tehtni prav danes, ko vendar zapadne demokracije vidijo na vseh konferencah, na vseh sestankih, v vseh sporazumih, v vsem mednarodnem delovanju - izigravanje od tistega, ki istoča- sno najbolj vpije v svet o svoji miroljubnosti, svoji demokratičnosti in svobodoljubnosti.

- Začelo se je z vprašanjem Katyna, kar še danes ni povsem pojasnjeno. Zakaj Sovjeti ne prepuščajo ponovno z mednarodno komisijo žalostne tisočev Poljakov, ko pa vendar sedaj po milí volji vladajo na Poljskem?

- Žrtvovanje demokratične in mirne Finske, ki ni naredila drugega zločina, kot da je pred agresivnostjo Sovjetov branila svojo zemljo in se - ker ji drug ni pomagal - zvezala z nacistično Nemčijo. Z zapadnimi zavezniki pa je ohranila najboljše odnošaje.

- Žrtvovanje treh malih baltiških državic, ki so bile vsakomur vendar nenevarne; ki so vendar samo želele živeti v miru in svobodi. Danes so sestavni del Sovjetske Zveze, potem ko je bila uprizorjena plebiscitna komedija, za katero je vsak vedel, da za njo stoje sovjetski bajoneti in vsemogočna NKVD.

- Varšavski upor Bora Komorovskega, kjer so Sovjeti na tako klasično mojsteraki način izigrali i zapadne zaveznike i samo Poljsko...

- Odvajanje stotisočev ruskih vojakov, bivših nemških vojnih ujetnikov, iz nekdanjih ujetniških taborišč v Sibirijo na prevzgojo, ker so ti vojaki po bivanju v Evropi pox̌ semi zaèeli misliti po svoje in niso več slepo verjeti političnim komisarjem. In da bo komedije še večja, je javila po pisanju Continental News Sevice-a moskovska "Rdeče Zvezde", da so bili deportiranci potem, ko so spoznali važno vlogo naseljevanja dragocenih dežel Sibirije, nad svojim delom tako navdušeni, da so se odločili za vedno ostati v Sibiriji!

- V Sovjetski Zvezi še vedno obstojajo tisočera koncentracijska taborišča, kjer je internirnih preko petnajst milijonov političnih kaznjencev, ki so kaznovani z najtežjim težaškim delom pod najslabšimi življenjskimi prilikami. In bogve koliko stotisočev sličnih deportirancev in kaznjencev je po taboriščih Vzhodne Evrope za železnim zastorom...?

- Deportacija vsega prebivalstva dveh krimsko-kavkaških avtonomnih oblasti v Sibirijo sedem milijonov ljudi!

- Izjava generalisima Stalina, v kateri povsem jasno kaže sovjetsko pot k socializmu - "katere ni mogoče prehoditi brez prelitja krvi!" - pa potrjuje vse pomisleke o zakonitem prelivanju krvi milijonov v Sovjetski Zvezi in njenih satelitih!

- Mogli bi naštetí tudi stotine Katynskih jam v Jugoslaviji, Madžarski, Bolgariji, Romuniji, na Baltiku in Poljskem, strašno početje sovjetskih vojakov nad ženami v okupiranih deželah, neomejeno ropanje in vandalstvo - pa itak nima pomena.

Takšno je torej nasprotje med velikimi sosedami Atlantske karte in med stvarnostjo povojne Svobode - v najbolj grobih potezah! Milijoni so pričakovali Svobodo, prisijalo pa ni niti polovici podjarmljenih.

Močni protesti in note zaradi uboja petih ameriških letalcev v Jugoslaviji so nam nehote stavile vprašanje: "Zakaj se noben državnik na svetu ne dvigne in ne protestira pred Združenimi Narodi v imenu človečanstva nad strahotnimi umori in preganjanjem milijonov prebivalcev s strani komunistične manjšine v Vzhodni Evropi in Sibiriji? Ali so samo Male zapadne demokracije v to vojno proti fašizmu, da pod fraso "nevmešavanje v notranje zadeve neke dežele" lahko milijoni prebivalcev brez vsakega protesta zapadnih demokracij in Združenih Narodov trpijo preganjanje, uničevanje in sužnost XX.stoletja?! Ali je bolj važno na vseh zasedanjih Združenih narodov ali Mirovne konference tedne in tedne se prerekati o postopku in poslovniku, namesto da vsa svetovna demokracija kot en mož nastopi

v obrambo človečanskih pravic milijonov ljudi in pred vsem svetom pove jasno, da je komunizem le druga beseda za nacizem Hitlerja in fašizem Mussolinija?! -J.D.

BAROMETER

POROČILO GENERALA MARSHALLA, SEDANJEGA AMERIŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA, pravi med drugim: "Komunisti so za dosego svojih smotrov ne obotavljajo izdajati najbolj drastičnih ukrepov, kot n.pr. sistematično uničevanje prometnih zvez, da bi uničili kitajsko gospodarstvo in ustvarili položaj, ki bi olajšal padec ali izlom vlade. Komunisti so pri tem prav nič ne ozirajo na trpljenje naroda. Značilna za izzivalni nastop kitajske komunistič ne stranke je njena propaganda. Ameriškemu narodu želim povedati, da je kitajska komunistična stranka namerno napačno razlagala in obrekovala dejanja, politiko in namene, ki jih zasleduje naša vlada; komunistična propaganda, ki se ne ozira na resnico in dejstva, je podala popolen dokaz o svojem namenu, da hoče prevzeti kitajski narod in svet ter ustvariti sovražtvo do Američanov. Težko mi je bilo ostati tiho sredi teh javnih obrekovanj. Za rešitev položaja bi morali po mojem mnenju prevzeti vodstvo vlade zmerni demokratski elementi ter manjše stranke, ki jih sestavljajo odlične skupine mož, ki pa nimajo potrebne politične moči, da bi izvajale nadzorstvo. Po mojem mnenju bi njihovo plodonosno delo s pomočjo dobre vlade pod vodstvom generalisima Čangkajška privedlo do enotnosti."

NEW YORK TIMES pišejo k predjemu: "Poročilo o položaju na Kitajskem, ki ga je objavil Marshall, je postalo z njegovim imenovanjem za zunanjega ministra dejansko prva izjava o njegovih pogledih in njegovi politiki, ki velja nele za Kitajsko, ampak za ves svet. - Sile, ki se borijo za nadoblast na Kitajskem, so ne delu tudi povsod drugod po svetu. Stališče novega zunanjega ministra do teh sil pomeni po vsej verjetnosti tudi stališče, ki ga zavzema do njih ameriška vlada. - Glede na navidezno nespravljivo silo, ki vodijo neizogibno k zapadu, je to na prvi pogled precej vznemirljivo poročilo. Vendar pa to poročilo tudi nakazuje pot, v kateri vidi gen.Marshall rešitev predvsem seveda za Kitajsko, verjetno pa tudi za ostali svet. Ta pot ni zgolj mehanična koalicija med ekstremisti, ampak predvsem oblasti po liberalnih in zmernih elementih vseh skupin, ki stoje zdaj ob strani. - General Marshall obtožuje kot krivce za sedanji brezizhodni položaj komuniste pa tudi reakcionarje. Ko nakazuje izhod iz tega, je precej skeptičen, ali bodo Kitajci res hoteli iti po tej poti. - Združene države, katerih koristi in bodočnost so tako globoko povezane z borbo na Kitajskem, imajo samo eno izbero, to je, da podpirajo ustavne elemente na Kitajskem, to je Čangkajška in liberalce, ki so omogočili kitajsko ustavo. Po drugi strani pa je upati, da to edino Čangkajšek nadaljeval gori naznačeno politiko.

AMERIŠKI VOJAŠKI STROKOVNJAKI pravijo, da bi Sovjeti po uspehu v dardanelskem vprašanju prodrli v vse kote Sredozemlja "levo, desno in naravnost naprej - v iskanju svojega nikdar dosegljivega idealo vojaške varnosti".

V POLITIČNEM ODBORU OZN je angleški delegat Sir Harley Chewarcas dejal: "Trditev, da je atomska bomba najstrašnejše orožje, niso danes več nikake sigurne osnove. Za tako najnovejšega orožja se sicer še ne ve, toda da obstoja, ni več nepoznana stvar." Torej ima tudi Anglija novo tajno orožje?

AMERIŠKO MORNARIŠKO MINISTRSTVO je objavilo, da so za časa vojne skonstruirali "tajno torpedo", ki je važno zato, ker ni nujno, da zadene tok no v cilj. Sprožilec je lahko nameščen tako, da eksplozija nastane v bližini cilja. Rušilna moč tega torpeda je izvanredno velika. Eksplozija pod ladjo, ki ima trupom povzroči tudi najtežjih ladijskih oklepov.

NAJNOVEJŠI AMERIŠKI TRANSPORTNI AVIJON sprejme 180 potnikov in ima akcijski radij osem tisoč kilometrov. Leti s hitrostjo 480 km na uro in se poslužuje štirih motorjev, od katerih ima vsak tri tisoč konjskih sil.

ANGLIJA IN FRANCIJA bosta sklenili ekonomsko zvezo in ustanovili v ta namen anglo-francoski gospodarski odbor. Glavno zaslugo za to ima Blum. Nova zveza bo imela velik pomen za vzpostavo gospodarske stabilnosti v zapadni Evropi, ki ji je radi vrgli komunisti s stavkami v kaos.

NOVI PREDSEDNIK IV.FRANCOSKE REPUBLIKE je socialist Auriol. Podprli so ga tudi komunisti.

GLEDE NA ANGLEŠKO PRITOŽBO proti Albaniji pred OZN pravi "Times": Albanski voditelji se morajo naučiti takta v mednarodnih odnosih.

JUGOSLAVIJA JE POSLALA namestnikom zun.ministrov spomenico, v kateri pravi, da je Avstrija prav tako krive za vojne zločine v Jugoslaviji kot Nemčija. V spomenici je izražena zahteva po priključitvi dela Koroške s 180 tisočimi prebivalci, od krajev pa Beljak in Celovec. Za Hrvate na Brandenburškem zahteva polno zaščito ali pa zamenjavo prebivalstva.

"TIMES" PIŠE: Nemci se bolj zanimajo za prehrano in kurjavo kot pa razgovore v Londonu.

PRI OTVORITVI ZASEDANJA namestnikov zun.ministrov je govoril Bevin in povdaril važnost podonavskega problema.

Saragat je podal ostavko na predsednika italijanske skupščine. Neni je dejal, da so socialisti zadovoljni, ker se je ločila skupina, ki ni bila za sodelovanje s komunisti. Ta skupina je neznatna, je dejal Neni. Saragat je osnoval "samostojno socialistično stranko".

JUGOSLAVIJI NIČESAR VEČ NE PRINAŠAJO NA KROŽNIKU! - Jugoslovanska vlada je poslala protestne note Angliji in Ameriki, ker še ni bilo izročenih doslej 750 italijanskih vojnih zločincev Jugoslaviji. Anglija na to odgovorila, da je to stvar italijanske vlade, ne pa zavezniške policije.

JALTSKI SPORAZUM VSTAJA OD MRTVIH? - V ostri ameriški noti Angliji in Sovjetski zvezi v pogledu svobodnih volitev na Poljskem, čitamo med drugim: "Po mnenju moje vlade," sporoča ameriški veleposlanik v Moskvi sovjetski vladi, "gre tu za svetost mednarodnih pogodb, to je načelo, od katerega je odvisna vzpostavitev in ohranitev miru ter pravice s spoštovanjem zakona. Obveznosti v pogledu poljskih volitev, ki jih je prevzela moja vlada v Jalti in ki so jih ponovili v Potsdamu v sporazumu s svojetsko in britansko vlado ter obveznosti, ki jih je nato prevzela poljska vlada in ki so jih večkrat ponovili, določajo potek svobodnih in rednih volitev po vzoru in na način, kot je opisan zgoraj."-"Dejstvo, da se ta mednarodni sporazum nanaša na poljske volitve, nima nobene važnosti. Važno dejstvo pa je, da gre za mednarodni sporazum, po katerem se morajo ravnati štiri prizadete države. Zaradi tega je moja vlada mnenja, da bi ena izmed strank, ki so sklenile ta sporazum, kršila slovesno prevzeto obveznost, če ne bi izvajala najodločnejših ukrepov za zagotovitev izvajanja sporazuma. Iz tega razloga moja vlada meni, da je dolžnost in pravica treh velesil, ki so podpisale sporazuma v Jalti in Potsdamu, da poljsko vlado na najbolj prijateljski način, istočasno pa najodločnejše opozorijo, da poljska vlada ne izpolnjuje prevzetih obveznosti." - Volitve na Poljskem so določene za 19. januar t.l.

PET AMERIŠKIH GENERALOV V DIPLOMATSKI SLUŽBI: General Marshal - zun.minister; general MacArthur - guverner na Japonskem; Bedell Smith - veleposlanik v Moskvi (s tem popravljamo svojo napako v prejšnji številki); MacNarney - ameriški zastopnik v Nemčiji; general Wedemeyer - veleposlanik na Kitajskem.

NA MADŽARSKEM so odkrili zaroto, ki je imela namen strmoglaviti sedanjo vlado, čim bi se umaknile sovjetske čete.

ARGENTINA JE DALA FRANCOVI ŠPANIJI 150 milijonov funtov sterlingov posojila. Tretjina tega bo na razpolago pri argentinskem dobroimetju v Londonu, kar bo Španiji omogočilo večji nakup v Angliji... Prav tako je dala Argentina Franciji posojilo 600 milijonov pezosov.

VARNOSTNI SVET je brez vsake spremembe odobril stalni statut svobodnega tržaškega ozemlja. VS se je obvezal, da bo jamčil neodvisnost in ozemelj

sko nedotakljivost internacionaliziranega ozemlja. Prevzel je odgovornost za dobrobit in varnost prebivalcev tega področja.

SPECTATOR PIŠE: Sovjetski nameni so jasni. Po eni strani si Sovjeti stalno prizadevajo, da bi dosegli nadzorstvo nad Dardanelami, po drugi strani pa stalno stremijo po petrolejskih vrelcih v južnem Iranu in Iraku ter po izhodu v južna morja. Poleg komunističnih spletk v Grčiji je potrebno le še, da se nad Azerbejdžan in severno Sirijo razširi komunistično nadzorstvo, pa bo Turčija obkoljena.

TRANSJORDANSKI KRALJ Abdulah, ki misli skleniti državno zvezo z Irakom, je prispel v Ankaro, kjer bo gost predsednika Inönija. Izgleda, da se prilike na Srednjem Vzhodu konsolidirajo na škodo komunistom.

INDIJSKA POLICIJA je v prisotnosti dveh predstavnikov indijske vlade izvedla obširne racije in preiskave v uradih komunistične stranke širom države. Tako tudi v Bombayu, Delhiju in Kalkuti. Zlasti so preiskali uredništvo komunističnega lista "Narodni vek".

RAZGLED

ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTER NENI JE PODAL OSTAVKO NA TA POLOŽAJ.

V pogledu nemškega problema je USA predložila, da se osnuje federativna Nemčija, ki bo demilitarizirana in s proizvodnjo, ki bo zadostovala za lastne potrebe. - V Londonu so objavili, da namestniki zun.ministrov ne nameravajo Avstrije niti pohvaliti niti obsoditi, ampak le ugotoviti zgodovinska dejstva.- Sovjeti so sklenili, da prenehajo z razstavljanjem industrijskih naprav v svoji coni v Nemčiji.

V OZN razpravljajo še vedno o razorožitvi in atomski energiji. Anglo-ameriška delegata trdno vztrajata na tem, da se oba vprašanja reŠujeta istočasno, ker brez uspešne mednarodne kontrole atomskih orožij, ne more biti govora o razorožitvi. Odbor za razorožitev mora predložiti svoje poročilo do 30.aprila t.l. Sovjeti so za krajši rok.

V Ameriki in Kanadi se vrši reorganizacija vojnih sil. Truman je objavil, da bodo vse vrste vojske podpadle pod enotno ministerstvo. V istem smislu se vrši proces tudi v Kanadi.

V Angliji je po enajstih dneh prekinjena stavka transportnih delavcev. V USA pa je osnovan tkzv. "Industrijski Svet", ki bo presojevalni odbor med delavci in delodajalci.

Sovjetska zveza zahteva bazo na Spitzbergih (Norveška) v Severnem ledenem morju, ki so bili z mednarodnim sporazumom demilitarizirani. Sovjeti trdijo, da ta sporazum ne odgovarja več mednarodnemu položaju. Anglija, kot podpisnica omenjena sporazuma, zahteva, da se eventuelna revizija sklene na konferenci vseh podpisnic pakta. Sovjeti pa menijo, da je to norveško-sovjetska zadeva.

V Franciji je predsednik republike Auriol pričel razgovore za sestavo nove vlade. Izgleda, da bo mandat dobil spet Leon Blum. Z izvolitvijo predsednika republike je bila sprejeta tudi nova ustava. Auriolova izvolitev je naletela na ugoden odmev v inozemstvu in anglosemeriški listi jo tolmačijo kot zmago demokracije v Franciji.

Mikolajczyk je v dveh radijski govorih ostro napadel metode varšavske vlade napram njegovim pristašem. Izjavil je, da so volilni rezultati že v naprej določeni. Vladni blok strank s komunisti na čelu trdi, da bo povolitvah sestavil vlado brez Mikolajczykove kmetske stranke.

Churchill je postal predsednik Odbora za Zedinjeno Evropo, ki naj bi imela dobre zveze i s Sovjetsko zvezo i z Ameriko.

V Beogradu je bil obsojen na šest let robije angleški državljan in bivši uradnik angleškega ministerstva za oskrbo Štefan Zoner, ker je baje "ko laboriral" z Mihajlovićem.

Maršal Vasiljevski bo v juniju vrnil Montgomery-u obisk v Londonu.

V Haifi (Palestina) je spet nastala eksplozija, ki je terjala cca 100 žrtev. - Višji Arabski Svet je sklenil, da se Arabci udeleže palestinske konference v Londonu. Pozval je Anglijo k energičnim ukrepom za uničenje teroristov.

Kitajska vlada je objavila, da bo nadaljevala pregovore s komunisti.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 258. 25. januar 1947. L. III.

S FRAZAMI PROTI KOMUNIZMU?

Borba dveh svetov - dveh ideologij - dveh pogledov na življenje in človeško družbo - borba med materializmom in duhovnostjo, borba med krščanstvom in brezboštvom. To je obeležje današnjega časa.

Ali pa se ljudje tega tudi zavedajo?

Komunisti nedvomno. Oni imajo točno odrejen cilj, točno odrejene metode in točno opredeljene pojme. O nasprotnem taboru, v katerem se nahajamo tudi mi, pa ne bi mogli tega docela potrditi. Vkolikor so komunisti preveč fanatični, smo mi odn. nam podobni preveč mlačni. Mlačni pa zaradi tega, ker obstoja v svetu še vedno preveč sil, ki nas same razkrajajo. A to zato, ker nekateri ljudje ne morejo razumeti, da voz, s katerim so se vozili v preteklem stoletju, je trhel in v razpadanju ravno zaradi pojave ekstremističnih sil, ki jih s svojim vozom daleč prehitevajo. S tem hočemo reči, da neketeri ljudje še vedno spijo ali pa nočejo spregledati potrebe po reviziji svojega mišljenja odnosno jim ni do borbe, čeprav se brez nje ne bo ničesar opravilo proti komunizmu. Znani londonski pisec Nicolson je pred kratkim dejal: "Začeti moramo razmišljati, razmišljati globoko, razmišljati vedno znova, misliti daleč naprej..." In verujemo, da se ni zmotil. Razmišljanje pa se mora pričeti pri sami osnovi in zadati si je treba kot prvo - vprašanje: "KAJ JE ČLOVEK?", nato pa: "KDO JE IN KAJ HOČE?" Že če priznavamo samo naravne zakone, pa bomo nujno prišli do spoznanja, zakaj marksizem ne more biti ona rešilna bilka človeštvu, ki išče novih potov po pravičnejši ureditvi človeške družbe in odnosov med ljudmi sploh.

Če se deli človeštvo po razredih: plemstvo odn. aristokracija ali pa velekapitalisti, ki so si pridobili svoje premoženje s pomočjo izžemanja svojih uslužbencev; takozvani svobodnjaki s političnimi pravicami in ljudje brez političnih pravic, a ne po svoji krivdi - potem smo tudi mi za brezrazredno družbo, potem smo tudi mi za enakost - smo v tej točki komunisti. Če pa se deli človeštvo po "razredih": kmet, delavec, intelektualec - potem pa smo proti "brezrazredni družbi", ker ravno na teh treh počiva ves človeški rod. Ne moremo kar automatično prištevati intelektualce med "buržuazijo", a delavce in v neki meri tudi kmete med "proletarijat". Nihče pa ne more in ne sme braniti delavcu in kmetu, da se izobrazi, kakor tu ni meščanu že ob rojstvu zapisano, da je "izvoljeni del naroda odn. sol naroda". Vsakomur po sposobnosti in nagnjenosti k nekemu poklicu je treba omogočiti napredovanje. Postavljanje prirodnega reda na glavo, kakor n.pr. sedaj v Jugoslaviji, kjer je delavec zamenjal kramp za pero in intelektualec duševno delo za težaško, da se "poenoti" narod, prav gotovo ne more voditi k dobrim rezultatom. Nasprotno, niti delavec niti intelektualec ne bosta pri svojem novem poslu dosegla onih uspehov, ki bi jih lahko, če bi opravljala vsak svoj posel, ki jima pritiče. Toda oba morata imeti dovolj zagotovljen obstanek in zaščito, da ne bosta izkoriščala in bila izkoriščana. Ne zahteva se enakost poslov, marveč harmonije med njimi.

Ni dovolj, da nekdo povdarja krščanske temelje človeške družbe, marveč je dosti bolj važno, da se krščanskih načel tudi DEJANSKO pridržuje pri svojem delovanju. To je ena izmed najbolj šibkih točk takozvanega "antikomunističnega sveta". Ako nekdo n.pr. propagira svobodo, pa jo odreka onim, ki si jo ne zamišljajo enako kot on, potem je njegovo povdarjanje krščanskih načel zgolj demagoštvo brez dejanske podlage. Imamo tudi drug primer, ki smo ga imeli in ki ga imamo še priliko opazovati: da namreč nekdo

n.pr. daje velike vsote denarja v razne humanitarne svrhe ter pri tem dobiva naslov "dobrodelnika", a pri tem tlači in slepari svoje uslužbence in bližnje ter gleda, da iz njihovega dela izvleče kar največje dobičke. Na ta način je lahko postati "dobrodelnik" in moderni Samaritan. Tudi v samem karskem življenju je znana posebna vrsta "dvojne morale", ko se "našim" spregleduje, da so le "na liniji", medtem ko se nasprotnika za iste prestopke obsoja kot največje hudodelce.

Da ni "protikomunistični svet" v svoji notranjosti popolnoma enoten, da ne predstavlja "enotne fronte", je docela razumljivo, kajti krščanstvo ne pomeni diktaturo in "glajhšaltunge" kot je to slučaj pri nacifašizmu in komunizmu. Saj s krščanskega vidika prav tako ni upravičena "desna diktatura", pa naj se njeni voditelji še tako sklicujejo na krščanska načela. Toda prav v načelu medsebojne strpnosti je razlika med komunizmom in njegovim nasprotnikom. Ako pa se to načelo v življenju ne izvaja, leži potem pač krivda na človeku samemu, ki mu je krščanska etika zgolj pripraven instrument za prikrivanje svoje lastne sebičnosti.

Komunistično diktaturo je moči zrušiti s silo orožja, komunizem kot tak pa ni moči uničiti s silo zakona. Pač, s silo zakona, toda uperjena ne proti komunizmu, marveč proti onemu, kar rodi komunizem...

Vladimir Tavčar.

+ + + + + + + + +

"Nekoč sem sedel ob vznožju Himalaje na bregu reke. Iz vode potegnem okroglo kepo kamna. Razbijem jo, pa je bila znotraj čisto suha, dasi je bila leta in leta v vodi. Taki so ljudje v Evropi. Stoletja jih že preveva krščanstvo. Pa ni vanje prodrlo in ne živi v njih. Tega pa ni kriva krščanska vera, marveč trdota njih srca. Materializem (zakopanost v posvetno) in intelektualizem (prevzetnost zaradi umskega napredka) sta zakrknila njih srca." Take je ugotovitev nekega Indijca.

"Nepošten dobiček je izguba!" pravi kitajski pregovor.

BALKAN - balkanskim narodom!

IZ SPOMENICE JUGOSLOVANSKEGA NARODNEGA ODBORA PREDSEDNIKU IN GENERALNEMU TAJNIKU -OZN- TER VSEM DELEGATOM NA SKUPŠČINI ORG. ZDRUŽ. NARODOV:

"Za železno zaveso, ki loči Jugoslavijo od zapadne Evrope, ne ponehuje akcija revolucionarnih sodišč in preganjanje s strani tajne policije. Nihče ni siguren, da ne bo pod enim ali drugim izgovorom obsojen na smrt, ali na smrtonosno prisilno delo ali pa celo kar brez sojenja kratko -malo odstranjen. Koncentracijskih taborišč je danes v Jugoslaviji več kot pa jih je bilo za časa nemške okupacije."

"Zunanja politika Jugoslavije je postala pod upravo Komunistične Partije nevarna v prvi vrsti za mir na Balkanu, pa tudi za mir na splošno. Nekoč je bila Jugoslavija steber balkanskega miru in pobornik svobode balkanskih narodov. Danes pa poizkuša postavljati svet pred izvršena dejstva in povzroča na svojih mejah, pa tudi preko njih, oborožene spopade, ki se lahko v vsakem trenutku spremenijo v spopade največjega mednarodnega značaja."

"V interesu miru na Balkanu je, da se že vendar enkrat prenehe s politiko "vplivnostnih področij", "življenskega prostora", "zone sigurnosti" .... Skrajni čas je izkazati spoštovanje staremu, toda vedno točnemu načelu: "BALKAN BALKANSKIM NARODOM". Samo na ta način si lahko ti narodi povrnejo svobodo, ki so jo izgubili in le na ta način bodo prenehali ogrožati mir v svetu kot sateliti tujega imperializma.

Združeni narodi stalno izpovedujejo, da ne more biti miru in sodelovanja med narodi vse dotlej, dokler se vsakemu narodu ne prepusti popolna svobode, da si izbere sam, pod katero bo živel. Ta svoboda je danes docela prikrajšana balkanskim narodom. Vsiljujejo se jim režimi, ki ne odgovarjajo njihovi volji, marveč tujim interesom. Bitni pogoji mednarodnega miru in sodelovanja, taka kot jih razumejo Združeni Narodi, na Balkanu niso izpolnjeni."

"Jugoslovanski Narodni Odbor, v katerem se nahajajo predstavniki vseh

onih političnih strank, ki so se 27.marca 1941 leta izjavile proti Osi, je živa članica Organizacije Združenih Narodov, da to njegovo spomenico proti današnjemu režimu v Jugoslaviji iznesejo v smislu 34.11 (točke 2 in 3) Listine pred Generalno Skupščino s predlogom, da se opozori Varnostni Svet na položaj v Jugoslaviji, ki po krivdi in odgovornosti sedanjega režima, a proti volji naroda, postavlja v nevarnost mir na Balkanu in v Evropi ter s tem tudi mednarodni mir. Jugoslovanski Narodni Odbor prosi, da Varnostni Svet potom mednarodne komisije izvede preiskavo (34.34 Listine) na licu mesta o totalitarnem režimu v Jugoslaviji. V svrho popolnoma svobodne preiskave je potrebno jamčiti, da jugoslovanski državljani ne bodo prizadeti zaradi svojih izpovedi komisiji. Poročilo komisije bo upravičilo Organizacijo Združenih Narodov, da podvzame korake za spoštovanje mednarodnih dogovorov kot sta sporazuma v Jalti in pa Listina Organizacije Združenih Narodov."

Čeprav spomenica JNO tudi topot še ni dosegla popolnoma svoj namen, vendar pa je značilno, da se v angloameriških notah v pogledu Poljske z vso ostrino in prvič po dveh letih zopet povdarja jaltski sporazum, ki ga morajo izvesti štiri države, med katerimi je tudi Jugoslavija. Lahko smo prepričani, da kaže kazalec mednarodne situacije v pogledu Titovega režima - pol dvanajsto uro...

JNO pravi v svoji božični poslanici med drugim:

"Zakaj smo v emigraciji? Zato, ker zahtevamo svobodo. Komunistični režim monopolizira svobodo samo za komuniste, a jo odreka vsem drugim. Mi moremo doseči svobodo samo z borbo; medtem ko pripada druga pot (sodelovanja s komunisti, da bi jih spreobrnili -op.ur.) "koristnim budalam". Zato smo v emigraciji. A emigracija je borba in to težka borba. Emigrantski kruh je grenak kruh. To smo že davno občutili. In za uspešno borbo v emigraciji je potrebno gotovo junaštvo in gotova morala. To borbo moramo voditi pametno. Naj nam je večno pred očmi glavni cilj: Svoboda.

"V teh najtežjih dneh naše zgodovine zberimo vse svoje sile za dosego tega glavnega cilja. Ne zapadajmo malenkostim, ki nam ne bodo ukradle moči, ki je potrebna za glavno borbo.

Vsakdo od nas, pa naj bo Srb, Hrvat ali Slovenec, ki smatra, da nam je možen obstanek ali boljša bodočnost brez Jugoslavije, daje samo prostovoljni prispevek Titu in Komunistični Partiji, sebe pa uvršča v skupino za komunizem "koristnih budal".

Svobodna Jugoslavija s svobodnimi in zedinjenimi Srbi, Hrvati in Slovenci v narodni državi z resničnimi demokratskimi ustanovami, je naš cilj."

SVOBODA JE PREDPOGOJ

"SELJAČKA JUGOSLAVIJA" PIŠE V ČLANKU "SAMO SLOGA SRBINA SPASAVA" SLEDEČE:

"Ako je maršal Tito izvedel gotove stvari, ki so po sebi dobre, bodo ostale. Toda smatramo, da se prave socialne reforme lahko ostvarijo šele z vzpostavitvijo svobode in odstranitvijo politične diktature komunistične partije, ki ne spoštuje niti največje vrednosti človečanstva, niti dostojanstvo človekove osebnosti, niti večno pravico človeka na polno svobodo. Mi ne bomo dovolili, da emigracija izgleda kot kontra-revolucija, neke vrste Kolčak-Denjikin kombinacija. To ne bomo dovolili že iz taktičnega in ne samo iz principelnega razloga, kajti to bi bil najboljši način, da se Titova diktatura obdrži in reši. Mi bomo dobili bitko in to zelo težko bitko samo tako, če bomo vsebovali v sebi vse koristne odločitve in spre jeli samo še one izpremembe, ki danes davijo naš narod. A kaj ga davi, vemo. Vemo, da ga duši politični teror."

Kar se tiče prve Jugoslavije, piše imenovani organ srbske zemljoradniške stranke: "Leta 1918 je bilo treba ustvariti novo državo na bazi srbske, hrvatske in slovenske državnosti in narodne suverenosti, ne pa sprejeti Vidovdansko ustavo, kajti od tedaj dejansko tudi izvira kriza naše države. Tako bi ta naša nova država odgovarjala osnovnim težnjam vseh treh. Nacionalni problemi bi bili rešeni in nova država usposobljena v polni meri za reševanje ekonomskih in socialnih problemov, kar je predstavljalo vedno osnovni ideal in glavne smernice zemljoradniške stranke."

REDKA PRILIKA V ZGODOVINI = IZGUBLJENA

"HRVATSKI GLAS", ORGAN HSS V KANADI, UGO= TAVLJA V ČLANKU "JUNIUSOVI PORTRETI - DE= LEGATI NFR JUGOSLAVIJE NA SKUPŠTINI UJNO, NACIJA" :

"Kardelj je ključ jugoslovanske zunanje politike. UPROPAŠTIL JE TRST IN VSE NAŠE JADRANSKO VPRAŠANJE. Dr.Josip Smodlaka n.pr.emetra, da je Kardelj odgovoren za vse, kar se je zgodilo s Trstom. Iz Trsta je napravil vpe= šanje komunističnega režima in zato so Slovenci izgubili redko priliko v zgodovini, da dobijo Trst. V Londonu, Parizu in drugod je začel napadati za= padni kapitalizem in "zapadno reakcijo", kar je tudi glavni vzrok, da smo izgubili Trst. Če bi bil Kardelj opreznejši doma in izven nje, ne bi se za deve tako nesrečno in usodno razvijale, kot so se, toda Kardelj je to na= pravil zato, ker mu ni šlo toliko za Trst kolikor za to, da se v Trstu vi je rdeča zastava."

„Làži, nekaj bo že ostalo!"
(KOMUNISTIČNO GESLO)

BEOGRAJSKA "BORBA", ORGAN KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE, SE JE V ČLANKU "O »HUMANOSTI« LOR= DA BEVERIDGE-A"(O "humanem"lordu Beveridgeu in njegovih somišljenikih) 25.DEC.1946. NA ŠIROKO RAZPISALA O "VOJNIH ZLOČINCIH" IN "KOLABORACIO= NISTIH", KI NAJ BI JIH ŠČITILI ZAPADNI ZAVEZNI= KI. DA JI NE OSTANEMO DOLŽNI, NAVAJAMO TU SE EN PRIMER V NIZU MNOGIH, KI JASNO KAŽE, DA KOMUNI= STI VRIŠE LE ZATO, DA SVOJE LASTNE ZLOČINE PRI= KRIJEJO.

V Požarevcu, rojstnem mestu Nome Markoviča, je vzdrževal tesne zveze s komunisti znani Volksdeutscher Baumann, politični referent in tolmač ne Kreiskomandaturi v Požarevcu. Imel je zvezo s partizanskim Narodno-osvobo dilnim odborom iz Kučeva, kateremu je načeloval zdravnik dr.Svetislav Ado movič, poznani komunist. Ko je bil ta s člani odbora aretiran po Srbski po liciji, so bili vsi aretiranci kmalu nato na zahtevo Baumanna izpuščeni , odbor pa je odslej deloval v celem požarevaškem okrožju proti organizaci= ji Draže Mihajloviča. Preko tega odbora je Baumann dobil stike tudi z Mon čilom (Momo) Markovičem, ki je kot politični komisar Glavnega Štaba NOV in PO-Srbije vodil "politično otran oboroženega odpora v Srbiji". Odtlej je Marković redno pošiljal Baumannu poročila o kretanju nacionalnih odredov generala Mihajloviča ter z njim sklenil dogovor o nenapadanju okupatorskih železniških transportov, ki so vozili rudo iz Borskega rudnika, iz rudni= v Majdanpeku in les iz Homoljskih gozdov. Kot povračilo pa se je Baumann obvezal, da bo reševal iz zaporov vodilne partizansko-komunistične funkcio narje. Baumann je celo uspel, da Srbska policija in Srbski dobrovoljaški kor pus nista mogla brez njegovega pristanka - kot predstavnika nemške Kreisko mandature v Požarevcu - aretirati nobene civilne osebe. Baumann je tudi or ganiziral napad na Srbsko državno stražo in policijske organe, ki so vodi li v Beograd skupino aretiranih komunistov iz okolice Velikega Gradišča. V tej skupini se je nahajal tudi politkomisar Homoljskega partizanskega od= reda Pera Stojnić, nazvan "Metalac", ki je bil pred tem težko ranjen v bor bi s Srbsko državno stražo.

Kdo je Momo Marković? Student medicine iz Požarevca, je vojni Glavni krajinskega komiteja KP za Srbijo, ki je kmalu po vstopu Lovjetije v voj= no na strani zaveznikov odšel na teren ter vodil koncem 1941 le= ta upor v Vzhodni Srbiji (Milanovac). Z ustanovitvijo Glavnega štaba NOV in PO-Srbije je postal politkomisar istega. Deloval je pod konspirativnim imenom "Ivo" in "Slepi". Bil je član AVNOJ-a, kasneje pa član Narodne skup ščine za okrožje Kosmaj. Bil je tudi minister za notranje zadeve v srbski fe deralni vladi. 21.maja 1946 pa je postal predsednik Kontrolne komisije za Srbijo. Obenem je tudi član Srbske narodne skupščine in še vedno član Po krajinskega komiteja KP za Srbijo. Vsekakor torej "neoporečen" človek...

REŠITEV: VZPOSTAVITEV SVOBODE

IZVLEČKI IZ ČLANKA "TIMES"-A, 20.DEC.46., KI POPISUJE DEBATO V BRITANSKI ZGORNJI ZBORNICI O BEGUNCIH :

"Ni treba preiskovati vprašanja," je dejal lord Beveridge, "zakaj so ti ljudje tam, kjer so sedaj. Vprašanje je, kaj je treba sedaj z njimi napraviti. Ti ljudje predstavljajo sliko bede in žalostnega položaja, sliko ljudi, ki so zaradi vojne bili iztr_gani iz vsakdanjega življenja. Vzrok, da se ti ljudje ne vrnejo domov, je strah pred tem, kar bi našli doma, če bi se vrnili, namreč vlade po sovjetskem vzorcu, tako v Jugoslaviji, SSSR, v bal_tskih državah in v manjši meri na Poljskem."

"Res je, da reševanje naselitve beguncev ni stvar, ki bi jo mogla rešiti samo Britanija. Mnoge države imajo zato več možnosti. Po vsem tem je vprašanje naselitve enega milijona ljudi po vsem svetu lahka, s stališča človeškega trpljenja velika stvar," je dejal lord Beveridge in zbornica mu je ploskala. Neto pa je nadaljeval:

"V britanski zoni v Nemčiji je sedaj okoli 400.000 beguncev, kar je približno polovica manj, kakor oktobra 1945, ker se je namreč večina vrnila domov. Vlada pravi, da so bežali zato, ker pripadajo zapadni usmeritvi, kakor je naša. Velika večina njih se boji vrniti domov, ker ne ve, kaj bi se z njimi v tem slučaju zgodilo. Ne bi bilo prav, če bi jih nasilno vrnili, prav tako pa tudi ne, da bi sedaj preiskovali, če imajo oni prav ali ne."(Vzkliki:"Čujmo, čujmo!")

"Na drugi strani pa so tudi ljudje med njimi, ki so pod vplivom drugih prišli do zaključka, da se ne bodo vrnili domov. Tem moramo dati vse možnosti, da zvedo, kakšne so razmere v njihovi domovini in da vidijo, če imajo možnost začeti doma zopet srečno in zadovoljno življenje. Moramo jim dati pogumo, ne pa jih prisiliti, da se vrnejo domov, če to/razmerava jo. Zato so po vseh taboriščih prišeli izvajati navodila, da se tem ljudem nudi možnost, da zvedo o razmerah v domovini."

"Lord Llewellin je povdaril, da begunci po večini niso storili nobenega zločina med vojno. Večina od njih se boji terorja, bodisi da imajo prav ali ne, in noče živeti pod komunističnim režimom. Kaj se bo zgodilo z njimi, ko bo prenehala UNRRA in ko mogoče ne bo potrebnih fondov za vzdrževanje taborišč? Lord Llewellin ima velike simpatije do Poljakov, ki so se borili na naši strani. Lepo število britanskih življenj je bilo rešenih, ker so se ti ljudje borili zanje. Upa, da bodo delavski voditelji zavzeli do njih širokogrudno, človečansko stališče. Ne trdi, da bi bila vlada delala napačno, ampak samo to, da je premalo storila. Če bi se zgodilo, da ne bi bili zavarovani s kako mednarodno organizacijo pri ZN, bi bilo celo mogoče, da bi jih pustili za bodečo žico. Zato pa je za njihnej boljša rešitev, da se jim kolikor le mogoče dovoli priti v Britanijo."

"Škof iz Chichesterja je izjavil, da je glavni problem ta, da je devetnajst mesecev po vojni ostalo še vedno nad en milijon beguncev izven domovine. Pogoji, pod katerimi žive, niso dobri ter so v težkem položaju. Treba bi jim bilo preskrbeti, četudi začasno kakršnokoli zaposlitev. Pozabili smo, da so žrtve nacistov. Večino od njih ne bo nobena sila na svetu mogla spraviti domov proti njihovi lastni volji. Zaupanje do zaveznikov bi bilo na preizkušnji, če bi jih silili domov, bodisi direktno ali indirektno, ljudi, kater_im ne more nobeno demokratsko sodišče dokazat zločina."(Zbornica ploska)

"Edina pravična rešitev tega vprašanja bi bila vzpostavitev svobode v deželah, iz katerih so prišli, da bi se jim tako zagotovila svoboda pred zatiranjem in ustrahovanjem in da bi jim bila tako odprta pot v bodočnost. Medtem pa je treba podvzeti vse potrebno, da beguncev ne bo nihče silil domov pod pogoji, ki bi jih vodili v stanje, ki bi bilo naperjeno proti njim ter bi se jim bilo celo bati izgube svobode ali življenja," je dejal pri kraju svojega govora lord Beveridge.

"Če pa še nadalje ne bomo storili ničesar, bo v Evropi ta problem(beguncev -op.ur.) postajal vedno nujnejši ter bo imel lahko zelo nevarne posledice."

TITO NOČE „atomske demokracije"

"AMERIKANSKI SRBOBRAN" JE 19.DEC.46. OBJAVIL KOMENTAR K IZJAVAM BORISA ZIHERLA, PREDSEDNIKA TITOVEGA KOMITETA ZA ŠOLSTVO IN ZNANOST.TE IZJAVE V NASLEDNJEM NAVAJAMO,KER SO ZNAČILNE:

"Danes nam je jasno, da nimamo od Zapada ničesar pričakovati niti v kulturnem niti v gospodarskem pogledu. Za nas je in ostane vzor Sovjetske zveze. Izgrajevali bomo novega jugoslovanskega človeka na osnovi onega humanizma, ki je ustvaril borce in graditelje Sovjetske zveze. Zaradi reakcionarne zarote s strani Amerike in Velike Britanije je sovjetski narod tri leta nosil na svojih ramenih vso težo vojne. Angleži in Amerikanci so sabotirali vojni napor Rusije in zavestno zavlačevali ureseničenje druge fronte v Evropi. Sovjetska zveza bo kmalu dosegla ekonomsko premoč nad glavnimi kapitalističnimi deželami. Ko bo to dosegla, bo do kraja utrdila izgraditev socialistične družbe in začela postopoma prehajati v komunizem." Ziherl je operiral tudi z izrazi "dolarska, atomska demokracija" in podobnim.

"Srbobran" je mnenja, da je Boris Ziherl verjetno sovjetski državljan, ker je doslej nepoznan v javnem življenju Jugoslavije. Upamo, da bomo za to čitateljem napravili uslugo, če "Srbobranovo" ugotovitev nekoliko korigiramo.

Boris Ziherl se je rodil 1910.leta v Trstu. Njegovi starši in on so se po priključitvi Primorske Italiji preselili v Jugoslavijo. Boris je študiral v Ljubljani in že zgodaj dobil stik s komunistično mladino. Oblast je kmalu postala pozorna nanj in ga leta 1933 aretirala ter zaradi komunističnega delovanja obsodila na štiri leta ječe, ki jih je odsedel v Sremski Mitrovici. Ko se je leta 1937 vrnil iz ječe, je po reorganizaciji KP-Slovenije vstopil v Centralni komite KPS in postal sekretar kadrovske komisije. Leta 1940 je vstopil v ilegalo. Po osnovanju Osvobodilne Fronte 1941 je deloval v vodstvu za Ljubljano, odkoder je bil začet kom 1943 poklican v Glavni štab NOV in PO-Slovenije, kasneje pa je postal sekretar Agitpropa (Agitacijsko propagandne komisije) CK KPS. Obenem je postal tudi vodja višje partijske šole. Leta 1944 je bil poklican v Vrhovni štab NOV in PO-Jugoslavije, obenem pa je vstopil tudi v Centralni komitet KPJ. Danes je predsednik komiteta za šolstvo in znanost pri Zvezni vladi FLRJ, kar predstavlja nekako prosvetno ministerstvo.

K njegovi trditvi, da bo SSSR kmalu dosegla ekonomsko premoč nad Zapadnimi zavezniki pa bi samo pripomnili: 1) Kdaj misli SSSR plačati enajst BILIJONOV dolarjev dolga Združenim ameriškim državam? in 2) Da je Jugoslavija prejela samo v decembru 1946 leta za 429,5 (štiristo devetindvajset in pol) milijonov dolarjev materiala od UNRRE...

Da pa ne bi "dolarsko-atomske demokracije" ovirale nagli porast komunističnega gospodarstva v Vzhodni Evropi, je 8.dec.46.pomočnik zunanjega ministra USA g.Dean Acheson izjavil:

"Države, ki pomoči ne bodo dobivale (v letu 1947 -op.ur.), so države, svojo delavno silo in sredstva ne uporabljajo za proizvodnjo potrebščin za življenje, marveč te potrebščine zahtevajo od drugih. Prav tako ne vlade, ki vodijo politiko na ta način, da odrejajo, koliko bo kdo pojedel. Država, ki se je to najbolj tiče, je Jugoslavija. Tito ima vojsko kakih 800 tisoč ljudi, kar predstavlja orjaško vojsko za državo šestnajstih milijonov prebivalcev. Bil je večkrat obtožen, toda nikdar ni uspel prepričljivo pobiti, da je večino UNRRI-nih pošilj uporabil za vzdrževanje in izgraditev svoje vojske ter vdeške stranke. To je naša hrana. Mi plačamo zanjo. Vedno smo imeli pravico odrejati, kdo bo in kdo ne bo dobil hrane iz USA. Že davno je dozorel čas, da uporabimo to našo pravico in da pranehamo podpirati narod ali vlade, ki bodo to pomoč uporabile edino proti nam čim jim bo za to dana prilika."

Poleg vsega tega pa bodo s 1.februarjem t.l. prišele delovati v Ameriki komisije, ki bodo preiskale protiameriško delovanje gotovih državnih uslužbencev in pošiljale z komunističnimi agenti ter paraziti v USA na splošno.

Počasi se daleč pride

AMERIŠKI POSLANEC O'CONSKY JE NA KONGRESU SRBSKE NARODNE ODBRANE V PITTSBURGHU 1.DEC.46. REKEL :

"Ameriški narod sedaj uvideva vso nesrečo, ki mu jo prinaša komunizem. Proti njemu se more boriti z vsemi svojimi silami, z vso svojo močjo, ako želi, da še nadalje živi svobodno in da ne bo vržen v mrak,ki je danes spet zavladal v tolikih evropskih deželah po krivdi same ameriške in britanske vlade."

"Mar smo smeli in mogli hladnokrvno prodati ljudi, ki so se od prvega dne postavili na stran demokracije in svobode, žrtvujoč vse kar so imeli, življenje, lastnino in vse, kar jim je najsvetejše.MAR SME AMERIŠKA VLADA IGRATI VLOGO BOŽIČNEGA MOŽA NAPRAM ONI PODGANI TITU CELO PO UMORU PETIH AMERIŠKIH LETALCEV? JAZ SE SRAMUJEM SVOJE VLADE!"

"Izdaja generala Mihajloviča v Jalti bo ostala v zgodovini kot eno izmed najpodlejših dejanj, ki so jih zavezniki kdajkoli napravili napram svojemu tovarišu - zaveznika. Če bi bilo generalu Mihajloviču in njegovim - 250,000 četnikom dano samo deset odstotkov orožja in materiala, ki je bilo dano podgani Titu in njegovim komunistom, bi bila vojne v Evropi končana mnogo preje, kajti Nemci bi bili izgnani iz Jugoslavije mnogo prej in ta dežela bi bila danes svobodna ter očiščena rdečega fašizma, ki ji je danes sedel na vrat."

"Prevara, ki je bila izvršena v Jalti,ne more preiti brez kaznovanja vseh krivcev." O'Conaky je dejal, da bo z nekoliko svojih kolegov v Kongresu kategorično zahteval, da se objavijo vsa dejstva o podli izdaji,napravljeni v Jalti."Zahtevali bodo objavo vseh dokumentov, pa naj bi bili še tako tajne narave, ki bodo razsvetlili ta zločin," je dejal O'Conaky. V vprašanju je čast in dostojanstvo vsega ameriškega naroda. Svetu je treba pokazati, da je to v vprašanju samo izdaja ljudi, ki niso vedeli, kaj delajo."

"Ameriški narod se je prebudil. Komunistom ne bo dovolil, da mu sejo pamet. Ameriški narod je izrekel svojo besedo o komunistih na preteklih volitvah. Ameriški narod hoče biti gospodar v svoji hiši in živeti življenje, ki je njemu najpovoljnejše. Noče, da mu komunisti vsiljujo tiranijo in da mažejo njegovo čast. Novi Kongres se bo boril do skrajnih mej proti novi rdeči fašistični nevarnosti. Zahteval bo, da izvede vlada odločno in točno odrejeno politiko napram Sovjetski zvezi."

Govor O'Conskega je vzbudil med milijoni in milijoni Amerikancev,ki so po narodnosti iz dežel Vzhodne Evrope, velikansko navdušenje. O'Consky je po narodnosti Poljak.

"Ameriška domovina" je neki izmed preteklih številk zapisala: " Pravi Amerikanec je zelo podoben kamnu in se ne zgane, dokler mu ne prileti od kod kak Pearl Harbor... Potem pa vpije in kriči."

ZIHERLOV NOVI ČLOVEK

"V Novem mestu imajo pripravljene [illegible] za moške roje ne od 1901 in starejše. Mladeniče komaj pozvane in neizvežbane pošiljajo v Grčijo. Tako je doslej padlo v Grčiji iz naše okolice deset fantov in sicer: iz Pristave pri Kržkem 1, iz Velike vasi pri Kržkem 1, iz Drnovo pri Kržkem 1, na ostalih sedem ne vem sigurno iz katere vasi so. Dobil sem na kolodvoru v Novem mestu jokajočo mater iz vasi Drnovo. Ta mi je povedala, da joka, ker je dobila službeno sporočilo, da je njen sin padel v Grčiji. Bil je pozvan komaj 14 dni preje. Pozvani morejo imeti s seboj obutev in perilo." Tako pravi pismo iz Slovenije v decembru 1946.

Ko stopi učiteljica v razred, vpraša: "Kdo je Tito?" In otroci odgovore: "Tito je naš Bog!" - "Za koga se učimo?" "Za Tita!" In ko odhajajo domov, je zopet pozdrav Tito. Spominja nas na "Saluto romano" in pa "A noi!" Druge molitve ni. Glavni predmet sta petje in zgodovina partizanskih bab. Latino je bilo zelo slabo. S preatankom UNRRE bo življenje še težje.

RAZGLED

NAMESTNIŠTVO ZUNANJIH MINISTROV: Vrši se zasliševanje držav, ki so bile žrtve nacistične napadalnosti. Avstrija bo zaslišana 29.1.-"Neues Österreich" piše."Titova vlada bi ne smela slediti nekdanjemu srbskemu šovinizmu."- Vilfan je odbil, da bi vzeli za osnovo štetje prebivalstva izl. 1910 ali pa plebiscit, ker je v obeh slučajih dokazan falzifikat in pristranost avstrijskih komisij.- Za Avstrijo je težko to, da ni uradno napovedala nikomur vojne.- Medtem ko objavlja radio Beograd poslanice koroškega prebivalstva za priključitev k Jugoslaviji, je avstrijska vlada objavila, da je devet štajerskih svetov, ki predstavljajo po Jugoslaviji zahtevane pokrajine, sklenilo, da zahtevajo ostati v Avstriji.- Vilfan je izjavil, da je treba potrditi sokrivdo Avstrije za vojno. Avstrija je skozi stoletja načrtno prisilno germanizirala Slovence. Jugoslavija zahteva, da Avstrija nima nobene vojne sile ali vojaških ustanov. Plačati mora reparacije. V Avstriji je treba uničiti vse pan__germanske tendence.- Britanski delegat pa je za to, da ima Avstrija za svojo obrambo potrebne vojaške sile.- V Avstriji se nahaja 564.000 razseljenih oseb.-

O Nemčiji: Belgija, Luksemburg in Holandija zahtevajo od Nemčije popravek mej in pa reparacije. Poljska je po potsdamskih sklepih zasedla 100.000 km² (Med Odro in Visla s Stetinom) z 8 milijoni Nemcev, ki pa so jih že izgnali. Na to področje so naselili 3 milijone Poljakov.- SSSR je za to, da takšno stanje ostane; USA je proti; Anglija pa trdi, da mora Poljska potem takem izvršiti vse obveze Potsdamskega sporazuma; Francija podpira Poljake.- Belgija je za federalno Nemčijo s centralno vlado,omejeno na strogo ekonomske zadeve.- Francoski predlog pravi: Nemške države naj vsake štiri leta pošljejo po enega predstavnika v Višji Državni Svet, ki postavi zveznega predsednika. Federalne države ne smejo sklepati zavezniških pogodb in imeti kake vojaške sile. Osrednja vlada naj se sestoji iz sedmih ministerstev (zunanje zadeve, gospodarstvo, finance, poljedeljstvo, transporti, pošta in brzojav).-

Definitivni teksti mirovnih pogodb s seteliti pravijo: Italija bo imela 300.000 vojakov, od teh 25.000 letalcev s 350 letali; plačala bo reparacije v iznosu 330 milijonov dolarjev (100 milijonov Jugoslaviji).Vmes stavljena je svobodna država Trst. Tri mesece po stopanju te odločitve v veljavo se izvrši umik tujih čet, razen če guverner drugače odloči.- Romunija bo imela 138.000 vojakov, plačala pa bo 300 milijonov dolarjev.Bolgarija 65.600 vojakov in 25 milijonov dolarjev, a Madžarska 70.000 vojakov in 300 milijonov dolarjev reparacij. Svobodna plovba po Donavi je veljavna za vse. Šest mesecev po podpisu pogodb pa bo o tem še posebna konferenca.-

VOLILNI REZULTATI NA POLJSKEM: Vsi volilni centri so bili pod stražo. Upravičencev je bilo 12 milijonov, en in pol milijona manj kot pri referendumu, ker so bili brisani iz volilnih spiskov. Vladni blok je postavil 730 kandidatov, Mikolajczyk pa le 428, ker je bilo 300 diskvalificiranih. Mikolajczyk je izjavil, da bo po volitvah verjetno aretiran, njegova stranka pa razpuščena.-"Times"pravi:Vladni blok je za vzhodno demokracijo,Mikolajczyk pa za zapadno.- Volilni rezultati bodo znani 31.1.,vkolikor pa javljajo, je vladni blok"porazil"Mikolajczyka z 12:1 in to s 320 mandati : 24; 21 mandatov pa so dobile ostale stranke. Mikolajczyk, ki je imel prej 53 mandatov, je izjavil, da bo zahteval razveljavljenje volitev, ker niso bile svobodne.- Tuji novinarji so bili šest ur zadržani "zaradi pregleda njihovih dokumentov", tako, da niso mogli prisostvovati volitvam. Volilci niso imeli prilike tajnega glasovanja. Pripadnik kmetske stranke niso smeli biti ob svojih skrinjicah za kontrolo.-Vlada pravi, da so bile volitve izvedene pravilno.-

RAZNO: De Gasperi je podal ostavko.Moskva ga obtožuje, da hoče po nasvetu USA uničiti komuniste. Najbrže bo spet sestavil novo vlado.- V Franciji je sestavil novo vlado socialist Ramadier, v kateri je 5 komunistov, 5 članov ljudske stranek (Bidault zun.minister), 5 radikalov in 2 zmerna demokrata.- V Grčiji je sestavil novo vlado populist Maximos.Tsaldaris je zun.minister, Venizelos je podpredsednik, Sofulis-li erolec pa je v opoziciji.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.260. 1. februar 1947. L.III.

BESEDA O DEMOKRACIJI

Komunisti in fašisti se v svoji javni ali podtalni propagandi besno zaletavajo v Demokracijo in zahajajo včasih že tako daleč, da trdijo, da vlada na tkzv. Zapadu "diktatura demokracije". Zaletavajo se v demokracijo v Angliji, Ameriki in drugih državah, da bi seveda opravičili svojo diktaturo odn. diktatorske težnje. Zlasti fašisti odn. pokreti s fašističnimi tendencami vedno prikazujejo slabosti "angleške" odn. "ameriške demokracije" in moramo reči, da pogostokrat v tej svoji propagandi tudi uspevajo. Toda zakaj?

Največja bedastoča je misliti, da vsaki državi pristoja "angleška" odn. "ameriška demokracija". Neumnost je tudi trditi, da so v Angliji ali Ameriki iznašli takšen red, da ga je mogoče uvesti po istem kopitu v sleherni državi. Ne. Sleherni narod ima svojevrstno mentaliteto in sleherna dežela svoje posebne lastnosti. Ljudje žive po prilikah okolja in možnostih, ki jim jih ta nudi za življenje. Zato ni mogoče predpisovati univerzalnega zdravila za vse človeštvo. To si domišljajo kvečjemu komunisti in fašisti. Demokracija zato ne more biti niti "angleška" niti "ameriška", pač pa je njeno bistvo v tem, da se v vsaki deželi spoštujejo štiri svoboščine: svoboda govora in dogovora, tiska, misli, združevanja; svoboda veroizpovedi, svoboda pred ustrahovanjem in svoboda pred pomanjkanjem. Red, ki pa je na osnovi teh svoboščin vpeljan v neki državi, pa je demokratičen in je lahko zato podoben redu v Angliji, Ameriki in drugod, ne pa prosti posnetek. Demokracija vlada v oni deželi, v kateri so sprovedene osnovne štiri imenovane človekove svoboščine. V posameznih slučajih pa se odvisno od prilik in svojstva nekega naroda izkleščejo gotovi pogledi v delovanju na vseh področjih človekovega izživljanja. In v tem nastane potem razlika med demokratičnimi ustroji posameznih držav. Razlike so n.pr. tudi v tem, da imajo nekje republiko, nekje pa monarhijo; nekje enodomen, nekje dvodomen parlamentarni sistem; nekje federacijo, a nekje centralizem itd. Vse to pa ni bistveno, marveč je bistveno predvsem to, da vsaka ustava zagarantira in se vsaka vlada drži osnovnih demokratskih principov. In v tem se razlikuje demokratska vladavina od fašistične - katerekoli barve.

Notranji ustroj neke države se ravna po onem faktorju, ki je najodločilnejši odn. najpomembnejši del naroda. Po tem se ravnajo tudi oznake za posamezne dežele, ali so agrarne ali industrijske. Pri nas n.pr. je nedvomno kmet najmočnejša figura v življenju naroda in zato mora biti tudi naš notranji ustroj tak, da omogoča kmetu polni razvoj, da ga pospešuje in izboljšuje. Večja produktivnost zemlje znači večji izvoz in večjo možnost nabave industrijskih izdelkov ter vsega, kar doma primanjkuje - strojev itd. Notranja politika mora biti torej usmerjena predvsem v pravcu "organizacije zemlje". V tem, mislimo, je tudi bistvo tkzv. "kmetske - seljaške demokracije" t.j. onega demokratičnega reda, ki sloni na najjačem faktorju našega naroda - na kmetu in njegovem nepokvarjenem pojmovanju človeške družbe.

Za uvedbo demokratičnega reda in oživotvorjenja demokratskih principov pa niso v vseh deželah enaki pogoji. Za SPOŠTOVANJE teh principov, ne pa za njih ZLORABLJANJE, je potrebna precejšnja mera ZRELOSTI in SPOSOBNOSTI živeti v demokratičnem redu. Posebno je važno, v koliki meri je razvit ČUT ODGOVORNOSTI pri vseh slojih naroda. Čut za demokracijo more biti že takorekoč tradicija nekega naroda, da teži k njej. Nasprotno temu pra-

=vi n.pr. neka poročila iz Japonske, da so Japonci po večini taki fatalisti (ljudje slepo predani v usodo), da je pri njih težko govoriti o kakem smislu za demokracijo. Tisočletje so bili vajeni klečeplazitvi pred cesarjem-božanstvom in od njega imenovanimi uradniki, tako, da jim je tudi v precejšnji meri ubit čut za kritiko. Japoncem ugajajo vladarji močne roke in neko poročilo pravi, da je morala sedanja japonska vlada celo opozoriti narod, naj ne časti MacArthurja po božje.

S tem nočemo reči, da je naš narod enak Japoncem, Bog obvaruj, nasprotno, v pogledu zakonov včasih še prevaž "demokratičen", reči hočemo samo to, da je potrebno za demokracijo ZRELOSTI in TREZNOSTI V PRESOJEVANJU gotovih vprašanj, ne pa anarhizma, ko si nekateri domišljajo, da imajo v demokratičnem redu pravico zlivati gnojnico na desno in levo, podtikati in širiti laži tur da so jim vsa sredstva dovoljena za uničenje svojega tekmeca. Narod postavi na vlado neko stranko zato, da sprovede reforme in poboljšanje v življenju naroda, ne pa da se vrže na preganjanje svojih političnih nasprotnikov. S sprovajanjem delovnega načrta, na katerega je dal narod pri volitvah svoj "placet", bo opozicija brez preganjanja postala stranki na vladi nenevaren element. Če pa vlada tega ne bo izvajala, bo pa logično porastel ugled opozicija, ki mora imeti polno svobodo TREZNE KRITIKE vladinega poslovanja. Preganjanje opozicije pomeni - biti se kontrole nad svojim delovanjem, s to pomeni, da je stranka na vladi prišla na vodilni položaj le, ker je obljubovala, kar ni mislila izvršiti. Tako vlada kot opozicija morata biti konstruktiven element v državi. Obe se morata truditi, da izdejstvujeta narodu take določbe, ki mu bodo koristile in mu dvigale življenjsko raven. V medsebojnih klikarskih borbah pa se v državi več jemu ruši še tista stabilnost, ki jo ljudje sami okušajo ustvariti. Na žalost moramo spet spomniti na predvojne razmere v Jugoslaviji, ko je bila opoziciji glavna naloga - rušiti vlado. Ko jo je zrušila, je stranka, ki je bila doslej na vladi, prešla v opozicijo in si spet zastavila za glavni cilj, da ruši onega, ki jo je zrušil. V tem začaranem krogu pa je najbolj chromel narod, za katerega so imeli marsikateri politiki kup cmleda = nih fraz in lepih besed na volilnih shodih. Vloga tiska je bila omejena na medsebojno obračunavanje, ki so ga podpirali protinarodni elementi, n komunisti v prvi vrsti. To ni bila demokracija, to je bila pod plaščem demokracije skrita borba za položaje, s katerih pa se ni vodilo narodu, marveč se mu je - sodilo. Ne rečemo, da ni bilo gotove svobode, toda strankarska nestrpnost in klikarstvo je še tisto svobodo omejevala, tako, da se je naš človek vrgel - sit političnih preklarij - na "profitarstvo" in od skupnosti vedno bolj ležel vstran, brigajoč se zgolj za svoje privatne zadeve. Sadovi tega pa so se jasno pokazali med okupacijo, medtem ko je revolucija do kraja opravila svoje delo. Kdor je pa seveda revolucijo preživljal z zaveznanimi očmi in zamašenimi ušesi, tega ne bo priznal. Sicer je pa tudi vseeno, ker narod doma ve to najbolje. In on bo imel odločilno besedo v bodočnosti.

Vladimir Tavčar.

V kulturnem svetu

EDEN IZMED NAJBOLJ NEZDRAVIH POJAVOV JE NEDVOMNO ONI, KADAR SE POLITIKO MEŠA TUDI V IZKLJUČNO HUMANITARNE USTANOVE. "HRVATSKI GLAS", ORGAN -HSS- V KANADI, JE V ENEM IZMED TOZADEVNIH ČLANKOV, ZAPISAL TUDI SLEDEČI ODSTAVEK :

"V kulturnem svetu se dela takole: VSAKA STVAR IMA SVOJE MESTO. Če si v pevskem zboru, ti bo glavno, da se prepeva najlepše melodije, ne da bi vpraševal, čigava je skladba. Na primer v Kanadi in USA so za časa prete kle vojne stalno prirejali simfonije, opere, pevski zbori, pevci in glasbeniki kot posamezniki, skladbe nemških in avstrijskih genijalnih skladateljev. Če si član igralske družine - ti je glavna stvar, da se zares igrajo takšni igrokazi, ki so po umetniški višini, ne da bi vpraševal, kdo je njihov avtor. Tako bi moralo biti tudi s podpornimi društvi. Dokler smo zunaj - se lahko prepiramo zaradi p o l i t i k e ali česa drugega, toda čim pridemo na sejo odbora - je treba postopati kot bratje in sestre in tekmovati, kdo bo več koristil odboru in združenju, kar pa pomeni delati tudi za korist našega naroda kot celote."

V isti številki(48.) pravi članker s podpisom "Doluvec" na zadnje stra ni sledeče:

"Nekateri ljudje pravijo, da je politika tako zapletena in težka stvar da se morejo z njo baviti samo v ta namen šolani ljudje. Kdor tako govori, blede odnosno ne zna misliti s svojo glavo. Take ljudi navadno more voditi za nos vsak politični prefriganec in jih izrabljati za svoje interese ter temne cilje. Kajti če ne bi mali, navadni človek nič sam ne pomenil v politiki, potem je gotovo, da ga ne bi obletavali vsi mogoči vzhodni modrijani in mu obljubovali zlate gore in medene doline, da jim le sledi v politiki.

Res je, da navadni, mali človek ne more potrošiti svojega časa v politiki, ne da bi vodil pri tem računa o drugem. Toda vendar je vsakomur dolžnost budno paziti, kako se politika vodi, v kaki smeri in kam bi mogla dovesti narod. In za to je potrebno imeti odprte oči ter ušesa in poslušati vse, kar se govori za in proti neke politike ter paziti, kako se ono spreminja v življenje."

No, prednje ne velja samo za politiko "vzhodnih modrijanov", marveč za politiko vseh modrijanov na svetu.

REZULTATI TITOVLADE

LONDONSKA "RAVNA GORA", BILTEN "UDRUŽENJA BORACA JUGOSLOVENSKE VOJSKE U OTADŽBINI" PIŠE V SVOJEM DOPISU IZ ŠVICE V ŠTEV.16-17. :

"Režim (Titov) je doživel v poslednjem času nekoliko večjih neuspehov v svoji zunanji politiki, ker je na Mirovni konferenci v Parizu utrpel fiasko. Sedaj so vsi oni, ki so verovali, da bodo s pomočjo Sovjetov dobili Trst in linijo reke Soče, kakor jim je to režim stalno obljuboval, uvideli, da nacionalna Jugoslavija, ki ne bi bila sovjetski satelit, eventualno tudi lahko računala na pomoč Anglo-Amerikancev v tej nacionalni težnji VSEH Jugoslovanov."

Po zanesljivih poročilih se pripravljajo velike množice Slovencev in Italijanov z ozemlja, ki je pripadlo Titovini, na beg v Italijo. Samo Italijanskih kandidatov je okrog 20.000.

DVOJE PISEM IZ DOMOVINE PA PRAVI SLEDEČE:

"Dragi moj ....! Januar 47.

....Včeraj smo dobili Tvoje pismo, ki smo se ga zelo razveselili in ki smo ga že težko pričakovali, ker smo tako zamreženi, da ne more nobena vest do nas. Mislimo pa, da se bodo te mreže že odprle in da bomo šli križem po svetu, kajti tu se bo kmalu ujedlo, ker nas bodo sestradali. Bodo tudi že še oni lačni, nam so že vzeli polovico živeža. Saj veš, da znajo dobro gospodariti! Veš, daleč smo prišli s temi hlapci.

Povem Ti, da smo noč in dan pri Tebi. Ko bi bil lastovka, bi že priletel tja k Tebi, da bi Ti pomagal, s komer bi Ti mogel.

Veš, tukaj ni dobro, samo bobe nam mečejo, drugo pa je za nič. Molčati moramo, če ne bi nas precej kdo zatožil... Naše misli so vedno pri Tebi. Če molimo, si med Nami, in karkoli delamo, si pri nas. Pravim Ti samo to, da si dobro napravil, da si še živ. Kar jih je bilo tukaj, so največ mrtvi ali pa Bog ve kje. N.N.je bil 4 mesece zaprt - in tudi drugi, potem so jih spustili v dome. so dobili iz sodnije, da je prost, a njega ni nikoder več. X.Y. je bil obsojen na 10 let, bil je v Celju zaprt, a so ga pred 1 mesecem izpustili in je sedaj doma. Kar je pa drugih po zaporih, se ne zve nič... Na nobenega se ne smemo zanesti, ker je ves svet nič drugega kot lumparija. Saj mislimo, da pridejo nove volitve, pa se bo drugače spletlo, ljudstvo se bo spametovalo in videlo, da so na napačni poti. Že pri nas se precej pozna: dozdaj so nas gledali grdo, zdaj pa te že pozdravijo. Dragi ..., le pogum... ker si se namenil, tega se drži, saj dnevi gredo naglo naprej, Ti boš pa .... in potem boš pokazal, kaj si se naučil v svojih letih..."

(Op.ured.. Namenoma nismo hoteli izpremeniti originala, ker priča, da

je prizadet tudi ozki sloj naroda, ki mu je komunizem obetal gradove v o= blakih. Izvleček iz drugega pisma je prav tako karakterističen za sedanje razmere. Pismo je iz Ljubljane in nosi datum 21.dec.1946:

"V Ljubljani je zelo veliko pomanjkanje hrane in sedaj bodo prišli vsi na kmalu. Zaplenili so vsa podjetja in gostilne, katere so večje. V gostil ni ne dobiš nobene hrane več. Hrano ne smeš več peči doma. Vsi samo lahko kupijo pri peku in to samo enotnega iz koruze."

BEGUNCI NA REŠETU

V Londonu so uradno objavili, da bo v najkrajšem času obiskala posebna britanska komisija vsa taborišča DP in SEP v Italiji. Komisija bo imela za nalogo dognati, kdo od "razseljenih oseb" in "predanega vojaškega osebja" ima pravico na pomoč Organizacije za begunce.

V Italiji se nahajajo poleg Jugoslovenov še Ukrajinci, Židje in drugi. Komisijo bo načel vsi brigadir McLean, bivši šef britanske vojne misije pri Titu.

Mednarodna organizacija za begunce IRO bo pričela funkcionirati šele, ko bo petnajst držav podpisalo njeno ustanovno listino. Pred nekaj dnevi jo je podpisala Holandija kot deveta država, ki bo sodelovala pri finanč= nem vzdrževanju organizacije.

Tako Južnoafriška Unija kot Južnoameriške države sprejemajo zaenkrat izključno poljedelce, obrtnike in industrijske delavce s tozadevnimi do= kazili.

Mislijo, da IRO ne bo pričela funkcionirati pred junijem t.l., med tem ko je rok za izseljevanje beguncev iz Evrope določen do leta 1951.

V odbor mednarodne organizacije za begunce kandidira tudi Italija, ki je ena izmed držav, v kateri se nahaja večje število beguncev.

V prihodnji številki "Jugoslovenskega vestnika" bomo objavili najvaž= nejše dele iz uradne angleške brošure, ki objavlja debato o razseljenih o= sebah v Lordski(zgornji) zbornici britanskega parlamenta ("Parliamentary debates" - House of Lords - 19th December,1946).

POKOLJI SLOVENCEV

"BRITANSKA LIGA ZA EVROPSKO SVOBODO" (BRITISH LEAGUE FOR EUROPEAN FREEDOM), KI JI PREDSEDUJE VOJVODINJA A= THOLSKA (nekdaj simpatizerka Tita), JE V SVOJEM URAD= NEM ORGANU "PRESS BULLETIN" 16.NOV.46.-ŠT.32. OBJAVI= LA ČLANEK Z GORNJIM NASLOVOM, KI GA V PREVODU OBJAVLJAMO:

"Iz intervjuja, ki ga je dal g.Togliatti italijanskemu časopisu "Uni= ta"(organ KPI - op.ur.), izgleda, da se je njegov zadnji posvet s Titom končal s sporazumom o nekaterih trenutnih vprašanjih med Jugoslavijo in I= talijo. Kot je Togliatti bivši član Kominterne in sedanji vodja Komunistič ne partije v Italiji, se bosta verjetno s Titom soglašala, toda demokri = stijani so protestirali proti razgovorom o stvareh, ki so izredno važno in ki jih je imel Togliatti brez predhodnega posvetovanja z italijanskim pred sednikom vlade.

Je bodo te komunistične pogajanja uspešno končala, je zaenkrat še ne= gotovo, toda Tito ponuja važne koncesije, med njimi vrnitev italijanskih vojnih ujetnikov. Zelo je verjetno, da bo Tito hotel koncesije z drugestra ni, toda, čeprav se lahko izkaže, da se ti pregovori tičejo zgolj obeh po gajalcev, vendar pa je stvar vlad USA in Velike Britanije, kar zadeva DP in JW. Če sodimo po tem, kar se je zgodilo v maju 1945, ko je angleška voj ska vrnila več tisoč Slovencev, bi bila vrnitev novih tisočev Slovencev - signal za njihov masaker. V času, ko britanska javnost ni ničesar vedela o pokolju, ni Britanska vlada tega niti potrdila niti zanikala, toda važ= no je, da se je britanska politika nekaj dni po tem dogodku obrnila in da je feldmaršal Alexander izdal povelje, da je prepovedano vsako vračanje Slo venccv v Jugoslavijo. Pismo angleškega oficirja, ki je bil nastanjen na ne ji, kaže, kako nujna je bila potreba po takem povelju:

"Zapovedano nam je bilo," je pisal nekemu sorodniku, "da razorožimo

vsakega četnika, ki ga zajamemo pri prekoračenju meje; da zelo pazimo, da se jim ne pove, kam gredo in da se jih nato odpelje nazaj na kak drug meje in neoborožene izroči komunistom, pred katerimi so ravnokar zbežali. Bili so čisto sigurni, da jih bodo komunisti postrelili. Tisti, ki so bili vračani, so prosili britanske vojske, naj jih raje postrele, kot pa izroče. Nek oficir mi je sporočal-in podatki so bili prekontrolirani, o clanežnih pokoljih četnikov ter drugih rojalistov, ko se je vojna končala.... Bile so približno tri divizije donskih kozakov, ki so se raje borili za Nemce, kot da bi jih ti (Nemci) postrelili. Mnogi od njih so kot četniki, posebno pa oficirji, prosili vojske, da jih postrelijo. Mnogo jih je celo skočilo v reko, ki je tvorila demarkacijsko črto in izvršilo samomor, ko so jih nalagali na angleške kamione, da bi jih izročili." Pisec nadaljuje: "Upam, da ne izgledam preveč predan čustvu, toda moji občutki ob teh stvareh so se skladali z mnogimi socialističnimi člani edinice in politika, kakor jo poznamo doma, nima prav nič skupnega s tem, kar se dogaja drugod. Kar sem najbolj občutil, je bilo, da je ta dežela (Anglija-op.ur.) podvzela akcijo izročanja preprostega ljudstva, ki je med vojno delalo, kakr je čutilo, da je prav; nekateri kot naši zavezniki; v trdo usodo, ko smo imeli priliko, da jih rešimo."

Kot dodatek k gornjemu angleškemu pričevanju imamo še več podatkov o pokoljih očividcev, med njimi Branislava Todorevića, bivšega poročnika Jugoslovanske Vojske, ki je nato pobegnil v Italijo. Bil je eden izmed oficirjev, ki so bili poslani na mejo, da prevzamejo ujetnike. Evo nekoliko izvlečkov iz njegove zgodbe:

"Neki angleški poročnik Lockhead nam je povedal, da bo jutri pripravljen transport tridesetih vagonov, na katere se bo vkrcalo 1.500 ujetnikov..... Ujetniki so stopali na vlak pod angleškim nadzorstvom. Ko so vsi bili na njem, so se pojavili naši vojaki (partizani -op.ur.) in ko so jih ujetniki zagledali, je zavladala med njimi panika... Ko smo prispeli v Rašico, je obkolil vlak cel bataljon. Partizanski oficirji so izločili 54 oseb, po večini oficirjev, ki so bili odpeljani na štab bataljona. Tam so bili preiskani in odvzeti so jim bili vsi predmeti. Partizanski oficirji so si plen razdelili in tudi jaz sem bil prisoten pri tej sceni. Nato so jih začeli toliči s palicami tako močno, da so vsi popadali na tla. Potem so počakali, dokler se ni čisto stemnilo, na kar so jih odpeljali v gozd.... Ne morem reči, kdo je klanje izvršil, ker sem ušel, da bi se izognil sodelovanju. Slišal sem krike in vzklike ter več revolverskih strelov. Vsi oficirji-morilci so se vrnili nato pojoč. Po kosilu sem šel na pozorišče in videl sem, da vojaki zakopavajo trupla."

Ob neki drugi priliki, pravi Todorović, je bila poslana na vlak z ujetniki Mladinska četa, sestavljena iz dečkov, in "med vso vožnjo sem slišal streljanje. Ko smo prišli na most preko Save, sem videl, kako mečejo trupla iz vlaka."

Todorović zaključuje svojo zgodbo s tem, da je njegovo prijateljstvo z Angleži vzbudilo sum in da je prejel telefonski poziv, da se javi na vrhovnem poveljstvu. "Vedel sem, kaj to pomeni in sem zato pobegnil v Italijo."- "

(Prevod: O.C.)

„Udarni" sindikat

"SINDIKAT U BEOGRADSKOM ZOOLOŠKOM VRTU" JE NASLOV SATIRE DR.DRAGANA ZLATIĆA V "HRVATSKEM GLASU" 19.NOV.46., KI JO OBJAVLJAMO NAŠIM ČITATELJEM V RAZVEDRILO:

V Titovini mora biti vse organizirano v sindikatih in vsak državljan mora biti vanj v enem sindikatu. Brez izjeme vsakdo: od mestnega smetarja pa do univerzitetnega profesorja. Sindikat je v Titovini beseda, ki se za Titom in Stalinom največkrat izgovarja, o katerem se največ piše. Sindikat sindikat - slišiš na ulici, v tovarni, v uradu, šoli, v vlaku, v mestu, na vasi, v stanovanju, zjutraj, čez dan, zvečer. Prvo, ko se zbudiš - sindikat, poslednje, ko že dremaš - sindikat. V spanju sanjaš o sindikatu in oni, ki v snu govore - kličejo sindikat.

Nise vsi sindikati v Titovini takšni kot oni po ostalem svetu: organi

zacije za izboljšanje delovnih pogojev in materialnega stanja.- Bog obvaruj! O temu se v sindikatih Titovine ne sme niti pisniti. Delovne pogoje plače - odreja država in tu ni več debate. Amen! Sindikati v tej deželi imajo povsem drugačen namen. V prvi vrsti so zaradi čisto navadnega nadzorstva ljudi, nato zaradi komunistične "prosvete", zatem zaradi sprejema nalog o maksimalni delavnosti, za "prostovoljno delo", za manifestacije itd. Sindikat predstavlja torej v Titovini niti pojem niti vsebino sindikata v Ameriki, Angliji itd. Kakor tudi ne beseda demokracija. Ono, kar se v vsem zapadnem svetu razume pod imenom tiranije in teror - to je v Titovini demokracija.

Vsakdo mora biti v sindikatu. O tem ni niti razgovora niti pogajanj! Ne biti v sindikatu, pomeni biti fašist, saboter, kolaboracionist, reakcionar - to pa spet pomeni biti kandidat za prisilno delo, koncentracijsko taborišče, v najboljšem slučaju: za streljanje. Po še če te streljajo - si imel srečo.

Nekega dne je vladala v beograjskem živalskem vrtu nekakšna nervoza. Živali so opazile, da jih ŽIRAFA - kvartni poverjenik partije - gleda nekako postrani. LISICA, ki je bila najbolj premetena, je to krivo gledanje razložila s tem, češ, da še ni osnovan sindikat v živalskem vrtu. Oprezno opozori na to LEVA in ga pregovori, da skliče skupščino vseh živali v vrtu z dnevnim redom: OSNOVANJE SINDIKATA. Lev je z izbranimi besedami razložil nove prilike v državi, ki je - zahvaljujoč nekoliko tudi hitrim ruskim konjem - osvobojena fašizma.- S plamtečimi besedami je pozval lev prisotne na "UDARNIŠKO DELO" za obnovo države, kar pa bo doseženo s pomočjo SINDIKALNE ORGANIZACIJE. Vsi so z navdušenjem sprejeli - kaj jim pa sicer tudi preostane, da so z burnimi klici pozdravili tudi predlog, da se s skupščine pošlje brzojavka velikemu osvoboditelju "maršalu" Titu in njegovemu vernemu psu - volčjaku, ki ima čast biti noč in dan ob Titu in ga čuvati pred reakcionarji.

Takoj se je prešlo na volitve predsednika sindikata. "Lev naj bo predsednik" - se je zaslišalo meketanje nekega ovna. "Sprejeto" - so se začuli glasovi z vseh strani. Pri tem pa se vzdigne MEDVED in zamomlja:"Tovariši in tovarišice! Osebno nimam ničesar proti levu, toda ni mogoče, da bi bil on predsednik. Vi veste, da je lev KRÁLJ živali - tako ga vsaj ljudje poznajo. In vprav zaradi tega naslova, ki so mu ga dali ljudje, ne more biti predsednik. Izvoliti ga bi pomenilo podajati se v nevarnost "REAKCIO - NARNO-MONARHISTIČNEGA ROVARJENJA". Medvedova razlaga je bila sprejeta z odobravanjem.

"Za predsednika predlagam MEDVEDA," je sprožila veverica, skakajoč iz veje na vejo. Živalski svet je ta predlog sprejel, toda takoj se je oglasila sova-vsevednica: "Tovariši in tovarišice, vi ne poznate zgodovine. - Medvedovo potomstvo je že zdavnaj kompromitirano. Ustvaritelj BRANDENBURŠKE DINASTIJE se je imenoval MEDVED. Medvedje pleme je kraljevsko pleme in ne prinaša v počtev, da bi bil nosilec neke časti v naši narodni republiki." Vsi se začudijo sovini modrosti, toda vseeno pripomni nekdo iz rodu plazilcev: "Medved je vendar popularen, ker je velik lovec. Nazor je opeval medveda v 'Medved Brando', a poleg tega je medved simbol ruskega naroda." Takoj zatem pa sova: "Tovariš plazilec pozablja, da je Nazor opeval Medveda Brunda takrat, ko je pisal pesmi diktatorju Aleksandru. Kar se tiče pripombe, da je medved simbol ruskega naroda, pa vas opozarjam na ono pregovor: "vodi ga na vrvi, kakor Italijan medveda"."Pri teh besedah je ŽIRAFA, kvartni poverjenik, nervozno zakašljala glasno na dolgem vratu in kakajoče pogledala sovo. Ta je razumela situacijo in dodala: "Tovariši - nisem rekla, da Stalin vodi na vrvi ruski narod - ne, tam je najpopolnejša demokracija. Naš sovražnik je Italijan (klici: živel Titovski Tret), toda dejstvo je, da vodi Italijan Medveda na vrvi." Ko se je nekoliko poleglo, zakliče nek krakajoč glas iz živalskega carstva, pardon, proletarskega področja sveta: "OREL naj bo predsednik." Plašljivi zajec zadrhti, pa reče: - "Orel - tovariši in tovarišice - orel je bil v grbu Karadjordjevićev." "Dol s Karadjordjevići!" - je zagrmelo z vseh strani in o predlogu se ni nadalje razpravljalo.

Neka srna, da bi se prikupila TIGRU, predlaga, da bi bil tiger predsednik. Skupščina se je oddahnila. Končno smo našli pravega, ki je kot nalašč ustvarjen za današnje prilike na zemlji(v državi). Toda vidi ga vraga! Kvartovski poverjenik ŽIRAFA se vmeša v debato in reče: "Tovariši in tovariši

ce! Od Partije imam nalog, da vam sporočim, da je tiger pregnan. On je v Ozni eden najvišjih funkcionarjev in ima posla še preveč, ker je reakcija še močna in ima polag obiskovanja koncentracijskih taborišč posla še z likvidacijo onih nevarnih izven koncentracijskih taborišč. Ker tako ljubi kri - je tiger v Ozni nenadomestljiv."

Vse je izgledalo, da se predsednika ne bo moglo najti. Cez dalj časa predlaga nekdo za predsednika SOVO. Toda tudi tu se kvartni poverjenik to varišica žirafa upre s pripombo, da sova vedno modruje, FILOZOFIRA, medtem ko mi pri nas niti modrovanje niti filozofiranje.- Marks in Lenin sta že vse dobro izfilozofirala in nadaljno modrovanje ni več potrebno. Posebno pa še ne zato, ker bi filozofiranje lahko odvedlo ljudi ali v reakcijo ali pa med trockiste. Predlagam, da se predlog ne sprejeme." Se razume, predlog je bil odbit.

"Predlagam OSLA," pravi neki smrdljivi jazbec.- "Svoj predlog utemeljujem s tem: osel je potrpežljiv, vse prenese, nič ne razmišlja, sprejema naloge, niti batine ga ne motijo. Res je, da je nekoliko počasen, toda kdor hodi počasi, daleč pride." Ogromna večina je sprejela ta predlog, neki so sicer mrmrali, toda manjšina. Osel je zastrigel z ušesi, nato pa je na počasen način izdavil: "Počaščen sem s to izvolitvijo. Hvala vam. Toda, kolikor je to za mene velika čast - toliko mi je tudi dolžnost razsodne za vesti, da vas opozorim na dve stvari. Prvo: vi veste, da je Jezus Kristus prišel jaht svečano v Jerusalem, jahal na osla. Vi veste, da Jezusu Kristu su ni prostora v naši narodni republiki.(Vzkliki: Pol s Stepincem!). Če prav sem v stvari nadaljen - vendar sem bil - priznam in se kesam - na nek način kolaboracionist Jezusa Kristusa. S te zgodovinskim dejstvom sem konfrontiran. Drugo: vi veste, da se mora velikokrat klicati - kar je tudi prav - živijo Tito, živijo Stalin. Toda moj oslovski rod ima drug primeren način vzklikanja, a to je i-a, i-a, kar bi se zaradi pogostega pojava da lahko razumelo tudi kot u-a, u-a ("u-a" odgovarja slovenskemu "proč z njim!" - op.ur.). Lahko bi se torej mislilo - a meni ne bi ta misel nikdar prišla na misel, in osel se pogleda po hrbtišču - da kličem u-a , u-a Tito, u-a, u-a Stalin." Osel konča in skupščina odobrava. Toda vsi sklonijo glave. Situacija je brez izgledov. Po daljšem odmoru se javi tovarišica kosa in reče: "Tovariši, tovarišice (pri čemer se nam zdi mlada po nosna kobila), tudi jaz imam pravico predlagati. Po meni se kliče planina Kozara - zibelka partizanov. Predlagam za predsednika OPICO. Podobna je človeku in od zadaj je rdeča." Nastane buren aplavz in skandiranje Ti-to, Ti-to ter vzkliki sprejeto, sprejeto. Toda v debato vpade lisica, ki - neve mo iz kakšnih razlogov nima simpatij do opice. Premeteno obrazloži svoj protipredlog. "Vse bi bilo še dobro, tovariši in tovarišice. Opica je sicer na človeku odnosno boljše, mnogi ljudje so slični opici. In rdeča je razen nji plati, toda samo na zadnji. To je premalo. Prosim, da sprejmete moj predlog - mislim, da je najpametnejši. Predlagam za predsednika MOŠO PIJADE - in to iz razloga, ker je sličen opici in je VES rdeč." Ko je lisica to izpregovorila, je ves zbor pričel kot nor tuliti, da se je slišalo do Zemuna: "Ti-to, Mo-ša, Mo-ša, Ti-to."

S tem je zborovanje končano. Žirafa - kvartni poverjenik - je samo pokazala svoje zadovoljstvo.- "V zoološkem vrtu je osnovan sindikat s predsednikom Mošo Pijade" - je takoj sporočila Centralnemu komitetu Partije."

Incident v Napoliju

Kot javlja radio London, je predstavnik Titove vlade v Beogradu izjavil, da bo Jugoslavija protestirala pri britanski vladi zaradi incidenta, ki "so ga povzročili jugoslovanski vojaki, ki so se borili na strani zaveznikov, a odbili, da se vrnejo v domovino", 26.januarja v Napoliju.

Po verodostojnih poročilih sta bila predstavnika Titove vlade, napoljski konzul Vicko Gunčić in vojni ataše iz Rima Engl, večkrat opozorjena, da ne silita v bivališča jugoslovanskih vojakov, ki so se odločili, da se ne vrnejo v domovino. Kljub temu pa sta s trditvijo, da oficirji zadržujejo vojake, da bi se vrnili, na vsak način hotela govoriti z vojaki v eni izmed delavskih četnic v Napoliju ter izjavila, da bodo vsi izjavili za povratek, čim bodo mogli svobodno razgovarjati z njima. Rezultat je bil ta, da so konzula na mestu ubili, medtem ko se ataše bori s smrtjo v bolnici.

RAZGLED

ZASEDANJE NAMESTNIKOV ZUN.MINISTROV: Sprejet je sklep, da bo Avstrija priznana kot neodvisna in suverena država.- Avstrijski predsednik je izjavil, da je vlada prejela številne resolucije sindikatov in drugih ustanov iz Koroške, ki se izjavljajo za nedeljivost Avstrije. Avstrija odbija, da bi bile številke ljudskega štetja iz l.1910 in plebiscita l.1920 ponarejene.- Avstr.predsednik je priznal preganjanje Slovencev s strani Hitlerjancev, a povdarja, da je sedanja avstr.vlada podvzela ukrepe, ki dajejo Slovencem na Koroškem "polne državljanske pravice". Predsednik je izjavil, da vse avstrijske stranke, VKLJUČNO KOMUNISTIČNE, odbijajo jugoslovanske zahteve - Britanija o Avstriji: 1) Meje iz l.1937 - nobene ozemeljske izpremembe; 2) Uničenje nacizma v korenu; 3) Omogočiti, da Avstrija sama izvede ekonomsko obnovo.- Holandska ne zahteva odškodnine, ki ji pripada zaradi divjanja avstrijskih državljanov med vojno na Holandskem.- Avstrija ne zahteva odškodnine od Nemčije, razen, da se ji vrnejo objekti, ki so se jih polastila nacisti in se danes smatra za vojni plen. Zahteva svobodno plovbo po Donavi.- O NEMČIJI: Francija, Belgija, Holandska, USA in Anglija so za federativno Nemčijo. Grčija zahteva konfederacijo v Nemčiji, del vojnega plena, reparacije in pa, da se Nemčija obveže nabavljati del grškega tobaka.- Jugoslavija podpira čehoslovaške in poljske ozemeljske zahteve, se zavzema za preselitev Nemcev iz Jugoslavije, za reparacije in odstopitev dela ročnih in pomorskih nemških ladij.- Diplomatski dopisnik BBC pravi, da se razlike med Vzhodom in Zapadom spet jasno kažejo na konferenci nam. zun.ministrov.- Holandija zahteva od Nemčije 1.750 km² ozemlja.

ITALIJA: De Gasperi je sestavil novo vlado iz 7 demokristijanov, 3 socialistov, 3 komunistov in 2 neodvisnih. Zunanji minister je grof Sforza, neodvisen, a minister za narodno obrambo je Gasparoto, prav tako neodvisen. Z Gasparotom so bili nezadovoljni komunisti in socialisti, "ker je preveč desno usmerjen". Komunisti imajo v rokah pravosodje, javna dela in promet. Zaradi finančne in gospodarske nestabilnosti je 8,600.000 brezposelnih.

A N G L I J A : Stalin je odbil ponudbo feldmaršala Montgomery-a, da bi izmenjali skupine oficirjev, enako kot med Ameriko in Anglijo. Izjavil je, da bi to po "ruskem javnem mnenju" pomenilo pripravo na vojno. (Stalin je pozabil povedati, proti komu naj bi bila ta vojna naperjena - op.ur.). - Bevin in Stalin sta si izmenjala pisma, v katerih ponovno potrjujeta 20-letno prijateljsko pogodbo. "Times" piše: Anglija mora vzdrževati zaradi ekonomskih razlogov tesne zveze z Evropo, zlasti pa z deželami ob obali. To ne sme biti naperjeno proti SSSR. Anglo-sovjetski odnosi zavise v bodočnosti od rezultatov konference v Moskvi o Nemčiji. Povezava z USA je naravna že zaradi jezika in tradicije. Toda to še ne pomeni, da se mora Anglija soglašati z vsako ameriško akcijo. Anglija vodi svojo lastno politiko.- V britanski coni Nemčije je bilo doslej odpuščenih 192.000 Nemcev zaradi sodelovanja z nacističnim režimom.- "Economist" piše: Predlog o povišanju anglo-sovjetske pogodbe od 20 na 50 let je po današnjih anglo-sovjetskih odnosih nesmiseln. Zakaj ne bi raje to sporazum razširili s tem, da bi se razčistila tudi vprašanja Vzhodnega Sredozemlja in Bližnjega Vzhoda? - Britanija je nakazala 4 in pol milijona funtov sterlingov za pomoč Poljakom, ki so se borili na strani Anglije, pa se nočejo vrniti domov.-

A M E R I K A : Marshall je izjavil, da volitve na Poljskem niso bile svobodne in da si amer.vlada pridržuje pravico do nadaljnih odnosov do poljske vlade.- USA je izstopila iz odbora, ki je imel za nalogo pomiriti kitajske nacionaliste in komuniste.- Moskva napada USA, da je dalo posojilo Iranu pod pogojem, da iranska vlada preneha sodelovati z levičarji.- Truman je na Stalinov poziv na sestanek Velike Trojice odgovoril, da pričaku je Stalina v Washington, ker sam ne misli zapustiti Amerike.-

JUGOSLAVIJA: Umaknjen je vojni ataše iz Grčije, pozvana pa sta tudi grški poslanik in ataše v Beogradu, da zapustita Jugoslavijo.- Vzpostavljeni bodo diplomatski odnosi z Italijo.- Nota glede incidenta v Neaplju zahteva: 1) Ustanovitev mešane komisije; 2) Aretacijo krivcev; 3) Kaznovanje britanskih funkcionarjev, ki niso incidenta preprečili; 4) Stavljenje pod stražo vseh "kvislinških" edinic v Italiji; 5) Plačanje odškodnine družinam prizadetih.- Angleška komisija je stvar preiskala in bo v kratkem podala rezultate.- "Borba" pravi, da je to "najresnejši napad Anglije na Jugoslavijo doslej".- V Skopju se vrši proces proti ilegalcem "Nacional šiftari demokratik"

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 261-62. 15.februar 1947. L.VII.

BEGUNCI - SVETOVNI PROBLEM

PARLIAMENTARY DEBATES - HOUSE OF LORDS - OFFI=
CIAL REPORT - 19th December, 1946 - MOTION -
DISPLACED PERSONS.
PARLAMENTARNE DEBATE - LORDSKA ZBORNICA - URAD=
NO POROČILO - 19.decembra 1946. - TEMA - RAZ=
SELJENE OSEBE. -

Ob 16.46 h - Lord BEVERIDGE je opozoril na problem razseljenih oseb in na potrebo, da se podvzamejo odgovarjajoči ukrepi za ponovno naselitev o= nih, katerim je povratek v njihove države nemogoč ali nevaren.

Plemeniti gospod je rekel: "Prosil sem za besedo, da sprožim vprašanje razseljenih oseb. Mislim, da se boste soglašali, da je ta problem eden naj bolj žalostnih posledic zadnje vojne in da nima opravka z Nemci. Razselje ne osebe niso nemškega porekla. Vojna se je končala in okrog 12,000.000 pripadnikov onih narodov, ki so se borili proti Nemčiji in Italiji, je bi lo odtrganih od svojih domov. Približno 11,000.000 se jih je vrnilo, en mi lijon pa je še vedno ostal po enem letu in pol. V bivših sovražnih dežel lah je okrog 400.000 Poljakov, 200.000 Baltijcev, Litvancev, Estoncev itd., 70 tisoč Jugoslovenov, 100.000 Židov, 100.000 Ukrajincev in manjše skupine . Razen v osrčju Evrope pa je še 150.000 Poljakov v naši državi in manjše skupine vsepovsod.

Menim, da ni potrebno izpraševati, na kak način so prišli omenjeni ljudje tja, kjer so. Nekateri so bili vojni ujetniki, nekateri v suženjskih delovskih skupinah, nekateri pa so bili begunci zaradi dogodkov pred vojno. Sedaj je vprašanje, kaj početi z njimi? V UNRRI-nih taboriščih v bivših sovražnih deželah Nemčije in Avstrije se nahaja 750.000 beguncev, ki jih podpira UNRRA, medtem ko so še drugi v drugih taboriščih. Darwin je de jal, da je temelj človeške sreče - delo in sreča v domačem krogu, ti ljudje pa so odrezani od obojega. Skoro vsi predstavljajo živo maso bede in izgubljenosti, ker ne žive običajnega človeškega življenja. Dejal bi, da ni pretirano, če primerjamo vojno - rudarski nesreči, ki zasuje nekaj ljudi v rovu. Nekatere rešijo, a nekatere pustijo. Tako, vidite, lahko primerjamo ta milijon razseljenih oseb leto dni po koncu vojne ljudem, še vedno zapuščenim na dnu rudnika, ki so odrezani od običajnega življenja in ki čakajo na svojo rešitev. In stvarno vprašanje je: Kaka vrsta ustanov obsto= ja za njih rešitev? Najprej - UNRRA. Ta je hranila, razmeščala in skrbela za tronutne potrebe številnih ljudi. Nima pa nobene moči, da bi te ljudi, ki se iz kateregakoli vzroka ne morejo vrniti na svoje domove, tudi naselila. Vse, kar je lahko naredila, je to, da jih drži v taboriščih. Sedaj pa se ta ustanova približuje svojemu koncu in zdi se mi, da bo uradno pre nehala s delom koncem tega leta. Upamo pa, da bo imela še vedno toliko de narja, da vzdržala vsaj še prve mesece naslednjega leta, ker ni videti, da bi kaj drugega prevzelo njeno mesto.

Omeniti pa je treba Medvladni Odbor, ki bi lahko prevzel njeno funkci= jo. Ustanovili so ga l.1937 ali 1938 in je nemalkšna zapuščina prve svetov ne vojne. Prevzel je ostanke dela, ki ga je izvršila Nansenova Organizaci ja, v pomoč ljudem brez države. Napravil je ogromno in še še nekaj drugega , kaj to, da je potegnil znatno vsoto denarja v prvi vrstiže podporo špan= skim republikancem. Direktno sicer ni skrbel zanje. Toda dejal je denar do

brodelnim organizacijam, ki so se brigale zanje. To ni bila nikdar velika organizacija, nasprotno - majhna, toda zmožna podvzeti velike naloge. Sedaj lahko povem, da se je Sovjetska zveza umaknila iz tega odbora.

In končno še Mednarodna Organizacija za Begunce.Organizacija Združenih Narodov je sprejela preteklega februarja resolucijo za ustanovitev I.R.O., ki naj se peča s tem problemom. Toda šele pred dvema dnevoma, t.j. po devetih mesecih, je Skupščina OZN potrdila statut te organizacije. S tem pa seveda še ni rečeno, da organizacija obstoja. Za njen obstoj je potrebno izvršiti vplačila in pa vstop vsaj petnajstih držav v IRO, ki predstavljajo 75% potrebnega denarja. Če se bo to zgodilo, se ne ve, kakor tudi se ne ve, če se bodo v dovoljni meri sporazumeli, kajti očividne težave v razvoju te organizacije temelje v razliki med vzhodnimi in zapadnimi pogledi v Evropi ter mnenji, kaj mora organizacija delati in kako obliko imeti. Želim še dodati, da vsota namenjena organizaciji kot trošek za naselitev, omejena zaenkrat na 5,000.000 dolarjev. Ta vsota je za kakršnokoli večjo naselitev ali pa selitev beguncev na druge domove docela nezadostna. Toda organizacija je že sklenjena stvar in upamo, da bo tudi zaživela, čeprav ne takoj. Prešlo bo vsaj dve leti od zaključka vojne, preden bo nudila kakršnokoli vrsto pomoči. V življenju nekega naroda dve leti ni veliko, a že lo dolgo v življenju razseljene osebe, ki že ima za seboj 5 ali 6 let vojne.

Zakaj se nahaja tam še vedno milijon teh ljudi? Zakaj se niso vrnili domov kot ostalih 11,000.000? Evo, dva značilna pogleda na to nadevo. Obstoja enostavni problem, ki ga je nedavno pojasnil g.Višinski pri razpravi o statusu IRO-a v imenu Sovjetske zveze. Dejal je takole: "Problem razseljenih oseb ne obstoja. In če ne bi bilo nezdravega ozračja nevarne politične zarote, ki se je ustvarila okrog njega, bi tega problema ne bilo." Trdil je, da je večina teh razseljenih oseb željna vrniti se v domovino in prepričan sem, da je to resnica. A g.Višinski je nadaljeval:"V tem pa jih preprečuje politični pritisk s strani fašističnih elementov v taboriščih, ki se nadaljuje potom propagande in terorja, da bi uperili razseljene osebe proti lastnim državam in da jih odvrnejo od vrnitve domov." Z drugimi besedami povedano je edino, kar zadržuje te ljudi v bednem taborišnem življenju - namesto da se vrnejo domov - teror, ki se vrši nad njimi po taboriščih. Iz argumenta g.Višinskija sledi praktična ugotovitev, ki jo je on tudi nakazal, da naj se vsem, ki so se izjasnili proti povratku v svojo domovino, odbije pomoč te nove organizacije prav tako kot vojnim zločincem in izdajalcem.

Nasprotno mišljenje je sijajno podala ga.Elenor Roosevelt,glavni ameriški delegat. Ona je dejala, da je dejstvo, da so ustvarile politične prilike v državah, iz katerih prihajajo razseljene osebe, strah v dušah milijona ljudi, ki ostaja v tujini. Če usvojite to mišljenje, potem je potrebno nuditi onim, ki jim povratek povzroča strah, stvarno možnost, da gredo kam drugam. Vprašanje, ki se je v dobi dolgih atrudljivih mesecev nepristano pojavljalo pri razpravi v Skupščini, je bilo:ali je neka oseba , ki beži iz svoje rodne dežele odn. se vanje boji vrniti, že iz preteklega razloga nek zločinec, ki se mora vrniti - ali pa je begunec pred samovoljno silo, ki mora dobiti zatočišče?

Pri omenjeni razpravi je bil problem docela jasno izneden. Upam, da go spoda ne dvomi, katero naziranje in postopek je pravilen s temi razseljenimi osebami. Povsem je jasno, da je pripombe, da zadržujejo ljudi, ki se želijo vrniti domov, s terorjem - ki se mu pač lahko izognejo s tem, da enostavno pobegnejo iz taborišča - , nekoliko preveč smešna, da bi se splah splačalo o njej razpravljati. Pač pa je gotov in razumljiv vzrok njihovega odbijanja , da bi se vrnili domov, v tem, da se boje onega, kar bi lahko našli v Sovjetski zvezi ali Jugoslaviji in v manjši meri na Poljskem . Argument g.Višinskega pomeni, da te ljudi na dnu rednika ni potrebno reševati. Po njegovem bi lahko storili edino to, da gredo v rešetko, ki jih bo potegnila na vrh. Zdi se mi pa, da ravno v tem dvomijo, ali ne bodo mogoče potem, ko bodo vstopili v kletko - v njej tudi ostali. Ko sem bil v Nemčiji, sem videl nekatere izmed teh beguncev, ki so del nemškega problema. Videl sem nekatere Poljake in eden mi je dal zanimivo pojasnilo,zakaj se

ni hotel vrniti. Na vprašanje: "Ali se lahko vrnete?", mi je odgovoril: "Da, zelo si to želim. Sem profesor kovinarstva in bi bil lahko dobro zaposlen. Toda če bi se vrnil, bi me uporabili za pripravljanje bodoče vojne na nasprotni strani. Če že moram pripravljati vojno, potem jo želim vsaj na pravi strani." Seveda ni nujno, da se strinjam z odgovorom tega profesorja.

Videl sem tudi nekatere Ukrajinke, ki so bile žene iz boljših krogov in prijetne. Označiti jih kot zločinke bi bila prava norost. Povedale so mi, da se ne želé vrniti zato, ker ne vedo, kako bi postopali z njimi. Povratek v domovino jim preprečuje strah. Pri vsej zadevi je dejansko problem v različnem pojmovanju človeških vrednot. Argument g.Višinskega in pa onih, ki stoje za njim, smatra posameznika kot državno lastnino; sovjetski državljan je ujetnik države. Nasprotno pa je na tej razpravi zainteresiral drug pogled, ki sta ga imela predstavnika dveh malih držav, ki sem ju obiskal - Belgije in Holandije. Belgijski delegat je dejal, da njegova država smatra državo za slugo posedinca neglede na politično prepričanje, ki mu ne sme odreči pomoči niti takrat, kadar bi ta izrazil mnenje sovražno onemu, ki ga ima vlada. Podobno se je izrazil tudi holandski delegat, ki je dejal, da imajo posamezniki višje poslanstvo od tega, da bi bili popolnoma podrejeni usodi svojega naroda in države.

Ne smemo se umakniti pred velikim problemom, ki je nastal. Povdariti moramo svoje stališče, da imajo vsi oni, ki bežijo pred samovoljnostjo, pravico do zavetja. To je bila in je ena naših najbolj zakoreninjenih tradicij. Beg pred samovoljnostjo je povzročil poleg drugih vzrokov snovanje Združenih ameriških držav, ki so dale takim ljudem pravico na zavetje. Upam, da glede tega zavzela angleška vlada čvrsto stališče že pri samem pričetku delovanje Mednarodne Organizacije za Begunce. Kaj je prav za prav to pravica na točišča? Nima smisla zapirati oči pred dejstvom, da obstojajo v tem vprašanju med Vzhodom in Zapadom razlika v pojmovanju. Sicer upamo, da bo Vzhod na koncu koncev le usvojil stališče Zapada, toda nima smisla oporekati in prepirati se z Vzhodom. Važno je: Kaj mi dejansko počnemo? Predlagam, da tako v načelu kot v praksi priznamo pravico na zatočišče pred samovoljnostjo.

Kaj to pomeni? To pomeni - prvo: da ne sme biti nasilnega vračanja v domovine. Če se ljudje kljub temu, da so proučili položaj, ne žele vrniti, se jih ne sme prisiliti. Omeniti želim neko posebno skupino beguncev, o kateri sem že govoril v eni izmed prejšnjih razprav. To so Jugoslovani v Italiji, ki jih je kakih 25.000. Veliko izmed njih se jih je borilo na naši strani; medtem ko so nekateri prišli kot prisilni delavci. Nekateri so se mogočeti celo borili proti nam, toda v to nisem siguren. Vendar pa je nedvomno, da so se mnogi borili na naši strani in da imajo prav tako močan razlog priti v našo državo kot Poljaki. Predlagam, da smo mi in Združene ameriške države v vsakem slučaju odgovorni zanje. Zatekli so se k našim armadam in to takrat, ko so okupirale dežele, v katerih so postali razseljene osebe.

Upamo, da bo 10.februarja podpisana mirovna pogodba z Italijo. Tri mesece potem ne bo več v Italiji kake omembe vredných naših ali ameriških vojaških sil. Kako bo z Jugoslovani? Mi smo odgovorni zanje. Toda, ali smo lahko še zagotovljeni, če jih pustimo v Italiji? Če da italijanska vlada garancije, pa jih ne spoštuje, ne bo to samo sramota zanjo, marveč tudi sramota za nas, ker smo odrekli tem ljudem pravico zavetja. Vem, da je to zelo težak problem, toda upam, da bomo še vedno lahko našli kraj, kamor bi preselili te ljudi, pa naj bo to v Eritrejo, italijansko kolonijo, ali pa kam drugam, ker ne bodo služili na milost in nemilost za cilj (tarčo) prerekanja med italijansko in jugoslovansko vlado. To vprašanje je zelo občutljivo. Ni pa dovolj samo reči, da ne bo prisilnega vračanja v domovino. Ako jim hočete dati pravico zavetja - zaščite, jim morate dati tudi možnost, da se povrnejo v normalno življenje. Veseli me in mislim, da se lahko tudi pohvalimo, ker smo opravili veliko delo s prevzemom odgovornosti za naselitev Poljakov, ki so prišli iz Italije, v naši državi. V tem pa ne napredujemo tako hitro, kakor bi želeli in mi vemo, da povečini bivši poljski vojaki niso koristno zaposleni v naši deželi. Biti neprimerno zaposlen, je slabo za slehernega človeka, še slabše je, ako sploh ni zaposlen. To vznemirja ne le njih marveč tudi ljudi v naši državi. Pri tem pa vemo, da je veliko pomanjkanje delavcev v poljedeljstvu, rudnikih in mnogih težkih industrijah. Razumem, da

poizkušamo uporabiti za nekatera naša težja fizična dela Italijane. Toda ne razumem, zakaj ne bi mesto njih uporabili Poljake? Zakaj ne bi zaposlili njih namesto da držimo nemške ujetnike?

Morda nas v tem preprečuje nekoliko strahu in zoprstavljanja v nekaterih obratih, toda če je to res, potem upam, da bo vlada s svojim velikim vplivom na delavske sindikate že zlomila tako nespametno zoprstavljanje. Za naše dežele je zelo slabo, da zadržuje vojne ujetnike, ker da odbijamo uporabo ljudi, ki bi lahko delali. To pa se ne tiče samo Poljakov, kakor tudi ne potrebujemo ljudi samo za težke fizična dela. Iz baltskih dežel je n. pr. veliko število odličnih in inteligentnih ljudi, ki so izvrstni poljedelci in za katere upam, da jih bomo nekaj privedli sem.

Res pa je, da lahko le nekaj stvari sami opravimo in da vprašanje naselitve ni samo naša stvar. Kljub temu, da nam primanjkuje delavne sile in da lahko zaposlimo precej ljudi, je še veliko več prostora po drugih državah. Kaj pa je to za svet, če varka en milijon ljudi! Kot svetovni problem je to mala stvar, medtem ko je s stališča človeškega trpljenja zelo velika. Upam, da bo plemeniti in učeni lord predsednik uvidel, da niti najmanj ne kritiziram vlade. Jaz sem namreč predsednik samostojne ustanove "Odbora za obrambo beguncev", ki pa ni bila ustanovljena zato, da brani begunce pred vlado, marveč, da jim pomaga doseči pravico zavetja, ki je želja večine našega naroda. Prepričan sem, da mi bo vlada lahko hvaležna in da me ne bo smatrala za kritika, če nadaljujem že dosego pravice zavetja, ki je velika anglešk tradicija. Prav tako sem zelo zadovoljen, ko vidim, da se tudi v USA snuje velik odbor v ta namen. Delali bomo skupno in prepričan sem, da bomo lahko napravili več, kakor pa lahko sploh napravimo, ker more USA narediti mnogo več od nas. Upam, da bo naša vlada ohrabrila tudi vse tiste v Belgiji, Holandiji in USA, ki se trudijo doseči pravilno razumevanje tega problema. Prepričan sem, da nameravamo podpreti IRO in da bomo uprli svoje rame na kolo, da bi zares stekel. Toda obstojajo težave, ki jih moramo prebroditi. Predloženi statut predstavlja bojno polje razrito s kompromisi. Nekateri teh kompromisov bodo precej težki - n. pr. kompromis med mnenjem, da je treba razseljeni osebi pomagati in mnenjem, da jo je treba pognati v domovino ne glede na to, ali ji je to všeč ali ne. Toda če bomo čvrsto vztrajali pri odločitvi Skupščine proti prisilnemu vračanju, potem mislim, da bomo organizacijo spravili v tek.

Prav tako upam, da bo dala vlada neko vrsto garancije glede usode Jugoslovanov v Italiji in da bo skušala organizirati več denarja za naselitev, ki bo stala več kakor pa milijon funtov, ki je sedaj na razpolago. Prednje pa s predpostavko, da IRO bo ustanovljena in da bo delovala tako, da ne bo zašla na mrtvo točko. Obstoja namreč nevarnost, da se bo zaradi nesporazuma razbila. Dejansko je ustanovljena proti opoziciji in narodom, ki nasprotujejo obiačajno s Sovjeti, kar lahko povzroči velike težave v njenem delovanju. Če ne bo ustanovljena in če ne bo delovala v skladu s pravico zavetja, vseeno upam, da bo naša vlada jasno povedala, da nameravamo nadaljevati reševanje na katerikoli način. Mogoče bi bil kak mednarodni odbor taka ustanova. Ako ne bi mogli prisiliti ustanovo ZN k izvrševanju tega posla, potem bi bil mogoče, kot mi je predlagal neki Jugoslovan, ki sem ga srečal v Bruxellesu in ki posveča vse svoje življenje reševanju svojih rojakov, - Rdeči Križ primeren za to. Na vsak način pa poudarimo, da se mora delo reševanja nadaljevati potom ene ali pa druge ustanove. Rešiti je potrebno milijon ljudi. Verujem, da nam plemeniti in učeni lord predsednik lahko zagotovi, da bomo delali več in hitreje pri zaposlitvi Poljakov in drugih, in s tem odpomoremo akutnemu pomanjkanju delavcev v naši deželi.

To je človečanski problem milijona ljudi, ki so bili gotovo dve leti po koncu vojne odrezani od običajnega življenja, kar pomeni dolgo dobo. Upam, da bo današnja razprava porodila nekaj, kar bo vzbudilo v teh nesrečnikih upanje, da bo rešilne ekipe še prispele pravočasno do njih, predno jim bo življenje docela uničeno. Za svet je to majhen problem - en milijon ljudi - toda vsakdo od tega milijona je človeško bitje, ki trpi. Rešitev tega problema je sijajna prilika za človeštvo, da pokaže, da je humanitarno; velika prilika za narode, da napravijo skupno nekaj, kar bo ne glede na rezultat - pa če uspe ali ne - v pomoč izboljšanju miru in olajšanju po vsem svetu. Končno pa je to tudi velika prilika za one, ki verujejo v svobodo in pred-

nost poedinca, da dokažejo svojo vero z dejanji."

5,13 h - Lord CHANCELLOR (=predsednik):

"Gospoda. Plemeniti lord-predgovornik je posvetil svojo pozornost zelo nujnemu problemu. Stališče obeleženo kot pravica na zavetje je ena naših najstarejših liberalnih tradicij. In to liberalnih v širokem ne pa ozkem partijskem smislu besede. Čeprav je izšla iz liberalnih krogov, je vendar postala tradicija vseh mislečih ljudi naše države in vseh strank in prepričan sem, da bomo vedno - neglede na politične razlike in možne izpremembe v naši deželi - spoštovali to veliko tradicijo, ki smo jo dedovali po naših velikih prednikih. Zato pa lahko rečem, da vlada Nj.Veličanstva zelo pazljivo proučuje ta problem.

Strinjam se s plemenitim lordom, da to ni problem, ki ga lahko reši samo naša država. To je svetovni problem. A ob njegovem reševanju moramo s primerom pokazati, da hočemo sodelovati po svoji moči in pa še preko našega deleža. Danes ne mislim povedati več kot to, ker sem mnenja, da bi se ne smela uporabljati doktrina izražena z besedami: "...", ki bi z ozirom na naše državo pomenila, da nam lahko vsakdo izroči begunce, če ima z njimi težave. Ne bi bilo prav, da bi naša država nosila celotno breme, ko pa je na svetu še mnogo dežel v boljšem položaju, kot smo pa mi in ki bi lahko sodelovale v tej zadevi. Napravili smo in napravili bomo vse, kar je mogoče. Menim, da pl.lord uvideva, da smo napravili vse za rešitev tega problema. Glede števila razseljenih oseb v britanski zoni Nemčije pa se ceni na 400.000, kar predstavlja polovico števila iz oktobra 1945. Strinjam se z mišljenjem pl.lorda glede razlike v pogledih Vzhoda in Zapada. Vlada Nj.Veličanstva energično izjavlja, da zastopamo v tem vprašanju Zapadno pojmovanje. Nedvomno je, da obstojajo ljudje, ki se boje vrnitve, ker ne vedo, kaj bi se jim v tem slučaju pripetilo in ne bi bilo prav, če bi jih silili zato, da bi videli, ali je njihova bojazen upravičena ali ne. So pa tudi ljudje, ki so prišli do zaključka, da se ne vrnejo, ker so morda drugi vplivali nanje. Mislim, da je potrebno takim nuditi vso možnost, da zvedo za stvarnost, - da jo preverijo in se nato odločijo, kakšno možnost imajo za srečno in napredno življenje v njih domovini, kjer se nahajajo, kot je poznano, še vedno njihovi bližnji sorodniki. Napravili bomo zato vse, kar moremo, da jih ohrabrimo, ne bomo jih pa silili k vrnitvi, če so za to razpoloženi. V ta namen smo odprli taborišča, kamor lahko sprejemajo obvestila o prilikah doma in se lahko odločijo za vrnitev ali pa ne. Bil bi docela zadovoljen, ako bi bila za njih najboljša rešitev povratek domov in mislim, da se bo v tem plemeniti lord strinjal z menoj. To bi bilo na splošno o tem problemu. Strinjam se tudi z mišljenjem pl.lorda o IRO-i pod okriljem ZN, ki jo bomo, upam, vzpostavili. Gospoda se gotovo spominja, da sem napravil nedavno v tem domu veliko pripomb k temu. Toda res je, da je vprašanje, ali bo ta organizacija, tudi če nastane, mogla uspešno reševati ta problem v doglednem času. Zato pa ne smemo položiti vanjo vse naše upanje, marveč moramo podvzeti praktične mere, ki jih zmoremo, da poizkušamo rešiti ta problem in pridobiti sodelavce v drugih narodih. Po tem smo tudi postopali in dosegli, da potujejo po Evropi misije, ki ugotavljajo, kakšna pomoč je možna. Mislim, da gospodje vedo za prihod brazilske komisije v Berlin. Njen šef dr.Neiva bo takoj po prejemu navodil svoje vlade pregledal splošni položaj v Nemčiji in Avstriji ter ugotovil, v koliki meri bi mogla njegova prostrana dežela sprejeti nekaj delavstva, ki bi prispevalo k dvigu in napredku države. Prav tako je prispela misija meddržavnega odbora tudi v Argentino, kjer bo razpravljala o tem vprašanju s tamkajšnjimi vselitvenimi oblastmi. Obiskala bo tudi Paragvaj in Urugvaj, a neka druga misija Bolivijo, Equador in Peru. Tretja bo šla še v Čile, Kolumbio in Venezuelo. Argentinska vlada pa je poslala v Evropo svoje lastne predstavnike, da proučijo rešitev problema. Prepričan sem, da bo gospoda potrdila, da hodimo po pravi poti, ko skušamo povezati prostrane naravne vire južnoameriških dežel z razpoložljivimi delavskimi silami v naši državi."

Lord LLEWELLIN: "Ali lahko prekinem za majhno vprašanje? Kdo sestavlja komisije, ki potujejo po Južni Ameriki? Ali jih sestavljajo predstavniki naše in ameriške vlade, ki predstavljajo okupacijske oblasti?"

Lord CHANCELLOR: "Komisije so medvladne in jih ne sestavljajo nobene vl

de. Plemenitemu gospodu sicer ne bi mogel povedati, katere jih vse podpira, gotovo je, da je naša vlada med njimi.

Uspevamo tudi z razgovori z našimi kanadskimi brati. Upamo, da bodo lahko prevzeli neko število Baltov in Ukrajincev. Begunci se bodo lahko okoristili tudi s proglasom kanadske vlade, da bo dovolila vselitev sorodnikov kanadskih državljanov. Še več, mi sami nameravamo dovoliti prihod 2.000 baltskih žena za delo po bolnicah Združenega Kraljestva in upamo, da bomo te na črt še razširili, da zadostimo tukajšnjemu pomanjkanju osebja v teh in podobnih ustanovah. Glede Jugov je postala pred kratkim spet možna vselitev Židov iz Nemčije, ki imajo v Palestini sorodnike, kar bo tudi nekoliko pomagalo rešiti ta problem. Vse navedeno izgleda sicer majhno, toda gotovo je pravilno obdelavati ta problem z vseh strani.

Prehajam na dva specifična vprašanja, ki jih zastavil plemeniti lord - Poljaki in Jugoslovani. Kar se tiče Poljakov, je vladi Nj.Veličanstva mnogo na tem, da jih vidi zaposlene pri koristnem delu, toda ne bi povedal zvesti resnice, če ne bi dejal, da so pri tem velike težave - glede pokrajine in vrste zaposlitve -, o katerih gospodje prav dobro vedo. S potrpežljivostjo, strpnostjo in vzpodbujanjem bomo skušali doseči, da bodo ti ljudje koristno zaposleni, kajti - Bog mi je priča - v naši državi potrebujemo velike osebe, ki jih lahko zaposlimo. Upam, da bomo težave prebrodili, če bomo še naprej delali z obzirnostjo in taktom ter se v zadevo ne zaletavali.

Dodal bi, da je prav tako na eni strani dolžnost gostitelja napram gostu, kot je na drugi strani dolžnost gosta napram gostitelju. Nisem pa pripravljen izreči nobene kolektivne obsodbe glede vedenja, ker se nisem razgovarjal o tej zadevi z visoko spoštovanim prijateljem notranjim ministrom. Pač pa smo vsi brali v časopisih o stvareh, ki so ali pa niso resnične. Če so, potem delujejo zelo vznemirljivo; če pa niso, bi želel, da se jih zanika. Zaman je namreč misliti, da bodo poročila te vrste, ki so bila objavljena - prepričan sem, da gospodje vedo, kake vrste poročil mislim; ne pravim, da so resnična -, kaj olajšala to nalogo. Ne, tega ne bodo. Bistvo je v tem, da vsi tisti, ki pridejo v našo deželo, pokažejo in dokažejo, da hočejo postati vredni državljani.

Kar se tiče Jugoslovanov v Italiji, se mi močno zavedamo tega problema. Resnica je, da nosimo neke odgovornosti zanje. Poizkušali bomo doseči, da bodo Italijani, ko bo podpisana mirovna pogodba in bodo naše čete zapustile Italijo, lepo postopali s temi ljudmi. Lepo je rečeno, da nimamo vzroka karkoli misliti, da bi Italijani postopali manj liberalno od nas, toda, če bo potrebno, bomo podvzeli korake, da bodo interesi teh ljudi zavarovani in zaščiteni. Plemeniti gospod bo morda zadovoljen, če rečem, da se v tej zadevi zavedamo, da nosimo odgovornost in da zelo pazimo, da ne bo ta odgovornost zanemarjena.

To je vse, kar sem nameraval povedati. To je svetovni problem, za katerega potrebujemo sodelovanje vseh držav. Je problem, ki ni važen morda samo v enem pogledu, marveč zajema široko maso ubogih in nesrečnih ljudi. Za to se strinjam, da je to problem, kateremu mora vlada Nj.Veličanstva posvečati stalno pozornost in sem hvaležen plemenitemu lordu, da je v svojem kratkem in tekočem govoru sprožil to vprašanje."

5.28 h - Lord LLEWELLIN:

"Gospoda. Ne mislim vas dolgo zadrževati. Menim, da je dobro, ko se je pričelo danes popoldne takšen razgovor, zlasti pa še zaradi govora pl.in učenega lorda, ki smo ga pravkar poslušali. Ko smo mi, ki nam je bila poverjena naloga ustanovitve UNRRO, sestavljali del ustanovne listine, ki zadeva razseljene osebe, nismo tega delali z namenom, da jim najdemo domove, marveč, da jim olajšamo povratek na domove, če jih imajo. Moram reči, da ni verjetno nihče od nas, ki smo bili l.1943 v Atlantic City-u, mislil, da bo po 18 mesecih, ko bo vojna v Evropi končana, ostalo še vedno nad milijon nesrečnih ljudi, ki so brezdomci. To je velik človečanski problem. Ti ljudje niso izvršili nobenih zločinov. Večina jih tam zato, ker so - pravilno ali ne - zapustili svoje lastne dežele iz strahu pred pritiskom in ker si niso želeli živeti - bodimo glede tega odkriti - pod komunističnim režimom.

Iz tega razloga jih je ogromno prišlo iz Vzhoda na Zapad in veliko število se jih prav zato ne želi vrniti na domove. Vesel sem, da je lord-predsednik pripoznal v današnjem govoru, da to ni politična debata, marveč, da

si želimo le, da bi pravica zavetja, ki je ena izmed velikih tradicij naše dežele, ostala in da bi naši pogledi obrodili v tej zadevi sadove tudi v onih deželah, kjer ni ta tradicija tako močna kakor tu.

Ako bo morda kak drug lord govoril nasprotno, potem mogoče upošteval ste dečo vprašanje in če bo mogel, nanj odgovoril. Ne vem točno, kaj se bo zgodilo s temi ljudmi, ko bo UNRRA razpuščena in ko mogoče ne bo več zadostnih fondov za vzdrževanje taborišč. Kdo bo tedaj skrbel za teh 850.000 ljudi, ki se sedaj nahajajo v UNRRI-nih taboriščih? Po zapadni Nemčiji in drugih pokrajinah pa jih je raz_tresenih okrog 200.000, kakor so mi povedali in te številke je podal La Guardia. Dejstvo je torej, da jih je sedaj 850.000 v taboriščih, ki jih hrani in upravlja UNRRA. Kaj se bo zgodilo s temi ljudmi, ko bo UNRRA prenehala z obstojem in ne bo več fondov, da bi se jih hranilo in nanje pazilo? To je vprašanje, na katerega bi želel dobiti odgovor če je mogoče, kajti to ni abstrakten slučaj in vemo, da bo UNRRA v kratkem prenehala. Tudi jaz mislim tako kot ostali, da to ni namreč samo velik humanitarni problem, ampak problem, ki je rešljiv edino s praktičnimi ukrepi.

Vesel sem bil, ko sem slišal o misijah, ki so šle v nekatere države -naseljene pod normalo - plodnih dežel Brazilije, Argentine in drugih južnoameriških držav, kjer lahko dobe razseljene osebe ne le nove domove, marveč bodo verjetno tudi v veliko korist državam, kamor želijo iti. Kar se mene tiče, najbolj simpatiziram - če lahko tako rečem - z onimi, ki so v poljski armadi, kajti ti so se dejansko borili na naši strani. Neizmerno junaško so se borili v Italiji in vsepovsod drugod. Mnogo britanskih življenj je bilo rešenih, ker smo imeli te ljudi, ki so se udeleževali in resnično nosili breme borbe. Nedvomno je, da so imeli neki vpliv pri skrajšanju vojne s svojo posebno človeško silo, ki so jo dodali silam Združenih narodov.

Zato bi jih rad postavil na prvo mesto, toda - za njimi stoji še velik problem drugih, ki so v taboriščih za razseljene osebe. Vesel sem besed lorda predsednika, da naj zvedo Poljaki, ki se ne bodo vrnili na Poljsko, vsa dejstva. V tem se popolnoma strinjam s pl. in učenim gospodom. Mislim, da so njegove besede pomenile, da bi morali biti vsi oni, ki se želijo vrniti, opogumljeni ne pa prisiljeni k temu. Prav tako sem bil vesel, ko sem slišal izjavo lorda predsednika, da zasleduje vlada za one, ki bodo ostali tu, takšno politiko, da bodo zaposleni pri koristnem delu. Menim, da bi morali mi vsi v to privoliti. Prepričan sem, da bodo oni, ki se v Trade Unionu zo prstavljajo tem ljudem, zavzeli z ozirom na ta problem široko človeško stališče napram onim, ki bodo ostali. Saj kamorkoli greste, najdete delo ene ali druge vrste v zaostanku zaradi pomanjkanja potrebnih delavnih moči. In v tem domu se je že nekoliko govorilo o tem, ko je pl. markiz lord Reading dejal, da sprejemamo preveč sil iz produktivnih področij v civilno službo.

Med osebami obstoja velika razlika in gotovo je, da niti trenutek ne zagovarjam, da bi imel vsakdo pravico priti sem. Vzeti moramo samo one, o katerih smo prepričani, da bodo postali vredni državljani naše države. Vsako mur ne bi odprl vrat na široko. Mislim, da se vas večina strinja s tem. Oni, ki so v Nemčiji skrbeli za baltijske begunce, so mi povedali, da so ti ljudje zelo dobri tipi državljanov. Nekateri izmed njih so celo visoko izobraženi ljudje in večina jih je dobrega značaja. Imam listo kategorij, v katere spadajo ti ljudje odn. nekateri izmed njih, UNRRI-na kvalifikacije bo upoštevana na sestanku ekonomskega in socialnega sveta v februarju. Med razseljenimi osebami v UNRRI-nih taboriščih je nič manj kot 50.591 Poljakov, ki so poljedelci. Tudi 11.933 Baltov je poljedeljcev. Smatram, da bi bili nekateri izmed njih lahko zelo koristni. V kratkem bomo izgubili naše nemške vojne ujetnike in raje bi videl, da bi prišli v našo deželo na delo ti ljudje prostovoljno - ker potrebujemo dodatnih delavnih moči -kakor pa da se po dveh ali treh letih do konca vojne držimo naprej vojne ujetnike.

Prehajam na kategorijo ljudi, za katere bi bili mnogi v naši državi hvaležni vladi, če bi jih dovedla sem. To je kategorija domačih služabnikov. Žot takih je klasificiranih 10.913 Poljakov in 5.789 Baltijcev. Vesel sem, če pomislim, da namereva vlada privesti za bolniške sestre preko 2.000 Baltinj. Našim bolnicam bodo v zelo koristno pomoč. Ne pritožujem se, da vlada dela slabo, ker dela prav o stvar, ampak mislim, da se premalo dela. Ne dovaja toliko ljudi, kolikor bi jih lahko sprejeli v naši deželi. Vem, da

da je 1.249 Poljakov, ki so siderji in da ne bi bilo nobene škode, ko bi jih nekaj imeli. Prav tako bi bilo dobrodošlo okrog 964 mizarjev-Baltijcev, ali pa 1.124 poljskih in 846 baltskih elektriščarjev. Ne vse, toda vsaka bi lahko enako kot sedaj 2.000 baltskih bolničark privedla v našo deželo tudi le po število teh ljudi, ki se izurjeni v poslih, v katerih nam primanjkuje lovnih moči.

Pred kratkim mi je ostalo ravno dovoljno število kuponov in sem šel k svojemu krojaču, da mi naredi novo obleko. Povedal pa mi je, da je lahko do tam šele šest mesecev po naročilu. Ko sem ga vprašal zakaj, je dejal, da je veliko pomanjkanje krojačev in krojačic. A vem, da je teh 3.039 med Poljaki in 2.929 med Balti. Menim, da nam ne bi bilo potrebe čakati šest mesecev ali podobno, da dobimo obleko. Prepričan sem, da ne bi napravili samo dober preokret - in to bi morali napraviti - mnogim razseljenim osebam, ampak da bi si tudi sami sebi pomagali, če bi privedli v naše deželo nekaj teh ljudi. Vkolikor lahko sprevidimo situacijo za nekaj let v naprej, ne verjamem, da bi se ti vmešavali ali pa celo motili ljudi iz služb. No, če bi se to zgodilo, potem menim, da bi se precej hitreje zganili, kot pa to počnemo zdaj.

Mednarodne ustanove so zelo počasen način reševanja takih stvari. Mnenja sem, da se take ustanove sestajajo in neko stvar razpravljajo, dokler ne ugotove, da ne morejo doseči soglasja. Nato zadevo odložijo za tri ali šest mesecev v upanju, da se bo med enim in drugim sestankom opravilo nekoliko več dela za kulisami. Rezultat je, da če je ta organizacija v okviru Združenih narodov, ki je na nesrečo prišela s popolnim nesoglasjem, ciste, ki naj se ji poveri ta naloga, potem se bojim, da bodo omenjeni ljudje še vedno za žicami, kjer jih hranimo in držimo v brezdelju. Čim prej jih lahko zaposlimo pri koristnem delu, da morejo s svojo produktivnostjo pomagati ostalemu svetu, tem bolje. Naše bi videl praktične ukrepe, kakor pa pošiljanje misije s strani Brazilije, da vidi, kakšno vrsto ljudi lahko uporabijo v Braziliji. Ali delajo vse, kar moremo? Prepričan sem, da boste s praktičnimi koraki napravili več, kakor pa te ustanove, pa čeprav so ustanovljene pod okriljem Združenih Narodov. To, kar želimo napraviti, je, da podvzamemo praktične ukrepe in da porečemo drugim državam: "Mi smo že nekaj napravili, ali ne misliti tudi vi nekaj ukreniti?" Na ta način, nam lahko druge države sledijo in mi bomo napravili nekaj za rešitev tega velikega človečanskega problema, ki nam ga je zapustila vojna."

5.44 h pop. - Lord HAMPTON:

"Gospoda. Pr v zares vas ne mislim zadrževati več kot samo nekaj minut. Vsi večerni govorniki so docela jasno povedali, da je to velika tragedija. Res je. Rekel bi, da je to tragedija v malem. Čeprav se ne tiče mnogih življenj v številnih delih sveta, vender pa je le tragedija. Nisem slišal, da bi se v kakem slučaju umenili mladi ljudje. Sicer ne vem, kakšen je procent po taboriščih, toda vsekako je nedvomno, da jim mora biti, če prištejemo dojenčke, ki so se rodili v taboriščih, odkar so njihovi starši tam, precejšnje število.

Vse, kar želim napraviti ta večer, je to, da povdarim, da ne smemo delati zgolj na utilitarističnih podlagi, pa naj bo to v pogledu emigracije v južno Ameriko ali pa dovajanje nekaterih teh ubogih ljudi sem, da delajo za nas. Morali bi prav tako, če ne še bolj, gledati na človekoljubno stran. Upam, da ne bo nobenih razlik v pogledu onih, ki trajo slučajno družine v taboriščih. Če lahko delajo in so pripravljeni delati ter izpolnjujejo v drugih pogledih različne pogoje, ki jih lahko postavimo za emigracijo, potem se jim mora nuditi vsaka olajšava, da pridejo sem z družinami, če jih imajo in si ustanove dom. Tem mladim ljudem, ki so ...keli resnično tako hud preobrat v življenju, lahko nudimo nekaj upanja in pogledi za njih bodoče življenje. Lahko se namreč zgodi in verjetno bo tudi tako, da bodo v bodočnosti postali najboljši državljani svoje adoptirane domovine."

5.46 h pop. - Lord škof CHICHESTERSKI:

"Gospoda: Zveze zaveznikov temeljijo na principu, ki jih zavezuje, se preiskuše na mnogih točkah in ni je točke, kjer je bila preiskušnja večja kot ravno postopanje zaveznikov s prostovoljnimi razseljenimi osebami. Prepričan sem, da bo vsakdo visoko cenil vztrajanje lorda predsednika na stebri naših pravic zvestobe - trdnemu britanskemu principu. Bila je omenjena tudi zares široko potezna akcija celotne repatriacije razseljenih oseb ob koncu

vojne. In kadar govorimo o cca 11,000.000 oseb, ne smemo pozabiti, da je bila ta naloga izvršena s pomembno sposobnostjo in upoštevanjem. Prav tako ne smemo pozabiti, da je bilo takrat med razseljenimi osebami nekaj milijonov Rusov, katerih trpljenje je bilo na podlagi indicev, ki jih bilo možno dobiti od vseh strani, neizmerno večje kot pa večine drugih razseljenih oseb. Nemci so ravnali z njimi nečloveško kruto in način, kako so postopali z njimi v ječah od 1.1941, se nikakor ne more primerjati načinu, po katerem so bili tretirani drugi ujetniki. Vem, da je samo v enem prehodnem taborišču v britanski zoni umrlo zaradi tifusa in lakote v eni sami zimi okroglo 20 tisoč ruskih ujetnikov.

Pred nami je ostal en milijon razseljenih oseb. Nekateri nimajo države, nekateri so nedoločene narodnosti, a drugi spet pripoznani državljani neke posebne države. Dejstvo je, da ostajajo 19 mesecev po koncu vojne. Razmere v katerih žive sedaj razseljene osebe, mogoče še ni bilo dovolj opisane - te razmere niso dobre in se še poslabšujejo. Ne le da so v strahu za bodočnost-čeprav je to mogoče glavni faktor - ampak je še to, da se jih vedno bolj in bolj smatra za nadlogo, pri tem pa pozablja, da so žrtve nacizma. V britanski zoni v Nemčiji se osebje uradništva, ki ima nalogo skrbeti zanje, vse prepogosto izpreminja, razseljene osebe se prepogosto premeščajo iz taborišča v taborišče in vse premalo je skrbi za starejše in slabotnejše ljudi. Skrb za mladoletne kriminalce je bila premalo posvečena mladoletnim kriminalcem, ki rastejo med razseljenimi osebami. Da, kot je naglasil plemeniti gospod, ki je sprožil to razpravo, obstoja velika bojazen glede bodočnosti. V večini slučajev države, iz katerih so doma, silijo, da bi se vrnili in da bi - kot one pravijo - sodelovali pri delu za narodno obnovo. Docela je pravilno, da se onim, ki se žele ali pa so se pripravljeni vrniti, nudi vsake olajševa in ohrabrenje. Gotovo je tudi, da bi gotovo število razseljenih oseb našlo svojo pot nazaj, toda ne smemo odobravati načina, da se nanje vpliv z zapeljevanjem: hrana za 60 dni ali podobno - kot se kdaj to dogaja.

In tudi ko se jim vse pove in ko se uporabi zadnje možnost z navajanjem napačnih podatkov, bo še vedno ostalo veliko število takih, ki jih ne bo nobena sila na svetu pripravila, da bi se vrnili na svoje domove po lastni svobodni volji. In prav v tem, da bodo ali pa ne - direktno ali indirektno - prisiljeni k povratku ljudje, ki bi radevoljno na to ne pristali in katerim nobeno svobodno sodišče ne more očitati zločina, se preizkuša njihova zvestoba do zaveznikov. Razume se, da v tem izvzemamo vojne zločince, za katere menimo, da so pod posebnim nadzorstvom. Povdarjam pa, da so tisti, ki se z družinami vred branijo vrniti, oni ljudje, ki so se borili ali pa trpeli za principe, ki so jih zastopali zavezniki, vse dotlej, dokler ni bilo to stališče kronano z zmago. Vzrok, pa če je pravilen ali ne, da ti ljudje odbijajo vrnitev, je ta, da so prepričani, da bodo, čim prekoračijo mejo, zamenjali svobodo za tiranijo. Nisem poklican ugotoviti, ali je njihovo mišljenje neizpodbitno pravilno, toda odkriti skušam vzroke, čemu se temu upirajo. Potrebno je ugotoviti, v čem so tisti vzroki, za katere verjamemo, da so dejstva. Nujno in docela pravično so bili omenjeni Jugoslovani, katerih je 70.000 v Italiji in Centralni Evropi in ki so bili eni najhrabrejših borcev ter so služili ramo ob rami s silami Velike Britanije in njenih zaveznikov.

Ne pozabimo, da so bili Jugoslovani v marcu 1941 postavljeni pred veličastno izbero: ali da ostanejo verni svoji veri, zgodovini in svojim tradicijam ali pa da se pokorijo Nemcem in ostanejo na varnem. In kljub temu, da so vedeli za posledice - docela jasne posledice - so raje izbrali opustošenje svoje države, kot pa da bi se pokorili Nemcem zaradi udobnega življenja. Odločili so se - in gospod Churchill jim je takrat vzkliknil - ne zaradi ljubezni do smrti, marveč zaradi ljubezni do življenja. Sedaj obstoja nov režim - dolgo že obstoja ta režim v Jugoslaviji -, toda ostanki stare Nacionalne Jugoslovanske Vojske vedo, da je njihova usoda zapečatena, ako se vrnejo v domovino. Imam zanesljiva poročila o dogodkih, ki so se odigrali koncem vojne na koroški meji, ko je bilo britanskim četam ukazano - razmislite o tem zaradi nevarnosti, ki bo obstojala po nekaj mesecih -, da zajamejo pripadnike Nacionalne Jugoslovanske Vojske pri prehodu avstrijsko-jugoslovanske meje in jih razorožijo. Britanskim četam je bilo ukazano, da odvedejo te Jugoslovene v Avstrijo in da posebno pazijo, da jim ne povedo, kam jih peljejo ter da jih napotijo na drugi del meje in pred-

jo komunistom. Neki vojak, ki je sodeloval pri tem dejanju, je dejal: "Ve
čini se nam je zdelo neverjetno, da je kaj takega možno v skladu z najbolj
šimi britanskimi načeli fair postopanja." Prav tako tudi sojenje generalu
Mihajloviću in monsignoru Stepincu meče čudno luč na usodo, ki čaka takšne
ljudi. Zato pozdravljam malo preje izrečeno izjavo lorda predsednika gle=
de na vpliv, ki se bo vršil na Italijane in odločno povdarjam, da mora bi=
ti odgovornost Britancev za varnost Jugoslovanov absolutna in uspešna, da
se jim reši življenje.

Omenjene so bile še baltske države. Državljani krasnih dežel Letonije,
Litve in Estonije nudijo drug primer. Res, niso se borili za zaveznike in
nekateri izmed njih so bili/prisiljeni boriti se za Nemce. Toda nedvomno
je, da so tamkajšnji ljudje trpeli za načela, za katere so se borili zave=
niki. Imam nekaj osebnih poznanstev in v začetku vojne sem dobil zanesljи=
va poročila o značaju prve okupacije teh držav v juniju 1940. Vem tudi na=
kaj o deportaciji stotisočev Estoncev, Litvancev in Letoncev daleč na Vzhod
v oddaljene in zapuščene kraje. O njihovem današnjem stanju se pripovedu=
jo strašne zgodbe. Zato je gotovo, da se ni treba čuditi, če želijo biti
številni državljani, ki so pobegnili iz teh dežel, čim jim je bilo mogoče,
raje razseljene osebe, kot pa da bi se povrnili na svoje domove. Imam tudi
pisma poglavarjev Cerkva v Estoniji in Letoniji, ki so v posebni zvezi s
Cerkvijo v Angliji in ostalimi Cerkvami v naši deželi in videl sem pisma,
ki jih danes pišejo Letonci svojim sorojakom, ki se nahajajo - kakor sedaj
pravijo - v svobodnem svetu.

Poleg pričevanj o težkih razmerah, ki vladajo danes v lepih baltskih de=
želah, v katerih je civilizacija tako intenzivna in humanost tako resnična
in kjer je toliko kulturnih zakladov, je še precej drugih pričevanj. Saj
lahko zavržemo, kar slišimo in kar ljudje pripovedujejo, toda v pismih in
dokazih je toliko stvarnosti, da nam to zadostuje in da se ne čudimo, če se
te razseljene osebe ne žele vrniti. Poleg njih pa so še drugi razseljenci,
ki nam prihajajo na misel. Sedaj je naša naloga, da se posvetimo dobrodel=
nosti in njihovi naselitvi, deloma onih, ki jih bo absorbirala evropska sfe=
ra (in ki jih je omenil plemeniti lord Llewellin) ter delama onih, ki bodo
emigrirali v Ameriko ali druge države. Upam, da v nobenem načrtu za emigra
cijo ne bodo pozabljeni stari ljudje in otroci - posebno pa stari ljudje.
Prepričan sem, da ne bo pri odločevanju, ali je potrebno ljudi reševati a=
li ne, edini kriterij: kdo je in kdo ni koristen za delavni trg.

Vidi se, da je vsa zbornica odobravala izjave plemenitega in učenega go=
spoda, lorda predsednika, v pogledu misij za Južno Ameriko, Kanado in dru=
ge države, kar je povdaril tudi pl.lord Llewellin. To je svetovni problem
in ne samo britanski. Da k temu doprinesejo, imajo tudi druge dežele veli=
ke možnosti. Ko govorimo o tem svetovnem problemu, bi želel opozoriti še na
nekaj, kar ni bilo omenjeno. To je strošek za vzdrževanje in naseljevanje.
Za vzdrževanje znaša proračun 125,000.000 dolarjev, medtem ko je za nase=
ljevanje oddvojenih 5,000.000 dolarjev. Če gospoda samo pomisli na del te
ga milijona ljudi,-potem je ta proračun celo za vzdrževanje beguncev v Ev=
ropi docela nezadosten. Če primerjate 5,000.000 dolarjev - 1,000.000 fun=
tov sterlingov - za naselitev vseh teh ljudi z Nansenovim mednarodnim po=
sojilom 12,000.000 funtov za naselitev ene same skupine - Grkov in Turkov,
če primerjate sedanjo vrednost denarja s takratno in če vzporedite sklad=
nost problema naselitve z nedvomno skladnostjo po prvi svetovni vojni, po=
tem lahko pridete do zaključka, da bo ves načrt propadel zaradi bankrota.

Upam, da se bo vsaj ena stvar strogo izvajala in to, da se ne sme nobe=
ne razseljene osebe, razen vojnih zločincev, neglede na narodnost, ki očit=
ja vrnitev po lastni volji, t.j. da je pobegnila iz svoje dežele zaradi ra=
snih, političnih ali verskih zaslug - , v nobenem slučaju nasilno primora=
ti po zavezniških oblasteh. Prava rešitev je , da se v njeni deželi vzpo=
stavi svoboda, tako, da bodo izčenci rešeni pritiska in strahu in da bo njih
pot k varnosti odprta. Apelirajmo na Vzhod in na Zapad - na Rusijo in USA-
na našo lastno državo in Francijo ter Združene Narode, da sodelujejo pri tem
cilju . Ne smemo počivati prej, dokler te naloge ne končamo. Prav je, da se
zavarujemo napram nedelavnosti-ignoranci ali pa možni zlorabi zatočišča, to
da ni v skladu z mednarodnim zakonom, niti z britansko naravo, tradicijo,
zgodovino in čustvom fair postopanja, da prisiljujemo k povratku v rodne
dežele one, ki so našli zatočišče v drugih državah, pa niso vojni zločinci,
in ki vedo, da bi pomenil povratek v njih dežele pod sedanjimi pogoji napa[illegible]

nanje in neizbežno izgubo svobode ali življenja. Če bi mi to napravili, kak šen bi bil naš odgovor pred zgodovino in vestjo, ko bi nas vprašali: " Kaj ste si pridobili vi - zapadni demokratski svet - s temi žrtvami razen tega, da vidite, kako so pred vašimi očmi izdane najosnovnejše človeške pravice."

6.07 h pop.- Grof IDDESLEIGH:

"Gospoda. Z največjim zadovoljstvom sem sledil zagotavljajočim izjavam pl. in učenega lorda predsednika glede naporov v pogledu imigracije razse= ljenih oseb preko morja v našo deželo in obe Ameriki. Istočasno se pojav = lja velevažno vprašanje, ki ga je omenil prečastiti škof in pa moj pl.pri= jatelj lord Hampton in kateremu bi se drznil dodati še majhen nadaljni pov darek. To je vprašanje ohranitve družine med razseljenimi osebami, kjerko= li že obstoja. Je to tragedija mnogih razseljenih oseb, ki so bile iztrga= ne iz okrilja svojih družin in ki ne vedo, ali njihovi starši, žene in o= troci še žive ali ne. Nekaj je takih, ki jim je uspelo privesti družine ali njih dele s seboj ali pa so se kot razseljene osebe poslužili osnovne člo= veške pravice - ki jim jo nikakor ne moremo odrekati - pravice, da se poro čijo in osnujejo svoje družine.

Razumem, da so v interesu držav sprejemnic bolj priljubljeni neporočeni, ki predstavljajo delavno silo z razumljivimi prednostmi.

Spominjam se, da nekdo v tem domu nedavno predlagal, da bi se problem do bave pomoči za kmečke dele lahko v veliki meri rešil z uporabo delavnih sil iz Poljskega naselitvenega korpusa v dobi dveh let, ko bo postala kriza v poljedeljstvu pereča. Predlagano je bilo, da bo živeli ti Poljaki po tabo= riščih, da ne bi bilo zato tekmecev na področju gradnje podeželskih hiš.

Glede na ta predlog bi opozoril na sledeče: Ni niti praktično niti zaže ljeno, da se razseljenim osebam prepreči sklenitev zakonskih zvez ter da prav tako ni zaželjeno, da bi pri preselitvi delavske sile razseljenih o = seb ignorirali družinske enote, ki že obstojajo. Če zasleduje politika pred nost zaposlitve za neporočene osebe, potem nosi tudi odgovornost za težak moralni problem med novo naseljenimi elementi, ki ga je naznačil pl.in uče ni lord predsednik. Nekateri moji prijatelji, ki zelo dobro poznajo naravo tega problema, so me zato večkrat silili, naj izrazim upanje, da bo pl. gn spod, ki odgovarja v imenu vlade Nj.Veličanstva, zagotovil, da ne bo ta ve levažni del problema pozabljen."

6.10 h pop.- Grof SELBORNE:

"Gospoda. Tudi jaz bi se rad zahvalil pl. in učenemu lordu predsedniku za izjavo, ki jo je podal danes popoldne v imenu vlade Nj.Veličanstva. N i t i jaz niti moj pl.prijatelj lord Llewellin ne nasprotujeva vladi v tem, kar ona dela, marveč v tem, kar ne dela odn. dobro ne dela. Ne približuje se temu problemu tako, da bi ga rešila, čeprav je rešljiv odn. kakor je rekel pl.lord Beveridge: ni nerešljiv. Če bi se tega problema lotili z večjo odločnostjo in hitrostjo, potem bi bil napredek večji, kot pa je da= nes. Želel bi, da bi se Združeni Narodi zedinili vsaj v formuli, kakšen pro cent razseljenih oseb more sprejeti vsaka posamezna država. S to formulo mo remo doseči tako, da vzamemo površino plodne zemlje vsake države, ki je čla nica Združenih Narodov in jo podelimo s številom prebivalstva. To bi nam izkazalo gostoto prebivalstva na plodni zemlji. Ne predlagam kraje kot so avstralske puščave in podobno, marveč samo gostoto prebivalstva rodovitnih predelov Združenih Narodov. Na ta način bi ugotovili, da bi ta milijon raz seljenih oseb samo neznatna količina v odnosu na gostoto prebivalstva. Če bi se sporazumeli na tej osnovi, bi lahko vsaka dežela vedela za svoj del in če bi mi prevzeli svojega, bi ta dejansko ne iznašal več kot pa iznaša pritok osebnosti, ki so bežale pred Hitlerjevo tiranijo in ki smo jih spre jeli od leta 1937 do 1939. Prepričan sem, da bi jih naša dežela in pa tudi druge lahko vzrkale, ne da bi ovirali pogojev dela. Nasprotno, nam vsem bi mogli veliko pomagati pri obnovi po vojni. Gospodje lahko poročajo, da bi to bil herojski ukrep, ako se predloži in usvoji rešitev take vrste, toda jaz trdim, da dejansko ničesar drugega ne more rešiti tega problema. Bojim se, da bomo še naprej delali to, kar smo 18 mesecev. Kaj nam pomaga prive= sti sem 2.000 baltskih žena in 5.000 drugih oseb? Številke so vse preveč velike za takšne drobtine: preseljevanje se mora sprovesti sistematično in z dovolj širokim načrtom. Če pa nadaljujemo s tem, da nič ne ukrenemo, po = tem bomo dovolili nadaljni razvoj gnojnemu čiru v srcu Evrope. To pa lahko povzroči nevarne rezultate v naslednjih letih. Še več, mi bomo - kot je g. Jal prevzvišeni škof - izdali načela, za katera smo se borili v tej vojni.

Drznem se izjaviti, da je sedaj dejansko čas preizkušnje Organizacije Združenih Narodov . Te probleme bi se moralo obravnavati pravočasno in sorazmerno z drugimi. Primer Društva Narodov naj nas pouči, kakšne so posledice politike "obračanja po vetru".

Danes bi želel govoriti predvsem o prilikah in težavah poljskih vojnih ujetnikov v Nemčiji, ki so od premirja naprej razdeljeni na dve vrsti taborišč: na one, ki so se borili pod britanskim poveljstvom in na one, ki se niso. Trdim, da je ta razlika docela samovoljna, paragrafarska in nevredna ker so se vsi borili kot naši zavezniki. Borili pa so se z neizmernim junaštvom in le stvar slučaja je, ako se je moški odn. žena borila pod britanskim ali poljskim poveljstvom. Ne pozabimo - in tega ne moremo nikdar pozabiti - , da se je Poljska zoprstavila Hitlerju na začetku vojne, ko je dobila garancije naše države. Nedvomno je, da je bil pri vršenju dolžnosti vsak Poljak in Poljakinja na svojem mestu. Če pa so se borili na Poljskem ali izven Poljske, pa je bilo samo vprašanje slučaja. Ne morem si zamisliti, da bi se kdo izmed naših zaveznikov boril z večjim junaštvom in zanosom kot ravno Poljaki. Govorim z globokim prepričanjem, kajti ko sem bil minister, sem bil intimno zainteresiran na poljski vojski in želel bi pričevati o njenem čudovitem ponašanju in junaštvu, s katerim je izpolnila svojo nadvse težko nalogo.

Naši poljski zavezniki so bili naši edini zavezniki v začetku vojne, ki ostali neizpremenjeni tudi do konca. Poljska je bila edina podjarmljena država, ki ni dala nobenega Quislinga. Naši poljski zavezniki so se borili z nami na morju, suhem in v zraku - na Norveškem, v Grčiji, Afriki, Italiji, Belgiji, Holandiji in Nemčiji ter predvsem na Poljskem. V stotine gredo odlikovanja, ki smo jih dali poljskim oficirjem in vojakom za njih junaštvo. Listo teh imam s seboj in gospodje prav gotovo vedo za junaštvo poljskih čet, ki je prešlo v pregovor. Toda ti ljudje bi bili zadnji, ki bi predlagali, da se njih služba kakorkoli razlikuje od službe onih, ki so borili za zaveznike na Poljskem. Ni dvoma, da so poljski ujetniki, ki so se borili na Poljskem, zavezniški sobojevniki.- 30.avgusta 1944 je izdala vlada Nj. Veličanstva - to je koalicijska vlada - sledečo deklaracijo:

"Mobilizirana poljska domovinska armada predstavlja borečo se silo, ki tvori sestavni del poljskih oboroženih sil."

To je bila izjava koalicijske vlade, v kateri so bili sedanji ministerski predsednik in njegovi kolegi.

Zakaj se torej danes tretira te ljudi kot vojne ujetnike? Zakaj se jih tretira drugače kot pa one, ki so se borili pod britanskim poveljstvom?

Vstop v poljski korpus in združenje s poljskimi edinicami, katerih člani so bili pred invazijo njihove domovine, jim je bil odbit. In namesto da bi se jim to dovolilo, se jih je prepričevalo, naj se vrnejo na Poljsko. Gotovo je, da poznajo oni bolje prilike na Poljskem kot pa mi. Zelo sem bil vesel, ko sem slišal pl. in učenega lorda predsednika, da bodo podvzeti ukrepi za prisilno vrnitev teh ljudi na Poljsko, pa čeprav se jim bo nudilo vsako olajšavo, ako to napravijo. Povratek na Poljsko odbijajo iz istega razloga, kot ga odbijajo drugi v predel Evrope, ki ga nadzorujejo komunisti."

Grof Selborne je nato opozoril na postopek zavezniških oblasti napram Poljakom-ujetnikom v Nemčiji, kjer jim je znižan obrok hrane s 3.000 na 1.500 kalorij dnevno in prečital pismo nekega višjega poljskega oficirja, ki je bil med vojno eden glavnih zavezniških agentov na Poljskem. V tem pismu se visoki častnik pritožuje nad slabim oskrbovanjem poljskih beguneških taborišč v Nemčiji in trdi, da postopajo Zavezniki celo boljše z Nemci kot pa s Poljaki.

Grof Selborne je nadaljeval: "Mislim, da ne moremo brez sramu čitati takih pisem. Zahtevam od vlade Nj.Veličanstva, da se spomni, da so bili ti ljudje naši nadvse junaški zavezniki, ki so vstopili v vojno v samem početku in nadaljevali z borbo do konca, čeprav so njihovo domovino podjarmili sovražniki. Ti ljudje niso imeli od zavezniške zmage ničesar drugega kot samo izgubo in osebno uničenje, a so stopili v vojno zato, ker so zaupali v dobro ime Anglije. In prav zato, ker je dobro ime Anglije na kocki, predlagam, da se vse boreče člane poljske armade v britanski zoni Nemčije, pa bodisi da so se borili pod britanskimi oficirji ali ne, tretira kot vojne ujetnike in zaveznike ter da delamo po smernicah, ki sem jih v pripombah predlo-

gel, da jih osposobimo za zaposlitev in življenje v naši deželi odn. v k- ki drugi večji deželi naših zaveznikov ali pa dominionu, kjer je veliko možnosti vzkanja tega ne-prevelikega števila plemenitih in junaških mož."

6.30 h - pop.- Lord CHANCELLOR (=PREDSEDNIK):

"Gospoda. Upam, da mi dovolite odgovoriti na vprašanja, ki jih je zastavil lord Pakenham v odsotnosti. Ko jih bom obravnaval, bom napravil vse, kar bom mogel. Plemeniti lord Llewellin je vprašal, kaj se bo zgodilo po šestih mesecih, ko prenehala UNRRA z delom. Tudi sam bi želel to vedeti. Do spodje vedo, da se vrše mednarodni razgovori v pogledu tega, kaj je možno napraviti. Naša država bo sicer storila vse, kar bo mogla, toda gospodom moram opozoriti, da je problem - problem hrane, a hrana spet problem dolarjev. Nesmisel je misliti, da lahko nudimo potrebne dolarje za prehrano prebivalstva v naši deželi in onih v Evropi, pa čeprav imamo najboljšo voljo na svetu. Naša dežela ne more tega napraviti in največ, kar lahko stori je to, da napravi, kolikor zmore. To je pa tudi vse, kar lahko rečem.

Glede vprašanja pl.grofa, lorda Iddesleigh-a, se strinjam, da se more družinska enota nesporno spoštovati. Saj je na koncu koncev osnova naše civilizacije ravno družina in bomo zato prav gotovo obravnavali tudi nje v zvezi z razseljenimi osebami. Kar se pa tiče pripomb pl.grofa, lorda Selborna, mi je žal, da nisem za njih vsebino že prej vedel, ker bi sicer prevzel. Doslej nisem imel nemreč o njih nikakega pojma."

6.33 h pop.- Lord BEVERIDGE:

"Gospoda. Upam, da mi dovolite, da še predno umaknem vprašanje z dnevnega reda, povem no kratko še tri stvari, ki jih je pl. in učeni lord predsednik omenil v svojem govoru. Glede težav in načina zaposlitve nekaterih Poljakov v naši državi vemo vsi za to začevo. Prav tako kar se tiče dolžnosti gostov napram gostiteljem. Toda enako vemo, da je prav ogelo lek za brezdelje in nezadovoljstvo, ki izvira iz nezaposlenosti. Zato ne bodo srečni in zadovoljni prej, dokler jih koristno ne zaposlimo.

Kar se tiče zaposlitve v naši deželi, da odpomoremo resnemu pomanjkanju delavne moči, bi rad poudaril in podprl izvajanja pl.lorda Llewellina. Ko sem bil v Belgiji, kjer je prav tako veliko pomanjkanje ruderjev, niesem našel ljudi, ki bi mislili, da je boljše pomanjkanje premoga, kakor pa zaposelitev ljudi, ki niso Belgijci. Zato upam, da bomo nadaljevali z zaposlevanjem. Hišno služabništvo ni, n.pr. luksus bogatašev, marveč potrebna pomoč starejšim ljudem in staršem z otroci. To pa, da nočemo dovesti nekaj več teh ljudi iz tujine kot 2.000 in ne odpomoremo potrebi, je kruto postopanje napram našim lastnim ljudem. Zato upam, da bomo odslej zares delali hitreje, kot pa smo. To je edina točka moje kritike.

Prisrčno se želim zahvaliti pl. in učenemu lordu predsedniku za izjavo, da naša država sprejema odgovornost za Jugoslovane v Italiji. Upam, da bo vlada storila vse, kar je možno, pa postene te odgovornost skupna in mnogo stranka z Združenimi državami. Skupna in mnogostrana zato, ker je to prav toliko njihova odgovornost kot naša. Pod tem pogojem uvajam izjavo pl.lorda predsednika, da se prenusti vladi, da po tem postopa. Upam, da to tudi lahko napravila, ne da bi pri tem pokazala nezaupanje napram italijanski vladi, marveč v prijateljskem sodelovanju z njo.

Pozdravljam delovanje vlade, ki ne čaka vzpostavitve IRO-a, marveč izdeluje potom Komisij načrte za preselitev in naselitev. Ako se bodo ti načrti izkazali za koristne, jih bo IRO, ko zaživi, verjetno želela usvojiti in bo spoznala, da je v tem, kar lahko stori, nekaj koristnega in v pomoč. Prepričan sem, da izrežam hvaležnost vse zbornice, ako se zahvalim pl.gospodu za njegov izredno zanimiv in važen govor. Mislim, da je to dosegla upravičeno. Sedaj, ko je prišel trenutek, da umaknem svoje vprašanje z dnevnega reda, lahko rečem, da sem zadovoljen."

= = = = = =

OPOMBA PREVAJALCA: V cilju, da bi bil prevod čimbolj verodostojen, sem moral marsikaj žrtvovati na račun književne slovenščine. Težava je bila v tem, da so vsi govorniki govorili na pamet in pogostokrat ponavljali ali preskakovali s teme na temo.- O.C.

RAZGLED

ZASEDANJE NAMESTNIKOV ZUN.MINISTROV: Sklenjeno je, da se čete umaknejo iz Avstrije 90 dni po ratifikaciji mir.pogodbe.- Vilfanov govor je obsegal naslednje točke: 1)etnični položaj Koroške;2)plebiscit 1.1920;3)postopek z Jugoslovani po plebiscitu;4)postopek z Jugoslovani po tej svetovni vojni; 5) volitve 1.1945; 6)delitev Koroške.- Avstrijec Gruber je na 2. in 5.točko odgovoril: Rezultate plebiscita je Jugoslavija priznala kot pravilne, kar se pa tiče volitev l.1945, je pa Slov.Nar.Osvobod.Svet umaknil svojo kandidat no listo. Volitve so bile pod zavezniki, ne pa pod Avstrijci.- Vilfan. Lista je bila umaknjena zato, ker je avstrijska vlada zahtevala, da SNOS poda pismeno izjavo, da ne bo zahteval popravek jugosl.-avstrijske meje.-Avstrijski memorandum trdi, da je na Koroškem le 26.000 Slovencev.

O NEMČIJI: Nemci so povzročili v Ukrajini škode za 285 milijard dolarjev, Ukrajina pa zahteva reparacije v iznosu 1.500 milijonov dolarjev.-

POTEK MIROVNIH POGODB V PARIZU: 10.februarja so bile pod predsedstvom Bidaulta podpisane mir.pogodbe z Italijo,Madžarsko,Romunijo,Bolgarijo in Finsko.- Titov zun.minister Simić je ob podpisovanju dejal: Julijski Krajini in severozapadni Istri se ne odrečemo. Prisiljeni smo podpisati pogodbo zaradi miru.- Vsi sateliti,razen Finske, so vložili proteste proti mir.pogodbam. Od zaveznikov pa Jugoslavija in Grčija.- Zavezniške čete se bodo umaknile 3 mesece po ratifikaciji, isto tako sovjetske iz Bolgarije. V Romuniji in Madžarski bodo sovjetske čete še ostale za čuvanje prometnih zvez z Avstrijo, odkoder se umaknejo šele po ratifikaciji pogodbe z Avstrijo.-V Italiji so se vršile velike demonstracije proti mir.pogodbi. Tako v Rimu pred sedežem Titove misije in v Pulju, kjer je neke Italijanke ucilo zavezniškega generala.- Britanska vojna misija postopoma zapušča Bukarešto.-Romunski predsednik Groza je napovedal carinske unije med podonavskimi državami.Kot prva bo sklenjena carinska unija med Romunijo in Madžarsko.Med Jugoslavijo in Albanijo pa že obstoja.- Angleška vlada je priznala bolgarsko vlado. V svoji noti pravi, da to ne pomeni odobravanja dosedanje bolgarske politike in da bodo nadaljni odnošaji zaviseli od tega,vkolikor bo bolg.vlada spoštovala mednarodne zakone.- Bolg.predsednik Dimitrov je izjavil, da vlada vodi pogajanja z opozicijo, preko katere vlada ne more, ker je dobila na volitvah milijon glasov.

PREIZKOVALNA KOMISIJA V GRČIJI: Jugoslovanski delegat zahteva,da komisija preišče in zasliši: a)predstavnike grških političnih strank in predstavnike UNRRA-e; b)grška koncentracijska taborišča; c)kvislinške elemente v vladi; d)prisotnost britanskih čet v Grčiji; e)podporo fašističnim elementom. Jug.delegat trdi, da je Grčija vzdrževala v Jugoslaviji banditsko grupo,ki je imela za nalogo zrušiti Titov režim.

RAZNO: V SSSR so bile volitve v sovjete. Londonski poročevalec ugotavlja, da je "bila v vsej državi ena sama lista in da je v vsaki republiki kandidiral Stalin in člani Politbiroja". Volilna komedija se najlepše kaže v Ukrajini, kjer je večina prebivalstva proti sedanjemu režimu. Volitev se je tu udeležilo 99,96%, a kandidat KP je zmagal s 94,97% glasov.- Varšavska Za da je izdala novo amnestijo in znižala je stroške za tajno policijo. V Angliji se to "demokratsko" tolmači kot s popuščanjem varšavskim komunistom. - 11.febr.je pričela v Ženevi zasedati pripravljalna komisija za IRO.Vanjo niso vstopile države, ki so proti temu, da bi IRO podpirala begunce, ki se nočejo vrniti domov.- Anglija se je odločila predati palestinsko vprašanje Org.Združenih Narodov.- Socialist Rudolf Lopis je sestavil novo špansko vlado v emigraciji.- Novi predsednik poljske vlade je postal Zilankiewicz.-Kanada in USA mislita še za nadalje obdržati enoten obrambni sistem, ki je veljal med vojno.- Hoover je prispel v Rim. Sprejet bo pri papežu, razgovarjal pa bo tudi z De Gasperijem.- V Angliji so s 352:150 odobrili agrarno reformo, po kateri bodo podržavljena vsa večja veleposestva, ki jih je doslej držala v rokah peščica ljudi.- Angleške kraljevske družine je odpotovala v Južno Afriko na daljši obisk.- Hans Fritsche je bil sedaj obsojen na 9 let prisilnega dela pred nemškim sodiščem za denacifikacijo.- Od 42.000 Poljakov, ki se jih je javilo za delo v angleški industriji, je dobilo doslej za poslitev le 2.000.- V Angliji je obtičalo zaradi snega 30.000 vagonov s premogom, ker je povzročilo splošen zastoj v industriji in nabavi elektr.toka. -Podgorica=Titograd, Užice=Titove Užice; Kranjica=Titova Kranjica.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 263. 22. februar 1947. L.III.

OČUVAJMO ZDRAVO DRUŽINO

Vsaka vojna sicer prinese neizbežne posledice, toda poslednja vojna je poleg ozemeljskih izprememb prinesla še globlje posledice - moralni razkroj človeka in človeške družbe. Tu ni bilo več vprašanje zmage strelnega orožja - bilo je vprašanje dveh pogledov na ureditev človeške družbe. In medtem ko sta bila oba pogleda stavljena na kocko in konico meča ter si iskala zaveznikov na vse strani, je posegel vmes še tretji pogled na ureditev človeške družbe - komunizem. Vsakdo izmed teh treh se je boril za zmago svoje koncepcije in deloval ne le na vojaškem področju, marveč in to verjetno še najbolj na moralnem področju. Vsaka država, vsak narod in vsaka družba - pa celo družina - se je podelila na dva-tri tabore, ki so poti= enili državo v državljansko vojno, narod zapostavili, družbo razbili in družino v njeni notranji organizaciji ohromili. To se je zgodilo tudi v mnogih deželah pod okupacijo, pa enako v Sloveniji in Jugoslaviji. Sin se je oddvajal od očeta, hči od matere, mož od žene, žena od moža, bratje od sester in sestre od bratov (vkolikor tudi oni sami niso bili med seboj pode ljeni). Mislimo, da je povdarjanje ideološke . . strani borbe same dovedlo človeštvo tako daleč, da se fronte postavljajo prav v vsaki državi in prav vsaki deželi in da predstavlja vsaka posamezna ideološka fronta kjer koli po svetu del fronte nekega določenega pogleda na svet in človeško družbo. Danes ni dovoljno dokazovanje s pomočjo zgodovinskih dejstev, marveč dosti bolj dokazovanje na osnovi človekovega doživljanja, hotenja, njegove psihe in prilik v katerih živi. Ako plača delavca n.pr. ne odgovarja ce= nam življenskih potrebščin , potem je nesmisel dokazovati nezadovoljnemu delavcu, da je storjen v teku stoletij velik napredek in ga spominjati na dobo suženjstva ali pa kmetu dobo fevdalizma. Danes je važno to, kar da= nes obstoja, pa ni dobro.

Dejali smo, da je ena izmed posledic pretekle vojne moralni razkroj - človeka in človeške družbe. Ako je in to tudi je družina osnovna celica človeške družbe ter predstavlja "naravno-pravno edinico", pa vanjo zaide= jo ideološki spori, potem je jasno, da se s tem podira tudi vse ostale kom ponente, ki tvorijo in družijo družino. A to pomeni rušiti tudi vso oste= lo svetovno zgradbo, ki počiva na teh "naravno-pravnih edinicah". Zato pa se tudi vrši vprav na to temeljno točko velik vpliv in pritisk, da se jo v enem primeru usmeri in povdari, v drugem primeru pa sploh razbije. Tako zvani "moderni zakoni z enim samim otrokom" ali pa obstojanje "društva samcev"(v obeh primerih v Angliji) ter "zakon brez vsakih obvez", kjer država prevzame skrb za komaj rojene otroke v državnih vzgojnih zavodih (sovjetske države) vodi družino k razsulu, družbo k degenereciji, narod pa k postopnemu izumiranju in likvidaciji.

S tem se ne more strinjati noben zaveden narodnjak in kristijan. Človek je družabno bitje in potrebuje zaradi svoje čustvene narave toplo o= gnjišče, ki mu nudi potrebno uteho v kritičnih momentih in intimno razpo= loženje, ki mu ga niti najboljši prijatelji ne morejo nadomestiti. Za re alizacijo tega pa je nujno potrebna ne samo državno-paragrafarska norma, marveč tudi človekova zavest, da je - človek in ne žival. A kot človek ima pravico in dolžnost čuvati svoje dostojanstvo. Človek ne more biti številka v državnem aparatu, pa tudi ne parazit človeške družbe. Človek se rodi kot inventar države, pa tudi ne kot minister. Ljudje se rode kot enakopravni ljudje in so si v tej svoboni vsi enaki, da si po lastni volji iz birajo poklice. Pri tem pa jim morajo biti zagotovljene štiri svoboščine za

dosego svojega položaja.

Moralni razkroj človeka in človeške družbe pa nastaja predvsem zaradi po vojne gospodarske nestabilnosti: brezposelnosti, pomanjkanja v hrani in o= bleki ter zasilnih bivališčih. Tatvina, umor, svobodna ljubezen, samomor in revolucionarno razpoloženje so logične posledice tega dejstva. Komunizmu je pot odprta, ker samo obljublja za čas, ko bo prišel na oblast, medtem ko se od vladajoče demokratične večine zahteva rešitev kruha in zaposlitve. A v slučaju pada demokracije in zmage komunizma, pa je vsaka nadaljna revolu= cija onemogočena, pa čeprav komunisti svojih obljub ne izpolnijo. Njim je glavno, da so svoj cilj - oblast - dosegli. S kakimi metodami pa jo izvaja jo, ni potrebno ponavljati. Važno je edino to, da se v demokratičnem redu še vedno lahko napravijo izpremembe - v desno ali levo - pri komunistične= mu režimu pa ne, ampak gre neusmiljeno po poti totalne razlastitve držav = ljanov, kjer je človek materialno docela odvisen od režima, a to pomeni, da ni več gospodar svojega lastnega življenja - človek oropan svoje svobodne volje.

Za zdravo življenje družbe, naroda in države je zato potrebna družina na zdravih osnovah. Zdrave osnove pa zavise predvsem od gospodarske stabil nosti prilik. Ako družinski oče odn. družinski poglavar nima možnosti do= stojno preživljati svoje družine in ji nuditi priložnost za zdravo življe nje, je zaman govoriti o napredku in blagostanju. Samo ideološko-propagan= distične fraze ne zadostujejo. Komunisti seveda ne podpirajo družine, ker je družina avtonomno telo, v katerega država nima pravice posegati. Komu= nistična država pa ravno hoče razbiti družino, ker ji je cilj popolna pod= reditev posameznika državi. Od tegniti ga hoče od življenja, ki bi mu nujno narekovalo zahteve napram vladajočemu režimu in ga - ker bi mu država sov= jetskega tipa ne ugodila - ustvarjalo za nasprotnika komunizma. Nudi mu čut ne užitke - svobodno ljubezen brez vsakih obveznosti, ker pa vodi k pospe= ševanju degeneracije naroda. Toda kaj je komunizmu za narod! On vodi boj proti doktrinam nasprotnih ideologij in je njegov sistem ter praksa na vseh predelih fronte enaka. Tu ni več vprašanje narodov, držav in kontinentov - tu je vprašanje komunistične diktature nad svetom! Zato mora svet izgradi= ti v korist vseh narodov in njihovih nacionalnih interesov zdrave in gospo darsko sposobne družinske enote, ki predstavljajo za komunizem najnevarnej šo reakcijo, ki so temelj krščanskega reda v svetu.

Vladimir Tavčar.

POGLEDI IN UGOTOVITVE

ORGAN ZEMLJORADNIŠKE STRANKE "SEJAČKA JUGOSLAVI= JA" JE V ŠT.19.-22.1.47. OBJAVILA ČLANEK "SLOBODA PRE SVEGA", V KATEREM PO UGOTOVITVI, DA JE SVOBO= DA MOŽNA EDINO NA OSNOVI RAZUMNOSTI, RESNICE IN PRAVICE, PIŠE MED DRUGIM SLEDEČE: (Podpisan je "Z.")

"Na ta način pojmovano svobodo zahtevamo danes kot svojo pravico ne sa= mo kot ljudje, ne samo po dolgoletnih mukah in sužnjstvu, marveč v imenu milijona in pol padlih žrtev za časa vojne v Jugoslaviji, ki pa niso bile take politične barve, kot vlada danes tamkaj. Nikomur ne priznamo pravi ce, da nam daje lekcije o rodoljubju, niti da nam soli pamet o tem, kaj je svoboda. Oblasti človeka nad človekom ne priznamo."

"Današnji režim se ne more opravičevati s tem, da ni bilo v predvojni Jugoslaviji niti zares prave demokracije, niti popolne svobode. Zlo ni mo goče popravljati s še hujšim zlom."

"Pogostokrat so za zrelost potrebne muke in trpljenje, ki bodo v naših želi pospešile proces zorenja in mnogo preje nerešljivih problemov bo po= stalo rešljivih, pod pogojem da iščemo resnico in da lojalno priznamo dej stva in razloge. A to je možno samo v popolni svobodi gledajoč brez pred= sodkov."

"S tega stališča je treba v tretji in boljši Jugoslaviji, ki bo nedvom no nastala za sedanjo drugo, dati vsem popolno svobodo."

"Drugi neobhodni pogoj za uspeh zavisi od nas, a to je - udejstvovanje brez strasti, s polno lojalnostjo in iskanjem resnice in pravice."

"Jugoslavija je zeznik in kompleks problemov, ki je s prednjega stali=

še lahko rešljiva, a nerešljiva, če se bo delalo tako, kot se je doslej. Zavedamo se, da so politični problemi nadvse važni, toda rešimo jih tako, da ne izgubljamo časa! Mora se živeti in življenje organizirati predvsem v svobodi dostojni človeka. Povečajmo življenjski standard: ko dar je človek lačen, zahteva prvo jesti, ko pa se nekoliko naje, zahteva tudi malo zadovoljstva, ker je sicer življenje životarjenje in trpljenje."

"V tako organizirani svobodi pridimo pred narod s predlogi, ki mu bodo to svobodo zagotovili in nudili možnost za boljše življenje."

"Kar se tiče Jugoslavije, lahko živijo naši narodi v zajednici ali pa lahko živijo tudi popolnoma samostojno ali pa v zajednici z drugimi narodi. Torej je več rešitev. Če bi živeli razdvojeno ali pa v zajednici z drugimi, bi zaradi značaja zelene same poslabšalo problem razmejitve, ker bi povzročile tako tudi rivaliteto raznih in to državnih interesov v veliko večji obliki. Poleg tega je jasno, da zahtevajo vladajoče industrijske sile velike ekonomske bloke, ki bodo sposobni medsebojne zamenjave: n.pr.Države Srednje Evrope, Podonavskega bazena, Balkana, Bližnjega Vzhoda itd. Nedvomno pa je, da je življenje v manjših enotah dražje in povsem nemogoče v dobi letalskega prometa. Zato je v interesu tako srbskega kot hrvatskega naroda, da živita v Jugoslaviji. Toda v kakšni?

Vprašanje monarhije ali republike je dovoljeno. Ta problem je narod vedno reševal v svoji narodni skupščini, tako za časa Kralja Petra I. kakor tudi na Vidovdan 1921 leta.

Vprašanje ustave državne strukture je prvenstvene važnosti.

Prav tako je važno vprašanje organizacije ustanov in duha v njih. Ena prvih stvari je razdelitev oblasti. Z ozirom na našo mentaliteto in psihologijo je možno razpravljati, kaj je za nas boljše: parlamentarni režim kot je v Angliji ali Švedski ali predsedniški kot je v Švici ali Ameriki.

V vsakem slučaju pa je glede na izkustvo po našem mišljenju najboljša rešitev popolna ločitev zakonodajne oblasti od izvršne in sodne, a kar je posebno važno - njihovo ravnotežje. Mogoče je Švica najboljši primer. Prepustimo oblast narodu, a le ne bi bilo praznih sporazumov, mu dajmo možnost, da se v važnejših vprašanjih sam izjavi s svobodnim referendumom. Pustimo mu celo pravico inicijative, t.j. da lahko neka večja skupina, neodvisno od strank, zahteva odločitev v važnejših in splošnih vprašanjih s splošnim glasovanjem. Pri tem pa mora biti svoboda glasovanja zaščitena pred korupcijo in zlorabo oblasti in pa to, da se v človeku spoštuje človek.

Tudi o odnosih se lahko razpravlja. Najmanj o federaciji, a beseda se ni treba niti unije, niti državne zveze ali pa celo zveze držav v smislu Commonwealtha. Pri tem pa ni srbsko-hrvatski problem niti edini niti mogoče najvažnejši, ker lahko tudi slabo razmejeni živimo v zelo dobrih odnosih, medtem ko nasprotno lahko živimo v zelo slabih odnosih pa medsebojno odlično razmejeni. Ta problem je predvsem psihološki in zato mora med mislijo, besedo in delom obstojati soglasje, a v politiki spoštovanje moralnih principov. Prav gotovo si ni treba misliti, da je vse rešeno, če je srbsko-hrvatski problem rešen in da bo zato tekla med in mleko."

"Mnogi krogi so mislili, pa še danes jih je na vseh koncih, ki tako mislijo, da se popek sveta in da se svet vrti okrog njih. A prav to je ono, kar je za nas fatalno."

RDEČI FAŠIZEM

IZJAVA EKONOMSKEGA ATAŠEJA PRI AMERIŠKEM POSLANSTVU V BEOGRADU G.PRIDONOFFA O KARAKTERJU BOJEVNJA BIV.JUG.PREDSEDNIKU VLADE MIŠI TRIFUNOVIĆU "WASHINGTON POST"-u 5.JAN.1947:

"Obtožbe vohunstva proti osmim Jugoslovanom v Beogradu imajo za cilj maskirati še eno linčanje, ki ga vrši Tito. Stefanović nam ni dajal nikakih podatkov o baterijah. Kdorkoli se je izprehajal po beograjskih ulicah, jih je lahko videl. Bili so to protiletalski topovi, ki so ostali po umiku Nemcev in so bili zanič... Stefanović je bil zaposlen v poslaništvu kot prevajalec, prvenstveno časopisnih člankov. Trifunovića sem srečal nekolikokrat pri upravljenih. In prav zato, ker se je srečal z menoj, je postav -

ljen pred sodišče. Zakaj ne postavi Tito samega sebe pred sodišče, ko pa sem tudi njega nekajkrat srečal! Trifunović je hrabro pričal v korist generala Mihajlovića in v tem je glavni vzrok, da je bil Trifunović obtožen veleizdajstva. Zato mora odgovarjati prav tako kot tisoči drugih. Štefanović ima ženo in tri otroke in rad bi pričal zanj, če bi bilo le 1:10 verjetnosti, da bo sojenje pravično. Toda to je izključeno. Morilec (s m r t i m e ł u t o h o r j e) Tito uničuje resnične demokrate. V Jugoslaviji so danes najzvestejši fašisti, katerim je dal Tito najvišje položaje. Ne rodna sodišča predstavljajo danes v Jugoslaviji cirkus pravice, ki maskira bando, ki vrši linčanje in ki jo država odobrava!

Jugoslavija se nahaja danes pod strahotnim terorjem. Tito se je izkazal za prav tako neusmiljenega kot Hitler in enako kot pod Hitlerjem obstoja jo koncentracijska taborišča in teror. Za časa mojega poslovanja v Jugoslaviji so dvakrat streljali name!"

"Naša vlada je napravila največjo napako, ko je priznala Tita kot jugoslovansko vlado. Tistega dne, ko smo za to zvedeli, smo vsi uradnike vele poslaništva hodili s sklonjenih glav. Vedeli smo, da je Amerika izdala Jugoslovane. To je bilo [illegible] zablode naših diplomatov in pa britenskega zunanjega ministerstva."

"Prerokujem, da bo Tito vkorakal v Trst tisto minuto, ko bomo umaknili naše čete iz Italije," je zaključil g.Pridonoff.

Iz Slovenije

TRST. Vodilni komunistični funkcionarji iz cone A v Julijski Krajini so imeli daljšo konferenco, najprej v Trstu nato pa v Kopru, v največji tajnosti. Podrobnosti so sledeče:

Komunisti predvidevajo, da bo z ustanovitvijo Svobodne države Trst moral prenehati s svojim delovanjem Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor v Trstu, ki je že predčasno moral na zahtevo okupacijske oblasti v coni A prenehati obstojati kot upravno-politična oblast, pa se je umaknil v ilegalo. Namen te komunistične konference je bil pregledati položaj in poiskati možnosti, da bi mogli člani sedanjega PNOO tudi po ustanovitvi samostojne tržaške države še nadalje ostati na področju Trsta in delovati, pa čeprav ilegalno. Bilo je določeno, da bo del članov PNOO postal osebje Konzulata FLRJ v Trstu, del pa nameščen v podružnici Jugoslovanske Drž.Banke v Trstu, a ostali razvrščeni v razne kulturne in dobrodelne titovske organizacije v Trstu in okolici. V ta namen bo osnovana v Trstu posebna velika Dobrodelna organizacija. Ilegalni center delovanja, ki je bil doslej v Trstu v PNOO in SIAU (Slovensko-italijanski antifašistični Uniji), bodo preselili v Koper (Capodistria), kjer mislijo postaviti tudi tajno komunistično tiskarno.

OPATIJA. Opatija se nahaja v coni B Julijske Krajine in je zasedena pc"Jugoslovanski armiji". Komunisti so organizirali dva tečaja Politične šole KPS, ki jo vodi biv.jug.major Raka Petrović. Kot predavatelja pa sta poznana Šepek Vlado in Zrimšek Anica. V šoli so praktične vaje iz "fizkulture", vaje v rabi orožja, predavanja o marksizmu in drugih komunističnih naukih. Na drugem tečaju Politične šole se vrši tudi pouk v filtriranju v tuje nekomunistične organizacije in ustanove v inozemstvu ter o špijonaži.

TRST. Komunisti v coni A vrše propagando za vstop med dobrovoljce, ki bi se šli boriti v Grčijo. Tudi policija Julijske Krajine je odkrila v raznih službenih prostorih SIAU pozivnice v ta namen. Pritisk se vrši zlasti na tiste, ki niso sodelovali v narodno osvobodilni vojski.

POSTOJNA. Na Vipavskem kopljejo precej globoke strelske jarke, ki jih je bilo opaziti zlasti nad Vrhpoljem pod Colom. Postavljajo tudi topove, ki jih pa kamuflirajo.

Meja med cono B Julijske Krajine in staro Jugoslavijo, t.j. stara jugoslovansko-italijanska meja, je hermetično zaprta. Iz cone -B- je prihod v cono -A- še vedno možen.

LJUBLJANA. Vsi člani KP so dobili dovoljenje za nošnjo orožja.

LJUBLJANA. Višja politična šola KPS se nahaja v bivšem hotelu Bellevue v Ljubljani.

KRANJ. V nekdanji tekstilni tovarni "Jugošeška", ki so jo že Nemci izpremenili pod okupacijo v tovarno letalskih delov, se nahaja tovarna za popravilo tankov in automobilov. Tovarna je pod sovjetskim nadzorstvom. Vodijo jo trije sovjetski inženirji, od katerih sta dva majorja in eden podpolkovnik.

BLED. Med policijske enote spada tudi tkzv. Telesna varnostna policija - TVP - , ki ima naloge čuvati višje komunistične funkcionarje. Je odlično opremljena in oborožena s sovjetskim automatičnim orožjem. Njeni člani so večinoma mlajši, iz vrst SKOJ-a in OZNE. Spremljajo tudi komunistične funkcionarje na njihovem potovanju v tujino na mednarodne konference. Na Bledu je bilo te policije zlasti veliko poleti.

CELOVEC. Dasi vsak človek v Jugoslaviji ve, da imajo komunisti organizirani v KPJ dejansko vso oblast v rokah, vendar nastopajo komunisti pred javnostjo iz taktičnih razlogov samo pod okriljem ali celo s firmo "Ljudske fronte". Sestava komunističnih formacij javnosti ni znana, prav tako ne člani KPJ. Članstvo KP se precej skriva. Tako je bilo vsaj doslej.

Po poročilih iz Jugoslavije ter po pisanju tamkajšnjega časopisja pa se že opaža, da dobiva tudi KP značaj "legalnosti" odn. da se "legalizira". V življenjepisih posameznih kandidatov v Ustavodajne skupščine federalnih republik je bilo opaziti, da se pri posameznih osebah že označujejo funkcije v komunistični partiji. Priznava se celo, da so nekatere osebe člani Centralnih in Pokrajinskih komitetov KP ali SKOJ-a. Poleg tega je ponovno pričel izhajati tudi teoretično-politični organ CK KPJ "Komunist". V prvi, oktoberski številki, kjer so posamezne članke prispevali Tito ("V čem so specifičnosti nar.osvobod.borbe in revolucionarne preobrazbe nove Jugoslavije"), Milovan Djilas ("Pomen značaja ljudske oblasti"), Aleksander Rankovič ("Borba za nadaljni razvoj naše dežele") ter Veljko Vlahović ("O liku komunista"), pade predvsem v oči objava Titovega referata na 5.državni konferenci KPJ novembra 1940 v Zagrebu, "O dosedanjem delu in nalogah partije" ter "Resolucija 5.drž.konference KPJ", kar se je dotlej smatralo kot zaupno.

Razvoj v Jugoslaviji gre torej svojo v naprej določeno pot dalje: k popolni sovjetizaciji in boljševizaciji države, kjer bodo komunisti ne samo dejansko, marveč tudi pravno potom legalizirane KPJ imeli vso oblast. Dokler je bila kamuflaža pred inozemstvom potrebna, so komunisti to tudi delali. Toda vedno ostrejša diferenciacija zapadnega in vzhodnega pojmovanja svobode in demokracije, vedno preciznejša delitev sveta na dva tabora - komunističnega in demokratskega - narekuje komunistom v Jugoslaviji in drugod, da prično z jasnim delovanjem. Prednje tudi neizogibno vodi k odločitvi za komunizem in diktaturo ali za demokracijo in svobodo. Prihodnji razvoja v Jugoslaviji bodo pokazali, v koliko je naše domnevanje pravilno.

LJUBLJANA. Da bo vzgoja slovenske mladine v "dobrih in zanesljivih" rokah, je KPS poskrbela, da je postala novi prosvetni minister LIDIJA ŠENTJURČEVA, ki je že kot učiteljiščnica postala članica komunistične omladine, na univerzi pa članica Pokrajinskega komiteja SKOJ-a in vodstva Komunistične omladine Jugoslavije. V letih 1935-36 jo je preganjala policija, aretirala in izročila sodišču. Po dveh letih robije je bila izpuščena, kmalu nato pa imenovana za članico CK KPS. Po okupaciji Slovenije je bila izgnana v Srbijo, odkoder se je povrnila v Ljubljano. Nadaljevala je z ilegalnim in maja 1942 postala sekretar Okrožnega odbora OF za mesto Ljubljano ter članica IOOF. Leta 1943 je zapustila Ljubljano, odšla na teren in postala organizacijski sekretar KPS. Njena naloga je bila odslej predvsem ustvarjati in izpopolnjevati kom.organizacijo. Decembra 1945 jo je na tem položaju nasledil Stane Kavčič. Njeno nadaljne delovanje je nepoznano. Sedaj je minister za prosveto v ljudski vladi Slovenije, članica IO Ljud.fronte Slovenije, plenuma LF Jugoslavije, narodni poslanec v Domu narodov ter narodni poslanec v slovenski ustavodajni skupščini. Kot prosvetni minister bo vsekakor lahko uspešno nadaljevala gonjenje mladine na delo, zlasti pa na gradnje "mladinskih prog" raznih Brčko-Banovići itd., odkoder se vrača telesno pokvarjena in obolela. "Svobodna ljubezen" je pač nov tip prosvete.

BEGUNCI

Če že ne zaradi drugega, pa vsaj zaradi rekorda registriramo novo "plemenito amnestijo" Titove vlade, ki traja dva meseca, t.j. do okroglo sredine aprila t.l. Prav močno nas zanima s čim in S KAKŠNIMI SREDSTVI nas misliji Titovci "prepričati", da nas v Jugoslaviji ne bodo preganjali. To, da se Tito sklicuje, da je v ustavi določena osebna svoboda itd., še nepomeni, da v praksi tudi tako je. Naj nam najprej Tito, komunisti in zavezniki z učinkovito kontrolo in polno garancijo zagotove SVOBODNE VOLITVE, kakor tudi izpremembo, ki izvira iz njih, potem pa naj nam šele servirajo take plemenite ponudbe. Garancije pa ni treba dati nam, marveč narodu, da se bo lahko svobodno in brez strahu izjavil, tako, da ne bo mogel nihče več kričati, da smo mi vzrok nezmožnosti Titovega režima - naši begunci.

General McNarmey , komandant ameriških sil v Nemčiji je objavil štiri točke, iz katerih je razvidno, kdo spada pod prisilno repatriacijo:
1) kdor je aktivno sodeloval z rasističnim režimom;
2) kdor je vojni zločinec ali počel zločine druge vrste;
3) kdor je pripadal nemškim vojnim silam;
4) kdor ni bil demobiliziran iz sovjetske vojske;

V Italiji se morajo vsi tujci razen članov Sacro Collegio, diplomatskega in konzularnega zbora, delegatov in funkcionarjev mednarodnih institutov in ustanov ter vojakov zavezniških oboroženih sil v aktivni službi prijaviti do 31.marca t.l. uradom kvesture ali komisarjatov v občinah . da izpolnijo poseben formular za izdajo dovoljenja za bivanje v Italiji. To velja tudi za one, ki žive v zavezniških in UNRRI-nih taboriščih. Kdor tega ne bo storil in se ne bo mogel izkazati s predpisanim dovoljenjem, bo izročen sodišču. Možen je tudi izgon iz države.

IRO bo pričela poslovati predvidoma 30.junija t.l. Njeno ustanovno listino je podpisalo doslej 11 držav, med njimi tudi Velika Britanija. Potrebne so še štiri. Predsednik IRO-e je Francoz Henri Ponsot, ki ga je predlagala britanska delegacija na zasedanju v Ženevi.

V ameriškem področju Nemčije bodo Amerikanci s pomočjo organizacije ORT (svetovne zveze društev za obnovo in šolanje beguncev) izvedli šolanje 10 tisočev beguncev, s katerim bodo razseljene osebe pripravili za ponovno naselitev v drugih državah. Omenjeni begunci bodo vzeti iz ameriške zone v Nemčiji.

Ameriški zunanji minister gen.Marshall je povdaril nujnost ali hitrejše repatriacije ali pa hitrejše emigracije ter naselitve. Gen.Marshall je dejal, da bodo USA v polni meri sodelovale pri tem.

Kanada je zaenkrat odprla vrata samo tistim, ki so kmetski, rudarski ali drvarski delavci in ki imajo že zagotovljeno zaposlitev v Kanadi in pa sorodnikom kanadskih državljanov.

Amerikanec Wilson Bule, funkcionar USA-poljedeljskega ministerstva, je izjavil, da bodo USA rabile v tem letu predvidoma 900.000 tujih poljedeljskih delavcev.

Misija angleške bombažne industrije bo v kratkem prišla v Avstrijo in Italijo, da poišče begunce, ki bi bili primerni za zaposlitev v tej industriji.

Vrše se priprave za prevoz 25.000 strokovnih delavcev iz britanske zone Nemčije v Anglijo.

Pripravljalna komisija IRO-e je izrazila svojo skrb za problem DP v Italiji po odhodu zavezniških čet in povdarila, da je to nujen in resen problem. Porvalo je Veliko Britanijo in USA, da podvzameta nagle ukrepe.

Britanski vojaški komandant v Nemčiji je izjavil, da bodo britanske oblasti zaposlile 60.000 razseljenih oseb in bivših zavezniških vojnih ujetnikov v kontroli nad Nemčijo in pa v poljedeljstvu v britanski zoni. To delo bo prisilno in kdor ne bo delal, bo prišel pred sodišče. Hrana bo izenačena s hrano Nemcev. K repatriaciji ne bo nihče prisiljen.

Domovina - „koncLogor"

Koncentracijska taborišča so za Jugoslovane že tako rečen in razumljiv pojav, da so zanje uvedli poseben strokovno skrajšani izraz: "koncLogor". Razume ga pa samo tisti, ki pozna ali pa je doživljal komunistično diktaturo.

V takih taboriščih je na dnevnem redu batinanje in mučenje. Poleg vsega pa še neznosen glad. Pogosti so primeri, da vržejo zapornika skozi okno iz drugega ali tretjega nadstropja, pri čemer se navadno ubije ali pazijo tako poškodbo, da zaradi njih umrje. Nato "konstatirajo", da je "kaznjenec izvršil samomor s skokom skozi okno".

Naslednji podatki prikazujejo skromno sliko svobode v Federativni ljudski republiki Hrvatski:

V gradnji se nahaja eno največjih koncentracijskih taborišč v Jugoslaviji in to v Slavonskem Brodu na ozemlju bivše rafinerije IPOIL.

Zaradi strahot je najbolj poznano taborišče v Pisanici pri Bjelovaru, kjer je zaprtih okrog 17.000 ljudi.

V pustinjskem predelu pri Osijeku je taborišče Tenje.

Na bivšem grofovskem posestvu v Valpovu pri Osijeku se nahaja podobno taborišče.

V Vinkovcih je taborišče v bivši opekarni.

V Stari Gradiški je državna kaznilnica, znana po svojih mučilnicah.

Obstojata še vedno stari kaznilnici Lepoglava in Zenica. Seveda "moderno preurejeni".

Bivša državna bolnišnica za umobolne v Kovinju je izpremenjena v koncentracijsko taborišče.

Na skrajni periferiji mesta Bjelovar se nahaja gozd Batina-Lug, kjer se dnevno izvršuje ubijanje v večjem številu. Žrtve so ubite z udarci kladivo po glavi. V tem gozdu obstoja nekaj masovnih grobov poravnanih z zemljo. O teh strahotah je okoliško prebivalstvo prav dobro poučeno. -J.D.

"Težko si je predstavljati svobodo v državi, kjer so tajna policija in koncentracijska taborišča najmočnejša sankcija narodnih zakonov."(Kardinal Griffin)

Smodlaka išče ustaše

V zaplenjenem arhivu Štaba Preminskega partizanskega odreda je bil 17. 5.1943. v kraju Nemćenu najden dokument, ki dokazuje kolaboracijo partizanov z ustaši proti Četnikom generala Mihajlovića. Iz dokumenta je razvidno, da se je 19.marca 1943 vršila med komandantom Bukovškega partizanskega odreda in med ustaškimi oficirji majorjem Vidović Markom ter nadporočnikom Ivicom Kustrak iz posadke Oklaj konferenca, na kateri je bilo dogovorjeno sledeče:

1) Sodelovanje partizanov in ustašev v akcijah proti četnikom;
2) Partizani se lahko nemoteno kretajo skozi ustaški teritorij, da bi mogli napasti četnike v vaseh Rasovdje, Bobodaš, Vrbnik, Ramljani;
3) Ustaški komandnat bo še naprej dostavljal partizanski komandi tedensko poročilo o kretanju četnikov.

Poleg tega pa je znano, da sta ustaška oficirja Vidović in Kustrak dala leta 1941 pokolati preko 1000 Srbov v okolici Knina ter jih vreči v Preminsko jamo pri vasi Miljevici.

Kdo je torej vojni zločinec, kolaboracionist, okupatorjev hlapec in tajšist?

Sedaj pa se je celo britkni Smodlaka oglasil in ob priliki incidenta v Neaplju izjavil, da Britanci "ščitijo vojne zločince" ter navedel nekaj ustašev, "za katere zavezniki ne vedo kje so". Priporočamo Smodlaki, da jih ne išče v tujini, saj veš da sè jih ogleda, ako mu je že toliko do tega, v Titovi telesni gardi!

= = = = = = = =

Kot nam poročajo, so vse tiste, ki se na Štajerskem bojkotirali volitve v "slovensko skupščino", preselili v Bosno in Črno goro. Na njih postave pa so naselili boje druge, ki so "bolj zanesljivi".

Milan Grol je prenehal s političnim delovanjem zaradi stalnega nadzora.

RAZGLED

KONFERENCA ZUN.MINISTROV-NAMESTNIKOV: Anglija, Francija in USA bodo skupno predložile zunanjim ministrom priporočilo, da se jugoslovanske ozemeljske zahteve odbijejo in da ostanejo meje iz leta 1938. Sovjetski delegat bo pa dodal svoje pripombe, ker je treba a)upoštevati vlogo, ki jo je v vojni odigrala Jugoslavija; b) vloge Avstrije za časa vojne; c)Germanizacijo s strani Avstrije; d) da so bili med vojnimi zločinci v Jugoslaviji mnogi Avstrijci; e) da je na Koroškem 100.000 Slovencev, ne pa samo 26 tisoč; f) da je treba proučiti celoten material. - Jugoslovanska delegacija je priznala, da se je plebiscit leta 1920 izvršil pravilno.- Britansko stališče je, da Avstrija po potsdamskem dogovoru plača reparacije iz nemške imovine v Avstriji. SSSR je proti temu.-

ANKETNA KOMISIJA V GRČIJI: Grški delegat je v odgovoru na jugoslovansko-bolgarsko-albanske obtožbe povdaril, da Grčija pač ne more ogrožati svojih sosedov, ko pa ima pod orožjem samo 65.000 vojakov, kot ji je bilo določeno. Nasprotno pa ima Jugoslavija 600.000 vojakob, Albanija ???,Bolgarija pa namesto določenih 65.000 kar 240.000. Zato je tudi Grčija sedaj povečala armado na 130.000 vojakov.-

O Z N : Razpravlja se vprašanje kontrole atomske energije in incidenta v Krfskem prelivu. Glede prvega je sovjetski delegat predložil: a)zabranitev uporabe atomske bombe in energije v vojne svrhe; b)uničenje že obstoječih rezerv atomskih bomb; c)mednarodni sistem kontrole.- Drugo vprašanje je bilo preloženo.

N E M Č I J A : Anglija in USA sta izročili Sovjetom vse, kar je bilo določeno, da se izroči Sovjetski zvezi na račun reparacij iz zapadnih zon Nemčije. To znaša 10-krat več, kot pa so dobile vse druge države skupaj. Nasprotno pa ni dala SSSR iz svoje zone ničesar, čeprav se je obvezala da jeti 15% živilskega pridelka v zapadne zone.- McNarmey, komandant v Nemčiji, je izjavil, da bo trajala okupacija Nemčije predvidoma 10-15 let.

S T A L A EVROPA: V Benetkah sodijo Kesselringu, ker je ukazal za vsakega ubitega Nemca streljati 10 Italijanov. - USA,Francija in Anglija bo dale izročile Madžarski vojne zločince, ki so v njihovih rokah.- V Italiji je po podatkih stalno ločnih ljudi okrog 6,000.000.- USA je vrnila Avstriji 1,005 milijonov dolarjev zlata, ki je bilo last Avstrije in se je nahajalo v ameriški zoni Nemčije.- Albanija in Jugoslavija sta sklenili uvozno in izvozno organizacijo.- Med Jugoslavijo in Madžarsko pa je sklenjene trgovinski sporazum.- Na Madžarskem se nadaljujejo aretacije članov organizacije, ki je imela namen izvršiti prevrat v državi po umiku sovjetskih čet iz Madžarske.- Jugoslovansko ministerstvo za zunanjo trgovino je dovolilo nekaterim tujim trgovskim tvrdkam, da si ustanove svoje podružnice v Jugoslaviji.- V Londonu se je pričel kongres angleške komunistične stranke. Na njem bo sodelovalo 28 delegatov raznih držav.- V Angliji so objavili "Belo knjigo", ki povdarja, da se mora izvoz blaga povečati v tem letu za 25-30% od lanskega. Deficita bo kljub temu še vedno 350 milijonov funtov, ki ga bodo krili iz ameriškega posojila. Zaposlenih je trenutno preko 18 milijonov delavcev, kar pa ne zadostuje. Uporabljeni bodo še Poljaki in druge razseljene osebe iz Evrope.- Francoski ministerski predsednik Ramadier je izjavil, da je Francija za rahlo povezane federalne države v Nemčiji.- Beograd obtožuje Vel.Britanijo, da je dala Grčiji 300 lovcev tipa Spitfire za borbo proti demokratskim elementom. Ta letala so se sedaj pojavila na letališčih severne Grčije.- Gen.Marshall je zavrnil sovjetsko noto, v kateri se SSSR pritožuje zaradi izjave nam. ameriškega zun.ministra Deana Achesona, da "je politika SSSR agresivna in ekspanzionistična".-

I N D I J A : Britanska vlada je sklenila, da bo britanska uprava v Indiji prenehala delovati julija 1948. Indijski podkralj lord Wawell je bil zamenjan. Tako Indijci kot muslimani pozdravljajo to angleško odločitev. Muslimani pa se poleg tega že vprašujejo, komu mislijo Angleži predati upravo, ako se prilike v Indiji ne uredo.
V Palestini se gosto spopadi med židovskimi teroristi in anti-teroristi.

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.264-65. 8 m a r c 1947. L.III.

SLOVENCI IN DEMOKRACIJA

V razgovorih o bodočem življenju našega naroda se pojavi običajno tudi vprašanje demokratičnega razpoloženja med nami - Slovenci. Ali smo "zreli" za demokracijo - demokratični način življenja? Pri tej točki običajno nekateri obmolknejo, nekateri pa se razdelijo na "da" in "ne". V vsakem slučaju pa pridejo do zaključka. "Če.. potem bi..." Če bi priznali svobodo, ki si jo lastimo zase, tudi vsakemu bližnjemu, potem bi in jemo žen pri nas demokratični ustroj. V nasprotnem slučaju, če je pa svoboda zgolj monopol vladajočih, seveda ne more biti govora o demokraciji.Ni mogoče namreč, da bi večina glasov pri volitvah pomenila isto kot manda za diktaturo. Poleg vsega pa je morda še najbolj bistveno to, da se ne meša politike že v vsako zadevo, kar je n.pr. v fašističnih državah predpogoj ohranitve režima.

Slovenci smo doživljali srečo v nesreči, ker smo skupno z ostalimi srednjeevropskimi narodi šli skozi vse razvojne dobe in živeli v najrazličnejših oblikah vladavine ter okusili njihove dobre in slabe strani. V našem narodu ni potrebna bogve kakšna korenita notranja revolucija.da bi zaživel pravo demokratično življenje. Potrebno je le njegovo nekoliko več je sodelovanje v državnih zadevah. Doslej se je namreč vse preveč prepuščal ta posel kapricam in hotenju posameznikov ali omizij, "ki so se hotela pečati s politiko". Naš narod je vse preveč puščal, da drugi mislijo namesto njega, zato je pa tudi bil pogostokrat ogoljufan, samo da so se goljufi znali vedno tako učeno izmazati, da jim nisi mogel kaj. Izmazali pa so se predvsem zato, ker je bil narod slabo podučen ali pa se je premalo zanimal. Podučili so ga šele komunistični agenti, ki so mu natvezili še tisto, kar je njim bilo všeč. Treznost v presojanju je prav gotovo minimalna pri naših ljudeh. In prav to je ono, kar rodi nesmiselne izpade,akcije, žalitve in nestrpnost. Neučakanost je naša velika napaka, ki povzroča nepremišljenost in naglo sodbo, za katero nam je pozneje žal. Saj na koncu koncev smo Slovenci v splošnem zelo pomirljivi ljudje, toda običajno se na to svojo lastnost spomnimo šele takrat, ko je škoda že narejena. Pojem se pa držimo in iz prirojenega ponosa ne damo k sebi. Nekaj agitatorjev in - razdor je na dlani. V preteklí vojni so pobrali sadove - komunisti...

Ne bo tudi preveč, če se spomnimo, da smo nekoč vmešavali v politično borbo celo take prirodne autoritete, katere bi normalni ljudje puščali izven političnega "gnoja": vero - nacionalno zavest. Delili smo se na ločane na "odpadnike" in "narodne izdajalce", na "Slovence" in "Jugoslovane", na "pravoverne" in "brezbožnike" itd. Saj se potem ni čuditi,če je bil napram kompaktnemu komunističnemu taboru - razcepljen antikomunistični.

V demokratskem redu ne more nihče pričakovati, da bo njegov sosed pristal na vse njegove zahteve in da bo usvojil njegovo mišljenje zato, da bosta dobra prijatelja. Duh široke strpnosti, kompromisa in razumnosti je predpogoj demokracije in svobode. Kajti demokracije ni brez svobode.s to pomeni, da lahko misli in izreče, kar misli, vsakdo, pa ne zato, da bo svoje mišljenje vsilil, ampak da ga bo predložil ljudem v odobritev.Vsak ima pravico braniti svoje mišljenje, toda nima prav, ako vztraja za -

vestno na napačnem mišljenju in si lasti pravico razsodnika. Temu se pri vi zaslepljenost, pa naj bo to že v kateremkoli oziru. Pogostokrat pa je posredi še trma in bojazen pred blamažo. In tako rine trmoglavec vse bolj v ekstrem in sovraštvo ter samo gleda, kako bo nasprotnika zgrabil za vrat. Sovraži pa zato, ker noče priznati poraza. Saj ni treba, da človek javno izpove svojo zmoto, ako je že toliko strahopeten, da misli, da bo s tem kaj izgubil na svojem ugledu, pa naj s svojimi dejanji in delovanjem kre ne molče po poti, ki je pravilnejša in koristnejša. Strah pred vseljem nasprotnike je smešen, nepotreben in škodljiv za narodno zajednico. Večji razlog bo imel nasprotnik, da te napada, ako si zagrizen, kot pa če se mirno poravnaš z njim. Poravnava pa ne pomeni poraza, ampak vedno uspeh v nacionalnem pogledu. Naje popustiti in očuvati enotnost naroda, kot pa gnati zadevo v skrajnost ter s tem v razkol. To je bistvena lastnost demokratičnega reda. Ako se taka strpnost sprovede in ukorenini v našem narodu, potem lahko pričakujemo zares srečnejšo bodočnost vseh Slovencev. To pa zavisi v mnogočem in največ od onih, ki so na takih položajih, da lahko vplivajo na široke narodne mase: politično vodstvo, šola, tisk, radio, film. Brez sodelovanja teh činiteljev in to v polni svobodi, ni mogoče zamišljati zdravega političnega življenja slovenske skupnosti.

Vladimir Tavčar.

"Nieuwe Courant" objavlja v svoji številki 14.januarja 1947 poročilo iz Roterdama, ki pravi, da so na Nizozemskem(Holandija) osnovali zelo ugleden odbor "Komite za pomoč jugoslovanskim akademikom, bivšim vojnim ujetnikom in drugim osebam jugoslovanske narodnosti". Predsednik odbora je Baron O.A.C. van Lidth de Jeude, člani pa:

Ing.J.W.Albarda, bivši minister za kanalizacijo,
Advokat dr.L.N.Deckers, bivši vojni minister,
Por.-admiral J.Th.Furstner, bivši mornariški minister in komandant flote,
Por.-admiral Helfrich, sedanji komandant flote,
Gosp.H.P.J.van Ketwich Verschuur, predsednik Rdečega Križa,
Advokat S.J.R. de Monchy, župan mesta Haag,
dr.ing.J.A.Ringers, bivši minister za gospodarsko obnovo,
General Winkelman, bivši šef vojske in mornarice (bil je z našimi v vojnem ujetništvu).

= = = = = = = = =

V Bernu (Švica) so 9.oktobra 1946 osnovali "Švicarski odbor za pomoč akademikom bivšim vojnim ujetnikom in drugim žrtvam vojne". Izvršnemu odboru načeljuje narodni poslanec iz Liestal-a Ernest Börlin, podpredsednika pa sta Valdo Riva, narodni poslanec iz Lugano in Rene Robert, narodni poslanec iz Neuchatel-a.

V pokroviteljskem odboru se nahajate poleg znamenitih švicarskih univerzitetnih profesorjev, senatorjev in narodnih poslancev tudi Robert Grim predsednik narodne skupščine in Joseph Piller, predsednik senata.

= = = = = = = = =

Pod predsedstvom Winstona Churchilla je osnovan začasni odbor za Evropske Združene Države: United States of Europe, ki je sestavljen iz zastopnikov vseh angleških političnih strank (socialistov, konservativcev, liberal-nacionalistov, liberalcev in neodvisnih). Odbor se sestoji: Winston Churchill, predsednik; člani: Mr.L.S.Amery; The Rev.Dr.Sidney Berry; Mr.Robert Boothby, narodni poslanec; Mr.Ernest Brown; Mr.Lionel Curtis; Mr.George Gibson; Mr.Victor Collanz; Miss F.L.Josephy; Mr.Evelyn King narodni poslanec; Commander Stephen King-Hall; The Rev.Gordon Lang, narodni poslanec; Sir Walter Layton; Lord Lindsay of Birker; Dr.J.J.Mallon; The Very Rev.W.R.Matthews, Dean of St.Paul's; Sir David Maxwell-Fyfe, narodni poslanec, prof.Murray; Lady Rhys-Williams; Earl Russell; Mr Duncan Sandys, tajnik Odbora; Mr.Oliver Stanley, narodni poslanec in Rt.Rev.Edward Ellis, nottinghamski katoliški škof.

= = = = = = = = =

Naša Koroška

POD GORNJIM NASLOVOM PIŠE "AMERIŠKA DOMOVINA" SLEDEČE:

Namestniki zunanjih ministrov štirih velesil, ki bodo v marcu začeli v Moskvi z razpravami o miru z Nemčijo in Avstrijo, so se že zbrali v Londonu, da začno s pripravami za moskovsko konferenco. Zasliševajo sosede nemškega naroda in poslušajo njihove zahteve. Tako je prišla spet na vrsto naša slovenska Koroška.

Boj za Koroško med malim slovenskim in velikim nemškim narodom se dejansko bije že stoletja, zadnjih sto let pa je nemška nasilnost ta boj zaostrila do skrajnosti. Po prvi svetovni vojni je bilo upanje, da se slovenski del Koroške odcepi od Nemške Avstrije in priključi Jugoslaviji. Priključen je bil le majhen del: Mežiška dolina in Jezersko; ostalo slovensko Koroško smo izgubili v nesrečnem in krivičnem plebiscitu 10. oktobra 1920. Med pravkar minulo vojno je v Slovencin živelo veselo upanje, da bo koroško vprašanje končno rešeno v našo korist. Zastopniki avstrijskih Nemcev so bili tako prepričani, da Avstrija izgubi Koroško, da so iskali v inozemstvu stikov s Slovenci in poizvedovali, s kako delitvijo dežele bi se slovenski narod zadovoljil. Prihajali so s predlogi, naj bi dežela delila reka Drava. Toda v novembru 1943 so v Moskvi zastopniki Sovjetije, Amerike in Anglije izjavili, da hočejo vzpostaviti neodvisno Avstrijo in slovensko upanje je zelo padlo. In sedaj je koroško vprašanje spet v razpravi. Ali bomo Slovenci spet doživeli narodon poraz?

Ime Koroška prihaja od besede Carantanum (Karantanum), ki je po vsej verjetnosti keltskega izvora. Odtod beseda, ki je za Koroško v rabi v angleški govorici: Carinthia, odtod tudi slovenska beseda Korotan. Ta izvor besede Koroška pove, da so Slovenci naselili deželo, kjer so prej živela druga ljudstva. Predno so naši predniki prišli na Koroško, so bili tam Karanteni, polatinjeni ostanki keltskih rodov. Pred prihodom Slovencev je tudi Koroška trpela ob preseljevanju narodov, zato je bilo prebivalstvo razredčeno. Novodošli Slovenci so naselili predvsem kraje, kjer so že pod prejšnjim prebivalstvom bile razvite naselbine. Zasedli so in vsaj deloma porušili stara rimska mesta kot Virunum na Gosposvetskem polju. Iz kopanine po vseh koroških dolinah pričajo o življenju in kulturi teh starih prebivalcev. Koliko prejšnjih prebivalcev so Slovenci našli ob svojem prihodu, koliko so jih pobili, koliko jih je med njimi ostalo, koliko so jih pregnali, se ne da dognati iz zgodovinskih virov.

Naseljitev Slovencev se je začela v drugi polovici šestega stoletja. Točko vemo, da so leta 580 po Kristusu že bili na Gosposvetskem polju in da so se leta 593 že borili z Bavarci, ki so od zahoda prihajali v deželo. Slovenci so naselili predvsem spodnjo Koroško. Po vseh dolinah so segale njihove naselbine tudi v gornjo Koroško, vendar je bila slabše naseljena kot južni del dežele, ker je bilo kasneje usodnega pomena. Središče novo naseljenih Slovencev je bilo Gosposvetsko polje severno od Celovca. Tam so tudi postavljali po posebnem obredu svoje vojvode. Slovenci so tedaj na Koroškem že čez 1300 let.

Slovenci so od vseh slovanskih narodov prodrli najdalje proti zahodu in tako postali na jugu sosedje romanskih Furlanov, na Koroškem pa sosedje nemških Bavarcev. Radi te soseščine so prišli v sredi osmega stoletja v odvisnost Frankov odnosno Bavarcev, ki so začeli naseljevati doline gornje Koroške. Slovenci so, kot smo omenili, naselili doline gornje Koroške le na redko, zato so začeli med njimi deželni gospodje naseljevati nemške kmete. To se je vršilo zlasti v drugi polovici devetega stoletja, ni se pa nehalo tudi v kasnejših stoletjih. Po dolinah in na novo iztrebljenem in obdelanem višinskem svetu se je naselilo toliko Nemcev, posebno Bavarcev, da so končno ti dobili večino. Slovenci so se sicer držali dolgo tudi v gornjekoroških dolinah, toda končno so se utopili v prevladujoči nemški okolici. Danes v mnogih krajih samo krajevna imena pričajo, da so tam Slovenci prebivali pred Nemci. Nekako v petnajstem stoletju se je ustalila meja med Slovenci in Nemci. Kar je bilo slovenskih kmetov med Nemci, so se poneme čili, nemški naseljenci v spodnji Koroški pa so se utopili v slovenski večini. Germanizacija Koroške je bila takrat ustavlje

na in jezikovne meje je v glavnem ostala enaka do srede preteklega stoletja.

Tedaj je avstrijsko nemštvo začelo z novo in še bolj nasilno germanizacijo Koroške. Šole in uradi so bili glavno orožje Nemcev proti Slovencem. Ta boj je občutil Slomšek in prav zato na Koroškem tako povdarjal pomen materinskega jezika za razvoj prave izobrazbe in prav zato je ustanovil v Celovcu Mohorjevo družbo. Ta val germanizacije je postajal vedno nasilnejši in Nemci so Slovencem naravnost odrekali najnavadnejše državljanske pravice.

Po prvi svetovni vojni je nova Jugoslavija zahtevala slovenski del Koroške. Žalibog je njene zahteve podpirala samo Francija. Vse druge velesile so kot za stavo podpirale poraženo Avstrijo. Prišlo je že do omenjenega plebiscita, ki so ga Nemci z očividno pomočjo Italije, Anglije in Amerike ter z glasovi slovenskih socialistov, ki so gonili svojo mednarodnost in pozabili, da so Slovenci (člankarja opozarjamo, da to ne odgovarja dejstvu in da bo v prihodnji številki "Jug.vestnika" ponovitev prikaza, ki smo ga objavljali v št.216-220.- op.ured.) - tudi odbili. Predaleč bi vodilo, če bi raziskavali vse krivice, ki so se zgodile ob tem plebiscitu in ves terorizem, ki ga je spremljal, le to naj dodamo, da so se Nemci sami bahali, da so zmagali s slovenskimi glasovi, ker so v stari Avstriji onemogočili pravo slovensko šolo na Koroškem.

Kljub svojim obljubam, da bodo na Koroškem postopali pravično, so zaceli Nemci brž po plebiscitu z divjim maščevanjem nad tistimi, ki so glasovali za Jugoslavijo. Pometali so ljudi iz služb na cesto, druge pretepali, tretjim grozili. Mnogi so morali pred tem nemškim nasiljem umakniti in izseliti. Tudi župnika Jurija Trunka so 6.marca 1921 dejansko napadli v Celovcu. V uradih je nemščina popolnoma zavladala, o pravem pouku slovenskega jezika po šolah ni bilo več govora. Prišlo je pač večkrat do govoric, da dobe slovenski Koroški neko avtonomijo, toda nemški šovinizem je znal to preprečiti.

Do dna so izpili slovenski Koroški kelih trpljenja pod Hitlerjem. Vse slovenske prosvetne in gospodarske organizacije so bile zapuščene, vodilni Slovenci so bili vrženi v ječe ali pregnani. Veliko slovenskih družin so preselili iz Koroške med druge Nemce. Znani preganjalec Slovencev Maier Kaibitsch je 10.julija 1942 izjavil: "Od tega časa ni na Koroškem nobenega slovenskega manjšinskega vprašanja več."

Ali bo nemška krivica spet zmagala v Moskvi na konferenci velikih?

Jugoslavija je že predložila svoje zahteve po slovenski Koroški. Dr. Jože Vilfan jih je podal namestnikom zunanjih ministrov v Londonu. TO NI SO NOVE, TO SO STARE ZAHTEVE VSEGA SLOVENSKEGA NARODA. KAR SPADA V SLOVENSKO JEZIKOVNO OZEMLJE, NAJ SPADA TUDI K SLOVENIJI. KRIVICE, KI SO SE ZGODILE KOROŠKIM SLOVENCEM ZADNJIH STO LET MORAJO BITI POPRAVLJENE, ČE HOČE KDO GOVORITI O PRAVIČNEM MIRU IN ČE SE HOČE RES DRŽATI ATLANTSKE KARTE.

Žalibog stoji za slovenskimi zahtevami razvpita komunistična Titova vlada, ki sama v domači deželi ne pozna nikake pravice in svobode in radi tega njen glas tudi kadar ima prav, malo pomeni. Zaiostna usoda slovenskega naroda je, da je v najvažnejšem trenutku v rokah ljudi, ki so nevražijo odločilne zaveznike Amerikance in Angleže, brez katerih pristanka ne dobimo Koroške. Titova vlada, ki ne vidi drugega kot komunizem, si je v svoji brezglavi zaletelosti nakopala sovraštvo tistih, za katere je vedela, da bodo odločevali o naši Koroški. TAKTIKA PARTIZANOV IN NJIH DIPLOMATSKA IGRA je kričanje, nezmerno vpitje, bahanje in izzivanje. Ker pes, ki mnogo laja, ne grize, imajo zapadni zavezniki za bobneco samohvalo jugoslovanskih komunistov in za vse grožnje titovcev le pomilovalen posmeh. Tako smo izgubili slovenska mejnika Trst in Gorico. Z njima smo izgubili že tudi del slovenske Koroške, namreč Kanalsko dolino. Bojimo se, da po krivdi te v Jugoslaviji vladajoče klike zgubimo še tretji MEJNIK, CELOVEC, in da Titov škorenj surovosti stre še zadnje upanje koroških Slovencev.

= = = = = = = = = = = = =

ZAHTEVAMO PRIKLJUČITEV SLOVENSKE KOROŠKE BREZ PRIDRŽKA MATICI SLOVENIJI IN FEDERATIVNI JUGOSLAVIJI! TITO BO ŠEL - NAROD BO OSTAL! ZIVELA SLOVENSKA KOROŠKA - ŽIVELI KOROŠKI SLOVENCI!

TAKO BI BILO, ČE...

"SELJAČKA JUGOSLAVIJA" PIŠE POD NASLOVOM "PERSPEKTIVE" MED DRUGIM TUDI SLEDEČE :

"Upajmo, da ni pozabljeno ono, kar je prva Jugoslavija napravila: gesto, ki bo služila za poezijo v zgodovini (mogoče niti ne v politični) da je žrtvovala i državo i večji del naroda za obe dobro zaveznikov in demokracije takrat, ko ji to morda ni bilo potrebno napraviti.

Kaj to pomeni, nam predoči slika, ki si jo lahko brez velike fantazije predstavljamo, če bi Jugoslavija vodila vojno na strani Nemčije:

Turčija bi bila postavljena pred izbiro: ali da se bori proti bloku Romunije, Bolgarije in Jugoslavije, podprtem od Nemčije, ali pa da pusti Nemce preiti preko svojega ozemlja. Želo je verjetno, da bi spustila Nemce, ker se je že tako ali tako majala, a učinkovite zavezniške pomoči ni bilo od nikoder. Z njenim padcem, bi padel tudi ves Bližnji Vzhod, ker bi ga bilo nemogoče braniti. Suez bi bil z lahkoto likvidiran. Italija bi v takem slučaju gotovo zasegla tudi Gibraltar in Sredozemsko morje bi bilo likvidirano. Veliko vprašanje je, ali bi mogla v takem slučaju Anglija, ki je bila vojaško nepripravljena, nadaljevati z vojno, da ne omenimo še invazije in Indije! Ali bi tedaj vstopila v vojno Amerika, je tudi vprašanje, ker ji je bilo potrebno še leto dni in pol za pripravo, pa še tedaj ji je bilo potrebno leto in pol od vstopa, da bi lahko učinkovito nastopila. Poleg tega bi bilo možno napasti Rusijo tudi z druge strani Kavkaza; vprašanje je, če bi lahko to vzdržala in če se ne bi še enkrat zaobrnila (separatni mir z Nemčijo proti Angliji - op.prev.).

Zgodovina bo pravilno ocenila to gesto, ki je v krogu realne politike pomenila samomor. Predvojna Jugoslavija je rešila demokracije."

Domovina priča

TRST. V Trstu je vse v znamenju nove državne ureditve. Ugibanj je nešteto. "Glas zaveznikov" je s 1.marcem prenehal izhajati. Enako "Giornale Alleato". Jugoslovani-Titovci selijo svoj Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor iz Trsta in skušajo obdržati samo svoje "privatno-gospodarske"ustanove ter seveda Komunistično Partijo. Nadejajo se mnogo od svojih 5.000 vojakov, ki jih bodo mogli imeti na tržaškem ozemlju. Prepričani so, da bo zaradi teh vojakov mnogo Italijanov zapustilo Trst.

GORICA. Med prebivalstvom cone-A-(zasedene doslej po zavezniških četah) vlada tudi velika zaskrbljenost. Zlasti med onim delom, ki pride pod Jugoslavijo. Iz občine Kobarid, ki šteje preko 6000 ljudi, bo pred jugoslovansko zasedbo odšlo okrog 2000 Slovencev v tujino.

LJUBLJANA. V Jugoslaviji se pridno nadaljuje nacionalizacija. Nacionalizira pa ne samo država in posedine republike, marveč tudi okrožja, okraji in kraji. Na poslednje odpadejo seveda manj donosna podjetja: kaki mlini, večje obrti, trgovine na drobno, mesarije itd.

LJUBLJANA. Ko je bil ustoličen kanonik Vovk za pomožnega škofa v Ljubljani, je oblast dejala, da ga ljudstvo noče. Posledica te "nepriljubljenosti" je bila popolnoma nabita stolna cerkev in bližnje ulice, tako, da je oblast spustila v stolnico solzilni plin. Isto se je dogodilo tudi pri polnočnici na sveti večer.

RADOVLJICA: Pod Pustim gradom blizu Radovljice ste dve veliki gomili, kjer je pokopanih okrog 600-800 moških, žensk in otrok, beguncev iz Hrvatske ki so bili maja 1945 zajeti na begu iz Jugoslavije ali pa repatriirani iz Koroške in so jih partizani pobili. Na Vse svete 1946 so sem pa tja po njiveh gorele sveče. Prižgali so jih lastniki njiv, ki so našli tamkaj napol zakopane mrliče.

BEOGRAD. Stanje v Jugoslaviji je iz dneva v dan politično slabše. Pobiranje, izselitve na jug in posledice oborožitvenega programa se čutijo kot še nikoli poprej. Vsa proizvodnja je direktno ali indirektno usmerjena v novo vojno. Tekstilne izdelke pošiljajo izključno samo vko

sijo, v zameno za tanke, topove in tehnični material. Pri vsem tem pa bo do ljudje kmalu bosi in nagi, predvsem na jugu.

BEOGRAD. Začetkom januarja se je začel proces proti biv.predsedniku emigrantske vlade v Londonu Miši Trifunoviću. Njegova osebna situacija je postala kritična ob procesu proti Draži Mihajloviću, na katerem je Trifunović dobesedno izjavil: "Ni važno, gospod javni tožilec, kaj je napravil za narod Tito ali Mihajlović, važno je, kaj se danes med narodom šepeta in kaj se v narodu dogaja. O tem bi moralo danes sodišče razpravljati,zlasti na tem procesu."

BEOGRAD. Dva nemška oficirja, obtožena vojnih zločinov, sta bila nedavno postavljena pred sodišče v Beogradu. Ko so enega izmed njih, polkovnika Fuchs-a, vprašali o odnošajih generala Draže Mihajlovića z Gestapom, je Fuchs odgovoril: "Ne samo, da Gestapo ni imela nikdar odnosov z generalom Mihajlovićem, marveč ga je tudi vedno smatrala za sovražnika nemškega naroda št.1. Pristaše gibanja generala Mihajlovića je Gestapo zasledovala in strogo kaznovala. Nemci so bili vedno mnenja, da je to narodno gibanje predstavljalo največjo nevarnost za nemške čete na Balkanu. Poleg tega pa je to gibanje zelo škodovalo Nemcem." Ko je Fuchs izgovoril te besede, so razpravo prekinili in ukazali občinstvu, da zapusti dvorano. Na daljne zasliševanje nacističnih oficirjev je bilo tajno.

ZAGREB. V začetku oktobra 1946 so bili v raznih mestih otvorjeni posebni tečaji za politične komisarje. Te tečaje obiskuje po 30-40 ljudi. Predavajo Sovjeti. Poučuje se taktiko likvidiranja vojnih ujetnikov v novi vojni.

VARLJIVI SVET

POD GORNJIM NASLOVOM JE OBJAVIL "WASHINGTON STAR" ČLANEK, KI SE NANAŠA NA TITOV REŽIM :

"Winston Churchill je ob neki priliki govoril o nedolžnem videzu nacistov. Naslednik nacizma - ruski komunizem je prav tako nedolžnega videza , videza volka v ovčjem kožuhu.

Pod tem vidikom je Jugoslavija popolnoma predana v roke komunizmu.Maršal Tito pa vlada tej Jugoslaviji z železno roko. Jugoslavija glasuje na strani slovenskega bloka v Org.Združenih Narodov. Mi imamo še vedno veleposlanika pri vladi maršala Tita in maršal Tito ima enako veleposlanika v Washingtonu.

Združene Države niso doslej ničesar poizkusile, da bi podprle revolucionarni pokret proti maršalu Titu. Neglede na to, da Tito ne uživa podpore niti desetih odstotkov Srbov, Hrvatov in Slovencev, so njegovi predstavniki sprejeti v vseh mednarodnih odborih.

Toda washingtonski uradni krogi smatrajo, da je osnova za upanje, da 90% teroriziranih Jugoslovanov nekega dne lahko otreslo biča, ki ga je dvignila na nje ruska zmaga v vzhodni Evropi.

To upanje temelji na uspešnem izidu bitke, ki so jo dobili Italijani in Vatikan proti komunizmu v Italiji. Ločitev velikega bloka antikomunistov od italijanske socialistične stranke predstavlja poslednji jasni dokaz, da se Italijani odrekajo sodelovanja s komunisti. Nedavna poslanica papeža Pija XII. je naletela na odziv pri pobožnih Italijanih.

= = = = = =

Po položaju, kakršen je danes, bi lahko rekli, da je malo ali pa nič upanja, da bi mogel neki pokret nezadovoljnežev zrušiti maršala Tita. Neglede na dejstvo, da je od pol milijona Titovih pristašev samo 140 tisoč zanesljivih članov komunistične partije, ne obstoja danes v Jugoslaviji niksak organiziran ali povezano voden odporniški pokret. Vtis je, kot da bi se Jugoslovani sprijaznili s komunistično vladavino.

Toda, nesporno je, da obstaja pri tem pozabljenem balkanskem svetu globoko upanje in želja, da se bo povrnil demokratski način uprave. Da bi se pa to lahko uresničilo, je potrebno nekaj, brez česar se ne da sprovesti nobena revolucija - to je orožje.

Preskrbovanje z orožjem kateregakoli uporniškega pokreta v Jugoslavi

ji je možno le iz ene izmed njenih sosednih držav. Razume se, da orožje za kak antikomunistični pokret ne more prihajati iz Madžarske ali Bolgarije. Na grški meji vodi Jugoslavija ofenzivo, kar pomeni, da se orožja s te strani ne more dobavljati. Britanija, ki je tako ali tako že dovolj angažirana v Grčiji in Palestini, gotovo ne želi novih težav poleg teh, ki jih že ima. Politika Združenih držav pa ni v tem, da bi dajala orožje, s katerim bi se zrušila vlada, s katero vzdržuje diplomatske odnose.

Jugoslovanske mase, zaprte za "železno zaveso" in brez možnosti emigracije, bodo pozdravile vsakega proti-Titovega voditelja, ki jim bo lahko nudil orožje za odpor proti moskovski lutki. Torej, edina meja, preko katere je možno priti do orožja, je italijanska, ki se delno sestoji iz dalmatinske obale in ki bi bila zelo pripravna v ta namen.

= = = = = = = = = =

Čeprav je zelo malo aktivnega odpora proti maršalu Titu v Jugoslaviji, pa to vseeno ne pomeni, da Jugoslovani nimajo ničesar proti njegovi vladi. Kompleks vojnih grozot na ozemlju Jugoslavije je bil večji kot na drugih krajih in ni izviral samo iz nemške okupacije, marveč tudi iz napačno vodene zavezniške politike, takšne politike, ki je povzročila pri Jugoslovanih strahotno zmedo v pogledu pojmovanja: kakšni so cilji Zapadnih demokracij.

Na kontinentu, na katerem Združene Države nadaljujejo z bitko zaustavitve komunizma, predstavlja Jugoslavija vsekakor najprimernejše tla za skorajšnjo zmago. Ta cilj je možno najhitreje doseči s podpiranjem antikomunističnih sil, imajoč v vidu obupne potrebe te dežele po ekonomski pomoči, kakor tudi dejstvo, da ne bo nobena ekonomska pomoč, ki bo dana De Gasperi-jevi vladi, izgubljena.

ILEGALA V JUGOSLAVIJI

POROČILO NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA :

Po kapitulaciji Nemčije in zasedbi cele Jugoslavije po Titovih četah je general Mihajlović kot vrhovni komandant vseh ilegalnih nacionalnih protikomunističnih odredov nadaljeval z odporom, v katerem pa so največ sodelovali Srbi, medtem ko so bili drugi v manjšini. Vendar pa je istočasno nastajala predvsem na Hrvatskem nova organizacija - Križarji. Nekdanji slabi odnosi med Hrvati in Srbi za časa okupacije in pa dejstvo, da je imel general Mihajlović med Hrvati le redke borce v tem času, je tudi sedaj pokazalo posledice. Poleg tega pa je prešlo v gozdove tudi nekaj ustaških oficirjev, ki so pričeli organizirati ilegalne enote proti Titovemu režimu. Vse to je vzrok, da se je pričela na Hrvatskem formirati posebna ne-četniška organizacija, medtem ko je med Srbi nadaljevala z akcijo stara četniška organizacija DM. Toda kljub tej dvojni protikomunistični gverili v Jugoslaviji, doslej še ni bilo slišati, da bi se kdaj četniki in križarji medsebojno spopadli. Nasprotno, poročila trdijo, da si mnogokje pomagajo in da izvršujejo ponekod skupne akcije. Kakor je težko trditi, da obstoja kako enotno poveljstvo bodisi v križarski ali v četniški organizaciji (čeprav je bil pred zajetjem nesporna vodilna osebnost general Draža Mihajlović), prav tako je težko reči, da obstoja kak skupen križarsko-četniški vrhovni forum. Težko je tudi govoriti o kaki sistematično izgrajeni organizaciji samih križarskih ali četniških edinic ali zaledja. Dejstvo je, da sestavljajo večino skupin in enot v gozdovih posamezni skrivači, ki so pobegnili pred Titovim terorjem, ki pa niso povezani v višje enote in postavljeni pod kako višje poveljstvo. Posledice okupacijskih časov se še močno poznajo in se strasti le polagoma umirjajo.

Križarji delujejo v Hrvatskem Zagorju, Samoborskem pogorju, Gorskem Kotaru, Liki, Podravini, Moslavini, na Posavju ter v Slavoniji in deloma v Bosni okrog Sarajeva. Četniki pa operirajo predvsem v Bosni in Srbiji, zlasti na področju Kragujevca, Čačka, Niša, Arandjelovca in celo Skoplja. Delje okrog Sarajeva, na Romanji planini, okrog Jajca, Tuzle, Travnika, Bihača in Mostara. Ilegala v Sloveniji ni tako močna in operira na Štajerskem ter Prekmurju. Ilegalci se pojavljajo tudi na Gorenjskem in Dolenjskem. Njihov naziv je različen.

Oborožitev ne sestoji iz orožja vseh modernih vrst in vojske ter je

nekod boljša, ponekod slabša. Kakih večjih akcij ne podvzemajo. Kadar se jim nudi prilika, napadejo partizane, jih razorožijo in poznane komuniste likvidirajo. Glavna naloga je obramba in samoohranitev. Sprevideli so, da je čas za večje akcije še prezgoden in da bi bile represalije Titovih oblasti nad prebivalstvom preveč velike. Služijo pa dobro za one, ki so prisiljeni umakniti se pred OZNO v gozdove. Tja se umikajo tudi vsi, ki predhodno izvršijo v kakem podjetju ali toverni sabotažno dejanje. Ugrabitve komunističnih funkcionarjev so pogosto njihovo delo. -J.D

NE KLONITE!

PRIJATELJ NAŠEGA ČASOPISA, KI SE JE MED OKUPACIJO BORIL V ILEGALNIH ODREDIH V SLOVENIJI, JE PREJEL JANUARJA TEGA LETA PISMO SVOJE MATERE, KI GA - RAZEN PRIVATNEGA DELA - PONATISKUJEMO V CELOTI. PISMO JE BILO PISANO V BOŽIČNIH DNEH 1946:

"Ljubi moj otrok!

Čeprav vem, da boš to pismo prejel šele po Božiču, Ti vseeno želim najlepše božične praznike in srečo v novem letu. Saj vem, da boš čutil v božičnih dneh moje srčne želje, da bi Vi vsi doživeli tisto srečo, ki jo zaslužite in ki Vam jo ne želim samo jaz, ampak mnogo drugih, ki toliko trpijo na vseh krajih naše uboge domovine in ki bo prinesla mir nam vsem.

Če bi Ti videl trpljenje, žalost in strah, v katerem živimo tukaj, bi spoznal, da ne opaziš okoli sebe nič več lepot, ampak živiš stalno kot na preži, da se obvaruješ nečesa hudega. Vedno in vedno so nove presenečenja, ki nekomu vedno prinesejo nesrečo. Pred kratkim so zaplenili zopet mnogo večjih trgovin in raznih podjetij (žage itd.). Prav vse so tem ubogim ljudem pobrali. Najprej so plenili na denar in hišo obkolili, da ni nihče ničesar mogel rešiti. Iz okolice Maribora so preselili dva vlaka ljudi v Bosno in Črno goro. Odšli so popolnoma prazni. Kaj bodo počeli ubogi ljudje? Selili so tiste, ki niso šli volit edine skrinjice. Marsikomu se je zdelo pač preveč smešno.

Prejšnjo nedeljo je bilo v Ljubljani maziljenje novega škofa. Po cerkvah je bilo to prepovedano oznaniti, naznaniti v kateremkoli časopisu prav tako, celo zvoniti ni bilo dovoljeno. Cerkev pa je bila vendar nabito polna. Med mašo so spustili po cerkvi solzilni plin. Navzoč je bil tudi ameriški nadškof in drugi odposlanci. Tako so sami videli, kaj se je zgodilo. Redovnice so delale nov ornat in mitro za škofa, pa je bilo vse zaplenjeno. Vedno se zgodi kaj podobnega. Prejšnji teden so pred Srednekom razbili znamenje Boga. Kako to vpliva na ljudi, si pač lahko misliš. Kako je v šolah? Glavno je seveda povsod le politika in odvračenje otrok od tega, kar je v zvezi z vero. Otroci so začeli pred poukom moliti, pa je oblast tudi to prepovedala. Križ so iz vseh šol odstranili. Seveda je temu primerno tudi nekaj otrok takih, da so staršem zlezli čez glavo. Sicer bodo pa za to starši sami najbolj kaznovani. Pred Sv.Miklavžem so otrokom v šoli povedali, da ni sv.Miklavža, pač pa da nosi mama, oziroma da bo letos nosil "možiček iz Kavkaza". Radi tega je bilo precej razburjanja, ker so otrokom in staršem vzeli to nedolžno veselje.

Še to povej Tvojim novim prijateljem (Angloamerikancem -op.prejem.): Poleti je bil nekoč teden zbiranja starega železa. Skupina žensk je po vasi v neki vasi pripeljala okrašeno letalo, ki je v okolici strmoglavilo med vojno. Bilo je ameriško. Srce mi je vztrepetalo, ker se na nesrečnega pilota, ki je za nas daroval življenje, pa ni nihče spomnil. Pač pa po znam nekega reveža, ki je bil tako dober, da je šel skrivaj pokopat z a grm ožgane ostanke fanta-letalca, ki ga njegova mati morda še z več jim hrepenenjem pričakuje kot jaz Tebe. Ta svojat tukaj je brez srca in pietete. V Ljubljani so menda dobili spisek nekdanjih članov Angleškega društva in se sedaj vsi zelo bojijo, ker je skoro gotovo, da jih bodo po časi spravili v luknjo. Včasih smo bili tako jezni na Angleže, ki pridejo sem kot novinarji in potem pišejo o samih dobrotah. Ti norci menda ne vidijo, kako je s temi sprejemi. Šola, sindikati, vse mora priti k sprejemu. Vse prekontrolirajo kdo manjka. Vmes pomešajo vohune in če kdo ne kriči, se mu potem na sestanku vrže v obraz. Če se to ponovi, so posledice. Ali pa, da so govorili z narodom? Kaj res mislijo, da si kdo upa kaj ziniti človeku, ki se pripelje v avtomobilu in ki ga zares dobro ne po-

zna. Ljubezen do Angležev in Amerikancev tu je velika, toda ne pri tistih, kot oni mislijo (pri režimu - op.prejem.) Za gospo Rooseveltovo sem naročila mašo za njeno zdravje. Drugega ji ne morem dati. Presrečni smo bili, ko smo slišali, da je ona upala prva povedati vsem v obraz, kakšni begunci ste vi. Vsa domovina jo obožuje...

Danes je sveti večer. Kaj naj Ti želim ne ta žalostni sveti večer? Vse moje razmišljanje je danes samo Tvoje. Prosim Boga, da naj da Tebi in vsem Vam moč, da ne bi omagali na svoji poti in pomagali rešiti bedno domovino. Joj, kako je hudo, kako se ljudje obupani, kako Vas pričakujejo in kako srečni bodo, ko boste prišli. Kdaj bo to, ljubi moj? Bodite trdni, bodite resni taki, kot Vas imamo mi pred očmi. Nikoli niti malo kloniti, saj tudi prej pod Nemci nismo klonili, ko nas je bilo malo. Moramo vzdržati tudi sedaj, ko je vsa trpeča domovina z nami. Nestrpni smo, hrepenimo po svojih dragih. Toda pomislimo na eno leto nazaj. Takrat smo bili zaničevani in to je bilo najhujše. Danes ni več tako. Danes ve vsak kakšni borci ste bili Vi. Čeprav ste daleč, ste nam najtrdnejša opora, cilj ste kamor hite naše misli. In mi moramo imeti vendar nekje svoj cilj. Mi smo trdno uverjeni, da se rešitev vedno bolj bliža. In če boste še morali iti dalje, tudi ne kloniti! Nikakor pa se ne vrniti, dokler je pri nas tako. Tu ni življenja za nikogar. Vsak razvoj je nemogoč. Mladina na vseh koncih beži čez mejo... Mladina na univerzi je tudi spregledala in to je dobro. Kdor ima kaj v glavi, ne more biti hlapec hlapcem. Danes sem šele dobila Vaše revije in časopise. Po dolgi poti so hodili in bodo šli zopet dalje, iz rok v roke. Vse je resnično kot je napisano. In Mrtvi Vojvoda (Draža Mihajlović - op.prejem.) vrši svoje poslanstvo.

Tudi o vojaštvu bi bilo zanimivo pisati. Kako tudi ti nestrpno čakajo... Kar veter bi odpihnil tistih nekaj malo pravovernih oficirjev. Tu se sedaj govori, da sta bila dva sestanka s Šubašičem radi bodočih volitev, ki baje morajo biti. Do sporazuma pa ni prišlo, ker Šubašič ni zakm promis. On pač dobro ve, kako bi volitve izpadle, če bi bile svobodne. Razen Ljubljane, kamor se je natrpalo na tisoče "uradništva", ki nenehno ma kroka in zapravlja naropani denar, ne bi dobili v najboljših slučajih niti 10%. Tako čakamo in čakamo, kako bi prišlo do rešitve. Mnogo se tu govori o politiki Churchilla. Spremljamo z nadami njegove nam dolžne poskuse. Nekje sem brala, da je bila to njegova vnaprej začrtana politika in da on ni doživljal nobenih notranjih prevratov. Je že prav, toda jaz bi rada vedela ali se ta gospod ni nikoli spomnil, kdo bo pred Bogom nosil odgovornost za deset in deset tisoče nedolžnih žrtev, ki so padle po strahovitem mučenju po vojni. Za to pa vendar ni zadosten odgovor, da je bila to politika. Le dela naj mož, kar ima moči za našo svobodo. Njegovo življenje bi moralo biti dvakrat tako dolgo v neprestanem delu za našo rešitev. Ali mar on ni mogel preprečiti vseh tehatrahot, katerih višek je bil v mučenju Mihajloviča? Kako le morejo pustiti pri miru zavezniki zadevo z nadškofom Stepincem? Ali se ne bojijo, da radi njihove nemorale, ne bo preplavil sveta njim nasprotni svetovni nazor?

Ob koncu pisma še enkrat, fant moj: ne kloniti, niti v mislih. Vi morate izpolniti ono, kar vsa domovina od vas pričakuje. To pričajo vsi pogovori, ki jih povsod čujem, to pričajo polne cerkve na sveti večer, to pričajo solze, ki so marsikomu brez joka drsele po licih!

Pozdravljam in poljubljam Te od vsega srca, Tvoja mama."

TAKO PISMO PIŠE SLOVENSKA MATI, KI VE ZAKAJ TRPI ONA, NJEN SIN, NJENA DRUŽINA IN NJEN NAROD, KI VE, DA ZA KALVARIJO PRIDE VZTAJENJE IN KI PRAV TAKO JASNO VE, V ČEM JE KRIVDA DANAŠNJE VELIKE NESREČE NAŠEGA NARODA. TO JE MATI, NAŠA SLOVENSKA MATI, STEBER NAŠE ANTIKOMUNISTIČNE BORBE!

= = = = = = = = = =

"Newsweek" poroča, da je "American Civil Liberties Union" vrgla iz odbora Lojzeta Adamiča, znanega Titovega agenta v USA. Voditelji te organizacije izjavljajo, da je Adamičeva podpora terorističnemu režimu v Jugoslaviji v nasprotju z načeli, ki jih zastopa organizacija.

Uradni bilten "Britanske lige za evropsko svobodo" št.43. poroča, da je britanski tisk objavil vest o izpustitvi petih britanskih vojakov, ki so preteklega septembra prekoračili jugoslovansko mejo in bili več mesecev v titovskih zaporih. Bilten dostavlja, da je malo kdo znano, "da so ten nesrečnikom dovoljevali v zaporu čitanje izključno "Daily Workerja"-

RAZGLED

MOSKOVSKA KONFERENCA: Zun.ministri so na poti v Moskvo.- Novinarka MacCormick piše: Marshall je že med vojno reševal zaplete, ki so tirjali preveč energije. Doseči je treba stabilnost v Evropi. Marshall bo odločen in trd.- Gen.Marshall je izjavil: Vse zavisi od Amerike. V Evropi in Aziji vladata še vedno strah in glad. Naš narod more prevzeti odgovornost za svetovni red in mir.- "New York Times" piše: "Ameriški kongres je odobril 350 milijonov dolarjev kredita za pomoč Evropi. Mi hočemo pomagati našim ležnim bratom, ker hočemo, da žive svobodno, ato je tudi edina cena, ki nam jo lahko plačajo za našo pomoč." - Bevin vztraja na gospodarskem edinstvu Nemčije. "News Chronicle" piše: Nemčije ne more doprinesti k obnovi Evrope, ako je razcepljena.- Turški uradni krogi menijo,da bodo v Moskvi razgovarjali tudi o Dardanelah. Oni trdijo, da Turčija ne bo priznala nobenega sklepa, pri katerem ne bo sama sodelovala.- Marshal je zmanjšal število svojega odposlanstva, da gre zato lahko več novinarjev v Moskvo. Uradno je bilo s sovjetske strani določeno samo 20 "zaradi pomanjkanja stanovanj".- "New York Times" piše: Marshallova misija je najtežja kar jih je bilo doslej zaupanih kakemu ameriškemu predstavniku.- Marshallov spremljevalec Forster Durlas(ime najbrže ni čisto točno) je izjavil, da je treba ustvariti mir po idealih, za katere je umiralo na milijone ljudi.

O Z N : Tajnik bo sklical poseben odbor OZN za palestinsko vprašanje.-Amerika zahteva, da ji VS prepusti pacifiške otoke, bivši japonski mandat, v oskrbo. Podpira jo tudi SSSR.- Vprašanje krivde Albanije zaradi min v Krfskem prelivu še vedno ni rešeno. SSSR je za to, da VS odbije angleško pritožbo. Na strani Anglije je USA.- Marshall je zahteval, da kongres takoj odobri pristop Amerike v IRO.- Problem kontrole atomske energije je spet na isti točki, kot je bil v juniju 1946, ker je SSSR odbila predlog pripravljalne komisije.-

MEDDRŽAVNE POGODBE: Anglija in Francija sta podpisali 50-letni pakt o zavezništvu, ki se nanaša na slučaj nemške napadalnosti.- USA je dovolila Franciji nabavko 200.000 ton žita.- USA je dala Nizozemski kredit 10 milijonov dolarjev za odkup odvišnega materiala ameriške vojske v Evropi.- Pričakuje se ameriško posojilo Grčiji.- Pakt o medsebojni pomoči sta podpisali Čehoslovaška in Poljska.- Britanija je dala Madžarski 100 milijonov funtov ster. posojila, ker kaže željo po demokratizaciji. USA je protestirala v Moskvi proti vmešavanju v notranje madžarske zadeve in aretacijam, ki jih vrše Sovjeti na Madžarskem.- Anglija bo predala julija 48. upravo Indije v roke Indijcem. Gandhi je izjavil, da lahko pride do državljanske vojne, če se do prepustitve uprave ne pobotajo hinduši in muslimani.-

EVROPA: Bevin je v debati o zun.politiki v Spodnjem domu dejal, da je treben čimprejšen umik tujih čet iz Avstrije, Madžarske in Romunije, da bi se te države iznebile finančnega bremena vzdrževanja istih. Poslanec Battler je izjavil, da je Britanija vodila vojno, ne da bi kaj od nje imela(pri tem je mislil,da tudi Sovjetom ni ničesar potreba), medtem ko je neki drug poslanec dejal, da mora biti odstranitev železne zavese nujnost zapadne politike.- V Nemčiji so aretirali 4/5 voditeljev tajne nacistične organizacije, ki je imela za cilj uvesti prejšnji režim in sprožiti vojno proti SSSR.- Jugoslavija je protestirala, češ, da jugosl.tolpe vpadajo preko koroške meje. Britanci so aretirali in razorožili 21 gverilcev. - V angloameriški coni Nemčije se je prehrambeni položaj izboljšal. Prav tako zopet narašča proizvodnja premoga v Angliji.- V Trstu sta se sestali italijanska in titovska razmejitvena komisija.- V obmorski Palestini je uvedeno obsedeno stanje in preki sod zaradi novega naval terorizma.-Norveški parlament je odbil sovjetske zahteve po bazi na Spitzbergih s 101: 11 glasovom.- V Ateni so na ukaz ministra za javno varnost Zervasa aretirali preko 500 komunistov. Britanske čete ostanejo do nadaljnega v Grčiji.- Predsednik italijanske skupščine je poslal velikim silam telegram, v katerem poziva k reviziji italijanske mirovne pogodbe.- Grčija je izdala partizanom amnestijo do 15.marca.- Grška komunistična mladinska organizacija "Epun" je bila razpuščena, ker je hotela uzurpirati oblast v Grčiji. Truman je v velikem govoru izjavil,da so mir,svoboda in svetovna trgovina nedeljivi.-

Gabrovšek

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.266. 15. marec 1947. L.III.

ABECEDA...

"Rušiti je lahko - graditi pa težko!" pravi pregovor, ki mu takoj na to sledi drugi: "Od zrna do zrna - pogača, od kamna do kamna - palača!" To je izpovedal naš narod, to je izpoved globoke izkušnje, izpoved delavnega ljudstva. Nasproti temu so se postavili komunisti z drugim geslom: "Bombe - umor - vešala! Ruši! Jutri rdeči inženirji nov svet gradit!" In tega so se tudi dosledno držali. Kaj so dosegli? Porušili so tisto, kar so si ljudje zgradili po principu "Od zrna do zrna - pogače, od kamna do kamna - palača!", niso pa mogli in tega tudi nikdar noben človek ne zmore, da bi "porušil tempelj in ga v treh dneh sezidal" še veliko lepšega in boljšega. A to iz prostega razloga, ker v takem dejanju ni trohice razuma, trohice izkušnje.

Kadarkoli govorimo o kakem tujem narodu in njegovih vrlinah ter lastnostih, ki ga delajo močnega, pametnega in uglednega, izustimo skoro brez globljega premisleka ugotovitev: "Da, toda poglej njihovo zgodovino. Oni so skozi stoletja... To je že tradicija... Oni znajo... itd." Kaj sledi iz tega? Prav gotovo to, da so se v resnici trudili in skozi stoletja gradili svojo notranjost in da so to, kar so dosegli danes, dosegli postopoma.

Vsaka stvar zori počasi in ne le to, ona MORA zoreti počasi, da si pridobi gotovo trdnost in eventualne izpremembe, ki niso bile takoj v začetku predvidene. Revolucionarne stvari se redko obnesejo, ker so ljudje kljub svoji težnji za napredkom v bistvu konservativni in ne sprejemajo tako hitro, kot bi si revolucionar želel. Zato pa se revolucionar pogosto poslužuje nasilne poti in ne spoštuje prirojenega človeškega konservativizma. Posledica tega je, da že s samim svojim nasilnim postopkom odbija ljudstvo od sebe, pa naj potem dela, kakršnokoli že hoče. Ljudje ne ljubijo nasilja in zločin ostane vedno zločin, ki izzove reakcijo naprram povzročitelju, pa naj se ta še tako izgovarja z dobronamernostjo in nujnostjo.

Ljudje so bili pri nas n.pr. tik pred poslednjo vojno zelo razpoloženi za izpremembo političnega stanja v Sloveniji in Jugoslaviji. Že samo to, da je obstojalo to razpoloženje, bi moralo tekom časa v resnici priti do izpremembe, toda nikomur ni prišla na misel krvava revolucija, ki ni naš način razčiščevanja položaja. Naše ljudstvo je bilo daleč od zločina in vsak politični umor je bil in bo obsojen na obče narodovo zgražanje. Komunisti so zato izkoristili okupacijo, ki je že sama po sebi ustvarjala dovolj zmede, da so lahko prikazovali narodu črno za belo in belo za črno. V mirnem času bi revolucije nikdar ne moglo biti in komunisti ne bi nikdar nasilnim potom prišli na oblast. In danes so tako razvrženi, da si najbrže želijo predvojnega stanja, ko so jim ljudje vsaj nekaj verjeli, da nimajo slabih namenov. Njihov postopek pod okupacijo pa je narod tako ogorčil, da ne vidi v nobeni komunistični nameri več kako dobronamernost, marveč izključno samo nasilje.

Kaj hočemo s tem povedati? S tem hočemo odgovoriti načelno na danes že splošno narodovo hotenje: HOČEMO NEKAJ NOVEGA! Hočemo povedati, da mora vsakdo, ki dela kakršnekoli načrte za kaj takega "novega" računati neobhodno s tem, kar je že bilo in kar je. Brisati vse je nemogoče in nesmiselno. Potegniti je treba črto ne "čez" ampak "pod" dosedanjim in ugotoviti negativne in pozitivne momente v življenju našega naroda, pa naj bo to pred vojno, med vojno ali pa po vojni in nato podati rezultate. Že vedja pa se negativne in pozitivne momente ne more ugotavljati s kriterija

nekega strankinega programa, marveč s kriterija splošne narodove koristi. Pri tem pa mora odpasti predsodek "kontinuitete" in podajanja ugotovitev pod izgovorom zakonitosti, ker nas :ito ne bi daleč pripeljalo. Danes je treba gledati ves položaj takšen, kot je. Tudi zakoni so spremenljivi in to je osnovna pravica svobodnega ljudstva. Pri tem pa mora obstojati nujna omejitev v ustvarjanju novih načrtov. Namreč ta, da se te nikdar ne more smatrati za dokončne, dokler se jih s svobodnim ljudskim glasovanjem (referendumom ali volitvami) ne odobri od večine naroda. To je red, ki ga zahteva demokracija.

Treba je treznosti, iskrenosti in poštenja. Vsaka stvar potrebuje določen čas. In mislimo, da ga je bilo pod okupacijo in da ga je sedaj v emigraciji in doma dovolj za zorenje naših notranjih zadev. "Od zrna do zrna - pogača, od kamna do kamna palača!" Nujno je, da se stvari rečujejo po tem principu, ker bodo temeljitejše rešene. Vendar pa bi bilo želeti vsaj v nekaterih zadevah, ki so že zrele za reševanje, obilnejših zrn...

Vladimir Tavčar.

YUGOSLAV HERALD

TO JE NASLOV ČASOPISA, KATEREGA 14.ŠTEVILKO SMO NEDAVNO PREJELI. POD NASLOVOM "OB ZAKLJUČKU PRVEGA LETNIKA" OBJALJA LIST SVOJ PROGRAM, KI GA VSLED ZANIMIVIH UGOTOVITEV PRIOBČAMO V PREVODU:

S 14.številko zaključujemo prvi letnik Yugoslav Heralda, jugoslovanskega emigrantskega časopisa. Že prvotna zamisel Heralda je bila ne toliko zbirati tekoče vesti iz Jugoslavije, kakor predvsem objavljati dokumentacije, na podlagi katerih naj bi svet - predvsem politični predstavniki, uredništva časopisov in časopisnih agencij ter ustanove - pravilno spoznale vso zakulisje današnjega Titovega komunističnega režima v Jugoslaviji, obenem pa iste osebe in ustanove iz tega koristile nauk, da se komunizem ne začenja v Sovjetski Zvezi in ne končuje v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji ter da vkljub ukinitvi Kominterne SSSR nič več ne služi svetovni revoluciji kot baza, ampak začenjajo komunistične partije služiti po vsem svetu - Sovjetski Zvezi. Hoteli smo povedati jasno in točno na dokumentacijah, da ni več izključni cilj komunistov revolucija za vsako ceno, temveč oblast za vsako ceno.

Pri tem smo zastopali zdrava načela: ne potvarjati dejstev in jih ne napihovati, temveč pustiti govoriti dejstvom in kazati na nje. Zato Yugoslav Herald ni mogel in noče postati časopis za maso, ker tudi v ta namen ni pisan, temveč časopis namenjen onim, ki so danes najbolj merodajni, da beseda demokracija ne bo samo fraza, ki se jo tisočkrat izreka na konferencah in sestankih, ampak živo dejstvo, česar si tako žele narodi, vsekakor najbolj tisti milijoni na Vzhodni strani Železne zavese, ki so po tej vojni čakali Svobodo in Demokracijo, dobili pa so sužnost in diktaturo.

Ne zagovarjamo stare ureditve Jugoslavije, ker vemo, da vse ni bilo v redu. Zagovarjamo zdravo, sodobno politično ureditev države. Priznavamo nekatere prednosti, ki jih je Jugoslavija dobila iz osvobodilne borbe, četudi je divjala državljanska vojna; toda ne moremo za tako prednost priznati uvedbo diktature ene Komunistične Partije in njene vsemogočne OZNE.

Naš pogled na življenje temelji na veri v človeka, v njegovo vrednost, njegovo duhovnost in nesmrtno dušo. Ni demokracija samo državna oblika, temveč je svetovni nazor, temelji na zaupanju v ljudi, v človečanstvo, v človeštvo. Demokracija pa tudi pomeni premagovanje ponižujoče bednosti. V demokraciji ne sme in ne more posedinec ali sloj izkoriščati svoje sodržavljane - v demokraciji človek človeku ne sme biti sredstvo.

To so naši pogledi na javno življenje ne samo sedanje, ampak tudi bodoče demokratične Jugoslavije. Zato smo antikomunisti, odločni in načelni antikomunisti, ker si ne delamo utvar, da je komunizem nekaj drugega kot fašizem in nacizem. Ime je sicer drugo, toda sredstva, cilj, postopek je pri vseh - isti.

Smatramo, da smo upravičeni pisati o stanju v Jugoslaviji, ker smo Jugoslovani, ki smo živeli do 1945 v Jugoslaviji ter tako najboljše poznamo vse dogajanje med sovražno okupacijo. Uredniki in sodelavci smo bili

preganjani med okupacijo i od fašistov i od Gestapa, pa smo kljub temu dobivali grožnje od komunistov, ker nismo mislili po njihovo. Ječe, koncentracijska taborišča in preganjanje so naša legitimacija, da smo zastopali demokratično miselnost, da smo se za njeno zmago borili in delovali.

Nismo in nočemo biti nikakšni vojni hujskači, četudi bi nam kdo to očital. Vemo, da bi bila bodoča vojna strašna in da bi imela nedogledne posledice, toda z vso upravičenostjo lahko pred svetom povemo, da to,kar je danes v Jugoslaviji in na oni strani Železne zavese,ni demokracija,ni svoboda in ni mir! Za to zapadne demokracije gotovo niso šle v vojno! Dajte milijonom na Vzhodu Svobodo, Pravico in Mir - in milijoni Vam bodo večno hvaležni!

= = = = = =

Naš Yugoslav Herald smo v prvem letu dostavljali mnogim vidnim osebnostim, uredništvom velikih uglednih časopisov in časopisnih agencij ter raznim ustanovam. Dostavljali smo ga v mnoge države, na vse kontinente. Z mnogimi osebnostmi, uredništvi in ustanovami smo v pismenem kontaktu.Dobili smo številna zahvalna in pohvalna pisma. Nam je to vzpodbuda, da delamo im mislimo prav. Vemo, da radi splošne politične konstelacije snovi Yugoslav Heralda ni še mogoče v veliki meri objavljati in ponatiskovati. Toda naš namen bo precej dosežen, če bodo merodajni činitelji po vsem svetu pravilno poučeni o stanju v Jugoslaviji. - Radi verjamemo, da se včasih zaradi neverjetnih ugotovitev zdi Yugoslav Herald komu malo verodostojen, senzacionalen in neresen, toda prav zato ponovno ponavljamo : Naš veliki princip pri pisanju je iskanje resnice. Naša poročila in članki temelje na dejstvih in dokumentih. Nikdar ne bomo potvarjali resnice!

= = = = = =

Ob zaključku letnika dolgujemo veliko zahvalo vsem tistim, ki so nam pri urejevanju in delu pomagali, zahvaljujemo se pa tudi vsem tistim osebnostim, uredništvom in ustanovam, ki so nam s svojim priznanjem vlivali nove vere in moči v zavest, da stojimo na pravi poti in da delamo prav.

UREDNIŠTVO.

(OPOMBA URED."JUG.VESTNIKA": "Yugoslav Herald" je mesečnik in izhaja na 20-30 straneh.)

TITOVI INKVIZITORJI

"PRESS BULETIN" BRITANSKE LIGE ZA EVROPSKO SVOBODO PIŠE POD GORNJIM NASLOVOM V ŠTEV. 44. SLEDEČE :

Večkrat smo omenili ugodnosti, ki jih imajo Sovjeti(sovjetski uradniki) v taboriščih razseljenih oseb, ko želijo prepričati begunce, da se vrnejo v Sovjetijo ali satelitske dežele. Niso pa to samo Sovjeti, ki imajo te udobnosti. Tudi Tito pošilja odposlance, katerim je dovoljen svoboden pristop v taborišča z jugoslovanskimi begunci. Tako je pred kratkim izdalo neko jugoslovansko društvo v Londonu "Apel na ameriški narod", v katerem se bridko pritožuje nad možnostmi, ki se nudijo takim odposlancem, da vršijo svojo propagando in vodijo pravo živčno vojno nad nesrečnimi ljudmi v taboriščih. Da ta poziv ne pretirava v svojem ogorčenju nad takimi obiski, dokazuje nedavni napad in umor dveh inkvizitorjev s strani četniških razseljenih oseb (Chetnik D.P.s) v taborišču Poggio Reale . Ne želimo opravičevati umora, toda zapomniti si moramo, da so se četniki, ki so vzeli zakon v svoje roke, upravičena bali, da bi njihova identifikacija s strani Titovih uradnikov lahko pomenila represalije nad njihovimi družinami. Pripomniti je treba, da je četniški polkovnik napravil vse, kar je mogel, da je pomagal angleškemu majorju Fellmanu (28 Town Major - op.prev.) v obrambi dveh žrtev, ki sta čisto slučajno obiskali taborišče proti navodilom majorja Fellmana.

= = = = = = =

Radio BBC pa je 12.3. v jugoslovanski oddaji javil uradni angleški odgovor Beogradu, ki pravi, da britanska vojaška oblast ne nosi nobene odgovornosti za incident. Prav tako ne nosijo nobene odgovornosti britanski in četniški oficirji, ki so napravili vse, da žrtvi napada rešijo.

NA TRENINGU

Jugoslovanske omladince, člane SKOJ-a ali pa verne narodno-osvobodilni borbi "maršala" Tita, pošiljajo na šolanje v Sovjetsko Zvezo.

Doslej so bile poslane štiri skupine omladincev v SSSR in sicer ena v Moskvo, ena v Leningrad, ena v Harkov in ena v Stalingrad. Prvi dve skupini sta šteli okoli 200 omladincev, dočim drugi dve, ki imata predvsem vojaški značaj, pa vsaka po 350 omladincev.

Ti poslednji, vojaški skupini, sta sestavljeni iz članov SKOJ-a in onih, ki so se borili med okupacijo v partizanskih odredih, pa so po vojni vstopili v Vojno akademijo. Dva meseca kasneje so jih poslali na specialno vojaško šolo v Stalingrad in bližino Harkova.

Vse štiri skupine so bile poslane v SSSR marca 1945. Center zbiranja in kraj odhoda je bila Bela Crkva v Banatu, kamor so omladince poslali že dva meseca prej in jih do odhoda držali odrezane od kakršnekoli zveze z ostalim svetom. Jugoslavijo so zapustili nenadoma, tako da nihče ni mogel tega javiti svojim staršem. Potovali so preko Bolgarije.

Skupino, ki je prispela v Moskvo, je vodil nek politkomisar. Sestojala se je iz absolviranih srednješolcev. Sedaj obiskujejo poseben tečaj za radiofonijo. Tečaj ima položaj fakultete in traja tri leta. Skupina je nastanjena v posebnem Jugoslovanskem internatu, dijakom pa je prepovedano zapuščati šolo in obiskovati mesto. V Moskvo smejo edino ob nedeljah in še to le v skupinah.

V šoli vlada železna vojaška disciplina. Razen pozvanih ne pozna nihče kraja šole. Dopisovanje s starši v Jugoslaviji je sicer dovoljeno, toda pisma, ki prihajajo iz Jugoslavije, nosijo poseben naslov, ki je skupen za vse jugoslovanske študente v Sovjetiji.

Hrana je nezadostna. Kruh je iz črne moke, mešan z ječmenom. Meso dobivajo enkrat tedensko. Masti zelo malo. Nekoliko se je stanje izboljšalo z delitvijo UNRRI-nih paketov.

Tatvina je reden pojav. Nobenemu dijaku ni uspelo ohraniti svojo uro, nalivno pero ali kak drug predmet posebne vrednosti. Krade tudi učno osebje, ki je po večini sovjetsko.

Mnogi študentje, poslani v Sovjetijo, se žele vrniti domov, toda nobeno simuliranje bolezni ali kaki podobni triki ne prinesejo zaželjenega rezultata.

V šoli so stalne politične ure, brez katerih si ni mogoče zamišljati nobenega "napredka" v komunističnem raju. To je težišče vsakega šolanja v Sovjetski zvezi.

(Poročilo našega posebnega dopisnika.)

Domovina priča

Na Dedinju, b.kraljevem dvorcu v Beogradu, je zgrajen poseben ogromen podzemski bunker, ki bo služil v slučaju vojne za titovski generalštab. Za Tita pa je zgrajeno posebno zaklonišče v Krunski ulici v Beogradu.

Posebne ekipe bivših španskih prostovoljcev se nahajajo na vojaškem vežbanju v južni Srbiji. Dodani so jim tudi izkušeni partizanski borci. Zbranih je okrog 2.000.

ELAS-ovci se vežbajo v posebni vojaški šoli v Makedoniji in v Buljkešu (Banat). Njihovo število se ceni na 7.000 ljudi. Imajo posebne vojaške uniforme.

Veliko število titovskih oficirjev je odšlo na vojaško vežbanje v Moskvo, Harkov in Stalingrad. Na študije odhajajo tudi vodilni vojaški funkcionarji. Tako je bil tudi "generallajtnant" Peka Dapčević tri mesece v Sovjetiji, odkoder se je vrnil v začetku septembra 1946. Na istem tečaju se nahajata sedaj tudi komandant VI.armije "generalmajor" Slavko Rodić in "generallajtnant" Mihailo Apostolski. Do 1.decembra 1946 je odšlo v Sovjetijo skupno sedem skupin po 1000 ljudi.

Od dogodkov, ki so v zadnjem času zelo vplivali na politične prilike v Jugoslaviji, zlasti med narodom, je treba kronološko omeniti sledeče: 1) Akcija dr.Dragoljuba Jovanovića; 2) Streljanje Draže Mihajlovića; 3) Poskus atentata na Tita ob obisku Črne gore; 4) Diplomatski spor med U.S.A. in Jugoslavijo; 5) Sodba nadškofu Stepincu; 6) Volitve v posedinih federativnih republikah; 7) Povratek pravoslavnega patriarha dr.Gavrila Dožića.

Vsi rudniki so domala podržavljeni in pod posebno pažnjo SSSR. Vsi so obnovljeni z uporabo ogromne ljudske sile na prisilnem delu. S tem je dosežen predvojni kapacitet. Kot posebno zanimiv primer navajamo borski rudnik bakra, ki bo z elektrovodom vezan na veliko eletrično centralo v Kostolcu. Železniška proga Petrovac-Žagubica-Bor je v končni fazi. Vse visoke peči so bile popravljene junija 1946. Oddelek za elektrolizo je mav tako popravljen. V rudniku je poleg strokovne sile zaposlenih še 3.000 delavcev na prisilnem delu. Na dan se izkoplje okrog 90 vagonov bakrene rude, ki jo tovorijo v šlepe in odvažajo po Donavi v SSSR.

Vojna industrija v Jugoslaviji je popolnoma pod rusko kontrolo in v polnem razvoju po načrtih sovjetskih strokovnjakov. Bivši Vojno-tehnični zavod v Kragujevcu je popravljen za izdelavo pušk in municije (baje sovjetskega modela), kakor tudi za izdelavo strojnic in puškomitraljezov. Maja 1946 so prišla iz Čehoslovaške hidravlična kladiva ter bo v doglednem času vzpostavljen tudi oddelek za izdelavo topovskih orožij.

Jugoslovanska sladkorna industrija je vsa podržavljena. Ogromne količine pridelanega sladkorja se izvažajo v SSSR, medtem ko se v Jugoslavijo uvaža sladkor iz Čehoslovaške, "podarjen v pomoč za prehrano otrok".

Ekonomsko-gospodarske prilike v Jugoslaviji se zrcalijo v sledečih črtah: 1) Pomanjkanje denarja; 2) Poleg slabe letine in velike suše je dovolj življenskih potrebščin le za one, ki imajo na prvem mestu dovolj denarja, na drugem pa potrebne karte za nabavko hrane; 3) Veliko pomanjkanje obleke in obutve; 4) Težavne stanovanjske prilike v velikih mestih; 5) Podržavljenje privatnih podjetij vseh vrst; 6) Ukrepi za nasilno organizacijo kolhozov tkzv. "delavnih zajednic" ali zadrug.

V komunističnih organizacijah na Vzhodu je bila v zadnje čase posvečena velika pozornost sklepanju mirovnih pogodb z državami, ki se razen Italije vse nahajajo na vzhodni strani Železne zavese. Ves vzhodni komunistični svet se pri tem dobro zaveda dejstva, da bi z umikom sovjetskih čet iz Madžarske, Romunije in Bolgarije (in pri tem seveda tudi iz Jugoslavije) Kremelj dejansko izgubil balkanski polotok. V zvezi s tem se v Jugoslaviji čujeta dve tezi, obe z istim ciljem:

Ena pravi, da bi se v času od podpise mirovnih pogodb pa do trenutka, predvinega za evakuacijo sovjetskih čet iz Madžarske, Romunije in Bolgarije, ustanovila Unija balkanskih sovjetskih republik, ki bi kasneje pristopila k SSSR.

Druga pa trdi, da bi Romunija, Bolgarija in Jugoslavija ter Albanija vsaka zase zahtevale priključitev k SSSR.

V obeh slučajih bi sovjetske čete, zbrane v Romuniji in Bolgariji, namesto da evakuirajo te dežele, krenile na zapad in jug ter zasedle nove meje SSSR.

Ustvarjanje težav na mirovni konferenci in kasneje na zasedanju zunanjih ministrov s strani Sovjetske zveze je služilo samo enemu cilju: pridobitvi dragocenega časa za izvedbo gornjega načrta.

Naša Koroška

PONATIS 2.POGLAVJA ŠTUDIJE "AVSTROFILSTVO IN KOROŠKI SLOVENCI" IZ ŠT.217."JUG.VESTNIKA" V POJASNILO "AMERIŠKI DOMOVINI"(Glej "J.V."št.264-65.)

Slovenci so koncem leta 1918 hoteli na miren način vzeti oblast na slovenskem delu Koroške v svoje roke. Temu so se Nemci uprli. Nato so skušali s silo uveljaviti svoje pravice in so poslali na Koroško svojo vojsko, ki je obstojala iz raznih prostovoljcev.

Proti temu so Koroški Nemci organizirali "Heimatschutz", v katerega so

vstopile vse nemške stranke na Koroškem. Vanj je stopila tudi social-demokratska stranka, v kateri je bilo organiziranih zelo mnogo Slovencev in od katerih je potem te navidezno internacionalne stranke zahtevala, da se zaradi strankine discipline bore proti svojemu lastnemu narodu. Kdor ve, da je bilo agitatorsko geslo social-demokratov "Und willst du nicht Genosse sein, so schlag ich dir den Schädel ein!" ("Če nočeš biti naš, te bom po glavi!"), temu je jasno, da bi se pozivu in ukazu svoje stranke slovenski social-demokrati na Koroškem le težko uprli, ker bi s tem riskirali svojo eksistenco in morebiti tudi glavo. In število Slovencev, ki so bili odvisni od social-demokratske stranke na Koroškem ni bilo malo.

Ko so boji med temi prostovoljskimi skupinami prišli na mrtvo točko, je dunajska vlada poslala "Heimatschutz"-u na pomoč redno vojsko, ki je porinila slovenske prostovoljske formacije iz dežele. Ko pa je nastopila redna jugoslovanska vojska, je avstrijski odpor čez noč prenehal. Da ni Jugoslavija tedaj mogla postaviti pravičnih meja, je kriva zavezniška, a v glavnem italijanska intervencija.

Mirovna pogodba v St.Germainu 1919 leta je določila za Koroško plebiscit. Sporno ozemlje je bilo razdeljeno v dva pasa. Južni A-pas je obsegal pretežno slovensko področje, severni B-pas pa mešano ozemlje, medtem ko je čisto slovenskaZiljska dolina pripadla kar brez glasovanja Avstriji.

Zastonj so naši zastopniki na mirovni konferenci dokazovali, da je glasovanje v spornem ozemlju, kjer je bilo prebivalstvo gospodarsko popolnoma v nemških rokah in kjer so na vseh vodilnih mestih sedeli zagrizeni ali ponemčevalci za Jugoslavijo nesprejemljivo. Čutili so, da je nekaj mesecev, ki so nam jih dali na razpolago za organizacijo glasovanja odločno premalo, da bi mogli narod poučiti o izrednem pomenu njegove odločitve.

Tako je prišel usodni 10.oktober 1920 leta, čas glasovanja v južnem A pasu. Avstrijski propagandi in organizaciji, podprti od večine zavezni kov, zlasti Italijanov, se je posrečilo pridobiti 56% glasov. S tem je bilo glasovanje v severnem B-pasu v smislu mirovne pogodbe - brezpredmetno. Cela Koroška je pripadla Avstriji.

Izida tega glasovanja Slovenci ne moremo in ne bomo priznali za pravičnega nikdar.

Razmerje med oddanimi glasovi je bilo v absolutnih številkah izraženo okrog 15.000 proti 14.000, Nemci malenkostno več, Slovenci nekoliko manj. Kako so mogli Nemci zbrati 16.000 glasov za sebe? Sami razlagajo to dejstvo takole: Ko je položaj za nas (Nemce) izgledal obupen in boj za Koroško že izgubljen, se je zgodil čudež. Nad 10.000 "domovini zvestih"(Heimattreuen) Slovencev je glasovalo za "Nedeljivo Koroško". To je resnica. Precej nad 10.000 Slovencev je oddalo svoj glas za Avstrijo. Kdo so ti Slovenci? Predvsem emigranti; ko smo govorili o izpodrivanju slovenskega življa iz rodne zemlje, smo povdarili, da je veliko število Slovencev bilo prisiljeno iskati zaslužka v avstrijski in nemški (Reich) industriji. Vse te so prepojene s propagando o "nedeljivosti Koroške" prepeljali iz vseh vetrov na volišča. Vsekakor lep organizacijski uspeh. Proti temu Slovenci niso imeli protipoteze, ker je vsa emigracija bila usmerjena na gospodarsko razviti sever. A kakšno je bilo razpoloženje teh ljudi ni mogoče razumeti iz statističnih podatkov, temveč le iz posameznih živih primerov. Naj navedemo enega, ki je tipičen.

Bili so trije bratje. Najstarejši je bil mojster v orožarni v Steyerju (Zg.Stajerska - nemško ozemlje), mlajša dva sta bila za časa plebiscita na Koroškem, eden je bil kasneje v Jugoslaviji ravnatelj puškarske tovarne v Kranju, drugi odvetnik v Mariboru, ker sta morala po izgubljenem plebiscitu zbežati iz Koroške. Pisali so se Ravnik. V času, ko so sestavljali volilne spiske, se pripelje najstarejši domov, da si zagotovi glas. Vsi so bili zavedni Slovenci in mlajša brata ga navdušeno pozdravita misleč, da je prišel glasovat za Jugoslavijo. Ta pa jima začne razlagati, da je sicer dober Slovenec in misli to tudi ostati, ali če glasuje za Jugoslavijo, ne bo nikdar mogel, tudi na stara leta ne, več domov, ker bi prišel njegov rodni kraj v drugo državo. Nikdar več se ne bomo videli, ako pride meja med nas, je ternal. Tedaj je komisiji za verifikacijo volilne pravice, ki ji je predsedoval angleški častnik, v kateri je sedel tudi kot srednji ravnatelj in nastopil kot priča, da njegov brat ni v predpisani do

bi pred plebiscitom nikdar prebival toliko časa na spornem ozemlju, da bi imel volilno pravico. Angleški oficir se je temu postopanju silno čudil. Bog ve, če je videl, kaj je tičalo v tem ravnanju ?!

Takih emigrantov, ki so imeli volilno pravico v coni A in ki so volili za Avstrijo, kljub temu, da so bili dobri Slovenci in da so morali edino iz razloga od doma, je bilo nad 5.000 (po nemških podatkih). Ostali "domovini zvesti Slovenci" so bile različne odvisne eksistence, na velepo sestavih zaposleni hlapci in dekle, od socialdemokratske stranke terorizirani delavci in podobno. Čas, ki smo ga imeli na razpolago, je bil odločno prekratek, da bi mogli pridobiti zase za zmago zadostno število glasov.

= = = = = = = = = = =

"Srpske novine" št.9-10. pa pišejo pod naslovom "Slovenci v emigraciji" v pogledu Koroške: "Zanimivo je dodati, da "Stražarji" agitirajo Slovenijo kot neodvisno državo v tem Intermariumu, ki bodisi lahko računa na zedinjenje s koroškimi Slovenci. Toda Zavezniki so odbili vsak razgovor o Koroški na osnovi dejstva, da so se ti Slovenci izjavili po prvi svetovni vojni s svobodnim plebiscitom za Avstrijo. In ravno ti "stražarski" politiki so izzvali žalosten rezultat plebiscita, propagirajoč med narodom, da je "boljša katoliška Avstrija kot pa pravoslavna Jugoslavija!"

= = = = = = = = = = =

"Ameriška domovina" pa je pod naslovom "Naša Koroška" zapisala: "Prišlo je že do omenjenega plebiscita, ki so ga Nemci z očividno pomočjo Italije, Anglije in Amerike ter z glasovi slovenskih socialistov, ki so gonili svojo mednarodnost in pozabili, da so Slovenci - tudi dobili."

(Glej "Jug.vest" 264-65.)

= = = = = = =

RAZGLED

Organ "BRITANSKE LIGE ZA EVROPSKO SVOBODO" poroča v št.43.: "Neki UNRRIni odbori so prekoračili svoje pristojnost z zasliševanju poljskih in baltijških D.P., ki so bila včasih "visoko politična". Izpraševali so jih po imenih in naslovih prijateljev ter sorodnikov v deželah pod sovjetskim nadzorstvom. Na ta način bi te razseljene osebe lahko postale tajni agenti Varšave ali Kremlja... To je razkril Glavni Ameriški Stan v Nemčiji."

V ŠT.44. POROČA ISTI ORGAN: "Pretekli teden smo komentirali izpust petih angleških vojakov, ki so jih za več mesecev zaprli Jugoslovani, ko so ne hote prešli meje. Iz izjave v poslanski zbornici pa sledi, da je šest vojakov še vedno zaprtih in da nosijo prav tako kot ravnokar izpuščeni še vedno svojo letno uniformo v kratkih hlačah in posedujejo le eno odejo v zaporu. Takšno postopanje z zavezniki je edinstveno in čeprav nenavadno, vendar zelo podobno onemu, kar se je že dogajalo pod nacistišnim režimom na nemški meji."

V ŠT.45. PA POD NASLOVOM "CERKEV GOVORI" PIŠE: "Na cerkvenem sestanku je Chichisterski dekan sprožil sestavo spomenice glede razseljenih oseb. Spomenica zahteva premik vseh razseljenih oseb, ko se angleške čete umaknejo iz okupiranih dežel. Razseljene osebe ne bi smele ostati na milost in nemilost bivšim sovražnikom ali pa pod varstvom kake slabe države, ki ne bi bila v stanju, da se upre političnemu pritisku močnejših sosedov. Canterbury-ski nadškof je dejal, da je treba podpreti moralne principe, ki nasprotujejo nepravilnemu pritisku, da se ti ljudje povrnejo."

"NAŠ" VELEPOSLANIK V WASHINGTONU Savica Kosanović je, kot je znano, zaprosil ameriško vlado za pomoč Jugoslaviji. In to 100.000 ton žita. Ker pa je ameriška vlada odgovorila, da Jugoslavija ima dovolj žita, je Savica Kosanović potrto priznal, da to ni res in da je Jugoslavija v zelo kritičnem stanju glede prehrane. Dejal je, da sta to potrdila i Titova vlada i UNRRA. V Jugoslaviji, je dejal, je moralo priti že večkrat do zniževanja kruhnih obrokov.

Zaradi odstopa komunistov je podala ostavko celotna belgijska levičar

sko koalicijska vlada.

OSTER TRUMANOV GOVOR V AMERIŠKEM KONGRESU:

Cilj ameriške zunanje politike je, da vsi narodi obdrže svobodne ustanove, ki jim jih hočejo direktno ali indirektno odvzeti totaliterni režimi, ki so se spet pojavili in ki so bili nekaterim narodom vsiljeni. Taki režimi ogrožajo varnost ameriškega naroda. Nahaja jo se v Poljski, Romuniji in Bolgariji ter sosednih deželah. Te države niso izpolnile določb dogovora v Jalti. Od miru in reda v Grčiji in Turčiji zavisi mir na Bližnjem Vzhodu. Zato predlagam za ti dve deželi 400 milijonov dolarjev posojila. Ameriški strokovnjaki naj pomagajo pri obnovi in ameriški častniki naj izvežbajo grško in turško vojsko.

O D M E V I :

Predsednik USA-senata Vandenberg: V teh dneh mora Amerika podpreti Trumana.

"Chicago Tribune": To je bila bojevita izjava.

"Daily Express": "Angliji bo s tem olajšano njeno vojaško in finančno breme. Anglija mora igrati vlogo dobrega posredovalca med SSSR in USA."

"Daily Herald": Ako ameriško ljudstvo prične misliti, da je ameriška teza o miru edina za temelj svetovnega miru in da predstavlja protiutež sovjetski tezi, potem lahko pride do vojne med SSSR in USA.

"Times": Glede na dogodke, ki se odigravajo, je Trumanov govor defenziven.

"Daily Worker"(angl.komunistični časopis): Trumanove izjave so neza = slišane in imperialistične.

Sovjetski tisk pravi, da se USA meša v notranje zadeve drugih držav.

Grška vlada odobrava Trumanov govor in pravi, da je ta izjava bila da na zato, da vlije grškemu narodu vero v demokracijo.

Britanski parlament je brez glasovanja odobril Grčiji 19 milijonov funtov sterlingov posojila. Od tega jih bo 18 za vojaške zadeve.

Britanski minister McNeil je dejal, da mora grška vlada, pa naj bo levo ali desno, imeti močno vojsko za vzdrževanje reda.

V imenu opozicije je Eden posebno povdaril prijateljska čustva britanskega naroda napram Grčiji.

"Time" piše: "Velika večina naroda očividno soglaša z glavnimi točkami politike Združenih ameriških držav napram Sovjetiji. Gallupova poizvedovalna ustanova je pretekli teden objavila, da se samo 19% prebivalstva v USA strinja z nadaljevanjem Byrnesove politike "odločnosti s potrpljenjem" približevanje Sovjetski zvezi. Dodatnih 51% upa, da bo državni tajnik Marshall še bolj odločen. Le 5% želi "mehkejšo" politiko.

S E S T A N E K V M O S K V I :

Avstrijci, ki so imeli v nacistični vojski višji čin od polkovnika, ne bodo mogli vstopiti v avstrijsko vojsko.- Molotov je izjavil, da se nahaja v britanski coni 81.000 nemških vojakov v organiziranih edinicah z oficirji na čelu, jugoslovanskih monarhistov, četnikov, ustašev in Poljakov. Zahteval je, da se te edinice do junija t.l. razpustijo in pošljejo domov.- Bevin je na to odgovoril, da se Nemci uporabljajo za čiščenje minskih polj, ker ne misli v tem zaposliti Angležev. Ko bo očiščeno, bodo te edinice razpustili. V nenemških edinicah je 8.000 DP-jevcev, ki se sicer nagovarjajo, da gredo domov, toda Anglija jih k temu ne misli prisiliti. Bevin je dejal, da ga sploh zanima, koliko nemških vojnih ujetnikov je izven Nemčije.- Sumi se, da SSSR zadržuje na milijone takih ljudi.- Molotov je odgovoril, da bo o tem podal številke, če bodo isto storili tudi drugi.- Molotov je zahteval tudi razpravo kitajskega problema.- USA je za to, toda zahteva, da se takih razgovorov udeleži tudi Kitajska.-

O S T A L E V E S T I :

Ko je neki francoski desničarski poslanec obtožil v narodni skupščini, da komunisti podpirajo upor Vietnamcev v Indokini in da to počnejo z vednostjo dezerterja Thoreza, ki je ob začetku vojne pobegnil iz franc.vojske v Sovjetijo, je prišlo med desničarji in komunisti v nar.skupščini do pretepa.- VS je sklenil, da odbor za atomsko energijo sestavi nov načrt za kontrolo.- Delo enketne komisije v Grčiji se bo končalo koncem marca. Nato odide komisija še v Sofijo in Beograd.- Do konca prihodnjega leta bo do v Angliji zaposlili 100.000 tujih delavcev.- Angleški parlament je s 371:204 glasovom odobril gospodarsko politiko laburistične vlade.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV. 267-68. 27. marec 1947. L.III.

ŠEST LET JE ŽE!

"Jugoslavije je našla svojo dušo!" je vzkliknil Winston Churchill 27. marca 1941 leta. Jugoslavija je stala pred Nemčijo v razmerju skoncentrirane vojaške sile 1:3, oklopnih sredstev 1:33 in letalstva 1:19. Madžarska, Bolgarija in Romunija so klonile, še več, njihove vojske so stale rame ob rami z nemško na jugoslovanskih mejah. In vendar je bil prevrat izvršen, pakt pogažen in rokavica vržena Hitlerju v obraz. Na čelo države je stopil mladi kralj Peter II in prevzel v imenu naroda polno odgovornost za to dejanje. Mislimo, da ni bolj junaškega dejanja, pa tudi ne bolj samomorilnega, kot je bilo to v oni dobi, ko je vsa Evropa ležala Hitlerju pod nogami razen naše zveste zaveznice Grčije. Sovjetija je imela prijateljsko pogodbo z nacistično Nemčijo, Molotov se je bratil z Ribbentropom, Jugoslavija pa je šla svoji Golgoti naproti. Sovjetija je paktirala z nacizmom, da zruši "plutokratsko kapitalistično" Anglijo, da zruši demokracijo, pobratila se je s fašizmom in Peter je zato reakcionar. Reakcionar zato, ker je stopil odločno na stran demokracije in proti totalitarizmu. Churchill pa je dejal nekako takole: "Če Kralj ne bo pristal(na sporazum s Titom), bomo šli mimo njega!" In tudi Churchill je danes reakcionar, fašist... Mar ni to čudno? Tako tisti, ki se je upri totalitarizmu, kot oni, ki je pognal naše narode v objem totalitarizma, oba sta reakcionarja, fašista...

Naša vera v Anglijo kot zaščitnico demokracije in svobode je bila tako neomajna, da smo šli s slepim zaupanjem na vrat na nos v vojno, brez "črnega na belem", kot so si to zagotovile nekatere države, preden so se odločile na ta usoden korak. Naše zaupanje je bilo toliko, da smo pod okupacijo celo "sami sebe bili po ustih", t.j. trdili smo vse, kar je trdila Anglija samo zato, ker je to bila Anglija, naš simbol svobode in demokracije. Celo Kralj je 8.septembra 1944, ko je bil razkol med komunisti in nacionalisti v Jugoslaviji popolen, pozval na sodelovanje s Titom. Vse zato, ker je Anglija tako hotela, ker smo vsi zaupali, da naša zaveznica že ve, kaj dela. Da pa se bo stvar tako zasukala, tega pa si v svoji dobronamernosti res nismo predstavljali.

Mi smo šli konsekventno na strani demokracij do konca. Toda, ko smo sprevideli, da se uradna politika naših zaveznikov ne strinja z osnovnimi načeli demokracije, Atlantske listine in Štirih svoboščin, smo mi, ki smo bili za časa okupacije v Jugoslaviji, bili v nečednih škripcih. Kaj tedaj? Napraviti še en samomor? Upreti se najprej vsemogočnemu rujavemu fašizmu, potem pa po tem uporu in tolikih žrtvah položiti še glavo na mnogo rdečemu fašizmu? Tega pač niso mogli naši zavezniki pričakovati od nas. Čustva so eno, toda življenje je drugo! Postali smo realisti. Ničesar nismo mogli več pričakovati od nikogar. In kot se je zgodilo, se je zgodilo. Eno pa je gotovo: Če se ne bi vmešale v naše notranje zadeve sovjetske čete in proti dogovoru vkorakale v Jugoslavijo - nikdar ne bi bilo Kita, niti ne kakršnegakoli komunističnega režima v Jugoslaviji. Pa če bi se tudi naša politika križala z uradno zavezniško, Titu ne bi nikdar naši narodi dovolili priti na oblast, kajti oni so spoznali in na svoji koži občutili to, kar danes spoznavajo v drobcih naši zavezniki. Ne samo svojo dušo - takrat smo našli tudi svojo pamet.

In v teku dveh let emigracije smo morali zaradi naše zvestobe demokraciji še marsikatero preslišati. Poslušati smo celo morali, da je malo-

Tito tisti, ki je povzročil 27.marec 1941 in skoraj bi bil celo Peter postavljen pred sodišče kot kolaboracionist... Težke čase smo doživljali n toliko zaradi življenja "iz rok v usta", ki je značilno za našo emigracijo, marveč še bolj zaradi strahotnih obtožb, ki se jih nismo imeli pravi co braniti. No, danes nam daje vsaj svetovno javno mnenje moralno oporo, da lažje dihamo.

Lahko obstojajo dokumenti takšni in drugačni, v naš prid in v našo šk do, toda vsi "iskalci objektivne resnice" naj vedo, da je z varnega ko = tička lažje kritizirati in se razpisovati o naših grehih in zaslugah, kot pa biti v peklu okupacijskih časov v Jugoslaviji, kjer se je marsikateri greh spreobrnil v zaslugo in marsikatera zasluga v greh. Doživljati tragedijo Jugoslavije na licu mesta brez kake višje zaščite, to je merilo za presojo dogodkov, ki so se zvrstili pred očmi vsega sveta. Ako pa gledamo na dogodke s splošnega svetovnega vidika in vidika mednarodne politične konstelacije, potem pa lahko ves svet mirne duše prizna, da je 27.marec 1941 opravil zgodovinsko nalogo, ki jo bo boj proti totalitarizmu ocenil višje, kot pa jo cenijo danes nekateri državniki. Mali jugoslovanski narodi so s svojo žrtvijo rešili skoraj nerešljive probleme, pred katerimi so stali zapadni zavezniki leta 1941.

Drago Martin.

1414 - 1947

In zopet je šel mimo 18.marca - Dan Naše Svobode. Da, po tolikih stoletjih je postal resnično Praznik slovenskega naroda - praznik našega kr ta. Njegov pomen je danes večji kot kdajkoli, v bodočih letih pa bo postal še trdnejša postavka slovenstva, še pomembnejša baza naše samobitnosti. Od leta do leta ga globlje pojmujemo, od leta do leta ga globlje spoznavamo in čutimo njegov klic - NAZAJ K SEBI ! Ni nam več odmaknjen v davnino, ni nam več antični spomenik, on je živ vrelec, živ izvir našega nacionalizma in demokratije. NAZAJ K NEPOKVARJENI DUŠI SLOVENSKEGA ČLOVEKA!

18.marec - dan poslednjega ustoličenja na Gosposvetskem polju - je ono neizpodbitno dejstvo, ki nas označuje za narod, nekdaj svoboden in ponosen, nato stoletja tlačen in zatiran, pa zopet osvobojen v Jugoslaviji in danes zopet važen činitelj v evropskem vozlu - na stiku slovenstva, romanstva in germanstva.

In prav zato, ker živi naš narod v tako usodnem kotišku evropske skupnosti, MORA BITI NOTRANJE TRDEN IN ZUNANJE ODPOREN! Notranjo trdnost bo dosegel tako, da bo vsak Slovenec v svojem življenju resnično prepojen z demokratično miselnostjo, da bo širokogruden in svobodoljuben napram svojemu sobratu, da bo to del njega samega, del njegovega bistva, da bo to raslo z njim in živelo kot nekaj prirojenega, da ne bo zajedljiv in malenkosten, zahrbten in računarski, marveč da bo njegov princip MIRNA, JASNA in ISKRENA BESEDA, da se bo vedno posluževal mirne in ne nasilne poti v reševanju svojih in narodnih vprašanj. Če bomo takšni in bo narod poznal svoje vodnike in vodniki svoj narod, lahko pričakujemo, da bo tudi na zunaj trdni in v nastopu enotni. Pri tem pa mora biti prva misel pri nas, nato pa šele pri drugih. Naše srce mora biti doma in ga ne smemo lahkomišljeno poklanjati nikomur. Naše notranje zadeve se morajo reševati v domači hiši brez vmešavanja kateregakoli tretjega. Naše simpatije poklanjamo vsem svobodoljubnim narodom sveta, toda nikdar ne smejo preiti meje, da bi šle te simpatije na škodo našega naroda. Tekom stoletij in najnovejšega razvoja tekom poslednjih desetletij smo že našli svojo pot prijateljskih in bratskih odnošajev do posameznih narodov, sosednih in oddaljenih. V svoji narodni politiki pa smo še bolj dozoreli s komunistično revolucijo, katere negativni in pozitivni momenti bodo igrali veliko vlogo v naši bodočnosti. Mi vemo za svojo pot, ker smo jo iskali v trpljenju, solzah in krvi, za pot, ki pelje k razumnosti brez spekulantstva, poštenju brez zakulisnosti, k moči brez protekcionaštva. V nas se spet vidijo odlike našega kmetskega porekla, ki vzbujajo v delavcu, kmetu in intelektualcu -- ČLOVEKA. Delu čast, sposobnosti napredovanje, pomanjkljivosti izpopolnjevanje, družini in narodu harmonijo.

Vemo, da je nekaterim to le teorija, toda ti nekateri so oni, ki ni

leli še naprej po stari poti, ki nas je privedla do notranjega razsula, do notranjega razcepa in nehomogenosti v nastopu navzven. Ti "nekateri" se še vedno trudijo vzdrževati razcepljenost v slovenskih vrstah in povzročati neenotnost v fronti slovenske emigracije nasprem komunizmu, samo da bi lahko igrali neke nenadkljene osebnosti. Toda te osebnosti naj vedo, da da nes, ko se bije boj med onim drugim svetom, ni mesta intrigam in da bodo že tu ali pa najkasneje po povratku v domovino odstranjene kot vzroki naše nesreče. Te "osebnosti" so b i l e osebnosti, dokler se niso pričele igrati z narodovim zaupanjem in dokler si niso svojo poveličanost zapravile z egoizmom in koriterstvom. Naše predvojne stranke še vedno niso razčistile položaja v svojih lastnih vrstah in prav to je vzrok, da se mnogo ljudi, med njimi tudi odlični intelektualci, ki bi bili sposobni za resnično ustvarjalno delo, drži ob strani. To politično mrtvilo prav gotovo ne bo obrodilo dobrih sadov, še manj pa ugodno vplivalo na narod v domovini. Ali je emigracija res boljši del naroda? Tito nas je proglasil za reakcijo...

Medtem ko se v narodu prebuja zdrava miselnost in inicijativa, je nujno potrebno, da se reši končno tudi to vprašanje, ki ovira naš napredek in uspeh. Če tega kmalu ne bo, se lahko zgodi, da bo narod nasedel demagogom, ki se v malem že pojavljajo in zapadel še hujši zmedi ali pa bo šel za onimi, ki so ga bolje razumeli in to ne oziraje se na "osebnosti."

Vojvodski kmet je udaril vojvodo s prsti po licu v znak, da mu bo narod odpovedal pokorščino, če bo vladal mimo naroda...

Vladimir Tavčar.

RAZPRAVA JE KORISTNA

"JUGOSLOVENSKE NOVINE" Št.18. OBJAVLJAJO POD NASLOVOM "JUGOSLAVIJA" MISLI IN POGLEDI SRBA NA BODOČO UREDITEV JUGOSLAVIJE. PO UVODNIH UGOTOVITVAH, DA JUGOSLAVIJO ŽELI VEČINA SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV IN PA DA JE TREBA GLEDATI, DA BO NAŠA DRŽAVA NA ZNOTRAJ IN ZUNAJ MOČNA, ČLANKAR MED DRUGIM PIŠE SLEDEČE :

Prosta država z izvedeno decentralizacijo bi najbolj odgovarjala duhu srbskega naroda. Z ustvaritvijo takšne države bi se izognilo mnogimu stavnim procedurah in razmejitvam, ki morajo nedvomno nastati pri ustvarjanju federativne države. To prosto državo ne želi večina Hrvatov, niti Slovencev. Za skupno državo ostane torej edino še ena oblika, to je federacija... Toda nevarno bi bilo za usodo države, če ne bi imela za federativna država potrebne elemente (ki bi jo napravili močno -op.ured.) sposobnost za to bo na strani onih, ki so v njej našli edini pogoj za skupno bodočo Jugoslavijo, a to so Hrvati in Slovenci. Od njih dejansko navisi tudi bodoča oblika in usoda bodoče Jugoslavije. Izgraditi jo morajo z iskreno željo, da bo ta konstrukcija močna. Zato je treba omejiti pretirane težnje za plemensko ali narodnostno autonomijo, ki bi izrežena prepotentnih državah členicah lahko onemogočila življenjsko silo bodoče federalne države.

Vsi dobronamerni Jugoslovani in politiki želijo skupno jugoslovansko državo. Pri uresničevanju tega cilja bodo naleteli na sigurno pomoč ogromne večine srbskega naroda. Hrvatski in slovenski politiki bodo imeli kot izgleda podporo večine Hrvatov in Slovencev. Zato naj ne zavedejo v stran te pravilne narodove želje zaradi pretiranih autonomističnih teženj. Federativna Jugoslavija bo ustvarjena ravno po želji Hrvatov in Slovencev. Zaradi njih je tudi usvojena ta državna oblika. Zatorej bodo Hrvati in Slovenci, z največ njihovi politiki, nosili zgodovinsko odgovornost za ustvaritev in izgradnjo nove ter trdne skupne države, ki naj zagotovi mir in napredek vseh južnih Slovanov.

"SRBSKA BORBA" PA OBJAVLJA V ŠT.9. RAZPRAVO "SRBI IN JUGOSLAVIJA", V KATERI POLEG DRUGEGA, O KATEREM BI SE DALO ŠE VELIKO RAZPRAVLJATI, PODAJA TUDI SLEDEČE MISLI K III.JUGOSLAVIJI :

Ako gledamo stvari hladno in trezno, ne pa strastno in temperamentno,

kot to počno nekateri, ali abstraktno in megleno, opuščajoč izkušnje od 1918 pa do danes, kot to delajo drugi, - potem vprašanje Jugoslavije odnosno srbskega stališča napram Jugoslaviji postane dosti bolj jasno. Da ravno je, da se tu ne moremo spuščati v preiskavanje opravičenosti vseh argumentov nasprotnikov ali pristašev Jugoslavije. Namesto tega bomo najprej pričeli z razčiščevanjem pojmov, s katerimi se operira, nato pa ugotovili osnovna dejstva, ki se jih mora jemati v obzir pri razpravi jugoslovanskega problema (problema Jugoslavije), končno pa naznačiti merila, ki se pojavljajo pri odločevanju. Smetramo, da je to edini način, da se problem pravilno postavi in reši.

Prva stvar, ki jo je treba razčistiti, je vprašanje samo. Pa naj bo še tako žalostno, točno pa je le, da je ravno v tem največja zmeda. Ljudje, ki so igrali veliko vlogo v našem predvojnem življenju in ljudje, ki se pripravljajo, da bodo igrali veliko vlogo, kažejo pogostokrat neverjetno nesposobnost v razlikovanju najosnovnejših pojmov Jugoslavije in jugoslovanstva.

Jugoslovanstvo ni noben nacionalizem, ker je potrebno, da za nacionalizmom stoji narod. Jugoslovanskega naroda ni in zato tudi ne more biti jugoslovanskega nacionalizma. Jugoslovanstvo je ideologija o edinosti treh narodov. Da pa je ta doktrina zelo motna in kontradiktorna sama s sebej tako, da je vsaj nekoliko varjant najosnovnejših točk te ideologije, je posebno vprašanje. Tako smatrajo n.pr. nekateri Jugoslovani, da so Srbi, Hrvati in Slovenci n e k d a j b i l i en narod, pa so zaradi raznih stoletnih sovražnih vplivov razdeljeni na tri plemena, ki je treba sedaj z dobro voljo in primerno politiko spet združiti v eno. Drugi smatrajo, da jugoslovanski narod, sestavljen iz Srbov, Hrvatov in Slovencev, da nes ž e o b s t o j e, da je nekakšna nacionalna jugoslovanska realnost, ki stoji nad plemenskimi realnostmi, torej iznad srbske realnosti. Tretji smatrajo, da Srbi, Hrvati in Slovenci n i k d a r n i s o b i l i en narod in da to tudi danes niso, pač pa je potrebno, da postanejo. V interesu tega zlivanje iz treh narodov v enega, pa se morajo doprinesti številne žrtve.

Neodvisno od vseh teh varjant in drugih podobnih, pa je zgodovinsko dejstvo, da Srbi, Hrvati in Slovenci nikdar niso bili en narod, marveč da so se v zgodovini pojavili kot trije posebni narodi in da so šli kot taki skozi zgodovino. Da so bili med nami ljudje, ki so uporno trdili, da smo en narod, je to lahko samo podatek, ki meče zelo nepovoljno luč na politično sposobnost teh ljudi. Toda to v ničemer ne more menjati ali spremeniti neizpodbitnega zgodovinskega dejstva, ki govori nasprotno. Iz tega sledi, da jugoslovanstvo, ki trdi, da obstoja jugoslovanski narod, bazira na očividni neresnici in da je že zato fiktivno in neresno. Tisto jugoslovanstvo pa, ki trdi in uči, da je jugoslovanski narod treba napraviti, t. j. da morajo Srbi, Hrvati in Slovenci postati en narod - je očividno internacionalna ideologija, ki se da po osebnem okusu in mišljenju usvojiti in odvreči, toda v nobenem slučaju ne more zamenjati srbski, hrvatski in slovenski nacionalizem, a še manj osporavati obstoj treh posebnih narodov, srbskega, hrvatskega in slovenskega.

Ločeno od tega je vprašanje Jugoslavije kot vprašanje skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev, vprašanje skupnega ozemeljskega in političnega okvira, v katerem naj žive in se razvijajo tako Srbi, kot Hrvati in Slovenci. In prav zato, ker je to posebno vprašanje, ga je treba ločeno tudi reševati. Z odstranitvijo zablode o nekakšnem jugoslovanskem narodnem edinstvu, pa ni odbita in odpadla možnost skupne države treh narodov.

Nasprotno, ravno v tem je najšibkejša točka motnih kombinacij jugoslovanskih ideologov. Ako že obstoja danes v svetu težnja za ustvarjanjem večjih političnih tvorb, kakor pa so nacionalne države (t.j. države z enim narodom), potem ravno dejstvo, da Srbi, Hrvati in Slovenci niso en narod, marveč trije narodi, ne pomeni negacijo Jugoslavije kot njihove skupne države, ampak napravlja takšno državo priporočljivo, ker ni eno-nacionalna marveč več-nacionalna, torej nekaj politično potrebnega.

V vsakem slučaju se z odbijanjem jugoslovanstva kot politične ideologije, popolnoma nasprotne zgodovinski resnici in interesom srbskega naroda, ne odbija avtomatsko tudi Jugoslavija. Ako je bila skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev ustvarjena 1918 na predpostavki, da tvorimo en jugoslovanski narod, potem to ne pomeni, da se ona lahko ustvarja na tej

in samo na tej osnovi(predpostavki). Nasprotno, razčiščenje nevarne in za srbski narod zelo škodljive zablode in domišljije, ne le da ne pomeni, da je Jugoslavija nenogoče ali., nepotrebna ali škodljiva, marveč daje prav to razčiščenje sigurno osnovo za reševanje vprašanj Jugoslavije.

Ničesar ni nujnejšega kot reševati na fikcijah politične vprašanja, ki se morejo in morajo reševati samo na realnostih. - - -

"Osnovna resnica in sedanja stvarnost, iz katere je treba izhajati, je da so Srbi, Hrvati in Slovenci trije narodi in ima vsak od teh treh narodov svoje nacionalne interese, po katerih se mora ravnati pri odločevanju v katerembkoli vprašanju, a zlasti še, kadar gre za državo, v kateri bo živel in se razvijal. Iz tega izvira kardinalna razlika od leta 1918, a to je, da vkolikor se je lahko takrat branila teza o zapostavljenju srbskih interesov, kot delnih, v korist jugoslovanskih (oz. ne-srbskih) kot širših in višjih, to danes popolnoma odpade."

Iz Jugoslavije

Na Gorenjskem je zadnje čase vedno več vojaštva. Pričakujejo se orožne vaje. Vršijo se stalno tudi smučarski tečaji.

Iz Ljubljane so poslali v Albanijo dva tiskarska stroja, čeprav je pomanjkanje takih strojev v Sloveniji. Eden je iz tiskarne Merkur, drugi pa iz Narodne tiskarne.

Vrši se velika propaganda za gradnjo proge Šamac - Sarajevo. Graditi bodo morali iti tudi državni uslužbenci in to za tri mesece. Proga Brčko - Banovići se je na vočih mestih podrla.

Jugoslovanski komunisti prepričujejo narod, da mora priti do vojne med Zapadom in Vzhodom. "Mi smo dobili tajne nemške orožje," pravijo komunisti. "Naša atomske bombe pa so organizirane delavske mase v Angliji in Ameriki, ki se bodo na dani znak dvignile in paralizirale vojne napore Anglosamerikancev. Poleg tega imamo pred njimi veliko prednost: suhozemno vojsko. V treh mesecih bodo Sovjeti na Kanalu."

Kot nam poročajo, je danes "javne tajnost", da je Tito ob povratku iz Moskve preteklega leta prinesel s seboj popolni vojni načrt za vojno proti Zapadu. V tem načrtu je predviden skupni generalštab za Jugoslavijo in Albanijo. V vseh ministerstvih se postavljajo pod "strogo pof..." vojne uprave v okviru personalnih oddelkov. Kot prvi znak naj bi bila tudi nedavno sklenjena carinska unija med Jugoslavijo in Albanijo.

Koncem 1946 leta je javni tožilec FLRJ dr. Hrnčević Josip imenoval na mesto Jerneja Stante (ki je postal predsednik neke arbitražne komisije) za javnega tožilca ljudske republike Slovenije AVBELJ VIKTORJA. Iz njegovega življenja nam je znano sledeče:

Rodil se je l.1914 v bližini Domžal. Srednjo šolo je dokončal v Ljubljani, nato pa je vršil službo knjigovodje v mlekarski zadrugi. Obenem je študiral pravo na ljubljanski univerzi. Že pred drugo svetovno vojno je postal član KP s komunističnim imenom "Rudi". V času okupacije je prešel v Ljubljano, kjer je deloval na organizacijskem področju OF. Jeseni 1941 je bil poslan v Novo mesto, kjer je vršil dolžnost sekretarja Okrožnega odbora OF. Spomladi 1942 je odšel v partizane, kjer je takoj postal politkomisar Gubčeve brigade, nato politkomisar I.operativne zone, l.1943 pa politkomisar divizije. Januarja 1944 je bil postavljen za politkomisarja-pomočnika v Glavnem štabu NOV Slovenije in v tem svojstvu vodil divizijski pohod XIV. divizije na Štajersko. V poletju 1944 je bil postavljen za politkomisarja IX. partizanskega korpusa na slovenskem Primorju. Spomladi 1945 pa je skupno s IV.armijo sodeloval z IX.korpusom pri zasedbi Trsta. Zaradi "zaslug" je bil pohvaljen s posebnim dnevnim poveljem "maršala" Tita. Avbelj nosi šin polkovnika. - Po "osvoboditvi" je bil organizacijski sekretar IOOF Slovenije, novembra 1945 pa je postal sekretar okrožnega odbora OF za Mariborsko okrožje, obenem pa sekretar okrožnega ljudskega odbora ter sekretar okrožnega komiteta KP za okrožje Maribor. Sedaj je javni tožilec LR Slovenije, član IO Ljudske fronte Slovenije itd. Od januarja 1944 je tudi član CK KPS.- Nobenega dvoma torej ni, "da ne bi znal uspešno čuvati pridobitve narodno-osvobodilnega boja".

POGLED na SITUACIJO

KONFERENCA V MOSKVI SREDI "POTEMKINOVIH" DOBROT BO ODLOČILNE VAŽNOSTI ZA BODOČE ODNOŠAJE MED VELESILAMI.

Konferenca v Moskvi je središče mednarodne pozornosti in pričakovanja. Izjave in komentarji, ki jo že na začetku spremljajo, dajejo slutiti, da je to v resnici najpomembnejša konferenca doslej. To pa zato, ker so glavne stvari že postavljene na svoje mesto in se tretirajo tako, kot v resnici izgledajo. Amerikanci in Angleži so se zavedli sovjetske politike in taktike, ki stremi za osvojitvijo sveta in uvedbo komunistične diktature. Zato ne mislijo na nobene koncesije več, marveč menijo, da je teh bilo dovolj in da je sedaj Sovjetska zveza na vrsti, da popušča. Ne samo to, Anglosamerikanci se zavedajo, da je že sam sistem, ki vlada v SSSR in satelitskih državah neveren za obstoj demokracije in da ni glavno vprašanje sodelovanje med tremi velesilami, marveč vprašanje zmage enega ali drugega nazora o ustroju človeške družbe. Amerikanci n.pr. govorijo, da je treba komunizem prisiliti, da se "spremeni v socialno demokracijo" in mu odvzeti njegovo revolucionarnost. Gotovi smo, da se jim to ne bo posrečilo. Komunisti so lisjaki, ki bi tudi to na videz tvegali, a dejansko se ne bi ničesar izpremenilo, kot se ni izpremenilo z razpustom Komminterne. Sicer pa bodo tudi Amerikanci kmalu uvideli to resnico.

Konferenca je odnosno naj bi bila posvečena vprašanju Nemčije in Avstrije. Toda že takoj na začetku se je pokazalo, da to ni edina tema moskovskih razgovorov. Sprožena sta bila vprašanja Kitajske in "večno lepa" o razseljenih osebah. Proti prvemu je protestirala Kitajska, iz drugega pa je nastalo vprašanje števila nemških vojnih ujetnikov izven nemškega ozemlja. Kot pravijo, zadržuje SSSR več milijonov teh ujetnikov v svoji državi bodisi kot tlačane, bodisi kot material za prevzgojo, ki se bo izvršil pod sovjetskim poveljstvom in poveljstvom maršala von Paulusa, ki je predsednik nekakšnega "nemškega osvobodilnega odbora v SSSR", boril proti kapitalističnemu Zapadu.

Kot poročajo ameriški novinarji iz Moskve, so Sovjeti naložili za to konferenco ustvarili ne le "Potemkinove vasi", marveč tudi "Potemkinovo Moskvo", v kateri naj bi bilo vsega dovolj in v izobilju. Tako je možno videti v moskovskih izložbah vse mogoče vrste delikates, a v hotelih služabnike oblečene v livreje po evropski navadi. Amerikanci pa dostavljajo, da so jim člani njihovega veleposlaništva povedali, da kaj takega doslej v Moskvi še ni bilo videti. In da bi bila slika še popolnejša, navajajo ti novinarji, da sovjetsko ljudstvo strmi v bogato obložene izložbe, ne da bi si upalo kaj kupiti, ker mu je to prepovedano...

Iz prednjega sledi, da dobivajo "zapadnjaki" že prilično zdrave pojme o sovjetskem raju in da danes ne gre več toliko za nekakšen nevljuden režim v Jugoslaviji, Poljski, Madžarski, Romuniji ali Bolgariji, marveč že za osnovni princip človekovega življenja, ki vlada v državah sovjetskega tipa. In čim bolj se postavlja to vprašanje, tem bolj se množijo problemi moskovske konference. Nemške meje, reparacije, denacifikacija in nemška industrija so samo drugorazredni problemi odnosno problemi, ki kamuflirajo pravo ozadje razgovorov v Moskvi.

Pričetek konference je bil spremljan s propagandnim bombardiranjem tiska na obeh straneh, ki je dokazoval, da nasprotna stran nima dobre volje za reševanje medsebojnih problemov in ne le to, stvari so šle že tako daleč, da je zapadni tisk pričel odkrito napadati komunizem kot tak, a sovjetski obratno "kapitalistični in dolarski imperializem", ki hoče zasužnjiti svet. Vmes je padla še izjava Deana Achesona o napadalnosti in zavojevalnosti sovjetske politike, Marshallova odločna obramba Deana Achesona pred sovjetskimi protesti, "odkritja" preiskovalne komisije v Grčiji o vmešavanju severnih sosedov v notranje grške zadeve, norveška odklonitev sovjetske zahteve po bazi na Spitzbergih, turško-transjordanska pogodba, anglo-francoski 50-letni zavezniški pakt, prekinitev ameriškega posredovanja v kitajskih zadevah, zopetna normalizacija diplomatskih odnosov med USA in Peronom, ameriški dvojni protest proti sovjetskemu vmešavanju v notranje madžarske zadeve, anglo-ameriška pomoč stradajočemu ra-

munskemu prebivalstvu, angleško posojilo Madžarski za "demokratizacijo", ameriška odklonitev pomoči Jugoslaviji, angleško posojilo Avstriji, odpoklic ameriškega veleposlanika iz Varšave in končno, kar se doslej še nikdar ni zgodilo, namreč, da bi kdo od državnikov motil potek mednarodnega zasedanja z novimi predlogi, kot je to storil Truman z ostrim "ne-diplomatskim" napadom na totaliterne režime za Železno zaveso. Posledica tega je bila, da je dobil gen.Marshall kar na lepem v Moskvo direktive,da vpraša Sovjete, kaj mislijo k Trumanovemu "predlogu" o posojilu 400 milijonov dolarjev Turčiji in Grčiji, medtem ko ne more SSSR na noben način priti do ameriškega kredita...

Pravijo, da bo moskovska konferenca trajala pet do šest tednov. Pravijo tudi, da je bila sklicana v zvezi z mirovnimi pogodbami z Avstrijo in Nemčijo. Toda o čem se dejansko razpravlja, to vidimo.

Pričel se je prvi večji spopad med "Vzhodom" in "Zapadom", ki vodi neizbežno v ali-ali za komuniste. Ozadje tega spopada pa je obeleženo tudi v dejstvu, da se produkcija v USA viša, potrošni trg pa niža. Države nimajo denarja in se preko mere ne bodo hotele zadolžiti. Pa ne samo to, tudi za USA nima pomena, da izvaža, ne da bi dobila kako plačilo za izvoženo blago. A države ne bodo imele denarja vse dotlej, dokler ne bodo imele trdne valute, to pomeni, dokler ne bo v njih sami red, v svetu pa gospodarska stabilnost. Stabilnosti pa ne bo, dokler ne bo Evropa tudi praktično postala eno samo ekonomsko telo. Zrušiti je treba Železno zaveso i zaradi gospodarske stabilnosti i zaradi izvoznega trga Združenih ameriških držav. Z zrušenjem Železne zavese bo Amerika dobila širok potrošni trg v Aziji in Evropi, ki sta glavni tržišči na svetu. Ako do tega ne pride, lahko nastane v USA kriza zaradi pomanjkanja izvoza, prepolnih skladišč in nujne omejitve produkcije ter s tem brezposelnosti. Polniti skladišča brez haska v nedogled je brez pomena in brezumno dejanje, ki si ga obeta Sovjetska zveza s svojim zavlačevanjem. In do tega kritičnega trenutka morda ni daleč. Zato se Ameriki mudi... -Vestnik.

BAROMETER

NEKOLIKO ZNAČILNOSTI PRETEKLIH NEKAJ MESECEV:

Lake Success, New York.- Ameriški protestanti in Židje so skupno s katoličani apelirali na OZN, da preišče preganjanje katoličanov v Jugoslaviji, predvsem pa sodno obravnavo zagrebškega nadškofa Stepinca.

Detroit, USA - Naselitveni odsek poslanske zbornice je začel s preiskavo, da dožene, na kak način morejo prihajati komunisti nezakonitim potem v U.S.A. Zaslišanje je napovedano tudi v obmejnih mestih in pristaniščih.

Cleveland, Ohio - V Clevelandu je govoril Harry Fleischman iz New Yorka, tajnik ameriške socialistične stranke. Izjavil je, da njegova stranka podobna delavski stranki v Angliji in da je med komunizmom in socializmom tako velika razlika kot med totalitarizmom in demokracijo.

Varšava - Poljska vlada je prepovedala uvoz 17 poljskih časopisov, ki izhajajo v USA.

Washington - Sovjeti so predčasno zahtevali "umik ameriških čet" z Islandije, češ, da s tem USA vpliva na to deželo. Tako USA kot SSSR pa imata z Islandijo redne diplomatske odnose, samo da šteje sovjetski diplomatski štab 82 članov, ameriški pa le - 6...

Kitajska - Pravoslavni nadškof na Kitajskem Viktor je bil dokazani kolaboracionist Japoncev. Toda, ker je trdno povezan s pravoslavno matico v Moskvi, ki si jo je Stalin umetno ustvaril kot svoje orodje, je sovjetski komentator Leo Bolšoj opravičil nadškofovo kolaboracijo s sledečim : "Med japonsko okupacijo je bilo naravno, da je nadškof prišel v stike z japonskimi oblastniki. Tako je ustvaril za svojo cerkev nekak "modus vivendi"(možnost obstanka) in omogočil svojim vernikom, da so mogli obiskovati cerkve in opravljati svoje verske obrede. Če je ta odločna obramba krščanskih pravic v nekih krogih zapisana kot kolaboracija s sovražnikom, potem lahko pričakujemo, da bodo kmalu v ječah vsi tujerodni duhovniki na

Kitajskem, ki so med okupacijo ostali na svojih mestih in se junaško potegovali za pravice tuji župljanov." - Kdo bi si mislil, da to ne velja tudi za našega škofa dr.Gregorija Rožmana in nadškofa dr.Stepinca...

Washington - Iz zaplenjenih nemških listin priobčajo ameriške oblasti po časi polno resnico o nemško-sovjetskih odnošajih. Tako so objavile govor, ki ga je imel Hitler svojim generalom pred napadom na Poljsko. On je dejal, da je napad na Poljsko potreben, pa naj svet misli o tem kar hoče in bo, skupaj s Stalinom korakal naprej in si z njim razdelil svet. "Stalin in jaz sva prav za prav edina, ki vidiva v bodočnost", je tedaj govoril Hitler. Povedal je tudi, da so on, Stalin in Mussolini največji državniki na svetu, medtem ko se na Hirohita (japonskega cesarja) ni preveč zanesti.

Berlin - Od novembra 1945 pa do decembra 1946 je prebegnilo iz sovjetskega dela Nemčije na zapad točno 3, 391.284 ljudi.- Iz Madžarske in Jugoslavije pa je od 1945 leta doslej (brez naših nesrečnih predancev) prebegnilo v britansko zono Avstrije okroglo 15.000 ljudi, t.j. 600 na mesec.

Washington - Kongresni odbor za preiskavo izdatkov za obnovo Evrope je prišel na sled novi uslugi, ki jo je napravil La Guardia "maršalu" Titu. Namesto pomoči, ki naj bi se razdelila med obubožane jugoslovanske prebivalce, je UNRRA poklonila Titu 27 letal v višini 520.000 dolarjev.

"Washington Star" je 16.1.47. objavil komentar dobro obveščenega novinarja Browna, v katerem pravi med drugim: "Ruska politika praktičira s taktiko, ki kaže, da Sovjeti želijo pridobiti na času za eventuelni obračun med komunizmom in svobodnimi demokracijami... Njena sedanja pomirljiva politika napram zapadnim silam je dejansko pridobivanje časa za pripravo na tretjo svetovno vojno. Predno sploh pomisli na borbo proti demokracijam, mora dokončati več drugih stvari... povečati produkcijo-... odpočiti ruski narod od vojne... pojačati oboroženo silo. Na drugi strani pa mora ona priprava utrditi komunistične režime v državah Vzhodne Evrope vključno tudi Grčijo. Sovjetija je jasno doumela, da lahko miroljubno zadrža nje v trenutku, ko prevzema novi republikanski kongres oblast v svoje roke, pojača kampanjo za zmanjšanje vojnih in pomorskih izdatkov ter zmanjšanje teka. Moskva veruje - po dosedanjih izkušnjah iz preteklosti - da bo ameriški narod, ko uvidi, da ni nobene neposredne nevarnosti, popustil v pozornosti in se uspaval, tako, da se bo zbudil šele, ko bodo začele eksplodirati bombe."

Norveška - Norveški parlament je odbil sovjetske zahteve po bazi na Spitzbergih, s katerih bi se dalo zelo lepo pošiljati raketne bombe na New York, Pittsburg, Cleveland, Chicago in Detroit, ki leže skoro vzporedno pod Kanado, nad katero leže v severni smeri Spitzbergi. Ameriška vlada je dognala, da so Sovjeti pritisnili glede teh otokov na Norveško že leta 1944 in 1945, ko še niti vojne ni bilo konec in ko je USA še s polno paro zalegala Sovjetsko zvezo z vojnim in prehrambenim materialom.

Chicago - E.V.Rickenbacker je v svojem govoru ameriškim vojakom, odpuščenim iz armade po prestani vojni, 12.dec.46., napadel komunizem in označil vse tiste, ki jim je komunizem več kot Amerika za "agente sovražtva" ter kvislinge in izdajalce Amerike. "Veterani se čudijo," je rekel, "da ti ameriški kvislingi ne poiskušajo ubežati iz kapitalistične amerišk e Sibirije in da nočejo na zelene komunistične pašnike starega sveta (Evrope)."

Washington - Odsek poslanske zbornice, ki preiskuje protiameriško delovanje, si je zastavil za program štiri točke: 1) Poiskati in iztrebiti komuniste in njih simpatizerje iz vseh vladnih služb; 2) Ugotoviti unije, ki jih imajo v rokah komunisti; 3) Dobro "prezračiti" komunistični vpliv v filmskih ateljejih v Hollywoodu in 4) Posvetiti vso pozornost komunističnemu vplivu v šolah.

Rio de Janeiro, Brazilija - Poslednje volitve so spet pomenile poraz za komuniste, čeprav so upali na popolno zmago. Od okroglo 5 milijonov glasov, so dobili le okrogli milijon.

TAJNA ČETNIŠKA RADIO-POSTAJA V JUGOSLAVIJI.

"Rome Daily American" 28.3.47. objavlja na prvi strani sledečo vest:"TAJNA ČETNIŠKA RADIO-POSTAJA PRIČELA Z NAPADOM NA TITA". - Beograd, 21.marca (AP).- Tajna radio-postaja, ki izgleda, da jo vodijo ostanki četnikov Draže Mihajlovića, je pričela z oddajami proti režimu maršala Tita v Jugoslaviji. Tajna postja se javlja vsak dan zgodaj zjutraj v srbščini kot "Radio Ravna gora". Ravna gora je planina v zapadni Srbiji, kjer je imel Mihajlović svoj glavni štab za časa vojne. Postaja se javlja z geslom "Za Kralja in Domovino"."-

Radio"Ravna gora" je slišati na valu 49 m ob 7.45 h vsako jutro. Običajno daje pregled vesti prejšnjega dne in obvestila ilegalnemu pokretu.

V poslednjih nedeljskih popoldnevih in na 27.marca pa smo ujeli na valu 46 m ob 15 h SLOVENSKO RADIO-POSTAJO "TRIGLAV", ki uvodoma navaja:"Govorimo vam iz svobodnih slovenskih planin!" Ostro napada sedanji komunistični režim, objavlja poročila iz inozemstva in iz Slovenije. Doslej so imeli priliko slišati tudi dve pesmi: "Ob večerni uri" in "Četnik je svobodn sin" Oddaje se zaključujejo z geslom "Svobodna Slovenija - Svobodna Jugoslavija!" ter včasih tudi "Z vero v Boga, za Kralja in Domovino!" Na koncu je peta državna himna. Postaja poziva na bojkot in miniranje komunističnega režima ter na opreznost in molčečnost. Na 27.marca je bila posebna oddaja ob šesti obletnici upora nacionalne Jugoslavije proti totalitarizmu, toda je bila zlasti v drugem delu tako močno motena, da ni bilo skoraj ničesar slišati. Zdelo se nam je, da doživljamo zopet čase radia BBC in drugih postaj, ki so jih motili Nemci.

K prednjemu bi dodali še to, da je 28.marca t.l. govoril "minister"in šef OŽNE Ranković, ki se je precej močno razburil na "vojne zločince",fašiste in druge -iste, ki ji "ščitijo zapadni reakcionarji". V pogledu opozicije v Jugoslaviji je dejal, da se je "potuhnila", medtem ko da sploh ni nobenega oboroženega odpora razen - "neznatnih skupinic". S tem je"minister" torej priznal, da le ni vse tako mirno, kot bi radi to komunisti dopovedali demokratičnemu svetu in da se kljub terorju pojavljajo " neznatne skupinice", ki ogrožajo "pridobljene svoboščine" Komunistične Partije in operirajo z radijsko propagando proti krvavemu režimu, ki ga ameriški veleposlanik v Beogradu Paterson imenuje totaliterni, birokratski, teroristični komunistični režim.

RAZGLED

Acheson je v debati o posojilu Grčiji in Turčiji dejal: Vlade, ki jih po svetu držijo v rokah komunisti, predstavljajo nevarnost za Ameriko. Dogodki niso slučajni, kajti komunistično organizacijo vodijo člani po direktivah in disciplinirano.- Amerika, je dejal Acheson, je zainteresirana, da je Turčija samostojna in svobodna zunanjega pritiska.-
Truman je ukazal, da se takoj odpusti iz državnih služb v USA vse pristaše fašizma, komunizma, totalitarizma in prevratnih idej.-
Ameriška vojna mornarica bo obiskala Pirej v Grčiji.- Angleški RAF bo na razpolago Organizaciji ZN.- USA je poslala glede Madžarske že drugo noto Sovjetski zvezi, v kateri pravi, da predstavlja delovanje KP na Madžarskem nevarnost za demokracijo te države.- Newyorški guverner je izjavil, da je treba zoprstaviti oboroženi ideološki agresiji ter zato podpreti Grčijo in Turčijo.- "New York Herald Tribune" piše: Trumanov govor je jasno pokazal, da obstojata v svetu dva nasprotujoča si pogleda na svet, za katerima stoje ljudske množice, ki so se pripravljene zanje tudi boriti.-V Angliji bodo podvzeli mere za "oddaljitev" komunističnih elementov iz državnih služb.- Acheson pravi: Cilj USA je pojačati Grčijo in Turčijo ter sploh Bližnji Vzhod, da se utrdi pot za demokratski razvoj.- Turčija bo dobila 100 milijonov dolarjev za organizacijo specialnih čet za borbo proti gverilcem.- Ameriški kongres bo odobril posojilo pod pogojem, da ima lahko v Grčiji in Turčiji širok upravni aparat, ki bo kontroliral,kako bo uporabljeno posojilo.- Amerika je uradno objavila tajne dokumente o Grčiji, iz katerih je razvidno, da SSSR vodi živčno vojno proti Grčiji. Gverilce cenijo na 13.000 mož, ki imajo za cilj odvajanje Makedonije od Grčije.- V Skopiju so pričeli nov proces proti članom VMRO, ki jih dolže ,

so delovali za ustanovitev neke države, ki naj bi bila sestavljena iz M=kedonije, Grčije in Bolgarije in ki naj bi bila pod angloameriškim nadr=stvom.- Britanska vlada bo objavila " Belo knjigo",v kateri bo prvič po=dan celoten tekst jaltskega in potsdamskega sporazuma z vsemi tajnimi do=ločili.- Iz Budimpešte javljajo, da se na Madžarskem čuti "močna podtalna fašistična aktivnost".- Grška redna vojska je pričela z največjo ofenzivo doslej. Do amnestije 15.marca se je predalo 7.000 komunistov, medtem ko =jih od že zajetih amnestirali 12.000.- Poročilo ameriške vlade Kongresu pravi, da imajo komunisti vsega le 10-15% odstotkov grškega naroda za se=boj.- Kitajska vlada zahteva, da SSSR izpolni kitajsko-sovjetski sporazum ki priznava Čengkajškovo vlado in njeno oblast v Madžuriji. PortArtur naj bi bila skupna luka.- Komunistična revolucija v Paragvaju gre k svojemu koncu. Vlada drži položaj v rokah.- USA je dala za prehrano tujih naro=dov v tem letu preko dve milijardi dolarjev.- Savica Kosanović je že dru=gič zaprosil Anglijo in USA za pomoč v žitu in to 200.000 ton.- Britanija mu je odgovorila, da mora hrano celo sama uvažati in da bo prošnjo proučila. Ameriško zun.ministerstvo pa je objavilo, da Jugoslavija ne bo dobila nobene pomoči iz kredita 350 milijonov dolarjev, ki so predvideni za Evro=po. Enako ne tudi žita, ki ga je Jugoslavija zaprosila preko UNRRE. An=glija in Amerika sta mnenja, da Jugoslavija ima dovolj, če celo hrani Al=banijo in Romunijo. Kosanović je izjavil, da se ti dve državi pač Jugosla=viji smilita, ker stradati in da je sedanji življenski standard Jugoslov=nov nižji od nemškega. Na ta Kosanovićev odgovor je Anglija dejala,da je SSSR n.pr. tudi zahtevala, da Jugoslavija oskrbuje Trst, medtem ko je USA izjavila, da bo podprla jugoslovansko prošnjo in ji poslala pomoč, vkoli=kor bodo na razpolago ladje. Anglija je tudi pripomnila, da Tito drži ve=liko vojsko, namesto da bi ljudi uporabil v proizvodnji.- Minister Mo=tt je izjavil, da angleška vlada znova povdarja, da se ne strinja z delova=njem romunske in bolgarske vlade. V pogledu Grčija bi bila potrebna med=narodna akcija. Izrazil je upanje, da bo anketna komisija podala predlo=g. - Ladja s 6.500 tonami krompirja za Jugoslavijo je naletela na mino ob al=matinski obali in tone. Dve drugi ladji s krompirjem, namenjeni v Jugosla=vijo, sta dobili ukaz, da plujeta v Nemčijo.- Peterson se ne bo več vrnil v Jugoslavijo. Ostavko je podal tudi ameriški veleposlanik na Poljskem. - V USA bo potrebno zaradi "čiščenja" 2-5.000 novih uradnikov.- USA ima na=men skleniti prijateljsko in trgovinsko pogodbo z Italijo.- Marshal je od=ločno zavrnil sovjetsko zahtevo, da se v nemško mirovno pogodbo vstavi do=ločba proti "fašističnim elementom". Dejal je, da Sovjeti pod "fašistom" razumejo vse nasprotnike komunizma.- Z 9:2 je VS usvojil britanski pred=log, da mine v Krfskem kanalu niso mogle biti položene brez znanja alban=ske vlade in da to predstavlja zločin nad človečanstvom. Proti sta glaso=vali SSSR in Poljska.- Senat je odobril pristop USA v IRO.- SSSR zahteva od Nemčije 10 milijard dolarjev reparacij, ki naj se jih iplačuje do leta 1965.- Delavni teden za angleške rudarje traja pet dni.- S 119:30 je Spo=dnji dom zavrgel gospodarsko politiko angleške vlade. Vzrok temu je,da je vlada reševala prej vprašanje nacionalizacije kot pa nujnih potreb.-Fran=coski komunisti so glasovali proti kreditu za zadušitev upora v Indokini. V Indokino je prispelo več tisoč novih francoskih vojakov za borbo proti filokomunističnim vietnamskim odredom.- Anketna komisija je odpotovala iz Grčije v Sofijo in Beograd. 6.aprila bo prišla v Ženovo, kjer bo sestavi=la poročilo.- Na Madžarskem je postal verouk neobvezen predmet. Proti te=mu so napravili študenti demonstracije. Policija je aretirala 33 študen=tov. Doroty Tompson piše, da je 85% madžarskega naroda "zločincev", ker je le 15% glasovalo pri volitvah za komuniste. A komunisti pravijo, da so vsi ki so proti njim - zločinci.- Bidault, Bevin in Marshall so za popolno de=centralizirano Nemčijo, medtem ko je Molotov za strogo centralistično.-Av=strija ne bi smela plačati reparacij po potsdamskem sporazumu. SSSR in Ju=goslavija pa jih vseeno zahtevati. Molotov zahteva demilitarizacijo Avstri=je enako kot Nemčije. Anglija in Amerika sta proti temu in zahtevati enak postopek kot pri državah, ki so sodelovale z Nemčijo.- Argentina je odbi=la sovjetsko ponudbo za sklenitev trgovinske pogodbe.- Grki mislijo napra=viti iz Soluna odprto trgovsko luko za Jugoslavijo in Bolgarijo.- Pandit Nehru je predsedoval panazijski konferenci, na kateri je sodelovalo 20 de=legatov različnih držav v Aziji.- (Redakcija zaključena 28.3.47.)

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.269. Velika noč 1947. L.I.I

POKONCU GLAVE!

Letošnja Velika noč je za naš narod ena izmed najbolj žalostnih, od = kar je pričela druga svetovna vojna. Komunisti so v teku dveh let že te= ko temeljito opravili svoje razdiralno delo, da bo poteklo dobro desetle tje, preden se bo naš narod mogel spet postaviti toliko na noge, da bo do segel to, kar je imel pred vojno. Letošnjo Veliko noč doživlja v bedi in pomenjkanju, kakršne ni pomnil niti v najhujših časih svetovnih gospodar skih kriz in pomenjkanja. Do kože oguljen in oklonjen pod udarci komuni= stičnih zločincev in moskovskih plačancev, pa ni izgubil vere v Boga in v svojo pravico do svobodnega življenja. Duh našega naroda ni zlomljen in nobeno komunistično divjanje ne bo moglo prebrazditi njegovega čustvo vanja. Naš narod ni od včeraj, da bi ga šele komunisti učili živeti!

Naš narod je šel skozi tisočletno suženjstvo, pa ni izgubil niti ene svoje odlike, ni odstopil niti od ene svoje tradicije. Lahko so ga vara= li, ker je dober in plemenit, toda dokončno ni uspelo in ne bo nikdar u= spelo nikomur, da bi ga prevaral in mu izpremenil obličje in dušo. V njem živi sila, ki ga je ohranila svetlega in neomadeževanega in ki jo tudi komunistični teror ne bo nikdar uničil. To ni sila orožja, marveč je to sila duha, zavesti in tradicije. Ni to izraz konservativnosti in reakcio narstva, marveč je to sad njegove samobitnosti, bistvo dejstva, da je narod. In kot tak človeški kolektiv odklanja komunizem kot tujca njegove miselnosti. Osnova našega življenja in obstanka je krščanstvo in vsak materialistična brezbožna doktrina je obsojena v našem narodu na kratko življenje. Karkoli se dela proti naravi in osnovnim krščanskim zakonom, ki zabranjujejo ljudem, da ubijajo, kradejo in izdajajo svojega bližnje= ga, katerikoli nazor, ki je zgrajen izključno na razumu in katerakoli sku pina ljudi, ki sledi zgolj teoretičnim zaključkom neke materialistične fi lozofije, ne bo nikdar zajela človeške mase, ker jih ne bo mogla zadovo= ljiti v njihovem duhovnem stremljenju za previšnostjo in resnico. Komuni stične parole "Vzemi tam, kjer je in daj tja, kjer ni!" se je v praksi lepo izkazala v besedah našega naroda: "Kar je tvoje - je moje! Kar je moje - te pa nič ne briga!" Tako so namreč izpričali komunisti svojo va= ro v enakost, ki so se jo naučili iz teorije Marksa, Engelsa in Lenina.

Naš narod doma se zapira sam vase, ne veruje nikomur več in molči. To= da ta molk je hujši za komuniste kot vsaka javna demonstracija. Dokler so imeli pred seboj jasno sliko ljudi "za" in "proti sebi", ki jo je zapu = stila okupacija, je bilo njihovo delovanje nadvse enostavno in učinkovi= to. Danes pa, ko je "reakcija" izza časa okupacije uničena, zaprta, udu= šena ali v emigraciji, pa stoje komunisti pred veliko uganko, ki jo ne bo do mogli razvozljati: Kje se nahaja sedaj leglo odpora in sabotaže, ki jim stalno meče polena pod noge in ki grozi, da jim bo v danem trenutku prekrižalo račune? Odgovor je jasen. V masi onega dela naroda, ki je pod okupacijo nasedal komunistom in njihovi Osvobodilni Fronti, pa se je kru to razočaral nad svojimi "osvoboditelji" in predstavlja danes večji del antikomunistične reakcije, ki je sposobna sabotirati komunistični aparat. Toda to pomeni v "lastnih vrstah", kar pa ni mogoče ali pa vsaj izredno težavno odkriti, kajti ljudje se delijo še vedno na zunaj navdušene pri= staše "pridobitev narodno-osvobodilne borbe".

Danes so komunisti ostali sami. Zanašajo se lahko edino še na svoje lastne partijske sile, ki pa predstavljajo slabih 10% celotnega prebivalst

stva Jugoslavije. In še tu ne morejo biti več sigurni, kajti spomnimo se samo na pismo člana komunistične partije, ki ga je "Jugoslovanski vestnik" objavil v božični številki 1946, kjer je dobesedno zapisano:

"Že v hribih sem bil član Komunistične partije... Sicer se pride v vsaki organizaciji do spoznanj in razočaranj ter naknadno do maloverja... Ostal sem na polju. Počasi sem prehodil po travnikih steze in lese in sto krajev preklel to svobodo. Svojo kri sem dal, mnogo leta mladosti in šol..., danes pa sem bolj nesrečen kot pod Nemci.. "

A pismo se zaključuje z značilnim pozivom:

"To vse ti govori star partizan, ki ne more preko tega, da bi naši Jugoslovani poležavali izven domovine..."

In kaj bi ta človek, ki vemo, da ni edini v vrstah KP, rekel danes, ko se je tudi ves svet odločno izrekel proti komunizmu?. . Prav v tem je ravno šibka točka in Ahilova peta Josipa Broza-Tita in njegovih Špancev... Zapuščajo ga tudi oni najzvestejši, ki so mu pomagali do oblasti. Zapustili so ga zapadni zavezniki, zapustile so ga prevarane narodne mase, ki jim je obvil na limanice "hejslovenstva" in "slovenske Rusije" ter socialne pravičnosti in naprednosti, zapuščajo ga tudi oni, ki naj bi bili jedro bodočega komunističnega reda v svetu. Spomnimo se tudi na Guzenka v Kanadi in Budenza v USA ter Kravčenka, komunistične "kanone", ki so izdali komunizem in se postavili z vsem svojim ogromnim znanjem na razpolago demokracijam.

Toda kljub vsemu temu razvoju izgleda, da "Jugoslovani le poležavajo izven domovine" z maloštevilnimi častnimi izjemami. Ne samo to, marveč celo izgleda, da jim je narod doma deveta briga in da jim je še edina skrb, kje na svetu bi se dalo eventuelno še ugodneje poležavati in v tej smeri uporabljajo vso svojo aktivnost. A narod doma gleda v te "junake" z vsem upanjem, da bodo tudi oni nekaj pripomogli k čimprejšnji osvoboditvi...

Kristus je vstal - to je res. Toda vstal je poveličan in še v večjem sijaju potem, ko je izpil kelih trpljenja do dna in ko je človeštvu nakazal pot borbe za odrešenje. In na svojem križevem potu ni popustil in odnehal niti za stopinjo. Zmagal je kljub vsej človeški zlobi. In z mučeništvom je potrdil svoje delo, z mučeništvom je prinesel človeštvu zmago nad zlom. Njegovi učenci pa ga niso zapustili, šli so borbeno po Kristusovi poti. - A kaj počne naša emigracija? Mar so to res oni ljudje, ki so šli baje skozi ogenj in trpljenje, da odrešijo slovenski narod pred popolnim propadom?! Mar je bil to edini njihov cilj, ko so prešli meje svoje domovine - rešitev lastne glave? Kakšen odgovor bomo dali, ko nas bo izmučeni narod vprašal: "Kaj ste storili vi tam zunaj za mojo svobodo?" - Osvesti se človek in ne tarnaj samo nad svojo usodo! Pokonci glave!

Vladimir Tavčar.

KDOR NI PRIPRAVLJEN ŽRTVOVATI SE ZA SVOJE IDEALE, NI VREDNO, DA JIH IZPOVEDUJE !

DAJTE LJUDI!

POD TEM NASLOVOM PIŠE "Z." V ŠTEVILKI 22.-19.2.47. V "SELJAČKI JUGOSLAVIJI" :

Ko človek pogleda, s kako lahkoto prodajajo nekateri ljudje pri nas zijale na važnih političnih položajih, se mora prijeti za glavo in se vprašati: ali se ti ljudje igrajo politike, ali se igrajo drža?

To bi lahko bilo zabavno, če bi se tikalo samo njih: naj se, naj se igrajo! Toda ker bije to nas vse po hrbtu, se mora človek zrevoltirati!

In to ni od včeraj! Poglejmo našo zgodovino v poslednjih sto letih : podpisovanje važnih državnih pogodb, rušenje ustav, državni udari, zrušenje kraljev! Koliko vetrov v čaši vode! Koliko iluzij, koliko zablod! In ko je pri nas poceni človeško življenje!

Eno misel bi bilo treba z velikimi črkami izpisati na vhodu vseh naših javnih ustanov: ne pozabite nikdar, da so mali narodi funkcija interesov velikih sil in da je življenje za malega človeka, kakor tudi za male narode težko, če se samo odnosno najprej misli na politiko in če se ne dojme, da je življenje [illegible]

To je zato, ker vsi ni politiziramo.

Sicer pa se more vsakdo zanimati za politične probleme; to je pravica slehernega svobodnega človeka v demokraciji, da lahko svobodno misli in da izraža svoje misli o vsem, pa tudi o politiki. Tudi to ni greh.

Toda med pravico in uporabo svoje pravice pa obstoje tudi razlike: v demokraciji je za razliko obdržan z zavestjo o odgovornosti in vestjo. Zato obstoja za političnega ljudi nek filter, ki teži se olajšanjem svobodnega izbiranja, t.j. tako javno mnenje. Koga je treba izbrati v prve vrste našega javnega življenja, je delikaten problem, toda to ni "kompleks Karema zov", marveč je že zdavnej obravnavan v politični filozofiji. Potreben je smisel za javno delovanje, razumljivo tudi nekatere intelektualne in moralne kvalitete, toda predvsem je potrebno nekaj predstavljati v svojem poklicu, biti nekaj: dober trgovec, dober inženjer, dober advokat itd. Ljudje brez poklica so v politiki veliko nevarnejši kot pa oni, ki jim politika ni rokodelstvo. Z drugimi besedami: dajte predvsem ljudi, ne pa "koritarje".

Nihče od nas si ne more rezervirati pravice, da se bavi s politiko, pa tudi ne pravice, da soli drugim pamet in daje recepte! Poiščimo si regulator: ustvarimo si pošteno javno mnenje, pa ne omizja za medsebojno pomoč pri osvajanju oblasti in pustimo naprej najboljše med nami - v splošnem interesu. NAŠEGA ČLOVEKA JE TREBA NAUČITI, DA NE ZAHTEVA SVOBODE IN PRAVICE SAMO TAKRAT, KADAR JE V OPOZICIJI, MARVEČ DA JU ZAHTEVA TUDI TAKRAT, KO JE NA OBLASTI IN TO ZA VSE. Kajti zelo pogostokrat istovetijo naši ljudje splošne interese s strankarskimi, pa celo z osebnimi.

Programi se izdelujejo na vseh straneh! To ni slabo, programi so potrebni, potrebno je, da vemo, kaj hočemo, toda to ni glavno. Dajte predvsem ljudi, programe se bo že napravilo.

Kriči se proti "starim", rine se "mlade". Toda vse, kar je mlado, še ne pomeni, da je tudi dobro, kakor tudi ni točno, da vse, kar je staro, je slabo. Dobro je imeti moči in iniciative, toda potrebno je imeti tudi izkušnje in pameti. Koliko je n.pr. znanih imen med starimi!

Tudi preje je bilo precej dobrih programov: koliko zanimivih misli n. pr. o davkih, stanarini itd. je bilo že v sedemdesetih letih pretekle ga stoletja izraženih po Svetozaru Markoviću! Koliko resnosti in umerjenosti v študijah diplomatskih problemov Jovana Ristića in Ilije Garašanina!

Kako je treba zreti na politične probleme naj nam posluži za vzgled sijajna študija Slobodana Jovanovića o Knezu Miloša in Kralju Milanu ali pa Giga Geršić s svojimi odličnimi besedami o dvodomnem sistemu.

Vrniti se na to klasično maniro ne pomeni biti reakcionar, marveč nasprotno: to pomeni biti nad današnjo zmedo in zapleti v politiki. To pomeni povratek k zdravi pameti, dober ukus in politično izšolanje.

Politične odločitve je treba razlagati z znanstvenimi dokazi in imeti za to sigurna tla pod nogami, delati je treba tako, kot je delal Cvijić v svojih geo-političnih študijah o makedonskem problemu ali pa kot je delal Stojan Novaković, ko je razpravljal o drugem in tretjem sklonu v makedonskem dialektu ali o narodni folklori.

Na takšnih osnovah se je gradila linija nacionalne politike. Lep primer, kako lahko posluži takšno delo, so razprave Jagić-Oblak-Ljuba Stojanovića, razprave o dialektih, ki so dale že pred petdesetimi leti zelo resen prispevek v reševanju srbsko-hrvatskega problema.

Naj nam takšno delo in takšni ljudje bodo za primer, kdo in kako se je treba baviti s politiko. Toda zato - dajte predvsem ljudi! To bi bil eden izmed načinov, da rešimo današnjo situacijo (vkolikor to zavisi od nas).

Da pa bi takšnim ljudem pomagali in da ne bi naši politiki pogosto "padali", pa bomo ustvarili tudi dobro javno mnenje. To bi bil še en način. O tem pa drugič.

-Z.

= = = = = = = = = = = = =

Objavljamo prednji članek, ki predoči čitatelju v kratkem in jedrnatem slogu bistvo srbske problematike. Objavljamo ga v upanju, da bo tudi kak Slovenec potegnil iz njega potreben nauk, ki bo koristil pri reševanju naše slovenske problematike.

= = = = = = = = = = = = =

NAPREJ DO ZMAGE!

"Oni v Jugoslaviji so prisiljeni živeti pod osovraženim [illegible] režimom, medtem ko oni izven domovine čutijo, da so veliki zavezniki pozabili na slavno vlogo, ki jo je odigral 27. korpus v skupni zmagi. Vprašavati se morajo, kje je svoboda in demokracije, za katero so toliko žrtvovali."

"Pred kratkim, ko sem potoval po Angliji in Kontinentu, sem imel priliko razgovarjati se z mojimi prijatelji - Jugoslovani - o njihovem problemu. Velikokrat so me vprašali, zakaj vlada Velike Britanije tako slabo z njimi, izgleda kot da jih je pozabila. Vprašali so me nato: "Kaj bo z nami?" Težko je srce sem sklonil glavo od sramote. Ne morem reči, zakaj se Britanija tako ponaša napram svojim staremu zaveznikom, tako vsak kot izgleda. Prav tako ne vem, kaj bo z vami, moji dragi prijatelji Jugoslovani, toda eno vem: Britanija NI in ne bo NIKDAR pozabila tisti veliki dan, ki je navdihnil Churchilla, da je vzkliknil "Hvala Bogu, Jugoslavija je našla svojo dušo"."

"Bog daj, da bi bilo leto 1947 srečno. Navada je, da se za vsako novo leto napravi kak načrt. Odločimo se tudi mi, da bomo delali slupno in v interesu vseh ter upajmo, da bo pred koncem leta planil iz vsega srca vzklik: "Tito - finito!"

"Naj vam Bog pomaga vsem! Zaupajte v Boga in ohranite dobro srce, delajte neprestano in spoštujte Kralja."

To so besede, ki jih je naslovil na jugoslovanske emigrante pred tremi meseci angleški major Harold Gray, ki je bil v pretekli vojni dve leti zvezni častnik pri Kraljevski jugoslovanski vojski.

V teku treh mesecev se je situacija v svetu že mnogo mnogo izpremenila. Izpremenila tako, da lahko spet mirne duše gledamo v bodočnost, v ono bodočnost, ki smo si jo predstavljali na Veliko noč leta 1941, ko smo šli na stran zapadnih zaveznikov v vojno.

Danes ni več nobenega dvoma, kako se bodo dogodki razvijali in kaj se bo dogodilo s Titovim režimom v Jugoslaviji. Nobenega dvoma ni več, da nima Tito nobene prilike več za rehabilitacijo svojega položaja. Že davno je prevelel svoj višek. Sedaj mu preostane samo še pot navzdol do končnega poraza.

Menimo, da je Jugoslavija ena izmed redkih držav, ki že od 1941 leta da je vodi neprestano borbo proti totalitarizmu in za katero uradni konec vojne še ne predstavlja dejanski konec borbe njenih narodov za svojo svobodo, ki se nadaljuje v najrazličnejših oblikah in z najrazličnejšimi sredstvi.

Šest let se že nahajamo nacionalisti v prvi liniji demokracije, braneč jo fanatično in brez pomisli na svojo lastno ugodnost in varnost. Nekateri iz med naše emigracije so sicer omrtvičeni, toda to so samo oni, ki niso vedeli in še danes ne vedo, zakaj so prav za prav šli v tujino. Mi nismo šli v tujino zato, da v njej ostanemo! Mi smo šli preko meje zato, ker je takrat narekovala trenutna mednarodna konstelacija in bomo šli po višji sili še dlje če treba, toda kjerkoli se bomo nahajali, ne bomo prenehali z borbo za uveljavljenje naroda pravice! In to ne ob litru vina in junaških besedah, ki padajo v gostilnah, marveč z dejanskim delom brez širokoustenja.

Vemo, da bo po povratku v domovino preplavila Slovenijo masa brošur, letakov in časopisov, v katerih bodo marsikateri hoteli "dokazati", koliko so "žrtvovali" in "trpeli" za rešitev naroda, toda taki naj vedo, da se dokazi in to stvarni dokazi izpisujejo z veliki črkami že dlje časa in to na podlagi njihovega delovanja proti splošnim koristim in interesom slovenskega naroda kot celote.

Tudi v tem bi se bilo treba ozreti na besede Harolda Graya: "Priznati moram, da se mi nekoliko že zamalo zdi to večno ponavljanje: "Anglija nas je izpropastila!" Ti, ki največ kričijo, se mi zdi, da so najmanj konstruktivni. BOLJŠE BI NAPRAVILI, KO BI POMAGALI PRI USTVARJANJU ALTERNATIVE OSOVRAŽENEMU REŽIMU, KI PRITISKA DANES NAROD V JUGOSLAVIJI."

Drago Martin.

= = = = = = = = =

Naslov našega uredništva za dopisovanje je:

Monomark BM/RAVJUG (Jugovest)
LONDON, W.C.1. - Great Britain

Pismo iz domovine

ŠE EN DOKAZ TRPLJENJA NAŠEGA ZAVEDNEGA KMEČKEGA NARODA POD KOMUNISTIČNIM TE= RORJEM V DOMOVINI.

"Moj ljubljeni sinek!!! 13.1.47.

Najprvo Ti želim Tebi in vsem Tvojim sobratom, ki trpijo enako kot Ti sem (čeprav že začeto) Srečno Novo leto!

Dragi! Ti mi pišeš, da Te je moje pismo razveselilo in užalostilo.Raz veselilo, ker si dobil mojo sliko (čeprav ne današnje. Ni ravno to,da ni nam možnosti napraviti drugo, ali nerodno mi je hoditi v trg, grem rajši v senožet...). In užalostilo pa zato menda, ker Ti omenjam mojo skrb in strah pred nečem, ko se lahko zgodi. Opominjam Te zato, da bodeš pripravljen na vsako nezgodo. Zakaj? Ker po takih divjih viharjih, kot vihrajo po tukajšnjih časopisih, ne pomeni nikakega miru in nikake sprave.Strašno se zaganjajo z grdimi lažmi in obrekovanjem na splošno cerkveno oblast in na ves katoliški svet. Pa sv.Cerkev molči, se ne zagovarja, se ne brani, posebno v naših krajih, ker se ne sme. Ali brani se in se bo z molitvijo in premagala pekel! Bog sam se bo pa maščeval nad hudobnim svetom. Zato nesmemo se čuditi, ako nas Bog udari še z večjo in hujšo silo,da se bo svet pokoril še v večjem ognju kot dosedaj. Nas vseh želja je, da bi se svet umiril, tako, da bi se lahko vrnili na svoje domove, vsi, ki trpite v tujini domotožje... Ali preveč je svet razdivjan, preveč je sovraštva... Preljubi moj! Tudi če Te ni še pet let, samo da bi bila jaz gotova, da se še kdaj vrneš na svoj dom, bi jaz z velikim veseljem in s to mojo malo močjo rada trpela in delala, tudi živino bi si pripravila pošsi, samo da vem, da delam zate. Ali za druge, posebno pa za državo,pa nisem veselja in ne moči. Toliko bom pa še delala, če mi Bog da zdravje,da se bom preživela.

V naši vasi, kar se tiče svobode, je še vedno vse po starem, samo ... in ... te stari so spregledali, pravijo, da oni niso znali, da je komunizem brezverski, da njim so vse kaj drugega obetali, kakor zdaj dajejo... Najbolj so hudobni ... in pa ..., ki služijo policijo in zaščitno pomoč. Vsi drugi fantje in možje na splošno vas pa imajo za poštene in dobre fante (ali vendar jim mi ne zaupamo, da bi vsakemu povedali, da nam kaj pišete). Zaradi njih bi se lahko brez skrbi vrnil domov. Ali zaradi višje komande, ki jo poslujejo po večini tisti, ko so kradli po naših vaseh in ki Vas še danes mrzijo, pa se nesmete vrniti, dokler obstoja njih komanda, ako hočete še kaj časa svobodno dihati. Ne daj se zapeljati nobenemu in ne veruj drugemu kot svoji materi!!!!

Od tistih fantov se nič ne izve, kot da so jih s tepenjem ubili, tako pravijo ..., samo da mučijo uboga materna srca. Uboge matere in očetje pa imajo še vedno upanje, da še živijo... Če vam one odpišejo, pa da zve za ščita, jih dajo takoj v prisiljeno delo, posebno pa ..., ko jo tako sovražijo ... zaradi vaju.

Ljubi! Kakor vidim, se Ti bojiš, da jaz v obupu morda želim, da bi Lahi zasedli zopet našo zemljo, o ne! To najmanj. Mi vsi si želimo Jugoslavijo, da bi ji načeloval krščanski vladar, ne pa tako, kot je danes..... Z Lahi oziroma fašisti nas samo plašijo komunisti, imenujejo fašiste ves katoliški svet, pa naj bo Lah ali Slovenec. Pa kakor je bilo slabo pod Italijo, so bla nebesa proti sedanji Jugoslaviji, pa ne samo za nas ta bele, tudi za ta-rdeče so vice sedaj, za tgovce pogin, za delavce in kmete pekel, za državnike in zadružnike so pa nebesa. Tako je... Najprvo so si osvojili tovarne, potem trgovine.... (sledé imena -op.ur.) niso nič več gospodar črez svoje, naj bodo hlapci al naj gredo, kamor hočejo; ne bo dolgo, ko bodo pobrali še gozd, pa saj les je že njihov; toliko plačajo če pripelješ les iz državnega ali iz svojega, plačajo samo prevez. Tudi za drva so zadruge, kmet in delavec sta na boljšem toliko, da mu ni treba skrbeti prvemu kam bo prodal drugemu, kje bo kupil. Kmetu plačajo po 1 lir q, a delavec mora plačati pa po 300 lir q. Tako da sta lahko oba zadovolna.

Dragi! Prosim Te, ostani vedno zvest in veren kristjan, to mi bo v naj

večjo tolažbo; če bi bil tako brezvirno bitje kot je ..., Te raje vidi= mrtvega.

Tisti, ko so bili pri partizanih, pravijo, pa da kaj jih ni prej ma= la ubila, ko so prišli k njim.... prašaš, da kaj pravijo tisti fantje, ki so bili s teboj v ...; pravijo, da oko bi prišli takrat domov, da bi bili tam, kamor si Ti.

Pogum fantje, nasvidenje v kratkem.

Tudi jaz pozdravljam vse prijatelje, Bog naj vas čuva in vodi povsod!!! Tisoč prisrčnih pozdravov in vročih poljubov Ti pošilja Tvoja ubo ga

Mati. Z Bogom!"

Kot nam sporočajo iz Julijske Krajine, je prebegnilo na italijansko stran ogromno število Slovencev, ki še vedno prihajajo. Kljub tem dej= stvom pa nekateri slovenski begunci vseeno silijo domov. Ta slučaj opa= žamo zlasti v slovenskem taborišču v Senigallii. Prepričani smo, da so ti povratniki enostavno preverani vsled neprestane propagande za vrni = tev v domovino. Mnenja smo, da kot je dovoljeno prikazovati lažno sta = nje v domovini, kjer naj bi bil utelešeni raj, enako bi moralo biti do= voljeno prikazovanje neizpodbitnih faktov, ki govore dovolj jasno, da vla da v domovini najhujši teror, kar ga je kdaj bilo na svetu. Protesti= ramo proti vsakršni propagandi, ki sili naše ljudi, da gredo v prosto = voljno suženjstvo. Ko je izhajal "Glas zaveznikov", je "Zedinjena Slove nija" ponatiskovala njegove vesti iz Slovenije in lahko rečemo, da je s tem tako ljudi zmedla, da si v resnici niso bili na jasnem, kaj naj sto re. Če že ni bilo "Zedinjeni Sloveniji" dovoljeno objavljati pravo sta= nje v domovini, potem pa naj bi se sploh vzdržala kakršnegakoli obveš= nje v tej smeri.

Naša Koroška

"KOROŠKA KRONIKA", GLASILO BRITANSKE OBVEŠČEVALNE SLUŽBE V SLOVENŠČINI, UGOTAVLJA V ODGOVORU NA NE= TOČNO PISANJE AVSTRIJSKEGA LISTA "DIE FURCHE" :

"Ko sta se Jugoslavija in Avstrija pogajali v Londonu za Koroško in koroške Slovence, je bilo seve prvo vprašanje: Koliko je na Koroškem sploh Slovencev in če jih je še toliko, da se je vredno zanje "prepirati"? Si cer se pravice ne sme meriti po številu, ker je pravica pač pravica. Tu ne gre za enega ali za tisoč oseb, temveč gre enostavno za pravico člo veka. Na svetu pa na žalost velja načelo, da narod pravico zahteva, ali pa si jo vzame sam, če je dovolj številen in močan."

"Narodnostno nasprotstvo med Nemci in Slovenci takrat (l.1846) ni bi lo tako ostro kot je danes, zato smo lahko prepričani, da je bilo ta = krat v deželi res vsaj toliko Slovencev kot so jih našteli, ne pa 70 ti soč ali še celo manj. "Furche" se izgovarja, da so takrat šteli ljudi kar počez in ne posameznih oseb. To je prazen izgovor, ker so tudi Nem ce šteli tako kot Slovence. Gotovo pa je verjetneje, da je nemški urad nik pri štetju zapisal več Nemcev kot pa Slovencev, čeprav pred sto le ti ni bilo strupenega narodnega nasprotja, ki se je v stoletjih razpa= slo v razbojniški nacizem."

"Nemcem štetje po narodnosti ni zadostovalo, zato so si izmislili še štetje po "občevalnem" jeziku. S tem je nemški gospodar štel vse slo = venske uslužbence za Nemce, prav tako pa tudi tovarne in druge ustano= ve. V Marijanišču so bili v tistem času trije slovenski prefekti, ki jih je ravnatelj vpisal kot Nemce. Vsi trije so morali iti pozneje na magi strat, da so jim tam končno dali dovoljenje za vpis med slovenske dežela lane. Po takem štetju je razumljivo, da je število Slovencev strašno padlo. Pri vseh teh navedbah pa "Furche" ne upošteva glavnega faktorja ljudskega naraščaja.

Na Koroškem je bilo leta 1930 9.400 porodov, umrlo pa jih je 5.500.

Leta 1940 je bilo na Koroškem 9.300 rojstev in 4.700 smrtnih slučaj= jev.

Opozarjamo, da se število smrtnih slučajev veliko hitreje krči kot

število rojstev. Prebitek porodov proti smrtnim slučajem znaša letno okro= glo 4.000. Če to preračunamo na 70 tisoč Slovencev, dobimo okroglo 800 du , kar bi dalo v sto letih 80 tisoč duš. Tega prirastka pa "Furche" in verje= no njen dvorni svetnik nimata v računu, zato se pa mi ne čudimo in upravi= čeno trdimo, da je Koroška na jugu in vzhodu še vedno slovenska in da bo ta ši ostala!"

"Vemo pa, da obstoja privatno štetje duhovnikov, ki so šteli seve po sv= em pojmovanju, ki se glasi: Slovenec je tisti, kdor je otrok slovenskih sta= šev in govori oziroma razume slovenski jezik. Nemci pa so šteli nekoliko drugače. Njihovo vodilo je bilo: Ti govoriš nemško, služiš v nemški to rni in si torej Nemec. Posebno težavno je bilo štetje po plebiscitu. Ko so pričeli Slovence označevati kot izdajalce in državi sovražne. Ko je pri šel Hitler, je bilo biti Slovenec že življenjsko nevarno. V takih razmerah sač ne more nihče zahtevati od preprostega človeka, da se za priznanje svo je narodnosti izpostavi življenjski nevarnosti."

"Rožna dolina in Pliberk sta pri plebiscitu glasovala za Jugoslavijo, pa je vse ostalo pri Avstriji. Slovenci so izginili iz Lesne doline, iz Melan ške in Dravske ter Kiške doline. Kako je bilo mogoče, je težko reči, a je= dro Koroške, na katerem so še danes Slovenci, to hočejo ti Slovenci bran= iti. Naše delo je obrambno, ne napadalno. Napadalec je bil Nemec, ki je do današnjih dni branil našim otrokom uporabo materinščine in jim je vsilje = val nemščino. Napadalec je Nemec, ki je od leta 1920 dalje odkupoval naša najlepša posestva, kar je trajalo do prihoda Hitlerja, ko so naša posestva naravnost ukradli."

V ČLANKU "POKLIC" PIŠE ISTI ČASOPIS:

"Je res težava, poslati otroka - ali kar več otrok - v mesto v strokov= ne šole in v razne obrti, to je draga stvar, ki jo mala ali srednja kmeti= ja ne more prenesti. Pa je vkljub vsem resničnim težavam treba, nujno tre= ba iskati in tudi najti izhod iz teh težav. SLOVENCI NA KOROŠKEM SE NIKA = KOR NE MOREMO IN NE SMEMO OMEJEVATI LE NA ČISTO KMEČKI POKLIC, AKO SE HO= MO KOT NAROD OHRANITI. Narod, in tudi del naroda v kaki pokrajini, se kot tak more ohranjati le pod pogojem, če je trdno zasidran vsaj v vseh glav = nih poklicih, ki obstojajo v okviru peterih stanov: kmečkega, obrtniškega, trgovskega, industrijskega in izobraženskega. Če to ni izvedljivo, postane narod okrnjen in polagoma ni več zmožen živeti svoje samostalno narodno ži= ljenje. Podoben postane okleščenemu drevesu.

V skrbi za bodočnost naroda v tej deželi moramo posvetiti mnogo VEČ PO= ZORNOSTI KOT DOSLEJ POKLICNIM VPRAŠANJEM SLOVENSKE KMEČKE MLADINE NA KORO= ŠKEM."

KAKO SO NACISTI IZVAJALI AGRARNO REFORMO ?

"V najnovejšem času," piše "Koroška kronika", "imamo zgled agrarne re = forme s čisto nacionalnih ozirov iz nacistične dobe. Saj so bili naseljeni stotisoči Nemcev v prisilno izpraznjena ozemlja zahodne Poljske. V Sloveni ji pa je bilo največje preseljevanje Slovencev vseh časov od naselitve Slo vencev v teh krajih, preseljevanje na Krškem polju in bližnjem Posavju. Tam so nacisti v nekaj nočeh izpraznili okrog 15.000 kmečkih domov in preseli= li po vseh delih Južne in Srednje Nemčije okrog 60.000 slovenskih kmečkih prebivalcev.

Od 15.000 kmetij so napravili okrog 1.500 velikih kmetij s površino o = krog 100 ha obdelane zemlje. Te kmetije so začasno dodelili 15.000 prosto= voljno preseljenim kočevskim Nemcem. Namen pa je bil, na tem ozemlju, na teh, po gotovem načrtu zaokroženih kmetijah naseliti 15.000 odslužených frontnih vojakov.

To je samo mali vzgled, kako so nameravali nacisti preseliti vse Slove= ce in kako so s svojo "agrarno reformo" hoteli utrditi za večne čase svojo oblast v Srednji in Južni Evropi."

= = = = = = = = = = =

ANEKDOTA.

Kot je že dlje časa poznano, se je ime OZNA uradno izpremenilo v UDBA. To seveda ne pomeni, da bi se kaj izpremenilo v resnici kaj izpremenilo. V hrvaščini se oznaka UDB, kar tolmačijo Hrvati takole: "Udri druže brezobzirno!" od. "Ujedinjena Družba Bandita" ali pa še lepše - "Uskoro druže bežimo!".

RAZGLED

...TOV GOVOR PRED REICHSTAGOM: Nova Jugoslavija ni simpatična zapadnim za...nikom. Pravijo, da je ona navaden satelit. Da, Jugoslavija in druge dežele ...ejo s Sovjetsko zvezo, ker vedo, da je ona edina, ki jih ne ogroža. S So...etsko zvezo gremo zato, ker edino ona razume naše žrtve v vojni, ker se ...no ona bori za mir v svetu, medtem ko se z zapada čuje le o atomski bom... Naši odnosi z Ameriko ne zavisijo od nas. Patterson ni napravil niti ene ...ke, da bi jim poboljšal. Stvari je laži in dajal napačno sliko ameriški vl... ... S pomočjo pšenice bi se radi pritiskalo na nas. Imamo do nje polno pr...ico, ker smo vse žrtvovali za zmago Združenih Narodov. Raje pomagajo oni...i so nas okupirali... Zapadni tisk govori o strahotni lakoti pri nas in d...nam preti propad ter da kljub temu izvažamo v tujino. Ta propaganda je te...denciozna... Res je, da so ostale Bosna, Lika, Kordun in Črna gora skoro b...hruha. Če že dajejo pomoč onim, ki so bili z njimi v vojni, zakaj je ne bi ...dali tudi Jugoslaviji?... Dali bi nam jo, če bi postali naši pokrovitelji ...toda mi tega nočemo! (Rajhstag tuli: "Tako je!", obenem pa "drugovi poslani...ci!" zategnejo pas še za eno luknjo. Ob strani krivooko aplavdirajo "drugovi ...oznaši".) Mi bomo napravili vse, da rešimo naš narod. Upam, da bo ves na... narod odobril našo politiko (stradanja -op.ur.) proti onim, ki bi nam hote...li stati na poti in izkoriščati trenutne težave! (Rajhstag:"Smrt saboterjem!" Res je, da smo pomagali Romuniji in Albaniji z 20.000 tonami žita, toda ...je izraz humanosti napram lačnemu albanskemu in romunskemu ljudstvu. A to se prikazuje na zapadu kot nesposobnost naše vlade, da damo narodu kruha. (V Rajhstagu je čuti zgražanje.) Ne bomo se plašili pred onimi, od katerih imamo pravico zahtevati pomoč! Nismo moledovali, terjali smo našo pravico! ... Z Grčijo so se odnosi poslabšali, odkar je ta postala igračka v rokah ...gotovih imperialističnih sil. Poslabšali pa se niso z grškim narodom, marveč ...onimi, ki so se mu vsilili na oblast. Grčija je postala baza imperialistič...nih sil, ki ogroža mir na Balkanu. Zato, ker so proti nam, postopajo tako s Grčijo in Turčijo... V svetu obstojata dve fronti: demokratska in fronta vo...jnih hujskačev... (Rajhstag: "Tako je!"...)

OSTALE VESTI: "Ne moremo doseči sporazuma na bazi kakega ultimata," je dejal ...arshall, ko je kritiziral sovjetsko stališče v pogledu nemškega gospodarstva. "Mi smo se zbrali, da rešimo, a ne da poglobimo razlike med nami," je dejal.- Poročilo komisije za preiskavo protiameriške aktivnosti pravi, da je ...P agent sovjetske vlade in da ima svet opraviti s svetovnim revolucionarnim pokretom po direktivah tuje sile.- Ameriški delegat v VS zahteva, da VS ...odpre ameriško politiko napram Grčiji in Turčiji. Osnuje naj se posebne ko...isije za Balkan, ker se predvideva za spomlad pojačano gverilsko delovanje ob ...mejah balkanskih držav.- Ukrajinski "rašisti" so ubili pomočnika poljskega ...komunističnega ministra narodne obrambe pri kraju Sanok. Poljska vlada "pod...vzema ukrepe za uničenje ukrajinskih gverilcev", ki operirajo na poljsko-če...hoslovaško-sovjetski meji.- Italijanska vlada zahteva, da Britanija odpe...lje iz Italije 10.000 "bivših" jugoslovanskih vojakov, ki"kalijo dobre odno...se"z Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.- Britanska vlada predlaga nov zakon o obvezni vojni službi, ker število prostovoljcev ne zadošča. Churchill je ...estital vladi za njeno odločno stališče napram"prevratnim in degeneriranim e...lementom" v laburističnih vrstah (levo krilo -op.ur.).- Grški kralj Jurij je ...nenadoma umrl v starosti 56 let. Prestol je zasedel njegov brat Pavel.-Gen. Franco je proglasil monarhijo. Do Francove smrti bo vladal regentski svet, ...tem "pa naj se narod z 2/3 večino odloči". Franco si pridržuje pravico ime...novati naslednika na svoj položaj.- Don Juan odbija Francov ukrep, češ, da ...pri tem ni sodeloval niti on niti narod. Britanski komentar pravi, da Brita...nija pozdravlja ta ukrep, če pomeni, da bo Francov režim kmalu odstopil. ...Vsi angleški časopisi pravijo, da države v svetu pač še ne zaupajo ...golj oboroženi sili OZN, ker niti po dveh vojnah še ni dosežena potrebna varnost in zaupanje. Zato mora Anglija imeti takšno in toliko vojsko, da bo lahko ščitila svoje interese, ki jih ima kot svetovna sila.- Britanske oblasti so formalno predale Dodekanez Grčiji. Dodekanez bo demilitariziran.-Anketna komisija je prispela v Beograd. En del bo odpotoval v Južno Jugoslavijo.-V Grčiji se pričakuje tretje znižanje obroka kruha.- Daily Herald pravi, da je letošnja zima povzročila Angliji več škode kot pa vseh šest let vojne.-

JUGOSLOVANSKI
VESTNIK
INFORMATIVNI TEDNIK

ŠTEV.270. 12. april 1947. L.III.

DOMOVINA PRIČA

OBJAVLJAMO POROČILO ZNANEGA LJUBLJANČANA, KI JE NA ZIMO 1946-47 POBEGNIL IZ SLOVENIJE. NJEGOVEGA IMENA IZ GOTOVIH RAZLOGOV NE MOREMO NAVESTI.

1.Odnos naroda do emigracije:

Spočetka, takoj po kapitulaciji Nemčije, so ljudje gledali na emigracijo povsem pomilovalno in zaničljivo. Večina ljudi je namreč tedaj še vedno smatrala Osvobodilno fronto - to novo slovensko politično organizacijo - za odraz osvobodilne borbe slovenskega naroda, ki da je narodu resnično prinesla s svojimi narodno osvobodilnimi borci - s v o b o d o . In je še precej časa moralo miniti, da so se tudi inteligentni ljudje zavedeli, kako stvari v resnici stoje. Precejšen del izrazite inteligence, ki je med okupacijo močno podpirala Osvobodilno Fronto, je še dolgo trdovratno vztrajal na istem stališču, večina od njih iz enostavnega razloga, da ni karakterno menjati prepričanje. Šele po dolgem razmišljanju, debatah in trdni volji, da hočejo stvari videti takšne kot so, so spoznali, da je karakterno menjati prepričanje, v konkretnem slučaju pač ko so spoznali, da je OF zajadrala v druge vode in da je ozadje te Fronte povsem drugačno, kot bi moralo biti. Tako so tisoči ljudi, zlasti inteligenca, postali po tem spoznanju v začetku sramežljivi, rezervirani in nato vedno bolj "reakcionarni". Ta preokret, ki se je odigraval v masah slovenskega naroda, in najbrž tudi drugod, je namreč tako značilen, da ga moram omeniti. Za primer navajam moj urad, kjer nas je bilo 70 uslužbencev. Ves čas okupacije smo bili samo trije pristaši pokreta generala Mihajlovića, vsi ostali pa so bili pristaši ali celo aktivisti OF. Naš urad je že tedaj v Ljubljani veljal kot eden najbolj pro-partizanskih uradov. Po osvoboditvi maja 1945 se je nas treh - reakcionarjev - vse ogibalo, kakor da bi bili garjevi. Delalo se je na to, da bi nas vrgli iz službe, dasi nismo nismo bili aktivisti v Mihajlovićevem pokretu temveč samo simpatizerji. Na mitingih, organizacijskih sestankih smo bili stalno napadeni. Naše stališče je bilo tako prav neznosno. Po kakšnih treh mesecih so se pa že začele kazati prve izpremembe. Marsikateri nas je ogovoril, seveda pred drugimi neopazno. Po šestih mesecih so že začeli počasi "capljati" v našo sobo na razgovore in debate. Po enem letu je nastal v naši sobi tak "direndaj", da smo jih mi trije morali miriti. In zadnje pa smo mi trije bili kot reakcionarji pred ostalimi reakcionarji popolnoma potisnjeni v stran. Od 70 uslužbencev je danes baš obratno: trije so izraziti komunistični partijci, kakšnih osem je opreznežev, vse drugo je pa tako izrazito "reakcionarno", da smo se večkrat bali, da bodo vse po zaprli. Verjamem, da je sličen pojav tudi v mnogih drugih uradih.- In da res vsi ti novi "reakcionarji" gledajo na emigracijo kot na nekaj, od kjer more priti rešitev. Večina njih nima pojma o položaju, v katerem se emigracija nahaja. Uverjeni so, da se emigrantom godi odlično, da jih Angloamerikanci podpirajo vsestransko; če pa slučajno dobe v roke kakšno pismo, kjer emigranti opisujejo dejansko stanje, tedaj večina misli, da pač tako pišejo, da ne bi bilo pismo pri cenzuri zaplenjeno.

2. Mnenje o predvojnih politikih.
Propaganda londonskega BBC.

Ljudje so na splošno nad predvojnimi politiki precej razočarani. Doma smo slišali samo o politični delavnosti dr.Mačka, dočim o delovanju slovenskih in srbskih politikov ni bilo nikdar nobenih vesti. Mnogo se te zmanjšuje doma krivo radijske oddaje BBC iz Londona, ki včasih poročajo tako, da so ljudje kar obupani ali pa mislijo, da so poročevalci partizani. Kadar radio v svojih oddajah ali citatih britanskega tiska hvali Jugoslavijo in njeno ureditev, se ljudje izprašujejo, od kje imajo takšne informacije. Zadnje čase se precej posluša Radio Trst II, ki včasih pove kakšno za utehо. Radio vesti so prav za prav edino propagandno sredstvo; tujih časopisov in propagande ni. Ljudje so tako zastrašeni, da bi se težko kdo odločil za tak posel. Mladi študentje so izdajali "Mlado demokracijo", pa jih je oblast odkrila. Teror pod fašisti in Nemci je bil otročarija proti sedanjemu terorju.

3. Politična orijentacija prebivalstva.

O tem danes skoro nihče ne razmišlja. Zadovoljni bi bili ljudje z vsakršnim režimom, edino, da bo odstranil komunistično diktaturo in prinesel r s v o b o d o .

4. Vojska, OZNA in karakteristike.

Še večji strah pred represalijami vlada v vojski. Tam že za kakšno pomembno izjavo "ode glava". Še ostrejši kurz je pri OZNO-vcih. Govoril sem z vojaki, oficirji in celo Oznovci. Po njihovih izjavah vlada pri njih tak strah in nezadovoljstvo, ker nihče ne ve kje, od koga in kako so špijonirani.

Navajam primer: Moja znanka je potrebovala pomoč v neki zadevi. Slučajno je videla, da večkrat prihaja in odhaja iz hiše (v njenem rajonu), kjer je urad OZNE, nek oficir, ki ga je poznala že od prej. Šla je tja in hotela vstopiti v hišo, toda to je zelo kompliciranо: to so najbolj zastraženi objekti in vstop brez posebnih izkaznic nemogoč. Ko je stražarju rekla, da bi rada govorila z dotičnim oficirjem, je stražar istega poklical. Ko mu je tista dama povedala, zakaj je prišla do njega, je ves prebledel in jo vprašal, kdo da ji je povedal, da je on pri OZNI. Nato jo je prosil, naj gre domov, kjer jo bo sam obiskal in naj tega nikomur ne pove. Slično: Moj kolega ima brata, ki je funkcionar pri OZNI. Ta menja privatno stanovanje vsak mesec, tudi večkrat, pod tujimi imeni, v raznih uniformah, navadno je brez činov, dasi je funkcionar tudi v politično-upravni službi. Niti brat ne more zvedeti, kje stanuje. Ve samo za njegov urad. Večkrat mi je pravil, da brat pripoveduje, da se mu niti ne sanja, kaj je to OZNA. Morda se emigrantom in ljudem iz demokratskega sveta zdi vse to smešno, toda morali bi biti to pol drugo leto v Jugoslaviji, pa bi bili takoj drugega mišljenja o tej organizaciji. Verjetno da danes še ne deluje tako, kot bi bilo treba, morda radi osobja, toda organizacija je satansko dovršena. Svoje krake ima prav povsod. Vsaka ulica ima svojo OZNO. Pri delovanju uporabljajo tudi otroke in prav za vsako osebo se vodi register s karakteristikami, kamor se vpisuje najmanjša malenkost o vsakem prebivalcu. Četudi ne vedo o kom, da je opozicionalec, ga puste po mesece ali celo leta na miru, toda je točno nadzorovan in vedno zasledovan, tako da vedno vedo kako, kdaj, s kom in kje je hodil, govoril in delal. Nekega dne pa se čedna kopica ljudi znajde v bunkerju. Če koga zaprejo, ne morete zvedeti, kje se nahaja. Če ga spuste na svobodo - od takega ne morete ničesar zvedeti. Dva naša kolega, ki sta prišla ven po devetih mesecih, nista znala povedati niti besedice, pa čeravno se jima je pripor prav dobro poznal. Pa se vendar kljub temu le kaj izve: n.pr. lansko leto poleti me je obiskala neka gospa, žena nekega tehničnega strokovnjaka, ruskega emigranta iz leta 191[illegible]. V zaupnem pogovoru mi je povedala, da so moža pozvali na OZNO in mu spovedili, da če bo kjerkoli kaj govoril, kaj se dela v podjetju, kam gre blago itd., ter za vsako sabotažo, tudi od strani delavcev, on osebno odgovarja in bo nosil posledice. Vprašali so ga, če ve za posledice. Ko je odgovoril, da ve, so mu dali podpisati neko izjavo s priporočilom, da naj nikjer ne omeni o vsem tem niti besedice. Spričo tega je razumljivo, kakšno bo odnos nadrejenih do delavcev in obratno. - Teden dni pred mojim odho-

dom iz Jugoslavije je prišla k meni vsa objokana ena gospa in rekla: Neki urad je poslal mojega moža in mu dal v podpis izjavo, da se želi repatriirati v Rusijo, da pa žena ne more z njim, ozrok pa ... jih je vprašal, kaj bo, če ne podpiše za prostovoljno repatriacijo brez žene. So mu pokazali s prstom navzdol - ker je podpisal. Bolje je takšno izjavo marsikdo podpisati kot mnogo bivših ruskih carskih emigrantov. - Tudi sem omenil karakteristiko od OZNE. Toda poleg te vodi karakteristično še vsak krajevni odbor (oblast) o vsakem prebivalcu in še posamezni sindikati posebej, kajti vsak, ki je uslužben, more biti tudi član sindikata. Tako veste ve

5. Gverila in javne funkcije.

V sami Sloveniji se križarji in četniki pojavljajo bolj poredko, pač pa so na slovensko-hrvatski meji in v Prekmurju. Tu večkrat gverilci ustavijo potnike, toda nikogar ne maltretirajo. Edino politične komisarje in višje partijce odpeljejo s seboj. Navadne vojske po naslišanju legitimirajo in izpustijo. Skrivači so tudi po gozdovih Dolenjske in Štajerske, kjer jim ljudje radi pomagajo. Brel sem tudi v časopisih: krajevni sekretar partije je bil s svojo družino zverinsko umorjen. Tako sem videl tri podobne osmrtnice tudi v službenem "Poročevalcu". Na splošno je opaziti, da se ljudje otepajo vseh mogočih javnih funkcij, toda da je bilo večkrat v govorih in člankih državnih funkcionarjev opaziti kritiko tega odklanjanja sprejema javnih funkcij. Medtem pa oblasti kot naleže vedno ustanavljajo vse mogoče nove odbore s tolikimi funkcijami, da je praktično skoro vsak prebivalec tudi nekje kak funkcionar. Zelo želijo, da spravijo na takšna mesta ljudi, ki se nikdar niso pečali s politiko ali celo njim sovražne osebe, to pa zato, ker vedo, da se ti najbolj boje maščevanja v slučaju kakšnega prevrata. Kompromitirati je treba vse kar najbolj! Marsikdo mi je potožil, da se baš radi tega, ker ima, četudi še tako majhno funkcijo, počuti sokrivega in se boji obračuna ob prevratu. Ponovno ponavljam: ogromna večina ljudi, morem reči - vsej 85% - si želi prevrata toda mnogi se ga prav zaradi obračuna - boje.

6. Cerkev, vera in mladina:

Cerkve so polne bolj kot kdajkoli prej. To je danes edini način, da pokažete nezadovoljstvo. Oblasti indirektno ovirajo posete cerkva na ta način, da se dela ob praznikih, ob nedeljah pa vrši udarniško delo. Mladino odtegne, z izleti na razne proslave, brezpomembna dela in podobno. Mladina je pravcati navdušena radi raznih svoboščin, lahko ostaja na mitingih cele noči, starši se pa boje ji to braniti, ker bi se to razvedelo in bi bili smatrani kot sovražniki narodno-osvobodilne borbe.

7. Delavstvo.

Delavci, ki so bili spočetka kar ponoreli, so sedaj najbolj obupani in prizadeti. Plače manj, delo pa več in ob prostem času morajo še na seje, sestanke, ob nedeljah pa na udarniško delo, mnogo denarja pa jim odvzame obvezno članstvo v sindikatih itd. Ideal vsakega delavca - tudi komunista, v idealnem pomenu besede - pa je malo dela, velika plača. Najbolj bode delavce to, da so najnevrednejši med njimi zasedli upravna mesta, dobili lepa stanovanja, otalo večina pa mesto dobrih položajev: več dela, za vsako malenkost ali celo brez nje na sabotažo, ki je pravi strah za vsakogar zaradi posledic. Še vsak delavec, s katerim sem govoril, je po enem letu osvoboditve želel "starih dobrih časov Jugoslavije", da seveda o kmetih niti ne govorim.

8. Agrarna reforma:

Govoril sem s kmeti iz bivših Turjaških in Windischgrätzovih veleposestev. Odkar ni nji, bivših gospodarjev, ni zaslužka. Ves vrednih kosov zemlje niso dobili kmetje, ampak jih je država podržavila. In kot tako - propada. Z nagrabljenimi posestvi "narodnih izdajalcev" pa kmetje nimajo nobenega veselja, ker računajo, da jih bodo morali vrniti. Večinoma so se jih branili tudi sprejeti - pa so jih morali pod pritiskom. Kmetje so bili za agrarno reformo veleposestev, toda želeli so si jo, da bi sami imeli kaj od tega, ker kmet je individualist: rajši skromno pa njegovo. Vsi radi sedanjega čudnega stanja in nobenega pravega zaslužka si pa mnogi

kmetje žele rajši stanje kot je bilo nekdaj. Pravijo, da bi, če bi ostali stari gospodarji, bile njihove vasi že davno pozidane in popravljene, tako pa daje sedaj država, ki je lastnica teh veleposestev, tako malo pomoč, da bi se konaj ena hiša popravila, in še to pomoč dobi navadno oni, ki je bil pri partizanih. Marsikdo bi rad začel s popravili na lastno pest, pa mu tega odbori ne puste, ker se računa na neko zadružno - kolhozno ureditev: vsi vaščani bodo imeli eno poslopje za hlev, eno za žito, eno mlatilnico in podobno. In tega kmet noče: on hoče svoje, četudi je majhno.

9. Prehrana in UNRRA:

Uradno in iz časopisov se razen enkratnega Titovega priznanja ni nikdar omenila pomoč UNRRE. Na vseh številnih zborovanjih se vedno naglaša, da je dobra prehrana samo zasluga partizanov-borcev, ki so sedaj po vojni pokazali, da so borci tudi na delu obnove, prehrana itd. Do meseca decembra 1945 smo od ogromnih količin robe, ki jo je pošiljala UNRRA videli malo: le črno moko in sojo, vse dobrote (sladkor, maščobe, konzerve, čokolade, obleke) so si pa obilno med seboj delili borci in to mesečno po 3 l olja, 2 kg sladkorja, ostala raja pa po 15 dkg sladkorja in 25 dkg maščob. To je še danes. Na protest UNRRE so začeli potem po državnih prodajalnah NA-MA prodajati marmelado in konzerve slabše vrste, boljšo robo si pa še danes delé med seboj in vrednejšim članom v sindikatih. (Kako je le neki sedaj, ko je tudi UNRRA prenehala? - op. ured.)

10. Trgovci in obrtniki.

Trgovci in mali obrtniki so danes povsem uničeni. Le kdorkoli še kako more živeti, temu strahotno konkurira državna NA-MA. Primer: trgovci so bili prisiljeni, da so nakupili suhih sliv po 37 Din kg, tako, da je bila prodajna cena z zaslužkom 43 Din kg. Ko so vse slive razdelili, je iste začela prodajati državna NA-MA (Narodni Magazin) in to kg za 28 Din. Tako so trgovcem ostale slive in jim plesnijo po skladiščih. - Ostalim obrtnikom so n.pr. predpisali cene za izgotovljeno blago, obenem predpisali plačo za nameščence in račun je: čista izguba. Čevljarji so bili prisiljeni iti v državne zadruge, krojači deloma tudi - če pa le kdo še dela po teh cenah, gre to na rovaš kvalitete: obleka brez pomerjave, izdelana na hitro roko in brez fazone je pač drugačna od obleke, narejene v nedržavni krojačnici. Več si pa nihče ne upa zaračunati, ker bi ga to stalo lahko tri leta prisilnega dela, na kar ga obsodi "ljudsko sodišče", to je par partijcev mou maso tihih prisotnih.

11. Inteligenca in izobrazba:

Merilo - neglede na inteligenco - za položaj je, če si bil v gozdu pri partizanih. Tako zdravniki po vrsti sedaj opuščajo privatno prakso. Tisti, ki niso bili v gozdu, sedaj oblačijo v partizansko-vojaško uniformo kot navadne vojake in morajo služiti po bolnicah, nekateri celo brezplačno. Zdravnike, ki so bili na ljubljanski kliniki in domala vsi za OF (dasi v gozdu niso bili) so vse razgnali po vojaških bolnicah. Nek visok funkcionar mi je dejal, da je današnji kriterij za službe le, če je prosilec bil v gozdu, šole se sploh ne štejejo. Uradi so tako vsi polni novih moči, "gozdnih modrecev", največ zelo slabo pismenih, med katerimi je mnogo žensk. Ustanavljajo se hitri kurzi - za učitelje tro-mesečni. Oficirji, vsi skoro brez vsake izobrazbe z osnovno-šolsko izobrazbo, delajo sedaj izpite čez srednjo šolo: v enem letu kar sedem gimnazij. Glavni predmeti so zgodovina narodno-osvobodilne borbe, zemljepis, politična vzgoja in še par predmetov. V Idriji je bilo lansko leto poleti 74 oficirjev, od katerih jih je delalo izpit čez prvi razred gimnazije - 72, torej sta samo 2 posečala srednjo šolo prej. Srednješolci, posebno pa visokošolci, ki služijo vojsko, so za vsako malenkost prestavljeni v kazenski bataljon; tam se jim maščujejo, da so študirali tedaj, ko so se partizani borili v gozdu.

12. Razmerje med tiho opozicijo in režimskimi:

V Sloveniji 85 do 90% se računa opozicije, od teh je kakšnih 20 do 30 odstotkov, ki se prevrata boje iz raznih razlogov (sin v partizanih, funkcija v odboru itd.). Morda bi ti poslednji bili za takšno OF, kot so mislili med okupacijo, da je. Za tak režim kakršen je, ne bi bilo v Slove-

niji nikakor več kot 10%, rajši manj, dočim bi bilo v Hrvatski in Srbiji mnogo slabše za režim. V Hrvatskem Primorju je vse obupano: dela ni, zaslužka ni, tujskega prometa ni, denarja ni, še hrane na karte si težko privoščijo. V Sloveniji je vtoliko boljše, ker je industrija, želo znižje in se le kaj zasluži.

Še en primer :

Nihče vas ne sili tega, če ne obiskujete sestankov, ne more po zakonu preganjati. Toda kaznujejo vas indirektno. Tako so mene za neudeležbo na sestankih kaznovali takole: v moje stanovanje je prišla stanovanjska komisija, ki je ugotovila, da je za mojo družino dovolj ena soba. Zato so mi dodelili družino petih oseb, tako, da se nas je v mali kuhinji tlačilo devet oseb in automatsko smo postali kot manjši del - podnajemniki novih vseljencev. Drugim pa dodele kakšno novo stanovanje kje daleč van iz mesta - v podpritličje, na vlažno in podobno.

+ + + + + + + + + + + + +

Takšno je torej stanje v deželi "progresivne svobode". Ljudje veliko pričakujejo od zapadnih demokracij. Stvarnega položaja v svetu sploh ne poznajo, ampak so prepričani, da so Angloamerikanci že dovolj spoznali Sovjete in rdeči komunizem ter da bodo storili vse, da prinesejo narodom na Vzhodu - s v o b o d o !

Jugoslovansko podzemlje

"Tajni ANTI-TITOVSKI RADIO POZIVA JUGOSLOVANE NA UPOR"- London(UP)
"ROME DAILY AMERICAN" 3.4.47.

Tajna radio-postaja, prva te vrste, ki operira v"katerikoli deželi" železne zavese po koncu vojne, redno poziva jugoslovanske narode na upor v oddajah očividno izvirajočih iz zadnje postojanke pokojnega gen. Draže Mihajlovića, glavnega sovražnika maršala Tita.

Oddaje protititovske postaje, ki se sama naziva Radio "Ravna gora", so slišali v Cairu, Amsterdamu in Londonu, ko je klicala Jugoslovane na upor proti "komunističnim rabljem" v njih deželi.

Jugoslovanski emigrantski krogi v tujini so zanikali, da bi karkoli vedeli o delovanju tajne postaje, toda rekli so, da je najbrže vodijo ostanki četniških sil gen.Mihajlovića, ki je bil sojen zaradi izdaje in ga je jugoslovanska vlada lansko leto usmrtila.

Oddaje so slišali tukaj več dni ob 6.45 h zjutraj, toda večino oddaj je motil radio Damask. Prenosi se začno z naznanilom: "To je Radio "Ravna Gora". Govorimo vam iz svobodnih jugoslovanskih planin. Dobro jutro bratje in sestre. Z vero v Boga, za Kralja in Domovino!"

Sledi poziv k uporu. V neki oddaji je napovedovalec rekel, da bodo od jugoslovanskega ljudstva zahtevane nove žrtve in dejal, "da se bo zgodovina boja proti komunističnemu napadalcu pisala z našo krvjo".

Nadaljeval je: "Ni važno, kako krvav in grozen bo boj, kajti je korak bližje k našemu cilju." Ostanek oddaje ni bilo mogoče slišati.

= = = = = = = = = =

IZ TRSTA POROČAJO :

Pred kratkim je gostovalo v Trstu najboljše Titovo nogometno moštvo - "Rdeča zvezda". Po končani tekmi ko so se "gostje" odpravljali nazaj v Jugoslavijo, je izginil najboljši igralec Aca Arandjelović. Prijavil se je zavezniškim oblastem in izjavil, da se ne želi vrniti v Titov pekel.

IZ SLOVENIJE:

V Tržiču so gverilci, tkzv."Matjaževci", ubili šefa OZNE in pretepli njegovo ženo.

Vrši se popis strokovno izobraženega prebivalstva, ki ni zaposleno v državnem sektorju. Srbije in Bosna potrebujeta mnogo takih moči.

PATTERSONOV GOVOR

RICHARD PATTERSON, VELEPOSLANIK ZDRUŽENIH AMERIŠKIH DRŽAV JE PODAL OSTAVKO NA SVOJ POLOŽAJ. TRUMAN JE IZJAVIL, DA ZAENKRAT NE BO IMENOVAL NOVEGA VELEPOSLANIKA.

PATTERSON JE IMEL 12.FEBRUARJA SLEDEČ GOVOR V DRŽAVNEM KOLEGIJU V LANSINGU, KI MU JE PRISTVOVALO PREKO 2.500 AMERIKANCEV :

V Jugoslaviji vlada čist komunizem, ki vsiljuje narodu komunistično filozofijo in ekonomijo.

Narodom Jugoslavije ni dovoljena nobena izbera. Ljudje morajo pristopiti Komunistični partiji ali pa izgubiti vso imovino, zaposlitev in režimske karte za prehrano. V takem slučaju ne morejo pošiljati svojih otrok v šole in so izpostavljeni asfaltaciji, pa celo smrti.

Za svoj obstanek je narod popolnoma odvisen od vladajočega režima, ki mu načeljuje Tito in ki je uvedel v državni železen pritisk. Režim ima v vseh zadevah Jugoslavije v rokah monopol. Celokupno gospodarstvo je v režimskih rokah. Vsa trgovina in industrija se nahaja v rokah vlade. Celo ameriška podjetja, ki so imela pred vojno svoje veje v Jugoslaviji, so zaplenjena, Jugoslovani pa, ki so jih imeli v oskrbi, se nahajajo v zaporu.

Govoreč o Mihailoviću, je Patterson dejal, da so Združene ameriške države zapustile takrat, ko je pričel Tito reklamirati svoje obljube o svoboščinah. Toda, je izjavil Patterson, vse Titove obljube so bile lažne. Svobode v Jugoslaviji ni. Ugotovljeno je, da Mihajlović ni bil izdajalec. Tito je enostavno prevaril Mihajlovića.(Reje bi rekel - zapadne zaveznike... -op.ur.)

OZNA je urejena po sistemu sovjetske tajne policije NKVD in predstavlja strah in trepet za narod. OZNA ima pravico upasti v vsako stanovanje brez trkanja, je dejal Patterson. Štirinajst njegovih znancev je OZNA zaprla v zadnjih mesecih. Vsi so bili obdolženi vohunstva v korist ameriškega veleposlaništva. Nekateri izmed teh so bili obsojeni na smrt in že ustreljeni, je dejal Patterson.

Jugoslavijo vlada danes diktatorski, totalitarni, birokratski komunistični režim. Narod v Jugoslaviji ima rad Ameriko in Amerikance, toda vladajoči režim mu ne dopušča, da bi izrazil svoja čustva. V Jugoslaviji ni bilo svobodnih volitev, toda kljub temu se je 85% naroda izrazilo proti sedanjemu režimu. Nad Jugoslavijo ima danes popolno oblast sedem ljudi, ki se nahajajo na čelu komunistične partije. Teh sedem je sprovedlo teror in koncentracijska taborišča. Volitve v novembru 1945 so bile izvedene s terorjem in njihovi rezultati so bili falsificirani.

Nekega večera je Patterson obiskal svojega zdravnika v Beogradu in ko je od njega odhajal, so ga pri izhodu zaustavili agenti OZNE in legitimirali. Naslednjega dne je bila vsa zdravnikova družina odpeljana v koncentracijsko taborišče.

Patterson je odločno zatrdil, da Mića Stefanović, bivši uradnik ameriškega veleposlaništva v Beogradu, ki so ga komunisti obsodili na smrt in ustrelili, ni bil vohun, ampak navaden prevajalec v veleposlaništvu. Patterson ga je poizkušal rešiti, a brezuspešno.

Niti on - Patterson - niti drugi Amerikanci v Beogradu se ne drzne jo obiskovati srbskih hiš, ker bi bili sicer njihovi stanovalci takoj pozneprti od OZNE.

Jugoslavija nima svoje lastne zunanje politike. Ona je diktirana iz Moskve.

Po volitvah v novembru 1945 je sprejela Titova skupščina ustavo, ki garantira jugoslovanskim državljanom osebno lastnino. Toda preteklega decembra je ta ista skupščina sprejela zakon o zaplembi vse privatne imovine brez kake odškodnine. To se v Jugoslaviji imenuje nacionalizacija.

Ustava obljublja narodu svobodo tiska. Toda v Jugoslaviji izhaja samo dnevnih časopisov, ki jih imajo v rokah komunisti, niti enega

pa ne opozicija.

Človek mora živeti pod komunističnim režimom, da spozna in občuti, kaj je to komunizem!

Na koncu je Patterson povedal, da je bil Tito večkrat njegov gost v ameriškem veleposlaništvu. A vedno, kadar je prišel, so agenti OZNE pregledali celo veleposlaništvo, da bi ugotovili, da ni nikogar, ki bi mogel Titu škodovati. Za časa obiska pa so obkolili ves prostor okrog veleposlaništva.

RAZGLED

PROSLAVA 27.MARCA V LONDONU.- Proslavo je priredilo anglo-titovsko društvo, na kateri sta govorila samo dva govornika: nek zreni angleški dirigent in nek angleški poročnik fregate. Niti prvi niti drugi se ni dotaknil samega značaja 27.marca, kaj šele, da bi kdo od njiju potrdil, da je to zasluga "maršala" Tita. S tem bi se pač preveč blamirala. Dirigent je zato govoril o navdušenju Jugoslovanov za glazbo in simfonične koncerte. Dejal je, da so na vseh koncertih, ki jih je dirigiral pred kratkim v Jugoslaviji, bile dvorane nabito polne (pa najbrže ne zaradi koncerta, marveč zaradi - angleškega dirigenta -op.ur.). Če se bom le mogel, je dejal Anglež, se bom spet povrnil v to gostoljubno deželo.

Poročnik fregate pa je govoril o navdušenju jugoslovanske omladine, ki je delni gradila progo "Brčko-Banovići"...

Zahvalil se jima je šef urada Tanjuga v Londonu. Nikjer besedice o 27. marcu!

K temu bi dodali dva dokumenta:

"Vse delo in vsi napori komunistov, neglede na preganjanje in surove kazni s strani režima, so bili usmerjeni v pravcu koncentracije vseh rodoljubnih sil za odpor v slučaju napada na Jugoslavijo... Na izrecni poziv vodstva Komunistične partije so se stavili takoj na razpolago vsi člani partije, ki so podpadli vojni obveznosti. Toda vse to narodno borbeno navdušenje je bilo zaman, ker je državno in vojaško vodstvo odpovedalo..."

(Iz brošure "Borba naroda porobljene Jugoslavije", ki jo je napisal Josip Broz-Tito za Amerikance l.1944.)

Odvrzite orožje! Ne borite se za zapadne kapitaliste! Borba nemškega nacizma je pravična borba proti angleškemu kapitalizmu!

(V tem smislu so bili pisani letaki, ki so jih tiste dni delili komunisti po Beogradu in okolici. Vrgli so jih celo v Donavo, da so plavali v druge države.)

SOVJETI V LONDONU.- Delegacija vrhovnega sovjeta, ki je obiskala Anglijo in Škotsko, je priredila banket v sovjetskem veleposlaništvu, kjer je Attlee napil anglo-sovjetskemu prijateljstvu. Za mizo je sedel tudi "vojni hujskač" in reakcionar Churchill...

TRUMAN GOVORI: USA mora podpreti narode proti divjaškim akcijam, da se prepreči razširitev po celem svetu.

ČISTKA V USA.- V roku 24 ur je ameriško poveljstvo izvrglo iz vojske več oficirje, za katere so ugotovili, da so komunistični simpatizerji.

BIDAULT NA MOSKOVSKI KONFERENCI: Mi smo tu že mesec dni, pa še nismo prešli preko prve točke dnevnega reda. Optimizem je izginil.

TURCIJA.- Lanski proračun je bil 60% uporabljen v vojne svrhe. Britanija je pravkar izročila Turčiji 400 letal, večinoma lovcev.

GRČIJA.- Grška vojska je pričela z generalno ofenzivo na partizane. Sodeluje 60.000 vojakov redne vojske, letalstvo in mornarica. Bombardiran je bil glavni štab komunističnih tolp. V Tesaliji je odskočilo 600 padalcev. Ofenziva se vodi v Makedoniji in Tesaliji. Odpor slab. Izgleda, da misli grška vlada topot zares.- Govori se, da je grški partizanski poveljnik jugoslovanski komunist Djilas.

MOŠA PIJADE je napadel ameriški predlog, da se postavijo vzdolž sev.gr = ške meje stalni opazovalci.

S 386:85 je bil v Angliji sprejet zakon o obvezni vojni službi. Za so glasovali konservativci, proti pa liberalci, del laburistov in edini komunistični poslanec. Laburisti so za zmanjšanje roka od 18 na 12 mesecev, a konservativci so proti temu.

O.Z.N.: Glede Palestine bo sklicana izredna skupščina OZN.- Albanska zadeva pride pred mednarodno sodišče v Haagu.- Anketna komisija se je vrnila z Balkana in bo v Ženevi sestavila svoje poročilo.- Ang.ameriški del te komisije bo podal svoje poročilo, sovjetski del (SSSR,Poljska in Jugoslavija) pa svoje.- Gromyko je v VS-u govoril proti ameriškemu posojilu Grčiji. Dejal je, da USA hoče ohraniti na oblasti nedemokratske vlade.Predlagal je komisijo, ki naj kontrolira uporabo tega posojila. Za Turčijo je dejal, da ji posojilo ni potrebno.- Bolgarski delegat je izjavil, da se USA misli s tem aktivno mešati v grško državljansko vojno.- Ameriški kongres pa je odločil, da posojila ne bo dal, če se bo sedem članov VS izrazilo proti temu (tega pa nikdar ne bo -op.ur.).-

KONFERENCA V MOSKVI: Imovina avstrijske države pred vojno se ne bo smatrala za nacistično imovino, vkolikor so si jo nacisti prilastili.-Molotov je izjavil: Nemški narod naj se s plebiscitom odloči za federacijo ali centralizem. Uspeh konference ne zavisi samo od sovjetske vlade.V Grčiji bo vse v redu, če se tuje vlade ne bodo vmešavale.(Molotov je poleg tega izjavil, da je Stalin "videl" prednje stališče.)- Bevin je na to odgovoril, da je tudi Hitler prišel na oblast potom plebiscita. Predlagal je, da se določi rok za vrnitev avstrijskih vojnih ujetnikov. Marshall je na to pristal. Molotov pa je dejal, da bo predlog proučil.- Avstrijski zunanji minister Gruber je skušel ovreči jugoslovanske obtožbe, da so Avstrijci počeli zločine v Jugoslaviji s tem, da je izjavil, da je imela tudi Jugoslavija svoje naciste in vojne zločince. Obenem je zopet zahteval postavitev avstrijskih meja pred anšlusom.- Marshall je predlagal revizijo sedanje poljsko-nemške meje. Poljska pa je nato protestirala pri vladi USA in izjavila, da ne bo miru, če ne bo mogla Poljska obdržati meje na Odri in Neisi.

DE GAULLE JE GOVORIL in dejal, da mora Francija voditi "zapadno politiko" Napadel je sedanjo ustavo in zahteval revizijo. Izjavil je, da je sedanji partijski sistem za Francoze neprikladen. Leta 1945 sem pozval Thore za v mojo vlado, je dejal De Gaulle, toda sem rajo odstopil, kot pa da bi vodil partijsko politiko.

KOMENTARJI K GOVORU GEN.DE GAULLE-a: Komunisti: To je napad na republiko. Skrajni desničarji: To je politika zdravega razuma.- "Times": V Franciji lahko pride zaradi tega do dolgotrajnega in ostrega razkola. De Gaulle je odkrit sovražnik komunistov in dvomi v iskrene sovjetske namene v tujini. Komunisti so mu na povedali vojno in on njim. De Gaulle je šel preveč na desno.- "News Chronicle": De Gaulle ne more prikriti autoritativnega naglasa v svojem govoru. Napada strankarski sistem in teži k eropartijskemu. Toda take poizkuse smo že videli, enako tudi njihov konec.-"Daily Herald": Ni povoljno koncentrirati se na eno osebnost. Socialisti bodo opozicijo in ne bodo dopustili, da se uniči ustava in demokratske svoboščine.-

KOMENTARJI K DOGODKOM: "Manchester Guardian": Vojna obveznost v Angliji je potrebna. Izkustvo nas uči, da se ne smemo razorožiti. Obveznost bo prenehala, ko bo poravnan v Evropi politični in ekonomski razkol in ko bodo spet uvedene v svetu svobodoljubne tradicije. Vlada ima za seboj široke narodne mase.- Vandenberg: Če se dopusti, da Grčija in Turčija zapadeta sferi napadalne komunistične ekspanzije, potem bi to pomenilo nevarnost za USA. USA ne dovoli, da bi jo SSSR obkrožila s svetom, v katerem bi dominirali komunisti.- Wallace(biv.amer.trg.minister, ki je moral odstopiti zaradi sovjetofilstva): Sem proti posojilu Grčiji in Turčiji, ker služi v "neproduktivne namene". USA in SSSR bi lahko šli skupno pot.- Francoski socialisti: De Gaullov cilj je odstraniti demokratski parlamentarizem in zavesti diktaturo (V Franciji je osnovana nova degaullistična organizacija "Zbor francoskega naroda".).--Za vojsko je Turčija porabila 60% proraču-